

**ПРЕСЛАВНИЙ
КОРАН**
переклад смислів
українською
МОВОЮ

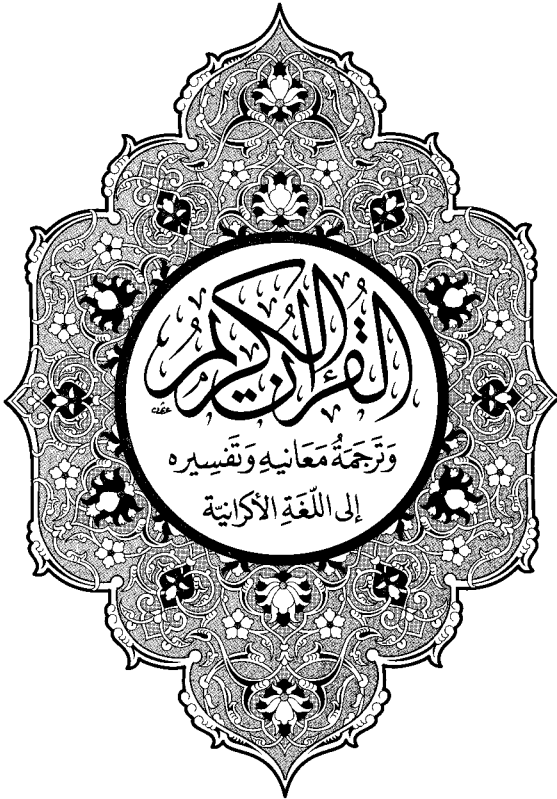
Пожертва заради Всевишнього
Аллаха від Служителя двох
благородних мечетей,
Короля Абд Аллаха бін
Абд аль-Азіза Аль
Сууда

وَقَفَّ لِلَّهِ تَعَالَى مِنْ خَادِمِ الْحَرَمَيْنِ الشَّرِيفَيْنِ
الْمَلِكِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَبْدِ الْعَزِيزِ آلِ سُعُودٍ
وَلَا يَجُوزُ بِنِعْمَتِهِ
بُورْجِ مَجَانِنَا

مَجْمَعُ الْمَلِكِ فِي هَذَا طَبَاَعَتُ الْبَحْثِ وَالشَّرْحِ

Пожертва заради Всевишнього Аллаха
від Служителя двох благородних мечетей,
Короля Абд Аллаха бін Абд аль-Азіза Аль Сууда
Не для продажу

Поширюється безкоштовно

переклав з арабської
Михайло Якубович

Центр імені Короля Фагда з друку Преславного Сувою

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مقدمة

بقلم معالي الشيخ: صالح بن عبدالعزيز بن محمد آل الشيخ
وزير الشؤون الإسلامية والأوقاف والدعوة والإرشاد
المشرف العام على المجمع

الحمد لله رب العالمين ، القائل في كتابه الكريم: ﴿... فَدَجَّآءَ كُفْمٍ
مِّنَ اللَّهِ نُورٌ وَكُتِبَ مُبِينٌ﴾.

والصلاة والسلام على أشرف الأنبياء والمرسلين، نبينا محمد،
القائل: « خيركم من تعلَّم القرآن وعلمه ».

أما بعد:

فإنفاذاً لتوجيهات خادم الحرمين الشريفين، الملك عبد الله بن
عبد العزيز آل سعود - حفظه الله - بالعناية بكتاب الله، والعمل
على تيسير نشره، وتوزيعه بين المسلمين، في مشارق الأرض ومغاربها،
وتفسيره، وترجمة معانيه إلى مختلف لغات العالم.

وإيماناً من وزارة الشؤون الإسلامية والأوقاف والدعوة والإرشاد
بالمملكة العربية السعودية بأهمية ترجمة معاني القرآن الكريم إلى
جميع لغات العالم المهمة تسهيلاً لفهمه على المسلمين الناطقين بغير
العربية، وتحقيقاً للبلاغ المأمور به في قوله صلى الله عليه وسلم:
« بَلِّغُوا عَنِّي وَلَوْ آيَةً ».

وخدمة لإخواننا الناطقين باللغة الأوكرانية يطيب لمجمع الملك
فهد لطباعة المصحف الشريف بالمدينة المنورة أن يقدم للقارئ
الكريم هذه الترجمة إلى اللغة الأوكرانية التي قام بها الدكتور
ميخائيلو يعقوبوفيتش، وراجعها من قبل المجمع إدارة الشؤون
العلمية بالمجمع.

ونحمد الله سبحانه وتعالى أن وفق لإنجاز هذا العمل العظيم الذي
نرجو أن يكون خالصاً لوجهه الكريم، وأن ينفع به الناس.

إننا لندرك أن ترجمة معاني القرآن الكريم - مهما بلغت
دقتها - ستكون قاصرة عن أداء المعاني العظيمة التي يدل عليها
النص القرآني المعجز، وأن المعاني التي تؤديها الترجمة إنما هي حصيلة
ما بلغه علم المترجم في فهم كتاب الله الكريم، وأنه يعتريها ما يعتري
عمل البشر كله من خطأ ونقص.

ومن ثم نرجو من كل قارئ لهذه الترجمة أن يوافي مجمع الملك فهد
لطباعة المصحف الشريف بالمدينة النبوية بما قد يجده فيها من
خطأ أو نقص أو زيادة للإفادة من الاستدراكات في الطبقات القادمة
إن شاء الله.

والله الموفق، وهو الهادي إلى سواء السبيل، اللهم تقبل منا إنك
أنت السميع العليم.

Ім'ям Аллаха Милостивого, Милосердного!

ПЕРЕДМОВА

ШЕЙХА САЛІХА БІН АБД АЛЬ-АЗІЗА БІН
МУХАММАДА АЛЬ АШІ-ШЕЙХА
Міністра ісламських справ, пожертв, заклику
та наставництва, головного куратора Центру

Хвала Аллаху, Господу світів, Який у Своєму Преславному Писанні говорить: «Прийшло до вас світло від Аллаха і ясне Писання».

Благословення та мир найблагороднішому із пророків та посланців, нашому Пророку Мухаммаду, який сказав: «Найкращий із вас — той, хто вивчає Коран та вчить йому інших».

Виконуючи свою місію, Служитель двох благородних мечетей, Король Абд Аллах бін Абд аль-Азіз Аль Сууд — нехай береже його Аллах! — піклується про Боже Писання, допомагає справі його видання і поширення на сході й на заході, а також його тлумачень та перекладів на різні мови світу.

У свою чергу Міністерство ісламських справ, пожертв, заклику та наставництва Королівства Саудівська Аравія також приділяє велику увагу перекладу смислів Преславного Корану різними мовами світу, щоб полегшити його розуміння тим мусульманам, які не володіють арабською мовою, а також задля того, щоб виконати заповіт Пророка, мир йому і благословення Аллаха: «Переказуйте від мене все, навіть якщо це буде один аят».

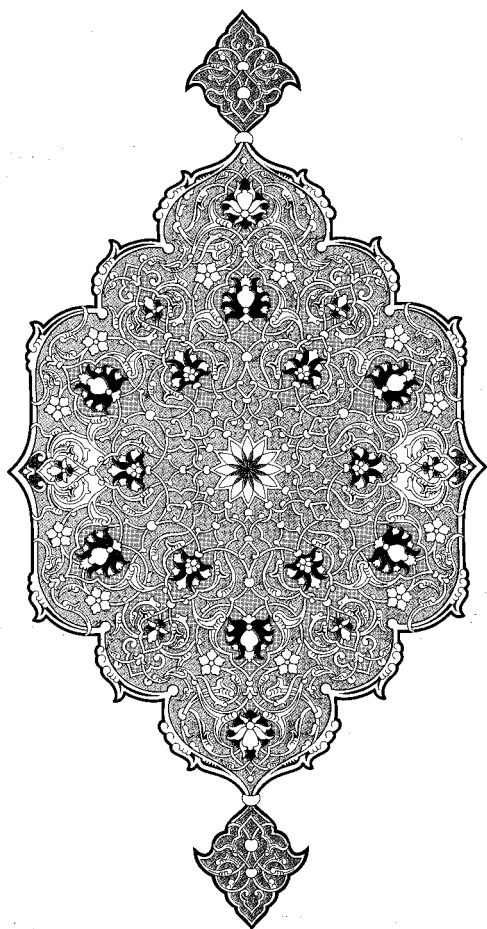

Піклуючись про наших братів і сестер, які розмовляють українською мовою, ми звернулись до Центру імені Короля Фагда з друку Преславного Сувою у Медині, з проханням надати для шановних читачів переклад смислів Преславного Корану українською мовою, виконаний викладачем кафедри релігієзнавства Національного університету «Острозька академія», кандидатом історичних наук Михайлом Михайловичем Якубовичем.

Ми дякуємо Всевишньому за можливість завершити цю важливу справу, а також висловлюємо сподівання, що вона здійснена заради Аллаха та принесе користь людям.

Разом із тим, ми усвідомлюємо, що переклад смислів Преславного Корану — наскільки б точним він не був — не може передати всю повноту глибокого смислу, закладеного в дивовижному тексті Божого Писання. Переклад відображає смисли, яких перекладачу вдалося досягнути завдяки пізнанню Корану, а тому, як і будь-яка інша людська праця, не може бути цілком вільний від помилок і недоліків. Тож ми просимо кожного читача повідомляти в Центр імені Короля Фагда з друку Преславного Сувою про всі можливі помилки, пропуски чи додатки, щоб — якщо побажає Аллах! — у наступних виданнях уникнути цих недоліків.

Лише Аллах дарує успіх, і лише Він веде до прямого шляху. Господи! Прийми наші добрі вчинки, адже Ти — Всечуючий та Всезнаючий!

Сура 1. Аль-Фатіха
(«Відкриваюча»)

1. Ім'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!
2. Хвала Аллаху, Господу світів!
3. Милостивому, Милосердному!
4. Володарю Судного Дня!
5. Лише Тобі ми поклоняємося, і
лише в Тебе просимо допомоги,
6. веди нас шляхом прямим,
7. шляхом тих, кого Ти наділив
благами, а не тих, хто під гнівом
Твоїм, і не тих, хто заблукав!
*«Тих, хто під гнівом Твоїм»:
тут маються на увазі ті, хто
знає істину, але не живе у
відповідності з нею; «тих, хто
заблукав»: маються на увазі ті,
хто не йде прямим шляхом.*

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ①

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ②

الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ③

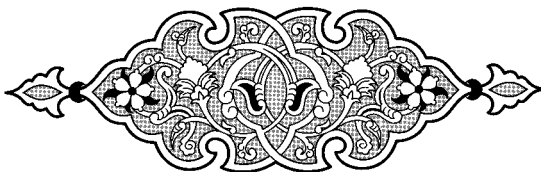
مَلِكِ يَوْمِ الدِّينِ ④

إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ⑤

أَهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ⑥

صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ

عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ ⑦

Сура 2. Аль-Бакара («Корова»)

*Im'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

1. Алфіф. Лям. Мім.
29 сур Преславного Корану починаються із цих загадкових арабських літер, які вказують на «незрівнянність» (іджаз) Божого слова. Оскільки араби за часів зіслання Корану вирізнялися красномовством, початок цієї та інших сур ще раз доводить дивовижність Тексту.
2. Це — Писання, в якому немає сумніву, — прямий шлях для богобоязливих,
3. які вірують у потасмне, звершують молитву та жертвують із того, чим наділили Ми їх,
4. які вірять у те, що зіслано тобі та в те, що зіслано перед тобою, і впевнені в існуванні наступного життя.
5. Вони на шляху Господа їхнього, вони матимуть успіх!
6. Воістину, тим, які не вірують, байдуже, застерігатимеш ти їх чи ні — вони не увірують.
7. Аллах запечатав їхні серця та слух, а на очах їхніх завіса. Чекас на них кара велика!

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

العَرَبِ

ذَٰلِكَ الْكِتَابُ لَا رَيْبَ فِيهِ هُدًى لِّلْمُتَّقِينَ ﴿١﴾

الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ وَيُقِيمُونَ الصَّلَاةَ
وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ ﴿٢﴾

وَالَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنزِلَ مِن
قَبْلِكَ وَبِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ ﴿٣﴾

أُولَٰئِكَ عَلَىٰ هُدًى مِّن رَّبِّهِمْ وَأُولَٰئِكَ
هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٤﴾

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا سَاءَ عَلَيْهِمْ أَنذَرْتَهُمْ
أَمْ لَمْ تُنذِرْهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٥﴾

حَتَّىٰ لَمَّا جَاءَهُمُ الْحَقُّ سَمِعُوهُمْ وَعَصَىٰ
أَبْصَرُوهُمْ غَشَوْهُمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٦﴾

8. Є серед людей такий, хто говорить: «Ми увірували в Аллаха та в Останній День», але ж насправді не вірують вони!
9. Вони намагаються обманути Аллаха й тих, які увірували, але ж насправді вони обманюють лише самих себе. Та не розуміють цього вони!
10. Їхні серця хворі, і посилять Аллах цю хворобу! Чекає на них болісна кара — за те, що вони заперечували!
Маються на увазі лицеміри.
11. Коли говорять їм: «Не чиніть безчестя на землі», вони відповідають: «Та ми ж тільки робимо краще!»
12. Таж ні! Воістину, вони — нечестивці, хоча самі цього й не відчують!
13. І коли говорять їм: «Увіруйте — так, як вже увірували люди», то відповідають вони: «Невже ми увіруємо так, як увірували ці невігласи?» Таж ні! Воістину, це вони — невігласи, але самі цього не знають!
14. І коли вони зустрічають тих, які увірували, то говорять: «Ми увірували!» А коли залишаються наодинці зі своїми шайтанами, то говорять: «Ми — з вами, і ми лише насміхалися!»

وَمِنَ النَّاسِ مَن يَقُولُ آمَنَّا بِاللَّهِ وَيَأْتِيهِمُ
الْآخِرُ وَمَا هُمْ بِمُؤْمِنِينَ ﴿٨﴾

يُخَادِعُونَ اللَّهَ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَمَا يَخْدَعُونَ
إِلَّا أَنفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ﴿٩﴾

فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ فَزَادَهُمُ اللَّهُ مَرَضًا
وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ بِمَا كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿١٠﴾

وَإِذ قِيلَ لَهُمْ لَا تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ قَالُوا إِنَّمَا
نَحْنُ مُصْلِحُونَ ﴿١١﴾

أَلَا إِنَّهُمْ هُمُ الْمُفْسِدُونَ وَلَكِن
لَّا يَشْعُرُونَ ﴿١٢﴾

وَإِذ قِيلَ لَهُمْ ءَامِنُوا كَمَا آمَنَ النَّاسُ
قَالُوا أَنزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ آيَاتِنَا
هُمُ السَّافِهَاءُ وَلَكِن لَّا يَعْلَمُونَ ﴿١٣﴾

وَإِذ قَالُوا الَّذِينَ ءَامَنُوا قَالُوا ءَامَنَّا وَإِنَّا لَخَلْقُ
إِلَىٰ شَيْطَانٍ مِّمَّهُمْ قَالُوا إِنَّا مَعَكُمْ إِنَّمَا نَحْنُ
مُسْتَهْزِءُونَ ﴿١٤﴾

15. Аллах сам поглузує з них та й залишить їх блукати в непослуху!
16. Вони — ті, які купили оману за прямий шлях! Але немає прибутку в цій справі, і не йдуть вони прямим шляхом!
17. Вони як ті, хто розпалив вогонь, а коли він освітив усе навколо, Аллах забрав це світло, залишивши їх у пітьмі, і нічого не бачать вони!
18. Глухі, німі та сліпі! Вони не повернуться [на прямий шлях]!
19. Або й на тих, що потрапили під зливу із хмари на небі, а там — темрява, грім, блискавка! Вони бояться смерті й затуляють пальцями вуха, коли вдаряє блискавка. Аллах оточує невірнучих!
20. Блискавка мало не осліплює їх. Коли спалах освітлює їх, вони йдуть, а коли огортає темрява, зупиняються. Якби Аллах побажав, то забрав би їхній слух та зір. Воістину, Аллах спроможний на кожну річ!
21. О ви, люди! Поклоняйтеся Господу вашому, Який створив і вас, і тих, що жили перед вами. Можливо, ви будете богобоязливими!

اللَّهُ يَسْتَهْزِئُ بِهِمْ وَيَمُدُّهُمْ فِي طُغْيَانِهِمْ
يَعْمَهُونَ ﴿١٥﴾

أُولَٰئِكَ الَّذِينَ اشْتَرُوا الضَّلَالََةَ بِالْهُدَىٰ
فَمَا يَرِيحَتِ تِجَارَتُهُمْ وَمَا كَانُوا
مُهْتَدِينَ ﴿١٦﴾

مَثَلُهُمْ كَمَثَلِ الَّذِي اسْتَوْقَدَ نَارًا فَلَمَّا
أُضَاءَتْ مَا حَوْلَهُ ذَهَبَ اللَّهُ بِنُورِهِمْ
وَتَرَكَهُمْ فِي ظُلُمَاتٍ لَا يُبْصِرُونَ ﴿١٧﴾

صُمٌّ بُكْمٌ عُمَىٰ فَهُمْ لَا يَرْجِعُونَ ﴿١٨﴾

أَوْ كَصَيْبٍ مِّنَ السَّمَاءِ فِيهِ ظُلُمَاتٌ وَرَعْدٌ
وَبَرْقٌ يَّجْعَلُونَ أَصْبَعَهُمْ فِي آذَانِهِمْ مِّنَ
الضُّمُوعِ حَذْرَ الْمَوْتِ وَاللَّهُ يَحِيطُ بِالْكَافِرِينَ ﴿١٩﴾

يَكَادُ الْبَرْقُ يَخْطِفُ أَبْصَرَهُمْ كُلَّمَا أَضَاءَ
لَهُمْ شَوْأُ فِيهِ وَإِذَا أَظْلَمَ عَلَيْهِمْ قَامُوا
وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَذَهَبَ بِسَمْعِهِمْ وَأَبْصَرِهِمْ
إِنِ اللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٠﴾

يَا أَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ
وَالَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿٢١﴾

22. Тому, Хто створив для вас землю ложем, а небо — стелею, Хто зіслав із неба воду й проростив нею плоди для вашого прожитку. Тож не додавайте Аллаху рівних, адже ви знаєте!

23. Якщо ви сумніваєтесь у тому, що зіслали Ми рабу Нашому, то принесіть суру, подібну до цієї! І покличте своїх свідків, окрім Аллаха, якщо ви правдиві.

24. А якщо ви не зробите цього — а ви ніколи не зробите цього! — то бійтеся вогню, в якому палають люди та каміння. Чекає він на невіруючих!

25. Сповісти ж радісну звістку тим, які увірували й творили добро. Чекають на них сади, де течуть ріки. Коли наділяють їх плодами звідти, то вони говорять: «Це те, чим наділяли нас раніше», але ж насправді схожі вони лише ззовні. Матимуть вони там пречистих дружин. І будуть вони там довіку!

26. Воістину, Аллах не посоромиться навести як приклад комара або й щось менше за нього. Тож ті, які увірували, знають, що така притча — істина від Господа їхнього, а ті, які не увірували,

الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ فِرَاشًا وَالسَّمَاءَ
بِنَاءً وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ
الشَّجَرَاتِ رِزْقًا لَكُمْ فَلَا تَجْعَلُوا لِلَّهِ أَنْدَادًا
وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٢٢﴾

وَإِنْ كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِّمَّا نَزَّلْنَا عَلَىٰ عَبْدِنَا فَأْتُوا
بِسُورَةٍ مِّنْ مِّثْلِهِ ۚ وَادْعُوا شُهَدَاءَكُمْ مِّنْ
دُونِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٢٣﴾

فَإِنْ لَّمْ تَفْعَلُوا وَلَنْ تَفْعَلُوا فَأْتُوا نَارَ الْآبِي
وَقُودِهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ ۗ أُعِدَّتْ
لِلْكَافِرِينَ ﴿٢٤﴾

وَيُبَشِّرُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
أَنَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ
كُلَّمَا رَزَقُوا مِنْهَا مِنْ شَرِبُوا فَلَا يَقَالُوا
هَذَا الَّذِي رَزَقْنَا مِنْ قَبْلُ وَأَنْتُمْ بِهِ
مُتَشَبِّهَاتٌ وَلَهُمْ فِيهَا أَنْوَاعٌ مُّطَهَّرَةٌ وَهُمْ
فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٢٥﴾

* إِنَّ اللَّهَ لَا يَسْتَحْيِي أَنْ يَضْرِبَ مَثَلًا
مَّا بَعْضُهُ فَمَا فَوْقَهَا فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا
فَيَعْلَمُونَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ وَأَمَّا
الَّذِينَ كَفَرُوا فَيَقُولُونَ مَاذَا أَرَادَ اللَّهُ
بِهَذَا مَثَلًا ۖ يُضِلُّ بِهِ كَثِيرًا

говорять: «Що хотів сказати Аллах цією притчею?» Багатьох Він збиває нею зі шляху, а багатьох веде шляхом прямим. А зі шляху Він збиває лише нечестивців,

27. тих, які порушують завіт Аллаха після прийняття його, розривають те, що Аллах наказав з'єднати, та й чинять безчестя на землі! Саме вони втраять усе!
28. Як, ви не віруєте в Аллаха? Ви були мертвими, а Він дав вам життя. Потім Він знову вмертвить вас і знову подарує вам життя, і до Нього повернетесь ви!
«Ви були мертвими»: Господь створив людину живою істотою, а потім, після смерті, знову воскресить задля відплати.
29. Він — Той, Хто створив для вас усе, що на землі, а потім повернувся до неба та й впорядкував сім небес. Він знає про кожну річ!
30. І коли сказав Господь твій ангелам: «Я поставлю намісника на землі!», то вони запитали: «Ти хочеш поставити там того, хто чинитиме безчестя та проливатиме кров, тоді як Ми прославляємо Тебе хвалою та славимо святість Твою?» Він

وَيَهْدِي بِهِ كَثِيرًا وَمَا يُضِلُّ بِهِ إِلَّا الْفَاسِقِينَ ﴿٦٧﴾

الَّذِينَ يَنْقُضُونَ عَهْدَ اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مِيثَاقِهِ وَيَقْطَعُونَ مَا أَمَرَ اللَّهُ بِهِ أَنْ يُوصَلَ وَيُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ أُولَٰئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿٦٧﴾

كَيْفَ تَكْفُرُونَ بِاللَّهِ وَكُنْتُمْ أَمْوَاتًا فَأَحْيَاكُمْ ثُمَّ تُمَيِّتُهُمْ ثُمَّ يَحْيِيكُمْ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٦٨﴾

هُوَ الَّذِي خَلَقَ لَكُمْ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا ثُمَّ اسْتَوَىٰ إِلَى السَّمَاءِ فَسَوَّاهُنَّ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ وَهُوَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٦٩﴾

وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَائِكَةِ إِنِّي جَاعِلٌ فِي الْأَرْضِ خَلِيفَةً قَالُوا أَتَجْعَلُ فِيهَا مَنْ يُفْسِدُ فِيهَا وَيَسْفِكُ الدِّمَاءَ وَنَحْنُ نُسَبِّحُ بِحَمْدِكَ وَنُقَدِّسُ لَكَ قَالَ إِنِّي أَعْلَمُ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٧٠﴾

- відповів: «Я знаю те, чого не знаєте ви!»
31. І Він навчив Адама всіх імен, а потім сказав ангелам: «Назвіть Мені ці імена, якщо ви правдиві!»
32. Ті відповіли: «Преславний Ти! Ми знаємо лише те, чому Ти навчив нас. Воістину, Ти — Всезнаючий, Мудрий!»
33. Тоді Він сказав: «О Адам! Назви їм ці імена!» А коли той назвав їм ці імена, Він мовив: «Чи ж не говорив Я вам, що знаю потаємне небес і землі, і знаю те, що відкриваєте ви та що приховуєте?»
34. І коли Ми сказали ангелам: «Низько вклоніться Адаму!», то вклонилися усі, крім Ібліса, який відмовився, вивищився та став невіруючим.
35. І сказали Ми: «О Адам! Живи разом зі своєю дружиною у раю. Їжте досхочу, коли б ви не побажали. Але не наближайтесь до цього дерева, бо станете одними з нечестивців!»
36. Проте шайтан змусив їх вийти звідти. Тож вони залишили те, що було там, і сказали Ми: «Вийдіть! І одні з вас будуть ворогами для інших! Земля стане для вас притулком і ви

وَعَلَّمَ آدَمَ الْأَسْمَاءَ كُلَّهَا ثُمَّ عَرَضَهُمْ عَلَى الْمَلَائِكَةِ فَقَالَ أَنْبِئُونِي بِأَسْمَاءِ هَٰؤُلَاءِ
إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٣١﴾

قَالُوا سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا بِمَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ
الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ﴿٣٢﴾

قَالَ يَا آدَمُ أَنْبِئْهُمْ بِأَسْمَائِهِمْ فَلَمَّا أَنْبَأَهُمْ
بِأَسْمَائِهِمْ قَالَ أَلَمْ أَقُلْ لَكُمْ إِنِّي أَعْلَمُ
غَيْبَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَأَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ
وَمَا كُنْتُمْ تَكْتُمُونَ ﴿٣٣﴾

وَإِذ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا
إِبْلِيسَ أَبَىٰ وَاسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ الْكَافِرِينَ ﴿٣٤﴾

وَقُلْنَا يَا آدَمُ اسْكُنْ أَنْتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ
وَكُلَا مِنْهَا رَغَدًا حَيْثُ شِئْتُمَا وَلَا تَقْرَبَا
هَٰذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُونَا مِنَ الظَّالِمِينَ ﴿٣٥﴾

فَأَزَلَّهُمَا الشَّيْطَانُ عَنْهَا فَأَخْرَجَهُمَا مِمَّا كَانَا فِيهِ
وَقُلْنَا اهْبِطُوا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ وَلَكُمْ فِي
الْأَرْضِ مُسْتَقَرٌّ وَمَتَاعٌ إِلَىٰ حِينٍ ﴿٣٦﴾

матимете там прожиток — до певного часу!»

37. І прийняв Адам слова Господа свого й покаявся перед Ним. Воістину, Він — Приймаючий каяття, Милосердний!
38. І сказали Ми: «Вийдіть звідти всі!» А якщо прийде від Мене до вас прямий шлях, то ті, хто йтиме прямим шляхом Моїм, не матимуть страху й не будуть засмучені!
39. А ті, які не вірували та й вважали Наші знамення брехнею, вони — жителі пекла. Будуть вони там довіку!
40. О сини Ізраїла! Згадайте блага Мої, якими Я наділив вас! Тримайтеся завіту зі Мною, і Я триматимуся завіту із вами! І бійтесь лише Мене!
41. І увіруйте в те, що Я зіслав як підтвердження даного вам, та й не будьте першими, хто не повірить у це. Не продавайте знамень Моїх за низьку ціну і бійтесь лише Мене!
42. Не вбирайте істину в неправду та не приховуйте істини, адже ви її знаєте!
43. Звершуйте молитву, давайте закят та схиляйте коліна разом із тими, хто вже робить це.

فَتَلَقَّ آدَمُ مِنْ رَبِّهِ كَلِمَاتٍ فَتَابَ عَلَيْهِ
إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿٣٧﴾

قُلْنَا اهْبِطُوا مِنْهَا جَمِيعًا فَإِمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ مِنِّي هُدًى فَمَنْ تَبِعَ هُدَايَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٣٨﴾

وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٣٩﴾

يَلْبَسِي إِسْرَءِيلَ أَذْكَرُوا نِعْمَتِي الَّتِي أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَأَوْفُوا بِعَهْدِي أَوْفِ بِعَهْدِكُمْ وَإِلَيَّ فَارْجِعُونَ ﴿٤٠﴾

وَأَمِنُوا بِمَا أَنْزَلْتُ مُصَدِّقًا لِمَا مَعَكُمْ وَلَا تَكُونُوا أُولَٰئِكَ أَفْرِهِمْ وَلَا تَشْتَرُوا بِآيَاتِي ثَمَنًا قَلِيلًا وَإِلَيَّ فَارْجِعُونَ ﴿٤١﴾

وَلَا تَلْبِسُوا الْحَقَّ بِالْبَاطِلِ وَتَكْفُرُوا بِالْحَقِّ وَأَنْتُمْ تَعَاوَنُونَ ﴿٤٢﴾

وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ
وَارْكَعُوا مَعَ الرَّاكِعِينَ ﴿٤٣﴾

*Закят — обрядова милостиня,
яку дають для нужденних.*

44. Невже ви закликаєте людей до праведності й забуваєте про себе? Адже ви читаете Писання! Хіба ви не розумієте?
45. Шукайте допомоги в терпінні й молитві. Це важко для всіх, окрім смиренних,
46. які впевнені, що зустрінуть Господа свого й повернуться до Нього.
47. О сини Ізраїла! Згадайте блага Мої, якими Я наділив вас! Я вивищив вас над усіма іншими жителями світів.
48. І бійтеся того Дня, коли жодна душа не дістане карі за іншу, і не приймуть від неї заступництва, і не візьмуть від неї відкупу. І ніхто не матиме помічників!
49. І ось Ми врятували вас від роду Фірауна, який чинив над вами жорстоку розправу, вбиваючи синів ваших і залишаючи живими ваших жінок. І у цьому для вас від Господа вашого велике випробування!
50. І ось розітнули Ми море для вас та й врятували вас, і втопили там рід Фірауна. І ви бачили це!

﴿أَتَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبِرِّ وَتَنسَوْنَ أَنفُسَكُمْ وَأَنْتُمْ تَتْلُونَ الْكِتَابَ أَفَلَا تَعْقِلُونَ﴾ ٤٤

﴿وَأَسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ وَإِنَّهَا لَكَبِيرَةٌ إِلَّا عَلَى الْخَاشِعِينَ﴾ ٤٥

﴿الَّذِينَ يَظُنُّونَ أَنَّهُمْ مُلَقَّوْنَ رَبِّهِمْ وَأَنَّ هَمَّ إِلَيْهِمْ رَاجِعُونَ﴾ ٤٦

﴿يَا بَنِي إِسْرَائِيلَ اذْكُرُوا نِعْمَتِيَ الَّتِي أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَأَنِّي فَضَّلْتُكُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ﴾ ٤٧

﴿وَاتَّقُوا يَوْمًا لَا تَجْزِي نَفْسٌ عَنْ نَفْسٍ شَيْئًا وَلَا يُقْبَلُ مِنْهَا شَفَعَةٌ وَلَا يُؤْخَذُ مِنْهَا عَدْلٌ وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ﴾ ٤٨

﴿وَإِذْ نَجَّيْنَاكُمْ مِنْ آلِ فِرْعَوْنَ يَسُومُونَكُمْ سُوءَ الْعَذَابِ يَدْبَحُونَ أَبْنَاءَكُمْ وَيَسْتَحْيُونَ نِسَاءَكُمْ وَفِي ذَٰلِكُمْ بَلَاءٌ مِّن رَّبِّكُمْ عَظِيمٌ﴾ ٤٩

﴿وَإِذْ فَرَقْنَا بِكُمْ الْبَحْرَ فَأَنْجَيْنَاكُمْ وَأَغْرَقْنَا آلَ فِرْعَوْنَ وَأَنْتُمْ تَنْظُرُونَ﴾ ٥٠

51. І ось Ми покликали Мусу на сорок ночей. Але після цього ви почали [поклонятись] тількию! Нечестивці ж ви!
52. Та потім Ми простили вас — можливо, ви будете вдячними!
53. І ось Ми дарували Мусі Писання та Розрізнення — можливо, підете ви прямим шляхом!
54. І ось сказав Муса народу своєму: «О народе мій! Узявши [для поклоніння] тількия, ви були несправедливі самі до себе. Покайтесь же перед Творцем своїм і вбийте [нечестивих] із вас — так буде краще для вас перед Творцем вашим! І прийме Він каяття ваше, воістину, Він — Приймаючий каяття, Милосердний!»
55. І ось сказали ви: «О Муса! Ми не повіримо тобі, поки не побачимо Аллаха на власні очі!» І вразила вас блискавка, коли ви дивилися!
56. А потім Ми воскресили вас, після вашої смерті — можливо, ви будете вдячні!
57. І Ми затінили вас хмарою й зіслали вам манну та перепелів. «Їжте блага, якими Ми наділили вас!» Вони були несправедливі не до Нас, а до самих себе!

وَإِذْ وَاعَدْنَا مُوسَىٰ أَرْبَعِينَ لَيْلَةً ثُمَّ اتَّخَذْتُمُ الْعِجْلَ مِنْ بَعْدِهِ وَأَنْتُمْ ظَالِمُونَ ﴿٥١﴾

ثُمَّ عَفَوْنَا عَنْكُمْ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٥٢﴾

وَإِذْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَالْفُرْقَانَ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿٥٣﴾

وَإِذْ قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ يَا قَوْمِ إِنِّي كُنْتُ ظَالِمًا لِنَفْسِي فَأْتِنَا بِالْعِجْلِ فَتَوَلَّوْا إِلَيَّ بِأَرْبَابِكُمْ فَأَفْثَلْتُمْ بِنَفْسِكُمْ ذَلِكَ لَكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ عِنْدَ بَارِئِكُمْ فَتَابَ عَلَيْكُمْ إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿٥٤﴾

وَإِذْ قُلْتُمْ يَا مُوسَىٰ لَنْ نُؤْمِنَ بِكَ حَتَّىٰ نَرَى اللَّهَ جَهْرَةً فَأَخَذَتْكُمُ الصَّاعِقَةُ وَأَنْتُمْ تَنْظُرُونَ ﴿٥٥﴾

ثُمَّ بَعَثْنَاكُمْ مِنْ بَعْدِ مَوْتِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٥٦﴾

وَظَلَّلْنَا عَلَيْكُمُ الْغَمَامَ وَأَنْزَلْنَا عَلَيْكُمُ الْمَنَّاءَ وَالسَّلْوَٰئِيَّ كَلُومًا مِنْ طَيْبَاتٍ مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ وَمَا ظَلَمُونَا وَلَٰكِن كَانُوا أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٥٧﴾

58. І Ми сказали: «Увійдіть у це селище! Їжте досхочу, коли схочете й де схочете!» Увійдіть до брами, низько вклоніться й скажіть: «Прости нас!», щоб простили Ми гріхи ваші та примножили [винагороду] праведникам!

59. Ті, хто чинить несправедливо, замінили сказані для них слова на інші. Тож Ми зіслали на тих, хто чинить несправедливість, кару небесну — за те, що вони творили нечестя.

60. І коли попросив Муса води для народу свого, то сказали Ми: «Удар своєю палицею в скелю!» І потекли звідти дванадцять джерел. І кожне плем'я знало, звідки йому пити. «Їжте й пийте з того, чим наділив вас Аллах! І не сійте на землі зла!»

61. І ось ви сказали: «О Муса! Важко нам їсти одне й те ж саме. Попроси свого Господа, щоб Він зростив для нас те, що росте на землі: зелень, огірки, часник, сочевицю та цибулю!» Відповів Муса: «Невже ви просите замінити те, що краще, на щось низьке? Ідіть же в будь-яке селище! Там буде вам те, чого ви просите!» Спіткали їх приниження і бідність, та й накликали вони на себе гнів

وَأَذَقْنَا أَدْخُلَوهَا هَذِهِ الْقَرْيَةَ فَكُلُوا مِنْهَا
حَيْثُ شِئْتُمْ رَغَدًا وَأَدْخِلُوا الْبَابَ سُجَّدًا
وَقُولُوا حِطَّةٌ نَغْفِرْ لَكُمْ خَطِيئَتَكُمْ
وَسَيَزِيدُ الْمُحْسِنِينَ ﴿٥٨﴾

فَبَدَّلَ الَّذِينَ ظَلَمُوا قَوْلًا غَيْرَ الَّذِي قِيلَ
لَهُمْ فَأَنْزَلْنَا عَلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا رِجْزًا مِّنَ
السَّمَاءِ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ ﴿٥٩﴾

﴿٥٨﴾ وَإِذْ اسْتَسْقَىٰ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ فَقُلْنَا اضْرِبْ
بِعَصَاكَ الْحَجَرَ فَانْفَجَرَتْ مِنْهُ اثْنَا
عَشْرَةَ عَيْنًا قَدْ عَلِمَ كُلُّ أُنَاسٍ مَّشْرِبَهُمْ
كُلُوا وَأَشْرَبُوا مِمَّن رَزَقَ اللَّهُ وَلَا تَعْتَوْا فِي
الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ﴿٦٠﴾

وَأَذَقْنَا لِمَوْسَىٰ لَن نَّصِيرَ عَلَىٰ طَعَامِهِمْ وَحِدٍ
فَأَذَعُوا لِنَارِ رَبِّكَ يُخْرِجُ لَنَا مِمَّا تُثْمِتُ
الْأَرْضُ مِنْ بَقَالِهَا وَقِيَّائِهَا وَفُومِهَا
وَعَدَسِهَا وَبَصِلِهَا قَالَ آتَيْنَا لِيُنِيبُوا
الَّذِينَ هُوَ أَدْنَىٰ بِالَّذِي هُوَ خَيْرٌ أَهْبَطُوا مِصْرًا
فَإِن لَّكُمْ مَسْأَلَةٌ وَضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ الذَّلِيلَةُ
وَالْمَسْكَنَةُ وَوَبَاءٌ وَبَعْضٌ مِّنَ اللَّهِ ذَلِكَ
بِأَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ بِعَالِيَتِ اللَّهِ
وَيَقْتُلُونَ النَّبِيَّاتِ بِغَيْرِ الْحَقِّ ذَلِكَ بِمَا عَصَوْا
وَكَانُوا يَعْتَدُونَ ﴿٦١﴾

Аллаха! Це їм за те, що вони не вірували у знамення Аллаха, що вбивали пророків без права на те, що чинили непослух та були порушниками!

62. Воістину, тим, хто увірував, і юдеям, і тим, які є християнами, і сабеям — усім, хто увірував в Аллаха, в Останній День і хто творив добро — винагорода у Господа їхнього. Не матимуть вони страху й не будуть засмучені вони!

Сабейі – послідовники сабеїзму, давньої близькосхідної релігії, яка вирізняється астральними культурами. У тафсірах згадується й той факт, що серед деяких сабейів побутувала ідея єдинобожжя.

63. І коли Ми уклали із вами завіт та піднесли над вами гору [Сінай]: «Міцно тримайтеся того, що Ми дарували вам! Згадайте, що в ньому — можливо, будете ви богобоязливими!»

64. Але після цього ви відвернулися! Та якби не ласка Аллаха до вас та не милість Його, ви б неодмінно зазнали втрат!

65. Ви знали тих серед вас, хто порушував суботу. Тому Ми сказали їм: «Будьте мавпами мерзенними!»

إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَالنَّصَارَى
وَالصَّابِئِينَ مَنْ ءَامَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ
الْآخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ
وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٦٢﴾

وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمُ
الطُّورَ خُذُوا مَا ءَاتَيْنَاكُمْ بِقُوَّةٍ
وَأَذْكُرُوا مَا فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿٦٣﴾

ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ فَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ
عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ لَكُنْتُمْ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٦٤﴾

وَلَقَدْ عَلَّمْتُمُ الَّذِينَ آعْتَدُوا مِنْكُمْ فِي السَّبْتِ
فَقُلْنَا لَهُمْ كُونُوا قِرَدَةً خَاسِئِينَ ﴿٦٥﴾

66. Ми зробили це [покарання] прикладом для сучасників та наступників, повчанням для богобоязливих!
67. І коли сказав Муса народу своєму: «Воістину, Аллах наказує вам забити корову!» Вони запитали: «Ти що, глузуєш із нас?» Той відповів: «Шукаю захисту в Аллаха, щоб не бути невігласом!»
68. Вони сказали: «Попроси свого Господа, щоб Він пояснив нам, якою вона повинна бути». Муса відповів: «Він говорить: корова повинна бути і не старою, і не телицею, а чимось середнім між цим. Тож робіть, що наказано вам!»
69. Вони сказали: «Попроси свого Господа, щоб Він пояснив нам, якої вона повинна бути масті!» Муса відповів: «Він говорить: корова повинна бути рудою, світлого відтінку. Тішить вона того, хто погляне на неї!»
70. Вони сказали: «Попроси свого Господа, щоб Він пояснив нам, якою повинна вона бути, бо всі корови для нас однакові. Тоді, якщо побажає Аллах, ми неодмінно підемо вірним шляхом!»

فَجَعَلْنَاهَا نَكَالًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهَا
وَمَا خَلْفَهَا وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٦٦﴾

وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ
تَذْبَحُوا بَقَرَةً قَالُوا أَتَتَّخِذُنَا هُرُوطًا قَالَ
أَعُوذُ بِاللَّهِ أَنْ أَكُونَ مِنَ الْجَاهِلِينَ ﴿٦٧﴾

قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا هِيَ قَالَ إِنَّهُ
يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ لَا فَارِضٌ وَلَا بَكْرٌ
عَوَانٌ بَيْنَ ذَلِكَ فَاَفْعَلُوا مَا تُؤْمَرُونَ ﴿٦٨﴾

قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا لَوْ نُهَا قَالَ
إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ صَفْرَاءٌ فَاقِعٌ لَّوْنُهَا
تَسْوَىٰ الْتَضْيِيزِ ﴿٦٩﴾

قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا هِيَ إِنَّ الْبَقَرَ
تَشْبَهَ عَلَيْهِنَّ وَإِنَّا إِن شَاءَ اللَّهُ لَمُهْتَدُونَ ﴿٧٠﴾

71. Муса відповів: «Він говорить, що це корова, яка не оре та не ходить перед колесом для зрощування. Вона не повинна мати якихось вад чи плям». Вони відповіли: «Тепер ти прийшов до нас з істиною!» І вони забили її, хоч думали вже цього не робити!

72. І коли ви вбили живу душу й сперечалися про це, Аллах розкрив те, що приховували ви!

73. Ми сказали: «Вдарте [померлого] якоюсь частиною корови! Так Аллах оживляє мертвих і показує вам знамення Своєї — можливо, ви зрозумієте!»

74. Потім серця ваші зробилися жорстокими й стали як камінь або й твердіше! Але є скелі, з яких течуть струмки. А ще такі, що розколюються й виходить із них вода. А є й такі, що падають від страху перед Аллахом! І Аллах не забуває того, що робите ви!

75. Невже ви сподіваєтесь, що вони повірять вам? Дехто з них чув слова Аллаха, а потім, зрозумівши, спотворював їх. І вони знали це!

76. І коли зустрічали вони тих, які увірували, то говорили:

قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ لِذُلَّالٍ يُثِيرُوا الْأَرْضَ
وَلَا تَسْقِي الْحَرْثَ مُسَمَّمَةً لِأَشْيَاءَ فِيهَا قَالُوا
أَلْأَنْ حِجَّتْ بِالْحَقِّ فذَبَحُوهَا وَمَا كَادُوا
يَفْعَلُونَ ﴿٧١﴾

وَإِذ قَتَلْتُمْ نَفْسًا قَادَرْتُمْ فِيهَا وَاللَّهُ مُخْرِجٌ
مَا كُنْتُمْ تَكْتُمُونَ ﴿٧٢﴾

فَقُلْنَا اضْرِبُوهُ بِبَعْضِهَا كَذَلِكَ يُحْيِي اللَّهُ
الْمَوْتَى وَيُرِيكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٧٣﴾

فَرُفَّتْ قُلُوبُهُمْ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ فَهِيَ
كَالْحِجَارَةِ أَوْ أَشَدُّ قَسْوَةً وَإِنَّ مِنَ الْحِجَارَةِ
لَمَا يَتَجَرَّ مِنْهُ الْآبَهُرُ وَإِنَّ مِنْهَا لَمَا يَشْفَقُ
فَيَخْرُجُ مِنْهُ الْمَاءُ وَإِنَّ مِنْهَا لَمَا يَهْبِطُ مِنْ
خَشْيَةِ اللَّهِ وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٧٤﴾

* أَفَتَطْمَعُونَ أَنْ يُؤْمِنُوا بِالْكَرَمِ وَقَدْ كَانَ فَرِيقٌ
مِنْهُمْ يَسْمَعُونَ كَلِمَاتِ اللَّهِ ثُمَّ يَحْرَفُونَهُ
مِنْ بَعْدِ مَا عَقَلُوهُ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٧٥﴾

وَإِذَا لَقُوا الَّذِينَ آمَنُوا قَالُوا آمَنَّا وَإِذَا

«Увірували ми!» А залишаючись наодинці, говорили: «Навіщо ви розповідаєте їм те, що Аллах відкрив вам? Невже для того, щоб вони користувалися цим як доказом проти вас перед Господом вашим? Невже ви не розумієте?»

77. Хіба вони не знають, що Аллах відає те, що вони приховують, і те, що вони відкривають?
78. Є серед них неписьменні, які не знають Писання, а тільки марно сподіваються. Але це — їхні вигадки!
79. Горе тим, хто пише Писання власноруч, а потім говорить: «Це — від Аллаха!», щоб продати це за мізерну ціну! Горе їм за те, що написали вони, і горе їм за те, що вони собі здобули!
80. Вони говорять: «Вогонь не торкнеться нас, хіба на лічені дні!» Скажи: «Невже ви уклали завіт із Аллахом? Тоді Аллах ніколи не змінить обіцянки Своєї! Або ж ви говорите про Аллаха те, чого й самі не знаєте»!
81. Таж ні! Ті, хто вчинив зло, кого оплутав власний гріх, вони — жителі пекла. Будуть вони там довіку!

خَلَا بَعْضُهُمْ إِلَىٰ بَعْضٍ قَالُوا أَتُحَدِّثُونَهُمْ
بِمَا فَرَحَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ لِيُحَاجُّوكُمْ بِهِ عِندَ
رَبِّكُمْ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٧٦﴾

أَوَلَا يَعْلَمُونَ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا يُسْرُوتُ
وَمَا يُعْلِنُونَ ﴿٧٧﴾

وَمِنْهُمْ أُمِّيُونَ لَا يَخْتُمُونَ الْأَكْتَابَ
إِلَّا الْأَمَانِي وَإِنْ هُمْ إِلَّا يَظُنُّونَ ﴿٧٨﴾

قَوْلٍ لِلَّذِينَ يَكْتُمُونَ الْكِتَابَ بِأَيْدِيهِمْ
ثُمَّ يَقُولُونَ هَذَا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ لَيْسَ شَرًّا
بِهِ ثَمًّا قَلِيلًا قَوْلٍ لَهُمْ مِمَّا كَتَبَتْ
أَيْدِيهِمْ وَوَيْلٌ لَهُمْ مِمَّا يَكْتُمُونَ ﴿٧٩﴾

وَقَالُوا لَنْ نَمَسَّ نَا النَّارَ إِلَّا أَيَّامًا
مَّعْدُودَةً قُلْ أَتَّخَذْتُمْ عِنْدَ اللَّهِ عَهْدًا
فَلَنْ يُخْلَفَ اللَّهُ عَهْدَهُ أَمْ تَقُولُونَ
عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٨٠﴾

بَلَىٰ مَنْ كَسَبَ سَيِّئَةً وَأَحَاطَتْ بِهِ
خَطِيئَتُهُ، قَالُوا لَتَلَذَّ لَكَ النَّارُ هُمْ
فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٨١﴾

Під «гріхом» тут мається на увазі багатобожжя.

82. А ті, хто увірував і творив добро, вони — жителі раю. Будуть вони там довіку!
83. Ось Ми уклали завіт із синами Ізраїла: «Не поклоняйтесь нікому, окрім Аллаха, ставтесь якнайкраще до батьків, інших родичів, сиріт та нужденних. Кажіть людям добре слово, звершуйте молитву, давайте закят». Але згодом ви відвернулися, окрім небагатьох і відступили!
84. Уклали Ми завіт із вами: «Не проливайте крові одне одного і не женіть одне одного з помешкань ваших». Ви визнали це й свідчили про це!
85. Але потім ви почали вбивати одне одного і вигнали частину з вас із ваших помешкань. Потурали ви одне одному в гріху й ворожнечі! А коли тих приводять до вас полоненими, ви даєте за них викуп. Але ж було заборонено вам [виганяти] їх! Невже ви вірите в одну частину Писання, заперечуючи іншу? То яка винагорода може бути тим, хто робить це, як не ганьба у земному житті? У День Воскресіння скарають вас

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٨٢﴾

وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَائِيلَ لَا نَعْبُدُكَ إِلَّا اللَّهََ وَالْوَالِدِينَ إِحْسَانًا وَذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَقُولُوا لِلنَّاسِ حُسْنًا وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا مِّنْكُمْ وَأَنتُمْ مُّعْرِضُونَ ﴿٨٣﴾

وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ لَآتْسِفُكُمْ دِمَاءُكُمْ وَلَا تُخْرَجُونَ أَنفُسَكُمْ مِنْ دِيَارِكُمْ ثُمَّ أَقْرَرْتُمْ وَأَنتُمْ تَشْهَدُونَ ﴿٨٤﴾

ثُمَّ أَنْتُمْ هَٰؤُلَاءِ تَقْتُلُونَ أَنفُسَكُمْ وَتُخْرَجُونَ فَرِيقًا مِّنْكُمْ مِنْ دِيَارِهِمْ تَظَاهَرُونَ عَلَيْهِم بِالْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَإِن يَأْتُوكُمْ أُسْرَىٰ تَقْتُلُوهُمْ وَهُمْ مَحْرَمٌ عَلَيْكُمْ إِخْرَاجُهُمْ أَفْتَرْتُمُونِ بِبَعْضِ الْكِتَابِ وَتَكْفُرُونَ بِبَعْضٍ فَمَا جَزَاءُ مَنْ يَفْعَلُ ذَٰلِكَ مِنْكُمْ إِلَّا خِزْيٌ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ يُرَدُّونَ إِلَىٰ أَشَدِّ الْعَذَابِ وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٨٥﴾

ще лютішою карою! Аллах не омине того, що робите ви!

86. Вони — ті, хто купив земне життя за життя майбутнє. Не буде полегшено їм кари, і не буде їм допомоги!
87. Ми дарували Мусі Писання й слідом за ним направили посланців. Ми дарували Ісі, сину Мар'ям, ясні знамення та підтримали його Духом Святим. Щоразу, коли приходив до вас посланець із тим, що було вам не до душі, ви гордували! Одних ви вважали за брехунів, інших — убивали!
«Святим Духом» Коран називає ангела Джібріла.
88. Вони говорять: «Серця наші закриті!» Таж ні, нехай Аллах прокляне їх за невір'я їхнє! Мало віруючих серед них!
89. І ось прийшло до них Писання від Аллаха, яке підтверджує те, що вже є у них. Раніше вони просили перемоги над тими, хто не вірує, а коли прийшло до них відоме їм, то вони самі не увірували. Нехай же буде прокляття Аллаха над невіруючими!
90. Недобре те, що придбали вони в обмін на свої душі, не увірувавши в те, що послав

أُولَئِكَ الَّذِينَ اشْتَرُوا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا
بِالْآخِرَةِ فَلَا يَخَفُ عَنْهُمْ الْعَذَابُ
وَلَا هُمْ يُبْصَرُونَ ﴿٨٦﴾

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَقَفَّيْنَا
مِنْ بَعْدِهِ بِالرُّسُلِ وَأَتَيْنَا عِيسَى ابْنَ
مَرْيَمَ الْبَيِّنَاتِ وَأَيَّدْنَاهُ بِرُوحِ الْقُدُسِ أَفَكُلَّمَا
جَاءَكُمْ رَسُولٌ بِمَا لَا تَهْوَى أَنْفُسُكُمْ
اسْتَكْبَرْتُمْ فَفَرِيقًا كَذَّبْتُمْ وَفَرِيقًا تَقْتُلُونَ ﴿٨٧﴾

وَقَالُوا قُلُوبُنَا غُلْفٌ بَلْ لَعَنَهُمُ اللَّهُ
بِكُفْرِهِمْ فَفَلِيلًا مَّا يُؤْمِنُونَ ﴿٨٨﴾

وَلَمَّا جَاءَهُمْ كِتَابٌ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ مُصَدِّقٌ
لِمَا مَعَهُمْ وَكَانُوا مِنْ قَبْلُ يَسْتَفْتِحُونَ
عَلَى الَّذِينَ كَفَرُوا قَالُوا جَاءَهُمْ مَا عَرَفُوا
كَفَرُوا بِهِ فَعَنَاءُ اللَّهِ عَلَى الْكَافِرِينَ ﴿٨٩﴾

بِسْمَا آتَتْهُ وَأُوبَىٰ ۗ أَنفُسُهُمْ أَن يَكْفُرُوا
بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ بَعِيًّا ۗ أَن يُزِيلَ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ ۗ

Аллах, заздрячи тому, що Аллах наділяє з ласки Своєї того з рабів Своїх, кого побажає. І накликали вони на себе подвійний гнів. На невірючих чекає принизлива кара!

91. І коли говорять їм: «Увіруйте в те, що зіслав Аллах!», вони відповідають: «Ми віримо в те, що зіслано нам». Але вони заперечують те, що прийшло після того й що воно — істина, яка підтверджує те, що у них. Скажи: «Чому ж ви раніше вбивали пророків Аллаха, якщо ви є віруючими?»
92. До вас уже приходив Муса із ясними знаменнями, але, коли не було його з вами, узяли ви собі [для поклоніння] тельця. Нечестивці ж ви!
93. І коли Ми уклали із вами завіт та піднесли над вами гору [Сінай]: «Міцно тримайтеся того, що дарували Ми вам!», то сказали ви: «Слухаємо та не підкоряємося!» Через невір'я у їхніх серцях з'явилася любов до тельця. Скажи: «Недобре те, що наказує вам така віра ваша, якщо ви є віруючими!»
94. Скажи: «Якщо наступне життя приготоване Аллахом тільки для вас, а не для інших людей, то

عَلَىٰ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ قَبْلَهُ وَيُعْصِبُ
عَلَىٰ غَضَبٍ ۗ وَالْكَافِرِينَ عَذَابٌ مُّهِينٌ ﴿٩١﴾

وَإِذْ قِيلَ لَهُمْ إِنَّمَا أَنْزَلَ اللَّهُ قَالُوا
تَوْحِينَ مَا أَنْزَلَ عَلَيْنَا وَيَكْفُرُونَ بِمَا
وَرَّأَوْهُ ۗ وَهُوَ الْحَقُّ مُصَدِّقًا لِمَا مَعَهُمْ قُلْ
فَلِمَ تَقْتُلُونَ أَنْبِيَاءَ اللَّهِ مِنْ قَبْلُ إِنْ
كُنْتُمْ مُّؤْمِنِينَ ﴿٩٢﴾

﴿٩٢﴾ وَقَدْ جَاءَكُمْ مُوسَىٰ بِالْبَيِّنَاتِ ثُمَّ
اتَّخَذْتُمُ الْعِجْلَ مِنْ بَعْدِهِ وَأَنْتُمْ
ظَالِمُونَ ﴿٩٣﴾

وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ وَرَفَعْنَا
فَوْقَكُمْ الطُّورَ خُذُوا مَا آتَيْنَاكُمْ
بِقُوَّةٍ وَأَسْمِعُوا قَالُوا سَمِعْنَا وَعَصَيْنَا
وَأَشْرَبُوا فِي قُلُوبِهِمُ الْعِجْلَ
يَكْفُرِهِمْ قُلْ بِشِمَائِلِكُمْ يَكْفُرُ بِهِ
إِيمَانُكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِينَ ﴿٩٤﴾

قُلْ إِنْ كَانَتْ لَكُمْ الدَّارُ الْآخِرَةُ عِنْدَ اللَّهِ
خَالِصَةً مِمَّنْ دُونِ النَّاسِ فَتَمَنَّوْا

- побажайте собі смерті, якщо ви правдиві!»
95. Але вони ніколи не побажають собі цього через те, що робили їхні руки! Аллах знає про нечестивців!
96. Ти побачиш, що вони сильніше за інших людей прагнуть життя, навіть сильніше за багатобожників. Кожен із них хотів би прожити хоч тисячу років. Але навіть таке життя не віддалило б їх від покарання. Адже Аллах бачить те, що вони роблять!
97. Скажи: «Якщо хтось є ворогом Джібрілу», — а це саме він із волі Аллаха відкрив [Коран] твоєму серцю на підтвердження істинності того, що було раніше за тебе, як прямий шлях та добру звістку для віруючих, —
98. «Якщо хто є ворогом Аллаху, ангелам Його, посланцям Його, Джібрілу та Мікаїлу, то, воістину, Аллах — ворог невіруючих!»
99. Ми зіслали тобі ясні знамення, а не вірують у них лише нечестивці!
100. І щоразу, коли укладають [юдеї] завіт із Аллахом, частина із них порушує його. Більшість із них не вірує!

الْمَوْتِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿١٤﴾

وَلَنْ يَسْتَمُوهُ أَبَدًا إِمَّا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ
وَأَلَّاهَ عَلَيْهِمُ بِالظَّالِمِينَ ﴿١٥﴾

وَلَتَجِدَنَّهُمْ أَحْرَصَ النَّاسِ عَلَى حَيَاتِهِمْ وَمِنَ الَّذِينَ أَشْرَكُوا يَوَدُّ أَحَدُهُمْ لَوْ عُصِّرَ أَلْفُ سَنَةٍ وَمَا هُوَ بِمُرْحَزٍ بِهِ مِنَ الْعَذَابِ
إِنْ يَصْمُرُوا وَاللَّهُ بِمَا يَعْمَلُونَ ﴿١٦﴾

قُلْ مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِجِبْرِيلَ فَإِنَّهُ
نَزَّلَهُ عَلَى قَلْبِكَ بِإِذْنِ اللَّهِ مُصَدِّقًا لِمَا
بَيْنَ يَدَيْهِ وَهُدًى وَبُشْرَى لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿١٧﴾

مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِلَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ
وَرُسُلِهِ وَجِبْرِيلَ وَمِيكَالَ فَإِنَّ اللَّهَ
عَدُوٌّ لِلْكَافِرِينَ ﴿١٨﴾

وَلَقَدْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ
وَمَا يَكْفُرُ بِهَا إِلَّا الْفَاسِقُونَ ﴿١٩﴾

أَوْ كَلَّمَا عَاهَدُوا عَهْدًا نَبَذَهُ فَرِيقٌ
مِنْهُمْ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٢٠﴾

101. І коли приходив до них посланець від Аллаха, який підтверджував істинність того, що вже було у них, то частина тих, кому дано Писання, заперечувала Писання Аллаха, наче вони не знали!
102. Вони пішли за тим, що шайтани розповідали за часів царювання Сулаймана. Сулайман не був невіруючим, але невіруючими були шайтани. Вони навчили людей чаклунства, а також тому, що було зіслано двом ангелам у Вавилоні: Гаруту та Маруту. Але вони не починали вчити нікого, не сказавши спочатку: «Ми — лише спокусники. Тож не будь невіруючим!» Та люди навчилися у них, як розлучити чоловіка з його дружиною. Вони не завдавали шкоди нікому, окрім як з дозволу Аллаха, та й вчилися тому, що приносило їм самим шкоду замість користі. Але ж ці люди знали, що тому, хто здобув це, немає частки у наступному житті. Мерзотним же є те, що купили вони за душі свої. Якби ж вони лише знали!
103. Якби вони увірували та були богобоязливі, то винагорода від Аллаха була б для них кращою. Якби вони лише знали!

وَلَمَّا جَاءَهُمْ رَسُولٌ مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ مُصَدِّقٌ لِّمَا مَعَهُمْ بَدَّ فَرِيقٌ مِّنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ كَتَبَ اللَّهُ وِرَاءَ ظُهُورِهِمْ كَأَنَّهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٠١﴾

وَاتَّبَعُوا مَا تَتْلُوا الشَّيَاطِينُ عَلَىٰ مُلْكٍ سُلَيْمَانَ ۖ وَمَا كَفَرُ سُلَيْمَانُ وَلَا كَانِ الشَّيَاطِينُ كَافِرُوا يَعْلَمُونَ النَّاسَ السِّحْرَ وَمَا أُنزِلَ عَلَى الْمَلَكَيْنِ بِبَابِلَ هُنُوتٌ وَمُرُوتٌ وَمَا يَعْلَمَانِ مِنْ أَحَدٍ حَتَّى يَقُولَا إِنَّمَا نَحْنُ فِتْنَةٌ فَلَا تَكْفُرْ فَيَتَعَلَّمُونَ مِنْهُمَا مَا يُفَرِّقُونَ بِهِ بَيْنَ الْمَرْءِ وَزَوْجِهِ ۚ وَمَا هُمْ بِضَارِّينَ بِهِ مِنْ أَحَدٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَيَتَعَلَّمُونَ مَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ ۚ وَلَقَدْ عَلِمُوا لَمَنِ اشْتَرَاهُ مَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ خَلْقٍ وَلَيْسَ مَا شَرَوْا بِهِ أَنفُسَهُمْ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿١٠٢﴾

وَلَوْ أَنَّهُمْ ءَامَنُوا وَأَتَّقُوا لِمُوبَةَ مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ خَيْرٌ لَّوْكَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿١٠٣﴾

104. О ви, які увірували! Не говоріть Пророку: «Доглядай за нами!», а говоріть «Поглянь на нас» — і слухайте. Невіруючих чекає болісна кара!

Див. також 46 аят із сури «Жінки».

105. Не бажать невіруючі із людей Писання та багатобожники, щоб сходило на вас благо від Господа вашого. Та Аллах обирає для милості Своєї, кого побажає, і Аллах — Володар великої ласки!

106. Ми не скасовуємо та не дозволяємо забути жоден із Наших аятів, не замінивши його кращим чи рівним йому. Воістину, Аллах спроможний на кожну річ!

107. Невже ти не знаєш, що Аллаху належить влада над небесами та землею, і що немає у вас, окрім Аллаха, ні Захисника, ні Помічника?

108. Чи ж ви хочете просити у Посланця вашого того ж, що просили [юдеї] у Муси? Хто змінив віру на невір'я, той зійшов з прямої дороги!

109. Після того, як людям Писання стала зрозуміла істина, багато хто з них через свою заздрість бажає, щоб ви відвернулися

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقُولُوا رَاعِنَا وَقُولُوا انظُرْنَا وَاسْمَعُوا وَلِلْكَافِرِينَ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٠٤﴾

مَا يَوَدُّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَلَا الْمُشْرِكِينَ أَنْ يُنَزَّلَ عَلَيْكُمْ مِنْ خَيْرٍ مِنْ رَبِّكُمْ وَاللَّهُ يَخْتَصُّ بِرَحْمَتِهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ﴿١٠٥﴾

* مَا نَسَخَ مِنْ آيَةٍ أَوْ نُنسِهَا نَأْتِ بِخَيْرٍ مِنْهَا أَوْ مِثْلَهَا أَلَمْ تَعْلَمَ أَنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٠٦﴾

أَلَمْ تَعْلَمَ أَنَّ اللَّهَ لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا لَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿١٠٧﴾

أَمْ تُرِيدُونَ أَنْ تَسْأَلُوا رَسُولَكُمْ كَمَا سَأَلَ مُوسَى مِنْ قَبْلُ وَمَنْ يَتَّبِعِ الْكُفْرَ بِالْإِيمَانِ فَقَدْ ضَلَّ سَوَاءَ السَّبِيلِ ﴿١٠٨﴾

وَدَكَثُرٌ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَوْ يَرُدُّونَكُمْ مِنْ بَعْدِ إِيمَانِكُمْ كَقَارِئًا حَسَدًا مِمَّنْ عِنْدَ أَنْفُسِهِمْ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمْ

- від своєї віри. Вибачте ж їх та простіть, поки Аллах не покаже наказу свого. Воістину, Аллах спроможний на кожну річ!
110. Звершуйте молитву, давайте закят. Усі ті блага, які приготували ви душам вашим, знайдете ви у Аллаха. Воістину, Аллах бачить те, що ви робите!
111. Вони говорять: «Ніхто не увійде до раю, окрім юдеїв та християн!» Та це лише мрії їхні, тож скажи: «Наведіть доказ цьому, якщо є ви правдивими!»
112. Ні! Хто підкорить себе Аллаху, той і є праведником. Його чекає винагорода від Господа; не буде страху таким, як він, і не будуть засмучені вони!
113. Юдеї говорять: «Немає правди у християн!», а християни говорять: «Немає правди у юдеїв!» Але ж усі вони читають Писання! Так само й невігласи говорять слова, схожі на ці. У День Воскресіння Аллах розсудить між усіма ними те, про що вони сперечалися.
114. Хто ж є несправедливіший від того, хто забороняє згадувати ім'я Аллаха у храмах Його, та ще й прагне зруйнувати їх? Саме таким і не слід було б входити туди, окрім як зі

الْحَقُّ فَأَعْمُوا وَأَصْفَحُوا حَتَّى يَأْتِيَ اللَّهُ بِأَمْرٍ إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٠٩﴾

وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ
وَمَا تَقَدَّمُوا لِأَنْفُسِكُمْ مِنْ خَيْرٍ يَجِدُوهُ
عِنْدَ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿١١٠﴾

وَقَالُوا لَنْ يَدْخُلَ الْجَنَّةَ إِلَّا الْآمِنُونَ
هُودًا أَوْ صَدْرَىٰ تِلْكَ أَمَانِيُّهُمْ قُلْ هَاتُوا
بُرْهَانَكُمْ إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿١١١﴾

بَلَىٰ مَنْ أَسْلَمَ وَجْهَهُ لِلَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَلَهُ
أَجْرُهُ عِنْدَ رَبِّهِ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ
وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿١١٢﴾

وَقَالَتِ الْيَهُودُ لَيْسَتِ النَّصْرَىٰ عَلَىٰ شَيْءٍ
وَقَالَتِ النَّصْرَىٰ لَيْسَتِ الْيَهُودُ عَلَىٰ شَيْءٍ
وَهُمْ يَتَّبِعُونَ الْكَيْتَابَ كَذَلِكَ قَالَ الَّذِينَ
لَا يَعْلَمُونَ مِثْلَ قَوْلِهِمْ فَاللَّهُ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ
يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿١١٣﴾

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّن مَنَعَ مَسَاجِدَ اللَّهِ أَنْ يُذَكَرَ
فِيهَا اسْمُهُ وَسَعَىٰ فِي خَرَابِهَا أُولَٰئِكَ مَا كَانَ
لَهُمْ أَنْ يَدْخُلُوهَا إِلَّا خَائِفِينَ لَهُمْ فِي
الدُّنْيَا خِزْيٌ وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١١٤﴾

страхом. Чекає на них ганьба у житті земному та кара велика у житті наступному!

115. Аллаху належить схід та захід. Тож куди б ви не повернулися — всюди лик Аллаха. Воістину, Аллах — Всеосяжний, Всезнаючий!
116. Вони говорять: «Аллах узяв собі дитину» Таж ні, Преславний Він! Йому належать ті, хто на небесах і на землі, і всі Йому підкоряються.
117. Творець небес і землі! Коли вирішує Він якусь справу, то лише говорить їй: «Будь!» — і вона постає.
118. Невігласи говорять: «Чому не заговорить із нами Аллах, чому не дарує знамення нам?» Так само й ті, які жили раніше, говорили слова, схожі на ці. Схожими є й серця їхні. Але ж Ми вже пояснили знамення для людей переконаних!
119. Воістину, Ми відіслали тебе добрим вісником істини та застерігачем. Тож ти не будеш відповідати за тих, хто опиниться у пеклі.
120. Юдеї та християни не будуть задоволені тобою, поки ти не навернешся до їхньої релігії. Скажи: «Лише шлях Аллаха

وَلِلَّهِ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ فَأَيْنَمَا تُولُوا فَشَرَّ وَجْهَهُ
اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿١١٥﴾

وَقَالُوا اتَّخَذَ اللَّهُ وَلَدًا سُبْحٰنَهُ ۗ بَلْ لَهُ مَا فِي
السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ كُلِّ لَّهُ قَلْبٌ نَّوْتٌ ﴿١١٦﴾

بَدِيعُ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ وَإِذَا قَضَىٰ أَمْرًا
فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ وَكُنْ فَيَكُونُ ﴿١١٧﴾

وَقَالَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ لَوْلَا يُكَلِّمُنَا
اللَّهُ أَوْ نُنزِّلُ آيَةً ۗ كَذٰلِكَ قَالَ الَّذِينَ
مِنْ قَبْلِهِمْ مِثْلَ قَوْلِهِمْ تَشٰهَبَتْ قُلُوبُهُمْ
فَدَبَبْنَا الْآيٰتِ لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ ﴿١١٨﴾

إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ بِالْحَقِّ بَشِيرًا وَنَذِيرًا
وَلَا تُسْأَلُ عَنْ أَصْحَابِ الْجَحِيمِ ﴿١١٩﴾

وَلَنْ تَرْضَىٰ عَنْكَ الْيَهُودُ وَلَا النَّصٰرَىٰ حَتَّىٰ
تَتَّبِعَ مِلَّتَهُمْ قُلْ إِنَّ هُدَىٰ اللَّهِ هُوَ الْهُدَىٰ ۗ
وَلَئِن تَبِعْتَ أَهْوَاءَهُمْ بَعْدَ الَّذِي جَاءَكَ مِنَ

— шлях прямий!» Не потурай бажанням їхнім після того, як прийшло до тебе знання, а то Аллах не буде тобі ні Захисником, ні Помічником.

121. Ті, яким дарували Ми Писання і які читають його так, як належить — ось вони і вірують у нього! А хто не вірує у нього, той матиме втрати.

122. О сини Ізраїла! Згадайте милість Мою, якою Я вас наділив, коли вивищив вас над жителями світів!

123. Бійтеся того дня, коли одна душа не матиме змоги допомогти іншій, коли не буде прийнято заміни, коли не буде користі від заступництва, і коли не буде помічників!

124. І коли Господь випробовував Ібрагіма Своїми словами, той витримав це. Аллах сказав: «Я зроблю тебе імамом для людей». Той запитав: «А моїх нащадків?» Сказав Аллах: «Мій завіт не стосується нечестивців!»

Імам — той, хто очолює молитву; у ширшому значенні — вождь, голова, керівник.

125. Ось Ми зробили Дім місцем зібрання та захисту для людей. Тож зробіть місце Ібрагіма

الْعَالِمِ مَالِكٍ مِنَ اللَّهِ مِنْ وَلِيِّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿١٢١﴾

الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَتْلُونَهُ حَقَّ تِلَاوَتِهِ أُولَٰئِكَ يُؤْمِنُونَ بِهِ ۗ وَمَنْ يَكْفُرْ بِهِ ۗ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْخٰسِرُونَ ﴿١٢٢﴾

يٰۤاَيُّهَا بَنِي إِسْرٰٓءِيلَ ۗ اذْكُرُوا نِعْمَتِيَ الَّتِي اٰنَعَمْتُ عَلَيْكُمْ ۗ وَاِنِّي فَضَّلْتُكُمْ عَلَى الْعٰلَمِينَ ﴿١٢٣﴾

وَاتَّقُوا يَوْمًا لَا تَجْزِي نَفْسٌ عَنْ نَفْسٍ شَيْئًا وَلَا يُقْبَلُ مِنْهَا عَدْلٌ وَلَا تَنْفَعُهَا شَفْعَةٌ ۗ وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿١٢٤﴾

﴿ وَاِذْ اَبْتٰٓى اِبْرٰٓهٖمَ رَبُّهُۥٓ بِكَلِمٰتٍ فَاَتَمَّهِنَّ ۗ قَالَ اِنِّىۤ اَجْعَلُكَ لِلنَّاسِ اِمٰمًا ۗ قَالَ وَمِنْ ذُرِّيَّتِيۤ ۗ قَالَ لَا يَنْتٰلُ عَهْدِى الظّٰلِمِينَ ﴿١٢٥﴾

وَاِذْ جَعَلْنَا الْبَيْتَ مَثٰبَةً لِّلنَّاسِ وَاَمْنًا وَاَخَذْنَا مِنْ مَّقَامِ اِبْرٰٓهٖمَ مُصَلًّٔى وَاَعٰهَدْنَا اِلٰى اِبْرٰٓهٖمَ

місцем молитви! І Ми заповіли Ібрагіму та Ісмаїлу: «Тримайте Дім Мій у чистоті для тих, хто ходитиме навколо нього, перебуватиме у ньому та битиме там земні поклони».

Дім — мається на увазі Ка'ба (Кааба).

126. Ось Ібрагім сказав: «Господи! Зроби цю країну безпечною, і наділи плодами тих її жителів, які увірували в Аллаха та в Останній День!» Сказав Аллах: «А хто не увірує, тому Я дозволю насолоджуватися життям лише недовго. А потім Я вкину його у вогняну кару — жахливим же є цей кінець!»
127. І ось Ібрагім з Ісмаїлом заклали основу Дому: «Господи наш! Прийми від нас, воістину, Ти — Всечуючий та Всезнаючий!»
128. Господи наш! Зроби нас двома відданими тобі, і зроби з нащадків наших покірний тобі народ. Вкажи нам, як виконувати приписи наші. І прийми каяття наше, воістину, Ти — Приймаючий каяття, Милосердний!
129. Господи наш! Відішли посланця нащадкам нашим, який прочитає їм знамення Твої, навчить їх Писанню та

وَأَسْمِعِلْ أَنْ طَهَّرَ آيَاتِي لِلطَّالِبِينَ
وَالْعَاكِفِينَ وَالرَّكَعِ السُّجُودِ ﴿١٢٥﴾

وَأَذَى قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ اجْعَلْ هَذَا بَلَدًا آمِنًا
وَارْزُقْ أَهْلَهُ مِنَ الثَّمَرَاتِ مَنْ ءَامَنَ مِنْهُمْ بِاللَّهِ
وَالْيَوْمِ الْآخِرِ قَالَ وَمَنْ كَفَرَ فَأُمَتِّعُهُ قَلِيلًا
ثُمَّ أَصْطَرُّهُ إِلَىٰ عَذَابِ النَّارِ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ﴿١٢٦﴾

وَأَذَى رَفَعُ إِبْرَاهِيمَ الْقَوَاعِدَ مِنَ الْبَيْتِ وَأَسْمِعِلْ
رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿١٢٧﴾

رَبَّنَا وَاجْعَلْنَا مُسْلِمَيْنِ لَكَ وَمِن ذُرِّيَّتِنَا
أُمَّةً مُّسْلِمَةً لَّكَ وَأَرِنَا مَنَاسِكَنَا وَتُبْ عَلَيْنَا
إِنَّكَ أَنْتَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿١٢٨﴾

رَبَّنَا وَأَعِثْ فِيهِمْ رَسُولًا مِنْهُمْ يَتْلُو عَلَيْهِمْ
آيَاتِكَ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ
وَيُزَكِّيهِمْ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١٢٩﴾

мудрості, очистить їх. Воістину,
Ти — Великий, Мудрий!»

130. Хто ж відвертається від релігії Ібрагіма, окрім легковажного невігласа? Ми обрали Ібрагіма у земному житті, а у житті наступному він буде разом із праведниками.

131. Коли Господь сказав йому: «Будь покірним Мені!», той відповів: «Я став покірним Господу світів!»

132. Ібрагім разом із Якубом заповідали своїм синам це: «О сини мої! Воістину, Аллах обрав для вас цю релігію. Тож не помирайте, не ставши покірними Йому!»

Муслімун («покірні», «віддані» — мусульмани) тут має значення «віруючі», «сповідники істинної релігії єдинобожжя» (згідно з тлумаченнями аль-Багавві та ат-Табарі).

133. Чи ж ви були свідками того, як підступила до Якуба смерть, і як запитав він синів своїх: «Кому ви будете поклонятися після того, як я залишу вас?» Вони сказали: «Ми будемо поклонятися твоєму Богу і Богу твоїх батьків — Ібрагіма, Ісмаїла та Ісхака, Богу Єдиному! І ми — покірні Йому!»

وَمَنْ يَرْغَبْ عَنْ مِلَّةِ إِبْرَاهِيمَ إِلَّا مَن سَفِهَ
نَفْسَهُ، وَلَقَدِ اصْطَفَيْنَاهُ فِي الدُّنْيَا وَإِنَّا
فِي الْآخِرَةِ لَمِنَ الصَّالِحِينَ ﴿١٣٠﴾

إِذْ قَالَ لَهُ رَبُّهُ أَسْمِعْ قَالَ أَسْمِعُ لِرَبِّ
الْعَالَمِينَ ﴿١٣١﴾

وَوَصَّي بِهَا إِبْرَاهِيمَ بَنِيهِ وَيَعْقُوبَ يَدْعَى
إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَى لَكُمْ الدِّينَ فَلَا تَمُوتُنَّ
إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ ﴿١٣٢﴾

أَمْ كُنْتُمْ شُهَدَاءَ إِذْ حَضَرَ يَعْقُوبَ الْمَوْتَ
إِذْ قَالَ لِبَنِيهِ مَا تَعْبُدُونَ مِن بَعْدِي قَالُوا
نَعْبُدُ إِلَهَكَ وَإِلَهَ آبَائِكَ إِبْرَاهِيمَ
وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ إِلَهُهَا وَحَدًّا وَنَحْنُ لَهُ
مُسْلِمُونَ ﴿١٣٣﴾

134. Але вже минуло це покоління. Вони матимуть те, що вони здобули собі, а ви матимете те, що ви здобули собі. І ви не будете відповідати за те, що вони робили!

تِلْكَ أُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ لَهَا مَا كَسَبَتْ وَلكُمْ
مَا كَسَبْتُمْ وَلَا تُسْأَلُونَ عَمَّا كَانُوا
يَعْمَلُونَ ﴿١٣٤﴾

135. Говорять: «Станьте ж юдеями або християнами — і підете ви правильним шляхом!» Скажи: «Ні! Сповідниками релігії Ібрагіма-ханіфа, а він не був багатобожником!»

وَقَالُوا لَوْ كُنَّا هُودًا أَوْ نَصْرَانِيًّا تَهْتَدُ وَأَقْبَل بَل
لَمَلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٣٥﴾

Ханіф (букв. «той, хто схиляється до чогось») тут означає прихильника істинного єдиногобожжя.

136. Скажіть: «Ми увірували в Аллаха і у те, що зіслано нам, і що зіслано Ібрагіму, Ісмаїлу, Ісхаку, Якубу та колінам із нащадків їхніх; у те, що було дано Мусі, Ісі, у те, що було дано пророкам від Господа їхнього. Ми не проводимо межі між ними, і Йому Ми підкоряємося!»

قُولُوا آمَنَّا بِاللَّهِ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْنَا وَمَا أُنزِلَ
إِلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ
وَالْأَسْبَاطِ وَمَا أُوتِيَ مُوسَىٰ وَعِيسَىٰ
وَمَا أُوتِيَ النَّبِيُّونَ مِن رَّبِّهِمْ لَا نُفَرِّقُ
بَيْنَ أَحَدٍ مِّنْهُمْ وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ ﴿١٣٦﴾

137. І якщо вони вірують у те, у що вірите ви, то йдуть вони шляхом прямим. Але якщо вони відвертаються, то суперечать йому. Аллах захистить тебе від них, а Він — Всечуючий, Всезнаючий!

فَإِنَّمَا آمَنُوا بِمِثْلِ مَا آمَنْتُمْ بِهِ فَقَدْ
أَهْتَدُوا وَإِن تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا هُمْ فِي شِقَاقٍ
فَسَيَكْفِيكَهُمُ اللَّهُ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿١٣٧﴾

138. Фарба Аллаха! Чия фарба краща за фарбу Аллаха? Тож Йому ми і поклоняємося!

صِبْغَةَ اللَّهِ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللَّهِ
صِبْغَةً وَنَحْنُ لَهُ عَابِدُونَ ﴿١٣٨﴾

Як свідчить ібн Касір,
 посилаючись на ібн Аббаса,
 а також інші тлумачі, під
 «фарбою Аллаха» (сібгата
 Плаг) мається на увазі «релігія
 Аллаха». Див. також 30 аят
 сури «Ромей», де мова йде про
 фітра – вроджену схильність до
 єдинобожжя.

139. Скажи: «Невже ви
 сперечатиметесь із нами про
 Аллаха? Він — наш і ваш
 Господь, і нам — наші вчинки,
 а вам — ваші вчинки. Тож ми
 щирі у відданості Йому!»

140. Невже вони говорять,
 що Ібрагім, Ісмаїл, Ісхак,
 Якуб та коліна з нащадків
 їхніх були юдеями чи
 християнами? Скажи: «Ви
 краще знаєте чи Аллах?» Хто є
 несправедливішим за того, хто
 приховав свідчення, дане йому
 Аллахом? А Аллах не омине
 того, що робите ви!

141. Але вже минуло це покоління.
 Вони матимуть те, що вони
 здобули собі, а ви матимете
 те, що ви здобули собі. І ви не
 будете відповідати за те, що
 вони робили!

142. Нерозумні люди скажуть: «Що
 відвернуло їх від киблі, до якої
 поверталися вони?» Скажи:

قُلْ اتَّخَذُونَا فِي اللَّهِ وَهُوَ رَبُّنَا وَرَبُّكُمْ
 وَلِنَا أَعْمَلْنَا وَلَكُمْ أَعْمَالُكُمْ وَنَحْنُ لَهُ
 مُخْلِصُونَ ﴿١٣٩﴾

أَمْ تَقُولُونَ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ
 وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطَ كَانُوا
 هُودًا أَوْ نَصَارَى قُلْ أَأَنْتُمْ أَعْلَمُ أَمِ اللَّهُ
 وَمَنْ أَظَاهِرُ مِمَّنْ كَفَرْتُمْ شَهَادَةً عِنْدَهُ
 مِنَ اللَّهِ وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿١٤٠﴾

تِلْكَ أُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ لَهَا مَا كَسَبَتْ
 وَلَكُمْ مَا كَسَبْتُمْ وَلَا تُنتَفَعُونَ
 عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٤١﴾

*سَيَقُولُ الشُّفَهَاءُ مِنَ النَّاسِ مَا وَلَّيْنَاهُمْ عَن
 قِبْلَتِهِمُ الَّتِي كَانُوا عَلَيْهَا قُلْ لِلَّهِ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ

«Аллаху належить схід і захід, і веде Він до шляху прямого того, кого побажає!»

Кибла — напрям молитви. Спочатку мусульмани поверталися обличчям до Єрусалиму (Байт аль-Макдіс), а потім, з другого року гіджри, вони почали молитися у бік Мекки.

يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿١٤٣﴾

143. Так Ми спрямували вашу громаду на середній шлях, щоб ви були свідками для людей, а Посланець щоб був свідком для вас. Попередню киблу Ми зробили лише для того, щоб дізнатися, хто піде за Посланцем, а хто відвернеться від нього. Це було важкою справою, окрім як для тих, кого Аллах повів шляхом прямим. Аллах ніколи не зробить марною віру вашу, адже Аллах Лагідний та Милосердний до людей!

وَكَذَلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَسَطًا
لِتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ وَيَكُونَ الرَّسُولُ
عَلَيْكُمْ شَهِيدًا ۖ وَمَا جَعَلْنَا الْقِبْلَةَ الَّتِي
كُنْتَ عَلَيْهَا إِلَّا لِنَعْلَمَ مَنْ يَتَّبِعِ الرَّسُولَ
مِمَّنْ يَنْقَلِبُ عَلَى عَقْبَيْهِ ۗ وَإِنْ كَانَتْ
لَكِبْرَةٌ إِلَّا عَلَى الَّذِينَ هَدَى اللَّهُ وَمَا كَانَ
اللَّهُ لِيُضِلَّ إِيْمَانَكُمْ ۗ إِنَّ اللَّهَ
بِالنَّاسِ لَرءٌ وَفٍ رَحِيمٌ ﴿١٤٣﴾

144. Ми бачили, як блукав небом погляд твій. І Ми спрямували тебе до кибли, якою ти будеш задоволений. Поверни ж своє обличчя у бік Забороненої Мечеті! І де б ви не були, повертайте обличчя своє саме у цей бік. Воістину, ті, яким дано Писання, знають, що саме такою є істина від Господа їхнього. Аллах не омине того, що робите ви!

فَدَرَى تَقَلُّبُ وَجْهِكَ فِي السَّمَاءِ فَلَنُوَلِّيَنَّكَ
قِبْلَةً تَرْضَاهَا فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ
الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَحَيْثُ مَا كُنْتُمْ فَوَلُّوا
وُجُوهَكُمْ شَطْرَهُ ۗ وَإِنَّ الَّذِينَ أُوتُوا
الْكِتَابَ لَيَعْلَمُونَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ ۗ
وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا يَعْمَلُونَ ﴿١٤٤﴾

«Заборонена Мечеть» (аль-Масджід аль-Харам)
— мекканський храм, де
знаходиться Кааба.

145. Навіть якби ти показав тим, кому дано Писання, усі можливі знамення, вони все одно не пішли б за твоєю киблою; але й ти не підеш за киблою їхньою, і одні з них не підуть за киблою інших. А якщо ти підеш за їхніми бажаннями після того, як прийшло до тебе знання, то, воістину, будеш одним із нечестивців!
146. Ті, кому дано Писання, знають [Мухаммада] так само, як знають своїх синів. Частина з них приховує істину, і знають вони про це!
147. Істина — від Господа твого! Тож не будь серед тих, хто сумнівається!
148. Для кожної громади — свій напрям [молитви]. Тож випереджайте одне одного у добрих справах! І де б ви не були, Аллах збере вас усіх разом. Воістину, Аллах спроможний на кожну річ!
149. І куди б ти не вирушив, повертай своє обличчя у бік Забороненої Мечеті. Воістину,

وَلَيْنِ أَتَيْتَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ بِكُلِّ
آيَةٍ مَا تَبِعُوا قِبْلَتَكَ وَمَا أَنتَ بِتَابِعٍ
قِبْلَتَهُمْ وَمَا بَعْضُهُمْ بِقِبْلَةَ بَعْضٍ
وَلَيْنِ اتَّبَعَتِ أَهْوَاءَ هُمُومٍ بَعْدَ مَا جَاءَكَ
مِنَ الْعِلْمِ إِنَّكَ إِذًا لَمِنَ الظَّالِمِينَ ﴿١٤٥﴾

الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَعْرِفُونَهُ كَمَا
يَعْرِفُونَ أَبْنَاءَهُمْ وَإِنَّ فَرِيقًا مِنْهُمْ
لَيَكْتُمُونَ الْحَقَّ وَهُمْ يَعْمُونَ ﴿١٤٦﴾

الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَلَا تَكُونَ مِنَ الْمُكْتَبِينَ ﴿١٤٧﴾

وَلِكُلِّ جِهَةٌ هُوَ مَوْلَاهَا فَأَسْتَقِيمُوا
الْخَيْرَاتِ أَيْنَ مَا كُونُوا يَأْتِ بِكُمُ اللَّهُ جَمِيعًا
إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٤٨﴾

وَمِنْ حَيْثُ خَرَجْتَ فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ
الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَإِنَّهُ لَالحَقُّ مِنْ رَبِّكَ

це — істина від Господа твого.
Аллах не оминє того, що робите
ви!

وَمَا اللَّهُ بِغَفِيلٍ مَّا تَعْمَلُونَ ﴿١٤٤﴾

وَمِنْ حَيْثُ خَرَجْتَ فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ
الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَحَيْثُ مَا كُنْتُمْ فَوَلُّوا
وُجُوهَكُمْ شَطْرَهُ لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَيْكُمْ
حُجَبَةٌ إِلَّا الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْهُمْ فَلَا تَخْشَوْهُمْ
وَأَخْشَوْنِي وَلَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدْنِي وَأَعْلَمِكُم
تَهْتَدُونَ ﴿١٤٥﴾

150. І куди б ти не вирушив,
повертай своє обличчя у бік
Заборононої Мечеті. І де б
ви не були, повертайте свої
обличчя саме у цей бік, щоб не
було у людей — хіба лише як у
нечестивих — доказу проти вас.
І не майте страху перед ними, а
майте страх переді Мною, щоб
сповнив Я Свою милість до вас.
Можливо, підете ви шляхом
прямим!

كَمَا أَرْسَلْنَا فِيكُمْ رَسُولًا مِنْكُمْ يَتْلُو عَلَيْكُمْ
آيَاتِنَا وَيُزَكِّيكُمْ وَيُعَلِّمُكُمُ الْكِتَابَ
وَالْحِكْمَةَ وَيُعَلِّمُكُم مَّا لَمْ تَكُونُوا تَعْلَمُونَ ﴿١٤٦﴾

151. Так Ми відіслали до вас
Посланця з-посеред вас самих.
Він читає вам Наші знамення,
очищує вас, вчить вас Писанню
і мудрості, а також вчить вас
тому, чого ви не знали раніше!

فَأذْكُرُونِي أَذْكُرْكُمْ وَاشْكُرُوا لِي
وَلَا تَكْفُرُونِ ﴿١٤٧﴾

152. Згадуйте Мене, і Я буду
згадувати вас. Дякуйте, і не
будьте невдячними!

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ
وَالصَّلَاةِ إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ ﴿١٤٨﴾

153. О ви, які увірували! Шукайте
допомоги у терпінні та молитві.
Воістину, Аллах — разом із
терпеливими!

وَلَا تَقُولُوا لِمَنْ يُقْتَلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ءَمُوتٌ
بَلْ أَحْيَاءٌ وَلَٰكِن لَّا تَشْعُرُونَ ﴿١٤٩﴾

154. І не називайте мертвими тих,
хто загинув на шляху Аллаха.
Ні, вони живі, але ви не
відчуваєте цього.

وَلَيَنْبَغِيكُمْ بِشَيْءٍ مِّنَ الْخَوْفِ وَالْجُوعِ

155. Ми будемо випробовувати вас
страхом, голодом, нестачею

майна, людей та плодів.
Сповісти ж добру звістку
терпеливим,

156. тим, які, коли торкнуться їх
лихо, говорять: «Ми належимо
Аллаху, і до Нього ми
повертаємося!»

157. Мають вони благословення
та милість від Господа
їхнього, і йдуть вони шляхом
прямим!

158. Воістину, пагорби ас-Сафа та
аль-Марва — знаки Аллаха. Хто
звершує хадж або умру в дім
Аллаха, то не буде йому гріха,
якщо він пройде між ними. І
хто зі своєї волі чинить добро,
то, воістину, Аллах — Вдячний,
Всезнаючий!

*Хаддж — паломництво
до Мекки. Умра — мале
паломництво, яке включає у себе
лише частину обрядів хадджу.
Ас-Сафа та аль-Марва —
пагорби у Мецці,
між якими прочани
здійснюють т.зв. сай – «біг».*

159. Воістину, ті, які приховують
зіслані Нами ясні знамення та
прямий шлях — після того,
як Ми пояснили це людям у
Писанні — таких прокляне
Аллах і проклянуть ті, які
проклинають!

وَنَقِصَ مِنَ الْأَمْوَالِ وَالْأَنْفُسِ وَالثَّمَرَاتِ
وَيُبَشِّرِ الصَّابِرِينَ ﴿١٥٥﴾

الَّذِينَ إِذَا أَصَابَتْهُمُ مُصِيبَةٌ قَالُوا إِنَّا لِلَّهِ
وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ ﴿١٥٦﴾

أُولَئِكَ عَلَيْهِمْ صَلَوَاتٌ مِنْ رَبِّهِمْ وَرَحْمَةٌ
وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُهْتَدُونَ ﴿١٥٧﴾

﴿إِنَّ الصَّفَا وَالْمَرْوَةَ مِنْ شَعَائِرِ اللَّهِ فَمَنْ
حَجَّ الْبَيْتِ أَوْ اعْتَمَرَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِ أَنْ
يَطُوفَ بِهِمَا وَمَنْ تَطَوَّعَ خَيْرًا فَإِنَّ اللَّهَ
شَاكِرٌ عَلِيمٌ ﴿١٥٨﴾﴾

إِنَّ الَّذِينَ يَكْتُمُونَ مَا أَنْزَلْنَا مِنَ الْبَيِّنَاتِ
وَالْهُدَىٰ مِنْ بَعْدِ مَا بَيَّنَّاهُ لِلنَّاسِ فِي
الْكِتَابِ أُولَئِكَ يَلْعَنُهُمُ اللَّهُ
وَيَلْعَنُهُمُ اللَّعُنُونَ ﴿١٥٩﴾

160. Але не тих, хто покався,
виправив скоєне та пояснив
істину. Я прийму каяття їхнє,
адже Я — Приймаючий каяття,
Милосердний!
161. Воістину, ті, які не увірували
та померли невіруючими,
матимуть над собою прокляття
Аллаха, ангелів та всіх людей!
162. Воно буде вічним! Не буде
полегшено кару їхню, і не буде
відстрочки їм!
163. Ваш Бог — Бог Єдиний. Немає
бога, крім Нього, Милостивого,
Милосердного!
164. Воістину, у створенні небес і
землі, у розрізненні дня та ночі,
у кораблі, що пливе морем,
маючи в собі те, що приносить
користь людям; у воді, яку
Аллах зіслав із неба та якою
оживив землю після смерті її,
розселивши там різних тварин;
у зміні вітрів, у покірній хмарі,
яка висить між небом і землею,
у всьому цьому — знамення для
людей, які розуміють!
165. Серед людей є такі, які
приписують Аллаху рівних
Йому та люблять їх так, як
люблять Аллаха. Але ж ті, які
увірували, люблять Аллаха ще
сильніше! Якби ж нечестивці,
побачивши кару, побачили б ще

إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا وَأَصْلَحُوا وَبَيَّنُّوا فَأُولَٰئِكَ
أَتُوبُ عَلَيْهِمْ وَأَنَا التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿١٦٠﴾

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَمَاتُوا وَهُمْ كُفَّارٌ
أُولَٰئِكَ عَلَيْهِمْ لَعْنَةُ اللَّهِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالنَّاسِ
أَجْمَعِينَ ﴿١٦١﴾

خَالِدِينَ فِيهَا لَا يُخَفَّفُ عَنْهُمُ الْعَذَابُ
وَلَا هُمْ يُنظَرُونَ ﴿١٦٢﴾

وَاللَّهُ كَرِيمٌ إِلَهُ وَاحِدٌ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الرَّحْمَنُ
الرَّحِيمُ ﴿١٦٣﴾

إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَأَخْتِلَافِ
الْأَيْلِ وَالنَّهَارِ وَاللَّيْلِ وَاللَّيْلِ وَاللَّيْلِ فِي
الْبَحْرِ بَمَا يَنْفَعُ النَّاسَ وَمَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنْ
السَّمَاءِ مِنْ مَّاءٍ فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ
مَوْتِهَا وَبَثَّ فِيهَا مِنْ كُلِّ دَابَّةٍ وَتَصْرِيفِ
الرِّيحِ وَالسَّحَابِ الْمُسَخَّرِينَ السَّمَاءِ
وَالْأَرْضِ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿١٦٤﴾

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَتَّخِذُ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَنْدَادًا
يُحِبُّونَهُمْ كَحُبِّ اللَّهِ وَالَّذِينَ آمَنُوا أَشَدُّ
حُبًّا لِلَّهِ وَلَوْ سِئِرَ الَّذِينَ ظَلَمُوا إِذْ
يَسْرُونَ الْعَذَابَ أَنَّ الْقُوَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا
وَأَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعَذَابِ ﴿١٦٥﴾

й те, що вся сила належить саме Аллаху, і що Він — суворий у покаранні!

166. Коли ті, за ким йшли, зречуться тих, хто за ними йшов, і хто побачить кару, то розірвуться між ними зв'язки.

167. Скажуть ті, які йшли за іншими: «Якби мали ми змогу повернутись, то відреклися б від них так, як вони відреклися від нас!» Тож Аллах покаже їм вчинки їхні, щоб пожалкували вони. Але не вийдуть вони із вогню — ніколи!

168. О люди! Їзте те дозволене й добре, що є на землі, та не йдіть слідами шайтана; воістину, він — справжній ворог для вас!

169. Він закликає вас лише до зла та розпусти, і прагне, щоб казали ви про Аллаха те, чого не знаєте!

170. І коли говорять їм: «Йдіть за тим, що зіслав Аллах!», то вони відповідають: «Ми йдемо за тим, із чим знайшли батьків наших!» А якщо їхні батьки нічого не розуміли та не йшли шляхом прямим?

171. Невіруючі схожі на того, кого кличуть, а він не чує нічого, окрім крику та вереску. Глухі, німі, сліпі! Нічого не розуміють вони!

إذ تَبَرَّأ الَّذِينَ اتَّبَعُوا مِنَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا
وَرَأَوْا الْعَذَابَ وَتَقَطَّعَتْ بِهِمُ
الْأَسْبَابُ ﴿١٦٦﴾

وَقَالَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا لَوْ أَنَّنَا كَرِهْنَا
فَنَدَبْنَا مِنْهُمْ كَمَا تَنَبَّأُوا وَمِنَّا كَذَلِكَ
يُرِيدُهُمُ اللَّهُ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ
وَمَاهُمْ بِخُرُوجِينَ مِنَ الْكَارِ ﴿١٦٧﴾

يَتَأْتِيهَا النَّاسُ كَلُوا مِمَّا فِي الْأَرْضِ حَلَلًا
طَيِّبًا وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ
إِنَّهُ لَكُمُ عَدُوٌّ مُبِينٌ ﴿١٦٨﴾

إِنَّمَا يَأْمُرُكُمْ بِالسُّوءِ وَالْفَحْشَاءِ وَإِن
تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿١٦٩﴾

وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اتَّبِعُوا مَا أَنْزَلَ اللَّهُ قَالُوا بَلْ
نَتَّبِعُ مَا آفَقَيْنَا عَلَيْهِ ءَابَاءَنَا أَوْ لَوْ كَانُوا
ءَابَاءَهُمْ لَا يَتَّبِعُونَ شَيْئًا وَلَا يَتَّقُونَ ﴿١٧٠﴾

وَمَثَلُ الَّذِينَ كَفَرُوا كَمَثَلِ الَّذِي يَدْعُو
بِمَا لَا يَسْمَعُ إِلَّا دُعَاءً وَنِدَاءً صُمُّ بِكُمْ عَمًى
فَهُمْ لَا يَتَّبِعُونَ ﴿١٧١﴾

172. О ви, які увірували! Їжте ті блага, якими наділили Ми вас, і дякуйте Аллаху, якщо поклоняєтесь ви Йому!
173. Воістину, Він заборонив вам мертвечину, кров, м'ясо свині і те, що принесено в жертву не заради Аллаха. А якщо хто був змушений порушити це, не чинячи непослуху та не зловживаючи, немає тому гріха. Воістину, Аллах — Прощаючий, Милосердний!
«Кров»: див. також 145 аят сури «Худоба».
174. Воістину, ті, які приховують із Писання те, що зіслав Аллах та продають це за мізерну ціну, ось вони то й наповнять свої черева вогнем! Аллах не говоритиме з ними у День Воскресіння, і не очистить Він їх. Чекає на них болісна кара!
175. Вони — ті, хто продав прямий шлях за оману, а покарання — за прощення! Яке ж терпіння вони мусять мати перед вогнем!
176. Буде саме так, адже Аллах зіслав Писання в істині. Воістину, ті, які сперечаються про Писання, опинилися у глибокому протиріччі!
177. Благочестя полягає не в тому, щоб ви повертали свої

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُلُوا مِن طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَاشْكُرُوا لِلَّهِ إِن كُنتُمْ لِيَّاهُ تَعْبُدُونَ ﴿١٧٢﴾

إِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةَ وَالْدَّمَ وَالْخَمْرَ وَالْخَنِزِيرَ وَمَا أَهْلَ بِهِ لغيرِ اللَّهِ فَمَن اضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَلَا عَادٍ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٧٣﴾

إِنَّ الَّذِينَ يَكْتُمُونَ مَا أَنزَلَ اللَّهُ مِنَ الْكِتَابِ وَيَشْتَرُونَ بِهِ ثَمَنًا قَلِيلًا أُولَئِكَ مَا يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ إِلَّا النَّارَ وَلَا يُكَلِّمُهُمُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلَا يُزَكِّيهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٧٤﴾

أُولَئِكَ الَّذِينَ اشْتَرُوا الضَّلَالََةَ بِالْهُدَى وَالْعَذَابَ بِالْمَغْفِرَةِ فَمَا أَصْبَرَهُمْ عَلَى النَّارِ ﴿١٧٥﴾

ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ نَزَّلَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ وَإِنَّ الَّذِينَ اخْتَلَفُوا فِي الْكِتَابِ لَفِي شِقَاقٍ بَعِيدٍ ﴿١٧٦﴾

* لَيْسَ الْإِيمَانُ أَن تَقُولُوا وَجُوهَكُمْ قِبَلَ

обличчя на схід чи на захід, а благочестивим є той, хто увірував в Аллаха, в Останній День, в ангелів, у Писання та у пророків, хто віддає навіть дороге йому майно — родичам, сиротам, бідним, подорожнім і тим, хто просить його; той, хто витрачає на звільнення рабів, хто звершує молитву, дає закят; ті, які виконують обіцянку, коли обіцяють; які мають терпіння у бідності, у хворобі та в буремні часи. Саме такі є праведниками, і такі є богобоязливими!

178. О ви, які увірували!

Встановлена для вас помста за вбитих: вільний — за вільного, раб — за раба, жінка — за жінку. Якщо простить вбивцю його брат [у релігії], то нехай той вчиняє за звичаєм та сплатить йому належний викуп. Таким є полегшення від Господа вашого та милість. Того ж, хто й після цього порушить межі, очікує болісна кара!

179. Помста рятує життя ваше, о ви, обдаровані розумом! Можливо, будете богобоязливі ви!

180. Коли прийде смерть до когось із вас, а він лишить якесь добро, то приписано вам укласти заповіт для батьків та для близьких родичів — відповідно

الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَلَكِنَّ الْآيَةَ مَنْ آمَنَ
بِاللَّهِ وَأَيُّومٍ الْآخِرِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالْكِتَابِ
وَالنَّبِيِّينَ وَآتَى الْمَالَ عَلَى حُبِّهِ ذَوِي الْقُرْبَىٰ
وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَأَنَّى السَّبِيلِ وَالسَّائِلِينَ
وَفِي الرِّقَابِ وَأَقَامَ الصَّلَاةَ وَآتَى الزَّكَاةَ
وَالْمُؤْمِنَاتِ بَعَثَهُمْ إِذَا عَاهَدُوا وَالصَّابِرِينَ
فِي الْبَأْسَاءِ وَالضَّرَّاءِ وَحِينَ الْبَأْسِ أُولَئِكَ
الَّذِينَ صَدَقُوا وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ ﴿١٧٧﴾

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا كِتَابٌ عَلَيْكُمْ الْقِصَاصُ
فِي الْقَتْلِ الْحُرِّ بِالْحُرِّ وَالْعَبْدُ بِالْعَبْدِ وَالْأُنثَىٰ
بِالْأُنثَىٰ فَمَنْ عُفِيَ لَهُ مِنْ أَخِيهِ شَيْءٌ فَاتِّبَاعٌ
بِالْمَعْرُوفِ وَأَدَاءٌ إِلَيْهِ بِإِحْسَانٍ ذَلِكَ تَخْفِيفٌ
مِّن رَّبِّكُمْ وَرَحْمَةٌ فَمَنْ أَعْتَدَىٰ بَعْدَ ذَلِكَ
فَلَهُ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٧٨﴾

وَلَكُمْ فِي الْقِصَاصِ حَيٰوةٌ يَاۤأَيُّهَا الْاٰبَآءُ
لَعَلَّكُمْ تَتَّقُوْنَ ﴿١٧٩﴾

كَتَبَ عَلَيْكُمْ إِذَا حَضَرَ أَحَدَكُمُ الْمَوْتُ
إِن تَرَكَ خَيْرًا الْوَصِيَّةَ لِلْوَالِدَيْنِ وَالْأَقْرَبِينَ
بِالْمَعْرُوفِ حَقًّا عَلَى الْمُتَّقِينَ ﴿١٨٠﴾

до звичаю. Це — обов'язок для богобоязливих!

181. А якщо хтось змінить заповіт після того, як він почув його, то гріх цей впаде лише на тих, хто змінював його. Воістину, Аллах — Всечуючий, Всезнаючий!

فَمَنْ يَدَّلْهُ بَعْدَ مَا سَمِعَهُ فَإِنَّمَا إِثْمُهُ عَلَى الَّذِينَ يُدُلُونَهُ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١٨١﴾

182. А хто боїться, що заповідач зробить помилку або вчинить гріх та й виправить [заповіт] задля миру між спадкоємцями, то не буде йому гріха. Аллах — Прощаючий, Милосердний!

فَمَنْ خَافَ مِنْ مَوْصٍ جَنَفًا أَوْ إِثْمًا فَأَصْلَحَ بِنَهْمِهِ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ إِنَّ اللَّهَ عَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٨٢﴾

183. О ви, які увірували! Встановлено для вас піст — так само, як був він встановлений для тих, які жили раніше за вас. Можливо, будете ви богобоязливі!

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿١٨٣﴾

184. Встановлено його на певну кількість днів. А якщо хто із вас захворіє, чи буде в дорозі, то нехай постить таку ж кількість днів у інший час. А тим, для кого це важко, слід задля спокути нагодувати бідняка. А хто з волі своєї чинить добро, то це краще для нього. Але піст кращий для вас — якби ж ви тільки знали!

أَيَّامًا مَّعْدُودَاتٍ فَمَن كَانَ مِنكُم مَّرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِّنْ أَيَّامٍ أُخَرَ وَعَلَى الَّذِينَ يُطِيقُونَهُ فِدْيَةٌ طَعَامُ مِسْكِينٍ فَمَن تَطَوَّعَ خَيْرًا فَهُوَ خَيْرٌ لَهُ وَأَن تَصُومُوا خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١٨٤﴾

185. Рамадан є місяцем, під час якого було зіслано Коран — прямий шлях для людей, ясні знамення прямого шляху та

شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ مِّنَ الْهُدَى وَالْفُرْقَانِ فَمَن شَهِدَ مِنْكُمُ الشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُ

розрізнення. Коли для когось із вас настане цей місяць, то нехай він проводить його у пості. А якщо він захворіє, чи буде в дорозі, то нехай постить таку ж кількість днів у інший час. Аллах бажає вам полегшення, а не утруднення; доводьте ж до кінця дні посту і звеличуйте Аллаха за те, що Він вказав для вас прямий шлях; можливо, ви будете вдячні!

186. І коли раби Мої запитують тебе про Мене, то Я — близький, і Я відповідаю на заклики того, хто кличе Мене. Нехай же й вони відповідають Мені та вірують у Мене — можливо, підуть вони правильним шляхом!

187. Дозволено вам входити до дружин ваших у ночі посту. Вони — наче одяг для вас, а ви — наче одяг для них. Дізнався Аллах, що ви обмежуєте себе, тож Він прийняв каяття ваше і простив вас. Тож з'єднуйтеся із ними, і прагніть до того, що встановив для вас Аллах. Їжте й пийте, поки не зможете відрізнити нитку білу від нитки чорної — до світанку. А потім знову тримайте піст — аж до ночі. Не з'єднуйтеся із дружинами у ті ночі, коли перебуваєте у мечетях, у стані

وَمَنْ كَانَ مَرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِنْ
أَيَّامٍ أُخَرَ يُرِيدُ اللَّهُ بِكُمُ الْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ
بِكُمُ الْعُسْرَ وَلِتُكْمِلُوا الْعِدَّةَ
وَلِتُكَبِّرُوا اللَّهَ عَلَى مَا هَدَيْتُمْ
وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿١٨٥﴾

وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ أُجِيبُ
دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ فَلْيَسْتَجِيبُوا لِي
وَلْيُؤْمِنُوا بِي لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ ﴿١٨٦﴾

أَحَلَّ لَكُمْ لَيْلَةَ الصِّيَامِ الرَّفَثُ إِلَى
نِسَائِكُمْ هُنَّ لِبَاسٌ لَكُمْ وَأَنْتُمْ لِبَاسٌ
لَهُنَّ عِلْمٌ اللَّهُ أَنْتُمْ كُنْتُمْ تَخْتَانُونَ
أَنْفُسَكُمْ فَتَابَ عَلَيْكُمْ وَعَفَا عَنْكُمْ
فَالَّذِينَ نَكسِرُوهُنَّ وَأَتَوَعُوا مَا كَتَبَ اللَّهُ لَكُمْ
وَكُلُوا وَاشْرَبُوا حَتَّى يَتَبَيَّنَ لَكُمُ الْخَيْطُ
الْأَبْيَضُ مِنَ الْخَيْطِ الْأَسْوَدِ مِنَ الْفَجْرِ
ثُمَّ أَتُوا الصِّيَامَ إِلَى الْبَيْتِ وَلَا تَتَّبِعُوا هُنَّ
وَأَنْتُمْ عَلَيْكُمْ فِي الْمَسْجِدِ تِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ
فَلَا تَقْرُبُوهَا كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ
لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿١٨٧﴾

іттїкаф. Такими є обмеження
Аллаха, тож не наближайте
до них! Ось так Аллах
пояснює людям Свої знамення
— можливо, будуть вони
богобоязливими!

*Іттїкаф (від іттакафа —
«постійно бути [десь]», «цілком
віддаватися» [чомусь]) —
«Тривале перебування у мечеті
зادля поклоніння Аллаху. Іттїкаф
неможливий поза межами
мечеті» (аль-Багавві).*

188. Не пожирайте незаконно майна
одне одного та не підкуплюйте
суддів, щоб свідомо, шляхом
гріха, привласнити частину
майна інших людей!

وَلَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ بِالْبُطْلِ
وَتُدْلُوا بِهَا إِلَى الْحُكْمِ لِتَأْكُلُوا فَرِيقًا
مِّنْ أَمْوَالِ النَّاسِ بِالْإِثْمِ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١٨٨﴾

189. Тебе запитують про молодий
місяць. Скажи: «Він визначає
час для людей та для здійснення
хаджу». Благочестя ж полягає
не в тому, щоб входити до
будинків через задні двері;
але благочестивим є той, хто
є богобоязливим. Тож входьте
до будинків через двері їхні;
і бійтесь Аллаха — можливо,
матимете ви успіх!

*يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْأَهْلِ قُلْ هِيَ مَوَاقِيْتُ
لِلنَّاسِ وَالْحُجَّ وَلَيْسَ الْبِرُّ بِأَنْ تَأْتُوا
الْبُيُوتَ مِنْ ظُهُورِهَا وَلَكِنَّ الْبِرَّ مَنْ
اتَّقَى وَأَتَى الْبُيُوتَ مِنْ أَبْوَابِهَا
وَأْتَقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿١٨٩﴾

*За часів невігластва люди, які
здійснювали паломництво до
Кааби, поверталися до своїх
будинків через задні двері.
Цей звичай був пов'язаний із
уявленням про те, що прочанин
став очищеним, а тому*

він не може входити через
«неочищений» звичайний вхід.

190. І боріться на шляху Аллаха проти тих, хто бореться проти вас. Але не виявляйте ворожості при цьому, бо ж, воістину, Аллах не любить тих, хто виявляє ворожість!

وَقَاتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ الَّذِينَ يُقَاتِلُونَكُمْ وَلَا تَعْتَدُوا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ ﴿١٩٠﴾

191. Вбивайте їх усюди, де відшукаєте, виганяйте їх звідти, звідки вони вигнали вас! Смута гірша за вбивство! Але не починайте боротьби з ними біля Забороненої Мечеті, поки вони не почнуть там боротьби проти вас; тоді вбивайте їх! Такою є відплата невірющим!

وَأَقْتُلُواهُمْ حَيْثُ ثَبَتْتُمُوهُمْ وَأَخْرَجُوهُمْ مِّنْ حَيْثُ أَخْرَجُوهُمْ وَأَلْفِتْنَةُ أَشَدَّ مِنَ الْقَتْلِ وَلَا تَقَاتِلُوهُمْ عِنْدَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ حَتَّى يُقَاتِلُوكُمْ فِيهِ فَإِنْ قَاتَلُوكُمْ فَاقْتُلُوهُمْ كَذَلِكَ جَزَاءُ الْكٰفِرِينَ ﴿١٩١﴾

192. Та якщо вони зупиняться, то Аллах — Прощаючий, Милосердний!

فَإِنْ أَنْتَهُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٩٢﴾

193. Боріться проти них, поки не зникне смута, і релігія не буде належати Аллаху! Та якщо вони зупиняться, то нехай не буде ворожості, окрім як проти нечестивців.

وَقَاتِلُوهُمْ حَتَّى لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ لِلَّهِ الْمِلْكُ كُلُّهُ فَإِنَّ أَنْتَهُوا فَلَا عُدْوَانَ إِلَّا عَلَى الظَّالِمِينَ ﴿١٩٣﴾

194. Заборонений місяць — за заборонений місяць. Порушення заборон вимагає помсти! Якщо хто виявить ворожість до вас, то ви виявите ворожість до нього — так само, як він виявляв ворожість до вас. Бійтеся Аллаха і знайте, що Аллах — із богобоязливими!

الشَّهْرُ الْحَرَامِ بِالشَّهْرِ الْحَرَامِ وَالْحُرُمَتُ قِصَاصٌ فَمَنِ اعْتَدَى عَلَيْكُمْ فَاعْتَدُوا عَلَيْهِ بِمِثْلِ مَا اعْتَدَى عَلَيْكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْمَلُوا إِنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ ﴿١٩٤﴾

195. Жертуйте на шляху Аллаха, та не йдіть через руки свої до загибелі! І творіть добро; воістину, Аллах любить тих, хто творить добро!

وَأَنْفِقُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا تُلْقُوا بِأَيْدِكُمُ إِلَى
التَّهْلُكَةِ وَأَحْسِنُوا إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ﴿١٩٥﴾

196. Звершуйте хадж та умру заради Аллаха. Якщо вам заважають, то принесіть у жертву те, що зможете, але не голіть своїх голів, поки пожертва не досягне місця заклання. А якщо хто з вас хворий або має рану на голові, то нехай задля відкупу тримає піст, дає милостиню, або принесе жертву. Якщо ви перебуваєте у безпеці, то той, хто має поєднати умру з хаджем, має принести у жертву те, що зможе. А хто не має змоги зробити це, то нехай під час хаджу тримає піст три дні, і сім днів після повернення з хаджу — усього десять. Це — для тих, чия сім'я не живе біля Забороненої Мечеті. Тож бійтесь Аллаха та знайте, що Аллах суворий у покаранні!

وَأَتِمُّوا الْحَجَّ وَالْعُمْرَةَ لِلَّهِ فَإِنْ أُحْصِرْتُمْ فَمَا
أَسْخَرْتُمْ مِنَ الْهَدْيِ وَلَا تَخْلُقُوا زُرًّا وَسَكَرًا حَتَّىٰ يَبْلُغَ
الْهَدْيُ مَحَلَّهُ. فَمَنْ كَانَ مِنْكُمْ مَرِيضًا أَوْ بِهِ أَذًى مِنْ
رَأْسِهِ فَفَدْيَةٌ مِنْ صِيَامٍ أَوْ صَدَقَةٍ أَوْ نُسُكٍ فَإِذَا
أَمَنْتُمْ فَمَنْ تَمَتَّعَ بِالْعُمْرَةِ إِلَى الْحَجِّ فَمَا اسْتَيْسَرَ
مِنَ الْهَدْيِ فَمَنْ لَمْ يَجِدْ فَصِيَامٌ ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ فِي
الْحَجِّ وَسَبْعَةٍ إِذَا رَجَعْتُمْ تِلْكَ عَشْرَةٌ كَامِلَةٌ ذَلِكَ
لِمَنْ لَمْ يَكُنْ أَهْلُهُ حَاضِرًا الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ
وَأَتَّقُوا اللَّهَ وَعَلِمُوا أَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿١٩٦﴾

197. Хадж — у відомі місяці. І хто вирішив здійснити хадж, той нехай не входить до жінок, нехай не чинить гріха та нехай не сперечається під час хаджу. Аллах знає про те добро, яке чините ви. Запасайтесь ж у

الْحَجِّ أَشْهُرٌ مَعْلُومَاتٌ فَمَنْ فَرَضَ
فِيهَا الْحَجَّ فَلَا رَفَثَ وَلَا فُسُوقَ
وَلَا جِدَالَ فِي الْحَجِّ وَمَا تَفَعَّلُوا مِنْ
خَيْرٍ يَعْلَمُهُ اللَّهُ وَتَزَوَّدُوا فَإِنَّ خَيْرَ
الزَّادِ الشَّقْوَىٰ وَاتَّقُوا يَسْأُولُ إِلَى الْأَبْئَابِ ﴿١٩٧﴾

дорогу; воістину, найкращий запас — це богобоязливість.

Тож будьте богобоязливими, о ви, обдаровані розумом!

198. Не буде вам гріха, якщо у цей час ви будете шукати ласки Господа вашого!

А коли ви повернетесь з Арафату, то згадуйте Аллаха у Забороненому місці! Згадуйте Його — те, як Він вказав вам прямий шлях, тоді як раніше ви були тими, хто заблукав!

«Шукати ласки Господа вашого»: займатися торгівлею. Арафат — пагорб біля Мекки. З цього місця починається здійснення хадджу. «Заборонене місце» — пагорб Мудзаліфа, де прочани читають спеціальну молитву.

199. Далі йдіть туди, куди йшли інші люди. Просіть прощення у Аллаха, воістину, Аллах — Прощаючий, Милосердний!

200. Коли виконаєте необхідні приписи, то згадуйте Аллаха так, як ви згадуєте батьків ваших, або й ще сильніше. І є серед людей такі, які говорять: «Господи наш! Обдаруй нас у житті земному!» Такі не матимуть частки у житті наступному!

لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَبْتَغُوا
فَضْلًا مِنْ رَبِّكُمْ فَإِذَا أَقَضْتُمْ مِنْ
عَرَفَاتٍ فَأَذْكُرُوا اللَّهَ عِنْدَ الْمَشْعَرِ
الْحَرَامِ وَأَذْكُرُوهُ كَمَا هَدَىٰكُمْ
وَإِنْ كُنْتُمْ مِنْ قَبْلِهِ لَمَنِ الضَّالِّينَ ﴿١٩٨﴾

ثُمَّ أَفِيضُوا مِنْ حَيْثُ أَفَاضَ النَّاسُ
وَأَسْتَغْفِرُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ
رَحِيمٌ ﴿١٩٩﴾

فَإِذَا قَضَيْتُمْ مِنْكُمْ فَادْكُرُوا اللَّهَ
كَذِكْرِكُمْ آبَاءَكُمْ وَأَوْشَدَّ ذِكْرًا
فَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَقُولُ رَبَّنَا آتِنَا فِي
الدُّنْيَا وَمَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ خَلْقٍ ﴿٢٠٠﴾

201. Серед них є й такі, які говорять:
«Господи наш! Даруй нам
найкраще у житті земному, і
даруй нам найкраще у житті
наступному! І врятуй нас від
кари пекельної!»
202. Вони й матимуть наділ — за
те, що чинили вони. Аллах
швидкий у відплаті!
203. Згадуйте ж Аллаха [у долині
Міна] у визначені дні. А хто
поспішає і зробить це за два
дні, тому не буде гріха. І хто
затримається, то і йому не буде
гріха. Це — для богобоязливих.
Тож бійтесь Аллаха та знайте,
що біля Нього ви будете
зібрані!
204. Є серед людей такий, чиї
розмови про земне життя
викликають твій подив. Він
закликає Аллаха бути свідком
тому, що в його серці, тоді як
він є впертим ворогом твоїм!
205. І коли відвертається він, то
поспішає сіяти нечестя на
землі, нищити посіви та
нащадків. Та Аллах не любить
нечестивців!
206. Коли йому говорять: «Побійся
Аллаха!», то гординя веде його
до гріха. Достатньо йому буде
геєни! Мерзотне ж це місце для
спочинку!

وَمِنْهُمْ مَّن يَّقُولُ رَبَّنَا آتِنَا فِي
الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً
وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ﴿٦١﴾

أُولَٰئِكَ لَهُمْ نَصِيبٌ مِّمَّا كَسَبُوا
وَاللَّهُ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿٦٢﴾

﴿وَأذْكُرُوا اللَّهَ فِي أَيَّامٍ مَّعْدُودَاتٍ فَمَن
تَعَجَّلَ فِي يَوْمَيْنِ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ وَمَن
تَأَخَّرَ فَلَا إِثْمَ عَلَيْهِ لِمَنِ اتَّقَىٰ وَاتَّقُوا
اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّكُمْ إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ﴾ ﴿٦٣﴾

وَمِنَ النَّاسِ مَن يُعْجِبُكَ قَوْلُهُ فِي
الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيُشْهَدُ اللَّهُ عَلَىٰ مَا فِي
قَلْبِهِ ۖ وَهُوَ أَلَدُّ الْخِصَامِ ﴿٦٤﴾

وَإِذَا تَوَلَّىٰ سَعَىٰ فِي الْأَرْضِ لِيُفْسِدَ فِيهَا
وَأَهْلِكَ أَثْرَتَ النَّاسِ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ
الْفَاسِقِينَ ﴿٦٥﴾

وَإِذَا قِيلَ لَهُ اتَّقِ اللَّهَ أَخَذَتْهُ الْعِزَّةُ بِالْإِثْمِ
فَحَسْبُ جَهَنَّمَ وَلَيْسَ الْمُهَادِنِينَ ﴿٦٦﴾

207. Серед людей є й такий, хто продає свою душу, прагнучи задовільнити Аллаха. Аллах — Ласкавий до рабів Своїх!

208. О ви, які увірували! Будьте покірні Аллаху в усьому, і не йдіть слідами шайтана. Воістину, він для вас — справжній ворог!

«Будьте покірні Аллаху в усьому»: як свідчить ат-Табарі, йдеться про необхідність дотримання усіх вимог ісламу.

209. А якщо відступите — після того, як прийшли до вас ясні знамення — то знайте, що Аллах — Великий, Мудрий!

210. Невже вони чекають чогось іншого, а не того, що Аллах прийде до них у затінку хмар разом з ангелами? Цю справу вже вирішено, а всі справи повертаються до Аллаха!

211. Спитай же синів Ізраїла, скільки ясних знамень Ми дарували їм! А якщо хто проміняє милість Аллаха після того, як вона прийшла до нього, то Аллах — суворий у покаранні!

212. Земне життя видається прекрасним для невіруючих і вони глузують із тих, які увірували. Але ж у День Воскресіння богобоязливі

وَمِنَ النَّاسِ مَن يَشْرِي نَفْسَهُ ابْتِغَاءَ
مَرْضَاتِ اللَّهِ وَاللَّهُ رَءُوفٌ بِالْعِبَادِ ﴿٢٠٧﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ادْخُلُوا فِي
السَّلَامِ كَآفَّةً وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ
الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ ﴿٢٠٨﴾

فَإِن زَلَلْتُمْ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْكُمْ
الْبَيِّنَاتُ فَاَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢٠٩﴾

هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا أَنْ يَأْتِيَهُمُ اللَّهُ فِي ظُلَلٍ
مِّنَ الْعَمَامِ وَالْمَلَأْتِكُهُمْ وَقَضَى
الْأَمْرَ وَاللَّهُ يَرْجِعُ الْأُمُورَ ﴿٢١٠﴾

سَلِّبُوا الَّذِينَ كَفَرُوا فِي الْحَيَاةِ
الدُّنْيَا وَيَسْخَرُونَ مِنَ
الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ اتَّقَوْا فَوْقَهُمْ
يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَاللَّهُ يَرْزُقُ
مَن يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٢١١﴾

رُيِّنَ لِلَّذِينَ كَفَرُوا الْحَيَاةَ
الدُّنْيَا وَيَسْخَرُونَ مِنَ
الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ اتَّقَوْا فَوْقَهُمْ
يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَاللَّهُ يَرْزُقُ
مَن يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٢١٢﴾

будуть над ними вище! Аллах наділяє, кого побажає — без відплати за це.

213. Люди були єдиною громадою. Аллах відіслав пророків вісниками та застерігачами і зіслав разом із ними Писання в істині — для того, щоб вони розсудили поміж людьми те, про що вони сперечалися. Та не було суперечок, окрім як між тими, кому були даровані ясні знамення, і які були несправедливі одне до одного. Тож Аллах повів прямим шляхом тих, які увірували, до істини, про яку ті сперечалися — з дозволу Його. Аллах вказує прямий шлях тому, кому побажає!

214. Чи ж ви гадали, що увійдете до раю, не зазнавши того, що траплялося із вашими попередниками? Бідність, хвороби та різні хвилювання вражали їх так, що посланець і ті, які увірували разом із ним, говорили: «Коли прийде допомога від Аллаха?» Так! Воістину, допомога від Аллаха вже близько!

215. Тебе запитують про те, що необхідно жертвувати. Скажи: «Що б ви не жертвували, воно повинно дістатися батькам,

كَانَ النَّاسُ أُمَّةً وَاحِدَةً فَبَعَثَ اللَّهُ
التَّبِيعِينَ مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ وَأَنْزَلَ مَعَهُمُ
الْكِتَابَ بِالْحَقِّ لِيَحْكُمَ بَيْنَ النَّاسِ فِي مَا
اختلفوا فيه وما اختلف فيه إلا الذين
أوتوه من بعد ما جاءتهم البينات بغيا
بينهم فهدى الله الذين آمنوا لما
اختلفوا فيه من الحق بإذنه والله
يهدي من يشاء إلى صراط مستقيم ﴿٢١٣﴾

أَمْ حَسِبْتُمْ أَنْ تُدْخَلُوا الْجَنَّةَ وَلَمَّا يَأْتِكُمْ مَثَلُ
الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلِكُمْ مَسْتَهْزِئِينَ وَالضَّرَّاءُ
وَزُلْزُلُوا حَتَّى يَقُولَ الرَّسُولُ وَالَّذِينَ آمَنُوا
مَعَهُ مَتَى نَصْرُ اللَّهِ أَلا إِنَّا نَنْصُرُ اللَّهَ قَرِيبًا ﴿٢١٤﴾

يَسْأَلُونَكَ مَاذَا يُنْفِقُونَ قُلْ مَا أَنْفَقْتُ
مِنْ خَيْرٍ فَلِلَّذِينَ وَاللَّذِينَ وَالْيَتَامَى

родичам, сиротам, біднякам та подорожнім. І яке благо ви не робили б, воістину, Аллах знає про це!»

216. Встановлено вашим обов'язком боротьбу, тоді як ви ненавидите її. Можливо, те, що вам ненависне — благо для вас. А, можливо, те, що вам приємне — зло для вас. Аллах знає, а ви не знаєте!

217. Тебе запитують про боротьбу під час забороненого місяця. Скажи: «Боротьба у цей час — великий гріх. Але збивати інших зі шляху Аллаха, не вірити у Нього, у Заборонену Мечеть, виганяти звідти людей — ще більший гріх перед Аллахом. Смута — більший гріх, ніж боротьба. Тож вони не припинять боротися проти вас доти, доки, якщо зможуть, не відвернуть вас від релігії вашої. А якщо хтось із вас відступить від своєї релігії та помре невірющим, то марними стануть його вчинки у земному житті та житті наступному. Такі будуть жителями вогню — і будуть вони там довіку!»

218. Воістину, ті, які увірували, які переселилися та боролися на шляху Аллаха, сподіваються

وَالْمَسْكِينِ وَابْنِ السَّبِيلِ وَمَا تَعْلَمُونَ مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ ﴿١١٥﴾

كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِتَالُ وَهُوَ كُرْهٌ لَّكُمْ وَعَسَى أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ وَعَسَى أَنْ تُحِبُّوا شَيْئًا وَهُوَ شَرٌّ لَّكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿١١٦﴾

يَسْأَلُونَكَ عَنِ الشَّهْرِ الْحَرَامِ قِتَالٍ فِيهِ قُلْ قِتَالٌ فِيهِ كَبِيرٌ وَصَدٌّ عَن سَبِيلِ اللَّهِ وَكُفْرٌ بِهِ وَالْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَإِخْرَاجُ أَهْلِهِ مِنْهُ أَكْبَرُ عِنْدَ اللَّهِ وَالْفِتْنَةُ أَكْبَرُ مِنَ الْقَتْلِ وَلَا يَزَالُونَ يَقْتُلُونَكُمْ حَتَّى يَرُدُّوكُمْ عَن دِينِكُمْ إِنِ اسْتَطَعُوا وَمَنْ يَرْتَدِدْ مِنكُمْ عَن دِينِهِ فِمَتَّ وَهُوَ كَافِرٌ فَأُولَٰئِكَ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَأُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿١١٧﴾

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ هَاجَرُوا وَجَاهَدُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أُولَٰئِكَ يَرْجُونَ

на милість Аллаха. Аллах —
Прощаючий, Милосердний!

219. Тебе запитують про вино та азартні ігри. Скажи: «Це все — великий гріх, але й певна користь для людей. Але гріх від них більший за користь!» Тебе запитують про те, що необхідно жертвувати. Скажи: «Надлишок!» Ось так Аллах роз'яснює вам знамення. Можливо, помислите ви
Див. остаточну заборону на вживання вина й азартні ігри у дев'яностому аяті сури «Трапеза».
220. про життя нинішнє та наступне! Запитують тебе і про сиріт. Скажи: «Робити їм добро — благо. А якщо ви поєднаєте свої та їхні справи, то вони — ваші брати». Та Аллах відрізняє нечестивого від добродійного. Якби Аллах побажав, то утруднив би становище ваше. Аллах — Великий, Мудрий!
221. Не одружуйтесь із багатобожницями, доки вони не увірують. Справді, віруюча рабиня краща за багатобожницю, навіть якщо та й сподобалась вам. І не одружуйтесь із багатобожниками, доки вони не увірують. Справді, віруючий

رَحِمَتَ اللَّهِ وَاللَّهُ عَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٣٧﴾

﴿١٣٧﴾ بِسْأَلِنَاكَ عَنِ الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ قُلْ فِيهِمَا إِثْمٌ كَبِيرٌ وَمَنْفَعٌ لِلنَّاسِ وَإِثْمُهُمَا أَكْبَرُ مِنْ نَفْعِهِمَا وَسْأَلِنَاكَ مَاذَا يُنْفِقُونَ قُلِ الْعَفْوَكَ ذَلِكَ يَبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَتَفَكَّرُونَ ﴿١٣٨﴾

فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَسْأَلِنَاكَ عَنِ الْيَتَامَى قُلْ إِصْلَاحٌ لَهُمْ خَيْرٌ وَإِنْ تُخَاطَبُوا فِي حُرْمَةِ أَوْلَادِهِمْ أَوْ أَوْلَادِ الْمُسْلِمِينَ أَوْ أَوْلَادِ الْكُفَرِ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿١٣٩﴾

وَلَا تَنْكِحُوا الْمُشْرِكَةَ حَتَّى تُؤْمِنَ وَلَا مُمْسِكَةٌ مُؤْمِنَةٌ خَيْرٌ مِنْ مُشْرِكَةٍ وَلَوْ أَعْجَبَتْكُمْ وَلَا تَنْكِحُوا الْمُشْرِكِينَ حَتَّى يُؤْمِنُوا وَلَعَبْدٌ مُؤْمِنٌ خَيْرٌ مِنْ مُشْرِكٍ وَلَوْ أَعْجَبَكُمْ أُولَئِكَ يَدْعُونَ إِلَى التَّارِكِ وَاللَّهُ يَدْعُو إِلَى الْحَقِّ وَالْمَغْفِرَةِ بِإِذْنِهِ وَيُبَيِّنُ آيَاتِهِ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿١٤٠﴾

раб кращий за багатобожника, навіть якщо той і сподобався вам. Вони кличуть вас до вогню, а Аллах закликає вас до раю та прощення — з Його дозволу! Він пояснює людям Свої знамення. Можливо, замисляться вони!

222. Тебе запитують про місячні. Скажи: «Вони спричиняють страждання. Тож не торкайтесь дружин під час місячних їхніх. Уникайте зносин із ними, поки не очистяться вони. А коли вони очистяться, то приходьте до них — так, як наказав вам Аллах». Воістину, Аллах любить тих, які каються, любить тих, які очищуються!

223. Ваші дружини — наче нива для вас. Приходьте до них, як побажаєте, але нехай цьому передують ваші добрі справи. Бійтесь Аллаха і знайте, що ви зустрінетесь із Ним. Сповісти ж добру звістку для віруючих!

224. Нехай не будуть ваші клятви Аллахом завадою праведності вашій, богобоязливості і тому, щоб встановлювали ви мир поміж людьми. Аллах — Всечуючий та Всезнаючий!

225. Аллах не каратиме вас за клятви без наміру. Але Він каратиме

وَيَسْتَلُونَكَ عَنِ الْمَحِيضِ قُلْ هُوَ أَذَى فَأَعْتَزِلُوا
النِّسَاءَ فِي الْمَحِيضِ وَلَا تَقْرُبُوهُنَّ حَتَّى
يُطَهَّرْنَ فَإِذَا طَهَّرْنَ فَأْتُوهُنَّ مِنْ حَيْثُ أَمَرَكُمُ
اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ وَيُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِينَ ﴿٢٢٢﴾

نِسَاءً وَأَكْرَحْتُمْ لَكُمْ فَأَنْوَحَرْتُمْ إِنْ
شِئْتُمْ وَقَدِمُوا لِأَنْفُسِكُمْ وَأَتَقُوا اللَّهَ
وَأَعْلَمُوا أَنَّكُمْ مُلْقَوَةٌ وَيُبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٢٢٣﴾

وَلَا تَجْعَلُوا اللَّهَ عُرْضَةً لِأَيْمَانِكُمْ أَنْ تَبَرُّوا
وَتَتَّقُوا وَتُصَلِّحُوا بَيْنَ النَّاسِ
وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٢٤﴾

لَا يُؤَاخِذُكُمُ اللَّهُ بِاللَّغْوِ فِي أَيْمَانِكُمْ وَلَكِنْ يُؤَاخِذُكُمْ

вас за те, що здобули собі серця ваші. Аллах — Прощаючий, Жалісливий!

بِمَا كَسَبَتْ قُلُوبُكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٢٦﴾

226. А якщо хто поклявся не наближатися до дружин, то нехай вичікує чотири місяці. Та якщо він передумає, то Аллах — Прощаючий, Милосердний!

لَّذِينَ يُؤْلُونَ مِنْ نِسَائِهِمْ تَرِيصَ أَرْبَعَةِ أَشْهُرٍ فَإِنْ فَاءَ فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٢٧﴾

227. Якщо ж [чоловіки] все ж вирішать розлучитись, то Аллах — Всечуючий та Всезнаючий!

وَإِنْ عَزَمُوا الطَّلَاقَ فَإِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١٢٨﴾

228. Розлучені жінки повинні очікувати три строки місячних. Не дозволено їм приховувати те, що Аллах створив у лонах їхніх — якщо вони вірують у Аллаха та в Останній День. Якщо ж чоловіки їхні побажають примирення, то протягом цього часу вони мають право повернути їх. Відповідно до звичаю, жінки мають такі права, які рівні правам на них самих, хоча чоловіки у дечому й вищі від них. Аллах — Великий, Мудрий!

وَالْمُطَلَقَاتُ يَرِيصْنَ بِأَنْفُسِهِنَّ ثَلَاثَةَ قُرُوءٍ وَلَا يَحِلُّ لَهُنَّ أَنْ يَكْتُمْنَ مَا خَلَقَ اللَّهُ فِي أَرْحَامِهِنَّ إِنْ كُنَّ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَوَعُوْهُنَّ أَحَقُّ بِرَدِّهِنَّ فِي ذَلِكَ إِنْ أَرَادُوا إِصْلَاحًا وَلَهُنَّ مِثْلُ الَّذِي عَلَيْهِنَّ بِالْمَعْرُوفِ وَلِلرِّجَالِ عَلَيْهِنَّ دَرَجَةٌ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿١٢٩﴾

229. Розлучення можливе два рази. Після цього потрібно або утримати дружину за звичаєм, або відпустити її з миром. Вам не дозволено привласнювати щось із дарованого їм, хіба як обидва ви боїтесь, що не дотримаетесь обмежень Аллаха. А якщо ви боїтесь, що вони не дотримуються

أَطْلَقَ مَرَّتَيْنِ فَإِمَّا سَأَكَ بِمَعْرُوفٍ أَوْ تَسْرِيحٍ بِإِحْسَانٍ وَلَا يَحِلُّ لَكَرَّانٍ تَأْخُذُوا مِمَّا ءَاتَيْتُمُوهُنَّ شَيْئًا إِلَّا أَنْ يَخَافَا أَلَّا يُقِيمَا حُدُودَ اللَّهِ فَإِنْ خِفْتُمَا أَلَّا يُقِيمَا حُدُودَ اللَّهِ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا فِيمَا افْتَدَتْ بِهِ تِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ فَلَا تَعْتَدُوهَا وَمَنْ يَتَعَدَّ حُدُودَ اللَّهِ فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿١٣٠﴾

обмежень Аллаха, то не буде їм гріха, якщо вони відкуплять розлучення. Ось такими є обмеження Аллаха, тож не порушуйте їх! А ті, які порушують обмеження Аллаха, ось вони і є нечестивцями!

230. Якщо все ж він розлучиться із нею утретє, то не зможе одружитися з нею знову, поки вона не вийде заміж за когось іншого. Якщо ж той чоловік розлучиться з нею, то не буде дружині та першому чоловіку гріха, коли вони повернуться одне до одного та матимуть намір дотримуватись обмежень Аллаха. Ось такими є обмеження Аллаха. Він роз'яснює їх для розумних людей!

231. І коли ви розлучаєтесь із дружинами, і минає відведений для них час, то або утримуйте їх, відповідно до звичаю, або відпускайте їх, відповідно до звичаю. Не утримуйте їх, намагаючись зашкодити їм, зловживаючи. А хто зробить це, той буде несправедливим до самого себе. Не перетворюйте знамень Аллаха на жарт! І згадайте милість Аллаха до вас, а також те, що Він зіслав вам із Писання та мудрості, щоб

فَإِنْ طَلَّقَهَا فَلَا تَحِلُّ لَهُ مِنْ بَعْدِ حَتَّىٰ تَنْكِحَ زَوْجًا
غَيْرَهُ. فَإِنْ طَلَّقَهَا فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا أَنْ
يَتَرَاجَعَا إِنْ ظَنَّا أَنْ يُقِيمَا حُدُودَ اللَّهِ
وَتِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ يُبَيِّنُهَا لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿٢٣٠﴾

وَإِذَا طَلَّقْتُمُ النِّسَاءَ فَلَوْغَنَ أَجَلَهُنَّ
فَأَمْسِكُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ أَوْ سَرِّحُوهُنَّ
بِمَعْرُوفٍ وَلَا تَمْسِكُوهُنَّ ضِرَارًا لَتَعْتَدُوا
وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ فَقَدْ ظَلَمَ نَفْسَهُ، وَلَا تَتَّخِذُوا
آيَاتِ اللَّهِ هُزُوًا وَاذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ
وَمَا أَنْزَلَ عَلَيْكُمْ مِنَ الْكِتَابِ وَالْحِكْمَةِ لِيُعْظِمَ بِهِ
وَأَتَّقُوا اللَّهَ وَأَعْمَلُوا أَنْ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٢٣١﴾

повчати вас. Тож бійтесь Аллаха і знайте, що Аллах знає про кожну річ!

232. І коли ви розлучаетесь із дружинами, і минає відведений для них час, то не заважайте їм вийти заміж за їхніх попередніх чоловіків, якщо вони домовились між собою за звичаєм. Таким є повчання для того з вас, хто увірував в Аллаха та в Останній День. Це — краще та чистіше для вас. Аллах знає, а ви не знаєте!

233. Матері можуть годувати дітей своїм молоком два повних роки, якщо вони бажають довести до кінця це годування. Батько повинен забезпечувати матір дитини харчуванням та одягом — відповідно до звичаю. На жодну людину не покладається більше, ніж може витримати вона. Не можна завдавати шкоди матері за її дитину, а також батькові за дитину його. Такі ж обв'язки має й нащадок. А якщо батьки побажають відняти дитину [від грудей] за взаємною згодою та порадою, то не буде їм гріха. А якщо вони побажають найняти годувальниць для своїх дітей, то не буде батькам гріха, якщо вони сплатять їм відповідно до

وَإِذَا طَلَّقْتُمُ النِّسَاءَ فَبَلَّغُنَّ أَجَلَهُنَّ فَلَا تَعْضُلُوهُنَّ أَنْ يَنْكِحْنَ أَزْوَاجَهُنَّ إِذَا تَرَصَوْنَ بَيْنَهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ ۚ ذَلِكَ يُوعِظُ بِهِ مَنْ كَانَ مِنْكُمْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ۚ ذَٰلِكُمْ أَزْكَ لَكُمْ وَأَطْهَرُ ۗ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٢٣٢﴾

* وَالْوَالِدَاتُ يُرْضِعْنَ أَوْلَادَهُنَّ حَوْلَيْنِ كَامِلَيْنِ لِمَنْ أَرَادَ أَنْ يُنْفِخَ الرِّضَاعَةَ وَعَلَى الْمَوْلُودِ لَهُ رِزْقُهُنَّ وَكِسْوَتُهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ ۚ لَا تُكَلِّفُ نَفْسٌ إِلَّا أَوْسَعَهَا ۚ لَا تَضَارُّ وَالِدَةٌ بَوْلِدَهَا ۚ وَلَا مَوْلُودٌ لَهُ بِبَوْلِدِهِ ۚ وَعَلَى الْوَارِثِ مِثْلُ ذَٰلِكَ ۚ فَإِنْ أَرَادَا فِصَالًا عَنْ تَرَاضٍ مِنْهُمَا وَتَشَاوُرٍ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا وَإِنْ أَرَدْتُمْ أَنْ تَسْتَرْضِعُوهُنَّ فَإِنَّهُنَّ يَرْضَعْنَ ۚ وَإِذَا سَلَّمْتُم مَاءً آتَيْتُم بِالْمَعْرُوفِ ۚ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْتَمُوا أَنْ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرًا ﴿٢٣٣﴾

звичаю. Тож бійтеся Аллаха і знайте, що Аллах бачить те, що ви робите!

234. Якщо хтось із вас помре та й залишить після себе дружин, то нехай чекають чотири місяці і ще десять днів. А коли мине визначений для них час, то не буде гріха, якщо вони зроблять те, що побажають — відповідно до звичаю. Аллаху відомо те, що ви робите!

235. Не буде вам гріха, якщо ви натякнете цим жінкам про заручини, або ж приховаєте це в своїх душах. Та Аллах знає, що ви все одно будете згадувати про них. Але нічого не обіцяйте їм потаємно, а кажіть їм лише належні слова. І не намагайтесь узяти шлюб, поки не мине встановлений час. І знайте, що Аллах знає те, що в душах ваших, тож бережіться Його. І знайте, що Аллах — Прощаючий, Жалісливий!

236. Не буде вам гріха, якщо ви розлучитесь із дружинами, не торкнувшись їх та не встановивши належний їм відкуп. Але все одно дайте винагороду їм — багатий у міру своїх можливостей, а бідний — у міру своїх,

وَالَّذِينَ يَتَوَفَّوْنَ مِنْكُمْ وَيَذَرُونَ أَزْوَاجًا
يَتَرْتَضْنَ بِأَنْفُسِهِنَّ أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ وَعَشْرًا
فَإِذَا بَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ
فِيمَا فَعَلْنَ فِي أَنْفُسِهِنَّ بِالْمَعْرُوفِ
وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٢٣٤﴾

وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيمَا عَرَّضْتُم بِهِ مِنْ
خِطْبَةِ النِّسَاءِ أَوْ أَكْتَمْتُمْ فِي أَنْفُسِكُمْ عَلِمَ
اللَّهُ أَنَّكُمْ سَتَدْتُمْ بُهْتًا وَالَّذِينَ
لَا تُؤَاعِدُوهُنَّ سِرًّا إِلَّا أَنْ تَقُولُوا قَوْلًا
مَعْرُوفًا وَلَا تَعْرُضُوا بَعْضَ الْبَيْعَاتِ حَتَّى
يَبْلُغَ الْكِتَابُ أَجَلَهُ، وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ
مَا فِي أَنْفُسِكُمْ فَاحْذَرُوهُ وَأَعْلَمُوا
أَنَّ اللَّهَ عَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٢٣٥﴾

لَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِنْ طَلَقْتُمُ النِّسَاءَ مَا لَمْ
تَمْسُوهُنَّ أَوْ تَفْرِضُوا لَهُنَّ فَرِيضَةً
وَمَتَّعُوهُنَّ عَلَى الْمَوْسِعِ قَدْرَهُ وَعَلَى الْمَقْتِرِ
قَدْرُهُ مَتَّعًا بِالْمَعْرُوفِ حَقًّا عَلَى الْمُحْسِنِينَ ﴿٢٣٦﴾

відповідно до звичаю, так, як і належить зробити це праведним людям!

237. Якщо ж ви розлучилися із ними раніше того, як ви торкнулися їх, але після того, як встановили належний їм відкуп, то віддайте їм половину того, що й належить їм — хіба як вони вибачать вам це або вибачить той, у чий руках перебуває шлюбний договір. А якщо ви вибачите, то це буде ближче до богобоязливості. Не забувайте й про доброчесність, яка повинна бути поміж вами. Воістину, Аллах бачить те, що ви робите!

238. Звершуйте молитви належно, і, особливо, середню молитву. Стійте ж перед Аллахом смиренними!

239. А якщо боїтесь [ворога], то звершуйте молитву йдучи пішки або й верхи. Коли ж опинитесь у безпеці, то згадуйте Аллаха так, як Він навчив вас тому, чого ви й не знали раніше.

«Згадуйте Аллаха»: звершуйте молитву.

240. Якщо хтось із вас помре та й залишить дружин після себе, то перед цим він повинен заповісти, щоб дружин тримали у їхніх домівках ще рік і не

وَإِنْ طَلَقْتُمْوهنَّ مِنْ قَبْلِ أَنْ تَمْسُوهُنَّ وَقَدْ فَرَضْتُمْ لَهُنَّ فَرِيضَةً فَرْصَةٌ مِمَّا فَرَضْتُمْ إِلَّا أَنْ يَعْفُونَ أَوْ يَعْفُوا الَّذِي بِيَدِهِ عَقْدَةُ الزَّكَاحِ وَأَنْ تَعْفُوا أَقْرَبُ لِلتَّقْوَى وَلَا تَنْسُوا الْفَضْلَ بَيْنَكُمْ إِنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٢٣٧﴾

حَافِظُوا عَلَى الصَّلَوَاتِ وَالصَّلَاةِ الْوُسْطَىٰ وَقُومُوا لِلَّهِ قَانِتِينَ ﴿٢٣٨﴾

فَإِنْ خِفْتُمْ فَرَجَالًا أَوْ كَبَاءً فَأِدَّاءُ أَيْدِيكُمْ فَذُكُورًا وَاللَّهُ كَمَا عَلَّمَكُمْ مَا لَمْ تَكُونُوا تَعْلَمُونَ ﴿٢٣٩﴾

وَالَّذِينَ يَتَوَفَّوْنَ مِنْكُمْ وَيَذَرُونَ أَزْوَاجًا وَصِيَّةً لِأَزْوَاجِهِمْ مَتَاعًا إِلَى الْحَوْلِ غَيْرَ إِخْرَاجٍ فَإِنْ خَرَجْنَ فَلَا جُنَاحَ

виганяли. Якщо ж вони підуть самі та зроблять, відповідно до звичаю, те, що побажають, то не буде вам гріха за все це. Аллах — Великий, Мудрий!

241. Розлучених дружин слід належно забезпечувати — так, які належить це богобоязливим людям!
242. Ось так Аллах пояснює вам Свої знамення — можливо, ви зрозумієте!
243. Невже ж ти не бачив тих, які боялися смерті та й полишили домівки свої, хоча їх були тисячі? Тож Аллах сказав їм: «Помріть!», а потім оживив. Воістину, Аллах — Володар великої ласки для людей, проте більшість людей є невдячними!
244. Боріться ж на шляху Аллаха і знайте, що Аллах — Всечуючий, Всевидячий!
245. Якщо хтось дасть Аллаху добру позику, то Він збільшить її у багато разів. Аллах утримує та щедро наділяє, і до Нього повернетесь ви!
246. Чи ти не знаєш про старшину синів Ізраїла після Муси? Вони сказали пророку своєму: «Постав над нами царя — для того, щоб ми боролися на шляху Аллаха!» Відповів той:

عَلَيْكُمْ فِي مَا فَعَلْتُمْ فِي أَنْفُسِهِمْ مِنْ
مَعْرُوفٍ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢٤١﴾

وَاللَّهُ مَطْلَقَاتٍ مَتَّعٍ بِالْمَعْرُوفِ حَقًّا عَلَى
الْمُتَّقِينَ ﴿٢٤٢﴾

كَذَلِكَ يَبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ
لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٢٤٣﴾

﴿٢٤٤﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ خَرَجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ
وَهُمْ أُولُو أَلْوَابٍ حَدْرًا لِمَاتٍ فَقَالَ لَهُمُ اللَّهُ
مُوتُوا ثُمَّ أَحْيَاهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَذُو فَضْلٍ
عَلَى النَّاسِ وَلَئِنْ أَسْأَلْتُمُ النَّاسَ
لَا يَشْكُرُونَ ﴿٢٤٥﴾

وَقَاتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَأَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ
سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٤٦﴾

مَنْ ذَا الَّذِي يُقْرِضُ اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا
فِيضِبَعْفُهُ لَهُ أَضْعَافًا كَثِيرَةً وَاللَّهُ
يَقْبِضُ وَيَبْصُطُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٢٤٧﴾

أَلَمْ تَرَ إِلَى الْمَلِإِ مِنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ مِنْ
بَعْدِ مُوسَى إِذْ قَالُوا لِنَبِيِّهِمْ لَهُمْ آتِئْتَنَا
مَلِكًا أَنْفَعَنَا فِي سَبِيلِ اللَّهِ قَالَ هَلْ
عَسَيْتُمْ إِنْ كَتَبَ عَلَيْكُمْ الْقِتَالُ أَلَّا

«А чи не буде так, що боротьбу зроблять вашим обов'язком, але ви не станете до боротьби?»
Ті сказали: «А чого б нам не боротися на шляху Аллаха, коли вигнали нас із домівок наших та розлучили із дітьми нашими?»
І ось, коли боротьбу встановили їхнім обов'язком, усі вони відвернулися, окрім небагатых.
Та Аллах знає нечестивців!

تَقَاتِلُوا قَالُوا وَمَا لَنَا أَلْنَا نَقَاتِلَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَقَدْ أَخْرَجَنَا مِنْ دِيَارِنَا وَأَبْنَائِنَا فَلِمَا كُتِبَ عَلَيْنَا الْقِتَالُ تَوَلَّوْا إِلَّا قَلِيلًا مِنْهُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ ﴿١٣١﴾

247. Їхній пророк сказав їм:
«Воістину, Аллах поставив вашим царем Талута!»
Ті відповіли: «Як же може бути у нього влада над нами, якщо ми маємо на це більше права, ніж він — адже немає у нього належного статку?!»
Пророк сказав: «Воістину, Аллах віддав йому перевагу перед вами, і дарував йому велич у знаннях та у тілі! І Аллах дарує владу від Себе тому, кому побажає! Аллах — Всеосяжний, Всезнаючий!»
Талут — Саул.

وَقَالَ لَهُمْ نَبِيُّهُمْ إِنَّ اللَّهَ قَدْ بَعَثَ لَكُمْ طَالُوتَ مَلِكًا قَالُوا أَنَّى يَكُونُ لَهُ الْمَلَكُ عَلَيْنَا وَنَحْنُ أَحَقُّ بِالْمَلِكِ مِنْهُ وَلَمْ يَأْتِ سَعَةً مِنَ الْمَالِ قَالَ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَاهُ عَلَيْكُمْ وَرَزَقَهُ بِسَطْوَةٍ فِي الْعِلْمِ وَالْجِسْمِ وَاللَّهُ يُؤْتِي مَلَكَهُ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿١٣٢﴾

248. Їхній пророк сказав їм:
«Воістину, знаменням його влади буде те, що з'явиться вам скриня, де буде спокій від Господа вашого. І буде там те, що лишив рід Муси та рід Гаруна. Нестимуть її ангели! Ось це і буде знаменням для вас, якщо ви є віруючими!»

وَقَالَ لَهُمْ نَبِيُّهُمْ إِنَّ آيَةَ مُلْكِهِ أَنْ يَأْتِيَكُمُ التَّابُوتُ فِيهِ سَكِينَةٌ مِنْ رَبِّكُمْ وَبَقِيَّةٌ مِمَّا تَرَكَ آءَالُ مُوسَىٰ وَعَآلُ هَارُونَ تَحْمِلُهُ الْمَلَائِكَةُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١٣٣﴾

249. І коли вийшов Талут разом із військом своїм, то сказав: «Воістину, Аллах буде випробовувати вас рікою. І хто питиме із неї, той не буде зі мною, але хто не спробує її, той буде зі мною. І також буде зі мною той, хто зачерпне води не більше, ніж буде у долоні руки його». Але вони напивилися із неї води, окрім небагатьох. І коли він і ті, які увірували разом із ним, перетнули її, то сказали: «Не здолаємо ми сьогодні Джалута і його військ!» Але ті, які були переконані, що вони неодмінно зустрінуться з Аллахом, сказали: «Скільки, з дозволу Аллаха, нечисленних загонів перемагало заgonи численні!» Аллах — із терпеливими!

250. І коли вони з'явилися перед Джалутом та його військами, то сказали: «Господи наш! Зішли терпіння для нас і стверди поступ наш! Допоможи нам проти люду невіруючого!»
Джалут — Голяф.

251. І, з дозволу Аллаха, вони розбили їх! Давуд вбив Джалута, і Аллах дарував йому владу та мудрість, і навчив його тому, чому побажав. Якби Аллах не стримував одних людей іншими, то на землі

فَلَمَّا فَصَلَ طَالُوتُ بِالْجُنُودِ قَالَ إِنَّ
اللَّهَ مُبْتَلِيكُمْ بِنَهَرٍ فَمَنْ شَرِبَ مِنْهُ فَلَيْسَ
بِمَنِّي وَمَنْ لَمْ يَطْعَمْهُ فَإِنَّهُ مِنِّي إِلَّا مَنِ
أَعْتَرَفَ بِغُرْفَةٍ بِأَيْدِيهِ فَشَرِبُوا مِنْهُ
إِلَّا قَلِيلًا مِّنْهُمْ فَلَمَّا جَاوَزَهُ هُوَ
وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ قَالُوا لَا طَاقَةَ لَنَا
أَلْيَوْمَ بِجَالُوتَ وَجُنُودِهِ قَالَ الَّذِينَ
يَظُنُّونَ أَنَّهُمْ مُلْكُوا اللَّهَ كَرُمًا
فَعَنَاءَ قَلِيلًا غَلَبَتْ فِئَةٌ كَثِيرَةٌ
بِإِذْنِ اللَّهِ وَاللَّهُ مَعَ الصَّابِرِينَ ﴿١٥١﴾

وَلَمَّا بَرَزُوا لِجَالُوتَ وَجُنُودِهِ قَالُوا
رَبَّنَا أَخْرِغْ عَلَيْنَا صَبْرًا وَثَبِّتْ أَقْدَامَنَا
وَأَنْصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ﴿١٥٠﴾

فَهَزَمُوهُمْ بِإِذْنِ اللَّهِ وَقَتَلَ دَاوُدُ
جَالُوتَ وَءَاتَاهُ اللَّهُ الْمُلْكَ
وَالْحِكْمَةَ وَعَلَّمَهُ مِمَّا يَشَاءُ وَلَوْلَا
دَفَعُ اللَّهُ النَّاسَ بَعْضَهُمُ بِبَعْضٍ
لَّفَسَدَتِ الْأَرْضُ وَلَئِنَّ اللَّهَ ذُو

ширилося б нечестя. Та Аллах — Володар великої ласки для світів!

252. Такими є знамення Аллаха. Ми виголошуємо їх тобі в істині. Воістину, ти — один із посланців!

253. Такими є посланці. Одним із них Ми віддали перевагу над іншими. Є серед них такі, з якими говорив Аллах, а деяких Він підніс на [вищі] ступені. І Ми дарували ясні знамення Ісі, сину Мар'ям, і Ми підтримали його Святим Духом. Якби Аллах побажав, то ті, що жили після них, не вели би між собою боротьби після того, як прийшли до них ясні знамення. Але вони розійшлися між собою, і частина із них увірувала, а частина не увірувала. Та якби побажав Аллах, вони не вели б між собою боротьби. Але Аллах робить те, що побажає.

254. О ви, які увірували! Жертвуйте з того, чим Ми наділили вас, поки не прийде День, коли не буде ні торгівлі, ні дружби, ні заступництва. Невіруючі ж є нечестивцями!

فَضَّلَ عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿٢٥١﴾

تِلْكَ آيَاتُ اللَّهِ نَتْلُوهَا عَلَيْكَ
بِالْحَقِّ وَإِنَّكَ لَمِنَ
الْمُرْسَلِينَ ﴿٢٥٢﴾

﴿٢٥٣﴾ تِلْكَ الرُّسُلُ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلَى بَعْضٍ
مِّنْهُمْ مَّن كَلَّمَ اللَّهُ وَرَفَعَ بَعْضَهُمْ
دَرَجَاتٍ وَآتَيْنَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ
الْبَيِّنَاتِ وَأَيَّدْنَاهُ بِرُوحِ
الْقُدُسِ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا اقْتَتَلَ
الَّذِينَ مِن بَعْدِهِمْ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُمُ
الْبَيِّنَاتُ وَلَكِنِ اخْتَلَفُوا فَمِنْهُمْ
مَّن ءَامَنَ وَمِنْهُمْ مَّن كَفَرَ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ
مَا اقْتَتَلُوا وَلَكِنِ اللَّهُ يَفْعَلُ مَا يُرِيدُ ﴿٢٥٤﴾

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَنْفِقُوا مِمَّا رَزَقْنَاكُمْ
مِّن قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا يَتَّبِعُ فِيهِ وَلَا حِلَّةٌ
وَلَا شَفَعَةٌ وَالْكَافِرُونَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٢٥٤﴾

255. Аллах! Немає бога, крім Нього — Живого, Сушого! Не торкається Його ні дрімота, ні сон. Йому належать ті, хто на небесах, і ті, хто на землі. Хто ж заступиться перед Ним без Його дозволу? Він знає те, що попереду них і те, що позаду них. Вони ж не досягають зі знання Його нічого, крім того, що побажає Він. Престол Його охоплює небеса і землю, а збереження їх не втомлює Його. І Він — Всевишній, Великий!

256. Немає примусу до релігії. Вже розрізнено прямий шлях та оману! Хто не вірує у тагути, той вже захопив надійну основу, яка не зламається! Аллах — Всечуючий та Всезнаючий!

Тагут — «усе, чому поклоняються замість Аллаха» (ібн Касір).

257. Аллах — Покровитель тих, які увірували. Він виводить їх із темряви до світла. А покровителі тих, які не увірували — тагути. Вони ведуть їх від світла до темряви. Тож вони є жителями вогню, і будуть вони там довіку!

258. Чи ж ти не знаєш того, який сперечався з Ібрагімом відносно Господа його, бо дарував Аллах

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ
سِنَةٌ وَلَا نَوْمٌ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي
الْأَرْضِ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا
بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ
وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ
وَسِعَ كُرْسِيُّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَا يَئُودُهُ
حِفْظُهُمَا وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ ﴿٢٥٥﴾

لَا إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ قَد تَبَيَّنَ الرُّشْدُ مِنَ الْغَيِّ
فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِنْ بِاللَّهِ فَقَدْ
اسْتَسَمَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَى لَا انفِصَامَ
لَهَا وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٥٦﴾

اللَّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ ءَامَنُوا يُخْرِجُهُم مِّنَ
الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا
أُولَئِكَ لَهُمُ الظُّلُمَاتُ يُخْرِجُهُم مِّنَ
النُّورِ إِلَى الظُّلُمَاتِ أُولَئِكَ أَصْحَابُ
النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٢٥٧﴾

الَّتِي تَرَى إِلَى الَّذِي حَاجَّ إِبْرَاهِيمَ فِي رَبِّهِ أَنْ
ءَاتَاهُ اللَّهُ الْمُلْكَ إِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمَ رَبِّ

такому владу? Сказав Ібрагім:
«Господь мій — Той, Хто
дарує життя та смерть!» А той
відповів: «Я дарую життя та
смерть!» Тоді Ібрагім сказав:
«Воістину, Аллах підіймає
сонце зі сходу. А ти підійми
його із заходу!» І знітився
той, який не вірив! Аллах не
веде прямим шляхом людей
нечестивих!

259. Або того, хто проходив над
селищем, яке було зруйноване
до підвалин своїх. Він сказав:
«Як же Аллах оживить це все
після смерті?» Тоді Аллах
зробив його самого мертвим на
сто років, а потім оживив
і сказав: «Скільки ж ти там
був?» Той відповів: «Я був там
день або частину дня!» Аллах
сказав: «Ні! Ти був там сто
років! Поглянь на свою їжу
та питво — вони не зазнали
змін. Але поглянь на свого
віслюка! Ми неодмінно зробимо
тебе знаменням для людей.
Тож поглянь на кістки — як
Ми зберемо, а потім вкриємо
м'ясом їх!» Коли стало це
зрозуміло йому, він сказав: «Я
знаю, що Аллах спроможний на
кожну річ!»

260. І ось сказав Ібрагім: «Господи!
Покажи мені, як Ти даруєш

الَّذِي يُحْيِي وَيُمِيتُ قَالَ أَنَا أُحْيِي وَأُمِيتُ
قَالَ إِبْرَاهِيمُ فَإِنَّ اللَّهَ يَأْتِي بِالشَّمْسِ
مِنَ الْمَشْرِقِ فَأْتِ بِهَا مِنَ الْمَغْرِبِ فَبُهِتَ
الَّذِي كَفَرَ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ
الظَّالِمِينَ ﴿٥٩﴾

أَوْ كَالَّذِي مَرَّ عَلَى قَرْيَةٍ وَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلَى
عُرُوشِهَا قَالَ أَنَّى يُحْيِي هَذِهِ اللَّهُ بَعْدَ
مَوْتِهَا فَأَمَاتَهُ اللَّهُ مِائَةَ عَامٍ ثُمَّ بَعَثَهُ
قَالَ كَمْ لَبِثْتُ قَالَ لَبِثْتُ يَوْمًا أَوْ بَعْضَ
يَوْمٍ قَالَ بَل لَبِثْتَ مِائَةَ عَامٍ فَانظُرْ
إِلَى طَعَامِكَ وَشَرَابِكَ لَمْ يَتَسَنَّهْ وَانظُرْ
إِلَى حِمَارِكَ وَلِنَجْعَلَكَ آيَةً لِلنَّاسِ
وَانظُرْ إِلَى الْعِظَامِ كَيْفَ نُنشِزُهَا ثُمَّ
نَكْسُوهُمَا الْحَمَاقًا فَلَمَّا تَبَيَّنَ لَهُ قَالَ
أَعْلَمْتُ أَنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٦٠﴾

وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ ارْنِي كَيْفَ تُحْيِي

життя померлим!» Той сказав: «Хіба ж ти ще не увірував?» Він відповів: «Так, але ж треба заспокоїти своє серце!» Сказав Аллах: «Візьми чотирьох птахів, заріж їх, а потім візьми та поклади на кожній горі частинку із них. Після цього поклич їх — і вони з'являться перед тобою, поспішаючи! Знай, що Аллах — Великий, Мудрий!»

261. Прикладом тих, які жертвують майно своє на шляху Аллаха, є зернина, з якої виросло сім колосків, а у кожному колоску — сто зернин. Аллах дає більше тому, кому побажає. Аллах — Всеосяжний, Всезнаючий!
262. Ті, які жертвують на шляху Аллаха і не супроводжують те, що пожертвували докором та образою, матимуть у Господа свого винагороду! Немає страху їм, і не будуть засмучені вони!
263. Добре слово і прощення кращі за милостиню, яка супроводжується образою. Аллах — Багатий, Жалісливий!
264. О ви, які увірували! Не зіпсуйте милостині вашої докором та образою, наче той, хто витратив якесь майно на жертву задля того, щоб побачили це люди.

الْمَوَدَّاتِ قَالَ أَوْلَمْ تُؤْمِنُنَّ قَالَ بَلَىٰ وَلَٰكِن لِّيَطْمِئِنَّ قُلُوبُكُمُ يَا قَوْمِ أَرَأَيْتُمْ لِي مِنَ الطَّيْرِ فَصُرْهُنَّ إِلَيْكَ ثُمَّ أَجْعَلْ عَلَىٰ كُلِّ جَبَلٍ مِنْهُنَّ جُزْءًا ثُمَّ ادْعُهُنَّ يَأْتِينَكَ سَعْيًا وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٦٧﴾

مَثَلُ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ كَمَثَلِ حَبَّةٍ أَنْبَتَتْ سَبْعَ سَنَابِلٍ فِي كُلِّ سُنْبُلَةٍ مِائَةُ حَبَّةٍ وَاللَّهُ يُضَاعِفُ لِمَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ وَسِعَ عَلَيْهِ ﴿٦٧﴾

الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ لَا يَتَذَكَّرُونَ مِمَّا أَنْفَقُوا مَتَا وَلَا أَدَىٰ لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٦٨﴾

* قَوْلٌ مَعْرُوفٌ وَمَغْفِرَةٌ خَيْرٌ مِّنْ صَدَقَةٍ يَتْبَعُهَا أَذَىٰ وَاللَّهُ عَنَىٰ حَلِيمٌ ﴿٦٩﴾

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَبْطُلُوا صَدَقَاتِكُمْ بِالْمَنِّ وَالْأَذَىٰ كَالَّذِي يُنْفِقُ مَالَهُ رِثَاءَ النَّاسِ وَلَا يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ

Адже він не увірував у Аллаха та Останній День. Його прикладом є слизька скеля, вкрита землею. Та ось змочив її дощ, і лишилася скеля та чистою. Немає у них жодної сили над тим, що отримали вони! Аллах не веде прямим шляхом невіруючих людей!

265. Прикладом тих, які витрачають своє майно, прагнучи до вдоволення Аллаха та переконуючи самих себе, є сад на пагорбі. Якщо зросить його дощ, то вдвічі примножаться його плоди. А якщо не зросить його дощ, то зросить хоча б мряка. Аллах бачить те, що робите ви!

266. Невже хтось із вас хоче — якщо буде у нього сад із пальмами та виноградником, де будуть тексти ріки й будуть різні плоди — щоб торкнулася його старість, тоді як діти ще будуть слабкими, а сам сад вразить вихор у якому цей сад і згорить? Ось так Аллах пояснює вам знамення — можливо, замислитеся ви!

267. О ви, які увірували! Жертвуйте ті блага, які отримали ви, а також те, що Ми проростили для вас із землі. Але не бажайте давати у жертву погане — те, що ви й самі не узяли б, окрім як

الْآخِرِ فَمَشَاهُ، كَمَا كَانَ صَفْوَانٍ عَلَيْهِ تُرَابٌ فَأَصَابَهُ، وَأَبِلَ فَتَرَكَهُ، صَلْدًا لَا يَقْدِرُونَ عَلَى شَيْءٍ مِّمَّا كَسَبُوا وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ﴿٦١﴾

وَمَثَلُ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمُ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ وَتَثْبِيتًا مِّنْ أَنفُسِهِمْ كَمَثَلِ جَنَّةٍ بِرَبْوَةٍ أَصَابَهَا وَابِلٌ فَآتَتْ أُكْثَاهَا ضِعْفَيْنِ فَإِن لَّمْ يُصِبْهَا وَابِلٌ فَطَلٌّ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٦٥﴾

أَيُّدٍ أَحَدَكُمْ أَن تَكُونَ لَهُ، جَنَّةٌ مِّنْ نَّجِيلٍ وَأَعْنَابٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ، فِيهَا مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ وَأَصَابَهُ الْكِبَرُ وَلَهُ ذُرِّيَةٌ ضِعْفَاءُ فَاصَابَهَا إِعْصَارٌ فِيهِ نَارٌ فَاحْرَقَتْ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَتَفَكَّرُونَ ﴿٦٦﴾

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَنفِقُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا كَسَبْتُمْ وَمِمَّا أَخْرَجْنَا لَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ وَلَا تَيَمَّمُوا الْخَبِيثَ مِنْهُ تُنْفِقُونَ وَلَسْتُمْ بِآخِذِيهِ إِلَّا أَنْ تُغْنِصُوا

- заплющивши очі. І знайте, що Аллах — Багатий, Хвалимий!
268. Шайтан лякає вас бідністю й закликає вас до розпусти, а Аллах обіцяє вам прощення та ласку Свою. Аллах — Всеосяжний, Всезнаючий!
269. Аллах дарує мудрість, кому побажає, а кому дарована мудрість, тому дароване велике благо! Але згадують це лише обдаровані розумом.
270. Що б ви не витратили як милостиню, або яку обіцянку ви не дали б, то, воістину, Аллах знає про це. Але нечестивим не буде помічників!
271. Якщо ви даєте милостиню відкрито, то є добром вона. А якщо ви приховуєте її та даєте нужденним, то це краще для вас. Аллах пробачить вам деякі злі вчинки ваші, та Аллаху відомо те, що ви робите.
272. Не твій це обов'язок — вести їх прямим шляхом. Це Аллах веде прямим шляхом того, кого побажає! А те добро, яке жертвуєте ви — це ж для вас самих. Жертвуєте ви це, лише прагнучи до лику Аллаха. А за те, що витрачаєте ви, відплатять сповна вам, і не вчинять із вами несправедливо!

فِيهِ وَعَلَّمُوا أَنَّ اللَّهَ عِنْتُ حَمِيدٌ ﴿٢٧٧﴾

الشَّيْطَانُ يُعِدُّكَ الْفَقْرَ وَيَأْمُرُكَ
بِالْفَحْشَاءِ وَاللَّهُ يُعِدُّكُمْ مَغْفِرَةً مِنْهُ
وَفَضْلًا وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٦٨﴾

يُؤْتِي الْحِكْمَةَ مَنْ يَشَاءُ وَمَنْ يُؤْتَ
الْحِكْمَةَ فَقَدْ أُوتِيَ خَيْرًا كَثِيرًا
وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّا أُولُو الْأَلْبَابِ ﴿٢٦٩﴾

وَمَا أَنْفَقْتُمْ مِنْ نَفَقَةٍ أَوْ نَذَرْتُمْ مِنْ
نَذِيرٍ فَإِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُهَا
وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ ﴿٢٧٠﴾

إِنْ تُبْدُوا الصَّدَقَاتِ فَنِعِمَّا هِيَ
وَإِنْ تُخْفُوهَا وَتُؤْتُوهَا الْفُقَرَاءَ
فَهُوَ خَيْرٌ لَكُمْ وَيَكْفُرُ
عَنْكُمْ مِنْ سَيِّئَاتِكُمْ وَاللَّهُ
بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٢٧١﴾

* لَيْسَ عَلَيْكَ هُدَاهُمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ
يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ خَيْرٍ
فَلَا نَفْسِكُمْ وَمَا تُنْفِقُونَ إِلَّا
أَتْبَعَاءَ وَجْهِ اللَّهِ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ خَيْرٍ
يُؤْتَفَّ إِلَيْكُمْ وَأَنْتُمْ لَا تَنْظُمُونَ ﴿٢٧٢﴾

273. Це — для нужденних, які затрималися на шляху Аллаха, або й не можуть пересуватися землею. Невіглас вважає їх багатими через скромність їхню. Але ти впізнаєш їх за ознаками їхніми: вони не вимагають у людей милості із настирливістю. А про те, що жертвуєте ви зі свого добра, Аллах знає!
274. Ті, які витрачають як милостиню своє майно вдень і вночі, потаємно та відкрито, матимуть винагороду у Господа їхнього. Немає страху для них, і не будуть засмучені вони!
275. А ті, які пожирають лихву, воскреснуть лише так, як ті, кого своїм дотиком вразив шайтан. Це так, адже вони казали: «Торгівля схожа на лихварство!» Та Аллах дозволив торгівлю, але заборонив лихварство. А якщо хтось після того, як прийшло до нього повчання від Господа, припинить займатися цим, то буде прощено йому те, що вже минуло, і справа його належить Аллаху! А якщо хто знову почне займатися цим, то житлом таких буде вогонь. І будуть вони там довіку!

لِلْفُقَرَاءِ الَّذِينَ أُحْصِرُوا فِي سَبِيلِ
 اللَّهِ لَا يَسْتَطِيعُونَ ضَرْبًا بِأَفْ
 الْأَرْضِ يَحْسَبُهُمُ الْجَاهِلُ أَغْنِيَاءَ
 مِنَ التَّعَفُّفِ تَعْرِفُهُمْ بِسِيمَاهُمْ
 لَا يَسْأَلُونَ النَّاسَ إِحْقَاقًا وَمَا تَنْفَعُوا
 مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ ﴿٧٧﴾

الَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ يَأْتِيلِ
 وَالنَّهَارِ سِرًّا وَعَلَانِيَةً فَهُمْ
 أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ
 عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٧٨﴾

الَّذِينَ يَأْكُلُونَ الرِّبَا لَا يَقُومُونَ إِلَّا
 كَمَا يَقُومُ الَّذِي يَتَخَبَّطُهُ الشَّيْطَانُ مِنَ
 الْمَسِينِ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا إِنَّمَا الْبَيْعُ مِثْلُ
 الرِّبَا وَأَحَلَّ اللَّهُ الْبَيْعَ وَحَرَّمَ الرِّبَا فَمَنْ
 جَاءَهُ مَوْعِظَةٌ مِنْ رَبِّهِ فَانْتَهَى فَلَهُ
 مَا سَلَفَ وَأَمْرُهُ إِلَى اللَّهِ وَمَنْ عَادَ فَأُولَئِكَ
 أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٧٩﴾

276. Аллах знищує лихварство і примножує милостиню. Аллах не любить кожного невірющого та грішника!

277. Воістину, ті, які увірували, творили добрі справи, звершували молитву і давали закят, матимуть винагороду у Господа їхнього. Немає страху їм, і не будуть засмучені вони!

278. О ви, які увірували! Бійтесь Аллаха і відмовтесь від того, що належить вам як лихва — якщо віруючі ви!

279. Якщо ж ви не зробите цього, то ви будете ворогами Аллаху та Посланцю Його. А якщо зробите, то матимете свій перший статок. Не вчиняйте несправедливо і тоді не вчинять несправедливості з вами.

280. Якщо [боржник] буде у важкому становищі то почекайте, доки його становище не полегшиться. А якщо ви простите йому це, зробивши милостинню, то це буде краще для вас, якби лише знали ви!

281. Бійтесь того Дня, коли повернетесь ви до Аллаха. Віддадуть кожній душі сповна за те, що вона собі здобула. І не вчинять із вами несправедливо!

يَمْحُ اللَّهُ الرِّبَا وَيُرِي الصَّدَقَاتِ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ كُلَّ كَفَّارٍ أَثِيمٍ ﴿٢٧٦﴾

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٢٧٧﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَذَرُوا مَا بَقِيَ مِنَ الرِّبَا إِن كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٢٧٨﴾

فَإِن لَّمْ تَفْعَلُوا فَأْذَنُوا بِحَرْبٍ مِنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَإِن تُبْتِغُوا فَكَلُومًا وَسْ أَمْوَالِكُمْ لَا تَظْلِمُونَ وَلَا تُظْلَمُونَ ﴿٢٧٩﴾

وَإِن كَانَ ذُو عُسْرَةٍ فَنَظِرَةٌ إِلَىٰ مَيْسَرَةٍ وَأَن تَصَدَّقُوا خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٢٨٠﴾

وَاتَّقُوا يَوْمًا تُرْجَعُونَ فِيهِ إِلَى اللَّهِ ثُمَّ تُوَفَّى كُلُّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٢٨١﴾

282. О ви, хто увірував! Якщо укладаєте договір боргу на певний строк, то записуйте це. І нехай писар записує це справедливо. Нехай не відмовляється записати його так, як навчив Аллах. Нехай пише, а той, хто отримує позику, нехай диктує йому, і нехай боїться Аллаха та не применшує там нічого. А якщо той, хто бере в борг, нерозумний або кволий чи не може диктувати, то нехай диктує його опікун. Покличте двох свідків із ваших чоловіків. А якщо не буде двох чоловіків, то нехай буде один чоловік і дві жінки, яких ви згодні взяти за свідків. Якщо перша помилиться, то друга нагадає їй. Нехай свідки не відмовляються, коли їх запрошують. І не нехуйте записувати угоду — малу чи велику — із зазначенням її терміну. Так буде справедливіше перед Аллахом, надійніше для свідчення та краще для уникнення сумнівів. Однак, коли це буде торгівля з розрахунком готівкою на місці, то не буде вам гриха, якщо не запишете цього. Але кличте свідків, коли укладаєте між собою торговельні угоди. Не можна кривдити ні писаря, ні свідка. А якщо зробите так, то

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا تَدَايَنْتُمْ بِدِينٍ إِلَىٰ
 أَجَلٍ مُّسَمًّى فَاكْتُبُوهُ وَلْيَكْتُب بَيْنَكُمْ
 كَاتِبٌ بِالْعَدْلِ وَلَا يَأْبَ كَاتِبٌ أَنْ يَكْتُبَ
 كَمَا عَلَّمَهُ اللَّهُ فَلْيَكْتُبْ وَلْيُمْلِلِ الَّذِي
 عَلَيْهِ الْحَقُّ وَلْيَتَّقِ اللَّهَ رَبَّهُ وَلَا بَخْسَ
 مِنْهُ شَيْئًا فَإِن كَانَ الَّذِي عَلَيْهِ الْحَقُّ سَفِيهًا
 أَوْ ضَعِيفًا أَوْ لَا يَسْتَفِهُمُ أَنْ يُمْلَ لَهُ هُوَ فَيُمْلِلُ
 وَإِلَيْهِ بِالْعَدْلِ وَأَسْتَشْهَدُ وَأَشْهَدُ بَيْنَ يَدَيْ
 رِجَالِكُمْ فَإِن لَّمْ يَكُونَا رَجُلَيْنِ فَرَجُلٌ
 وَأَمْرَاتَانِ مِمَّنْ تَرْضَوْنَ مِنَ الشُّهَدَاءِ أَن تَضِلَّ
 إِحْدَاهُمَا فَتُذَكِّرَ إِحْدَاهُمَا الْأُخْرَىٰ
 وَلَا يَأْبَ الشُّهَدَاءُ إِذَا مَا دُعُوا وَلَا تَسْمَعُوا أَن
 تَكْتُبُوهُ صَغِيرًا أَوْ كَبِيرًا إِلَىٰ أَجَلِهِ
 ذَٰلِكُمْ أَقْسَطُ عِنْدَ اللَّهِ وَأَقْوَمُ لِلشَّهَادَةِ
 وَأَدْنَىٰ أَلَّا تَرْتَابُوا إِن تَكُون تَجْرَةً حَاضِرَةً
 تُدِيرُونَهَا بَيْنَكُمْ فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ
 أَلَّا تَكْتُبُوهَا وَأَشْهَدُوا إِذَا تَبَايَعْتُمْ
 وَلَا يُضَارَ كَاتِبٌ وَلَا شَهِيدٌ وَإِن تَفَعَّلُوا
 فَإِنَّهُ رُسُوفٌ عَلَيْكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ
 وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ
 عَلِيمٌ ﴿٢٨٢﴾

буде вам гріх! І бійтесь Аллаха — Він навчає вас! Аллах знає про кожну річ!

283. А якщо ви опинитесь у дорозі та не знайдете писаря, то беріть заставу, яку можна взяти до рук. І якщо один із вас довіряє іншому, то нехай той, кому щось довірено, поверне довірене йому, і нехай боїться Аллаха, Господа свого. Не приховуйте свідчення, а хто приховує його, той у своєму серці є грішником. Аллах знає про те, що ви робите!

284. Аллаху належить те, що на небесах і на землі. Покажете ви те, що у душах ваших, чи приховаете його — Аллах відплатить вам. Він дарує прощення, кому побажає, і карає, кого побажає. Аллах спроможний на кожну річ!

285. Посланець увірував у те, що зіслано йому від Господа його, а разом із ним — віруючі. Усі увірували в Аллаха, в ангелів Його, у книги Його, у посланців Його: «Ми не проводимо межі між посланцями». Вони говорять: «Слухаємо та підкоряємось! Даруй нам прощення, Господи наш, і до Тебе — повернення!»

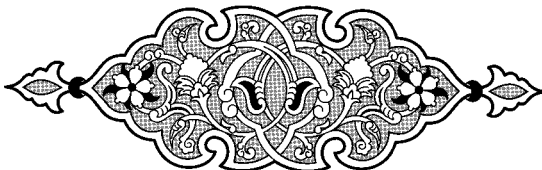
﴿وَإِنْ كُنْتُمْ عَلَى سَفَرٍ وَلَمْ تَجِدُوا كَاتِبًا فَرِهْلَنْ مَّقْبُوضَةً فَإِنْ أَتَى بَعْضُكُمْ بَعْضًا فَابْيُودِ الَّذِي أَوْثَقَ مِنْ أَمْنَتِهِ. وَلْيَتَّقِ اللَّهَ رَبَّهُ وَلَا تَكْتُمُوا الشَّهَادَةَ وَمَنْ يَكْتُمْهَا فَإِنَّهُ آثِمٌ قَلْبُهُ. وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ﴾

﴿لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَإِنْ تُبَدُّوا مَا فِي أَنْفُسِكُمْ أَوْ تُخْفَوْهُ يُحَاسِبِكُمْ بِهِ اللَّهُ فَيَعْفُرُ لِمَنْ يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ﴾

﴿أَمَّنَ الرَّسُولُ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ وَالْمُؤْمِنُونَ كُلٌّ آمَنَ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِنْ رُسُلِهِ وَقَالُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ﴾

286. Аллах не вимагає від людини понад можливості її. За неї те, що здобула собі вона, і проти неї теж те, що здобула собі вона. «Господи наш! Не карай нас за те, що забули ми, або в чому помилилися! Господи наш! Не покладай на нас тягаря, який поклав Ти на тих, які жили раніше за нас. І не покладай на нас того, на що не вистачить сил. Вибач нам, прости нас, і змилуйся над нами! Ти — Захисник наш, тож допоможи нам проти невіруючих людей!»

لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا لَهَا مَا كَسَبَتْ
وَعَلَيْهَا مَا كَسَبَتْ رَبِّنا لَا تَأْخُذُنا إِنْ
دَسِينا أَوْ أخطأنا رَبِّنا وَلَا تَحْمِلُ عَلَيْنا
إِضْرانَكُمَا حَمَلْتُهُ عَلَى الَّذِينَ مِنْ
قَبْلِنا رَبِّنا وَلَا تُحْمِلْنا ما لا طاقَةَ لِنابِهِ
وَاعْفُ عَنّا وَاعْفِرْ لِنا وَارْحَمْنا أَنْتَ
مَوْلانا فَأَنْصِرْنا عَلَى الْقَوْمِ الْكافِرِينَ ﴿٢٨٦﴾

Сура 3. Аль Імран («Родина Імрана»)

*Ім'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

1. Аліф. Лям. Мім.
2. Аллах! Немає бога, крім Нього — Живого, Сушого!
3. Він зіслав тобі Писання в істині, яке підтверджує те, що було раніше; і Він зіслав Таурат і Інджиль
4. як прямий шлях людям! І зіслав Він Розрізнення! Воістину, на тих, які не вірують у знамення Аллаха, чекає жорстока кара! Аллах — Великий, Володар відплати!
5. Воістину, від Аллаха не приховаться жодна річ — ні на землі, ні на небі!
6. Він — Той, Хто ще в зародку дарує вам образ ваш, такий, який побажає. Немає бога, крім Нього, а Він — Великий, Мудрий!
7. Він — Той, Хто зіслав тобі Писання. Є в ньому аята, які викладені зрозуміло, вони — матір Писання. А інші мають багато значень. Тож ті, чиї серця відхилилися убік, йдуть за багатозначним, прагнучи смуги

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

التَّوْرَةِ

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ ۝١

نَزَّلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَأَنزَلَ التَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ ۝٢

مِن قَبْلُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَأَنزَلَ الْفُرْقَانَ ۝٣
إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ وَاللَّهُ عَزِيزٌ ذُو انْتِقَامٍ ۝٤

إِنَّ اللَّهَ لَا يَخْفَىٰ عَلَيْهِ شَيْءٌ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي السَّمَاءِ ۝٥

هُوَ الَّذِي يُصَوِّرُكُمْ فِي الْأَرْحَامِ كَيْفَ يَشَاءُ ۝٦
لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۝٧

هُوَ الَّذِي أَنزَلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ مِنْهُ آيَاتٌ مُحْكَمَاتٌ هُنَّ أُمُّ الْكِتَابِ وَأُخَرُ مُتَشَابِهَاتٌ فَأَمَّا الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ زَيْغٌ فَيَتَّبِعُونَ مَا تَشَابَهَ مِنْهُ ابْتِغَاءَ الْفِتْنَةِ وَابْتِغَاءَ تَأْوِيلِهِ ۝٨
وَمَا يَعْلَمُ تَأْوِيلَهُ إِلَّا اللَّهُ وَالرَّاسِخُونَ فِي

- і прагнучи тлумачення їхнього. Але тлумачення їхнього не знає ніхто, окрім Аллаха. І вкорінені у знання говорять: «Ми віримо в це. Усе воно — від Господа нашого!» Але ж пам'ятають це лише обдаровані розумом!
8. «Господи наш! Не відхиляй серця після того, як Ти вказав їм прямий шлях. І даруй нам від Себе милість, воістину, Ти — Даруючий!
9. Господи наш! Воістину, Ти збереш людей у той День, в якому немає сумніву!» Воістину, Аллах не порушує обіцянки!
10. Воістину, ні майно, ні діти нічим не допоможуть перед Аллахом тим, які не увірували, і такі будуть паливом для вогню!
11. Так вчиняв рід Фірауна і ті, які жили раніше за них. Вони відкинули Наші знамення, і Аллах скарав їх за їхні гріхи. Аллах суворий у покаранні!
12. Скажи ж тим, які не вірують: «Вас подолають і зберуть у геєні!» Мерзотний же це притулок!
13. Знаменням для вас було зіткнення між двома загонами. Один загін боровся на шляху Аллаха, а інший складався з невіруючих. Перші бачили на

أَعْلِيهِمْ يَقُولُونَ آمَنَّا بِهِ كُلٌّ مِّنْ عِندِ رَبِّنَا
وَمَا يَذْكُرُ إِلَّا أَوْلُوا الْأَلْبَابِ ﴿٧﴾

رَبَّنَا لَا تُرِغْ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا وَهَبْ لَنَا
مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ ﴿٨﴾

رَبَّنَا إِنَّكَ جَامِعُ النَّاسِ لِيَوْمٍ لَا رَيْبَ فِيهِ
إِنَّ اللَّهَ لَا يُخْلِفُ الْمِيعَادَ ﴿٩﴾

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَلَنْ تَعْفَى عَنْهُمْ
أَمْوَالُهُمْ وَلَا أَوْلَادُهُمْ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا
وَأُولَئِكَ هُمُ وَقُودُ النَّارِ ﴿١٠﴾

كَذَّبَ آلَ فِرْعَوْنَ وَالَّذِينَ مِنْ
قَبْلِهِمْ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا فَآخَذَهُمُ اللَّهُ
بِذُنُوبِهِمْ وَاللَّهُ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿١١﴾

قُلْ لِلَّذِينَ كَفَرُوا سَعْتَابُونَ
وَنُجُشُونَ إِلَىٰ جَهَنَّمَ بِئْسَ الْمِهَادَ ﴿١٢﴾

فَذَكَرْنَا لَكُمْ آيَةً فِي فَتْنَيْنِ الَّتِي كُنَّا
فِيهَا نُقَاتِلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالْآخَرَىٰ
كَافِرَةٌ يَرَوْنَهُمْ مِّثْلَيْهِمْ رَأَى الْعَيْنِ

власні очі, що ті у два рази переважають їх числом. Та Аллах дарує допомогу Свою, кому побажає! Воістину, в цьому — приклад для тих, хто здатен бачити!

«Зіткнення між двома загонами» — битва біля колодязів Бадр у 624 році, коли загін із трьохсот тринадцяти мусульман переміг майже тисячну армію мекканців.

14. Людям видається прекрасною любов до задоволень, які приносять жінки, сини, накопичені кінтари золота і срібла, прекрасні коні, худоба та посіви. Такою є тимчасова насолода земного життя, тоді як у Аллаха — краще місце для повернення!

Кінтар — міра ваги (біля 44 кг).

15. Скажи: «Чи розповісти вам про те, що краще від цього? Для тих, які богобоязливі, у Господа їхнього є сади, де течуть ріки, і де вони будуть довіку, а з ними — пречисті дружини і благовоління від Аллаха!» А Аллах бачить рабів,

16. які говорять: «Господи наш! Воістину, ми увірували! Прости ж нам гріхи наші, і врятуй нас від кари вогняної»,

17. терпеливі, правдиві, смиренні, які дають милостиню та просять перед світанком прощення!

وَاللَّهُ يُؤَيِّدُ بَصْرَهُ مَنْ يَشَاءُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَعِبْرَةً لِّأُولِي الْأَبْصَارِ ﴿١٤﴾

رُزِينٍ لِلنَّاسِ حُبُّ الشَّهَوَاتِ مِنَ النِّسَاءِ
وَالْبَنِينَ وَالْقَنَاطِيرِ الْمُقَنْطَرَةِ مِنَ الذَّهَبِ
وَالْفِضَّةِ وَالْخَيْلِ الْمُسَوَّمَةِ وَالْأَنْعَامِ
وَالْحَرْثِ ذَلِكَ مَتَاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَاللَّهُ
عِنْدَهُ حُسْنُ الْمَبَادِ ﴿١٥﴾

* قُلْ أُوْتِيْتُمْ بِخَيْرٍ مِّنْ ذَلِكَُمْ
لِلَّذِينَ اتَّقَوْا عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ
تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَأَزْوَاجٌ
مُّطَهَّرَةٌ وَرِضْوَانٌ مِّنَ اللَّهِ
وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ ﴿١٦﴾

الَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا إِنَّنَا أَمْنَا فَأَغْفِرْ
لَنَا ذُنُوبَنَا وَتَنَا عَذَابِ النَّارِ ﴿١٧﴾

الصَّادِقِينَ وَالصَّالِحِينَ وَالْقَانِتِينَ وَالْمُنْفِقِينَ
وَالْمُسْتَغْفِرِينَ بِالْأَسْحَارِ ﴿١٨﴾

18. Засвідчив Аллах, що немає бога, крім Нього; [засвідчили] ангели й обдаровані знанням. Він підтримує справедливість, немає бога, крім Нього, і Він — Великий, Мудрий!

شَهِدَ اللَّهُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ
وَأَلَمَاتِيكَهُ وَأُولُو الْعِلْمِ قَائِمًا
بِالْقِسْطِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْعَزِيزُ
الْحَكِيمُ ﴿١٨﴾

19. Воістину, релігія перед Аллахом — іслам! Ті, кому дано Писання, розійшлися поміж собою через взаємну ненависть лише після того, як до них прийшло знання. А якщо хто не вірує у знамення Аллаха, то, воістину, Аллах — швидкий у відплаті!

إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ الْإِسْلَامُ وَمَا اخْتَلَفَ
الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ إِلَّا مِنْ بَعْدِ
مَا جَاءَهُمْ الْعِلْمُ بَغْيًا بَيْنَهُمْ وَمَنْ يَكْفُرْ
بِآيَاتِ اللَّهِ فَإِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿١٩﴾

20. Якщо ж вони почнуть сперечатися з тобою, то скажи: «Я підкорив себе Аллаху разом із тими, хто пішов за мною!» І скажи тим, яким дано Писання, а також неписьменним: «Чи не підкоритеся й ви?» І якщо вони підкоряться, то підуть шляхом прямим. А якщо відвернуться, то ти відповідаєш лише за те, щоб передати їм це. Аллах бачить рабів,
Неписьменні — «ті, кому не дано Писання», тобто араби-багатобожники.

فَإِنْ حَاجَبُوكَ فَقُلْ أَصَلَّمْتُ وَجْهِيَ لِلَّهِ
وَمَنْ اتَّبَعَنِي وَقُلْ لِلَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ
وَالْأُمِّيِّينَ أَصَلَّمْتُ فَإِنْ أَصَلَّمُوا فَقَدْ
أَهْتَدُوا وَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا عَلَيْكَ الْبَلَاغُ
وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ ﴿٢٠﴾

21. які не вірують у знамення Аллаха та вбивають пророків без права на те, і вбивають тих людей, які закликають до справедливості. Тож сповісти їм добру звістку про болісну кару!

إِنَّ الَّذِينَ يَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ
وَيَقْتُلُونَ النَّبِيَّاتِ بَعْدَ حَقِّهِمْ وَيَقْتُلُونَ
الَّذِينَ يَأْمُرُونَ بِالْقِسْطِ مِنَ النَّاسِ
فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٢١﴾

22. Це ті, чий вчинки будуть марними як у житті нинішньому, так і в житті наступному. І не буде таким помічників!
23. Невже ти не бачив, як тих, кому була дана частина Писання, закликають до Писання Аллаха, щоб судити поміж ними, а дехто з них погордо відвертається?
24. Це так, адже вони говорять: «Вогонь не торкнеться нас, хіба як на лічені дні!» Їх спокусило у їхній релігії те, що вони вигадували!
25. А як же буде тоді, коли Ми зберемо їх у День, в якому немає сумніву, і коли віддадуть кожній душі сповна за те, що отримала вона? І не вчинять із ними несправедливо!
26. Скажи: «О Аллах! Володар царства! Ти даруєш владу, кому побажаєш, і позбавляєш влади, кого побажаєш! Ти звеличуєш, кого побажаєш, і принижуєш, кого побажаєш! У Твоїй руці благо. Воістину, Ти над кожною річчю — Могутній!
27. Ти збільшуєш ніч через день, а день — через ніч. І Ти виводиш живе із мертвого, і виводиш мертве із живого. Ти наділяєш, кого побажаєш — без відплати за це!»

أُولَئِكَ الَّذِينَ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فِي الدُّنْيَا
وَالْآخِرَةِ وَمَا لَهُمْ مِنْ نَاصِرِينَ ﴿٢٢﴾

أَفَرَأَى الَّذِينَ أُوتُوا كِتَابًا مِنْ الْكِتَابِ
يُذْعَنُونَ إِلَى كِتَابِ اللَّهِ لِخَوِّبْنَهُمْ قُرْآنًا
فَرِيقٌ مِنْهُمْ مُعْرِضُونَ ﴿٢٣﴾

ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا لَنْ نَسَسَنَ النَّارَ إِلَّا
أَيَّامًا مَعْدُودَاتٍ وَعَرَّهَمُ فِي دِينِهِمْ
مَا كَانُوا يَفْرُقُونَ ﴿٢٤﴾

فَكَيْفَ إِذَا جَمَعْتَهُمْ لِيَوْمٍ لَا رَيْبَ فِيهِ
وُوفِّيَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ وَهُمْ
لَا يُظْلَمُونَ ﴿٢٥﴾

قُلِ اللَّهُمَّ مَلِكُ الْمَلِكِ تُؤْتِي الْمَلِكَ مَن
تَشَاءُ وَتَنْزِعُ الْمَلِكَ مِمَّنْ تَشَاءُ وَتُعِزُّ
مَنْ تَشَاءُ وَتُذِلُّ مَنْ تَشَاءُ بِيَدِكَ الْخَيْرُ
إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٦﴾

تُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَتُولِجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ
وَتُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَتُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ
الْحَيِّ وَتَرْزُقُ مَنْ تَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٢٧﴾

28. Нехай віруючі не беруть собі приятелями невіруючих — замість інших віруючих. А хто робить це, той не має ніякого відношення до [релігії] Аллаха, хіба як ви справді боїтесь їх. Аллах застерігає вас від Самого Себе, і до Аллаха — повернення!
29. Скажи: «Чи ви приховаете те, що у серцях ваших, чи відкриєте — Аллах все одно знатиме це. Він знає те, що на небесах і те, що на землі. Адже Аллах спроможний на кожну річ!»
30. У той День перед кожною душею постане добро, яке вчинила вона, а також вчинене нею зло, і вона побажає великої відстані між собою і ним. Аллах застерігає вас від Самого Себе, і Він — Ласкавий до рабів.
31. Скажи: «Якщо ви любите Аллаха, то йдіть за мною, і Аллах любитиме вас та простить вам гріхи ваші». Аллах — Прощаючий, Милосердний!
32. Скажи: «Коріться Аллаху та Посланцю!» Та якщо вони відвернуться, то Аллах не любить невіруючих!
33. Воістину, Аллах обрав Адама, Нуха, рід Ібрагіма та рід Імрана перед жителями світів.

لَا يَتَّخِذُ الْمُؤْمِنُونَ الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِ
الْمُؤْمِنِينَ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ فَلَيْسَ مِنَ اللَّهِ فِي
شَيْءٍ إِلَّا أَنْ تَتَّقُوا مِنْهُمْ تُقَاتَةٌ وَيُحَذِّرْكُمْ
اللَّهُ نَفْسَهُ. وَإِلَى اللَّهِ الْمَصِيرُ ﴿٢٨﴾

قُلْ إِنْ تَحْقُقُوا مَا فِي صُدُورِكُمْ أَوْ تُبْدُوهُ
يَعْلَمَهُ اللَّهُ وَيَعْلَمُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي
الْأَرْضِ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ وَدِيرٌ ﴿٢٩﴾

يَوْمَ تَحْجُدُ كُلُّ نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ مِنْ حَبْرٍ
مُحْضَرًا وَمَا عَمِلَتْ مِنْ سُوءٍ تَوَدُّ لَوْ أَنَّ بَيْنَهَا
وَبَيْنَهُ أَمَدًا بَعِيدًا وَيُحَذِّرُكُمُ اللَّهُ نَفْسَهُ
وَاللَّهُ رءُوفٌ بِالْعِبَادِ ﴿٣٠﴾

قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي
يُحِبِّكُمْ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ
وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٣١﴾

قُلْ أَطِيعُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّ اللَّهَ
لَا يُحِبُّ الْكَافِرِينَ ﴿٣٢﴾

* إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَىٰ آدَمَ وَنُوحًا وَآلَ إِبْرَاهِيمَ
وَآلَ عِمْرَانَ عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿٣٣﴾

34. Одні з них були нащадками інших. Аллах — Всечуючий, Всезнаючий!
35. І ось сказала жінка з роду Імрана: «Господи! Я дала обітницю присвятити Тобі те, що знаходиться в утробі моїй! Тож прийми від мене, бо, воістину, Ти — Всечуючий, Всезнаючий!»
36. І коли вона народила, то сказала: «Господи! Я народила дівчинку!» Та Аллах краще знав, кого вона народила, бо хлопчик — не те, що дівчинка. «Я назву її Мар'ям, і я шукаю у Тебе захисту для неї та її нащадків від каменованого шайтана!»
«Каменований» позначає прокляття та вигнання, яке спіткало шайтана. Див. також коментар до 34 аяту 15 сури («Аль-Хіджр»).
37. Аллах прийняв [дитину] якнайкраще, найкращим чином зростив її та доручив її Закарії. Кожного разу, коли Закарія входив у святилище, де була жінка, знаходив біля неї їжу. А коли він запитав: «Звідки це у тебе?», то вона сказала: «Це — від Аллаха! Воістину, Аллах наділяє, кого побажає — без відплати за це!»

ذُرِّيَّةَ بَعْضِهَا مِنْ بَعْضٍ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٣٤﴾

إِذْ قَالَتِ امْرَأَتُ عِمْرَانَ رَبِّ إِنِّي نَذَرْتُ لَكَ مَا فِي بَطْنِي مُحَرَّرًا فَتَقَبَّلْ مِنِّي إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٣٥﴾

فَلَمَّا وَضَعَتَهَا قَالَتْ رَبِّ إِنِّي وَضَعْتُهَا أُنْثَىٰ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا وَضَعَتْ وَلَيْسَ الذَّكَرُ إِلَّا لَأُنثَىٰ وَإِنِّي سَمَّيْتُهَا مَرْيَمَ وَإِنِّي أُعِيذُهَا بِكَ وَذُرِّيَّتَهَا مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ﴿٣٦﴾

فَتَقَبَّلَهَا رَبُّهَا بِقَبُولٍ حَسَنٍ وَأَنْبَتَهَا نَبَاتًا حَسَنًا وَكَفَّلَهَا زَكَرِيَّا كُلَّمَا دَخَلَ عَلَيْهَا زَكَرِيَّا الْمِحْرَابَ وَجَدَ عِنْدَهَا رِزْقًا قَالَ يَنْزِيلُهُ رَبِّي لَكَ هَذَا قَالَ هُوَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٣٧﴾

38. Тоді Закарія закликав до Господа свого: «Господи! Даруй мені від Себе нащадків прекрасних, воістину, Ти слухаєш заклики до Тебе!»
39. І ось, коли звершував він молитву в святині, звернулися до нього ангели: «Аллах дарує тобі добру звістку про Ях'ю, який підтвердить слово від Аллаха, буде попереду інших, буде стриманим та буде пророком з-посеред праведників!»
40. Сказав той: «Господи! Як же може бути у мене хлопчик, коли я вже досягнув старості, а дружина моя безплідна?» Сказав [ангел]: «Так буде, бо Аллах вчиняє так, як побажає!»
41. Закарія сказав: «Господи, даруй мені знамення!» Сказав Господь: «Знаменням буде тобі те, що ти не розмовлятимеш із людьми три дні, окрім як лише знаками! Згадуй же Господа свого часто, і прославляй Його ранком і вечором!»
42. І сказали ангели: «О Мар'ям! Воістину, Аллах обрав тебе і зробив пречистою. Він обрав тебе перед жінками усіх світів!

هَذَاكَ دَعَاكَ يَا رَبِّهِ، قَالَ رَبِّ هَبْ لِي مِنْ لَدُنْكَ ذُرِّيَّةً طَيِّبَةً إِنَّكَ سَمِيعُ الدُّعَاءِ ﴿٣٨﴾

فَتَادَتْهُ الْمَلَائِكَةُ وَهُوَ قَائِمٌ يُصَلِّي فِي الْمِحْرَابِ أَنَّ اللَّهَ يُبَشِّرُكَ بِيَحْيَى مُصَدِّقًا بِكَلِمَةٍ مِنَ اللَّهِ وَسَيِّدًا وَحَصُورًا وَنَبِيًّا مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٣٩﴾

قَالَ رَبِّ إِنِّي كُونُ لِي غُلَامًا وَقَدْ بَلَغَنِي الْكِبَرَ وَأُمْرَأَتِي عَاقِرٌ قَالَ كَذَلِكَ اللَّهُ يَفْعَلُ مَا يَشَاءُ ﴿٤٠﴾

قَالَ رَبِّ اجْعَلْ لِي آيَةً قَالَ آيَتُكَ الْأَنْتُكَرُ النَّاسِ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ إِلَّا رَمْرًا وَادْكُرُّ رَبَّكَ كَثِيرًا وَسَبِّحْ بِالْعَشِيِّ وَالْإِبْرَةِ ﴿٤١﴾

وَإِذْ قَالَتِ الْمَلَائِكَةُ يَا مَرْيَمُ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَاكِ وَطَهَّرَكِ وَأَصْطَفَاكِ عَلَى نِسَاءِ الْعَالَمِينَ ﴿٤٢﴾

43. О Мар'ям! Будь смиренною перед Господом своїм, впади до землі та поклоняйся разом із тими, хто кланяється!»
44. Це — звістки із потаємного, яке Ми відкриваємо тобі. Ти не був серед тих, хто кидав свої тростини для письма — кому б це доручити Мар'ям? І ти не був серед них, коли вони сперечалися!
45. І сказали ангели: «О Мар'ям! Воістину, Аллах сповіщає тобі добру звістку про слово від Нього! Ім'я йому — Іса Месія, син Мар'ям. Він буде пошанований у житті нинішньому та в житті наступному, і буде він одним із наближених!»
46. Він говоритиме із людьми ще в колісці та в дорослому віці. Буде він одним із праведників!»
47. Вона сказала: «Господи! Як може бути у мене дитина, якщо жоден чоловік не торкався мене?» Сказав [ангел]: «Так станеться, бо Аллах вчиняє так, як побажає!» Коли вирішує Він щось, то лише говорить: «Будь!» — і воно постає.
48. Він навчить його Писанню, мудрості, Таурату й Інджілю Таурат і Інджіль — коранічна назва Тори і Євангелія.

يَمْرِمَهُ أَقْنِي لِرَبِّكِ وَأَسْجُدِي
وَأَرْكَعِي مَعَ الرَّاكِعِينَ ﴿٤٣﴾

ذَلِكَ مِنْ أَنْبَاءِ الْغَيْبِ نُوحِيهِ إِلَيْكَ وَمَا كُنْتَ
لَدَيْهِمْ إِذِ يَقُولُونَ أَقْلَمُهُمْ أَيُّهُمْ يَكْفُلُ مَرْيَمَ
وَمَا كُنْتَ لَدَيْهِمْ إِذِ يَخْتَصِمُونَ ﴿٤٤﴾

إِذْ قَالَتِ الْمَلَأِكَةُ يَمْرِمُ إِنْ أَلَّه
يُبَشِّرُكَ بِكَلِمَةٍ مِنْهُ اسْمُهُ الْمَسِيحُ
عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ وَجِجَهَا فِي الدُّنْيَا
وَالْآخِرَةِ وَمِنَ الْمُقَرَّبِينَ ﴿٤٥﴾

وَيُكَلِّمُ النَّاسَ فِي الْمَهْدِ وَكَهْلًا
وَمِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٤٦﴾

قَالَتْ رَبِّ أَنَّى يَكُونُ لِي وَلَدٌ وَلَمْ يَمَسَّسْنِي
بَشَرٌ قَالَ كَذَلِكَ اللَّهُ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ إِذَا قَضَى
أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ وَكُنْ فَيَكُونُ ﴿٤٧﴾

وَيُعَلِّمُهُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَالتَّوْرَةَ
وَالْإِنْجِيلَ ﴿٤٨﴾

49. і зробить посланцем до синів Ізраїла: «Я прийшов до вас зі знаменням від Господа вашого. Я виліплю вам із глини подобу птаха, дмухну на неї, і вона, з дозволу Аллаха, стане птахом. Я зцілю сліпонародженого і прокаженого, і я воскресну померлого — з дозволу Аллаха! Я розповім вам про те, що ви їсте, та що відкладаєте про запас у будинках своїх. Воістину, у цьому буде знамення для вас, якщо ви є віруючими!
50. Я буду підтверджувати те, що було до мене в Таураті. Я дозволю вам частину того, що заборонено вам. Я прийшов до вас зі знаменням від Господа вашого! Тож бійтесь Аллаха і коріться мені!
51. Воістину, Аллах — мій Господь і ваш Господь. Поклоняйтесь же Йому! Це і є прямий шлях!»
52. І коли Іса відчув їхнє невір'я, то він запитав: «Хто мої помічники на шляху до Аллаха?» Відповіли апостоли: «Ми — помічники Аллаха! Ми увірували в Аллаха! Засвідчи ж те, що ми — віддані Йому!
53. Господи наш! Ми увірували в те, що Ти зіслав. Ми йдемо за посланцем, тож запиши нас разом із тими, які свідчать!»

وَرَسُولًا إِلَىٰ بَنِي إِسْرَائِيلَ أَنِّي قَدْ
جِئْتُكُمْ بِآيَاتٍ مِنْ رَبِّكُمْ أَنِّي أَخْلُقُ
لَكُمْ مِنَ الطِّينِ كَهَيْئَةِ الطَّيْرِ فَأَنْفُخُ فِيهِ
فَيَكُونُ طَيْرًا بِإِذْنِ اللَّهِ وَأُبْرِئُ الْأَكْمَهَ
وَالْأَبْرَصَ وَأُخِي الْمَوْتَىٰ بِإِذْنِ اللَّهِ وَأُنَبِّئُكُمْ
بِمَا تَأْكُلُونَ وَمَا تَدَّخِرُونَ فِي بُيُوتِكُمْ إِنَّ فِي
ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّكُمْ إِن كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٤٩﴾

وَمُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيَّ مِنَ التَّوْرَةِ
وَأَلْحِلَّ لَكُمْ بَعْضَ الَّذِي حُرِّمَ
عَلَيْكُمْ وَجِئْتُكُمْ بِآيَاتٍ مِنْ رَبِّكُمْ
فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا ﴿٥٠﴾

إِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ هَٰذَا
صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ ﴿٥١﴾

* فَلَمَّا أَحَسَّ عِيسَىٰ مِنْهُمُ الْكُفْرَ
قَالَ مَنْ أَنْصَارِي إِلَى اللَّهِ قَالَ الْحَوَارِيُّونَ
نَحْنُ أَنْصَارُ اللَّهِ ءَأَمَنَّا بِاللَّهِ وَأَشْهَدُ
بِآيَاتِ الْمُسْلِمِينَ ﴿٥٢﴾

رَبَّنَا ءَأَمَنَّا بِمَا أَنْزَلْتَ وَأَتَّعْنَا الرَّسُولَ
فَاكْتُبْنَا مَعَ الشَّاهِدِينَ ﴿٥٣﴾

54. [Невіруючі] хитрували, але й Аллах хитрував! Аллах — найкращий із хитрунів!
55. Ось Аллах сказав: «О Іса! Я зроблю тебе мертвим і піднесу тебе до Себе, і Я очищу тебе від тих, які не увірували. І Я дам можливість тим, які пішли за тобою, мати перевагу над тими, які не увірували — аж до Дня Воскресіння. А потім до Мене повернетесь ви! І Я розсуджу між вами те, про що ви сперечаєтесь!
56. А тих, які не вірували, то Я скараю жорстокою карою, як у житті земному, так і в житті наступному. І не буде у них помічників!
57. А тим, які увірували та чинили добрі справи, відплатять повною винагородою! Аллах не любить нечестивців!»
58. Ось так Ми виголошуємо тобі знамення та премудру згадку.
59. Воістину, Іса перед Аллахом схожий на Адама — Він створив його з праху, а потім сказав тому: «Будь!» — і він є.
60. Істина — від Господа твого. Тож не будь серед тих, які сумніваються.

وَمَكْرُوا وَمَكَرَ اللَّهُ وَاللَّهُ خَيْرُ
الْمَكْرِينَ ﴿٥٤﴾

إِذْ قَالَ اللَّهُ يَعْيسَى ابْنِي مَرْيَمَ إِنَّ مَثْوِيكَ وَرَافِعُكَ
إِلَى وَمُطَهَّرُكَ مِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَجَاعِلُ
الَّذِينَ اتَّبَعُوكَ فَوْقَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِلَى
يَوْمِ الْقِيَامَةِ ثُمَّ إِنَّ مَرْجِعَكُمْ فَأَحْكُمْ
بَيْنَكُمْ فِيمَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿٥٥﴾

فَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا فَأَعْدِبُهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا
فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمَا لَهُمْ مِنْ نَاصِرِينَ ﴿٥٦﴾

وَأَمَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
فَيُؤْتِيهِمْ أَجْرَهُمْ ۗ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ ﴿٥٧﴾

ذَٰلِكَ نَتْلُو عَلَيْكَ مِنَ الْآيَاتِ وَالذِّكْرِ
الْحَكِيمِ ﴿٥٨﴾

إِنَّمَا مَثَلُ عِيسَى عِنْدَ اللَّهِ كَمَثَلِ
ءَادَمَ خَلَقَهُ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ قَالَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿٥٩﴾

الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَلَا تَكُنْ مِنَ
الْمُتَّعِبِينَ ﴿٦٠﴾

61. А якщо хто почне сперечатися з тобою після того, як до тебе прийшло знання, то скажи: «Покличмо ж наших і ваших синів, наших і ваших дружин, нас самих і вас самих, помолімося, та й накличемо прокляття Аллаха на брехунів!»
62. Воістину, ця розповідь є правдивою. І немає бога, крім Аллаха і, воістину, Він — Великий, Мудрий!
63. А якщо вони відвернуться, то, воістину, Аллах знає тих, які чинять безчестя!
64. Скажи: «О люди Писання! Прийдімо ж до єдиного слова між нами і між вами — що ми не будемо поклонятися нікому, окрім Аллаха, і не будемо нікого додавати Йому як рівного, і не будемо вважати за Господа когось іншого з нас чи з вас, а тільки Аллаха!» А якщо вони відвернуться, то скажи: «Засвідчіть же, що ми — віддані Йому!»
65. О люди Писання! Чому ви сперечаетесь про Ібрагіма, адже Таурат та Інджиль були зіслані лише після нього? Невже ви не розумієте?

فَمَنْ حَاجَّكَ فِيهِ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ
فَقُلْ تَعَالَوْا نَدْعُ أَبْنَاءَنَا وَأَبْنَاءَكُمْ
وَنِسَاءَنَا وَنِسَاءَكُمْ وَأَنْفُسَنَا وَأَنْفُسَكُمْ ثُمَّ
نَبْتَهِلْ فَنَجْعَلْ لَعْنَتَ اللَّهِ عَلَى الْكٰذِبِينَ ﴿١٦﴾

إِنَّ هٰذَا لَهُوَ الْقَصَصُ الْحَقُّ وَمَا مِنْ إِلٰهٍ
إِلَّا اللَّهُ وَإِنَّ اللَّهَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١٧﴾

فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِالْمُفْسِدِينَ ﴿١٨﴾

قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ تَعَالَوْا إِلَى كَلِمَةٍ
سَوَامٍ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ أَلَّا نَعْبُدَ إِلَّا اللَّهَ
وَلَا نُشْرِكُ بِهِ شَيْئًا وَلَا يَتَّخِذَ بَعْضُنَا بَعْضًا
أَرْبَابًا مِنْ دُونِ اللَّهِ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُولُوا
أَشْهَدُوا بِأَنَّا مُسْلِمُونَ ﴿١٩﴾

يٰٓأَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَحٰجُّونَ فِيْ اِبْرٰهِيْمَ
وَمَا اُنزِلَتْ التَّوْرٰتُ وَالْاِنْجِيْلَ اِلَّا مِنْ
بَعْدِهٖۗ اَفَلَا تَعْقِلُوْنَ ﴿٢٠﴾

66. Ви сперечалися про те, що було вам відомо. А чому ж зараз ви не сперечаєтесь про те, що вам не відомо? Аллах знає, а ви не знаєте!
67. Ібрагім не був ні юдеєм, ні християнином, але він був ханіфом, відданим! Він не був багатобожником!
68. Воістину, найближчі з людей до Ібрагіма ті, які пішли за ним, а також цей Пророк і ті, які увірували! Аллах — Покровитель віруючих!
69. Частина з людей Писання хоче, щоб вас ввели в оману. Але ж заблукають лише вони самі, хоча й не відчують цього!
70. О люди Писання! Чому ви не віруєте у знамення Аллаха? І ви ж самі є свідками цьому!
71. О люди Писання! Чому ви одягаєте істину в неправду та приховуєте істину? Адже ви знаєте її!
72. І сказала частина людей Писання: «Віруйте на початку дня в те, що зіслано віруючим, а наприкінці дня не віруйте в це; можливо, повернуться вони!
73. Не вірте нікому, окрім того, хто йде за вашою релігією!» Скажи: «Воістину, прямий шлях — це

هَآأَنُتُمْ هَآؤِلَآءِ حَآجَجْتُمْ فِيمَا لَكُمْ بِهِ عِلْمٌ فَلِمَ تُحَآجُّونَ فِيمَا لَيْسَ لَكُمْ بِهِ عِلْمٌ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٦٦﴾

مَا كَانَ إِبْرَاهِيمَ يَهُودِيًّا وَلَا نَصْرَانِيًّا وَلَٰكِنْ كَانَ حَنِيفًا مُّسْلِمًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿٦٧﴾

إِنَّ أَوْلَى النَّاسِ بِإِبْرَاهِيمَ لَلَّذِينَ اتَّبَعُوهُ وَهَذَا النَّبِيُّ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَاللَّهُ وَلِيُّ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٦٨﴾

وَدَّتْ طَآئِفَةٌ مِّنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَوْ يُضِلُّوكُمْ وَمَا يُضِلُّونَ إِلَّا أَنفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ﴿٦٩﴾

يَتَّهَلُّواْ بِالْكِتَابِ لِمَ تَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَأَنْتُمْ تَشْهَدُونَ ﴿٧٠﴾

يَتَّهَلُّواْ بِالْكِتَابِ لِمَ تَلْبِسُونَ الْحَقَّ بِالْبَاطِلِ وَتَكْفُرُونَ بِالْحَقِّ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٧١﴾

وَقَالَتْ طَآئِفَةٌ مِّنْ أَهْلِ الْكِتَابِ ءَامِنُواْ بِالَّذِي أُنزِلَ عَلَى الَّذِينَ ءَامَنُواْ وَجَهَ النَّهَارَ وَآكُفِرُواْ ءَاخِرَهُ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٧٢﴾

وَلَا تُؤْمِنُواْ إِلَّا لِمَن تَبِعَ دِينَكُمْ قُلْ إِنَّ الْهُدَىٰ هُدَىٰ اللَّهِ أَن يُؤْتَىٰ أَحَدٌ مِّثْلَ مَا أُوتِيْتُمْ

прямий шлях від Аллаха!»
[Сказали вони]: «І щоб ніхто
не отримав того, що отримали
ви, і щоб ніхто не сперечався з
вами перед Господом вашим!»
Скажи: «Воістину, ласка — в
руці Аллаха! Він дарує її,
кому побажає!» І Аллах —
Всеосяжний, Всезнаючий!

*Переклад — згідно з тлумаченням
ібн Касіра.*

74. Обирає Він для милості Своєї,
кого побажає! Аллах — Володар
великої ласки!
75. Серед людей Писання є такі,
які, якщо ти довіриш їм кінтар,
повернуть тобі його; але є й
такі, які, якщо ти довіриш їм
дінар, не повернуть тобі й цього
— хіба як ти станеш над ними.
Це так, адже вони говорять:
«Не буде нам гріха через цих
неписьменних!» І вони зводять
на Аллаха наговор, і знають
вони!
76. Таж ні! Якщо хто виконує
свій завіт із Ним та боїться
Аллаха, то Аллах любить
богобоязливих!
77. Воістину, ті які продають
завіт Аллаха та свою віру за
мізерну ціну, не матимуть
частки в наступному житті. У
День Воскресіння Аллах не
говоритиме з ними, не погляне

أَوْ يُحَاجُّوكُمْ عِنْدَ رَبِّكُمْ قُلْ إِنْ الْفَضْلَ بِيَدِ اللَّهِ
يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٧٤﴾

يَخْتَصُّ بِرَحْمَتِهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ
الْعَظِيمِ ﴿٧٥﴾

* وَمَنْ أَهْلِ الْكِتَابِ مَنْ إِنْ تَأْمَنَهُ بِقِنطَارٍ
يُؤَدِّهِ إِلَيْكَ وَمِنْهُمْ مَنْ إِنْ تَأْمَنَهُ بِيَدِينَ لَا
يُؤَدِّهِ إِلَيْكَ إِلَّا مَا دُمَّتْ عَلَيْهِ قَائِمًا ذَلِكَ
بِأَنَّهُمْ قَالُوا لَيْسَ عَلَيْنَا فِي الْأُمِّيِّينَ سَبِيلٌ
وَيَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ الْكُذْبَ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٧٦﴾

بَلَىٰ مَنْ أَوْفَىٰ بِعَهْدِهِ وَاتَّقَىٰ فَإِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ
الْمُتَّقِينَ ﴿٧٧﴾

إِنَّ الَّذِينَ يَشْتَرُونَ بِعَهْدِ اللَّهِ وَأَيْمَانِهِمْ
ثَمَنًا قَلِيلًا أُولَٰئِكَ لَا خَلَاقَ لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ
وَلَا يُكَلِّمُهُمُ اللَّهُ وَلَا يَنْظُرُ إِلَيْهِمْ يَوْمَ
الْقِيَامَةِ وَلَا يَزَكِّيهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٧٨﴾

на них і не очистить їх. Чекає на них болісна кара!

78. І серед них є такі, які своїми язиками спотворюють Писання, щоб ви сприйняли за Писання те, чого насправді у Писанні немає. І вони говорять: «Це — від Аллаха», а насправді воно не від Аллаха! І вони зводять на Аллаха наговір, і знають вони!

وَإِنَّ مِنْهُمْ لَفَرِيقًا يَلُونِ أَلْسِنَتَهُمْ
بِالْكِتَابِ لِتَحْسَبُوهُ مِنَ الْكِتَابِ
وَمَا هُوَ مِنَ الْكِتَابِ وَيَقُولُونَ هُوَ مِنْ
عِنْدِ اللَّهِ وَمَا هُوَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ وَيَقُولُونَ عَلَى
اللَّهِ الْكُذِبَ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٧٨﴾

79. Не достойно людині, якій Аллах дав Писання, мудрість та пророцтво, говорити людям: «Будьте моїми рабами, а не рабами Аллаха!» Навпаки, будьте провідниками знань, адже ви навчаєте Писанню і вивчаєте його.

مَا كَانَ لِبَشَرٍ أَنْ يُؤْتِيَهُ اللَّهُ الْكِتَابَ
وَالْحِكْمَ وَالنُّبُوَّةَ ثُمَّ يَقُولَ لِلنَّاسِ كُونُوا
عِبَادًا لِي مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلَكِنْ كُونُوا
رَبَّانِيِّينَ بِمَا كُنْتُمْ تُعَلِّمُونَ
الْكِتَابَ وَبِمَا كُنْتُمْ تَدْرُسُونَ ﴿٧٩﴾

80. І не слід цій людині також закликати до того, щоб ангела чи пророка визнавали Господом. Невже вона закликатиме вас до невір'я після того, як ви стали відданими Аллаху?

وَلَا يَا مَرْكُومًا تَتَّخِذُوا الْمَلَائِكَةَ
وَالنَّبِيِّينَ أَرْبَابًا أَيَأْمُرُكُمْ بِالْكُفْرِ
إِذْ أَنْتُمْ مُسْلِمُونَ ﴿٨٠﴾

81. Аллах узяв завіт із пророками: «Ось те, що Я дарую вам із Писання та мудрості! Потім прийде до вас посланець, який підтвердить те, що буде у вас. Вам слід увірувати в нього та допомагати йому!» І Він запитав: «Чи погоджуєтесь ви із цим і чи візьмете це на себе?» Ті відповіли: «Погоджуємось!»

وَإِذْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ النَّبِيِّينَ لَمَا آتَيْتُكُمْ مِنْ
كِتَابٍ وَحِكْمَةٍ ثُمَّ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مُصَدِّقٌ
لِمَا مَعَكُمْ لَتُؤْمِنُنَّ بِهِ وَلَتَنْصُرُنَّهُ قَالَ أَأَقْرَضْتُمْ وَ أَخَذْتُ عَلَى
ذَلِكَ مِنْكُمْ إِصْرِي قَالُوا أَأَقْرَضْنَا قَالَ فَاشْهَدُوا
وَإِنَّا مَعَكُمْ مِنَ الشَّاهِدِينَ ﴿٨١﴾

Сказав Він: «Будьте ж свідками цьому і Я буду свідком разом із вами!

82. А якщо хто після цього відвернеться, ті — нечестивці!»
83. Невже вони прагнуть іншої релігії, а не релігії Аллаха? Йому підкорилися усі, хто на небесах і на землі — як добровільно, так і примусово. І до Нього повернуться вони!
84. Скажи: «Ми увірували в Аллаха і в те, що зіслано нам, і що зіслано Ібрагіму, Ісмаїлу, Ісхаку, Якубу та колінам; у те, що даровано Мусі, Ісі та пророкам від Господа їхнього. Ми не проводимо межі між ними, і ми — віддані Йому!»
85. Хто шукає іншої релігії замість ісламу, від того не буде прийнято, а в наступному житті він буде серед тих, хто втратив усе!
86. Як же Аллах вкаже прямий шлях тим людям, які мали віру, свідчили про те, що Посланець є правдивим, і до яких прийшли ясні знамення — і після всього цього стали невірними? Аллах не веде прямим шляхом людей несправедливих.

فَمَنْ تَوَلَّىٰ بَعْدَ ذَلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ
الْفٰلِیْقُونَ ﴿٨٢﴾

أَفَغَيْرَ دِينِ اللَّهِ يَبْغُونَ وَلَهُ أَسْمَاءُ مَن
فِي السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ طَوْعًا وَكَرْهًا
وَإِلَيْهِ يُرْجَعُونَ ﴿٨٣﴾

قُلْ ءَامَنَّا بِاللَّهِ وَمَا أُنزِلَ عَلَيْنَا وَمَا أُنزِلَ
عَلَىٰ إِبْرٰهِيْمَ وَإِسْمٰعِيْلَ وَإِسْحٰقَ
وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطِ وَمَا أُوتِيَ مُوسَىٰ وَعِيسَىٰ
وَالنَّبِيُّوْنَ مِن رَّبِّهِمْ أَن نَّفْرُقَ بَيْنَ أَحَدٍ
مِّنْهُمْ وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ ﴿٨٤﴾

وَمَن يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَن يُقْبَلَ
مِنَهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخٰسِرِيْنَ ﴿٨٥﴾

كَيْفَ يَهْدِي اللَّهُ قَوْمًا كَفَرُوا بَعْدَ
إِيمٰنِهِمْ وَشَهِدُوا أَن الرَّسُولَ حَقٌّ
وَجَاءَهُمُ الْبَيِّنٰتُ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي
الْقَوْمَ الظٰلِمِيْنَ ﴿٨٦﴾

87. Їхня винагорода — прокляття Аллаха, ангелів та всіх людей!
88. Вони будуть там довіку. Не полегшать їм кару їхню і не буде відстрочки їм,
89. окрім тих, які потім розкалялись і виправили скоєне ними. Воістину, Аллах — Прощаючий, Милосердний!
90. Воістину, від тих, які стали невіруючими після того, як мали віру, а потім ще й збільшили своє невір'я, не буде прийнято їхнє каяття. Саме вони блукають в омані!
91. Воістину, від тих, які не вірували та померли невіруючими — не буде прийнято від них золота навіть розміром із землю, якщо хтось спробує відкупитися ним! На них чекає болісна кара, і не буде для них помічників!
92. Ви не досягнете благочестя, поки не будете жертвувати те, що дороге вам. І що б ви не пожертвували, воістину, Аллах знає про це!
93. Будь-яка їжа була дозволена синам Ізраїла перед зісланням Таурату, окрім тієї, яку Ізраїл заборонив сам собі. Скажи:

أُولَٰئِكَ جَزَاءُ وَّهُمْ أَنَّ عَلَيْهِمْ لَعْنَةُ اللَّهِ
وَالْمَلَائِكَةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ ﴿٨٧﴾

خَالِدِينَ فِيهَا لَا يَخْفَىٰ عَنْهُمُ الْعَذَابُ
وَلَا هُمْ يُنظَرُونَ ﴿٨٨﴾

إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا مِن بَعْدِ ذَٰلِكَ وَأَصْلَحُوا
فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٨٩﴾

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بَعْدَ إِيمَانِهِمْ سُرُّوْا
كُفْرًا لَّن نُّقَبِل تَوْبَتَهُمْ وَأُولَٰئِكَ هُمُ
الضَّالُّونَ ﴿٩٠﴾

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَمَاتُوا وَهُمْ كُفَّارًا
فَلَن يُقْبَلَ مِنْ أَحَدِهِمْ مِلَّةٌ مِنَ الْأَرْضِ
ذَهَبًا وَلَا وَفِدَىٰ بِهِ ؕ أُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ
أَلِيمٌ وَمَا لَهُمْ مِنْ نَّاصِرِينَ ﴿٩١﴾

لَن تَنَالُوا الْبِرَّ حَتَّى تُنْفِقُوا مِمَّا حُبَبْتُمْ
وَمَا تَنْفِقُوا مِنْ شَيْءٍ فَإِنَّ اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ ﴿٩٢﴾

﴿كُلُّ الطَّعَامِ كَانَ حَلَالًا لِّبَنِي
إِسْرَائِيلَ إِلَّا مَا حَرَّمَ إِسْرَائِيلُ عَلَىٰ نَفْسِهِ
مِن قَبْلِ أَنْ تُنزَلَ التَّوْرَةُ قُلْ فَأْتُوا بِالتَّوْرَةِ

«Принесіть же Таурат і прочитайте це, якщо ви правдиві!»

فَاتْلُوهَا إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ ﴿١٣﴾

94. А якщо хто після цього зводить наговір на Аллаха, то саме вони є несправедливими!

فَمَن أَفْرَى عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ مِن بَعْدِ ذَلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿١٤﴾

95. Скажи: «Правдивим є Аллах! Йдіть же за релігією Ібрагіма-ханіфа, а він не був багатобожником!»

قُلْ صَدَقَ اللَّهُ فَاتَّبِعُوا مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٥﴾

96. Воістину, перший дім, зведений людьми — це Дім у Бацці, благословення та прямий шлях для світів!

إِنَّ أَوَّلَ بَيْتٍ وُضِعَ لِلنَّاسِ لَلَّذِي بِبَكَّةَ مُبَارَكًا وَهُدًى لِّلْعَالَمِينَ ﴿١٦﴾

Бакка — інша назва Мекки.

97. Там містяться ясні знамення. Це — місце Ібрагіма, і хто увійде туди, буде в безпеці. Люди зобов'язані перед Аллахом здійснювати хадж у Дім — хто буде спроможний на це. А якщо хто не вірує, то Аллах не потребує жителів світів.

فِيهِ آيَاتٌ بَيِّنَاتٌ مِّمَّا قَامَ إِبْرَاهِيمَ وَمَن دَخَلَهُ كَانَ آمِنًا وَلِلَّهِ عَلَى النَّاسِ حُجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا وَمَن كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ غَلِيمٌ ﴿١٧﴾

98. Скажи: «О люди Писання! Чому ви не віруєте в знамення Аллаха, тоді як Аллах є свідком того, що ви робите?»

قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَاللَّهُ شَهِيدٌ عَلَىٰ مَا تَعْمَلُونَ ﴿١٨﴾

99. Скажи: «О люди Писання! Чому ви збиваєте зі шляху Аллаха тих, які увірували, намагаючись викривити цей шлях? Ви ж самі є свідками [істини]!»

قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ اللَّهِ مِن مَّن آمَنَ تَبِعُونَهَا عِوَجًا وَأنتُمْ شُهَدَاءُ وَمَا اللَّهُ بِغَفِيلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿١٩﴾

Аллах не оминє того, що робите ви!»

100. О ви, які увірували! Якщо ви підкоритесь декому із людей Писання, то вони перетворять вас на невіруючих — після того, як була у вас віра!

يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن تَطِيعُوا فَرِيقًا
مِّنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ يَرُدُّوكُم بَعْدَ
إِيمَانِكُمْ كُفْرًا ۝١٠٠

101. Як же ви можете не вірувати, коли читають вам знамення Аллаха, і серед вас — Його Посланець? Хто шукає захисту в Аллаха, той вже пристав на прямий шлях!

وَكَيْفَ تَكْفُرُونَ وَأَنْتُمْ تُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ آيَاتُ
اللَّهِ وَفِيكُمْ رَسُولُهُ ۗ وَمَنْ يَعْتَصِم بِاللَّهِ
فَقَدْ هَدَىٰ إِلَىٰ صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ ۝١٠١

102. О ви, які увірували! Бійтесь Аллаха гідним Його страхом! І не помирайте, поки не станете відданими Йому!

يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تَقَاتِهِ
وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ ۝١٠٢

«Поки не станете відданими Йому»: мусульманами.

103. Тримайтеся разом біля Аллаха і не розділяйтеся! Згадайте милість Аллаха до вас, коли ви були ворогами, а Він об'єднав ваші серця, і за милістю Його ви стали братами одне для одного. Ви були на краю вогняної прірви, та Allah врятував вас від неї. Ось так Allah роз'яснює вам Свої знамення — можливо, ви підете прямим шляхом!

وَأَعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا
وَأذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ كُنْتُمْ
أَعْدَاءً فَأَلَّفَ بَيْنَ فُلُوبِكُمْ فَأَصْبَحْتُم
بِنِعْمَتِهِ إِخْوَانًا وَكُنْتُمْ عَلَىٰ شَفَا حُفْرَةٍ
مِّنَ النَّارِ فَأَنْقَذَكُمْ مِنْهَا كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ
لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ۝١٠٣

104. Нехай буде серед вас громада, яка закликатиме до блага, буде наказувати добре та забороняти

وَلَتَكُن مِّنكُمْ أُمَّةٌ يَدْعُونَ إِلَى الْخَيْرِ
وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ

неприйнятне. Саме такі й матимуть успіх!

105. І не будьте схожими на тих, які розділилися та розійшлися між собою після того, як до них прийшло знання; на таких чекає велика кара,
106. в той День, коли деякі обличчя стануть білими, а деякі стануть чорними, тим, чиї обличчя стали чорними, [скажуть]: «Невже ви стали невірними після того, як у вас була віра? Тож спробуйте на смак те, у що ви не вірили!»
107. А ті, чиї обличчя стали білими, потраплять у милість Аллаха. І будуть вони там довіку!
108. Такими є знамення Аллаха, які Ми виголошуємо тобі в істині. Аллах не бажає несправедливості для жителів світів!
109. Аллаху належить все, що на небесах, і все, що на землі. І до Аллаха повертаються усі справи!
110. Ви — найкраща громада, створена серед людей: ви наказуєте добре, забороняєте неприйнятне та віруєте в Аллаха! Якби люди Писання теж увірували, то це було б краще для них. Є серед них

وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿١٠٥﴾

وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ تَفَرَّقُوا وَاخْتَلَفُوا مِنْ بَعْدِ
مَاجَاءِ هُمُ الْبَيِّنَاتِ وَأُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ
عَظِيمٌ ﴿١٠٦﴾

يَوْمَ تَبْيَضُّ وُجُوهٌ وَتَسْوَدُّ وُجُوهٌ فَأَمَّا الَّذِينَ
أَسْوَدَّتْ وُجُوهُهُمْ أَكْفَرْتُمْ بَعْدَ إِيمَانِكُمْ
فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿١٠٦﴾

وَأَمَّا الَّذِينَ أَبْيَضَّتْ وُجُوهُهُمْ فَمِنْ رَحْمَةِ
اللَّهِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿١٠٧﴾

تِلْكَ آيَاتُ اللَّهِ تَنْلُوهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ
وَمَا لِلَّهِ أَنْ يُرِيدَ ظُلْمًا لِلْعَالَمِينَ ﴿١٠٨﴾

وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ
وَالِلَّهِ يَرْجِعُ الْأُمُورُ ﴿١٠٩﴾

كُنْتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَأْمُرُونَ
بِالْمَعْرُوفِ وَتَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ
وَتُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَلَوْ آمَنَ أَهْلُ الْكِتَابِ
لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ مِنْهُمُ الْمُؤْمِنُونَ
وَأَكْثَرُهُمْ أَفْلِسُونَ ﴿١١٠﴾

віруючі, але більшість із них — нечестивці.

111. Вони не завдадуть вам жодної шкоди, крім образ. Якщо вони почнуть боротися з вами, то повернуться до вас спиною, після чого ніхто їм не допоможе.
112. Де б ви не знайшли їх, вони всюди будуть принижені — хіба як отримують притулок у Аллаха і притулок у людей. Вони накликали на себе гнів Аллаха і вразила їх бідність! Це так, бо вони не вірили у знамення Аллаха і вбивали пророків без права на те. Це — за непослух їхній та за порушення їхні!
113. Не всі вони однакові. Є серед людей Писання стійка громада, яка читає знамення Аллаха ночами, низько кланяючись.
114. Вони вірують в Аллаха та в Останній День, наказують добре та забороняють неприйнятне, випереджають одне одного у добрих справах. Вони є є одними з праведників!
115. Що б доброго вони не зробили, воно не приховається. Аллах знає про богобоязливих!
116. Воістину, тим, які не увірували, ніяк не допоможе ні майно їхнє, ні діти їхні. Вони є жителями

لَنْ يَضُرُّوكُمْ إِلَّا أَذَىٰ وَإِنْ يَقْتُلُوكُمْ
يُؤَلِّفُكُمْ الْأَدْبَارَ ثُمَّ لَا يُبْصِرُونَ ﴿١١١﴾

ضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ الذِّلَّةُ أَيْنَ مَا تَشَاءُوا إِلَّا
يَحْتَبِلُ مِنَ اللَّهِ وَحَبْلٌ مِنَ النَّاسِ وَبَاءُ
بِغَضَبِ مِنَ اللَّهِ وَضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ
الْمَسْكَنَةُ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ
بِعَايَةِ اللَّهِ وَيَقْتُلُونَ الْأَنْبِيَاءَ بِغَيْرِ حَقِّ
ذَلِكَ بِمَا عَصَوْا وَكَانُوا يَعْتَدُونَ ﴿١١٢﴾

* لَيْسُوا سَوَاءً مِّنْ أَهْلِ الْكِتَابِ أُمَّةٌ
قَّامِيَةٌ يَتْلُونَ آيَاتِ اللَّهِ عَاءَ آتِلٍ
وَهُمْ يَسْجُدُونَ ﴿١١٣﴾

يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَيَأْمُرُونَ
بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ
وَيُسَدِّعُونَ فِي الْخُرُبَاتِ وَأُولَئِكَ
مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿١١٤﴾

وَمَا يَخْفَىٰ عَلَى اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ لَّا يَكْفُرُوهٗ
وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالْمُتَّقِينَ ﴿١١٥﴾

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَنْ نُغْنِي عَنْهُمْ أَمْوَالُهُمْ
وَلَا أَوْلَادَهُمْ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا وَأُولَئِكَ

вогню — і будуть вони там довіку!

117. Те, що вони витрачають у земному житті, схоже на морозний вітер. Він вразив ниву людей, які були несправедливі до самих себе, і він знищив її! Це не Аллах вчинив несправедливо із ними, це вони самі були несправедливі до себе!

118. О ви, які увірували! Не оточуйте себе тими, хто не з-посеред вас. Вони не втратять нагоди нашкодити вам та порадіти труднощам вашим. Ненависть видно на вустах їхніх, але ще більша ненависть захована в їхніх серцях! Ми вже пояснили вам знамення, якби ж лише розуміли ви!

119. Ви любите їх, а вони не люблять вас. Ви вірите в усі писання, і коли вони зустрічають вас, то говорять: «Увірували ми!» А коли залишаються наодинці, то гризуть нігті від своєї ненависті до вас. Скажи: «Умріть від своєї ненависті!» Аллах добре знає про те, що в серцях!

120. Якщо торкнеться вас щось добре, то їх це гнітить. А якщо вас вразить лихо, то радіють вони! Та якщо ви будете терпеливими та богобоязливими, то їхні хитрощі

أَصْحَابِ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿١١٦﴾

مَثَلُ مَا يُنْفِقُونَ فِي هَذِهِ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا
كَمَثَلِ رِيحٍ فِيهَا صِرٌّ أَصَابَتْ حَرْثَ قَوْمٍ
ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ فَأَهْلَكَتَهُ وَمَا
ظَلَمَهُمُ اللَّهُ وَلَٰكِن أَنْفُسُهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿١١٧﴾

يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَتَّخِذُوا بَطَانَةً مِّنْ
دُونِكُمْ لَا يَأْتُونُكُمْ حَبَالًا وَدُّوْا مَا عِنتُمْ
قَدَّ بَدَتِ الْبَغْضَاءُ مِنْ أَفْوَاهِهِمْ
وَمَا تُخْفِي صُدُورُهُمْ أَكْبَرُ قَدَّ بَيَّنَّا لَكُمُ
الْآيَاتِ إِن كُنْتُمْ تَعْقِلُونَ ﴿١١٨﴾

هَٰئَانْتُمْ ءَوْلَاءُ يُحِبُّونَهُمْ وَلَا يُحِبُّونَكُمْ
وَتُؤْمِنُونَ بِالْكِتَابِ كُلِّهِ وَإِذَا الْقَوْمُ قَالُوا
ءَامِنَّا وَإِذَا خَلَوْا عَضُّوا عَلَيْنَا كَمَا الْآتَامِلُ
مِنَ الْعَيْطِ قُلْ مُؤْتُوا بَعْضِكُمْ إِنَّا لِلَّهِ عَلِيمٌ
بِدَاتِ الصُّدُورِ ﴿١١٩﴾

إِن تَمَسَسَكُمْ حَسَنَةٌ سَّوْهُمُ وَإِن نُّصِبْكُمْ
سَيِّئَةً يَفْرَحُوا بِهَا وَإِن تَصْبِرُوا وَاتَّقُوا
لَا يَضُرُّكُمْ كَيْدُهُمْ شَيْئًا إِنَّ اللَّهَ بِمَا
يَعْمَلُونَ مُجِيطٌ ﴿١٢٠﴾

ніяк не зможуть зашкодити вам.
Воістину, Аллах осягає те, що
роблять вони!

121. І ось ти вранці залишив свою
родину, щоб показати віруючим
їхні місця перед битвою. Аллах
— Всечуючий, Всезнаючий!
122. І коли два загони ваших вже
були здатні зламатися, то Аллах
був Покровителем їхнім. І
нехай на Аллаха покладають
сподівання віруючі!
123. Аллах допоміг вам коло Бадру,
коли були ви слабкими. Бійтесь
Аллаха — можливо, ви будете
вдячними!
124. І ти сказав віруючим: «Невже не
достатньо вам того, що Аллах
допомагає вам трьома тисячами
зісланих ангелів?»
125. Так! Якщо ви будете
терпеливими та богобоязливими
і якщо здійснять раптовий напад
на вас, то Він допоможе вам
п'ятьма тисячами позначених
ангелів!
126. Аллах зробив це доброю
звісткою для вас — для того,
щоб заспокоїти нею ваші серця,
бо немає допомоги, окрім як від
Аллаха — Великого, Мудрого,
127. а також для того, щоб
знищити частину невіруючих

وَأَذَعَدُوا مِنْ أَهْلِكَ نُبُوءَ الْمُؤْمِنِينَ
مَقْعِدَ لِلْقِتَالِ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١٢١﴾

إِذْ هَمَّتْ طَائِفَتَانِ مِنْكُمْ أَنْ تَفْشَلَا وَاللَّهُ
وَلِيُهُمَا وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١٢٢﴾

وَلَقَدْ نَصَرَكُمُ اللَّهُ بِبَدْرٍ وَأَنْتُمْ أَذِلَّةٌ فَاتَّقُوا اللَّهَ
لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿١٢٣﴾

إِذْ تَقُولُ لِلْمُؤْمِنِينَ أَلَنْ يَكْفِيَكُمْ أَنْ يُمَدِّدَ
رَبُّكُمْ بِثَلَاثَةِ آفِ مِنَ الْمَلَائِكَةِ مُزِيلِينَ ﴿١٢٤﴾

بَلَىٰ إِنْ تَصْبِرُوا وَتَتَّقُوا وَيَأْتُوكُمْ مِنْ
فَوْرِهِمْ هَذَا يُمَدِّدْكُمْ رَبُّكُمْ بِخَمْسَةِ
آفِ مِنَ الْمَلَائِكَةِ مُسَوِّمِينَ ﴿١٢٥﴾

وَمَا جَعَلَ اللَّهُ إِلَّا بُرْهَانَ لَكُمْ وَتَنْظِيمًا
لِقُلُوبِكُمْ بِهِ وَمَا النُّصْرُ إِلَّا مِنْ عِنْدِ
اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ﴿١٢٦﴾

لِيَقْطَعَ طَرَفًا مِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا

або принизити їх так, щоб вони повернулися назад пригніченими.

128. Тобі не повинно бути діла до того, прийме Він їхнє каяття чи скарає їх. Воістину, вони — несправедливі.
129. Аллаху належать ті, хто на небесах і ті, хто на землі. Він прощає того, кого побажає, і карає Він того, кого побажає. Аллах — Прощаючий, Милосердний!
130. О ви, які увірували! Не пожирайте лихву, збільшену в багато разів! І бійтесь Аллаха — можливо, матимете ви успіх!
131. І бійтесь вогню, який приготували невіруючим!
132. І коріться Аллаху та Посланцю — можливо, отримаєте ви милість!
133. Прагніть же до прощення від Господа вашого та до раю, протяжність якого дорівнює небесам та землі. Його приготували для богобоязливих,
134. які витрачають на милостиню у радості та в біді, які стримують гнів та прощають людей. Аллах любить тих, які роблять добро!

أَوْ يَكْتَسِبَ غُرمًا فَيَقْبَلُوا أَحَابِيثًا ﴿١٢٧﴾

لَيْسَ لَكَ مِنَ الْأَمْرِ شَيْءٌ أَوْ يَتُوبَ عَلَيْهِمْ
أَوْ يَعَذِّبُهُمْ فَإِنَّهُمْ ظَالِمُونَ ﴿١٢٨﴾

وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ
يَغْفِرُ لِمَن يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ مَن يَشَاءُ
وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٢٩﴾

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَأْكُلُوا الرِّبَا
أَضْعَافًا مُضَاعَفَةً وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ
تَفْلِحُونَ ﴿١٣٠﴾

وَاتَّقُوا النَّارَ الَّتِي أُعِدَّتْ لِلْكَافِرِينَ ﴿١٣١﴾

وَاطِيعُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿١٣٢﴾

* وَسَارِعُوا إِلَى مَغْفِرَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ
وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا السَّمَوَاتُ وَالْأَرْضُ
أُعِدَّتْ لِلْمُتَّقِينَ ﴿١٣٣﴾

الَّذِينَ يُنْفِقُونَ فِي السَّرَّاءِ وَالضَّرَّاءِ
وَالْكَاظِمِينَ الْغَيْظَ وَالْعَافِينَ
عَنِ النَّاسِ وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ﴿١٣٤﴾

135. І ті, як вчинили щось мерзотне або вчинили несправедливо із самими собою, згадують Аллаха та благають у Нього прощення гріхів їхніх; а хто ж прощає гріхи, окрім Аллаха? Ті, які не повторюють скоєного, знаючи про це —

وَالَّذِينَ إِذَا فَعَلُوا فَحِشَةً أَوْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ ذَكَرُوا اللَّهَ فَاسْتَغْفَرُوا لِذُنُوبِهِمْ وَمَنْ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا اللَّهُ وَلَمْ يُصِرُّوْا عَلَىٰ مَا فَعَلُوا وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿١٣٥﴾

136. саме такі матимуть своєю винагородою прощення від Господа їхнього та сади, де течуть ріки. Вони будуть там довіку. Добру ж винагороду мають ті, хто це робить!

أُولَٰئِكَ جَزَاءُ هُمْ مَغْفِرَةٌ مِنْ رَبِّهِمْ وَجَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَنِعْمَ أَجْرُ الْعَامِلِينَ ﴿١٣٦﴾

137. Таке траплялося й раніше за вас. Пройдіться ж землею та погляньте, яким був кінець тих, які вважали [істину] за брехню!

قَدَحَلَّتْ مِنْ قَبْلِكُمْ سُنَنٌ فَيَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكْذِبِينَ ﴿١٣٧﴾

138. Це — роз'яснення для людей, прямий шлях та повчання для богобоязливих!

هَذَآ بَيَانٌ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَمَوْعِظَةٌ لِّلْمُتَّقِينَ ﴿١٣٨﴾

139. Не слабшайте та не журіться, адже ви матимете перевагу над іншими — якщо віруєте ви!

وَلَا تَهِنُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَأَنْتُمْ الْأَعْلَوْنَ إِن كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١٣٩﴾

140. Якщо було поранено вас, то так само було поранено й тих людей. Ми змінюємо для людей такі дні почергово, щоб Аллах знав тих, які увірували, і щоб Він обрав серед вас мучеників. Аллах не любить несправедливих!

إِنْ يَمَسُّنَا كُوفْرٌ فَقَدِمَسَّ الْقَوْمَ فَرَحٌّ مِّثْلَهُ. وَتِلْكَ الْآيَاتُ نُبِّأُ لَهَا بَيِّنَاتٍ لِّلنَّاسِ وَلِيَعْلَمَ اللَّهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَيَتَّخِذَ مِنْكُمْ شُهَدَاءَ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ ﴿١٤٠﴾

141. І щоб Аллах очистив тих, які увірували, і знищив невіруючих!
142. Невже ви думаєте, що увійдете до раю і Аллах не буде знати тих серед вас, які вели боротьбу, і не буде знати тих, які були терпеливими?
143. Ви прагнули смерті перед тим, як зустрілися з нею. І ось тепер ви бачите її на власні очі!
144. Мухаммад — лише Посланець. Були посланці й до нього. Невже, якщо він помре чи його буде вбито, відступите ви? А хто відступить, той ніяк не зможе зашкодити Аллаху. Аллах же винагородить вдячних!
145. Жодна душа не помре, окрім як із дозволу Аллаху, у визначений Ним час. Хто бажає винагородити земного життя, того Ми винагородимо нею. А хто бажає винагородити життя наступного, того Ми винагородимо нею. І Ми винагородимо вдячних!
146. Скільки ж було пророків, поряд з якими боролися так багато сподвижників їхніх! Вони не втратили сили від того, що вразило їх на шляху Аллаху, і не стали слабшими вони, і не підкорилися ворогу. Аллах любить терпеливих!

وَلِيُمَحِّصَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَيَمْحَقَ
الْكَافِرِينَ ﴿١٤١﴾

أَمْ حَسِبْتُمْ أَنْ تُدْخَلُوا الْجَنَّةَ وَلَمَّا يَعْلَمِ اللَّهُ
الَّذِينَ جَاهَدُوا مِنْكُمْ وَيَعْلَمِ الصَّادِقِينَ ﴿١٤٢﴾

وَلَقَدْ كُنتُمْ تَمَنَّوْنَ الْمَوْتَ مِنْ قَبْلِ أَنْ
تَلْقَوْهُ فَقَدْ رَأَيْتُمُوهُ وَأَنْتُمْ تَنْظُرُونَ ﴿١٤٣﴾

وَمَا مُحَمَّدٌ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ
الرُّسُلُ أَفَإِنْ مَاتَ أَوْ قُتِلَ انْقَلَبْتُمْ عَلَى
أَعْقَابِكُمْ وَمَنْ يَنْقَلِبْ عَلَى عَقْبَيْهِ فَكُنْ بِضُرِّ
اللَّهِ سَيِّئًا وَسَجْزَى اللَّهِ الشَّاكِرِينَ ﴿١٤٤﴾

وَمَا كَانَتْ لِنَفْسٍ أَنْ تَمُوتَ إِلَّا بِإِذْنِ
اللَّهِ كَتَبْنَا مُوَدَّتَهُمْ وَمَنْ يُرِدْ ثَوَابَ الدُّنْيَا
نُؤْتِهِ مِنْهَا وَمَنْ يُرِدْ ثَوَابَ الْآخِرَةِ نُؤْتِهِ
مِنْهَا وَسَجْزَى الشَّاكِرِينَ ﴿١٤٥﴾

وَكَأَيِّنْ مِنْ نَبِيٍّ قَاتَلَ مَعَهُ رِيثُونَ كَثِيرٌ
فَمَا وَهَنُوا لِمَا أَصَابَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَمَا ضَعُفُوا
وَمَا اسْتَكَابُوا وَاللَّهُ يُحِبُّ الصَّادِقِينَ ﴿١٤٦﴾

147. Вони не говорили нічого, окрім:
«Господи наш! Прости нам
гріхи наші та нестриманість у
справі нашої! Стверди поступ
наш і допоможи нам проти
невіруючих людей!»

148. Аллах дарував їм винагороду
їхню у земному житті, а також
прекрасну винагороду в житті
наступному. Аллах любить тих,
які роблять добро!

149. О ви, які увірували! Якщо
ви підкоритесь тим, які не
увірували, то вони змусять вас
відступити. І повернетесь ви,
втративши все!

150. Та Аллах — Захисник ваш,
і Він — найкращий із
помічників!

151. Ми посіємо в серцях
невіруючих жах за те, що вони
приписували Аллаху рівних,
тоді як Аллах не відсилав
про таких жодного доказу.
Притулком їхнім буде вогонь.
Гидке ж місце нечестивців!

152. Аллах був правдивим із вами
в Своїй обіцянці, коли ви
знищували їх з Його дозволу,
поки ви не впали духом і не
почали сперечатися про наказ.
Ви вчинили непослух після того,
як Він показав вам дороге для
вас. Є серед вас ті, хто прагне

وَمَا كَانَ قَوْلُهُمْ إِلَّا أَنْ قَالُوا رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا
وَأَسْرِفَنَا فِي أَمْرِنَا وَثَبِّتْ أَقْدَامَنَا
وَأَنْصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ﴿١٤٧﴾

فَعَاءَتْهُمْ اللَّهُ قَوَابِ الدُّنْيَا وَحُسْنَ قَوَابِ
الْآخِرَةِ وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ﴿١٤٨﴾

يَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِن تَطِيعُوا
الَّذِينَ كَفَرُوا يُرِيدُوا كُفْرَكُمْ عَلَى
أَعْقَابِكُمْ فَتَنْقَلِبُوا خَاسِرِينَ ﴿١٤٩﴾

بَلِ اللَّهُ مَوْلَاكُمْ وَهُوَ خَيْرُ
النَّصِيرِينَ ﴿١٥٠﴾

سَنَلْقَى فِي قُلُوبِ الَّذِينَ كَفَرُوا الرُّعْبَ
بِمَا أَشْرَكُوا بِاللهِ مَا لَمْ يُنَزَّلْ بِهِ
سُلْطَانًا وَمَأْوَاهُمُ النَّارُ وَيَسْ
مَتَوَى الظَّالِمِينَ ﴿١٥١﴾

وَلَقَدْ صَدَقَكُمُ اللهُ وَعْدَهُ
إِذْ تَحْسَبُونَهُمْ بِإِذْنِهِ حَتَّى إِذَا
فَشَلْتُمْ وَتَنَزَعْتُمْ فِي الْأَمْرِ وَعَصَيْتُمْ
مَنْ بَعْدَ مَا أَرْسَلَكُمْ مَأْتِحِبُونَ
مِنْكُمْ مَنْ يُرِيدُ الدُّنْيَا وَمَنْكُمْ
مَنْ يُرِيدُ الْآخِرَةَ ثُمَّ صَرَفَكُمْ عَنْهُمْ

земного життя, а є серед вас ті, хто прагне життя наступного. Потім Він примусив вас до втечі — щоб випробувати вас. Але Він уже простив вас, бо Аллах милостивий до віруючих!

153. І ось ви почали дертися вгору, не дивлячись одне на одного. Посланець кликав вас, перебуваючи позаду. Аллах відплатив вам смутком за смуток — щоб ви не сумували ні за тим, що втратили, ні за тим, що вразило вас. Аллах знає про те, що ви робите!
154. Після смутку Він зіслав вам заспокійливий сон, який торкнувся частини з вас. Інші ж були засмучені думками про себе, несправедливо думаючи про Аллаха так, як думали у часи невігластва. Вони говорили: «Чи можемо ми щось вирішувати в цій справі?» Скажи: «Справа цілком належить Аллаху». Вони ховають у своїх думках те, що не бажають відкрити тобі. Вони говорять: «Якби ми справді щось вирішували, то нас отут не вбивали б!» Скажи: «Навіть якби ви залишилися вдома, то ті, кому призначено загинути, неодмінно рушили б

لِيَسْتَلِيَكُمْ^{١٥٣} وَلَقَدْ عَفَا عَنْكُمْ
وَاللَّهُ ذُو فَضْلٍ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٥٤﴾

* إِذْ تَصْعَدُونَ وَلَا تَلُوتُونَ
عَلَى أَحَدٍ وَالرَّسُولُ يَدْعُوكُمْ
فِي أُخْرَىٰكُمْ فَأَثَابَكُمْ غَمًّا
بِعَمَلِكُمْ لَا تَحْزَنُوا عَلَى
مَا فَاتَكُمْ وَلَا مَا أَصَابَكُمْ
وَاللَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٥٣﴾

تُرْأَنزَلَ عَلَيْكُمْ مِنْ بَعْدِ الْغَمِّ أَمْنَةً نَاعَسَا
يَغْشَىٰ طَآئِفَةً مِنْكُمْ وَطَآئِفَةٌ قَدْ أَهَمَّتْهُمْ
أَفْسُهُمْ يَظُنُّونَ بِاللَّهِ غَيْرَ الْحَقِّ ظَنَّ
الْجَاهِلِيَّةِ يَقُولُونَ هَل لَّنَا مِنَ الْأَمْرِ مِنْ شَيْءٍ
قُلْ إِنْ الْأَمْرُ كَانَ لِلَّهِ يَخْضَعُونَ فِي أَنْفُسِهِمْ مَا لَا
يُيْتُونَ لَكَ يَقُولُونَ لَوْ كَانَ لَنَا مِنَ الْأَمْرِ شَيْءٌ مَّا
قُتِلْنَا هَهُنَا قُلْ لَوْ كُنْتُمْ فِي بُيُوتِكُمْ لَبَرَزَ الَّذِينَ
كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقَتْلُ إِلَىٰ مَضَاجِعِهِمْ وَلِيَبْتَلِيَ
اللَّهُ مَا فِي صُدُورِكُمْ وَلِيُمَحَّصَ مَا فِي
قُلُوبِكُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿١٥٤﴾

до місця своєї загибелі, і Аллах випробував би те, що у грудях ваших, щоб очистити те, що у серцях ваших!» Аллах знає те, що в серцях.

155. Воістину, тих серед вас, які відвернулися у день зіткнення двох військ, шайтан змусив відхилитись через деякі вчинки їхні. Та Аллах простив їх. Воістину, Аллах — Прощаючий, Жалісливий!

156. О ви, які увірували! Не будьте схожими на тих, які не увірували та й сказали про братів своїх, коли ті були в дорозі чи приймали участь у боротьбі: «Якби вони були біля нас, то не вмерли б і не були би вбитими!» Адже Аллах зробив це причиною скорботи в їхніх серцях. Аллах дарує життя та смерть, і Аллах бачить те, що ви робите!

157. Клянуся! Якщо вас буде вбито чи помрете ви на шляху Аллаха, то прощення від Аллаха та милість кращі за те, що вони накопичують!

158. Клянуся! Якщо ви помрете чи будете вбиті, то неодмінно будете зібрані біля Аллаха!

159. За милістю від Аллаха ти був м'який із ними. Якби ти був

إِنَّ الَّذِينَ تَوَلَّوْا مِنْكُمْ يَوْمَ الْتَقَى الْجَمْعَانِ
إِنَّمَا أَسْتَرْتَهُمُ الشَّيْطَانُ بِبَعْضِ مَا كَسَبُوا
وَلَقَدْ عَفَا اللَّهُ عَنْهُمْ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ حَلِيمٌ ﴿١٥٥﴾

يَأْتِيهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ كَفَرُوا
وَقَالُوا لِإِخْوَانِهِمْ إِذَا صَرُّوا فِي الْأَرْضِ أَوْ كَانُوا
عُزَى لَوْ كُنَّا عِنْدَنَا مَا مَاتُوا وَمُقْتَلُوا
لِيَجْعَلَ اللَّهُ ذَلِكَ حَسْرَةً فِي قُلُوبِهِمْ وَاللَّهُ
يُخَيِّئُ وَيُمَيِّتُ وَاللَّهُ يَمَّا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿١٥٦﴾

وَلَيْنَ مُتَسَرِّعِينَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَوْ مُتَمَرِّغِينَ
مِنَ اللَّهِ وَرَحْمَةً خَيْرٌ مِمَّا يَجْمَعُونَ ﴿١٥٧﴾

وَلَيْنَ مُتَسَرِّعِينَ أَوْ مُتَمَرِّغِينَ إِلَى اللَّهِ تَخَشَّرُونَ ﴿١٥٨﴾

فِيمَا رَحِمَهُ مِنَ اللَّهِ لَنْتَ لَهُمْ وَلَوْ كُنْتَ فَظًّا

грубим чи жорстоким, то вони неодмінно залишили б тебе. Вибач їх та благай про прощення для них; радься з ними у справах. А коли щось вирішиш, то покладай сподівання на Аллаха! Воістину, Аллах любить тих, які сподіваються на Нього!

160. Якщо Аллах дарує вам допомогу, то ніхто не переможе вас! А якщо Він позбавить вас її, то хто ж тоді допоможе вам замість Нього? Нехай на Нього покладають сподівання віруючі!

161. Не достойно Пророку несправедливо ділити здобич. Той, хто привласнив здобич несправедливо, прийде з цією здобиччю у День Воскресіння! Віддадуть кожній душі сповна за те, що отримала вона. І не вчинять із ними несправедливо!

162. Невже той, хто йшов за благоволінням Аллаха, схожий на того, хто накликав на себе гнів Аллаха та чийм притулком буде геєна? Мерзотне ж це місце для повернення!

163. Вони матимуть різні ступені перед Аллахом. Адже Аллах бачить те, що роблять вони!

عَلِيظَ الْقَلْبِ لَا نَفْضُوا مِنْ حَوْلِكَ فَاعْفُ عَنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ لَهُمْ وَشَاوِرْهُمْ فِي الْأَمْرِ فَإِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَوَكِّلِينَ ﴿١٥٩﴾

إِنْ يَنْصُرْكُمُ اللَّهُ فَلَا غَالِبَ لَكُمْ
وَإِنْ يَخْذُكُمْ فَمَنْ ذَا الَّذِي يَنْصُرُكُمْ مِنْ
بَعْدِهِ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١٦٠﴾

وَمَا كَانَ لِنَبِيٍّ أَنْ يَغُلَّ وَمَنْ يَغُلَّ يَأْتِ
بِمَا غُلَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ثُمَّ تُوَفَّى كُلُّ
نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿١٦١﴾

أَفَمَنْ اتَّبَعَ رِضْوَانَ اللَّهِ كَمَنْ بَاءَ بِسَخَطٍ
مِنَ اللَّهِ وَمَا أَوْلَتْهُ جَهَنَّمَ وَيَسَّ الْمَصِيرَ ﴿١٦٢﴾

هُمْ دَرَجَاتٌ عِنْدَ اللَّهِ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِمَا
يَعْمَلُونَ ﴿١٦٣﴾

164. Аллах уже виявив милість до віруючих, коли відіслав до них посланця з-посеред них самих. Він читає їм знамення Його, очищує їх, вчить їх Писанню та мудрості, хоча раніше вони й перебували у справжній омані.

165. І коли вас вразило лихо — а ще раніше ви когось вразили вдвічі сильніше — то ви запитали: «Звідки це?» Скажи: «Від вас самих!» Воістину, Аллах спроможний на кожну річ!

166. Те, що вразило вас у день зіткнення двох військ, трапилося з дозволу Аллаха, для того, що Він знав віруючих,

167. та знав тих, які лицемірять! Їм сказали: «Прийдіть та станьте до боротьби на шляху Аллаха, або хоча б захищайтесь!» Вони відповіли: «Якби ж ми знали, що відбудеться бій, то неодмінно пішли би за вами!» Але у цей день вони були ближчі до невір'я, ніж до віри. Вони говорять своїми вустами те, чого немає у їхніх серцях. Аллах знає про те, що вони приховують!

168. Це вони, сидючи вдома, говорили своїм братам: «Якби ви послухалися нас, то вас не бивали б!» Скажи: «Відверніть

لَقَدْ مَنَّ اللَّهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ إِذْ بَعَثَ فِيهِمْ رَسُولًا مِّنْ أَنفُسِهِمْ يَتْلُوا عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ وَهُزِّلَ عَنْهُمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَإِن كَانُوا مِن قَبْل لَفِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿١٦٤﴾

أَوَلَمَّْا أَصَبْتُمْ مُمْسِيَةً قَدْ أَصَبْتُمْ مِّثْلَهَا قُلْتُمْ أَنَّى هَذَا قُلْ هُوَ مِنْ عِنْدِ أَنفُسِكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٦٥﴾

وَمَا أَصَابَكُمْ يَوْمَ الْتَقَى الْجَمْعَانِ فِإِذْ نَالَ اللَّهُ وَيُعَلِّمُهُمُ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٦٦﴾

وَلِيُعَلِّمَهُمُ الَّذِينَ نَفَقُوا وَقِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا قَاتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَوْ ادْعُوا قَالُوا لَوْ نَعْلَمُ قِتَالَ لَا تَتَّبِعْنَا هُمْ لَلْكَفْرِ يَوْمَئِذٍ أَقْرَبُ مِنْهُمْ لِلْإِيمَانِ يَقُولُونَ بِأَفْوَاهِهِمْ مَا لَيْسَ فِي قُلُوبِهِمْ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يَكْتُمُونَ ﴿١٦٧﴾

الَّذِينَ قَالُوا لِإِخْوَانِهِمْ وَقَعَدُوا لَوْ أَطَاعُونَا مَا قَاتَلْنَا قُلْ قَادِرَةٌ وَأَعَنَ أَنفُسِكُمْ الْمَوْتَ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ ﴿١٦٨﴾

же смерть від самих себе, якщо ви правдиві!»

169. Не вважайте мертвими тих, які загинули на шляху Аллаха. Ні, вони живі та отримують наділ у Господа свого,
170. радіючи тому, що дарував їм Аллах зі Своєї ласки; звеселяючись від того, що тим, які лишилися позаду них, немає чого боятись і що не будуть засмучені вони!
171. Радіючи милості Аллаха, Його ласці й тому, що Аллах не загубить винагороди віруючих,
172. які відповіли Аллаху та Посланцю після того, як було поранено їх. На тих серед них, які творили добро та були богобоязливими, чекає велика винагорода.
173. Сказали їм: «Воістину, люди зібралися проти вас. Тож бійтесь їх!» Але це лише додало їм віри. Тому вони відповіли: «Достатньо нам Аллаха! Прекрасний же Він Опікун!»
174. Тож вони повернулись із милістю від Аллаха та ласкою Його. Зло не торкнулося їх, і вони пішли за благоволінням Аллаха. Аллах — Володар великої ласки!

وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَاتًا
بَلْ أَحْيَاءٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ يُرْفَعُونَ ﴿١٦٩﴾

فَرِحِينَ بِمَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ
وَيَسْتَبْشِرُونَ بِالَّذِينَ لَمْ يَلْحَقُوا بِهِمْ
مَنْ خَلْفَهُمْ أَلَّا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿١٧٠﴾

*يَسْتَبْشِرُونَ بِنِعْمَةِ رَبِّكَ إِلَهُكَ وَفَضْلِهِ
وَأَنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٧١﴾

الَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِلَّهِ وَالرَّسُولِ مِنْ بَعْدِ
مَا أَصَابَهُمُ الْقَرْحُ لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا مِنْهُمْ
وَأَتَقُوا أَجْرَ عَظِيمٍ ﴿١٧٢﴾

الَّذِينَ قَالَ لَهُمُ النَّاسُ إِنَّ النَّاسَ قَدْ جَمَعُوا
لَكُمْ فَاخْشَوْهُمْ فَزَادَهُمْ إِيمَانًا وَقَالُوا
حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ ﴿١٧٣﴾

فَأَنْقَلَبُوا بِنِعْمَةِ رَبِّهِمْ إِلَهُهِمْ فَضْلًا
يَمَسُّهُمْ سُوءٌ وَاتَّبَعُوا رِضْوَانَ اللَّهِ
وَاللَّهُ ذُو فَضْلٍ عَظِيمٍ ﴿١٧٤﴾

175. Це лише шайтан залякує вас своїми помічниками. Але не бійтесь їх, а бійтесь Мене, якщо є ви віруючими!

176. Нехай же не засмучують тебе ті, які поспішають у своєму невір'ї. Вони ніяк не зможуть зашкодити Аллаху. Аллах бажає, щоб вони не мали частки в наступному житті. На них чекає велика кара!

177. Воістину, ті які купили невір'я за віру, ніяк не зможуть зашкодити Аллаху. На них чекає болісна кара!

178. Нехай же не думають ті, які не вірують, що Наша відстрочка є благом для них. Ми дали їм відстрочку лише для того, щоб вони збільшили свої гріхи. На них чекає принизлива кара!

179. Аллах не залишить віруючих у тому стані, у якому ви перебуваєте, поки не відрізнить Він між поганим та добрим. Аллах не навчить вас потаємному, але Аллах обирає серед посланців Своїх того, кого побажає. Тож увіруйте в Аллаха та Його посланців! І якщо ви увіруєте і будете богобоязливими, то отримаєте велику винагороду!

إِنَّمَا ذَلِكُمُ الشَّيْطَانُ يُخَوِّفُ أَوْلِيَاءَهُ
فَلَا تَخَافُوهُمْ وَخَافُوا إِن كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٧٥﴾

وَلَا يَخْزِيكَ الَّذِينَ يَسْكُرُونَ فِي الْكُفْرِ إِنَّهُمْ
لَنْ يَضُرُّوكَ اللَّهُ شَيْئًا يُرِيدُ اللَّهُ الْأَلْبَابَ لِيَجْعَلَ لَهُمْ
حِطًّا فِي الْأَخِرَةِ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٧٦﴾

إِنَّ الَّذِينَ أَشْرَكُوا الْكُفْرَ بِالْإِيمَانِ لَنْ يَضُرُّوكَ
اللَّهُ شَيْئًا وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٧٧﴾

وَلَا يَحْسَبَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّمَا أُمِّلَ لَهُمْ
خَيْرٌ لِّأَنفُسِهِمْ إِنَّمَا أُمِّلَ لَهُمْ لِيَزَادُوا إِثْمًا
وَلَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ ﴿٧٨﴾

مَا كَانَ اللَّهُ لِيَذَرَ الْمُؤْمِنِينَ عَلَىٰ مَا أَنْتُمْ
عَلَيْهِ حَتَّىٰ يَمِيزَ الْخَيْرَ مِنَ الطَّيِّبِ وَمَا كَانَ
اللَّهُ لِيُظِلَّكُمْ عَلَى الْغَيْبِ وَلَكِنَّ اللَّهَ يَجْتَبِي مِن
رُّسُلِهِ مَن يَشَاءُ فَتَأْمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَإِن
تُؤْمِنُوا وَتَتَّقُوا لَكُمْ أَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿٧٩﴾

180. Нехай же не думають ті, які виявляють скупість у тому, що Аллах дарував їм зі Своєї ласки, що це краще для них! Таж ні, це гірше для них. У День Воскресіння те, на що вони скупилися, повисне навколо їхньої шиї! Аллах — Спадкоємець небес та землі, і Йому відомо те, що робите ви!
181. Аллах почув слова тих, які говорили: «Воістину, Аллах — бідний, а ми — багаті!» Ми запишемо й те, що вони говорили, й те, що вони вбивали пророків без жодного права. І скажемо Ми: «Спробуйте ж на смак вогняну кару,
182. за те, що приготували ви своїми руками! Адже Аллах не вчиняє із рабами несправедливо!»
183. І які говорили: «Воістину, Аллах заповів нам не вірити жодному посланцю, поки він не покаже нам жертву, яку пожере вогонь!» Скажи: «До вас уже приходили посланці з ясними знаменнями і тим, про що ви сказали. Чому ж тоді вбили ви їх, якщо ви говорите правду?»
184. І якщо вони сприймуть тебе за брехуна, то так само вони сприймали за брехунів і тих, які приходили перед тобою з

وَلَا يَحْسَبَنَّ الَّذِينَ يَبْخُلُونَ بِمَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ هُوَ خَيْرًا لَّهُمْ بَلْ هُوَ شَرٌّ لَّهُمْ سَيُطَوَّقُونَ مَا بَخُلُوا بِهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلِلَّهِ مِيرَاثُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ
وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿١٨٠﴾

لَقَدْ سَمِعَ اللَّهُ قَوْلَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ فَقِيرٌ وَنَحْنُ أَغْنِيَاءُ سَنَكْتُبُ مَا قَالُوا وَقَتْلَهُمُ الْأَنْبِيَاءَ بِغَيْرِ حَقٍّ وَنَقُولُ
دُفُوعًا عَذَابَ الْحَرِيقِ ﴿١٨١﴾

ذَلِكَ بِمَا قَدَّمْتُمْ أَيْدِيكُمْ وَأَنَّ اللَّهَ لَيْسَ بِظَالِمٍ لِّلْعَالَمِينَ ﴿١٨٢﴾

الَّذِينَ قَالُوا إِنَّا بِلِلَّهِ عَهْدٍ إِنَّا آلَاءُ نُونٍ لِّرَسُولٍ حَتَّىٰ يَأْتِيَنَا بِقُرْبَانٍ تَأْكُلُهُ النَّارُ قُلْ قَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِّن قَبْلِي بِالْبَيِّنَاتِ وَبِالَّذِي قُلْتُمْ فَلِمَ قَتَلْتُمُوهُمْ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿١٨٣﴾

فَإِنْ كَذَّبُوكَ فَقَدْ كَذَّبَ رَسُولٌ مِّن قَبْلِكَ جَاءُوا بِالْبَيِّنَاتِ وَالزُّبُرِ
وَالْكِتَابِ الْمُنِيرِ ﴿١٨٤﴾

ясними знаменнями, книгами та Сяючим Писанням!

185. Кожна душа спробує смерті, але відплатять вам сповна лише у День Воскресіння. І хто буде віддалений від вогню та буде введений до раю, той і матиме успіх. Земне життя — лише оманлива втіха.

186. Ви неодмінно будете випробувані своїм майном та самими собою. І ви неодмінно почуєте багато образливого від тих, кому було дано Писання раніше за вас, а також від багатобожників. Та якщо ви будете терпеливими і богобоязливими, то це і буде справжньою рішучістю!

187. І ось Аллах узяв завіт із тими, кому було дано Писання: «Роз'яснюйте ж його людям та не приховуйте його!» Але вони відкинули його та продали за мізерну ціну! Мерзотне ж те, що втретували вони!

188. Не думай же, що ті, які радіють зі своїх вчинків та люблять, щоб їх хвалили за те, чого вони насправді не робили — так ось, не думай, що вони врятуються від карі! На них чекає болісна кара!

كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ وَإِنَّمَا تُوَفَّوْنَ
أَجْرَكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَمَنْ زُحْزِحَ
عَنِ النَّارِ وَأُدْخِلَ الْجَنَّةَ فَقَدْ فَازَ
وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا مَتَاعُ الْعُرُورِ ﴿١٨٥﴾

﴿لَتَبْلُغَنَّ فِي أَمْوَالِكُمْ وَأَنفُسِكُمْ
وَلَتَسْمَعَنَّ مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا
الْكِتَابَ مِن قَبْلِكُمْ وَمِنَ الَّذِينَ
أَشْرَكُوا الَّذِي كَثِيرًا وَإِن تَصْبِرُوا وَتَتَّقُوا
فَإِنَّ ذَلِكَ مِمَّنْ عَرِمَ الْأُمُورِ ﴿١٨٦﴾﴾

وَإِذ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ
لَشِبْتَهُنَّ لِلنَّاسِ وَلَا تَكْفُرُونَهُ، فَنبذوه
وَرَاءَ ظُهُورِهِمْ وَأَشْرَوْا بِهِ ثَمَنًا قَلِيلًا
فِيئْسَ مَا يَشْتَرُونَ ﴿١٨٧﴾

لَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ يَفْرَحُونَ بِمَا أَتَوْا وَيُحِبُّونَ أَنْ
يُحْمَدُوا بِمَا لَمْ يَفْعَلُوا فَلَا تَحْسَبَنَّهُمْ
بِعَمَلِهِمْ مِنَ الْعَذَابِ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٨٨﴾

189. Аллаху належить влада над небесами та землею. Аллах спроможний на кожну річ!
190. Воістину, у творінні небес і землі, у розмежуванні ночі та дня, в усьому цьому — знамення для обдарованих розумом,
191. які згадують Аллаха стоячи, сидячи та лежачи, які роздумують над творінням небес і землі: «Господи наш! Ти не створив все це марно. Преславний Ти! Врятуй же нас від кари вогнем!
192. Господи наш! Воістину, того, кого Ти вкинеш у вогонь, буде зганыблено. І у несправедливих не буде помічників!
193. Господи наш! Воістину, ми почули закликаючого, який закликав до віри: «Увіруйте в Господа вашого!» Тож ми увірували. Господи наш! Прости нам гріхи наші та відпусти нам злі вчинки наші! І даруй нам спокій разом із праведними!
194. Господи наш! Даруй нам те, що Ти пообіцяв нам через Своїх посланців! І не ганьби нас у День Воскресіння. Воістину, Ти не порушуєш обіцянки!»
195. І відповів їм Господь їхній: «Я не зроблю марними ваших

وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۗ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٨٩﴾

إِنَّ فِي خَلْقِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافِ أَيْلِ وَالنَّهَارِ اللَّيْلِ لَآيَاتٍ لِّأُولِي الْأَلْبَابِ ﴿١٩٠﴾

الَّذِينَ يَذْكُرُونَ اللَّهَ قِيَمًا وَقُعُودًا وَعَلَىٰ جُنُوبِهِمْ وَيَتَفَكَّرُونَ فِي خَلْقِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَذَا بَطْلًا سُبْحَانَكَ فَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ﴿١٩١﴾

رَبَّنَا إِنَّكَ مَن تُدْخِلُ النَّارَ فَقَدْ أَخْرَجْتَهُ ۗ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِن أَنصَارٍ ﴿١٩٢﴾

رَبَّنَا إِنَّا أَسْمَعْنَا مَنَادِيكَ يَا بَدِىَ لِلْإِيمَانِ أَن ءَامِنُوا بِرَبِّكُمْ فَآمَنَّا رَبَّنَا فَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَكَفِّرْ عَنَّا سَيِّئَاتِنَا وَتَوَقَّنَا مَعَ الْأَبْرَارِ ﴿١٩٣﴾

رَبَّنَا وَءَاتِنَا مَا وَعَدْتَنَا عَلَىٰ رُسُلِكَ وَلَا تُخْزِنَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّكَ لَا تُخْلِفُ الْمِيعَادَ ﴿١٩٤﴾

فَأَسْتَجَابَ لَهُمْ رَبُّهُمْ أَنِّي لَا أُضِيعُ عَمَلَ

вчинків — ні вчинків чоловіків, ні вчинків жінок. Адже одні з вас походять від інших. А тим, які переселилися, були вигнані зі своїх домівок, зазнавали страждань на Моєму шляху, боролися та гинули, тим Я неодмінно відпущу злі вчинки їхні та введу таких у сади, де течуть ріки. Такою є винагорода від Аллаха, а у Аллаха — найкраща винагорода!»

196. Нехай не вабить тебе земна суєта тих, які не увірували,
197. бо незначна ця насолода! А потім домівкою їхньою буде геєна, і мерзотний же це притулок!
198. Але на тих, які боялися Господа свого, чекають сади, де течуть ріки. Вони будуть там довіку, перебуваючи в гостинності Аллаха! Те, що у Аллаха, краще для праведників!
199. Воістину, серед людей Писання неодмінно є ті, які увірували в Аллаха і в те, що зіслано вам, а також у те, що зіслано їм. Вони мають страх перед Аллахом і не продають знамення Аллаха за мізерну ціну. На них чекає винагорода від Господа їхнього. Воістину, Аллах — швидкий у відплаті!

عَمِلَ مِنْكُمْ مَنْ ذَكَرَ أَوْ أَنْتُمْ بَعْضُكُمْ مِنْ
بَعْضٍ فَأَلَّذِينَ هَاجَرُوا وَأُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ
وَأُودُوا فِي سَبِيلِي وَقَاتَلُوا وَقُتِلُوا لَأُكَفِّرَنَّ
عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَلَأُدْخِلَنَّهُمْ جَنَّاتٍ
تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ثَوَابًا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ
وَاللَّهُ عِنْدَهُ حُسْنُ الثَّوَابِ ﴿١٩٥﴾

لَا يَغُرُّكَ تَقَلُّبُ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي الْبِلَادِ ﴿١٩٦﴾

مَتَاعٌ قَلِيلٌ ثُمَّ مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَبِئْسَ
الْمِهَادُ ﴿١٩٧﴾

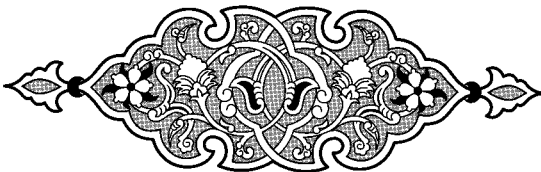
لَسَوْفَ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ لَهُمْ جَنَّاتٌ
تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا نُزُلًا
مِنْ عِنْدِ اللَّهِ وَمَا عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ لِلْأَبْرَارِ ﴿١٩٨﴾

وَأَنَّ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَمَنْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ
وَمَا نُزِّلَ إِلَيْكُمْ وَمَا نُزِّلَ إِلَيْهِمْ
خَشِعِينَ لِلَّهِ لَا يَشْتَرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ
شَيْئًا قَلِيلًا أُولَئِكَ لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ
رَبِّهِمْ إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿١٩٩﴾

200. О ви, які увірували! Будьте терпеливими, змагайтесь у терпінні, будьте стійкими! І бійтесь Аллаха — можливо, матимете ви успіх!

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَصْبِرُوا وَصَابِرُوا
وَرَابِطُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ
تَفْلِحُونَ ﴿٢٠٠﴾

Сура 4. Ан-Ніса («Жінки»)

*Ім'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

1. О люди! Бійтесь Господа вашого, Який створив вас із однієї душі та створив із неї другу до пари; а з них ще й інших чоловіків та жінок і розселив їх. Тож бійтесь Аллаха, ім'ям Якого ви звертаєтесь одне до одного, і дотримуйтесь родинних зв'язків. Воістину, Аллах наглядає за вами!
2. Віддавайте сиротам їхнє майно та не міняйте лихого на добре. І не пожирайте їхнього майна разом зі своїм. Воістину, це — великий гріх.
3. Якщо ж ви боїтесь, що не будете належно ставитись до сиріт, то одружуйтесь із тими жінками, які вам до вподоби: з двома, з трьома, з чотирма. Та якщо ви боїтесь, що не будете справедливі із ними, то нехай це буде лише одна, або ж невільниця, захоплена вами. Це ближче [до справедливості], якщо не прагнете відхилитися ви.
4. І щиро віддавайте дружинам викуп як дарунок для них. Але якщо вони за своєю волею

يَأْتِيهَا النَّاسُ أَنْفُسًا وَأَنْفُسًا الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ
وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا
كَبِيرًا وَنِسَاءً وَأَنْفُسًا أَلْفًا لِلَّذِي تَسَاءَلُونَ
بِهِ وَالْأَرْحَامَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١﴾

وَأَنْفُسًا أَلْفًا لِلَّذِي تَسَاءَلُونَ بِهَا
يَأْتِيهَا النَّاسُ أَنْفُسًا وَأَنْفُسًا الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ
وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا
كَبِيرًا وَنِسَاءً وَأَنْفُسًا أَلْفًا لِلَّذِي تَسَاءَلُونَ
بِهِ وَالْأَرْحَامَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١﴾

وَأَنْفُسًا أَلْفًا لِلَّذِي تَسَاءَلُونَ بِهَا
يَأْتِيهَا النَّاسُ أَنْفُسًا وَأَنْفُسًا الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ
وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا
كَبِيرًا وَنِسَاءً وَأَنْفُسًا أَلْفًا لِلَّذِي تَسَاءَلُونَ
بِهِ وَالْأَرْحَامَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١﴾

وَأَنْفُسًا أَلْفًا لِلَّذِي تَسَاءَلُونَ بِهَا
يَأْتِيهَا النَّاسُ أَنْفُسًا وَأَنْفُسًا الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ
وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا
كَبِيرًا وَنِسَاءً وَأَنْفُسًا أَلْفًا لِلَّذِي تَسَاءَلُونَ
بِهِ وَالْأَرْحَامَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١﴾

щось повернути вам звідти, то вживайте це для здоров'я та користі.

5. І не віддавайте нерозумним свого майна, того, яке Аллах зробив для вас засобом для прожиття. Годуйте, одягайте їх звідти, а також кажіть їм добрі слова.
6. Випробуйте сиріт, поки вони не досягнуть шлюбного віку. І коли побачите ви у них здоровий глузд, то поверніть їм їхнє майно. Не пожирайте його, займаючись марнотратством та поспішаючи, [боячись] того часу, коли вони подорослішають. Багатий нехай утримається, а бідний нехай споживає згідно зі звичаєм. І коли ви повернете їм майно їхнє, то покличте для цього свідків. Достатньо того, як рахує Аллах!
7. Чоловіку належить частка від того, що залишили батьки та найближчі родичі; і жінці належить частка від того, що залишили батьки та найближчі родичі — як від малого, так і від великого. Такою є встановлена частка.
8. Якщо під час поділу присутні родичі, сироти і

وَلَا تُوْتُوا السُّفَهَاءَ أَمْوَالَكُمُ الَّتِي جَعَلَ اللَّهُ لَكُمْ قِيَامًا وَارْزُقُوهُمْ فِيهَا وَاكْسُوهُمْ وَقُولُوا لَهُمْ قَوْلًا مَعْرُوفًا ﴿٥٠﴾

وَابْتَلُوا الْيَتَامَىٰ حَتَّىٰ إِذَا بَلَغُوا النِّكَاحَ فَإِنْ ءَانَسْتُمْ مِنْهُمُ رُشْدًا فَادْفَعُوا إِلَيْهِمْ أَمْوَالَهُمْ وَلَا تَأْكُلُوهَا إِسْرَافًا وَبِدَارًا أَن يَكْبُرُوا وَمَن كَانَ غَنِيًّا فَلْيَسْتَعْفِفْ وَمَن كَانَ فَقِيرًا فَلْيَأْكُلْ بِالْمَعْرُوفِ فَإِذَا دَفَعْتُمْ إِلَيْهِمْ أَمْوَالَهُمْ فَأَشْهَدُوا عَلَيْهِمْ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ حَسِيبًا ﴿٥١﴾

لِلرِّجَالِ نَصِيبٌ مِّمَّا تَرَكَ الْوَالِدَانِ وَالْأَقْرَبُونَ وَلِلنِّسَاءِ نَصِيبٌ مِّمَّا تَرَكَ الْوَالِدَانِ وَالْأَقْرَبُونَ مِمَّا قَلَّ مِنْهُ أَوْ كَثُرَ نَصِيبًا مَّفْرُوضًا ﴿٥٧﴾

وَإِذَا حَضَرَ الْقِسْمَةَ أُولُو الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ

бідняки, то наділіть їх чимось зі спадку, а також кажіть їм добрі слова.

9. І нехай мають страх перед Аллахом ті, які, залишивши після себе слабких нащадків, боялися би за них. Нехай же вони бояться Аллаха та говорять розсудливе слово.
10. Воістину, ті, які несправедливо пожирають майно сиріт, лише пожирають своїми черевами вогонь. Вкинуть їх у полум'я!
11. Аллах заповідає вам відносно дітей ваших — сину належить частка двох доньок. Якщо ж усі діти чисельністю більше двох є жінками, то їм належить дві третини спадку. А якщо лишилася тільки одна донька, то їй належить половина. А кожному з батьків померлого належить шоста частина того, що він лишив — якщо у нього лишилася дитина. А якщо він не залишив дитини і його спадкоємцями є батьки, то його матері належить третина спадку. А якщо є в нього брати, то його матері належить шоста частина — після поділу того, що було вказано в заповіді або після виплати боргу. Ви не знаєте, хто приносить вам більше користі — батьки ваші чи сини

وَالْمَسْكِينِ فَأَرْزُقُوهُمْ مِنْهُ
وَقُولُوا لَهُمْ قَوْلًا مَعْرُوفًا ﴿٩﴾

وَلْيَخْشَ الَّذِينَ لَوْ تَرَكَوْا مِنْ خَلْفِهِمْ
ذُرِّيَّةً ضِعْفًا خَافُوا عَلَيْهِنَّ فَلْيَقْضُوا الْوَلَاةَ
وَلْيَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا ﴿١٠﴾

إِنَّ الَّذِينَ يَأْكُلُونَ أَمْوَالَ الْيَتَامَى ظُلْمًا
إِنَّمَا يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ نَارًا
وَسَيَصْلَوْنَ سَعِيرًا ﴿١١﴾

يُوصِيكُمُ اللَّهُ فِي أَوْلَادِكُمْ لِلذَّكَرِ مِثْلُ
حَظِّ الْأُنثِيَيْنِ فَإِنْ كُنَّ نِسَاءً فَوْقَ
أَثْنَيْنِ فَلَهُنَّ ثُلُثَا مَا تَرَكَ وَإِنْ كَانَتْ
وَاحِدَةً فَلَهَا النِّصْفُ وَلَا يُوْرِيهِ لِكُلِّ وَاحِدٍ
مِنْهُمَا الشُّدُسُ مِمَّا تَرَكَ إِنْ كَانَ لَهُ وَلَدٌ
فَإِنْ لَمْ يَكُنْ لَهُ وَلَدٌ وَوَرِثَتْهُ أَبَوَاهُ فَلِلْمُتْرَكَّةِ
فَإِنْ كَانَ لَهُ إِخْوَةٌ فَلِلْمُتْرَكَّةِ الشُّدُسُ مِنْ بَعْدِ
وَصِيَّةِ يُوْصِي بِهَا أَوْ دَيْنٍ ؕ أَبَاؤُكُمْ وَأَبْنَاؤُكُمْ
لَا تَدْرُونَ أَيُّهُمْ أَقْرَبُ لَكُمْ نَفَعًا فَرِيضَةٌ
مِّنَ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١٢﴾

ваші, тож Аллах встановив Свій припис. Воістину, Аллах — Всезнаючий, Мудрий!

12. Вам належить половина того, що лишили дружини ваші — якщо у них немає дитини. А якщо у них є дитина, то вам належить чверть того, що вони лишили — після поділу того, що було вказано у заповіті або після виплати боргу. Дружинам же належить чверть того, що залишили ви, якщо у вас немає дитини. Якщо у вас є дитина, то їм належить восьма частина того, що залишили ви — після поділу того, що було вказано у заповіті або після виплати боргу. Якщо ж чоловік або жінка не мають прямих спадкоємців, але мають брата чи сестру, то кожному з них належить одна шоста. Якщо ж братів і сестер буде більше, ніж двоє, то вони мають спільні права на свою третину — після поділу того, що було вказано у заповіті або після виплати боргу — якщо не завдасть це шкоди. Саме це заповідає Аллах, Аллах — Всезнаючий, Жалісливий!
13. Такими є обмеження Аллаха. Тих, хто кориться Аллаху та Його Посланцю, Він введе до садів, де течуть ріки. Вони

*وَالَكُمْ نِصْفُ مَا تَرَكَ أَزْوَاجُكُمْ
 إِنْ لَمْ يَكُنْ لَهُنَّ وَلَدٌ فَإِنْ كَانَ
 لَهُنَّ وَلَدٌ فَلَكُمْ الرُّبْعُ مِمَّا تَرَكَتِ
 مِنْ بَعْدِ وَصِيَّتِ يَوْصِيَنَّ بِهَا
 أَوْلَادُهُنَّ وَلَهُنَّ الرُّبْعُ مِمَّا تَرَكَتِ إِنْ
 لَمْ يَكُنْ لَكُمْ وَلَدٌ فَإِنْ كَانَ
 لَكُمْ وَلَدٌ فَلَهُنَّ الثُّلُثُ مِمَّا تَرَكَتِ
 مِنْ بَعْدِ وَصِيَّتِ يَوْصِيَنَّ بِهَا أَوْلَادُهُنَّ
 وَإِنْ كَانَ رَجُلٌ يُورَثُ كَلَلَةً
 أَوْ امْرَأَةً وَوَلَهُ أَخٌ أَوْ أُخْتٌ فَلِكُلِّ وَاحِدٍ
 مِّنْهُمَا السُّدُسُ فَإِنْ كَانُوا أَكْثَرَ
 مِنْ ذَلِكَ فَهُمْ شُرَكَاءُ فِي الثُّلُثِ
 مِنْ بَعْدِ وَصِيَّتِ يَوْصِيَنَّ بِهَا أَوْلَادُهُنَّ
 غَيْرَ مُمْسَاكٍ وَصِيَّةَ قَرْنِ اللَّهِ
 وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَلِيمٌ ﴿٧١﴾

تِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ
 وَرَسُولَهُ يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي
 مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ

будуть там довіку. Це і є великий успіх!

14. А того, хто чинитиме непослух Аллаху та Його Посланцю і буде порушувати Його обмеження, Він введе до вогню, і той буде там довіку. Чекає на нього ганебна кара!
15. А проти тих ваших дружин, які вчинять перелюб, кличте у свідки чотирьох з-посеред вас. Якщо вони засвідчать це, то тримайте їх у будинках, поки не прийде до них смерть або Аллах приготує для них інший шлях.
16. А до тих двох з-посеред вас, які вчинять це, застосуйте тілесне покарання. А якщо вони покаються та виправляться, то залиште їх. Воістину, Аллах — Приймаючий каяття, Милосердний!
17. Воістину, Аллах приймає каяття тих, які творили зло через своє невігластво. І якщо вони швидко після цього покаються, то Аллах прийме каяття їхнє. Аллах — Всезнаючий, Мудрий!
18. Але не приймуть каяття тих, які творять злі вчинки, а коли приступає до них смерть, то говорять вони: «Тепер я каюся!» І немає каяття тим, які помирають невіруючими. Для

فِيهَا وَذَٰلِكَ الْقَوْرُ الْعَظِيمُ ﴿١٣﴾

وَمَنْ يَعِصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَتَعَدَّ حُدُودَهُ، يُدْخِلْهُ نَارًا خَالِدًا فِيهَا وَلَهُ عَذَابٌ مُّهِينٌ ﴿١٤﴾

وَالَّتِي يَأْتِينَ الْفَلْحَشَةَ مِنْ نِسَائِكُمْ فَأَسْتَشْهَدُوا عَلَيْهِنَّ أَرْبَعَةً مِنْكُمْ فَإِنْ شَهِدُوا فَأَمْسِكُوهُنَّ فِي الْبُيُوتِ حَتَّىٰ يَتَوَفَّيَهُنَّ الْمَوْتُ أَوْ يَجْعَلَ اللَّهُ لَهُنَّ سَبِيلًا ﴿١٥﴾

وَالَّذَانِ يَأْتِيَنِهَا مِنْكُمْ فَعَادُوهُمَا فَإِنْ تَابَا وَأَصْلَحَا فَأَعْرَضُوا عَنْهُمَا إِنَّ اللَّهَ كَانَ تَوَّابًا رَحِيمًا ﴿١٦﴾

إِنَّمَا التَّوْبَةُ عَلَى اللَّهِ لِلَّذِينَ يَعْمَلُونَ السُّوءَ بِجَهَالَةٍ ثُمَّ يَتُوبُونَ مِنْ قَرِيبٍ فَأُولَٰئِكَ يَتُوبُ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١٧﴾

وَلَيْسَتِ التَّوْبَةُ لِلَّذِينَ يَعْمَلُونَ السَّيِّئَاتِ حَتَّىٰ إِذَا حَضَرَ أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ إِنِّي تُبْتُ الْفَنَ وَلَا الَّذِينَ يَمُوتُونَ وَهُمْ كَفَارٌ أُولَٰئِكَ أَغْتَدْنَا

таких Ми приготували болісну кару!

19. О ви, які увірували! Вам не дозволено бути спадкоємцями дружин проти їхньої волі. Не забороняйте їм забрати частину того, що ви їм дали, хіба як вони вчинять явний перелюб. Поводьтеся з дружинами гідно. І навіть якщо вони неприємні вам, то, можливо, неприємне для вас те, куди Аллах вклав багато добра!
20. І якщо ви бажаєте замінити одну з дружин іншою, тоді як перед цим ви дали одній із них навіть цілий кінтар, то не забирайте нічого із цього. Невже ви заберете щось несправедливо та скоїте явний гріх?
21. Як же ви заберете це, якщо раніше між вами були близькі стосунки і вони взяли з вас суворий завіт?
22. Не одружуйтесь із тими жінками, з якими були одружені ваші батьки — хіба як це вже трапилося. Воістину, це — розпуста, мерзота і недобрий шлях!
23. Вам заборонені матері ваші, доньки ваші, сестри ваші, тітки зі сторони батька та зі сторони матері; а також доньки ваших

لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٨﴾

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لِيُحْلِلَ لَكُمْ أَنْ
تَرِثُوا النِّسَاءَ كَرِهًا وَلَا تَعْضُلُوهُنَّ لِتَذَهَبُوا
بِبَعْضِ مَا ءَاتَيْتُمُوهُنَّ إِلَّا أَنْ يَأْتِيَنَّ
بِفَحِشَةٍ مُّبِينَةٍ وَعَاشِرُوهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ
فَإِنْ كَرِهْتُمُوهُنَّ فَمَسَىٰ أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا
وَيَجْعَلَ اللَّهُ فِيهِ خَيْرًا كَثِيرًا ﴿١٩﴾

وَإِنْ أَرَدْتُمْ أَنْ تُبَدِّلُوا زَوْجَ مَكَانٍ
زَوْجٍ وَءَاتَيْتُمْ إِحْدَاهُنَّ قِنطَارًا
فَلَا تَأْخُذُوا مِنْهُ شَيْئًا أَتَأْخُذُونَهُ
بِهَتِّنَاتٍ وَإِثْمَانٍ مَيِّنَاتٍ ﴿٢٠﴾

وَكَيْفَ تَأْخُذُونَهُ وَقَدْ أَفْضَىٰ
بَعْضُكُمْ إِلَىٰ بَعْضٍ وَأَخَذْنَ مِنْكُمْ
مِيثَاقًا عَلِيمًا ﴿٢١﴾

وَلَا تَنْكِحُوا مَا نَكَحَ آبَاؤُكُمْ
مِنَ النِّسَاءِ إِلَّا مَا قَدْ سَلَفَ إِنَّهُ كَانَ
فِحْشَةً وَمَقْتًا وَسَاءَ سَبِيلًا ﴿٢٢﴾

حُرِّمَتْ عَلَيْكُمْ أُمَّهَاتُكُمْ
وَبَنَاتُكُمْ وَأَخَوَاتُكُمْ وَعَوَمَاتُكُمْ

братів, доньки ваших сестер, ті з ваших матерів, які вигодували вас; а також ваші молочні сестри, матері ваших дружин; а також пасербиці, яких виховуєте ви і до матерів яких ви входили. Але якщо ви не входили до них, то не буде вам гріха. Заборонені вам і дружини тих ваших синів, які вийшли з плоті вашої; а також заборонене одруження на двох сестрах, хіба як це вже трапилося. Воістину, Аллах — Прощаючий, Милосердний!

24. Заборонені вам також заміжні жінки — окрім тих, яких ви захопили в полон. Таким є припис Аллаха для вас. Окрім цього, вам дозволено шукати інших жінок для одруження, якщо ви прагнете до них, використовуючи своє майно та будучи цнотливими, а не розпусниками. А за те задоволення, яке ви отримуєте від них, давайте їм належну винагороду. І не буде вам гріха за те, про що ви погодитеся між собою після визначення необхідного викупу. Воістину, Аллах — Всезнаючий, Мудрий!

25. А хто з вас не має належного статку, щоб одружитися на віруючих цнотливих жінках,

وَحَلَائِكُمْ وَبَنَاتُ الْأَخِ وَبَنَاتُ الْأُخْتِ وَأُمَّهَاتُكُمُ اللَّاتِي أَرْضَعْنَكُمْ وَأَخَوَاتُكُم مِّنَ الرَّضَاعَةِ وَأُمَّهَاتُ نِسَائِكُمْ وَرَبِّبَاتِكُمُ اللَّاتِي فِي حُجُورِكُمْ مِّن نِّسَائِكُمُ اللَّاتِي دَخَلْتُم بِهِنَّ فَإِن لَّمْ تَكُونُوا دَخَلْتُم بِهِنَّ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ وَحَلَائِلُ أَبْنَائِكُمُ الَّذِينَ مِنْ أَصْلَابِكُمْ وَأَن تَجْمَعُوا بَنَاتِ الْأَخْتَيْنِ إِلَّا مَا قَدْ سَلَفَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَفُورًا رَّحِيمًا ﴿١٣﴾

* وَالْمُحْصَنَاتُ مِنَ النِّسَاءِ إِلَّا مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ كِتَابَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَأُحِلَّ لَكُم مَّا وَرَاءَ ذَلِكَ أَن تَبْتَغُوا بِأَمْوَالِكُمْ مُحْصِنِينَ غَيْرَ مُسْفِحِينَ فَمَا اسْتَمْتَعْتُمْ بِهِ مِنْهُنَّ فَآتُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ فَرِيضَةً وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيمَا تَرَضَيْتُمْ بِهِ مِنْ بَعْدِ الْفَرِيضَةِ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١٤﴾

وَمَن لَّمْ يَسْتَطِعْ مِنكُمْ طَوْلًا أَن يَنْكِحَ الْمُحْصَنَاتِ الْمُؤْمِنَاتِ فَمِن مَّا

той нехай одружується на віруючих жінках з-посеред захоплених вами у полон. Аллах краще знає про віру вашу, і всі ви — одне від одного. Тож одружуйтесь із ними з дозволу їхніх родин, і давайте їм винагороду їхню за звичаєм, щоб вони були цнотливими, а не розпусницями чи тими, які мають потаємних приятелів. Якщо ж після одруження вони скоять розпусту, то покарання для них — половина покарання для вільних жінок. Одруження з невольницями дозволене тим із вас, хто боїться гріха перелюбу. І якщо ви будете терпіти, то це буде краще для вас. Аллах — Прощаючий, Милосердний!

«Половина покарання»: тут мається на увазі побиття.

26. Аллах прагне дати роз'яснення вам, скерувати вас до законів тих людей, які жили перед вами та прийняти ваше каяття. Аллах — Всезнаючий, Мудрий!
27. Аллах прагне прийняти каяття ваше! А ті, які йдуть за своїми пристрастями, прагнуть відвернути вас якомога далі.
28. Аллах прагне полегшення для вас, адже людина створена слабкою.

مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ مِنْ فَتْيَتِكُمْ
 الْمُؤْمِنَاتِ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِأَيْمَانِكُمْ
 بَعْضُكُمْ مِنْ بَعْضٍ فَأَنْكِحُوهُنَّ بِإِذْنِ
 أَهْلِهِنَّ وَءَاتُوهُنَّ أَجْرَهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ
 مُحْصَنَاتٍ غَيْرِ مُسْفَحَاتٍ وَلَا مُتَّخِذَاتِ
 أَخْدَانٍ فَإِذَا أَحْصَيْنَ فَإِنْ أَتَيْنَ
 بِفَاحِشَةٍ فَعَلَيْهِنَّ نِصْفُ مَا عَلَى
 الْمُحْصَنَاتِ مِنَ الْعَذَابِ ذَلِكَ لِمَنْ
 خَشِيَ الْعَنَتَ مِنْكُمْ وَأَنْ تَصْبِرُوا
 خَيْرٌ لَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٥٥﴾

رِيدُ اللَّهُ لِيُذَيِّبَ لَكُمْ وَيَهْدِيَكُمْ
 سَبِيلَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَتُوبَ
 عَلَيْكُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٥٦﴾

وَاللَّهُ يُرِيدُ أَنْ يَتُوبَ عَلَيْكُمْ وَيُرِيدُ
 الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الشَّهْوَاتِ أَنْ تَمِيلُوا
 مِيلًا عَظِيمًا ﴿٥٧﴾

رِيدُ اللَّهُ أَنْ يُخَفِّفَ عَنْكُمْ وِجْيَاءَ
 الْإِنْسَانِ ضَعِيفًا ﴿٥٨﴾

29. О ви, які увірували! Не пожирайте майна одне одного шляхом неправди, а займайтеся торгівлею, якою ви будете взаємно задоволені. І не вбивайте одне одного! Воістину, Аллах Милосердний до вас!

30. І хто зробить це через свою ворожість та несправедливість, того Ми вкинемо у вогонь. Це для Аллаха — легко!

31. І якщо ви будете уникати важких гріхів, які заборонені вам, то Ми простимо вам злі вчинки ваші та введемо вас через вхід пошани!

32. Не бажайте того, шляхом чого Аллах віддав перевагу одним із вас перед іншими. Чоловіку — частка з того, що отримав він, а жінці — частка з того, що отримала вона. Тож просіть у Аллаха ласки Його; воістину, Він знає про кожну річ!

33. Для кожної людини Ми дали близьких, які успадковують те, що лишили батьки та найближчі родичі. А тим, із ким ви пов'язані клятвами, віддавайте вашу частку. Воістину, Аллах — кожній речі Свідок!

34. Чоловіки піклуються про жінок, адже Аллах віддав перевагу одним перед іншими,

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ ءَامَنُوْا لَا تَأْكُلُوْا اَمْوَالِكُمْ
بَيْنَكُمْ بِالْبَاطِلِ اِلَّا اَنْ تَكُوْنَ تِجَارَةً عَنْ
تَرَاضٍ مِنْكُمْ وَلَا تَقْتُلُوْا اَنْفُسَكُمْ
اِنَّ اللّٰهَ كَانَ بِكُمْ رَحِيْمًا ﴿٢٩﴾

وَمَنْ يَفْعَلْ ذٰلِكَ عُدُوْنَا وَظُلْمًا فَسَوْفَ نُصَلِّيهٖ
نَارًا وَّكَانَ ذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ يَسِيْرًا ﴿٣٠﴾

اِنْ تَحْتَسِبُوْا كَبِيْرًا مَا تُنْهَوْنَ عَنْهُ
ذُكْرًا عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَذُدَّخَلَكُمْ
مُدْخَلًا كَرِيْمًا ﴿٣١﴾

وَلَا تَتَمَنَّوْا مَا فَضَّلَ اللّٰهُ بِهِءَ بَعْضَكُمْ عَلَى
بَعْضٍ لِّلرِّجَالِ نَصِيْبٌ مِّمَّا كَسَبُوْا
وَلِلنِّسَاءِ نَصِيْبٌ مِّمَّا كَسَبْنَ وَّسَأَلُوْا
اللّٰهَ مِنْ فَضْلِهٖ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ
بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمًا ﴿٣٢﴾

وَلِكُلِّ جَعَلْنَا مَوَالِيْ وَّمَا تَرَكَ
اَوْلَادًا وَّالْاَقْرَبُوْنَ وَالَّذِيْنَ عَقَدْتِ
اَيْمٰنَكُمْ فَمَا تُوْهُرُ نَصِيْبُهُمْ اِنَّ اللّٰهَ
كَانَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدًا ﴿٣٣﴾

الرِّجَالِ قَوٰمُوْنَ عَلَى النِّسَاءِ يِمَّا فَضَّلَ
اللّٰهُ بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ وَّيِمَّا اَنْفَقُوْا مِنْ

а також через те, що чоловіки витрачають своє майно. Праведні жінки покірні, вони бережуть у час відсутності чоловіків те, що Аллах наказав берегти. А тих жінок, непокори яких ви боїтесь, повчайте, уникайте на подружньому ложі та, врешті-решт, злегка бийте. Якщо ж вони послухаються вас, то не шукайте шляху проти них. Воістину, Аллах — Всевишній, Великий!

35. Якщо ви боїтесь розлучення між подружжям, то призначте суддю з його боку та суддю з її боку. Якщо ті бажатимуть миру, то Аллах примирить подружжя. Воістину, Аллах — Всезнаючий, Всевідаючий!

36. Поклоняйтесь Аллаху та не додавайте Йому нікого як рівного. Якнайкраще ставтеся до батьків, родичів, сиріт і бідних; а також до сусідів, які є вашими родичами, і до тих, які не є вашими родичами; до побратима, до подорожнього, а також до рабів ваших. Воістину, Аллах не любить зухвалих і гордих,

37. які самі є скнарами та закликають людей до жадібності, приховують те, що Аллах дарував їм зі Своєї

أَمْوَالِهِمْ فَأَلْصَقَ لِحَتِّهَا فَتَبَتَتْ حَافِظَتُ
لِلْغَيْبِ بِمَا حَفِظَ اللَّهُ وَالَّتِي
تَخَافُونَ نُشُورَهُنَّ فَعِظُوهُنَّ
وَأَهْجُرُوهُنَّ فِي الْمَضَاجِعِ وَأَضْرِبُوهُنَّ
فَإِنْ أَطَعْتَكُمْ فَلَا تَبْغُوا عَلَيْهِنَّ سَبِيلًا
إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا كَبِيرًا ﴿٣٥﴾

وَأَنْ خِفْتُمْ شِقَاقَ بَيْنِهِمَا فَأَبْعُوا حَكَمًا
مِنْ أَهْلِهِ وَحَكَمًا مِنْ أَهْلِهَا إِنْ يُرِيدَا
إِصْلَاحًا يُوَفِّقِ اللَّهُ بَيْنَهُمَا إِنَّ اللَّهَ
كَانَ عَلِيمًا خَبِيرًا ﴿٣٦﴾

﴿٣٦﴾ وَاعْبُدُوا اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ
شَيْئًا وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَبِذِي الْقُرْبَى
وَالْيَتَامَى وَالْمَسْكِينِ وَالْجَارِ ذِي
الْقُرْبَى وَالْجَارِ الْجُنُبِ وَالصَّاحِبِ
بِالْجُنُبِ وَأَبْنِ السَّبِيلِ وَمَا مَلَكَتْ
أَيْمَانُكُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ مَنْ
كَانَ مُخْتَالًا فَخُورًا ﴿٣٧﴾

الَّذِينَ يَبْخَلُونَ وَيَأْمُرُونَ النَّاسَ
بِالْبَخْلِ وَيَكْتُمُونَ مَا آتَاهُمُ اللَّهُ
مِنْ فَضْلِهِ وَأَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا

- ласки. І Ми приготували для невіруючих принизливу кару!
38. Вони жертвують своє майно задля лицемірства перед людьми і не вірують ні в Аллаха, ні в Останній День. Якщо шайтан є комусь приятелем, то поганий же з нього приятель!
39. Як же може зашкодити їм те, що вони увірують в Аллаха та в Останній День і будуть витратити те, чим наділив їх Аллах? Аллах знає про них.
40. Воістину, Аллах нікого не скривдить навіть на вагу порошинки. А якщо вчинок буде добрим, то Він подвоїть його і дарує від Себе велику винагороду!
41. А що буде, коли Ми приведемо свідка із кожної громади, а тебе зробимо свідком над ними?
42. У той День бажатимуть ті, які не увірували та чинили непослух Посланцю, щоб поглинула їх земля. Вони не приховують від Аллаха жодної бесіди!
43. О ви, які увірували! Не наближайтесь до молитви у стані сп'яніння, поки ви не станете усвідомлювати те, що говорите, а також у стані нечистоти, поки не здійснисте омовіння — якщо лише ви не

مُهَيَّبًا ﴿٣٧﴾

وَالَّذِينَ يُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ رِيقًا لِلنَّاسِ
وَلَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَلَا بِالْيَوْمِ
الْآخِرِ وَمَنْ يَكُنِ الشَّيْطَانُ لَهُ
قَرِينًا فَسَاءَ قَرِينًا ﴿٣٨﴾

وَمَا ذَا عَلَيْهِمْ لَوْ آمَنُوا بِاللَّهِ
وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَأَنْفَقُوا
مِمَّا رَزَقَهُمُ اللَّهُ وَكَانَ اللَّهُ
بِهِمْ عَلِيمًا ﴿٣٩﴾

إِنَّ اللَّهَ لَا يَظْلِمُ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ
وَإِنْ تَكُنْ حَسَنَةً يَضْعَفْهَا
وَيُؤْتِ مِنْ لَدُنْهُ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٤٠﴾

فَكَيْفَ إِذَا جِئْتَنَا مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ
بِشَهِيدٍ وَجِئْنَا بِكَ عَلَى هَؤُلَاءِ
شَهِيدًا ﴿٤١﴾

يَوْمَ سِيدُ يَوْمِ الَّذِينَ كَفَرُوا
وَأَعْوَجُوا الرَّسُولَ لَوْ سَأَلْنَا
بِهِمُ الْأَرْضَ وَلَا يَكْتُمُونَ
اللَّهُ حَدِيثًا ﴿٤٢﴾

يَأْتِيهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَاتَقْرَأُوا
الصَّلَاةَ وَأَنْتُمْ سُكَرَى حَتَّى
تَعْلَمُوا مَا تَقُولُونَ وَلَا جُنْبًا
إِلَّا عَابِرِي سَبِيلٍ حَتَّى تَغْتَسِلُوا
وَإِنْ كُنْتُمْ مَرْضَى أَوْ عَلَى سَفَرٍ
أَوْ جَاءَ أَحَدٌ مِنْكُمْ مِنَ الْغَايِطِ
أَوْ لَسْتُمْ عَلَى النِّسَاءِ فَامْسُحُوا
بِأَيْدِيكُمْ بِالْمَاءِ الَّتِي لَأَنْتُمْ
عَلَيْهَا حَتَّى تَعْلَمُوا مَا تَقُولُونَ
وَإِنْ كُنْتُمْ عَابِرِي سَبِيلٍ
فَمَا عَلَيْكُمْ جُنَابُ اللَّهِ إِذَا
تَوَضَّعْتُمْ لِلصَّلَاةِ إِذَا
رَأَيْتُمْ أَنَّ الْبِلَاءَ جَاءَ
بِالْمَطَرِ فَلَا تُسَبِّحُوا بِحَمْدِ
اللَّهِ جُنَابًا لِلَّهِ الْعَلِيِّ
الْكَبِيرِ ﴿٤٣﴾

знаходиться у дорозі. Якщо ж ви хворі, або подорожуєте, або хтось із вас повернувся з вбиральні чи торкався жінок, а після цього ви не знайшли води, то здійсніть омовіння чистою, сухою землею — обітріть нею своє обличчя та руки. Воістину, Аллах — Вибачаючий та Прощаючий!

Див. остаточну заборону на вжиток вина й азартні ігри у дев'яностому аяті сури «Трапеза».

44. Чи ти бачив тих, кому дано частину Писання, а вони обирають оману та прагнуть, щоб і ви зійшли зі шляху?
45. Аллах краще знає ворогів ваших! Достатньо Аллаха як Покровителя! Достатньо Аллаха як Помічника!
46. Серед юдеїв є ті, хто міняє місцями слова і говорить: «Слухаємо і не підкоряємось!», «Слухай те, що не можна почути», «Доглядай за нами», викривляючи язика свої та глузуючи з релігії. Але якби вони говорили: «Слухаємо і підкоряємось!», «Слухай!» та «Поглянь на нас!», то це було б краще та правильніше для них. Нехай же прокляне їх Аллах за невір'я їхнє! Мало ж віруючих серед них!

تَجِدُوا مَاءً فَتَيَمَّمُوا صَعِيدًا طَيِّبًا
فَأَمْسَحُوا بِوُجُوهِكُمْ وَأَيْدِيكُمْ
إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَفْوًا غَفُورًا ﴿٤٦﴾

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ أُوتُوا نَصِيبًا مِّنَ الْكِتَابِ
يَشْتَرُونَ الضَّلَالَةَ وَيُرِيدُونَ أَن يُضَلُّوا
السَّبِيلَ ﴿٤٧﴾

وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِأَعْدَائِكُمْ وَكَفَى بِاللَّهِ وَلِيًّا وَكَفَى
بِاللَّهِ تَصِيرًا ﴿٤٨﴾

مِنَ الَّذِينَ هَادُوا يُحَرِّفُونَ الْكَلِمَ عَن
مَوَاضِعِهِ وَيَقُولُونَ سَمِعْنَا وَعَصَيْنَا
وَأَسْمَعُ غَيْرَ مَسْمُوعٍ وَرَاعِنَا لِيًّا بِأَلْسِنَتِهِمْ
وَطَعَنَّا فِي الَّذِينَ أُوتُوا أَنَّهُمْ قَالُوا أَسْمِعْنَا وَأَطَعْنَا
وَأَسْمَعُ وَأَنْظُرْنَا لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ وَأَقْوَمَ وَلَٰكِن
لَعَنَهُمُ اللَّهُ بِكُفْرِهِمْ فَلَا يُؤْمِنُونَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٤٩﴾

47. О ви, яким дано Писання!
Увіруйте в те, що зіслали Ми як
підтвердження того, що є у вас,
доки Ми не стерли ваші обличчя
та не скрутили їх вам, або й
не прокляли вас, як прокляли
порушників суботи! Здійснився
ж наказ Аллаха!

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا الْكُتُبَ ءَامِنُوا بِمَا نَزَّلْنَا
مُصَدِّقًا لِّمَا مَعَكُمْ مِّن قَبْلُ أَن تَضَلَّسَ
وُجُوهًا فَتَرُدَّهَا عَلَىٰ أَدْبَارِهَا أَوْ تَلْعَنَهُمْ كَمَا لَعَنَّا
أَصْحَابَ السَّبْتِ وَكَانَ أَمْرُ اللَّهِ مَفْعُولًا ﴿٤٧﴾

48. Аллах не прощає, коли Йому
приписують рівних, але прощає
все інше, крім цього, тому, кому
побажає! І хто приписує Аллаху
рівних, той чинить великий
гріх!

إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ لِمَن يَشْرِكْ بِهِ ۚ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ
ذَلِكَ لِمَن يَشَاءُ ۚ وَمَن يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدِ افْتَرَىٰ
إِثْمًا عَظِيمًا ﴿٤٨﴾

49. Невже ти не бачив тих, які
вважають себе пречистими? Таж
ні, це Аллах очищує тих, кого
побажає, і з такими не вчинять
несправедливо навіть на шівку
з кісточки фініка.

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنفُسَهُمْ بِلِلَّهِ يَزْكَىٰ
مِن يَشَاءُ وَلَا يظلمونَ فِتْيَلًا ﴿٤٩﴾

50. Поглянь, як вони зводять
наговір на Аллаха! Достатньо
цього — як гріха очевидного!

أَنْظُرْ كَيْفَ يَقْتُرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكُذِبَ
وَكَفَىٰ بِهِ إِثْمًا مُّبِينًا ﴿٥٠﴾

51. Невже ти не бачив тих, кому
дано частину Писання? Вони
вірують у джібта, тагута і
говорять про невіруючих: «Ці
йдуть правильнішим шляхом,
ніж віруючі!»
«Вірують у джібта, тагута» —
мають багатобожників собі за
спільників.

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ أُوتُوا نَصِيبًا مِّنَ
الْكِتَابِ يُؤْمِنُونَ بِالْجِبْتِ وَالطَّاغُوتِ
وَيَقُولُونَ لِلَّذِينَ كَفَرُوا هَؤُلَاءِ أَهْدَىٰ
مِنَ الَّذِينَ ءَامَنُوا سَبِيلًا ﴿٥١﴾

52. Вони — ті, кого прокляв
Аллах! А кого прокляв Аллах,

أُولَٰئِكَ الَّذِينَ لَعَنَهُمُ اللَّهُ وَمَن يَلْعَنِ اللَّهُ فَلَن

- тому ніколи не знайдеться помічників!
53. Невже вони мають частину влади? Та якби так і було, вони не дали б людям і ямки на кісточці фініка.
54. Невже вони заздять людям через те, що Аллах дарував їм зі своєї ласки? Але ж раніше Ми дарували роду Ібрагіма Писання та мудрість, і дарували їм велику владу!
55. Серед них є ті, які увірували в [Мухаммада], а є й такі, які відвертаються від нього. Достатньо ж палаючої геєни для них!
56. Воістину, тих, які не вірують у Наші знамення, Ми вкинемо у вогонь. Коли їхня шкіра згорить, Ми будемо замінювати її на нову шкіру — для того, щоб вони спробували цю кару на смак! Воістину, Аллах — Великий, Мудрий!
57. А тих, які увірували та чинили добрі справи, Ми введемо у сади, де течуть ріки. Вони будуть там довіку і матимуть там пречистих дружин. І Ми введемо їх у густий затінок!
58. Воістину, Аллах наказує вам повертати довірене майно його власникам. І коли ви судите між

تَجَدَّلَهُ، نَصِيرًا ﴿٥١﴾

أَمْ لَهُمْ نَصِيبٌ مِنَ الْمَلِكِ إِذَا لَأْيُؤُونَ
النَّاسَ نَفِيرًا ﴿٥٢﴾

أَمْ يَحْسُدُونَ النَّاسَ عَلَىٰ مَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ
فَضْلِهِ ۖ فَقَدْ آتَيْنَاهُ آلَ إِبْرَاهِيمَ الْكِتَابَ
وَالْحِكْمَةَ وَآتَيْنَاهُمْ مُلْكًا عَظِيمًا ﴿٥٣﴾

فَمِنْهُمْ مَن ءَامَنَ بِهِ، وَمِنْهُمْ مَن صَدَعَتْهُ
وَكُفَىٰ بِجَهَنَّمَ سَعِيرًا ﴿٥٤﴾

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِنَا سَوْفَ نُصَلِّبُهُمْ نَارًا
كَمَا نُصَلِّبُ جُلُودَهُمْ بِدَلَّتْهُمْ جُلُودًا أُخْرَاهَا
يُذَوِّقُوا الْعَذَابَ ۗ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَزِيزًا حَكِيمًا ﴿٥٥﴾

وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَنُدْخِلُهُمْ
جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا
أَبَدًا ۗ لَهُمْ فِيهَا أَزْوَاجٌ مُّطَهَّرَةٌ وَوَدَّخَاهُمْ
ظِلًّا ظَلِيلًا ﴿٥٦﴾

﴿٥٧﴾ إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تُؤَدُّوا الْأَمَانَاتِ إِلَىٰ
أَهْلِهَا وَإِذَا حَكَمْتُمْ بَيْنَ النَّاسِ أَنْ

людьми, то судить справедливо!
Воістину, яким же прекрасним
є те, чим Аллах повчає вас!
Воістину, Аллах — Всечуючий,
Всевидячий!

59. О ви, які увірували! Коріться Аллаху, коріться Посланцю, а також наділеним владою серед вас! І якщо ви почнете сперечатися про щось, то зверніться із цим до Аллаха та до Його Посланця, якщо віруєте ви в Аллаха та в Останній День! Це — ліпший і кращий наслідок!
60. Невже ти не бачив тих, які вважали, що вони увірували в те, що зіслано тобі, а також в те, що зіслано перед тобою? Вони прагнуть звернутися за судом до тагута, хоча їм було наказано не вірувати в нього! Шайтан прагне, щоб ви заблукали в глибокій омані!
61. І коли говорять їм: «Прийдіть до того, що зіслав Аллах і до Посланця», то ти бачиш, що вони вперто відвертаються від тебе!
62. А що буде, коли вразить їх лихо за те, що вони приготували руками своїми? А потім вони прийдуть до тебе, присягаючись Аллахом: «Ми бажали лише добра та згоди!»

تَحْكُمُوا بِالْعَدْلِ إِنَّ اللَّهَ نِعِمَّا يَعِظُكُمْ بِهِ ۗ
إِنَّ اللَّهَ كَانَ سَمِيعًا بَصِيرًا ﴿٥٩﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ
وَأُولِي الْأَمْرِ مِنْكُمْ فَإِن تَنَزَعْتُمْ فِي شَيْءٍ فَرُدُّوهُ
إِلَى اللَّهِ وَالرَّسُولِ إِن كُنتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ
الْآخِرِ ذَلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا ﴿٦٠﴾

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ بَزَعْنَا عَنْهُمْ آيَاتِنَا
سِيمًا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ وَمَا أَنْزَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ
يُرِيدُونَ أَن يُنْحَاكُمُوكُمْ إِلَى الظُّلُمَاتِ
وَقَدْ أُمِرُوا أَن يَكْفُرُوا بِهِ وَيُرِيدُ
الشَّيْطَانُ أَن يُضِلَّهُمْ ضَلَالًا بَعِيدًا ﴿٦١﴾

وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ تَعَالَوْا إِلَىٰ مَا أَنْزَلَ
اللَّهُ وَإِلَىٰ الرَّسُولِ رَأَيْتُ الْمُنَافِقِينَ
يَصُدُّونَ عَنْكَ صُدُودًا ﴿٦٢﴾

فَكَيْفَ إِذَا أَصَابَتْهُمُ مُصِيبَةٌ بِمَا
قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ ثُمَّ جَاءَهُمْ وَيَخْلِفُونَ بِاللَّهِ
إِن أَرَدْنَا إِلَّا إِلَّا أَحْسَنًا وَتَوْفِيقًا ﴿٦٣﴾

63. Аллах знає те, що в їхніх серцях. Тож відвернися від них, але повчай їх та говори їм на самоті переконливе слово!
64. Ми відсилали посланців для того, щоб їм корилися з дозволу Аллаха. Якби [лицеміри], вчинивши несправедливість до самих себе, прийшли до тебе та попросили прощення у Аллаха, а Посланець просив би прощення для них, то ви знайшли б Аллаха Приймаючим каяття, Милосердним!
65. Таж ні! Клянуся Господом твоїм, не увірують вони, поки не візьмуть тебе суддею в тому, що викликає суперечку між ними. Тоді в душах їхніх не знайдеться опору тому, що ти присудив, і вони цілком підкоряться йому.
66. Якби Ми наказали їм: «Убийте несправедних серед вас!», або «Залиште домівки ваші!», то це зробила би лише меншість із них. Та якби вони зробили те, до чого їх закликають, то це було б краще для них та ще більше зміцнило б їх!
67. І тоді Ми дарували б їм від Себе велику винагороду
68. і повели б їх прямим шляхом!
69. Ті, які коряться Аллаху та Посланцю, будуть разом із

أُولَئِكَ الَّذِينَ يَعْلَمُ اللَّهُ مَا فِي قُلُوبِهِمْ فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ وَعِظْهُمْ وَقُلْ لَهُمْ فِي أَنفُسِهِمْ قَوْلًا بَلِيغًا ﴿٦٣﴾

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ رَّسُولٍ إِلَّا لِيُطَاعَ بِإِذْنِ اللَّهِ وَلَوْ أَنَّهُمْ إِذْ ظَلَمُوا أَنفُسَهُمْ جَاءُوكَ فَاسْتَغْفَرُوا اللَّهَ وَأَسْتَغْفَرَ لَهُمُ الرَّسُولُ لَوَجَدُوا اللَّهَ تَوَّابًا رَحِيمًا ﴿٦٤﴾

فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ حَتَّى يُحَكِّمُوكَ فِي مَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ لَا يَجِدُوا فِي أَنفُسِهِمْ حَرَجًا مِمَّا قَضَيْتَ وَيُسَلِّمُوا تَسْلِيمًا ﴿٦٥﴾

وَلَوْ أَنَّا كَتَبْنَا عَلَيْهِمْ أَنْ اقْتُلُوا أَنفُسَكُمْ أَوِ اخْرُجُوا مِنْ دِيَارِكُمْ مَا فَعَلُوا إِلَّا الْقَلِيلَ مِنْهُمْ وَلَوْ أَنَّهُمْ فَعَلُوا مَا يُوعَظُونَ بِهِ لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ وَأَشَدَّ تَثْبِيثًا ﴿٦٦﴾

وَإِذَا لَاتَيْنَاهُمْ مِنْ لَدُنَّا أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٦٧﴾

وَلَهَدَيْنَاهُمْ صِرَاطًا مُسْتَقِيمًا ﴿٦٨﴾

وَمَنْ يُطِعِ اللَّهَ وَالرَّسُولَ فَأُولَئِكَ مَعَ الَّذِينَ

тими, кого Аллах наділив
Своєю милістю — пророками,
праведниками, мучениками,
благочестивими! Прекрасні ж ці
супутники!

70. Це — ласка Аллаха. Достатньо
Аллаха як Всезнаючого!
71. О ви, які увірували! Будьте
обережні! Виходьте загонами —
або всі разом!
72. Є серед вас такий, який
затримається, а коли вразить
вас лихо, то скаже: «Аллах був
милостивий до мене, тож я не
був там разом із ними!»
73. А якщо вас обгорне ласка
Аллаха, то він — ніби між вами
та ним не було ніякої дружби —
неодмінно скаже: «Якби ж то я
був разом із ними та досягнув
великого успіху!»
74. Нехай же борються на шляху
Аллаха ті, які продали земне
життя за життя наступне! І
хто бореться на шляху Аллаха
і загине або переможе, тому
даруємо Ми велику винагороду!
75. І чому б вам не боротися на
шляху Аллаха заради слабких
чоловіків, жінок і дітей, які
говорять: «Господи наш! Виведи
нас із цього міста, жителі якого
є несправедливими. Даруй нам
від Себе покровителя, даруй
нам від Себе помічника!»

أَنعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ
وَالصَّادِقِينَ وَالشَّهَدَاءِ وَالصَّالِحِينَ
وَحَسُنَ أُولَئِكَ رَفِيقًا ﴿٧٠﴾

ذَلِكَ الْفَضْلُ مِنَ اللَّهِ وَكَفَى بِاللَّهِ عَلِيمًا ﴿٧١﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا خُذُوا حِذْرَكُمْ
فَإِنزِرُوا بُيُوتَ أَوْفِرُوا جَمِيعًا ﴿٧٢﴾

وَإِنَّ مِنْكُمْ لَمَنْ لَيُبَطِّئَنَّ فَإِنْ أَصَابَكُمْ
مُصِيبَةٌ قَالَ قَدْ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيَّ إِذْ لَمْ
أَكُنْ مَعَهُمْ شَهِيدًا ﴿٧٣﴾

وَلَيْنِ أَصَابَكُمْ فَضْلٌ مِنَ اللَّهِ لَيَقُولَنَّ كَأَنْ
لَمْ تَكُنْ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُ مَوَدَّةٌ يَلْبِسْ
كُنُتُ مَعَهُمْ فَأَفُوزَ فَوْزًا عَظِيمًا ﴿٧٤﴾

* فَلْيُقَاتِلْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ الَّذِينَ
يَشْرُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا بِالْآخِرَةِ وَمَنْ
يُقَاتِلْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَيُقَاتِلْ أَوْ يُغْلَبْ
فَسَوْفَ نُؤْتِيَهُ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٧٥﴾

وَمَا لَكُمْ لَأْتَقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ
وَالْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ وَالْوِلْدَانِ
الَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا أَخْرِجْنَا مِنْ هَذِهِ الْقَرْيَةِ
الظَّالِمِ أَهْلِهَا وَاجْعَلْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ وَلِيًّا وَاجْعَلْ لَنَا
مِنْ لَدُنْكَ نَصِيرًا ﴿٧٥﴾

76. Ті, які увірували, борються на шляху Аллаха, а ті, які не увірували, борються на шляху тагута. Боріться ж із прихильниками шайтана! Воістину, хитрощі шайтана — слабкі!

77. Невже ти не бачив тих, кому сказали: «Стримуйте свої руки, звершуйте молитву та давайте закят». І коли було встановлено для них боротьбу, то частина із них почала боятися людей так, як вони бояться Аллаха, або ще й сильніше від того! Вони говорять: «Господи наш! Чому ти встановив для нас боротьбу? Якби ж Ти дав нам невелику відстрочку!» Скажи: «Незначна ж насолода земного життя! Наступне життя краще для того, хто богобоязливий. З вами не вчинять несправедливо навіть на плівку з кісточки фініка!»
«Стримуйте свої руки»: тобто не починайте війни.

78. Де б ви не були, смерть все одно спіткає вас — навіть якщо ви будете на укріплених вежах. Коли трапиться з ними щось добре, то вони говорять: «Це — від Аллаха!» А якщо трапиться з ними щось лихе, то вони говорять: «Це — від тебе!» Скажи: «Все від Аллаха!» Що з

الَّذِينَ آمَنُوا يَفْتَنُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا يُفْتَنُونَ فِي سَبِيلِ الطَّاغُوتِ فَقَاتِلُوا أَوْلِيَاءَ الشَّيْطَانِ إِنَّ كَيْدَ الشَّيْطَانِ كَانَ ضَعِيفًا ﴿٧٦﴾

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ قِيلَ لَهُمْ كُفُّوا أَيْدِيَكُمْ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ فَلَمَّا كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقِتَالُ إِذَا فَرِيقٌ مِنْهُمْ يَخْشَوْنَ النَّاسَ كَخَشْيَةِ اللَّهِ أَوْ أَشَدَّ خَشْيَةً وَقَالُوا رَبَّنَا لِمَ كُتِبَ عَلَيْنَا الْقِتَالُ لَوْلَا أَخَّرْتَنَا إِلَىٰ أَجَلٍ قَرِيبٍ قُلْ مَتَاعُ الدُّنْيَا قَلِيلٌ وَالْآخِرَةُ خَيْرٌ لِمَنِ اتَّقَىٰ وَلَا تُظَاهَمُونَ فَتِيلًا ﴿٧٧﴾

أَيُّنَمَا تَكُونُوا يُدْرِكُكُمُ الْمَوْتُ وَلَوْ كُنْتُمْ فِي بُرُوجٍ مُّشِيدَةٍ وَإِنْ نُضِيبَهُمْ حَسَنَةً يَقُولُوا هَٰذِهِ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ وَإِنْ نُنْضِيبُهُمْ سَيِّئَةً يَقُولُوا هَٰذِهِ مِنْ عِنْدِكَ قُلْ كُلٌّ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ فَتَالِ هَٰؤُلَاءِ الْقَوْمِ لَا يَكَادُونَ بِفَقْهِنِ حَدِيثًا ﴿٧٨﴾

цими людьми? Вони не можуть зрозуміти того, що їм говорять!

79. Що б не трапилось з тобою доброго, це — від Аллаха. Що б не вразило тебе лихого, це — від тебе самого. Ми відіслали тебе Посланцем до людей, і достатньо Аллаха як Свідка!
80. Хто послухався Посланця, той послухався Аллаха! А якщо хто відвернеться, то Ми ж не відсилали тебе наглядачем!
81. І вони говорять: «Ми підкорилися». Але, коли вони йдуть від тебе, то частина із них замишляє вночі зовсім не те, що ти їм говорив. Аллах записує те, що вони замишляють вночі! Відвернися ж від них та покладай сподівання на Аллаха! І достатньо Аллаха як Опікуна!
82. Невже вони не замислюються про Коран? Якби він був не від Аллаха, то вони знайшли б там багато протиріч!
83. І коли приходить до них звістка про безпеку чи небезпеку, то вони розголошують її. Та якби вони спочатку звернулися із нею до Посланця або до наділених владою серед них, то вона стала б відома тим, які могли б вивчити її глибше. Якби не ласка Аллаха до вас та не

مَا أَصَابَكَ مِنْ حَسَنَةٍ فَمِنَ اللَّهِ وَمَا أَصَابَكَ مِنْ سَيِّئَةٍ فَمِنْ نَفْسِكَ وَأَرْسَلْنَاكَ لِلنَّاسِ رَسُولًا وَكَفَى بِاللَّهِ شَهِيدًا ﴿٧٩﴾

مَنْ يُطِيعِ الرَّسُولَ فَقَدْ أَطَاعَ اللَّهَ وَمَنْ تَوَلَّى فَمَا أَرْسَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ حَفِيظًا ﴿٨٠﴾

وَيَقُولُونَ طَاعَةٌ فَإِذَا بَرَأُوا مِنْ عِنْدِكَ بَيَّتَ طَائِفَةٌ مِنْهُمْ غَيْرَ الَّذِي تَقُولُ وَاللَّهُ يَكْتُبُ مَا يُبَيِّتُونَ فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ وَكَفَى بِاللَّهِ وَكِيلًا ﴿٨١﴾

أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْفُرْقَةَ أَنْ وَلَوْ كَانَ مِنْ عِنْدِ غَيْرِ اللَّهِ لَوَجَدُوا فِيهِ اخْتِلَافًا كَثِيرًا ﴿٨٢﴾

وَإِذَا جَاءَهُمْ أَمْرٌ مِنَ الْأَمْنِ أَوِ الْخَوْفِ أَذَاعُوا بِهِ وَوَلَوْ رُدُّوا إِلَى الرَّسُولِ وَالَّذِي أُولَى الْأَمْرِ مِنْهُمْ لَعَلِمَهُ الَّذِينَ يَسْتَنْبِطُونَهُ مِنْهُمْ وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ لَاتَّبَعْتُمُ الشَّيْطَانَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٨٣﴾

милість Його, то всі ви пішли б за шайтаном, окрім небагатьох серед вас.

84. Борися ж на шляху Аллаха, адже ти відповідаєш лише сам за себе. І спонукай віруючих! Можливо, Аллах стримає міць тих, які не увірували. Міць Аллаха сильніша, і покарання Аллаха сильніше!
85. Хто заступиться [за іншого] добрим заступництвом, той матиме в цьому частку. А хто заступиться [за іншого] заступництвом лихим, той матиме в цьому тягар. Воістину, Аллах спостерігає за кожною річчю!
86. І коли вас вітають, то відповідайте ще кращим привітанням або ж таким самим. Воістину, Аллах рахує кожную річ!
87. Аллах! Немає бога, крім Нього! Ми неодмінно зберемо вас у День Воскресіння, у якому немає сумніву! А хто ж правдивіший за Аллаха словом?
88. Чому ви розділилися на дві групи щодо лицемірів? Адже Аллах відкинув їх назад — за те, що робили вони! Невже ви прагнете повести прямим шляхом тих, кого збив зі шляху

فَقَلِّبْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ لَأُكَلِّفَ الْإِنْفُسَ كَ
وَحَرِيصِ الْمُؤْمِنِينَ عَسَى اللَّهُ أَنْ يَكْفِ بِأَسْ
الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ أَشَدُّ بِأَسْ وَأَشَدُّ
تَنكِيلًا ﴿٨٤﴾

مَنْ يَشْفَعْ شَفَعَةً حَسَنَةً يَكُنْ لَهُ
نَصِيبٌ مِّنْهَا وَمَنْ يَشْفَعْ شَفَعَةً سَيِّئَةً يَكُنْ
لَهُ كِفْلٌ مِّنْهَا وَكَانَ اللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ مُّقْتَدِبًا ﴿٨٥﴾

وَإِذَا حُيِّتُمْ بِتَحِيَّةٍ فَحَيُّوا بِأَحْسَنِ مِمَّا
أُورِدُوهَا إِنْ اللَّهُ كَانَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ حَسِيبًا ﴿٨٦﴾

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ يُجْمَعُ كَوْمًا إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ
لَا رَيْبَ فِيهِ وَمَنْ أَصْدَقُ مِنَ اللَّهِ حَدِيثًا ﴿٨٧﴾

*فَمَا لَكُمْ فِي الْمُنَافِقِينَ فِتْنَةٍ وَاللَّهُ
أَكْرَهُمْ بِمَا كَسَبُوا أَلَمْ يَدْرُوا أَنَّ تَهْدُوا مَنْ
أَضَلَّ اللَّهُ وَمَنْ يَضِلَّ اللَّهُ فَلَنْ يُجَدِّدَهُ رَبِّ سَبِيلًا ﴿٨٨﴾

Аллах? А кого збив зі шляху
Аллах, тому ніколи ти не
знайдеш дороги!

89. Вони бажають, щоб ви були невірними — такими невірними, якими є вони самі; і тоді ви будете рівними між собою. Не бери собі приятелів серед них, поки вони не здійснять переселення на шляху Аллаха. Але якщо вони відвернуться, то хапайте їх та вбивайте — де б ви не знайшли їх! Не беріть серед них ні приятелів, ні помічників,
90. окрім тих, які приєдналися до людей, між вами і між якими є договір; а також тих, які прийдуть до вас, а серця їхні будуть стискатися від думки про боротьбу проти вас або проти свого народу. Якби Аллах побажав, то Він зробив би їх сильнішими за вас, і вони неодмінно розпочали би битву із вами! Та якщо вони відступлять, не почнуть битви і запропонують вам мир, то Аллах не дозволить вам жодних дій проти них!
- «Окрім тих» — це стосується згаданої у попередньому аяті боротьби проти невірних, а не виразу «не беріть серед них ні приятелів, ні помічників» (аль-Багаві).*

وَدُّوا لَوْ تَكْفُرُونَ كَمَا كَفَرُوا فَتَكُونُونَ سَوَاءً
فَلَا تَتَّخِذُوا مِنْهُمْ أَوْلِيَاءَ حَتَّىٰ يُهَاجِرُوا
فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَإِن تَوَلَّوْا فَعُدُّوهُمْ وَأَقْتُلُوهُمْ
حَيْثُ وَجَدْتُمُوهُمْ وَلَا تَتَّخِذُوا مِنْهُمْ وِلِيَاءَ
وَلَا نَصِيرًا ﴿٨٩﴾

إِلَّا الَّذِينَ يَصِلُونَ إِلَىٰ قَوْمٍ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ
مِيثَاقٌ أَوْ جَاءُوكُمْ حَصْرَتِ صُدُورُهُمْ أَن
يُقَاتِلُوكُمْ أَوْ يُقَاتِلُوا قَوْمَهُمْ وَلَوْ شَاءَ
اللَّهُ لَسَاطَهُمُ عَلَيْهِمُ فَلَاقَتُوكُمْ فِيَّانٍ
أَعْتَرَلُوكُمْ فَلَمْ يُقَاتِلُوكُمْ وَالْقَوَالِيكُمْ
السَّلَامَ فَمَا جَعَلَ اللَّهُ لَكُمْ عَلَيْهِمْ سَبِيلًا ﴿٩٠﴾

91. Ви знайдете ще й інших, які прагнутимуть до безпеки — від вас і від людей своїх. Кожного разу, коли їх повертають до смуту, вони цілком віддаються їй. І якщо вони не відступлять, не запропонують вам миру та не заберуть свої руки від вас, то хапайте їх та вбивайте — де б ви не віднайшли їх. Проти них Ми дарували вам ясний доказ!
92. І нехай віруючий не вбиває іншого віруючого — хіба як трапиться помилка. І хто помилково вб'є віруючого, то нехай звільнить віруючого раба і нехай сплатить належний викуп його родині — хіба тільки вони побажають роздати це як милостиню. А якщо цей віруючий був із ворожого до вас племені, то звільнить віруючого раба. А якщо він був із племені, між вами і між яким є договір, то слід сплатити належний викуп його родині та звільнити віруючого раба. Якщо хто не в змозі зробити це, то нехай тримає піст два наступних місяці задля каяття перед Аллахом! Аллах — Всезнаючий, Мудрий!
93. А хто вб'є віруючого навмисне, тому відплатою буде геєна, де він буде довіку! Аллах

سَتَجِدُونَ آخَرِينَ يُرِيدُونَ أَنْ يَأْمَنُوا
وَيَأْمَنُوا قَوْمَهُمْ كُلٌّ مَا رَدُّوا إِلَى الْفِتْنَةِ
أَنْكَسُوا بِهَا فَيَأْتِيَهُمْ كُفْرًا يُوَلِّقُونَ
إِلَيْكُمْ أَلْسِنَتَهُمُ وَيَكْفُرُوا أَنْبَابَهُمْ
فَخَذُوهُمْ وَأَقْتُلُوهُمْ حَيْثُ تَقَفْتُمْ
وَهُمْ وَأَوْلِيَاكُمْ جَعَلْنَا الْكُفْرَ عَلَيْهِمْ
سُلْطَانًا مَبِينًا ﴿١١﴾

وَمَا كَانَ لِلْمُؤْمِنِ أَنْ يَقْتُلَ مُؤْمِنًا
إِلَّا خَطَاً وَمَنْ قَتَلَ مُؤْمِنًا خَطَاً فَتَحْرِيرُ
رَقَبَةٍ مُؤْمِنَةٍ وَرِيَّةٌ مُسْلِمَةٌ
إِلَى أَهْلِهَا إِلَّا أَنْ يَصَدَّقُوا فَإِنْ
كَانَ مِنْ قَوْمِ عَدُوِّكُمْ وَهُوَ
مُؤْمِنٌ فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مُؤْمِنَةٍ
وَإِنْ كَانَ مِنْ قَوْمِ بَيْنَكُمْ
وَبَيْنَهُمْ فِدْيَةٌ مُسْلِمَةٌ
إِلَى أَهْلِهَا وَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ
مُؤْمِنَةٍ فَمَنْ لَمْ يَجِدْ فِدْيَةً
فَصِيَامُ شَهْرَيْنِ مُتَتَابِعَيْنِ
تَوْبَةً مِنَ اللَّهِ وَكَانَ
اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١٢﴾

وَمَنْ يَقْتُلْ مُؤْمِنًا مُتَعَمِّدًا فَجَزَاؤُهُ
جَهَنَّمُ خَالِدًا فِيهَا وَغَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِ

розгнівається на нього і прокляне Його! Приготовано для нього велику кару!

Як свідчать тлумачі, цей аят підкреслює важкість гріха вбивства.

94. О ви, які увірували! Коли виступаєте ви на шляху Аллаха, то спочатку розрізняйте, а не кажіть першому, хто привітає вас миром: «Ти не є віруючим!», прагнучи швидкоплинних благ земного життя. Адже у Аллаха — велика здобич! Раніше ви були такими ж самими, та Аллах виявив Свою милість до вас. Тож розрізняйте! Воістину, Аллаху відомо те, що робите ви!

95. Ті віруючі, які сидять вдома і не зазнають труднощів, не рівні з тими, які борються на шляху Аллаха своїм майном та життям. І вищі перед Аллахом ті, які борються на Його шляху своїм майном і життям, а не ті, які сидять вдома. Але всім Аллах обіцяв найкраще! Він підніс тих, які борються, над тими, які сидять вдома — через винагороду велику,

96. вищість від Нього, прощення та милість! Воістину, Аллах — Прощаючий, Милосердний!

وَأَعْتَدُ لَهُ وَعَدَّهُ عَذَابًا عَظِيمًا ﴿١٣﴾

يَتَّيِبُهَا لِلَّذِينَ آمَنُوا إِذَا ضَرَبْتُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَتَيَّبُوا وَلَا تَقُولُوا لِمَنْ آتَىٰ إِلَيْكُمْ السَّلَامَ لَسْتَ مُؤْمِنًا تَبْتَغُونَ عَرَضَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ مَغَانِمٌ كَثِيرَةٌ كَذَلِكَ كُنْتُمْ مِنْ قَبْلُ فَمَنْ آتَىٰ اللَّهُ عَلَيْكُمْ فَتَيَّبُوا وَإِنِ اللَّهُ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ﴿١٤﴾

لَا يَسْتَوِي الْقَاعِدُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ غَيْرُ أُولِي الضَّرَرِ وَالْمُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فَضَّلَ اللَّهُ الْمُجَاهِدِينَ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ عَلَى الْقَاعِدِينَ دَرَجَةً وَلَا وَعَدَ اللَّهُ الْحَسَنَىٰ وَفَضَّلَ اللَّهُ الْمُجَاهِدِينَ عَلَى الْقَاعِدِينَ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿١٥﴾

دَرَجَاتٍ مِّنْهُ وَمَغْفِرَةً وَرَحْمَةً وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿١٦﴾

97. Воістину, коли ангели принесуть смерть тим, які були несправедливими самі до себе, то скажуть їм: «У якому стані ви були?» Ті дадуть відповідь: «Ми були слабкими на землі!» Їм скажуть: «Хіба земля Аллаха не широка? Ви ж могли здійснити переселення!» Притулком для таких буде геєна! Мерзотне ж це місце для повернення!
98. Окрім слабких чоловіків, жінок та дітей, які не спроможні хитрувати та не можуть знайти шлях [для переселення].
99. Можливо, Аллах дарує прощення їм; воістину, Аллах вибачає та прощає!
100. І хто здійснить переселення на шляху Аллаха, той знайде на землі багато притулків та достаток! А хто вийде зі свого будинку, здійснюючи переселення на шляху Аллаха та Його Посланця, і спіткає того смерть, то його винагородить Аллах! Аллах — Прощаючий, Милосердний!
101. Якщо ви подорожуєте землею, то не буде вам гріха скоротити деякі молитви через страх перед смутою з боку невіруючих. Воістину, невіруючі для вас — справжні вороги!

إِنَّ الَّذِينَ تَوَفَّيْنَاهُمُ الْمَلَائِكَةُ ظَالِمِي أَنْفُسِهِمْ
 قَالُوا فِيمَ كُنْتُمْ قَالُوا كُنَّا مُسْتَضْعَفِينَ فِي الْأَرْضِ
 قَالُوا أَلَمْ تَكُنْ أَرْضَ اللَّهِ وَسَعَةً فَهَاجِرُوا فِيهَا
 قَالُوا بَلَىٰ مَا وُفِّيَهُمْ جَهَنَّمُ وَسَاءَتْ مَصِيرًا ﴿١٧﴾

إِلَّا الْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ
 وَالْوِلْدَانَ لَا يَسْتَطِيعُونَ حِيلَةً وَلَا يَهْتَدُونَ
 سَبِيلًا ﴿١٨﴾

قَالُوا لَيْكَ عَسَىٰ اللَّهُ أَنْ يَعْزِمَ عَنْهُمْ
 وَكَانَ اللَّهُ عَفُورًا غَفُورًا ﴿١٩﴾

﴿ وَمَنْ يُهَاجِرْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ يَجِدْ فِي الْأَرْضِ
 مُرَاعًا كَثِيرًا وَسَعَةً وَمَنْ يَخْرُجْ مِنْ بَيْتِهِ
 مُهَاجِرًا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ ثُمَّ يُدْرِكْهُ الْمَوْتُ فَقَدْ
 وَقَعَ أَجْرُهُ عَلَى اللَّهِ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ﴾ ﴿٢٠﴾

وَإِذَا صَرُّتُمْ فِي الْأَرْضِ فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ
 تَقْصُرُوا مِنَ الصَّلَاةِ إِنْ خِفْتُمْ أَنْ يَفْتِكُمُ الَّذِينَ
 كَفَرُوا إِنْ الْكَافِرِينَ كَانُوا أَلْكُمْ عَدَاؤًا مُّهِينًا ﴿٢١﴾

102. Коли ти перебуваєш з віруючими на молитві, то нехай частина із них стоїть поряд із тобою і тримає зброю свою. І коли звершать вони земний уклін, то нехай стануть позаду вас. Потім нехай прийде інша частина віруючих, яка ще не молилася, і нехай вона молиться разом із тобою, виявляючи обережність і тримаючи в руках свою зброю. Ті, які не вірують, бажають, щоб ви забули про свою зброю та спорядження, і тоді вони напали б на вас. Та не буде вам гріха, якщо відкладете ви зброю, потрапивши під сильну зливу чи захворівши. Але будьте обережними! Воістину, Аллах приготував для невіруючих принизливу кару!

103. Коли ви звершите молитву, то згадуйте Аллаха — стоячи, сидячи та лежачи. І коли ви опинитеся у безпеці, то звершуйте повну молитву. Воістину, молитва встановлена для віруючих у визначені часи.

104. І не слабшайте, переслідуючи [невіруючих] людей. Якщо ви страждаєте, то і вони страждають так, як страждаєте ви. Але ви сподіваєтесь на те від Аллаха, на що не сподіваються вони. Аллах — Всезнаючий, Мудрий!

وَإِذَا كُنْتُمْ فِيهِمْ فَأَقَمْتَ لَهُمُ الصَّلَاةَ
فَأَتَقَرُّ طَائِفَةٌ مِنْهُمْ مَعَكَ وَيَأْخُذُوا
أَسْلِحَتَهُمْ فَإِذَا سَجَدُوا فَلْيَكُونُوا مِنْ
وَرَائِكُمْ وَلَتَأْتِ طَائِفَةٌ أُخْرَىٰ لَمْ يُصَلُّوا
فَلْيَصَلُّوا مَعَكَ وَلْيَأْخُذُوا حِذْرَهُمْ
وَأَسْلِحَتَهُمْ ۗ وَذَٰلِكَ لِكَيْ تَقَرُّوا
لَوْ تَفْلَحُونَ عَنْ أَسْلِحَتِكُمْ وَأَمْتِعَتِكُمْ
فَيَمِيلُونَ عَلَيْكُمْ مَيْلَةً وَاحِدَةً وَلَا جُنَاحَ
عَلَيْكُمْ إِنْ كَانَ بِكُمْ أَذَىٰ مِنْ مَطَرٍ
أَوْ كُنْتُمْ مَرْضَىٰ أَنْ تَضَعُوا أَسْلِحَتَكُمْ ۗ
وَخُذُوا حِذْرَكُمْ ۗ إِنَّ اللَّهَ أَعَدَّ لِلْكَافِرِينَ
عَذَابًا مُّهِينًا ﴿١٠٢﴾

وَإِذَا أَقَضْتُمُ الصَّلَاةَ فَادْكُرُوا اللَّهَ قِيَمًا
وَقُعُودًا وَعَلَىٰ جُنُوبِكُمْ فَإِذَا
أَطْمَأْنَنْتُمْ فَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ ۗ إِنَّ الصَّلَاةَ
كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ كِتَابًا مَوْقُوتًا ﴿١٠٣﴾

وَلَا تَهِنُوا فِي ابْتِغَاءِ الْقَوْمِ ۗ إِنْ تَكُونُوا
تَأْمِنُونَ فَإِنَّهُمْ يَأْمِنُونَ كَمَا تَأْمِنُونَ ۗ
وَتَرْجُونَ مِنَ اللَّهِ مَا لَا يَرْجُونَ ۗ
وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١٠٤﴾

105. Воістину, Ми зіслали тобі Писання в істині, щоб ти судив поміж людьми так, як показав тобі Аллах. Тож не будь для зрадників захисником,
106. і благай прощення у Аллаха. Воістину, Аллах — Прощаючий, Милосердний!
107. І не сперечайся на користь тих, які зраджують самі себе. Воістину, Аллах не любить зрадників та грішників.
108. Вони можуть заховатися від людей, але не зможуть заховатися від Аллаха. Адже Він перебуває із ними, коли вони вночі замишляють слова, якими Він не буде задоволений. Аллах осягає те, що роблять вони!
109. Ось ви сперечаетесь на їх користь у земному житті. Але хто буде сперечатись на їх користь перед Аллахом у Судний День? І хто буде їхнім опікуном?
110. Але хто скоїть зле або буде несправедливим до самого себе, а потім благатиме прощення у Аллаха, той знайде Аллаха Прощаючим, Милосердним!
111. І хто скоїв щось гріховне, той скоїв його лише проти самого себе. Аллах — Всезнаючий, Мудрий!

إِنَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ لِتَحْكُمَ
بَيْنَ النَّاسِ بِمَا أَرَاكَ اللَّهُ وَلَا تَكُنْ
لِلْخَائِبِينَ خَصِيمًا ﴿١٠٥﴾

وَأَسْتَغْفِرِ اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ
عَفُورًا رَحِيمًا ﴿١٠٦﴾

وَلَا تُجَادِلْ عَنِ الَّذِينَ يَخْتَلُونَ أَنفُسَهُمْ
إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ مَنْ كَانَ خَوَاتًا أَثِيمًا ﴿١٠٧﴾

يَسْتَخْفُونَ مِنَ النَّاسِ وَلَا يَسْتَخْفُونَ
مِنَ اللَّهِ وَهُوَ مَعَهُمْ إِذْ يُبَيِّنُونَ مَا لَا
يَرْضَى مِنَ الْقَوْلِ وَكَانَ اللَّهُ
بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطًا ﴿١٠٨﴾

هَآأَنْتُمْ هَآؤَآءٌ جَدَلْتُمْ عَنْهُمْ فِي الْحَيَاةِ
الدُّنْيَا فَمَنْ يُجَادِلِ اللَّهَ عَنْهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ
أَمْ مَنْ يَكُونُ عَلَيْهِمْ وَكِيلًا ﴿١٠٩﴾

وَمَنْ يَعْمَلْ سُوءًا أَوْ يَظْلِمْ نَفْسَهُ دُئِمًّا
يَسْتَغْفِرِ اللَّهَ يَجِدِ اللَّهَ عَفُورًا رَحِيمًا ﴿١١٠﴾

وَمَنْ يَكْسِبْ إِثْمًا فَإِنَّمَا يَكْسِبُهُ عَلَى
نَفْسِهِ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١١١﴾

112. І хто скоїв щось помилкове чи гріховне, а потім приписав його невинному, той поклав на себе тягар наклепу та явного гріха!
113. Якби не ласка Аллаха до вас та не милість Його, то частина із них неодмінно забажала би збити тебе зі шляху. Але вони не зіб'ють зі шляху нікого, окрім самих себе, і вони не зможуть завдати тобі ніякої шкоди. Аллах зіслав тобі Писання та мудрість і Він навчив тебе тому, чого ти раніше не знав. Велика ж ласка Аллаха до тебе!
114. Немає добра в більшості їхніх потаємних розмов, якщо тільки вони не будуть закликати до милостині, добра чи миру поміж людьми. І хто зробить це, прагнучи до вдоволення Аллаха, тому даруємо Ми велику винагороду!
115. І того, хто буде суперечити Посланцю навіть після того, як йому став зрозумілий прямий шлях і не піде шляхом віруючих, того Ми скеруємо туди, куди він звернувся — та й вкинемо до гесни! Мерзотне ж це місце для повернення!
116. Воістину, Аллах не прощає, коли Йому додають рівних, але прощає все, окрім цього, тому, кому побажає! І хто додає

وَمَنْ يَكْسِبْ خَطِيئَةً أَوْ إِثْمًا ثُمَّ يَرْمِ بِهِ بَرِيئًا فَقَدِ احْتَمَلَ بُهْتَانًا وَإِثْمًا مُّبِينًا ﴿١١٢﴾

وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكَ وَرَحْمَتُهُ وَهَمَّتْ طَائِفَةٌ مِّنْهُمْ أَنْ يُضِلُّوكَ وَمَا يُضِلُّونَ إِلَّا أَنْفُسَهُمْ وَمَا يَصُرُّونَكَ مِن شَيْءٍ وَأَنْزَلَ اللَّهُ عَلَيْكَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَعَلَّمَكَ مَا لَمْ تَكُن تَعْلَمُ وَكَانَ فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكَ عَظِيمًا ﴿١١٣﴾

* لَّا خَيْرَ فِي كَثِيرٍ مِّنْ نَّجْوَاهُمْ إِلَّا مَنْ أَمَرَ بِصَدَقَةٍ أَوْ مَعْرُوفٍ أَوْ إِصْلَاحٍ بَيْنَ النَّاسِ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ فَسَوْفَ نُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿١١٤﴾

وَمَنْ يُشَاقِقِ الرَّسُولَ مِن بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُ الْهُدَىٰ وَيَتَّبِعْ غَيْرَ سَبِيلِ الْمُؤْمِنِينَ نُوَلِّهِ مَا تَوَلَّىٰ وَنُصَلِّهِ ۗ جَهَنَّمَ وَسَاءَتْ مَصِيرًا ﴿١١٥﴾

إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ لِمَن يَشْرِكْ بِهِ ۚ وَيَغْفِرُ لِمَن دُونَ ذَلِكَ لِمَن يَشَاءُ ۚ وَمَن يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا بَعِيدًا ﴿١١٦﴾

Аллаху рівних, той заблукав у глибокій омані!

117. Вони кличуть замість Нього лише названі жіночими іменами божества. І вони не кличуть нікого іншого, як тільки бунтівного шайтана!

إِنْ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ إِلَّا إِنْتَاؤًا وَإِنْ يَدْعُونَ إِلَّا الشَّيْطَانَ مَرِيدًا ﴿١١٧﴾

118. Аллах прокляв його. А він сказав: «Я неодмінно заберу певну частину Твоїх рабів!

لَعْنَةُ اللَّهِ وَقَالَ لَا تَخِذَنَّ مِنْ عِبَادِكَ نَصِيبًا مَفْرُوضًا ﴿١١٨﴾

119. Я зіб'ю їх зі шляху, зваблю марними сподіваннями, накажу їм відрізати вуха худобі та змінювати творіння Аллаха». І хто узяв собі шайтана покровителем замість Аллаха, той вже зазнав очевидних втрат.

وَلَا ضَلَّتْهُمْ وَلَا مُتَّبِعَتْهُمْ وَلَا مَرْبَهُمْ فَلْيَبْتَئِكُنَّ آذَانَ الْأَنْعَامِ وَلَا مَرْبَهُمْ فَلْيَغْيِرْ خَلْقَ اللَّهِ وَمَنْ يَتَّخِذِ الشَّيْطَانَ وَلِيًّا مِنْ دُونِ اللَّهِ فَقَدْ خَسِرَ خُسْرَانًا مُبِينًا ﴿١١٩﴾

120. Він дає обіцянки їм та зваблює марними сподіваннями. Але шайтан обіцяє їм ніщо інше, як тільки спокусу!

يَعِدُهُمْ وَيُمَيِّتُهُمْ وَمَا يَعِدُهُمُ الشَّيْطَانُ إِلَّا الْغُرُورًا ﴿١٢٠﴾

121. Домівкою таких буде геена. І вони не знайдуть порятунку від неї!

أُولَئِكَ مَا وَلَّهُمْ جَهَنَّمَ وَلَا يَجِدُونَ عَنْهَا مَجِيصًا ﴿١٢١﴾

122. А тих, які увірували і творили добрі справи, Ми введемо в сади, де течуть ріки. Вони будуть там довіку. Обіцянка Аллаха — істина; і хто ж правдивіше від Аллаха словом?

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَنُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا أَنْهَارٌ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا وَعْدَ اللَّهِ حَقًّا وَمَنْ أَصْدَقُ مِنَ اللَّهِ قِيلًا ﴿١٢٢﴾

123. І це не залежить від ваших бажань чи бажань людей Писання. І хто чинить зло,

لَيْسَ بِأَمَانِيكُمْ وَلَا أَمَانِي أَهْلِ الْكِتَابِ مَنْ يَعْمَلْ سُوءًا يُجْرِبْ بِهِ وَلَا يَجِدْ لَهُ مِنْ

тому відплатять тим же, і не знайдеться йому, окрім Аллаха, ні покровителів, ні помічників!

124. І хто не робив би добрих справ — віруючий чоловік чи віруюча жінка, то увійдуть вони до раю, і не вчинять із ними несправедливо навіть на плівку із кісточки фініка.
125. У кого краща релігія, ніж у того, хто підкорив себе Аллаху, є праведним та йде за вірою Ібрагіма-ханіфа? Аллах же зробив Ібрагіма Своїм другом.
126. Аллаху належить те, що на небесах і те, що на землі. Адже Аллах осягає кожну річ!
127. Тебе просять встановити припис щодо жінок. Скажи: «Аллах встановлює вам припис щодо них і щодо того, про що читаєте ви у Писанні — про осиротілих жінок, яким ви не дасте того, що належить їм, маючи бажання одружитися з ними; а також про безпомічних дітей і про те, щоб ви ставились до сиріт справедливо». І яке благо ви не робили б, Аллах знає про це! *«Про безпомічних дітей» — малих дітей, які ще не можуть вступити у право користування спадком.*

دُونَ اللَّهِ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ﴿١٢٤﴾

وَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ مِنْ ذَكَرٍ أَوْ أُنْثَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأُولَٰئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ وَلَا يُظْلَمُونَ نَقِيرًا ﴿١٢٥﴾

وَمَنْ أَحْسَنُ دِينًا مِمَّنْ أَسَمَرَ وَجْهَهُ لِلَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ وَاتَّبَعَ مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَاتَّخَذَ اللَّهُ إِبْرَاهِيمَ خَلِيلًا ﴿١٢٦﴾

وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ مُّحِيطًا ﴿١٢٧﴾

وَيَسْأَلُونَكَ فِي النِّسَاءِ قُلِ اللَّهُ يُقَيِّدُكُمْ فِيهِنَّ وَمَا يُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ فِي الْكِتَابِ فِي يَتْلَىٰ النِّسَاءِ الَّتِي لَا تُوَلُّوهُنَّ مَا كَتَبَ لَهُنَّ وَتَرَعَبُونَ أَنْ تَنْكِحُوهُنَّ وَالْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الْوُلْدَانِ وَأَنْ تَقُومُوا لِلْيَتَامَىٰ بِالْقِسْطِ وَمَا تَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِهِ عَلِيمًا ﴿١٢٨﴾

128. Якщо жінка боїться неприязні чоловіка чи він уникає її, то не буде їм обом гріха, якщо вони поладять між собою миром, адже злагода — краща! Люди є жадібними, але, якщо ви будете доброчинними та богобоязливими, то, воістину, Аллаху відомо те, що робите ви!

وَإِنْ أَمْرَةٌ خَافَتْ مِنْ بَعْلِهَا نُشُورًا أَوْ إِعْرَاضًا فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا أَنْ يُصْلِحَا بَيْنَهُمَا صُلْحًا وَالصُّلْحُ خَيْرٌ وَأُحْضِرَتِ الْأَنْفُسُ الشُّحَّ وَإِنْ تُحْسِنُوا وَتَتَّقُوا فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ﴿١٢٨﴾

129. Ви ніколи не зможете однаково ставитися до всіх дружин зі справедливістю, навіть якщо ви прагнете до цього. Не схиляйтесь до однієї, залишаючи іншу в невизначеності. І якщо ви будете праведними та богобоязливими, то, воістину, Аллах — Прощаючий, Милосердний!

وَلَنْ تَسْتَطِيعُوا أَنْ تَعْدِلُوا بَيْنَ النِّسَاءِ وَلَوْ حَرَصْتُمْ فَلَا تَمِيلُوا كُلَّ الْمِيلِ فَتَدْرُوهَا كَالْمُعَالَفَةِ وَإِنْ تُصْلِحُوا وَتَتَّقُوا فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿١٢٩﴾

130. А якщо [подружжя] розлучиться, то кожного з них Аллах збагатить від щедрості Своєї. Аллах — Щедрий, Мудрий!

وَإِنْ يَتَفَرَّقَا يُغْنِ اللَّهُ كُلًّا مِنْ سَعَتِهِ وَكَانَ اللَّهُ وَاسِعًا حَكِيمًا ﴿١٣٠﴾

131. Аллаху належить те, що на небесах і те, що на землі. І Ми вже заповідали тим, кому дано Писання раніше за вас, а також вам, щоб ви боялися Аллаха. А якщо ви не увіруєте, то Аллаху належить те, що на небесах і те, що на землі, і Аллах — Багатий, Хвалимий!

وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَلَقَدْ وَصَّيْنَا الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَإِيَّاكُمْ أَنْ اتَّقُوا اللَّهَ وَإِنْ تَكْفُرُوا فَإِنَّ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَكَانَ اللَّهُ غَنِيًّا حَمِيدًا ﴿١٣١﴾

132. Аллаху належить те, що на небесах і те, що на землі. І достатньо Аллаха як Опікуна!
133. Якщо Він побажає, то забере вас — о люди! — і приведе нових. Адже Аллах спроможний на це!
134. І якщо хто прагне винагородити земного життя, то у Аллаха — винагорода земного життя і життя наступного. Аллах — Всечуючий, Всевидячий!
135. О ви, які увірували! Тримайтесь справедливості, коли будете ви свідками перед Аллахом, навіть якщо це свідчення буде проти вас самих, ваших батьків чи родичів. Буде це багатий чи бідний, їхня справа належить Аллаху. Не йди за пристрастю, щоб не порушити справедливості. Якщо ж ви спотворите [свідчення] або відмовитесь від нього, то, воістину, Аллаху відомо те, що робите ви!
136. О ви, які увірували! Віруйте в Аллаха, Його Посланця і Писання, яке Він зіслав Посланцю Своєму; а також у Писання, яке було зіслано раніше. І хто не вірує в Аллаха, Його ангелів, Його писання, Його посланців та в Останній День, той заблукав у глибокій омані!

وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَكَفَى
بِاللَّهِ وَكِيلًا ﴿١٣٢﴾

إِنْ يَشَاءُ يُدْهِبْكُمْ أَهْلَهَا النَّاسَ وَيَأْتِ
بِآخَرِينَ ۗ وَكَانَ اللَّهُ عَلَىٰ ذَٰلِكَ قَدِيرًا ﴿١٣٣﴾

مَنْ كَانَ يُرِيدُ ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ
الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ ۗ وَكَانَ اللَّهُ سَمِيعًا
بَصِيرًا ﴿١٣٤﴾

* يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا كُونُوا قَوَّامِينَ بِالْقِسْطِ
شُهَدَاءَ لِلَّهِ وَلَوْ عَلَىٰ أَنْفُسِكُمْ أَوِ الْوَالِدِينَ
وَالْأَقْرَبِينَ ۚ إِنْ يَكُنْ غَنِيًّا أَوْ فَقِيرًا فَاللَّهُ
أَوْلَىٰ بِهِمَا فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ تَعْدِلُوا
وَإِنْ تَلَاؤُوا أَوْ نَعَرَ ضُوفَاتِ اللَّهِ كَانَ بِمَا
تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ﴿١٣٥﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا ءَامِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ
وَالْكِتَابِ الَّذِي نَزَّلَ عَلَىٰ رَسُولِهِ
وَالْكِتَابِ الَّذِي أَنْزَلَ مِن قَبْلُ ۗ وَمَنْ
يَكْفُرْ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ ۖ وَكُتُبِهِ ۖ وَرُسُلِهِ ۖ
وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا بَعِيدًا ﴿١٣٦﴾

137. Воістину, тих, які увірували, а потім стали невіруючими, а потім знову увірували і знову стали невіруючими, ще й додавши собі невір'я — тих не простить Аллах і не вкаже їм шляху!

إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا ثُمَّ ءَامَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا ثُمَّ ءَادُوا كُفْرًا لَّمْ يَكُنِ اللَّهُ لِيُغْفِرْ لَهُمْ وَلَا لِيُهْدِيَهُمْ سَبِيلًا ﴿١٣٧﴾

138. Сповісти ж добру звістку лицемірам — про те, що чекає на них болісна кара!

بَشِيرِ الْمُنَافِقِينَ بِأَنَّ لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٣٨﴾

139. Тим, які беруть собі за приятелів невіруючих, нехтуючи віруючими! Невже вони прагнуть отримати від них силу? Воістину, вся сила належить Аллаху!

الَّذِينَ يَتَّخِذُونَ الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ أَبِئْتَعُونَ عِنْدَهُمُ الْعِزَّةَ فَإِنَّ الْعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا ﴿١٣٩﴾

140. Аллах вже зіслав вам у Писанні, щоб ви не сідали разом із тими, які, почувши знамення Аллаха, не вірують у них та насміхаються з них — поки вони не почнуть розмовляти про щось інше. Інакше ви будете схожі на них! Воістину, Аллах збере лицемірів та невіруючих у геєні — усіх!

وَقَدْ نَزَّلَ عَلَيْكُمْ فِي الْكِتَابِ أَنْ إِذَا سَمِعْتُمْ ءَايَاتِ اللَّهِ يُكْفَرُ بِهَا وَيُسْتَهْزَأُ بِهَا فَلَا تَقْعُدُوا مَعَهُمْ حَتَّى يَخُوضُوا فِي حَدِيثٍ غَيْرِهِ وَإِن كُنْتُمْ إِذَا مَثَلُهُمْ ۗ إِنَّ اللَّهَ جَامِعُ الْمُنَافِقِينَ وَالْكَافِرِينَ فِي جَهَنَّمَ جَمِيعًا ﴿١٤٠﴾

141. Вони очікують того, що трапиться з вами. Якщо прийде до вас від Аллаха перемога, то вони скажуть: «Хіба ж ми не були з вами?» А якщо перемога буде на боці невіруючих, то вони скажуть: «Хіба ж ми не допомагали вам та не захищали

الَّذِينَ يَتَرَبَّصُّونَ بِكُمْ فَإِن كَانَ لَكُمْ فَتْحٌ مِنَ اللَّهِ قَالُوا أَلَمْ نَكُنْ مَعَكُمْ وَإِن كَانِ لِلْكَافِرِينَ نَصِيبٌ قَالُوا أَلَمْ نَسْتَحِذْكُمْ عَلَيْكُمْ وَتَمْنَعَكُمُ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ۗ فَاللَّهُ يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلَنْ يَجْعَلَ اللَّهُ لِلْكَافِرِينَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ سَبِيلًا ﴿١٤١﴾

- вас від віруючих?» Аллах розсудить між вами в День Воскресіння, і Аллах ніколи не дарує невіруючим переваги над віруючими!
142. Воістину, лицеміри намагаються обманути Аллаха, а насправді Він обманює їх. І коли вони звершують молитву, то роблять це з лінощами, тільки показуючи себе перед людьми та рідко згадуючи Аллаха,
143. хитаючись посередині — ні до цих, ні до тих. А кого Аллах збив зі шляху, тому ти не знайдеш дороги!
144. О ви, які увірували! Не беріть собі за приятелів невіруючих замість віруючих. Невже ви прагнете, щоб Аллах мав проти вас очевидний доказ?
145. Воістину, лицеміри опиняться на самому дні пекла. І ти не знайдеш для них помічника!
146. Окрім тих, які покаялись, виправились, шукали захисту в Аллаха та були щирими у своїй вірі перед Аллахом. Саме вони будуть разом із віруючими; і Аллах дарує віруючим велику винагороду!
147. Невже Аллах буде карати вас, якщо ви будете вдячними та віруючими? Аллах — Вдячний, Всезнаючий!

إِنَّ الْمُنَافِقِينَ يُخَادِعُونَ اللَّهَ وَهُوَ خَدِيعُهُمْ وَإِذَا قَامُوا إِلَى الصَّلَاةِ قَامُوا كُسَالًا يُرَاءُونَ النَّاسَ وَلَا يَذْكُرُونَ اللَّهَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿١٤٢﴾

مُدْبِئِينَ بَيْنَ يَدَيْكَ لَا إِلَى هَؤُلَاءِ وَلَا إِلَى هَؤُلَاءِ وَمَنْ يُضِلِلِ اللَّهُ فَلَنْ تَجِدَ لَهُ سَبِيلًا ﴿١٤٣﴾

يَتَّيِبُهَا لِلَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ أَتُرِيدُونَ أَنْ تَجْعَلُوا لِلَّهِ عَلَيْكُمْ سُلْطَانًا مُبِينًا ﴿١٤٤﴾

إِنَّ الْمُنَافِقِينَ فِي الدَّرَكِ الْأَسْفَلِ مِنَ النَّارِ وَلَنْ تَجِدَ لَهُمْ نَصِيرًا ﴿١٤٥﴾

إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا وَأَصْلَحُوا وَاعْتَصَمُوا بِاللَّهِ وَأَخْلَصُوا دِينَهُمْ لِلَّهِ فَأُولَٰئِكَ مَعَ الْمُؤْمِنِينَ ۗ وَسَوْفَ يُؤْتِ اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿١٤٦﴾

مَا يَفْعَلُ اللَّهُ بِعَدَابِكُمْ إِنْ شَكَرْتُمْ وَءَامَنْتُمْ وَكَانَ اللَّهُ شَاكِرًا عَلِيمًا ﴿١٤٧﴾

148. Аллах не любить привселюдного лихослів'я, хіба як вчинили несправедливо із кимось. Аллах — Всечуючий, Всезнаючий!
149. Якщо робитимете ви добро відкрито чи потаємно, або ж простите зло, то Аллах — Прощаючий, Всемогутній!
150. Воістину, ті, які не вірують в Аллаха та Його посланців, намагаються провести межу між Аллахом та Його посланцями і говорять: «Ми віримо в одних, та не віримо в інших», прагнучи обрати середній шлях.
151. Вони — справжні невіруючі. А для них Ми приготували принизливу кару!
152. А тим, хто увірував у Аллаха та Його посланців, і хто не проводить жодної межі між ними, Він дасть винагороду їхню. Аллах — Прощаючий, Милосердний!
153. Просять тебе люди Писання, щоб зіслав ти їм писання з неба. Вони вже просили в Муси ще більшого й говорили: «Покажи нам Аллаха на власні очі!» Та вразила їх блискавка за несправедливі слова їхні. Але після того, як прийшли до них ясні знамення, узяли вони собі

* لَا يُحِبُّ اللَّهُ الْجَهْرَ بِالسُّوءِ مِنَ الْقَوْلِ
إِلَّا مَنْ ظَلَمَ وَكَانَ اللَّهُ سَمِيعًا عَلِيمًا ﴿١٤٨﴾

إِنْ تَبُدُّوْا خَيْرًا أَوْ تَخْفَوْهُ أَوْ تَعْفَوْا عَنْ سُوءٍ
فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ عَفُوًّا قَدِيرًا ﴿١٤٩﴾

إِنَّ الَّذِينَ يَكْفُرُونَ بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ وَيُرِيدُونَ
أَنْ يُفَرِّقُوا بَيْنَ اللَّهِ وَرُسُلِهِ وَيَقُولُونَ نُؤْمِنُ
بِبَعْضٍ وَنَكْفُرُ بِبَعْضٍ وَيُرِيدُونَ أَنْ
يَتَّخِذُوا بَيْنَ ذَلِكَ سَبِيلًا ﴿١٥٠﴾

أُولَئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ حَقًّا وَأَعْتَدْنَا
لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُهِينًا ﴿١٥١﴾

وَالَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ وَلَمْ يُفَرِّقُوا
بَيْنَ أَحَدٍ مِنْهُمْ أُولَئِكَ سَوْفَ
يُؤْتِيهِمْ أَجْرَهُمْ وَكَانَ اللَّهُ عَفُوًّا رَحِيمًا ﴿١٥٢﴾

يَسْأَلُكَ أَهْلُ الْكِتَابِ أَنْ تُنزِلَ عَلَيْهِمْ
كِتَابًا مِنَ السَّمَاءِ فَقَدْ سَأَلُوا مُوسَى أَكْبَرَ
مِنْ ذَلِكَ فَقَالُوا أَرِنَا اللَّهَ جَهْرَةً فَأَخَذَتْهُمُ
الصَّاعِقَةُ ظُلْمَتَهُمْ ثُمَّ أَخَذُوا الْعَجَلِ مِنْ
بَعْدِ مَا جَاءَتْهُمُ الْبَيِّنَاتُ فَعَفَوْنَا عَنْ
ذَلِكَ وَعَآتَيْنَا مُوسَى سُلْطٰنًا مُّمبِينًا ﴿١٥٣﴾

тільця [для поклоніння]. Проте Ми простили їм це, та й дали Мусі ясні докази.

154. Ми звели перед ними гору, відповідно до Нашого завіту із ними, та й сказали їм: «Увійдіть до брами, низько кланяючись!» І ще сказали Ми їм: «Не порушуйте суботи!», і взяли Ми з них обіцянку твердо.
155. За порушення завіту свого, за невір'я їхнє у знамення Аллаха та за їхнє вбивство пророків без права на те, за їхні слова: «Закриті серця наші!» — але ж це Аллах запечатав їх за невір'я їхнє, і слабка віра їхня, —
156. за їхнє невір'я і за те, що звели вони на Мар'ям великий наклеп,
157. та за слова їхні: «Воістину, ми вбили Ісу, сина Мар'ям!»), але ж вони не вбили його та не розіп'яли, а це лише так здалося їм. Воістину, ті, які сперечаються про нього, перебувають у сумніві, і немає у них знання, а лише йдуть вони за здогадками. Справді, вони не вбивали його.
158. Це Аллах підніс його до Себе; Аллах — Великий, Мудрий!
159. І, воістину, серед людей Писання є такі, які не увірують в [Ісу] аж до смерті своєї. Тож

وَرَفَعْنَا فَوْقَهُمُ الطُّورَ بِمِيثَاقِهِمْ وَقُلْنَا لَهُمُ ادْخُلُوا الْبَابَ سُجَّدًا وَقُلْنَا لَهُمْ لَا تَعْدُوا فِي السَّبْتِ وَأَخَذْنَا مِنْهُمْ مِيثَاقًا غَلِيظًا ﴿١٥٤﴾

فِيمَا تَقْضِيهِمْ مِيثَاقُهمْ وَكُفْرِهِمْ بِآيَاتِ اللَّهِ وَقَتْلِهِمُ الْأَنْبِيَاءَ بَغْيًا حَتَّى وَقَوْلِهِمْ قُلُوبُنَا غُلْفٌ بَلْ طَمَعُ اللَّهُ عَلَىهَا يَكْفُرُهمْ فَلَا يُؤْمِنُونَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿١٥٥﴾

وَبِكُفْرِهِمْ وَقَوْلِهِمْ عَلَى مَرْيَمَ بُهْتَانًا عَظِيمًا ﴿١٥٦﴾

وَقَوْلِهِمْ إِنَّا قَتَلْنَا الْمَسِيحَ عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ رَسُولَ اللَّهِ وَمَا قَتَلُوهُ وَمَا صَلَبُوهُ وَلَٰكِن شُبِّهَ لَهُمْ وَإِنَّ الَّذِينَ اخْتَلَفُوا فِيهِ لَفِي شَكٍّ مِّنْهُ مَا لَهُمْ بِهِ مِنْ عِلْمٍ إِلَّا اتِّبَاعَ الظَّنِّ وَمَا قَتَلُوهُ يَقِينًا ﴿١٥٧﴾

بَلْ رَفَعَهُ اللَّهُ إِلَيْهِ وَكَانَ اللَّهُ عَزِيمًا حَكِيمًا ﴿١٥٨﴾

وَإِنَّ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ إِلَّا لَئِيْمَةً بِهِ فَتَلَ مَوْبُتًا وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ يَكُونُ عَلَيْهِمْ شَهِيدًا ﴿١٥٩﴾

у День Воскресіння він буде свідком проти них!

160. [За все це] та за несправедливість тих, які є юдеями, Ми заборонили їм ті блага, які були дозволені їм раніше. Та ще й за те, що вони багатьох людей збивали зі шляху Аллаха.

فَظَلِمَ مِنَ الَّذِينَ هَادُوا وَحَرَمْنَا عَلَيْهِمْ
طَيِّبَاتٍ أَحَلَّتْ لَهُمْ وَبَصَدِيهِمْ عَنِ سَبِيلِ
اللَّهِ كَبِيرًا ﴿١٦٠﴾

161. Вони займалися лихварством, хоча їм було заборонено це, а також без права пожирали майно людей. Невіруючим з-посеред них Ми приготували болісну кару!

وَأَخَذَهُمُ الرِّبَا وَقَدَّحُوا عَنْهُ وَأَكْبَاهُمْ
أَمْوَالِ النَّاسِ بِالْبَطْلِ وَأَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ
مِنْهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٦١﴾

162. Проте утвердженням у знанні та віруючим з-посеред них, які вірують у зіслане тобі та зіслане раніше за тебе; тим, які творять молитву, дають закят та вірують у Аллаха і Судний День, Ми дамо велику винагороду!

لَكِنِ الرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ مِنْهُمْ وَالْمُؤْمِنُونَ
يُؤْمِنُونَ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنزِلَ مِنْ قَبْلِكَ
وَالْمُقِيمِينَ الصَّلَاةَ وَالْمُؤْتُونَ الزَّكَاةَ
وَالْمُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ أُولَئِكَ
سَنُؤْتِيهِمْ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿١٦٢﴾

163. Воістину, Ми дарували тобі одкровення, як дарували його Нуху та пророкам після нього, як дарували одкровення Ібрагіму, Ісмаїлу, Ісхаку, Якубу та колінам; Ісі, Аюбу, Юнусу, Гаруну та Сулайману. І Ми дарували Давуду Забур.
Так у Корані названо Псалтир.

* إِنَّا أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ كَمَا أَوْحَيْنَا إِلَى نُوحٍ
وَالنَّبِيِّينَ مِنْ بَعْدِهِ وَأَوْحَيْنَا إِلَى إِبْرَاهِيمَ
وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ
وَالْأَسْبَاطِ وَعِيسَى وَأَيُّوبَ وَيُونُسَ
وَهَارُونَ وَسُلَيْمَانَ وَآتَيْنَا دَاوُدَ زَبُورًا ﴿١٦٣﴾

164. Про деяких посланців Ми вже розповідали тобі раніше, а про деяких — не розповідали. Аллах же промовляв до Муси словом.

وَرُسُلًا قَدْ قَصَصْنَاهُمْ عَلَيْكَ مِنْ قَبْلُ
وَرُسُلًا لَمْ نَقْصُصْهُمْ عَلَيْكَ وَكَلَّمَ اللَّهُ
مُوسَى تَكْلِيمًا ﴿١٦٤﴾

165. [Розповідали і про] посланців-благовісників та застерігачів, щоб не мали люди після цього доказу проти Аллаха. Аллах — Великий, Мудрий!
166. Та Аллах свідчить, що зіслане тобі — зіслане за знанням Його. Ангели також свідчать про це. І Аллаха достатньо як Свідка!
167. Воістину, ті, які самі не вірують та збивають інших зі шляху Аллаха, зайшли далеко в омані своїй!
168. Не простить Аллах тих, які не вірували та чинили несправедливість, та й не поведе їх прямим шляхом,
169. а тільки шляхом геєни, де вони будуть довіку. І це для Аллаха — легко!
170. О люди! Прийшов до вас Посланець із істиною від Господа вашого. Увіруйте ж задля блага свого! А якщо не увіруєте, то Аллаху належить те, що на небесах і на землі. Аллах — Всезнаючий, Мудрий.
171. О люди Писання! Не порушуйте релігії вашої та не говоріть про Аллаха нічого, крім істини. Адже Месія — Іса, син Мар'ям — лише посланець Аллаха та слово Його, донесене до Марії, та дух від Нього. Увіруйте ж

رُسُلًا مُّبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ لِيَاذُرُوا النَّاسَ عَلَى اللَّهِ حُجَّةً بَعْدَ الرُّسُلِ وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ﴿١٦٥﴾

لَكِنَّ اللَّهَ يَشْهَدُ بِمَا أَنْزَلَ إِلَيْكَ أَنْزَلَهُ بِعِلْمِهِ وَالْمَلَائِكَةُ يَشْهَدُونَ وَكَفَى بِاللَّهِ شَهِيدًا ﴿١٦٦﴾

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ قَدْ ضَلُّوا ضَلَالًا بَعِيدًا ﴿١٦٧﴾

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَظَلَمُوا لَئِنْ آتَى اللَّهُ لِيُغْفِرَ لَهُمْ وَلَا لِيُهْدِيَهُمْ طَرِيقًا ﴿١٦٨﴾

إِلَّا طَرِيقَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا وَكَانَ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرًا ﴿١٦٩﴾

يَأْتِيهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَ كُرُّ الرُّسُولِ بِالْحَقِّ مِنْ رَبِّكُمْ فَتَأْمِنُوا خَيْرًا لَكُمْ وَإِنْ تَكْفُرُوا فَإِنَّ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١٧٠﴾

يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لَا تَغْلُوا فِي دِينِكُمْ وَلَا تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ إِلَّا الْحَقَّ إِنَّمَا الْمَسِيحُ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ رَسُولُ اللَّهِ وَكَلِمَتُهُ أَلْقَيْنَاهَا إِلَى مَرْيَمَ وَرُوحٌ مِنْهُ فَتَأْمِنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ وَلَا تَقُولُوا ثَلَاثَةً

в Аллаха та посланців Його, і не кажіть: «Трійця». Краще для вас утриматись від цього. Воістину, Аллах — Бог єдиний, пречистий Він від того, щоб мати дитину. Йому належить те, що на небесах і те, що на землі. Достатньо Аллаха як Опікуна!

172. Ні Месія, ні наближені ангели ніколи не цуралися бути рабами Аллаха. А всі ті, які цураються бути рабами Його та сповнюють гордині, будуть зібрані біля Нього [на Суд]!

173. А тим, які увірували та робили добрі справи, Він сповна дасть винагороду їхню, та ще й збільшить її за ласкою Своєю. А тих, які цуралися та сповнювалися гордині, Він скарає карою болісною! І не знайдеться їм, окрім Аллаха, ні Захисника, ні Помічника!

174. О люди! Прийшов до вас доказ від Господа вашого! І зіслали Ми вам світло ясне!

175. Тих же, які увірували та покладали сподівання на Аллаха, Він введе в милість і ласку Свою, та й поведе до Себе прямим шляхом.

176. Просять тебе встановити припис. Скажи: «Аллах встановить вам припис відносно

أَنْتَهُمْ أَحْيَرُ لَكُمْ إِنَّمَا اللَّهُ إِلَهُ وَحْدَهُ
سُبْحَانَهُ وَأَنْ يَكُونَ لَهُ وَلَدٌ لَهُ وَمَا فِي
السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَكَفَى بِاللَّهِ
وَكَيْلًا ﴿١٧٢﴾

لَنْ يَسْتَكْفَ الْمَسِيحُ أَنْ يَكُونَ عَبْدًا
لِلَّهِ وَلَا الْمَلَائِكَةُ الْمُقَرَّبُونَ وَمَنْ
يَسْتَكْفَ عَنْ عِبَادَتِهِ وَيَسْتَكْبِرْ
فَسَيَحْشُرُهُمْ إِلَيْهِ جَمِيعًا ﴿١٧٣﴾

فَأَمَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
فَيُوفِّيهِمْ أَجْرَهُمْ وَيَزِيدُهُمْ مِنْ
فَضْلِهِ وَأَمَّا الَّذِينَ اسْتَنكَفُوا
وَاسْتَكْبَرُوا فَيُعَذِّبُهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا
وَلَا يَجِدُونَ لَهُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ وِئَاتًا
وَلَا نَصِيرًا ﴿١٧٤﴾

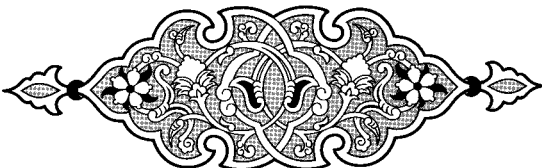
يَأْتِيهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَ كُفْرَهُنَّ مِنْ رَبِّكُمْ
وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ نُورًا مُبِينًا ﴿١٧٥﴾

فَأَمَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا بِاللَّهِ وَاعْتَصَمُوا بِهِ
فَسَيُدْخِلُهُمْ فِي رَحْمَةِ قَدِيرٍ وَفَضِيلٍ
وَيَهْدِيهِمْ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمًا ﴿١٧٦﴾

يَسْتَفْتُونَكَ قُلِ اللَّهُ يُفْتِكُمْ فِي الْكَلَالَةِ
إِنْ أَمْرٌ وَأَهْلَكَ لَيْسَ لَهُ وَلَدٌ لَهُ وَأُخْتُ

спорідненості по бічній лінії. Якщо загине чийсь чоловік, і немає в нього дитини [і батьків], але є сестра, то їй — половина того, що лишив він. Так само й він успадковує її [майно], якщо немає у неї дитини. Якщо ж сестер дві, то їм належить дві третини того, що залишив він. А якщо родичі — брати й сестри, то чоловіку належить частка спадку, рівна частці двох жінок. Аллах пояснює вам це, щоб не потрапили ви в оману. Аллах знає про кожну річ!»

فَلَهَا يَصْفُ مَا تَرَكَ وَهُوَ يَرِثُهَا إِنْ لَمْ يَكُنْ
لَهَا وَلَدٌ فَإِنْ كَانَتَا اثْنَتَيْنِ فَلَهُمَا الثُّلُثَانِ
مِمَّا تَرَكَ وَإِنْ كَانُوا إِخْوَةً رِجَالًا وَنِسَاءً
فَلِلذَّكَرِ مِثْلُ حَظِّ الْأُنثِيَيْنِ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ
أَنْ تَضِلُّوا وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٧٦﴾

Сура 5. Аль-Маїдда
(«Трапеза»)

Im'яm Аллаха Милостивого,
Милосердного!

1. О ви, які увірували!
Дотримуйтеся угод! Дозволено вам у їжу тварин, окрім тієї худоби, яку заборонено вам. Заборонено полювання, коли перебуваєте ви в хаджі. Воістину, Аллах вирішує так, як побажає!
2. О ви, які увірували! Не порушуйте ні знаків Аллаха, ні забороненого місяця, не зачіпайте ні тварин, що йдуть на жертву, ні прикрас [тварин], ні людей, що йдуть у Дім Заборонений, прагнучи здобути милість Господню. І коли вийдете ви із Забороненого Місця, то можете полювати. І нехай ненависть до тих, які не пускали вас у Заборонену Мечеть, не штовхає вас на злочин. Тож допомагайте одне одному в справах праведності та богобоязливості, але не допомагайте одне одному в справах гріха та ворожнечі. І бійтеся Аллаха, воістину, Аллах суворий у покаранні!
«Знаки Аллаха»: обряди хадджу (аль-Багавві).

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَوْفُوا بِالْعُقُودِ أُحِلَّتْ لَكُمْ
بِهَيْمَةَ الْأَنْعَامِ إِلَّا مَا يُنْتَهَى عَلَيْكُمْ غَيْرَ مُجَلَى
الصَّيْدِ وَأَنْتُمْ حُرْمٌ إِنَّ اللَّهَ يَجْزِيكُمْ مَا تُرِيدُونَ ﴿١﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَحْلُوا شَعَائِرَ اللَّهِ
وَلَا الشَّهْرَ الْحَرَامَ وَلَا الْهَدْيَ وَلَا الْقَلَائِدَ
وَلَا آمِنَ الْبَيْتِ الْحَرَامِ يَنْتَعُونَ فَضْلًا مِنْ رَبِّهِمْ
وَرِضْوَانًا وَإِذَا حَلَلْتُمْ فَاصْطَادُوا وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ
شَتَانُ قَوْمٍ أَنْ صَدُّوا عَنْ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ
أَنْ تَعْتَدُوا وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَى
وَلَا تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَأْتُوا
اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٢﴾

3. Заборонено вам мертвечину, кров, свинину, а також те, що забито не заради Аллаха; і задушене, і забите насмерть, і те, що впало з висоти, і вбите рогами інших тварин, і вбите хижаком — хіба як виконаєте необхідні приписи. І заборонено вам зарізане на капищах поганських. Заборонено також гадати на стрілах. Усе це — гріх. Сьогодні ті, хто не вірував, втратили надію [знищити] вашу релігію. Не бійтеся їх, а бійтеся Мене! Сьогодні Я завершив вам вашу релігію, довів до кінця Свою милість до вас і схвалив іслам як вашу релігію. Якщо ж хтось змушений був [з'їсти заборонене], не бажаючи гріха, то Аллах — Прощаючий, Милосердний!

Див. значення «кров» у сурі «Худоба», аят 145.

4. Запитують вони тебе, що дозволено їм. Скажи: «Дозволено вам добру їжу, споживайте також виловлене для вас навченими тваринами, навченими того, чого Аллах навчив вас. Тільки згадуйте ім'я Аллаха [над їжею], воістину, Аллах швидкий у відплаті!»
5. Сьогодні дозволено вам прекрасну їжу. Дозволено вам

حَرَمَتْ عَلَيْكُمْ أَمْيَتُهُ وَالْدَّمُ وَحَلْمُ الْخِنْزِيرِ وَمَا أَهْلَ
لِغَيْرِ اللَّهِ بِهِ وَالْمُنْخَنِقَةُ وَالْمَوْقُوذَةُ وَالْمُتَرَدِّيَةُ
وَالنَّطِيحَةُ وَمَا أَكَلَ السَّبْعُ إِلَّا مَا ذَكَرْتُمْ
وَمَا ذُبِحَ عَلَى النُّصُبِ وَأَنْ تَسْتَقْسِمُوا بِالْأَزْلَمِ
ذَلِكَ فِسْقٌ الْيَوْمَ نَبِّسُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ
دِينِكُمْ فَلَا تَخْشَوْهُمْ وَاخْشَوْنِ الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ
لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتَمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيتُ
لَكُمْ الْإِسْلَامَ دِينًا فَمَنْ أَضْطَرَّ فِي مَخْمَصَةٍ
غَيْرِ مُتَجَانِفٍ لِإِثْمٍ فَإِنَّ اللَّهَ عَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٣﴾

يَسْأَلُونَكَ مَاذَا أُحِلَّ لَهُمْ قُلْ أُحِلَّ لَكُمْ
الطَّيِّبَاتُ وَمَا عَلَّمْتُمْ مِنَ الْجَوَارِحِ مُكَلِّبِينَ
تُعَلِّمُونَهُنَّ فَمَا عَلَّمَكُمُ اللَّهُ فَاكُلُوا مِمَّا
أَمْسَكْنَ عَلَيْكُمْ وَادْكُرُوا اسْمَ اللَّهِ عَلَيْهِ
وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿٤﴾

الْيَوْمَ أُحِلَّ لَكُمْ الطَّيِّبَاتُ وَطَعَامُ الَّذِينَ أُوتُوا

їжу людей Писання, і вашу їжу дозволено їм. [Дозволені вам] цнотливі жінки з-посеред віруючих і людей Писання, коли сплатите ви викуп за них, коли ви цнотливі, а не розпусники, і не берете їх наложницями. А хто відрікся від віри — марні його вчинки, а в наступному житті він буде серед тих, хто матиме втрати!

6. О ви, які увірували! Коли стаєте ви на молитву, то омийте ваші обличчя, омийте руки до ліктів, ноги до колін, протріть голову й вимийте ноги до кісточок. А якщо ви перебуваєте в стані нечистоти, то викупайтеся. Якщо ж ви хворі, чи знаходитесь у дорозі, якщо хтось із вас справив нужду чи торкнувся жінки й не знайшов води, то омийте обличчя чистим сухим піском, обітріть ним обличчя своє і руки. Не бажає Аллах утруднювати вас, а бажає вам очищення і завершення Своєї милості вам. Можливо, ви будете вдячні!
7. І згадуйте милість Аллаха до вас і завіт ваш із Ним, коли сказали ви: «Слухаємо і підкоряємося!», і бійтеся Аллаха. Воістину, Він знає те, що приховане в ваших серцях!

الْكِتَابِ حَلَّ لَكُمْ وَطَعَامُكُمْ حَلَّلَ لَهُمْ
وَالْمُحْصَنَاتُ مِنَ الْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُحْصَنَاتُ مِنَ
الَّذِينَ أُتُوهُنَّ الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ إِذَا آتَيْتُمُوهُنَّ
أُجُورَهُنَّ مُحْصِنِينَ غَيْرَ مُسْلِفِينَ وَلَا مُتَّخِذِي
أَخْدَانٍ وَمَنْ يَكْفُرْ بِالْإِيمَانِ فَقَدْ حَبِطَ عَمَلُهُ
وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٥﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا قُمْتُمْ إِلَى
الصَّلَاةِ فَاتَّسَلُوا بِوُجُوهِكُمْ وَأَيْدِيكُمْ
إِلَى الْمَرَافِقِ وَامْسَحُوا بِرُءُوسِكُمْ
وَأَرْجُلِكُمْ إِلَى الْكَعْبَيْنِ إِنْ كُنْتُمْ
جُنُبًا فَأَتَّظِفُوا وَإِنْ كُنْتُمْ مَرْضَى أَوْ عَلَى
سَفَرٍ أَوْ جَاءَ أَحَدٌ مِنْكُمْ مِنَ الْغَائِطِ
أَوْ لَمَسْتُمُ النِّسَاءَ فَلَا تَمَسُّوهُنَّ مَا بَيْنَ يَدَيْكُمْ
صَعِيدًا طَيِّبًا فَامْسَحُوا بِوُجُوهِكُمْ
وَأَيْدِيكُمْ مِنْهُ مَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيَجْعَلَ
عَلَيْكُمْ مِنْ حَرَجٍ وَلَكِنْ يُرِيدُ
لِيُطَهِّرَكُمْ وَلِيُتِمَّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكُمْ
لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٦﴾

وَأذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَمِيثَاقَهُ
الَّذِي وَاثَقَكُمْ بِهِ إِذْ قُلْتُمْ سَمِعْنَا
وَأَطَعْنَا وَأَتَقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ عَلَيْهِ يَدَاتُ
الضُّوْرِ ﴿٧﴾

8. О ви, які увірували! Будьте стійкими у вірі в Аллаха, свідчіть справедливо, і нехай ненависть ваша до інших не веде до несправедливості. Тримайтеся справедливості, бо вона ближча до богобоязливості. Бійтеся Аллаха, воістину, Йому добре відомо все те, що ви чините!
9. Обіцяв Аллах тим, які увірували і творили добрі справи, прощення і велику винагороду!
10. А ті, які не увірували й відкидали Наші знамення, вони — жителі пекла!
11. О ви, які увірували! Згадайте милість Аллаха до вас, коли вороги підняли свої руки проти вас, але Аллах відвернув їх. Бійтеся Аллаха, і на Аллаха нехай сподіваються віруючі!
12. І, істинно, Аллах узяв завіт із синами Ізраїла. І відіслали Ми дванадцять вождів з-посеред них. І сказав Аллах: «Воістину, Я — з вами! Якщо будете ви звершувати молитву, даватимете закят й увіруєте в посланців Моїх, будете підтримувати їх і дасте Аллаху добру позику, то Я прощу вам злі вчинки ваші

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُونُوا قَوَّامِينَ لِلَّهِ
شُهَدَاءَ بِالْقِسْطِ وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ
شَتَانُ قَوْمٍ عَلَىٰ الْأَعْدَاءِ لَوْ أَنَّهُمْ قَرُبُوا
لِلْقَوِيَّةِ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ
بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿٨﴾

وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا
الصَّالِحَاتِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ
عَظِيمٌ ﴿٩﴾

وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا
أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ ﴿١٠﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَذْكُرُوا نِعْمَتَ
اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ هَمَّ قَوْمٌ أَن يَبْسُطُوا
إِلَيْكُمْ أَيْدِيَهُمْ فَكَفَّ أَيْدِيَهُمْ عَنْكُمْ
وَاتَّقُوا اللَّهَ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ
الْمُؤْمِنُونَ ﴿١١﴾

﴿١٢﴾ وَلَقَدْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَائِيلَ
وَعَسْنَا مِنْهُمُ اثْنَيْ عَشَرَ نَقِيبًا
وَقَالَ اللَّهُ إِنِّي مَعَكُمْ لَئِنْ أَقَمْتُمُ
الصَّلَاةَ وَآتَيْتُمُ الزَّكَاةَ وَآمَنْتُمْ
بِرُسُلِي وَعَزَّرْتُمُوهُمْ وَأَقْرَضْتُمُ اللَّهَ قَرْضًا
حَسَنًا لَأُكَفِّرَنَّ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ
وَأُدْخِلَنَّكُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا

і введу в сади, де течуть ріки.
Якщо ж хтось із вас залишиться
невіруючим після цього — то
він збився з прямого шляху!»

13. А за те, що порушили вони
завіт із Нами, Ми прокляли їх
та зробили жорстокими серця
їхні. Змінюють вони слова,
невірно тлумачать [Писання],
забули вони ту його частину,
яку їм треба було пам'ятати. Не
перестанеш ти дізнаватися про
їхню зраду, лише окрім декого
з них, але ти вибач їх і прости.
Воістину, Аллах любить тих, хто
творить добро!

14. І з тими, які говорять: «Ми
— християни», взяли Ми
завіт. І забули вони ту частину
[Писання], яку їм треба було
пам'ятати. І посіяли Ми серед
них ворожість і ненависть
одне до одного аж до Дня
Воскресіння. І покаже тоді їм
Аллах, що вони чинили!

15. О люди Писання! Прийшов
до вас Посланець Наш, щоб
роз'яснити вам багато з того,
що ви приховуєте з Писання,
і щоб багато чого простити
вам! Прийшло до вас світло від
Аллаха і ясне Писання,

16. яким веде Аллах до шляхів
миру тих, котрі шукають Його
вдоволення. Виводить Він їх

الْأَنْهَارُ فَمَنْ كَفَرَ بَعْدَ ذَلِكَ
مِنْكُمْ فَقَدْ ضَلَّ سَوَاءَ السَّبِيلِ ﴿١٢﴾

فَمَا نَقِضِهِمْ مِيثَاقَهُمْ لَعَنَّاهُمْ وَجَعَلْنَا
قُلُوبَهُمْ قَلْسِيَةً يُحَرِّفُونَ الْكَلِمَ عَنْ
مَوَاضِعِهِ ۚ وَنَسُوا حَظًّا مِمَّا ذُكِّرُوا
بِهِ ۚ وَلَا تَزَالُ تَطَّلِعُ عَلَى خَائِنَةٍ مِنْهُمْ
إِلَّا قَلِيلًا مِّنْهُمْ فَأَعْفُ عَنْهُمْ وَأَصْفَحْ
إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ﴿١٣﴾

وَمِنَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّا نَصْرِيءُ أَخَذْنَا
مِيثَاقَهُمْ فَنَسُوا حَظًّا مِمَّا ذُكِّرُوا
بِهِ فَأَغْرَيْنَا بَيْنَهُمُ الْعَدَاوَةَ
وَالْبَغْضَاءَ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ ۚ وَسَوْفَ
يُنَبِّئُهُمُ اللَّهُ بِمَا كَانُوا يَصْنَعُونَ ﴿١٤﴾

يَا أَهْلَ الْكِتَابِ قَدْ جَاءَكُمْ
رَسُولُنَا يَبَيِّنُ لَكُمْ كَثِيرًا
مِّمَّا كُنْتُمْ تُخْفُونَ مِنَ الْكِتَابِ
وَيَعْلَمُونَ كَثِيرًا قَدْ جَاءَكُمْ مِنَ
اللَّهِ نُورٌ وَكِتَابٌ مُبِينٌ ﴿١٥﴾

يَهْدِي بِهِ اللَّهُ مَنِ اتَّبَعَ رِضْوَانَهُ
سُبُلَ السَّلَامِ وَيُخْرِجُهُم مِنَ

за Своїм наказом з темряви до світла, й провадить їх до шляху прямого!

17. Істинно, не вірують ті, які говорять: «Воістину, Аллах, Він — Месія, син Мар'ям!» Скажи: «Хто може завадити волі Аллаха, якщо Він захоче знищити Месію, сина Мар'ям, і матір його, й тих, хто на землі — всіх?» Аллаху належить влада над небесами, землею і над тим, що поміж ними. Створює Він те, що бажає, і Він спроможний на кожную річ!
18. І говорять юдеї та християни: «Ми — сини Аллаха й любленці Його!» Скажи: «Чому ж карає Він вас за гріхи ваші? Адже ви, люди — творіння Його. Прощає Він, кого побажає, і карає, кого побажає. Йому належить влада над небесами, землею і над тим, що поміж ними! І до Нього — повернення!»
19. О люди Писання! Прийшов до вас Наш Посланець після перерви в посланнях, роз'яснюючи [істину], щоб не могли стверджувати ви: «Не приходив до нас ні благовісник, ні застерігач!» І ось — прийшов до вас благовісник і застерігач! Аллах спроможний на кожную річ!

أَلْظَلَمْتُمْ إِلَى التَّوْرِ بِإِذْنِهِ
وَيَهْدِيهِمْ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿١٧﴾

لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ
هُوَ الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ قُلْ فَمَنْ
يَمْلِكُ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا إِنْ أَرَادَ أَنْ
يُهْلِكَ الْمَسِيحَ ابْنَ مَرْيَمَ
وَأُمَّهُ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا
وَاللَّهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ
وَمَا يَنْبَغِيهِمَا يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلَى
كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٧﴾

وَقَالَتِ الْيَهُودُ وَالنَّصَارَى نَحْنُ أَبْنَاءُ اللَّهِ
وَأَحِبُّونَهُ قُلْ فَلِمَ يُعَذِّبُكُمْ بِذُنُوبِكُمْ
بَلْ أَنْتُمْ بَشَرٌ مِمَّنْ خَلَقَ يَغْفِرُ لِمَنْ يَشَاءُ
وَيُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ
وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ ﴿١٨﴾

يَا أَهْلَ الْكِتَابِ قَدْ جَاءَكُمْ رَسُولُنَا يُبَيِّنُ
لَكُمْ عَلَى فِتْرَةٍ مِنَ الرَّسُلِ أَنْ تَقُولُوا
مَا جَاءَنَا مِنْ بَشِيرٍ وَلَا نَذِيرٍ فَقَدْ جَاءَكُمْ
بَشِيرٌ وَنَذِيرٌ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٩﴾

20. І коли сказав Муса народу своєму: «О народе мій! Згадайте милість Аллаха до вас, коли обрав Він серед вас пророків і зробив вас володарями, і дав вам те, чого не давав нікому зі світів!
21. О народе мій! Увійдіть у землю священну, яка є приписом Аллаха для вас, не повертайтеся назад, а то матимете втрати!»
22. Сказали вони: «О Муса! Воістину, тут же перебувають велетні! Ми ніколи не підемо туди, доки вони будуть там. Якщо ж вони залишать цю землю, то тоді увійдемо ми!»
23. Сказали два богобоязливих мужі, нехай наділить їх благами Аллах: «Увійдіть у землю зненацька, через браму, та й не бійтеся їх, дарує Аллах перемогу вам, якщо ви віруєте!»
24. Сказали вони: «О Муса! Воістину, нізащо й ніколи не ступимо ми на землю цю, поки знаходяться там велетні! Йди сам із Господом твоїм і бийся там із ними. Воістину, ми побудемо тут!»
25. Сказав Муса: «Господи, воістину, підвладний мені тільки я і брат мій. Розсуди й розділи ж нас із цим народом грішним!»

وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ يَا قَوْمِ أذكُرُوا
نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ جَعَلَ فِيكُمْ أَنْبِيَاءَ
وَجَعَلَ لَكُم مَّلُوكًا وَإِنَّكُمْ لَمَالِكُونَ
أَعْدَاءُ مِنَ الْعَالَمِينَ ﴿٢٠﴾

يَقَوْمِ أَدْخُلُوا الْأَرْضَ الْمُقَدَّسَةَ الَّتِي
كَتَبَ اللَّهُ لَكُمْ وَلَا تَرْتَدُّوا عَلَىٰ
أَدْبَارِكُمْ فَتَنْقَلِبُوا خَاسِرِينَ ﴿٢١﴾

قَالُوا يَا مُوسَىٰ إِنَّا فِيهَا قَوْمٌ جَبَّارِينَ
وَإِنَّا لَنَنذِرُهَا حَتَّىٰ يُخْرِجُوا مِنْهَا قَائِنًا
يُخْرِجُوا مِنْهَا فَإِنَّا دَاخِلُونَ ﴿٢٢﴾

قَالَ رَجُلَانِ مِنَ الَّذِينَ يَخَافُونَ أَنعَمَ اللَّهُ
عَلَيْهِمَا أَدْخُلُوا عَلَيْهِنَّ الْبَابَ فَإِذَا دَخَلْتُمُوهُنَّ
فَأَنَّكُمْ عَالِمُونَ وَعَلَى اللَّهِ فَتَوَكَّلُوا
إِن كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٢٣﴾

قَالُوا يَا مُوسَىٰ إِنَّا لَنَنذِرُهَا أَبَدًا مَا دَامُوا
فِيهَا فَادْهَبْ أَنْتَ وَرَبُّكَ فَقَاتِلَا
إِنَّا هَاهُنَا قَاعِجُونَ ﴿٢٤﴾

قَالَ رَبِّ إِنِّي لَا أَمْلِكُ إِلَّا نَفْسِي وَأَخِي
فَافْرُقْ بَيْنَنَا وَبَيْنَ الْقَوْمِ الْفَاسِقِينَ ﴿٢٥﴾

26. Сказав Господь: «Воістину, заборонена ця країна вам на сорок років. Будете ви блукати по землі. Не сумуй же за народом грішним!»
27. І повідай їм розповідь істинну про синів Адама, коли вони обидва принесли жертву, та її було прийнято в одного, але не було прийнято в іншого, який потім сказав: «Я в'ю тебе!» Відповів другий: «Воістину, Аллах приймає жертви лише від богобоязливих!»
28. Якщо піднімеш ти руку, щоб убити мене, то не підніму руки я, щоб убити тебе. Воістину, я боюся Аллаха, Господа світів!
29. Воістину, я хочу, щоб ти взяв на себе гріх проти мене й свій гріх, і ти будеш серед жителів пекла, а це — кара злочинцям!»
30. Але веліла тому душа його вбити брата свого, і вбив він його. І опинився він посеред тих, які мали втрати!
31. І послав Аллах крука розгрібати землю, щоб показати, як ховати мертве тіло брата свого. Сказав він: «Горе мені! Не в змозі я, як крук цей, поховати мертве тіло брата мого!» І опинився він серед сповнених каяття.

قَالَ فَإِنَّهَا مُحَرَّمَةٌ عَلَيْهِمْ أَرْبَعِينَ سَنَةً يَتِيهُونَ فِي الْأَرْضِ فَلَأْتَأْسَ عَلَى الْقَوْمِ الْفَاسِقِينَ ﴿٦٦﴾

*وَأْتَلُ عَلَيْهِمُ نَبَأَ ابْنَيْ آدَمَ بِالْحَقِّ إِذْ قَرَّبَا قُرْبَانًا فَتُقُبِّلَ مِنْ أَحَدِهِمَا وَلَمْ يُتَقَبَّلْ مِنَ الْآخَرَ قَالَ لَآفْتَنَّكَ قَالَ إِنَّمَا يَتَقَبَّلُ اللَّهُ مِنَ الْمُتَّقِينَ ﴿٦٧﴾

لَئِنْ بَسَطْتَ إِلَىٰ يَدِكَ لِتَقْتُلَنِي مَا أَنَا بِبَاسِطِ يَدِي إِلَيْكَ لِأَقْتُلَنَّكَ إِنِّي أَخَافُ اللَّهَ رَبَّ الْعَالَمِينَ ﴿٦٨﴾

إِنِّي أُرِيدُ أَنْ تَبُوَ إِيَّائِي وَإِثْمُكَ فَتَكُونَ مِنَ أَصْحَابِ النَّارِ وَذَلِكَ جَزَاءُ الظَّالِمِينَ ﴿٦٩﴾

فَطَوَعَتْ لَهُ نَفْسُهُ قَتْلَ أَخِيهِ فَقَتَلَهُ فَأَصْبَحَ مِنَ الخَاسِرِينَ ﴿٧٠﴾

فَبَعَثَ اللَّهُ غُرَابًا يَبْحَثُ فِي الْأَرْضِ لِيُرِيَهُ كَيْفَ يُورِي سَوْءَةَ أَخِيهِ قَالَ يُورِيهِ أَنْ أَعْجَزْتُ أَنْ أَكُونَ مِثْلَ هَذَا الْغُرَابِ فَأُوْرِي سَوْءَةَ أَخِي فَأَصْبَحَ مِنَ النَّادِمِينَ ﴿٧١﴾

32. Із цієї причини наказали Ми синам Ізраїла: «Якщо хтось уб'є душу не як помсту за душу й не як помсту за нечестя на землі, то це прирівнюється до вбивства всіх людей. А хто оживить душу померлого, той оживить усіх людей». І, істинно, приходили до них посланці з ясними доказами. Але й після цього багато хто з них чинить гріх на землі!
33. Воістину, відплатять тим, які воюють проти Аллаха і Посланця Його та чинять безчестя на землі — будуть вони вбиті чи розіп'яті, або будуть відрубані руки та ноги їхні, чи вигнані будуть вони із землі. Це їм — ганьба в земному житті та кара велика в житті наступному!
34. Окрім тих, які покаялися раніше, ніж подолали ви їх. Тож знайте, що Аллах — Прощаючий, Милосердний!
35. О ви, які увірували! Бійтеся Аллаха й шукайте шляхи наближення до Нього, і борітеся на шляху Його! Можливо, матимете ви успіх!
36. Воістину, якби ті, які не вірують, мали б те, що на землі й навіть більше цього, щоб викупити себе цим від кари в

مِنْ أَجْلِ ذَلِكَ كَتَبْنَا عَلَى بَنِي إِسْرَائِيلَ أَنَّهُ مَنْ قَتَلَ نَفْسًا بِغَيْرِ نَفْسٍ أَوْ فَسَادٍ فِي الْأَرْضِ فَكَأَنَّمَا قَتَلَ النَّاسَ جَمِيعًا وَمَنْ أَحْيَاهَا فَكَأَنَّمَا أَحْيَا النَّاسَ جَمِيعًا وَلَقَدْ جَاءَتْهُمْ رُسُلُنَا بِالْبَيِّنَاتِ ثُمَّ إِنَّ كَثِيرًا مِنْهُمْ بَعَدَ ذَلِكَ فِي الْأَرْضِ لَمُسْرِفُونَ ﴿٣٢﴾

إِنَّمَا جَزَاءُ الَّذِينَ يُحَارِبُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَسْعَوْنَ فِي الْأَرْضِ فَسَادًا أَنْ يُقَتَّلُوا أَوْ يُصَلَّبُوا أَوْ تُقَطَّعَ أَيْدِيهِمْ وَأرجُلُهُمْ مِنْ خَلْفِهِمْ أَوْ يُنْفَوْا مِنَ الْأَرْضِ ذَلِكَ لَهُمْ جِزَاءٌ فِي الدُّنْيَا وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٣٣﴾

إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا مِنْ قَبْلِ أَنْ تَقْدُرُوا عَلَيْهِمْ فَأَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٣٤﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَابْتَغُوا إِلَيْهِ الْوَسِيلَةَ وَجَاهِدُوا فِي سَبِيلِهِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٣٥﴾

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْ أَنَّ لَهُمْ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا وَمِثْلَهُ مَعَهُ لَيَفْتَدُوا بِهِ مِنْ عَذَابِ يَوْمِ الْقِيَامَةِ مَا تُقْبَلُ مِنْهُمْ

День Воскресіння, то не взяли б того від них. Чекає на них болісна кара!

37. Бажатимуть вони вийти з вогню, але ніколи вони не вийдуть із нього. Чекає на них болісна кара!

38. Крадію і крадійці відріжьте руку як покарання за їх злочин. Покарання — це як приклад від Аллаха, адже Аллах — Великий, Мудрий!

39. А в того, хто покається після злочину свого й виправиться, прийме Аллах каяття. Воістину, Аллах — Прощаючий, Милосердний!

40. Чи ти не знаєш, що Аллаху належить влада на небесах і на землі? Карає Він, кого побажає, і прощає, кого побажає, адже Аллах спроможний на кожну річ!

41. О Посланець! Хай не засмучують тебе ті, які поспішають у невір'ї та говорять своїми устами: «Ми увірували», але немає віри в серцях їхніх; і ті юдеї, які прислуховуються до брехні та прислуховуються до інших людей, котрі не приходили до тебе. Спотворюють вони значення слів і говорять: «Якщо

وَأَلْهَمَهُمُ عَذَابَ الْيَوْمِ ﴿٢٦﴾

يُرِيدُونَ أَنْ يُخْرِجُوا مِنَ النَّارِ وَمَاهُمْ
يُخْرِجِينَ مِنْهَا وَأَلْهَمَهُمُ عَذَابَ مُّقِيمٍ ﴿٢٧﴾

وَالسَّارِقُ وَالسَّارِقَةُ فَاقْطَعُوا أَيْدِيَهُمَا
جَزَاءً بِمَا كَسَبَا نَكَالًا مِنَ اللَّهِ
وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢٨﴾

فَمَنْ تَابَ مِنْ بَعْدِ ظُلْمِهِ وَأَصْلَحَ فَإِنَّ اللَّهَ
يَتُوبُ عَلَيْهِ إِنَّ اللَّهَ عَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٢٩﴾

أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ
وَالْأَرْضِ يُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ وَيَعْفُو لِمَنْ
يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٣٠﴾

* يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ لَا يَحْزُنكَ الَّذِينَ
يُكَفِّرُونَ فِي الْكُفْرَانِ مِنَ الَّذِينَ قَالُوا
ءَامَنَّا بِأَفْوَاهِهِمْ وَلَمْ تُؤْمِنْ قُلُوبُهُمْ وَمَنْ
الَّذِينَ هَادُوا وَسَمِعُونَ لِلْكَذِبِ
سَمْعُونَ لِقَوْمٍ ءَاخِرِينَ لَمْ يَأْتُوكَ
بِخَبَرٍ مِنَ الْكَلِمَةِ مِنْ بَعْدِ مُوَاضِعِهَا
يَقُولُونَ إِنْ أُوتِيتُمْ هَذَا فَخُذُوهُ
وَإِنْ لَمْ تُؤْتَوْهُ فَاحْذَرُوا وَمَنْ يُرِدِ اللَّهُ

дано вам це, то беріть його, а якщо не дано, то стережіться!» А якщо побажає Аллах спокусити когось, то ти перед Аллахом не допоможеш йому нічим! Вони — ті, чиї серця не побажав Аллах очистити, їм — ганьба в земному житті та кара велика в житті наступному!

42. Слухачі неправди, поглиначі забороненого! Якщо прийдуть вони до тебе, то розсуди між ними або ж відвернися від них. Якщо відвернешся ти від них, то не зашкодять вони тобі ніяким чином. Якщо ж будеш судити їх, то суди між ними справедливо. Воістину, Аллах любить справедливих!
43. Але ж як поставлять вони тебе суддею, коли є в них Таурат, в якому міститься суд Аллаха? Потім же відвернуться вони після цього. Ні, не вірують вони!
44. Воістину, зіслали Ми Таурат, в якому — прямий шлях і світло. Судять за ним юдеїв пророки, які навернулися до Аллаха, і рабини, і книжники, як це було наказано їм — оберігати Писання Аллаха і бути свідками йому. І не бійтеся людей, а бійтеся Мене! І не продавайте знамень Моїх за безцінь! А ті,

فَتَنَّتُهُ وَقَنَّ تَمَلِّكَ لَهُ، مِمَّنْ اللَّهُ شَيْئًا
أُولَئِكَ الَّذِينَ لَمْ يُرِدِ اللَّهُ أَنْ يُطَهِّرْ
قُلُوبَهُمْ لَهُمْ فِي الدُّنْيَا خِزْيٌ وَلَهُمْ فِي
الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٤٢﴾

سَمِعُونَ للكذبِ أَكْثَرُونَ لِلسُّحْتِ
فَإِنْ جَاءَكَ فَاحْكُم بَيْنَهُمْ أَوْ أَعْرِضْ
عَنْهُمْ وَإِنْ تُعْرِضْ عَنْهُمْ فَلَنْ يَضُرُّوكَ شَيْئًا
وَإِنْ حَكَمْتَ فَاحْكُم بَيْنَهُمْ بِالْقِسْطِ
إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ ﴿٤٣﴾

وَكَيْفَ يُحْكُمُونَكَ وَعِنْدَهُمُ
التَّوْرَةُ فِيهَا حُكْمُ اللَّهِ ثُمَّ يَتَوَلَّوْنَ مِنْ
بَعْدِ ذَلِكَ وَمَا أُولَئِكَ بِالْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٤﴾

إِنَّا أَنْزَلْنَا التَّوْرَةَ فِيهَا هُدًى وَنُورٌ
يُحْكُمُ بِهَا النَّبِيُّونَ الَّذِينَ أَسْمَعُوا
لِلَّذِينَ هَادُوا وَالرَّبَّانِيُّونَ وَالْأَحْبَارُ بِمَا
أَسْتُحْفَظُوا مِنْ كِتَابِ اللَّهِ وَكَانُوا
عَلَيْهِ شُهَدَاءَ فَلَا تَخْشَوُا النَّاسَ وَآخِشُوا
وَلَا تَشْتَرُوا بِمَا بَيْنَ يَدَيْكُمْ قَلِيلًا وَمَنْ لَمْ يَحْكَمْ
بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ ﴿٤٥﴾

які не судять за тим, що зіслав Аллах, вони — невіруючі!

45. І приписали Ми їм там: «Душа — за душу, око — за око, ніс — за ніс, вухо — за вухо, зуб — за зуб, а також відплата за поранення». Якщо ж хтось відмовиться від помсти — то милість ця буде спокутою його. А ті, які не судять за тим, що зіслав Аллах, вони — несправедливі!
46. Слідами їхніми відправили Ми Ісу, сина Мар'ям, із підтвердженням істинності того, що було до нього в Таураті, й дарували Ми йому Інджіль, у якому прямий шлях і світло та підтвердження істинності того, що було до нього в Таураті, і як прямий шлях та пересторогу для богобоязливих.
47. І нехай судять люди Інджілю за тим, що зіслав їм Аллах. А ті, які не судять за тим, що зіслав Аллах, вони — нечестивці!
48. Зіслали Ми тобі Писання в істині, яке підтверджує те, що було до цього в писаннях, і як охоронця для них. Тож суди між ними згідно з тим, що зіслав Аллах, і не підкоряйся бажанням їхнім, щоб не ухилитися від тієї істини,

وَكَتَبْنَا عَلَيْهِمْ فِيهَا أَنْ النَّفْسَ
بِالنَّفْسِ وَالْعَيْنَ بِالْعَيْنِ وَالْأَنْفَ بِالْأَنْفِ
وَالْأُذُنَ بِالْأُذُنِ وَالسِّنَّ بِالسِّنِّ
وَالْجُرُوحَ قِصَاصًا فَمَنْ تَصَدَّقَ بِهِ
فَهُوَ كَفَّارَةٌ لَهُ، وَمَنْ لَمْ يُحْكَمْ بِمَا
أَنْزَلَ اللَّهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٤٥﴾

وَقَفَّيْنَا عَلَىٰ آثَرِهِم بِعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ مُصَدِّقًا
لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ التَّوْرَةِ ۖ وَأَتَيْنَاهُ الْإِنجِيلَ
فِيهِ هُدًى وَنُورٌ ۖ وَمُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ
مِنَ التَّوْرَةِ وَهُدًى وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٤٦﴾

وَلِيُحْكُمَ أَهْلَ الْإِنجِيلِ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فِيهِ
وَمَنْ لَمْ يُحْكَمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأُولَئِكَ
هُمُ الْفَاسِقُونَ ﴿٤٧﴾

وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ مُصَدِّقًا
لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ الْكِتَابِ وَمُهَيِّمًا
عَلَيْهِ ۖ فَاحْكُم بَيْنَهُم بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَلَا تَتَّبِعْ
أَهْوَاءَهُمْ عَمَّا جَاءَكَ مِنَ الْحَقِّ لِكُلِّ جَعَلْنَا
مِنْكُمْ شِرْعَةً وَمِنْهَا جَاءَ وَأَوْشَاءَ اللَّهُ
لَجَعَلَكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَلَكِنْ

яка явилася тобі. Кожному з-посеред вас встановили Мірзні закони й приписи. Якби побажав Аллах, то створив би Він вас громадою єдиною, але випробовує Він у тому вас, що дарував вам. Змагайтеся ж у добрих справах, до Аллаха ви всі повернетеся, і звістить Він вам про те, щодо чого були ви незгодні одне з одним!

لِيَلْوَكُمْ فِي مَا آتَاكُمْ فَأَسْتَقِيمُوا
الْحَبْرَاتِ إِلَى اللَّهِ مَرْجِعَكُمْ جَمِيعًا
فِي نَيْتِكُمْ بِمَا كُنتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿٤٩﴾

49. І суди між ними за тим, що зіслав Аллах, і не підкоряйся бажанням їхнім, і стережись, щоб не збили вони тебе ні на крихту з того, що зіслали Ми тобі! Якщо ж відвернуться вони, то знай, що бажає Аллах покарати їх за деякі гріхи їхні, а, воістину, багато серед людей нечестивців!

وَأَن أَحْكَمَ بَيْنَهُمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَلَا تَتَّبِعْ
أَهْوَاءَهُمْ وَأَحْذَرْهُمْ أَن يُفْتِنُواكَ عَنْ بَعْضِ
مَا أَنْزَلَ اللَّهُ إِلَيْكَ فَإِن تَوَلَّوْا فَاعْلَمُوا أَنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ
أَن يُصِيبَهُمْ بِبَعْضِ ذُنُوبِهِمْ وَإِن كَرِهْتَ مِنَ
النَّاسِ لَفَاسِقُونَ ﴿٤٩﴾

50. Невже прагнуть вони суду часів невігластва? Хто ж краще Аллаха в суді для людей твердо [віруючих]?

أَفَحُكْمَ الْجَاهِلِيَّةِ يَبْغُونَ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ
اللَّهِ حُكْمًا لِّقَوْمٍ يُوقِنُونَ ﴿٥٠﴾

51. О ви, які увірували! Не беріть юдеїв та християн у приятелі — вони приятелі одні одним. А хто ж серед вас знається з ними — він сам з-посеред них. Воістину, Аллах не веде прямим шляхом нечестивих!

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْيَهُودَ وَالنَّصَارَى
أَوْلِيَاءَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ فَمِنْكُمْ
فَإِنَّهُ مِنْهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴾ ﴿٥١﴾

52. Тож ти бачиш тих, чії серця хворі — поспішають вони до

فَتَرَى الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ يُسْرِعُونَ فِيهِمْ

них, кажучи: «Боїмося ми, що лихо спіткає нас». А, можливо, Аллах дарує перемогу або наказ від Себе! І тоді вони розкаються в тому, що приховували в серцях своїх!

53. І скажуть ті, які увірували: «Невже це ті, які клялися Аллахом — найсильнішою клятвою — що вони справді з нами?» Даремні вчинки їхні, й матимуть вони втрати!
54. О ви, які увірували! Якщо відступить хтось із вас від своєї релігії, то Аллах швидко явить людей, яких любить Він і які люблять Його, й будуть вони смиренними перед віруючими й непохитними перед невіруючими, борцями на шляху Аллаха, і тими, хто не боїться осуду. Така ласка Аллаха! Дає Він її, кому побажає. Аллах — Всеосяжний, Всезнаючий!
55. Покровитель ваш — лише Аллах, Посланець Його й ті, які увірували, ті, які звершують молитву, дають закят, поклоняються!
56. Ті, які беруть своїм покровителем Аллаха та Посланця Його й ті, які увірували, воістину, є вони прихильниками Аллаха, і вони — переможці!

يَقُولُونَ نَخْشَى أَنْ تُصِيبَنَا دَائِرَةٌ فَعَسَى اللَّهُ أَنْ يَأْتِيَ بِالْفَتْحِ وَأَمْرٍ مِنْ عِنْدِهِ فَيُضْحِكُوا عَلَى مَا أَسْرَوْا فِي أَنْفُسِهِمْ نَدِيمِينَ ﴿٥٣﴾

وَيَقُولُ الَّذِينَ آمَنُوا أَهَؤُلَاءِ الَّذِينَ أَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ إِنَّهُمْ لَمَعَكُمْ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فَأَصْبَحُوا خَاسِرِينَ ﴿٥٤﴾

يَأْتِيهَا الَّذِينَ آمَنُوا مِنْ بَرَدٍ مِنْكُمْ عَنْ رَبِّهِمْ فَيَقُولُ يَأْتِيَ اللَّهُ بَقَوْمٍ يُحِبُّهُمْ وَيُحِبُّونَهُ أَذِلَّةٍ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ أَعِزَّةٍ عَلَى الْكَافِرِينَ يُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا يَتَّخِذُونَ أَوْلِيَاءَ لِكَيْذَلِكَ فَضَّلَ اللَّهُ نَبُوتَهُ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٥٥﴾

إِنَّمَا أَوْلِيَاؤُكُمْ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ رَاكِعُونَ ﴿٥٦﴾

وَمَنْ يَتَوَلَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا فَإِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْغَالِبُونَ ﴿٥٦﴾

57. О ви, які увірували! Не приятелюйте з тими, які вважають релігію вашу насмішкою та грою, з-поміж тих, яким було дано Писання раніше за вас і невіруючих, і бійтеся Аллаха, якщо ви віруючі!
58. І коли закликаєте ви до молитви, то вони знущаються і глузують. Це так, бо вони люди нерозумні!
59. Скажи: «О люди Писання! Невже ненавидите ви нас лише за те, що увірували ми в Аллаха, і за те, що зіслано нам, і що зіслано раніше, і що більшість із вас — грішники?»
60. Скажи: «Чи не розповісти вам про тих, кого очікує кара від Аллаха й кого прокляв Аллах; і на кого прогнівався та перетворив деяких з них на мавп та свиней, і які поклонялися тагуту? Їм — найгірше місце, бо збивають вони з рівного шляху!»
61. І коли приходять вони до вас і говорять: «Увірували ми», то насправді прийшли вони з невір'ям і пішли з ним.
62. І бачиш ти, що багато хто з-поміж них поспішає перевершити інших у гріхах, ворожості та пожиранні

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ ءَامَنُوْا لَا تَتَّخِذُوْا الَّذِيْنَ اتَّخَذُوْا
دِيْنََكُمْ هُزُوًا وَّلِعَبًا مِّنَ الدِّيْنِ اَوْ وُكُوْلًا لِّلْكِتٰبِ
مِّنْ قَبْلِكُمْ وَاَلْكَفٰرَ اَوْلِيَآءَ وَاَتَقُوْا اللّٰهَ
اِنَّ كُتُبَكُمْ مُّوْمِنِيْنَ ﴿٥٧﴾

وَإِذَا نَادَيْتُمْ إِلَى الصَّلٰوةِ اٰتَّخَذُوْهَا هُزُوًا وَّلِعَبًا
ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَعْقِلُوْنَ ﴿٥٨﴾

قُلْ يٰۤاَهْلَ الْكِتٰبِ هَلْ تَتَّقُمْنَ مٰنَا اِلَّا اَنْ
ءَامَنَّا بِاللّٰهِ وَمَا اُنزِلَ اِلَيْنَا وَمَا اُنزِلَ مِنْ قَبْلُ
وَءَاَنَّا كُنَّا لَكٰفِرًا فٰسِقُوْنَ ﴿٥٩﴾

قُلْ هَلْ اُنبِئُكُمْ بِشَرِّ مِّنْ ذٰلِكَ مُتَوَبِّعًا عِنْدَ اللّٰهِ مَن
لَعَنَهُ اللّٰهُ وَغَضِبَ عَلَيْهِ وَجَعَلَ مِنْهُمْ الْفِرْدَ
وَالْحٰزِرِيْنَ وَعِبَدَ الظُّلُمٰتِ اُولٰٓئِكَ شَرٌّ مَّكَانًا
وَاصْلًا عَن سَوَآءِ السَّبِيْلِ ﴿٦٠﴾

وَإِذَا جَآءَهُمْ قٰوْلٌ ءَامَنَّا وُقِدَ دَخَلُوْا بِالْكَفْرِ وَهُمْ
قَدْ خَرَجُوْا بِهِ ءَاللّٰهِ اَعْمٰءٌ مَّآ كَانُوْا يَكْفُرُوْنَ ﴿٦١﴾

وَتَرَى كَثِيْرًا مِّنْهُمْ يَسْعُرُوْنَ فِي الْاِثْمِ وَالْعُدُوْنِ
وَءَاَكِلِيْهِمُ السُّحْتِ لَيْسَ مَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿٦٢﴾

забороненого! Мерзотне те, що чинять вони!

63. Чому ж не утримають їх рабини та книжники від розмов гріховних та пожирання забороненого? Істинно, мерзотне те, що чинять вони!

64. І сказали юдеї: «Рука Аллаха закута!» Будуть закутими руки їхні й прокляті вони за те, що говорять! Ні ж бо, руки Його широко простягнуті, наділяє Він, як побажає! Воістину, те, що зіслано тобі від Господа твого, багато в кого з них збільшує непокору й невір'я. Ми підняли між ними ворожість і ненависть до Дня Воскресіння. Завжди, коли розпалюють вони вогонь війни, гасить його Аллах. Вони прагнуть поширити нечестя на землі, та Аллах не любить нечестивих!

65. Якби ж то люди Писання увірували й боялися [Аллаха], відпустили б Ми гріхи їхні та ввели би їх у сади насолоди.

66. Якби вони трималися Таурату, Інджілю й того, що зіслано їм від Господа їхнього, то пожинали б вони те, що над їхніми головами та під їхніми ногами. Є серед них і справедливі люди. Але щодо

لَوْلَا يَنْهَدُهُمُ الرَّبُّ يُنُونُ وَالْأَخْبَارُ عَن
قَوْلِهِمْ الْآثِمُ وَأَكْلِهِمُ السُّحْتَ لَبِئْسَ
مَا كَانُوا يَصْنَعُونَ ﴿٦٣﴾

وَقَالَتِ الْيَهُودُ يَدُ اللَّهِ مَغْلُولَةٌ غَلَّتْ أَيْدِيهِمْ
وَلَعَنُوا يَمَاقِلَهُ أُولَئِكَ يَدَاهُ مَبْسُوطَتَانِ يُنفِقُ
كَيْفَ يَشَاءُ وَلِيَزِيدَنَّ كَيْدَهُمْ مَا أُنزِلَ
إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ طُغْيَانًا وَكُفْرًا أَفَلَيْتَأَيَّدُونَ
أَلْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاءَ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ كَمَا
أَوْقَدُوا نَارًا لِلْحَرْبِ أَطْفَأَهَا اللَّهُ وَيَسْعَوْنَ
فِي الْأَرْضِ فَسَادًا وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُفْسِدِينَ ﴿٦٤﴾

وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْكِتَابِ آمَنُوا وَاتَّقَوْا
لَكَفَّرْنَا عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ
وَلَا دَخَلْنَا لَهُمُ جَنَّتِ النَّعِيمِ ﴿٦٥﴾

وَلَوْ أَنَّهُمْ أَقَامُوا التَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ وَمَا أُنزِلَ
إِلَيْهِمْ مِنْ رَبِّهِمْ لَأَكَلُوا مِنْ فَوْقِهِمْ
وَمِن تَحْتِ آرْجُلِهِمْ وَمِنْهُمْ أُمَّةٌ مُّقْتَصِدَةٌ
وَكَثِيرٌ مِّنْهُمْ سَاءَ مَا يَعْمَلُونَ ﴿٦٦﴾

більшості з них — мерзота те,
що чинять вони!

67. О Посланець! Сповісти те, що
зіслано тобі від Господа твого!
А якщо не зробиш ти цього, то
не сповістиш послання Його!
Аллах захистить тебе від людей.
Воістину, Аллах не веде прямим
шляхом невірючих!

﴿يَأْتِيهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ
رَبِّكَ وَإِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَّغْتَ
رِسَالَتَهُ وَاللَّهُ يَعْصِمُكَ مِنَ النَّاسِ
إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ﴿٦٧﴾

68. Скажи: «О люди Писання!
Ви не утвердитесь ні в чому
доти, доки не будете триматися
Таурату та Інджілю, і того,
що зіслано вам від Господа
вашого!» Воістину, те, що
зіслано тобі від Господа твого,
багато в кого з них збільшує
непокору і невір'я. Тож не сумуй
за людьми невірючими!

﴿قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لَسْتُمْ عَلَى شَيْءٍ حَتَّى
تَقِيمُوا التَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْكُمْ
مِنْ رَبِّكُمْ وَلَيُزِيدَنَّا كَيْدَهُمْ
مَا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ طُعَيْنَا وَكُفِّرُوا
فَلَا تَأْسَ عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ﴿٦٨﴾

69. Воістину, ті, які увірували, і
ті, які сповідували юдаїзм, і
сабеї, і християни, з-поміж тих,
які увірували в Аллаха та в
Останній День і творили добро
— нема їм чого боятися, і не
будуть засмучені вони!

﴿إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَالصَّابِغُونَ
وَالنَّصَارَىٰ مِنْ ءَامَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلُوا
صَالِحًا فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٦٩﴾

*Див. коментар до 62 аяту сури
«аль-Бакара».*

70. Істинно, взяли Ми завіт із
синами Ізраїла й надіслали Ми
їм посланців. Кожен раз, коли
приходив до них посланець
із тим, що не подобалось
душам їхнім — одних вони

﴿لَقَدْ أَخَذْنَا مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَائِيلَ وَرَأْسَنَا إِلَيْهِمْ
رُسُلًا كَلَّمَا جَاءَهُمْ رَسُولٌ بِمَا لَا تَهْوَىٰ
أَنْفُسُهُمْ فَرِيقًا كَذَّبُوا وَفَرِيقًا يَقْتُلُونَ ﴿٧٠﴾

оголошували брехунами, а інших вбивали.

71. І думали вони, що не буде лиха їм. Були вони сліпими й глухими, потім прийняв Аллах каяття їх, але й після того все одно були сліпими й глухими багато хто з них. Але Аллах бачить те, що чинять вони!
72. Істинно, невіруючі ті, які говорять: «Воістину, Аллах — це Месія, син Мар'ям!», але ж казав Месія: «О сини Ізраїла! Поклоняйтеся Аллаху, Господу моєму й Господу вашому!» Воістину, ті, які додають Аллаху рівних — заборонив Аллах їм сади раю, будуть у пеклі вони! І не буде у неправедних помічників!
73. Істинно, не вірують ті, які говорять: «Воістину, Аллах — третій із Трійці», але ж немає бога, крім Бога єдиного! І, воістину, якщо не відмовляться вони від того, що говорять, то тих із них, які не вірують, спіткає болісна кара!
74. Невже не покаються вони перед Аллахом і не благатимуть прощення у Нього? Адже Аллах — Прощаючий, Милосердний!
75. Месія, син Мар'ям — лише посланець. Істинно, приходили

وَحَسِبُوا أَن لَّا تَكُونُ فِتْنَةً فَعَمُوا صَمُونَ
تَابَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ ثُمَّ عَمُوا صَمُونَ كَثِيرٌ
مِّنْهُمْ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِمَا يَعْمَلُونَ ﴿٧١﴾

لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْمَسِيحُ ابْنُ
مَرْيَمَ وَقَالَ الْمَسِيحُ يَبْنِي إِسْرَائِيلَ أَعْبُدُوا
اللَّهَ رَبِّي وَرَبَّكُمْ إِنَّهُ مَن يُشْرِكْ بِاللَّهِ
فَقَدْ حَرَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ وَمَأْوَاهُ
النَّارُ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ ﴿٧٢﴾

لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ ثَالِثُ
ثَلَاثَةٍ وَمَا مِنْ إِلَهٍ إِلَّا إِلَهٌ وَاحِدٌ وَإِن لَّمْ
يَنتَهُوا عَمَّا يَقُولُونَ لَيَمَسَّنَّ الَّذِينَ
كَفَرُوا مِنْهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٧٣﴾

أَفَلَا يَتُوبُونَ إِلَى اللَّهِ وَيَسْتَغْفِرُونَ لَهُ
وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٧٤﴾

مَا الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ

посланці й до нього. Мати його — праведниця, але й вони споживали їжу! Поглянь, як роз'яснюємо Ми [невіруючим] знамення Наші! І ще раз поглянь — у якій же омані вони!

76. Скажи: «Невже поклоняєтесь ви окрім Аллаха тому, що не має влади принести вам ні шкоди, ні користі? Він, Аллах — Всечуючий, Всезнаючий!»
77. Скажи: «О люди Писання! Не порушуйте в своїй релігії меж істини й не йдіть за низькими бажаннями людей із минулих поколінь, які самі заблукали й збили багатьох [зі шляху істини]».
78. Прокляті ті, які не вірують, з-посеред синів Ізраїла, вустами Давуда та Іси, сина Мар'ям. Це так, бо вони не слухалися й були порушниками!
79. Вони не утримували одне одного від зла, вчиненого ними! Мерзотне те, що чинять вони!
80. Бачиш ти, що багато хто з них приятелює з тими, які не увірували. Мерзота те, що приготували вони самі собі! Прогнівився Аллах на них, і кара буде їм довіку!
81. Якби ж то увірували вони в Аллаха й Посланця Його

قَتِيلِهِ الرَّسُولُ وَأُمُّهُ صَدِيقَةٌ كَأَنَّا بِكُلَّانِ
الطَّعَامِ أَنْظُرُ كَيْفَ بُنِينَ لَهُمُ الْآيَاتِ
ثُمَّ أَنْظُرُ أَنَّى يُؤْفَكُونَ ﴿٧٥﴾

قُلْ أَتَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَمْلِكُ لَكُمْ
ضَرًّا وَلَا نَفْعًا وَاللَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٧٦﴾

قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لَا تَغْلُوا فِي دِينِكُمْ غَيْرَ
الْحَقِّ وَلَا تَتَّبِعُوا أَهْوَاءَ قَوْمٍ قَدْ ضَلُّوا مِنْ قَبْلُ
وَأَضَلُّوا كَثِيرًا وَضَلُّوا عَنْ سَوَاءِ السَّبِيلِ ﴿٧٧﴾

لُعِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ
عَلَى لِسَانِ دَاوُدَ وَعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ ذَلِكَ
بِمَا عَصَوْا وَكَانُوا يَعْتَدُونَ ﴿٧٨﴾

كَانُوا لَا يَتَنَاهَوْنَ عَنْ مُنْكَرٍ فَعَلُوهُ
لَيْسَ مَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ﴿٧٩﴾

تَرَى كَثِيرًا مِنْهُمْ يَتَوَلَّوْنَ الَّذِينَ
كَفَرُوا لَيْسَ مَا قَدَّمَتْ لَهُمْ
أَنْفُسُهُمْ أَنْ سَخِطَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَفِي
الْعَذَابِ هُمْ خَالِدُونَ ﴿٨٠﴾

وَلَوْ كَانُوا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالنَّبِيِّ وَمَا

та в те, що зіслано йому, то не приятелювали б вони з ними. Але більшість із них — нечестивці!

82. Істинно, ти впевнишся, що сильніше за всіх людей ненавидять тих, які увірували, юдеї та багатобожники. Істинно, ти побачиш, що найближчі в любові до тих, які увірували, ті, які говорять: «Воістину, ми — християни!» Це так, адже серед них є священники й ченці, і вони не вивищують себе.
83. І коли чують вони те, що зіслано Посланцю, бачиш ти очі їхні, сповнені сліз від істини, про яку дізналися вони. І говорять вони: «Господи наш! Увірували ми! Тож запиши нас серед тих, хто свідчить!»
84. А чому нам не вірити в Аллаха й ту істину, яка прийшла до нас? Ми прагнемо, щоб Господь наш увів нас разом із людьми праведними!»
85. За те, що говорять вони, Аллах відплатить їм садами раю, де течуть ріки, й вони будуть там довіку — така відплата праведникам!
86. А ті, які не вірували та вважали за оману знамення Наші, вони — жителі пекла!

أُنزِلَ إِلَيْهِ مَا اتَّخَذُوا آلِيَاءَ
وَالَّذِينَ كَثِيرًا مِنْهُمْ فَاسِقُونَ ﴿٨٢﴾

﴿٨٢﴾ لَتَجِدَنَّ أَشَدَّ النَّاسِ عَدَاوَةً لِلَّذِينَ
ءَامَنُوا الْيَهُودَ وَالَّذِينَ أَشْرَكُوا
وَلَتَجِدَنَّ أَقْرَبَهُمْ مَوَدَّةً لِلَّذِينَ ءَامَنُوا
الَّذِينَ قَالُوا إِنَّا تَصَدَّقُوا ذَلِكَ بَأْتٍ
مِنْهُمْ قَسِيصِينَ وَرُهْبَانًا وَأَنَّهُمْ
لَا يَسْتَكْبِرُونَ ﴿٨٣﴾

وَإِذَا سَمِعُوا مَا أُنزِلَ إِلَى الرَّسُولِ
تَرَوُا عُيُوبَهُمْ تَفِيضُ مِنَ الدَّمْعِ وَمِمَّا
عَرَفُوا مِنَ الْحَقِّ يَقُولُونَ رَبَّنَا ءَامَنَّا
فَاكْتُبْنَا مَعَ الشَّاهِدِينَ ﴿٨٤﴾

وَمَا لَنَا لَا نُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَمَآجَاءَنَا مِنَ الْحَقِّ وَنَطْمَعُ
أَن يُدْخِلَنَا رَبَّنَا مَعَ الْقَوْمِ الصَّالِحِينَ ﴿٨٥﴾

فَأْتَبَهُمُ اللَّهُ بِمَا قَالُوا جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ
تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَذَلِكَ
جَزَاءُ الْمُحْسِنِينَ ﴿٨٦﴾

وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ
أَصْحَابُ الْجَحِيمِ ﴿٨٧﴾

87. О ви, які увірували! Не забороняйте благ, які Аллах дозволив вам, і не порушуйте! Воістину, Аллах не любить порушників!
88. Їжте дозволене й приємне, яким наділив вас Аллах. І бійтеся Аллаха, в Якого ви віруєте!
89. Аллах не покличе вас до відплати за легковажність у клятвах ваших, але відплатить Він за [невиконання] договорів, які в клятвах! Викуп за це — нагодувати десятих бідняків так, як годуєте свої сім'ї, або ж одягнути їх, або звільнити раба. А як хто не в змозі цього зробити, нехай постить три дні. Це — викуп за порушення клятв ваших, тож тримайтеся ваших клятв. Так роз'яснює Аллах вам Свої знамення. Можливо, будете ви вдячні!
90. О ви, які увірували! Воістину, вино, азартні ігри, камені жертovníків і стріли для ворожби — мерзота від шайтана! Тож стережіться цього! Можливо, будете спасенні!
91. Воістину, шайтан бажає посяти між вами ворожнечу й ненависть через вино й майсир і відвернути вас від згадування

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَحْرِمُوا طَيِّبَاتِ
مَا أَحَلَّ اللَّهُ لَكُمْ وَلَا تَعْتَدُوا
إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ ﴿٨٧﴾

وَكُلُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ حَلَالًا طَيِّبًا
وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي أَنْتُمْ بِهِ مُؤْمِنُونَ ﴿٨٨﴾

لَا يُؤَاخِذُكُمُ اللَّهُ بِاللَّغْوِ فِي أَيْمَانِكُمْ
وَلَكِنْ يُؤَاخِذُكُمْ بِمَا عَقَدْتُمُ الْأَيْمَانَ
فَكَفَرْتُمُوهَ إِطْعَامَ عَشْرَةِ مَسْكِينٍ مِنْ
أَوْسَطِ مَا طَعَمْتُمْ أَهْلِيكُمْ أَوْ كِسْوَتُهُمْ
أَوْ تَحْرِيرَ رَقَبَةٍ فَمَنْ لَمْ يَجِدْ فَصِيَامُ
ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ ذَلِكَ كَفْرَةُ أَيْمَانِكُمْ إِذَا
حَلَفْتُمْ وَاحْفَظُوا أَيْمَانَكُمْ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ
اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٨٩﴾

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِنَّمَا الْخَمْرُ وَالْمَيْسِرُ
وَالْأَنْصَابُ وَالْأَزْلَامُ رِجْسٌ مِنْ عَمَلِ
الشَّيْطَانِ فَأَجْتَنِبُوهُ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٩٠﴾

إِنَّمَا يُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَنْ يُوقِعَ بَيْنَكُمُ
الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاءَ فِي الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ
وَيَصُدَّكُمْ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ وَعَنِ

Аллаха й молитви. Невже ви не зупинитесь?

Майсир — поширена серед арабів доісламського періоду азартна гра.

92. Коріться Аллаху, коріться Посланцю, пильнуйте! Якщо відвернетеся ви, то знайте, що обов'язок Посланця Нашого — лише ясна звістка!
93. Немає гріха на тих, які увірували й робили добрі справи, за те, що їли вони, якщо вони богобоязливі, увірували й роблять добрі справи; якщо й далі вони богобоязливі та вірують, якщо богобоязливі та роблять добро. Аллах любить тих, які роблять добро!
94. О ви, які увірували! Воістину, Аллах буде випробовувати вас [здобиччю] від полювання, яку ви здобуваєте руками й списами, щоб дізнатися, хто з вас боїться Його потаємно; а хто з вас порушить після цього, тому — болісна кара!
Ідеться про заборону полювання під час хадджу.
95. О ви, які увірували! Не полюйте, коли ви в іхрамі! А хто з вас уб'є навмисно, то відплата за це — стільки вбитої худоби, скільки вбив він. Присуджують

الصَّلَاةَ فَهَلْ أَنْتُمْ مُتْمَهُونَ ﴿١١﴾

وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأَحْذَرُوا
فَإِنْ تَوَلَّيْتُمْ فَأَعْلَمُوا أَنَّ مَا عَلَى رَسُولِنَا
الْبَلْعُ الْمُبِينُ ﴿١٢﴾

لَيْسَ عَلَى الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
جُنَاحٌ فِيمَا طَعِمُوا إِذَا مَا اتَّقَوْا ءَامَنُوا وَعَمِلُوا
الصَّالِحَاتِ ثُمَّ اتَّقَوْا ءَامَنُوا ثُمَّ اتَّقَوْا
وَءَحْسَبُوا أَنَّ اللَّهَ بِحُبِّ الْمُحْسِنِينَ ﴿١٣﴾

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لِيَبْتَلُوا اللَّهَ بِبَيْتِهِ
مِنَ الصَّيْدِ تَنَآلَهُ ءَأْيَدِيكُمْ وَرِمَاحِكُمْ
لِيَعْلَمَ اللَّهُ مَن يَخَافُهُ. بِالْغَيْبِ فَمَن أَعْتَدَى
بَعْدَ ذَلِكَ فَلَهُ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٤﴾

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَاتَتَّقُوا الصَّيْدَ وَأَنْتُمْ
حُرٌّ وَمَن قَتَلَهُ مِنكُمْ مُتَعَمِّدًا فَجَزَاءٌ
مِّثْلُ مَا قَتَلَ مِنَ النَّعْمِ بِحَكْمِ بِهِ ذَوَا عَدْلٍ

це два справедливі мужі з вас, і це — жертва, яку ви приносите до Кааби. Або ж спокутою буде їжа для бідних, або ж відповідний цьому піст, щоб порушник зазнав тяжкість свого вчинку. Аллах прощає те, що було раніше. А якщо хтось повторить [вчинок], то Аллах скарає його. Аллах — Всемогутній, Володар відплати!

Іхрам — обрядовий вступ паломників на територію мекканської мечеті.

96. Дозволено вам і тим, хто в дорозі, полювати на морських тварин і їсти їх. Але заборонено вам полювання на суші, поки ви перебуваєте в іхрамі. І бійтеся Аллаха, перед Яким ви будете зібрані!
97. Аллах зробив Каабу заповідним домом, опорою для людей, і встановив заборонений місяць і жертвних тварин із прикрасами. Це для того, щоб знали ви — Аллаху відомо те, що на небесах і на землі, і що Аллах — про кожну річ Знаючий!
98. Знайте, що Аллах суворий у покаранні, і що Аллах — Прощаючий, Милосердний!

مِنْكُمْ هَذَا يَبْلُغُ الْكَعْبَةَ أَوْ كَفْرَةً طَعَامًا
مَسْكِينٍ أَوْ عَدْلُ ذَلِكَ صِيَامًا لِيَذُوقَ
وَبِالْأَمْرِ عَفَا اللَّهُ عَنْمَا سَلَفٌ وَمَنْ عَادَ
فَيَنْتَقِمُ اللَّهُ مِنْهُ وَاللَّهُ عَزِيزٌ ذُو انْتِقَامٍ ﴿٩٥﴾

أَجَلٌ لَكُمْ صَيْدُ الْبَحْرِ وَطَعَامُهُ، مَتَعَالَى كُمْ
وَالسَّيَّارَةُ وَحُرْمَ عَلَيْكُمْ صَيْدُ الْبَرِّ مَا دُمْتُمْ
حُرْمًا وَأَتَقُوا اللَّهَ الَّذِي إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٩٦﴾

* جَعَلَ اللَّهُ الْكَعْبَةَ الْبَيْتَ الْحَرَامَ
فَيَمَّا لِلنَّاسِ وَالشَّهْرَ الْحَرَامَ وَالْهَدْيَ وَالْقَلْبَدِ
ذَلِكَ لَتَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي
الْأَرْضِ وَأَنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٩٧﴾

اعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ وَأَنَّ اللَّهَ
عَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٩٨﴾

99. А Посланец повинен тільки передати одкровення. Аллах знає, що ви відкриваєте й що приховуєте!
100. Скажи: «Не рівні зле й добре, навіть якщо тебе дивує велика кількість злого». Тож бійтеся Аллаха, о ви, обдаровані розумом! Можливо, будете спасенні!
101. О ви, які увірували! Не запитуйте про ті речі, які приховані та можуть засмутити вас. А якщо спитаєте про них, коли посилається Коран, то вони відкриються вам. Аллах простив це вам. Аллах — Прощаючий, Жалісливий!
102. Деякі люди раніше за вас запитували про щось подібне й через це стали невіруючими.
103. Не встановлював Аллах приписів ні щодо бахіри, ні саїби, ні васіли, ні хаміна, але ті, які не вірують, приписали неправду Аллаху, але ж більшість із них не розуміє!
Бахірою араби називали верблюдицю, яка народжувала п'ять років підряд, за що її потім відпускали на волю. Саїба — верблюдиця, яка була відпущена на волю після даної господарем обітниці (наприклад, потрапивши в біду, араб говорив:

مَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلَاغُ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ وَمَا تَكْتُمُونَ ﴿١١٩﴾

قُلْ لَا يَسْتَوِي الْخَبِيثُ وَالطَّيِّبُ
 وَلَوْ أَعْجَبَكَ كَثْرَةُ الْخَبِيثِ فَاتَّقُوا اللَّهَ
 يَأُولِي الْأَلْبَابِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿١٢٠﴾

يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَسْأَلُوا عَنْ أَشْيَاءَ
 إِن تُبَدَّ لَكُمْ سَتُورُهُ وَإِن تَسْأَلُوا عَنْهَا
 حِينَ يُنَزَّلَ الْفُرْقَانُ إِنَّ بُدَّ لَكُمْ عَفَا اللَّهُ
 عَنْهَا وَاللَّهُ غَفُورٌ حَلِيمٌ ﴿١٢١﴾

قَدْ سَأَلَهَا قَوْمٌ مِّن قَبْلِكُمْ ثُمَّ أَصْبَحُوا
 بِهَا كَافِرِينَ ﴿١٢٢﴾

مَا جَعَلَ اللَّهُ مِنْ تَحْيِرَةٍ وَلَا سَابِئَةٍ وَلَا وَصِيلَةٍ
 وَلَا حَامٍ وَلَكِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا يَقْتُرُونَ عَلَى اللَّهِ
 الْكُذْبَ وَأَكْثُرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ ﴿١٢٣﴾

«Якщо повернуся живий —
дам волю одній верблюдиці».
Васіла — віця, яка народжувала
ягнятко, присвячене божеству.
Хамін — верблюд, від якого
народилися десять верблюденят.

104. Коли говорять їм: «Прийдіть до того, що зіслав Аллах, і до Посланця», вони говорять: «Достатньо для нас того, з чим знайшли ми батьків наших». А якщо батьки їхні не розуміли нічого й не йшли прямим шляхом?

105. О ви, які увірували! Бережіть душі ваші, щоб не звів вас той, хто сам збився зі шляху, коли йдете ви прямим шляхом! Ви повернетесь до Аллаха й сповістить Він про те, що ви чинили!

106. О ви, які увірували! Коли до когось із вас прийде смерть і час складання заповіту, нехай будуть свідками два справедливі мужі з вас, або ж двоє не з вас. Якщо смерть прийшла до вас, коли ви подорожуєте по землі, то зупиніть їх після молитви, і нехай вони поклянуться Аллахом: «Ми не продамо цього свідчення ні за яку ціну, навіть якщо [зацікавлена особа] буде нашим родичем, і не приховаємо свідчення перед Аллахом.

وَإِذْ قِيلَ لَهُم تَعَالَوْا إِلَىٰ مَا أَنزَلَ اللَّهُ وَإِلَىٰ
الرَّسُولِ قَالُوا حَسْبُنَا مَا وَجَدْنَا عَلَيْهِ
ءَابَاءَنَا ءَأُولَٰئِكَ ءَأَبَاءُ هُمْ لَا يَعْلَمُونَ
شَيْئًا وَلَا يَهْتَدُونَ ﴿١٠٤﴾

يَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا عَلَيْكُمْ أَنفُسُكُمْ لَا يَضُرُّكُمْ
مَنْ ضَلَّ إِذَا أَهْتَدَيْتُمْ إِلَى اللَّهِ مَرْجِعُكُمْ
جَمِيعًا فَيَسْنِئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٠٥﴾

يَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا شَهَادَةُ بَيْنِكُمْ إِذَا
حَضَرَ أَحَدُكُمْ الْمَوْتُ حِينَ الْوَصِيَّةِ
أَشْهَانِ ذَوَا عَدْلٍ مِّنكُمْ أَوْ ءَٰخِرَانِ مِّنْ غَيْرِكُمْ
إِنْ أَنتُمْ ضَرَبْتُمْ فِي الْأَرْضِ فَأَصْبَحْتُمْ
مُصِيبَةُ الْمَوْتِ تَحْسِبُوهُمَا مِنْ بَعْدِ
الصَّلَاةِ فَيَقْسِمَانِ بِاللَّهِ إِنْ اذْتَبَعْتُمْ
لَا نَشْتَرِي بِهِءَ ثَمَنًا وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبَىٰ وَلَا
نَكْتُمُ شَهَادَةَ اللَّهِ إِنَّا إِذًا لَمِنَ الْآثِمِينَ ﴿١٠٦﴾

Воістину, інакше ми будемо серед грішників!»

«Або ж двоє не з вас» — йдеться про представників інших віросповідань.

107. А якщо стане відомо, що обидва вони вчинили гріх [лжесвідчення], то нехай двоє інших із близьких родичів, проти яких протестували колишні свідки, стануть на їхнє місце й поклянуться Аллахом: «Воістину, наше свідчення правдивіше за попереднє свідчення, і ми не порушимо, бо інакше були б ми серед несправедливих».
108. Це — краще, коли дають вони свідчення щире, бо інакше вони боятимуться, що інші клятви дадуть після їхніх клятв. І бійтеся Аллаха й слухайте Його! Аллах не веде прямим шляхом нечестивців.
109. Того Дня збере Аллах посланців і скаже: «Що вам відповіли?» Вони скажуть: «Нам невідомо. Воістину, тільки Ти знаєш потаємне!»
110. Коли сказав Аллах: «О Ісо, сину Мар'ям! Згадай милість Мою до тебе, коли укріпив Я тебе Духом Святим. І ти говорив із людьми в колісці й у дорослому

فَإِنْ عُرِيَ عَلَىٰ أَنَّهُمَا اسْتَحَقَّا إِثْمًا فَآخَرَانِ
يَقُومَانِ مَقَامَهُمَا مِنَ الَّذِينَ اسْتَحَقَّ عَلَيْهِمُ
الْأُولَٰئِكَ فَيُقْسِمَانِ بِاللَّهِ لَشَهِدُنَا أَحَقُّ مِنْ
شَهِدَتِيهِمَا وَمَا أَعْتَدَيْنَا إِذَا ذُكِرَ
الظَّالِمِينَ ﴿١٠٧﴾

ذَٰلِكَ أَذَىٰ أَنْ يَأْتُوا بِاللَّهِدَةِ عَلَىٰ وَجْهِهَا
أَوْ يَخَافُوا أَنْ تُرَدَّ أَيْمَانٌ بَعْدَ آيْمَانِهِمْ وَاتَّقُوا
اللَّهَ وَاسْمِعُوا لِلَّهِ لِأَيُّهُدَىٰ الْقَوْمِ الْفَٰسِقِينَ ﴿١٠٨﴾

* يَوْمَ يَجْمَعُ اللَّهُ الرُّسُلَ فَيَقُولُ مَاذَا أُجِبْتُمْ
قَالُوا لَا أَعْلَمُ لَنَا إِنَّكَ أَنْتَ عَالِمُ الْغُيُوبِ ﴿١٠٩﴾

إِذْ قَالَ اللَّهُ لِعِيسَىٰ ابْنَ مَرْيَمَ ادْكُرْ نِعْمَتِي
عَلَيْكَ وَعَلَىٰ وَاٰلِدِيكَ إِذِ ابْتَدْتُكَ بِرُوحِ
الْقُدُّسِ تُكْمِلُ الْإِنْسَانَ فِي الْأُمِّهِدِ وَكَهَلًا
وَإِذْ عَلَّمْتُكَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ

віці; і коли Я навчив тебе писанню й мудрості, Таурату й Інджілю; і коли з дозволу Мого ліпив ти з глини подобу птаха, дихав на неї, і вона ставала птахом із дозволу Мого; і як ти зцілював сліпонародженого й прокаженого з дозволу Мого; і коли воскрешав померлих із дозволу Мого; і коли стримав Я синів Ізраїла від тебе, коли ти прийшов до них із ясними знаменнями. І сказали ті, які не вірували: «Воістину, це справжнє чаклунство!»

وَالْتَوْرَةَ وَالْإِنجِيلَ وَاذْخُلُوا مِنَ الطَّيْرِ
كَهَيْئَةِ الطَّيْرِ بِإِذْنِي فَتَنْخَفُ فِيهَا فَتَكُونُ
طَيْرًا بِإِذْنِي وَتَبْرَأُ الْأَكْمَهَ وَالْأَبْرَصَ
بِإِذْنِي وَاذْخُلُوا مِنَ الْمَوْتِ بِإِذْنِي
وَإِذْكَ فَفَقْتُ بَنِي إِسْرَائِيلَ بِدَلْعَانِكَ
إِذْ جِئْتَهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا
مِنْهُمْ إِنَّ هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُّؤْمِنِينَ ﴿١٧١﴾

111. І коли відкрив Я апостолам:
«Увіруйте в Мене й посланця
Мого!», вони сказали:
«Увірували Ми, тож засвідчи,
що ми — віддані Тобі!»

وَإِذْ أَوْحَيْتُ إِلَى الْحَوَارِيِّينَ أَنْ آمِنُوا بِي
وَيُرْسِلُونِي قَالَوْا ءَأَمْنَا وَآشْهَدُ بِآيَاتِنَا
مُؤْمِنُونَ ﴿١٧٢﴾

112. Коли апостоли сказали: «О Ісо,
сину Мар'ям! Чи може Господь
твій зіслати нам трапезу з
неба?» Він мовив: «Бійтеся
Аллаха, якщо ви віруючі!»

إِذْ قَالَ الْحَوَارِيُّونَ يَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ هَلْ
يَسْتَطِيعُ رَبُّكَ أَنْ يُنْزِلَ عَلَيْنَا مَائِدَةً
مِّنَ السَّمَاءِ قَالَ اتَّقُوا اللَّهَ إِن كُنْتُمْ
مُؤْمِنِينَ ﴿١٧٣﴾

113. Вони сказали: «Ми бажаємо
скуштувати її, щоб заспокоїлися
серця наші та впевнилися ми,
що ти сказав нам правду, і щоб
ми були свідками цього!»

قَالُوا أُرِيدُ أَنْ نَأْكُلَ مِنْهَا وَنَطْمِئِنَّ قُلُوبُنَا
وَنَعْلَمَ أَنَّ قَدْ صَدَقْتَنَا وَتَكُونُ عَلَيْنَا
مِنَ الشَّاهِدِينَ ﴿١٧٤﴾

114. Сказав Іса, син Мар'ям: «О
Аллах, Господи наш! Зішли
нам трапезу з неба, яка була би
святом для перших із нас і для

قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ اللَّهُمَّ رَبَّنَا أَنْزِلْ عَلَيْنَا
مَائِدَةً مِّنَ السَّمَاءِ تَكُونُ لَنَا عِيدًا لِأَوَّلِنَا
وَعَآخِرِنَا وَآيَةً مِنكَ وَارْزُقْنَا وَأَنْتَ خَيْرُ

останніх із нас — як знамення від Тебе; наділи ж нас, бо Ти — найкращий із наділяючих!»

115. Сказав Аллах: «Воістину, Я зішло їй вам, але якщо хтось із вас і після цього не увірує, то, воістину, Я скараю його такою карою, якою не карав нікого з [жителів] світів».
116. І коли сказав Аллах: «О Ісо, сину Мар'ям, чи говорив ти людям: «Візьміть мене й матір мою за двох богів нарівні з Аллахом?»» Іса сказав: «Преславний Ти! Не говорив я того, на що не маю права. Якби я таке й сказав, Ти б це напевно знав. Ти знаєш те, що в мені, а я не знаю того, що в Тобі. Воістину, тільки Ти знаєш потаємне!
117. Не говорив я їм [нічого], крім того, що Ти наказав мені: «Поклоняйтеся Аллаху, Господу моєму й Господу вашому!» І був я свідком їм, поки був серед них. Коли ж Ти взяв мене, то Ти наглядаєш за ними, а Ти — кожній речі Свідок!
118. А якщо Ти скараєш їх, то, справді, вони — раби Твої, а якщо простиш їх, то, воістину, Ти — Всемогутній, Мудрий!»

الرَّزِقِينَ ﴿١١٤﴾

قَالَ اللَّهُ إِنِّي مَنَزَلْتُهَا عَلَيْكَ فَمَنْ يَكْفُرْ بَعْدُ مِنْكُمْ فَإِنِّي أُعَذِّبُهُ عَذَابًا لَا أُعَذِّبُهُ أَحَدًا مِنَ الْعَالَمِينَ ﴿١١٥﴾

وَإِذْ قَالَ اللَّهُ يُعَيْسَى ابْنُ مَرْيَمَ أَنتَ قُلْتَ لِلنَّاسِ اتَّخِذُونِي وَأُمَّيَّ الْهَيْنِ مِنْ دُونِ اللَّهِ قَالُوا سُبْحَانَكَ مَا يَكُونُ لِي أَنْ أَقُولَ مَا لَيْسَ لِي بِحَقِّهِ إِن كُنْتُ قُلْتُهُ فَقَدْ عَلِمْتَهُ تَعْلَمَ مَا فِي نَفْسِي وَلَا أَعْلَمُ مَا فِي نَفْسِكَ إِنَّكَ أَنْتَ عَلَّمَهُ الْغَيْبُ ﴿١١٦﴾

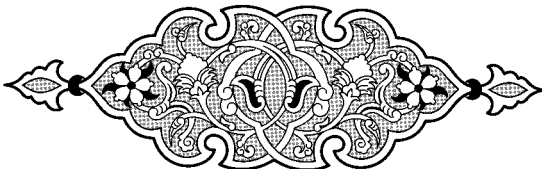
مَا قُلْتُ لَهُمْ إِلَّا مَا أَمَرْتَنِي بِهِ أَنْ أَعْبُدُوا اللَّهَ رَبِّي وَرَبَّكُمْ وَكُنْتُ عَلَيْهِمْ شَهِيدًا مَا دُمْتُ فِيهِمْ فَلَمَّا تَوَفَّيْتَنِي كُنْتُ أَنْتَ الرَّقِيبَ عَلَيْهِمْ وَأَنْتَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ﴿١١٧﴾

إِن تُعَذِّبْهُمْ فَإِنَّهُمْ عِبَادُكَ وَإِن تَغْفِرْ لَهُمْ فَإِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١١٨﴾

119. Сказав Аллах: «У цей День правдивим допоможе правдивість; для них — сади, де течуть ріки, будуть вони там довіку!» Аллах буде вдоволений ними, а вони будуть вдоволені Ним! Це — великий успіх!
120. Аллаху належить влада над небесами, землею й тим, що між ними. Він спроможний на кожную річ!

قَالَ اللَّهُ هَذَا يَوْمُ يَنْفَعُ الصَّادِقِينَ صِدْقُهُمْ
لَهُمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا
أَبَدًا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ
ذَٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿١١٩﴾

لِلَّهِ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا فِيهِنَّ
وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٢٠﴾

Сура 6. Аль-Анам («Худоба»)

*Im'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

1. Хвала Аллаху, Який створив небеса й землю та зробив темряву й світло! Але й після цього ті, які не увірували, додають Господу своєму рівних!
2. Він — Той, Хто створив вас із глини, а потім призначив вам строк; є в Нього для вас ще й другий строк. Але й після цього ви сумніваєтеся!
3. Він — Бог на небесах і на землі. Він знає ваше потаємне й відкрите; і знає Він, що ви собі здобуваєте!
4. І яке б знамення зі знамень Господа їхнього до них не приходило, вони однаково відвертаються від нього!
5. Вони сприйняли істину за неправду, коли та прийшла до них. Але скоро придуть до них звістки про те, над чим насміхалися вони!
6. Невже вони не бачать, скільки минулих поколінь Ми знищили? Ми дарували їм силу, якої не дарували вам, і Ми звели їм з неба рясні дощі й дали рікам текти в їхніх землях. А потім Ми знищили їх за гріхи їхні й

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ
وَجَعَلَ الظُّلُمَاتِ وَالنُّورَ ثُمَّ الَّذِينَ
كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ يَعْدِلُونَ ①

هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ طِينٍ ثُمَّ قَضَى أَجَلًا
وَأَجَلَ مَسْمًى عِنْدَهُ ثُمَّ أَنْتُمْ تَمْتَرُونَ ②

وَهُوَ اللَّهُ فِي السَّمَوَاتِ وَفِي الْأَرْضِ يَعْلَمُ
سِرُّكُمْ وَجَهْرَكُمْ وَيَعْلَمُ مَا تَكْسِبُونَ ③

وَمَا آتَيْنِهِمْ مِنْ آيَةٍ مِنْ آيَاتِ رَبِّهِمْ إِلَّا
كَانُوا عَنْهَا مُعْرِضِينَ ④

فَقَدْ كَذَّبُوا بِالْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ فَسَوْفَ يَا أَيُّهَا
النَّبِيُّ أَمَا كَانَ لِأَيُّهَا يَسْتَهْزِئُونَ ⑤

الَّذِينَ رَأَوْا كُرَاهًا لَكُم مِّن قَبْلِهِمْ مِنْ قَرَنٍ
مَّا كُنْتُمْ فِي الْأَرْضِ مَا لَكُم مِّنْكُمْ لَكُمْ وَأَرْسَلْنَا
السَّمَاءَ عَلَيْهِمْ فَيَدْرَأُونَ وَجَعَلْنَا الْأَنْهَارَ تَجْرِي
مِن تَحْتِهِمْ فَأَهْلَكْنَاهُمْ بِذُنُوبِهِمْ وَأَنْشَأْنَا مِنْ
بَعْدِهِمْ قَرْنًا آخَرِينَ ⑥

створили після них наступне покоління.

7. Навіть якби Ми зіслали тобі Писання в сувої, і вони торкнулися б його своїми руками, то ті, які не вірують, неодмінно сказали б: «Це — явне чаклунство!»
8. Вони говорять: «Чому не посланий до нього ангел?» Якби Ми послали ангела, то справу було б вирішено, і не дали б їм відстрочки.
9. Та якби Ми й послали ангела, то все одно зробили б його чоловіком, залишивши їх із їхніми сумнівами.
10. Вони насміхалися з посланців ще перед тобою. Але тих, хто глузував, спіткало те, над чим вони насміхались!
11. Скажи: «То йдіть землею та погляньте, який був кінець тих, які вважали за брехунів [посланців]!»
12. Спитай: «Кому належить те, що на небесах і на землі?» І скажи: «Аллаху! Він зробив милість Своїм обов'язком! І Він неодмінно збере вас у День Воскресіння, в якому немає сумніву! Ті, які втратили самих себе, не увірують!»

وَلَوْزَلْنَا عَلَيْكَ كِتَابًا فِي قِرْطَابٍ فَامْسُوهُ بِأَيْدِيهِمْ
لَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُّبِينٌ ﴿٧﴾

وَقَالُوا لَوْلَا أُنزِلَ عَلَيْهِ مَلَكٌ ۖ وَلَوْ أَنْزَلْنَا مَلَكًا
لَفُضِيَ الْأَمْرُ لَمْ لَا يُنظَرُونَ ﴿٨﴾

وَلَوْ جَعَلْنَاهُ مَلَكًا الْجَعَلْنَاهُ رَجُلًا
وَلَلْبَشَرُ عَلَيْهِمْ مَا يُلَيْسُونَ ﴿٩﴾

وَلَقَدْ آسَفْتُمُنِي رِيسُلِي مِنْ قَبْلِكَ فَحَاقَ
بِالَّذِينَ سَخِرُوا مِنْهُمْ مَا كَانُوا بِهِ
يَسْتَهْزِئُونَ ﴿١٠﴾

قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ ثُمَّ أَنْظِرُوا كَيْفَ
كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكْذِبِينَ ﴿١١﴾

قُلْ لِمَنْ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ قُلْ لِلَّهِ
كُتِبَ عَلَى نَفْسِهِ الرَّحْمَةُ لِيَجْمَعَ كُفْرَكُمْ
إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ الَّذِينَ خَسِرُوا
أَنْفُسَهُمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٢﴾

13. Йому належить усе, що спочиває вночі та вдень, а Він — Всечуючий, Всезнаючий!
14. Скажи: «Невже я візьму собі покровителя замість Аллаха, Творця небес і землі? Він годує, а Його не годують». І скажи: «Мені наказано бути першим із тих, хто підкорився Йому!» Тож не будь одним із багатобожників!
Хто підкорився Йому: тобто бути першим «відданим» — мусульманином (араб. муслім).
15. Скажи: «Я боюся, що, в разі непослуху Господу моему, мене буде покарано у Великий День!»
16. Але кого це омине в той День, того Він помилював. Це — справжній успіх!
17. Якщо Аллах торкнеться тебе лихом, то ніхто не відверне цього, крім Нього! А якщо Він торкнеться тебе добром, так Він спроможний на кожну річ!
18. Він — Всепереможний над Своїми рабами, і Він — Мудрий, Всевідаючий!
19. Запитай: «Яке свідчення найсильніше?» І скажи: «Аллах — Свідок між мною й вами! Мені відкрито цей Коран, щоб я застерігав ним вас і тих, до кого він дійде. Невже ви справді

﴿وَاللَّهُ مَّا سَكَنَ فِي اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ﴾^{١٣}

قُلْ اعْبُدُوا اللَّهَ أَتَّخِذُ وَلِيًّا فَاطِرِ
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ يُطْعِمُهُ وَلَا
يُطْعَمُهُ قُلْ إِنِّي أُمِرْتُ أَنْ أَكُونَ أَوَّلَ مَنْ
أَسْلَمَ وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُشْرِكِينَ﴾^{١٤}

قُلْ إِنِّي أَخَافُ إِنْ عَصَيْتُ رَبِّي عَذَابَ يَوْمٍ
عَظِيمٍ﴾^{١٥}

مَنْ يَصْرِفْ عَنْهُ يَوْمَئِذٍ فَقَدْ رَحِمْنَاهُ وَذَلِكَ
الْقَوْمُ الْمُمِينُ﴾^{١٦}

وَإِنْ يَمَسَّكَ اللَّهُ بِضُرٍّ فَلَا كَاشِفَ لَهُ
إِلَّا هُوَ وَإِنْ يَمَسَّكَ بِخَيْرٍ فَهُوَ عَلَى
كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ﴾^{١٧}

وَهُوَ أَتْقَاهُ فَوْقَ عِبَادِهِ وَهُوَ
الْحَكِيمُ الْحَكِيمُ﴾^{١٨}

قُلْ أَيُّ شَيْءٍ أَكْبَرُ شَهَادَةً قُلْ اللَّهُ شَهِيدُ بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ
وَأُوحِيَ إِلَيَّ هَذَا الْقُرْآنُ أَنْ لَأُنذِرَكُمْ بِهِ وَمَنْ بَلَغَ أَتَيْنَاكُمْ
لَتَشْهَدُنَّ أَنَّ مَعَ اللَّهِ الْآخِرَةَ أُخْرَى قُلْ لَا أَشْهَدُ
قُلْ إِنَّمَا هُوَ اللَّهُ وَاحِدٌ وَإِنِّي بَرِيءٌ مِمَّا تُشْرِكُونَ﴾^{١٩}

свідчите, що крім Аллаха є ще й інші боги?» Скажи: «Я не свідчу про це!» [І ще] скажи: «Воістину, Він — Єдиний Бог! І, воістину, я непричетний до того, що ви приписуєте Йому рівних!»

20. Ті, кому Ми дарували Писання, знають [Пророка] так, як знають своїх синів; ті, які втратили самих себе, не вірують!
21. Хто ж несправедливіший за того, хто зводив на Аллаха наклеп і заперечував Його знамення? Воістину, несправедливі не матимуть успіху!
22. Того Дня Ми зберемо їх усіх, а потім скажемо багатобожникам: «Де ж ваші спільники, яких ви вигадували?»
23. Тоді не буде в них виправдання, хіба що скажуть: «Присягаємося Аллахом, Господом нашим, що ми не були багатобожниками!»
24. Поглянь же, як вони брехатимуть про самих себе! Тож залиш їх разом із тим, що вигадували вони!
25. Серед них є ті, які слухають тебе, але Ми поклали на серця їхні покрови, щоб вони не розуміли [Корану], а їхні вуха зробили глухими. І хоч би вони

الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَعْرِفُونَهُ كَمَا يَعْرِفُونَ
أبناءَهُمْ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنفُسَهُمْ فَهُمْ
لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٢٠﴾

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ
بِعَايَاتِنَا إِنَّهُ لَا يَفْقَهُ الظَّالِمُونَ ﴿٢١﴾

وَيَوْمَ نَحْشُرُهُمْ جَمِيعًا ثُمَّ نَقُولُ لِلَّذِينَ أَشْرَكُوا آلَيْنَ
شُرَكَائِهِمُ الَّذِينَ كَفَرُوا عَمَوْا ﴿٢٢﴾

ثُمَّ لَمْ تَكُنْ فِتْنَتَهُمْ إِلَّا أَنْ قَالُوا وَاللَّهِ رَبِّنَا
مَا كُنَّا مُشْرِكِينَ ﴿٢٣﴾

أَنْظُرْ كَيْفَ كَذَبُوا عَلَى أَنفُسِهِمْ وَصَلَّ عَنْهُمْ
مَا كَانُوا يَفْقَهُونَ ﴿٢٤﴾

وَمِنْهُمْ مَنْ يَسْتَمِعُ إِلَيْنَا وَجَعَلْنَا عَلَى قُلُوبِهِمْ
أَكِنَّةً أَنْ يَفْقَهُوهُ وَفِي آذَانِهِمْ وَقْرًا وَإِنْ يَرَوْا
كَلِمَةً آيَةً لَا يُؤْمِنُوا بِهَا حَتَّىٰ إِذَا جَاءَهُمْ

побачили всі знамення, то не увірують у них. І коли вони приходять до тебе сперечатися, то говорять ті, які не вірують: «Воістину, це лише казки давніх народів!»

26. Вони відвертають людей [від Пророка] й відвертаються від нього самі. Але вони не знищують нікого, окрім себе, хоч самі цього й не знають!
27. Якби ти бачив, як зупинять їх перед вогнем! І вони скажуть: «О, якби нас повернули назад! Ми не вважали б знамення Господа нашого за брехню і були б одними з віруючих!»
28. Таж ні! Відкрилося їм те, що вони раніше приховували! Та коли б їх і повернули назад, то вони б знову повернулися до того, що було їм заборонено! Воістину, вони — брехуни!
29. Вони говорять: «Є тільки наше земне життя, і нас не воскресять!»
30. Якби ти бачив, як вони постануть перед Господом своїм! Він скаже: «Хіба ж це не істина?» Вони скажуть: «Справді, присягаємося нашим Господом!» Він скаже: «Тож скуштуйте карі за те, що ви не увірували!»

يُجَادِلُونَكَ بِالَّذِينَ كَفَرُوا وَإِنْ هَذَا
إِلَّا أَسْطِيرُ الْأَوَّلِينَ ﴿٢٦﴾

وَهُمْ يَنْهَوْنَ عَنْهُ وَيَنْعَوْنَ عَنْهُ وَإِنْ يُهْلَكُونَ
إِلَّا أَنفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ﴿٢٧﴾

وَلَوْ تَرَى إِذْ وَقَفُوا عَلَى النَّارِ قَالُوا بَلَيْتْنَا نَارُ
وَلَا نَكْذِبُ بِمَا بَدَّتْ رَبَّنَا وَنَكُونُ مِنَ
الْمُؤْمِنِينَ ﴿٢٨﴾

بَلْ بَدَّ لَهُمْ مَا كَانُوا يُخْفُونَ مِنْ قَبْلُ وَلَوْ رُدُّوا
لَعَادُوا لِمَا نُهُوا عَنْهُ وَإِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿٢٩﴾

وَقَالُوا إِن هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا وَمَا نَحْنُ
بِمَبْعُوثِينَ ﴿٣٠﴾

وَلَوْ تَرَى إِذْ وَقَفُوا عَلَى رَبِّهِمْ قَالَ أَلَيْسَ هَذَا
بِالْحَقِّ قَالُوا بَلَى وَرَبِّنَا قَالَ فَذُقُوا الْعَذَابَ
بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿٣١﴾

31. Вже зазнали втрат ті, які заперечували зустріч із Аллахом. Коли ж раптом до них прийде Час, вони скажуть: «Горе нам за те, що ми втратили!» Вони нестимуть на своїх спинах їхній тягар; яке ж гірке те, що вони несуть!
32. Життя в цьому світі — тільки гра й забава. Наступне життя краще для тих, які богобоязливі! Невже ви не розумієте?
33. Ми знаємо, що тебе засмучують їхні слова. Вони не вважають тебе за брехуна — нечестивці заперечують знамення Аллаха!
34. І перед тобою вважали посланців за брехунів. Але ті терпіли те, що їх називали брехунами й ображали, поки Ми не допомогли їм. Ніхто не змінить слів Аллаха, а до тебе дійшли звістки про посланців!
35. А якщо тебе гнітить їхній відступ, то, якщо ти зможеш відшукати прохід у землі чи сходи на небо, принеси їм знамення! Якби Аллах побажав, то зібрав би їх на прямому шляху. Тож не будь одним із невігласів!
36. Воістину, відповідають ті, які здатні слухати. Аллах воскресить померлих, а потім вони повернуться до Нього!

قَدْ خَسِرَ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِلِقَاءِ اللَّهِ حَتَّىٰ إِذَا
جَاءَهُمُ السَّاعَةُ بَغْتَةً قَالُوا لَوْ أَنَّا حَسَرْنَا عَلَىٰ مَا
فَرَقْنَا فِيهَا وَهُمْ يَحْمِلُونَ أَوْ لَوْ أَنَّهُمْ عَلَىٰ
ظُهُورِهِمْ أَلْسَاءٌ مَا يَرْزُونَ ﴿٣١﴾

وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لُحُوبٌ وَلَهُوَ وَلَدًا زَا
الْآخِرَةُ خَيْرٌ لِّلَّذِينَ يَتَّقُونَ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٣٢﴾

قَدْ نَعْلَمُ إِنَّهُ لَيَحْزُنُكَ الَّذِي يَقُولُونَ فَإِنَّهُمْ
لَا يَكَذِبُونَكَ وَلَكِنَّ الظَّالِمِينَ بَيَّاتٍ لِّلَّهِ
يُحَادِّثُونَ ﴿٣٣﴾

وَلَقَدْ كُذِّبَتْ رُسُلٌ مِنْ قَبْلِكَ فَصَبَرُوا عَلَىٰ
مَا كُذِّبُوا وَأُوذُوا حَتَّىٰ أَنَّهُمْ نَصَرْنَا وَلَا
مَبْدِلَ لِكَلِمَاتِ اللَّهِ وَلَقَدْ جَاءَكَ مِنْ نَبِيِّ
الْمُرْسَلِينَ ﴿٣٤﴾

وَإِنْ كَانَ كِبْرُ عَيْنِكَ إِعْرَاضُهُمْ فَإِنْ اسْتَطَعْتَ
أَنْ تَبْتَغِيَ نَفَقًا فِي الْأَرْضِ أَوْ سُلْمًا فِي السَّمَاءِ
فَتَأْتِيَهُمْ بَيَّاتَةٌ وَوَسَّاءُ اللَّهِ لِيَجْمَعَهُمْ عَلَىٰ
الْهُدَىٰ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْجَاهِلِينَ ﴿٣٥﴾

* إِنَّمَا يَسْتَجِيبُ الَّذِينَ يَسْمَعُونَ وَالْمَوْتَىٰ
يَعْبَهُمُ اللَّهُ قُلْ إِلَيْهِ يُرْجَعُونَ ﴿٣٦﴾

37. Вони говорять: «Чому не зіслано йому знамення від Господа Його?» Скажи: «Воістину, Аллах здатний зіслати знамення». Але ж більшість із них не має знання!

38. Немає живих істот на землі й літаючих на крилах птахів, які би не творили громад, як і ви. Ми нічого не оминули в Писанні. А потім зберуть їх коло Господа їхнього.

39. А ті, які заперечували Наші знамення — вони глухі, німі й перебувають у темряві. Аллах вводить в оману, кого побажає, і веде прямим шляхом, кого побажає!

40. Скажи: «Скажіть мені: якщо прийде до вас кара від Аллаха або прийде Час, то невже ви будете кликати когось, окрім Аллаха, якщо ви є правдиві?»

41. Таж ні! Ви будете кликати тільки Його! Якщо Він побажає, то позбавить вас того, про що ви Його просите, і тоді ви забудете про тих, кого додавали Йому рівними!

42. І Ми відсилали посланців до народів перед тобою; і Ми вражали [народи] бідністю й стражданнями, щоб вони були покірними.

وَقَالُوا لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ آيَةٌ مِنْ رَبِّهِ قُلْ إِنَّ اللَّهَ قَادِرٌ عَلَى أَنْ يُنَزِّلَ آيَةً وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٧﴾

وَمَا مِنْ دَابَّةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا طَيْرٍ يَطِيرُ بِجَنَاحَيْهِ إِلَّا أُمٌّ أَمْثَلُكُمْ مَا قَرَّبْنَا فِي الْكِتَابِ مِنْ شَيْءٍ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّهِمْ يُحْشَرُونَ ﴿٣٨﴾

وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا صُورُوا فِي الْأَعْيُنِ مِنَ الْإِنْسَانِ مَنْ يَشَاءُ اللَّهُ يُضِلُّهُ وَمَنْ يَشَاءُ يُجْعَلُهُ عَلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٣٩﴾

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَنْتُمْ عَدَابُ اللَّهِ أَوْ أَنْتُمْ السَّاعَةُ أَعْبَرُ اللَّهُ تَدْعُونَ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٤٠﴾

بَلْ إِيَّاهُ تَدْعُونَ فَيَكْشِفُ مَا تَدْعُونَ إِلَيْهِ إِنْ شَاءَ وَتَسْأَلُونَ مَا تُنْكِرُونَ ﴿٤١﴾

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا إِلَىٰ أُمَمٍ مِنْ قَبْلِكَ فَأَخَذْنَاهُمْ بِالْبَأْسَاءِ وَالضَّرَّاءِ لَعَلَّهُمْ يَتَضَرَّعُونَ ﴿٤٢﴾

43. Чому ж, коли вражала їх
Наша кара, вони не ставали
покірними? Навпаки, серця їхні
ставали жорстокими, а шайтан
прикрасив їм те, що робили
вони!
44. І коли вони забули те, про що
їм нагадували, то Ми відкрили
їм шлях до кожної речі. А коли
вони зраділи тому, що їм дали,
Ми зненацька схопили їх! І ось,
вони розгубилися!
45. І були знищені до останнього
ті люди, які чинили
несправедливість. Хвала
Аллаху, Господу світів!
46. Запитай: «Скажіть мені: якщо
Аллах забере ваш слух, зір і
запечатася ваші серця, то який
бог, окрім Аллаха, дарує вам
це?» Поглянь, як Ми пояснюємо
знамення — але й після цього
вони відвертаються!
47. Запитай: «Скажіть мені: якщо
кара Аллаха прийде до вас
зненацька чи відкрито, то невже
знищать когось іншого, крім
несправедливих людей?»
48. Ми посилали посланців
тільки добрими вісниками
й застерігачами! І тим, які
увірують і робитимуть добро,
не буде страху, й не будуть вони
засмучені!

فَلَوْلَا إِذْ جَاءَهُمْ بَأْسُنَا تَضَرَّعُوا وَلَٰكِنْ قَسَّتْ
قُلُوبُهُمْ وَزَيَّنَّ لَهُمُ الشَّيْطَانُ مَا كَانُوا
يَعْمَلُونَ ﴿٤٣﴾

فَلَمَّا نَسُوا مَا ذُكِّرُوا بِهِ فَتَحْنَا عَلَيْهِمْ
أَبْوَابَ كُلِّ شَيْءٍ حَتَّىٰ إِذَا فَرِحُوا بِمَا أُوتُوا
أَخَذْتَهُمْ بَغْتَةً فَإِذَا هُمْ مُبْلِسُونَ ﴿٤٤﴾

فَقَطَّعَ دَائِرَ الْقَوْمِ الَّذِينَ ظَلَمُوا وَالْحَمْدُ لِلَّهِ
رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٤٥﴾

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَخَذَ اللَّهُ سَمْعَكُمْ وَأَبْصَارَكُمْ
وَحَجَمَ عَلَى قُلُوبِكُمْ مِنَ إِلَٰهِ غَيْرِ اللَّهِ يَأْتِيكُمْ
بِهِ أَنْظَرَ كَيْفَ نَصْرَفَ الْآيَاتِ ثُمَّ هُمْ
يَصْدِفُونَ ﴿٤٦﴾

قُلْ أَرَأَيْتُمْ يَتَّكِرُونَ أَنْتُمْ عَادَابَ اللَّهِ بَغْتَةً أَوْ
جَهْرَةً هَلْ يُهْلِكُ إِلَّا الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿٤٧﴾

وَمَا نُرْسِلُ الْمُرْسَلِينَ إِلَّا مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ
فَمَنْ ءَامَنَ وَأَصْلَحَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ
يَحْزَنُونَ ﴿٤٨﴾

49. А на тих, які заперечували Наші знамення, впаде кара за те, що вони були нечестивцями!

50. Скажи: «Я не говорю вам, що в мене скарбниці Аллаха та що я знаю потаємне. І не говорю вам, що я — ангел. Я йду за тим, що відкрито мені. Скажи: «Невже рівні сліпий та зрячий? Невже ви не замислитесь?»

51. Застерігай [Кораном] тих, які бояться того, що вони будуть зібрані перед своїм Господом. Немає для них, окрім Нього, ні захисника, ні заступника. Можливо, вони будуть богобоязливі!

52. І не проганяй тих, які закликають до Господа свого зранку та ввечері, прагнучи до лику Його! Ти ніяк не відповідаєш за них, а вони ніяк не відповідають за тебе. Але якщо ти проженеш їх, то будеш серед несправедливих!

53. Так Ми випробовували одних іншими, щоб ті сказали: «Невже Аллах дарував милість саме цим із нас?» Та хіба ж Аллах не знає про вдячних?

54. І коли до тебе приходять ті, які увірували в Наші знамення, то скажи: «Мир вам! Ваш Господь зробив для Себе милість

وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا يَمَسُّهُمُ الْعَذَابُ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ ﴿٤٩﴾

قُلْ لَا أَقُولُ لَكُمْ عِنْدِي خِزَايْنُ اللَّهِ وَلَا أَعْلَمُ الْغَيْبَ وَلَا أَقُولُ لَكُمْ إِنِّي مَلَكٌ إِن أَنْتُمْ إِلَّا مَوْبُوحُونَ إِلَىٰ قَوْلِ هَلْ يَسْتَوِي الْأَعْمَىٰ وَالْبَصِيرُ أَفَلَا تَتَفَكَّرُونَ ﴿٥٠﴾

وَأَنْذِرْ بِهِ الَّذِينَ يَخَافُونَ أَنْ يُخْشَرُوا إِلَىٰ رَبِّهِمْ لَيْسَ لَهُمْ مِنْ دُونِهِ وَلِيٌّ وَلَا شَفِيعٌ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ﴿٥١﴾

وَلَا تَطْرُدِ الَّذِينَ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ بِالْعَدْوَةِ وَالْعَشَىٰ يُرِيدُونَ وَجْهَهُ ۗ وَمَا لَيْكَ مِنْ حِسَابِهِمْ مِنْ شَيْءٍ وَمَا مِنْ حِسَابِكَ عَلَيْهِمْ مِنْ شَيْءٍ فَتَطْرُدَهُمْ فَتَكُونَ مِنَ الظَّالِمِينَ ﴿٥٢﴾

وَكَذَٰلِكَ فَتَنَّا بَعْضَهُم بِبَعْضٍ لِيَقُولُوا أَهَٰؤُلَاءِ مِنْ مَنَ اللَّهِ عَلَيْهِمْ مِنْ بَيْنِنَا أَلَيْسَ اللَّهُ بِأَعْلَمَ بِالشَّاكِرِينَ ﴿٥٣﴾

وَإِذَا جَاءَكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِآيَاتِنَا فَقُلْ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ ۖ كَتَبَ رَبُّكُمْ عَلَىٰ نَفْسِهِ الرَّحْمَةَ أَنَّهُ مَنْ عَمِلَ مِنْكُمْ سُوءًا بِجَهْلَةٍ ثُمَّ تَابَ

обов'язком; і як хто з вас вчинить зло через невігластво, а потім покається й робитиме добро, то Він — Прощаючий, Милосердний!»

مِن بَعْدِهِ وَأَصْلَحَ فَإِنَّهُ رَغُورٌ رَّجِيمٌ ﴿٥٦﴾

55. Так Ми роз'яснюємо знамення, щоб став зрозумілим шлях грішників.

وَكَذَلِكَ نَفْصَلُ الْآيَاتِ وَلِتَسْتبينَ سَبِيلَ الْمُجْرِمِينَ ﴿٥٥﴾

56. Скажи: «Мені заборонено поклонятися тим, яких ви закликаєте, крім Аллаха!» Скажи: «Я не підую за вашими бажаннями, бо потраплю в оману й не буду одним із тих, хто йде прямим шляхом!»

قُلْ إِنِّي نُهِيتُ أَنْ أَعْبُدَ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِن دُونِ اللَّهِ قُلْ لَا آتِيْعُ أَهْوَاءَكُمْ قَدْ ضَلَلْتُ إِذًا وَمَا أَنَا مِنَ الْمُهْتَدِينَ ﴿٥٦﴾

57. Скажи: «Я тримаюся ясного доказу від мого Господа, а ви вважаєте це за брехню! У мене немає того, що ви намагаєтеся прискорити. Рішення належить Аллаху; Він прорікає істину, Він — найкращий із суддів!»

قُلْ إِنِّي عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِّن رَّبِّي وَكَذَّبْتُم بِهِ مَا عِنْدِي مَا تَسْتَعْجِلُونَ بِهِ إِنْ الْحُكْمُ إِلَّا لِلَّهِ يَقْضُ الْحَقُّ وَهُوَ خَيْرُ الْفَاصِلِينَ ﴿٥٧﴾

58. Скажи: «Якби в Мене було те, що ви намагаєтеся прискорити, то справу між мною й вами було би вже вирішено!» Аллах краще знає про нечестивців!

قُلْ لَوْ أَن عِنْدِي مَا تَسْتَعْجِلُونَ بِهِ لَقُضِيَ الْأَمْرُ بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِالظَّالِمِينَ ﴿٥٨﴾

59. У Нього ключі від потаємного, і знає про них тільки Він! Він знає те, що на суші й те, що в морі. Жоден листок не падає, щоб Він не знав цього, і немає ні зернини в темряві землі, ні чогось вологого чи сухого, чого

* وَعِنْدَهُ مَفَاتِحُ الْغَيْبِ لَا يُعْلَمُهَا إِلَّا اللَّهُ وَيَعْلَمُ مَا فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَمَا تَسْقُطُ مِنَ رِزْقِهِ إِلَّا يُعْلَمُهَا وَلَا حِجَابَ فِي ظُلُمَاتِ الْأَرْضِ وَلَا ظِلْمٍ وَلَا يَابِسٍ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُّبِينٍ ﴿٥٩﴾

б не було [записано] в ясному Писанні!

60. Він — Той, Хто забирає ваші душі вночі й знає те, що ви робите вдень; саме тоді Він воскрешає вас, щоб сповнився призначений вам строк. А потім ви повернетесь до Нього, й Він розповість вам про те, що ви чинили!
61. Він — Всепереможний над рабами Своїми, Він посилає вам охоронців, а коли до когось із вас приходять смерть, то його душу забирають посланці Наші, які не втрачають нічого.
62. А потім їх повернуть до Аллаха, їхнього Істинного Господаря. Хіба не Йому належить вирок? А Він — найшвидший у відплаті!
63. Запитай: «Хто рятує вас від темряви суші й моря, коли ви звертаєтесь до Нього покірно й потаємно: «Якщо ти врятуєш нас від цього, то ми неодмінно будемо вдячні!»?
64. Скажи: «Аллах рятує вас від цього й від усякого іншого лиха. Але й після цього ви додаєте Йому рівних!»
65. Скажи: «Він здатний наслати на вас кару згори чи знизу, з-під ваших ніг, або поділити вас

وَهُوَ الَّذِي يَتَوَفَّاكُمْ بِاللَّيْلِ وَيَعْلَمُ مَا جَرَحْتُمْ بِالنَّهَارِ ثُمَّ يَبْعَثْكُمْ فِيهِ لِيُقْضَىٰ أَجَلٌ مُّسَمًّى ثُمَّ إِلَيْهِ مَرْجِعُكُمْ ثُمَّ يُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٦٠﴾

وَهُوَ الْغَايُ الْقَاهِرُ فَوْقَ عِبَادِهِ وَيُرْسِلْ عَلَيْكُمْ حَفَظَةً حَقِّقًا إِذَا جَاءَ أَحَدِكُمُ الْمَوْتُ تَوَفَّتْهُ رُسُلُنَا وَهُمْ لَا يُفِرُّونَ ﴿٦١﴾

ثُمَّ رُدُّوْا إِلَى اللَّهِ مَوْلَاهُمُ الْحَقِّ أَلَا لَهُ الْحُكْمُ وَهُوَ أَسْرَعُ الْحَاسِبِينَ ﴿٦٢﴾

قُلْ مَنْ يُجِيبُكُمْ مِنْ طُلُوعِ الْبُرِّ وَالْبَحْرِ تَدْعُونَهُ تَضَرُّعًا وَخُفْيَةً لَّيْنٍ أَجَلْنَا مِنْ هَلْدِهِ لَنَكُونَ مِنَ الشَّاكِرِينَ ﴿٦٣﴾

قُلْ اللَّهُ يُجِيبُكُمْ مِنْهَا وَمِنْ كُلِّ دَابَّةٍ ثُمَّ أَنْتُمْ تُشْرِكُونَ ﴿٦٤﴾

قُلْ هُوَ الْقَادِرُ عَلَىٰ أَنْ يَبْعَثَ عَلَيْكُمْ عَذَابًا مِنْ فَوْقِكُمْ أَوْ مِنْ تَحْتِ أَرْجُلِكُمْ أَوْ يَلْبَسَكُمْ بِشَيْعًا

на різні групи, щоб одні з вас зазнали жорстокості інших!»
Поглянь же, як Ми пояснюємо знамення; можливо, вони зрозуміють!

66. Твій народ визнав це за брехню, хоча це — істина! Скажи: «Я вам не опікун!»
67. Для кожної звістки встановлено строк. Тож скоро ви дізнаєтеся!
68. І якщо ти побачиш, що вони пащекують про Наші знамення, то відвернися від них, поки вони не заведуть іншої розмови. Та якщо шайтан змусить тебе забути про це, то, коли згадаєш, не сідай поряд із нечестивими людьми!
69. Богобоязливі не відповідають за них, але мають перестерігати — можливо, ті будуть богобоязливі!
70. Залиш тих, які сприймають свою релігію як гру та забаву та яких зваблює земне життя. Але повчай їх [Кораном] — щоб не згинула жодна душа через те, що вона собі здобула — немає для неї, крім Аллаха, ні захисника, ні заступника, і який би викуп вона не давала, не приймуть його. На тих, які згинули через скоєні вчинки, чекає напій з окропу й болісна кара за те, що вони не вірували!

وَيَذِيقُ بَعْضَكُمْ بَأْسَ بَعْضٍ أَنْظُرْ كَيْفَ نُصَرِّفُ
الْآيَاتِ لَعَلَّهُمْ يَفْقَهُونَ ﴿٦٦﴾

وَكَذَّبَ بِهِ قَوْمُكَ وَهُوَ الْحَقُّ قُلْ لَنْسُتَ عَلَيْكُمْ
بِوَكِيلٍ ﴿٦٧﴾

لِكُلِّ نَسْأَةٍ مُسْتَقَرٌّ وَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ﴿٦٨﴾

وَإِذَا رَأَيْتَ الَّذِينَ يَخُوضُونَ فِي آيَاتِنَا فَأَعْرِضْ
عَنْهُمْ حَتَّى يَخُوضُوا فِي حَدِيثٍ غَيْرِهِ وَإِمَّا
يُنْسِيَنَّكَ الشَّيْطَانُ فَلَا تَقْعُدْ بَعْدَ
الدِّكْرِ مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٦٩﴾

وَمَا عَلَى الَّذِينَ يَتَّقُونَ مِنْ حِسَابِهِمْ مِنْ
شَيْءٍ وَلَا كَيْنَ ذَكَرَى لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ﴿٧٠﴾

وَذَرِ الَّذِينَ اتَّخَذُوا دِينَهُمْ لَعِبًا وَلَهْوًا
وَعَرْتَهُمْ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَذَكَرَ بِهِ
أَنْ تَبْسُلَ نَفْسٌ بِمَا كَسَبَتْ لَيْسَ
لَهَا مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلِيٌّ وَلَا شَفِيعٌ وَإِنْ تَعَدَّلَ
كُلُّ عَدْلٍ لَأَنْتَ أَخَذَ مِنْهَا أُولَئِكَ
الَّذِينَ أُسْئَلُوا بِمَا كَسَبُوا لَهُمْ
شَرَابٌ مِنْ حَمِيمٍ وَعَذَابٌ أَلِيمٌ بِمَا
كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿٧١﴾

71. Скажи: «Невже ми будемо звертатися замість Аллаха до того, хто не принесе нам ні користі, ні шкоди? Невже ми відступимо після того, як Аллах вказав нам прямий шлях, — наче той, кого звабили шайтани на землі й довели до сумнівів? У такого є друзі, які закликають його до прямого шляху й кажуть: «Іди до нас!» Скажи: «Воістину, прямий шлях від Аллаха — справжній прямий шлях! І нам наказано підкоритися Господу світів,
72. звершувати молитву та боятися Його. Він — Той, перед Ким ви будете зібрані!»
73. Він — Той, Хто створив небеса й землю в істині. У якийсь день Він говорить: «Будь!» — і ось, воно є. Слово Його — істина! Йому належить влада над Днем, коли засурмлять у ріг. Він знає погаємне й явне. Він — Мудрий, Всевідаючий!
74. Ось Ібрагім сказав своєму батьку Азару: «Невже ти вважаєш ідолів за богів? Я бачу, що ти й твої люди перебувають у справжній омані!»
75. Так Ми показали Ібрагіму царство небес і землі, щоб він був одним із впевнених.

قُلْ أَدْعُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُنَا وَلَا
يَضُرُّنَا وَنُرَدُّ عَلَىٰ أَعْقَابِنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا
اللَّهُ كَالَّذِي اسْمُوهُ الشَّيَاطِينِ فِي
الْأَرْضِ حَيْرَانَ لَهُ أَصْحَابٌ يَدْعُونَهُ
إِلَى الْهُدَىٰ أُنْتَبَهُ قُلْ إِنْ هَدَىٰ اللَّهُ هُوَ
الْهُدَىٰ وَأَمْرٌ نَالِشِيهِ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٧١﴾

وَأَنْ أَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتَوْهُ وَهُوَ الَّذِي إِلَيْهِ
تَحْشُرُونَ ﴿٧٢﴾

وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ
وَيَوْمَ يَقُولُ كُنْ فَيَكُونُ قَوْلُهُ الْحَقُّ وَلَهُ
الْمُلْكُ يَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ عِلْمُ الْغَيْبِ
وَالشَّهَادَةُ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْخَبِيرُ ﴿٧٣﴾

﴿٧٤﴾ وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ لِأبيهَ إِذْ أَرَاتَهُ تَتَّخِذُ أَصْنَامًا
ءِلهَةً إِنْ أَرْنَكَ وَوَقَوْمَكَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٧٥﴾

وَكَذَلِكَ نُرِي إِبْرَاهِيمَ مَلَكُوتَ السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ وَلِيَكُونَ مِنَ الْمُوقِنِينَ ﴿٧٥﴾

76. Коли його вкрила ніч, він побачив зірку. І сказав: «Це — мій Господь!» А коли та зайшла, він сказав: «Я не люблю того, що зникає!»
77. І коли він побачив місяць, що сходив, то сказав: «Це — мій Господь!» Коли той зайшов, він сказав: «Якщо мій Господь не вкаже мені прямого шляху, то я стану одним із людей, які заблукали!»
78. І коли він побачив сонце, що сходило, то сказав: «Це — мій Господь! Воно більше за все те!» А коли сонце зайшло, він сказав: «О люди! Я непричетний до того, що ви додаєте Йому як рівних!»
79. Я щиро навернувся до Того, Хто створив небеса й землю, і я не є багатобожником!»
80. Та народ його почав сперечатися з ним. Тоді він сказав: «Невже ви будете сперечатися зі мною про Аллаха, який уже вказав мені прямий шлях? Я не боюся тих, кого ви додаєте Йому рівними, хіба що Господь мій побажає чогось іншого. Мій Господь осягає знанням кожну річ. Невже ви не замислитесь?»
81. І як же я можу боятися тих, кого ви додаєте Йому рівними, якщо

فَلَمَّا جَنَّ عَلَيْهِ اللَّيْلُ رَأَى الْكَوْكَبَ قَالَ هَذَا رَبِّي فَلَمَّا أَفَلَ قَالَ لَا أَحِبُّ إِلَّا فُلَيْتَ ﴿٧٦﴾

فَلَمَّا رَأَى الْقَمَرَ بَازِعًا قَالَ هَذَا رَبِّي فَلَمَّا أَفَلَ قَالَ لَيْنَ لَمْ يَهْدِنِي رَبِّي لَأَكُونَنَّ مِنَ الْقَوْمِ الضَّالِّينَ ﴿٧٧﴾

فَلَمَّا رَأَى الشَّمْسَ بَازِعَةً قَالَ هَذَا رَبِّي هَذَا الْكَبِيرُ فَلَمَّا أَفَلَتْ قَالَ يَا قَوْمِ إِنِّي بَرِيءٌ مِمَّا تُشْرِكُونَ ﴿٧٨﴾

إِنِّي وَجَّهْتُ وَجْهِيَ لِلَّذِي فَطَرَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ حَنِيفًا وَمَا أَنَا مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿٧٩﴾

وَسَجَّحَهُ قَوْمُهُ قَالَ اتَّخَذُونِي فِي اللَّهِ وَقَدْ هَدَانِ وَلَا أَخَافُ مَا تُشْرِكُونَ بِهِ إِلَّا أَن يَشَاءَ رَبِّي شَيْئًا وَسِعَ رَبِّي كُلَّ شَيْءٍ عِلْمًا أَفَلَا تَتَذَكَّرُونَ ﴿٨٠﴾

وَكَيْفَ أَخَافُ مَا أَشْرَكْتُ مَثُورًا وَلَا تَخَافُونَ

ви самі не боїтесь додавати Аллаху рівних, про яких Він не зіслав вам жодного доказу? То яка ж із двох громад має більше підстав для безпеки, якщо ви знаєте?»

Ібн Касір коментує: «Яка із цих двох груп правильніша: та, де поклоняються Тому, в Чий руці — шкода й користь, чи та, де, не маючи доказу, поклоняються тому, хто не може ні заподіяти шкоди, ні принести користі?»

82. Ті, які увірували й не одягали своєї віри в несправедливість, перебувають у безпеці — вони йдуть прямим шляхом!
83. Такі докази Ми дали Ібрагіму проти його народу. Ми підносимо на вищий ступінь, кого побажаємо. Воістину, твій Господь — Мудрий, Всезнаючий!
84. І Ми дарували йому Ісхака та Якуба, і Ми вказали їм прямий шлях. А ще раніше Ми вказали прямий шлях Нуху, а з нащадків його — Давуду, Сулайману, Аюбу, Юсуфу, Мусі та Гаруну. Так Ми винагороджуємо тих, які роблять добро!
85. А також Закарії, Ях'ї, Ісі та Ільясу — усі вони з праведників!

أَنْتُمْ أَشْرَكْتُمْ بِاللَّهِ مَا لَمْ يُزَلِّ بِهِ
عَلَيْكُمْ سُلْطَانًا فَأَنْتُمْ الْفَرِيقَيْنِ أَحَقُّ
بِالْأَمْنِ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٨٢﴾

الَّذِينَ آمَنُوا وَلَمْ يَلْبِسُوا إِيمَانَهُمْ بِظُلْمٍ
أُولَٰئِكَ لَهُمُ الْأَمْنُ وَهُمْ مُهْتَدُونَ ﴿٨٣﴾

وَتِلْكَ حُجَّتُنَا آتَيْنَاهَا إِبْرَاهِيمَ عَلَىٰ قَوْمِهِ
تَرْفَعُ دَرَجَاتٍ مَّن نَّشَاءُ إِنَّ رَبَّكَ
حَكِيمٌ عَلِيمٌ ﴿٨٤﴾

وَوَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ كُلًّا هَدَيْنَا
وَنُوحًا هَدَيْنَا مِن قَبْلُ وَمِن ذُرِّيَّتِهِ دَاوُدَ
وَسُلَيْمَانَ وَإِسْحَاقَ وَيُوسُفَ وَمُوسَىٰ
وَهَارُونَ وَكَذَٰلِكَ نَجْزِي
الْمُحْسِنِينَ ﴿٨٥﴾

وَزَكَرِيَّا وَيَحْيَىٰ وَعِيسَىٰ وَإِلْيَاسَ كُلٌّ
مِّنَ الصَّالِحِينَ ﴿٨٦﴾

86. А також Ісмаїлу, Альясу, Юнусу та Луту — усіх їх Ми вивищили над світами!
87. А також деяким серед батьків їхніх, нащадків їхніх і братів їхніх. Ми обрали їх і вказали прямий шлях!
88. Такий прямий шлях від Аллаха. Він веде ним тих із рабів Своїх, кого побажає. А якщо вони додають Йому рівних, то марним буде все те, що роблять вони!
89. Це — ті, яким Ми дарували Писання, мудрість і пророцтво. А якщо ці не увірують в них, то Ми вже доручили це іншим людям, які не стануть невіруючими!
90. Це — ті, кому Аллах вказав прямий шлях. Тож прямуй слідом за ними! Скажи: «Я не прошу у вас відплати, а це — лише нагадування для світів!»
91. Не оцінили Аллаха гідною Його мірою ті, які сказали: «Аллах нічого не відсилав людині!» Запитай: «Хто ж зіслав Писання, з яким Муса прийшов як зі світлом і прямим шляхом для людей, і яке ви зробили окремими листками, дещо звідти показуючи, а багато чого ховаючи? Але ж вас навчили

وَأِسْمَاعِيلَ وَالْيَسَعَ وَيُونُسَ وَلُوطًا وَكُلًّا
فَضَلْنَا عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿٨٦﴾

وَمِنْ آبَائِهِمْ وَذُرِّيَّاتِهِمْ وَأِخْوَانِهِمْ وَأَجْنَابَتِهِمْ
وَهَدَيْنَاهُمْ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٨٧﴾

ذَلِكَ هُدَى اللَّهِ يَهْدِي بِهِ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ
وَلَوْ أَشْرَكُوا لَحِطَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٨٨﴾

أُولَئِكَ الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ
وَالْحِكْمَ وَالنَّبِيَّةَ فَإِنْ يَكْفُرْ بِهَا هَؤُلَاءِ
فَقَدْ وَكَلْنَا بِهَا قَوْمًا لَيْسُوا بِهَا بِكَافِرِينَ ﴿٨٩﴾

أُولَئِكَ الَّذِينَ هَدَى اللَّهُ فَبِهِدَاهُمُ افْتَدَتْهُ
قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِنْ هُوَ إِلَّا
ذِكْرًا لِّلْعَالَمِينَ ﴿٩٠﴾

وَمَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ إِذْ قَالُوا مَا أَنْزَلَ اللَّهُ
عَلَى بَشَرٍ مِنْ شَيْءٍ قُلْ مَنْ أَنْزَلَ الْكِتَابَ
الَّذِي جَاءَ بِهِ مَوْسَى نُورًا وَهُدًى لِّلنَّاسِ
يَجْعَلُونَهُ قُرْآنًا وَيُسَبِّحُونَهَا وَتُخْفَوْنَ كَثِيرًا
وَمَا يَعْلَمُونَ مَا تَعْلَمُونَ أَلَمْ يَأْتِكُمْ قُلُوبُ
اللَّهِ تُرَدُّهُمْ فِي حَوْضِهِمْ يَلْعَبُونَ ﴿٩١﴾

того, чого не знали ні ви, ні ваші батьки!» Скажи: «Аллах!» І залиш їх бавитися власним пустослів'ям!

92. Ми зіслали це Писання — благословенне, яке підтверджує те, що було перед ним, щоб ти застерігав ним Матір Міст і тих, хто живе поза нею. Ті, які вірують у наступне життя, вірують у [Коран]; вони уважні до своїх молитов!
Матір Міст — Мекка.
93. Хто ж несправедливіший за того, хто зводить наклеп на Аллаха чи говорить: «Мені дано одкровення», — а насправді нічого йому не відкрито, або говорить: «Я зішлю подібне до того, що зіслав Аллах»? Якби ти бачив несправедливих у темряві смерті, як тягнуться до них руки ангелів: «Віддайте свої душі! Сьогодні відплатять вам принизливою карою за те, що ви говорили про Аллаха неправду й нехтували знаменнями Його!»
94. «Ви прийшли до нас поодинокі — такими, якими Ми створили вас уперше, і залишили позаду себе те, що Ми дарували вам у володіння. Ми не бачимо разом із вами заступників, яких ви вважали рівними Нам. Уже розірвано зв'язки між вами

وَهَذَا كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ مَبَارَكٌ مُّصَدِّقٌ لِّلَّذِي
بَيْنَ يَدَيْهِ وَلِتُنذِرَ أُمَّ الْقُرَىٰ وَمَنْ حَوْلَهَا
وَالَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ يُؤْمِنُونَ بِهِمْ وَهُمْ عَلَىٰ
صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ ﴿٩٢﴾

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ قَالَ
أُوْحَىٰ إِلَيَّ وَلَمْ يُوحَ إِلَيْهِ شَيْءٌ وَمَنْ قَالَ
سَأَنْزِلُ مِثْلَ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَلَوْ تَرَىٰ إِذِ الظَّالِمُونَ
فِي عَذَابَاتِ الْمَوْتِ وَالْمَلَائِكَةُ بَاسِطُو أَيْدِيهِمْ
أَخْرَجُوا أَنفُسَهُمْ الْيَوْمَ تُجْرَوْنَ عَذَابَ الْهُونِ
بِمَا كُنْتُمْ تَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ غَيْرَ الْحَقِّ وَكُنْتُمْ
عَنْ آيَاتِنَا يهٰ تَسْتَكْبِرُونَ ﴿٩٣﴾

وَلَقَدْ جِئْتُمُونَا فَرَادَىٰ كَمَا خَلَقْنَاكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ
وَتَرَكْتُمْ مَا خَوَّلْنَاكُمْ وَرَاءَ ظُهُورِكُمْ وَمَا
نَرَىٰ مَعَكُمْ شُفَعَاءَ كُوفٍ الَّذِينَ زَعَمْتُمْ أَنَّهُمْ
فِيكُمْ شُرَكَاءُ لَقَدْ تَقَطَّعَ بَيْنَكُمْ وَصَلَّ
عَنْكُمْ مَا كُنْتُمْ تَزْعُمُونَ ﴿٩٤﴾

й полишили вас ті, кого ви вигадували!»

95. Воістину, Аллах розколює зернятко й кісточку, виводить живе з мертвого й виводить мертве з живого. Такий Бог ваш! Як же ви віддалилися!
96. Він розкриває світанок, робить ніч часом спокою, а сонце й місяць — засобами для лічби. Так встановлено Великим, Всезнаючим!
97. Він — Той, Хто поставив для вас зірки, щоб ви знаходили за ними шлях у темряві суші й моря. Ми роз'яснили знамення для людей, які знають!
98. Він — Той, Хто створив вас із єдиної душі та визначив місце перебування й місце зберігання. І Ми роз'яснили знамення для людей, які розуміють!
Ібн Касір вважає, що найправильнішим тлумаченням «місяця перебування» та «місяця зберігання» є наступні слова: «лона матерів» і «поясниця чоловіків». Слово «поясниця» (сульб) в арабській мові використовують для позначення спорідненості.
99. Він — Той, Хто звів із неба воду, завдяки якій ростуть різні рослини. Ми виводимо з

﴿ إِنَّ اللَّهَ فَالِقُ الْغَابِ وَالنَّوَى يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَمُخْرِجُ الْمَيِّتِ مِنَ الْحَيِّ ذَٰلِكُمْ اللَّهُ فَأَنَّى تُؤْفَكُونَ ﴾ ٤٥

﴿ فَالِقُ الْإِصْبَاحِ وَجَعَلَ اللَّيْلَ سَكَنًا وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ حُسْبَانًا ذَٰلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ ﴾ ٤٦

﴿ وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ النُّجُومَ لِتَهْتَدُوا بِهَا فِي ظُلُمَاتِ اللَّيْلِ وَالْبَحْرِ قَدْ فَصَّلْنَا الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴾ ٤٧

﴿ وَهُوَ الَّذِي أَنْشَأَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ فَمَسْتَفِرُّوهُ وَمُسْتَوْدَعٌ قَدْ فَصَّلْنَا الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَفْقَهُونَ ﴾ ٤٨

﴿ وَهُوَ الَّذِي أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجْنَا بِهِ نَبَاتَ كُلِّ شَيْءٍ فَأَخْرَجْنَا مِنْهُ خَضِرًا

них зелень, із якої вирощуємо зерна в колоссі. А з пальмових зав'язей Ми вирощуємо звислі грона. Ми вирощуємо виноградні сади, оливи та гранати, подібні й неподібні. Погляньте ж на їхні плоди, коли вони зав'язуються і дозрівають! Воістину, в цьому — знамення для людей віруючих!

100. Вони вважають джинів рівними Аллаху, хоч це Він створив їх! [Багатобожники] вигадали Йому синів і доньок без жодного знання; Преславний Він і Вищий від того, що Йому приписують вони!
101. Творець небес і землі; як може мати Він дитину, коли не має дружини? Він створив кожную річ і Він — про кожную річ Знаючий!
102. Такий Аллах, ваш Господь; немає бога, крім Нього, Творця кожної речі; тож поклоняйтеся Йому! Він — Опікун кожної речі!
103. Погляди не досягають Його, це Він досягає погляди! Він — Проникливий, Всевідаючий!
104. «Уже прийшли явні знамення від Господа вашого. Хто бачить їх, бачить сам для себе, а хто сліпий, то лише сам проти себе. Я вам не наглядач!»

تُخْرَجُ مِنْهُ حَبًّا كَمَا تُكْرَبُ وَمِنَ النَّخْلِ مِنْ
طَلْعِهَا قِنْوَانٌ دَانِيَةٌ وَجَنَّاتٍ مِنْ أَعْنَابٍ
وَالزَّيْتُونِ وَالرَّيْحَانِ مُشْتَبِهَاتٍ وَغَيْرَ مُتَشَبِهَاتٍ
أَنْظُرُوا إِلَى ثَمَرِهِ إِذَا أَثْمَرَ وَيَنْعِهِ إِنَّ فِي
ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٩١﴾

وَجَعَلُوا لِلَّهِ شُرَكَاءَ الْجِبَتِ وَخَلَقَهُمْ وَخَرَقُوا
لَهُ وَبَيْنَ وَبَيْنَ غَيْرِ عِلْمٍ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى عَمَّا
يَصِفُونَ ﴿٩٢﴾

بَدِيعُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ إِنْ يُكُونُ لَهُ وُلْدٌ
وَلَمْ يَكُنْ لَهُ صَاحِبَةٌ فَخَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ وَهُوَ
بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٩٣﴾

ذَلِكَ كُفْرُ اللَّهِ رَبِّكُمْ لِأَلَّا إِلَهَ إِلَّا هُوَ خَلَقَ كُلَّ
شَيْءٍ فَأَعْبُدُوهُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ
وَكَيلٌ ﴿٩٤﴾

لَا تُدْرِكُهُ الْآبْصَارُ وَهُوَ يُدْرِكُ الْآبْصَارَ
وَهُوَ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ ﴿٩٥﴾

فَلَمَّا جَاءَكُمْ بَصَائِرُ مِنْ رَبِّكُمْ فَمَنْ
أَبْصَرَ فَلِنَفْسِهِ وَمَنْ عَمِيَ فَعَلَيْهَا وَمَا أَنَا
عَلَيْكُمْ بِحَفِيفٍ ﴿٩٦﴾

105. Так Ми роз'яснюємо знамення, щоб сказали тобі: «Ти навчився цього!», і щоб Ми пояснили його людям, які знають!
Мається на увазі Коран.
106. Іди за тим, що відкрив тобі Господь твій; немає бога, крім Нього! Тож відвернися від багатобожників!
107. Якби Аллах побажав, вони б не додавали Йому рівних. Але Ми не зробили тебе наглядачем; і ти не опікун для них!
108. Не ганьте тих, до кого вони звертаються замість Аллаха, інакше через свою ворожість і невігластво вони почнуть ганити Аллаха. Так Ми зробили для кожного народу вчинки його прекрасними, але потім вони повернуться до Нас, і Ми розкажемо їм про те, що робили вони!
109. Вони присягалися Аллахом — найсильнішими клятвами! — що, коли прийде до них знамення, то вони увірують у нього. Скажи: «Знамення — в Аллаха! Але звідки вам знати, що, коли ті й прийдуть до них, вони не увірують?»
110. Ми відвернули їхні серця й погляди, адже вони не увірували [в Коран] спершу, і залишили їх блукати в непослуху.

وَكَذَلِكَ نَضْرِبُ الْآيَاتِ وَلِيُقُولُوا
دَرَسْتَ وَلِيُبَيِّنَ لَهُ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿١٥﴾

اتَّبِعْ مَا أُوحِيَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ
وَأَعْرِضْ عَنِ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٦﴾

وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا أَشْرَكُوا وَمَا جَعَلْنَاكَ
عَلَيْهِمْ حَفِيظًا وَمَا أَنْتَ عَلَيْهِمْ بِوَكِيلٍ ﴿١٧﴾

وَلَا تَسُبُّوا الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ
فَيَسُبُّوا اللَّهَ عَدْوًا بِغَيْرِ عِلْمٍ كَذَلِكَ زَيْنًا لِكُلِّ
أُمَّةٍ عَمَلُهُمْ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّهِمْ مَرْجِعُهُمْ
فَيُنَبِّئُهُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٨﴾

وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ لَئِنْ جَاءَهُمْ
آيَةٌ لَيُؤْمِنُنَّ بِهَا قُلْ إِنَّمَا الْآيَاتُ عِنْدَ اللَّهِ
وَمَا يُشْعِرُكُمْ أَنَّهَا إِذَا جَاءَتْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٩﴾

وَنَقَلْنَا آفَئِدَتَهُمْ وَأَبْصَرَهُمْ كَمَا لَمْ
يُؤْمِنُوا بِهِ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَنَذَرَهُمْ فِي
طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿٢٠﴾

111. Якби Ми навіть зіслали до них ангелів, і якби почали говорити з ними померлі, і якби Ми зібрали перед ними кожну річ — вони однаково б не увірували, якби не побажав Аллах. Але більшість із них — невігласи!

112. Так Ми поставили для кожного пророка ворога — шайтанів із людей і джинів. Вони зваблюють одне одного гарними словами. Та якби твій Господь побажав, вони би не робили цього! Тож залиш їх разом із тим, що вони вигадують!

113. І щоб прислухалися до них серця тих, які не вірують в останнє життя, і щоб вони раділи цьому й далі робили те, що роблять!

114. «Невже я шукатиму іншого судді замість Аллаха? Він — Той, Хто зіслав вам Писання, що роз'яснює». Ті, кому дано Писання, знають, що воно зіслане від Господа твого в істині! Тож не будь серед тих, які сумніваються.

115. Збулося слово Господа твого, правдиве та справедливе! Ніхто не змінить слів Його. Він — Всечуючий, Всезнаючий!

116. Якщо ти коритимешся більшості тих, хто на землі, то вони

* وَلَوْ أَنزَلْنَا إِلَيْهِمُ الْمَلَائِكَةَ
وَكَلَّمَهُمُ الْمَوْتَى وَحَشَرْنَا عَلَيْهِمْ كُلَّ
شَيْءٍ قُبُلًا مَا كَانُوا لِلْيُؤْمِنِ إِلَّا أَلْآءَ يَشَاءُ
اللَّهُ وَلَئِنْ أَكْثَرَهُمْ يَبْجَهُونَ ﴿١١١﴾

وَكَذَلِكَ جَعَلْنَا لِكُلِّ نَبِيٍّ عَدُوًّا
شَاطِئِينَ الْإِنْسِ وَالْجِنِّ يُوحِي بَعْضُهُمْ
إِلَى الْبَعْضِ يَخْرِفُ الْقَوْلَ غُرُورًا وَلَوْ شَاءَ
رَبُّكَ مَا فَعَلُوهُ فَذَرْهُمْ وَمَا يَفْتَرُونَ ﴿١١٢﴾

وَلَيَصْعَقُ إِلَيْهِ أَفْئِدَةُ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ
وَلَيَرْضَوْنَهُ وَيَقْتِرُونَ مَا هُمْ مُقْتَرُونَ ﴿١١٣﴾

أَفَغَيْرَ اللَّهِ أَبْتَغِي حَكَمًا وَهُوَ الَّذِي أَنْزَلَ
إِلَيْكُمْ الْكِتَابَ مُفَصَّلًا وَالَّذِينَ
ءَاتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَعْلَمُونَ أَنَّهُ مُنَزَّلٌ مِنْ
رَبِّكَ بِالْحَقِّ فَلَا تَكُونُ مِنَ الْمُمْتَرِينَ ﴿١١٤﴾

وَتَمَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ صِدْقًا وَعَدْلًا لَا مُبَدِّلَ
لِكَلِمَاتِهِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿١١٥﴾

وَإِنْ تُطْعَ أَكْثَرُ مَنْ فِي الْأَرْضِ يُضِلُّوكَ عَنْ

зіб'ють тебе зі шляху Аллаха.
Вони йдуть за припущенням та
займаються вигадками!

117. Воістину, Господь твій краще
знає тих, хто збився з Його
шляху. Він краще знає тих, які
йдуть прямим шляхом!
118. Їжте те, над чим згадано ім'я
Аллаха, якщо віруєте ви в
знамення Його!
119. А чому б вам не їсти того, над
чим згадано ім'я Аллаха? Уже
пояснено вам те, що для вас
заборонене — хіба що ви були
змушені [з'їсти] це. Воістину,
багато хто вводить в оману
інших через свої бажання, не
маючи знання! Але Господь твій
знає порушників!
120. Уникайте гріха, відкритого й
потаємного! Воістину, тим, які
вчинили гріх, буде відплачено за
те, що вони собі здобули!
121. Не їжте того, над чим не
було згадано ім'я Аллаха,
бо це — гріх. Воістину,
шайтани намовляють своїх
наближених, щоб ті сперечалися
з вами! І якщо ви підкоритесь
їм, то неодмінно станете
багатобожниками!
122. Невже той, хто був мертвий,
і кого Ми воскресили та
дарували йому світло, з яким

سَبِيلِ اللَّهِ إِنْ يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَإِنْ هُمْ إِلَّا
يَخْرُصُونَ ﴿١١٧﴾

إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ مَنْ يَضِلُّ عَنْ سَبِيلِهِ
وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ ﴿١١٨﴾

فَكُلُوا مِمَّا ذُكِرَ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ
إِنْ كُنْتُمْ بِآيَاتِهِ مُؤْمِنِينَ ﴿١١٩﴾

وَمَا لَكُمْ أَلَّا تَأْكُلُوا مِمَّا ذُكِرَ اسْمُ اللَّهِ
عَلَيْهِ وَقَدْ فَضَّلَ لَكُمْ مَا حَرَّمَ عَلَيْكُمْ إِلَّا
مَا اضْطُررْتُمْ إِلَيْهِ وَإِنْ كَثِيرًا يَاضُلُونَ
يَا هُوَ آيِهِمْ بَعِيرٍ عَلِيمٍ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ
بِالْمُعْتَدِينَ ﴿١٢٠﴾

وَدَرُّوا ظَاهِرًا الْإِثْمِ وَبَاطِنَهُ إِنَّ الَّذِينَ
يَكْسِبُونَ الْإِثْمَ سَيُجْزَوْنَ بِمَا كَانُوا
يَعْتَرِفُونَ ﴿١٢١﴾

وَلَا تَأْكُلُوا مِمَّا لَمْ يُذْكَرِ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ
وَأَنَّهُ لَفِسْقٌ وَإِنَّ الشَّيْطَانَ لِيَؤْمِنُ بِالْإِنْسَانِ
أُولِيَابِهِمْ لِيُجِدُوا كُفْرًا وَإِنْ أَطَعْتُمُوهُمْ
إِنَّكُمْ لَمُشْرِكُونَ ﴿١٢٢﴾

أَوْ مَن كَانَ مَيِّتًا فَأَحْيَيْنَاهُ وَجَعَلْنَا لَهُ
نُورًا يَمْشِي بِهِ فِي النَّاسِ كَمَن مَثَلُهُ فِي

він пішов до людей, схожий на того, хто перебуває в п'їтмї та не може вийти звідти? Так прикрашається для невірнующих те, що роблять вони!

123. Так у кожному селищі Ми зробили наймогутніших людей грішниками, щоб вони займалися хитрощами. Але вони хитрують лише проти самих себе, хоч і не відають цього!

124. І коли приходить до них знамення, говорять вони: «Ми ніколи не увіруємо, поки не дадуть нам схожого на те, що дали посланцям Аллаха». Та Аллах знає краще, кому доручити Своє послання. Ті, які коять гріх, будуть принижені перед Аллахом, їх спіткає сувора кара за те, що вони займалися хитрощами!

125. Кому Аллах бажає вказати прямий шлях, тому Він розкриває груди для ісламу, а кого Він бажає збити зі шляху, тому здавлює та стискає груди, ніби той підіймається на небо! Так Аллах зводить покарання на тих, які не вірують!

126. І це — пряма дорога Господа твого. Ми пояснили знамення для людей, які згадують!

الظلمات ليس بخارج منها كذلك زين
للكافرين ما كانوا يعملون ﴿١٢٣﴾

وَكَذَلِكَ جَعَلْنَا فِي كُلِّ قَرْيَةٍ أَكْبَرًا
مُجْرِمِيهَا لِيَمْلِكُوا فِيهَا وَمَا
يَمْلِكُونَ إِلَّا يَأْنفُسِهِمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ﴿١٢٤﴾

وَإِذَا جَاءَ تَهُمْ آيَةٌ قَالُوا إِنَّا نؤْمِنُ حَتَّى نؤْتَن
مِثْلَ مَا أُوتِيَ رُسُلُ اللَّهِ اللَّهُ أَعْلَمُ حَيْثُ
يَجْعَلُ رِسَالَتَهُ سَيُصِيبُ الَّذِينَ أَجْرَمُوا
صَغَارٌ عِنْدَ اللَّهِ وَعَذَابٌ شَدِيدٌ بِمَا
كَانُوا يَمْكُرُونَ ﴿١٢٥﴾

فَمَنْ يُرِدِ اللَّهُ أَنْ يَهْدِيَهُ يَشْرَحْ صَدْرَهُ
لِلْإِسْلَامِ وَمَنْ يُرِدْ أَنْ يُضِلَّهُ يَجْعَلْ
صَدْرَهُ ضَيِّقًا حَرَجًا كَأَنَّمَا
يَصْعَدُ فِي السَّمَاءِ كَذَلِكَ يَجْعَلُ اللَّهُ
الرِّجْسَ عَلَى الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٢٦﴾

وَهَذَا صِرَاطُ رَبِّكَ مُسْتَقِيمًا فَذَكِّرْنَا
أَلَا تَتَذَكَّرُ لِلْقَوْمِ بِذِكْرِنَا ﴿١٢٧﴾

﴿لَهُمْ دَارُ السَّلَامِ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَهُمْ فِيهَا يُعْمَلُونَ﴾^(١٢٧)

127. На них чекає Обитель миру коло Господа їхнього, а Він — Захисник їхній за те, що робили вони!
128. Того Дня Він збере всіх: «О стовпице джинів! Ви збили зі шляху багатьох!» І скажуть їхні наближені серед людей: «Господи наш! Одні з нас використовували інших — і ось, прийшов строк наш, який Ти визначив нам!» Він скаже: «Ваш притулок — вогонь, у якому ви будете довіку, якщо Аллах не побажає інакше!» Воістину, твій Господь — Мудрий, Всезнаючий!
129. Так Ми дозволяємо одним нечестивцям мати владу над іншими — за те, що вони собі здобули!
130. «О стовпице джинів і людей! Невже не приходили до вас посланці з вас самих, які сповіщали вам Мої знамення й попереджали вас про настання цього Дня?» Ті скажуть: «Ми свідчимо проти самих себе!» Мирське життя звабило їх, і вони самі свідчать проти себе, що були неввіручними!»
131. Це так, бо Господь твій не знищує селища за несправедливість, поки

وَيَوْمَ يَخْشُرُهُمْ جَمِيعًا يَمَعَسَرُ الْجِنِّ قَدِ
 أَسْتَكْرْتُمْ مِنَ الْإِنْسِ وَقَالَ
 أَوْلِيَاؤُهُمْ مِنَ الْإِنْسِ رَبَّنَا اسْتَمْتَعَ
 بَعْضُنَا بِبَعْضٍ وَبَلَّغْنَا آلَافًا مَّا كُنَّا
 لِنَفْقَهُ هَٰذَا النَّارُ مَنُوكُمْ خَالِدِينَ فِيهَا إِلَّا
 مَا شَاءَ اللَّهُ إِنَّ رَبَّكَ حَكِيمٌ عَلِيمٌ﴾^(١٢٨)

وَكَيْفَ تَكْفُرُونَ بِالَّذِينَ نَفَقُوا فِي الْأَرْضِ
 بَيْنَ يَدَيْكُمْ وَمِنَ الْأَرْضِ مَن يُسْفِكُ
 دِمَاءَهُمْ وَيَسْتَفْسِدُ فِي الْأَرْضِ
 مِمَّا كُرِهِيَ وَالَّذِينَ كَفَرُوا لَيُغْلَبُونَ
 بِالْحَقِّ وَالْحَقَّ كَرِهَتْ أَعْيُنُهُمْ
 لِذُنُوبِهِمْ وَلَبِئْسَ الْأَفْئِدَةُ
 الْكَاذِبِينَ﴾^(١٢٩)

يَمَعَسَرُ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ أَلَمْ يَأْتِكُمْ
 رُسُلٌ مِنْكُمْ يُفَضِّلُونَ عَلَيْكُمْ
 مَن لَّيْسَ بِكُمْ مِنْكُمْ وَيَنْذِرُكُمْ لِقَاءَ
 يَوْمِكُمْ هَٰذَا قَالُوا سَهْدًا عَلَيْنَا
 نَفْسِنَا وَعَرَّزْنَا لِنَفْسِنَا
 أَلَيْسَ لِنَفْسِنَا حَقٌّ وَلِنَفْسِنَا
 حَقٌّ﴾^(١٣٠)

ذَٰلِكَ أَن لَّمْ يَكُنْ رَبَّكَ مُهْلِكَ
 الْفَرَى يُظَلِّمُ وَأَهْلُهَا غَافِلُونَ﴾^(١٣١)

його жителі перебувають у незнанні.

132. Кожному — свій ступінь за те, що він робив. Господь твій не оминає того, що роблять вони!
133. Господь твій — Багатий, Володар милості! Якщо Він побажає, то вигубить вас і зробить наступниками вашими кого побажає, як Він зробив вас нащадками інших людей!
134. Воістину, те, що обіцяно вам, станеться! І не відвернете ви цього!
135. Скажи: «О народе мій! Дійте, як зможете, але буду діяти я! І скоро дізнастесь, кому належить остання Обитель. Воістину, не матимуть успіху нечестивці!»
136. Вони призначають Аллаху частку з того, що Він зростив із посівів і худоби та говорять: «Це — Аллаху а це — нашим божествам!» Те, що призначене їхнім ідолам, не потрапляє Аллаху, а те, що призначене Аллаху, потрапляє їхнім ідолам. Зле ж таке рішення їхнє!
137. Так ідоли багатьом із багатобожників прикрасили вбивство власних дітей, щоб знищити їх і заплутати їхню релігію. Та якби Аллах побажав, то вони б не робили цього. Тож

وَلِكُلِّ دَرَجَاتٌ مِّمَّا عَمِلُوا وَمَا رُبُّكَ
بِعَظِيمٍ عَمَّا يَعْمَلُونَ ﴿١٣٢﴾

وَرُبُّكَ الْغَنِيُّ ذُو الرَّحْمَةِ إِنْ يَشَاءُ
يُذْهِبْكُمْ وَيَسْتَخْلِفْ مِنْ
بَعْدِكُمْ مَا يَشَاءُ كَمَا أَنْشَأَكُمْ مِنْ
ذُرِّيَّةٍ قَوْمَهُ آخَرِينَ ﴿١٣٣﴾

إِنْ مَا تُوَعَّدُونَ لَا تَلُوبُوا وَمَا أَنْتُمْ
بِمُعْجِزِينَ ﴿١٣٤﴾

قُلْ يَفْقَهُمْ أَعْمَلُوا عَلَّ مَكَاتِكُمْ إِيَّايَ
عَامِلٌ فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ مَنْ تَكُونُ
لَهُ عَقِيبَةُ الدَّارِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الظَّالِمُونَ ﴿١٣٥﴾

وَجَعَلُوا لِلَّهِ مِمَّا ذَرَأَ مِنَ الْحَرْثِ
وَالْأَنْعَامِ نَصِيبًا فَقَالُوا هَذَا لِلَّهِ
بِرَعْمِهِمْ وَهَذَا لِشُرَكَائِنَا فَمَا كَانَ
لِشُرَكَائِهِمْ فَلَا يَصِلُ إِلَى اللَّهِ وَمَا
كَانَ لِلَّهِ فَهُوَ يَصِلُ إِلَى
شُرَكَائِهِمْ سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ ﴿١٣٦﴾

وَكَذَلِكَ زَيْنٌ لِكَثِيرٍ مِنَ الْمُشْرِكِينَ
قَتَلُوا أَوْلَادَهُمْ شُرَكَائِهِمْ لِيُرَدُّوهُمْ
وَلِيَلْبَسُوا عَلَيْهِمْ دِينَهُمْ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ
مَا فَعَلُوا فَعَدَّوهُمْ وَمَا يَقْرُوتُ ﴿١٣٧﴾

залиш їх разом із тим, що вони вигадують!

138. Вони говорять: «Ця худоба й посіви заборонені. Вживати їх у їжу мають право тільки ті, кому ми дозволимо», — так вони вважають. На деяких тваринах вони забороняють їздити верхи й класти на них вантаж, а над іншими не згадують ім'я Аллаха, зводячи на Нього наклеп! Він відплатить їм за те, що вони вигадували!

139. Вони говорять: «Те, що в утробах цих тварин, дозволене чоловікам нашим та заборонене дружинам нашим!» А якщо воно народиться мертвим, то всі мають право на це. Відплатить Він їм за вигадки їхні. Воістину, Він — Мудрий, Всезнаючий!

140. Зазнали втрат ті нерозумні, які, не маючи знання, вбивали своїх дітей і забороняли те, чим наділив їх Аллах, зводячи на Нього наклеп! Вони заблукали й не йдуть прямим шляхом!

141. Він — Той, Хто створив сади на підпорах і без підпор, пальми й посіви різного збіжжя, оливи та гранати, подібні й не подібні. Їжте ці плоди, коли з'являться вони, і віддавайте належне в день, коли зберете врожай, але не витрачайте понад міру.

وَقَالُوا هَذِهِ أَعْنَمٌ وَحَرَّتْ جِبْرٌ لَا يَطْعَمُهَا
إِلَّا مَنْ نَشَاءُ بِرَعْمِهِمْ وَأَنْعَمٌ حَرَمَتْ
ظُهُورُهَا وَأَنْعَمٌ لَا يَذْكُرُونَ
أَسْمَاءَ اللَّهِ عَلَيْهَا افْتِرَاءً عَلَيْهِ
سَيَجْزِيهِمْ بِمَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿١٣٨﴾

وَقَالُوا مَا فِي بُطُونِ هَذِهِ الْأَنْعَامِ خَالِصَةٌ
لِّذُكُورِنَا وَمُحَرَّمٌ عَلَىٰ نِسَائِنَا وَإِنْ
يَكُنْ مَيْتَةً فَهُمْ فِيهِ شُرَكَاءُ
سَيَجْزِيهِمْ وَصْفَهُمْ إِنَّهُ حَكِيمٌ عَلِيمٌ ﴿١٣٩﴾

قَدْ خَسِرَ الَّذِينَ قَتَلُوا أَوْلَادَهُمْ سَفَهًا
بِعَيْرِ عِلْمٍ وَحَرَّمُوا مَا رَزَقَهُمُ اللَّهُ
افْتِرَاءً عَلَى اللَّهِ قَدْ ضَلُّوا وَمَا كَانُوا
مُهْتَدِينَ ﴿١٤٠﴾

﴿ وَهُوَ الَّذِي أَنْشَأَ جَنَّاتٍ مَّعْرُوسَاتٍ
وَعَيْرِ مَّعْرُوسَاتٍ وَالنَّخْلَ وَالزَّرْعَ
مُخْتَلِفًا أَلْوَانًا وَالزُّيْتُونَ وَالرُّمَانَ
مُتَشَابِهًا وَغَيْرَ مُتَشَابِهٍ كُلُوا مِنْ ثَمَرِهِ
إِذَا أَثْمَرَ وَآتُوا حَقَّهُ يَوْمَ حَصَادِهِ وَلَا
تُسْرِفُوا إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ ﴿١٤١﴾

Воістину, Він не любить марнотратників!

«Віддавайте належне»: ідеться про закят.

142. Серед худоби є призначена для перевезень, а є така, що не призначена для цього. Їжте те, чим наділив вас Аллах, і не йдіть слідом за шайтаном. Воістину, він для вас — справжній ворог!

143. Ось вісім пар [худоби]— дві з овець, і дві— з кіз. Запитай: «Самців заборонив Він чи самиць? Чи те, що в утробах самиць? Розкажіть мені зі знанням, якщо ви говорите правду!»

144. Ще дві — з верблюдів, і ще дві — з корів. Запитай: «Самців заборонив Він чи самиць? Чи те, що в утробах самиць? Чи ви були свідками того, як Аллах заповів це вам?» Хто ж несправедливіший за того, хто зводить наклеп на Аллаха, щоб, не маючи знання, збити людей зі шляху? Воістину, Аллах не веде прямим шляхом нечестивих людей!

145. Скажи: «Я знаходжу в одкровенні, яке дано мені, тільки заборону вживання в їжу мертвечини, пролитої крові

وَمِنَ الْأَنْعَامِ حَمُولَةٌ وَفَرَشَاتٌ لِّوَأَمَّا رِزْقُكُمْ فَهُوَ مِنَ اللَّهِ وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ ﴿١٤٢﴾

ثَمَانِيَةَ أَزْوَاجٍ مِّنَ الضَّأْنِ اثْنَيْنِ وَمِنَ الْمَعْزِ اثْنَيْنِ قُلْ ءَالِدَ الذَّكَرَيْنِ حَرَّمَ أُمُّ الْأُنثَيَيْنِ أَمَّا اشْتَمَلَتْ عَلَيْهِ أَرْحَامٌ الْأُنثَيَيْنِ نَبِّئُونِي بِعِلْمٍ إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿١٤٣﴾

وَمِنَ الْإِبِلِ اثْنَيْنِ وَمِنَ الْبَقَرِ اثْنَيْنِ قُلْ ءَالِدَ الذَّكَرَيْنِ حَرَّمَ أُمُّ الْأُنثَيَيْنِ أَمَّا اشْتَمَلَتْ عَلَيْهِ أَرْحَامٌ الْأُنثَيَيْنِ أَمْ كُنْتُمْ شُهَدَاءَ إِذْ وَصَّكُمْ اللَّهُ بِهِدَاقِمَاتٍ أَظْلَمُ مِمَّنْ أَفْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا يُضِلُّ النَّاسَ بِغَيْرِ عِلْمٍ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿١٤٤﴾

قُلْ لَا أَحَدٌ فِي مَا أَوْحَى إِلَيَّ مُحَرَّمًا عَلَى طَاعِمٍ يَطْعَمُهُ إِلَّا أَنْ يَكُونَ مَيْتَةً أَوْ دَمًا مَّسْفُوحًا أَوْ لَحْمَ خنزيرٍ فَإِنَّهُ رِجْسٌ أَوْ

й м'яса свині — це нечисте; а ще м'яса заборонених тварин, забитих без згадки імені Аллаха». А якщо хтось був змушений [з'їсти] це не навмисно й не порушуючи меж, то Аллах — Прощаючий, Милосердний!

146. Юдеям Ми заборонили все, що має нероздвоєні копита. Ми заборонили їм жир корів і овець, окрім того, який на спинах, у внутрощах або змішався з кісточками. Так Ми відплатили їм за їхнє безчестя. Воістину, Ми правдиві!
147. Якщо вони вважатимуть тебе за брехуна, скажи: «Ваш Господь — Володар великої милості, але не відвернути Його кари від грішних людей!»
148. Скажуть багатобожники: «Якби Аллах побажав, то не додавали б Йому рівних ні ми, ні батьки наші; і нічого б не забороняли!» Так само заперечували [посланців] і ті, які жили перед ними, поки не зазнали кари! Скажи: «Якщо маєте хоч якийсь знання, то відкрийте його нам! Але ви йдете за припущенням і вигадуете!»
149. Скажи: «Аллаху належить переконливий доказ! Якби Він

فَسَقًّا أَهْلَ لَعْنٍ لِّعَنِّ إِلَهٍ بِهِ فَمَنْ أَضَطَّرَّ عَيْرٍ
بِأَعْبَادٍ فَإِنَّ رَبَّكَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٤٦﴾

وَعَلَى الَّذِينَ هَادُوا حَرَّمْنَا كُلَّ ذِي
ظُنْفُرٍ وَمِنَ الْبَقَرِ وَالْغَنَمِ حَرَّمْنَا
عَلَيْهِمْ شُحُومَهُمَا إِلَّا مَا حَمَلَتْ ظُهُورُهُمَا
أَوِ الْحَوَايَا أَوْ مَا اخْتَلَطَ بِعَظْمٍ ذَلِكَ
جَزَيْنَاهُمْ بِمَا عَصَوْا وَإِنَّا لَصَادِقُونَ ﴿١٤٧﴾

فَإِنْ كَذَّبُوكَ فَقُلْ رَبُّكُمْ ذُو رَحْمَةٍ
وَأَسِعَةٍ وَلَا يُرَدُّ بَأْسُهُ عَنِ الْقَوْمِ
الْمُجْرِمِينَ ﴿١٤٨﴾

سَيَقُولُ الَّذِينَ أَشْرَكُوا لَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا
أَشْرَكْنَا وَلَا آبَاؤُنَا وَلَا حَرَّمْنَا مِنْ شَيْءٍ
كَذَلِكَ كَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ حَتَّى
ذُفُّوا بِأَسْنَانٍ قُلْ هَلْ عِنْدَكُمْ مِنْ عِلْمٍ
فَتُخْرِجُوهُ لَنَا إِنْ تَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَإِنْ
أَنْتُمْ إِلَّا خُرُصُونَ ﴿١٤٩﴾

قُلْ لِلَّهِ الْحُجَّةُ الْبَلِيغَةُ فَلَوْ شَاءَ لَهَدَاكُمْ

побажав, то всіх вас повів би прямим шляхом!»

150. Скажи: «Приведіть своїх свідків, які б могли засвідчити, що Аллах справді заборонив це все!» Та якщо вони й почнуть свідчити, то не свідчи разом із ними! Не потурай тим, які вважали за брехню Наші знамення, тим, які не вірують у наступне життя, додають Господу своєму рівних!

151. Скажи: «Приходьте, я прочитаю вам про те, що заборонив вам Господь ваш: нікого не вважайте рівним Йому, якнайкраще ставтеся до батьків. Не вбивайте дітей своїх, боячись бідності, адже Ми наділяємо й вас, і їх. Не наближайтеся до огидних вчинків — явних і прихованих. Не вбивайте душі, вбивство якої заборонив Аллах, якщо не маєте права на те. Він заповів вам це — можливо, ви зрозумієте!»

152. І не наближайтеся до майна сироти, хіба для його ж блага, поки не досягне він зрілості. Наповнюйте міру й вагу справедливо! Ми не вимагаємо від людини понад її можливості. І коли ви щось говорите, будьте справедливі, навіть якщо йдеться про вашого родича. Виконуйте завіт Аллаха. Він

أَجْمَعِينَ ﴿١٤٩﴾

قُلْ هَلْ سَأَلْتُمُوهُمُ لِيَشْهَدُوا
أَنْ لَّا تَكْفُرُوا بِهِمْ فَأَلَّا تَشْهَدُوا
مَعَهُمْ وَلَا تَتَّبِعُوا أَهْوَاءَ الَّذِينَ كَذَّبُوا
بِآيَاتِنَا وَالَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ
وَهُمْ بِرَبِّهِمْ يَعْدِلُونَ ﴿١٥٠﴾

﴿قُلْ تَعَالَوْا أَنزَلْنَا مَا حَرَّمَ رَبِّي كُفْرًا
عَلَيْكُمْ أَتَشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا
وَالَّذِينَ أَحْسَنَّا وَلَا تَقْتُلُوا أَوْلَادَكُمْ
مِمَّنْ آمَنُوا حَتَّى تُنرَفُوا عَنْهُمْ
وَالَّذِينَ كَفَرُوا فَالْوَجْهَ مِنْهَا وَمَا بَطَّنَ
وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ
ذَلِكَ وَصَّيَكُمْ بِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿١٥١﴾

وَلَا تَقْرُبُوا مَالَ الْيَتِيمِ إِلَّا بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ
حَتَّىٰ يَبْلُغَ أَشُدَّهُ وَأَوْفُوا بِالْكَيْلِ وَالْمِيزَانَ
بِالْقِسْطِ لَأَنْكَرَ لَكُمْ نَفْسًا لَّا تُوَسَّعُهَا وَإِذَا
قُلْتُمْ فَاعْدِلُوا وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبَىٰ
وَبِعَهْدِ اللَّهِ أَوْفُوا ذَلِكُمْ وَصَّيَكُمْ بِهِ
لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿١٥٢﴾

заповів це вам — можливо, замислитесь ви!

153. Такий Мій прямий шлях, тож ідіть ним, але не йдіть іншими дорогами, які зіб'ють вас із Його шляху! Він заповів це вам — можливо, будете ви богобоязливі!

154. Ми дарували Мусі Писання як довершення [милості] для тих, які роблять добро, як пояснення кожної речі, прямий шлях і милість — можливо, увірують вони в зустріч із Господом їхнім!

Інтерполяція — згідно з тлумаченнями.

155. Ми зіслали це Писання благословенним, тож ідіть за ним і будьте богобоязливі — можливо, помилують вас!

156. А також для того, щоб ви не говорили: «Писання було зіслане двом групам ще раніше за нас, тож ми нічого не знали про вивчення його!»

Дві групи — юдеї та християни.

157. Щоб ви не говорили: «Якби нам зіслали Його, то Ми б ішли прямим шляхом ще краще, ніж вони!» Ось, прийшло до вас ясне знамення від Господа вашого, прямий шлях і милість! Хто ж несправедливіший за

وَأَنْ هَذَا صِرَاطِي مُسْتَقِيمًا فَاتَّبِعُوهُ
وَلَا تَتَّبِعُوا السُّبُلَ فَتَفَرَّقَ بِكُمْ عَنْ سَبِيلِهِ
ذَٰلِكُمْ وَصَلْتُكُمْ بِهِ ۚ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿١٥٣﴾

ثُمَّ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ تَمَامًا عَلَى
الَّذِي أَحْسَنَ وَتَفْصِيلًا لِّكُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى
وَرَحْمَةً لِّعَالَمِهِمْ يَلْقَاءُ رَبِّهِمْ يُؤْمِنُونَ ﴿١٥٤﴾

وَهَذَا كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ مُبَارَكٌ فَاتَّبِعُوهُ
وَاتَّقُوا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿١٥٥﴾

أَنْ تَقُولُوا إِنَّمَا أَنْزَلَ الْكِتَابَ عَلَى طَائِفَتَيْنِ مِنْ
قَبْلِنَا وَإِنْ كُنَّا عَنْ دِرَاسَتِهِمْ لَغَافِلِينَ ﴿١٥٦﴾

أَوْ تَقُولُوا لَوْلَا أَنْزَلَ عَلَيْنَا الْكِتَابَ
لَكُنَّا أَهْدَى مِنْهُمْ فَقَدْ جَاءَكُمْ
بَيِّنَةٌ مِنْ رَبِّكُمْ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ
فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ كَذَّبَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَصَدَفَ
عَنْهَا سِتْجَارِي الَّذِينَ يَصْدَفُونَ عَنْ آيَاتِنَا

того, хто вважає за брехню Наші знамення й відвертається від них? Тим, які відвертаються від наших знамень, Ми відплатимо лютою карою за те, що вони відверталися!

158. Невже вони чекають, що до них прийдуть ангели, прийде твій Господь чи прийдуть знамення Господа твого? У День, коли прийде знамення від Господа твого, жодній душі не принесе користі віра її, якщо вона не була віруючою раніше чи не здобула через свою віру добро. Скажи: «Чекайте! Чекаємо й ми!»
159. Воістину, ти непричетний до тих, які розкололи свою релігію та розділилися на секти. Їхня справа належить Аллаху, тож потім Він сповістить їх про те, що робили вони!
160. Хто прийде з добрим вчинком, той матиме десять таких. А хто прийде із лихим вчинком, тому відплатять за нього; і ні з ким не вчинять несправедливо!
161. Скажи: «Воістину, мій Господь указав мені прямий шлях, який є істинною релігією, віросповіданням Ібрагіма-ханіфа. А він не був багатобожником!»

سُوَّةَ الْعَذَابِ يَمَا كَانُوا يَصْدِرُونَ ﴿١٥٧﴾

هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا أَنْ تَأْتِيَهُمُ الْمَلَائِكَةُ أَوْ يَأْتِيَ رَبُّكَ أَوْ يَأْتِيَ بَعْضُ آيَاتِ رَبِّكَ لَا يَنْفَعُ نَفْسًا إِيمَانُهَا لَمْ تَكُنْ ءَامِنًا مِنْ قَبْلُ أَوْ كَسَبَتْ فِي إِيمَانِهَا خَيْرًا قُلْ أَنْتُمْ وَمَا أَنَا مُنظَرُونَ ﴿١٥٨﴾

إِنَّ الَّذِينَ فَرَقُوا دِينَهُمْ وَكَانُوا شِعَابًا تَتَّبَعْتَهُمْ فِي شَيْءٍ إِنَّمَا أَمْرُهُمْ إِلَى اللَّهِ ثُمَّ يُنَبِّئُهُمْ بِمَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ﴿١٥٩﴾

مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ عَشْرُ مِثَالِهَا وَمَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَلَا يُجْزَى إِلَّا مِثْلَهَا وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿١٦٠﴾

قُلْ إِنِّي هَدَيْتَنِي رَبِّيَ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ دِينًا قَيْمًا مِثْلَ آبَائِهِمْ خَنِيفًا وَمَا كَانُوا مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٦١﴾

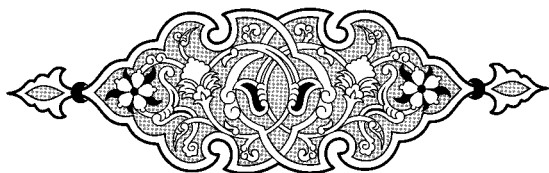
162. Скажи: «Воістину, моя молитва й виконання обрядів, моє життя й смерть — це все належить Аллаху, Господу світів!
163. Немає рівного Йому. Саме це наказано мені, і я — перший із відданих Йому!»
164. Скажи: «Невже я шукатиму іншого господа крім Аллаха, коли Він — Господь кожної речі? Що б не вчинила кожна душа, відповідати за це їй самій. Ніхто не понесе тягар іншого! Потім повернетеся ви до Господа вашого, і Він сповістить вас про те, про що ви сперечалися!»
165. Він — Той, Хто зробив вас намісниками на землі й підніс одних із вас над іншими за ступенями, випробуючи в тому, що Він дарував вам. Воістину, Твій Господь — Швидкий у покаранні. Воістину, Він — Прощаючий, Милосердний!

قُلْ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٦٢﴾

لَا شَرِيكَ لَهُ. وَبِذَلِكَ أُمِرْتُ وَأَنَا أَوَّلُ الْمُسْلِمِينَ ﴿١٦٣﴾

قُلْ أَغْبَرُ اللَّهَ ابْنِي رَبًّا وَهُوَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ
وَلَا تَكْسِبُ كُلُّ نَفْسٍ إِلَّا عَلَيْهَا وَلَا تَزِرُ
وِازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ
مَرْجِعُكُمْ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿١٦٤﴾

وَهُوَ الَّذِي جَعَلَكُمْ خَلَائِفَ الْأَرْضِ وَرَفَعَ
بَعْضَكُمْ فَوْقَ بَعْضٍ دَرَجَاتٍ لِيَسْأَلُوكَ فِي مَا
ءَاتَاكُمْ إِنَّ رَبَّكَ سَرِيعُ الْعِقَابِ وَإِنَّهُ
لَغَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٦٥﴾

Сура 7. Аль-Араф («Загорожі»)

*Ім'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

1. Аліф. Лям. Мім. Сад.
2. Ми зіслали тобі Писання не для того, щоб у грудях твоїх була через нього тривога, а щоб ти застерігав ним, і як згадку для віруючих!
3. Тож ідіть за тим, що зіслано вам від Господа вашого, і не йдіть за іншими покровителями замість Нього! Як же мало ви про це пам'ятаєте!
4. Скільки селищ Ми вигубили! Наша кара прийшла до них уночі, або коли вони спочивали опівдні!
5. Коли прийшла до них кара Наша, то сказали вони: «Воістину, ми були нечестивцями!»
6. Ми неодмінно запитаємо тих, до кого приходили посланці. Ми неодмінно запитаємо й самих посланців!
7. Ми неодмінно розповімо їм зі знаннями [про їхні вчинки]; адже Ми не відлучалися!
8. Того Дня важитимуть правильно. Чия шалька буде важкою, ті матимуть успіх,

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

المص ١

كُتِبَ أَنْزِلَ إِلَيْكَ فَلَا يَكُنْ فِي صَدْرِكَ حَازِجٌ
مِّنْهُ لِتُنذِرَ بِهِ. وَذَكَرَ لِلْمُؤْمِنِينَ ١

أَتَعْمُوا مَا أَنْزَلَ إِلَيْكُم مِّن رَّبِّكُمْ وَلَا تَتَّبِعُونَ
دُوبِهِ أَوْلِيَاءَ قَلِيلًا مَّا تَذَكَّرُونَ ٢

وَكَمْ مِّن قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَا لَهَا ذِجَارَهَا بَاسْتَأْذِنَ
بَيْنَنَا وَأَوْهَمَ قَائِلُونَ ٣

فَتَاكَّانَ دَعْوَاهُمْ إِذْ جَاءَهُمْ بَاسْتَأْذِنَ إِلَّا الْآنَ
قَالُوا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ ٤

فَلَنَسْأَلَنَّ الَّذِينَ أُرْسِلَ إِلَيْهِمْ وَلَنَسْأَلَنَّ
الْمُرْسَلِينَ ٥

فَلَنَقْصِّنَّ عَلَيْهِم بِعِلْمٍ وَمَا كُنَّا عَابِدِينَ ٦

وَالْوَزْنُ يَوْمَئِذٍ الْحَقُّ فَمَنْ تَقَلَّتْ مَوَازِينُهُ
قَالَ لَوْ لَيْتَ هُمْ الْمُفْلِحُونَ ٧

9. а чия шалька буде легкою, ті втратять самих себе, адже вони несправедливо ставилися до Наших знамень!
10. Ми дарували вам силу на землі й дарували вам засоби для існування. Як мало ви дякуєте!
11. Ми створили вас, надали вам образ ваш, а потім сказали ангелам: «Вклоніться Адаму!» І вклонилися всі, крім Ібліса, який не був серед тих, які вклонилися!
12. Аллах сказав: «Що завадило тобі поклонитися, коли Я наказав це тобі?» Той відповів: «Я кращий за нього! Ти створив мене з вогню, а його Ти створив із глини!»
13. Він сказав: «Залиш це місце! Тобі немає чого вивищуватись тут! Вийди, ти будеш одним із принижених!»
14. Той відповів: «Даруй мені відстрочку до того часу, коли їх воскресять!»
15. Аллах сказав: «Воістину, ти — один із тих, кому дана відстрочка!»
16. Той відповів: «За те, що Ти звів мене, я робитиму засідки проти них на Твоєму прямому шляху!

وَمَنْ حَفَّتْ مَوَازِينُهُ وَقَالَ لِذِي الدِّينِ حَسْرُورًا
أَنفُسُهُمْ يَمَّا كَانُوا بِآيَاتِنَا يَظَاهِرُونَ ﴿١٠﴾

وَلَقَدْ مَكَّنَّاكُمْ فِي الْأَرْضِ وَجَعَلْنَا لَكُمْ
فِيهَا مَعْيِشًا طَيِّبًا قَلِيلًا مَا تَشْكُرُونَ ﴿١١﴾

وَلَقَدْ خَلَقْنَاكُمْ نُصُورًا ثُمَّ كُنَّا
لِلْمَلَائِكَةِ أَسْجُدًا وَأَدَمَ فَسَدُودًا إِلَّا
إِبْلِسَ لَمْ يَكُنْ مِنَ السَّاجِدِينَ ﴿١٢﴾

قَالَ مَا مَنَعَكَ أَلَّا تَسْجُدَ إِذْ أَمَرْتُكَ قَالَ أَنَا خَيْرٌ
مِّنْهُ خَلَقْتَنِي مِن نَّارٍ وَخَلَقْتَهُ مِن طِينٍ ﴿١٣﴾

قَالَ فَاهْبِطْ مِنْهَا فَمَا يَكُونُ لَكَ أَنْ تَتَكَبَّرَ فِيهَا
فَأَخْرَجْنَاكَ مِنَ الصُّغُورِ ﴿١٤﴾

قَالَ أَنْظِرْنِي إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ ﴿١٥﴾

قَالَ إِنَّكَ مِنَ الْمُنظَرِينَ ﴿١٦﴾

قَالَ فِيمَا آخَرْتَنِي لَأَقْعُدَنَّ لَهُمْ صِرَاطَكَ
الْمُسْتَقِيمَ ﴿١٧﴾

17. А потім я буду підходити до них спереду, ззаду, справа й зліва — Ти не знайдеш більшості з них вдячними!»
18. Аллах сказав: «Вийди звідси знеславлений і принижений! Тими з них, які підуть за тобою, Я неодмінно наповню геєну!»
19. «О Адаме! Живи разом зі своєю дружиною в раю. Їжте, звідки побажаєте, але не наближайтеся до цього дерева, а то будете нечестивцями!»
20. Шайтан почав намовляти їх, щоб відкрити їм наготу їхню, якої вони не помічали. Він сказав: «Ваш Господь заборонив вам це дерево для того, щоб ви не стали ангелами й безсмертними!»
21. Він поклявся їм обом: «Я для вас — добрий порадник!»
22. Він вивів їх звідти, спокусивши. І коли вони скуштували з того дерева, то відкрилася їм нагота їхня й почали вони прикривати її райським листям. Тоді Господь їхній покликав їх: «Хіба Я не заборонив вам їсти з цього дерева й хіба не казав вам, що шайтан для вас — справжній ворог?»
23. Вони відповіли: «Господи наш! Ми були несправедливі самі до

ثُمَّ لَا تَبْذُرُهُمْ فَمَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمِنْ خَلْفِهِمْ وَعَنْ أَيْمَانِهِمْ وَعَنْ شَمَائِلِهِمْ وَلَا تَجِدُ أَكْثَرَهُمْ شَاكِرِينَ ﴿٧﴾

قَالَ أخرج منها مذءً ومما مدحوراً لمن تبعك ومنهم لا آمنان جهنم منكم أجمعين ﴿٨﴾

وَبَادِرُكُمْ أَنتَ وَرَوْجُكَ الْجَنَّةَ فَكُلَا مِنْ حَيْثُ شِئْتُمَا وَلَا تَقْرَبَا هَذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُونَا مِنَ الظَّالِمِينَ ﴿٩﴾

فَوَسَّسَ لَهُمَا الشَّيْطَانُ لِيُبْدِيَ لَهُمَا مَا وُورِيَ عَنْهُمَا مِنْ سَوْءِئِهِمَا وَقَالَ مَا نَهَاكُمَا رَبُّكُمَا عَنْ هَذِهِ الشَّجَرَةِ إِلَّا أَن تَكُونَا مَلَائِكَةً أَوْ تَكُونَا مِنَ الْخَالِدِينَ ﴿١٠﴾

وَقَاسَمَهُمَا إِنِّي لَكُمَا لِنَاصِحٍ ﴿١١﴾

فَدَلَّهُمَا بِغُرُورٍ فَلَمَّا ذَاقَا الشَّجَرَةَ بَدَتْ لَهُمَا سَوْءُهُمَا وَطَفِقَا يَخْضِفَانِ عَلَيْهِمَا مِنْ وَرَقِ الْجَنَّةِ وَبَادِرُهُمَا رَبُّهُمَا أَلَمْ يَنْهَكُمَا عَنْ تِلْكَ الشَّجَرَةِ وَأَقْبَلَ لَكُمَا إِنَّ الشَّيْطَانَ لَكُمَا عَدُوٌّ مُبِينٌ ﴿١٢﴾

قَالَ رَبَّنَا ظَلَمْنَا أَنفُسَنَا وَإِن لَّمْ تَغْفِرْ لَنَا

себе! Якщо Ти не простиш нас і не змилуєшся над нами, ми неодмінно зазнаємо втрат!»

وَتَرَحَّمْنَا التَّكُونَنَّ مِنَ الْخَيْرِينَ ﴿١٣﴾

24. Він сказав: «Вийдіть! Одні з вас будуть ворогами іншим. На землі буде притулок ваш і користування благами — до певного часу».

قَالَ أَهْطُوا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ لَكُمْ فِي الْأَرْضِ مُسْتَقَرٌّ وَمَتَاعٌ إِلَىٰ حِينٍ ﴿١٤﴾

25. Він сказав: «Там ви будете жити, там ви будете помирати, і звідти вийдете!»

قَالَ فِيهَا تَحْيَوْنَ وَفِيهَا تَمُوتُونَ وَمِنْهَا تُخْرَجُونَ ﴿١٥﴾

26. «О сини Адама! Ми зіслали вам одяг, щоб приховали ви наготу вашу, а ще прикраси. Але одяг богобоязливості кращий! Це — знамення від Господа вашого. Можливо, ви замислитесь!

يَبْنَیْءَ آدَمَ قَدْ أَنْزَلْنَا عَلَيْكُمْ لِبَاسًا يُورِي سَوَاءَ نَكَرٌ وَرِيثًا وَيَلْبَسُ التَّقْوَىٰ ذَلِكَ خَيْرٌ ذَلِكَ مِنْ آيَاتِ اللَّهِ لَعَلَّهُمْ يَذَّكَّرُونَ ﴿١٦﴾

27. О сини Адама! Не дозволяйте шайтану спокусити вас так, як він вивів батьків ваших із раю. Він зірвав із них одяг, щоб вони побачили наготу одне одного. Воістину, він і його рід бачать вас звідти, звідки ви їх не бачите! Воістину, Ми зробили шайтанів покровителями тих, які не вірують!»

يَبْنَیْءَ آدَمَ لَا يَفْقَهُتُمْ الشَّيْطَانُ كَمَا أَخْرَجَ آبَوَيْكُمْ مِنَ الْجَنَّةِ يَنْزِعُ عَنْهُمَا لِبَاسَهُمَا لِيُرِيَهُمَا سَوَاءَ لِيَهُمَا إِنَّهُ يَرَ نَكَرٌ هُوَ وَقَبِيلُهُ مِنْ حَيْثُ لَا تَرَوْنَهُمْ إِنَّا جَعَلْنَا الشَّيْطَانَ أَوْلِيَاءَ لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٧﴾

28. І коли вони роблять щось огидне, то говорять: «Цього трималися наші батьки — Аллах наказав нам це!» Скажи: «Воістину, Аллах не наказує огидного! Невже ви будете говорити про Аллаха те, чого не знаєте?»

وَإِذَا فَعَلُوا فَجْشَةً قَالُوا وَجَدْنَا عَلَيْهَا آيَاتِنَا وَاللَّهُ أَمْرُنَا بِهَا قُلْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَأْمُرُ بِالْفَحْشَاءِ اتَّقُوا اللَّهَ عَلَىٰ اللَّهِ مَا لَا تَعْمَلُونَ ﴿١٨﴾

29. Скажи: «Мій Господь наказує бути справедливим. Повертайте свої обличчя до Нього в кожному місці поклоніння й кличте Його, широко сповідуючи Його релігію. Так само, як Він дав вам початок, до Нього ви повернетесь!»
30. Частину з вас Він повів прямим шляхом, а частину справедливо змусив блукати. Замість Аллаха вони взяли собі за покровителів шайтанів і ще думали про себе, що йдуть прямим шляхом!
31. О сини Адама! Вбирайтеся в одяг свій, де б ви не здійснювали поклоніння. Їжте й пийте, але не понад міру. Воістину, Він не любить тих, які порушують міру!
32. Запитай: «Хто заборонив прикраси, які Аллах дав Своїм рабам, а також блага з наділу Його?» Скажи: «Вони — для тих, які ще в земному житті широко увірували в День Воскресіння!» Так Ми пояснюємо знамення для людей, які знають!
33. Скажи: «Воістину, мій Господь заборонив огидні вчинки, відкриті й приховані, інші гріхи й свавілля, додавання Аллаху рівних, про яких Він не зіслав жодного доказу, а ще — коли

قُلْ أَمَرَ رَبِّي بِالْقِسْطِ وَأَقِيمُوا وُجُوهَكُمْ عِندَ كُلِّ مَسْجِدٍ وَادْعُوهُ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ
كَمَا بَدَأَكُمْ تَعُودُونَ ﴿٢٩﴾

فَرِيقًا هَدَىٰ وَفَرِيقًا حَقَّ عَلَيْهِمُ الضَّلَالَةُ
إِنَّهُمْ اتَّخَذُوا الشَّيَاطِينَ أَوْلِيَاءَ مِن دُونِ
اللَّهِ وَيَحْسَبُونَ أَنَّهم مُّهْتَدُونَ ﴿٣٠﴾

* يٰٓبَنِي آدَمَ خُذُوا زِينَتَكُمْ عِندَ كُلِّ مَسْجِدٍ
وَكُلُوا وَاشْرَبُوا وَلَا تُسْرِفُوا إِنَّهُ لَا يُحِبُّ
الْمُسْرِفِينَ ﴿٣١﴾

قُلْ مَنْ حَرَّمَ زِينَةَ اللَّهِ الَّتِي أَخْرَجَ لِعِبَادِهِ
وَالطَّيِّبَاتِ مِنَ الرِّزْقِ قُلْ هِيَ لِلَّذِينَ آمَنُوا فِي
الحَيَاةِ الدُّنْيَا خَالِصَةً يَوْمَ الْقِيَامَةِ كَذٰلِكَ
نُقِصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿٣٢﴾

قُلْ إِنَّمَا حَرَّمَ رَبِّيَ الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا
بَطَّنَ ۖ وَالْإِثْمَ وَالْبَغْيَ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَأَنْ
تُشْرِكُوا بِاللَّهِ مَا لَمْ يُنَزَّلْ بِهِ سُلْطٰنًا ۖ وَأَنْ
تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٣٣﴾

говорите ви про Аллаха те, чоґо не знаєте!»

34. Для кожної громади — свій строк. І коли приходить цей строк, то не можуть вони ні відтягнути його, ні наблизити — навіть на годину!
35. О сини Адама! Якщо прийдуть до вас посланці з вас самих, які читатимуть вам Мої знамення, то ті, які будуть богобоязливі й робитимуть добро, не матимуть страху й не будуть вони засмучені!
36. А ті, які вважають Наші знамення за брехню й через гордість свою нехтують ними, вони — жителі вогню! І будуть вони там довіку!
37. Хто ж несправедливіший за того, хто зводить наклеп на Аллаха й заперечує знамення Його? Такі отримують частку, визначену їм Писанням. Коли посланці Наші прийдуть за душами їхніми, то запитають: «Де ті, яких ви закликали замість Аллаха?» Ті скажуть: «Вони залишили нас!» — і цим засвідчать, що були невірними!
38. Скажуть їм: «Увійдіть у вогонь разом із громадами з людей і джинів, які жили до вас!»

وَلِكُلِّ أُمَّةٍ أَجَلٌ فَإِذَا جَاءَ أَجَلُهُمْ لَا يَسْتَأْخِرُونَ سَاعَةً وَلَا يَسْتَقْدِمُونَ ﴿٣٤﴾

يَبْنَؤُا دَمًا مَّا يَأْتِيَنَّكَ رُسُلٌ مِنْكُمْ يَقْضُونَ عَلَيْكُمْ أَلْتِي فَمَنْ أَتَقَى وَأَصْلَحَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٣٥﴾

وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَأَسْتَكْبَرُوا عَنْهَا أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٣٦﴾

فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِآيَاتِنَا أُولَئِكَ يَبَا لِهْمُ نَصِيبُهُمْ مِنَ الْكِتَابِ حَتَّى إِذَا جَاءَهُمْ تُسْمِعُ سُنَاتِنَا يَتَوَفَّوْنَهُمْ قَالُوا إِنَّا مَا كُنْتُمْ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ قَالُوا أَصَلُّوا عَنَّا وَشَهِدُوا عَلَيْنَا فَنُفِيسِهِمْ أَنَّهُمْ كَانُوا كَافِرِينَ ﴿٣٧﴾

قَالَ ادْخُلُوا فِي أُمِّرٍ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِكُمْ مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ فِي النَّارِ كُلَّمَا دَخَلَتْ أُمَّةٌ

Завжди, коли входити туди один народ, він проклинає подібних собі! Коли всі вони зберуться там, то останні з них скажуть про перших: «Господи наш! Саме вони збили нас зі шляху! Тож відплати їм подвійною вогняною карою!» Він скаже: «Кожному відплатять подвійно, але ви цього не знаєте!»

39. Перші з них скажуть останнім: «Немає у вас переваги над нами, тож скуштуйте кари за те, що робили ви!»

40. Воістину, для тих, які заперечували Наші знамення й через гордість свою нехтували ними, не відкриються брами небесні, й не ввійдуть вони до раю, доки не пройде верблюд крізь вушко голки. Так Ми винагороджуємо грішників!

41. У пеклі на них чекатимуть ложа, а над ними — покривала. Так Ми винагороджуємо нечестивців!

Як свідчать тлумачі, йдеться про покривала й ложа з пекельного вогню.

42. А ті, які увірували й робили добро — а Ми не вимагаємо від людини понад її можливості — вони є жителями раю й будуть вони там довіку!

لَعْنَتْ أُخْتَهَا حَتَّىٰ إِذَا آذَرَكُوهَا فِيهَا جَمِيعًا
قَالَتْ أَخْرَبُهُمْ لِأَوْلَاهُمْ رَبَّنَا هَؤُلَاءِ أَضَلُّونَا
فَعَاتَبَهُمُ عَذَابًا ضِعْفًا مِّنَ النَّارِ قَالَ لِكُلِّ
ضِعْفٍ وَلَٰكِن لَّا تَعْمَلُونَ ﴿٣٩﴾

وَقَالَتْ أَوْلَاهُمْ لِأَخْرَبَهُمْ فَمَا كَانَ لَكُمْ
عَلَيْهِمْ مِنْ فَضْلٍ فذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنتُمْ
تَكْسِبُونَ ﴿٤٠﴾

إِنَّ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَاسْتَكْبَرُوا عَنْهَا
لَا نَفْتَحُ لَهُمُ أَبْوَابَ السَّمَاءِ وَلَا يَدْخُلُونَ
الْجَنَّةَ حَتَّىٰ يَلِجَ الْجَمَلُ فِي سَمِّ الْخِيَاطِ
وَكَذَٰلِكَ نَجْزِي الْمُجْرِمِينَ ﴿٤١﴾

لَهُمْ مِنْ جَهَنَّمَ مِهَادٌ وَمِنْ فَوْقِهِمْ غَوَاشٍ
وَكَذَٰلِكَ نَجْزِي الظَّالِمِينَ ﴿٤٢﴾

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُكَفِّرَنَّ
نَفْسًا إِلَّا وَرَسُولًا أَوْلَيْتَكَ أَصْحَابَ الْجَنَّةِ
هُرُوفِيهَا خَالِدُونَ ﴿٤٣﴾

43. Ми очистимо їхні серця від ненависті, а під ними тектимуть річки. Вони скажуть: «Хвала Аллаху, який привів нас сюди. Ми б не йшли прямим шляхом, якби Аллах не повів нас ним! Посланці Господа нашого приходили з істиною!» Їм буде сказано: «Оце — рай. Ви успадкували його за те, що робили!»
44. Жителі раю звернуться до жителів вогню: «Ми переконалися, що обіцяне нам Господом нашим — істина! Чи переконалися й ви, що обіцяне Господом вашим — істина?» Ті скажуть: «Так!» І глашатай проголосить усім: «Нехай же буде прокляття Аллаха над нечестивцями,
45. які збивають інших зі шляху Аллаха, прагнуть викривити його й не вірують у наступне життя!»
46. Між обома групами буде перепона; а на загоржі — мужі, які впізнають тих за їхніми ознаками. І звернуться вони до жителів раю: «Мир вам!» Але вони поки не ввійдуть туди, хоч і бажатимуть цього!
47. А коли їхні погляди зупиняться на людях пекла, то скажуть вони: «Господи наш! Не вміщай

وَنَزَعْنَا مَا فِي صُدُورِهِمْ مِنْ غَلٍ تَجْرِي مِنْ
تَحْتِهِمُ الْأَنْهَارُ وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا
لِهَذَا وَمَا كُنَّا لِنَهْتَدِيَ لَوْلَا أَنْ هَدَانَا اللَّهُ
لَقَدْ جَاءَتْ رَسُولَنَا بِالْحَقِّ وَنُودُوا أَنْ نُلَاقُوا
الْجَنَّةَ أَوْ رِثْنُمُوهَا إِمَّا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٤٣﴾

وَنَادَى أَصْحَابُ الْجَنَّةِ أَصْحَابَ النَّارِ أَنْ قَدْ
وَجَدْنَا مَا وَعَدَنَا رَبُّنَا حَقًّا فَهَلْ وَجَدْتُمْ مَا وَعَدَ
رَبُّكُمْ حَقًّا قَالُوا نَعَمْ فَأَذْنَتْ مُؤَذِّنٌ بَيْنَهُمْ
أَنْ لَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الظَّالِمِينَ ﴿٤٤﴾

الَّذِينَ يَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَيَبْغُونَهَا عِوَجًا
وَهُمْ بِالْآخِرَةِ كَافِرُونَ ﴿٤٥﴾

وَبَيْنَهُمَا حِجَابٌ وَعَلَى الْأَعْرَافِ رِجَالٌ يَعْرِفُونَ
كُلًّا بِسِيمَاهُمْ وَنَادَوْا أَصْحَابَ الْجَنَّةِ أَنْ
سَلِّمُوا عَلَيْنَا لَوْ يَدْخُلُونَهَا وَهُمْ يَطْمَعُونَ ﴿٤٦﴾

* وَإِذَا صُرِفَتْ أَبْصَارُهُمْ تِلْقَاءَ أَصْحَابِ النَّارِ
قَالُوا رَبَّنَا لِأَجْعَلْنَا مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٤٧﴾

нас туди разом із нечестивими людьми!»

48. Мужі на загорожах звернуться до людей, яких вони впізнають за їхніми ознаками: «Не допомогло вам ні зібране вами, ні зверхність ваша!

وَنَادَى أَصْحَابُ الْأَعْرَافِ رِجَالًا لَا يَعْرفُونَهُمْ
بِسِيمَاهُمْ قَالُوا مَا أَغْنَىٰ عَنْكُمْ جَمْعُكُمْ وَمَا كُنْتُمْ
تَتَّكِبُونَ ﴿٤٨﴾

49. Хіба ж це не ті, про яких ви клялися, що вони ніколи не матимуть милості від Аллаха?» Скажуть їм: «Увійдіть до раю! Не матимете ви страху й не будете засмучені!»

أَهْلُوا لِآلِ الَّذِينَ أَقْسَمْتُمْ لَا يَنَالُهُمُ اللَّهُ بِرَحْمَةٍ
أَدْخَلُوا الْجَنَّةَ لَا يَخْوَفُونَ عَلَيْكُمْ وَلَا أَنْتُمْ
تَحْزَنُونَ ﴿٤٩﴾

50. І звернуться жителі вогню до жителів раю: «Пролийте на нас воду або те, чим наділив вас Аллах!» Ті скажуть: «Воістину, Аллах заборонив це для невірючих,

وَنَادَى أَصْحَابُ النَّارِ أَصْحَابَ الْجَنَّةِ أَنْ أَفِيضُوا
عَلَيْنَا مِنَ الْمَاءِ أَوْ مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ قَالُوا
إِنَّ اللَّهَ حَرَّمَ عَلَيْنَا مَا كُنَّا نَفْعَلُونَ ﴿٥٠﴾

51. які сприйняли свою релігію як гру й забаву та яких звабило мирське життя!» Сьогодні Ми забудемо їх так само, як вони забули про зустріч із Нами в цей День і як відкинули Наші знамення!

الَّذِينَ اتَّخَذُوا دِينَهُمْ لَهْوًا وَلَعِبًا وَغَرَّبَهُمْ
الْحَيَاةُ الدُّنْيَا فَأَلْيَوْمَ نَسْفَعُكُمْ مِثْلَ النُّجُومِ
لِقَاءِ يَوْمِهِمْ هَذَا وَمَا كُنْتُمْ تَابِتِينَ ﴿٥١﴾

52. Ми дарували їм Писання, пояснивши його зі знанням, дарували як прямиий шлях і милість для віруючих людей!

وَلَقَدْ جِئْتَهُم بِكِتَابٍ فَصَّلْنَاهُ عَلَىٰ عِيسٍ
هُدًى وَرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٥٢﴾

53. Невже вони, замість виконання обіцяного, чекають чогось іншого? Того Дня, коли це здійсниться, скажуть ті, які

هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا تَأْوِيلَهُ يَوْمَ يَأْتِي تَأْوِيلَهُ
يَقُولُ الَّذِينَ نَسُوهُ مِنْ قَبْلُ قَدْ جَاءَتْ
رُسُلُ رَبِّنَا بِالْحَقِّ فَهَلْ لَنَا مِنْ شُفْعَاءَ

раніше забули про [Писання]:
«Посланці Господа нашого
приходили з істиною. Чи маємо
заступників, які б заступилися
за нас? Чи повернуть нас назад,
щоб ми робили не те, що робили
раніше?» Вони втратили самих
себе. Залишили їх ті, кого
вигадували вони!

54. Воістину, ваш Господь —
Аллах, Який створив небеса
й землю за шість днів, а потім
піднісся над тронем. Він
покриває ніччю день, який
швидко наздоганяє її. Сонце,
місяць і зорі покірні Йому. Хіба
не Йому належить творити й
наказувати? Благословенний
Аллах, Господь світів!
55. Кличте Господа свого покірно
й потаємно. Воістину, Він не
любить тих, які порушують
межі!
56. І не поширюйте безчестя на
землі після того, як вона стала
кращою. Кличте Його зі страхом
і надією. Воістину, милість
Аллаха близька до тих, які
роблять добро!
57. Він — Той, Хто посилає вітри
добрими вісниками Своєї
милості! І коли вони приносять
важкі хмари, Ми приводимо їх
до мертвої землі, проливаємо
туди воду й пророщуємо

فَيَشْفَعُونَ لَنَا أَوْ نُرَدُّ فَنَعْمَلْ غَيْرَ الَّذِي
كُنَّا نَعْمَلُ فَذَخِّرُوا أَنفُسَهُمْ وَصَلَّ
عَنَّهُمْ مَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ﴿٥٧﴾

إِنَّ رَبَّكُمُ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ
فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَى عَلَى الْعَرْشِ
يُعْشَى اللَّيْلَ النَّهَارَ يَطْلُبُهُ أَحَدُنَا
وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ وَالنُّجُومَ مُسْحَرَاتٍ
يَا أَمْرُهُ أَلَا لَهُ الْخَلْقُ وَالْأَمْرُ تَبَارَكَ اللَّهُ
رَبُّ الْعَالَمِينَ ﴿٥٨﴾

أَدْعُوا رَبَّكُمْ خَوْفًا وَحُفْيَةً إِنَّهُ لَا يُحِبُّ
الْمُعْتَدِينَ ﴿٥٩﴾

وَلَا تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ بَعْدَ إِصْلَاحِهَا
وَادْعُوهُ خَوْفًا وَطَمَعًا إِنَّ رَحْمَتَ اللَّهِ قَرِيبٌ
مِّنَ الْمُحْسِنِينَ ﴿٦٠﴾

وَهُوَ الَّذِي يُرْسِلُ الرِّيحَ بُشْرًا لِّبَنَاتِ يَدَيْهِ
رَحْمَتَهُ حَتَّىٰ إِذَا أَقَلَّتْ سَحَابًا نِّقَالًا سَفَّتَهُ
لِيَكْدِرَ مَيِّتٍ فَأَنْزَلْنَا بِهِ الْمَاءَ فَأَخْرَجْنَا بِهِ
مِن كُلِّ الثَّمَرَاتِ كَذَلِكَ نُخْرِجُ الْمَوْتَىٰ

там усілякі плоди. Так Ми воскрешаємо й померлих — можливо, ви замислитесь!

58. На добрій землі рослини сходять [рясно] з дозволу Господа її, а на поганій ростуть зле. Так Ми пояснюємо знамення для вдячних людей!
59. Ми послали Нуха до його народу. Він сказав: «О люди! Поклоняйтеся Аллаху! У вас немає бога, крім Нього! Я боюся, що впаде на вас кара у Великий День!»
60. Старшина його народу сказала: «Ми бачимо, що ти справді опинився в омані!»
61. Той відповів: «О люди! Я не опинився в омані. Навпаки, я — посланець від Господа світів!»
62. Я передаю вам послання від Господа мого й раджу добро. Від Аллаха я знаю те, чого ви не знаєте!
63. Невже ви дивуєтесь тому, що нагадування від Господа вашого прийшло до вас через чоловіка з вас самих, щоб він застерігав вас, і щоб ви були богобоязливі? Тоді, можливо, помилували б вас!»
64. Та вони сприйняли його за брехуна. Ми врятували його й

لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿٥٧﴾

وَالْبَلَدَ الطَّيِّبُ يَخْرُجُ نَبَاتُهُ بِإِذْنِ رَبِّهِ وَالَّذِي خَبثَ لَا يَخْرُجُ إِلَّا الْآسَافُ كَذَلِكَ نُصَرِّفُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَشْكُرُونَ ﴿٥٨﴾

لَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ فَقَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُم مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿٥٩﴾

قَالَ الْمَلَأُ مِنْ قَوْمِهِ إِنَّا لَنَرَاكَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٦٠﴾

قَالَ يَا قَوْمِ لَيْسَ بِي ضَلَالَةٌ وَلَا كَيْفِي رَسُولٌ مِّن رَّبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٦١﴾

أُبَلِّغُكُمْ رِسَالَاتِ رَبِّي وَأُنصَحُ لَكُمْ وَأَعْلَمُ مِنَ اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٦٢﴾

أَوَعَجِبْتُمْ أَن جَاءَكُمْ ذِكْرٌ مِّن رَّبِّكُمْ عَلَىٰ رَجُلٍ مِّنكُمْ لِيُنذِرَكُمْ وَلِتَتَّقُوا وَلَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿٦٣﴾

فَكَذَّبُوهُ فَأَجْجَسَتْهُ وَالَّذِينَ مَعَهُ فِي الْفُلَاكِ

тих, хто був із ним у ковчезі,
а тих, які вважали за брехню
Наші знамення, втопили!
Воістину, вони були сліпими
людьми!

65. І до адитів Ми послали їхнього брата Гуда. Він сказав: «О люди! Поклоняйтеся Аллаху! У вас немає бога, крім Нього! Невже не матимете страху перед Ним?»»

Адити — народ, який колись жив у південній частині Аравійського півострова.

66. Старшина його народу, яка не увірувала, сказала: «Ми бачимо твою дурість і думаємо, що ти — брехун!»

67. Той відповів: «Я не дурний. Навпаки, я — посланець від Господа світів!

68. Я переказую вам послання від Господа свого, і я для вас — добрий порадник!

69. Невже ви дивуетесь тому, що нагадування від Господа вашого прийшло вам через людину з-посеред вас для застереження? Згадайте, як Він зробив вас нащадками народу Нуха та ще й додав вам сили та зросту. Тож згадайте милості Господа вашого — можливо, матимете успіх!»

وَأَعْرَفْنَا الَّذِينَ كَذَبُوا بِآيَاتِنَا أَنَّهُمْ
كَانُوا قَوْمًا عَمِينَ ﴿٦٤﴾

* وَالْإِلَىٰ عَادٍ أَخَاهُمْ هُودًا قَالَ يَا قَوْمِ
اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُم مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُ أَفَلَا
تَتَّقُونَ ﴿٦٥﴾

قَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهِ إِنَّا
لَنَرُّكَ فِي سَفَاهَةٍ وَإِنَّا لَنَنْظُنُّكَ مِنَ
الْكَاذِبِينَ ﴿٦٦﴾

قَالَ يَا قَوْمِ لَيْسَ بِي سَفَاهَةٌ وَلَكِنِّي رَسُولٌ مِّنْ
رَّبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٦٧﴾

أُبَلِّغُكُمْ رِسَالَاتِ رَبِّي وَأَنَا لَكُمْ نَاصِحٌ
أَمِينٌ ﴿٦٨﴾

أَوْعَجِبْتُمْ أَن جَاءَكُمْ ذِكْرٌ مِّنْ رَبِّكُمْ عَلَى
رَجُلٍ مِّنكُمْ لِيُنذِرَكُمْ وَأَذَكُرُ وَإِذْ
جَعَلْنَا كُفْرَاءَ مِن بَعْدِ قَوْمِ نُوحٍ وَزَادَكُمْ
فِي الْخَلْقِ بَصْطَةً فَأَذَكُرُوا لِآلَاءِ اللَّهِ
لَعَلَّكُمْ تَفْلِحُونَ ﴿٦٩﴾

70. Ті сказали: «Невже ти прийшов із тим, щоб ми поклонялися єдиному Богу й зреклися того, чому поклонялися наші батьки? Покажи нам те, чим ти погрожуєш нам, якщо ти говориш правду!»

71. Він відповів: «Уже впала на вас кара й гнів Господа вашого! Невже ви будете сперечатися зі мною про імена, вигадані вами й вашими батьками? Аллах не посилав щодо них жодного доказу. Тож чекайте, і я почекаю разом із вами!»

Ідеться про імена, якими адити називали своїх ідолів.

72. З Нашої ласки Ми врятували його й тих, хто був із ним, і вигубили до останнього тих, які вважали Наші знамення за брехню й були невірними.

73. А до самудитів [відіслали] їхнього брата Саліха. Він сказав: «Люди! Поклоняйтеся Аллаху! У вас немає бога, крім Нього! Прийшло до вас ясне знамення від Господа вашого. Ось ця верблюдиця Аллаха — знамення для вас. Дозвольте ж їй пастися на землі Аллаха й не завдавайте їй лиха, інакше впаде на вас болісна кара!»

Самудити — давній народ, що жив у північній та центральній Аравії.

قَالُوا أَجِئْتَنَا لِنَعْبُدَ اللَّهَ وَحْدَهُ وَنَذْرًا
مَا كُنَّا نَعْبُدُ آبَاءَنَا فَأَنَّا قَاتِنَا مَا نَعْبُدُ أَنَا
كُنْتُمْ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٧٠﴾

قَالَ قَدْ وَقَعَ عَلَيْكُمْ مِنْ رَبِّكُمْ
رِجْسٌ وَغَضَبٌ أَتُجَادِلُونَنِي فِي أَسْمَاءِ
سَمَّيْتُمُوهَا أَنْتُمْ وَآبَاءُكُمْ مَا نَزَّلَ
اللَّهُ بِهَا مِنْ سُلْطَانٍ فَأَنْظِرُوا إِنِّي
مَعَكُمْ مِنَ الْمُنْظِرِينَ ﴿٧١﴾

فَأَنْجَيْنَاهُ وَالَّذِينَ مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِنَّا
وَقَطَعْنَا دَابِرَ الَّذِينَ كَفَرُوا بَاطِلَاتِنَا وَمَا
كَانُوا مُؤْمِنِينَ ﴿٧٢﴾

وَإِلَى شَمُودَ أَخَاهُمْ صَالِحًا قَالَ يَا قَوْمِ
اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ قَدْ
جَاءَكُمْ بَيِّنَةٌ مِنْ رَبِّكُمْ هَذِهِ نَاقَةُ
اللَّهِ لَكُمْ آيَةٌ فَذُرُّوهَا تَأْكُلُ فِي
أَرْضِ اللَّهِ وَلَا تَمْسُوهَا إِسْوَاءَ فَمَا تَأْخُذْكُمْ
عَذَابَ الْبَلَاءِ ﴿٧٣﴾

74. Згадайте, як Він зробив вас нащадками адитів і розселив на землі, на рівнинах якої ви зводите фортеці й вирубуєте в скелях будинки. Згадайте милості Аллаха й не чиніть зла на землі, поширюючи безчестя!»
75. Зверхня старшина його народу сказала віруючим, які були слабкі: «Чи ви знаєте, що Саліх посланий Господом його?» Ті відповіли: «Воістину, ми віруємо в те, з чим його послано!»
76. Горді сказали: «Воістину, ми не віруємо в те, у що віруєте ви!»
77. І вони закололи верблюдицю, не послухавши наказу Господа їхнього, й сказали: «О Саліху! Покажи те, чим ти погрожуєш нам, якщо ти справді з посланців!»
78. І вразив їх землетрус. Лишилися вони мертві в будинках своїх!
79. [Саліх] відвернувся від них й сказав: «О народе мій! Я передав вам послання від Господа мого й радив вам добро. Але не любите ви добрих порадиників!»
80. [Відіслали] й Лута. Він сказав народу своєму: «Невже ви будете чинити таку мерзоту,

وَأَذْكُرُوا إِذْ جَعَلَكُمْ خُلَفَاءَ مِنْ بَعْدِ عَادٍ وَبَوَّأَكُمْ فِي الْأَرْضِ تَتَّخِذُونَ مِنْ سُهُولِهَا قُصُورًا وَتَتَّخِذُونَ الْجِبَالَ بُيُوتًا فَأَذْكُرُوا آيَةَ اللَّهِ وَلَا تَعْتُوا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ﴿٧٤﴾

قَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا مِنْ قَوْمِهِ لِلَّذِينَ اسْتُضْعِفُوا لِمَنْ آمَنَ مِنْهُمْ أَتَعْلَمُونَ أَنَّ صَلِحًا مَرْسَلًا مِنْ رَبِّهِ قَالُوا إِنَّا بِمَا أُرْسِلَ بِهِ مُؤْمِنُونَ ﴿٧٥﴾

قَالَ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا إِنَّا بِالَّذِي آمَنْتُمْ بِهِ كَافِرُونَ ﴿٧٦﴾

فَعَقَرُوا النَّاقَةَ وَعَتَوْا عَنْ أَمْرِ رَبِّهِمْ وَقَالُوا يُصْلِحُ آتِنَا بِمَا وَعَدْنَا إِن كُنْتَ مِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿٧٧﴾

فَأَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ فَأَصْبَحُوا فِي دَارِهِمْ جِثِيمًا ﴿٧٨﴾

فَتَوَلَّى عَنْهُمْ وَقَالَ يَا قَوْمِ لَقَدْ أَبْلَغْتُكُمْ رَسُولَ رَبِّي وَنَصَحْتُ لَكُمْ وَلَكِنْ لَا تُحِبُّونَ النَّصِيحِينَ ﴿٧٩﴾

وَلُوطًا إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ أَتَأْتُونَ الْفَحِشَةَ مَا سَبَقَكُمْ بِهَا مِنْ أَحَدٍ مِنَ الْعَالَمِينَ ﴿٨٠﴾

- якої не чинив перед вами ніхто з жителів світів?
81. Воістину, в пристрасті ви берете чоловіків замість жінок. Так, ви — люди, які порушують межі».
82. Та його народ тільки сказав: «Виженіть їх із селища вашого. Вони — люди, які вважають себе пречистими!»
83. Але Ми врятували Лута разом із його родиною, крім дружини, яка була однією з тих, хто залишився.
84. І Ми пролили дощ [із каміння]. Поглянь же, яким був кінець грішників!
85. А до мад'янітів [Ми послали] їхнього брата Шуайба. Він сказав: «О люди! Поклоняйтеся Аллаху! У вас немає бога, крім Нього! Прийшло до вас ясне знамення від Господа вашого. Наповнюйте ж міру й вагу, не обманюйте людей у майнових справах і не поширюйте безчестя на землі після того, як вона стала кращою. Так буде краще для вас, якщо ви віруючі! *Мад'яніти* — народ, який жив у *Мад'яні* (північно-західна Аравія).
86. Не чатуйте на кожній дорозі, погрожуючи й збиваючи зі шляху Аллаху тих, хто увірував у Нього та намагаючись

إِنَّكُمْ لَتَأْتُونَ الرِّجَالَ شَهْوَةً مِّنْ دُونِ النِّسَاءِ ۗ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ مُّسْرِفُونَ ﴿٨١﴾

وَمَا كَانَتْ جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَنْ قَالُوا
أَحْرَجُوهُمْ مِّنْ قَرْيَتِكُمْ ۖ إِنَّهُمْ أَنَاسٌ
يَّتَطَهَّرُونَ ﴿٨٢﴾

فَأَنْجَيْنَاهُ وَأَهْلَهُ ۖ إِلَّا أُمَّرَأَتَهُ
كَانَتْ مِنَ الْغَابِرِينَ ﴿٨٣﴾

وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ مَطَرًا فَأَنْظَرْكَ كَيْفَ
كَانَ عَاقِبَةُ الْمُجْرِمِينَ ﴿٨٤﴾

وَإِلَىٰ مَدْيَنَ أَخَاهُمْ شُعَيْبًا ۖ قَالَ يَا قَوْمِ
عِبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنِّي إِلَهٌ غَيْرُهُ ۗ قَدْ
جَاءَتْكُمْ بَيِّنَةٌ مِّن رَّبِّكُمْ ۖ فَأَوْفُوا
الْكَيْلَ وَالْمِيزَانَ وَلَا تَبْخَسُوا
النَّاسَ أَمْشِيَاءَ ۖ هُمْ وَلَا تُفْسِدُوا فِي
الْأَرْضِ بَعْدَ إِصْلَاحِهَا ۚ ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ
لَّكُمْ إِن كُنْتُمْ مُّؤْمِنِينَ ﴿٨٥﴾

وَلَا تَقْعُدُوا بِكُلِّ صِرَاطٍ تُوعِدُونَ
وَتَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ مَن آمَنَ
بِهِ ۖ وَتَبْغُونَهَا عِوَجًا وَأَدْكُوا ۚ وَإِذْ

викривити цей шлях. Згадайте, як вас було мало, а Ми примножили вас. Погляньте, який був кінець нечестивців!

87. І якщо частина з вас увірувала в те, з чим мене послано, а друга частина не увірувала, то чекайте, поки Аллах не розсудить між нами! А Він — найкращий із суддів!»
88. І сказала зверхня старшина його народу: «Ми неодмінно виженемо тебе з нашого селища, о Шуайбе, і тих, які увірували разом із тобою. Або ж ти повернешся до релігії нашої!» Той відповів: «А якщо ми ненавидимо її?»
89. Ми зведемо наклеп на Аллаха, якщо повернемося до вашої релігії після того, як Аллах врятував нас від неї. Не годиться нам повертатися до неї, хіба що цього побажає Аллах, Господь наш. Наш Господь осягає знанням кожну річ, і на Аллаха ми сподіваємося! Господи наш! Розсуди між нами та народом нашим по правді, адже Ти — найкращий із тих, хто вирішує!»
90. Старшина його народу, яка не увірувала, сказала: «Якщо ви підете за Шуайбом, то неодмінно зазнаєте втрат!»

كُنْتُمْ قَلِيلًا فَكَثَّرَكُمْ وَأَنْظُرُوا
كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِينَ ﴿٨٧﴾

وَإِنْ كَانَ طَائِفَةٌ مِنْكُمْ آمَنُوا
بِالَّذِي أُرْسِلْتُ بِهِهِ وَطَائِفَةٌ لَمْ يُؤْمِنُوا
فَأَصْبِرُوا حَتَّى يَحْكُمَ اللَّهُ بَيْنَنَا وَهُوَ
خَيْرُ الْحَاكِمِينَ ﴿٨٧﴾

* قَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا مِنْ قَوْمِهِ
لَنُخْرِجَنَّكَ يَشْعِيبَ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَكَ مِنْ
قَرْيَتِنَا أَوْ لَنَعُودَنَّ فِي مِلَّتِنَا قَالَ أَوَلَوْ كُنَّا
كِرْهَيْنِ ﴿٨٨﴾

قَدْ أَفْرَيْنَا عَلَى اللَّهِ كَذِبًا إِنْ عُدْنَا فِي مِلَّتِكُمْ بَعْدَ
إِذْ جَنَّائُنَا اللَّهُ مِنْهَا وَمَا يَكُونُ لَنَا أَنْ نَعُودَ
فِيهَا إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ رَبُّنَا وَسِعَ رَبُّنَا كُلَّ
شَيْءٍ عِلْمًا عَلَى اللَّهِ تَوَكَّلْنَا رَبَّنَا افْتَحْ بَيْنَنَا
وَبَيْنَ قَوْمِنَا بِالْحَقِّ وَأَنْتَ خَيْرُ الْفَاتِحِينَ ﴿٨٩﴾

وَقَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهِ لَئِنْ
اتَّبَعْتُمْ شُعَيْبًا إِنَّكُمْ إِذًا لَخَسِرُونَ ﴿٩٠﴾

91. Але їх уразив землетрус.
Лишилися вони мертві в
будинках своїх!
92. Ті, які вважали Шуайба за
брехуна, наче ніколи й не жили
там. Ті, які вважали Шуайба за
брехуна, зазнали втрат!
93. [Шуайб] відвернувся від них і
сказав: «Я передав вам послання
від Господа мого й радив
добро. То як мені сумувати за
невіруючими людьми?»
94. У яке б селище Ми не посилали
пророка, Ми завжди вражали
його жителів злигоднями й
лихом — можливо, стануть
смирними вони!
95. Потім Ми заміняли зло благом,
щоб вони зазнали добра. Вони
говорили: «Батьки наші так
само зазнавали прикрощів і
радощів!» Але Ми скарали їх
так несподівано, що вони цього
й не усвідомили!
96. Якби жителі цих селищ
увірували й були
богобоязливими, Ми б відкрили
їм благословення небес і землі.
Але вони вважали це за брехню,
тож Ми скарали їх за те, що
вони собі здобували!
97. Невже жителі селищ вважали,
що Наше покарання не прийде
до них уночі, коли вони сплять?

فَأَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ فَأَصْبَحُوا فِي دَارِهِمْ جثثين ﴿١١﴾

الَّذِينَ كَذَّبُوا شُعَيْبًا كَأَن لَّمْ يَعْمُرُوا فِيهَا

الَّذِينَ كَذَّبُوا شُعَيْبًا كَأَن لَّمْ يَأْكُلُوا خُبْزًا مِّنْ

فَتَوَلَّى عَنْهُمْ وَقَالَ يَا قَوْمِ لَقَدْ أَبْلَغْتُكُمْ

رِسَالَتِي ربي وَنَصَحْتُ لَكُمْ فَكَيْفَ

ءَأَسَىٰ عَلَىٰ قَوْمٍ كَافِرِينَ ﴿١٢﴾

وَمَا أَرْسَلْنَا فِي قَرْيَةٍ مِّن نَّبِيٍّ إِلَّا أَخَذْنَا أَهْلَهَا

بِالْبَأْسَاءِ وَالطَّرَافِ لَعَلَّهُمْ يَضُرَّعُونَ ﴿١٣﴾

ثُمَّ بَدَّلْنَا مَكَانَ السَّيِّئَةِ الْحَسَنَةَ حَتَّىٰ

عَفَوْا وَقَالُوا قَدْ مَسَّ آيَاتُنَا الضَّرَّاءَ وَالسَّرَّاءَ

فَأَخَذَتْهُمُ بَغْةٌ وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿١٤﴾

وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْقُرَىٰ ءَأْمَنُوا وَأَنْفَعُوا لَمَتَّحْنَا

عَلَيْهِمْ بَرَكَاتٍ مِّنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ

وَلَٰكِن كَذَّبُوا فَأَخَذْنَاهُم بِمَا كَانُوا

يَكْسِبُونَ ﴿١٥﴾

أَقَامِنَ أَهْلَ الْقُرَىٰ أَن يَأْتِيَهُمْ بَأْسُنَا

بَيْتًا وَهُمْ نَائِمُونَ ﴿١٦﴾

98. Невже жителі селищ вважали, що Наше покарання не прийде до них зранку, коли вони віддаються забавам?
«Коли вони віддаються забавам» — тобто кара впаде на них «у стані зайнятості та неувважності» (ібн Касір).
99. Невже вони не мали страху перед хитрістю Аллаха? Не мають страху перед хитрістю Аллаха люди, які зазнають втрат!
100. Хіба не пояснено тим, які отримали землю в спадок від її колишніх жителів, що, коли Ми побажаємо, скараємо їх за їхні гріхи? Ми запечатали їхні серця, тож не слухають вони!
101. Ми розповідаємо тобі звістки про ці селища. Їхні посланці приходили до них із ясними знаменнями, але вони не вірили в те, що вже раніше сприйняли як брехню. Так Аллах накладає печать на серця невіруючих!
102. Ми не знайшли більшості з них вірними завіту. Але Ми знайшли більшість із них нечестивцями!
103. Після них Ми послали Мусу з Нашими знаменнями до Фірауна й наближених його. Але вони вчинили з ними несправедливо. Поглянь же, який був кінець нечестивців!

أَوَأَمِنَ أَهْلُ الْقُرَىٰ أَن يَأْتِيَهُمْ بَأْسُنَا
صُحْحَىٰ وَهُمْ يَعْبُونَ ﴿٩٨﴾

أَفَأَمِنُوا مَكْرَ اللَّهِ فَلَا يَأْمَنُ مَكْرَ
اللَّهِ إِلَّا الْقَوْمُ الْخَاسِرُونَ ﴿٩٩﴾

أَوْ لَوْ يَهْدِي لِلَّذِينَ يَرْتُوبُونَ أَلَا نَرَىٰ مِنْ بَعْدِ
أَهْلِهَا أَن لَّوْ شَاءَ لَأَصْبَنَاهُمْ بِذُنُوبِهِمْ
وَنَطْمَعُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ ﴿١٠٠﴾

تِلْكَ الْقُرَىٰ نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ أَنبَاءِهَا
وَلَقَدْ جَاءَ نَهْمٌ رُّسُلِهِمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا
كَانُوا لِيُؤْمِنُوا بِمَا كَذَّبُوا مِنْ قَبْلُ
كَذَلِكَ يَطْبَعُ اللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِ الْكَافِرِينَ ﴿١٠١﴾

وَمَا وَجَدْنَا لِأَكْثَرِهِمْ مِنْ عَهْدٍ وَإِن وَجَدْنَا
أَكْثَرَهُمْ لَفَاسِقِينَ ﴿١٠٢﴾

ثُمَّ بَعَثْنَا مِنْ بَعْدِهِم مُّوسَىٰ بِآيَاتِنَا إِلَىٰ
فِرْعَوْنَ وَمَلَئِيهِ فَظَلَمُوا بِهَا فَأَنْظَرُ
كَيفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُفْسِدِينَ ﴿١٠٣﴾

104. Муса сказав: «О Фірауне!
Я — посланець від Господа
світів!
105. Я повинен говорити про Аллаха
істину. Я приніс вам ясне
знамення від Господа вашого.
Тож відпусти зі мною синів
Ісраїла!»
106. Той відповів: «Якщо ти
прийшов зі знаменням, то
покажи його, коли ти один із
правдивих!»
107. Він кинув свою палицю, й стала
вона справжнім змієм.
108. Він простяг свою руку, тож
усі побачили, що вона стала
здоровою!
109. Старшина народу Фірауна
сказала: «Воістину, він —
вправний чаклун!
110. Він прагне вигнати вас із
вашої землі! Що ж ви
порадите?»
111. Інші відповіли: «Дай час йому
та брату його, а по містах
розішли вісників,
112. Які приведуть до тебе всіх
вправних чаклунів!»
113. Чаклуни прийшли до Фірауна й
сказали: «Ми маємо отримати
винагороду, якщо будемо
переможцями!»

وَقَالَ مُوسَىٰ يٰفِرْعَوْنُ إِنِّي رَسُولٌ مِّن رَّبِّ
الْعَالَمِينَ ﴿١٠٤﴾

حَقِيقٌ عَلَىٰ أَن لَّا أَقُولُ عَلَى اللَّهِ إِلَّا الْحَقُّ قَدْ
جِئْتُكُمْ بِبَيِّنَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ فَأَرْسِلْ
مَعِيَ بَنِي إِسْرَائِيلَ ﴿١٠٥﴾

قَالَ إِن كُنتَ جِئْتَ بِآيَةٍ فَأْتِ بِهَا إِن
كُنتَ مِنَ الصّٰدِقِينَ ﴿١٠٦﴾

فَأَلْقَىٰ عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ ثُعْبَانٌ مُّبِينٌ ﴿١٠٧﴾
وَنَزَعَ يَدَهُ فَإِذَا هِيَ بِيضَاءٌ لِلنّٰظِرِينَ ﴿١٠٨﴾

قَالَ الْمَلَأُ مِن قَوْمِ فِرْعَوْنَ إِنَّ هٰذَا
لَسَجْرٌ عَلِيمٌ ﴿١٠٩﴾

يُرِيدُ أَن يُخْرِجَكُم مِّنْ أَرْضِكُمْ فَمَاذَا
تَأْمُرُونَ ﴿١١٠﴾

قَالُوا أَرْجِهْ وَأَخَاهُ وَأَرْسِلْ فِي الْمَدَائِنِ
حٰشِرِينَ ﴿١١١﴾

يَأْتُونَكَ بِكُلِّ سَجْرٍ عَلِيمٍ ﴿١١٢﴾

وَجَاءَ السّٰحِرَةُ فِرْعَوْنَ قَالُوا إِنَّ لَنَا لَأَجْرًا
إِن كُنَّا نَحْنُ الْغٰلِبِينَ ﴿١١٣﴾

114. Той відповів: «Так, і ви будете одними з наближених!»
115. Вони сказали: «О Мусо, або кидай спершу ти, або кинемо ми!»
116. Той відповів: «Кидайте ви!» І коли вони кинули, то зачарували погляд людей, налякали їх і показали великі чари.
117. А Ми відкрили Мусі: «Кидай свою палицю!» І ось, стала вона поглинати те, що створили вони!
118. І постала істина! Марне те, що робили вони!
119. Вони зазнали поразки й повернулися приниженими.
120. Чаклуни впали в земному поклоні
121. й сказали: «Ми увірували в Господа світів,
122. Господа Муси та Гаруна!»
123. Фіраун сказав: «Як, ви увірували в Нього без мого дозволу?! Це ваші хитрощі. Ви задумали їх у місті, щоб вигнати звідти його жителів. Але скоро ви дізнаєтеся!
124. Я накажу відтяти вам руки й ноги навхрест, а потім розіпнути вас усіх!»

قَالَ نَعَمْ وَإِنَّكُمْ لَمِنَ الْمُقَرَّبِينَ ﴿١١٤﴾

قَالُوا يَا مُوسَى إِنَّمَا أَنْتَ تُنْفِقُ وَلِمَا أَنْ تَكُونَ نَحْنُ الْمُلْقِينَ ﴿١١٥﴾

قَالَ الْقَوْمَاقِلَمَّا الْقَوْمَا سَحَرُوا أَعْيُنَ النَّاسِ وَأَسْرَهُمْ وَهُمْ وَجَاءَ وَيَسْحَرِ عَظِيمٍ ﴿١١٦﴾

* وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ أَنْ أَلْقِ عَصَاكَ فَإِذَا هِيَ تَلْقَفُ مَا يَأْفِكُونَ ﴿١١٧﴾

فَوَقَعَ الْحَقُّ وَبَطَلَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١١٨﴾

فَعَبُّوا هُنَالِكَ وَانْقَلَبُوا صَاحِبِينَ ﴿١١٩﴾

وَأَلْقَى السَّحَرَةُ سَجِدِينَ ﴿١٢٠﴾

قَالُوا آمَنَّا بِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٢١﴾

رَبِّ مُوسَىٰ وَهَارُونَ ﴿١٢٢﴾

قَالَ فِرْعَوْنُ ءَأَمْسَمْتُمْ بِهِ قَبْلَ أَنْ ءَاذَنَ لَكُمْ إِنَّ هَذَا لَمَكْرٌ مَّكْرُومٌ فِي الْمَدِينَةِ لِتُخْرِجُوا مِنْهَا ءَأَهْلَهَا فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ﴿١٢٣﴾

لَأَقْطَعَنَّ أَيْدِيَكُمْ وَأَرْجُلَكُمْ مِّنْ خَلْفٍ ثُمَّ لَأَضْمِلَنَّكُمْ أَجْمَعِينَ ﴿١٢٤﴾

125. Ті сказали: «Воістину, ми повертаємося до Господа нашого!»
126. Ти мстишся нам за те, що ми увірували в знамення Господа нашого, коли вони прийшли до нас. Господи наш! Даруй нам терпіння й забери нас відданими Тобі!»
127. Старшина народу Фірауна сказала: «Невже ти дозволиш Мусі та його народу поширювати безчестя на землі й зректися тебе й твоїх богів?» Той відповів: «Ми будемо вбивати синів їхніх і залишати в живих жінок їхніх. Ми маємо владу над ними!»
128. Муса сказав народу своєму: «Шукайте допомоги в Аллаху й майте терпіння! Воістину, земля належить Аллаху. Він дарує її в спадок тому з рабів Своїх, кому побажає. А найкращий вихід — для богобоязливих!»
129. Ті сказали: «Знущалися з нас як перед тобою, так і після приходу твого». Він відповів: «Можливо, Господь знищить вашого ворога й призначить вас нащадками на землі, щоб побачити, що ви будете робити!»
130. Ми скарали рід Фірауна роками посухи й неврожаєм плодів. Можливо, вони замисляться!

قَالُوا إِنَّا إِلَىٰ رَبِّنَا مُنْقَلِبُونَ ﴿١٢٥﴾

وَمَا تَنْقِمُ مِنَّا إِلَّا أَنْ ءَامَنَّا بِآيَاتِ رَبِّنَا لَمَّا
جَاءَتْ تَنَارِبَنَا أَوْ فُجِعَ عَلَيْنَا صَبْرًا وَتُوفَّقَنَا
مُسْلِمِينَ ﴿١٢٦﴾

وَقَالَ الْمَلَأُ مِن قَوْمِ فِرْعَوْنَ أَتَدْرُسُونَا
وَقَوْمَهُ لِيُقْسِدُوا فِي الْأَرْضِ وَيَدْرُكُوا
وَأَهْلَهُتَكَ قَالَ سَنُقْتِلُ آبْنَاءَ هُمْ وَنَسْتَحْيِي
نِسَاءَ هُمْ وَإِنَّا فَوْقَهُمْ قَاهِرُونَ ﴿١٢٧﴾

قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ اسْتَعِينُوا بِاللَّهِ
وَاصْبِرُوا إِنَّ الْأَرْضَ لِلَّهِ يُورِثُهَا مَن يَشَاءُ
مِنَ عِبَادِهِ ۗ وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ ﴿١٢٨﴾

قَالُوا أَوْزَيْنَا مِن قَبْلِكَ أَنْ تَأْتِينَا وَهَلْ مِن بَعْدِكَ
حِسَابٌ قَالَ عَسَىٰ رَبُّكُمْ أَن يُهْلِكَ
عَدُوُّكُمْ وَيَسْتَخْلِفَكُمْ فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرَ
كَيْفَ تَعْمَلُونَ ﴿١٢٩﴾

وَلَقَدْ أَخَذْنَا آلَ فِرْعَوْنَ بِالسِّنِينَ وَنَقْصِ
مِنَ الثَّمَرَاتِ لَعَلَّهُمْ يَذَّكَّرُونَ ﴿١٣٠﴾

131. Коли до них приходило добро, вони говорили: «Це — завдяки нам самим!» А коли їх вражало щось зле, вони приписували це Мусі та його послідовникам. Знаки їхніх нещасть — від Аллаха, але ж більшість із них цього не знає!
132. Вони сказали: «Які б знамення ти не показував, щоб зачарувати нас, ми не увіруємо!»
133. І наслали Ми на них повінь, сарану, воші, жаб і кров — як явні знамення. Але вони гордували — вони були зверхнім народом!
134. Та коли впала на них кара, вони сказали: «О Мусо! Попроси для нас у Господа свого те, що Він тобі обіцяв. Якщо ти відвернеш від нас кару, ми повіримо тобі й відпустимо з тобою синів Ізраїла».
135. Ми відвернули від них ту кару до певного часу, але коли він настав, вони порушили обіцянку.
136. Ми помстилися їм та потопили їх у морі за те, що вони вважали Наші знамення брехнею й були до них неуважними!
137. Пригнобленим людям Ми дарували в спадок східні й західні землі, які Ми

فَإِذَا جَاءَتْهُمْ الْحَسَنَةُ قَالُوا لِنَاهِدِهِ وَإِن
ضُيِّبَتْ لَهُمْ سَبِيئَةٌ يَطَّيَّرُوا بِمُوسَىٰ وَمَنْ
مَعَهُ ۗ إِلَّا إِنَّمَا طَّيَّرَهُمْ عِنْدَ اللَّهِ
وَأَلَيْكَ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٣١﴾

وَقَالُوا مَهْمَا تَأْتِنَا بِهِ مِنْ آيَةٍ لِّتَسْحَرَنَا بِهَا
فَمَا نَحْنُ لَكَ بِمُؤْمِنِينَ ﴿١٣٢﴾

فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمُ الطُّوفَانَ وَالْجَرَادَ
وَالْقُمَّلَ وَالضَّفَادِعَ وَالْدَّمَاءَ آيَاتٍ
مُّفَصَّلَاتٍ فَاسْتَكْبَرُوا وَكَانُوا قَوْمًا
مُّجْرِمِينَ ﴿١٣٣﴾

وَلَمَّا وَقَعَ عَلَيْهِمُ الرِّجْسُ قَالُوا يَا مُوسَىٰ ادْعُ
لَنَا رَبَّكَ بِمَا عَهِدَ عِنْدَكَ لِإِن كَشَفْتَ
عَنَّا الرِّجْسَ لَنُؤْمِنَنَّ لَكَ وَلَنُرْسِلَنَّ
مَعَكَ بَنِي إِسْرَائِيلَ ﴿١٣٤﴾

فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُمْ الرِّجْسَ إِلَىٰ أَجَلِهِمْ
بَلَّغُوهُ إِذَا هُمْ يَتَكُونُونَ ﴿١٣٥﴾

فَأَنْتَقَمْنَا مِنْهُمْ فَأَغْرَقْنَاهُمْ فِي الْيَمِّ يَأْتُهُمْ
كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَكَانُوا عَنْهَا غَافِلِينَ ﴿١٣٦﴾

وَأَوْرَثْنَا الْقَوْمَ الَّذِينَ كَانُوا
يَسْتَضَعِفُونَ مَشْرِقِ الْأَرْضِ وَمَغْرِبِهَا

благословили. За те, що вони терпіли, справдилося прекрасне слово Господа твого про синів Ізраїла. Ми знищили те, що робили Фіраун та його народ, і те, що будували вони!

138. Ми переправили синів Ізраїла через море. Вони прийшли до людей, відданих поклонінню своїм ідолам і сказали Мусі: «О Мусо! Зроби нам бога, такого, як у них!» Той відповів: «Воістину, ви — невігласи!
139. Воістину, буде знищено те, в що вірять ці люди. Марне те, що вони роблять!»
140. Він сказав: «Невже я буду шукати для вас іншого бога замість Аллаха, коли Він вивищив вас над усіма жителями світів?»
141. І ось Ми врятували вас від роду Фірауна. Вони завдавали вам страждань, убивали ваших синів і залишали в живих ваших жінок. У цьому для вас — велике випробування від Господа вашого!
142. Ми визначили Мусі тридцять ночей і додали ще десять, тож загальний час від Господа його становив сорок ночей. Тоді сказав Муса Гаруну, своєму брату: «Будь замість

الَّتِي بَرَكْنَا فِيهَا وَتَمَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ
الْحُسْنَى عَلَىٰ بَنِي إِسْرَائِيلَ بِمَا صَبَرُوا
وَدَمَّرْنَا مَا كَانَ يَصْنَعُ فِرْعَوْنُ وَقَوْمُهُ
وَمَا كَانُوا يَعْرِشُونَ ﴿١٣٧﴾

وَجَوْرًا يَا بَنِي إِسْرَائِيلَ الْبَحْرَ فَأَتَوْا عَلَىٰ
قَوْمٍ يَعْبُودُونَ عَلَىٰ أَصْنَامٍ لَهُمْ قَالُوا
يَمُوسَىٰ اجْعَلْ لَنَا إِلَهًا كَمَا لَهُمْ
آلِهَةٌ قَالَ إِنَّكُمْ قَوْمٌ تَجْهَلُونَ ﴿١٣٨﴾

إِنَّ هَؤُلَاءِ مَثَرٌ مَّا هُمْ فِيهِ وَيَطِلُّ مَا
كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٣٩﴾

قَالَ أَغَيْرَ اللَّهِ أَبْغِيكُمْ إِلَهًا وَهُوَ فَضَّلَكُمْ
عَلَىٰ الْعَالَمِينَ ﴿١٤٠﴾

وَإِذْ أَنْجَيْنَاكُمْ مِنْ آلِ فِرْعَوْنَ يَسُومُونَكُمْ
سُوءَ الْعَذَابِ يُقْتُلُونَ أَبْنَاءَكُمْ
وَيَسْتَحْيُونَ نِسَاءَكُمْ وَفِي ذَٰلِكُمْ
بَلَاءٌ مِّنْ رَبِّكُمْ عَظِيمٌ ﴿١٤١﴾

﴿١٤٢﴾ وَوَعَدْنَا مُوسَىٰ ثَلَاثِينَ لَيْلَةً وَأَتَمَّمْنَا فِيهَا
بِعَشْرَةِ قَسَمٍ مِّمَّةً رَبِّيَّةً أَنْ بَعَيْنَ لَيْلَةً
وَقَالَ مُوسَىٰ لِأَخِيهِ هَارُونَ اخْلُفْنِي فِي قَوْمِي
وَأَصْلِحْ وَلَا تَتَّبِعْ سَبِيلَ الْمُفْسِدِينَ ﴿١٤٣﴾

мене над моїм народом, чини справедливо й не ходи шляхом нечестивців!»

143. І коли Муса прийшов у призначений Нами час, і Його Господь заговорив до нього, він сказав: «Господи! Покажися мені, щоб я подивився на Тебе!» Той відповів: «Ти не побачиш Мене, але поглянь на гору. Якщо вона втримається на своєму місці, то побачиш Мене й ти». Але коли Його Господь явив Себе горі, то розтрошив її на шматки, а Муса знепритомнів. І коли він прийшов до тями, то сказав: «Преславний Ти! Я каюся перед Тобою, і я — перший із віруючих!»

وَلَمَّا جَاءَ مُوسَى لِمِيقَاتِنَا وَكَلَّمَهُ رَبُّهُ قَالَ رَبِّ أَرِنِي أَنظُرَ إِلَيْكَ قَالَ لَن نَرِيكَ وَلَٰكِن نُنظُرُ إِلَى الْجَبَلِ فَإِنِ اسْتَقَرَّ مَكَانَهُ فَسَوْفَ نَرِيكَ فَلَمَّا تَجَلَّى رَبُّهُ لِلْجَبَلِ جَعَلَهُ دَكًّا وَخَرَّ مُوسَى صَعِقًا فَلَمَّا أَفَاقَ قَالَ سُبْحٰنَكَ بُنْتِ الْإِنسٰنِ وَأَنَا أَوَّلُ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٤٣﴾

144. Відповів Аллах: «О Мусо! Я вивищив тебе над людьми через Моє послання й Моє слово. Візьми те, що Я дав тобі, й будь одним із вдячних!»

قَالَ لَيُؤَسِّقُنِي إِلَىٰ أَبْصَابِكُمْ عَلَىٰ النَّاسِ بِرِسَالَتِي وَبِكَلِمَتِي فَخُذْ مَا آتَيْنَاكَ وَكُن مِّنَ الشَّاكِرِينَ ﴿١٤٤﴾

145. Ми написали для нього на скрижалях усі повчання й роз'яснення кожної речі: «Міцно тримайся їх та накажи народу своєму триматися того добра, що міститься в них. Я покажу вам притулок для нечестивих!

وَكَتَبْنَا لَهُ فِي الْأَلْوَابِ مِن كُلِّ شَيْءٍ مَّوعِظَةً وَتَفْصِيلًا لِّكُلِّ شَيْءٍ فَخُذْهَا بِقُوَّةٍ وَأْمُرْ قَوْمَكَ يَأْخُذُوا بِأَحْسَنِهَا سَأُوْرِيكُمْ دَارَ الْفٰسِقِينَ ﴿١٤٥﴾

146. Я відверну від Моїх знаменъ тих, які поводяться зверхньо на землі без права на те. І яке

سَأَصْرِفُ عَنْ آيَاتِنَا الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَإِن يَرَوْا كُلَّ آيَةٍ

б знамення вони не побачили, не повірять у нього. І якби побачили прямий шлях, не пішли б ним. Але якщо побачать вони шлях омани, то підуть ним. Це тому, що вважали вони за брехню Наші знамення й були до них неуважні!

147. Вчинки тих, які вважали за брехню Наші знамення й зустріч у наступному житті, — марні. Хіба їм не відплатять за те, що вони чинили?»

148. Коли Муса пішов, його народ зробив із прикрас подобу тельця, яка ревла. Хіба вони не бачили, що він не розмовляв із ними й не вказував їм прямого шляху? Та вони взяли його [для поклоніння] — вони були нечестивці!

Як пояснюють муфассіри — тлумачі Корану, «подоба тельця» була зроблена з золота, і його рев спричиняло повітря, що проходило крізь отвори.

149. А коли вони розкаялися й побачили, що заблукали, то сказали: «Якщо наш Господь не змилується над нами й не простить нам, то ми неодмінно будемо одними з тих, хто зазнав втрат!»

150. Коли Муса повернувся до свого народу, то розгнівався,

لَا يُؤْمِنُوا بِهَا وَإِنْ يَرَوْا سَبِيلَ الرُّشْدِ لَا
يَتَّخِذُوهُ سَبِيلًا وَإِنْ يَرَوْا سَبِيلَ العِ
يَتَّخِذُوهُ سَبِيلًا ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَذَّبُوا
بِعَايِنَاتِنَا وَكَانُوا عَنْهَا غَافِلِينَ ﴿١٤٧﴾

وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَلِقَاءِ الآخِرَةِ
حَصِطَتْ أَعْمَالُهُمْ هَلْ يُجْرُونَ إِلَّا مَا كَانُوا
يَعْمَلُونَ ﴿١٤٧﴾

وَأَتَّخَذَ قَوْمُ مُوسَىٰ مِنْ بَعْدِهِ مِنْ حُلِيِّهِمْ
عِجْلًا جَسَدًا لَهُ خُورٌ الرَّيْرِ وَآتَهُ
لَايِكُمْ لَهُمْ وَلَا يَهْدِيهِمْ سَبِيلًا
أَتَّخَذُوهُ وَكَانُوا ظَالِمِينَ ﴿١٤٨﴾

وَلَمَّا سَقَطَ فِي أَيْدِيهِمْ وَرَأَوْا أَنَّهُمْ قَدْ
صَلُّوا قَالُوا لَئِن لَّمْ يَرَحْمِنَا رَبُّنَا
وَيَغْفِرْ لَنَا لَنَكُونَنَّ مِنَ الخَاسِرِينَ ﴿١٤٩﴾

وَلَمَّا رَجَعَ مُوسَىٰ إِلَى قَوْمِهِ غَضْبَانَ أَسِفًا قَالَ

засмутився й сказав: «Зле те, що ви зробили за моєї відсутності! Невже ви прагнули випередити наказ Господа вашого?» І кинув скрижалі, схопив за голову брата свого й потягнув його до себе. Той заголосив: «Сину моєї матері! Воістину, люди понизили мене й мало не вбили. Не давай ворогам приводу насміхатися з мене й не став мене поряд із нечестивими людьми!»

151. Він сказав: «Господи! Прости мені й моєму брату та введи нас до милості Твоїєї! Ти — наймилосердніший із милосердних!»

152. Воістину, на тих, які взяли собі [для поклоніння] тельця, впаде гнів Господа їхнього й приниження в земному житті. Так Ми винагороджуємо наклепників!

153. А щодо тих, які чинили зло, а потім розкаялися та увірували — Господь твій Прощаючий, Милосердний!

154. Коли минувся гнів Муси, він узяв скрижалі, на яких був написаний прямиий шлях і милість для тих, хто боїться Господа свого.

بِسْمَا حَلَفْتُمْ مِنْ بَعْدِي أَجَلْتُمْ أَمْرَ رَبِّكُمْ وَأَلْقَى الْأَلْوَاحَ وَأَخَذَ بِرَأْسِ أَخِيهِ يَجُرُّهُ إِلَيْهِ قَالَ إِنَّ أُمَّ إِنْ الْقَوْمَ اسْتَضَعَفُونِي وَكَادُوا يَقْتُلُونَنِي فَلَا تُشْمِتْ بِيَ الْأَعْدَاءَ وَلَا تَجْعَلْنِي مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿١٥٠﴾

قَالَ رَبِّ اغْفِرْ لِي وَلِإِخِي وَأَدْخِلْنَا فِي رَحْمَتِكَ وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ ﴿١٥١﴾

إِنَّ الَّذِينَ اتَّخَذُوا الْعِجْلَ سَيِّئًا لَّهُمْ عَذَابٌ مِنْ رَبِّهِمْ وَذِلَّةٌ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَكَذَلِكَ نَجْزِي الْمُفْتَرِينَ ﴿١٥٢﴾

وَالَّذِينَ عَمِلُوا السَّيِّئَاتِ ثُمَّ تَابُوا مِنْ بَعْدِهَا وَآمَنُوا إِنَّ رَبَّكَ مِنْ بَعْدِهَا لَغَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٥٣﴾

وَلَمَّا سَكَتَ عَنْ مُوسَى الْعَصْبُ أَخَذَ الْأَلْوَاحَ فِي سُجُوتِهَا هَدًى وَرَحْمَةً لِلَّذِينَ هُمْ لِرَبِّهِمْ يَرْهَبُونَ ﴿١٥٤﴾

155. Муса обрав сімдесят чоловіків зі свого народу, щоб вони прийшли в призначений Нами час. А коли їх уразив землетрус, то [Муса] сказав: «Господи! Якби Ти побажав, то знищив би раніше як їх, так і мене. Невже ти знищиш нас за вчинок якихось нерозумних людей серед нас? Це тільки Твоє випробування. Ти вводиш ним в оману, кого побажаш, і провадиш прямим шляхом, кого побажаш! Ти — наш Покровитель, тож прости нам і помилуй нас! Ти — найкращий із тих, хто прощає!

156. Даруй нам найкраще в цьому житті й у житті наступному. Ми повертаємося до Тебе!» Він відповів: «Я вражаю Своєю карою, кого побажаю, але милість Моя охоплює кожну річ! Я дарую її тим, які богобоязливі, які дають закят і які вірують у Наші знамення,

157. які підуть за посланцем, неписьменним пророком, запис про якого вони знайдуть у Таураті та Інджілі. Він накаже їм найкраще й відверне від неприйнятного, він дозволить їм добре й заборонить лихе, він скине з них тягар і пута, які висять на них. Саме ті, які

وَأَخْتَارَ مُوسَىٰ قَوْمَهُ سَبْعِينَ رَجُلًا أَلَمِيْقَاتِنَا
فَلَمَّا أَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ قَالَ رَبِّ لَوْ شِئْتَ
أَهْلَكْتَهُمْ مِّن قَبْلُ وَإِنِّي أَنهْلِكُمْ أَنِمَا فَعَلْتُ
السُّفَهَاءَ مِنَّا إِن هِيَ إِلَّا أَفْتِنَاكَ نَظَّلْنَا بِهَا
مِن نَّسَاءٍ وَنَهْدَىٰ مِن نَّسَاءٍ إِنَّكَ أَنْتَ الْوَاقِعُونَ لَنَا
وَأَرْحَمَنَا وَأَنْتَ خَيْرُ الْعَافِينَ ﴿١٥٥﴾

* وَكَتُبْنَا فِي هَذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةً
وَفِي الْآخِرَةِ إِنَّا هُدُنَا إِلَيْكَ قَالَ عَدَايَ
أُصِيبُ بِهِ مَن أَشَاءُ وَرَحْمَتِي وَسِعَتْ كُلَّ
شَيْءٍ فَسَأَكُتُبُهَا لِلَّذِينَ يَتَّقُونَ وَيُؤْتُونَ
الزَّكَاةَ وَالَّذِينَ هُمْ بِآيَاتِنَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٥٦﴾

الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الرَّسُولَ النَّبِيَّ الْأُمِّيَّ
الَّذِي يَجِدُ وَنَهُ مَكْتُوبًا عِنْدَهُمْ فِي
التَّوْرَةِ وَالْإِنْجِيلِ يَا أُمُّرُهُمْ
بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَاهُمْ عَنِ الْمُنْكَرِ
وَيُحِلُّ لَهُمُ الطَّيِّبَاتِ وَيُحْرِمْ عَلَيْهِمُ
الْخَبَائِثَ وَيَضَعُ عَنْهُمْ إِصْرَهُمْ وَالْأَغْلَالَ
الَّتِي كَانَتْ عَلَيْهِمْ فَالَّذِينَ آمَنُوا بِهِ

увірюють у нього, шануватимуть його, допомагатимуть йому й підуть за світлом, яке буде зіслано йому, — вони матимуть успіх!»

158. Скажи: «О люди! Я — посланець Аллаха до вас усіх! Йому належить влада над небесами й землею; немає бога, крім Нього, Він дарує життя та смерть! Тож увіруйте в Аллаха та Його Посланця — неписьменного пророка, який увірував у Аллаха та Його слово. Йдіть же за ним — можливо, підете ви прямим шляхом!»
159. Серед народу Муси є громада, яка веде шляхом істини й чинить згідно з нею.
160. Ми розділили їх на дванадцять колін. Коли народ [Муси] попросив у нього води, Ми відкрили йому: «Удар своєю палицею в скелю!» Звідти забило дванадцять джерел, і кожна людина знала, звідки їй пити. Ми затінили їх хмарою та зіслали їм манну й перепелів: «Їжте блага, якими Ми наділили вас!» Вони не скривдили Нас, вони скривдили тільки самих себе.
161. І ось Ми сказали їм: «Живіть у цьому селищі! Їжте доскоchu,

وَعَزَّزُوهُ وَنَصَرُوهُ وَأَتَّبِعُوا النُّورَ الَّذِي
أُنزِلَ مَعَهُ ۚ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿١٥٧﴾

قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ
جَمِيعًا الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ
وَالْأَرْضِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ يُحْيِي وَيُمِيتُ
فَأَمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ النَّبِيَّ الْأَمِينِ
الَّذِي يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَكَلِمَاتِهِ وَأَتَّبِعُوهُ
لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿١٥٨﴾

وَمِنْ قَوْمِ مُوسَى أُمَّةٌ يَهْدُونَ بِالْحَقِّ
وَبِهِ يَعْدِلُونَ ﴿١٥٩﴾

وَقَطَعْنَاهُمْ اثْنَتَيْ عَشْرَةَ أَسْبَاطًا أُمَمًا
وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ إِذِ اسْتَسْقَاهُ
قَوْمُهُ أَنِ اضْرِبْ بِعَصَاكَ الْحَجَرَ
فَانبَجَسَتْ مِنْهُ اثْنَتَا عَشْرَةَ عَيْنًا قَدْ
عَلِمَ كُلُّ أَنَاثٍ مَّسَرِّبَهُمْ وَظَلَّلْنَا
عَلَيْهِمُ الْعَمَمَ ۖ وَأَنزَلْنَا عَلَيْهِمُ الْمَنَّ
وَالسَّلْوَىٰ كُلًّا مِمَّا ظَنَنْتُمْ أَن لَكُمْ
رِزْقًا فَكُلُوا مِمَّا ظَلَمُونَا وَلَا تَكُن
كَأَنفُسِهِمْ يَظْلِمُونَ ﴿١٦٠﴾

وَأَذِقِلْ لَهُمُ اسْكُنُوا هَذِهِ الْقَرْيَةَ

коли схочете й де схочете!
Увійдіть до брами, низько
вклоніться й скажіть: «Прости
нас!», щоб відпустили Ми
гріхи ваші та примножили
[винагороду] праведникам!»

162. Несправедливі з них замінили
сказані для них слова на
інші. Ми зіслали на них кару
небесну за те, що вони чинили
несправедливість!
163. Запитай їх про селище на березі
моря. Його жителі порушили
суботу, коли в суботній день до
них відкрито припливала риба,
але не припливала в інші дні.
Так Ми випробовували їх за те,
що вони були нечестиві!
164. Деякі з них сказали: «Чому ви
повчаєте людей, яких Аллах
однаково знищить або скарає
суворою карою?» Ті відповіли:
«Щоб виправдатися перед
Господом нашим — можливо,
вони будуть богобоязливі!»
165. Та коли вони забули про
те, що нагадували їм, Ми
врятували тих, які відвертали
інших від зла, а тих, які були
несправедливі, скарали суворою
карою за те, що вони були
нечестивцями!
166. Коли вони порушили те,
від чого їх відвертали, Ми

وَكَلُوا مِنْهَا حَيْثُ شِئْتُمْ وَقُولُوا حِطَّةٌ
وَادْخُلُوا الْبَابَ سُجَّدًا نَغْفِرْ لَكُمْ
خَطِيئَتَكُمْ سِرًّا لِلْمُحْسِنِينَ ﴿١٦١﴾

فَبَدَّلَ الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْهُمْ قَوْلًا غَدَرَ
الَّذِي قِيلَ لَهُمْ فَاسْتَلْنَا عَلَيْهِمُ
رِجْرَاءَ مِنَ السَّمَاءِ بِمَا كَانُوا
يَظْلِمُونَ ﴿١٦٢﴾

وَسَأَلَهُمْ عَنِ الْقَرْيَةِ الَّتِي كَانَتْ
حَاضِرَةً الْبَحْرِ إِذْ يَعْذُونَ فِي السَّبْتِ
إِذْ تَأْتِيهِمْ حَيْثُ أَتَاهُمْ يَوْمَهُمْ سَرْعًا
وَيَوْمَ لَا يَنْسِفُونَ لَأَنَّا تَبَيَّنَّ كَذَلِكَ
تَبْلُوهُمْ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ ﴿١٦٣﴾

وَإِذْ قَالَتْ أُمَّةٌ مِنْهُمْ لِمَ تَعِظُونَ قَوْمًا اللَّهُ
مُهْلِكُهُمْ أَوْ مُعَذِّبُهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا قَالُوا
مَعذِرَةٌ إِلَىٰ رَبِّكُمْ وَلَعَلَّهُمْ يَنْفَرُونَ ﴿١٦٤﴾

فَلَمَّا سَأَلُوا مَا دُكِّرُوا بِهِ أَجَبْنَا الَّذِينَ
يَنْهَوْنَ عَنِ السُّوءِ وَأَخَذْنَا الَّذِينَ ظَلَمُوا
بِعَذَابٍ بَينَ يَمِينٍ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ ﴿١٦٥﴾

فَلَمَّا عَتَوْا عَنْ مَنَاهُ عَنَّا فَلْنَا لَهُمْ كُؤُوفَ قِرَدَةٍ

сказали їм: «Будьте мавпами мерзенними!»

167. Ось твій Господь сповістив, що Він неодмінно буде відсилати до них тих, хто вражатиме їх злою карою. Воістину, твій Господь — Швидкий у покаранні!
Воістину, Він — Прощаючий, Милосердний!
168. Ми розділили їх на землі на різні громади. Серед них є праведні й неправедні. Ми випробовували їх добром і злом — можливо, вони повернуться!
«Повернуться від невір'я до єдинобожжя» (аль-Багавві)
169. За ними прийшли наступники, які успадкували Писання. Але вони вхопилися за мирські блага й сказали: «Нас буде прощено!» Та якби з'явилися перед ними блага, подібні до цих, вони б однаково вхопилися за них. Хіба не було взято з них завіт Писання, щоб вони говорили правду про Аллаха? Вони вивчили те, що в ньому! Наступне життя краще для тих, які богобоязливі, невже вони не розуміють?
170. А щодо тих, які тримаються Писання, звершують молитву, то, воістину, Ми не втратимо винагороди праведників!

خٰسِعِينَ ﴿١٦٦﴾

وَإِذْ تَأَذَّنَ رَبُّكَ لِيُبْعَثَنَّ عَلَيْهِمْ إِلَى يَوْمِ
الْقِيَامَةِ مَن يَسُوءُهُمْ سُوءَ الْعَذَابِ إِنَّ رَبَّكَ
لَسَرِيعُ الْعِقَابِ وَإِنَّهُ لَغَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٦٧﴾

وَقَطَعْنَا لَهُمْ فِي الْأَرْضِ أَصْمَامًا مِنْهُمْ
الضَّالِّينَ الْخُوفُ وَمِنْهُمْ دُونَ ذَلِكَ
وَيَكُونُ لَهُمْ بِالْحَسَنَاتِ وَالسَّيِّئَاتِ
لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿١٦٨﴾

فَخَلَفَ مِنْ بَعْدِهِمْ خَلْفٌ وَرِثُوا الْكِتَابَ
يَأْخُذُونَ عَرَضَ هَذَا الْأَدْنَى وَيَقُولُونَ
سَيُعْفِرَ لَنَا وَإِن يَأْتِهِمْ عَرَضٌ مِّثْلَهُ يَأْخُذُوهُ
أَلَمْ يَوْعَدْ عَلَيْهِمْ فَيَنْقُ الْكِتَابَ أَن لَا يَقُولُوا
عَلَى اللَّهِ إِلَّا الْحَقَّ وَدَرَسُوا مَا فِيهِ وَالذَّارُ الْآخِرَةُ
خَيْرٌ لِلَّذِينَ يَتَّقُونَ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿١٦٩﴾

وَالَّذِينَ يُمَسِّكُونَ بِالْكِتَابِ وَأَقَامُوا
الصَّلَاةَ إِنَّا لَا نَضِيعُ أَجْرَ الْمُصْلِحِينَ ﴿١٧٠﴾

171. Ось Ми піднесли над ними гору, наче хмару, і вони подумали, що вона впаде на них. «Міцно тримайтеся того, що дано вам, і згадуйте, що в ньому, — можливо, будете богобоязливі!»

Мається на увазі гора Синай (Сінін, Джабаль ат-Тур), яку Всевишній підніс над синами Ізраїла.

172. Ось твій Господь вивів із плоти синів Адама нащадків їхніх, змусивши свідчити про самих себе: «Чи не Я ваш Господь?» Ті відповіли: «Так, ми — свідчимо!» — щоб не говорили ви в День Воскресіння: «Воістину, ми не знали про це!»

173. Або не говорили: «Воістину, батьки наші додавали Господу рівних у поклонінні ще раніше, а ми — їхні нащадки. Невже ти знищиш нас за те, що зробили послідовники брехні?»

174. Так Ми пояснюємо знамення — можливо, вони повернуться!

175. Сповісти їм про того, кому Ми дарували Наші знамення, а він відвернувся від них. Шайтан переслідував його, і він став одним із тих, хто блукає!
Більшість коментаторів вважає, що йдеться про Бала'ама (Валаама).

﴿وَأَذِّنَا الْجِبَلِ فَوْقَهُمْ كَأَنَّهُمْ ظُلَّةٌ وَظَنُّوا أَنَّهُ وَاقِعٌ بِهِمْ خُذُوا مَا آتَيْنَاكُمْ بِقُوَّةٍ وَاذْكُرُوا مَا فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ﴾ (٧١)

﴿وَأَذْخَرْنَاكَ مِنْ بَنِي آدَمَ مِنْ طُغُورِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ وَأَشْهَدَهُمْ عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ أَلَسْتُ بِرَبِّكُمْ قَالُوا بَلَىٰ شَهِدْنَا أَن تَقُولُوا لَوْ أَنَّا أَلْقَيْنَا لَنَأْكُفِّرَنَّهُ عَنْ هَٰذَا غَافِلِينَ﴾ (٧٢)

﴿أَوْ تَقُولُوا إِنَّمَا أَشْرَكَ آبَاؤُنَا مِنْ قَبْلُ وَكُنَّا ذُرِّيَّةً مِنْ بَعْدِهِمْ أَفَتُهْلِكُنَا بِمَا فَعَلَ الْمُبْطِلُونَ﴾ (٧٣)

﴿وَكَذَٰلِكَ نُفَصِّلُ الْآيَاتِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ﴾ (٧٤)

﴿وَأَنزَلْنَا عَلَيْهِمُ النَّارَ الَّتِي آتَيْنَاهُ آيَاتِنَا فَانْسَلَخَ مِنْهَا فَأَتْبَعَهُ الشَّيْطَانُ فَكَانَ مِنَ الْغَاوِينَ﴾ (٧٥)

176. Якби Ми побажали, то піднесли би його через них, але він захопився за земне й пішов за своїми бажаннями. Він подібний до пса: коли женеш його, він висуває язика, і коли лишаєш у спокої, він так само висуває язика. Це — приклад людей, які вважають Наші знамення за брехню! Перекажи їм цю розповідь — можливо, поміркують вони!

Аль-Багавві посилається на Кутайбу й пише: «Пес висуває язик тоді, коли гарчить, коли відпочиває, а також коли страждає від спраги. Саме тому Аллах навів цей приклад задля того, щоб показати осіб, які вважають Його знамення за брехню: якщо їх повчати, то вони збиваються з правильного шляху, а якщо лишити в спокої, то вони так само збиваються зі шляху — наче пес, якого женеш, а він висуває язика, а якщо не чіпаєш — так само висуває язика».

177. Поганий приклад людей, які вважають Наші знамення за брехню й кривдять самих себе!

178. Кого Аллах веде прямим шляхом, той іде прямим шляхом. А ті, кого Він збиває зі шляху, матимуть втрати!

179. Ми створили для пекла багато джинів і людей. Вони мають

وَلَوْ شِئْنَا لَرَفَعْنَاهُ بِهَا وَلَا كِنَّةٌ وَاحْتَدَىٰ إِلَى
الْأَرْضِ وَاتَّبَعَ هَوَاهُ فَتَتَّبِعُهُ كَمَثَلِ الْكَلْبِ
إِنْ تَحْمِلْ عَلَيْهِ يَلْهَثْ أَوْ تَتْرُكْهُ يَلْهَثْ
ذَٰلِكَ مَثَلُ الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا
فَأَقْصِبْ أَقْصِبْ وَالْقَصَبُ لَعَأَهُمْ لَبِئْسَ كَرُونَ ﴿٧٦﴾

سَاءَ مَثَلًا الْقَوْمُ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا
وَأَنْفُسَهُمْ كَانُوا بِظُلْمٍ أَعْمَى ﴿٧٧﴾

مَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَهُوَ الْمُهْتَدَىٰ وَمَنْ يُضِلِّ
فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿٧٨﴾

وَلَقَدْ ذَرَأْنَا لِجَهَنَّمَ كَثِيرًا مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ لَهُمْ

серця, якими не розуміють,
мають очі, якими не бачать,
мають вуха, якими не чувають.
Вони подібні до худоби, але
перебувають у ще більшій
омані. Вони — невігласи!

180. Аллаху належать прекрасні імена. Тож кличте Його ними й залиште тих, які спотворюють імена Його. Їх винагородять за те, що вони робили!
181. Серед Наших творінь є громада, яка веде шляхом істини й чинить згідно з нею.
182. А тих, які вважають Наші знамення за брехню, Ми поступово потягнемо донизу, так, що вони й не знатимуть про це!
183. Я дам їм відстрочку. Воістину, Мої хитрощі могутні!
184. Невже їм не спадало на думку, що їхній приятель не божевільний? Воістину, він — ясный застерігач!
185. Невже не дивилися вони на царство небес і землі, і на кожну річ, створену Аллахом? А можливо, вже наблизився їхній строк! То в яку розповідь після цієї увірують вони?
186. Кого Аллах збив зі шляху, тому немає провідника. Він залишить їх блукати в своєму беззаконні!

قُلُوبٌ لَا يَفْقَهُونَ بِهَا وَلَهُمْ أَعْيُنٌ لَا يُبْصِرُونَ
بِهَا وَلَهُمْ أَذَانٌ لَا يَسْمَعُونَ بِهَا أُولَٰئِكَ
كَالْأَنْعَامِ بَلْ هُمْ أَضَلُّ أُولَٰئِكَ هُمُ
الْغَافِلُونَ ﴿١٧٩﴾

وَلِلَّهِ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ فَادْعُوهُ بِهَا وَذُرُوا الَّذِينَ
يُلْحِدُونَ فِي أَسْمَائِهِ سَيُجْزَوْنَ مَا كَانُوا
يَعْمَلُونَ ﴿١٨٠﴾

وَمَنْ حَقَّ قَلْبًا أُمَّةٌ يَهْدُونَ بِالْحَقِّ وَبِهِ يَعْدِلُونَ ﴿١٨١﴾

وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا سَنَسْتَدْرِجُهُم
مِّنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٨٢﴾

وَأُمْلِي لَهُمْ إِنَّ كَيْدِي مَتِينٌ ﴿١٨٣﴾

أَوَلَمْ يَتَفَكَّرُوا مَا بِصَاحِبِهِمْ مِنْ حِنَّةٍ إِنْ هُوَ
إِلَّا نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿١٨٤﴾

أَوَلَمْ يَنْظُرُوا فِي مَلَكُوتِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
وَمَا خَلَقَ اللَّهُ مِنْ شَيْءٍ وَأَنْ عَسَىٰ أَنْ يَكُونَ
قَدِ اقْتَرَبَ أَجَلُهُمْ فَبِأَيِّ حَدِيثٍ بَعْدَهُ
يُؤْمِنُونَ ﴿١٨٥﴾

مَنْ يُضِلِلِ اللَّهُ فَلا هَادِيَ لَهُ. وَيَذَرُهُمْ فِي
طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿١٨٦﴾

187. Тебе запитують про Час: «Коли настане він?» Скажи: «Знання про це — в Господа мого! Не відкриє часу його ніхто, крім Нього. Важкий він для небес і для землі! Прийде він раптово!» Тебе питають, наче тобі про це відомо. Скажи: «Знання про це — в Аллаха, але ж більшість людей про це не відає!»

188. Скажи: «Я не маю влади зробити собі добро чи заподіяти шкоду, хіба що побажає цього Аллах. Якби я знав потаємне, то примножив би собі добро, а зло не торкнулося б мене. Воістину, я — застерігач і добрий вісник для віруючих людей!»

189. Він — Той, Хто створив вас із єдиної душі й зробив із неї другу — до пари, щоб вона знаходила в ній спокій. А коли він зійшовся з нею, то вона понесла легку ношу й ходила з нею. Коли та стала важкою, вони обоє звернулися до Господа свого: «Якщо Ти даруєш нам благочестиву дитину, то ми будемо вдячні Тобі!»

190. А коли Він дарував їм благочестиву дитину, вони почали додавати Йому рівних у тому, що Він дарував їм. Та

يَسْأَلُونَكَ عَنِ السَّاعَةِ أَيَّانَ مُرْسِمُهَا قُلْ إِنَّمَا
عِلْمُهَا عِنْدَ رَبِّي لَا يُجِيبُهَا لَوْفِهَا إِلَّا هُوَ
نُقِلَتْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ لَا تَأْتِيكُمُ إِلَّا
بَغْتَةً يَسْتَلُونَكَ كَأَنَّكَ حَفِيٌّ عَنْهَا قُلْ إِنَّمَا عِلْمُهَا
عِنْدَ اللَّهِ وَلَٰكِنَّا كُنَّا نُرَاتِبُ النَّاسِ لَا يَتَّبِعُونَ ﴿١٨٧﴾

قُلْ لَا أَمْرٌ لِّكَ لِنَفْسِي نَفْعًا وَلَا ضَرًّا إِلَّا
مَا شَاءَ اللَّهُ وَلَوْ كُنْتُ أَعْلَمُ الْغَيْبِ
لَأَسْتَكْبَرْتُ مِنَ الْخَيْرِ وَمَا مَسَّنِيَ
السُّوءُ إِن أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ وَبَشِيرٌ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿١٨٨﴾

* هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَجَعَلَ
مِنْهَا زَوْجَهَا لِيَسْكُنَ إِلَيْهَا فَلَمَّا تَغَشَّاهَا
حَمَلَتْ حَمْلًا خَفِيًّا فَمَرَّتْ بِهِ فَلَمَّا أَفْقَلَتْ
دَعَا اللَّهُ رَبَّهُمَا لَئِن آتَيْتَا صَالِحًا
لَنَكُونَنَّ مِنَ الشَّاكِرِينَ ﴿١٨٩﴾

فَلَمَّا آتَتْهُمَا صَالِحًا جَعَلَ لَهُ شُرَكَاءَ فِيمَا
آتَاهُمَا فَتَعَالَى اللَّهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿١٩٠﴾

Аллах вищий від того, що Йому приписують!

У цих аятах розповідається про життя Адама й Хави (Єви).

Коментатори пояснюють, що через хитрощі шайтана Хава назвала свого сина Абд аль-Харісом («раб Харіса»; Харіс — ім'я Ібліса), адже попередні діти — Абд Аллах («раб Аллаха») та Убайд Аллах («Найпокірніший раб Аллаха») — померли. Отож, люди почали додавати Аллаху рівних «у тому, що Він дарував їм» (аль-Багавві).

191. Невже вони будуть додавати Йому рівними тих, які нічого не творять і створені самі?

192. Вони не здатні допомогти їм і не можуть допомогти навіть собі!

193. Якщо ви покличете їх на прямий шлях, то вони не підуть за вами. Байдуже, будете ви кликати їх чи будете мовчати.

Аль-Багавві коментує:

«Позбавлені розуму ідоли не підуть за вами».

194. Воістину, ті, кого ви кличете замість Аллаха — раби, подібні до вас. Тож покличте їх, нехай вони дадуть вам відповідь, якщо ви говорите правду!

195. Чи є в них ноги, якими ходять вони? Чи є в них руки, якими щось беруть? Чи є в них очі,

أَيُّ شَيْءٍ كَانُوا يَدْعُونَ مَا لَمْ يَخْلُقْ شَيْئًا وَهُمْ يُخَالِفُونَ ﴿١٩١﴾

وَلَا يَسْتَطِيعُونَ لَهُمْ نَصْرًا وَلَا أَنْفُسَهُمْ

يَنْصُرُونَ ﴿١٩٢﴾

وَأِنْ تَدْعُوهُمْ إِلَى الْهُدَىٰ لَا يَتَّبِعُوا سِوَاهُ

عَلَيْكُمْ أَدْعَوْتَهُمْ أَمْ أَنْتُمْ صَالِحُونَ ﴿١٩٣﴾

إِنَّ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ عِبَادٌ

أَمْثَلُكُمْ فَأَدْعُوهُمْ فَلْيَسْتَجِيبُوا

لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿١٩٤﴾

أَلَمْ لَهُمْ رِجُلٌ يَمْشُونَ بِهَا أَمْ لَهُمْ آيْدٌ

يَبْطِشُونَ بِهَا أَمْ لَهُمْ أَعْيُنٌ يُبْصِرُونَ

якими вони бачать? Чи є в них вуха, якими чують вони? Скажи: «Кличте своїх ідолів, а тоді хитруйте проти мене й не давайте мені відстрочки!

196. Воістину, мій Покровитель — Аллах, Який зіслав Писання. Він захищає праведників!»
197. Ті, кого ви кличете замість Аллаха, не здатні допомогти вам і не можуть допомогти навіть собі!
198. Якщо ви покличете їх на прямий шлях, то вони не почують. Бачиш ти, що вони дивляться на тебе, але не бачать!
Ідеться про ідолів: «Вони стоять перед тобою зі своїми намальованими очима й наче дивляться ними, хоч насправді — камені» (ібн Касір).
199. Прости цих людей, закликай робити добро й залиш невігласів.
200. А якщо шайтан спокушатиме тебе, то шукай захисту в Аллаха! Воістину, Він — Всечуючий, Всезнаючий!
201. Воістину, коли богобоязливих торкається спокуса шайтана, вони згадують Аллаха й починають розрізняти!

يَهَيَّا أُمَّ لَهْمَءَاذَانُ يَسْمَعُونَ بِهَا قُلْ أَدْعُوا
شُرَكَاءَ كُتُوبِكُمْ كِيدُونَ فَلَا تُنظِرُونَ ﴿١٩٥﴾

إِنْ وَلِيَ اللَّهُ الَّذِي نَزَلَ الْكِتَابُ وَهُوَ
يَتَوَلَّى الصَّالِحِينَ ﴿١٩٦﴾

وَالَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ لَا يَسْتَطِيعُونَ
نَصْرَكُمْ وَلَا أَنْفُسَهُمْ يَنْصُرُونَ ﴿١٩٧﴾

وَإِنْ تَدْعُوهُمْ إِلَى الْهُدَى لَا يَسْمَعُوا وَتَرَاهُمْ
يَنْظُرُونَ إِلَيْكَ وَهُمْ لَا يُبْصِرُونَ ﴿١٩٨﴾

خُذِ الْعَفْوَ وَأْمُرْ بِالْعُرْفِ وَأَعْرِضْ عَنِ
الْجَاهِلِينَ ﴿١٩٩﴾

وَإِمَّا يَنْزَغَنَّكَ مِنَ الشَّيْطَانِ نَزْغٌ فَاسْتَعِذْ
بِاللَّهِ إِنَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٠٠﴾

إِنَّ الَّذِينَ اتَّقَوْا إِذَا مَسَّهُمْ طَائِفٌ مِّنَ
الشَّيْطَانِ تَذَكَّرُوا فَإِذَا هُمْ مُبْصِرُونَ ﴿٢٠١﴾

202. А брати їхні підтримують їхню оману й не зупиняються!
Шайтани «підтримують оману» своїх прихильників із людей, закликаючи їх до непослуху (ібн Касір, аль-Багавві).
203. Коли ти не приходиш до них зі знаменням, вони говорять: «Чому не вигадасш його для нас?» Скажи: «Воістину, я йду за тим, що відкрито мені Господом моїм. Це — ясні докази від Господа вашого, прямий шлях і милість для віруючих людей!»
204. Коли читають Коран, слухайте уважно та мовчіть — можливо, вас помилують!
205. Згадуй Господа свого подумки, не вголос, покірно й зі страхом, і роби так зранку та ввечері, й не будь одним із неухажних!
206. Воістину, ті, які біля Господа свого, не гордують поклонінням Йому, славлять Його й низько вклоняються Йому!

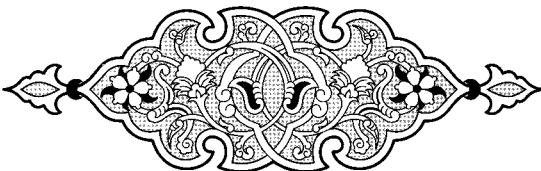
وَأَحْوَانُهُمْ يَمُدُّونَهُمْ فِي الْغَيِّ ثُمَّ لَا يُقْصِرُونَ ﴿٢٠٢﴾

وَإِذَا لَمْ تَأْتِهِمْ بِآيَةٍ قَالُوا لَوْلَا آجَبَتْنَاهَا قُلْ إِنَّمَا آتَيْتُكُمْ مَا يُوْحَىٰ إِلَيَّ مِنْ رَبِّي هَذَا بَصَآئِرٌ مِنْ رَبِّكُمْ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٢٠٣﴾

وَإِذَا قُرِئَ الْقُرْآنُ فَاسْتَمِعُوا لَهُ وَأَنْصِتُوا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿٢٠٤﴾

وَأَذْكُرْ رَبَّكَ فِي نَفْسِكَ تَضَرَّعًا وَخِيفَةً وَدُونَ الْجَهْرِ مِنَ الْقَوْلِ بِالْغُدُوِّ وَالْآصَالِ وَلَا تَكُنْ مِنَ الْغَافِلِينَ ﴿٢٠٥﴾

إِنَّ الَّذِينَ عِنْدَ رَبِّكَ لَا يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِهِ وَيُسَبِّحُونَهُ، وَلَهُ يَسْجُدُونَ ﴿٢٠٦﴾

Сура 8. Аль-Анфаль («Військова здобич»)

*Ім'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

1. Тебе запитують про військову здобич. Скажи: «Військова здобич належить Аллаху та Посланцю. Тож бійтесь Аллаха, будьте в злагоді між собою й коріться Аллаху та Його Посланцю, якщо ви — віруючі!»
Ідється про військову здобич, захоплену мусульманами коло Бадру в 624 році.

2. Віруючі — тільки ті, які, коли згадують Аллаха, відчують у своїх серцях страх, а коли їм читають Його знамення, то це примножує віру їхню; і які покладаються на Господа свого.

3. Це — ті, які звершують молитву й жертвують із того, чим Ми їх наділили.

4. Вони — справжні віруючі! Для них — ступені в Господа їхнього, прощення й щедрий наділ!

Ібн Абі Наджіх розповів: «Один чоловік запитав Хасана: «Чи ти віруючий?» Той відповів: «Якщо ти запитуєш мене про віру в Аллаха, Його ангелів, Його писання, Його посланців, Останній День, рай, пекло,

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْأَنْفَالِ قُلِ الْأَنْفَالُ لِلَّهِ وَالرَّسُولِ
فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا أَمْرًا بَيْنَكُمْ
وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ إِن كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١﴾

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ اللَّهُ
وَجِلَّتْ قُلُوبُهُمْ وَإِذَا تُلِيَتْ عَلَيْهِمْ آيَاتُهُ
زَادَتْهُمْ إِيمَانًا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴿٢﴾

الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ
يُنْفِقُونَ ﴿٣﴾

أُولَٰئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُونَ حَقًّا لَهُمْ دَرَجَاتٌ
عِنْدَ رَبِّهِمْ وَمَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ﴿٤﴾

воскресіння та відплату, то я — той, хто вірить у це все. Але якщо ти питаєш про слова Всевишнього «Віруючі — тільки ті, які, коли згадують Аллаха, відчують у своїх серцях страх», то я не знаю, належу я до них чи ні» (аль-Багавві). Ібн Касір сказав: «Ті, про кого говориться в цих аятах — віруючі зі справжньою вірою».

5. Так само Господь твій вивів тебе з будинку заради істини, хоч декому з віруючих це було неприємно.
Ідеться про похід із Медини до Бадру. «Істина» — наказ Господа про битву з ворогом (ат-Табарі).
6. Вони сперечалися з тобою про істину після того, як вона стала зрозуміла їм — наче їх ведуть на смерть, і вони бачать її!
7. Ось Аллах пообіцяв вам, що один із загонів потрапить до вас. Ви бажали, щоб до вас потрапив неозброєний загін. Та Аллах прагне підтвердити істину своїми словами й вигубити невіруючих до останнього,
8. щоб утвердилась істина й згинула неправда, хоча це й неприємно для грішників!
9. Ви просили допомоги в свого Господа, і Він відповів вам: «Я підтримаю вас тисячею ангелів, що йдуть одне за одним!»

كَمَا أَخْرَجَكَ رَبُّكَ مِنْ بَيْتِكَ بِالْحَقِّ وَإِنَّ فَرِيقًا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ لَكَرِهُونَ ﴿٥﴾

يُجَادِلُونَكَ فِي الْحَقِّ بَعْدَ مَا تَبَيَّنَ كَأَنَّمَا يُسَاقُونَ إِلَى الْمَوْتِ وَهُمْ يَنْظُرُونَ ﴿٦﴾

وَإِذْ بَعَدُكُمْ اللَّهُ إِحْدَى الطَّائِفَتَيْنِ أَنَّهَا لَكُمْ وَوَدُّونَ أَنْ غَيْرَ ذَاتِ الشُّوْكَةِ تَكُونُ لَكُمْ وَيُرِيدُ اللَّهُ أَنْ يُحِقَّ الْحَقَّ بِكُلِّ مِلَّةٍ فِيهِ وَيَقْطَعَ دَابِرَ الْكَافِرِينَ ﴿٧﴾

لِيُحِقَّ الْحَقَّ وَيُبْطِلَ الْبَاطِلَ وَلَوْ كَرِهَ الْمُجْرِمُونَ ﴿٨﴾

إِذْ تَسْتَعِينُونَ رَبِّكُمْ فَأَسْتَجَابَ لَكُمْ أَنِّي مُمِدِّدٌ بِأَلْفٍ مِنَ الْمَلَائِكَةِ مُرَدِّفِينَ ﴿٩﴾

приєднатися до іншого загону — той накличе на себе гнів Аллаха, а його притулком буде геєна!
Який мерзотний притулок цей!

17. Це не ви вбивали їх, це Аллах убивав їх! Це не ти кинув тоді, коли кинув, але це Аллах кинув — щоб випробувати віруючих Своїм прекрасним випробуванням від Себе!
Воістину, Аллах — Всечуючий, Всезнаючий!

Ібн Касір коментує: «Розповів Алі бін Абі Тальха від ібн Аббаса: Посланець Аллаха (мир йому і благословення Аллаха) підніс руки — ідеється про день битви під Бадром — і сказав: «Господи! Якщо Ти знищиш цей загін, то вже ніколи не буде того, хто поклонявся б Тобі на землі!» Джібріл сказав йому: «Візьми жменю землі й жбурни її в їхні обличчя!» І він узяв жменю землі й кинув її в їхні обличчя. І не лишилося нікого з багатобожників, чії очі не були би вражені...»

18. Ось вам! Аллах робить марними підступи невіруючих!
19. Ви просили рішення, і ось прийшло до вас рішення. Якщо ви припините, то це буде краще для вас. А якщо ви почнете знову, то почнемо все й Ми, і ваш загін ніяк не допоможе

اللَّهُ وَمَا أَوْلَاهُ جَهَنَّمَ وَيَسَّ الْمَصِيرُ ﴿١٧﴾

فَلَمْ تَقْتُلُوهُمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ قَتَلَهُمْ وَمَا رَمَيْتَ إِذْ رَمَيْتَ وَلَكِنَّ اللَّهَ رَمَىٰ وَلِيُبْلِيَ الْمُؤْمِنِينَ مِنْهُ بَلَاءً حَسَبًا إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١٨﴾

ذَلِكَ وَمَآ أَوْلَاهُ اللَّهُ وَمُهِّنٌ كَيْدَ الْكَافِرِينَ ﴿١٨﴾

إِنْ تَسْتَفْتِحُوا فَقَدْ جَاءَكُمْ الْفَتْحُ
وَإِنْ تَنْتَهُوا فَمَا هُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ وَإِنْ تَعُودُوا
نَعُدْ وَلَنْ نُغْنِيَنَّ عَنْكُمْ فِتْنَتَكُمْ فَاسْتَمِعُوا
كَرَّرَتْ وَأَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٩﴾

вам, навіть якщо він буде численний. Воістину, Аллах — із віруючими!

«Якщо ви припините» — ці слова адресовані невіруючим, які повинні відмовитись від ворожості до віруючих.

20. О ви, які увірували! Коріться Аллаху та Його Посланцю й не відвертайтеся від нього, адже ви чуєте!

21. Не будьте як ті, що кажуть: «Ми слухали», — а самі не слухають.

22. Воістину, найгірші з творинь перед Аллахом — глухі й німі, які не здатні розуміти!

23. Якби Аллах знав, що в них добро, то дарував би їм слух. Та якби Він дарував їм слух, вони б однаково вперто відвернулися!

24. О ви, які увірували! Відповідайте Аллаху та Його Посланцю, коли він закликає вас до того, що дарує вам життя! І знайте, що Аллах стає між людиною та її серцем, і що до Нього ви будете зібрані!

Бажання людини виникає в її «серці» (кальб). Ат-Табарі коментує: «Ця звістка від Преславого та Всемогутнього Аллаха говорить про те, що Він має владу над їхніми серцями. Він стає між ними та цими серцями тоді, коли побажає,

يٰٓأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ
وَلَا تَوَلَّوْا عُنُقَهُ وَآنتُمْ تَسْمَعُونَ ﴿٢٠﴾

وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ قَالُوا سَمِعْنَا وَهُمْ لَا
يَسْمَعُونَ ﴿٢١﴾
* إِنَّ شَرَّ الدَّوَابِّ عِنْدَ اللَّهِ الصُّمُّ الْبُكْمُ
الَّذِينَ لَا يَعْقِلُونَ ﴿٢٢﴾

وَلَوْ عَلِمَ اللَّهُ فِيهِمْ خَيْرًا لَأَسْمَعَهُمْ وَلَوْ
أَسْمَعَهُمْ لَتَوَلَّوْا وَهُمْ مُّعْرِضُونَ ﴿٢٣﴾

يٰٓأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اسْتَجِيبُوا لِلَّهِ
وَلِلرَّسُولِ إِذَا دَعَاكُمْ لِمَا يُحْيِيكُمْ وَعَلِمُوا
أَنَّ اللَّهَ يَحُولُ بَيْنَ الْمَرْءِ وَقَلْبِهِ وَأَنَّهُ
إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٢٤﴾

поки не змусить власника серця сприйняти щось із віри чи з невір'я, послабити його, дати йому щось зрозуміти — а це можливо тільки з Його дозволу й за Його бажанням».

25. Бійтеся спокуси, яка вразить не тільки несправедливих із вас, і знайте, що Аллах — Суворий у покаранні!
26. Згадайте, як вас було мало й ви були слабкі на землі. Ви боялися, що люди схоплять вас, але Він дарував вам притулок і підтримав вас Своєю допомогою; Він наділив вас благами — можливо, ви будете вдячні!
27. О ви, які увірували! Не зраджуйте Аллаха та Посланця й не зраджуйте довіреного вам, адже ви знаєте!
28. Знайте, що ваше майно та ваші діти — спокуси для вас; знайте, що в Аллаха — велика винагорода!
29. О ви, які увірували! Якщо ви будете боятись Аллаха, то Він дарує вам розрізнення, відпустить лихі вчинки ваші й простить вас! Аллах — володар великої ласки!
- Ідється про здатність відрізнати правду від неправди (ібн Касір).*

وَاتَّقُوا فِتْنَةً لَا تُصِيبَنَّ الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْكُمْ خَاصَّةً وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٢٥﴾

وَأذْكُرُوا إِذْ أَنْتُمْ قَلِيلٌ مُسْتَضْعَفُونَ فِي الْأَرْضِ تَخَافُونَ أَنْ يَتَخَطَّفَكُمُ النَّاسُ فَآوَاكُمْ وَأَيَّدَكُمْ بِبَصْرِهِ وَرَزَقَكُم مِّنَ الطَّيِّبَاتِ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٢٦﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَخُونُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ وَخَوْنُوا أَمْنَتِكُمْ وَأَنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٢٧﴾

وَاعْلَمُوا أَنَّمَا أَمْوَالُكُمْ وَأَوْلَادُكُمْ فِتْنَةٌ وَأَنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ أَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿٢٨﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن تَتَّقُوا اللَّهَ يَجْعَل لَّكُمْ فُرْقَانًا وَيُكَفِّرْ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ﴿٢٩﴾

30. Хитрували ті, які не увірували, прагнучи або замкнути тебе, або вбити чи вигнати геть. Вони хитрували, але й Аллах хитрував. Аллах — найкращий із хитрунів!
31. Коли ти читаєш їм Наші знамення, вони говорять: «Ми вже чули таке. Якби ми побажали, то розповіли б щось подібне, бо це — тільки казки давніх!»
32. Ось вони сказали: «О Аллах! Якщо це — істина від Тебе, то скинь на нас камені з неба або нашли на нас болісну кару!»
33. Та Аллах не буде карати їх, доки ти серед них. Аллах не буде карати їх, коли вони благатимуть прощення.
34. Але чому б Аллаху не покарати тих, які відганяють [мусульман] від Забороненої Мечеті, хоч вони не захищають її? Захисниками її можуть бути тільки богобоязливі, але більшість із тих цього не розуміє!
35. Молитва цих люде́й біля Дому була тільки свистом і плесканням у долоні. Тож скуштуйте карі за те, що були невіруючі!

وَإِذْ يَمْكُرُ بِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِيُثْبِتُوكَ
أَوْ يَقْتُلُوكَ أَوْ يُخْرِجُوكَ وَيَمْكُرُونَ
وَيْمَكُرُ اللَّهُ وَاللَّهُ خَيْرُ الْمَكْرِينَ ﴿٣٠﴾

وَإِذْ أَنْتَلَى عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا قَالُوا قَدْ سَمِعْنَا
لَوْ نَشَاءُ لَقُلْنَا مِثْلَ هَذَا إِنْ هَذَا إِلَّا
أَسْطِيرُ الْأُولِينَ ﴿٣١﴾

وَإِذْ قَالُوا اللَّهُمَّ إِنْ كَانَ هَذَا هُوَ الْحَقُّ
مِنْ عِنْدِكَ فَأَمْطِرْ عَلَيْنَا حِجَابًا مِنَ
السَّمَاءِ وَإِنَّنَا بِعَذَابِ أَلِيمٍ ﴿٣٢﴾

وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُعَذِّبَهُمْ وَأَنْتَ فِيهِمْ وَمَا
كَانَ اللَّهُ مُعَذِّبَهُمْ وَهُمْ
يَسْتَغْفِرُونَ ﴿٣٣﴾

وَمَا لَهُمْ آلَاءٌ إِلَّا يَعْذِّبَهُمُ اللَّهُ وَهُمْ يَصُدُّونَ
عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَمَا كَانُوا أَوْلِيَاءَهُ
إِنْ أَوْلِيَاءُ هُؤُلَاءِ إِلَّا الْمَتَفُونَ وَلَكِنَّ
أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٤﴾

وَمَا كَانَ صَلَاتُهُمْ عِنْدَ الْبَيْتِ إِلَّا
مُكَاةً وَتَصَدِيَةً فَذُوقُوا الْعَذَابَ
بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿٣٥﴾

36. Воістину, ті, які не вірять, жертвують своє майно для того, щоб збити інших зі шляху Аллаха. Вони витратять його й шкодуватимуть про це, а потім зазнають поразки! Їх зберуть у пеклі,
37. щоб Аллах відділив лихого від доброго, кинув лихих одне на одного, зібрав усіх до купи й вмістив у пеклі! Саме вони й зазнають втрат!
38. Скажи тим, які не вірять, що, коли зупиняться вони, то їм простять їхнє минуле. Та якщо вони знову повернуться до свого, то вже був приклад давніх!
39. Боріться з ними, доки не зникне смуга і релігія не буде цілком належати Аллаху. А якщо вони зупиняться, то Аллах бачить, що вони роблять!
«Смуга» — багатобожжя, де релігія належить не Аллаху (ібн Касір, аль-Багавві).
40. Якщо вони відвернуться, то знайте, що ваш Покровитель — Аллах! Який прекрасний цей Покровитель! Який прекрасний цей Помічник!
41. Знайте: якщо ви захопили здобич, то її п'ята частина належить Аллаху, Його Посланцю та його родичам, і

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا يُنفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ لِيَصُدَّوْا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ فَسَيُنْفِقُونَهَا ثُمَّ تَكُونُ عَلَيْهِمْ حَسْرَةً ثُمَّ يُغْلَبُونَ وَالَّذِينَ كَفَرُوا إِلَىٰ جَهَنَّمَ يُحْشَرُونَ ﴿٣٦﴾

لِيَمِزَ اللَّهُ الْخَبِيثَ مِنَ الطَّيِّبِ وَيَجْعَلَ الْخَبِيثَ بَعْضُهُ عَلَىٰ بَعْضٍ فَيَرْكَبَهُ جَمِيعًا فَيَجْعَلَهُ فِي جَهَنَّمَ أُولَٰئِكَ هُمُ الْخٰسِرُونَ ﴿٣٧﴾

قُلْ لِلَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ يَسْتَهْوُوا يَعْفَرَ لَهُمْ مَآقِدٌ سَلَفٌ وَإِنْ يُعْوَدُوا فَقَدْ مَضَتْ سُنَّتُ الْأَوَّلِينَ ﴿٣٨﴾

وَقَلِّبُوهُم مَّا لَا تَكُونُونَ فِيهِ نَفْسًا وَيَكُونُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَكَ قَانِ تَآتُوا فَإِنَّ اللَّهَ بَاصِرٌ ﴿٣٩﴾

وَإِنْ تَوَلَّوْا فَأَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَوْلَاكُمْ يَغْمِرُ الْمُؤْمِنِينَ وَيَغْمِرُ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٠﴾

* وَأَعْلَمُوا أَنَّمَا غَنِمْتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَإِنَّ لِلَّهِ خُمُسَهُ، وَلِلرَّسُولِ وَلِذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَابْنِ السَّبِيلِ إِنْ كُنْتُمْ

сиротам, бідним і подорожнім, якщо ви вірите в Аллаха й у те, що зіслали Ми рабу Нашому в День Розрізнення — День, коли зустрілися два війська. Аллах спроможний на кожную річ!

Масться на увазі битва під Бадром. «Його Посланцю та його родичам»: мова йде про рід Гашім та 'Абд аль-Муталіб.

42. Ось ви були на ближчому боці долини, вони — на віддаленому, а караван був нижче від вас. Якби ви домовилися одне з одним, то не зустрілися б у погодженому місці; але все відбулося так, щоб Аллах довершив справу, яка вже була вирішена, щоб від ясного доказу загинув той, хто загинув, і щоб від ясного доказу жив той, хто буде жити. Аллах — Всечуючий, Всезнаючий!

Ідеться про битву під Бадром. Ібн Касір коментує: «Всевишній каже, що Він зібрав вас разом із вашим ворогом у місці, про яке ви не домовлялися. Це відбулося для того, щоб допомогти вам проти них і піднести слово істини над словом неправди. Справа стала ясною, доказ — беззаперечним, аргументи — переконливими, тож ні в кого не лишилося... жодного сумніву». Аль-Багаві наводить слова Катади: «Щоб збився зі шляху той, хто відійшов

ءَامَنْتُمْ بِاللّٰهِ وَمَا أُنزِلْنَا عَلٰٓى عَبْدِنَا يَوْمَ
الْفُرْقَانِ يَوْمَ التَّمٰٓتِى الْجَمْعَانِ وَاللّٰهُ عَلٰٓى
كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ﴿٤٢﴾

إِذْ أَنْتُمْ بِالْعُدْوَةِ الدُّنْيَا وَهُمْ بِالْعُدْوَةِ
الْقُصْوَى وَالرَّكْبُ أَسْفَلَ مِنْكُمْ وَلَوْ
تَوَاعَدْتُمْ لَأَخْتَلَفْتُمْ فِي الْمِيعَادِ وَلَكِنْ
لَيَقْضِىَ اللّٰهُ أَمْرًا كَانَ مَفْعُولًا لِيَهْلِكَ
مَنْ هَلَكَ عَن بَيْتِنَا وَيَحْيٰى مَنْ حَيَّ
عَن بَيْتِنَا وَإِنَّ اللّٰهَ لَسَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٤٢﴾

від ясного доказу, а пристав на прямий шлях той, хто йде до ясного доказу».

43. Ось Аллах показав тобі уві сні, що їх мало. Та якби Він показав тобі, що їх багато, то ви втратили б відвагу й почали б сперечатися про наказ. Та Аллах уберіг вас! Воістину, Він знає, що в серцях!
44. Ось Він показав їх для вас, коли ви зустрілися, як нечисленних у ваших очах, а вас показав нечисленними в їхніх очах — щоб Аллах довершив справу, яка вже була вирішена. І до Аллаха повертаються всі справи!
45. О ви, які увірували! Коли ви стикаєтесь із [ворожим] загоном, то будьте міцні й згадуйте Аллаха часто — можливо, ви матимете успіх!
46. Коріться Аллаху, Його Посланцю й не сперечайтесь, інакше втратите свою відвагу й зникне сила ваша! Терпіть, воістину, Аллах — із тими, хто терпить!
47. І не будьте як ті, що погордо вийшли зі своїх осель, хизуючись перед людьми, і які збивали інших зі шляху Аллаха. Аллах осягає те, що вони роблять!

إِذْ يُرِيكَهُمُ اللَّهُ فِي مَنَامِكَ قَلِيلًا وَلَوْ
أَرَدْنَا لَهُمْ كَثِيرًا لَفُشِنَاهُمُ
وَلَتَنَزَعَنَّ فِي الْأَمْرِ وَلَكِنَّ اللَّهَ سَلَّمَ
إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٤٣﴾

وَإِذْ يُرِيكُمُوهُمْ إِذِ التَّفَيُّتُمْ فِي أَعْيُنِكُمْ
قَلِيلًا وَيُقَالُ لَكُمْ فِي أَعْيُنِهِمْ لِيَقْضِيَ اللَّهُ
أَمْرًا كَانَ مَفْعُولًا وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ
الْأُمُورُ ﴿٤٤﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا لَقِيتُمْ فُجْرًا
فَانصَبُوا وَادْكُرُوا اللَّهَ كَثِيرًا
لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٤٥﴾

وَاطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَا تَنَازَعُوا
فَتَفْشَلُوا وَتَذْهَبَ رِيحُكُمْ وَأَصْبِرُوا
إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ ﴿٤٦﴾

وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ خَرَجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ
بَطْرًا وَرِثَاةَ النَّاسِ وَيَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ
اللَّهِ وَاللَّهُ يَمَاعِمْ لَمَاتٍ مُّحِيطٌ ﴿٤٧﴾

*Ідеться про багатобожників,
чий загін вийшов на боротьбу з
мусульманами.*

48. Ось шайтан прикрасив для них вчинки їхні та сказав: «Сьогодні вас не переможе ніхто з людей! Я — ваш покровитель!» Та коли два загони побачили одне одного, то він повернувся на своїх п'ятах і сказав: «Я зрікаюся вас! Я бачу те, чого ви не бачите й боюся Аллаха! Аллах — суворий у покаранні!»

49. Ось лицеміри й ті, в чийх серцях хвороба, сказали: «Звабила їх релігія їхня!» Але якщо хтось покладається на Аллаха, то, воістину, Аллах — Всемогутній, Мудрий!

50. Якби ти бачив, як ангели забирають невірних! Вони б'ють їх по обличчю та спинах: «Скуштуйте палючої карі!»

51. Це вам за те, що зробили руки ваші. Воістину, Аллах не чинить несправедливо з рабами!»

52. Так само чинив рід Фірауна й ті, які жили перед ними. Вони не повірили в знамення Аллаха, тож Аллах схопив їх за гріхи їхні! Воістину, Аллах — Сильний та суворий у покаранні!

وَأَذَيْنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ أَعْمَالَهُمْ وَقَالَ
لَأَغَالِبَ لَكُمْ الْيَوْمَ مِنَ النَّاسِ وَإِنِّي
جَارٌ لَّكُمْ فَلَمَّا تَرَأَتِ الْفِئَتَانِ
نَكَصَ عَلَى عَقْبَيْهِ وَقَالَ إِنِّي بريءٌ
مِّنْكُمْ إِنِّي أَرَى مَا لَا تَرَوْنَ إِنِّي
أَخَافُ اللَّهَ وَاللَّهُ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٤٨﴾

إِذ يَقُولُ الْمَتَفِقُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم
مَّرَضٌ عَرَّهٗ هَؤُلَاءِ دِينُهُمْ وَمَن يَتَوَكَّلْ
عَلَى اللَّهِ فَإِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٤٩﴾

وَلَوْ تَرَى إِذِ اتَّوَفَّى الَّذِينَ كَفَرُوا
الْمَلَائِكَةَ يُضْرِبُونَ وُجُوهُهُمْ
وَأَدْبُرَهُمْ وَذُوقُوا عَذَابَ الْحَرِيقِ ﴿٥٠﴾

ذَٰلِكَ بِمَا قَدَّمْتِ أَيْدِيكُمْ وَأَنَّ اللَّهَ
لَيْسَ بِظَلَمٍ لِلْعَبِيدِ ﴿٥١﴾

كَذَٰبُ آلِ فِرْعَوْنَ وَالَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ
كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ فَأَخَذَهُمُ اللَّهُ
يَذُوبُهُمْ إِنَّ اللَّهَ قَوِيٌّ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٥٢﴾

53. Це так, бо Аллах не змінює Своєї милості, даної якомусь народу, поки вони не змінять того, що в їхніх душах. Воістину Аллах — Всечуючий і Всезнаючий!

54. Так само чинив рід Фірауна й ті, які жили перед ними. Вони сприйняли як брехню знамення Господа свого, тож Ми знищили їх за гріхи їхні, а рід Фірауна Ми втопили! Усі вони були нечестивцями.

55. Воістину, найгірші з творинь перед Аллахом — це ті, які не увірували й не увірують,

56. ті, з якими ти укладаєш договір, а вони щоразу порушують його й не бояться [Аллаха]!

Ідеться про мединські племена бані Надір і бані Курайза, які підтримували багатобожників Мекки.

57. Якщо ти зійдешся з ними на війні, то, покаравши їх, налякай тих, хто їх підтримує. Можливо, вони пам'ятатимуть!

58. Якщо ти боїшся зради з боку деяких людей, то розірви із ними [угоду], щоб усі були рівні. Воістину, Аллах не любить зрадників!

59. Нехай не думають невіруючі, що втечуть! Воістину, вони слабкі для цього!

ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ لَمْ يَكُ مُغَيِّرًا نِعْمَةً أَنْعَمَهَا عَلَى قَوْمٍ حَتَّى يُغَيِّرُوا مَا بِأَنْفُسِهِمْ وَأَنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٥٣﴾

كَذَّابٌ ءَالَ فِرْعَوْنَ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا رَبِّهِمْ فَأَهْلَكْنَاهُمْ بِذُنُوبِهِمْ وَأَعْرَفْنَا ءَالَ فِرْعَوْنَ وَكُلَّ كَانُوا ظَالِمِينَ ﴿٥٤﴾

إِنَّ شَرَّ الدَّوَابِّ عِنْدَ اللَّهِ الَّذِينَ كَفَرُوا فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٥٥﴾

الَّذِينَ عَاهَدْتَ مِنْهُمْ ثُمَّ يَنْقُضُونَ عَهْدَهُمْ فِي كُلِّ مَرْوَةٍ وَهُمْ لَا يُتَّقُونَ ﴿٥٦﴾

فَإِذَا تَتَفَقَّهُهُمْ فِي الْحَرْبِ فَتَرُدُّبِهِمْ مَنْ خَلَفَهُمْ لَعَلَّهُمْ يَذَّكَّرُونَ ﴿٥٧﴾

وَمَا تَخَافُ مِنْ قَوْمٍ خِيَانَةٍ فَأَبْدِلِ إِلَيْهِمْ عَلَى سَوَاءٍ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْخَائِبِينَ ﴿٥٨﴾

وَلَا يَخْشَى الَّذِينَ كَفَرُوا سُبُوحًا عَلَيْهِمْ لَا يُعْجِزُونَ ﴿٥٩﴾

60. Приготуйте проти них скільки зможете сили та бойових коней — цим ви налякасте ворога Аллаха й вашого ворога, та інших [ворогів], про яких ви не знаєте, але яких знає Аллах. І що б ви не витратили на шляху Аллаха, вам сповна повернуть це й не вчинять із вами несправедливо!

61. Якщо вони оберуть мир, то обирай його й ти. І покладай сподівання на Аллаха. Воістину, Він — Всечуючий та Всезнаючий!

62. Та якщо вони захочуть зрадити тебе, то, воістину, достатньо тобі Аллаха! Це Він підтримав тебе Своєю допомогою та віруючими

63. і з'єднав їхні серця. Навіть якби ти витратив усе, що на землі, то не з'єднав би їхніх сердець. Це Аллах з'єднав їх! Воістину, Він — Всемогутній, Мудрий!

64. О Пророче! Достатньо для тебе Аллаха й віруючих, які йдуть за тобою!

65. О Пророче! Спонукай віруючих до боротьби! Якщо серед вас буде двадцять витривалих, то вони переможуть дві сотні; а якщо таких буде сотня, то вони переможуть тисячу невіруючих,

وَأَعِدُّوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ وَمِنْ رِبَاطِ الْخَيْلِ تُرْهِمُونَ بِهِ عَدُوَّ اللَّهِ وَعَدُوَّكُمْ وَآخَرِينَ مِنْ دُونِهِمْ لَا تَعْلَمُونَهُمُ اللَّهُ يَعْلَمُهُمْ ۗ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ شَيْءٍ فِي سَبِيلِ اللَّهِ يُوَفَّ إِلَيْكُمْ وَأَنْتُمْ لَا تُظْلَمُونَ ﴿٦٠﴾

﴿٦١﴾ وَإِنْ جَاءَكُمْ السَّلَامُ فَأَجْحَ لَهَا وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ ۚ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٦١﴾

وَأِنْ يُرِيدُوا أَنْ يَخْدَعُوكَ فَإِنَّ حَسْبَكَ اللَّهُ ۗ هُوَ الَّذِي آتَاكَ بِضَرِيحِهِ وَالْمُؤْمِنِينَ ﴿٦٢﴾

وَأَلَّفَ بَيْنَ قُلُوبِهِمْ لَوْ أَنْفَقْتَ مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا مَا أَلَّفْتَ بَيْنَ قُلُوبِهِمْ وَلَا كُنَّ اللَّهُ أَلْفَ بَيْنَهُمْ ۗ إِنَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٦٣﴾

يَتَّبِعُهَا النَّبِيُّ حَسْبَكَ اللَّهُ وَمَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٦٤﴾

يَتَّبِعُهَا النَّبِيُّ حَرِيصٌ الْمُؤْمِنِينَ عَلَى الْقِتَالِ ۚ إِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ عَشْرُونَ صَابِرُونَ يَغْلِبُوا أَمَاطِينَ ۚ وَإِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ مِائَةٌ يَغْلِبُوا أَلْفًا مِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا ۚ وَإِنَّمَا

адже ті — люди, які не розуміють!

66. Але нині Аллах бажає для вас полегшення, знаючи, що ви — слабкі. Тож якщо буде серед вас сотня витривалих, то вони переможуть дві сотні; а якщо таких буде тисяча, то, з дозволу Аллаха, вони переможуть дві тисячі. Воістину, Аллах — із витривалими!
67. Не годиться пророку брати полонених, доки він не підкорить тих, хто на землі. Ви бажаєте прикрас земного життя, а Аллах бажає життя наступного. Аллах — Всемогутній, Мудрий!
68. Якби перед тим не було припису Аллаха, то ви б зазнали великої кари за те, що взяли.
Ідеться про викуп, отриманий за полонених у битві під Бадром.
69. Споживайте з того, що ви захопили як здобич, дозволену й добру. І бійтеся Аллаха. Воістину, Аллах — Прощаючий, Милосердний!
70. О Пророче! Скажи полоненим, які знаходяться у руках ваших: «Аллах знає про добро в ваших серцях. Він дарує вам краще за те, що у вас відібрали та простить вас. Аллах — Прощаючий, Милосердний!»

قَوْمٌ لَا يَفْقَهُونَ ﴿٦٥﴾

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ عَزَمَ عَلَيْكُمْ وَعَلِمَ أَنَّ فِيكُمْ
ضَعْفًا فَإِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ مِائَةٌ صَابِرَةٌ يَغْلِبُوا
مِائَتَيْنِ وَإِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ أَلْفٌ يَغْلِبُوا
أَلْفَيْنِ بِإِذْنِ اللَّهِ وَاللَّهُ مَعَ الصَّابِرِينَ ﴿٦٦﴾

مَا كَانَ لِنَبِيِّ أَنْ يَكُونَ لَهُ وَاَسْرَى حَتَّى
يُخْرَجَ فِي الْأَرْضِ تُرِيدُونَ عَرَصَ الدُّنْيَا
وَاللَّهُ يُرِيدُ الْآخِرَةَ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٦٧﴾

لَوْلَا كِتَابٌ مِنَ اللَّهِ سَبَقَ لَمَسَّكُمْ فِيمَا أَخَذْتُمْ
عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٦٨﴾

فَكُلُوا مِمَّا عَنَمْتُمْ حَلَالًا طَيِّبًا وَاتَّقُوا اللَّهَ
إِنَّ اللَّهَ عَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٦٩﴾

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لِمَنْ فِي أَيْدِيكُمْ مِنَ
الْأَسْرَى إِنْ يَعْلَمِ اللَّهُ فِي قُلُوبِكُمْ خَيْرًا
يُؤْتِكُمْ خَيْرًا مِمَّا أُخِذَ مِنْكُمْ وَيَغْفِرَ لَكُمْ
وَاللَّهُ عَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٧٠﴾

71. Та якщо вони захочуть зрадити тебе, то вони зрадили Аллаха ще раніше, але Він дарував [вам] владу над ними. Аллах — Всезнаючий, Мудрий!

72. Воістину, ті, які увірували, переселилися й боролися на шляху Аллаха, жертвуючи своїм майном і душами, і ті, які дали притулок іншим і допомагали їм, — приятелі одне одному! А ті, які увірували й не переселилися, не можуть бути вашими приятелями, поки не переселяться! Якщо вони проситимуть у вас допомоги в справах релігії, то допоможіть їм, але не проти людей, із якими ви маєте договір. Воістину, Аллах бачить те, що ви робите!
«Увірували й не переселилися»
— ідеться про мусульман, які залишилися в Мецці.

73. Ті, які не увірували, приятелюють одне з одним. Якщо ви не зробите так само, на землі постане смута й велике безчестя!

74. А ті, які увірували, переселилися й боролися на шляху Аллаха, і ті, які дали притулок іншим і допомагали їм, — справжні віруючі! На них чекає прощення й щедрий наділ!

وَأَنْ يُرِيدُوا خِيَابَتَكَ فَقَدْ خَانُوا اللَّهَ مِنْ قَبْلُ فَأَمْكَنَ مِنْهُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٧١﴾

إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ ءَاوَوْا وَنَصَرُوا أُولَٰئِكَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَلَمْ يُهَاجِرُوا مَا لَكُمْ مِنْ وَبَالِهِمْ مِنْ شَيْءٍ حَتَّىٰ يُهَاجِرُوا وَإِنِ اسْتَنْصَرُوكُمْ فِي الدِّينِ فَعَلَيْكُمْ النَّصْرُ إِلَّا عَلَىٰ قَوْمٍ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُم مِّيثَاقٌ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٧٢﴾

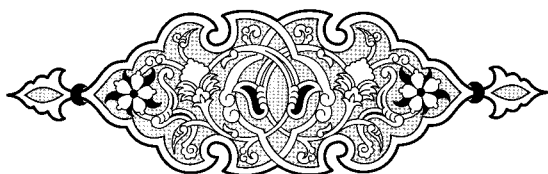
وَالَّذِينَ كَفَرُوا بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ ۖ إَلَّا تَتَقَالَوْهُ تَكُنْ فِي الْأَرْضِ وَفَسَادٌ كَثِيرٌ ﴿٧٣﴾

وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ ءَاوَوْا وَنَصَرُوا أُولَٰئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُونَ حَقًّا لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ﴿٧٤﴾

75. А ті, які увірували пізніше, переселилися й боролися поряд із вами — одні з вас. Але родичі ближчі одне одному, згідно з Писанням Аллаха. Воістину, Аллах — про кожну річ Знаючий!

Згідно з коментарями, йдеться про успадкування майна (ібн Касір).

وَالَّذِينَ آمَنُوا مِن بَعْدُ وَهَاجَرُوا وَجَّهَدُوا
 مَعَكُمْ فَأُولَٰئِكَ مِنكُمْ وَأُولَٰئِكَ الْأَرْحَامُ
 بَعْضُهُمْ أَوْلَىٰ بِبَعْضٍ فِي كِتَابِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ
 بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٧٥﴾

Сура 9. Ат-Тауба («Каяття»)

1. Аллах і Його Посланець зрікаються договорів, які ви уклали з багатобожниками!
2. Подорожуйте землю протягом чотирьох місяців, але знайте, що вам не послабити Аллаха! Воістину, Аллах принизить невірнучих!

Ідеться про чотири заборонені місяці: мухаррам, раджаб, зу ль-када, зу ль-хіджа, під час яких військові дії заборонені.

3. У день великого хадджу Аллах і Його Посланець проголосять людям, що Аллах і Його Посланець зрікаються багатобожників. Якщо ви покається, то це буде краще для вас! А якщо відвернетесь, то знайте, що вам не послабити Аллаха! Сповісти ж тим, які не вірують, добру звістку про болісну кару!

«Великий хаддж» — відповідно до тлумачень сподвижників та їхніх послідовників, мається на увазі стояння на горі Арафат під час хадджу (ібн Касір).

4. Виняток — ті багатобожники, з якими ви маєте договір, і які ні в чому не порушували його й не підтримували нікого проти

بَرَاءَةٌ مِّنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ إِلَى الَّذِينَ عَاهَدْتُمْ
مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿١﴾

فَيَسْجُورُ فِي الْأَرْضِ أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ وَعَلِمُوا
أَنَّكُمْ عَلَيْهِمْ مُّعْجِزٌ مِنَ اللَّهِ وَأَنَّ اللَّهَ مُخْزِي
الْكَافِرِينَ ﴿٢﴾

وَأَذَانَ مِّنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ إِلَى النَّاسِ يَوْمَ الْحَجِّ
الْأَكْبَرِ أَنَّ اللَّهَ بَرِيءٌ مِّنَ الْمُشْرِكِينَ
وَرَسُولُهُ إِن تَابْتُمْ فَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ وَإِن
تَوَلَّيْتُمْ فَأَعْلَمُوا أَنَّكُمْ عَلَيْهِمْ مُّعْجِزٌ مِنَ اللَّهِ
وَيَنْبَشِرِ الَّذِينَ كَفَرُوا وَعَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٣﴾

إِلَّا الَّذِينَ عَاهَدْتُمْ مِّنَ الْمُشْرِكِينَ ثُمَّ لَمْ
يَنْقُصُواكُمْ شَيْئًا وَلَمْ يُظَاهِرُوا عَلَيْكُمْ أَحَدًا
فَاتِّمُوا إِلَيْهِمْ عَهْدَهُمْ إِلَىٰ مُدَّتِهِمْ إِنَّ اللَّهَ

يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ ﴿٩﴾

вас. Дотримуйтеся договору з ними протягом визначеного там строку. Воістину, Аллах любить богобоязливих!

5. А коли минуть заборонені місяці, то вбивайте багатобожників, де б ви їх не знайшли, беріть їх у полон, оточуйте їх і влаштовуйте проти них різні засідки; але якщо вони покаються, будуть звершувати молитву й давати закят, то звільніть для них шлях. Воістину, Аллах — Прощаючий, Милосердний!

Айати, які стосуються боротьби з невіруючими, слід розуміти в історичному контексті.

6. Але якщо хтось із багатобожників проситиме в тебе захисту, то захисти його, щоб він міг чути слово Аллаха. Потім відведи його в безпечне місце, бо вони — люди, які ще не знають!

«Ці люди — невігласи, вони не розуміють доказу від Аллаха, не знають, що означатиме віра в Аллаха, якщо вони увірують; не знають про злочин та гріх, які тягне за собою нехтування вірою в Аллаха!» (ат-Табарі).

7. Хіба в багатобожників може бути якийсь договір із Аллахом і Його Посланцем, окрім

فَإِذَا انسَلَخَ الْأَشْهُرُ الْحُرُمُ فَاقْتُلُوا
الْمُشْرِكِينَ حَيْثُ وَجَدْتُمُوهُمْ وَخُذُوهُمْ
وَأَحْضِرُوهُمْ وَأَقْعُدُوا لَهُمْ كُلَّ مَرْصِدٍ
فَإِن تَابُوا وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ
فَخَلَوْا سَبِيلَهُمْ إِنَّ اللَّهَ عَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٩﴾

وَإِن أَحَدٌ مِّنَ الْمُشْرِكِينَ اسْتَجَارَكَ
فَأَجِرْهُ حَتَّىٰ يَسْمَعَ كَلِمَةَ اللَّهِ ثُمَّ أَبْلِغْهُ
مَأْمَنَهُ ۚ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٩﴾

كَيْفَ يَكُونُ لِلْمُشْرِكِينَ عَهْدٌ عِنْدَ اللَّهِ
وَعِنْدَ رَسُولِهِ إِلَّا الَّذِينَ عَلِمْتَ عِنْدَ

тих, які уклали його біля Забороненої Мечеті? Якщо вони вірні вам, то будьте й ви їм вірні. Воістину, Аллах любить богобоязливих!

8. Як же це можливо? Якщо вони переможуть вас, то не зберігатимуть у відносинах із вами ні родинних зв'язків, ні угод. На словах вони намагаються догодити вам, але в серцях їхніх — відраза. Більшість із них — нечестивці!
9. Вони продають знамення Аллаха за мізерну ціну й збивають інших зі шляху Його. Які мерзотні їхні вчинки!
10. У відносинах із віруючими вони не зберігають ні родинних зв'язків, ні угод. Вони — ті, хто порушує межі!
11. Та якщо вони покаються, будуть звершувати молитву й давати закят, то стануть вашими братами в релігії. Ми пояснюємо знамення для людей знаючих!
12. Якщо вони, уклавши договір, порушать свої клятви й почнуть ганити вашу релігію, то ставайте до боротьби з провідниками невір'я, бо вже не діють клятви їхні! Можливо, вони припинять!

الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ فَمَا اسْتَقَامُوا لَكُمْ فَاسْتَقِيمُوا لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ ﴿٧﴾

كَيْفَ وَإِنْ يَظْهَرُوا عَلَيْكُمْ لَا يَرْقُبُوا فِيكُمْ إِلَّا وَلَا ذِمَّةً يُرْضُونَكُمْ بِأَفْوَاهِهِمْ وَتَأْبَىٰ قُلُوبُهُمْ وَأَكْرَهُمْ فَلَيْسُوا بِمُعْتَدُونَ ﴿٨﴾

أَشْرَوْا بِعَايَتِ اللَّهِ ثَمَنًا قَلِيلًا فَصَدُّوا عَن سَبِيلِهِ إِنَّهُمْ سَاءَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٩﴾

لَا يَرْقُبُونَ فِي مُؤْمِنٍ إِلَّا وَلَا ذِمَّةً وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُعْتَدُونَ ﴿١٠﴾

فَإِنْ تَابُوا وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ فَإِخْوَانُكُمْ فِي الدِّينِ وَنَفَصِلُ الْأَيْتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿١١﴾

وَإِنْ تَكْفُرُوا بَعْدَ عَهْدِهِمْ وَطَعَنُوا فِي دِينِكُمْ فَقَنْبَلُوا بِهِنَّ أَلْكَفُرِ إِنَّهُمْ لَا آيْمَنَ لَهُمْ لَعَنَهُمُ اللَّهُ يَنْتَهُونَ ﴿١٢﴾

13. Невже ви не станете до боротьби з людьми, які порушили свої клятви й мали намір вигнати Посланця? Вони почали перші! Невже ви боїтесь їх? Аллах має більше права на те, щоб Його боятися, якщо ви віруєте!

أَلَا تَقْتُلُونَ قَوْمًا نَكَثُوا أَيْمَانَهُمْ
وَهُمْ يُبَايِعُكَ الرَّسُولَ وَهُمْ
بَدَءُكُمْ وَأُولَٰئِمْ أَتَّخَشَوْنَهُمْ فَأَلَّ اللَّهُ
أَحَقُّ أَنْ تَخْشَوْهُ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١٣﴾

14. Боріться проти них, і Аллах каратиме їх вашими руками! Він принизить їх, а вам допоможе проти них і зцілить груди віруючих людей,

فَتَلُوهُمْ بِعَدَابِ اللَّهِ فَإِذَا يَأْتِيكُمْ
وَيُخْزِيهِمْ وَيُنْصِرُكُمْ عَلَيْهِمْ وَيَشْفِي صُدُورَ
قَوْمٍ مُّؤْمِنِينَ ﴿١٤﴾

15. видаливши гнів із їхніх сердець. Аллах приймає каяття того, кого побажає. Аллах — Всезнаючий, Мудрий!

وَيَذِهُبُ عَنِ ظُلُومِهِمْ وَيَتُوبُ اللَّهُ عَلَىٰ
مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿١٥﴾

16. Невже ви думали, що вас залишать у спокої, і Аллах не знатиме тих серед вас, які боролися й не брали собі помічників замість Аллаха, Його Посланця й віруючих? Аллаху відомо, що ви робите!

أَمْ حَسِبْتُمْ أَنْ تُتْرَكُوا وَلَمَّا يَعْلَمِ اللَّهُ الَّذِينَ
جَاهَدُوا مِنْكُمْ وَلَمْ يَتَّخِذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ
وَلَا رَسُولِهِ وَلَا الْمُؤْمِنِينَ وَلِجَنَّةٍ
وَاللَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٦﴾

17. Не годиться багатобожникам прислужувати в місцях поклоніння Аллаху, адже вони самі свідчать про своє невір'я. Марні їхні вчинки й будуть вони у вогні довіку!

مَا كَانَ لِلْمُشْرِكِينَ أَنْ يَعْمُرُوا مَسْجِدَ اللَّهِ
شَاهِدِينَ عَلَىٰ أَنْفُسِهِمْ بِالْكَفْرِ أُولَٰئِكَ
حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فِي النَّارِ هُمْ
خَالِدُونَ ﴿١٧﴾

«Місця поклоніння Аллаху»

— мечеті (масаджід, мн.

від масджід — «там, де поклоняються»). Раніше

багатобожники ремонтували

Заборонену Мечеть, накривали

Каабу й давали воду прочанам, проте цей аят передав усі повноваження мусульманам (аль-Багавві з посиланням на переказ від ібн Аббаса).

18. У місцях поклоніння Аллаху прислужують ті, які увірували в Аллаха й в Останній День, звершують молитву, дають закят і не бояться нікого, крім Аллаха! Можливо, саме вони йдуть прямим шляхом!

Як пояснюють тлумачі Корану (ат-Табарі, аль-Багавві, ібн Касір), аса («можливо») тут має обов'язкову дію, тобто вони справді «йдуть прямим шляхом».

19. Невже ви вважаєте рівними тих, хто дає воду прочанам і прислугує в місцях поклоніння й тих, хто увірував в Аллаха, Останній День і боровся на шляху Аллаха? Не рівні вони перед Аллахом! Аллах не веде прямим шляхом людей несправедливих!

20. Ті, які увірували, переселилися й боролися на шляху Аллаха, жертвуючи своє майно та душі, мають вищий ступінь перед Аллахом! Саме вони й матимуть успіх!

21. Господь їхній сповістить їм добру звістку про милість від Себе, ласку й сади, де їх чекає нетлінна благодать!

إِنَّمَا يَعْمُرُ مَسَاجِدَ اللَّهِ مِنْ ءَامِنٍ بِاللَّهِ
وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَأَقَامَ الصَّلَاةَ وَءَاتَى
الزَّكَاةَ وَلَمْ يَخْشَ إِلَّا اللَّهَ فَعَسَىٰ أُولَٰئِكَ
أَنْ يَكُونُوا مِنَ الْمُهْتَدِينَ ﴿١٨﴾

﴿١٨﴾ أَجَعَلْتُمْ سَفَايَةَ الْحَاجِّ وَعِمَارَةَ
الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ كَمَنْ ءَامَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ
الْآخِرِ وَجَاهَدَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ لَا يَسْتَوُونَ عِنْدَ
اللَّهِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿١٩﴾

الَّذِينَ ءَامَنُوا وَهَاجَرُوا وَجَاهَدُوا فِي سَبِيلِ
اللَّهِ بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ أَعْظَمُ دَرَجَةً عِنْدَ
اللَّهِ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْفَائِزُونَ ﴿٢٠﴾

يَبْسُرُهُمْ رَبُّهُمْ بِرَحْمَةٍ مِنْهُ وَرِضْوَانٍ
وَجَاتٍ لَهُمْ فِيهَا نَعِيمٌ مُّقِيمٌ ﴿٢١﴾

22. Вони будуть там довіку!
Воістину, в Аллаха велика
винагорода!
23. О ви, які увірували! Не беріть
собі за приятелів батьків і братів
ваших, які віддали перевагу
невір'ю перед вірою. Хто з вас
буде приятелювати з ними, той
— нечестивець!
24. Скажи: «Якщо ваші батьки,
діти, брати, дружини, родини,
накопичене майно, торгівля —
застою в якій боїтесь — і любі
вам житла миліші за Аллаха,
Його Посланця й зусиль на Його
шляху, то чекайте, поки Аллах
не явить наказу Свого! Аллах
не веде прямим шляхом людей
нечестивих!»
25. Аллах уже підтримав вас
у багатьох місцях і в день
Хунайну, коли вражала вас
численність ваша, яка нічим не
допомогла вам. Стала вузькою
для вас широка земля, й ви
повернулися спинами!
*«День Хунайну» — битва
мусульман із багатобожниками
племен Гаувазін та Сакіф, яка
відбулася у 630 роуі в долині між
Меккою й Таїфом.*
26. Та потім Аллах зіслав спокій
Своєму Посланцю й віруючим,
зіслав війська, яких ви не
бачите, і скарвав невіруючих.
Така відплата невіруючим!

خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا إِنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ وَأَجْرُهُ
عَظِيمٌ ﴿٢٢﴾

يَتَّخِذُهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَتَّخِذُوا
ءَابَاءَكُمْ وَءِخْوَانَكُمْ ءَوَالِيَاءَ إِن
أَسْتَحَبُّوا إِلَّكَ فَمَنْ عَلَى الْإِيمَنِ وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ
مِنْكُمْ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٢٣﴾

قُلْ إِن كَانَ ءَابَاؤُكُمْ وَءَبْنَاؤُكُمْ
وَءِخْوَانُكُمْ وَأَزْوَاجُكُمْ وَعَشِيرَتُكُمْ
وَءَمَوَالٌ ءَقْتَرَفْتُمُوهَا وَتَجْدِرُهَا تَخْشَوْنَ
كَسَادَهَا وَمَسَاكِنُ تَرْضَوْنَهَا أَحَبَّ
إِلَيْكُمْ مِنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَجِهَادٍ فِي
سَبِيلِهِ فَتَرْتَضَوْنَ أَحَقَّ بِأُنْىِٕ اللَّهِ بِءَمْرِهِ
وَاللَّهُ لَا يَهْدَى الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ﴿٢٤﴾

لَقَدْ نَصَرَكُمُ اللَّهُ فِي مَوَاطِنَ كَثِيرَةٍ وَيَوْمَ
حُنَيْنٍ إِذْ أَعْجَبَتْكُمْ كَرْبَتُكُمْ
فَلَمْ تَغْنَمْ عَنْكُمْ شَيْئًا وَضَافَتْ عَلَيْكُمْ
الْأَرْضُ بِمَآرِحَبَتِ ثُمَّ وَلَّيْتُمْ مُدْبِرِينَ ﴿٢٥﴾

ثُمَّ أَنزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَى رَسُولِهِ
وَعَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَأَنزَلَ جُنُودًا لَّمْ تَرَوْهَا
وَعَذَّبَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَذَلِكُمْ جَزَاءُ
الْكَافِرِينَ ﴿٢٦﴾

27. Потім Аллах прийме каяття тих, кого побажає. Аллах — Прощаючий, Милосердний!

ثُمَّ يَتُوبُ اللَّهُ مَنۢ بَعَدَ ذَٰلِكَ عَلَىٰ مَنۢ يَّشَاءُ ۗ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٢٧﴾

28. О ви, які увірували! Багатобожники — нечисті. Тож, починаючи від цього року, нехай не наближаються до Забороненої Мечеті. А якщо ви боїтеся бідності, то Аллах збагатить зі Своєї ласки, кого побажає! Воістину, Аллах — Всезнаючий, Мудрий!

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِنَّمَا الْمُشْرِكُونَ نَجَسٌ فَلَا يَقْرَبُوا الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ بَعْدَ عَاهِمِهِ هَذَا وَإِن خِفْتُمْ عَيْلَةً فَسَوْفَ يُغْنِيكُمُ اللَّهُ مِن فَضْلِهِ ۗ إِن شَاءَ ۗ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٢٨﴾

29. Боріться з тими з людей Писання, які не вірують ні в Аллаха, ні в Останній День, які не забороняють того, що заборонив Аллах і Його Посланець, які не коряться істинній релігії, поки вони не платитимуть власноруч данини й не будуть принижені.

فَلْتَأْتُوا الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَلَا يَوْمِ الْآخِرِ وَلَا يُحَرِّمُونَ مَا حَرَّمَ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَلَا يَدِينُونَ رِيبَ الْحَقِّ مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ حَتَّىٰ يُعْطُوا الْجِزْيَةَ عَن يَدٍ وَهُمْ صَاغِرُونَ ﴿٢٩﴾

30. Сказали юдеї: «Узайр — син Аллаха!» Сказали християни: «Месія — син Аллаха!» Ці слова з їхніх вуст схожі на слова невірючих, які жили раніше. Нехай знищить їх Аллах! Як же вони віддалилися!

وَقَالَتِ الْيَهُودُ عُزَيْرٌ ابْنُ اللَّهِ وَقَالَتِ النَّصَارَى الْمَسِيحُ ابْنُ اللَّهِ ۗ ذَٰلِكَ قَوْلُهُمْ بِأَفْوَاهِهِمْ يُضِلُّهُنَّ وَقَوْلَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِن قَبْلُ قَلَّ لَهُمُ اللَّهُ ۗ أَذَىٰ يُؤْفَكُونَ ﴿٣٠﴾

Ат-Табарі та інші тлумачі

Корану коментують так:

«Переказують від сина Аббаса,

що він сказав: прийшла до

Посланця Аллаха (мир йому і

благословення Аллаха) група

юдеїв: Саям бін Мішкам, Нуман

бін Ауфа, Шам бін Кайс і Малік бін ас-Сайф. Вони сказали: як ми підемо за тобою, залишивши свій напрям молитви? А ти ще й не вважаєш, що Узайр — син Бога! І тоді Аллах зіслав цей аят». Згідно з іншими переказами, пов'язаними з тлумаченнями цього, Узайра шанобливо називали «сином Божим», адже він поновив значення Таурату (Тори) в юдейській громаді. Саме тому Узайра часто ототожнюють з біблійним Ездрую.

31. Вони беруть собі за Господа, крім Аллаха, своїх учених, ченців і Месію, сина Мар'ям. Але ж їм наказували поклонятися Єдиному Богу! Немає бога, крім Нього! Пречистий Він від того, що додають Йому!
32. Вони прагнуть загасити світло Аллаха своїми вустами, та Аллах бажає довершити світло Своє, хоч би це й було ненависне для невірних!
33. Він — Той, Хто послав Свого Посланця з прямим шляхом і релігією істини, щоб перевершити нею всі інші релігії, хоч би це й було ненависне для багатобожників!
34. О ви, які увірували! Воістину, багаті хто з учених і ченців неправедно пожирає майно

اتَّخَذُوا أَحْبَارَهُمْ وَرُهْبَانَهُمْ أَرْبَابًا
مِّن دُونِ اللَّهِ وَالْمَسِيحَ ابْنَ مَرْيَمَ
وَمَا أُمْرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا إِلَهًا
وَاحِدًا لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ سُبْحَانَهُ
عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٢١﴾

يُرِيدُونَ أَن يُطْفِئُوا نُورَ اللَّهِ بِأَفْوَاهِهِمْ
وَيَأْتِي اللَّهُ إِلَّا آتَانِ بَيْتَهُ نُورَهُ وَلَوْ كَرِهَ
الْكَافِرُونَ ﴿٢٢﴾

هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَى
وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ
كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ ﴿٢٣﴾

* يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن كَثِيرًا
مِّنَ الْأَحْبَارِ وَالرُّهْبَانِ لَيَأْكُلُونَ

людей і збиває їх зі шляху Аллаха. А щодо тих, які накопичують золото й срібло та не жертвують його на шляху Аллаха, то сповісти їм добру звістку про болісну кару!

35. Того Дня його розтоплять у вогні пекла й затаврують ним їхні чола, боки та спини: «Ось те, що ви накопичували для себе. Тож скуштуйте того, що ви накопичували!»

36. Воістину, число місяців у Аллаха — дванадцять, як було записано в Писанні в день, коли Він створив небеса й землю. Чотири з них — заборонені. Це — істинна релігія, тож не будьте в цей час несправедливі самі до себе. Боріться з багатобожниками всі разом — так само, як разом ведуть боротьбу з вами вони. І знайте, що Аллах — із богобоязливими! *«Чотири заборонені місяці» — мухаррам, раджаб, зу ль-кадаа, зу ль-хіджа.*

37. Відкладання забороненого місяця збільшує невір'я. Це вводить в оману тих, які не вірують. Одного року вони дозволяють це, а іншого року забороняють, щоб вирівняти число [місяців], які Аллах зробив забороненими. Вони

أَمْوَالِ النَّاسِ بِالْأَيْدِي وَيَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ يَكْزُرُونَ الذَّهَبَ وَالْفِضَّةَ وَلَا يَنْفِقُونَهَا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٣٥﴾

يَوْمَ يُحْمَىٰ عَلَيْهَا فِي نَارِ جَهَنَّمَ فَتُكْوَىٰ بِهَا جِبَاهُهُمْ وَجُنُوبُهُمْ وَظُهُورُهُمْ هَذَا مَا كَنْزْتُمْ لِأَنْفُسِكُمْ فَذُوقُوا مَا كَنْزْتُمْ تَكْزُرُونَ ﴿٣٥﴾

إِنَّ عِدَّةَ الشُّهُورِ عِنْدَ اللَّهِ اثْنَا عَشَرَ شَهْرًا فِي كِتَابِ اللَّهِ يَوْمَ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ مِنْهَا أَرْبَعَةٌ حُرْمٌ ذَلِكَ الَّذِينَ أَلْقَيْتُمْ فَلَا تَظْلِمُوا فِيهِنَّ أَنْفُسَكُمْ وَقَاتِلُوا الْمُشْرِكِينَ كَآفَّةً كَمَا يُقَاتِلُونَكُمْ كَآفَّةً وَأَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ ﴿٣٦﴾

إِنَّمَا النَّسِيءُ زِيَادَةٌ فِي الْكُفْرِ يُضَلُّ بِهَا الَّذِينَ كَفَرُوا يُحْلُونَهُ عَامًا وَيُحَرِّمُونَهُ عَامًا لِيُؤْطِئُوا عِدَّةَ مَا حَرَّمَ اللَّهُ فَيَحْلُوا مَا حَرَّمَ اللَّهُ ذَٰلِكَ لَكُمْ لَكُمْ سُوءُ أَعْمَالِهِمْ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ﴿٣٧﴾

дозволяють те, що заборонив Аллах. Лихі вчинки їхні видаються їм прекрасними, та Аллах не веде прямим шляхом невіруючих людей!

Ідеться про багатобожників, які замінювали один із чотирьох місяців іншим, наприклад, як відзначає аль-Багавві, «перетворювали сафар на заборонений місяць, а мухаррам — на дозволений». Це робилося з метою продовження полювання та війн, заборонених у згадані чотири місяці.

38. О ви, які увірували! Що з вами? Коли говорять вам: «Виходьте на шлях Аллаха!», ви наче вгрузаєте в землю. Невже ви віддаєте перевагу земному життю перед життям наступним? Але ж мала насолода земного життя порівняно з життям наступним!
39. Якщо ви не вийдете, то Він скарає вас болісною карою та замінить вас іншим народом. Ви нічим не зашкодите Йому, а Аллах спроможний на кожен річ!
40. А якщо ви не допоможете [Посланцю], то вже допоміг йому Аллах, коли вигнали його ті, які не увірували. Він був одним із двох, коли вони сховалися в печері. Ось він

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا مَا لَكُمْ إِذَا قِيلَ لَكُمْ أَنْفِرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَتَأْتَقِلُّوْنَ إِلَى الْأَرْضِ أَرْضَيْكُمْ بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا مِنَ الْآخِرَةِ فَمَا مَتَّعَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا فِي الْآخِرَةِ إِلَّا قَلِيلٌ ﴿٣٨﴾

إِلَّا تَنْفِرُوا يُعَذِّبْكُمْ عَذَابًا أَلِيمًا وَيَسْتَبَدِلْ قَوْمًا غَيْرَكُمْ وَلَا تَضُرُّوهُ شَيْئًا وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٣٩﴾

إِلَّا تَضُرُّوهُ فَقَدْ نَصَرَهُ اللَّهُ إِذْ أَخْرَجَهُ الَّذِينَ كَفَرُوا ثَلَاثِينَ إِذْ هُمَا فِي الْغَارِ إِذْ يَقُولُ لِصَاحِبِهِ لَا تَحْزَنْ إِنَّ اللَّهَ مَعَنَا فَأَنْزَلَ اللَّهُ

сказав своєму приятелю: «Не журися! Воістину, Аллах — з нами!» Аллах зіслав йому спокій та підтримав його військом, якого ви не бачите. Він принизив слото тих, які не увірували. Слово Аллаха — найвище! Аллах — Всемогутній, Мудрий!

Супутником Пророка (мир йому і благословення Аллаха) під час гіджри з Мекки був Абу Бакр ас- Садик (нехай буде вдоволений ним Аллах). Разом вони сховалися в печері на горі Савр (ат-Табарі).

41. Вирушайте в похід, легко це буде вам чи важко, й докладайте зусиль, жертвуючи своє майно та душі на шляху Аллаха. Це краще для вас, якби ви тільки знали!

42. Якби здобич була легкою, а дорога — близькою, то вони б пішли за тобою, неодмінно! Але надто далеким видався їм шлях, і вони присягатимуться Аллахом: «Якби мали ми змогу, то вийшли б разом із вами!» Вони гублять самі себе, і знає Аллах, що вони — брехуни!

43. Нехай простить тебе Аллах! Чому ти дозволив це їм, поки не стало тобі зрозуміло, які з них правдиві, а які брехуни?

44. Ті, які вірують в Аллаха й в Останній День, не питають

سَكِينَتُهُ وَعَلَيْهِ وَأَيْدُهُ بِمُحَمَّدٍ لَمْ
تَرَوْهَا وَجَعَلَ كَلِمَةَ الَّذِينَ
كَفَرُوا السُّفْلَىٰ وَكَلِمَةُ اللَّهِ هِيَ
الْعُلْيَىٰ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٤١﴾

أَفِرُّوْا خِفَافًا وَثِقَالًا وَجَهْدًا
يَأْمُرُكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ
ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ
تَعْلَمُونَ ﴿٤٢﴾

لَوْ كَانَ عَرَضًا قَرِيبًا وَسَفَرًا قَاصِدًا
لَاتَّبَعُوكُمْ وَلَكِنْ بَعَدَتْ عَلَيْهِمُ
الْشُّقَّةُ وَسَيَحْلِفُونَ بِاللَّهِ لَوِ اسْتَطَعْنَا
لَخَرَجْنَا مَعَكُمْ يُهْلِكُونَ أَنْفُسَهُمْ وَاللَّهُ
يَعْلَمُ إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿٤٣﴾

عَفَا اللَّهُ عَنْكَ لِمَ أَذِنْتَ لَهُمْ حَتَّىٰ يَتَّبِعَنَ لَكَ
الَّذِينَ صَدَقُوا وَتَعْلَمَ الْكَذِبِينَ ﴿٤٤﴾

لَا يَسْتَسْئِرُونَكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ

у тебе дозволу на те, щоб докладати зусиль [на шляху Аллаха], жертвуючи своє майно й душі. Аллах знає богобоязливих!

45. Питають дозволу в тебе ті, які не вірують в Аллаха й в Останній День, і чий серця сумніваються. І через сумнів свій розгублені вони!
46. Якби вони бажали вийти [на боротьбу], то підготувалися б до цього. Проте Аллах не захотів, щоб вони йшли разом із вами й затримав їх. Сказали їм: «Сидіть разом із тими, які сидять!»
47. Якби вони пішли разом із вами, то не додали б нічого, крім безладу, квапились би посіяти серед вас розбрат. Серед вас є ті, хто прислухається до них, та Аллах знає про нечестивців!
48. Вони й раніше сіяли розбрат і викривляли перед тобою справжній стан речей, поки не прийшла істина, й не переміг наказ Аллаха, хоча це їм ненависно!
49. Серед них є той, хто каже: «Дозволь мені [залишитися] й не спокушай!» Та вони вже впали в спокусу. Воістину, геєна охоплює невіруючих!

Ідеться про Джаді бін Кайса,

وَالْيَوْمَ الْآخِرَ أَنْ يُجَاهِدُوا بِأَمْوَالِهِمْ
وَأَنْفُسِهِمْ وَاللَّهُ عَلَيْهِمُ بِالْمُتَّقِينَ ﴿٤٥﴾

إِنَّمَا يَسْتَأْذِنُكَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ
وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَارْتَابَتْ قُلُوبُهُمْ فَهُمْ فِي
رَيْبِهِمْ يَتَرَدَّدُونَ ﴿٤٦﴾

﴿وَلَوْ أَرَادُوا الْخُرُوجَ لَأَعَدُّوا لَهُ عُدَّةً
وَلَكِنْ كَرِهَ اللَّهُ ابْتِغَاءَهُمْ فَتَبَطَّحَهُمْ وَقِيلَ
أَقْعُدُوا مَعَ الْكَافِرِينَ ﴿٤٧﴾﴾

لَوْ خَرَجُوا فِيكُمْ مَا زَادُوكُمْ إِلَّا خَبَالًا
وَلَا وَضَعُوا خِلَالَكُمْ يَبْعُونَكُمْ أَلْتَفْتَنَةً
وَفِيكُمْ سَمْعُونَ لَهُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ
بِالظَّالِمِينَ ﴿٤٨﴾

لَقَدْ ابْتِغَوْا لَلْفِتْنَةِ مِنْ قَبْلُ وَقَالُوا لَكَ
الْأُمُورُ حَتَّىٰ جَاءَ الْحَقُّ وَظَهَرَ أَمْرُ اللَّهِ
وَهُمْ كَارِهُونَ ﴿٤٩﴾

وَمِنْهُمْ مَنْ يَقُولُ أَسْأَلُكَ لِي وَلَا تَنْتَقِبْ
إِلَّايَ الْفِتْنَةَ سَقَطُوا وَإِنَّ جَهَنَّمَ
لَمُحِيطَةٌ بِالْكَافِرِينَ ﴿٥٠﴾

який просив дозволу лишитися, пояснюючи це тим, що під час походу проти візантійців він не зможе не спокуситися їхніми жінками (аль-Багавві).

50. Якщо з тобою стається щось добре, то це засмучує їх. А якщо тебе вражає лихо, вони кажуть: «Ми заздалегідь подбали про себе!» — і йдуть собі, радіючи!

Ідється про похід на Табук, від чого лицеміри вперто відмовлялися (ат-Табарі за переказом від ібн Аббаса).

51. Скажи: «Нас може вразити тільки те, що судив нам Аллах, а Він — Захисник наш! І нехай на Аллаха покладають сподівання віруючі!»

52. Скажи: «Невже ви чекаєте для нас чогось іншого, крім двох благ? І ми чекаємо, як вразить вас Аллах покаранням від Себе або [скарає] нашими руками! Тож чекайте, і ми почекаємо разом із вами!»

Два блага — «перемога та військова здобич або мученицька смерть і прощення» (аль-Багавві).

53. Скажи: «Будете ви жертвувати добровільно чи примусово, від вас цього однаково не приймуть, бо ви — люди нечестиві!»

إِنْ نُصِبَكَ حَسَنَةً سَّوْهُمُ وَإِنْ
نُصِبَكَ مُصِيبَةً يَقُولُوا قَدْ أَخَذْنَا
أَمْرًا مِنْ قَبْلُ وَيَسْوَأُوا وَهُمْ قَرِحُونَ ﴿٥٠﴾

قُلْ لَنْ يُصِيبَنَا إِلَّا مَا كَتَبَ اللَّهُ لَنَا
هُوَ مَوْلَانَا وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ
الْمُؤْمِنُونَ ﴿٥١﴾

قُلْ هَلْ تَرْتَضُونَ بِنَا إِلَّا إِحْدَى الْحُسَيْنَيْنِ
وَتَحْنُ تَرْتَضُ بِكُمْ أَنْ يُصِيبَكُمْ اللَّهُ
بِعَذَابٍ مِنْ عِنْدِهِ أَوْ بَأْيَدِنَا فَرْتَضُوا
إِنَّا مَعَكُمْ مُتَرْتَضُونَ ﴿٥٢﴾

قُلْ أَنْفِقُوا طَوْعًا أَوْ كَرْهًا لَنْ يُتَقَبَلَ
مِنْكُمْ إِنَّكُمْ كُنْتُمْ قَوْمًا
فَاسِقِينَ ﴿٥٣﴾

54. Пожертви їхні не будуть прийняті, бо вони не вірують в Аллаха, Його Посланця, неохоче звершують молитву й роблять пожертви, маючи відразу до цього.

55. Нехай не вражає тебе їхнє майно та діти. Аллах прагне скарати їх цим у земному житті, щоб вони втратили свої душі невірними.

56. Вони клянуться Аллахом, що належать до вас, та вони не з вас. Вони — налякані люди!

57. Якби вони знайшли якусь схованку, печеру чи підземелля, то поквапилися б туди!

58. Є серед них такі, які пліткують про тебе через милостиню. Якщо їм щось перепадає звидти, вони лишаються вдоволені, а якщо не перепадає, то вони гніваються!

Ідеться про чоловіка на ім'я Хуркус, який звинуватив Пророка (мир йому і благословення Аллаха) в несправедливості (ібн Касір).

59. Якби ж вони вдовольнилися тим, що їм дарує Аллах і Його Посланець, і говорили: «Достатньо нам Аллаха! Аллах даруватиме нам зі Своєї ласки й Посланець Його. І до Аллаха ми скеруємо прагнення наші!»

وَمَا مَنَعَهُمْ أَنْ تُقْبَلَ مِنْهُمْ نَفَقَاتُهُمْ
إِلَّا أَنَّهُمْ كَفَرُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ
وَلَا يَأْتُونَ الصَّلَاةَ إِلَّا وَهُمْ
كُسَالَىٰ وَلَا يُنْفِقُونَ إِلَّا وَهُمْ
كَاهُونَ ﴿٥٤﴾

فَلَا تَعْجِبْكَ أَمْوَالُهُمْ وَلَا أَوْلَادُهُمْ إِنَّمَا يُرِيدُ
اللَّهُ لِيُعَذِّبَهُمْ بِهَا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا
وَيَزَهِّقَ أَنفُسَهُمْ وَهُمْ كَافِرُونَ ﴿٥٥﴾

وَيَخْلِفُونَ بِاللَّهِ إِنْهُمْ لَمِنكُمْ وَمَا هُمْ
مِنكُمْ وَلَكِنَّهُمْ قَوْمٌ يَفْقَهُونَ ﴿٥٦﴾

لَوْ يَجِدُونَ مَلْجَأًا أَوْ مَعْدَنَةً أَوْ مَدْحَلًا
لَوَلَّوْا إِلَيْهِ وَهُمْ يَجْمَحُونَ ﴿٥٧﴾

وَمِنْهُمْ مَنْ يَلْمِزُكَ فِي الصَّدَقَاتِ فَإِنْ
أَعْطُوا مِنْهَا رَضُوا وَإِنْ لَمْ يُعْطَوْا مِنْهَا إِذَا
هُمْ يَسْتَخْتَلُونَ ﴿٥٨﴾

وَلَوْ أَنَّهُمْ رَضُوا مَا آتَاهُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ
وَقَالُوا أَحْسَبِنَا اللَّهُ سَيِّئَاتِنَا اللَّهُ مِنْ
فَضْلِهِ وَرَسُولُهُ إِنَّا إِلَى اللَّهِ رَاغِبُونَ ﴿٥٩﴾

60. Милостиня призначена для нужденних і бідних, тих, хто її збирає та роздає, тих, від чиїх сердець чекають прихильності, [для викупу] рабів, для збанкрутілих боржників і подорожніх. Так встановлено Аллахом. А Аллах — Всезнаючий, Мудрий!

61. Серед них є ті, хто ображає Пророка й говорить: «Він — вухо!» Скажи: «Він чує те, що краще для вас. Він вірить в Аллаха й довіряє віруючим, він — милість для тих із вас, хто увірував! А на тих, які ображають Посланця Аллаха, чекає болісна кара!»

«Він — вухо!»: тобто слухає кожного, хто щось говорить. Лицеміри, зводячи наклеп на Пророка (мир йому і благословення Аллаха), говорили: «Кажемо, що побажаємо, клянемося, а він усьому вірить!» (ат-Табарі).

62. Вони клянуться перед вами Аллахом, щоб догодити вам. Але, якщо віруючі вони, краще б їм догоджати Аллаху та Його Посланцю!

63. Невже не знають вони, що того, хто ворожий до Аллаха та Його Посланця, чекає вогонь геєни, де він буде завжди? Це — велике приниження!

﴿إِنَّمَا الصَّدَقَتُ لِلْفُقَرَاءِ وَالْمَسْكِينِ
وَالْعَمِلِينَ عَلَيْهَا وَالْمَوْلَاةِ فَلَوْ لَهُمْ
وَفِي الرِّقَابِ وَالْغَدَامِينَ وَفِي سَبِيلِ
اللَّهِ وَأَبْنَاءَ السَّبِيلِ فَرِيضَةً مِّنَ اللَّهِ
وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ﴾

﴿وَمِنْهُمْ الَّذِينَ يُؤَدُّونَ النَّجَىٰ وَيَقُولُونَ
هُوَ أَذُنٌ قُلُّ أذُنٌ خَيْرٌ لَّكُمْ يَوْمِنُ بِاللَّهِ
وَيُؤْمِنُونَ بِالْمُؤْمِنِينَ وَرَحْمَةٌ لِلَّذِينَ
ءَامَنُوا مِنْكُمْ وَالَّذِينَ يُؤَدُّونَ رَسُولَ
اللَّهِ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ﴾

﴿يَحْلِفُونَ بِاللَّهِ لَكُمْ لِيَرْضَوْكُمْ وَاللَّهُ
وَرَسُولُهُ أَحَقُّ أَنْ يُرْضَوْهُ إِنْ كَانُوا
مُؤْمِنِينَ﴾

﴿أَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّهُ مَن يُحَادِدُ اللَّهَ وَرَسُولَهُ
فَأَنَّ لَهُ نَارَ جَهَنَّمَ خَالِدًا فِيهَا
ذَٰلِكَ الْخِزْيُ الْعَظِيمُ﴾

64. Лицеміри бояться того, що буде зіслано суру, яка й розповідь про те, що в їхніх серцях. Скажи: «Насміхайтеся ж! Воістину, Аллах викрие те, чого ви боїтеся!»

65. Якщо ти запитаєш їх, то вони неодмінно скажуть: «Та ми тільки багато розмовляли й бавились!» Скажи: «Невже ви насміхалися з Аллаха, Його знамень і Його Посланця?»

66. Не просіть прощення. Ви стали невірними після того, як увірували. Якщо Ми простимо частину з вас, то іншу частину скараємо — за те, що були грішниками вони!

67. Личеміри й личемірки подібні одне до одного. Вони закликають до відразного й забороняють заохочуване, стримують свої руки [від милостині]. Вони забули Аллаха, а Він забув їх. Воістину, личеміри — нечестивці!

68. Обіцяв Аллах личемірам, личеміркам і невірним вогонь, де вони будуть довіку! Достатньо їм цього! Аллах прокляв їх, і чекає на них невпинна кара!

69. Такі ж [ви] самі, як і ті, що жили раніше за вас! Вони були

يَحْذَرُ الْمُنَافِقُونَ أَنْ تُنزَلَ عَلَيْهِمْ
سُورَةٌ تُنَبِّئُهُمْ بِمَا فِي قُلُوبِهِمْ قُلْ أَسْتَهْزِئُ
وَأَنَا اللَّهُ مُخْرِجُ مَا تَحْذَرُونَ ﴿٦٤﴾

وَأَلَيْنَ سَأَلْتَهُمْ لَيَقُولُنَّ إِنَّمَا كُنَّا
نُحَاوِسُ وَلَعَبٌ قُلْ يَا آللَّهِ وَءَايَاتِهِ
وَرَسُولِهِ كُنْتُمْ تَسْتَهْزِئُونَ ﴿٦٥﴾

لَا تَعْتَذِرُوا قَدْ كَفَرْتُمْ بَعْدَ إِيمَانِكُمْ إِنْ
تَعَفُّوا عَنْ طَآئِفَةٍ مِّنْكُمْ نُعَذِّبْ طَآئِفَةً
بِأَنَّهُمْ كَانُوا مُجْرِمِينَ ﴿٦٦﴾

الْمُنَافِقُونَ وَالْمُنَافِقَاتُ بَعْضُهُمْ
بَعْضٌ يَأْمُرُونَ بِالْمُنْكَرِ
وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمَعْرُوفِ وَيَقْبِضُونَ
أَيْدِيَهُمْ نَسُوا اللَّهَ فَنَسِيَهُمْ إِنْ
الْمُنَافِقِينَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ﴿٦٧﴾

وَعَدَ اللَّهُ الْمُنَافِقِينَ وَالْمُنَافِقَاتِ
وَالْكُفَّارَاتِ نَارَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا
هِيَ حَسْبُهُمْ وَعَنَّهُمُ اللَّهُ وَلَهُمْ
عَذَابٌ مُّقِيمٌ ﴿٦٨﴾

كَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ كَانُوا أَشَدَّ مِنْكُمْ قُوَّةً

могутніші за вас силою, мали більше майна та дітей. Вони насолодилися своєю долею, і ви насолодилися своєю долею — так, як насолодилися своєю долею ті, що жили раніше за вас. Ви марнословите так, як марнословили вони. Даремними є вчинки їхні в житті земному та наступному, і зазнають вони втрат!

70. Невже до них не дійшла звістка про тих, які жили раніше — про народ Нуха, адитів, самудитів, народ Ібрагіма, жителів Мад'яну та перекинутих селищ? Приходили до них посланці їхні з ясними знаменнями. Аллах не був несправедливий до них — вони самі були несправедливі до себе.

Мад'ян — територія в північно-західній частині Аравії.

«Перекинуті селища» — міста, де жив народ Лута.

71. Віруючі чоловіки та жінки — приятелі одні одним; вони закликають до заохочуваного та забороняють відразне, звершують молитву, дають закят, коряться Аллаху та Його Посланцю. Аллах змилюється над ними. Воістину, Аллах — Всемогутній, Мудрий!

وَأَكْثَرًا أَمْوَالًا وَأَوْلَادًا فَاسْتَمْتَعُوا
بِخَلْقِهِمْ فَاسْتَمْتَعْتُمْ بِخَلْقِكُمْ
كَمَا اسْتَمْتَعَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ
بِخَلْقِهِمْ وَخُضِعْتُمْ كَذَلِكِ
أُولَئِكَ حِطَّتْ أَعْمَالُهُمْ فِي الدُّنْيَا
وَالْآخِرَةِ وَأُولَئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿٦٩﴾

أَلَمْ يَأْتِهِمْ نَبَأُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ قَوْمِ
نُوحٍ وَعَادٍ وَثَمُودَ وَقَوْمِ إِبْرَاهِيمَ
وَأَصْحَابِ مَدْيَنَ وَالْمُؤْتَفِكَاتِ أَتَتْهُمْ
رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا كَانَ اللَّهُ لِيَظْلِمَهُمْ
وَلَا كُنْ كَاتِبًا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٧٠﴾

وَالْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ
بَعْضٍ يَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ
الْمُنْكَرِ وَيُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ
الزَّكَاةَ وَيُطِيعُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ أُولَئِكَ
سَيَرْحَمُهُمُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٧١﴾

72. Обіцяв Аллах віруючим чоловікам і жінкам рай, де течуть ріки, де прекрасні житла в садах Едену. Вони будуть там довіку! А ласка від Аллаха ще більша! Це — великий успіх! «Сади Едену» — сади вічності. Аль-Багавві відзначає, що «Еден» походить від дієслова адана — «перебувати десь», тобто мається на увазі вічне існування. Є ще й інші пояснення, згідно з якими Еден — середина раю, фортеця або річка в раю (аль-Багавві від ібн Масуда та ін.).
73. О Пророче! Борися з невірними та лицемірами, й будь суворий до них! Їхній притулок — геєна. Яке мерзотне це місце для повернення!
74. Вони клянуться Аллахом, що не говорили, але ж насправді говорили це — слово невір'я — й стали невірними після того, як прийняли іслам. Вони замислилися про те, чого раніше не могли здійснити. Вони намагаються помститись за те, що Аллах і Посланець Його збагатили їх з Його ласки. Якщо вони покаються, то це буде краще для них. А якщо відвернуться, то Аллах скарає їх болісною карою в земному й наступному житті! Немає для них на землі ні захисника, ні помічника!

وَعَدَ اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ جَنَّاتٍ
تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا
وَمَسَكِنٍ ظِلِّيَّةٍ فِي جَنَّاتِ عَدْنٍ وَرِضْوَانٍ
مِّنَ اللَّهِ أَكْبَرَ ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ
الْعَظِيمُ ﴿٧٢﴾

يَأْتِيهَا النَّبِيُّ جَهْدَ الْكُفَّارِ وَالْمُنَافِقِينَ
وَأَغَظَ عَلَيْهِمْ وَمَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَيَسَّ
الْمَصِيرُ ﴿٧٣﴾

يَخْلِفُونَ بِاللَّهِ مَا قَالُوا وَلَقَدْ قَالُوا كَلِمَةَ
الْكُفْرِ وَكَفَرُوا بَعْدَ إِسْلَامِهِمْ وَهُمْ أَيْمَانُ
لَهُمْ قَالُوا وَمَا نَقَمُوا إِلَّا أَنْ أَغْنَاهُمُ اللَّهُ
وَرَسُولُهُ مِنْ فَضْلِهِ فَإِنْ يَتُوبُوا يَكُ خَيْرًا
لَّهُمْ وَإِنْ يَتُوبُوا يَعِدْهُمْ اللَّهُ عَذَابًا
أَلِيمًا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمَا لَهُمْ فِي
الْأَرْضِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿٧٤﴾

75. Серед них є ті, які обіцяли Аллаху: «Якщо Аллах дарує нам зі Своєї ласки, то ми неодмінно будемо робити пожертви й будемо одними з праведників!»
76. Та коли Він наділив їх зі Своєї ласки, то вони поскупилися на це й відвернулися; нехтують же вони!
77. Тож Він скарав їх, сповнивши їхні серця лицемірством аж до того дня, коли вони зустрінуть Його. Це їм за те, що вони порушили обіцянку перед Аллахом, і за те, що брехали вони!
78. Хіба не знають вони, що Аллаху відомі їхні таємниці й приховані розмови, і що Аллах знає все потаємне?
79. Вони вдаються до образ і глузують над тими віруючими, які роблять додаткові пожертви та ще й, не маючи засобів, докладають для цього важких зусиль. Та це Аллах поглузує над [лицемірами]! Чекає на них болісна кара!
80. Проси для них прощення чи не проси — навіть якщо ти проситимеш для них прощення сімдесят разів, Аллах не простить їх! Це так, бо вони не увірували в Аллаха та

﴿وَمِنْهُمْ مَّنْ عَاهَدَ اللَّهَ لَإِنِ آتَيْنَاهُم مِّنْ فَضْلِهِ لَتَصَّدَّقُوا وَلَئِنْ كُنْتُمْ مِنْ الصَّالِحِينَ﴾

فَلَمَّا آتَيْنَاهُمْ مِّنْ فَضْلِهِ بَخِلُوا بِهِ وَتَوَلَّوْا وَهُمْ مُّعْرِضُونَ ﴿٧٦﴾

فَأَعْقَبَهُمْ نِفَاقًا فِي قُلُوبِهِم إِلَى يَوْمِ يَلْقَوْنَهُ بِمَا أَخْلَفُوا اللَّهَ مَا وَعَدُوهُ وَبِمَا كَانُوا يَكْذِبُونَ ﴿٧٧﴾

أَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ سِرَّهُمْ وَنَجْوَاهُمْ وَأَنَّ اللَّهَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ ﴿٧٨﴾

الَّذِينَ يَلْمِزُونَ الْمُطَّوِّعِينَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ فِي الصَّدَقَاتِ وَالَّذِينَ لَا يَجِدُونَ إِلَّا جُهْدَهُمْ فَيَسْخَرُونَ مِنْهُمْ سَخِرَ اللَّهُ مِنْهُمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٧٩﴾

أَسْتَغْفِرُ لَهُمْ أَوْ لَا تَسْتَغْفِرُ لَهُمْ إِنْ تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ سَبْعِينَ مَرَّةً فَلَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَفَرُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ﴿٨٠﴾

Його Посланця! Аллах не веде прямим шляхом людей нечестивих!

81. Ті, які залишилися на своїх місцях, раділи, що вони в тилу Посланця Аллаха. Їм було ненависно боротися на шляху Аллаха, жертвуючи своє майно та душі. Вони говорили: «Не вирушайте в похід у таку спеку!» Скажи: «Вогонь гесни буде ще гарячішим!» Та якби вони розуміли!

Ідеться про лицемірів, які відмовлялися йти у похід на Табук та залишилися в Медині (за аль-Багавві).

82. Нехай вони мало сміються та багато плачуть — така відплата за те, що вони собі здобули!
83. Якщо Аллах поверне тебе до когось із них і вони проситимуть дозволу йти в похід, то скажи: «Ви ніколи не підете зі мною! І не будете боротися зі мною проти ворога! Ви були задоволені своїм сидінням раніше, тож сидіть із тими, хто залишився!»
84. Ніколи не молися за жодного з них і не стій над могилою його! Вони не увірували в Аллаха, Його Посланця й померли нечестивими!

فَرِحَ الْمُخَلَّفُونَ بِمَقْعَدِهِمْ خَلْفَ رَسُولِ اللَّهِ
وَكَرِهُوا أَنْ يُجَاهِدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ
فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَقَالُوا لَا تَنْفِرُوا فِي الْحَرِّ قُلْ
نَارُجَهَمُ أَشَدُّ حَرًّا لَوْ كَانُوا يَفْقَهُونَ ﴿٨١﴾

فَلْيَضْحَكُوا قَلِيلًا وَلْيَبْكُوا كَثِيرًا جَزَاءً بِمَا
كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٨٢﴾

فَإِنْ رَجَعَكَ اللَّهُ إِلَى طَائِفَةٍ مِنْهُمْ
فَأَسْتَأْذِنُكَ لِلخُرُوجِ فَقُلْ لَنْ تَخْرُجُوا مَعِيَ
أَبَدًا وَلَنْ تُقَاتِلُوا مَعِيَ عَدُوًّا إِنَّكُمْ رَضِيتُمْ
بِالْقُعُودِ أَوَّلَ مَرَّةٍ فَاقْعُدُوا مَعَ الْخَالِفِينَ ﴿٨٣﴾

وَلَا تَصَلِّ عَلَى أَحَدٍ مِنْهُمْ مَاتَ أَبَدًا وَلَا تَقُمْ
عَلَيْهِمْ قَبْرًا إِنَّهُمْ كَفَرُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَمَأْوَا
هُمْ فَلَيْسَتْ بِلَيْسُونَ ﴿٨٤﴾

85. Нехай не дивує тебе їхнє майно та діти. Аллах прагне скарати їх цим у земному житті, щоб вони втратили свої душі невірнучими!

وَلَا تُعْجِبْكَ أَمْوَالُهُمْ وَأَوْلَادُهُمْ إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ أَنْ يُعَذِّبَهُمْ بِهَا فِي الدُّنْيَا وَتَزْهَقَ أَنْفُسُهُمْ وَهُمْ كَافِرُونَ ﴿٨٥﴾

86. І коли було зіслано суру: «Увіруйте в Аллаха й боріться разом із Посланцем Його!», то власники багатства серед них почали просити тебе дозволити їм лишитися й сказали: «Залиш нас! Ми будемо з тими, хто сидить!»

وَإِذَا أَنْزَلَتْ سُورَةٌ أَنْ آمَنُوا بِاللَّهِ وَجَاهِدُوا مَعَ رَسُولِهِ اسْتَأْذَنَكَ أَذْهَبُوا الطَّوْلُ مِنْهُمْ وَقَالُوا آذِنَا فَكَفَىٰ مَعَ الْكَافِرِينَ ﴿٨٦﴾

87. Вони були задоволені тим, що лишилися з іншими. Запечатані їхні серця, й не розуміють вони! «Лишилися з іншими» — букв. «з тими, які залишаються». Аль-Багавві відзначає, що маються на увазі жінки.

رَضُوا بِأَنْ يَكُونُوا مَعَ الْغَوَّافِ وَيُطِيعَ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَفْقَهُونَ ﴿٨٧﴾

88. Але Посланець і ті, які увірували разом із ним, боролися, жертвуючи своє майно та душі. Чекають на них блага. Саме вони матимуть успіх!

لَكِنَّ الرُّسُولَ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ جَاهَدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ وَأَوْلِيَّكَ لَهُمُ الْخَيْرَاتُ وَأَوْلِيَّكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٨٨﴾

89. Аллах приготував для них сади, де течуть річки. Будуть вони там довіку! Це — великий успіх!

أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿٨٩﴾

90. І прийшли до нього по дозвіл [лишитися] ті з бедуїнів, які мали поважні причини. А вдома сиділи ті, які збрехали Аллаху та Його Посланцю. На тих із

وَجَاءَ الْمُعَذِّرُونَ مِنَ الْأَعْرَابِ لِيُؤْذَنَ لَهُمْ وَقَعَدَ الَّذِينَ كَذَبُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَسَيُصِيبُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٩٠﴾

них, які не увірували, впаде болісна кара!

91. Нема гріха на немічних, хворих і тих, які не мають, що пожертвувати, якщо вони будуть щирі перед Аллахом і Його Посланцем. Нема за що докоряти тим, які роблять добро. Аллах — Прощаючий, Милосердний!
92. Нема [гріха] на тих, які прийшли до тебе, щоб ти дав їм їздових тварин. Ти сказав: «Не можу я знайти цих тварин для вас!» Вони повернулися з очами, повними сліз від смутку, адже вони не мають, що пожертвувати.
93. Гріх падає на тих, які просили в тебе дозволу залишитись, хоч і багаті. Вони задоволені тим, що лишилися разом з іншими. Аллах запечатав їхні серця, і не знають вони!
«Разом з іншими» — див. коментар до аяту 87 цієї ж сури.
94. Вони шукатимуть виправдань, коли ви повернетесь до них. Скажи: «Не виправдуйтеся. Ми не повіримо вам — Аллах уже сповістив нам про вас! Аллах і Його Посланець побачать вчинки ваші, а потім ви повернетесь до Знаючого потаємне й відкрите,

لَيْسَ عَلَى الضُّعَفَاءِ وَلَا عَلَى الْمَرْضَى وَلَا عَلَى الَّذِينَ لَا يَجِدُونَ مَا يَنْفِقُونَ حَرَجٌ إِذَا نَصَحُوا لِلَّهِ وَرَسُولِهِ مَا عَلَى الْمُحْسِنِينَ مِنْ سَبِيلٍ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١١﴾

وَلَا عَلَى الَّذِينَ إِذَا مَا أَتَوْكَ لِتَحْمِلَهُمْ قُلْتَ لَا أَجِدُ مَا أَحْمِلُكُمْ عَلَيْهِ تَوَلَّوْا وَعَيْنُهُمْ تَقْضِيضٌ مِنَ الدَّمْعِ حَزَنًا أَلَّا يَجِدُوا مَا يَنْفِقُونَ ﴿١٢﴾

* إِنَّمَا السَّبِيلُ عَلَى الَّذِينَ يَسْتَأْذِنُونَكَ وَهُمْ أَغْنِيَاءُ رَضُوا بِأَنْ يَكُونُوا مَعَ الْخَوَالِفِ وَطَبَعَ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٣﴾

يَعْتَذِرُونَ إِلَيْكُمْ إِذَا رَجَعْتُمْ إِلَيْهِمْ قُلْ لَا تَعْتَذِرُوا لَنْ نُؤْمِنَ لَكُمْ قَدْ نَبَأْنَا اللَّهَ مِنْ آخِبَارِكُمْ وَسَدَرَى اللَّهُ عَمَلَكُمْ وَرَسُولُهُ يُرِيدُونَ إِلَيْنَا أَلْقِيَابَ وَالشَّاهِدَةُ فِي بُسْتِكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٤﴾

і Він розкаже вам про те, що ви робили!»

95. Вони будуть клястися перед вами Аллахом, коли ви повернетесь до них, щоб ви від них відвернулися. Тож відверніться від них! Вони нечисті, і притулком їхнім буде геєна — відплата за те, що вони собі здобули!

سَيَخْلِفُونَ بِاللَّهِ لَكُمْ إِذَا انْقَلَبْتُمْ إِلَيْهِمْ لِيُعْرِضُوا عَنْهُمْ فَأَعْرِضُوا عَنْهُمْ إِنَّهُمْ رَجِسٌ وَمَا وَلَّهُمْ جَهَنَّمَ حِزَابًا مَّا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٩٥﴾

96. Вони будуть клястися вам, щоб ви були задоволені ними. Та навіть якщо ви будете задоволені ними, Аллах не буде задоволений людьми нечестивими!

يَخْلِفُونَ لَكُمْ لِتَرْضَوْا عَنْهُمْ فَإِن تَرْضَوْا عَنْهُمْ فَإِنَ اللّٰهُ لَا يَرْضَىٰ عَنِ الْقَوْمِ الْفٰسِقِينَ ﴿٩٦﴾

97. Бедуїни — найзапекліші в невір'ї та лицемірстві. Вони найвпертіше не визнають обмежень, які зіслав Аллах Своему Посланцю. Аллах — Всезнаючий, Мудрий!

الْأَعْرَابُ أَشَدُّ كُفْرًا وَنِفَاقًا وَأَجْدَرُ أَلَّا يَعْلَمُوا حُدُودَ مَا أَنْزَلَ اللّٰهُ عَلَىٰ رَسُوْلِهِ ۗ وَاللّٰهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٩٧﴾

98. Серед бедуїнів є ті, які вважають свої пожертви збитком і чекають, доки настане для вас лихоліття. Це для них настане лихоліття! Аллах — Всечуючий, Всевидячий!

وَمِنَ الْأَعْرَابِ مَن يَتَّخِذُ مَا يُنْفِقُ مَغْرَمًا وَيَتَرَبَّصُّ بِكُمُ الدَّوَابِرَ عَلَيْكُمْ دَابِرَةُ السَّوْءِ ۗ وَاللّٰهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٩٨﴾

99. Серед бедуїнів є ті, які вірують в Аллаха й в Останній День і вважають свої пожертви наближенням до Аллаха й благословіннь Посланця. Так, це їхнє наближення! Аллах введе їх у милість Свою.

وَمِنَ الْأَعْرَابِ مَن يُؤْمِنُ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَيَتَّخِذُ مَا يُنْفِقُ قُرْبًا عِنْدَ اللّٰهِ وَصَلَواتِ الرّٰسُوْلِ ۗ أَلَا إِنَّهَا قُرْبَةٌ لَّهُمْ سَيُدْخِلُهُمُ اللّٰهُ فِي رَحْمَتِهِ ۗ إِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ﴿٩٩﴾

Воістину, Аллах — Прощаючий,
Милосердний!

100. Аллах вдоволеній першими мугаджирами, ансарами й тими, хто пішов за ними в найкращий спосіб. І вони вдоволені Ним! Він приготував для них сади раю, де течуть ріки. Будуть вони там довіку! Це — великий успіх! *Мугаджири* («переселенці») — мусульмани, які переселилися з Мекки в Медину. *Ансари* («помічники») — мединці, які прийняли іслам і підтримали мугаджирів.

101. Є лицеміри і серед бедуїнів, які живуть навколо вас, і є серед жителів Медини! Вони вперті в лицемірстві, але ти не знаєш їх. Ми знаємо їх! Ми скарасмо їх двічі, а потім вкинемо їх у кару велику!

102. Є інші, які визнали свої гріхи. Вони змішали добрі й лихі вчинки; можливо, Аллах прийме їхнє каяття. Воістину, Аллах — Прощаючий, Милосердний!

103. Приймай пожертву з майна їхнього, щоб очистити їх і піднести цим. І молися за них, бо твої молитви — спокій для них! Аллах — Всечуючий, Всезнаючий!

«Піднести»: «зі ступеню лицемірів до ступеню щирих

وَالسَّابِقُونَ السَّابِقُونَ
وَالَّذِينَ آمَنُوا بِهِمْ
بِحَسَنٍ
رَّضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ
وَرَضُوا عَنْهُ
وَأَعَدَّ لَهُمْ
جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا
الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ
فِيهَا أَبَدًا ذَلِكَ
الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿١٠٠﴾

وَمِمَّنْ حَوْلَكُم مِّنَ
الْأَعْرَابِ مُتَفِقُونَ
وَمِنَ أَهْلِ
الْمَدِينَةِ مَرَدُوا
عَلَى الْبَيْتِ لَا
تَعْلَمُهُمْ
لَنْ نَعْلَمَهُمْ
نَعْلَمُهُمْ
سَنُعَذِّبُهُمْ
مَّرَّتَيْنِ
فَمُزَوِّدُونَ
إِلَىٰ عَذَابٍ
عَظِيمٍ ﴿١٠١﴾

وَأَخْرَجُوا عَنْهُمْ
أَعْمَالَ
صَالِحًا
وَأَخْرَسَيْنَا
عَسَىٰ اللَّهُ
أَنْ يَتُوبَ
عَلَيْهِمْ
إِنَّ اللَّهَ
عَفُورٌ
رَّحِيمٌ ﴿١٠٢﴾

خُذْ مِنْ
أَمْوَالِهِمْ
صَدَقَةً
تُطَهِّرُهُمْ
وَيُزَكِّيهِمْ
بِهَا
وَصَلِّ عَلَيْهِمْ
إِنَّ صَلَاتَكَ
سَكَنٌ
لَّهُمْ
وَاللَّهُ
سَمِيعٌ
عَلِيمٌ ﴿١٠٣﴾

людей». «Молися»: «проси для них прощення» (ат-Табарі).

104. Невже не знають вони, що це Аллах відповідає на каяття Своїх рабів і приймає пожертви, і що Аллах — Приймаючий каяття, Милосердний?

أَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ هُوَ يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ وَيَأْخُذُ الصَّدَقَاتِ وَأَنَّ اللَّهَ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿١٤﴾

105. Скажи: «Дійте, і побачить ваші вчинки Аллах, Його Посланець і віруючі! Ви повернетесь до Знаючого потаємне й відкрите, і Він сповістить вам про те, що робили ви!»

وَقُلِ اعْمَلُوا فَسَيَرَى اللَّهُ عَمَلَكُمْ وَرَسُولُهُ وَالْمُؤْمِنُونَ وَسَيُرَدُّونَ إِلَىٰ عِلْمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَيُنبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٥﴾

106. А є ті, які чекають наказу Аллаха. Або Він скарає їх, або прийме каяття їхнє. Аллах — Всезнаючий, Мудрий!

وَالْآخَرُونَ مَرْجُونَ لَا آمُرُ اللَّهَ بِمَا بَدَّ لَهُمْ وَإِنَّمَا تَأْتِيهِمْ عَلَيْهِمْ وَاللَّهُ عَلَيْهِمْ حَكِيمٌ ﴿١٦﴾

107. Ті, які збудували мечеть для шкоди, невір'я, розбрату між віруючими та як засідку тих, які ще раніше воювали з Аллахом і Його Посланцем, неодмінно будуть присягатися: «Ми прагнемо тільки добра!» Та Аллах свідчить, що вони — брехуни!

وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مَسْجِدًا ضِرَارًا وَكُفْرًا وَتَفْرِيقًا بَيْنَ الْمُؤْمِنِينَ وَإِصْرًا عَلَىٰ الْمُنْهَارِ حَارَبَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ مِنْ قَبْلُ وَلَيَحْلِفُنَّ إِنْ أَرَدْنَا إِلَّا الْحُسْنَٰى وَاللَّهُ بِشَهَادَاتِهِمْ لَكَذِبُونَ ﴿١٧﴾

Ідеться про мечеть, збудовану в Медині лицемірами, яких до цього підбурив дехто Абу Амір з племені хазрадж. Згідно з повідомленнями тлумачів Корану (ат-Табарі, аль-Багавві, ібн Касір), Абу Амір навіть бував у візантійського імператора Іраклія, намагаючись

використати новозбудовану мечеть як місце для зібрання своїх прибічників (мірсад — «засідка»).

108. Ніколи не звершуй там [молитви]! Мечеть, від першого дня заснована на богобоязливості, більш гідна для того, щоб ти молився в ній. Там є чоловіки, які люблять очищатися; а Аллах любить тих, які очищаються!

Ідеться про мечеть в районі Куба (південь Медини), яку заснував Пророк (мир йому і благословення Аллаха) одразу після гіджри (ат-Табарі). Ібн Касір наводить переказ, у якому сказано: «Обрядова молитва в мечеті Куба — наче мале паломництво».

109. Той кращий, хто заклав підвалини своєї будівлі на страху перед Аллахом і прагненні до Його вдоволення, чи той, хто заклав підвалини своєї будівлі на завислому краю урвища та впав разом із нею в пекельний вогонь? Аллах не веде прямим шляхом нечестивих людей!
110. Будівля, збудована ними, завжди буде сумнівом у їхніх серцях — доки їхні серця не розірвуться! Аллах — Всезнаючий, Мудрий!

لَا تَقُمْ فِيهِ أَبَدًا الْمَسْجِدَ أُسِّسَ عَلَى التَّقْوَىٰ
مِن أَوَّلِ يَوْمٍ أَحَقُّ أَنْ تَقُومَ فِيهِ فِيهِ
رِجَالٌ يُحِبُّونَ أَنْ يَتَّطَّهَرُوا وَاللَّهُ يُحِبُّ
الْمُطَهَّرِينَ ﴿١٠٨﴾

أَفَمَنْ أَسَّسَ بُيُوتَهُ عَلَى تَقْوَىٰ مِنَ اللَّهِ
وَرِضْوَانٍ خَيْرٌ أَمْ مَنْ أَسَّسَ بُيُوتَهُ عَلَى
شِقَاجِرٍ هَاوٍ فَأَنهَارَ بِهِ فِي نَارِ جَهَنَّمَ
وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿١١٠﴾

لَا يَزَالُ بُيُوتُهُمُ الَّذِي بَنَوْا رِبَةً فِي
قُلُوبِهِمْ إِلَّا أَنْ تَقَطَّعَ قُلُوبُهُمْ وَاللَّهُ
عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿١١٠﴾

111. Воістину, Аллах купив у віруючих їхні душі й майно в обмін на рай. Вони ведуть боротьбу на шляху Аллаха, вбивають і бувають убиті. Така правдива обіцянка, дана в Таураті, Інджілі й Корані. Хто ж краще виконує обіцянки, ніж Аллах? Тож радійте угоді, яку ви уклали з Ним! Це — великий успіх!

112. [Віруючі] — це ті, які каються, поклоняються, прославляють, тримають піст, низько схиляються, вклоняються, закликають до заохочуваного й забороняють відразу, тримаються обмежень Аллаха. Тож сповісти віруючим добру звістку!

«Які тримаються посту» (саїхуна) — букв. «подорожні».
 Аль-Багавві повідомляє: «Ібн Масуд та ібн Аббас (нехай буде вдоволений ними Аллах) сказали: «Це ті, які тримаються посту». А Суф'ян бін Уяна сказав: «Той, хто постить, названий «подорожнім» через те, що він залишає позаду всі задоволення...».

113. Пророку й тим, які увірували, не годиться просити прощення для багатобожників, навіть якщо вони їхні родичі — після того, як їм стало зрозуміло, що ті опиняться в пеклі.

﴿إِنَّ اللَّهَ اشْتَرَىٰ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ أَنفُسَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ بِأَنْ لَهُمُ الْجَنَّةُ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَيَقْتُلُونَ وَيُقْتَلُونَ وَعَدَاةُ عَلَيْهِمْ حَقًّا فِي التَّوْرَةِ وَالْإِنْجِيلِ وَالْفُرْآنِ وَمَنْ أَوْفَىٰ بِعَهْدِهِ مِنَ اللَّهِ فَاسْتَبْشِرُوا بِنِعْمَةِ الَّذِي بَايَعْتُمْ بِهِ وَذَلِكَ هُوَ أَقْوَرُ الْعَظِيمِ ﴿١١٣﴾﴾

التَّائِبِينَ الْعَلِيدُونَ الْحَمِيدُونَ
 السَّاجِدُونَ الرَّكْعُونَ
 السَّاجِدُونَ الْأَمْرُونَ بِالْمَعْرُوفِ
 وَالنَّاهُونَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَالْحَافِظُونَ
 لِحُدُودِ اللَّهِ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١١٣﴾

مَا كَانَ لِلنَّبِيِّ وَالَّذِينَ آمَنُوا أَنْ يَسْتَغْفِرُوا لِلْمُشْرِكِينَ وَلَوْ كَانُوا أُولِي قُرْبَىٰ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُمْ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ ﴿١١٣﴾

114. А молитва Ібрагіма за свого батька була тільки виконанням обіцянки, даної йому. Коли він зрозумів, що той — ворог Аллаха, то зрікся його. Воістину, Ібрагім — жалісливий, смиренний!

115. Аллах не вводить людей в оману після того, як Він вказав для них прямий шлях і поки Він не роз'яснить їм, кого треба стерегтися. Воістину, Аллах — про кожну річ Знаючий!

116. Воістину, Аллаху належить влада над небесами й землею. Він дарує життя й смерть. Немає у вас, окрім Аллаха, ні захисника, ні помічника!

117. Аллах прийняв каяття Пророка, мугаджирів та ансарів, які пішли за ним у важкий час. Серця деяких із них мало не відхилилися, але потім Він прийняв каяття їхнє. Воістину, Він — Співчутливий і Милосердний до них!

Ідеться про тих, хто мало не покинув Пророка під час важкого походу на Табук (ат-Табарі).

118. Були й троє, яким дали відстрочку [для каяття]. Стала вузькою для них широка земля й стиснулися душі їхні. Вони вирішили, що немає захисту

وَمَا كَانَ أَسْتَعْفَارًا إِبْرَاهِيمَ لِأَبِيهِ إِلَّا
عَنْ مَوْعِدِهِ وَعَدَاهُ إِنِّي أَتَمَّتْ بَيْنَ يَدَيْهِ
أَنَّهُ عَدُوٌّ لِلَّهِ تَبَرَأْتُمُنَّ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ لَأَوَّاهٌ
حَلِيمٌ ﴿١١٤﴾

وَمَا كَانَتْ اللَّهُ لِيُضِلَّ قَوْمًا بَعْدَ إِذْ
هَدَيْتَهُمْ حَتَّى يُبَيِّنَ لَهُمْ مَا يَتَّقُونَ إِنَّ
اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿١١٥﴾

إِنَّ اللَّهَ لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ
يُحْيِي وَيُمِيتُ وَمَا لَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ
مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿١١٦﴾

لَقَدْ تَابَ اللَّهُ عَلَى النَّبِيِّ وَالْمُهَاجِرِينَ
وَالْأَنْصَارِ الَّذِينَ اتَّبَعُوهُ فِي سَاعَةِ الْعُسْرَةِ
مِنْ بَعْدِ مَا كَادَ يَرِيحُ قُلُوبَ قَدِيقٍ مِّنْهُمْ
ثُمَّ تَابَ عَلَيْهِمْ إِنَّهُ بِهِمْ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ ﴿١١٧﴾

وَعَلَى الثَّلَاثَةِ الَّذِينَ خُلِفُوا حَتَّى إِذَا ضَاقَتْ
عَلَيْهِمُ الْأَرْضُ بِمَا رَحُبَتْ وَضَاقَتْ عَلَيْهِمْ
أَنْفُسُهُمْ وَظَنُّوا أَنْ لَا مَلْجَأَ مِنَ اللَّهِ إِلَّا

від Аллаха, крім як у Нього Самого. Потім Він простив їх, щоб розкаялися вони. Воістину, Аллах — Приймаючий каяття, Милосердний!

Ідеться про Гіляль бін Умаю, Мурара бін Рабі та Кааб бін Маліка, які не вирушили в похід на Табук, але згодом розкаялися в цьому (ат-Табарі).

إِلَيْهِ ثُمَّ تَابَ عَلَيْهِمْ لِيَتُوبُوا إِنَّ اللَّهَ هُوَ
التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ﴿١١٨﴾

119. О ви, які увірували! Бійтесь Аллаха й будьте разом із правдивими!

يَتَّيَبُوا بِالدِّينِ وَأَتَوْا اللَّهَ وَكُونُوا
مَعَ الصَّادِقِينَ ﴿١١٩﴾

120. Не варто було жителям Медини й бедуїнам із її околиць лишатися в тилу Посланця Аллаха й віддавати перевагу своїм душам перед його душею. Це так, бо не буває на шляху Аллаха ні спраги, ні втоми, ні голоду, ні кроку, який викликає лють невіруючих, ні чогось, захопленого у ворога, що б не було записано як добра справа. Воістину, Аллах не втратить винагороди тих, які роблять добро!

مَا كَانَ لِأَهْلِ الْمَدِينَةِ وَمَنْ حَوْلَهُمْ
مِنَ الْأَعْرَابِ أَنْ يَتَخَلَّفُوا عَن رَّسُولِ
اللَّهِ وَلَا يَرْعَبُوا بِأَنفُسِهِمْ عَن نَّفْسِهِ
ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ لَا يُصِيبُهُمْ ظَمَأٌ وَلَا
نَصَبٌ وَلَا مَخْمَصَةٌ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا
يَطْؤُونَ مَوْطَأًا يَعْصِطُ الْكُمَازَ وَلَا
يَتَّالُونَ مِنْ عَدُوٍّ تَيْلًا إِلَّا كُتِبَ لَهُمْ
بِهِ عَمَلٌ صَالِحٌ إِنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ
الْمُحْسِنِينَ ﴿١٢٠﴾

121. Скільки б вони не жертвували — багато чи мало, які б долини вони не минали — це все запишеться, щоб Аллах винагородив їх ще кращим, ніж вони зробили!

وَلَا يُنْفِقُونَ نَفَقَةً صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً
وَلَا يَحْطِئُونَ وَادِيًا إِلَّا كُتِبَ لَهُمْ
لِيَجْزِيَ اللَّهُ أَحْسَنَ مَا كَانُوا
يَعْمَلُونَ ﴿١٢١﴾

122. Нехай віруючі не вирушають у похід усі разом. Чому б

*وَمَا كَانَ الْمُؤْمِنُونَ لِيَنْفِرُوا

не відіслати з кожної групи частину людей, які будуть навчатися релігії та застерігати інших, коли вони повернуться до них? Можливо, ті будуть стерегтися!

«Вони будуть застерігати від пекла й сповіщати добру звістку про рай» (Ібн Касір від ібн Аббаса).

123. О ви, які увірували! Боріться з тими невірними, які перебувають поблизу вас — нехай вони побачать, що ви суворі! І знайте, що Аллах — разом із богобоязливими!
124. А коли зіслано суру, то серед [лицемірів] є той, хто говорить: «Кому це додало віри?» Тим, які увірували, це додає віри, і радіють вони!
125. А тим, чиї серця хворі, це збільшує нечистоту, і помирають вони невірними. «Збільшує нечистоту» — букв. «додає нечистоту до їхньої нечистоти»; «додає сумнів до їхнього сумніву» (ібн Касір).
126. Чи не бачать вони, як щороку зазнають випробувань — один чи два рази. І після цього вони не каються й не замислюються!
127. А коли зіслано суру, то одні з них дивляться на інших:

كَأَنَّهُمْ قُلُوبًا نَّفَرًا مِنْ كُلِّ فِرْقَةٍ مِّنْهُمْ
طَائِفَةٌ لِّيَتَفَقَّهُوا فِي الدِّينِ وَلِيُنذِرُوا قَوْمَهُمْ
إِذَا رَجَعُوا إِلَيْهِمْ لَعَلَّهُمْ يَحْذَرُونَ ﴿١٢٣﴾

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا قُلُوبًا الَّذِينَ
يَلُوكُم مِّنَ الْكُفَّارِ وَلِيَجِدُوا فِيكُمْ
غُلَظَةً وَءَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ ﴿١٢٤﴾

وَإِذَا مَا أَنزَلْنَا سُورَةً فُتِنَ مِنْهُمْ مَّن يَقُولُ
أَبُغِرَ زَادَتْهُ هَذِهِ ءِيمَانًا فَأَمَّا الَّذِينَ
ءَامَنُوا فَزَادَتْهُمْ ءِيمَانًا وَهُمْ
يَسْتَبْشِرُونَ ﴿١٢٥﴾

وَأَمَّا الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَّرَضٌ فَزَادَتْهُمْ
رِجْسًا إِلَىٰ رِجْسِهِمْ وَمَاتُوا وَهُمْ
كَافِرُونَ ﴿١٢٦﴾

أَوْ لَا يَرَوْنَ أَنَّهُمْ يُفْتَنُونَ فِي كُلِّ
عَامٍ مَّرَّةً أَوْ مَرَّتَيْنِ ثُمَّ لَا يَتُوبُونَ
وَلَا هُمْ يَذَّكَّرُونَ ﴿١٢٧﴾

وَإِذَا مَا أَنزَلْنَا سُورَةً تَطَّرَ بَعْضُهُمْ

«Чи хтось бачить вас?» — і відвертаються. Аллах відвернув їхні серця, бо вони — люди нерозумні.

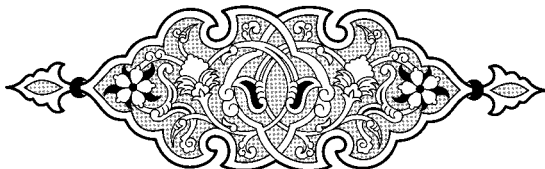
Аль-Багавві стверджує, що йдеться про лицемірів, які виходили з мечеті під час молитви, якщо ніхто за ними не спостерігав.

128. Прийшов до вас Посланець із вас самих. Тяжко йому те, що ви страждаєте, і він піклується про вас — співчутливий та милосердний до віруючих.
129. А якщо відвернуться вони, то скажи: «Достатньо для мене Аллаха! Немає бога, крім Нього, і на Нього я покладаюся! Він — Господь великого трону!»

إِلَىٰ بَعْضٍ هَلْ يَرَيْنَكُمْ مِّنْ أَحَدٍ ثُمَّ
انصَرَفُوا صَرَفَ اللَّهُ قُلُوبَهُمْ بِأَنَّهُمْ
قَوْمٌ لَا يَفْقَهُونَ ﴿١٢٧﴾

لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِّنْ أَنفُسِكُمْ
عَزِيزٌ عَلَيْكُمْ مَّاعِنْتُمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ
بِالْمُؤْمِنِينَ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ ﴿١٢٨﴾

فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ
عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ
الْعَظِيمِ ﴿١٢٩﴾

Сура 10. Юнус

*Im'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

1. Аліф. Лям. Ра. Це — знамення Писання мудрого!
2. Невже подивовані люди тим, що Ми відкрили чоловіку з них самих: «Застерігай людей і сповіщай добру звістку тим, які увірували, що на них чекає справжня винагорода в Господа їхнього»? Невіруючі кажуть: «Воістину, він — справжній чаклун!»
3. Воістину, ваш Господь — Аллах, який створив небеса й землю за шість днів, а потім піднісся над троніом. Він керує подіями! Не буде заступника, крім як із Його дозволу. Такий Аллах, ваш Господь. Тож поклоняйтесь Йому! Невже ви не замислитесь?
4. Ви всі повернетесь до Нього — обіцянка Аллаха правдива! Він починає творіння, а потім повторює його, щоб винагородити справедливо тих, які увірували й робили добрі справи. А тих, які не вірували, чекає напій з окропу та болісна кара — за те, що не вірували вони!

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الرَّيْبَ لَكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْحَكِيمِ ﴿١﴾

أَكَانَ لِلنَّاسِ عَجَبًا أَنْ أَوْحَيْنَا إِلَى رَجُلٍ مِنْهُمْ أَنْ أَنْذِرِ النَّاسَ وَبَشِّرِ الَّذِينَ آمَنُوا أَنَّ لَهُمْ قَدَمٌ صِدْقٍ عِنْدَ رَبِّهِمْ قَالَ الْكٰفِرُونَ إِنَّ هَذَا السَّالِحُ مُبِينٌ ﴿٢﴾

إِنَّ رَبَّكُمُ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَى عَلَى الْعَرْشِ يُدَبِّرُ الْأُمْرَ مَا مِنْ شَفِيعٍ إِلَّا مِنْ بَعْدِ إِذْنِهِ ذٰلِكُمْ اللَّهُ رَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٣﴾

إِلَيْهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا وَعَدَّ اللَّهُ حَقًّا إِنَّهُ يَبْدَأُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ وَلِيَجْزِيَ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ بِالْقِسْطِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ شَرَابٌ مِنْ حَمِيمٍ وَعَذَابٌ أَلِيمٌ يُمَآ كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿٤﴾

5. Він — Той, Хто зробив сонце світилом, а місяць — світлом, визначивши йому фази, щоб ви знали кількість років і лічбу. Аллах створив це все тільки в істині! Він пояснює знамення для людей, які знають!
«Тільки в істині»: не створив це заради забави, але в усьому цьому — велика мудрість і переконливий доказ (ібн Касір).
6. Воістину, в зміні дня і ночі, в тому, що Аллах створив на небесах і на землі — знамення для людей богобоязливих!
7. Воістину, тим, які не сподіваються на зустріч із Нами, які задоволені мирським життям, знаходять у ньому спокій та неухважно ставляться до Наших знамень,
8. притулком буде вогонь — за те, що вони собі здобули!
Як пояснює ібн Касір із посланням на Хасана, під «знаменнями» тут маються на увазі як природні (кавнія — «буттєві») явища, згадані в попередніх аятах, так і тексти Одкровення (шарійя — «шаріатські»).
9. Воістину, тих, які увірували й робили добрі справи, Аллах поведе прямим шляхом за віру їхню. У садах насолоди під ними будуть текти ріки.

هُوَ الَّذِي جَعَلَ الشَّمْسُ ضِيَاءً وَالْقَمَرَ نُورًا
وَقَدَرَهُ مَنَازِلَ لِتَعْلَمُوا عَدَدَ السِّنِينَ
وَالْحِسَابَ مَا خَلَقَ اللَّهُ ذَلِكَ إِلَّا بِالْحَقِّ
يُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿٥﴾

إِنَّ فِي اخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَمَا خَلَقَ
اللَّهُ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ لآيَاتٍ لِّقَوْمٍ
يَتَّقُونَ ﴿٦﴾

إِنَّ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَ نَاوِرِضُوا بِالْحَيَاةِ
الدُّنْيَا وَأَطْمَأَنُّوا بِهَا وَالَّذِينَ هُمْ عَنْ آيَاتِنَا
غَافِلُونَ ﴿٧﴾

أُولَئِكَ مَا لَهُمْ النَّارُ إِيمَانًا أَنَّهُمْ
يَكْسِبُونَ ﴿٨﴾

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
يَهْدِيهِمْ رَبُّهُمْ بِإِيمَانِهِمْ تَجْرِي مِنْ
تَحْتِهِمُ الْأَنْهَارُ فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ ﴿٩﴾

10. Їхнім закликом там буде: «Слава Тобі, Аллах!»; там вітагимуть їх словами: «Мир!»; кінцем їхніх закликів буде: «Хвала Аллаху, Господу світів!»

11. Якби Аллах прискорив людям зло так само, як Він прискорив для них добро, то неодмінно настав би для них час смерті. Та Ми залишаємо блукати в своєму безчесті тих, які не сподіваються на зустріч із Нами!

«Прискорив для людей зло»:
ібн Аббас сказав: «Тут ідеться про людину, яка в стані гніву [свариться] зі своєю родиною та дітьми: «Нехай Вас прокляне Аллах і нехай не благословляє вас!» (аль-Багавві). Іслам забороняє прокльони: «...Хто проклинає віруючого, наче вбиває його» (Муслім, аль-Бухарі).

12. Коли людину торкається лихо, вона кличе Нас лежачи, сидячи та стоячи. А коли Ми відвернемо від неї те лихо, вона йде, наче ніколи й не кликала Нас через це лихо. Так видається прекрасним для порушників те, що роблять вони!

13. Ми знищили покоління, які жили раніше за вас, адже вони були несправедливі, і в посланців своїх, які до них

دَعَوْهُمْ فِيهَا سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ
وَتَحِيَّتُهُمْ فِيهَا سَلَامٌ وَأَوْخِرْ دَعْوَهُمْ
إِنِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٠﴾

﴿ وَلَوْ يُعَجِّلُ اللَّهُ لِلنَّاسِ الشَّرَّ
اسْتَعْجَلُوا لَهُم بِالْخَيْرِ لَفُضِيَ إِلَيْهِمْ أَجَلُهُمْ
فَنَذَرَ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا فِي
طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿١١﴾

وَإِذَا مَسَّ الْإِنْسَانَ الضُّرُّ دَعَانَا لِجَنبِهِ أَوْ
قَاعِدًا أَوْ قَائِمًا فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُ
ضُرَّهُ وَرَوَّحْنَا لَهُ يَذَّعُنَا إِلَىٰ ضُرِّ مَسَّهُ
كَذَٰلِكَ يُزَيِّنُ لِلْمُؤْمِنِينَ مَا كَانُوا
يَعْمَلُونَ ﴿١٢﴾

وَلَقَدْ أَهَلَكْنَا الْقُرُونِ مِن قَبْلِكُمْ لَمَّا ظَلَمُوا
وَجَاءَهُمْ رَسُولُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ وَمَا كَانُوا
لِيُؤْمِنُوا كَذَٰلِكَ نَجْزِي الْقَوْمَ الْمُجْرِمِينَ ﴿١٣﴾

приходили, вони не увірували.
Так Ми винагороджуємо
грішних людей!

14. А потім Ми зробили вас їхніми
нащадками на землі, щоб
подивитися, якими будуть ваші
вчинки.

ثُمَّ جَعَلْنَاكُمْ خَلَائِفَ فِي الْأَرْضِ مِنْ
بَعْدِهِمْ لِنَنْظُرَ كَيْفَ تَعْمَلُونَ ﴿١٤﴾

15. Коли їм читають Наші ясні
знамення, говорять ті, які не
сподіваються на зустріч із
Нами: «Принеси нам інший
Коран або зміни цей!» Скажи:
«Не годиться мені змінювати
його за власним бажанням.
Я йду за тим, що дано мені в
одкровенні. Я боюся, що, не
послухавши Господа свого, буду
покараний у Великий День!»

وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ قَالَ
الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا آتِنَا بَقْرَةً إِنْ
عَدَّ هَذَا أُورْسًا لَقَدْ لَبِثْنَا فِي آيَاتِنَا
أَنْ نَسْتَبِيحَ الْوَيْلَ مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ
يُوحَىٰ إِلَىٰ إِبْرَاهِيمَ إِذْ قَالَ لِلَّهِ
عَذَابٌ يُوعَظُ بِهِ الْعَالَمِينَ ﴿١٥﴾

16. Скажи: «Якби побажав Аллах, я
б не читав його вам і не навчав
би йому вас. Я прожив серед
вас ціле життя. Невже ви не
розумієте?»

قُلْ لَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا تَلَوْتُهُ عَلَيْكُمْ وَلَا
أَدْرَيْتُمْ بِهِ ۖ فَقَدْ لَبِثْتُ فِيكُمْ
عُمُرًا مِّن قَبْلِهِ ۚ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿١٦﴾

*За одностайною думкою
тлумачів Корану йдеться про
сорок років життя Мухаммада
(мир йому і благословення
Аллаха), після яких він отримав
Одкровення.*

17. Хто ж несправедливіший за
того, хто зводить наклеп на
Аллаха та вважає за брехню
Його знамення? Воістину,
грішники не матимуть успіху!

فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا
أَوْ كَذَّبَ بِآيَاتِهِ ۚ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ
الْمُجْرِمُونَ ﴿١٧﴾

18. Вони поклоняються замість Аллаха тому, що не приносить їм ні шкоди, ні користі. І говорять: «Це — заступники наші перед Аллахом!» Скажи: «Невже ви можете розповісти Аллаху про щось таке на небесах і на землі, чого Він не знає?» Пречистий від того Він — що Йому додають!
19. Люди були єдиною громадою, але розійшлися між собою. Якби перед цим не було слова Господа твого, то вже вирішилося б те, в чому розійшлися вони!
20. Говорять: «Чому не зіслано знамення від Господа його?» Скажи: «Потаємне належить Аллаху. Тож чекайте, і я почекаю разом із вами!»
21. Коли Ми дали людям спробувати Нашої милості після лиха, яке торкнулося їх, то вони почали хитрувати проти Наших знамень. Скажи: «Аллах швидший у хитрощах!» Воістину, Наші посланці записують ваші хитрощі!
22. Він — Той, Хто дає вам змогу подорожувати сушею та морем. Ось ви на кораблях; разом із ними дме попутний вітер, якому вони радіють! Але щойно зірветься буревій, і підступлять

وَيَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ وَيَقُولُونَ هَؤُلَاءِ شَفَعَاؤُنَا عِنْدَ اللَّهِ قُلْ أَتَسْتَعِينُونَ اللَّهُ بِمَا لَا يَعْلَمُ فِي السَّمَاوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ سُبْحَانَ اللَّهِ وَتَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿١٨﴾

وَمَا كَانَ النَّاسُ إِلَّا أُمَّةً وَاحِدَةً فَاخْتَلَفُوا وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِن رَّبِّكَ لَفُضِّى بَيْنَهُمْ فِيمَا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿١٩﴾

وَيَقُولُونَ لَوْلَا أُنزِلَ عَلَيْهِ آيَةٌ مِّن رَّبِّهِ فَقُلْ إِنَّمَا الْعَجَبُ لِلَّهِ فَانظُرُوا إِلَيَّ مَعَكُمْ مِّنَ الْمُنتَظِرِينَ ﴿٢٠﴾

وَإِذَا آذَقْنَا النَّاسَ رَحْمَةً مِن بَعْدِ ضَرَّاءَ مَسَّتْهُمُ إِذَا هُمْ مَكْرُؤٌ فِي آيَاتِنَا قُلِ اللَّهُ أَسْرَعُ مَكْرًا إِنَّ رُسُلَنَا يَكْتُبُونَ مَا تَمْكُرُونَ ﴿٢١﴾

هُوَ الَّذِي يُسِّرُكُمُ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ حَتَّى إِذَا كُنْتُمْ فِي الْفُلِكِ وَخَرَيْنَ بِهِم بِرِيحٍ طَيِّبَةٍ وَفَرِحُوا بِهَا جَاءَتْهَا رِيحٌ عَاصِفٌ وَجَاءَهُمُ الْمَوْجُ مِن كُلِّ مَكَانٍ وَظَنُّوا أَنَّهُمْ أُحِيطَ

до них хвилі з усіх боків, вони вирішать, що оточені. Тоді кличуть вони Аллаха, широко сповідуючи Його релігію: «Врятуй нас! І ми неодмінно будемо вдячні!»

23. Та коли Він рятує їх, то вони сіють безчестя на землі без жодного права. О люди! Ваше безчестя обернеться проти вас самих. Це лише насолода земного життя, а потім ви повернетесь до Нас! І Ми розповімо вам про те, що чинили ви!
24. Прикладом земного життя є вода, яку Ми проливаємо з неба, і вона змішується з рослинами землі — тими, які вживають у їжу люди й тварини. Коли земля вбирається в свої шати й прикрашається, а її жителі вважають, що мають владу над нею, надходить наказ Наш, вночі або вдень. І Ми перетворюємо її на поле, з якого зібрали врожай, — наче вона й не була квітуча. Так Ми пояснюємо знамення людям, які замислюються.
25. Аллах кличе в обитель миру й веде, кого побажає, до прямого шляху.
26. На тих, які робили добро, чекає найкраще й більше за це. Не

يَوْمَ دَعَوُا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الَّذِينَ لَيْسَ
أَنْجَيْنَا مِنْ هَذَا لَتَكُونَنَّ مِنَ الشَّاكِرِينَ ﴿١٣﴾

فَلَمَّا أَنْجَيْنَاهُمْ إِذَا هُمْ يَبْغُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ
الْحَقِّ يَنَالُهَا النَّاسُ إِنَّمَا بَغِيكُمُ عَلَى أَنْفُسِكُمْ
مَتَّعَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا ثُمَّ إِلَيْنَا مَرْجِعُكُمْ
فَنُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٤﴾

إِنَّمَا مَثَلُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا كَمَاءٍ أَنْزَلْنَاهُ مِنَ
السَّمَاءِ فَأَخْتَلَطَ بِهِ نَبَاتُ الْأَرْضِ مِمَّا
يَأْكُلُ النَّاسُ وَالْأَنْعَامُ حَتَّى إِذَا أَخَذَتِ
الْأَرْضُ زُخْرُفَهَا وَازَّيَّنَتْ وَظَنَّ أَهْلُهَا أَنَّهُمْ
قَدِירוْنَ عَلَيْهِهَا أَنْهَأْمُرُنَا لَيْلًا أَوْ نَهَارًا
فَجَعَلْنَاهَا حَصِيدًا كَأَنْ لَمْ تَغْنَ بِالْأَمْسِ كَذَلِكَ
نُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿١٥﴾

وَاللَّهُ يَدْعُوا إِلَى دَارِ السَّلَامِ وَيَهْدِي مَنْ
يَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿١٦﴾

* لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا الْحُسْنَىٰ وَزِيَادَةٌ وَلَا يَرْهَقُ

вразить обличчя їхнього ні темрява, ні приниження. Саме вони — жителі раю! Будуть вони там довіку!

«Найкраще» — рай, «більше за це» (букв. «додаток») — можливість бачити преславний лик Аллаха (аль-Багаві).

27. А хто чинив зло, тим відплатять таким самим злом. Їх спіткає приниження, і не захистить ніхто їх від Аллаха. Обличчя їхні наче вкриються шматками нічного мороку. Саме вони — жителі пекла! І будуть вони там довіку!

28. Того Дня Ми зберемо всіх їх разом, а потім скажемо багатобожникам: «Ось ваші місця — разом зі спільниками вашими!» А потім Ми розділимо їх, і скажуть їхні спільники: «Ви не поклонялися нам!

29. Достатньо Аллаха як Свідка між вами та нами. Ми й справді не знали про ваше поклоніння!»

30. Там кожна душа скуштує того, що вчиняла раніше. Повернуться вони до Аллаха, свого істинного Покровителя, і зникне те, що вигадували вони!

31. Запитай: «Хто наділяє вас із неба й землі? Хто владний над

وَجُوهَهُمْ قَتَرٌ وَلَا ذَلَّةٌ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ
الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٣٧﴾

وَالَّذِينَ كَسَبُوا السَّيِّئَاتِ جَزَاءُ سَيِّئَةٍ يَمْتِلِئُهَا
وَتَرَهَتْهُمْ ذَلَّةٌ مَا لَهُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ عَاصِمٍ
كَأَنَّمَا أُغْشِيَتْ وُجُوهُهُمْ قِطْعًا مِنَ اللَّيْلِ
مُظْلِمًا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا
خَالِدُونَ ﴿٣٨﴾

وَيَوْمَ نَحْشُرُهُمْ جَمِيعًا ثُمَّ نَقُولُ لِلَّذِينَ أَشْرَكُوا
مَكَانَكُمْ أَنْتُمْ وَشُرَكَاءُكُمْ فَرَيْلًا بَيْنَهُمْ وَقَالَ
شُرَكَاءُهُمْ مَا كُنْتُمْ إِلَّا نَا تَعْبُدُونَ ﴿٣٩﴾

فَكَفَى بِاللَّهِ شَهِيدًا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ إِنْ كُنَّا
عَنْ عِبَادَتِكُمْ لَغْفِيلِينَ ﴿٤٠﴾

هُنَالِكَ لَبَّيْنَا كُلَّ نَفْسٍ مَّا أَسْفَلَتْ وَرُدُّوْا
إِلَى اللَّهِ مَوْلَاهُمْ الْحَقُّ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَّا
كَانُوا يُفْتَرُونَ ﴿٤١﴾

قُلْ مَنْ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ أَمَّنْ

- слухом і зором? Хто виводить живе з мертвого, а мертве з живого? Хто керує подіями?» Вони скажуть: «Аллах!» Запитай: «Чому ж ви не боїтесь Його?»
32. Такий Аллах, істинний Господь ваш! А що може бути після істини, як не омана? Як же ви віддалилися!
33. Так справдилося слово Господа твого про нечестивців, що вони не увірують!
34. Скажи: «Чи може хтось із ваших ідолів почати творіння, а потім його повторити?» Скажи: «Аллах починає творіння, а потім його повторює!» Як же ви віддалилися!
35. Скажи: «Чи може хтось із ваших ідолів провести до істини?» Скажи: «Це Аллах веде до істини! Хто ж гідний того, щоб за ним ішли — той, хто сам веде до істини, чи той, кого ведуть до істини? Що з вами? Як ви судите?»
36. Більшість із них іде за припущеннями. Але припущення ніяк не допоможе замість правди. Воістину, Аллах знає те, що роблять вони!
37. Цей Коран не вигадка когось — замість Аллаха, але

يَمَلِكُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَرَ وَمَنْ يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَمَنْ يُدِيرُ الْأَمْرَ فَسَيَقُولُونَ اللَّهُ فَقُلْ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿١١﴾

فَذَلِكُمْ اللَّهُ رَبُّكُمُ الْحَقُّ فَمَاذَا بَعَدَ الْحَقِّ إِلَّا الضَّلَالُ فَأَنْتُمْ تُصِرُّونَ ﴿٢١﴾

كَذَلِكَ حَقَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ عَلَى الَّذِينَ فَسَقُوا أَنَّهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٢٢﴾

قُلْ هَلْ مِنْ شُرَكَائِكُمْ مَنْ يَبْدَأُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ قُلِ اللَّهُ يَبْدَأُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ وَهُوَ قَائِمٌ تَوَفَّوْنَ ﴿٢٣﴾

قُلْ هَلْ مِنْ شُرَكَائِكُمْ مَنْ يَهْدِي إِلَى الْحَقِّ قُلِ اللَّهُ يَهْدِي لِلْحَقِّ أَفَمَنْ يَهْدِي إِلَى الْحَقِّ أَحَقُّ أَنْ يُدْعَى بِمَنْ لَا يَهْدِي إِلَّا أَنْ يُهْدَىٰ فَمَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ ﴿٢٤﴾

وَمَا يَتَّبِعُ أَكْثَرُهُمْ إِلَّا ظَنًّا إِنَّ الظَّنَّ لَا يُغْنِي مِنَ الْحَقِّ شَيْئًا إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِمَا يَفْعَلُونَ ﴿٢٥﴾

وَمَا كَانَ هَذَا الْقُرْآنُ أَنْ يُفْتَرَىٰ مِنْ دُونِ اللَّهِ

підтвердження того, що було перед ним і пояснення Писання від Господа світів, в якому немає сумніву.

«Пояснення Писання» — ібн Касір коментує: «Роз'яснення законів, а ще дозволеного й забороненого — переконливе й достатнє, істинне, в якому немає сумніву, від Аллаха, Господа світів. Як сказано в переказі аль-Харіса аль-Аура від Алі ібн Абі Таліба: «Тут — розповідь про те, що було перед вами, звістка про те, що буде після вас, і розрізнення між вами».

38. Ось вони говорять: «Він його вигадав!» Скажи: «Принесіть суру, подібну до цих, і покличете, кого зможете, замість Аллаха, якщо ви правдиві!»

39. Таж ні, вони сприйняли як брехню те, що не спромоглися охопити знанням, і витлумачення чого ще не прийшло. Так само відкинули це й ті, які жили до них. Поглянь, яким був кінець нечестивих!

40. Є серед них ті, які вірять у [Коран], а є й ті, які не вірять у нього. Але Господь твій знає про тих, які поширюють безчестя.

41. Якщо вони говоритимуть, що ти — брехун, то скажи: «Мені

وَلَكِنْ تَصْدِيقَ الَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَتَفْصِيلَ
الْكِتَابِ لَا رَيْبَ فِيهِ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٣٧﴾

أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَيْنَاهُ قُلْ فَأْتُوا بِسُورَةٍ مِثْلِهِ
وَادْعُوا مَنْ اسْتَطَعْتُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ
صَادِقِينَ ﴿٣٨﴾

بَلْ كَذَّبُوا بِمَا لَمْ يُحِطُوا بِعِلْمِهِ وَلَمَّا يَا أَنهَمْ
تَأْوِيلُهُ كَذَلِكَ كَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ
فَانظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الظَّالِمِينَ ﴿٣٩﴾

وَمِنْهُمْ مَنْ يُؤْمِنُ بِهِ وَمِنْهُمْ مَنْ لَا يُؤْمِنُ
بِهِ وَرَبُّكَ أَعْلَمُ بِالْمُفْسِدِينَ ﴿٤٠﴾

وَإِنْ كَذَّبُوكَ فَقُلْ لِي عَمَلٍ وَلَكُمْ عَمَلُكُمْ أَنْتُمْ

— мої вчинки, а вам — ваші вчинки. Ви непричетні до того, що роблю я, а я непричетний до того, що робите ви!»

42. Є серед них і ті, які тебе вислуховують. Та як ти примусиш чути глухих, якщо вони не розуміють?

وَمِنْهُمْ مَّن يَسْتَمِعُونَ إِلَيْكَ أَفَأَنْتَ تُسْمِعُ الصُّمَّ وَلَوْ كَانُوا لَا يَعْقِلُونَ ﴿٤٢﴾

43. Є серед них і ті, які дивляться на тебе. Та як ти зможеш повести прямим шляхом сліпих, якщо вони не бачать?

وَمِنْهُمْ مَّن يَنْظُرُ إِلَيْكَ أَفَأَنْتَ تَهْدِي الْعُمْىَ وَلَوْ كَانُوا لَا يُبْصِرُونَ ﴿٤٣﴾

Ідеться про «глухих» і «сліпих» «серцем», які не спроможні йти шляхом істини (аль-Багавві).

44. Воістину, Аллах не чинить несправедливості щодо людей, але це люди самі несправедливі до себе!

إِنَّ اللَّهَ لَا يَظْلِمُ النَّاسَ شَيْئًا وَلَٰكِنَّ النَّاسَ أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٤٤﴾

45. Того Дня Він збере їх, наче вони й пробули тільки годину дня. Вони знатимуть одне одного. Воістину, зазнають втрат ті, які вважали за брехню зустріч із Аллахом і не йшли прямим шляхом!

وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ كَأَن لَّمْ يَلْبَثُوا إِلَّا سَاعَةً مِّنَ النَّهَارِ يَتَعَارَفُونَ بَيْنَهُمْ قَدْ خَسِرَ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِلِقَاءِ اللَّهِ وَمَا كَانُوا مُهْتَدِينَ ﴿٤٥﴾

Ібн Аббас сказав: «Вони пробули в своїх могилах наче годину дня» (аль-Багавві).

46. Або Ми покажемо тобі частину з того, що Ми обіцяли їм, або заберемо тебе, і до Нас повернуться вони! Аллах буде Свідком того, що роблять вони!

وَأَمَّا ذُرِّيَّتَكَ بَعْضَ الَّذِي وَعَدْتَهُمْ أَوْ تَوَفَّيْتَهُمْ فَأَلَيْنَا مَرْجِعَهُمْ ثُمَّ اللَّهُ شَهِيدٌ عَلَىٰ مَا يَفْعَلُونَ ﴿٤٦﴾

47. Для кожної громади — посланець. І коли приходив до них посланець їхній, то все між ними вирішували справедливо, і не були вони скривджені!
48. Вони запитують: «Коли ця обіцянка виконається, якщо ви правдиві?»
49. Скажи: «Я не владний заподіяти собі шкоду чи принести користь, хіба що побажає цього Аллах. Для кожної громади — строк. Коли їхній строк настає, то вони не можуть його ні віддалити — навіть на годину, ні наблизити».
50. Скажи: «Чи ви думали про те, яку частину з Його кари — коли вона прийде до вас уночі або вдень — намагатимуться прискорити грішники?»
Своїми запитаннями багатобожники прискорюють кару (аль-Багавві, ат-Табарі).
51. Невже ви повірите в неї тоді, коли вона прийде до вас? Чи нині? Коли ви прискорювали її?
52. А потім скажуть тим, які були несправедливі: «Тож скуштуйте вічної кари! Хіба ж не відплачено вам за те, що ви робили?»
53. Вони запитують тебе: «Чи це правда?» Скажи: «Так, клянуся

وَلِكُلِّ أُمَّةٍ رَسُولٌ فَإِذَا جَاءَ رَسُولُهُمْ
قَضَىٰ بَيْنَهُمْ بِالْقِسْطِ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٤٧﴾

وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَذَا الْوَعْدِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٤٨﴾

قُلْ لَا أَمْلِكُ لِنَفْسِي ضَرًّا وَلَا نَفْعًا إِلَّا مَا شَاءَ
اللَّهُ لِكُلِّ أُمَّةٍ أَجَلٌ إِذَا جَاءَ أَجَلُهُمْ فَلَا
يَسْتَجِرُونَ سَاعَةً وَلَا يَسْتَقْدِمُونَ ﴿٤٩﴾

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَتَاكُمْ عَذَابُهُ بَيِّنَاتٍ أَوْ تَهَارًا
مَاذَا اسْتَعْجِلُ مِنْهُ الْمُجْرِمُونَ ﴿٥٠﴾

أَتُمِنُّ إِذَا مَا وَقَعَ آمَنْتُمْ بِهِ ؕ آءَ الْكُفْرِ وَقَدْ كُنْتُمْ بِهِ
تَسْتَعْجِلُونَ ﴿٥١﴾

ثُمَّ قِيلَ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا دُونَهُمَا عَذَابٌ أَلْوَدَىٰ
هَلْ تُجْرَمُونَ إِلَّا لِمَا كُنْتُمْ تَكْسِبُونَ ﴿٥٢﴾

﴿وَيَسْتَعِزُّونَكَ أَتَىٰ هُوَ قَوْلِي وَإِي وَرَبِّي إِنَّهُ و﴾

моїм Господом, правда! І вам не уникнути цього!»

Мається на увазі покарання Аллаха для багатобожників, згадане в попередніх аятах. Ат-Табарі коментує: «Немає сумніву в цьому, і ви не ухилитесь від Аллаха, коли Він побажає цього для вас, не втечете й не зможете протистояти. Ви під Його судом, правлінням і владою, коли Він побажає так вчинити з вами. Тож бійтесь Аллаха в своїх душах!»

54. Якби кожна несправедлива душа володіла всім, що на землі, то спробувала б відкупитись. Вони приховають каяття, щойно побачивши кару. Між ними розсудять за справедливістю, і не будуть скривджені вони!
55. Так! Воістину, це Аллаху належить те, що на небесах і на землі. Так! Воістину, обіцянка Аллаха правдива. Але більшість із них не знає!
56. Він дарує життя і смерть, і до Нього ви повернетесь!
57. О люди! До вас прийшло повчання від Господа вашого, зцілення того, що в серцях, прямий шлях і милість для віруючих!
58. Скажи: «Це — ласка Аллаха та милість Його!» Тож нехай вони

لَحَقَّ وَوَمَا أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ ﴿٥٧﴾

وَأَنْ لِّكُلِّ نَفْسٍ ظَلَمَتْ مَا فِي الْأَرْضِ
لَآ فِدْتٌ بِهِ وَأَسْرُوا النَّدَامَةَ لَمَّا أُولُوا
الْعَذَابَ وَقُضِيَ بَيْنَهُمْ بِالْقِسْطِ وَهُمْ
لَا يُظْلَمُونَ ﴿٥٨﴾

أَلَا إِنَّ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۗ أَلَا إِنَّ
وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَلَٰكِنْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٥٩﴾

هُوَ الْحَيُّ وَيُحْيِي وَيُمِيتُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٦٠﴾

يَأَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمْ مَوْعِظَةٌ
مِّن رَّبِّكُمْ وَشِفَاءٌ لِّمَا فِي الصُّدُورِ وَهُدًى
وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿٦١﴾

قُلْ بِفَضْلِ اللَّهِ وَبِرَحْمَتِهِ ۖ فَبِذَلِكَ فَلْيَفْرَحُوا

радіють цьому, адже воно краще за те, що вони накопичують!

59. Скажи: «Чи ви бачили те, що Аллах вам зіслав із наділу, а ви зробили щось із цього забороненим, а щось дозволеним?» Скажи: «Аллах вам дозволив це, чи це ви самі зводите наклеп на Аллаха?»
«Наділ» (ризк) — це слово має кілька значень, серед яких три основні: «їжа», «доля», «благо». Як пояснює ат-Табарі, в цьому аяті під «наділом» мається на увазі саме їжа.
60. Що думають про День Воскресіння ті, які зводять наклеп на Аллаха? Воістину, Аллах має велику ласку до людей, але ж більшість із них не дякують!
61. Якою б ти справою не займався, що б ти не читав із Корану, та яких би вчинків не коїли вони, Ми спостерігаємо за вами ще на початку дії. Те, що на землі й на небі, не сховається від Господа твого, навіть якщо матиме вагу порошинки, менше або більше за неї. Воно міститься в Писанні ясному!
62. Так! Воістину, наближеним до Аллаха немає чого боятися, і не будуть вони засмучені —

هُوَ خَيْرٌ مِّمَّا يَجْمَعُونَ ﴿٥٨﴾

قُلْ أَرَأَيْتُمْ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ لَكُمْ مِنَ رِزْقٍ
فَجَعَلْتُمْ مِنْهُ حَرَامًا وَحَلَالًا قُلْ اللَّهُ أَذِنَ
لَكُمْ أَنْ تَكْفُرَ أَمْ عَلَى اللَّهِ نَفْرُونَ ﴿٥٩﴾

وَمَا ظَنُّ الَّذِينَ يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ
يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّ اللَّهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ
وَلَكِنْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَشْكُرُونَ ﴿٦٠﴾

وَمَا تَكُونُ فِي شَأْنٍ وَمَا تَتْلُوا مِنْهُ مِنْ قُرْآنٍ
وَلَا تَعْمَلُونَ مِنْ عَمَلٍ إِلَّا كُنَّا عَلَيْكُمْ
شُهُودًا إِذْ تُفِيضُونَ فِيهِ وَمَا يَعْرُبُ عَنْ رَبِّكَ
مِن مِّثْقَالِ ذَرَّةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي
السَّمَاءِ وَلَا أَصْغَرَ مِنْ ذَلِكَ وَلَا أَكْبَرَ إِلَّا
فِي كِتَابٍ مُبِينٍ ﴿٦١﴾

الْآيَاتِ أُولِيَاءَ اللَّهِ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا
هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٦٢﴾

63. ті, які увірували й були богобоязливі.
64. Чекає на них радісна звістка в житті земному й наступному. Немає зміни в словах Аллаха. Це — великий успіх!
65. Нехай тебе не засмучують слова [багатобожників], бо, воістину, вся могутність належить Аллаху! А Він — Всечуючий, Всезнаючий!
66. Так! Воістину, Аллаху належать усі, хто на небесах і на землі. А ті, які закликають замість Аллаха інших, ідуть за припущеннями й вигадують.
67. Він — Той, Хто створив ніч, щоб відпочивали ви, а день — щоб ви бачили. Воістину, в цьому — знамення для людей, які чують!
68. Говорять вони: «Аллах узяв собі дитину!» Преславний Він! Він — Багатий, Йому належить усе, що на небесах, і все, що на землі. Тож немає у вас доказу цьому! Невже ви говорите про Аллаха те, чого самі не знаєте?
69. Скажи: «Воістину, ті, які зводять наклеп на Аллаха, не матимуть успіху!»

الَّذِينَ آمَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ ﴿٦٣﴾

لَهُمُ الْبَشْرَىٰ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي
الْآخِرَةِ لَا تَبْدِيلَ لِكَلِمَاتِ اللَّهِ
ذَٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿٦٤﴾

وَلَا يَحْزَنُكَ قَوْلُهُمْ إِنَّ الْعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا
هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٦٥﴾

الآيَاتِ لِلَّهِ مَن فِي السَّمٰوٰتِ وَمَن فِي
الْاَرْضِ وَمَا يَتَّبِعُ الَّذِيْنَ يَدْعُوْنَ مِنْ
دُوْنِ اللّٰهِ شُرَكَاءَ اِنَّ يَتَّبِعُوْنَ اِلَّا الظَّنَّ
وَإِنْ هُمْ اِلَّا يَخْرُصُوْنَ ﴿٦٦﴾

هُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ اللَّيْلَ
لِتَسْكُنُوا فِيهِ وَالنَّهَارَ مُبْجَرِئَاتٍ
فِي ذَٰلِكَ لآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَسْمَعُونَ ﴿٦٧﴾

قَالُوا اتَّخَذَ اللَّهُ وَلَدًا سُبْحٰنَهُ هُوَ
الْعَزِيْزُ لَهُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ
اِنْ عِنْدَكُمْ مِّنْ سُلْطٰنٍ بِهٰذَا
اَتَقُولُوْنَ عَلٰى اللّٰهِ مَا لَا تَعْمَلُوْنَ ﴿٦٨﴾

قُلْ اِنَّ الَّذِيْنَ يَمَقُرُوْنَ عَلٰى اللّٰهِ الْكٰذِبُ
لَا يَفْلِحُوْنَ ﴿٦٩﴾

70. Вони насолодяться в земному житті, а далі повернуться до Нас. Ми дамо їм змогу скуштувати суворої кари за те, що вони не увірували!
71. Прочитай для них звістку про Нуха. Ось він сказав своєму народу: «О народе мій! Якщо тяжко вам, що я серед вас і нагадую про знамення Аллаха, то на Аллаха я покладаюся! Зберіться разом зі своїми ідолами, щоб не була ваша справа таємною. А потім оголосіть мені вирок ваш і не давайте відстрочки!»
72. Та якщо відвернетесь ви, то я ж не просив у вас винагороди. Винагородить мене лише Аллах. І мені наказано бути одним із покірних Йому!»
73. Але вони вважали його за брехуна. Тож Ми врятували його й тих, хто був із ним, у ковчезі. Ми зробили їх наступниками та втопили тих, які вважали Наші знамення брехнею. Поглянь же, який був кінець тих, кого застерігали!
74. Після нього Ми відіслали посланців до народів їхніх. Ті прийшли до них із ясними знаменнями, але вони не увірували в те, що було

مَتَّعَ فِي الدُّنْيَا ثُمَّ إِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ ثُمَّ
نُذِقُهُمُ الْعَذَابَ الشَّدِيدَ بِمَا كَانُوا
يَكْفُرُونَ ﴿٧٠﴾

* وَأَتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَأَ نُوحٍ إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ يَتَقَوْمِ إِن
كَانَ كِبْرَ عَلَيَّكُمْ مَقَامِي وَتَذَكِيرِي بِآيَاتِ
اللَّهِ فَعَلَى اللَّهِ تَوَكَّلْتُ فَأَجْمِعُوا أَمْرَكُمْ
وَشُرَكَاءَ كُفْرِكُمْ لَئِن كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُوا
أَوْصِيَائِيَ وَلَا تُظِلُّونَ ﴿٧١﴾

فَإِن تَوَلَّيْتُمْ فَمَا سَأَلْتُكُمْ مِنْ أَجْرٍ إِن أَجْرِي
إِلَّا عَلَى اللَّهِ وَأُورِثُ أَن أَكُونَ مِنَ
الْمُسْلِمِينَ ﴿٧٢﴾

فَكَذَّبُوهُ فَجَعَلْنَاهُ وَمَنْ مَعَهُ فِي الْفُلِكِ
وَجَعَلْنَاهُمْ خَلْقًا وَأَعْرَفْنَا الَّذِينَ كَذَّبُوا
بِآيَاتِنَا فَأَنْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُتَكَبِّرِينَ ﴿٧٣﴾

ثُمَّ بَعَثْنَا مِنْ بَعْدِهِ رُسُلًا إِلَى قَوْمِهِمْ فَجَاءَهُمْ
بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا كَانُوا لِيُؤْمِنُوا بِمَا كَذَّبُوا بِهِ مِنْ قَبْلُ
كَذَلِكَ نَطْعُ عَلَى قُلُوبِ الْمُعْتَدِينَ ﴿٧٤﴾

відкинуто ще раніше. Так Ми накладаємо печатку на серця порушників!

75. Після них Ми послали з Нашими знаменнями Мусу та Гаруна — до Фірауна й старшини народу його. Але вони знехтували ними й були грішними людьми!
76. І коли прийшла до них істина від Нас, то вони сказали: «Воістину, це — справжнє чаклунство!»
77. Муса сказав: «Невже ви говорите про істину, яка прийшла до вас, що це — чаклунство? Не матимуть успіху чаклуни!»
78. Вони сказали: «Невже ти прийшов, щоб відвернути нас від того, в що вірили наші батьки, та щоб велич на землі дісталася вам двом? Ми не повіримо вам!»
79. Фіраун сказав: «Приведіть до мене кожного вправного чаклуна!»
Тобто добре обізнаного з чаклунством (ат-Табарі).
80. І коли прийшли чаклуни, то Муса сказав їм: «Тож кидайте, що маєте кидати!»
Ат-Табарі коментує: «Тож кидайте, що маєте кидати — мотузки й палиці».

ثُمَّ بَعَثْنَا مِنْ بَعْدِهِمُ مُوسَىٰ وَهَارُونَ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ بِآيَاتِنَا فَاسْتَكْبَرُوا وَكَانُوا قَوْمًا مُّجْرِمِينَ ﴿٧٥﴾

فَلَمَّا جَاءَهُمُ الْحَقُّ مِنْ عِنْدِنَا قَالُوا إِنَّ هَذَا لَسِحْرٌ مُّبِينٌ ﴿٧٦﴾

قَالَ مُوسَىٰ أَتَقُولُونَ لِلْحَقِّ لَمَّا جَاءَكُمْ أَسِحْرٌ هَذَا وَلَا يُفْلِحُ السَّاحِرُونَ ﴿٧٧﴾

قَالُوا أَجِئْتَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَعَدَاةٍ عَلَيْنَا أَوَبَاءَنَا وَتَكُونُ لَكُمْ الْكِبْرِيَاءُ فِي الْأَرْضِ وَمَا نَحْنُ لَكُمْ بِمُؤْمِنِينَ ﴿٧٨﴾

وَقَالَ فِرْعَوْنُ أَتَأْتُونِي بِكُلِّ سِحْرٍ عَلِيمٍ ﴿٧٩﴾

فَلَمَّا جَاءَ السَّحَرَةُ قَالُوا لِمُوسَىٰ الْقَوْمَ مَا أَنْتُمْ مُّلقُونَ ﴿٨٠﴾

81. І коли вони кинули, то Муса сказав: «Принесене вами — чари. Воістину, Аллах зробить їх марними! Воістину, Аллах не покращує справу тих, які поширюють безчестя!
82. Аллах утверджує істину через Свої слова, хоч би й ненавиділи це грішники!»
83. Не повірили Мусі, хіба що мала частина народу його, адже вони боялися переслідувань Фірауна та його старшини. Воістину, Фіраун — тиран на землі та один із порушників!
84. Сказав Муса: «О народе мій! Якщо ви увірували в Аллаха, то покладайтеся на Нього, якщо ви віддані Йому!»
85. Ті сказали: «Ми покладаємося на Аллаха. Господи наш! Не роби нас спокусою для людей нечестивих
86. і врятуй нас зі Своєї милості від людей невірних!»
87. І Ми відкрили Мусі та брату його: «Влаштуйте для свого народу житла в Єгипті, зробіть їх місцем для поклоніння та звершуйте молитву. Тож сповісти віруючим добру звістку!»
«Зробіть їх місцем для поклоніння» — букв. «зробіть свої будинки напрямом (киблат-

فَلَمَّا ألقُوا قَالَ مُوسَى مَا جِئْتُمْ بِهِ السَّحَرُ
إِنَّ اللَّهَ سَابِغُهُ وَإِنَّ اللَّهَ لَإِصْلَاحُ عَمَلِ
الْمُفْسِدِينَ ﴿٨١﴾

وَيُحِقُّ اللَّهُ الْحَقَّ بِكَلِمَاتِهِ وَلَوْ كَرِهَ
الْمُجْرِمُونَ ﴿٨٢﴾

فَمَا آءَمَّنَ لِمُوسَى إِلا ذُرِّيَّةٌ مِّن قَوْمِهِ عَلَى
خَوْفٍ مِّن فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِم أَن يَقْتُلَهُمْ وَإِنَّ
فِرْعَوْنَ لَعَالٍ فِي الأَرْضِ وَإِنَّهُ لَمِنَ
الْمُفْسِدِينَ ﴿٨٣﴾

وَقَالَ مُوسَى يَقَوْمِ إِن كُنتُمْ آمَنْتُمْ بِأَللَّهِ
فَعَلَيْهِ تَوَكَّلُوا وَإِن كُنتُمْ مُسْلِمِينَ ﴿٨٤﴾

فَقَالُوا عَلَى اللَّهِ تَوَكَّلْنَا رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا فِتْنَةً
لِّلْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٨٥﴾

وَجَنَّا بِرَحْمَتِكَ مِنَ الْقَوْمِ الكَافِرِينَ ﴿٨٦﴾

وَأَوْحَيْنَا إِلَى مُوسَى وَأَخِيهِ أَن تَبَوَّءَا
لِقَوْمِكُمَا مِمَّصْرَ بُيُوتًا وَأَجْعَلُوا بُيُوتَكُمْ
قِبْلَةً وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٨٧﴾

ан) для молитви». Ат-Табарі, посилаючись на ібн Аббаса та інших тлумачів, коментує: «Зробіть свої будиники місцями поклоніння, де ви будете молитися». Аль-Багавві відзначає, що таким чином послідовники Муси намагалися уникнути переслідувань Фірауна, який заборонив їм молитися в звичних місцях.

88. Муса сказав: «Господи наш! Ти дарував Фірауну й старшині народу його прикраси й багатства в земному житті, а вони, Господи наш, збивають цим із Твого шляху! Господи наш! Знищи багатства їхні та зроби жорстокими їхні серця — щоб вони не увірували, поки не побачать болісної кари!»

Дієслово тамаса

(«знищувати») ще має значення «перетворювати». Аль-Багавві наводить кілька переказів, згідно з якими багатства єгиптян обернулися камінням.

89. І сказав Він: «Я вже відповів на ваш заклик! Тримайтеся прямого шляху та не йдіть шляхом тих, які не знають!»
Вислів на кшталт «я вже [щось] зробив» в арабській мові може означати ще й правдиву обіцянку, тобто «я неодмінно [щось] зроблю».

وَقَالَ مُوسَى رَبَّنَا إِنَّكَ آتَيْتَ فِرْعَوْنَ
وَمَلَآئِهِ زِينَةً وَأَمْوَالًا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا رَبَّنَا
لِيُضِلُّوْا عَنْ سَبِيلِكَ رَبَّنَا اطْمِسْ عَلَيَّ
أَمْوَالِهِمْ وَأَشْدُدْ عَلَيَّ قُلُوبَهُمْ فَلَا يُؤْمِنُوا حَتَّى
يَرَوْا الْعَذَابَ الْأَلِيمَ ﴿٨٨﴾

قَالَ قَدْ أُجِيبَتِ دَعْوَتُكُمْ مَا قَأَسْتَقِيمًا
وَلَا تَتَّبِعَانَّ سَبِيلَ الَّذِينَ لَا يَعْمُرُونَ ﴿٨٩﴾

90. Тож Ми переправили синів Ізраїла через море, але Фіраун і його військо рушили слідом за ними — з ненавистю й ворожістю. І коли Фіраун став потопати, то вигукнув: «Я увірував, що немає бога, крім Того, в Якого увірували сини Ізраїла. І я — один із відданих Йому!»

91. Тільки тепер! А перед цим ти чинив непослух і був одним із тих, які поширюють безчестя на землі!

92. Тому сьогодні Ми рятуємо твоє тіло, щоб ти був знаменням для наступних поколінь! Воістину, багато людей нехтують Нашими знаменнями!

93. Ми облаштували для синів Ізраїла найкращі житла й наділили їх благами. Серед них почалися суперечки після того, як до них прийшло знання. Воістину, твій Господь розсудить між ними в День Воскресіння — у тому, про що вони сперечалися!

«Найкращі житла» — землі Єгипту й Сирії, розташовані навколо Єрусалиму (ібн Касір).

94. Якщо ви сумніваєтесь у тому, що Ми зіслали тобі, то запитайте тих, які читають

﴿وَجَوَزْنَا بِبَنِي إِسْرَائِيلَ الْبَحْرَ فَأَتَبَعَهُمْ فِرْعَوْنُ وَجُنُودُهُ ۖ بَغِيًّا وَعَدُوًّا حَتَّىٰ إِذَا أَذْرَكَهُ الْعَرَقُ قَالَ ءَأَمِنْتُ أَنَّهُ لَآ إِلَهَ إِلَّا الَّذِي ءَأَمِنْتُ بِهِ ؕ بَنُو إِسْرَائِيلَ وَأَنَا مِنَ الْمُسْلِمِينَ ﴿٩٠﴾

ءَأَلْفَنَ وَقَدْ عَصَيْتَ قَبْلَ وَكُنْتَ مِنَ الْمُفْسِدِينَ ﴿٩١﴾

فَأَلْيَوْمَ نُنَجِّيكَ بِبَدَنِكَ لِتَكُونَ لِمَنْ خَلَقَكَ ءَايَةً ۖ وَإِنَّ كَثِيرًا مِّنَ النَّاسِ عَنْ ءَايَاتِنَا لَغَافِلُونَ ﴿٩٢﴾

وَلَقَدْ بَوَّأْنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ مَبَآئِدَ صَدَفٍ ۖ وَرَزَقْنَاهُمْ مِّنَ الطَّيِّبَاتِ فَمَا اخْتَلَفُوا حَتَّىٰ جَاءَهُمُ الْعِلْمُ ۚ إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿٩٣﴾

فَإِنْ كُنْتُمْ فِي سَكِّ مِمَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ فَسْئَلِ الَّذِينَ يُقْرَأُونَ الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكَ

писання, дані ще раніше.
 Прийшла до тебе істина від
 Господа твого — тож не будь
 одним із тих, які мають сумніви!
*«Які читають писання, дані ще
 раніше» — посилайчись на ібн
 Аббаса, Муджагїда й Даххака,
 аль-Багавві вважає, що тут
 маються на увазі мусульмани,
 які раніше належали до «людей
 Писання» (юдеїв та християн).
 Саме вони можуть засвідчити
 правдивість Мухаммада (мир
 йому і благословення Аллаха),
 адже в Торі та Євангелії є
 пророцтва про його прихід (ібн
 Касір).*

95. І не будь одним із тих, які
 вважали за брехню знамення
 Аллаха, інакше будеш серед
 тих, які все втратили!
96. Воістину, не вірують ті, про
 яких сповнилося слово Господа
 твого,
97. навіть якщо до них прийдуть
 усі можливі знамення, до того
 часу, як вони побачать болісну
 кару!
98. Чи було хоч одне селище,
 жителі якого вірували й
 допомогла їм віра їхня, крім
 народу Юнуса? Коли вірували
 вони, то Ми відвернули від них
 принизливу кару в земному
 житті, дарувавши їм можливість

لَقَدْ جَاءَكَ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَلَا تَكُ مِّنَ
 الْمُمْتَرِينَ ﴿٤٥﴾

وَلَا تَكُ مِّنَ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِ اللَّهِ
 فَتَكُونَ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٤٦﴾

إِنَّ الَّذِينَ حَقَّتْ عَلَيْهِمْ كَلِمَتُ رَبِّكَ لَا
 يُؤْمِنُونَ ﴿٤٧﴾

وَأَوْجَاءَ نُهُم كُلِّ آيَةٍ حَتَّىٰ يَرَوْا
 الْعَذَابَ الْأَلِيمَ ﴿٤٨﴾

فَلَوْلَا كَانَتْ قَرْيَةٌ آمَنَتْ فَنَفَعَهَا
 إِيمَانُهَا إِلَّا قَوْمَ يُونُسَ لَمَاءَ امْنُوا كَشَفْنَا
 عَنْهُمْ عَذَابَ الْخُرْبِيِّ فِي الْحَبْوَةِ الدُّنْيَا
 وَمَتَّعْنَاهُمْ إِلَىٰ حِينٍ ﴿٤٩﴾

насолоджуватись ним до певного часу.

*«Народ Юнуса» (бібл. Йона):
ідеться про жителів Ніневії,
«віра яких походила через страх
перед карою, від якої застерігав
їх посланець їхній» (ібн Касір).*

99. Якби твій Господь побажав, то увірували б усі, хто живе на землі. Та чи зміг би ти примусити людей стати віруючими?
100. Не увірує жодна душа, крім як із дозволу Аллаха! А Він вражає карою тих, які не розуміють!
*«Стати віруючими» з 99 аяту:
«Ти не зобов'язаний це робити, і це не для тебе — це Аллах збиває зі шляху, кого побажає, та веде прямим шляхом, кого побажає!» (ібн Касір).*
101. Скажи: «Погляньте на те, що на небесах і на землі!» Але знамення та перестороги не допомагають тим людям, які не увірували!
102. Невже вони чекають чогось іншого, крім тих днів, які настали для їхніх попередників? Скажи: «Тож чекайте, і я почекаю разом із вами!»
103. Потім Ми врятуємо Наших посланців і тих, які увірували. Так Нам належить рятувати віруючих!

وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ لَأَمَنَّ مِنَ فِي الْأَرْضِ كُلَّهُمْ
جَمِيعًا أَفَأَنْتَ تُكْرَهُ النَّاسَ حَتَّى يَكُونُوا
مُؤْمِنِينَ ﴿٩٩﴾

وَمَا كَانَ لِنَفْسٍ أَنْ تُوْمِنَ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ
وَيَجْعَلُ الرِّجْسَ عَلَى الَّذِينَ لَا يَعْقِلُونَ ﴿١٠٠﴾

قُلْ أَنْظِرُوا مَاذَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
وَمَا تُعْنِي الْأَيْكُ وَالنُّدُرُ عَنْ قَوْمٍ لَا
يُؤْمِنُونَ ﴿١٠١﴾

فَهَلْ يَنْتَظِرُونَ إِلَّا مِثْلَ أَيَّامِ الَّذِينَ
خَلَوْا مِنْ قَبْلِهِمْ قُلْ فَانْتَظِرُوا إِلَىٰ مَعَكُمْ
مِنَ الْمُنتَظِرِينَ ﴿١٠٢﴾

ثُمَّ نُنَجِّي رُسُلَنَا وَالَّذِينَ ءَامَنُوا
كَذَلِكَ حَقًّا عَلَيْنَا نُنَجِّ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٠٣﴾

104. Скажи: «О люди! Якщо ви сумніваєтесь у моїй релігії, то я не поклоняюся замість Аллаха тому, кому поклоняєтесь ви, але я поклоняюсь Аллаху, який забере вас! І наказано мені бути одним із віруючих!»

105. І поверни своє обличчя до істинної релігії та не будь одним із багатобожників!

106. Не клич замість Аллаха того, хто не принесе тобі ні користі, ні шкоди. А якщо ти зробиш це, то будеш одним із несправедливих!

107. Якщо Аллах торкнеться тебе лихом, то цього не відверне ніхто, крім Нього! А якщо Він побажає тобі добра, то ніхто не відверне Його ласки. Дарує Він її тим зі Своїх рабів, кому побажає! А Він — Прощаючий, Милосердний!

108. Скажи: «О люди! Прийшла до вас істина від Господа вашого! Тож той, хто йде прямим шляхом, йде сам для себе, а хто збився зі шляху, той збився сам проти себе. Не можу я бути вашим опікуном!»

109. Іди за тим, що Ми відкрили тобі. І терпи, доки Аллах не розсудить, адже Він — найкращий із суддів!

قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِن كُنْتُمْ فِي شَكٍّ مِنْ دِينِي
فَلَا أَعْبُدُ الَّذِينَ تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ
وَلَكِنْ أَعْبُدُ اللَّهَ الَّذِي يَتَوَفَّاكُمْ وَأُمِرْتُ أَنْ
أَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٠٤﴾

وَأَنْ أَقْرَبَ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا وَلَا تَكُونَ مِنَ
الْمُشْرِكِينَ ﴿١٠٥﴾

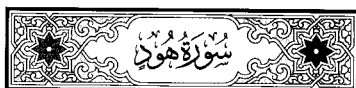
وَلَا تَدْعُ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُكَ وَلَا
يَضُرُّكَ فَإِنْ فَعَلْتَ فَإِنَّكَ إِذَا مِنْ
الظَّالِمِينَ ﴿١٠٦﴾

وَإِنْ يَمَسُّنَا اللَّهُ بِضُرٍّ فَلَا كَاشِفَ لَهُ
إِلَّا هُوَ وَإِنْ يُرِدْكَ بِخَيْرٍ فَلَا رَادَ لِفَضْلِهِ
يُصِيبُ بِهِ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَهُوَ
الْعَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿١٠٧﴾

قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمْ الْحَقُّ مِنْ
رَبِّكُمْ فَمَنْ اهْتَدَى فَإِنَّمَا يَهْتَدِي لِنَفْسِهِ
وَمَنْ ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهَا وَمَا أَنَا عَلَيْكُمْ
بِوَكِيلٍ ﴿١٠٨﴾

وَاتَّبِعْ مَا وَحَىٰ إِلَيْكَ وَأَصِرْ حَتَّىٰ يَخْرُجَ
اللَّهُ وَهُوَ خَيْرُ الْحَاكِمِينَ ﴿١٠٩﴾

Сура 11. Гуд

Ім'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!

1. Аліф. Лям. Ра. Це — Писання, знамення якого добре викладені, а потім пояснені Мудрим, Відаючим!
«Викладені в самих словах, а пояснені в смислах. Вони досконалі як за формою, так і за змістом» (ібн Касір).
2. Не поклоняйтеся нікому, крім Аллаха! А я для вас — застерігач і вісник від Нього!
3. Просіть прощення у Господа вашого та кайтесь перед Ним — Він наділить вас прекрасними благами до певного строку, а також дарує із ласки Своєї кожному гідному її. Але якщо відвернетесь ви, то я боюся, що вас буде покарано у Великий День!
4. До Аллаха повернетесь ви, а Він спроможний на кожну річ!
5. Так! Вони намагаються стиснути свої груди, щоб приховати те, що в них є. Та навіть коли вони ховають свої голови під одягом, Він знає те, що вони приховують і що відкривають. Воістину, Він знає про те, що в серцях!

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الرَّكْتَبِ أَحْكَمَتْ آيَاتُهُ وَتُرُفُّصَلَتْ مِنْ لَدُنِّ
حَكِيمٍ خَبِيرٍ ﴿١﴾

أَلَّا تَعْبُدُونَ إِلَّا اللَّهَ إِنِّي لَكُمْ مِّنْ نَّذِيرٍ وَبَشِيرٍ ﴿٢﴾

وَأَنْ أَسْتَغْفِرُوا رَبَّهُمْ تُوْبُوا إِلَيْهِ يُعْتَبَعَكُمْ مَتَعًا
حَسَنًا إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى وَيُؤْتِ كُلَّ ذِي فَضْلٍ
فَضْلَهُ ۗ وَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ
يَوْمٍ كَبِيرٍ ﴿٣﴾

إِلَى اللَّهِ مَرْجِعُكُمْ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٤﴾

أَلَا إِنَّهُمْ يَمْتَنُونَ صُدُورَهُمْ لَيَسْتَخْفُونَ مِنْهُ
أَلَا جِنَّةٌ يَسْتَعْسِفُونَ ثِيَابَهُمْ يَعْلَمُ مَا يُبْسِرُونَ
وَمَا يُعْلِنُونَ إِنَّهُ عَالِمُ بَدَائِعِ الصُّدُورِ ﴿٥﴾

«Стиснути свої груди» — цей вислів означає «приховати щось».

6. Немає на землі живої істоти, яку б не наділяв Аллах. Він знає її місце перебування й місце повернення. Це все — в ясному Писанні!

Аль-Багавві та ібн Касір наводять переказ від ібн Аббаса, згідно з яким «місце перебування» — притулок, а «місце повернення» — кінцевий спочинок. Те саме пише й ат-Табарі.

* وَمَا مِنْ دَابَّةٍ فِي الْأَرْضِ إِلَّا عَلَى اللَّهِ رِزْقُهَا وَيَعْلَمُ مُسْتَقَرَّهَا وَمُسْتَوْدَعَهَا كُلٌّ فِي كِتَابٍ مُبِينٍ ﴿٦﴾

7. Він — Той, Хто створив небеса й землю за шість днів, коли трон Його був над водою. Це все для того, щоб випробувати вас — чиї вчинки будуть кращими? Якщо ти скажеш: «Вас воскресять після смерті», то скажуть ті, які не вірують: «Та це справжнє чаклунство!»

وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ وَكَانَ عَرْشُهُ عَلَى الْمَاءِ لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا وَلَئِنْ قُلْتُمْ إِنَّكُمْ مَعْبُودُونَ مِنْ بَعْدِ الْمَوْتِ لَيَقُولَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ هَذَا إِلَّا أَسْحَرٌ مُبِينٌ ﴿٧﴾

8. Та якщо Ми відкладемо кару до певного строку, то вони скажуть: «Що стримує її?» Так, того дня, коли вона прийде до них, ніщо не відверне її, і вразить їх те, над чим вони насміхалися!

وَلَئِنْ أَخَّرْنَا عَنْهُمْ الْعَذَابَ إِلَى آخِرٍ مَعْدُودَةٍ لَيَقُولَنَّ مَا يَجْحِسُونَ إِلَّا يَوْمَ يَأْتِيهِمْ لَيْسَ مَصْرُوفًا عَنْهُمْ وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ﴿٨﴾

9. Якщо Ми даємо людині зазнати милості від Нас, а потім це забираємо, то вона впадає у відчай та стає невдячною.

وَلَئِنْ آذَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنَّا رَحْمَةً ثُمَّ نَزَعْنَا مِنْهُ إِنَاءَهُ وَيَعُوسُ كَفُورٌ ﴿٩﴾

10. А якщо Ми даємо їй зазнати блага після лиха, яке торкнулося

وَلَئِنْ آذَقْتَهُ نِعْمَاءَ بَعْدَ ضَرْبٍ

її, то вона каже: «Нещастя залишили мене!», — стає веселою й гордою.

11. Але не такі ті, які терпіли й робили добрі справи. На них чекає прощення й велика винагорода!
12. Можливо, ти відмовишся від якоїсь частини того, що дано тобі в одкровенні, а твої груди стиснуться від цього, бо вони скажуть: «Чому не зіслано йому скарб, або чому не прийде з ним ангел?» Але ж ти застерігач! Аллах — Опікун кожної речі!
13. Або вони скажуть: «Він вигадав його!» Скажи: «Принесіть десять вигаданих сур, подібних до цих й покличте замість Аллаха, кого зможете, якщо ви правдиві!»
Ідеться про Коран.
14. А якщо вони не дадуть вам відповіді, то нехай знають, що його зіслано з відома Аллаха, і немає бога, крім Нього! Невже не станете ви відданими Йому?
15. Хто бажає земного життя та його прикрас, тим Ми відплатимо повною мірою за їхні вчинки в ньому, і тут не будуть недооцінені вони!
16. Вони — ті, які не отримують у наступному житті нічого, крім

مَسَّتْهُ لَيَقُولَنَّ ذَهَبَ السَّيِّئَاتُ عَنِّي
إِنَّهُ لَفَسِيحٌ فَخُورٌ ﴿١٠﴾

إِلَّا الَّذِينَ صَبَرُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
أُولَٰئِكَ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ ﴿١١﴾

فَلَعَلَّكَ تَارِكٌ بَعْضُ مَا يُوحَىٰ إِلَيْكَ وَضَائِقٌ
بِهِ صَدْرُكَ أَنْ يَقُولُوا لَوْلَا أُنزِلَ عَلَيْهِ كِتَابٌ
أَوْجَاءٌ مَعَهُ، وَمَا كُنَّا بِأَن نَّذِيرٌ وَأَلَّا اللَّهُ عَلَىٰ
كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ ﴿١٢﴾

أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَيْنَاهُ قُلْ فَأْتُوا بِعَشْرِ سُوْرٍ
مِّثْلِهِ مَفْعَلَاتٍ وَأَدْعُوا مَن اسْتَطَعْتُمْ مِنْ
دُونِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿١٣﴾

فَالَّذِينَ يَسْتَجِيبُوا الْكُفْرَ فَأَعْلَمُوا أَنَّمَا
أُنزِلَ بِعِلْمِ اللَّهِ وَأَنَّ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَهَلْ أَنْتُمْ
مُسْلِمُونَ ﴿١٤﴾

مَنْ كَانَ يُرِيدِ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَزِينَتَهَا نُوفِّ
إِلَيْهِمْ أَعْمَالَهُمْ فِيهَا وَهُمْ فِيهَا لَا
يُبْخَسُونَ ﴿١٥﴾

أُولَٰئِكَ الَّذِينَ لَيْسَ لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ إِلَّا

вогню. Марні зусилля їхні нині
й даремне те, що роблять вони!

17. Той, хто має ясне знамення
від Господа свого, прочитане
свідком від Нього, до появи
якого провідником і милістю
було Писання Муси — саме такі
є віруючими в [Коран]! А тим,
які не увірували в це й належать
до різних сект, обіцяно вогонь!
Тож не сумнівайся в цьому, адже
це — істина від Господа твого.
Але більшість людей не вірує!
«Прочитане свідком від Нього»
— аль-Багавві наводить переказ
від ібн Аббаса та інших тлумачів
Корану, згідно з яким тут
мається на увазі Джібріл.

18. Хто ж несправедливіший за
того, хто зводить наклеп на
Аллаха? Коли вони постануть
перед своїм Господом, то свідки
скажуть: «Це ті, які говорили
неправду про Господа свого!»
Так! Прокляття Аллаха над
нечестивцями,
19. які збивають інших зі шляху
Аллаха, прагнуть викривити
його та не вірують у наступне
життя.
20. Вони не зможуть врятуватися
на землі, й не матимуть вони
покровителів замість Аллаха.
Помножиться кара їхня! Не
могли вони ні чути, ні бачити!

النَّارَ وَحِطَّ مَا صَبَعُوا فِيهَا وَبَطِلَ مَا كَانُوا
يَعْمَلُونَ ﴿١٦﴾

أَفَمَنْ كَانَ عَلَىٰ يَدَيْهِ مِن رَّبِّهِ وَيَسْلُوهُ شَاهِدٌ
مِّنْهُ وَمِن قَبْلِهِ كَتَبَ مُوسَىٰ إِمَامًا وَرَحْمَةً
أُولَٰئِكَ يُؤْمِنُونَ بِهِ وَمَن يَكْفُرْ بِهِ مِّن
الْأَحْزَابِ فَإِنَّ النَّارَ مَوْعِدُهُ ۗ فَلَا تَكُ فِي مِرْيَةٍ
مِّنْهُ إِنَّهُ الْحَقُّ مِن رَّبِّكَ وَلَكِن أَكْثَرَ
النَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٧﴾

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا
أُولَٰئِكَ يُعْرَضُونَ عَلَىٰ رَبِّهِمْ وَيَقُولُ
الْأَشْهَادُ هَٰؤُلَاءِ الَّذِينَ كَذَبُوا عَلَىٰ رَبِّهِمْ
أَلَا لَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الظَّالِمِينَ ﴿١٨﴾

الَّذِينَ يَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ اللَّهِ وَيَبْغُونَهَا
عُوجًا وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ كَافِرُونَ ﴿١٩﴾

أُولَٰئِكَ لَمْ يَكُونُوا مُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ وَمَا
كَانَ لَهُمْ مِّن دُونِ اللَّهِ مِن أَوْلِيَاءَ يُضْعَفُ لَهُمُ
الْعَذَابُ مَا كَانُوا يَسْتَطِيعُونَ السَّمْعَ
وَمَا كَانُوا يُبْصِرُونَ ﴿٢٠﴾

«А ті, які заперечували Наші знамення — вони глухі, німі й перебувають у темряві» (Сура «Худоба», аят 39).

21. Оце ті, які втратили самих себе. Залишило їх те, що вигадували вони!
22. Справді, в наступному житті вони втратять найбільше!
23. Воістину, ті, які увірували, робили добрі справи й були покірні перед Господом своїм, вони — жителі раю! Будуть вони там довіку!
24. Прикладом двох груп є сліпий, глухий, зрячий та чуючий. Хіба можна їх порівняти? Невже не замислитеся ви?
Дві групи: віруючі та невіруючі (аль-Багавві).
25. Ось Ми послали Нуха до народу його: «Я для вас — ясний застерігач!
26. Не поклоняйтеся нікому, крім Аллаха! Я боюся, що на вас упаде кара в болісний День!»
27. Старшина з народу його, яка не увірувала, сказала: «Ми бачимо, що ти лише людина, така, як і ми. І ми бачимо, що за тобою пішли тільки найжалюгідніші серед нас, і то не подумавши. Ми не бачимо, щоб ви були

أُولَئِكَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنفُسَهُمْ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿١١﴾

لَا جُرْمَ أَنَّهُمْ فِي الْآخِرَةِ هُمُ الْآخِسُونَ ﴿١٢﴾

إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَأَخْبَتُوا إِلَىٰ رَبِّهِمْ أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿١٣﴾

* مَثَلُ الْفَرِيقَيْنِ كَالْأَعْمَىٰ وَالْأَصْمَىٰ وَالْبَصِيرِ وَالسَّمِيعِ هَلْ يَسْتَوِينَ مَثَلًا أَفَلَا تَتَذَكَّرُونَ ﴿١٤﴾

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ إِتِي لَكَ نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿١٥﴾

أَنْ لَا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمِ السِّمْرِ ﴿١٦﴾

فَقَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهِ مَا تَرَىٰكَ إِلَّا بَشَرًا مِثْلَنَا وَمَا نَرَىٰكَ إِلَّا تَابِعًاكَ إِلَّا الَّذِينَ هُمْ أَرَادُوا بُادِيَ الرَّأْيِ وَمَا نَرَىٰ لَكُمْ عَلَيْنَا مِنْ فَضْلٍ بَلْ نَظُنُّكُمْ كَاذِبِينَ ﴿١٧﴾

чимось кращі за нас, але
думаємо, що ви — брехуни!»
«Не подумавши» — букв. «з
першого погляду».

28. Той відповів: «О народе мій!
Якщо я тримаюся ясного доказу
від Господа мого, а Він дарував
мені милість від Себе, яку ви
не здатні бачити, то невже я
примусив би вас до цього, коли
воно ненависно вам?»
29. О народе мій! Я не прошу у вас
за це багатства. Винагородить
мене тільки Аллах! І не буду
я відганяти тих, які увірували.
Вони прагнуть зустріти
свого Господа, а вас я бачу
нерозумними людьми!
30. О народе мій! Хто захистить
мене від Аллаха, якщо
я прожену їх? Невже не
замислитесь ви?
31. Я не кажу вам, що в мене
скарбниці Аллаха, і що я
знаю потаємне. Я не кажу,
що я ангел. Я не кажу тим,
які мізерні в ваших очах, що
Аллах ніколи не дарує їм добра.
Аллах краще знає, що в їхніх
душах. Інакше б я був одним із
нечестивців!»
32. Ті відповіли: «О Нуху! Ти
сперечався з нами, і сперечався
багато. Тож покажи нам те, чим

قَالَ يَقَوْمِ أَرَأَيْتُمْ إِن كُنتُمْ عَلَىٰ بَيْتَةٍ مِّن رَّبِّي
وَأَنَا نَبِيٌّ رَّحِمَةً مِّن عِنْدِهِ فَفَعَّيْتُمْ عَلَيْهِ كُفْرًا
أَلَّا تَرَوْهُم مُّوَاهِبًا وَآتَيْنَاهُمَا كَذِبًا ٢٨

وَيَقُولُونَ لَا آتَيْنَاكَ مَالًا إِنَّ أَجْرِيَ إِلَّا
عَلَىٰ اللَّهِ وَمَا أَنَا بِطَارِدٍ الَّذِينَ آمَنُوا أَنَّهُمْ
مُلْكُوا رَبِّهِمْ أُولَٰئِكَ فِي أَرْكَانٍ قَوْمًا فَجَاهِلُونَ ٢٩

وَيَقُولُونَ مَن يَنْصُرُنِي مِنَ اللَّهِ إِن طردتُهُمْ
أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ٣٠

وَلَا أَقُولُ لَكُمْ عِنْدِي خَزَائِنُ اللَّهِ وَلَا
أَعْلَمُ الْغَيْبِ وَلَا أَقُولُ إِنِّي مَلَكٌ وَلَا أَقُولُ
لِلَّذِينَ تَزْدِرِي أَعْيُنُكُمْ لَنْ يُؤَيِّتَهُمُ اللَّهُ خَيْرًا
اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا فِي أَنفُسِهِمْ إِنِّي إِذًا لِّمِنَ
الظَّالِمِينَ ٣١

قَالُوا يَنْبُوحُ فَدَجَدْنَا فَمَا كَثُرَتْ جِدْلَانَا فَايْتَا
يَمَاقِدُنَا إِن كُنتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ٣٢

ти погрожував нам, якщо ти правдивий!»

33. Той відповів: «Воістину, вам це покаже Аллах, якщо побажає. І не зможете ви утекти!
34. Якщо я побажаю дати вам пораду, то вона не принесе вам користі, коли Аллах прагне збити вас зі шляху. Він — Господь ваш, і до Нього повернетеся ви!»
35. Чи вони кажуть: «Він його вигадав!» Скажи: «Якщо я вигадав його, то мій гріх — на мені. Але до ваших гріхів я непричетний!»

Деякі тлумачі Корану вважають, що слова «він його вигадав» належать невіруючим мекканцям, які полемізували з Мухаммадом (мир йому і благословення Аллаха) (ат-Табарі, ібн Касір). У такому разі під «його» мається на увазі Коран або конкретно історія про Нуха (мир йому) (порів. «Юнус», 38, «Гуд», 13). Так вважав і екзегет другого покоління Мукатіл бін Сулайман (за аль-Багавві). Проте ще на початку тлумачення аяту сам аль-Багавві наводить переказ від ібн Аббаса, згідно з яким згаданий вислів належить супротивникам Нуха (мир йому), які звинувачували його в брехні. У такому випадку

قَالَ إِنَّمَا يَا تَيْكُمْ بِهِ اللَّهُ إِن شَاءَ وَمَا أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ ﴿٣٣﴾

وَلَا يَنْفَعُكُمْ نُصْحِي إِنْ أَرَدْتُ أَنْ أَنْصَحَ لَكُمْ إِنْ كَانَ اللَّهُ يُرِيدُ أَنْ يُغْوِيَكُمْ هُوَ رَبُّكُمْ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٣٤﴾

أَمْ يَقُولُونَ أَفْتَرِينَاهُ قُلْ إِنْ أَفْتَرَيْتُهُ، فَعَلَيْ إِجْرَائِي وَأَنْ أَبْرِيءٌ مِمَّا تُجْرِمُونَ ﴿٣٥﴾

під «його» матимуться на увазі попередні слова цього пророка, або, взагалі, все, дане йому в одкровенні.

36. І було відкрито Нуху: «Вже не буде вірити ніхто з твоїх людей, окрім тих, які увірували раніше. Тож не журися через те, що роблять вони!»
37. Збудуй ковчег перед Нашими очима й згідно з Нашим одкровенням. І не проси Мене за несправедливих — воістину, їх буде втоплено!»
38. Він будував ковчег і щоразу, коли проходили повз нього вельможі з народу його, то глузували. Він сказав: «Якщо ви глузуєте з нас, то поглузуємо з вас і ми — так само, як ви глузуєте з нас!»
39. Скоро ви дізнаєтесь, на кого впаде кара, яка принижує, й на кого впаде кара вічна!»
40. І коли прийшов наказ Наш і відкрилося джерело в печі, то сказали Ми: «Візьми туди пару від кожного виду та свою родину — крім тих, про яких вже було сказано слово, а ще візьми тих, які увірували». Але небагато увірувало разом із ним! «Джерело в печі» — таку думку щодо тлумачення слова танувр

وَأَوْحَىٰ إِلَىٰ نُوحٍ أَنَّهُ لَنْ يُؤْمِنَ مِنْ قَوْمِكَ إِلَّا مَن قَدْ آمَنَ فَلَا تَبْتَئِسْ بِمَآكِلِهِمْ فَأَعْلَمُونَ ﴿٣٦﴾

وَأَصْنَعُ الْفُلَ لِكَرْبِئِنَّا وَوَجِّهْنَا وَلَا تُخَاطِبْنِي فِي الَّذِينَ ظَلَمُوا إِنَّهُمْ مُّعْرِضُونَ ﴿٣٧﴾

وَيَصْنَعُ الْفُلَ وَكُلَّمَا مَرَّ عَلَيْهِ مَلَأَ مِنْ قَوْمِهِ سَخِرُوا مِنْهُ قَالَ إِنْ تَسْخَرُوا مِنَّا فَإِنَّا نَسْخَرُ مِنْكُمْ كَمَا تَسْخَرُونَ ﴿٣٨﴾

فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ مَنْ يَأْتِيهِ عَذَابٌ يُخْزِيهِ وَيَحِلُّ عَلَيْهِ عَذَابٌ مُّقِيمٌ ﴿٣٩﴾

حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَمْرُنَا وَفَارَ التَّنُّورُ قُلْنَا احْمِلْ فِيهَا مِنْ كُلِّ زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ وَأَهْلَكَ إِلَّا مَن سَبَقَ عَلَيْهِ الْقَوْلُ وَمَنْ آمَنَ وَمَا آمَنَ مَعَهُ إِلَّا قَلِيلٌ ﴿٤٠﴾

мав ат-Табарі. Разом із тим, він та інші тлумачі Корану наводять перекази, згідно з якими мається на увазі «поверхня землі» (ваджс аль-ард). Але, наприклад, аль-Багавві відзначає: «Це — піч, у який випікають хліб, і так сказали більшість тлумачів». Стверджують, що Нух почав завантажувати ковчег, коли побачив воду в печі.

41. Він сказав: «Заходьте в нього! З ім'ям Аллаха він буде пливти й зупиняться. Воістину, Господь мій — Прощаючий, Милосердний!»
42. Ковчег із ними плив серед хвиль, схожих на гори, і Нух покликав свого сина, який стояв на самоті: «Сину мій! Сідай разом із нами та не лишайся з невірними!»
43. Той сказав: «Я зйду на гору й вона врятує мене від води». Відповів [Нух]: «Сьогодні ніхто не врятується від наказу Аллаха, якщо Він не змилується!» Постала між ними хвиля, і був той одним із утоплених.
44. І було сказано: «О земле! Поглинь свою воду! О небо! Припини!» Спала вода та здійснився наказ. [Ковчег] зупинився на горі аль-Джуді, й було сказано: «Нехай же згинуть люди несправедливі!»

﴿ وَقَالَ ارْكَبُوا فِيهَا بِسْمِ اللَّهِ مَجْرَاهَا وَمُرْسَاهَا إِنَّ رَبِّي لَغَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٤١﴾

وَهِيَ تَجْرِي بِهِمْ فِي مَوْجٍ كَالْجِبَالِ وَنَادَى نُوحٌ ابْنَهُ وَكَانَ فِي مَعْزِلٍ يَا بُنَيَّ ارْكَب مَعَنَا وَلَا تَكُن مَعَ الْكَافِرِينَ ﴿٤٢﴾

قَالَ سَوَّيْتُ إِلَى الْجِبَلِ يَعْصِمُنِي مِنَ الْمَاءِ قَالَ لَا عَاصِمَ الْيَوْمَ مِنْ أَمْرِ اللَّهِ إِلَّا مَنْ رَحِمَ وَحَالَ بَيْنَهُمَا الْمَوْجُ فَكَانَ مِنَ الْمُغْرَقِينَ ﴿٤٣﴾

وَقِيلَ يَا أَرْضُ ابْلَعِي مَاءَكِ وَبَسِّمَاءِ أَقْلَعِي وَغِيضَ الْمَاءِ وَقُضِيَ الْأَمْرُ وَاسْتَوَتْ عَلَى الْجُودِيِّ وَقِيلَ بُعْدَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٤٤﴾

Серед тлумачів Корану немає одностайної думки щодо розташування гори аль-Джуді. Аль-Багавві, наприклад, вважає, що вона знаходиться поблизу міста Мосул (північ Іраку). Це твердження зустрічається й в інших коментарях (ат-Табарі, ібн Касір).

45. І звернувся Нух до Господа свого: «Господи! Мій син — із моєї родини. Обіцянка Твоя правдива, і Ти — Наймудріший Суддя!»
46. Сказав Він: «О Нуху! Твій син не з твоєї родини. Такий вчинок не є праведним, тож не проси в Мене того, про що не маєш знання! Я закликаю тебе не бути одним із невігласів!»
47. Той сказав: «Господи! Я шукаю в Тебе захисту і не буду просити про те, про що не маю знання! Якщо Ти не простиш мене й не змилуєшся наді мною, то я буду одним із тих, які втратять усе!»
48. Було сказано: «О Нуху! Сходь із миром від Нас і благословеннями — на тебе й на народи, які з тобою! Але будуть і народи, яких Ми наділимо благами, а потім вразимо болісною карою від Нас!»

وَنَادَى نُوحٌ رَبَّهُ فَقَالَ رَبِّ إِنَّ ابْنِي مِنْ أَهْلِي وَإِنَّ وَعْدَكَ الْحَقُّ وَأَنْتَ أَحْكَمُ الْحَاكِمِينَ ﴿٤٥﴾

قَالَ يَنْحُوحُ إِنَّهُ لَيْسَ مِنْ أَهْلِكَ إِنَّهُ عَمَلٌ غَيْرُ صَالِحٍ فَلَا تَسْتَأْنِ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ إِنِّي أَعِظُكَ أَنْ تَكُونَ مِنَ الْجَاهِلِينَ ﴿٤٦﴾

قَالَ رَبِّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ أَنْ أَسْأَلَكَ مَا لَيْسَ لِي بِهِ عِلْمٌ وَإِلَّا تَغْفِرْ لِي وَتَرْحَمْنِي أَكُنْ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٤٧﴾

قِيلَ يَنْحُوحُ أَهْبِطْ بِسَلَامٍ مِنَّا وَبَرَكَاتٍ عَلَيْكَ وَعَلَى أُمَمٍ مِمَّنْ مَعَكَ وَأَمْرٌ وَسَمِعْتَهُمْ يَتْرَمُونَ مِمَّا قَدَّابُوا إِلَيْهِ ﴿٤٨﴾

49. Такими є звістки про потаємне, які Ми даруємо тобі в одкровенні. Перед цим не знав їх ні ти, ні твої люди. Тож терпи! Воістину, добрий вихід чекає на богобоязливих!
50. До адитів Ми [послали] брата їхнього Гуда. Він сказав: «О народе мій! Поклоняйтеся Аллаху! У вас немає бога, крім Нього! А ви тільки вигадуете!
51. О народе мій! Я не прошу за це винагороди у вас. Винагородить мене тільки Той, Хто мене створив. То невже ви не розумієте?
52. О народе мій! Просіть прощення в Господа вашого, а потім кайтесь перед Ним. Він пролле вам з неба щедрю зливу й додасть вам сили до вашої сили. І не відвертайтеся, наче грішники!»
53. Ті сказали: «О Гуде! Ти не показав нам ясного знамення, і ми не залишимо своїх богів через твої слова. І ми не віримо тобі!
54. Ми лиш кажемо, що один із наших богів заподіяв тобі шкоду». [Гуд] відповів: «Аллах буде свідком моїм, і будете свідками ви — я непричетний до того, що ви додаєте рівних

تِلْكَ مِنْ أَنْبَاءِ الْغَيْبِ نُوحِيهَا إِلَيْكَ مَا كُنْتَ تَعْلَمُهَا أَنْتَ وَلَا قَوْمُكَ مِنْ قَبْلِ هَذَا فَاصْبِرْ إِنَّ الْعُقُوبَةَ لِلْمُتَّقِينَ ﴿٤٩﴾

وَالِىٰ عَادِ أَخَاهُمْ هُودًا قَالَ يَقَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ وَإِن أَنُشِرَ إِلَّا مَفْتَرُونَ ﴿٥٠﴾

يَقَوْمِ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِن أَجْرِي إِلَّا عَلَى الَّذِي فَطَرَنِي أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٥١﴾

وَيَقَوْمِ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُوا إِلَيْهِ يُرْسِلِ السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ مِدْرَارًا وَيَزِدْكُمْ قُوَّةً إِلَىٰ قُوَّتِكُمْ وَلَا تَتَوَلَّوْا مُجْرِمِينَ ﴿٥٢﴾

فَالَوْ أَنَّهُمْ دَرَأُوا بِغِيظِنَا بِبَيْنَتِهِ وَمَا نَحْنُ بِتَارِكِي آلِ هَيْثَانَ عَنْ قَوْلِكَ وَمَا نَحْنُ لَكَ بِمُؤْمِنِينَ ﴿٥٣﴾

إِن تَقُولُ إِلَّا أَعْرَضَكَ بَعْضُ آلِ هَيْثَانَ سَوَاءٌ قَالِ إِنِّي أَشْهَدُ بِاللَّهِ وَأَشْهَدُ أَنَّ ابْنَ بَرِيٍّ مِمَّا تُشْرِكُونَ ﴿٥٤﴾

55. Йому! Тож хитруйте проти мене — всі! Не давайте мені відстрочки!
56. Я покладаюся на Аллаха, Господа мого й Господа вашого! Немає живої істоти, яку б Він не тримав за чуб! Воістину, мій Господь — на прямому шляху!
«Яку б Він не тримав за чуб»
— «масться на увазі, що вона перебуває під Його владою та пануванням, а Він — Премудрий, Справедливий, Який у Своїй мудрості не чинить несправедливості, і Він — на прямому шляху!» (ібн Касір).
57. А якщо відвернетесь ви, то я вже переповів те, з чим мене послали до вас. Мій Господь замінить вас іншими людьми, і ви не заподієте Йому ніякої шкоди. Воістину, мій Господь — Охоронець кожної речі!»
58. І коли прийшов наказ Наш, то за Нашою милістю Ми врятували Гуда й тих із ним, які увірували. І Ми врятували їх від лютої кари.
59. Такими були адити. Вони відкинули знамення Господа їхнього, не послухалися Його посланців і пішли за наказом усякого впертого тирана!

مِنْ دُونِهِ ۖ فَكَيْدٌ فِي جَمِيعَاتِهِمْ لَا تُنظَرُونَ ﴿٥٥﴾

إِنِّي تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ رَبِّي وَرَبِّكُمْ مَا مِنْ دَابَّةٍ إِلَّا هُوَ آخِذٌ بِنَاصِيَتِهَا ۚ إِنَّ رَبِّي عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٥٦﴾

فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقَدْ أَبْلَغْتُكُمْ مَا أُرْسِلْتُ بِهِ إِلَيْكُمْ وَيَسْتَخْلِفُ رَبِّي قَوْمًا غَيْرَكُمْ وَلَا تَضُرُّوهُ ۚ سَيِّئَاتُ الَّذِينَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ حَفِيظٌ ﴿٥٧﴾

وَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا نَجَّيْنَا هُودًا وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِنَّا وَنَجَّيْنَا هُمُومًا مِنْ عَذَابٍ عَظِيمٍ ﴿٥٨﴾

وَالَّذِينَ كَفَرُوا جَعَلْنَاهُمْ قُلُوبًا سَمْعًا وَآبَاءًا سَمْعًا وَأَعْبَدُوا الصُّوْمَ وَالْعَصَوٰۤا رُسُلَهُ ۖ وَاتَّبَعُوا أَمْرَ كُلِّ جَبَّارٍ عَنِيدٍ ﴿٥٩﴾

60. Прокляття переслідуватиме їх у земному житті та в День Воскресіння. Так! Воістину, адити не увірували в Господа свого. Нехай згинуть адити, народ Гуда!

61. До самудитів Ми [послали] брата їхнього Саліха. Він сказав: «О народе мій! Поклоняйтеся Аллаху! У вас немає бога, крім Нього! Він створив вас із землі й поселив вас на ній. Тож просіть у Нього прощення, а потім кайтеся перед Ним. Воістину, Господь мій — Близький, Той, Який дає відповідь!»

62. Вони сказали: «О Саліху! Перед цим ти був нашою надією! Невже ти забороняєш нам поклонитися тому, кому поклонялися наші батьки? Воістину, в нас є глибокі сумніви щодо того, до чого ти закликаєш нас!»

63. Він сказав: «О народе мій! Чи розумієте ви: якщо я тримаюся ясного доказу від Господа мого й Він дарував мені милість від Себе, то хто допоможе мені, крім Аллаху, якщо я не послухаюсь Його? А ви тільки збільшите мої втрати!

64. О народе мій! Ця верблюдяца Аллаху — знамення для вас!

وَأْتِعُوا فِي هَذِهِ الدُّنْيَا لَعْنَةً وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ ۗ أَلَا
إِنَّ عَادًا كَفَرُوا رَبَّهُمْ ۗ أَلَا بَعْدَ الْعَادِ قَوْمٌ هُودٌ ﴿٦٠﴾

﴿٦١﴾ وَإِلَى ثَمُودَ أَخَاهُمْ صَالِحًا قَالَ يَا قَوْمِ
اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ ۗ هُوَ
أَنْشَأَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ وَاسْتَعْمَرَكُمْ فِيهَا
فَأَسْتَعْفِرُوهُ يُفْتَوُونَ ۗ إِلَيْهِ إِنْ رَبِّي مُجِيبٌ ﴿٦١﴾

قَالُوا يَصْلِحُ فَذَكَرْنَا فِينَا مَرْجُوًّا قَبْلَ هَذَا
أَتَنْهِنَا أَنْ نَعْبُدَ مَا يَعْبُدُ آبَاؤُنَا وَإِنَّا لَفِي
شَكٍّ مِمَّا نَدْعُونَ إِلَيْهِ مُرِيبٌ ﴿٦٢﴾

قَالَ يَقَوْمِ أَرَأَيْتُمْ إِنْ كُنْتُ عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِّنْ
رَّبِّي وَآتَانِي مِنْهُ رَحْمَةً فَمَنْ يَبْصُرُنِي مِنَ
اللَّهِ إِنْ عَصَيْتُهُ ۗ فَمَا تَزِيدُونَنِي غَيْرَ تَخْسِيرٍ ﴿٦٣﴾

وَيَقَوْمِ هَذِهِ نَاقَةٌ لِلَّهِ لَكُمْ آيَةٌ

Дозвольте їй пастися на землі
Аллаха й не завдавайте їй
шкоди, бо вразить вас близька
кара!

65. Але вони зарізали її, тож [Саліх]
сказав: «Насолоджуйтесь у
своїх помешканнях ще три дні.
Ця обіцянка — вірна!»

66. І коли прийшов наказ Наш, то
з Нашої милості Ми врятували
Саліха й тих із ним, які
увірували, — від ганьби того
дня! Воістину, Господь твій —
Всесильний, Всемогутній!

67. А тих, які були несправедливі,
вразив жакливий крик. Так і
лишилися вони в будинках своїх
непорушними,

68. наче ніколи й не жили там! Так!
Воістину, самудити не увірували
в Господа свого! Нехай згинуть
самудити!

69. Наші посланці прийшли до
Ібрагіма з доброю звісткою.
Вони сказали: «Мир!» Він
відповів: «Мир!» — і одразу
прийшов із вгодованим телям.

70. Та коли він побачив, що їхні
руки навіть не торкнулися
цього, то почав сумніватися
в них і відчув страх. Вони
сказали: «Не бійся! Воістину,
послано нас до народу Лута!»

فَذَرُوهَا تَأْكُلْ فِي أَرْضِ اللَّهِ وَلَا تَمَسُّوهَا
بِسَوْءٍ فَيَأْخُذْكُمْ عَذَابٌ قَرِيبٌ ﴿١٤﴾

فَعَقَرُوهَا فَقَالَ تَمَتَّعُوا فِي دَارِكُمْ
ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ ذَلِكَ وَعْدٌ غَيْرُ مَكْذُوبٍ ﴿١٥﴾

فَلَمَّا جَاءَهُ أَمْرُنَا نَجَّيْنَا صَالِحًا وَالَّذِينَ
ءَامَنُوا مَعَهُ وَبَرَحْمَةً مِنَّا وَمِن خِزْيِ
يَوْمِئِذٍ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ الْقَوِيُّ الْعَزِيزُ ﴿١٦﴾

وَأَخَذَ الَّذِينَ ظَلَمُوا الصَّيْحَةَ فَأَصْبَحُوا
فِي دِيَارِهِمْ جِثْمِينَ ﴿١٧﴾

كَأَن لَّمْ يَغْتُرْ فِيهَا إِلَّا أَنْ تَمُودًا
كَفَرُوا رَبَّهُمْ إِلَّا بَعْدَ التَّمُودِ ﴿١٨﴾

وَلَقَدْ جَاءَتْ رُسُلُنَا إِبْرَاهِيمَ بِالْبُشْرَى قَالُوا
سَلَامًا قَالَ سَلِّمُوا فَمَا لَيْتَ أَنْ جَاءَ بِعِجَلٍ
حَنِيدٍ ﴿١٩﴾

فَلَمَّا رَأَى أَيْدِيَهُمْ لَا تَصِلُ إِلَيْهِ نَكِهِمْ
وَأَوْحَسَ مِنْهُمْ خِيفَةً قَالُوا لَا تَحْخَفْ إِنَّا
أَرْسَلْنَا إِلَى قَوْمِ لُوطٍ ﴿٢٠﴾

71. А дружина Ібрагіма, що стояла поруч, засміялася. Тож Ми звеселили її звісткою про Ісхака, а після Ісхака — і про Якуба.

«Стояла поруч» — «була за завісою та слухала їхню розмову» (аль-Багавві).

72. Вона сказала: «Горе мені! Невже я народжу? Я вже стара й чоловік мій старий! Воістину, це — дивна річ!»

73. Ті сказали: «Невже ти здивована наказом Аллаха? Милість вам Аллаха та благословення Його, о жителі цього будинку!» Воістину, Він — Хвалимий, Преславний!

74. І коли страх Ібрагіма зник, і надійшла до нього радісна звістка, він почав сперечатися з Нами про народ Лута.

Ібн Касір коментує: «Він сказав [посланцям-ангелам]: «Ви знищите селище, якщо там буде триста віруючих?» Ті відповіли: «Ні!» Тоді він запитав: «А чи ви знищите селище, якщо там буде сто віруючих?» Ті сказали: «Ні!» Він запитав: «А чи ви знищите селище, якщо там буде сорок віруючих?» Ті відповіли: «Ні!» Він сказав: «А тридцять?» Ті відповіли: «Ні» — і так аж до п'яти. Тоді він запитав: «А якщо ви побачите, що там є один муж, покірний Аллаху, то ви знищите [селище]?» Ті сказали:

وَأَمْرَانَهُ وَقَائِمَةً فَضَحِكْتْ فَبَشَّرْنَاهَا
بِإِسْحَاقَ وَمِنْ وَرَاءِ إِسْحَاقَ يَعْقُوبَ ﴿٧١﴾

قَالَتْ يَتُوبَلَىٰ ۗ أَلَيْدُ وَأَنَا عَجُوزٌ وَهَذَا بَعْلِي
شَيْخًا ۖ إِنَّ هَذَا لَشَيْءٌ عَجِيبٌ ﴿٧٢﴾

قَالُوا أَلَمْ نَجْعِبْكَ مِنْ أَمْرِ اللَّهِ ۗ رَحِمَتُ اللَّهِ
وَبَرَكَاتُهُ ۗ عَلَيْكُمْ أَهْلَ الْبَيْتِ إِنَّهُ رَحِيمٌ
مَجِيدٌ ﴿٧٣﴾

فَلَمَّا ذَهَبَ عَنْ إِبْرَاهِيمَ الرَّوْعُ وَجَاءَتْهُ
الْبَشْرَىٰ يُجَادِلُنَا فِي قَوْمِ لُوطٍ ﴿٧٤﴾

«Hi!» I тоді Ібрагім (мир йому) сказав...» (див. слова Ібрагіма в 32 аяті сури «аль-Анкабут»).

75. Воістину, Ібрагім — жалісливий, співчутливий, відданий!
76. О Ібрагіме! Облиш це! Вже прийшов наказ Господа твого, тож вразить їх невідворотна кара.
77. І коли прийшли посланці Наші до Лута, то він зажурився через них і стислося серце його. Він сказав: «Важким буде цей день!»
78. Збіглися люди з народу його, які ще раніше коїли лихі вчинки. [Лут] сказав: «О народе мій! Ось — мої доньки, вони чистіші для вас! Тож бійтеся Аллаха й не ганьбіть мене перед моїми гостями! Невже серед вас немає людини розсудливої?»
79. Ті відповіли: «Ти знаєш, що нам не потрібні твої доньки. І, справді, ти знаєш, чого ми хочемо!»
80. Він сказав: «Якби мав я силу здолати вас! Якби я міг знайти міцну опору!»
81. [Гості] сказали: «О Луте! Ми — посланці Господа твого, тож вони не зачеплять тебе. Вирушай зі своєю сім'єю в

إِنَّا بَرَّهْنَاهُمْ وَأَوْهَيْنَا لَهُمْ ٧٥

يَا بَرَاهِيمَ اَعْرِضْ عَنْ هَذَا إِنَّهُ قَدْ جَاءَ أَمْرٌ رَبِّكَ وَإِنَّهُمْ لَنِهْمٌ عَذَابٍ غَيْرِ مُرْدُوْدٍ ٧٦

وَلَمَّا جَاءَتْ رُسُلُنَا لُوطًا سِئَاءَ بِهِمْ مُضَاعِقًا بِهِمْ ذُرْعًا وَقَالَ هَذَا يَوْمٌ مَّعْصِيْبٌ ٧٧

وَجَاءَهُ قَوْمُهُ يُهْرَعُونَ إِلَيْهِ وَمِنْ قَبْلُ كَانُوا يَعْمَلُونَ السَّيِّئَاتِ قَالَ يَتَقَوَّمُ هُنَّ لِيَّ بَنَاتِي هُنَّ أَطْهَرُ لَكُمْ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَلَا تَخْزُونِ فِي ضَعِيفِي ٧٨ أَلَيْسَ مِنْكُمْ رَجُلٌ رَشِيْدٌ ٧٩

قَالُوا لَقَدْ عَلِمْتَ مَا لَنَا فِي بَنَاتِكَ مِنْ حَقٍّ وَإِنَّكَ لَتَعْلَمُ مَا تُرِيْدُ ٧٩

قَالَ لَوْ أَنَّ لِي بِكُمْ قُوَّةٌ أَوْ إِيَّايَ إِلَىٰ رُكْنٍ شَدِيْدٍ ٨٠

قَالُوا يَتْلُو طَائِفَاتٌ أِنَّا رُسُلُ رَبِّكَ لَنَاصِلُونَ إِلَيْكَ فَأَسْرِ بِأَهْلِكَ بِقِطْعٍ مِنَ اللَّيْلِ وَلَا يَلْتَفِتْ مِنْكُمْ أَحَدٌ إِلَّا أَمْرًا تَكُنُّ إِلَيْهِ مُصِيبَهَا

дорогу, серед ночі. І нехай не озирається жоден із вас, окрім дружини твоєї — її вразить те, що вразить інших. Час призначено на ранок. Хіба ранок не близько?»

82. І коли прийшов Наш наказ, то Ми перекинули їхні [селища] догори й зіслали на них камені з обпаленої глини,

83. позначені в Господа твого! Недалекі й вони від нечестивців!

Ат-Табарі й аль-Багавві стверджують, що тут маються на увазі мекканські багатобожники. Ібн Касір вважає, що йдеться про нечестивців, «схожих на цих» взагалі.

84. До мад'янітів Ми [послали] їхнього брата Шуайба. Він сказав: «О народі мій! Поклоняйтеся Аллаху! У вас немає бога, крім Нього! Не занижуйте міри й ваги. Я бачу, що ви живете в добрі, але я боюся, що впаде на вас кара в День, який охопить усе!

Мад'яніти — народ, що жив у Мад'яні (північно-західна частина Аравійського півострова).

85. О народі мій! Наповнюйте міру й вагу справедливо! Не завдавайте людям збитків і не сійте безчестя на землі!

مَا أَصَابَهُمْ إِنْ مَوْعَدَهُمُ الصُّبْحُ أَلَيْسَ
الصُّبْحُ بِقَرِيبٍ ﴿٨١﴾

فَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا جَعَلْنَا عَلَيْهِمْ سَافِلَهَا
وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهَا حِجَارَةً مِّن سِجِّيلٍ
مَّنصُودٍ ﴿٨٢﴾

مُسَوَّمَةٌ عِنْدَ رَبِّكَ وَمَاهِي مِّن
الظَّلْمِ لِمَن يَبْعِدُ ﴿٨٣﴾

﴿٨٤﴾ وَإِلَىٰ مَدْيَنَ أَخَاهُ شُعَيْبًا قَالَ يَا قَوْمِ
اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُم مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُ وَلَا
تَنفُصُوا أَلْمِيكَ يَالَ وَالْمِيزَانَ إِنِّي
أُرَٰنِكُمْ بِخَيْرٍ وَإِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ
عَذَابَ يَوْمٍ مُّحِيطٍ ﴿٨٥﴾

وَيَا قَوْمِ أَوْفُوا أَلْمَكْيَالَ وَالْمِيزَانَ
يَٰلَيْسُطٌ وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ أَشْيَاءَهُمْ
وَلَا تَعْتَوُوا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ﴿٨٦﴾

86. Те, що залишає вам Аллах, краще для вас, якщо віруючі ви. Але я над вами не наглядяч!»
87. Ті відповіли: «О Шуайбе! Невже твоя молитва наказує тобі залишити тих, кому поклонялися наші батьки, або не робити з нашим майном того, чого ми хочемо? Справді, ти смиренний і розсудливий!»
Останні слова на адресу Шуайба, як вважають тлумачі (ат-Табарі, аль-Багавві, ібн Касір), були сказані з іронією.
88. Він сказав: «О народі мій! Чи розумієте ви: а якщо я тримаюся ясного доказу від Господа мого, Який наділив мене добрим наділом? Я не хочу суперечити вам своїми заборонами на щось, але я хочу лише виправлення — настільки, наскільки зможу! Немає мені притулку, крім як в Аллаху. На Нього я покладаюся й до Нього звертаюся!
89. О народі мій! Нехай ваша суперечка зі мною не веде до того, щоб вас вразило те, що вразило народ Нуха, народ Гуда чи народ Саліха. Недалеко від вас і народ Лута!
90. Просіть прощення у Господа вашого й кайтесь перед Ним! Воістину, Господь мій — Милосердний, Люблячий!»

بَقِيَّتِ اللَّهُ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ
وَمَا أَنَا عَلَيْكُمْ بِحَفِيظٍ ﴿٨٦﴾

قَالُوا يَشْعِيبُ أَسْلَوْنَاكَ تَأْمُرُكَ أَنْ نَتْرُكَ
مَا يَعْبُدُ آبَاؤُنَا وَأَنْ نَفْعَلَ فِي أَمْوَالِنَا
مَا نَشَاءُ إِنَّكَ لَأَنْتَ الْحَلِيمُ الرَّشِيدُ ﴿٨٧﴾

قَالَ يٰ قَوْمِ أَرَأَيْتُمْ إِن كُنْتُمْ عَلَىٰ بَيِّنَةٍ
مِّن رَّبِّي وَرَزَقَنِي مِنْهُ رِزْقًا حَسَنًا وَمَا
أُرِيدُ أَنْ أَحْضَرَ لَكُمْ إِلَىٰ مَا أَنهٰكُمْ
عَنْهُ إِن أُرِيدُ إِلَّا الْإِصْلَاحَ مَا اسْتَطَعْتُ وَمَا
تَوْفِيقِي إِلَّا بِاللَّهِ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ أُنِيبُ ﴿٨٨﴾

وَيٰ قَوْمِ لَا يَجْرِمَنَّكُمْ شِقَاقِي أَنْ يُصِيبَكُمْ
مِثْلَ مَا أَصَابَ قَوْمَ نُوحٍ أَوْ قَوْمَ هُودٍ أَوْ قَوْمَ
صَالِحٍ وَمَا قَوْمُ لُوطٍ مِنْكُمْ بِبَعِيدٍ ﴿٨٩﴾

وَاسْتَغْفِرْ لَهُمْ ذُنُوبَهُمْ وَارْتَبِطْ بِرَبِّكَ
رَبِّي حَسِيمٌ وَدُودٌ ﴿٩٠﴾

91. Ті відповіли: «О Шуайбе! Ми не розуміємо більшості того, що ти кажеш. Ми бачимо тебе слабким серед нас. І якби не твій рід, то ми каменували б тебе! Ти не становиш цінності для нас!»
92. Він сказав: «О народе мій! Невже мій рід цінніший для вас, ніж Аллах, Якого ви лишили поза своїми спинами? Воістину, Господь мій охоплює те, що ви робите!»
93. О народе мій! Дійте, як побажаєте, і я буду діяти! Скоро ви дізнаєтесь, кого спіткає принизлива кара й хто брехун. Чекайте, і я почекаю разом із вами!»
94. І коли прийшов наказ Наш, то за Нашою милістю Ми врятували Шуайба й тих із ними, які увірували. А тих, які були несправедливі, вразив жакхливий крик. Так і лишилися вони в будинках своїх непорушними,
95. наче ніколи й не жили там. Так! Нехай згинуть мад'яніти, як згинули самудити!
96. І Ми послали Мусу з Нашими знаменнями та доказом ясним
97. до Фірауна й старшини [народу] його. Але ті пішли за наказом Фірауна, хоч і не був наказ Фірауна розсудливим!

قَالُوا إِنَّا سَعِيبٌ مَّا نَفَقَهُ كَثِيرٌ مِّمَّا تَقُولُ
وَإِنَّا لَنَرُّكَ فِيْنَا ضَاعِفِيًا وَأَوْلَا رَهْطَكَ
لَرَجَمْنَاكَ وَمَا أَنْتَ عَلَيْنَا بِعِزِيزٍ ٤١

قَالَ يٰقَوْمِ أَرَهْطِي أَعَزُّ عَلَيْكُمْ مِنَ اللَّهِ
وَآتَخَذَ قَوْمُهُ وِرَاءَ كُرْسِيِّهِ نَارًا إِنْ رَأَىٰ
بِمَا تَعْمَلُونَ مَحْجِيطٌ ٤٢

وَيَقَوْمِ أَعْمَلُوا عَلَيَّ مَكَاتِبَكُمْ إِنِّي
عَمِلٌ سَوْفَ تَعْمَلُونَ مِنْ بَيَاتِهِ عَذَابٌ
يُخْزِيهِ وَمَنْ هُوَ كَذِبٌ وَأَرْتَقِبُوا إِنِّي
مَعَكُمْ رَقِيبٌ ٤٣

وَلَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا نَجَّيْنَا شُعَيْبًا وَالَّذِينَ
ءَامَنُوا مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِنَّا وَأَخَذَتِ
الَّذِينَ ظَلَمُوا الصَّيْحَةَ فَأَصْبَحُوا فِي
دِيَارِهِمْ جِثْمِينَ ٤٤

كَأَن لَّمْ يَغْفُرْ لِفِيهَا إِلَّا بَعْدَ الْمَدِينِ كَمَا
بَعَدَتْ تَمُودُ ٤٥

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا وَسُلْطٰنٍ مُّبِينٍ ٤٦

إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَئِيهِ فَاتَّبَعُوا أَمْرَ فِرْعَوْنَ
وَمَا أَمْرُ فِرْعَوْنَ بِرَشِيدٍ ٤٧

98. У День Воскресіння очолить він народ свій та заведе їх у вогонь. Яке мерзотне місце, до якого увійдуть вони!

Слово вірд («місце») має ще й значення «водопій».

99. Прокляття переслідуватиме їх як тут, так і в День Воскресіння. Мерзотний такий дарунок, подарований їм!

«Переслідуватиме їх як тут» — букв. «у цьому». Аль-Багавві відзначає, що мається на увазі земне життя.

100. Це — звістки про селища, які Ми переповідаємо тобі. Деякі з них ще існують, а інші вже знищені.

101. Ми не були несправедливі до них, але це вони самі були до себе несправедливі. І коли прийшов наказ Господа твого, то божества їхні, яких вони кликали замість Аллаха, нічим не допомогли їм! Не додали вони їм нічого, крім загибелі.

102. Таке покарання Господа твого, коли Він вразив несправедливе селище. Воістину, покарання Його — болісне, суворе!
Покарання — букв. «хватка» (ахз).

103. Воістину, в цьому — знамення для того, хто боїться кари в наступному житті. Це — День,

يَقْدُمُ قَوْمَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَأَوْرَدَهُمُ النَّارَ
وَبِئْسَ الْوِرْدُ الْمَوْرُودُ ﴿١١٨﴾

وَاتَّبِعُوا فِي هَذِهِ لَعْنَةً وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ
بِئْسَ الرِّفْدُ الْمَرْفُودُ ﴿١١٩﴾

ذَلِكَ مِنْ أَنْبَاءِ الْفُرَى نَقُصُّهُ عَلَيْكَ
مِنْهَا قَائِمٌ وَحَصِيدٌ ﴿١٢٠﴾

وَمَا ظَلَمْنَاهُمْ وَلَكِنْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ
فَمَا أَغْنَتْ عَنْهُمْ آلِهَتُهُمُ الَّتِي يَدْعُونَ مِنْ
دُونِ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ لَمَّا جَاءَ أَمْرُنَا وَمَا
زَادُوهُمْ غَيْرَ تَتَابُعٍ ﴿١٢١﴾

وَكَذَلِكَ أَخْذُ رَبِّكَ إِذَا أَخَذَ الْفُرَى وَهِيَ
ظَالِمَةٌ إِنْ أَخَذَهُ الْيَوْمَ شَدِيدٌ ﴿١٢٢﴾

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِمَنْ خَافَ عَذَابَ الْآخِرَةِ
ذَلِكَ يَوْمٌ مَجْمُوعٌ لَهُ النَّاسُ وَذَلِكَ يَوْمٌ

مَشْهُودٌ ﴿١٣﴾

коли будуть зібрані люди, і це
— День засвідчений!

*Засвідчений: «його свідками
будуть жителі неба й землі»
(аль-Багавві).*

104. Ми не відкладемо його, крім як на визначений строк.
105. Коли настане той День, жодна душа не буде говорити, крім як із Його дозволу. Будуть серед них нещасні й щасливі.
106. Щодо тих, які будуть нещасні, то вони опиняться у вогні. Чекає там на них плач і стогін.
107. Вони будуть там довіку, доки існуватимуть небеса й земля, якщо Господь твій не побажає чогось іншого. Воістину, твій Господь робить те, що побажає!
108. Щодо тих, які будуть щасливі, то вони опиняться в раю. І вони будуть там довіку, доки існуватимуть небеса й земля, якщо Господь твій не побажає чогось іншого. Невичерпний цей дарунок!
109. Не май сумніву щодо того, чому вони поклоняються. Вони поклоняються тільки так, як поклонялися їхні батьки ще раніше. Ми цілком віддамо їм частку їхню — без применшення!

وَمَا نُؤَخِّرُهُ إِلَّا لِأَجَلٍ مَّعْدُودٍ ﴿١٤﴾

يَوْمَ يَأْتِ لَا تَكَلِّمُنَّ سَأَلًا إِلَّا إِيَّادِيَهُ فَمِنْهُمْ شَقِيٌّ وَسَعِيدٌ ﴿١٥﴾

فَأَمَّا الَّذِينَ شَقُوا فَنُفِئَ النَّارُ لَهُمْ فِيهَا زَفِيرٌ وَشَهِيقٌ ﴿١٦﴾

خَالِدِينَ فِيهَا مَا دَامَتِ السَّمَوَاتُ وَالْأَرْضُ إِلَّا مَا شَاءَ رَبُّكَ إِنَّ رَبَّكَ فَعَّالٌ لِّمَا يُرِيدُ ﴿١٧﴾

* وَأَمَّا الَّذِينَ سَعِدُوا فَنُفِئَ الْجَنَّةَ خَالِدِينَ فِيهَا مَا دَامَتِ السَّمَوَاتُ وَالْأَرْضُ إِلَّا مَا شَاءَ رَبُّكَ عَطَاءٌ غَيْرَ مَقْدُونٍ ﴿١٨﴾

فَلَاتَكْ فِي مَرِيَّةٍ مِّمَّا يَعْبُدُ هَؤُلَاءِ مَا يَعْبُدُونَ إِلَّا كَمَا يَعْبُدُ آبَاؤُهُمْ مِنْ قَبْلُ وَإِنَّا لَمُوفُونَ هُمْ نَصِيبُهُمْ غَيْرَ مَنْقُوصٍ ﴿١٩﴾

110. І Ми дарували Мусі Писання, але вони почали сперечатися щодо нього. Якби цьому не передувало слово Господа твого, то було б вирішено суперечку їхню. Воістину, вони в глибоких сумнівах щодо нього!
111. Воістину, усім Господь твій відплатить сповна за вчинки їхні! Воістину, відає Він про те, що роблять вони!
112. Іди прямим шляхом, як тобі й наказано, а також і ті, які покаялися разом з тобою. І не порушуйте меж! Воістину, бачить Він те, що ви робите!
113. Не схиляйтеся до тих, які несправедливі, щоб вас не торкнувся вогонь. У вас немає помічників, окрім Аллаха, бо інакше ніхто не допоможе вам!
114. Звершуй молитву на початку й наприкінці дня, а ще в деякі години ночі. Воістину, добрі вчинки видаляють погані. Таке нагадування для тих, хто згадує!
Згідно з більшістю тлумачень, маються на увазі ранкова, вечірня та нічна молитви. Окремі екзегети додають сюди ще й денну (зугр) та надвечірню (аср) молитву (ат-Табарі, аль-Багавві, ібн Касір).

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ فَآخْتَلَفَ فِيهِ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ لَفُضِنَ بَيْنَهُمْ وَإِنَّهُمْ لَفِي شَكٍّ مِنْهُ مُرِيبٍ ﴿١١٠﴾

وَإِنْ كَلَّا لَمَا لِيَؤْفِقَهُ رَبُّكَ أَعْمَالَهُمْ إِنَّهُ بِمَا يَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿١١١﴾

فَأَسْتَقِرَّكُمْ كَمَا أَمَرْتَ وَمَنْ تَابَ مَعَكَ وَلَا تَطْعُوا اللَّهَ، بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿١١٢﴾

وَلَا تَرْكَبُوا إِلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا فَمَا تَمْسُكُمُ النَّارُ وَمَا لَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ أَوْلِيَاءَ ثُمَّ لَا تُنصَرُونَ ﴿١١٣﴾

وَأَقِمِ الصَّلَاةَ طَرَفِي النَّهَارِ وَرُزُلَامَانَ اللَّيْلِ إِنَّ الْحَسَنَاتِ يُدْهَبْنَ السَّيِّئَاتِ ذَلِكَ ذِكْرَى لِلذَّاكِرِينَ ﴿١١٤﴾

115. Терпи! Воістину, Аллах не втратить винагороди праведників!
116. Чому ж серед поколінь, які жили раніше за вас, не було стійких людей, які б забороняли поширювати безчестя на землі, а тільки ті нечисленні, кого Ми врятували серед них? А нечестиві пішли за тими благами, які мали, тож стали грішниками!
117. Твій Господь не знищить селища несправедливо, коли його жителі роблять добро.
118. Якби твій Господь побажав, то зробив би людей єдиною громадою, але вони сперечаються далі,
119. крім тих, кого помилював Господь твій. Для цього Він їх створив. І сповниться слово Господа твого: «Я неодмінно заповню геєну джинами й людьми — всіма!»
120. Усе, що Ми розповідаємо тобі зі звісток про посланців, призначене, щоб укріпити твоє серце. Прийшли до тебе в цьому істина, повчання й нагадування для віруючих.
«Прийшли до тебе в цьому»
— як стверджує ібн Касір,
посилаючись на ібн Аббаса та

وَأَصْبِرْ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ ﴿١١٥﴾

فَلَوْلَا كَانَ مِنَ الْقُرُونِ مِنْ قَبْلِكُمْ أُولُو بَقِيَّةٍ يَنْهَوْنَ عَنِ الْفَسَادِ فِي الْأَرْضِ إِلَّا قَلِيلًا مِمَّنْ أَنْجَيْنَا مِنْهُمْ وَأَتَّبِعَ الَّذِينَ ظَلَمُوا مَا أَتَوْا مِنْهُ وَعَكَفَا مَجْرِمِينَ ﴿١١٦﴾

وَمَا كَانَ رَبُّكَ لِيُهْلِكَ الْقُرَىٰ يَظُنُّرَ وَأَهْلِهَا مُصْلِحُونَ ﴿١١٧﴾

وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ لَجَعَلَ النَّاسَ أُمَّةً وَاحِدَةً وَلَا يَزَالُونَ مُخْتَلِفِينَ ﴿١١٨﴾

إِلَّا مَنْ رَحِمَ رَبُّكَ وَلِذَلِكَ خَلَقَهُمْ وَتَمَّتْ كَلِمَةُ رَبِّكَ لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ ﴿١١٩﴾

وَلَا تَقْصُصْ عَلَيْكَ مِنْ أَنْبَاءِ الرُّسُلِ مَا نَشِئْتُمْ بِهِمْ فُؤَادَكَ وَجَاءَ فِي هَذَا الْحَقُّ وَمَوْعِظَةٌ وَذِكْرَىٰ لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿١٢٠﴾

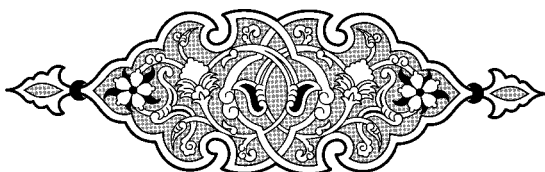
інших тлумачів, ідеться про цю суру.

121. І скажи тим, які не увірували:
«Дійте, як зможете, і будемо діяти Ми!
122. Чекайте, й Ми будемо чекати».
123. Аллаху належить потаємне небес і землі, і до Нього повертаються всі справи. Тож поклоняйся Йому й покладайся на Нього! Господь твій не оминє того, що ви робите!

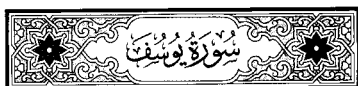
وَقُلْ لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ أَعْمَلُوا عَلَىٰ مَكَانَتِكُمْ
إِنَّا عَامِلُونَ ﴿١٢١﴾

وَأَنْتُمْ وَإِنَّا مُنْتَظِرُونَ ﴿١٢٢﴾

وَلِلَّهِ غَيْبُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَإِلَيْهِ يُرْجَعُ
الْأَمْرُ كُلُّهُ فَاعْبُدْهُ وَتَوَكَّلْ عَلَيْهِ وَمَا رَبُّكَ
بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿١٢٣﴾

Сура 12. Юсуф

*Ім'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

1. Аліф. Лям. Ра. Це — знамення Писання ясного!
2. Воістину, Ми зіслали його як арабський Коран, — можливо, ви зрозумісте!
3. Ми розповідаємо тобі найкращу з розповідей, відкриваючи в одкровенні цей Коран, хоч раніше ти про це нічого не знав.
4. Ось сказав Юсуф батьку своєму: «Батьку мій! Я бачив одинадцять зірок, сонце й місяць. Я бачив, як вони вклонялися мені!»
5. Той сказав: «Сину мій! Не розповідай цього сну братам своїм, а то вони замислять щось підступне проти тебе. Воістину, шайтан для людини — справжній ворог!
6. Господь твій оберере тебе, навчить тлумачити сни й сповнить милість Свою для тебе й роду Якуба, так, як Він сповнив її ще раніше для двох твоїх батьків — Ібрагіма та Ісхака. Воістину, твій Господь — Всезнаючий, Мудрий!»

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الرَّ تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْمُبِينِ ﴿١﴾

إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ قُرْءَانًا عَرَبِيًّا لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٢﴾

نَحْنُ نَقُصُّ عَلَيْكَ أَحْسَنَ الْقَصَصِ بِمَا أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ هَذَا الْقُرْءَانَ وَإِن كُنْتَ مِنْ قَبْلِهِ لَمِنَ الْغَافِلِينَ ﴿٣﴾

إِذْ قَالَ يُوسُفُ لِأَبِيهِ يَا أَبَتِ إِنِّي رَأَيْتُ أَحَدَ عَشَرَ كَوْكَبًا وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ رَأَيْتُهُمْ لِي سَاجِدِينَ ﴿٤﴾

قَالَ يَبْنَئِي لَأَتَقَنَّصُ رُءْيَاكَ عَلَى إِخْوَتِكَ فَيَكِيدُوا لَكَ كَيْدًا إِنَّ الشَّيْطَانَ لِلْإِنْسَانِ عَدُوٌّ مُبِينٌ ﴿٥﴾

وَكَذَلِكَ نَجْتَدِيكَ رَبُّكَ وَنُعَلِّمُكَ مِنْ تَأْوِيلِ الْأَحَادِيثِ وَيُنمِّئُ نِعْمَتَهُ عَلَيْكَ وَعَلَىٰ آلِ يَعْقُوبَ كَمَا أَتَمَّهَا عَلَىٰ أَبَوَيْكَ مِنْ قَبْلُ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْحَاقَ إِنَّ رَبَّكَ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٦﴾

7. Істинно, Юсуф і брати його стали знаменнями для тих, хто запитус.
8. Ось вони сказали: «Юсуф і його брат миліші для нашого батька, ніж ми. Але ж нас ціла група! Воістину, наш батько в справжній омані.
9. Вбийте Юсуфа або киньте в іншій землі. Тоді обличчя батька вашого повернеться до вас, а потім ви станете праведними людьми!»
10. Але один із них сказав: «Не вбивайте Юсуфа, а киньте на дно колодязя. Якийсь караван підбере його — якщо ви справді хочете щось зробити!»
11. Вони сказали: «Батьку наш! Чому не довіриш нам Юсуфа? Воістину, ми — добрі порадики для нього.
12. Відішли його завтра з нами! Він побігає та пограється, а ми будемо охороняти його!»
13. Той відповів: «Мені буде сумно, як ви заберете його. І я боюся, що його з'їсть вовк, коли ви будете не уважні».
14. Вони сказали: «Якщо вовк з'їсть його, коли нас — ціла група, то ми, справді, будемо тими, хто втратить усе!»

* لَقَدْ كَانَ فِي يُوسُفَ وَإِخْوَتِهِ آيَاتٍ لِّلسَّاعِلِينَ ﴿٧﴾

إِذْ قَالُوا لِيُوسُفُ وَأَخُوهُ أَحَبُّ إِلَيْنَا مِنَمَا وَنَحْنُ عُصْبَةٌ إِنَّ أَبَانَا لَفِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٨﴾

أَقْتُلُوا يُوسُفَ أَوْ اطْرَحُوهُ أَرْضًا يَخْلُ لَكُمْ وَجْهَ أَبِيكُمْ وَتَكُونُوا مِنْ بَعْدِهِ قَوْمًا صَالِحِينَ ﴿٩﴾

قَالَ قَائِلٌ مِنْهُمْ لَا تَقْتُلُوا يُوسُفَ وَأَقْبُوهُ فِي غَيْبَتِ الْجَبِّ يَلْتَقِطُهُ بَعْضُ السَّيَّارَةِ إِنْ كُنْتُمْ فَاعِلِينَ ﴿١٠﴾

قَالُوا يَا أَبَانَا مَا لَكَ لَا تَأْمَنَّا عَلَى يُوسُفَ وَإِنَّا لَهُ لَنَصِحُونَ ﴿١١﴾

أَرْسَلَهُ مَعَا غَدَايَتَرْتَع وَيَلْعَبُ وَإِنَّا لَهُ لَحَفِظُونَ ﴿١٢﴾

قَالَ إِنِّي يَخَزْنِي أَنْ تَذْهَبُوا بِهِ وَأَخَافُ أَنْ يَأْكُلَهُ الذِّئْبُ وَأَنْتُمْ عَنْهُ غَافِلُونَ ﴿١٣﴾

قَالُوا لَوِ الْبَيْنَ آكَلَهُ الذِّئْبُ وَنَحْنُ عُصْبَةٌ إِنَّا إِذًا لَخَسِرُونَ ﴿١٤﴾

15. І коли вони пішли з ним і погодилися скинути його на дно колодязя, то Ми відкрили йому: «Ти нагадаєш їм про цей вчинок їхній, коли вони й не впізнають тебе!»
16. А ввечері вони прийшли до свого батька з плачем
17. і сказали: «Батьку наш! Ми змагалися, а Юсуфа залишили з нашими речами, і вовк з'їв його! Хоч ти й не віриш нам, але ми кажемо правду!»
18. І вони принесли сорочку його, заплямовану фальшивою кров'ю. [Батько] сказав: «Таж ні, це спокусили вас душі ваші! Але терпіння — благо. В Аллаха слід шукати допомоги від того, про що ви розповідаєте!»
19. І прийшов караван, а з нього послали чоловіка, який мав набрати води. Він спустив свій бурдюк і вигукнув: «Яка радість! Тут хлопчик!» І вони сховали його, наче товар. Та Аллах знав про те, що роблять вони!
20. Його продали за мізерну ціну, за лічені дрігми! Вони не знали справжньої вартості його!
21. Той чоловік із Єгипту, який купив його, сказав дружині своїй: «Приготуй йому

فَلَمَّا ذَهَبُوا بِهِ وَاجْمَعُوا أَن يَجْعَلُوهُ فِي غَدِيَتِ
الْحَبِّ وَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِ لَنُنَبِّئَنَّهُمْ بِأَمْرِهِمْ هَذَا
وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿١٥﴾

وَجَاءَ آبَاؤَهُمْ عِشَاءً يَبْكُونَ ﴿١٦﴾

قَالُوا يَا أَبَانَا إِنَّا ذَهَبْنَا نَسْتَبِقُ وَتَرَكْنَا
يُوسُفَ عِنْدَ مَتَاعِنَا فَأَكَلَهُ الذِّئْبُ وَمَا
أنتَ بِمُؤْمِنٍ لَّنَا وَلَوْ كُنَّا صَادِقِينَ ﴿١٧﴾

وَجَاءَهُ وَعَلَى قَمِيصِهِ عِدَّةٌ مِّنْ كَذِبٍ قَالَ بَلْ
سَوَّلَتْ لَكُمْ أَنفُسُكُمْ أَمْرًا فَصَبْرٌ جَمِيلٌ
وَاللَّهُ الْمُسْتَعَانُ عَلَى مَا تَصِفُونَ ﴿١٨﴾

وَجَاءَتْ سَيَّارَةٌ فَأَرْسَلُوا وَارِدَهُمْ فَأَدْلَى
دَلْوَهُ قَالَ يُسُورَىٰ هَذَا غُلَامٌ وَأَسْرُوهُ بِضَعَّةٍ
وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِمَا يَعْمَلُونَ ﴿١٩﴾

وَبَشَّرُوهُ بِخَيْرٍ بَغْضٍ دَرَاهِمٍ مَّعْدُودَةٍ
وَكَاؤُفِيهِ مِنَ الرَّهْدِيِّينَ ﴿٢٠﴾

وَقَالَ الَّذِي اشْتَرَاهُ مِن مِّصْرَ لَا مَرْأِيَهُ
أَكْرِمِي مَثْوَاهُ عَسَىٰ أَن يَنْفَعَنَا أَوْ

добре місце! Можливо, він принесе нам користь або ми візьмемо його за сина». Так Ми утвердили Юсуфа в цій землі та навчили його тлумачити сни. Аллах виконує Свій наказ, але більшість людей цього не знає!

22. А коли він досягнув повноліття, Ми дарували йому мудрість і знання. Так Ми винагороджуємо тих, які роблять добро!
23. Жінка, в будинку якої він жив, почала зваблювати його. Вона зачинила двері й сказала: «Йди до мене!» Той відповів: «Рятуй мене Аллах! Воістину, Він — Господь мій, а найкращий притулок — у Нього! Воістину, не магімуть успіху несправедливі!»
24. Вона бажала його й він забажав би її, якби не побачив знак від Господа свого. Так Ми відвернули від нього зло й нечистоту. Воістину, він — один із Наших щирих рабів!
25. Вони кинулися до дверей, і вона розірвала йому сорочку на спині. Біля дверей вони наштотхнулися на її господаря. Вона вигукнула: «Яке може бути покарання тому, хто хотів зла дружині твоєї? Тільки в'язниця чи болісна кара!»

تَخَذَهُ. وَلَدًا وَكَذَلِكَ مَكَّنَّا لِيُوسُفَ فِي الْأَرْضِ وَلِنُعَلِّمَهُ مِن تَأْوِيلِ الْأَحَادِيثِ وَاللَّهُ غَالِبٌ عَلَى أَمْرِهِ وَلَٰكِن أَكْثَر النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١١﴾

وَلَمَّا بَلَغَ أَشُدَّهُ وَءَاتَيْنَاهُ حُكْمًا وَعِلْمًا وَكَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿١٢﴾

وَرَأَوْنَاهُ الَّذِي هُوَ فِي بَيْتِنَا عَن نَّفْسِهِ وَعَلَّقَتْ الْأَكْبُوبُ وَقَالَتْ هَيْت لَّكَ قَالَ مَعَاذَ اللَّهِ إِنَّهُ رَبِّي أَحْسَنَ مَثْوَايَ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الظَّالِمُونَ ﴿١٣﴾

وَلَقَدْ هَمَّتْ بِهِ وَهَمَّ بِهَا لَوْلَا أَن رَّءَا بُرْهَانَ رَبِّهِ كَذَلِكَ لِنَصْرِفَ عَنْهُ السُّوءَ وَالْفَحْشَاءَ إِنَّهُ مِن عِبَادِنَا الْمُخْلَصِينَ ﴿١٤﴾

وَأَسْبَقَ الْأَبَابَ وَقَدَّتْ قَمِيصَهُ مِن دُبُرٍ وَأَلْفَيْتَ سَيْدَهَا لَدَا الْبَابِ قَالَتْ مَا جَرَءَاءُ مَنْ أَرَادَ بِأَهْلِكَ سُوءًا إِلَّا أَن يُسْجَنَ أَوْ عَذَابَ اللَّهِ ﴿١٥﴾

26. [Юсуф] сказав: «Вона сама прагнула спокусити мене!» А свідок з її родини розсудив так: «Якщо сорочка його розірвана спереду, то вона сказала правду, а він — брехун!»

27. Але якщо його сорочка розірвана на спині, то вона збрехала, а він — правдивий!»

28. І коли [господар] побачив, що сорочка розірвана на спині, то сказав: «Це щось із ваших жіночих хитрощів! Воістину, великі хитрощі ваші!»

29. Юсуфе! Забудь про це. А ти проси прощення за свій злочин. Воістину, ти скоїла гріх!»

30. Жінки в місті почали говорити: «Дружина шляхетного чоловіка намагалася звабити свого молодого раба! Він розпалив її пристрасть. Воістину, ми бачимо, що вона в справжній омані!»

31. Коли та почула про їхні плітки, то послала за ними, приготувала їм ложа й дала кожній із них ніж. Вона сказала: «Вийди до нас!» І коли ті побачили його, то так захопилися ним, що порізали собі руки. І вигукнули: «Борони Аллах! Це ж не людина, а благородний ангел!»

قَالَ هِيَ رَاوَدَتْنِي عَنْ نَفْسِي وَشَهِدَ شَاهِدٌ مِّنْ أَهْلِهَا إِن كَانَ قَمِيصُهُ وَقَدْ
مِن قُبُلٍ فَصَدَقَتْ وَهُوَ مِنَ الْكَاذِبِينَ ﴿٢٦﴾

وَإِن كَانَ قَمِيصُهُ رُقَدًا مِنْ دُبُرٍ فَكَذَبَتْ وَهُوَ
مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٢٧﴾

فَلَمَّا رَأَىٰ قَمِيصَهُ رُقْدًا مِنْ دُبُرٍ قَالَ إِنَّهُ
مِنَ الْكَاذِبِينَ ﴿٢٨﴾

يُوسُفُ أَعْرَضَ عَنْ هَذَا وَاسْتَغْفِرَ لِذَنْبِكِ
إِنَّكَ كُنْتَ مِنَ الْخَاطِئِينَ ﴿٢٩﴾

* وَقَالَ نِسْوَةٌ فِي الْمَدِينَةِ امْرَأَتُ الْعَزِيزِ
تُرَادُ فَتَاهَا عَن نَّفْسِهِ قَدْ شَغَفَهَا حُبًّا
إِنَّا لَنَرَاهَا فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٣٠﴾

فَلَمَّا سَمِعَتْ بِمَكْرِهِنَّ أَرْسَلَتْ إِلَيْهِنَّ
وَأَعْتَدَتْ لَهُنَّ مَتَكًا وَآتَتْ كُلَّ وَاحِدَةٍ
مِّنْهُنَّ سِكِّينًا وَقَالَتِ اخْرُجْ عَلَيْهِنَّ فَلَمَّا رَأَيْنَهُ
أَكْبَرْتَهُ وَقَطَّعْنَ أَيْدِيَهُنَّ وَقُلْنَ حَاشَ لِلَّهِ
مَا هَذَا بَشَرًا إِنْ هَذَا إِلَّا مَلَكٌ كَرِيمٌ ﴿٣١﴾

32. Вона сказала: «Ось той, через кого ви мені дорікали! Я справді намагалася звабити його, але він відмовився. Якщо він не зробить того, що я наказала йому, то потрапить до в'язниці й буде одним із принижених!»
33. Той сказав: «Господи! В'язниця миліша для мене, ніж те, до чого вони мене закликають! Якщо ти не відвернеш хитрощів їхніх, то я піддамся їм і буду одним із нерозумних!»
34. Господь його відповів йому й відвернув хитрощі їхні. Воістину, Він — Всечуючий, Всезнаючий!
35. Потім їм видалося — після того, як вони побачили докази — що його все одно треба кинути до в'язниці, на певний час.
36. Разом із ним потрапили до в'язниці ще два юнаки. Один із них сказав: «Я бачив, що вичавлюю сік із винограду». А другий сказав: «Я бачив, що несу на голові хліб, який дзьобають птахи. Розтлумач нам це, ми бачимо, що ти — один із праведників!»
37. Він сказав: «Не встигнуть вам принести їжу, якою вас годують, як я вже розтлумачу ваші сни. Це — з того, чого навчив

قَالَتْ فَذَلِكُنَّ الَّذِي لُمْتُنَنِي فِيهِ وَلَقَدْ رُودِنَهُ
عَنْ نَفْسِهِ فَأَسْتَعْصَمَ وَلَئِن لَّمْ يَفْعَلْ مَا
أَمَرُهُ لَيَسْجَنَنَّ وَيَكُونَا مِنَ الصَّغِيرِينَ ﴿٣٢﴾

قَالَ رَبِّ السِّجْنُ أَحَبُّ إِلَيَّ مِمَّا يَدْعُونَنِي إِلَيْهِ
وَلَا أَنْصُرِفَ عَنِّي كَيْدُهُنَّ أَصْبُ إِلَيْهِنَّ وَأَكُن مِّنَ
الْجَاهِلِينَ ﴿٣٣﴾

فَأَسْتَجَابَ لَهُ رَبُّهُ فَصَرَفَ عَنْهُ كَيْدَهُنَّ إِنَّهُ
هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٣٤﴾

ثُمَّ بَدَأَ لَهُمْ مِن بَعْدِ مَا رَأَوُا آيَاتٍ
لَّيْسُ جُنْدُهُ وَحَتَّىٰ حِينٍ ﴿٣٥﴾

وَدَخَلَ مَعَهُ السِّجْنَ فَتَيَانٍ قَالَ أَحَدُهُمَا إِنِّي
أَرَانِي أَعْصِرُ خَمْرًا وَقَالَ الْآخَرُ إِنِّي أَرَانِي
أَحْمِلُ فَوْقَ رَأْسِي خُبْرًا تَأْكُلُ الطَّيْرُ مِنْهُ
بَيِّنَاتٍ أَوْ يَلِيهِ ؕ إِنَّا نرَاكَ مِنَ الْمُحْسِنِينَ ﴿٣٦﴾

قَالَ لَا يَأْتِيكُمَا طَعَامٌ تُرْفَقَاهُ ؕ إِلَّا نَبَأُكُمَا
بِتَأْوِيلِهِ ؕ قَبْلَ أَنْ يَأْتِيَكُمَا ذَلِكُمَا مِمَّا
عَلَّمَنِي رَبِّي إِنِّي تَرَكْتُ مِلَّةَ قَوْمٍ لَا يُؤْمِنُونَ

мене Господь мій. Воістину, я залишив релігію людей, які не вірують в Аллаха й не вірують у наступне життя!

38. Я йду за релігією моїх батьків — Ібрагіма, Ісхака та Якуба. Не годиться нам додавати щось Аллаху в поклонінні! Така ласка Аллаха до нас та інших людей, але більшість людей не дякують!

39. О мої друзі по в'язниці! Кращі різні боги — чи Аллах, Єдиний, Всепереможний?

40. Ви поклоняєтеся тільки іменам, якими назвали їх ви та ваші батьки. Аллах не відсилав про них жодного доказу. Але рішення належить тільки Аллаху. Він наказав вам не поклонятися нікому, крім Нього! Така істинна релігія, але ж більшість людей не знають!

41. О мої друзі по в'язниці! Один із вас буде наливати вино своєму володарю, а другого розіпнуть, і птахи будуть клювати з його голови. Вже вирішено справу, про яку ви запитували!»

42. І він сказав тому з них, якого вважав врятованим: «Згадай про мене перед володарем своїм!» Але шайтан змусив його забути про цю згадку перед володарем, тож [Юсуф] був у в'язниці ще кілька років.

يَا لِلّٰهِ وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ كَاثِرُونَ ﴿٣٧﴾

وَاتَّبَعْتُ مِلَّةَ آبَائِي ابْرَهِيمَ وَاسْحَاقَ
وَيَعْقُوبَ مَا كَانَ لَنَا اَنْ نُّشْرِكَ بِاللّٰهِ مِنْ
شَيْءٍ ذٰلِكَ مِنْ فَضْلِ اللّٰهِ عَلَيْنَا وَعَلَى النَّاسِ
وَلٰكِنْ اَكْثَرُ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ ﴿٣٨﴾

يَصْحَبِي السِّجْنَءِ اَرْبَابٌ مُّتَفَرِّقُونَ خَيْرٌ
اِلهَ اللّٰهِ الْوَاحِدَ الْقَهَّارَ ﴿٣٩﴾

مَا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِهِ اِلَّا اَسْمَاءُ
سَمَّيْتُمُوهَا اَنْتُمْ وَاَبَاؤُكُمْ مَا اَنْزَلَ اللّٰهُ
بِهَا مِنْ سُلْطٰنٍ اِنْ الْحُكْمُ اِلَّا لِلّٰهِ اَمْرًا اَلَا
تَعْبُدُوْا اِلَّا اِيَّاهُ ذٰلِكَ الَّذِيْنَ الْفَعِيْمُ وَلٰكِنْ
اَكْثَرُ النَّاسِ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿٤٠﴾

يَصْحَبِي السِّجْنَءِ اَمَّا اَحَدُكُمْ فَيَسْقِي
رَبِّهٖ خَمْرًا وَاَمَّا الْاٰخَرُ فَيُصَلَّبُ فَتَأْكُلُ
الطَّيْرُ مِنْ رَاْسِهٖ فَعِضَى الْاَمْرِ الَّذِيْ فِيْهِ
تَسْتَفْتِيَانِ ﴿٤١﴾

وَقَالَ لِلَّذِي ظَنَّ اَنَّهُ رَاجِعٌ مِنْهُمَا اذْكُرْنِي
عِنْدَ رَبِّكَ فَالْمَسْئَلَةُ لِلشَّيْطٰنِ ذَكَرَ
رَبِّهٖ فَلَمَّيْتُ فِي السِّجْنِ بِضَعِّ سِنِيْنَ ﴿٤٢﴾

43. Ось цар сказав: «Я бачив сімох товстих корів, яких пожирають семеро худих. А ще сім колосків — одні з них зелені, а інші сухі. О наближені! Поясніть мені сон мій, якщо можете ви тлумачити сни!»
44. Ті сказали: «Це — якісь розрізнені видіння! А ми не вміємо тлумачити таких снів!»
45. Але один із тих двох, який урятувався, раптом згадав після довгого часу й сказав: «Я розповім вам тлумачення! Тільки відішліть мене!»
46. «Юсуфе! О правдивий! Розкажи нам про сімох товстих корів, яких пожирають семеро худих. І сім колосків — одні з них зелені, а інші сухі. Це треба для того, щоб я повернувся до людей і, можливо, будуть знати вони!»
47. Той відповів: «Ви будете сіяти сім років, важко працюючи. Зібраний урожай залишайте в колосках, окрім малої частини — того, що ви будете їсти!
48. Потім, після цього, настане сім важких років, які з'їдять те, що ви приготували раніше, крім малої частини — того, що ви збережете!
49. Потім, після цього, настане рік, у який люди дочекаються дощу, й настане час для віджиму!»

وَقَالَ الْمَلِكُ إِنِّي أَرَى سَبْعَ بَقَرَاتٍ سِمَانٍ يَأْكُلُهُنَّ سَبْعٌ عِجَافٌ وَسَبْعَ سُنبُلَاتٍ خُضْرٍ وَأُخَرَ يَابِسَاتٍ يَا أَيُّهَا الْمَلَأَ أَسْفُوْنَ فِي رُءُوسِنِ إِنَّ كُنْتُمْ لِلرُّءْيَا تَعْبُرُونَ ﴿٤٣﴾

قَالُوا أَضَعَفْتُ أَحْلَمٌ وَمَا نَحْنُ بِتَأْوِيلِ الْأَحْلَامِ بِعَالِمِينَ ﴿٤٤﴾

وَقَالَ الَّذِي نَجَّى مَتَهُمَا وَأَدَّكَرَ بَعْدَ أُمَّةٍ أَنَا أَنْبِئُكُمْ بِتَأْوِيلِهِ فَأَرْسِلُونِ ﴿٤٥﴾

يُوسُفُ أَيُّهَا الصِّدِّيقُ أَفْتِنَا فِي سَبْعِ بَقَرَاتٍ سِمَانٍ يَأْكُلُهُنَّ سَبْعٌ عِجَافٌ وَسَبْعِ سُنبُلَاتٍ خُضْرٍ وَأُخَرَ يَابِسَاتٍ لَعَلِّي أَرْجِعُ إِلَى النَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٤٦﴾

قَالَ تَزْرَعُونَ سَبْعَ سِنِينَ دَأْبًا فَمَا حَصَدْتُمْ فَذَرُوهُ فِي سُنْبُلِهِ إِلَّا قَلِيلًا مِمَّا تَأْكُلُونَ ﴿٤٧﴾

ثُمَّ يَأْتِي مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ سَبْعٌ شِدَادًا يَأْكُلْنَ مَا قَدَّمْتُمْ لَهُنَّ إِلَّا قَلِيلًا مِمَّا تَحْصِنُونَ ﴿٤٨﴾

ثُمَّ يَأْتِي مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ عَامٌ فِيهِ يُغَاثُ النَّاسُ وَفِيهِ يَعْرِضُونَ ﴿٤٩﴾

50. Тоді цар наказав: «Приведіть його до мене!» І коли прийшов посланець, той сказав: «Повертайся до свого володаря й спитай, що сталося з тими жінками, які порізали собі руки? Воістину, Господь мій знає про хитрощі їхні!»

51. [Цар] запитав: «Що ви скажете про те, як намагалися звабити Юсуфа?» Ті жінки відповіли: «Борони Аллах! Ми не знаємо про нього нічого поганого!» А дружина того шляхетного чоловіка сказала: «Ось тепер відкрилася істина! Це я намагалася звабити його, а він — один із правдивих!»

52. Я кажу це для того, щоб [чоловік] знав, що я не зрадила йому потаємно, і що Аллах не допомагає хитрощам тих, хто зраджує!

53. Я не виправдовую себе, бо людська душа закликає до зла, хіба що змилюється над нею Господь мій. Воістину, мій Господь — Прощаючий, Милосердний!»

Переклад — згідно з тлумаченням ібн Касіра. Частина екзегетів вважає, що 52—53 аяти — слова Юсуфа (мир йому!) який, будучи правдивим, не підманув «шляхетного чоловіка», тобто свого господаря.

وَقَالَ الْمَلِكُ أَتُؤْمِنُ بِهِ فَمَا جَاءَهُ الرَّسُولُ
قَالَ أَرْجِعْ إِلَىٰ رَبِّكَ فَسَأَلَهُ مَا بَالَ الْإِنْسَانِ
الَّتِي قَطَّعْنَ أَيْدِيَهُنَّ إِنَّ رَبِّي بِكَيْدِهِنَّ
عَلِيمٌ ﴿٥٠﴾

قَالَ مَا خَطْبُكُمْ إِذْ رَوَدْتَن يُوسُفَ عَنْ
نَفْسِيءَ قُلْنَ حَنَشَ لِلَّهِ مَا عَلِمَتَا عَلَيْهِ مِنَ
سُوءِ قَالَتِ امْرَأَتُ الْعَزِيزِ لَنْ حَصْحَصَ الْحَقُّ
أَنَا رَوَدْتُهُ عَنْ نَفْسِيءَ وَإِنَّهُ لَمِنَ
الصَّادِقِينَ ﴿٥١﴾

ذَلِكَ لِيَعْلَمَ أَنِّي لَمْ أَخْنُهَا بِالْغَيْبِ وَأَنَّ اللَّهَ لَا
يَهْدِي كَيْدَ الْفَآئِنِينَ ﴿٥٢﴾

*وَمَا أَتَّبِرُ نَفْسِي إِنَّ النَّفْسَ لَأَمَّارَةٌ بِالسُّوءِ
إِلَّا مَا رَحِمَ رَبِّي إِنَّ رَبِّي غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٥٣﴾

54. Цар сказав: «Приведіть його! Я зроблю його своїм наближеним!» А коли він поговорив із ним, то сказав: «Сьогодні ти отримав коло нас посаду й довіру!»
55. Той відповів: «Постав мене над скарбницями землі, адже я — охоронець надійний і знаючий!»
56. Так Ми укріпили Юсуфа на землі, тож він міг оселитися там, де захоче. Ми даруємо милість Нашу, кому побажаємо, і Ми не втратимо винагороди праведників!
57. Винагорода наступного життя краща для тих, які увірували й були богобоязливими!
58. І ось прибули брати Юсуфа та ввійшли до нього. Він упізнав їх, та вони не впізнали його.
59. Коли він наділив їх припасами, то сказав: «Приведіть до мене свого брата, сина вашого батька. Невже ви не бачите, що я дарую повну міру та що я — найгостинніший із господарів?»
60. А якщо ви не приведете його, то я не наповню вашої міри. І тоді не наближайтеся до мене!»
61. Ті відповіли: «Ми спробуємо вмовити його батька. Справді, ми неодмінно зробимо це!»

وَقَالَ الْمَلِكُ أَتُونِي بِهِ أَتَخْلُصُهُ لِنَفْسِي
فَلَمَّا كَامَمَهُ وَقَالَ إِنَّكَ الْيَوْمَ لَدَيْنَا مَكِينٌ
أَمِينٌ ﴿٥٤﴾

قَالَ أَجْعَلْنِي عَلَى خَزَائِنِ الْأَرْضِ إِنِّي حَفِيظٌ
عَلِيمٌ ﴿٥٥﴾

وَكَذَلِكَ مَكَّنَّا لِيُوسُفَ فِي الْأَرْضِ يَتَّبِعُوا
مِنْهَا حَيْثُ يَشَاءُ نُصِيبُ بِرَحْمَتِنَا مَنْ
نَشَاءُ وَلَا نُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ ﴿٥٦﴾

وَلَأَجْرُ الْآخِرَةِ خَيْرٌ لِلَّذِينَ آمَنُوا
وَكَانُوا يَتَّقُونَ ﴿٥٧﴾

وَجَاءَ إِخْوَةُ يُوسُفَ فَدَخَلُوا عَلَيْهِ فَعَرَفَهُمْ
وَهُمْ لَهُ مُنْكَرُونَ ﴿٥٨﴾

وَلَمَّا جَهَّزَهُمْ بِجَهَّازِهِمْ قَالَ أَتُونِي بِأَخٍ لَكُمْ
مِنْ أَبِيكُمْ أَالآتُرُونَ إِنِّي أُوْفِي الْكَيْلَ وَأَنَا خَيْرُ
الْمُزِيلِينَ ﴿٥٩﴾

فَإِنْ لَمْ تَأْتُونِي بِهِ فَلَا كَيْلَ لَكُمْ عِنْدِي وَلَا
تَقْرَبُونِ ﴿٦٠﴾

قَالُوا سُرُونَا مِنْهُ وَابْنُ آبَاهُ وَإِنَّا لَفَاعِلُونَ ﴿٦١﴾

62. А він сказав слугам:
«Підкладіть принесені ними гроші до в'юків їхніх. Можливо, вони знайдуть їх, коли повернуться до своїх родин і, можливо, вони прийдуть сюди знову!»

63. І коли вони повернулися до свого батька, то сказали:
«Батьку наш! Буде відмовлено нам у мірі. Відпусти з нами нашого брата, тож ми отримаємо міру свою. Справді, ми будемо охоронцями його!»

64. Той сказав: «Невже я довірю його вам так, як колись довірив його брата? Найкращий охоронець — Аллах! А Він — Наймилостивіший із милостивих!»

65. І коли вони відкрили своє спорядження, то віднайшли там гроші, які повернули їм. Вони сказали: «О батьку наш! Чого ж можна побажати іще? Наші гроші нам повернули. Ми забезпечимо наші родини, збережемо нашого брата й отримаємо додатково верблюжий в'юк! Така міра буде легкою!»

66. Той відповів: «Я не відішлю його з вами, доки ви не заприсягнетесь Аллахом, що

وَقَالَ لِفَتَيْنِهِ اجْعَلُوا بِضَعَتَهُمْ فِي رِصَالِهِمْ لَعَلَّهُمْ يَعْرِفُونَهَا إِذَا انْقَلَبُوا إِلَىٰ أَهْلِهِمْ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿١٢﴾

فَلَمَّا رَجِعُوا إِلَىٰ أَبِيهِمْ قَالُوا يَا أَبَانَا مُنِعَ مِنَّا الْكَيْلُ فَأَرْسِلْ مَعَنَا آخَانًا نَكْتَلُ وَإِنَّا لَهُ لَنَحْفِظُوكَ ﴿١٣﴾

قَالَ هَلْ ءَامَنُكُمْ عَلَيْهِ إِلَّا كَمَا ءَامَنُكُمْ عَلَىٰ أَخِيهِ مِن قَبْلُ فَأَلَّهٖ خَيْرٌ حَفِظًا وَهُوَ أَرْحَمُ الرَّحِيمِينَ ﴿١٤﴾

وَلَمَّا فَتَحُوا مَتَاعَهُمْ وَجَدُوا بِضَعَتَهُمْ رُدَّتْ إِلَيْهِمْ قَالُوا يَا أَبَانَا مَا نَبُغِي هَذِهِ بِضَعَتُنَا رُدَّتْ إِلَيْنَا وَنَمِيرُ أَهْلَنَا وَنَحْفَظُ آخَانًا وَنَرْدُدُكَ كَيْلَ بَعِيرٍ ذَلِكَ كَيْلٌ يَسِيرٌ ﴿١٥﴾

قَالَ لَنْ أُرْسِلَهُ مَعَكُمْ حَتَّىٰ تُؤْتُوا مَوْثِقًا مِنَ اللَّهِ لَتَأْتُنَّنِي بِهِ إِلَّا أَن يُحَاطَ

неодмінно приведете його, якщо тільки не станеться з вами лихо!» І коли вони присягнули, то він сказав: «Аллах — Опікун того, що сказано нами!»

67. Він сказав: «Не заходьте туди крізь одні ворота, але йдіть різними. Я нічим не зможу вам допомогти проти волі Аллаха. Рішення належить лише Аллаху. На Нього я покладаюся й на Нього нехай покладають сподівання ті, хто сподівається!»

Ібн Касір, посилаючись на ібн Аббаса, Мухаммада бін Каба, Муджагіда й інших тлумачів, говорить, що Якуб (мир йому) боявся злого ока й не хотів, щоб люди одразу побачили їх усіх та заподіяли їм якусь шкоду.

68. І коли вони ввійшли саме так, як наказав їм батько, то він нічим не міг їм допомогти проти волі Аллаха. Але бажання в душі Якуба вдовольнилося! Воістину, він мав знання, якому Ми навчили його, але ж більшість людей цього не знає.

69. І коли вони ввійшли до Юсуфа, то він притулив до себе брата й сказав: «Воістину, я — твій брат. Не журися через те, що робили вони».

70. Коли він наділив їх припасами, то у в'юк свого брата підклав келих. А далі вісник заголосив:

يٰٓكُفْرًا فَلَمَّا أَوَّاهُ مَوْثِقَهُمْ قَالَ اللَّهُ عَلَىٰ مَا نَقُولُ وَكِيلٌ ﴿١٦﴾

وَقَالَ رَبِّي لَا تَدْخُلُوا مِن بَابٍ وَاحِدٍ
وَأَدْخُلُوا مِن أَبْوَابٍ مُّتَفَرِّقَةٍ وَمَا أُغْنِي
عَنكُمْ مِنَ اللَّهِ مِن شَيْءٍ إِنْ أَلْحَمْتُمُ إِلَّا لِلَّهِ
عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَعَلَيْهِ فَلْيَتَوَكَّلِ
الْمُتَوَكِّلُونَ ﴿١٧﴾

وَلَمَّا دَخَلُوا مِنْ حَيْثُ أَمَرَهُ أَبُوهُم مَّا كَانَ
يُعْنِي عَنْهُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا حَاجَةً
فِي نَفْسِ يَعْقُوبَ قَضَاهَا وَإِنَّهُ لَدُوْعٌ لِّمَا
عَلَّمْنَاهُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ
لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٨﴾

وَلَمَّا دَخَلُوا عَلَىٰ يُوسُفَ آوَىٰ إِلَيْهِ أَخَاهُ
قَالَ إِنِّي أَنَا أَخُوكَ فَلَا تَبْتَئِسْ بِمَا
كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٩﴾

فَلَمَّا جَهَّزَهُم بِجَهَّازِهِمْ جَعَلَ السَّقَايَةَ
فِي رَحْلِ أَخِيهِ ثُمَّ أَذَّنَ مُؤَذِّنٌ أَيُّهَا الْعَبْرُ

«О ви, люди з каравану!
Воістину, ви — крадії!»

71. Ті обернулися й запитали: «Що ви загубили?»
72. Їм відповіли [глашатаї]:
«Загубили чашу царя. Хто її принесе, той отримає верблюжий в'юк. І я відповідаю за це!»
73. Ті сказали: «Клянемося Аллахом, ви знаєте, що ми не прийшли сюди ширити безчестя на землі. І ми — не крадії!»
74. Але їм відповіли: «Якою ж буде відплата в тому разі, якщо ви — брехуни?»
75. [Брати Юсуфа] сказали:
«Відплатою тому, в чиєму в'юці її знайдуть, буде він сам. Так ми винагороджуємо нечестивців!»
76. [Юсуф] почав обшукувати їхні мішки раніше за мішок свого брата. А потім він витягнув [чашу] з мішка свого брата!
Така Наша хитрість для Юсуфа, бо інакше він не міг затримати брата згідно закону царя, якби цього не побажав Аллах. Ми підносимо на вищий ступінь, кого побажаємо! І над кожним знаючим є ще більш Знаючий!»
Ібн Аббас сказав: «Над кожним, хто має знання, є інший — той, хто так само має знання, а

إِنَّكُمْ لَسَرِقُونَ ﴿٧١﴾

قَالُوا وَقَبِلُوا عَلَيْهِمْ مَاذَا تَفْقَدُونَ ﴿٧٢﴾

قَالُوا نَفَقْدُ صُوعَ الْمَلِكِ وَلِمَنْ جَاءَ بِهِ حِمْلُ بَعِيرٍ وَأَنَا بِهِ زَعِيمٌ ﴿٧٣﴾

قَالُوا تَاللَّهِ لَقَدْ عَلِمْتُمْ مَا جِئْنَا لِنُفْسِدَ فِي الْأَرْضِ وَمَا كُنَّا سَرِقِينَ ﴿٧٤﴾

قَالُوا وَمَا جَزَاؤُهُ إِنْ كُنْتُمْ كَاذِبِينَ ﴿٧٥﴾

قَالُوا جَزَاؤُهُ مَنْ وَجَدَ فِي رَحْلِهِ فَهُوَ جَزَاؤُهُ كَذَلِكَ نَجْزِي الظَّالِمِينَ ﴿٧٦﴾

فَبَدَأَ بِأَوْعِيَتِهِمْ قَبْلَ وِعَاءِ أَخِيهِ ثُمَّ اسْتَخْرَجَهَا مِنْ وِعَاءِ أَخِيهِ كَذَلِكَ كِدْنَا لِيُوسُفَ مَا كَانَ لِيَأْخُذَ أَخَاهُ فِي دِينِ الْمَلِكِ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ تَرْفَعُ دَرَجَاتٍ مَنْ نَشَاءُ وَفَوْقَ كُلِّ ذِي عِلْمٍ عَلِيمٌ ﴿٧٦﴾

спиняється це лише на знанні
Всевишнього Аллаха. І Всевишній
Аллах вищий за кожного
знаючого!» (за аль-Багавві).

77. А ті сказали: «Якщо вкрав він,
то ще раніше крав його брат!»
Юсуф приховав це в собі й не
відкрився їм, а тільки подумав:
«Але й гірке ж ваше становище!
Аллах знає про те, що вигадуете
ви!»

*Саїд бін Джубайр переповів від
Катади, що колись Юсуф украв
ідола в батька своєї матері й
розбив його (за ібн Касіром).*

78. Ті відповіли: «О шляхетний
чоловіче! Воістину, його батько
вже старий. Тож затримай
замість нього когось іншого
серед нас. Воістину, ми бачимо,
що ти — праведник!»
79. Той сказав: «Рятуй Аллах, щоб
ми затримали когось іншого,
а не того, у кого знайшли
нашу річ! Тоді ми були б
несправедливі!»
80. Коли вони втратили надію
забрати його, то зібралися
на самоті для розмови.
Найстарший із них сказав:
«Невже ви не знаєте того, що
ваш батько вимагав присягнути
перед Аллахом, а також того,
як ви скривдили Юсуфа? Я не
піду з цієї землі, доки мені не

﴿۷۷﴾ قَالُوا إِن يَسْرِقْ فَقَدْ سَرَقَ أَخٌ لَهُ
مِّن قَبْلُ فَأَسْرَهَا يُوسُفُ فِي نَفْسِهِ وَلَمْ
يُبْدِهَا لَهُمْ قَالَ أَنْتُمْ شَرُّ مَكَّائِ وَأَلَّهُ
أَعْلَمُ بِمَا تَصِفُونَ ﴿۷۷﴾

﴿۷۸﴾ قَالُوا يَا أَيُّهَا الْعَزِيزُ إِنَّ لَهُ أَبًا شَيْخًا
كَبِيرًا فَخُذْ أَحَدًا مَّكَانَهُ إِنَّا نَرَاكَ
مِنَ الْمُحْسِنِينَ ﴿۷۸﴾

﴿۷۹﴾ قَالَ مَعَاذَ اللَّهِ أَن نَأْخُذَ إِلَّا مَن وَجَدْنَا
مَتَّعَيْنَاهُ وَإِنَّا إِذَا أَظْلَمُونَ ﴿۷۹﴾

﴿۸۰﴾ فَلَمَّا أَسْتَيْسَسُوا مِنْهُ خَلَصُوا نَجِيًّا قَالَ
كَبِيرُهُمْ أَلَمْ تَعْلَمُوا أَنَّ أَبَاكُمْ قَدْ
أَخَذَ عَلَيْكُمْ مَوثِقًا مِّنَ اللَّهِ وَمِن قَبْلُ مَا
فَرَّطْتُمْ فِي يُوسُفَ فَلَن أَبِحَ الْأَرْضَ حَتَّى
يَأْذَنَ لِي أَوْ لِإِخْوَتِي وَالَّذِينَ لِيَ وَهُوَ خَيْرٌ
الْحَاكِمِينَ ﴿۸۰﴾

дозволить батько або Аллах не винесе свого рішення мені. А Він — найкращий із суддів!

81. Тож повертайтеся до свого батька й скажіть: «О батьку наш! Воістину, твій син вкрав. Ми свідчимо тільки про те, що знаємо, тож нам було невідомо про потаємне.
82. Запитай жителів селища, в якому ми були, а також людей каравану, з яким ми повернулися сюди. Ми говоримо правду!»
83. [Якуб] відповів: «Ваші душі звабили вас, але терпіння краще. Можливо, Аллах поверне мені всіх разом. Воістину, Він — Всезнаючий, Мудрий!»
Ат-Табарі відзначає, що ці слова було сказано Якубом (мир йому) після повернення братів. «Найстарший», Рубіль, залишився в Єгипті.
84. Відвернувся й сказав: «Шкода Юсуфа!» Очі його побіліли від смутку, який він стримував.
85. [Діти] сказали йому: «Клянемося Аллахом, якщо ти не припиниш згадувати Юсуфа, то ослабнеш або й дійдеш до загибелі!»
86. Він сказав: «Воістину, зі своїм лихом і журбою я звертаюся

أَرْجِعُوا إِلَىٰ آبَائِكُمْ فَقُولُوا إِنَّا بَنَاتُ ابْنِ
ابْنِكَ سَرَقَ وَمَا شَهِدْنَا إِلَّا بِمَا عَلَّمَنَا
وَمَا كُنَّا لِلْغَيْبِ حَافِظِينَ ﴿٨١﴾

وَسَأَلِ الْقَرْيَةَ الَّتِي كُنَّا فِيهَا وَالْعِيرَ الَّتِي
أَقْبَلْنَا فِيهَا وَإِنَّا لَصَادِقُونَ ﴿٨٢﴾

قَالَ بَلْ سَوَّاتُ لَكُمْ أَنفُسَكُمْ أَمْرًا
فَصَبِّرْ حَتَّىٰ عَسَىٰ اللَّهُ أَنْ يَأْتِيَنِي بِهِمْ
جَمِيعًا إِنَّهُ هُوَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ﴿٨٣﴾

وَقَوْلَىٰ عَنْهُمْ وَقَالَ يَا أَسْفَىٰ عَلَىٰ يُونُسَ
وَأَبْصَبْتَ عَيْنَاهُ مِنَ الْحُزْنِ فَهُوَ
كَظِيمٍ ﴿٨٤﴾

قَالُوا يَا اللَّهُ تَفَتَوْا تَذَكُرُ يُونُسَ حَتَّىٰ
تَكُونَ حَرَضًا أَوْ تَكُونَ مِنَ
الْهَالِكِينَ ﴿٨٥﴾

قَالَ إِنَّمَا أَشْكُو بَثِّي وَحُزْنِي إِلَى اللَّهِ

тільки до Аллаха й знаю від Аллаха те, чого не знаєте ви!

وَأَعْلَمُ مِنَ اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٨٦﴾

يَكْتَبِي أَذْهَبُوا فَتَحَسَّسُوا مِنْ يُوسُفَ وَأَخِيهِ
وَلَا تَأْيِسُوا مِنْ رَوْحِ اللَّهِ إِنَّهُ لَا يَأْتِسُ
مِنْ رَوْحِ اللَّهِ إِلَّا الْقَوْمُ الْكَافِرُونَ ﴿٨٧﴾

87. О сини мої! Йдіть і відшукайте Юсуфа та його брата. Не втрачайте надії на милість Аллаха. Воістину, втрачають надію на милість Аллаха тільки невіруючі люди!»
88. І коли вони ввійшли до [Юсуфа], то сказали: «О шляхетний чоловіче! Лихо зачепило нас та рід наш. Грошей у нас небагато, але даруй нам повну міру й вияви щедрість до нас. Воістину, Аллах винагороджує тих, які дають пожертви!»
89. Він сказав: «Чи ви зрозуміли, що зробили з Юсуфом і його братом, коли ще були невігласами?»
90. Ті запитали: «Невже ти — Юсуф?» Він відповів: «Так, я — Юсуф. А це — мій брат! Аллах дарував нам Свою милість. Воістину, якщо хто богобоязливий і терплячий, то Аллах не втратить винагороди праведників!»
91. Вони сказали: «Клянёмось Аллахом! Він віддав тобі перевагу, а ми були грішниками!»

فَلَمَّا دَخَلُوا عَلَيْهِ قَالُوا يَا أَيُّهَا الْعَزِيزُ
مَسْنَا وَاهْلَنَا الضُّرُّ وَجِئْنَا بِبِضْعَةٍ
مُزْجَجَةٍ فَأَوْفِ لَنَا الْكَيْلَ وَتَصَدَّقْ
عَلَيْنَا إِنَّ اللَّهَ يَجْزِي الْمُتَصَدِّقِينَ ﴿٨٨﴾

قَالَ هَلْ عَلِمْتُمْ مَافَعَلْتُمُ يُوسُفَ
وَأَخِيهِ إِذْ أَنْتُمْ جَاهِلُونَ ﴿٨٩﴾

قَالُوا أَوَإِنَّكَ لَأَنْتَ يُوسُفُ قَالَ أَنَا يُوسُفُ
وَهَذَا أَخِي قَدْ مَنَّ اللَّهُ عَلَيْنَا إِنَّهُ مَنَّ
بِتَّقِي وَصَبْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ
الْمُحْسِنِينَ ﴿٩٠﴾

قَالُوا يَا أَلَلَّهِ لَعَدَاءُ اللَّهِ أَشْرَكَ اللَّهُ عَلَيْنَا وَإِن
كُنَّا لَخَاطِبِينَ ﴿٩١﴾

92. [Юсуф] сказав: «Сьогодні я не докоряю вам. Нехай Аллах простить вас, а Він — Наймилостивіший із милостивих!
93. Ідіть із моєю сорочкою та вкрийте нею обличчя мого батька, щоб він прозрів. І приведіть до мене всю родину мою!»
94. Щойно караван вийшов, їхній батько сказав: «Воістину, я відчуваю запах Юсуфа, якщо тільки ви не скажете, що я втратив розум!»
95. Йому сказали: «Клянемось Аллахом, ти перебуваєш у своїй давній омані!»
96. І коли прийшов добрий вісник і накрив обличчя його, то він знову став зрячим. І сказав: «Чи я не говорив вам, що знаю від Аллаха те, чого не знаєте ви?»
97. Сказали [сини]: «О батьку наш! Попроси прощення за провини наші, адже ми були грішниками!»
98. Той відповів: «Я буду просити прощення для вас у Господа вашого! Воістину, Він — Прощаючий, Милосердний!»
99. І коли вони ввійшли до Юсуфа, то він притулив до себе батьків

قَالَ لَا تَنْزِبَ عَلَيَّكُمْ الْيَوْمَ يَعْزِرُ اللَّهُ
لَكُمْ وَهُوَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ ﴿١٢﴾

أَذْهَبُوا بِقَمِيصِي هَذَا فَأَلْقُوهُ عَلَى وَجْهِ
أَبِي يَأْتِ بَصِيرًا وَأْتُونِي بِأَهْلِكُمْ
أَجْمَعِينَ ﴿١٣﴾

وَلَمَّا فَصَلَتِ الْعِيرُ قَالَ أَبُوهُمْ إِنِّي
لَأَجِدُ رِيحَ يُوسُفَ لَوْلَا أَن تُفَنِّدُونِ ﴿١٤﴾

قَالُوا يَا اللَّهُ إِنَّكَ لَفِي ضَلَالِكَ الْقَدِيمِ ﴿١٥﴾

فَلَمَّا أَن جَاءَ الْبَشِيرُ أَلْقَاهُ عَلَى وَجْهِهِ
فَارْتَدَّ بَصِيرًا قَالَ أَلَمْ أَقُلْ لَكُمْ إِنِّي أَعْلَمُ
مِمَّا اللَّهُ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿١٦﴾

قَالُوا يَا أَبَانَا اسْتَغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا إِنَّا كُنَّا
خَاطِئِينَ ﴿١٧﴾

قَالَ سَوْفَ أَسْتَغْفِرُ لَكُمْ رَبِّي إِنَّهُ هُوَ
الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿١٨﴾

فَلَمَّا دَخَلُوا عَلَى يُوسُفَ أَوَىٰ إِلَيْهِ أَبُوهُ

і-сказав: «Входьте до Єгипту безпечно, якщо цього побажає Аллах!»

Як свідчить ат-Табарі, мається на увазі батько Юсуфа та сестра його матері.

وَقَالَ ادْخُلُوا مِصْرَ إِن شَاءَ اللَّهُ ءَامِنِينَ ﴿١١﴾

100. Він підняв своїх батьків на трон, але вони схилились перед ним у земному поклоні. [Юсуф] сказав: «О батьку мій! Це — тлумачення мого давнього сну. Господь мій зробив його правдою. Він учинив зі мною якнайкраще, коли визволив мене з в'язниці, а також коли привів вас із пустелі — після того, як шайтан посіяв ворожнечу між мною та братами моїми. Воістину, мій Господь ласкавий до того, до кого побажає! Воістину, Він — Всезнаючий і Мудрий!»

وَرَفَعَ أَبَوَيْهِ عَلَى الْعَرْشِ وَخَرُّوا لَهُ سُجَّدًا وَقَالَ يَا أَبَتِ هَذَا تَأْوِيلُ رُؤْيَايَ مِن قَبْلُ قَدْ جَعَلَهَا رَبِّي حَقًّا وَقَدْ أَحْسَنَ بِي إِذْ أَخْرَجَنِي مِنَ السِّجْنِ وَجَاءَ بِكُم مِّنَ الْبَدْوِ مِن بَعْدِ أَنْ نَزَغَ الشَّيْطَانُ بَيْنِي وَبَيْنَ إِخْوَتِي إِنَّ رَبِّي لَطِيفٌ لِّمَا يَشَاءُ إِنَّهُ هُوَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ﴿١١﴾

101. Господь дарував мені владу й навчив мене тлумачити сни. Творець небес і землі, Ти — мій Покровитель у житті земному й наступному! Забери мене відданим Тобі й приєднай мене до тих, які роблять добро!»

* رَبِّ قَدْ ءَاتَيْتَنِي مِنَ الْمُلْكِ وَعَلَّمْتَنِي مِن تَأْوِيلِ الْأَحَادِيثِ فَاطِرَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ أَنْتَ وَلِيِّ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ تَوَفَّنِي مُسْلِمًا وَأَلْحَقْنِي بِالصَّالِحِينَ ﴿١٢﴾

102. Це — звістки про потаємне, які Ми розповідаємо тобі. Ти не був разом із ними, коли вони об'єдналися задля хитрощів.

ذَلِكَ مِنَ أَنْبَاءِ الْغَيْبِ نُوحِيهِ إِلَيْكَ وَمَا كُنْتَ لَدَيْهِمْ إِذْ أَجْمَعُوا أَمْرَهُمْ وَهُمْ يَمْكُرُونَ ﴿١٢﴾

103. Більшість людей — хоч би ти й прагнув цього — не увірує.
104. І ти не просиш у них винагороди, адже це лише нагадування для світів.
105. Як багато знамень на небесах і на землі, повз які вони проходять і відвертаються!
106. Більшість із них вірує в Аллаха, додаючи Йому рівних у поклонінні.
107. Невже вони захищені від того, що накриє їх завісою кара Аллаха, або й прийде раптово Час, коли вони цього й не відчуватимуть?
108. Скажи: «Це — мій шлях. Разом із тими, хто йде за мною, я закликаю до Аллаха так, як мені дано це зрозуміти. Преславний Аллах! Я не багатобожник!»
109. Ще раніше за тебе Ми відсилали до жителів селищ чоловіків, які мали від Нас одкровення. Невже [багатобожники] не подорожували землею та не бачили, яким був кінець тих, хто жив раніше? Наступне життя краще для богобоязливих! То неville ви не розумієте?
110. А коли посланці впадали у відчай і думали, що їх визнали брехунами, то приходила до них Наша допомога, і Ми рятували,

وَمَا أَكْثَرَ النَّاسِ وَلَوْ حَرَصْتَ بِمُؤْمِنِينَ ﴿١٠٣﴾

وَمَا تَسْأَلُهُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ هُوَ إِلَّا
ذِكْرٌ لِّلْعَالَمِينَ ﴿١٠٤﴾

وَكَيْفَ يُؤْمِنُ بِآيَاتِنَا فِي السَّمَوَاتِ وَالأَرْضِ
يَمُرُّونَ عَلَيْهَا وَهُمْ عَنْهَا مُعْرِضُونَ ﴿١٠٥﴾

وَمَا يُؤْمِنُ أَكْثَرُهُمْ بِاللهِ إِلَّا وَهُمْ
مُشْرِكُونَ ﴿١٠٦﴾

أَفَأَمْسُوا أَن تَأْتِيَهُمْ غَشِيَةٌ مِّنْ عَذَابِ اللهِ
أَوْ أَن تَأْتِيَهُمُ السَّاعَةُ بَغْتَةً وَهُمْ لَا
يَشْعُرُونَ ﴿١٠٧﴾

قُلْ هذِهِ سَبِيلِي أَدْعُو إِلَى اللهِ عَلَى
بَصِيرَةٍ أَنَا وَمَنِ اتَّبَعَنِي وَسُبْحَانَ اللهِ
وَمَا أَنَا مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٠٨﴾

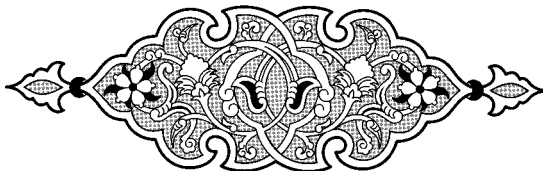
وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ إِلَّا رِجَالًا نُّوحِي
إِلَيْهِمْ مِنْ أَهْلِ الْقُرْآنِ فَكَمْ يَسِيرُوا فِي
الأَرْضِ فَيَنْظُرُونَ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ
الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَلَدَأْ أَلْأَخِرَةَ خَيْرٌ
لِّلَّذِينَ أَتَقَوْا أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿١٠٩﴾

حَقَّ إِذَا اسْتَيْسَسَ الرُّسُلُ وَظَنُّوا أَنَّهُمْ
قَدْ كُذِّبُوا جَاءَهُمْ نَصْرُنَا فَنُجِّيَ مِنْ نَشْأَةٍ
وَلَا يُرَدُّ بَأْسُنَا عَنِ الْقَوْمِ الْمُجْرِمِينَ ﴿١١٠﴾

кого бажали. Та не відвернути кари Нашої від грішних людей!

111. В оповіданні про них є повчання для обдарованих розумом. Це не вигадана розповідь, але підтвердження того, що було раніше, розрізнення кожної речі, прямий шлях і милість для віруючих людей!

لَقَدْ كَانَ فِي قَصَصِهِمْ عِبْرَةٌ لِأُولِي الْأَلْبَابِ
مَا كَانَ حَدِيثًا يُفْتَرَىٰ وَلَٰكِن تَصَدِّقُ
الَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَتَفْصِيلَ كُلِّ شَيْءٍ
وَهُدًى وَرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿١١١﴾

Сура 13. Ар-Рад («Грім»)

*Ім'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

1. Аліф. Лам. Мім. Ра. Це — знамення Писання. Зіслане тобі від Господа твого — істина, але більшість людей не вірує.
2. Аллах — Той, Хто звів небеса без опори, яку б ви могли бачити. Потім Він піднісся над тронем, підкорив сонце й місяць. Плинуть вони до визначеного строку. Керує Він справами й пояснює знамення — можливо, ви будете впевнені в зустрічі з Господом своїм!
3. Він — Той, Хто розтягнув землю й поставив на ній гори й річки. Із кожного плоду Він зробив дві пари. Він накриває нічню день. Воістину, в цьому знамення для людей, які мислять!
4. Є на землі суміжні ділянки, виноградні сади, посіви, а також пальми — ті, які ростуть із одного кореня й ті, які ростуть із різних коренів. Зрошуються вони тією самою водою, але Ми робимо одні з них кращими за смаком, ніж інші. Воістину, в цьому знамення для людей, які розуміють!

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْمَرْءَ تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ وَالَّذِي أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ الْحَقُّ وَلَكِنَّ أَكْثَرِ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١﴾

اللَّهُ الَّذِي رَفَعَ السَّمَوَاتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَا ثُمَّ أَسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ يَجْرِي لِأَجَلٍ مُّسَمًّى يُدِيرُ الْأُمُورَ يُفَصِّلُ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ بِلِقَاءِ رَبِّكُمْ تُوقِنُونَ ﴿٢﴾

وَهُوَ الَّذِي مَدَّ الْأَرْضَ وَجَعَلَ فِيهَا رَوَاسِيَ وَأَنْهَارًا وَمِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ جَعَلَ فِيهَا رَوَاسِيَ ثَلَاثِينَ لَيْلًا نَهَارًا إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٣﴾

وَفِي الْأَرْضِ قِطْعٌ مُّتَجَوِّزَاتٌ وَجَنَّتْ مِنْ عَنَابٍ وَزَعٍّ وَنَخِيلٍ صِتْوَانٍ وَعُذْرٍ صِتْوَانٍ يُسْقَىٰ بِمَاءٍ وَحِيدٍ وَنُقُضَلُ بَعْضُهَا عَلَىٰ بَعْضٍ فِي الْأَكْثَلِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٤﴾

«Суміжні ділянки» — переважна більшість тлумачів вважає, що маються на увазі розташовані поряд землі з різними ступенями родючості (за аль-Багавві).

5. Якщо ти дивуєшся чомусь, то подивуйся їхнім словам: «Невже ми, ставши прахом, постанемо в новому творінні?» Такі ті, які не вірують у Господа свого, такі ті, у кого на шиях пута, такі жителі вогню, де вони й будуть вічно!
6. Вони прагнуть від тебе лиха швидше, ніж добра, хоча ще раніше за них були приклади кари. Воістину, твій Господь дарує прощення людям за їхню несправедливість. Воістину, твій Господь — суворий у покаранні!
Ідеться про невіруючих, які вимагали від Пророка (мир йому і благословення Аллаха) негайного дива — покарання (за ібн Касіром).
7. Говорять ті, які не увірували: «Чому не зіслано йому знамення від Господа його?» Але ж ти тільки застерігач. І у кожного народу — свій провідник!
8. Аллах знає те, що несе в собі жінка, скільки зменшилось і збільшилось у кожному лоні. Воістину, кожна річ у Нього має міру!

﴿ وَإِنْ تَعْجَبَ فَعَجَبٌ قَوْلُهُمْ أَءَاكُنَّا
ثُرْبًا ۚ إِنَّ لِيَ خَلْقَ جَدِيدٍ ۚ أَوْلَيْتِكَ
الَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ ۖ وَأَوْلَيْتِكَ
الْأَغْلَالَ فِي أَعْنَاقِهِمْ ۖ وَأَوْلَيْتِكَ أَصْحَابَ
النَّارِ ۖ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٥﴾

وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِالسَّيِّئَةِ قَبْلَ الْحَسَنَةِ
وَقَدْ خَلَقْتَ مِنْ قَبْلِهِمُ الْمُثَلَّثَاتُ ۖ وَإِنَّ رَبَّكَ
لَذُو مَغْفِرٍ لِّلنَّاسِ عَلٰى ظُلْمِهِمْ ۖ وَإِنَّ رَبَّكَ
لَشَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٦﴾

وَيَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ
آيَةٌ مِنْ رَبِّهِ ۖ إِنَّمَا أَنْتَ مُنذِرٌ وَلِكُلِّ
قَوْمٍ هَادٍ ﴿٧﴾

اللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَحْمِلُ كُلُّ أُنْثَىٰ وَمَا تَغِيصُ
الْأَرْحَامُ وَمَا تَزِدَّادُ وَكُلُّ شَيْءٍ عِنْدَهُ
بِمِقْدَارٍ ﴿٨﴾

9. Знаючий потаємне й відкрите, Великий, Піднесений!
10. Однаково для Нього — чи хтось приховує своє слово чи промовляє його, чи хтось ховається уночі чи йде вдень. *Аль-Багавві відзначає, що це все «рівне в знанні Божому».*
11. Ангели йдуть за людиною одні за одними — ззаду й попереду, охороняючи її за наказом Аллаха. Воістину, Аллах не змінює людей, доки вони не змінять самих себе. Та якщо Аллах побажає людям зла, то ніщо не відверне його. І немає для них, замість Нього, покровителя!
12. Він — Той, Хто показує вам блискавку як страх і надію, і Він утворює важкі хмари.
13. Грім славить Його хвалою, а також ангели — від страху перед Ним. Він посилає блискавки, вражаючи ними, кого побажає. Сперечаються про Нього, а Він — могутній у карі!
14. Йому належить істинний заклик! А ті, яких вони кличуть, окрім Нього, ніяк їм не відповідають. Адже вони схожі на того, хто простягає руки до води, намагаючись піднести її до рота, але не може цього

عَدِيمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الْكَبِيرِ الْمُتَعَالِ ۝۹

سَوَاءٌ مِنْكُمْ مَنْ أَسَرَ الْقَوْلَ وَمَنْ جَهَرَ
بِهِ وَمَنْ هُوَ مُسْتَخْفٍ بِاللَّيْلِ وَسَارِبٌ
بِالنَّهَارِ ۝۱۰

لَهُ مَعْقَبَتٌ مِّنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ
يَحْفَظُونَهُ، مِنْ أَمْرِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ لَا يُغَيِّرُ مَا
بِقَوْلِهِ حَتَّىٰ يُغَيِّرَ أَوْ مَا يَأْتِيهِمْ وَإِذَا أَرَادَ
اللَّهُ بِقَوْمٍ سُوءَ فَلَا مَرَدَ لَهُ، وَمَا لَهُمْ
مِنْ دُونِهِ مِنْ وَاٍل ۝۱۱

هُوَ الَّذِي يُرِيكُمْ الْبَرْقَ خَوْفًا وَطَمَعًا
وَيُنشِئُ السَّحَابَ الثِّقَالَ ۝۱۲

وَيُسَبِّحُ الرَّعْدُ بِحَمْدِهِ وَالْمَلَائِكَةُ مِنْ
خِيفَتِهِ وَيُرْسِلُ الصَّوَاعِقَ فَيُصِيبُ بِهَا
مَنْ يَشَاءُ وَهُمْ يُجَادِلُونَ فِي اللَّهِ وَهُوَ
شَدِيدُ الْحِمَالِ ۝۱۳

لَهُ دَعْوَةُ الْحَقِّ وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ لَا يَسْتَجِيبُونَ
لَهُمْ شَيْءٌ إِلَّا كَيْبُطٌ لَّهُنَّ إِلَى الْمَاءِ لِيَبْلُغَهُنَّ فَاهُ وَمَا هُوَ
بِلَبِغَةٍ وَمَا دَعَا الْكٰفِرِينَ إِلَّا فِي ضَلَالٍ ۝۱۴

зробити. Молитва невірючих лише омана.

Ібн Касір, посилаючись на переказ від ібн Аббаса, Катади й Маліка говорить, що під «істинним закликом» маються на увазі слова «немає бога, крім Аллаха», тобто свідчення єдинобожжя.

15. Усі, хто на небесах і на землі, а також їхні тіні вклоняються Аллаху, добровільно та примусово, зранку та ввечері.
16. Запитай: «Хто Господь небес і землі?» І скажи: «Аллах!» Скажи: «Невже ви взяли собі у покровителі замість Нього тих, хто не має влади принести користь чи заподіяти шкоду навіть самим собі?» Скажи: «Чи рівні між собою сліпий і зрячий, чи рівні між собою темрява й світло?» Чи вони вважають, що Аллах має помічників, які творять так, як творить Він, а творіння Його схоже на їхнє? Скажи: «Аллах — Творець кожної речі. Він — Єдиний, Всепереможний!»
17. Він проливає з неба воду, якою долини наповнюються відповідно до своїх розмірів. На своїй поверхні потік несе піну. Така сама піна з'являється й на тому, що вони плавлять у вогні, виробляючи прикраси або якесь начиння. Так Аллах пояснює

وَلِلَّهِ يَسْجُدُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ طَوْعًا
وَكَرْهًا وَظَلَمْنَا لَهُمُ الْغَدُورَ وَالْأَصَالَ ﴿١٥﴾

قُلْ مَنْ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ قُلْ اللَّهُ قُلْ
أَفَأَتَّخِذُكُمْ مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ لَا يَمْلِكُونَ
لِأَنْفُسِهِمْ نَفْعًا وَلَا ضَرًّا قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الْأَعْمَى
وَالْبَصِيرُ أَمْ هَلْ تَسْتَوِي الظُّلُمَاتُ وَالنُّورُ أَمْ جَعَلُوا
لِلَّهِ شُرَكَاءَ خَلَقُوا كَلْفَهُ فَتَشَبَّهُ الْخَلْقَ عَلَيْهِمْ قُلْ
اللَّهُ خَلِقُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ الْوَاحِدُ الْقَهْدُ ﴿١٦﴾

أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَسَالَتْ أَوْدِيَةٌ بِقَدَرِهَا
فَأَحْتَمَلَ السَّبِيلُ زَبَدًا زَبَابًا وَسَامًا يُفُودُونَ عَلَيْهِ
فِي النَّارِ أَتْبَعَاءَ حَلِيبَةٍ أَوْ مَتَعٍ زَبَدٌ مِثْلَهُ
كَذَلِكَ يَضْرِبُ اللَّهُ الْحَقَّ وَالْبَاطِلَ فَأَمَّا الزَّبَدُ
فَيَذْهَبُ جُفَاءً وَأَمَّا مَا يَنْفَعُ النَّاسَ فَيَمْكُثُ
فِي الْأَرْضِ كَذَلِكَ يَضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَالَ ﴿١٧﴾

істину й неправду. Згодом піна зникне, а те, що приносить користь людям, залишиться на землі. Так Аллах наводить притчі.

Аль-Багавві коментує: «Аллах зробив ці слова прикладом істини й неправди. Мається на увазі, що неправда подібна до піни, яка зникне, а істина подібна до води й металу — вона залишиться в серці!»

18. На тих, які відповіли своєму Господу, чекає найкраще. А якби у тих, які не відповіли Йому, було все, що на землі й ще стільки ж, то вони неодмінно спробували б відкупитись. На них чекає гірка відплата, і притулком їхнім буде геєна. Який мерзотний цей притулок!
19. Невже той, хто знає, що зіслане тобі від Господа твого — істина, такий самий, як і сліпий? Воістину, згадують це тільки обдаровані розумом,
20. які виконують обіцянку перед Аллахом і не порушують заповіту;
21. які з'єднують те, що наказав з'єднувати Аллах, мають страх перед Господом своїм і бояться суворої відплати;

لَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِرَبِّهِمْ الْحَسَنَىٰ وَالَّذِينَ لَمْ
يَسْتَجِيبُوا لَهُ، لَوْ أَنَّ لَهُم مَّا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا
وَمِثْلَهُ مَعَهُ، لَافْتَدَوْا بِهِ ۗ أُولَٰئِكَ لَهُمْ سُوءُ
الْحِسَابِ وَمَأْوَهُمْ جَهَنَّمُ وَيَسَّ الْيَهَادُ ﴿١٨﴾

* أَفَمَنْ يَعْلَمُ أَنَّمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنَ رَبِّكَ الْحَقُّ كَمَنْ
هُوَ أَعْمَىٰ إِنَّمَا يَذَّكَّرُ أُولَٰئِكَ الْأَلْبَابِ ﴿١٩﴾

الَّذِينَ يُوفُونَ بِعَهْدِ اللَّهِ وَلَا يَنْقُضُونَ الْعَيْثَ ﴿٢٠﴾

وَالَّذِينَ يَصِلُونَ مَا أَمَرَ اللَّهُ بِهِ ۗ أَنْ يُوصَلَ
وَيَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ وَيَخَافُونَ سُوءَ الْحِسَابِ ﴿٢١﴾

22. які виявляють терпіння, прагнучи до лику Господа свого, звершують молитву, таємно й відкрито жертвують із того, чим Ми їх наділили, відштовхують зло добром. Чекає на них остання обитель —
23. сади Едену, куди вони ввійдуть разом зі своїми праведними батьками, дружинами й нащадками. До них будуть входити ангели через усі ворота:
24. «Мир вам за терпіння ваше!» Яка ж прекрасна остання обитель!
25. А на тих, які порушують обіцяне перед Аллахом після завіту з Ним, які розривають те, що Аллах наказав з'єднувати, і які поширюють безчестя на землі — чекає на них прокляття й чекає найгірша обитель!
26. Аллах збільшує наділ, кому побажає й зменшує, кому побажає. Вони радіють земному життю, але життя земне в порівнянні з життям наступним — лише тимчасова насолода!
27. Говорять ті, які не увірували: «Чому не зіслано йому знамення від Господа його?» Скажи: «Воістину, Аллах збиває зі шляху, кого побажає, та веде прямим шляхом того, хто до Нього навертається,

وَالَّذِينَ صَبَرُوا ابْتِغَاءَ وَجْهِ رَبِّهِمْ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ
وَأَنفَقُوا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً وَيَدْرُؤْنَ
بِالْحَسَنَةِ السَّيِّئَةَ أُولَئِكَ لَهُمْ عُقْبَى الدَّارِ ﴿١٤﴾

جَنَّاتٍ عَدْنٍ يَدْخُلُونَهَا وَمَن صَلَحَ مِنْ آبَائِهِمْ
وَأَزْوَاجِهِمْ وَذُرِّيَّاتِهِمْ وَالْمَلَائِكَةُ يَدْخُلُونَ
عَلَيْهِمْ مِنْ كُلِّ بَابٍ ﴿١٥﴾

سَلَامٌ عَلَيْكُمْ بِمَا صَبَرْتُمْ فَنِعْمَ عُقْبَى الدَّارِ ﴿١٦﴾

وَالَّذِينَ يَنفُضُونَ عَهْدَ اللَّهِ مِنْ بَعْدِ
مِيثَاقِهِ وَيَقْطَعُونَ مَا أَمَرَ اللَّهُ بِهِ أَنْ
يُوصَلَ وَيُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ أُولَئِكَ لَهُمُ
الْعَذَابُ وَلَهُمْ سَوْءُ الدَّارِ ﴿١٧﴾

اللَّهُ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَن يَشَاءُ وَيَقْدِرُ وَفَرِحُوا
بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا فِي الْآخِرَةِ إِلَّا
مَتَاعٌ ﴿١٨﴾

وَيَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ آيَةٌ
مِّن رَّبِّهِ قُلْ إِنَّ اللَّهَ يُضِلُّ مَن يَشَاءُ وَيَهْدِي
إِلَيْهِ مَن أَنَابَ ﴿١٩﴾

28. тих, які увірували й знайшли спокій для своїх сердець у згадуванні Аллаха!» Хіба ж не в згадуванні Аллаха знаходять спокій серця?
29. На тих, які увірували й робили добро, чекає блаженство та найкращий притулок!
30. Так Ми відіслали тебе до народу, раніше якого жили інші народи, щоб ти читав йому те, що Ми тобі відкрили. Але вони не увірували в Милостивого. Скажи: «Він — Господь мій, немає бога, крім Нього! На Нього я покладаюся й до Нього я повернуся!»
31. Якби через якесь [писання] рухались гори, виверталася земля чи говорили померлі, то це був би Коран. Але вся справа належить Аллаху. Невже ті, які увірували, не знають, що якби Аллах побажав, то Він повів би прямим шляхом усіх людей? Тих, які не увірували, будуть і далі вражати лиха за те, що вони робили. Або вони будуть поряд із їхніми житлами, доки не прийде обіцяне Аллахом. Воістину, Аллах не порушує обіцянки!
- Ібн Касір, посилаючись на багатьох тлумачів, говорить, що під «обіцянкою» тут мається на увазі перемога ісламу в Мецці.*

الَّذِينَ ءَامَنُوا وَتَطْمَئِنُّ قُلُوبُهُمْ بِذِكْرِ اللَّهِ أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ ﴿٢٨﴾

الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ طُوبَىٰ لَهُمْ وَحَسَنَ مَّآبٍ ﴿٢٩﴾

كَذَٰلِكَ أَرْسَلْنَاكَ فِي أُمَّةٍ قَدَ خَلَّتْ مِن قَبْلِهَا أُمَمٌ لِّتَسْتَأْذِنُوا عَلَيْهِمُ الَّذِي أُوحِيَٰنَا إِلَيْكَ وَهُمْ يُكَفِّرُونَ بِالرَّحْمَنِ قُلْ هُوَ رَبِّي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ مَتَابٍ ﴿٣٠﴾

وَلَوْ أَنَّ قُرْءَانَ سِيرَتْ بِهِ الْجِبَالُ أَوْ قُطِعَتْ بِهِ الْأَرْضُ أَوْ كُتِبَ بِهِ الْمَوْتُ بَل لَّيْلَهُ الْأَمْرُ جَمِيعًا فَآفَأَتَمُّ يَا نَعِيسُ الَّذِينَ ءَامَنُوا أَن لَوْ بَشَاءَ اللَّهُ لَهْدَى النَّاسَ جَمِيعًا وَلَا يَزَالُ الَّذِينَ كَفَرُوا تُصِيبُهُم بِمَا صَنَعُوا قَارِعَةٌ أَوْ تَحُلُّ قَرِيبًا مِّن دَارِهِمْ حَتَّىٰ يَأْتِيَ وَعْدَ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ لَا يُخْلِفُ الْمِيعَادَ ﴿٣١﴾

32. Із посланців, які жили раніше за тебе, також глузували. Я давав їм певний час, а потім карав отих. Яким же було це покарання!
33. Невже Той, Хто наглядає за кожною душею й тим, що вона отримала, схожий на [ідолів]? Багатобожники додають Аллаху рівних у поклонінні. Скажи: «Назвіть їх! Чи ви розповісте Йому щось таке, чого Він не знає на землі, чи ваші слова — пусті?» Але видалися прекрасними для невіруючих їхні хитрощі й збили їх зі шляху! Кого Аллах збив зі шляху, тому немає провідника!
34. На них очікує покарання в земному житті, а покарання життя наступного буде ще важчим! Але немає для них замість Аллаха захисника!
35. Ось образ раю, обіцяного богобоязливим: там течуть ріки, а їжа та затінок невичерпні. Отакий кінець для богобоязливих, а кінцем для невіруючих буде вогонь!
36. Ті, яким Ми дарували Писання, радіють тому, що Ми зіслали тобі. Але є такі групи, які заперечують частину з нього. Скажи: «Мені

وَلَقَدْ آسْتَهْزِئُ بِرُسُلٍ مِّن قَبْلِكَ فَأَمَلَيْتُ
لِلَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّهُمْ أَخْذُتْهُمْ فَيَكْفُرُ كَانِ
عِقَابِ ﴿٣٢﴾

أَفَمَن هُوَ قَائِمٌ عَلَىٰ كُلِّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ
وَجَعَلَ اللَّهُ شُرَكَاءَ قُلُوبَهُمْ قُلْ سَمُّهُمْ أَمْرٌ تُدْعُونَ بِهِ
بِمَا لَا يَعْلَمُونَ فِي الْأَرْضِ أَمْ يَظْهَرُونَ مِنَ الْقَوْلِ
بَلْ زُيِّنَ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مَكْرَهُمْ وَصَدُّوا عَنِ
السَّبِيلِ وَمَن يَضِلِّ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِن هَادٍ ﴿٣٣﴾

لَهُمْ عَذَابٌ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَعَذَابُ الْآخِرَةِ
أَشَقُّ وَمَا لَهُم مِّن اللَّهِ مِن وَّاقٍ ﴿٣٤﴾

* مَثَلُ الْجَنَّةِ الَّتِي وَعَدَ الْمُتَّقُونَ تَجْرِي مِنْ
تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ كُلَّمَا دَابَّوْا وَظَلَمُوا
بِئْسَ عِقَابٌ يُعْطَى الَّذِينَ اتَّفَقُوا وَعُغِبَى
الْكَافِرِينَ النَّارِ ﴿٣٥﴾

وَالَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَفْرَحُونَ بِمَا
أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمِنَ الْأَخْرَابِ مَن يُنْكِرُ
بَعْضَهُ وَقُلْ إِنَّمَا أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ اللَّهَ وَلَا
أُشْرِكَ بِهِ إِلَيْهِ أَدْعُوا وَإِلَيْهِ مَتَابِ ﴿٣٦﴾

наказано лише поклонятись Аллаху й не додавати Йому рівних у поклонінні. До Нього я закликаю й до Нього повернення!»

37. Отак Ми зіслали Коран арабською мовою як закон. Якщо ти підеш за їхніми пристрастями після того, як до тебе прийшло знання, то не буде тобі замість Аллаха ні покровителя, ні захисника.
38. Ми відсилали посланців раніше за тебе й дарували їм дружин і нащадків. Але жоден посланець не міг явити знамення без дозволу Аллаха. Для кожного строку — своє Писання.
39. Аллах скасовує те, що побажає, і встановлює те, що побажає. У Нього — Матір Писання. *Матір Писання: «Основа Книги — Захищена Скрижаль, яка не зазнає змін» (аль-Багавві).*
40. Чи Ми покажемо тобі частину того, що обіцяли їм, чи тебе заберемо — ти повинен тільки передати одкровення, а відплата буде за Нами!
41. Невже невіруючі не бачать, як Ми зменшуємо їхню землю з країв? Вирішує Аллах, і ніхто не скасує Його рішення. Він швидкий у відплаті!

وَكَذَلِكَ أَنْزَلْنَاهُ حُكْمًا وَعَرَبِيًّا وَلِيُنذِرَ الَّذِينَ اتَّبَعْتَهُمْ
أَهْوَاءَهُمْ بَعْدَ مَا جَاءَهُمْ مِنَ الْعِلْمِ مَا لَكَ مِنَ اللَّهِ
مِنْ وَلِيٍّ وَلَا وَاقٍ ﴿٣٧﴾

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلًا مِنْ قَبْلِكَ وَجَعَلْنَا
لَهُمْ أَزْوَاجًا وَذُرِّيَّةً وَمَا كَانَ لِرُسُلٍ أَنْ يَأْتِيَهُمْ
بِعَايَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ لِكُلِّ أَجَلٍ كِتَابٍ ﴿٣٨﴾

يَسْئَرُ اللَّهُ مَا يَشَاءُ وَيُنشِئُ وَعِنْدَهُ أُنزُورُ
الْكِتَابِ ﴿٣٩﴾

وَإِنْ مَا نَرِيكَ بَعْضَ الَّذِي نَعِدُهُمْ أَوْ تَوَفَّيْنَاكَ
فَإِنَّمَا عَلَيْكَ الْبَلْغُ وَعَلَيْنَا الْحِسَابُ ﴿٤٠﴾

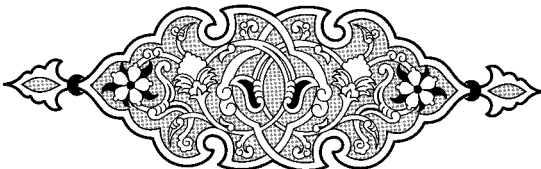
أَوْ لَمْ يَرَوْا أَنَّا نَأْتِي الْأَرْضَ نَنْقُصُهَا مِنْ
أَطْرَافِهَا وَأَلَّهْ يَحْكُمُ لَمْ يَعْقِبِ لِحُكْمِهِ
وَهُوَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿٤١﴾

«Зменшусмо землю» — віддаємо землі невіруючих у власність мусульман (за аль-Багавві та іншими тлумачами).

42. Хитрували й ті, які жили раніше за них, але всі хитрощі належать Аллаху! Він знає те, що отримує кожна душа. Скоро невіруючі дізнаються, кому належить остання обитель!
43. Ті, які не увірували, говорять: «Ніякий ти не посланець!» Скажи: «Достатньо Аллаха як Свідка між мною та вами, а також тих, хто знає Писання!»

وَقَدْ مَكَرَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَلِنَّهُ الْمَكْرُ
جَمِيعًا يَعْلَمُ مَا تَكْسِبُ كُلُّ نَفْسٍ وَسِعَعَتِ
الْكُفْرَ لِمَنْ عَقَبَى الدَّارِ ﴿١٣﴾

وَيَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَسْتَ مُرْسَلًا قُلْ
كَفَى بِاللَّهِ شَهِيدًا بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ وَمَنْ
عِنْدَهُ عِلْمُ الْكِتَابِ ﴿١٤﴾

Сура 14. Ібрагім

*Ім'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

1. Аліф. Лям. Ра. Це Писання зіслано тобі для того, щоб ти вивів людей із темряви до світла з дозволу Господа їхнього, до шляху Великого, Хвалимого
2. Аллаха, Якому належить усе, що на небесах і на землі. Горе невіруючим від суворого покарання,
3. тим, які віддають перевагу земному життю перед життям наступним і збивають зі шляху Аллаха, прагнучи викривити його. Вони опинились у глибокій омані!
4. Ми відсилали посланцями тільки тих, хто говорив мовою свого народу, щоб вони зрозуміло пояснювали. Аллах уводить в оману, кого побажає, і веде прямим шляхом, кого побажає. Він — Всемогутній, Мудрий!
5. І Ми відіслали Мусу зі знаменнями Нашими: «Виведи свій народ із темряви до світла та нагадай їм про Дні Аллаха». Воістину, в цьому — знамення для кожного терплячого, вдячного!

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الرَّكَعَاتُ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ لِتُخْرِجَ النَّاسَ
مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ بِإِذْنِ رَبِّهِمْ إِلَى
صِرَاطٍ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ ﴿١﴾

اللَّهُ الَّذِي لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي
الْأَرْضِ ۗ وَيُوَلِّئُ الْكٰفِرِينَ مِنْ عَذَابٍ
شَدِيدٍ ﴿٢﴾

الَّذِينَ يَسْتَحِبُّونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا عَلَى
الْآخِرَةِ وَيَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ
وَيَبْغُونَهَا عِوَجًا ۗ أُولَٰئِكَ فِي ضَلٰلٍ
بَعِيدٍ ﴿٣﴾

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ رَّسُولٍ إِلَّا بِلِسَانِ
قَوْمِهِ ۖ لِيُبَيِّنَ لَهُمْ فَيُضِلَّ اللَّهُ مَنْ
يَشَاءُ وَيَهْدِي مَنْ يَشَاءُ ۗ وَهُوَ الْعَزِيزُ
الْحَكِيمُ ﴿٤﴾

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا أَنْ أَخْرِجْ
قَوْمَكَ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ
وَذَكِّرْهُمْ بِآيَاتِ اللَّهِ ۗ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ
لَآيَاتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ ﴿٥﴾

«Дні Аллаха» — час милості Господа до народу Муси, коли він вийшов із Єгипту (ібн Касір). Це значення стає зрозумілим із наступного аяту.

6. Ось Муса сказав народу своєму: «Згадайте милість Аллаха до вас, коли вас було врятовано Ним від роду Фірауна. Вони завдавали вам страждань, убивали ваших синів і лишали живими ваших жінок. У цьому для вас — велике випробування від Господа вашого!

Ат-Табарі та ібн Касір вважають, що балаа-ун мін раббі-кум («випробування від Господа вашого») може в цьому контексті означати й «милість від Господа вашого», «за яку ви неспроможні дякувати» (ібн Касір). Кінець аяту екзегети поєднують із початком («згадайте милість Аллаха»), тому саме ця «милість» — «випробування».

7. Ось ваш Господь сповістив: «Якщо ви будете вдячними, Я дарую вам іще більше! А якщо ви будете невдячними, то Моє покарання суворе!»

وَإِذْ تَأَذَّنَ رَبُّكُمْ لَئِن شَكَرْتُمْ
لَأَزِيدَنَّكُمْ وَلَئِن كَفَرْتُمْ إِنَّ عَذَابِي
لَشَدِيدٌ ﴿٧﴾

8. Муса сказав: «А якщо невдячними будете ви та всі, хто на землі, то Аллах — Багатий, Хвалимий!»

وَقَالَ مُوسَىٰ إِنَّ تَكْفُرًا أَنْتُمْ وَمَنْ
فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا فَأِنَّ اللَّهَ لَعَنِي حَمِيدٌ ﴿٨﴾

9. Невже до вас не приходили звістки про тих, які жили раніше за вас — народ Нуха, адитів, самудитів, а також про тих, які жили після них і про яких знає тільки Аллах? Приходили до них посланці їхні з ясними знаменнями, але ті затуляли руками свої уста й говорили: «Ми не віруємо в те, з чим послано вас, і перебуваємо у великому сумніві відносно того, до чого ви нас закликаєте!»

Вислів «затуляли руками свої вуста» тлумачі розуміють по-різному. Це може бути ознакою гніву, брехні чи навіть подиву (аль-Багаві). Наприклад, ібн Касір наводить переказ від ібн Аббаса, де говориться наступне: «Коли вони чули Слово Аллаха, то дивувались так, що підносили свої руки до вуст».

10. Їхні посланці говорили: «Невже ви маєте сумніви щодо Аллаха, Творця небес і землі? Він кличе вас, щоб простити вам гріхи ваші й відстрочити до певного часу». Ті відповідали: «Та ви — люди, такі самі, як і ми. Ви прагнете відвернути нас від того, чому поклонялись наші батьки. Тож покажіть нам доказ ясний!»

11. Їхні посланці говорили їм: «Ми — люди, такі самі, як і ви.

أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَبَأُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ قَوْمِ
نُوحٍ وَعَادٍ وَثَمُودَ وَالَّذِينَ مِنْ
بَعْدِهِمْ لَا يَعْلَمُهُمْ إِلَّا اللَّهُ جَاءَتْهُمْ
رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَرَدُّوا أَيْدِيَهُمْ فِي
أَفْوَاهِهِمْ وَقَالُوا إِنَّا كَفَرْنَا بِمَا أُرْسِلْتُمْ
بِهِ وَإِنَّا لَفِي شَكٍّ مِمَّا تَدْعُونَنَا إِلَيْهِ مُرِيبٍ ﴿١٠﴾

﴿ قَالَتْ رُسُلُهُمْ أَفِي اللَّهِ شَكٌّ فَاطِرِ
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ يُدْعُوكُمْ لِيَغْفِرَ لَكُمْ
مِنْ ذُنُوبِكُمْ وَيُؤَخِّرَكُمْ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى
قَالُوا إِنَّا أَنْتُمْ إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُنَا تُرِيدُونَ أَنْ
تَصُدُّونَنَا عَمَّا كَانُوا يَعْبُدُ ءَابَاءَنَا وَقَالُوا لَنَا
يَسْطَرِينِ مُّبِينٍ ﴿١١﴾

قَالَتْ لَهُمْ رُسُلُهُمْ إِنَّا نَحْنُ إِلَّا بَشَرٌ

Проте Аллах дарує милість тому з рабів Своїх, кому побажає. Ми не дамо вам доказу без дозволу Аллаха. І нехай віруючі покладаються на Аллаха!

مِثْلُكُمْ وَلَٰكِنَّ اللَّهَ يَمُنُّ عَلَىٰ مَنْ يَشَاءُ
مِنَ عِبَادِهِ ۖ وَمَا كَانَ لَنَا أَنْ نَأْتِيَكُمْ
بِسُلْطٰنٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَعَلَىٰ اللَّهِ
فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١١﴾

12. Чому ж нам не покладатися на Аллаха, якщо Він повів нас нашими шляхами? Ми стерпимо те, чим ви ображаєте нас! І нехай ті, хто покладає сподівання, покладаються на Аллаха!»

وَمَا لَنَا أَلَّا تَتَوَكَّلَ عَلَى اللَّهِ وَقَدْ هَدٰنَا
سُبُلَنَا وَلْيَصِِّرَنَّ عَلَىٰ مَاءٍ آدِيْتُمْونَا وَعَلَىٰ
اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُتَوَكِّلُونَ ﴿١٢﴾

13. Ті, які не повірили своїм посланцям, сказали: «Ми неодмінно виженемо вас зі своєї землі, якщо ви не повернетесь до нашої релігії». Але Господь їхній відкрив їм: «Ми неодмінно знищимо нечестивців,

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِرُسُلِهِمْ لَنُخْرِجَنَّكُمْ
مِنَ أَرْضِنَا أَوْ لَتَعُوذُنَّ فِي مِلَّتِنَا فَأَوْحٰى
إِلَيْهِمْ رَبُّهُمْ لَنُهَكِّنَّ لَهُمُ الْعٰظِلِمِينَ ﴿١٣﴾

14. а після них Ми заселимо землю вами. Це — для тих, хто боїться постати переді Мною та хто боїться погрози!»

وَلَنُسَكِّنَنَّكُمْ الْاَرْضَ مِنْ بَعْدِهِمْ
ذٰلِكَ لِمَنْ خَافَ مَقَامِى وَخَافَ وَعٰدِ ﴿١٤﴾

15. Вони просили про перемогу — і кожен упертий супротивник зазнав утрат!

وَأَسْتَفْتِحُوْا وَخَابَ كُلُّ جَبَّارٍ عَنِيدٍ ﴿١٥﴾

16. Попереду на нього чекає гесна, а напуватимуть його напоєм із гною.

مِنَ وَّرَآيِهِ جَهَنَّمُ وَيُسْقٰى مِن مَّاءٍ صٰدِیدٍ ﴿١٦﴾

17. Він питиме його ковтками, проте ледь зможе проковтнути. Смерть оточить його з усіх боків, але він не помре. А попереду на нього чекає жорстока кара!

بَعَجْرَعُهُ ۗ وَلَا يَكٰذِبُ سِعْفُهُ ۗ وَيَأْتِيهِ
الْمَوْتُ مِنْ كُلِّ مَكَانٍ وَمَا هُوَ بِمَيِّتٍ
وَمِنَ وَّرَآيِهِ عَذَابٌ عَلِيْلٌ ﴿١٧﴾

18. Вчинки тих, які не увірували, подібні до попелу, розвіяного в буремний день вітром. Вони не матимуть ніякої влади над тим, що отримали. Це — глибока омана!
19. Невже ти не бачиш, що Аллах створив небеса й землю в істині? Якщо Він побажає, то забере вас і приведе творіння нове!
20. І це для Аллаха зовсім неважко!
21. Усі постануть перед Аллахом! Слабкі скажуть тим, які вивищувались: «Ми йшли слідом за вами! Чи можете позбавити нас хоча б від частки кари Аллаха?» Ті скажуть: «Якби Аллах повів нас прямим шляхом, то й ми повели б вас прямим шляхом! Все одно нам, будемо ми сумувати чи терпіти — немає порятунку для нас!»
22. Коли справу буде вирішено, шайтан скаже: «Воістину, обіцянка Аллаха — правда обіцянка, а своєю обіцянкою я обманув вас! Я не мав над вами влади, а тільки кликав вас. Ви мені відповіли, тож не докоряйте мені, а докоряйте собі! Я не помічник вам, а ви не помічники мені. Я непричетний до того, що ви

مَثَلُ الَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ أَعْمَالُهُمْ
كَرَمَادٍ اشْتَدَّتْ بِهِ الرِّيحُ فِي يَوْمٍ
عاصِفٍ لَا يَقْدِرُونَ مِمَّا كَسَبُوا عَلَى
شَيْءٍ ذَلِكَ هُوَ الضَّلَالُ البَعِيدُ ﴿۱۸﴾

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ
بِالْحَقِّ إِنْ يَشَاءُ يُدْهِبْكُمْ وَيَأْتِ بِخَلْقٍ جَدِيدٍ ﴿۱۹﴾

وَمَا ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ بِعَزِيزٍ ﴿۲۰﴾

وَيَرْزُقُ اللَّهُ جَمِيعًا قَالِ الضُّعَفَاءُ لِلَّذِينَ
اسْتَكْبَرُوا إِنَّا كُنَّا لَكُمْ تَعَاوِفَهُمْ أَنْتُمْ
مُعْتَدُونَ عَنَّا مِنْ عَذَابِ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ قَالُوا
لَوْ هَدَّنَا اللَّهُ لَهَدَيْنَاكُمْ سِوَاءَ عَلَيْنَا
أَجْرَعْنَا أَمْ صَبَرْنَا مَا لَنَا مِنْ مَحِيصٍ ﴿۲۱﴾

وَقَالَ الشَّيْطَانُ لَمَّا قُضِيَ الْأَمْرُ إِنَّ اللَّهَ
وَعَدَكُمْ وَعَدَ الْحَقِّ وَوَعَدْتُكُمْ
فَأَخْلَفْتُكُمْ وَمَا كَانَ لِي عَلَيْكُمْ
مِنْ سُلْطَانٍ إِلَّا أَنْ دَعَوْتُكُمْ فَاسْتَجَبْتُمْ
لِي فَلَا تَلُمُونِي وَلُومُوا أَنْفُسَكُمْ مَا أَنَا
بِمُصْرِخِكُمْ وَمَا أَنْتُمْ بِمُصْرِخِي إِيَّيْ
كَفَرْتُمْ بِمَا أَشْرَكْتُمْ مِنْ قَبْلُ إِنْ
الظَّالِمِينَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿۲۲﴾

раніше поклонялися мені [поряд з Аллахом]!» Воістину, невіруючих чекає болісна кара!

23. Тих, які увірували й робили добрі справи, введуть до садів раю, де течуть ріки. З дозволу Господа їхнього будуть вони там вічно! Вітанням їхнім там буде «Мир!»
24. Невже ти не бачиш, як Аллах наводить притчі? Добре слово схоже на добре дерево, корінь якого міцний, а гілки сягають неба.
25. Воно постійно дає плоди з дозволу Господа його. Аллах наводить притчі для людей — можливо, вони замисляться!
26. А погане слово подібне до поганого дерева, вирваного з землі — воно не має основи!
27. Тих, які увірували, Аллах утверджує словом твердим як у земному, так і в наступному житті. Аллах збиває нечестивців зі шляху; Аллах робить, що побажає!
28. Невже ти не бачив тих, які змінили милість Аллаха на невір'я та вкинули свій народ у місце загибелі —

وَأَدْخَلَ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِمْ يُحَيِّتُهُمْ فِيهَا سَلَامٌ ﴿١٣﴾

أَلَمْ تَرَ كَيْفَ ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا كَلِمَةً طَيِّبَةً كَشَجَرَةٍ طَيِّبَةٍ أَصْلُهَا ثَابِتٌ وَفَرْعُهَا فِي السَّمَاءِ ﴿١٤﴾

تُوفِّي أَكْلَهَا كُلِّ حِينٍ بِإِذْنِ رَبِّهَا وَسَصْبُرٌ لِلَّهِ الْأَمْثَالُ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿١٥﴾

وَمَثَلُ كَلِمَةٍ خَبِيثَةٍ كَشَجَرَةٍ خَبِيثَةٍ اجْتُثَّتْ مِنْ فَوْقِ الْأَرْضِ مَا لَهَا مِنْ قَرَارٍ ﴿١٦﴾

يُثَبِّتُ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا بِالْقَوْلِ الثَّابِتِ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ وَيُضِلُّ اللَّهُ الظَّالِمِينَ وَيَفْعَلُ اللَّهُ مَا يَشَاءُ ﴿١٧﴾

* أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ بَدَلُوا نِعْمَتَ اللَّهِ كُفْرًا وَأَحَلُّوا قَوْمَهُمْ دَارَ الْبَوَارِ ﴿١٨﴾

29. гесну, куди ввійдуть вони! Який мерзотний цей притулок!
30. Вони додавали Аллаху рівних, щоб збивати з Його шляху. Скажи: «Насолоджуйтесь благами, але, воістину, притулком вашим буде вогонь!»
31. Скажи Моїм рабам, які увірували, щоб вони звершували молитву й жертвували тасмно й відкрито те, чим наділили Ми їх, раніше, ніж прийде День, коли не буде ні торгівлі, ні друзби.
32. Аллах — Той, Хто створив небеса й землю, пролив із неба воду й виростив нею плоди для вашого прожитку. Він підкорив вам кораблі, які плывуть морем за наказом Його. Він підкорив вам ріки
33. й підкорив вам сонце й місяць, які невпинно рухаються, підкорив вам ніч і день.
34. Він дарував вам усе, що ви просили. Якщо ви почнете рахувати милості Аллаха, то не перелічите їх. Воістину, людина — несправедлива й невдячна!
35. Ось сказав Ібрагім: «Господи! Зроби це місто безпечним і врятуй мене й синів моїх від поклоніння ідолам!

جَهَنَّمَ يَصَلُّونَهَا وَنَسَّ الْقَرَارُ ﴿١٤﴾

وَجَعَلُوا لِلَّهِ أَنْدَادًا لِيُضِلُّوا عَنْ سَبِيلِهِ
قُلْ تَمَتَّعُوا فَإِن مَّصِيرِكُمْ إِلَى النَّارِ ﴿١٥﴾

قُلْ لِعِبَادِيَ الَّذِينَ ءَامَنُوا يُقِيمُوا الصَّلَاةَ
وَيُنْفِقُوا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً مِّن قَبْلِ
أَن يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا بَيْعُ فِيهِ وَلَا خِلَالٌ ﴿١٦﴾

اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ
وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ
الثَّمَرَاتِ رِزْقًا لَّكُمْ وَسَخَّرَ لَكُمُ الْفُلْكَ
لِتَجْرِيَ فِي الْبَحْرِ بِأَمْرِهِ وَسَخَّرَ لَكُمُ
الْأَنْهَارَ ﴿١٧﴾

وَسَخَّرَ لَكُمُ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ دَائِبِينَ
وَسَخَّرَ لَكُمُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ ﴿١٨﴾

وَمَا أَسْأَلُكُمْ مِنْ كُلِّ مَسْأَلٍ شُكْرًا
تَعُدُّوا نِعْمَتَ اللَّهِ لَا تَحْصُوهَا إِنَّا لِلْإِنْسَانِ
ظَلُومٌ كَفَّارٌ ﴿١٩﴾

وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ اجْعَلْ هَذَا الْبَلَدَ
ءَامِنًا وَاجْنُبْنِي وَبَنِيَّ أَن نَعْبُدَ الْأَصْنَامَ ﴿٢٠﴾

36. Господи! Воістину, вони збили зі шляху багатьох людей! І хто піде за мною, той від мене. А хто не слухатиме мене, то Ти Прощаючий, Милосердний!
37. Господи наш! Я поселив частину нащадків своїх у долині, де немає посівів, біля Твого Забороненого Дому. Господи наш! Нехай вони звершують молитву. Сповни людські серця любов'ю до них і наділи їх плодами — можливо, вони будуть вдячні!
38. Господи наш! Ти знаєш те, що ми приховуємо й що відкриваємо. Ніщо не приховається від Аллаха, ні на землі, ні у небі!
39. Хвала Аллаху, який дарував мені на схилі віку Ісмаїла та Ісхака! Воістину, Господь мій чує молитви!
40. Господи! Зроби мене й моїх нащадків стійкими в молитві! Господи наш! Прийми заклики наші!
41. Господи наш! Прости гріхи мені, батькам моїм і віруючим у той День, коли буде відплата!»
42. Не думай, що Аллах не помічає того, що роблять нечестивці. Він дарував їм відстрочку до того Дня, коли застигнуть погляди,

رَبِّ إِنَّمَنْ أَضَلَّنَ كَثِيرًا مِنَ النَّاسِ
فَمَنْ تَبِعَنِي فَإِنَّهُ مِنِّي وَمَنْ عَصَانِي فَإِنَّكَ
عَظِيمٌ ٣٦

رَبَّنَا إِنِّي أَسْكَنْتُ مِنْ ذُرِّيَّتِي بُوَادِعَ بَيْتِكَ
ذَرِيعًا مِنْ بَيْنِ يَدَيْكَ الْمَحْرَمِ رَبَّنَا لِئَلْقِيَنَّكَ
الصَّلَاةَ فَاجْعَلْ أَفْئِدَةً مِنَ النَّاسِ تَهْوِي
إِلَيْهِمْ وَارزُقْهُمْ مِنَ الثَّمَرَاتِ لَعَلَّهُمْ
يَشْكُرُونَ ٣٧

رَبَّنَا إِنَّكَ تَعْلَمُ مَا نُخْفِي وَمَا نُعْلِنُ وَمَا
يَخْفَى عَلَى اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي
السَّمَاءِ ٣٨

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي وَهَبَ لِي عَلَى الْكِبَرِ
إِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ إِنَّ رَبِّي لَسَمِيعُ
الدُّعَاءِ ٣٩

رَبِّ اجْعَلْنِي مُقِيمَ الصَّلَاةِ وَمِنْ ذُرِّيَّتِي
رَبَّنَا وَقَبَلْ دُعَائِي ٤٠

رَبَّنَا اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِلْمُؤْمِنِينَ
يَوْمَ يَقُومُ الْحِسَابُ ٤١

وَلَا تَحْسَبَنَّ اللَّهَ غَفْلًا عَمَّا يَعْمَلُ
الظَّالِمُونَ إِنَّمَا يُؤَخِّرُهُمْ لِیَوْمٍ تَشْخُصُ
فِيهِ الْأَبْصَارُ ٤٢

43. і вони поспішатимуть, задерши голови. Їхні погляди застигнуть, а серця будуть спустошені.

Мова йде про жахи Судного Дня. Ат-Табарі пояснює вираз «серця будуть спустошені» (букв. «їхні серця — порожнеча») так: «Там не буде ніякого блага й вони нічого не розумітимуть».

44. Застерігай людей від того Дня, коли прийде покарання. Ті, які були несправедливі, скажуть: «Господи наш! Даруй нам відстрочку до близького часу! Ми відповімо на твій заклик і підемо за посланцями!»

[Скажуть їм:] «А чи не клялися ви раніше, що ніколи не зникнете?»

«Ніколи не зникнете» — ібн Касір, посилаючись на Муджагіда та інших тлумачів, вважає, що йдеться про перехід із земного життя в наступне, який заперечувався «несправедливими». Також ібн Касір стверджує, що мається на увазі невір'я у воскресіння й відплату.

45. Ви живете у житлах тих, які були несправедливі самі до себе. Вам зрозуміло, як Ми вчинили з ними, і Ми наводили для вас притчі».

Йдеться про попередні народи, знищені за їхню несправедливість (ат-Табарі, аль-Багавві, ібн Касір).

مُهْطِعِينَ مُقْنِعِي رُءُوسِهِمْ لَا يَرْتَدُّ
إِلَيْهِمْ طَرْفُهُمْ وَأَفْئِدَتُهُمْ هَوَاءٌ ﴿٤٣﴾

وَأَنْذِرِ النَّاسَ يَوْمَ يَأْتِيهِمُ الْعَذَابُ
فَيَقُولُ الَّذِينَ ظَلَمُوا رَبَّنَا أَخْرِجْنَا إِلَىٰ أَجَلٍ
قَرِيبٍ يُحِبُّ دَعْوَتَكَ وَتَتَّبِعِ الرَّسُولَ الْوَالِدِ
تَكُونُوا أَقْسَمْتُمْ مِنْ قَبْلِ مَا لَكُم
مِنْ زَوَالٍ ﴿٤٤﴾

وَسَكَنْتُمْ فِي مَسَاكِينِ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ
وَتَبَيَّنَ لَكُم كَيْفَ فَعَلْنَا بِهِمْ وَضَرَبْنَا
لَكُمُ الْأَمْثَالَ ﴿٤٥﴾

46. Вони вдавалися до хитрощів, але Аллах знає їхні хитрощі, й ці хитрощі неспроможні зсунути гори!
47. Не думай, що Аллах порушує свою обіцянку. Воістину, Аллах — Великий, Володар відплати!
48. Того Дня земля зміниться іншою, так само, як і небеса. Постануть вони перед Аллахом, Єдиним, Всепереможним!
49. Того Дня ти побачиш грішників, закутих у кайдани.
50. Одяг їхній буде зі смоли, а обличчя покриватиме вогонь,
51. щоб Аллах відплатив кожній душі за те, що робила вона. Воістину, Аллах швидкий у відплаті!
52. Це — послання до людей, щоб їх застерігали ним, і щоб знали вони, що Він — Єдиний Бог. І нехай замисляться обдаровані розумом!

وَقَدْ مَكَرُوا مَكْرَهُمْ وَعِنْدَ اللَّهِ مَكْرُهُمْ
وَإِنْ كَانَ مَكْرُهُمْ لِتَزُولَ مِنْهُ
الْجِبَالُ ﴿٤٦﴾

فَلَا تَحْسَبَنَّ اللَّهَ مُخْلِفًا وَعْدَهُ رُسُلَهُ
إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ ذُو انْتِقَامٍ ﴿٤٧﴾

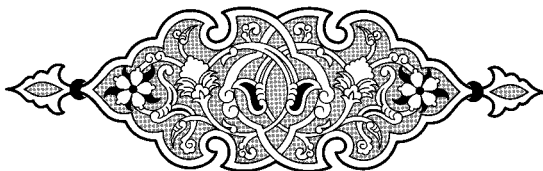
يَوْمَ يُبَدَّلُ الْأَرْضُ غَيْرَ الْأَرْضِ
وَالسَّمَوَاتُ وَبُرُوزُوا لِلَّهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ ﴿٤٨﴾

وَتَرَى الْمَجْرِمِينَ يَوْمَئِذٍ مُقَرَّنِينَ فِي
الْأَصْفَادِ ﴿٤٩﴾

سَرَابِيلُهُمْ مِنْ قَطَرَانٍ وَتَعْشَى وُجُوهُهُمْ
النَّارُ ﴿٥٠﴾

لِيَجْزِيَ اللَّهُ كُلَّ نَفْسٍ مَا كَسَبَتْ إِنَّ
اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿٥١﴾

هَذَا بَلَاغٌ لِلنَّاسِ وَلِيُنذِرُوا بِهِ. وَلِيَعْلَمُوا
أَنَّمَا هُوَ إِلَهُ وَاحِدٌ وَلِيَذَّكَّرُوا أُولَئِكَ
الْأَلْبَابِ ﴿٥٢﴾

Сура 15. Аль-Хіджр

*Ім'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

1. Аліф. Лам. Ра. Це —
знамення Писання і ясного
Корану!
2. Ті, які не вірують,
напевно побажають стати
мусульманами.
3. Залиш їх, нехай їдять,
насолоджуються благами й
тішаться зі своїх надій. Скоро
дізнаються вони!
4. Селища, знищені Нами, мали
встановлений строк.
5. Жодна громада не може ні
випередити часу свого, ні
відстрочити його.
6. Вони сказали: «О той, якому
зіслано Нагадування! Ти —
божевільний!
7. Чому ти не прийшов до нас
із ангелами, якщо ти один із
правдивих?»
8. Ми відсилаємо ангелів тільки
з істиною, і тоді нікому не буде
відстрочки.
9. Воістину, Ми зіслали
Нагадування і, воістину, Ми
бережемо його!

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الرَّ تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ وَقُرْآنٍ
مُبِينٍ ①

رُبَّمَا يَوَدُّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوِ كَانُوا
مُسْلِمِينَ ②

ذَرَهُمْ يَأْكُلُوا وَيَمْتَعُوا وَيُلْهِمُهُمُ الْآمَلُ
فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ③

وَمَا أَهْلَكْنَا مِنْ قَرْيَةٍ إِلَّا لَهَا كِتَابٌ
مَّعْلُومٌ ④

مَا تَسْبِقُ مِنْ أُمَّةٍ أَجَلَهَا وَمَا يَسْتَجِرُّونَ ⑤

وَقَالُوا يَا أَيُّهَا الَّذِي نُزِّلَ عَلَيْهِ الذِّكْرُ
إِنَّكَ لَمَجْنُونٌ ⑥

لَوْ مَا تَأْتِيَنَا بِالْمَلَكَةِ إِن كُنْتَ مِنْ
الصَّادِقِينَ ⑦

مَا نُنزِلُ الْمَلَكَةَ إِلَّا بِالْحَقِّ وَمَا كَانُوا
إِذَا مُنظَرِينَ ⑧

إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ ⑨

10. Ми ще раніше відсилали [посланців] до давніх народів.
11. Який би посланець до них не приходив, вони глузували з нього.
12. Так Ми вкладаємо це в серця грішників.
«Вкладаємо це» — аль-Багавві вважає, що мається на увазі невір'я, заперечення й глузування. Ібн Касір наводить переказ від Анаса й Хасана аль-Басрі, які стверджують, що йдеться про багатобожжя.
13. Вони не вірують, хоч уже й був приклад давніх народів.
Букв. «вони не вірують у це». Аль-Багавві коментує: «Не вірують у Мухаммада (мир йому і благословення Аллаха), а також у Коран».
14. Якби Ми відкрили для них небесні ворота й вони б туди піднялися,
15. то неодмінно сказали б:
«Погляди наші затьмарились, а ми зачаровані!»
16. Ми створили на небі різні сузір'я та прикрасили його для тих, хто дивиться.
17. І Ми бережемо його від кожного каменованого шайтана.

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ فِي شِعَابِ الْأَوَّلِينَ ﴿١٠﴾

وَمَا يَأْتِيهِمْ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ﴿١١﴾

كَذَلِكَ نَسْلُكُهُ فِي قُلُوبِ الْمُجْرِمِينَ ﴿١٢﴾

لَا يُؤْمِنُونَ بِهِ وَقَدْ خَلَتْ سُنَّةُ الْأَوَّلِينَ ﴿١٣﴾

وَلَوْ فَتَحْنَا عَلَيْهِمْ بَابًا مِنَ السَّمَاءِ فَظَلُّوا فِيهِ يَعْرُجُونَ ﴿١٤﴾

لَقَالُوا إِنَّمَا سُكَّرَتْ أَنْصُرُنَا بَلْ نَحْنُ قَوْمٌ مَسْحُورُونَ ﴿١٥﴾

وَلَقَدْ جَعَلْنَا فِي السَّمَاءِ بُرُوجًا وَزَيَّنَّاهَا لِلنَّاظِرِينَ ﴿١٦﴾

وَحَفِظْنَاهَا مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ رَجِيمٍ ﴿١٧﴾

18. А якщо він почне підслуховувати, то за ним поженеться яскрава зоря.
19. І Ми розіслали землю й встановили там гори, а також виростили там кожну виважену річ.
20. Ми створили на землі засоби прожиття для вас і для тих, кого ви не годуєте,
21. і немає речей, сховищ яких не було б у Нас. Ми відсилаємо їх тільки у визначеній мірі.
22. Ми відіслали вітри, які запліднюють, і пролили з неба воду, якою вас напуваємо. Але ви не можете її зберегти!
Аль-Багавві відзначає, що вода зберігається в «схованках Аллаха» (див. аят 21).
23. Воістину, Ми даруємо життя і смерть. Ми будемо спадкоємцями!
«Сказано, що Всевишній успадкує землю й тих, хто на ній. І до Нього повернуться вони!» (ібн Касір).
24. Ми знаємо ваших попередників і наступників.
Ібн Касір коментує: «Сказав син Аббаса (нехай буде вдоволеній Аллах ними обома): «Попередники» — це ті, хто вмер іще з часів Адама (мир йому).

إِلَّا مَنِ اسْتَرَقَ السَّمْعَ فَاتَّبَعَهُ، يَشْهَابٌ مُبِينٌ ﴿١٨﴾

وَالْأَرْضَ مَدَدْنَاهَا وَأَلْقَيْنَا فِيهَا رَوَاسِيَ وَأَنْبَتْنَا فِيهَا مِنْ كُلِّ شَيْءٍ مَوْزُونٍ ﴿١٩﴾

وَجَعَلْنَا الْكُرْمَ فِيهَا مَعْلِشٍ وَمَنْ لَسْتُمْ لَهُ، بَرَاقِينَ ﴿٢٠﴾

وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا عِنْدَنَا خَزَائِنُهُ، وَمَا نُنزِلُهُ إِلَّا بِالْقَدَرِ مَعْلُومٍ ﴿٢١﴾

وَأَرْسَلْنَا الرِّيحَ لَوَافِحَ فَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَسْقَيْنَاكُمُوهُ وَمَا أَنْتُمْ لَهُ بِخَازِنِينَ ﴿٢٢﴾

وَإِنَّا لَنَحْنُ مُخِيءٌ وَنُحْيِيَةٌ وَنَحْنُ الْوَارِثُونَ ﴿٢٣﴾

وَلَقَدْ عَلَّمْنَا الْمُسْتَقْدِمِينَ مِنْكُمْ وَلَقَدْ عَلَّمْنَا الْمُسْتَأْخِرِينَ ﴿٢٤﴾

А «наступники» — це ті, які живуть нині та які будуть жити потім. І так аж до Судного дня».

وَإِنَّ رَبَّكَ هُوَ يَحْشُرُهُمْ إِنَّهُ حَكِيمٌ عَلِيمٌ ﴿٥٥﴾

25. Воістину, Твій Господь збере їх усіх! Воістину, Він — Мудрий, Всезнаючий!

وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنَ صَالِبٍ مِنْ حَمِيمٍ
مَسْنُونٍ ﴿٥٦﴾

26. Ми створили людину з сухої глини, мулу, затверділого у формі.

وَالْبَاطَانَ خَلَقْتَهُ مِنْ قَبْلُ مِنْ نَارِ السَّمُومِ ﴿٥٧﴾

27. А джина Ми створили ще раніше — з палаючого вогню. Слово «джин» тут ужито в однині (джанна; мн. — джинна), тобто в родовому значенні (порів. «людина» з аяту 26). Аль-Багавві наводить переказ від ібн Аббаса, згідно з яким джинна — це «батько всіх джинів, так само, як Адам — батько всіх людей».

وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَائِكَةِ إِنِّي خَالِقٌ بَشَرًا مِّنْ صَالِبٍ مِّنْ حَمِيمٍ مَسْنُونٍ ﴿٥٨﴾

28. Ось твій Господь сказав ангелам: «Воістину, Я створю людину з сухої глини, мулу, затверділого в формі.

فَإِذَا سَوَّيْتُهُ وَنَفَخْتُ فِيهِ مِنْ رُوحِي فَقَعُوا لَهُ وَاسْجُدْ

29. І коли Я розмірю її та вдихну в неї зі Свого Духа, то впадять перед нею ниць, низько кланяючись!»

فَسَجَدَ الْمَلَائِكَةُ كُلُّهُمْ أَجْمَعُونَ ﴿٥٩﴾

30. І вклонилися всі ангели,

إِلَّا إِبْلِيسَ أَبَى أَنْ يَكُونَ مَعَ السَّاجِدِينَ ﴿٦٠﴾

31. крім Ібліса — він відмовився бути з тими, які вклонилися.

قَالَ يَا إِبْلِيسُ مَا لَكَ أَلَّا تَكُونَ مَعَ السَّاجِدِينَ ﴿٦١﴾

32. Сказав Аллах: «Іблісе! Що з тобою, адже ти не з тими, які вклонилися?»

33. Той відповів: «Я не вклонюся людині, яку Ти створив із сухої глини, мулу, затверділого у формі!»
34. Сказав Аллах: «Вийди звідси! Будеш ти каменований!
Слово раджим («каменований») має ще й інші значення: «вигнаний», «проклятий», про що також свідчить цей та наступні аяти. Як відомо, пророк Ібрагім (мир йому) відганяв камінням шайтана в долині Міна. Згодом ця дія перетворилася на один із приписів хадджу.
35. Прокляття буде над тобою аж до Судного Дня!»
36. Той сказав: «Даруй мені відстрочку — до того Дня, коли воскреснуть вони!»
37. Він відповів: «Воістину, ти — один із тих, кому дано відстрочку,
38. до того Дня, час якого визначено!»
39. Той сказав: «Господи! За те, що Ти спокусив мене, я прикрашу для них те, що на землі й неодмінно спокушу їх усіх,
40. окрім Твоїх рабів серед них, які обрані».
41. Він сказав: «Це — прямий шлях до Мене!

قَالَ لَوْ أَكُنْ لَأَسْجُدَ لِبَشَرٍ خَلَقْتَهُ مِنْ صَالِصَلٍ مِنْ حَمَاقَسُونٍ ﴿٣٣﴾

قَالَ فَأَخْرِجْ مِنْهَا قَائِكَ رَجِيمٌ ﴿٣٤﴾

وَأَنَّ عَلَيْكَ اللَّعْنَةَ إِلَى يَوْمِ الدِّينِ ﴿٣٥﴾

قَالَ رَبِّ فَأَنْظِرْنِي إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ ﴿٣٦﴾

قَالَ فَإِنَّكَ مِنَ الْمُنْظَرِينَ ﴿٣٧﴾

إِلَى يَوْمِ الْوَقْتِ الْمَعْلُومِ ﴿٣٨﴾

قَالَ رَبِّ بِمَا أَغْوَيْتَنِي لَأُزَيِّنَنَّ لَهُمْ فِي الْأَرْضِ وَلَأُغْوِيَنَّهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٣٩﴾

إِلَّا عِبَادَكَ مِنْهُمُ الْمُخْلَصِينَ ﴿٤٠﴾

قَالَ هَذَا صِرَاطٌ عَلَيَّ مُسْتَقِيمٌ ﴿٤١﴾

42. Воістину, немає в тебе влади над Моїми рабами, крім тих, які спокусяться й підуть за тобою!
43. Воістину, геєна — місце, обіцяне їм усім!
44. Вона має сім воріт, і для кожних воріт призначено їхню частину!
45. Воістину, богобоязливі будуть у садах раю, серед джерел!»
46. Увійдіть сюди з миром — у безпеці ви!
47. Ми очистимо їхні серця від ненависті, тож вони, наче брати, лежатимуть на ложах, повернувшись одне до одного.
48. Там не торкнеться їх втома, і не вийдуть вони звідти.
49. Сповіді Моїх рабів про те, що Я — Прощаючий, Милосердний!
50. І що кара Моя — кара болісна!
51. І сповісти їх про гостей Ібрагіма!
52. Ось вони увійшли до нього й сказали: «Мир!» А він відповів: «Ми боїмося вас!»
53. Ті сказали: «Не бійся! Ми сповіщаємо тобі радісну звістку про розумного хлопчика!»

إِنَّ عِبَادِي لَيْسَ لَكَ عَلَيْهِمْ سُلْطَانٌ إِلَّا مَنِ
أَتَبَعَكَ مِنَ الْغَاوِينَ ﴿٤٢﴾

وَأَنَّ جَهَنَّمَ لَمَوْعِدُهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٤٣﴾

لَهَا سَبْعَةُ أَبْوَابٍ لِكُلِّ بَابٍ مِنْهُمْ جُزْءٌ
مَّقْسُومٌ ﴿٤٤﴾

إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ﴿٤٥﴾

أَدْخُلُوهَا بِسَلَامٍ أَمِينٍ ﴿٤٦﴾

وَنَرَعْنَا مَا فِي صُورِهِمْ مِنْ غَلٍ إِخْوَانًا عَلَى
سُرُرٍ مُتَقَابِلِينَ ﴿٤٧﴾

لَا يَمَسُّهُمْ فِيهَا نَصَبٌ وَمَا هُمْ مِنْهَا
بِمُخْرَجِينَ ﴿٤٨﴾

* نَجِيَّ عِبَادِي آتَىٰ أَنَا الْغُفُورُ الرَّحِيمُ ﴿٤٩﴾

وَأَنَّ عَذَابِي هُوَ الْعَذَابُ الْأَلِيمُ ﴿٥٠﴾

وَنَبِّئُهُمْ عَنِ ضَيْفِ إِبْرَاهِيمَ ﴿٥١﴾

إِذْ دَخَلُوا عَلَيْهِ فَقَالُوا سَلَامًا قَالَ إِنَّا مِنْكُمْ
وَاجِلُونَ ﴿٥٢﴾

قَالُوا لَا تَوْجَلْ إِنَّا نُبَشِّرُكَ بِغُلَامٍ عَلِيمٍ ﴿٥٣﴾

54. Він сказав: «Невже ви сповіщаєте мені таку радісну звістку тоді, коли вже торкнулася мене старість? Яку ж радісну звістку ви мені принесли?»
55. Вони сказали: «Ми сповістили тобі правду, тож не будь серед тих, які впадають у відчай!»
56. Він відповів: «Хто ж розчаровується в милості свого Господа, крім тих, що перебувають в омані?»
57. І сказав: «Чого ж ви хочете, посланці?»
58. Вони сказали: «Нас послали до людей грішних,
59. окрім родини Лута — ми врятуємо їх усіх,
60. окрім дружини його. Ми вирішили, що вона залишиться».
61. І коли посланці прийшли до родини Лута,
62. він сказав: «Воістину, ви — незнайомі люди!»
63. Ті сказали: «Ми прийшли до тебе з тим, у чому вони сумніваються.
Ідеться про Божє покарання (аль-Багаві).
64. Ми принесли тобі істину й ми правдиві.

قَالَ ابَشِّرْ مُؤْمِنِي عَلَىٰ أَنْ مَسَّنِيَ الْكِبَرُ فِيمَ
تُبَشِّرُونَ ﴿٥٤﴾

قَالُوا بَشِّرْ نَبَاكَ بِالْحَقِّ فَلَا تَكُن مِّنَ
الْقَاطِبِينَ ﴿٥٥﴾

قَالَ وَمَنْ يَقْنَطُ مِن رَّحْمَةِ رَبِّهِ إِلَّا
الضَّالُّونَ ﴿٥٦﴾

قَالَ فَمَا خَطْبُكُمْ أَيُّهَا الْمُرْسَلُونَ ﴿٥٧﴾

قَالُوا إِنَّا أُرْسِلْنَا إِلَىٰ قَوْمٍ مُّجْرِمِينَ ﴿٥٨﴾

إِلَّا آلَ لُوطٍ إِنَّا لَمُتَّجِرُهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٥٩﴾

إِلَّا أَمْرَاتَهُنَّ قَدَّرْنَا إِنهِنَّ لَمِنَ الْغَابِرِينَ ﴿٦٠﴾

فَلَمَّا جَاءَ آلَ لُوطٍ الْمُرْسَلُونَ ﴿٦١﴾

قَالَ إِنَّكُمْ قَوْمٌ مِّنْكُمْ ﴿٦٢﴾

قَالُوا بَلْ جِئْنَاكَ بِمَا كَانُوا فِيهِ
يَمْتَرُونَ ﴿٦٣﴾

وَأَتَيْنَاكَ بِالْحَقِّ وَإِنَّا لَصَادِقُونَ ﴿٦٤﴾

65. Серед ночі виведи свою родину й сам вирушай слідом за ними. І нехай жоден із вас не оглядається! Ідіть туди, куди вам наказано!»
66. Ми повідомили йому про те, що коріння їхнє буде відтято до ранку.
Тобто народ Лута буде знищено.
67. І збіглися жителі міста, радіючи.
68. [Лут] сказав: «Це — мої гості, тож не ганьбіть мене,
69. бійтесь Аллаха й не принижуйте мене!»
70. Та вони сказали: «Невже ми не заборонили тобі бути з жителями світів?»
Тобто приймати гостей (ібн Касір).
71. Він відповів: «Ось вам мої доньки, якщо ви цього бажаєте!»
72. Клянуся твоїм життям! Вони блукали в своєму сп'янінні,
73. а на сході сонця уразив їх крик.
74. Ми перевернули місто догори ногами й пролили на них дощ із каміння з обпаленої глини.
75. Воістину, в цьому знамення для тих, хто здатний бачити!

فَأَسْرِ بِأَهْلِكَ بِقِطْعٍ مِنَ اللَّيْلِ وَاتَّبِعْ
أَذْرَهُمْ وَلَا يَلْتَمِسُ مِنْكُمْ أَحَدٌ وَأَمْضُوكَ
حَيْثُ تُوْمَرُونَ ﴿١٥﴾

وَقَضَيْنَا إِلَيْهِ ذَلِكَ الْأَمْرَ أَنَّ دَابِرَهُمْ
مَقْطُوعٌ مُّصْبِحِينَ ﴿١٦﴾

وَجَاءَ أَهْلَ الْمَدِينَةِ يَسْتَبْشِرُونَ ﴿١٧﴾

قَالَ إِنَّ هَؤُلَاءِ صَبِيغِي فَلَا تَنْصَحُونِ ﴿١٨﴾

وَاتَّقُوا اللَّهَ وَلَا تَخْزُونِ ﴿١٩﴾

قَالُوا أَوْلَىٰ نَسَمِكَ مِنَ الْعَالَمِينَ ﴿٢٠﴾

قَالَ هَؤُلَاءِ بَنَاتِي إِنْ كُنْتُمْ فَاعِلِينَ ﴿٢١﴾

لَعَنَّاكَ إِن تَهْتَبِ إِلَىٰ سَكَرَتِهِمْ يَعْصُونَكَ ﴿٢٢﴾

فَأَخَذَتْهُمُ الصَّيْحَةُ مُشْرِقِينَ ﴿٢٣﴾

فَجَعَلْنَا غَايِبَتَهَا سَوَاقِطًا وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ
حِجَابًا مِنْ سِجِّيلٍ ﴿٢٤﴾

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّمَنْتَوَسَّعِينَ ﴿٢٥﴾

76. Було воно на помітній дорозі.
77. Воістину, в цьому знамення для віруючих!
78. Жителі аль-Айки були нечестивцями,
79. тож Ми помстилися їм. Воістину, ці два міста були на видному шляху.
80. Жителі аль-Хіджру вважали посланців за брехунів,
Аль-Хіджр — назва кам'янистої долини на північному заході Аравійського півострова. Там жили самудити, народ Саліха (аль-Багавві).
81. Ми дарували їм Наші знамення, але вони відвернулись.
82. У горах вони висікали собі безпечні житла,
83. але зранку вразив їх крик.
84. Не допомогло їм те, що вони собі накопичували!
85. Ми не створювали небес, землі й того, що між ними, як тільки в істині. Час неодмінно настане. Тож даруй їм найкраще прощення!
86. Воістину, твій Господь — Творець, Знаючий!
87. Воістину, Ми дарували тобі сім повторюваних і великий Коран!

وَأَنَّهَا لِسَبِيلٍ مُّقِيمٍ ﴿٧٦﴾

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿٧٧﴾

وَإِنْ كَانَ أَصْحَابُ الْأَيْكَةِ لَظَالِمِينَ ﴿٧٨﴾

فَأَنْتَقَمْنَا مِنْهُمْ وَإِنَّهُمَا لَبِئْسَ الْأُمَمِينَ ﴿٧٩﴾

وَلَقَدْ كَذَّبَ أَصْحَابُ الْحِجْرِ الْمُرْسَلِينَ ﴿٨٠﴾

وَمَا أَنْتَبَهُمْ ءَايَاتِنَا فَكَانُوا عَنْهَا مُعْرِضِينَ ﴿٨١﴾

وَكَانُوا يُسَيِّئُونَ مِنَ الْجِبَالِ بُيُوتًا ءَامِنِينَ ﴿٨٢﴾

فَأَخَذَتْهُمُ الصَّيْحَةُ مُصْبِحِينَ ﴿٨٣﴾

فَمَا أَعْنَىٰ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٨٤﴾

وَمَا خَلَقْنَا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا
إِلَّا بِالْحَقِّ ۖ وَإِنَّ السَّاعَةَ لَأْتِيَةٌ ۖ فَاصْفَحِ
الصَّفْحَ الْجَمِيلَ ﴿٨٥﴾

إِنَّ رَبَّكَ هُوَ الْخَلْقُ الْعَلِيمُ ﴿٨٦﴾

وَلَقَدْ ءَاتَيْنَاكَ سَبْعًا مِّنَ الْمَثَانِ

وَالْقُرْآنَ الْعَظِيمَ ﴿٨٧﴾

Існують багато різних тлумачень вислову «сім повторюваних». Найчастіше вважають, що йдеться про сім великих сур або про сім аятів першої сури «аль-Фатіха» (за ібн Касіром). Наприклад, аль-Багавві на користь цієї думки наводить переказ від ібн Аббаса, Хасана й Катади, згідно з яким назва «повторювані» вказує на те, що аяти першої сури повторюються в обрядовій молитві (саят) у кожній частині (ракаті).

88. Не заглядайся на блага, якими Ми наділили декого з них. Не шкодуй про цих людей і пригорни своїм крилом віруючих.

Цей вислів означає «бути милостивим до когось».

89. Скажи: «Воістину, я — ясний застерігач!»

90. Ми зіслали подібне на тих,

91. хто поділив Коран на частини. Пророк (мир йому і благословення Аллаха) застерігав покаранням тих, які увірували тільки в частину даних Богом писань. Так само вони сприйняли й Коран (за аль-Багавві).

92. Клянуся Господом твоїм, що Ми запитаємо їх усіх

93. про те, що вони робили!

لَا تَمُدَّنَّ عَيْنَيْكَ إِلَىٰ مَا مَتَّعْنَا بِهِ أَزْوَاجًا مِنْهُمْ
وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَأخْفِضْ جَنَاحَكَ
لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿٨٨﴾

وَقُلْ إِنِّي أَنَا النَّذِيرُ الْمُبِينُ ﴿٨٩﴾

كَمَا أَنْزَلْنَا عَلَى الْمُقْتَسِمِينَ ﴿٩٠﴾

الَّذِينَ جَعَلُوا الْقُرْآنَ عِضِينَ ﴿٩١﴾

فَوَرَبِّكَ لَنَسْأَلَنَّهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٩٢﴾

عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٩٣﴾

94. Проголоси те, що тобі наказано й відвернись від багатобожників.
95. Воістину, Ми врятували тебе від тих, які глузують,
96. які вважають, що крім Аллаха є інший бог. Скоро дізнаються вони!
97. Ми знаємо, що твої груди стискаються від того, що говорять вони.
98. Тож прославляй хвалою Господа свого й будь серед тих, які падають ниць!
99. Поклоняйся Господу своєму, доки не прийде до тебе впевненість.

Впевненість (якін) — маєтьса на увазі смерть (ібн Касір).

فَأَصْدَعْ بِمَا تُؤْمَرُ وَأَعْرِضْ عَنِ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٥﴾

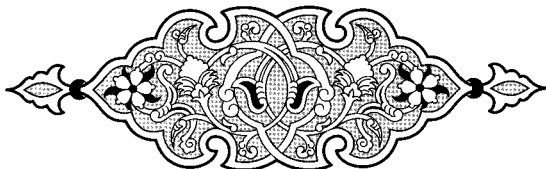
إِنَّا كَفَيْنَاكَ الْمُسْتَهْزِئِينَ ﴿١٥﴾

الَّذِينَ يَجْعَلُونَ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿١٦﴾

وَلَقَدْ نَعَلْنَا أَنَاكَ يَضِيقُ صَدْرُكَ بِمَا يَقُولُونَ ﴿١٧﴾

فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَكُن مِّنَ السَّاجِدِينَ ﴿١٨﴾

وَأَعْبُدْ رَبَّكَ حَتَّىٰ يَأْتِيَكَ الْيَقِينُ ﴿١٩﴾

Сура 16. Ан-Нахль («Бджоли»)

*Im'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَتَىٰ أَمْرَ اللَّهِ فَلَا تَسْتَعْجِلُوهُ سُبْحَانَهُ
وَتَعَالَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿١﴾

يُنزِلُ الْمَلَكَاتُكَ بِالرُّوحِ مِنْ أَمْرِهِ عَلَىٰ
مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ أَنْ أَنْذِرُوا أَنَّهُ لَا إِلَهَ
إِلَّا أَنَا فَاتَّقُونِ ﴿٢﴾

1. Наказ Аллаха прийде — тож не намагайтесь прискорити його! Преславний Він і Вищий за те, що Йому додають як рівних!
2. За наказом Своїм посилає Він ангелів із духом тому з рабів Своїх, кому побажає: «Немає бога, крім Мене! Тож бійтесь Мене!»

«Дух» (ar-ruh) тут має значення «одкровення» (аль-Багавві, ібн Касір).

3. Він створив небеса й землю в істині. Вищий Він за те, що Йому додають як рівних!
4. Він створив людину з краплі сімені, а вона ще й відкрито сперечається!
5. Він створив худобу, яка дає вам тепло та іншу користь. Також ви маєте з неї їжу.
6. Ви милуєтесь нею, коли приганяєте її ввечері та виганяєте на пасовиська зранку.
7. Вона переносить ваші ноші до країн, яких би ви дісталися тільки з важкими зусиллями. Воістину, Господь ваш — Жалісливий, Милосердний!

خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ
تَعَالَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٣﴾

خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ نُطْفَةٍ فَإِذَا هُوَ خَصِيمٌ
مُبِينٌ ﴿٤﴾

وَالْأَنْعَمَ خَلَقَهَا لَكُمْ فِيهَا دِفْءٌ
وَمَنْفَعٌ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿٥﴾

وَلَكُمْ فِيهَا جَمَالٌ حِينَ تُرْجَعُونَ
وَحِينَ تَسْرَحُونَ ﴿٦﴾

وَيَحْمِلُ أَثْقَالَكُمْ إِلَىٰ بِلَادٍ لَتُرْكَبُوا
بِلَغِيهِ إِلَّا شِقْوَتُ الْإِنْفُسِ إِنَّ رَبَّكُمْ
لَرءُوفٌ رَحِيمٌ ﴿٧﴾

8. Коні, мули й віслюки [створені] для вашого пересування та для краси. Він творить і те, про що ви не знаєте!
9. Аллах вказує пряму дорогу, але є й шляхи, що ведуть убік. Якби Він побажав, то всіх вас повів би прямим шляхом!
10. Він — Той, Хто проливає з неба воду. Вона — напій для вас, завдяки їй ростуть дерева, серед яких ви пасете худобу.
11. Він вирощує для вас жито, оливи, фінікові пальми, виноград та всі інші плоди. Воістину, в цьому знамення для людей мислячих!
12. Він підкорив для вас ніч і день, сонце й місяць. За наказом Його зірки також покірні. Воістину, в цьому знамення для людей розуміючих!
13. Він поширив для вас землю те, що має різні кольори. Воістину, в цьому знамення для людей, які згадують!
14. Він — Той, Хто підкорив море, щоб ви споживали з нього свіже м'ясо й діставали прикраси, які ви одягаєте. Ти бачиш кораблі, які плінуть ним для того, щоб ви могли шукати ласку Його. Можливо, ви будете вдячні!

وَالْخَيْلِ وَالْبِغَالِ وَالْحَمِيرَ لِيَتَّكِبُوهَا
وَزِينَةً وَيَخْلُقَ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٨﴾

وَعَلَى اللَّهِ قَصْدُ السَّبِيلِ وَمِنْهَا جَائِرٌ وَلَوْ
شَاءَ لَهَدَاكُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٩﴾

هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً لَكُمْ
مِنْهُ شَرَابٌ وَمِنْهُ شَجْرٌ فِيهِ تُسِيمُونَ ﴿١٠﴾

يُنْبِتُ لَكُمْ بِهِ الزَّرْعَ وَالزَّيْتُونَ
وَالنَّخِيلَ وَالْأَعْنَابَ وَمِنْ كُلِّ
الشَّمْرَاتِ آتٍ فِي ذَلِكَ آيَةٌ لِقَوْمٍ
يَتَفَكَّرُونَ ﴿١١﴾

وَسَخَّرَ لَكُمْ الَّيْلَ وَالنَّهَارَ
وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ وَالنُّجُومَ مُسَخَّرَاتٍ
بِأَمْرِهِ آتٍ فِي ذَلِكَ آيَاتٍ لِقَوْمٍ
يَعْقِلُونَ ﴿١٢﴾

وَمَا ذَرَأَ لَكُمْ فِي الْأَرْضِ مُخْتَلِفًا
أَلْوَنَةً آتٍ فِي ذَلِكَ آيَةٌ لِقَوْمٍ
يَذَكَّرُونَ ﴿١٣﴾

وَهُوَ الَّذِي سَخَّرَ الْبِحْرَانَ لَكُمْ لِيَأْتِيَهُ
لَحْمًا طَرِيًّا وَتَسَخَّرَ مِنْهُ جَلِيدٌ
تَلْبَسُونَهَا وَتَرَى الْفُلَ كَمَا يَمُوجُ فِيهِ
وَلِيَتَّبِعُوهُمِن فَضْلِهِ وَلَعَلَّكُمْ
تَشْكُرُونَ ﴿١٤﴾

15. Він поставив на землі непохитні гори, щоб вона не коливалася під вами, а також річки й дороги. Можливо, ви підете прямим шляхом!

وَأَلْقَى فِي الْأَرْضِ رَواسِيَ أَن تَمِيدَ بِكُمْ
وَأَنْهَارًا وَسُبُلًا لَّعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿١٥﴾

16. І також знаки! А за допомогою зірок [люди] йдуть прямим шляхом!

وَعَلَّمَتِ وَاللَّجِيمِ هُمْ يَهْتَدُونَ ﴿١٦﴾

Як свідчить ібн Касір, під «знаками» маються на увазі великі гори, малі пагорби та все інше, за допомогою чого подорожні знаходять правильну дорогу.

17. Невже Той, Хто творить, рівний тому, хто не творить? Невже не замислитеся ви?

أَفَمَن يَخْلُقُ كَمَن لَا يَخْلُقُ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿١٧﴾

18. Якщо ви почнете рахувати милості Аллаха, то не злічите їх! Воістину, Аллах — Прощаючий, Милосердний!

وَأَن تَعُدُّوا نِعْمَةَ اللَّهِ لَا تُحْصَوْنَهَا إِنَّ اللَّهَ لَغَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٨﴾

19. Аллах знає те, що ви приховуєте й що відкриваєте!

وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تُسْرُوتُ وَمَا تُعْلِنُونَ ﴿١٩﴾

20. Ті, кого ви кличете замість Аллаха, не творять нічого, вони самі — створені!

وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِن دُونِ اللَّهِ لَا يَخْلُقُونَ
شَيْئًا وَهُمْ يُخْلَقُونَ ﴿٢٠﴾

21. Мертві, не живі! Не знають вони, коли їх воскресять.

أَمْوَاتٌ غَيْرَ أَحْيَاءٍ وَمَا يَشْعُرُونَ أَيَّانَ
يُبْعَثُونَ ﴿٢١﴾

22. Ваш Бог — Бог єдиний. Серця тих, які не вірують у наступне життя, сповнені заперечень, а самі вони — зарозумілі гордії!

إِلَهُكُمْ إِلَهٌ وَاحِدٌ فَالَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ
بِالْآخِرَةِ قُلُوبُهُم مُّنكِرَةٌ وَهُمْ
مُسْتَكْبِرُونَ ﴿٢٢﴾

23. Так, Аллах знає те, що вони приховують і що відкривають! Воістину, Він не любить зарозумілих!

Аль-Багавві наводить переказ із «Сахіх» Мусліма: «Сказав Пророк (мир йому і благословення Аллаха): «Не ввійде до раю той, у кого в серці гордині хоч на вагу порошинки, і не ввійде до пекла той, у кого віри хоч на вагу порошинки». Один чоловік запитав: «О Посланцю Аллаха, а якщо хтось любить гарно вдягатися?» Той відповів: «Воістину, Аллах — Прекрасний і любить красу, а гордия — це нехтування істиною та утиски інших людей!»

24. Коли їх запитують: «Що зіслав Господь ваш?», то говорять вони: «Казки давніх народів!»
25. Нехай у День Воскресіння несуть вони всі свої тягарі й тягарі тих, кого вони збили зі шляху через невігластво своє. Мерзотне те, що вони понесуть!
26. Хитрували ще ті, які жили раніше за них. Проте Аллах зруйнував їхню споруду від самої основи, тож згори на них упав дах. Покарання прийшло до них звідти, звідки вони й не чекали!

Як свідчать ібн Касір та аль-Багавві, посилаючись на ібн

لَا جَرَمَ أَنْتَ اللَّهُ يَعْلَمُ مَا يُسْرُونَ وَمَا يُعْلِنُونَ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْتَكْبِرِينَ ﴿١٤﴾

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ مَاذَا أَنْزَلَ رَبُّكُمْ قَالُوا أَسْطِيرَ الْأَوَّلِينَ ﴿١٥﴾

لِيَحْمِلُوا أَوْزَارَهُمْ كَامِلَةً يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَمِنْ أَوْزَارِ الَّذِينَ يُضِلُّونَهُمْ بِغَيْرِ عِلْمٍ الْأَسَاءَ مَا يَشُرُونَ ﴿١٦﴾

فَدَمَكُوا الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَأَنَّ اللَّهَ بَدَّى بَنِيهِمْ مِنَ الْقَوَاعِدِ فَحَرَّ عَلَيْهِمُ السَّقْفُ مِنْ فَوَقِهِمْ وَأَتَتْهُمُ الْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ لَا يَشْعُرُونَ ﴿١٧﴾

Аббаса та інших тлумачів,
масться на увазі вежа, яку
будували вавілоняни.

27. Потім, у День Воскресіння, Він принизить їх і скаже: «Де ж ті, рівні Мені, про яких ви сперечалися?» Ті, яким дано знання, скажуть: «Воістину, сьогодні невіруючих спіткає ганьба та зло!»
28. Несправедливі самі до себе, яких забрали ангели, з удаваною покірною скажуть: «Ми не вчинили ніякого зла!» Таж ні! Воістину, Аллах знає про те, що робите ви!
29. Увійдіть до воріт геєни, де ви будете вічно! Мерзотний притулок для гордих!
30. Запитай у богобоязливих: «Що зіслав Господь ваш?» Ті скажуть: «Благо». Добро чекає на тих, які робили його в цьому світі. А наступний світ ще кращий! Яка прекрасна обитель богобоязливих!
31. Сади Едену, де течуть ріки. Для них там буде все, що вони побажають. Так Аллах винагороджує богобоязливих,
32. яких ангели забирають праведними. Говорять вони: «Мир вам! Увійдіть до раю за те, що робили ви!»

ثُمَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يُخْزِبُهُمْ وَيَقُولُ يَا بَنِي آدَمَ اسْكُرُوا لِي وَالَّذِينَ كَفَرُوا لِي وَلِأُولَئِكَ أَصْحَابُ السُّعُورِ أُولَئِكَ هُمُ الَّذِينَ كَانُوا يُصَادَقُونَ فِي الْمَسَاجِدِ وَالْعُكُوفِ إِذِ اتَّخَذُوا صُورًا كُلَّهُ بَدَاحًا كَالْبَدَاخِ قَرَّةٌ لِلَّذِينَ كَفَرُوا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَإِنَّهُمْ فِي آثَارِهِمْ لَكَاذِبُونَ ﴿٢٧﴾

الَّذِينَ تَتَوَفَّوهُمُ الْمَلَائِكَةُ ظَالِمِي أَنْفُسِهِمْ فَأَلْقُوا السَّلَامَ مَا كُنَّا نَعْمَلُ مِنْ سُوءٍ بَلَىٰ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٢٨﴾

فَادْخُلُوا أَبْوَابَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا فَلَئْسَ مَثْوًى لِّلْمُتَكَبِّرِينَ ﴿٢٩﴾

﴿٣٠﴾ وَقِيلَ لِلَّذِينَ اتَّقَوْا مَاذَا أَنْزَلَ رَبُّكُمْ قَالُوا خَيْرٌ لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا فِي هَذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةٌ وَلِلَّذِينَ تَأْتَوْنَ مِنَ الْآخِرَةِ خَيْرٌ وَلَعَلَّكُمْ تَهْتَكُونَ ﴿٣١﴾

جَنَّاتٍ عَدْنٍ يَدْخُلُونَهَا يُجْرَىٰ مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ فِيهَا مِنْ ثَمَرَاتٍ كُلِّ شَيْءٍ وَهُمْ فِيهَا لَا يَسْأَلُونَ كَذَبًا يُجْزَىٰ اللَّهُ الْمُتَّقِينَ ﴿٣٢﴾

الَّذِينَ تَتَوَفَّوهُمُ الْمَلَائِكَةُ طَيِّبِينَ يَقُولُونَ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ ادْخُلُوا الْجَنَّةَ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٣٣﴾

33. Невже вони очікують чогось іншого, а не того, що прийдуть до них ангели та прийде наказ Господа їхнього? Так само робили й ті, що жили раніше за них. Аллах не був несправедливий до них, але вони самі були несправедливі до себе!
34. Лихо вразило їх за те, що вони робили. Впало на них те, з чого вони глузували!
35. Багатобожники скажуть: «Якби побажав Аллах, то ні ми, ні батьки наші не поклонялися б нікому, крім Нього, і нічого б не забороняли без Нього!» Так говорили й ті, які жили раніше за них. Але ж обов'язок посланців — тільки ясна звістка!
36. До кожного народу Ми відсилали посланця: «Поклоняйтесь Аллаху та уникайте тагута!» Серед них є ті, кому Аллах указав прямий шлях, а також ті, які заслужили оману. Ідіть землею та погляньте, який був кінець тих, що заперечували!
37. Якщо ти бажаєш, щоб вони йшли прямим шляхом, то Аллах не вказує шляху тим, кого вводить у оману. І не буде їм помічників!

هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا أَنْ تَأْتِيَهُمُ الْمَلَائِكَةُ
أَوْ يَأْتِيَ أَمْرٌ رَبِّكَ كَذَلِكَ فَعَلَ الَّذِينَ مِنْ
قَبْلِهِمْ وَمَا ظَلَمَهُمُ اللَّهُ وَلَكِنْ كَانُوا
أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٣٣﴾

فَأَصَابَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا عَمِلُوا وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا
بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ﴿٣٤﴾

وَقَالَ الَّذِينَ أَشْرَكُوا لَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا عَبَدْنَا
مِنْ دُونِهِ مِنْ شَيْءٍ نَحْنُ وَلَا آبَاءُنَا وَلَا
حَرَمَانَا مِنْ دُونِهِ مِنْ شَيْءٍ كَذَلِكَ فَعَلَ
الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَهَلْ عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا
الْبَلَاغُ الْمُبِينُ ﴿٣٥﴾

وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنْ
عَبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ
فَمِنْهُمْ مَنْ هَدَى اللَّهُ وَمِنْهُمْ مَنْ حَقَّتْ
عَلَيْهِ الضَّلَالَةُ فَيَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا
كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكَذِبِينَ ﴿٣٦﴾

إِنْ تَخَرَّصَ عَلَى هُدَاهُمْ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي
مَنْ يُضِلُّ وَمَا لَهُمْ مِنْ نَاصِرِينَ ﴿٣٧﴾

38. Вони клялися Аллахом — найсильнішими клятвами! — що Аллах не воскресить померлих. Таж ні! Істинне обіцяне Ним, але більшість людей не знає!
39. Він пояснить їм те, про що вони сперечалися між собою, і ті, які не увірували, дізнаються, що були брехунами!
40. Коли Ми хочемо якусь річ, то тільки говоримо їй: «Будь!» — і вона є!
41. Тих, які здійснили переселення заради Аллаха після того, як зазнали утисків, Ми поселимо в земному житті у найкращому місці. А винагорода наступного життя ще більша — якби вони лише знали!
42. Це — ті, хто має терпіння й покладається на свого Господа!
43. І раніше за тебе Ми відсиляли чоловіків, яким дарували одкровення. Запитайте про це в людей Нагадування, якщо ви не знаєте.

«Люди Нагадування» — більшість тлумачів схиляється до версії, що йдеться про людей

وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ لَا يَبْعَثُ اللَّهُ
مَنْ يَمُوتُ بَلَىٰ وَعْدًا عَلَيْهِ حَقًّا وَلَكِن
أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٨﴾

لِيُبَيِّنَ لَهُمُ الَّذِي يُخْتَلِفُونَ فِيهِ وَلِيَعْلَمَ
الَّذِينَ كَفَرُوا أَنََّّهُمْ كَانُوا كَاذِبِينَ ﴿٣٩﴾

إِنَّمَا قَوْلُنَا الشَّيْءُ إِذَا أَرَدْنَاهُ أَنْ نَقُولَ لَهُ كُنْ
فَيَكُونُ ﴿٤٠﴾

وَالَّذِينَ هَاجَرُوا فِي اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مَا ظَنَنُوا
لَنَجْزِيَنَّهُمْ فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَلَاجْرًا الْآخِرَةَ
أَكْبَرُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿٤١﴾

الَّذِينَ صَبَرُوا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴿٤٢﴾

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ إِلَّا رِجَالًا نُوْحِيَ إِلَيْهِمْ
فَتَسْأَلُوا أَهْلَ الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٤٣﴾

Писання, адже вони вірили в пророків і посланців Божих (аль-Багавві, ібн Касір).

44. [Відсилали їм] із ясними знаменнями й писаннями! Ми зіслали тобі нагадування, щоб ти пояснив людям те, що зіслано їм — можливо, поміркують вони!
45. Невже ті, які вдаються до лихих хитрощів, упевнені, що Ми не примусимо землю поглинути їх, або що кара не прийде до них звідти, звідки вони й не чекають?
46. Або що Ми не схопимо їх під час їхніх справ, і не уникнуть цього вони?
47. Або що Ми не схопимо їх тоді, коли вони налякані? Воістину, твій Господь — Жалісливий, Милосердний!
48. Невже вони не спостерігали за речами, які створив Аллах? Їхні тіні схиляються направо й наліво, смиренно вклоняються перед Аллахом.
49. Перед Аллахом падають нищ ті, хто на небесах і на землі — тварини, ангели, й вони не вивищуються!
50. Вони мають страх перед Господом своїм, Який над ними, і роблять те, що їм наказано!

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّا أَنزَلْنَا إِلَيْكَ الذِّكْرَ لِتُبَيِّنَ
لِلنَّاسِ مَا نَزَّلَ إِلَيْهِمْ وَلَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٤٤﴾

أَفَأَمَّنَ الَّذِينَ مَكَرُوا السَّيِّئَاتِ أَنْ يَخْسِفَ
اللَّهُ بِهِمُ الْأَرْضَ أَوْ يَأْتِيَهُمُ الْعَذَابُ مِنْ
حَيْثُ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٤٥﴾

أَوْ يَأْخُذُهُمْ فِي تَقَلُّبِهِمْ فَمَا هُمْ بِمُعْجِزِينَ ﴿٤٦﴾

أَوْ يَأْخُذُهُمْ عَلَى تَخَوُّفٍ فَإِنَّ رَبَّكَ لَرءُوفٌ
رَّحِيمٌ ﴿٤٧﴾

أَوَلَمْ يَرَوْا إِلَى مَا خَلَقَ اللَّهُ مِنْ شَيْءٍ يَتَفَتِحُونَ
ظِلُّهُ رَعَى الْعِمِينَ وَالسَّمَاءِ بِالسُّجْدِ لِلَّهِ وَهُمْ
دَاخِرُونَ ﴿٤٨﴾

وَلِلَّهِ يَسْجُدُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ
مِنْ دَابَّةٍ وَالْمَلَائِكَةِ وَهُمْ لَا يُسْتَكْبَرُونَ ﴿٤٩﴾

يَخَافُونَ رَبَّهُمْ مِنْ قُوَّتِهِمْ وَيَفْعَلُونَ مَا
يُؤْمَرُونَ ﴿٥٠﴾

51. Сказав Аллах: «Не беріть собі двох богів! Воістину, Він — єдиний Бог! І бійтеся тільки Мене!»
52. Йому належить те, що на небесах і на землі, Йому належить незмінна покора! Невже ви будете боятись когось іншого замість Аллаха?
53. Усі блага, які ви маєте — від Аллаха. А коли вас торкається лихо, то до Нього закликаєте ви!
54. А коли Він відвертає це лихо, то частина з вас починає додавати Господу своєму рівних,
55. заперечуючи те, що Ми дарували їм. Насолоджуйтесь благами, скоро дізнаєтесь ви!
56. Частину з того, чим Ми наділили їх, вони віддають тому, про що й не знають. Клянусь Аллахом, вас запитають про те, що вигадували ви!
Ідеться про багатобожників, які приносили в жертву ідолам частину врожаю, худоби та іншого майна (аль-Багаві).
57. Вони приписують Аллаху доньок! Пречистий Він! А самі залишають собі, кого хочуть.
«Кого хочуть» — маються на увазі сини. Як відомо, новонароджених дівчаток за часів невігластва часто вбивали, а нащадок

﴿وَقَالَ اللَّهُ لَا تَتَّخِذُوا إِلَهَيْنِ اثْنَيْنِ إِنَّمَا هُوَ إِلَهٌُ وَاحِدٌ فَإِنِّي فَارَهُونَ﴾^{٥١}

وَلَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَهُ الدِّينُ وَاصِبًا أَفَغَيْرَ اللَّهِ تَتَّقُونَ﴾^{٥٢}

وَمَا يَكُرُّ مِنْ نِعْمَةٍ فَمِنَ اللَّهِ ثُمَّ إِذَا مَسَّكُمُ الضُّرُّ فَإِلَيْهِ تَجْعَرُونَ﴾^{٥٣}

ثُمَّ إِذَا كُشِفَ الضُّرُّ عَنْكُمْ إِذَا فَرِحْتُمْ مِنْكُمْ بِرَبِّهِمْ يُشْرِكُونَ﴾^{٥٤}

لِيَكْفُرُوا بِإِيمَانِهِمْ فَمَتَّمَعُوا أَنفُسَهُمْ فَاعْمُونَ﴾^{٥٥}

وَيَجْعَلُونَ لِمَا لَا يَعْمَلُونَ نَصِيبًا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنَالِلُوا لَسَّالَىٰنَ عَمَّا كُنْتُمْ تُفَكَّرُونَ﴾^{٥٦}

وَيَجْعَلُونَ لِلَّهِ الْبَنَاتِ سُبْحَانَهُ، وَلَهُمْ مَا يَشْتَهُونَ﴾^{٥٧}

чоловічої статі вважався за благо,
адже мав набагато більші права
(в тому числі й на спадок).

58. Коли когось із них сповіщають про доньку, то його обличчя стає чорним, він тамує гнів
59. і ховається від людей через лиху звістку. Залишити її з ганьбою чи закопати живцем у землю? Яке ж зле рішення їхнє!
60. Поганий приклад тих, хто не вірує в наступне життя! Аллаху належать найвищі якості, а Він — Всемогутній, Мудрий!
61. Якби Аллах карав людей за їхню несправедливість, то на землі не лишилося б живої істоти! Але Він дарував їм відстрочку до визначеного часу. І коли прийде строк їхній, то вони не віддалять його й не наблизять — навіть на годину!
62. Вони приписують Аллаху те, що огидне для них самих. Язика їхні брешуть, що очікує їх щось прекрасне. Немає сумніву, що на них чекає вогонь, куди й вкинуть їх.
63. Клянуся Аллахом, ще раніше за тебе були Наші послання до народів, але шайтан прикрасив для них учинки їхні. Сьогодні він — покровитель їхній, і чекає на них болісна кара.

وَإِذَا بُشِّرَ أَحَدُهُم بِالْأُنثَىٰ ظَلَّ وَجْهُهُ مُسْوَدًّا
وَهُوَ كَظِيمٌ ﴿٥٨﴾

يَتَوَرَّى مِنَ الْقَوْمِ مِنْ سُوءِ مَا بُشِّرَ بِهِ
أَيْمِسُّهُ عَلَىٰ هُونٍ أَمْ يَدُسُّهُ فِي التُّرَابِ أَلَّا
سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ ﴿٥٩﴾

لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ مَثَلُ السَّوْءِ وَلِلَّهِ
الْمِثْلُ الْأَعْلَىٰ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٦٠﴾

وَلَوْ يَأْخُذُ اللَّهُ النَّاسَ بِظُلْمِهِم مَّا تَرَكَ
عَلَيْهَا مِنْ دَابَّةٍ وَلَٰكِنْ يُؤَخَّرُهُمْ إِلَىٰ آجَلٍ
مُّسَمًّى فِإِذَا جَاءَ أَجَلُهُمْ لَا يَسْتَجْرُونَ
سَاعَةً وَلَا يَسْتَقْدِمُونَ ﴿٦١﴾

وَيَجْعَلُونَ لِلَّهِ مَا يَكْرَهُونَ وَتَصِفُ أَلْسِنَتُهُمُ
الْكُذْبَ أَنْ لَهُمُ الْحُسْنَىٰ لَآجِرَةً أَنْ لَهُمُ
النَّارُ وَأَنَّهُمْ مُفْرَطُونَ ﴿٦٢﴾

ثَأَلَّهُ لَقَدْ أَرْسَلْنَا إِلَىٰ أُمَمٍ مِّن قَبْلِكَ فَرَزِنَ
لَهُمُ الشَّيْطَانَ عَمْدًا لَهُمْ فَهُمْ وَلِيَهُمُ الْيَوْمَ
وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٦٣﴾

64. Ми не відсилали тобі Писання, окрім як для того, щоб ти пояснив їм, про що вони сперечаються, а також як прямий шлях і милість для віруючих людей.
65. Аллах пролив із неба воду й оживив нею мертву землю. Воістину, в цьому знамення для людей, які слухають!
66. Воістину, в художі для вас — повчальний приклад. Ми даємо вам пити те, що в їхніх черевах між перетравленою їжею та кров'ю — чисте молоко, приємне для того, хто його п'є.
67. Із плодів пальми й винограду ви робите п'янкий напій та добру поживу. Воістину, в цьому знамення для людей, які розуміють!
Сакр («п'янкий напій») тут означає «вино». Аль-Багавві, посилаючись на переказ від ібн Масуда та інших сподвижників, говорить, що цей аят зіслано ще перед остаточною заборороною вживання вина, яку було встановлено в Медині (див., наприклад, сура «Корова», аят 219).
68. І відкрив твій Господь бджолі: «Роби собі будинки в горах, на деревах і в спорудах.

وَمَا أَرْزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ إِلَّا لِتُبَيِّنَ لَهُمُ
الَّذِي اٰخْتَلَفُوْا فِيْهِ وَهُدًى وَرَحْمَةً لِّقَوْمٍ
يُّؤْمِنُوْنَ ﴿٦٤﴾

وَاللّٰهُ اَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَاصْبَاهُ الْاَرْضَ بَعْدَ
مَوْتِهَا اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيَةً لِّقَوْمٍ يَّمْسَعُوْنَ ﴿٦٥﴾

وَإِنَّ لَكُمْ فِي الْأَنْعَامِ لَعِبْرَةً لِّتُنْقِضُوا مِمَّا فِي
بُطُوْنِهِمْ مِنْ بَيْنِ قَرْنٍ وَدَمٍ لِّبَنَاتٍ خَالِصًا سَائِغًا
لِّلشَّارِبِيْنَ ﴿٦٦﴾

وَمِنْ ثَمَرَاتِ النَّخِيْلِ وَالْاَعْنَابِ تَتَّخِذُوْنَ مِنْهُ
سَكَرًا وَرِزْقًا حَسَنًا اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيَةً لِّقَوْمٍ يَعْقِلُوْنَ ﴿٦٧﴾

وَاَوْحٰى رَبُّكَ اِلَى النَّحْلِ اَنْ اتَّخِذِ مِنَ الْجِبَالِ
بُيُوْتًا وَمِنَ الشَّجَرِ وَمِمَّا يَعْرِشُوْنَ ﴿٦٨﴾

69. А потім споживай із різних плодів і смиренно йди шляхами Господа твого». Із бджолиних черев виходить напій різного кольору, в якому зцілення для людей. Воістину, в цьому — знамення для людей, які замислюються!

70. Аллах створив вас, а потім забере. Серед вас є такі, хто досягає найгірших часів і вже нічого не знає. Воістину, Аллах — Всезнаючий, Всемогутній! *«Найгірші часи» — ібн Касір та інші тлумачі відзначають, що йдеться про старість.*

71. Одним із вас Аллах дарував перевагу перед іншими в Своєму наділі. Але, ті, які мають перевагу, не бажають віддавати свій наділ рабам, щоб не бути з ними рівними. Невже вони заперечують милість Аллаха?

72. Аллах створив ваших дружин із вас самих, а з ваших дружин створив дітей, онуків і наділів їх благами. Невже вони вірують у неправду й не вірують у милість Аллаха?

73. Вони поклоняються замість Аллаха тому, що не має для них жодної частки, ні на небесах, ні на землі. Та й мати не може!

ثُمَّ كُلِي مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ فَاسْلُكِي سُبُلَ رَبِّكِ
ذُلًّا يَخْرُجُ مِنْ بَطُونِهَا فَاسْرَابٌ مُخْتَلِفٌ أَلْوَانُهُ
فِيهِ شِفَاءٌ لِلنَّاسِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِقَوْمٍ
يَتَفَكَّرُونَ ﴿١٦﴾

وَاللَّهُ خَلَقَكُمْ ثُمَّ يَوَفِّدْكُمْ وَمِنْكُمْ مَنْ يُرَدِّدْ إِلَى
أَزْدِلِ الْعُمُرِ لَكُمْ لَا يَعْلَمُ بَعْدَ عِلْمٍ شَيْئًا إِنَّ اللَّهَ
عَلِيمٌ قَدِيرٌ ﴿١٧﴾

وَاللَّهُ فَضَّلَ بَعْضَكُمْ عَلَى بَعْضٍ فِي الرِّزْقِ فَمَا
الَّذِينَ فَضَّلُوا بَرَأْدِي رِزْقِهِمْ عَلَى مَا مَلَكَتْ
أَيْمَانُهُمْ فَهُمْ فِيهِ سَوَاءٌ أَفَبِعِزَّةِ اللَّهِ
يَتَّخِذُونَ ﴿١٨﴾

وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا وَجَعَلَ
لَكُمْ مِنْ أَزْوَاجِكُمْ بَيْنًا وَحَفَافَةً
وَرَزَقَكُمْ مِنْ الطَّيِّبَاتِ أَفَبِالْبَاطِلِ يُؤْمِنُونَ
وَبِعِزَّةِ اللَّهِ هُمْ بِكَفْرُونَ ﴿١٩﴾

وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَمْلِكُ لَهُمْ رِزْقًا
مِنَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ شَيْئًا وَلَا
يَسْتَطِيعُونَ ﴿٢٠﴾

74. Тож не додавайте Аллаху рівних! Воістину, Аллах знає, а ви не знаєте!
75. Аллах навів приклад про підлеглого раба, який нічого не має, а також того, хто отримав від Нас добрий наділ, із якого й жертвує — як потаємно, так і відкрито. Чи рівні вони? Хвала Аллаху! Але більшість із них не знає.
76. Аллах навів приклад про двох чоловіків. Один із них — німий, нічого не має та обтяжує свого господаря. Куди б його не послали, він не принесе ніякого добра. Невже він рівний тому, хто закликає до справедливості й перебуває на прямому шляху?
77. Аллаху належить потаємне небес і землі. Прихід часу — наче мить ока, або й ще швидше. Воістину, Аллах спроможний на кожну річ!
78. Аллах вивів вас із утроб матерів ваших. Ви не знали нічого, а Він дарував вам слух, зір і серця. Можливо, ви будете вдячні!
79. Чи ви не бачили птахів, які покірно [літають] у небі? Їх утримує тільки Аллах! Воістину, в цьому знамення для віруючих людей!

فَلَا تَضْرِبُوا لِلَّهِ الْأَمْثَالَ إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٧٤﴾

*ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا عَبْدًا مَمْلُوكًا لَا يَقْدِرُ عَلَى شَيْءٍ وَمَنْ رَزَقْنَاهُ مِمَّا رَزَقْنَا حَسَنًا فَهُوَ يَفُوقُ مِنْهُ سِرًّا وَجَهْرًا هَلْ يَسْتَوُونَ؟ الْحَمْدُ لِلَّهِ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٧٥﴾

وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا رَجُلَيْنِ أَحَدُهُمَا أَبْكَمٌ لَا يَقْدِرُ عَلَى شَيْءٍ وَهُوَ كَلٌّ عَلَى مَوْلَاهُ أَيْنَمَا يُوَجَّهُهُ لِآيَاتِ بَحْتِ هَلْ يَسْتَوِي هُوَ وَمَنْ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَهُوَ عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٧٦﴾

وَلِلَّهِ عَيْبُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا أَمْرُ السَّاعَةِ إِلَّا كَلَمَحٍ الْبَصِيرِ أَوْ هُوَ أَقْرَبُ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٧٧﴾

وَاللَّهُ أَخْرَجَكُمْ مِنْ بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ لَا تَعْلَمُونَ شَيْئًا وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَالْأَفْئِدَةَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٧٨﴾

الَّذِينَ وَإِلَى الطَّيْرِ مُسَخَّرَاتٍ فِي جَوِّ السَّمَاءِ مَا يُمْسِكُهُنَّ إِلَّا اللَّهُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٧٩﴾

80. Аллах зробив ваші будинки житлом, а також зробив для вас житла зі шкур худоби, які легкі для вас — і в подорожі, і на стоянці. А ще й вироби з вовни, пуху й волосся, щоб ви користувались ними до певного часу.

81. Аллах зробив для вас тінь від того, що Він створив. Він зробив для вас схованки в горах і одяг, який захищає вас від спеки, й одяг, який захищає вас від взаємної шкоди. Так Аллах довершує Свою милість вам — можливо, ви підкоритесь!
«Одяг, який захищає вас від взаємної шкоди» — ідеться про військові обладунки. Аль-Багавві зауважує, що слово, перекладене нами як «шкода», означає також «війну».

82. Та якщо вони відвернуться, то ти повинен тільки передати одкровення.

83. Вони дізнаються про милість Аллаха, а потім заперечують її. Більшість із них — невіруючі!

84. Того Дня Ми з кожної громади поставимо свідка. Тим, які не увірували, не дозволять ні [говорити], ні шукати виправдань.

وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ بُيُوتِكُمْ سَكَنًا وَجَعَلَ
 لَكُمْ مِنْ جُلُودِ الْأَنْعَامِ بُيُوتًا تَسْتَخِفُّونَهَا يَوْمَ
 ظَعْنِكُمْ وَيَوْمَ إِقَامَتِكُمْ وَمِنْ أَصْوَابِهَا
 وَأَوْبَارِهَا وَأَشْعَارُهَا أَثْنَا
 وَمِئَةً إِلَىٰ حِينٍ ﴿٨٠﴾

وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ مِمَّا خَلَقَ ظِلَالًا وَجَعَلَ
 لَكُمْ مِنَ الْجِبَالِ آسِنًا وَجَعَلَ
 لَكُمْ سَرَابِيلَ تَفِيكُكُمْ الْحَرَّ
 وَسَرَابِيلَ تَفِيكُكُمْ بَأْسَكُمْ كَذَلِكَ يُتِمُّ
 نِعْمَتَهُ عَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٨١﴾

فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا عَلَيْكَ الْبَلَاءُ الْمُبِينُ ﴿٨٢﴾

يَعْرِفُونَ نِعْمَتَ اللَّهِ ثُمَّ يُنْكِرُوهَا
 وَأَكْثَرُهُمْ الْكَافِرُونَ ﴿٨٣﴾

وَيَوْمَ نَبْعَثُ مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا ثُمَّ
 لَا يُؤْذَنُ لِلَّذِينَ كَفَرُوا وَلَا هُمْ
 يُسْتَعْتَبُونَ ﴿٨٤﴾

85. Коли несправедливі побачать покарання, то не буде їм ні полегшення, ні відстрочки.
86. І коли багатобожники побачать своїх спільників, то скажуть: «Господи наш! Ось спільники наші, яких ми кликали замість Тебе!» Але ті відкинуть їхні слова: «Воістину, ви — брехуни!»
87. Вони виявлять покірність перед Аллахом у той День. Залишить їх те, що вони вигадували!
88. А тим, які не увірували й збивали інших зі шляху Аллаха, Ми будемо посилювати одну кару іншою — за те, що вони поширювали безчестя!
89. Того Дня Ми поставимо проти кожної громади свідка з них самих. А тебе Ми покличемо як свідка проти людей, які знаходяться тут. Ми зіслали тобі Писання як пояснення кожної речі, прямий шлях, милість і радісну звістку для покірних! *«Проти людей, які знаходяться тут» — ідеться про громаду Мухаммада (мир йому і благословення Аллаха) (ібн Касір).*
90. Воістину, Аллах закликає до справедливості, добрих справ і підтримки родичів. Він забороняє мерзотне, відразне й

وَأَذَارَ الَّذِينَ ظَلَمُوا الْعَذَابَ فَلَا يُخَفَّفُ عَنْهُمْ وَلَا هُمْ يُنظَرُونَ ﴿٨٥﴾

وَأَذَارَ الَّذِينَ أَشْرَكُوا شُرَكَاءَهُمْ قَالُوا رَبَّنَا هَؤُلَاءِ شُرَكَائُنَا الَّذِينَ كُنَّا نَدْعُوا مِنْ دُونِكَ قَالِقَوْلِ الْيَهُمُ الْقَوْلِ إِنَّكُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿٨٦﴾

وَالْقَوْلِ إِلَى اللَّهِ يَوْمَئِذٍ السَّلَامُ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿٨٧﴾

الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ زِدْنَاهُمْ عَذَابًا فَوْقَ الْعَذَابِ بِمَا كَانُوا يُفْسِدُونَ ﴿٨٨﴾

يَوْمَ نَبْعَثُ فِي كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا عَلَيْهِمْ مِنْ أَنْفُسِهِمْ وَجِئْنَا بِكَ شَهِيدًا عَلَى هَؤُلَاءِ وَنَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ تِبْيَانًا لِكُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً وَبُشْرَى لِلْمُسْلِمِينَ ﴿٨٩﴾

*إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ وَإِيتَايَ ذِي الْقُرْبَى وَيَنْهَى عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَالْبَغْيِ يُعْظِمُ لَكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿٩٠﴾

нечестиве. І Він повчас вас — можливо, будете пам'ятати ви!

91. Тож виконуйте ваш завіт із Аллахом, коли ви уклали його. Не порушуйте клятв після того, як ви підтвердили їх, адже ви зробили Аллаха своїм Поручителем. Воістину, Аллах знає те, що ви робите!
92. Не будьте схожі на жінку, яка розпустила пряжу, попередньо міцно зв'язавши її. Ви перетворюєте свої клятви на хитрощі, коли одні з вас стають могутнішими за інших. Так Аллах випробовує вас. А в День Воскресіння Він неодмінно пояснить вам те, відносно чого ви сперечались!
93. Якби Аллах побажав, то зробив би вас єдиною громадою. Але Він збиває зі шляху, кого побажає, та веде прямим шляхом, кого побажає. Вас неодмінно запитають про те, що ви робили!
94. Не перетворюйте своїх клятв на взаємні підступи, щоб не зіскочила ваша стопа після того, як вона твердо стояла, а то скуштуєте ви лиха за те, що збивали інших зі шляху Аллаха, й чекає на вас кара велика!

وَأَوْفُوا بِعَهْدِ اللَّهِ إِذَا عَاهَدْتُمْ وَلَا تَنْقُضُوا
الْأَيْمَانَ بَعْدَ تَوْكِيدِهَا وَقَدْ جَعَلْتُمُ
اللَّهَ عَلَيْكُمْ كَفِيلًا إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا
تَعْمَلُونَ ﴿٩١﴾

وَلَا تَكُونُوا كَالَّتِي نَقَضَتْ غَزْلَهَا مِنْ بَعْدِ
قُوَّةٍ أَنْ كُنَّا تَنْخُدُونَ أَيْمَانَكُمْ دَخَلًا
بَيْنَكُمْ أَنْ تَكُونَ أُمَّةٌ هِيَ أَرْبَىٰ مِنْ أُمَّةٍ
إِنَّمَا يَبْتَلُواكُمُ اللَّهُ بِهِ ۖ وَالَّذِينَ لَكَرُمُ
الْيَوْمَ الْفَيْصَمَةَ مَا كُتِرَ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿٩٢﴾

وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَجَعَلَكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً
وَلَكِنْ يُضِلُّ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي مَنْ يَشَاءُ
وَلَسْتَ تَأْتِيَنَّ عَمَّا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٩٣﴾

وَلَا تَتَّخِذُوا أَيْمَانَكُمْ دَخَلًا بَيْنَكُمْ
فَتَرِلَّ قَدَمٌ بَعْدَ ثَبُوتِهَا وَتَذُوقُوا السُّوءَ
بِمَا صَدَدْتُمْ عَنِ سَبِيلِ اللَّهِ وَلَكُمْ عَذَابٌ
عَظِيمٌ ﴿٩٤﴾

95. Не продавайте завіт із Аллахом за низьку ціну. Те, що в Аллаха, краще для вас, якби ж ви тільки знали!

وَلَا تَشْتَرُوا بِعَهْدِ اللَّهِ ثَمَنًا قَلِيلًا إِنَّمَا عِنْدَ اللَّهِ هُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١٥﴾

96. Те, що у вас, зникне, а те, що в Аллаха, залишиться назавжди. Ми неодмінно винагородимо тих, які були терплячі, за найкраще з того, що вони робили!

مَاعِنْدَكُمْ يُبَدَّلُ وَمَاعِنْدَ اللَّهِ بَاقٍ
وَلَنَجْزِيَنَ الَّذِينَ صَبَرُوا أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ
مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٦﴾

97. Чоловікам і жінкам, які робили добро й були віруючими, Ми неодмінно даруємо прекрасне життя. І Ми неодмінно винагородимо їх за те найкраще, що вони робили!

مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِّن ذَكَرٍ أَوْ أُنثَىٰ
وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهُ حَيٰوةً طَيِّبَةً
وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا
يَعْمَلُونَ ﴿١٧﴾

98. Коли ти читаєш Коран, то шукай захисту в Аллаха від каменованого шайтана.

فَإِذَا قَرَأْتَ الْقُرْآنَ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ مِنَ
الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ ﴿١٨﴾

«Каменований» — див. коментар до 34 аяту 15-ої сури («аль-Хіджр»). Із цього аяту виводиться припис, відповідно до якого перед читанням Корану потрібно промовити слова «азу бі-лльягі мін аш-шайтані р-раджім» («шукаю захисту в Аллаха від каменованого шайтана»).

99. У нього немає влади над тими, які увірували й покладаються на Господа

إِنَّهُ لَيْسَ لَهُ سُلْطٰنٌ عَلَى الَّذِينَ آمَنُوا
وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴿١٩﴾

Оскільки поняття султан («влада») в Корані також має значення «доказ», можливий

варіант перекладу: «У нього немає доказу проти тих...». Деякі коментатори (наприклад, аль-Багавві), вважають за правильні обидва варіанти («немає доказу й влади»). Див. також 42 аят сури «аль-Хіджер» зі схожим смислом.

100. Під його владою тільки ті, які вважають його за свого прихильника й стали багатобожниками. «Вважають його за свого прихильника» — коряться йому (ібн Касір із посиланням на Муджагіда). Варіант перекладу «влада» (а не «доказ») має перевагу внаслідок згадки про «прихильність», що підтверджується й коментарями.
101. Коли Ми змінюємо один аят на інший — Аллах краще знає, що відсилати — вони говорять: «Воістину, ти — брехун!» Але ж більшість із них не знає. Відповідно до тлумачення аль-Багавві йдеться про незнання сутності Корану та зміни аятів.
102. Скажи: «Святий Дух приносить його від Господа твого з істиною, щоб зміцнити тих, які увірували, та як прямий шлях і радісну звістку для покірних!»
103. Ми знаємо, що вони говорять: «Його вчить людина!» Але мова

إِنَّمَا سُلْطَنُهُ عَلَى الَّذِينَ يَتَوَلَّوْنَهُ وَالَّذِينَ هُمْ بِهِ مُشْرِكُونَ ﴿١٣٠﴾

وَإِذَا بَدَلْنَا آيَةً مَّكَانَ آيَةٍ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يُنَزَّلُ قَالُوا إِنَّمَا أَنْتَ مُفْتَرٍ بَدَّلْ كَثْرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٣١﴾

قُلْ نَزَّلَهُ رُوحُ الْقُدُسِ مِنْ رَبِّكَ بِالْحَقِّ لِيُثَبِّتَ الَّذِينَ آمَنُوا وَهُدًى وَبُشْرَى لِلْمُسْلِمِينَ ﴿١٣٢﴾

وَلَقَدْ نَعْلَمُ أَنَّهُمْ يَقُولُونَ إِنَّمَا يُعَلِّمُهُ

того, на кого вони вказують — чужа, а це — мова арабська, ясна!

Ат-Табарі наводить переказ, згідно з яким Пророк Мухаммад (мир йому і благословення Аллаха) навчав у Мецці одного коваля на ім'я Балаам (за іншими джерелами — Яіш), який говорив чужою мовою. Мекканські багатобожники вирішили, що це Балаам навчає Пророка (мир йому і благословення Аллаха). Ат-Табарі згадує інші повідомлення, згідно з якими невіруючі мекканці, побачивши Пророка (мир йому і благословення Аллаха) поряд із чужинцями, вирішили, що Коран — це лише слова тих іноземців. Проте їхня мова не була арабською, що й засвідчує цей аят.

104. Аллах не веде прямим шляхом тих, хто не вірує у знамення Його. На них чекає болісна кара!

105. Брехню вигадують ті, які не вірують у знамення Аллаха. Саме вони — брехуни!

106. Гнів Аллаха й велика кара спіткає тих, хто залишив віру в Аллаха після того, як її мав. Виняток — ті, які були змушені так зробити, але серце їхнє знаходило спокій у вірі — але ж

بَشَرٌ لِّسَانُ الَّذِي يُلْحِدُونَ إِلَيْهِ
أَعْجَبٌ وَهَذَا لِّسَانُ عَرَبِيٍّ مُّبِينٌ ﴿١٤﴾

إِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ لَا
يَهْدِيهِمُ اللَّهُ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٤﴾

إِنَّمَا يَفْتَرِي الْكَذِبَ الَّذِينَ لَا
يُؤْمِنُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَأُولَئِكَ هُمُ
الْكَذِبُونَ ﴿١٥﴾

مَنْ كَفَرَ بِاللَّهِ مِنْ بَعْدِ إِيمَانِهِ إِذَا مَنَّ
أُكْرَهُ وَقَلْبُهُ مُّطْمَئِنٌّ بِالْإِيمَانِ
وَلَكِنْ مَنْ شَرَحَ بِالْكُفْرِ صَدْرًا
فَعَلَيْهِمْ عَذَابٌ مِنَ اللَّهِ وَلَهُمْ عَذَابٌ

عَظِيمٌ ﴿١٦﴾

не ті, хто сам розкрив свої груди невір'ю!

107. Це так, бо вони, замість життя наступного, віддали перевагу життю земному. Воістину, Аллах не веде прямим шляхом невір'ючих людей!

108. Вони — ті, чиї серця, слух і зір Аллах запечатав. Вони — невігласи!

109. У наступному житті вони неодмінно втратять усе!

110. Воістину, тих, які здійснили переселення після того, як зазнали спокуси, а потім боролися й були терплячі, твій Господь тепер милує та прощає.

111. Того Дня прийде кожна душа й буде сперечатися сама за себе. Кожна душа отримає повну міру за те, що робила вона. І не вчинять із ними несправедливо!

112. Аллах навів приклад про селище, яке було безпечно й спокійне. Вони отримували щедрий наділ звідусіль, але не дякували Аллаху за блага. Тож Аллах змусив їх убраться в шати голоду й страху за те, що вони робили!

На думку більшості тлумачів ідеться про Мекку.

ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ آسَٰتَحَبُّوا الْحَيٰوةَ
الدُّنْيَا عَلَى الْآخِرَةِ وَأَنَّ اللَّهَ لَا
يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ﴿١٧﴾

أُولَٰئِكَ الَّذِينَ طَبَعَ اللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ
وَسَمِعِهِمْ وَأَبْصَرِهِمْ وَأُولَٰئِكَ
هُمُ الْغَافِلُونَ ﴿١٨﴾

لَا جَزَاءَ لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ هُمْ
الْخٰسِرُونَ ﴿١٩﴾

ثُمَّ إِنَّ رَبَّكَ لِلَّذِينَ هَاجَرُوا مِن بَعْدِ
مَا فُتِنُوا ثَوَابٌ جَدِيدٌ وَأُوَصِّرُوا إِلَىٰ
رَبِّكَ مِنْ بَعْدِهَا لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٢٠﴾

* يَوْمَ تَأْتِي كُلُّ نَفْسٍ بِجَدِلٍ عَنِ
نَفْسِهَا وَتُوَفَّىٰ كُلُّ نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ وَهُمْ
لَا يُظْلَمُونَ ﴿٢١﴾

وَصَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا قَرْيَةً كَانَتْ ءَامِنَةً
مُطْمَئِنَّةً يَأْتِيهَا رِزْقُهَا رَغَدًا مِّن كُلِّ
مَكَانٍ فَكَفَرَتْ بِأَنْعُمِ اللَّهِ فَأَذَٰقَهَا اللَّهُ
إِبَاسَ الْجُوعِ وَالْخَوْفِ بِمَا كَانُوا
يَصْنَعُونَ ﴿٢٢﴾

113. До них приходив Посланец із них самих, та вони визнали його за брехуна. І вразила їх кара за те, що вони несправедливі!

114. Споживайте дозволене й прекрасне — з того, чим наділив вас Аллах! І дякуйте за милості Аллаха, якщо ви поклоняєтесь Йому!

115. Заборонене для вас мертво, кров, м'ясо свині й те, що забито без згадки імені Аллаха. А якщо хто був змушений [з'їсти] це, а не чинив безчестя чи порушував межі, то Аллах — Прощаючий, Милосердний!

116. Не промовляйте своїми вустами брехні: «Це — дозволено, а це — заборонено», зводячи на Аллаха наклеп. Воістину, не матимуть успіху ті, які зводять наклеп на Аллаха!

Згідно з коментарем ат-Табарі йдеться про багатобожників, які визначали дозволене й заборонене на основі своїх звичаїв, усупереч Корану.

117. Нетривка земна насолода — на них чекає болісна кара!

118. А юдеям Ми заборонили те, про що вже розповідали тобі; Ми не були несправедливі до них, вони самі були несправедливі до себе!

وَلَقَدْ جَاءَهُمْ رَسُولٌ مِنْهُمْ فَكَذَّبُوهُ
فَأَخَذَهُمُ الْعَذَابُ وَهُمْ ظَالِمُونَ ﴿١١٣﴾

فَكُلُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ حَلَالًا طَيِّبًا
وَأَشْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ عِبَادَهُ
تَعْبُدُونَ ﴿١١٤﴾

إِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةَ وَالْدَّمَ
وَلَحْمَ الْخِنْزِيرِ وَمَا أَهْلَ لِعَٰلٍ لَّغَيْرِ اللَّهِ بِهِ
فَمَنِ اضْطُرَّ غَيْرَ بَٰعٍ وَلَا عَادٍ فَإِنَّ اللَّهَ
عَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١١٥﴾

وَلَا تَقُولُوا لِمَا تَصِفُ أَلْسِنَتَكُمُ
الْكَذِبَ هَذَا حَلَالٌ وَهَذَا حَرَامٌ
لِنَفْسِنَا عَلَىٰ اللَّهِ الْكَذِبَ إِنَّ الَّذِينَ
يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ لَا يُفْلِحُونَ ﴿١١٦﴾

مَتَّعٌ قَلِيلٌ وَأَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١١٧﴾

وَعَلَى الَّذِينَ هَادُوا حَرَّمْنَا مَا قَصَصْنَا عَلَيْكَ مِنْ
قَبْلٍ وَمَا ظَلَمْنَاهُمْ وَلَٰكِن كَانُوا أَنفُسَهُمْ
يَظْلِمُونَ ﴿١١٨﴾

119. Воістину, тих, які чинили зло через невігластво своє, але потім розкаялися й виправилися, твій Господь тепер милує та прощає.

120. Воістину, Ібрагім був провідником, покірним Аллаху, ханіфом, і не був він багатобожником!
«Ібрагім був провідником» — переклад згідно з тлумаченням ібн Касіра, який розуміє умма як «імам». Аль-Багавві зазначає: «У ньому зібрано преславні якості цілого народу» (загалом умма в Корані — «народ», «громада»). Ат-Табарі тлумачив умма як «учитель добра».

121. Він дякував Аллаху за блага, тож Він обрав його та вказав прямий шлях.

122. Ми дарували йому благо в земному житті; а в житті наступному він буде серед праведників!

123. Потім Ми відкрили тобі: «Йди за релігією Ібрагіма як ханіф!» А він не був багатобожником.

124. Субота була встановлена тільки для тих, хто сперечався про це. Згідно з коментарями йдеться про суперечки навколо дня щотижневого зібрання.

ثُمَّ إِنَّ رَبَّكَ لِلَّذِينَ عَمِلُوا السُّوءَ بِجَهْلَةٍ ثُمَّ تَابُوا مِنْهُ بَعْدَ ذَلِكَ وَأَصْلَحُوا إِنَّ رَبَّكَ مِنْ بَعْدِهَا لَغَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١١٩﴾

إِنَّا ابْرَاهِيمَ بَعَدَ أَنْ قَامَتْ لِلَّهِ حَقِيقَةٌ وَأَمْرٌ يَكُنْ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٢٠﴾

شَاكِرًا لِلْأَنْعَامِ الَّتِي أَحْتَبَبْتَهُ وَهَدَيْتَهُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿١٢١﴾

وَأَنْتَ بِنْتُهُ فِي الدُّنْيَا حَسَنَةٌ وَإِنَّهُ فِي الْآخِرَةِ لَعِنَ الصَّالِحِينَ ﴿١٢٢﴾

ثُمَّ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ أَنْ اتَّبِعْ مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿١٢٣﴾

إِنَّمَا جَعَلُ السَّبْتِ عَلَى الَّذِينَ ائْتَفَقُوا فِيهِ وَإِنَّ رَبَّكَ لَيَحْكُمُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿١٢٤﴾

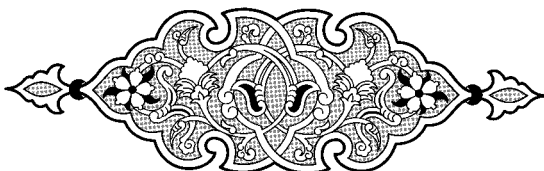
125. Клич на шлях Господа свого з мудрістю й добрим повчанням і сперечайся з ними тільки тим, що найкраще. Воістину, твій Господь краще знає, хто збився зі шляху Його, і Він краще знає, хто йде прямим шляхом!
126. Якщо ви будете їх карати, то карайте їх так, як карали вони. Та якщо ви матимете терпіння, то це буде краще для терплячих!
127. Тож терпи, а терпіння твоє — тільки від Аллаха! Не засмучуйся через них і не журися через те, що вони хитрують!
128. Воістину, Аллах із тими, які богобоязливі, з тими, які роблять добро!

أَدْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحِكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ
الْحَسَنَةِ وَجِدِلْ لَهُم بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ
إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ
وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ ﴿١٢٥﴾

وَإِنْ عَاقَبْتُمْ فَعَاقِبُوا بِمِثْلِ مَا عُوقِبْتُمْ
بِهِ وَلَكُمْ صَبْرٌ لَّهُوَ خَيْرٌ
لِّالصَّابِرِينَ ﴿١٢٦﴾

وَأَصْبِرْ وَمَا صَبْرُكَ إِلَّا بِاللَّهِ وَلَا تَحْزَنْ
عَلَيْهِمْ وَلَا تَكُنْ فِي صَبَقِ مِمَّا يَمْكُرُونَ ﴿١٢٧﴾

إِنَّ اللَّهَ مَعَ الَّذِينَ اتَّقَوْا وَالَّذِينَ هُمْ
مُحْسِنُونَ ﴿١٢٨﴾

Сура 17. Аль-Ісра «Нічна подорож»

*Ім'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

1. Слава Тому, Хто переніс уночі раба Свого з Мечеті Забороненої до Мечеті Віддаленої задля того, щоб показати йому частину знамень Наших. Ми благословили околиці її, і Він — Всечуючий, Всевидячий!
2. І Ми дарували Мусі Писання та зробили його прямим шляхом для синів Ізраїла: «Не беріть Покровителем нікого, крім Мене,
3. о ви, нащадки тих, яких Ми врятували разом із Нухом! Воістину, він був вдячним рабом!»
4. Ми встановили синам Ізраїла в Писанні: «Ви двічі будете поширювати безчестя на землі й сповнитися великої гордині!»
5. І коли настав перший раз, то Ми відіслали проти вас Наших рабів, наділених великою силою! Вони пройшли всіма землями, й здійснилася обіцянка!
6. Потім Ми дарували вам перемогу над ними, допомогли майном і дітьми й зробили вас численними.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سُبْحَانَ الَّذِي أَسْرَى بِعَبْدِهِ لَيْلًا مِّنَ
الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ إِلَى الْمَسْجِدِ الْأَقْصَا
الَّذِي بَدَرْنَا حَوْلَهُ لِنُرِيَهُ وَمِنَ آيَاتِنَا أَنَّهُ
هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ ﴿١﴾

وَأَتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَجَعَلْنَاهُ هُدًى
لِّبَنِي إِسْرَائِيلَ بَلْ أَلَّا تَتَّخِذُوا مِن دُونِي
وَكِيلاً ﴿٢﴾

ذُرِّيَّةً مِّن حَمَلْنَا مَعَ نُوحٍ إِنَّهُ كَانَ عَبْدًا
شَكُورًا ﴿٣﴾

وَقَضَيْنَا إِلَى بَنِي إِسْرَائِيلَ فِي الْكِتَابِ لَتُفْسِدُنَّ
فِي الْأَرْضِ مَرَّتَيْنِ وَلَتَعْلُنَّ عُلُوًّا كَبِيرًا ﴿٤﴾

فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ أُولَاهُمَا بَعَثْنَا عَلَيْكُمْ
عِبَادًا لِلنَّارِ أُولِي بَأْسٍ شَدِيدٍ فَجَاسُوا جُلُودَ
الْذِيَارِ وَكَانَ وَعْدًا مَّفْعُولًا ﴿٥﴾

ثُمَّ رَدَدْنَا لَكُمُ الْكُرْةَ عَلَيْهِمْ وَأَمْدَدْنَاكُمْ
بِأَمْوَالٍ وَيَسِينٍ وَجَعَلْنَاكُمْ أَكْثَرًا قَلِيلًا ﴿٦﴾

7. Якщо ви робите добро, то робите для себе, а як чините зло, то також для себе. А коли прийде час останньої обіцянки, то вони знову чинитимуть зло та ввійдуть до Храму, як увійшли туди вперше, й нищитимуть усе, що зможуть.
8. Можливо, змилується над вами Господь ваш. Та якщо ви знову повернетесь до старого, то Ми скараємо вас і зробимо геєну в'язницею для невіруючих.
9. Воістину, цей Коран провадить до того, що найправильніше, і сповіщає віруючих, які роблять добрі справи, про те, що на них чекає велика винагорода!
10. А тим, які не вірують у наступне життя, — їм приготували Ми болісну кару!
11. Людина кличе зло так само, як кличе добро. Воістину, нетерпляча ж людина!
12. Ми зробили ніч і день двома знаменнями: знамення ночі приховане в пітьмі, а знамення дня дарує світло — щоб ви прагнули милості Господа вашого, знали число років і рахували. Кожну річ Ми пояснили як слід!
13. Кожній людині Ми повісили на шию сувій [долі]. У День

إِنْ أَحْسَنْتُمْ أَحْسَنْتُمْ لِأَنْفُسِكُمْ وَإِنْ أَسَأْتُمْ فَلَهَا فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ الْآخِرَةِ لِيَسْتَوْفُوا
وُجُوهَكُمْ وَلِيَدْخُلُوا الْمَسْجِدَ كَمَا دَخَلُوهُ
أَوَّلَ مَرَّةٍ وَلِيُتَبِّرُوا مَا عَلَوْا تَتْبِيرًا ﴿٧﴾

عَسَىٰ رَبُّكُمْ أَنْ يَرْحَمَكُمْ وَإِنْ عُدتُّمْ عَدْنَا وَجَعَلْنَا
جَهَنَّمَ لِلْكَافِرِينَ حَصِيرًا ﴿٨﴾

إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَهْدِي لِلَّتِي هِيَ أَقْوَمُ
وَيُبَشِّرُ الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ
الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ أَجْرًا كَبِيرًا ﴿٩﴾

وَأَنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ آتَيْنَاهُم
عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٠﴾

وَيَدْعُ الْإِنْسَانَ بِالشَّرِّ دُعَاءَهُ بِالْخَيْرِ وَكَانَ
الْإِنْسَانُ عَجُولًا ﴿١١﴾

وَجَعَلْنَا اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ آيَاتٍ فَمَنْ حَوَّنَا آيَةَ
الَّيْلِ وَجَعَلْنَا آيَةَ النَّهَارِ مُبْصِرَةً لِّتَبْتَغُوا
فَضْلًا مِنْ رَبِّكُمْ وَلِتَعْلَمُوا عَدَدَ
الْيَمِينِ وَالْحِسَابِ وَكُلَّ شَيْءٍ فَصَّلْنَا لَهُ
تَفْصِيلًا ﴿١٢﴾

وَكُلَّ إِنْسَانٍ أَلْزَمْنَاهُ طَبْعَهُ فِي عُنُقِهِ وَنُخِّبُجُ

Воскресіння Ми дістанемо його як розгорнуту книгу:

14. «Читай книгу свою! Достатньо сьогодні тобі й твоєї лічби!»
15. Хто йде прямим шляхом, той іде ним сам для себе. І хто зійшов із нього, той зійшов тільки сам проти себе. І ніхто не понесе тягар іншого! Ми ж не карали нікого, не відправивши перед тим посланця.
16. Коли Ми бажали знищити якесь селище, то за волею Нашою багатії його чинили безчестя. Сповнювалося слово Наше, й винищували Ми всіх!
17. Скільки селищ Ми знищили після Нуха! І тільки Господь Твій знає та бачить гріхи рабів Своїх!
18. Хто бажав [благ] нинішнього життя, то дарували Ми йому те, що хотіли, й дарували, кому хотіли. А потім Ми скинули його в пекло, де буде він принижений та розбитий!
19. А хто прагнув життя наступного, докладав до цього належних зусиль і був віруючим, то його зусилля винагородять!
20. Кожного з цих і з інших наділяє Господь твій, і не заборонене те, що дав твій Господь!

لَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ كِتَابًا يَلْقَاهُ مَنشُورًا ﴿١٣﴾

أَقْرَأْ كِتَابَكَ كَفَىٰ بِنَفْسِكَ الْيَوْمَ عَلَيْكَ حَسِيبًا ﴿١٤﴾

مَنْ أَهْتَدَىٰ فَأَنَّمَا يُهْتَدِي لِنَفْسِهِ وَمَنْ ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهَا وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ ﴿١٥﴾
وَمَا كُنَّا مُعَذِّبِينَ حَتَّىٰ بَعَثَ رَسُولًا ﴿١٥﴾

وَإِذَا أَرَدْنَا أَنْ نُهْلِكَ قَوْمًا مَّا مَرَّ فِيهَا فَفَسَقُوا فِيهَا فَحَقَّ عَلَيْهَا الْقَوْلُ فَدَمَّرْنَاهَا تَدْمِيرًا ﴿١٦﴾

وَكَمْ أَهْلَكْنَا مِنَ الْقُرُونِ مِنْ بَعْدِ نُوحٍ وَكَفَىٰ بِرَبِّكَ بِذُنُوبِ عِبَادِهِ خَبِيرًا بَصِيرًا ﴿١٧﴾

مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْعَاجِلَةَ عَجَلْنَا لَهُ فِيهَا مَا نَشَاءُ لِمَنْ نُرِيدُ ثُمَّ جَعَلْنَا لَهُ جَهَنَّمَ يَصَلِّيٰهَا مَذْمُومًا مَدْحُورًا ﴿١٨﴾

وَمَنْ أَرَادَ الْآخِرَةَ وَسَعَىٰ لَهَا سَعْيَهَا وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأُولَٰئِكَ كَانَ سَعْيُهُمْ مَشْكُورًا ﴿١٩﴾

كُلًّا نُمِدُّهُمُؤَلَاءً وَهؤَلَاءُ مِنْ عَطَاءِ رَبِّكَ وَمَا كَانَ عَطَاءُ رَبِّكَ مَحْظُورًا ﴿٢٠﴾

21. Поглянь, як Ми віддали перевагу одним із них перед іншими. А наступне життя вище за ступенем і вище за перевагами!
22. Не поклоняйся крім Аллаха іншому богу, а то залишишся приниженим і безсилим!
23. Наказав вам Господь твій не поклонятися нікому, крім Нього, а також ставитися якнайкраще до батьків. І коли хтось із них — чи вони обоє — досягне старості, то не говори їм: «Фе!», не гримай на них і говори їм тільки гідні слова.
24. Схили перед ними крило смирення з милосердя свого й говори: «Господи мій! Змилуйся над ними, бо вони ростили мене малого».
25. Ваш Господь краще знає те, що у ваших душах, коли робите ви добрі справи. Він прощає тим, хто звертається до Нього в каятті!
26. Віддавай належне родичу, бідняку, подорожньому й не витрачай марно!
27. Воістину, марнотратники — брати шайтанів. А шайтан був невдячний перед Господом своїм!

أَنْظُرَ كَيْفَ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلَى بَعْضٍ
وَلِلْآخِرَةِ أَكْبَرُ دَرَجَاتٍ وَأَكْبَرُ تَفْضِيلًا ﴿١١﴾

لَا تَجْعَلْ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ فَتَقْعَدَ مَذْمُومًا
مَعْدُومًا ﴿١٢﴾

* وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ وَبِالْوَالِدَيْنِ
إِحْسَانًا إِمَّا يَبُلُغَنَّ عِنْدَكَ الْكِبَرَ
أَحَدُهُمَا أَوْ كِلَاهُمَا فَلَا تَقُلْ لَهُمَا آفٍ وَلَا
تَنْهَرُهُمَا وَقُلْ لَهُمَا قَوْلًا كَرِيمًا ﴿١٣﴾

وَخَفِضْ لَهُمَا جَنَاحَ الذُّلِّ مِنَ الرَّحْمَةِ وَقُلْ
رَبِّ ارْحَمْهُمَا كَمَا رَبَّيَانِي صَغِيرًا ﴿١٤﴾

رَبِّكُمْ أَعْلَمُ بِمَا فِي نُفُوسِكُمْ إِنْ تَكُونُوا
صَادِقِينَ فَإِنَّهُ كَانَ لِلْأُولَٰئِكَ
عَفْوًا ﴿١٥﴾

وَأَاتِ ذَا الْقُرْبَىٰ حَقَّهُ وَالْمِسْكِينَ وَابْنَ
السَّبِيلِ وَلَا تَبْذُرْ نَبْذِيرًا ﴿١٦﴾

إِنَّ الْمُبْذِرِينَ كَانُوا إِخْوَانَ الشَّيْطَانِ وَكَانَ
الشَّيْطَانُ لِرَبِّهِ كَفُورًا ﴿١٧﴾

28. Якщо ти відвертаєшся від усіх цих, шукаючи милості Господа свого — на яку сподіваєшся, то говори з ними ласкаво.
29. Не будь скупий, наче твоя рука прикута до шиї, та не витрачай надміру, щоб не лишився ти осудженим та збіднілим!
30. Аллах збільшує наділ, кому побажає, та зменшує, кому побажає. Воістину, Він — Всевидячий і Всезнаючий над рабами Своїми!
31. Не вбивайте своїх дітей, боячись бідності! Ми годуємо як їх, так і вас. Воістину, таке вбивство — великий гріх!
32. І не наближайтеся до перелюбу. Воістину, це — мерзота, шлях ганебний!
33. Не вбивайте душу, вбивство якої заборонив Аллах, якщо тільки не маєте на це права. І якщо хтось убитий несправедливо, то Ми дали його спадкоємцю владу [над убивцею], але нехай не порушує меж у помсті. Воістину, Аллах допомагає йому!
34. Не витрачайте майна сироти, хіба що заради його блага, а чекайте на його повноліття. Виконуйте обіцянки, бо вас запитають про обіцяне!

وَمَا تَعْرَضْنَ عَنْهُمْ أَلَيْعَاءَ رَحْمَةٍ مِنْ رَبِّكَ تَرْجُوهُنَّ أَفَلَا تَمْسُورُنَّ ﴿٢٨﴾

وَلَا تَجْعَلْ يَدَكَ مَغْلُولَةً إِلَىٰ عُنُقِكَ وَلَا تَبْسُطْهَا كُلَّ الْبَسْطِ فَتَقْعُدَ مَلُومًا مَحْسُورًا ﴿٢٩﴾

إِنَّ رَبَّكَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ إِنَّهُ كَانَ بِعِبَادِهِ خَبِيرًا بَصِيرًا ﴿٣٠﴾

وَلَا تَقْتُلُوا أَوْلَادَكُمْ خَشْيَةَ إِمْلَاقٍ نَحْنُ نَرْزُقُهُمْ وَإِيَّاكُمْ إِنْ قَاتَلْتُمُوهُمْ كَانَتْ خِطَابًا كَبِيرًا ﴿٣١﴾

وَلَا تَقْرَبُوا الرِّزْقَ إِنَّهُ كَانَ فَحِشَةً وَسَاءَ سَبِيلًا ﴿٣٢﴾

وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَمَنْ قُتِلَ مَظْلُومًا فَقَدْ جَعَلْنَا لَوْلِيهِ سُلْطَانًا فَلَا يَسْرِفُ فِي الْقَتْلِ إِنَّهُ كَانَ مَنْصُورًا ﴿٣٣﴾

وَلَا تَقْرَبُوا مَالَ الْيَتِيمِ إِلَّا بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ حَتَّىٰ يَبْلُغَ أَشُدَّهُ وَأَوْفُوا بِالْعَهْدِ إِنَّ الْعَهْدَ كَانَ مَسْئُولًا ﴿٣٤﴾

35. Наповнюйте міру, коли відміряєте, і зважуйте на правильній вазі! Це — найкраще й найліпше за наслідками.
36. Не йди за тим, про що не маєш знання, адже слух, зір і серце — усіх їх питають про обіцяне.
37. І не ходи по землі пихато, бо не розколоти тобі землю й не досягнути висоти гір!
38. Це все — зло перед Господом твоїм і відразне воно!
39. Ось те, що відкрив тобі Господь твій із мудрості. Тож не поклоняйся крім Аллаха іншому богу, а то будеш вкинутим у геєну, осудженим і розбитим!
40. Невже ваш Господь виділив вас синами, а собі узяв ангелів доньками? Справді, ви говорите страшне слово!
41. Ми роз'яснили це в Корані, щоб вони замислились. Та це тільки додає їм відрази!
42. Скажи: «Якби крім Нього існували ще й інші боги, як стверджують [невіруючі], то вони неодмінно прагнули б досягнути Володаря трону!»
43. Преславний Він і набагато Вищий від того, що вони кажуть!

وَأَوْفُوا الْكَيْلَ إِذَا كَلْتُمْ وِرثَانًا بِالْقِسْطِ
الْمُسْتَقِيمِ ۚ ذَٰلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا ﴿٣٥﴾

وَلَا تَقْفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ إِنَّ السَّمْعَ وَالْبَصَرَ
وَالْأَفْئِدَةَ كُلٌّ أُولَٰئِكَ كَانَ عَنْهُ مَسْئُولًا ﴿٣٦﴾

وَلَا تَمْشِ فِي الْأَرْضِ مَرَحًا إِنَّكَ لَن تَخْرِقَ
الْأَرْضَ وَلَن تَتَّبِعَ الْجِبَالَ طُولًا ﴿٣٧﴾

كُلُّ ذَٰلِكَ كَانَ سَيِّئُهُ عِندَ رَبِّكَ مَكْرُوهًا ﴿٣٨﴾

ذَٰلِكَ مِمَّا أَوْحَىٰ إِلَيْكَ رَبُّكَ مِنَ الْحِكْمَةِ ۗ وَلَا
تَجْعَلْ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ فَتُلَاقَىٰ فِي جَهَنَّمَ
مَلُومًا مَّدْحُورًا ﴿٣٩﴾

أَفَأَصْفَقَكُمْ رَبُّكُم بِالْبَيْنِ وَاتَّخَذَ مِنَ
الْمَلَائِكَةِ إِنْتَانًا إِنَّكُمْ لَتَقُولُونَ قَوْلًا عَظِيمًا ﴿٤٠﴾

وَلَقَدْ صَرَّفْنَا فِي هَٰذَا الْقُرْآنِ لِيَذَكَّرُوا وَمَا
يَزِيدُهُمْ إِلَّا نُفُورًا ﴿٤١﴾

قُلْ لَوْ كَانَ مَعَهُ آلِهَةٌ كَمَا يَقُولُونَ إِذًا لَآتَبَعُوا إِلَىٰ
ذِي الْعَرْشِ سَبِيلًا ﴿٤٢﴾

سُبْحٰنَهُ وِعَلَىٰ عَمَّا يَقُولُونَ عَلَوًا كَبِيرًا ﴿٤٣﴾

44. Прославляють Його сім небес, земля й ті, хто на них. Немає нічого, що б не прославляло Його хвалою. Та ви не розумієте прославлення їхнього; воістину, Він — Смирений, Прощаючий!
45. Коли ти читаєш Коран, то Ми встановлюємо невидиму завісу між тобою й тими, які не вірують у наступне життя.
46. Ми поклали на серця їхні покрови й позбавили їхні вуха слуху, щоб вони не могли зрозуміти його. І коли ти називаєш Господа свого в Корані Єдиним, то вони відвертаються з нехиттю!
47. Ми краще знаємо, що вони чують, коли слухають тебе, й коли ведуть потаємні бесіди, й коли говорять нечестивці: «Ви йдете лише за зачарованим!»
48. Поглянь, яких тільки притч вони тобі не наводять! Хоча самі вони заблукали й неспроможні віднайти шлях!
49. І ще кажуть: «Невже після того, як станемо кістками й прахом, ми воскреснемо в новому творінні?»
50. Скажи: «Навіть якби ви були камінням чи залізом,

تَسْبِيحُ لَهُ السَّمَوَاتُ السَّبْعُ وَالْأَرْضُ وَمَنْ فِيهِنَّ
وَمَنْ شَيْءٌ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ وَلَكِنْ لَا تَفْقَهُونَ تَسْبِيحَهُمْ إِنَّهُ كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا ﴿٤٤﴾

وَإِذَا قَرَأْتَ الْقُرْآنَ فَاسْمِعْ أَنْ يَسْمِعَكَ رَبُّكَ وَأَنْتَ لَدَيْهِ لَئِنْ لَمْ يَنْصُرْكَ بِشَيْءٍ مِمَّا تَدْعُوهُ لَا تُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ حِجَابًا مَسُورًا ﴿٤٥﴾

وَجَعَلْنَا عَلَى قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَنْ يَفْقَهُوهُ وَفِي
ءَاذَانِهِمْ وَقْرًا وَإِذَا ذُكِرْتُ بِكَ فِي الْقُرْآنِ وَحْدَهُ
وَلَوْ عَلَىٰ آذَانِهِمْ لَفُحِّمُوا ﴿٤٦﴾

تَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَسْتَمِعُونَ بِهِ إِذْ يَسْتَمِعُونَ
إِلَيْكَ وَإِذْ هُمْ ضَاجِرُونَ إِذْ يَقُولُ الظَّالِمُونَ إِن
تَتَّبِعُونَ إِلَّا أَرْجُلًا مَسْحُورًا ﴿٤٧﴾

أَنْظُرْ كَيْفَ ضَرَبُوا لَكَ الْأَمْثَالَ فَضَلُّوا فَلَا
يَسْتَطِيعُونَ سَبِيلًا ﴿٤٨﴾

وَقَالُوا آءِذَا كُنَّا عِظْمًا وَّرُفَاتًا آءِذَا نَا مَبْعُوثُونَ
حَقًّا جَدِيدًا ﴿٤٩﴾

* قُلْ كُنُوزًا حِجَارَةً أَوْ حَدِيدًا ﴿٥٠﴾

51. або [новим] творінням, яке видається серцям вашим таким значним!» А тоді вони запитають: «Хто ж поверне нас до життя?» Скажи: «Той, Хто створив вас уперше». Вони захитають своїми головами й запитають: «І коли це буде?» Тож скажи: «Можливо, вже скоро,
52. в День, коли Він покличе вас, а ви відповідатимете Йому хвалою, і будете думати, що були [в могилах] зовсім недовго».
53. І скажи Моїм рабам, щоб вони розмовляли одне з одним тільки найкращим чином, бо шайтан сіє між ними ворожнечу. Воістину, шайтан для людини — явний ворог!
54. Господь ваш краще знає про вас. Якщо Він захоче, то змилується над вами, а якщо захоче — то скарає. Ми ж не відсилали тебе відповідальним за них.
55. Господь твій краще знає тих, хто на небесах і на землі. Ми справді віддали перевагу одним пророкам над іншими й дарували Давуду Забур.
56. Скажи: «Кличте тих, кого ви вважаєте [за богів] поряд із Ним. Та вони не владні відвернути від вас лихо чи перенести його [на інших]!».

أَوْ خَلَقًا مِّمَّا يَكْفُرُ فِي صُدُورِكُمْ
فَسَيَقُولُونَ مَنْ يُعِيدُنَا قُلِ الَّذِي فَطَرَكُمْ
أَوَّلَ مَرَّةٍ فَسَيَغْضَبُونَ لَكَ رَأْسَهُمْ
وَيَقُولُونَ مَتَى هُوَ قَوْلُ عَسَىٰ أَنْ يَكُونَ قَرِيبًا ﴿٥١﴾

يَوْمَ يَدْعُوكُمْ فَتَسْتَجِيبُونَ بِحَمْدِهِ وَتَظُنُّونَ
إِن لَّيْسَ لَكُمْ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٥٢﴾

وَقُلْ لِعِبَادِي يَقُولُوا الَّتِي هِيَ أَحْسَنُ إِنَّ
الشَّيْطَانَ يَنْزِعُ بَيْنَهُمْ إِن الشَّيْطَانُ كَانَ
لِلْإِنْسَانِ عَدُوًّا مُّبِينًا ﴿٥٣﴾

رَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِكُمْ إِن يَشَاءُ يُرْحَمَكُمُ أَوْ يُنَزِّلْ
يَسَاءَ يُعَذِّبُكُمْ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ
وَكَيْلًا ﴿٥٤﴾

وَرَبُّكَ أَعْلَمُ بِمَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
وَلَقَدْ فَضَّلْنَا بَعْضَ النَّبِيِّينَ عَلَىٰ بَعْضٍ
وَمَا آتَيْنَاكَ دَاوُدَ زَبُورًا ﴿٥٥﴾

قُلِ ادْعُوا الَّذِينَ زَعَمْتُمْ مِن دُونِهِ فَلَا
يَمْلِكُونَ كَشْفَ الضُّرِّ عَنكُمْ وَلَا تَحْوِيلًا ﴿٥٦﴾

57. Ті, кого вони кличуть, самі шукають шляху до Господа свого, змагаючись у наближенні. Вони сподіваються на Його милість і бояться Його кари, бо слід стерегтися кари Господа твого.

58. І немає такого селища, яке не буде знищене Нами перед Днем Воскресіння й не скаране карою важкою. Так записано в Писанні.

59. Ми не відіслали [Пророка] зі знаменням тільки тому, що давні народи не повірили в них. Ми дали самудитам верблюдицю як наочне знамення, та вони вчинили з нею зло. Ми відсилаємо знамення тільки для застереження!

60. Ось Ми сказали тобі: «Воістину, Господь твій охоплює людей [могутністю й знанням]». І Ми зробили видіння, яке бачив ти, а також дерево, прокляте в Корані, випробуванням для людей. Ми застерігаємо їх, але це не додає їм нічого, крім великої непокори!

«Видіння» — нічна подорож до Єрусалиму, «прокляте дерево» — «дерево Заккум» (Коран, 37:62-65), яке росте з середини пекла й буде їжею для грішників.

61. І коли Ми сказали ангелам: «Вклоніться Адаму!», то

أُولَئِكَ الَّذِينَ يَدْعُونَ يَبْتَغُونَ إِلَىٰ رَبِّهِمُ
الْوَسِيلَةَ أَيُّهُمْ أَقْرَبُ وَيَرْجُونَ رَحْمَتَهُ.
وَيَخَافُونَ عَذَابَهُ وَإِنَّ عَذَابَ رَبِّكَ كَانَ
مَحْدُورًا ﴿٥٧﴾

وَإِنَّ مِنْ قَرْيَةٍ إِلَّا نَحْنُ مُهْلِكُوهَا قَبْلَ يَوْمِ
الْقِيَامَةِ وَأَمْعَدُ بُوْهَا عَذَابًا شَدِيدًا كَانَ ذَلِكَ
فِي الْكِتَابِ مَسْطُورًا ﴿٥٨﴾

وَمَا مَعَنَا أَنْ نُرْسِلَ بِالْآيَاتِ إِلَّا أَنْ كَذَّبَ
بِهَا الْآلُونَ وَأَتَيْنَاهُمُودَ النَّاقَةِ مُبْصِرَةً
فَطَلَمُوا بِهَا وَمَا نُرْسِلُ بِالْآيَاتِ إِلَّا تَخْوِيفًا ﴿٥٩﴾

وَأَذَقْنَا لِكُلِّ إِنَّا رَبِّكَ أَحَاطَ بِالنَّاسِ وَمَا جَعَلْنَا
الْإِنشَاءَ يَا لَيْحِ أَرْبَابِكَ إِلَّا فِتْنَةً لِلنَّاسِ
وَالشَّجَرَةَ الْمَلْعُونَةَ فِي الْقُرْآنِ وَنُحُوفُهُمْ
فَمَا يَزِيدُهُمْ إِلَّا طُغْيَانًا كَبِيرًا ﴿٦٠﴾

وَأَذَقْنَا الْمَلَائِكَةَ اسْجُدْ لِآدَمَ

- вклонилися всі, крім Ібліса, який сказав: «Як можу я вклонитися тому, кого Ти створив із глини?»
62. І ще сказав: «Чи Ти бачив того, кому ти віддав перевагу замість мене? Якщо Ти відстрочиш мені до Дня Воскресіння, то я спокушу всіх його нащадків, окрім небагатьох!»
63. Аллах відповів: «Вийди геть! Тим, хто з них піде за тобою, геєна буде відплатою, повною відплатою!»
64. Зваблюй їх своїм голосом та скеруй проти них свою кінноту й піхоту, будь другом їхнім у статках їхніх і дітях, давай їм обіцянки. Але обіцянки шайтана — тільки зваба!
65. Ти не маєш влади над Моїми рабами, і тільки Господь твій — їхній Покровитель!»
66. Господь твій — Той, Хто веде для вас морем судна, щоб шукали ви милості Його. Воістину, Він Милосердний до вас!
67. Якщо вас у морі спіткає лихо, то вас покинуть усі, кого ви кликали, крім Нього. Коли ж Він рятує вас, виводячи на сушу, ви відвертаєтесь! Воістину, людина невдячна!

فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ قَالَ أَأَسْجُدُ لِمَنْ خَلَقْتُ طِينًا ﴿١٦﴾

قَالَ أَرَأَيْتَكَ هَذَا الَّذِي كَرَّمْتَ عَلَيَّ لَئِنْ أَخَّرْتَنِ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ لَأَحْتَنِكَنَّ ذُرِّيَّتَهُ إِلَّا قَلِيلًا ﴿١٧﴾

قَالَ أَذْهَبَ فَمَنْ تَبِعَكَ مِنْهُمْ فَإِنَّ جَهَنَّمَ جَزَاءُ مَنْ تَبِعَكَ وَمَوْجُودًا ﴿١٨﴾

وَأَسْتَفْزِزُ مَنِ اسْتَطَعْتَ مِنْهُمْ بِصَوْتِكَ وَأَجْلِبَ عَلَيْهِمُ بِخَيْلِكَ وَرَجِلِكَ وَشَارِكِهِمْ فِي الْأَمْوَالِ وَالْأَوْلَادِ وَعَدَّهُمْ وَمَا يَعِدُهُمُ الشَّيْطَانُ إِلَّا غُرُورًا ﴿١٩﴾

إِنَّ عِبَادِي لَيْسَ لَكَ عَلَيْهِمْ سُلْطَانٌ وَكَفَىٰ بِرَبِّكَ وَكِيلًا ﴿٢٠﴾

رَبُّكُمْ الَّذِي يُرِيكُمْ أَلْفَاكَ فِي الْبِحَارِ لَتَلْبَثُنَّ مِنْهُ لِيَأْخُذَ بِكُمْ رَحِيمًا ﴿٢١﴾

وَإِذَا مَسَّكُمُ الضُّرُّ فِي الْبَحْرِ ضَلَّ مَنْ تَدْعُونَ إِلَّا إِلَٰهًا فَلَمَّا بَجَّحَكُمْ إِلَى الْبَرِّ أَعْرَضْتُمْ وَكَانَ الْإِنْسَانُ كَفُورًا ﴿٢٢﴾

68. Невже ви безпечені від того, що частина суші провалиться під вами, або що Він наśle на вас кам'яний дощ? І тоді не буде вам покровителя!
69. Чи ви впевнені в тому, що Він не поверне вас у море ще раз, не наśle на вас руйнівний смерч і не втопить вас за невір'я ваше? І тоді не знайдете ви того, хто помстився б Нам!
70. Ми пошанували синів Адама й дозволили їм пересуватися сушею та морем, наділили їх благами й віддали їм велику перевагу перед багатьма іншими творіннями!
71. Одного дня Ми зберемо всіх людей разом із їхніми провідниками. І кому дадуть книгу в праву руку, ті прочитають книгу свою, і не будуть вони анітрохи ображені!
72. Хто сліпий нині, той лишиться сліпим і в наступному житті та заблукає ще більше!
73. Вони мало не відхилили тебе від Нашого одкровення, щоб вигадав ти щось таке про Нас, чого немає в ньому. О, тоді вони справді мали б тебе за друга!
74. І Ми зміцнили тебе, коли ти вже мало не пристав на їхній бік.

أَفَأَمِنْتُمْ أَنْ يُخَسِّفَ بِكُمْ جَانِبَ الْبَرِّ أَوْ يُرْسِلَ عَلَيْكُمْ حَاصِبًا ثُمَّ لَا تَجِدُوا لَكُمْ وَكِيلًا ﴿١٨﴾

أَمْ أَمِنْتُمْ أَنْ يُعِيدَ كُفْرِيهِ تَارَةً أُخْرَى فَيُرْسِلَ عَلَيْكُمْ قَاصِفَاتٍ مِنَ الرِّيحِ فَيَغْرِقَكُمْ بِمَا كَفَرْتُمْ ثُمَّ لَا تَجِدُوا لَكُمْ عَلَيْنَا بِهِ تَبِيعًا ﴿١٩﴾

* وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِي آدَمَ وَحَمَلْنَاهُمْ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ وَرَزَقْنَاهُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَفَضَّلْنَاهُمْ عَلَى كَثِيرٍ مِمَّنْ خَلَقْنَا تَفْضِيلًا ﴿٢٠﴾

يَوْمَ نَدْعُوا كُلَّ أُنثَىٰ بِإِيمَانِهَا فَمَنْ أُوِّيَ كِتَابُهُ وَيَمِينُهُ فَأُولَٰئِكَ يَقْرَءُونَ كِتَابَهُمْ وَلَا يُظْلَمُونَ فَتِيلًا ﴿٢١﴾

وَمَنْ كَانَ فِي هَذِهِ أَعْمَىٰ فَهُوَ فِي الْآخِرَةِ أَعْمَىٰ وَأَضَلُّ سَبِيلًا ﴿٢٢﴾

وَإِنْ كَادُوا لَيَفْتِنُونَكَ عَنِ الَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ لِتَفْتَرِيَ عَلَيْنَا غَيْرَةً وَإِذَا لَا تُحِذُّوكَ وَكَانُوا خَلِيلًا ﴿٢٣﴾

وَلَوْلَا أَنْ تَبَيَّنَّاكَ لَقَدْ كُنْتَ تَرْكَنُ إِلَيْهِمْ شَتَّىٰ قَلِيلًا ﴿٢٤﴾

75. Тоді б дали Ми тобі скуштувати подвійної кари — як у цьому житті, так і після смерті. І не знайшов би ти проти Нас помічника!
76. Вони мало не вигнали тебе з цієї землі, залякуючи. Та після того й вони не лишилися би там надовго.
77. Так само чинили з Нашими посланцями й до тебе. І не знайдеш ти змін у законах Наших!
78. Звершуй молитву від часу полудня до настання темряви й читай ранкову молитву. Воістину, ранкова молитва засвідчена!
79. І не спи частину ночі, звершуючи додаткові молитви. Можливо, Господь твій дарує тобі преславне місце!
80. І скажи: «Господи! Введи мене входом правди й виведи мене виходом правди! Даруй мені від Себе силу в поміч!»
81. І скажи: «Прийшла істина, і зникла неправда, бо, воістину, неправда мусить зникнути!»
82. Ми відкриваємо в Корані те, що є зціленням і милістю для віруючих. А нечестивцям це не додає нічого, крім втрат!

إِذَا لَأَذَقْنَاكَ ضِعْفَ الْحَيَاةِ وَضِعْفَ
الْمَمَاتِ ثُمَّ لَا تَجِدُ لَكَ عَلَيْنَا نَصِيرًا ﴿٧٥﴾

وَإِنْ كَادُوا لَيَسْتَفِزُّوكَ مِنَ الْأَرْضِ
لِيُخْرِجُوكَ مِنْهَا وَإِذَا لَا يَلْبَثُونَ خَلْفَكَ إِلَّا
قَلِيلًا ﴿٧٦﴾

سُنَّةَ مَنْ قَدْ أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ مِنْ رُسُلِنَا
وَلَا تَجِدُ لِسُنَّتِنَا تَحْوِيلًا ﴿٧٧﴾

أَقِمِ الصَّلَاةَ لِذِكْرِ الشَّمْسِ إِلَى عَسْفِ
الَّيْلِ وَقُرْءَانَ الْفَجْرِ إِنَّ قُرْءَانَ
الْفَجْرِ كَاتٍ مَشْهُودًا ﴿٧٨﴾

وَمِنَ اللَّيْلِ فَتَهَجَّدْ بِهِ نَافِلَةً لَكَ عَسَى أَنْ
يَبْعَثَكَ رَبُّكَ مَقَامًا مَحْمُودًا ﴿٧٩﴾

وَقُلْ رَبِّ ادْخُلْنِي مَدْخَلَ صِدْقٍ وَأَخْرِجْنِي
مُخْرَجَ صِدْقٍ وَأَجْعَلْ لِي مِنْ لَدُنْكَ
سُلْطَانًا نَصِيرًا ﴿٨٠﴾

وَقُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَرَهَقَ الْبَاطِلُ إِنَّ الْبَاطِلَ كَانَ
زَهُوقًا ﴿٨١﴾

وَنُزِّلَ مِنَ الْقُرْءَانِ إِنْ مَاهُوَ شِفَاءً وَرَحْمَةً
لِّلْمُؤْمِنِينَ وَلَا يَزِيدُ الظَّالِمِينَ إِلَّا خَسَارًا ﴿٨٢﴾

83. Коли Ми наділяємо людину благами, то вона відвертається й віддаляється в гордині. А коли торкається її лихо, то вона впадає у відчай.

84. Скажи: «Кожен чинить по-своєму, а Господь ваш знає краще тих, хто йде найправильнішим шляхом!»

85. Запитують тебе про дух. Скажи: «Дух [виникає] за наказом Господа мого. Але вам дано дуже мало знання про це!»

86. Якби Ми побажали, то позбавили б тебе того, що відкрили тобі. І тоді ти не знайдеш проти Нас покровителя,

87. якби не милість Господа твого. Воістину, велика Його милість до тебе!

88. Скажи: «Якби люди й джини об'єдналися разом для того, щоб створити щось подібне Корану, то вони не зробили б цього, навіть допомагаючи одне одному!»

89. Ми роз'яснили людям у цьому Корані різні притчі, та більшість людей заперечує все, крім невір'я.

90. Вони говорять: «Ми не повіримо тобі, поки ти не виведеш нам із землі джерело;

وَإِذَا أَنْعَمْنَا عَلَى الْإِنْسَانِ أَعْرَضَ وَنَجَّابِنِيهِ ۖ وَإِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ كَانَ يَئُوسًا ﴿٨٣﴾

قُلْ كُلُّ يَعْمَلْ عَلَىٰ شَاكِلَتِهِ ۖ فَرِيكُمْ أَعْلَمُ بِمَنْ هُوَ أَهْدَىٰ سَبِيلًا ﴿٨٤﴾

وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الرُّوحِ قُلِ الرُّوحُ مِنْ أَمْرِ رَبِّي وَمَا أُوتِيتُمْ مِنَ الْعِلْمِ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٨٥﴾

وَلَيْنِ شِئْنَا لَنَدْهَبَنَّ بِالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ ثُمَّ لَا تَجِدُ لَكَ بِهِ عَلَيْهِنَا حَكِيمًا ﴿٨٦﴾

إِلَّا رَحْمَةً مِن رَّبِّكَ ۖ إِنَّ فَضْلَهُ كَانَ عَلَيْكَ كَبِيرًا ﴿٨٧﴾

قُلْ لَئِنِ اجْتَمَعَتِ الْإِنْسُ وَالْجِنُّ عَلَىٰ أَنْ يَأْتُوا بِمِثْلِ هَذَا الْقُرْآنِ لَا يَأْتُونَ بِمِثْلِهِ ۚ وَلَوْ كَانَ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ ظَهِيرًا ﴿٨٨﴾

وَلَقَدْ صَرَّفْنَا لِلنَّاسِ فِي هَذَا الْقُرْآنِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ فَأَبَىٰ أَكْثَرُ النَّاسِ إِلَّا كَيْفُورًا ﴿٨٩﴾

وَقَالُوا لَنْ نُؤْمِنَ لَكَ حَتَّىٰ تَنْجُرَ لَنَا مِنَ الْأَرْضِ يَنْبُوعًا ﴿٩٠﴾

91. чи поки не буде в тебе саду з пальмами й виноградом, де ти проведеш канали;
92. чи поки не скинеш небо на нас шматками, як ти це обіцяєш; чи не прийдеш до нас із Аллахом та ангелами;
93. чи поки не буде в тебе будинку з коштовностей, чи поки не піднімешся ти на небо. Але ми ніколи не повіримо, що ти піднявся туди, якщо ти не зійдеш із Писанням, яке ми читатимемо!» Скажи: «Пречистий Господь мій! А я тільки людина, посланець!»
94. Після того, як прийшов до них прямий шлях, людям завадило увірувати тільки те, що вони сказали: «Невже Аллах посланцем відправив людину?»
95. Скажи: «Якби по землі спокійно ходили ангели, то Ми б зіслали вам ангела посланцем із неба!»
96. Скажи: «Достатньо Аллаха як Свідка між мною та вами. Воістину, Він над рабами Своїми Всечуючий, Всезнаючий!»
97. Той, кого Аллах повів прямим шляхом, іде прямим шляхом. А для того, кого Він збив зі шляху, не знайдеш ти захисника, крім

أَوْ تَكُونَ لَكَ جَنَّةٌ مِّنْ نَّجِيلٍ وَعَنْبٍ
فَتَجِرَ الْأَنْهَارَ خِلَالَهَا تَفْجِيرًا ﴿١١﴾

أَوْ تَشَقِطَ السَّمَاءَ كَمَا زَعَمَتَ عَلَيْنَا كَسَفًا
أَوْ تَأْتِي بِاللَّهِ وَالْمَلَائِكَةِ قَيْلًا ﴿١٢﴾

أَوْ يَكُونَ لَكَ بَيْتٌ مِّنْ زُخْرٍ فِي أَوْتَرَةٍ فِي
السَّمَاءِ وَلَنْ نُؤْمِنَ لِرُفَيْكَ حَتَّى تُنْزِلَ عَلَيْنَا
كِتَابًا نَّقْرُؤُهُ. قُلْ سُبْحَانَ رَبِّي هَلْ
كُنْتُ إِلَّا بَشَرًا رَسُولًا ﴿١٣﴾

وَمَا مَنَعَ النَّاسَ أَنْ يُؤْمِنُوا إِذْ جَاءَهُمُ الْهُدَىٰ
إِلَّا أَنْ قَالُوا آعَثَ اللَّهُ بَشَرًا رَسُولًا ﴿١٤﴾

قُلْ لَوْ كَانَ فِي الْأَرْضِ مَلَائِكَةٌ يُشْهَوْنَ
مُطْمَئِنِّينَ لَنَزَلْنَا عَلَيْهِمُ مِنَ السَّمَاءِ مَلَكًا
رَّسُولًا ﴿١٥﴾

قُلْ كَفَىٰ بِاللَّهِ شَهِيدًا بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ إِنَّهُ
كَانَ بِعِبَادِهِ خَبِيرًا بَصِيرًا ﴿١٦﴾

وَمَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِ وَمَنْ يُضِلِلْ فَلَنْ
يَجِدَ لَهُمُ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِهِ وَيَحْشُرُهُمْ يَوْمَ
الْقِيَامَةِ عَلَىٰ وُجُوهِهِمْ عُمَمًا وَّبُكْمًا وَّضُمًّا

Нього. Ми зберемо їх у День Воскресіння долілиць — сліпих, німих і глухих. Їхнім притулком буде геєна! Щойно вона згасає, Ми додаємо вогню!

98. Така відплата їм за те, що не вірили вони в знамення Наші. Вони кажуть: «Невже після того, як станемо зотлілими кістками, ми воскреснемо в новому творінні?»
99. Хіба вони не бачать, що Аллах, Який створив небеса й землю, здатний створити подібне до них? Він установив для них строк, у якому немає сумніву, але нечестивці заперечують усе, крім невір'я.
100. Скажи: «Якби ви володіли скарбами милості Господа мого, то все одно трималися б за них зі страху збідніти, бо людина скупа!»
101. Справді, Ми дарували Мусі дев'ять ясних знамень. Запитай у синів Ісраїла, як він прийшов до них, а Фіраун сказав йому: «Воістину, я думаю, Мусо, що тебе зачарували!»
102. Той відповів: «Справді, ти вже знаєш, що ці знамення — ясні докази — зіслав саме Господь небес і землі. Воістину, я думаю, Фірауне, що ти загинеш!»

مَّا وَلَّهُمْ جَهَنَّمَ كَمَا حَبَّ زِدْنَاهُمْ
سَعِيرًا ﴿١٧﴾

ذَلِكَ جَزَاءُ هُم بَأَنَّهُمْ كَفَرُوا بِعَايَتِنَا وَقَالُوا
أءِذَا كُنَّا عِظْمًا وَّرُفَاتًا أءِنَّا لَمَبْعُوثُونَ
خَلْقًا جَدِيدًا ﴿١٨﴾

﴿١٩﴾ أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّ اللَّهَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضَ قَادِرٌ عَلَىٰ أَنْ يَخْلُقَ مِثْلَهُمْ
وَجَعَلَ لَهُمْ أَجَلَ لَا رَيْبَ فِيهِ فَإِنِّي الظَّالِمُونَ
إِلَّا كُفُورًا ﴿٢٠﴾

قُلْ لَو أَنَّهُ تَمْلِكُونَ خَزَائِنَ رَحْمَةِ رَبِّي إِذًا
لَأَمْسَكْتُمْ خَشْيَةَ الْإِنْفَاقِ وَكَانَ الْإِنْسَانُ
قَتُورًا ﴿٢١﴾

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَىٰ تِسْعَ آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ فَسْتَلَّ
بَنِي إِسْرَائِيلَ إِذْ جَاءَهُمْ فَقَالَ لَهُ فِرْعَوْنُ
إِنِّي لَأَظُنُّكَ يَمُوسَىٰ مَسْحُورًا ﴿٢٢﴾

قَالَ لَقَدْ عَلِمْتَ مَا أَنزَلَ هَٰؤُلَاءِ إِلَّا رَبِّي
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ بِصَافِرٍ وَّابِي لَأَظُنُّكَ
يَفِرْعَوْنُ مُشَبَّهًا ﴿٢٣﴾

103. Тоді він захотів вигнати їх із землі своєї, але Ми втопили його й тих, хто був із ним — усіх!
104. Після цього Ми сказали синам Ізраїла: «Заселяйте цю землю! А коли прийде остання обіцянка, то Ми зберемо всіх вас».
105. Ми зіслали [Коран] з істиною, і зійшов він із істиною. Ми відсилали тебе тільки вісником і застерігачем!
106. І Ми розділили Коран, щоб ти читав його людям поволі, й зіслали його як одкровення!
107. Скажи: «Віруєте ви в нього, чи не віруєте, байдуже — ті, кому було дано знання перед цим, падають ниць, торкаючись обличчям до землі, коли їм його читають!»
108. Вони кажуть: «Преславний Господь наш, і обіцянку Господа нашого неодмінно буде виконано!»
109. Вони вклоняються до землі, плачуть, і це додає їм смирення.
110. Скажи: «Чи закликаєте ви Аллаха, чи закликаєте ви Милостивого — як би не закликали ви Його, Йому належать прекрасні імена». І

فَأَرَادَ أَنْ يَنْتَفِيزَهُمْ مِنَ الْأَرْضِ
فَأَعْرَفْنَاهُ وَمَنْ مَعَهُ رَجْمِيْعًا ﴿١٣﴾

وَقُلْنَا مِنْ بَعْدِهِ لِبَنِي إِسْرَائِيلَ يَلْأَسْكُنُوا الْأَرْضَ
فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ الْآخِرَةِ جِئْنَا بِكُمْ لَغِيْمًا ﴿١٤﴾

وَبِالْحَقِّ أَنْزَلْنَاهُ وَبِالْحَقِّ نَزَّلُ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا
مُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ﴿١٥﴾

وَقُرْءَانًا فَرَقْنَاهُ لِتَقْرَأَهُ عَلَى النَّاسِ عَلَى مُكَبِّ
وَنَزَّلْنَاهُ تَنْزِيلًا ﴿١٦﴾

قُلْ ءَامِنُوا بِهِ ءَوْ لَا تُؤْمِنُوْا إِنَّ الَّذِيْنَ أُوْتُوْا الْعِلْمَ مِنْ
قَبْلِهِ إِذَا بُشِّرَ عَلَيْهِمْ يُخْرُوْنَ لِلَّذِيْنَ قَانَ سَجْدًا ﴿١٧﴾

وَيَقُوْلُوْنَ سُبْحٰنَ رَبِّنَا إِن كٰن وَعْدَ رَبِّنَا
لَمَفْعُوْلًا ﴿١٨﴾

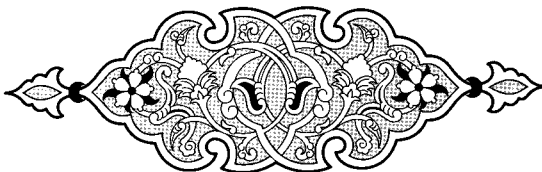
وَيُخْرُوْنَ لِلَّذِيْنَ قَانَ يَكُوْنُ وَيَزِيْدُهُمْ
خُشُوْعًا ﴿١٩﴾

قُلْ اذْعُوْا لِلّٰهِ اَوْ اذْعُوْا الرَّحْمٰنِ اِيَّامًا تَدْعُوْا
فَلَهُ الْاَسْمَاءُ الْحُسْنٰى وَلَا تَجْهَرُ بِصَلٰتِكَ
وَلَا تَخَافُ بِهَا وَابْتَغِ بَيْنَ ذٰلِكَ سَبِيْلًا ﴿٢٠﴾

не підвищуй голосу в молитві своїй і не говори пошепки, а вибери середнє між цим.

11. Скажи: «Хвала Аллаху, Який не мав дитини, і Якому немає рівного у владі, і не потрібен Йому захисник від приниження». І звеличуй Його звеличенням!

وَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُنْ لَهُ
شَرِيكٌ فِي الْمَلِكِ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ وِلايٌ مِنْ الدُّلِّ وَكَرَّمَهُ
تَكْوِيْنًا ﴿١٧﴾

Сура 18. Аль-Кагф («Печера»)

*Im'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَنْزَلَ عَلَى عَبْدِهِ الْكِتَابَ
وَلَمْ يُجْعَلْ لَهُ عِوَجًا ۝

1. Хвала Аллаху, Який зіслав рабу
Своєму Писання й не допустив
у ньому жодних суперечностей,

فِيمَا يُنذِرُ بِأَسَاسٍ دِيَارًا مِّنْ لَّدُنْهُ
وَيُبَشِّرُ الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ

2. але зробив правильним, щоб
застерегти ним від Своєї
жорстокої карі й сповістити
добру звістку віруючим,
які роблять добрі справи.
Воістину, для них — найкраща
винагорода,

الصَّالِحِينَ أَنْ لَهُمْ أَجْرًا حَسَنًا ۝

3. яку вони матимуть вічно!

مَكِينٍ فِيهِ أَبَدًا ۝

4. І щоб застерегти тих, які
кажуть: «Милостивий узяв Собі
сина!»

وَيُنذِرَ الَّذِينَ قَالُوا اتَّخَذَ اللَّهُ وَلَدًا ۝

5. Ні в них самих, ні в батьків
їхніх немає знання про це.
Великий гріх — слово, що
виходить із вуст їхніх! Воістину,
вони кажуть неправду.

مَا لَهُمْ بِهِ مِنْ عِلْمٍ وَلَا لِآبَائِهِمْ كَبُرَتْ
كَيْمَةً تَخْرُجُ مِنْ أَفْوَاهِهِمْ إِنْ يَقُولُونَ إِلَّا
كَذِبًا ۝

6. Можливо, ти побиваєшся через
те, що вони не вірують у цю
розповідь?

فَلَعَلَّكَ بَلِغٌ لِّنَفْسِكَ عَلَىٰ آثَرِهِمْ إِنْ لَّمْ
يُؤْمِنُوا بِهَذَا الْحَدِيثِ أَسَفًا ۝

7. Воістину, Ми зробили
прикрасою все, що на землі,
щоб перевірити людей: чиї
вчинки кращі?

إِنَّا جَعَلْنَا مَا عَلَى الْأَرْضِ زِينَةً لَّهَا
لِيَبْلُوَهُمْ أَيُّهُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا ۝

8. Воістину, Ми перетворимо це
все на безплідну рівнину!

وَأِنَّا لَجَاعِلُونَ مَا عَلَيْهَا صَعِيدًا جُرُزًا ۝

9. Чи ти думаєш, що люди печери та ар-Ракіма були найдивовижніші серед Наших знамень?

Як відзначають тлумачі, під «ар-Ракім» мається на увазі скрижаль із іменами юнаків.

10. Коли юнаки сховалися в печері й сказали: «Господи наш! Даруй нам милість від Себе й веди нас правильним шляхом у нашої справі!»

11. Ми запечатали в печері вуха їхні на численні роки!

«Запечатати вуха» — цей вислів в арабській мові має значення «приспати», «змусити когось спати».

12. А потім Ми розбудили їх, щоб дізнатися, яка з двох груп найточніше вирахує, скільки вони перебували там!

13. Ми розповімо тобі їхню правдиву історію. Це були юнаки, які увірували в Господа свого, і Ми зміцнили їх на прямому шляху!

14. Ми зміцнили їхні серця, коли вони встали й сказали: «Господь наш — Господь небес і землі, і ми ніколи не будемо звертатися до жодного бога, крім Нього, бо це було б щось неправильне!

أَمْ حَسِبْتَ أَنَّ أَصْحَابَ الْكَهْفِ وَالرَّقِيمِ
كَانُوا مِنَّا عَجَبًا ﴿٩﴾

إِذْ أَوْى الْقَوْمُ إِلَى الْكَهْفِ فَقَالُوا رَبَّنَا
ءَاتِنَا مِن لَّدُنكَ رَحْمَةً وَهَيِّئْ لَنَا مِنْ
أَمْرِنَا رَشَدًا ﴿١٠﴾

فَضَرَبْنَا عَلَى آذَانِهِمْ فِي الْكَهْفِ
سِنِينَ عَدَدًا ﴿١١﴾

ثُمَّ بَعَثْنَا لَهُمْ لَتَعْلَمَنَّ أَيُّ الْجَرْيَيْنِ أَحْسَنَ لِمَا
كُتِبُوا عَلَيْهِمْ ﴿١٢﴾

لَمَّا نَحْنُ نَحْنُ نَفْضُ عَلَيْكَ نَبَاهُ بِالْحَقِّ إِنَّهُمْ فِتْيَةٌ
ءَامَنُوا بِرَبِّهِمْ وَزِدْنَاهُمْ هُدًى ﴿١٣﴾

وَرَبَطْنَا عَلَى قُلُوبِهِمْ إِذْ قَامُوا فَقَالُوا رَبُّنَا
رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ لَن نَدْعُو مِنْ
دُونِهِ إِلَهًا لَقَدْ قُلْنَا إِذْ شَطَطًا ﴿١٤﴾

15. Деякі люди з нашого народу взяли собі інших богів крім Нього. Чого ж не наведуть вони ясного доказу про це? Хто ж більший нечестивець, ніж той, хто вигадує про Аллаха всіляку неправду?

هَؤُلَاءِ قَوْمًا اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ ءَالِهَةً لَّوَلَا يَأْتُونَ عَلَيْهِمْ بِسُطُنٍ بَيْنَ يَدَيْهِمْ فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا ﴿١٥﴾

16. Якщо ви полишили їх і те, чому вони поклоняються замість Аллаха, то сховайтеся в печері. Господь ваш прихилить на вас милість Свою й полегшить справу вашу!

وَإِذْ أَعْرَضْنَا عَنْهُمْ وَمَا يَعْبُدُونَ إِلَّا اللَّهَ فَأَوْرَأْنَا إِلَى الْكَهْفِ فَنَبِّئْهُمْ كَيْفَ رَبَّكُمُ الرَّحْمَنُ وَرَحْمَتِهِ وَوَيْهَيْ لَكُمْ مِنْ أَمْرِكُمْ مَرْفَقًا ﴿١٦﴾

17. Ти побачив би, що ранкове сонце відхиляється від їхньої печери вправо, а наприкінці дня відвертається вліво. А вони були всередині. Це — одне зі знамень Аллаха, і кого Аллах веде прямим шляхом, той іде прямим шляхом, а кого зіб'є зі шляху, тому немає ні захисника, ні провідника.

* وَتَرَى الشَّمْسَ إِذَا طَلَعَتْ تَزَّوَّرَ عَنْ كَهْفِهِمْ ذَاتَ الْبَيْتِ وَإِذَا غَرَبَتْ تَقَرَّبُ إِلَيْهِمْ ذَاتَ الشِّمَالِ وَهُمْ فِي فَجْوَةٍ مِنْهُ ذَلِكَ مِنْ آيَاتِ اللَّهِ مَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِ وَمَنْ يُضِلِلْ فَلَنْ تَجِدَ لَهُ وَلِيًّا مُرْسِدًا ﴿١٧﴾

18. Ти б вирішив, що вони не сплять, хоч вони спали. Ми перевертали їх то на правий бік, то на лівий. І пес їхній, випроставши лапи, лежав перед входом. Якби ти знайшов їх там, то вжахнувся б і втік.

وَتَحْسَبُهُمْ آتِقَاطًا وَهُمْ رُقُودٌ وَنُقَلِّبُهُمْ ذَاتَ الْبَيْتِ وَذَاتَ الشِّمَالِ وَكَلْبُهُمْ بَسِطٌ ذِرَاعَيْهِ بِالْوَصِيدِ لَوِ اطَّلَعْتَ عَلَيْهِمْ لَوَلَّيْتَ مِنْهُمْ فِرَارًا وَلَمُلَمِيتَ مِنْهُمْ رُعْبًا ﴿١٨﴾

19. Так Ми розбудили їх, щоб вони розпитали одне одного. Один із них запитав: «Скільки часу ви були тут?» Ті відповіли:

وَكَذَلِكَ بَعَثْنَا لَهُمْ لَيْسَاءَ لَوْ لَبِثْتُمْ إِلَّا بِسَاعَةٍ قَالَ قَائِلٌ مِنْهُمْ كَمْ لَبِثْتُمْ قَالُوا لَبِثْنَا يَوْمًا أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ قَالُوا رَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِمَا

«День або частину дня». А інші мовили: «Господь ваш краще знає, скільки ви були тут! Тож відішліть когось із вас до міста зі сріблом вашим. Нехай він подивиться, яка їжа там найкраща й принесе вам поїсти. Та нехай буде обережний, щоб ніхто не здогадався про вас!

20. Якщо вони знайдуть вас, то каменують або повернуть до своєї релігії, і ви ніколи не досягнете успіху».
21. Так Ми розповіли це людям, щоб вони знали, що обіцянка Аллаха правдива й немає сумніву в настанні Часу. Люди почали сперечатися про [юнаків] і сказали: «Збудуйте над ними споруду! Їхньому Господу краще знати про них!» Але ті, чия думка переважила, відповіли: «Справді, ми збудуємо над ними храм!»
22. Дехто каже: «Їх було троє, а четвертий був пес». Інші кажуть: «П'ятеро, а шостий — пес», — вони намагаються відгадати потаємне. Ще кажуть: «Семеро, а пес їхній — восьмий». Скажи: «Господь мій краще знає, скільки їх було. І це відомо лише небагатьом». Сперечайся з ними тільки привселюдно й не питай про [юнаків] нікого!

لَيْسَتْ فَابَعَثُوا أَحَدَكُمْ بِوَرِقِكُمْ هَذِهِ
إِلَى الْمَدِينَةِ فَلْيَنْظُرْ أَيُّهَا أَزْكَى طَعَامًا
فَلْيَأْتِكُمْ بِرِزْقٍ مِنْهُ وَلْيَتِئَاطَفْ وَلَا
يُشْعِرَنَّ بِكُمْ أَحَدًا ﴿١٧﴾

إِنَّهُمْ إِنْ يَظْهَرُوا عَلَيْكُمْ يَرْجُمُوكُمْ
أَوْ يَحُودُوا فِي مِلَّتِهِمْ وَلَنْ
تُفْلِحُوا إِذَا أَبَدًا ﴿١٨﴾

وَكَذَلِكَ أَخْرَجْنَا عَلَيْهِمْ لِيَعْلَمُوا أَنْ
وَعَدَ اللَّهُ حَقًّا وَأَنَّ السَّاعَةَ لَا رَيْبَ فِيهَا إِذْ
يَتَنَزَّلُونَ مِنْهُمُ آمُرَهُمْ فَقَالُوا ابْنُوا
عَلَيْهِمْ بُيُوتًا يُرْتَمَى عَلِمُ بِهِمْ قَالَ الَّذِينَ
عَلَبُوا عَلَى أَمْرِهِمْ لَنَتَّخِذَنَّ عَلَيْهِمْ
مَسْجِدًا ﴿١٩﴾

سَيَقُولُونَ ثَلَاثَةٌ رَأَيْتُمْ كَلْبَهُمْ
وَيَقُولُونَ خَمْسَةٌ سَاءَ سُرْمَتُهُمْ
رَجْمًا بِالْغَيْبِ وَيَقُولُونَ سَبْعَةٌ وَنَامَتْهُمْ
كَلْبُهُمْ قُل رَّبِّي أَعْلَمُ بِعَدَّتِهِمْ مَا بَعْدَ ذَلِكَ
إِلَّا قَلِيلٌ فَلَا تُمَارِ فِيهِمْ إِلَّا مِرًّا ظَهَرَ وَلَا
تَسْتَفْتِ فِيهِمْ مِنْهُمْ أَحَدًا ﴿٢٠﴾

23. І ніколи не говори: «Я зроблю це завтра»,
24. [не додавши]: «Якщо побажає Аллах!» А якщо забув, то згадай Господа твого й кажи: «Можливо, Господь іще більше наблизить мене до прямого шляху».
25. Тож вони перебували в печері триста років і ще дев'ять.
26. Скажи: «Аллах краще знає, скільки вони там були!» Йому належить потаємне небес і землі. Як прекрасно Він бачить їх і чує! Немає Захисника, крім Нього, й немає Йому рівного у владарюванні!
27. І читай те, що зіслано Тобі з Писання Господа твого. Немає змін у словах Його, і ти не знайдеш притулку в когось іншого.
28. Терпи разом із тими, які кличуть Господа свого зранку та ввечері, прагнучи до лику Його. Не відвертай очей своїх від них, бажаючи прикрас земного життя. Та не корися тим, чії серця Ми зробили неуважними до згадки про Нас, тим, хто йде за своїми пристрастями. Марні вчинки їхні!

وَلَا تَقُولْ لِمَا آتَىٰٓ إِيَّاهُ فَاقْبَلْ ۚ ذَٰلِكَ عَدَا ۝٣٣

إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ ۗ وَادْكُرْ رَبَّكَ إِذَا
نَسِيتَ ۗ وَقُلْ عَسَىٰ أَنْ يَهْدِيَنِّي رَبِّي لِأَقْرَبَ مِنْ
هَٰذَا رَشْدًا ۝٣٤

وَلِيسُوا فِي كَهْفِهِمْ ثَلَاثَ مِائَةٍ سِنِينَ
وَأَزَادُوا تِسْعًا ۝٣٥

قُلِ اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا لِيَسْأَلُوهُ عَتِيبَ السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ أَبْصِرُ بِهِ وَأَسْمَعُ مَا لَمْ يَمُنْ بِ
دُونِهِ ۗ مِنْ وَلِيِّ وَلَا يَشْرِكُ فِي حُكْمِهِ
أَحَدًا ۝٣٦

وَأَنْزَلْنَا مَا أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ مِنْ كِتَابٍ رَبِّكَ
لَا مُبَدِّلَ لِكَلِمَاتِهِ ۗ وَلَنْ نَجِدَ مِنْ دُونِهِ
مُلْتَحَدًا ۝٣٧

وَأَصْبِرْ نَفْسَكَ مَعَ الَّذِينَ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ
بِالْعَدْوَىٰ وَالْعَيْشِيِّ يُرِيدُونَ وَجْهَهُ ۗ وَلَا تَعْدُ
عَيْنَاكَ عَنْهُمْ تُرِيدَ زِينَةَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا
وَلَا تُطِعْ مَنْ أَغْفَلْنَا قَلْبَهُ عَنْ ذِكْرِنَا وَاتَّبَعَ
هَوَاهُ ۗ وَكَانَ أَمْرُهُ فُرُطًا ۝٣٨

29. Скажи: «Істина — від Господа вашого! Хто хоче, нехай вірує, а хто не хоче, нехай не вірує». Воістину, Ми приготували для нечестивців вогонь, який накриє їх, наче намет. А коли вони проситимуть допомоги, то допоможуть їм водою, схожою на розтоплений метал, який лишає опіки на обличчях. Гидкий цей напій, і погана така обитель!

30. А щодо тих, які увірували й робили добро, то Ми не залишимо без винагороди праведні вчинки.

31. На них чекають сади Едену, де течуть ріки. Їхніми прикрасами будуть браслети із золота, вони вберуться в зелені шати з атласу й парчі й лежатимуть тут на ложах! Яка прекрасна ця винагорода, яка чудова ця обитель!

32. Наведи їм притчу про двох чоловіків. Ми дарували одному з них два виноградники, оточили їх пальмами й зростили між ними ниву.

33. В обох садах визрівали плоди й ніщо з них не марнувалося. Ми зробили між ними струмок.

34. Один чоловік мав [багато] плодів, і, розмовляючи зі

وَقُلِ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَهَنْ سَاءَ فَلْيُؤْمِنْ وَمَنْ
سَاءَ فَلْيُكْفُرْ إِنَّا أَعْتَدْنَا لِلظَّالِمِينَ نَارًا
أَحَاطَ بِهَا سُرَادِقُهَا وَإِنْ يَسْتَغِيثُوا يُغَاثُوا
بِمَاءٍ كَالْمُهْلِ يَشْوِي الْوُجُوهَ بِئْسَ
الشَّرَابُ وَسَاءَتْ مُرْتَفَقًا ﴿٢٩﴾

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
إِنَّا لَا نُضِيعُ أَجْرَ مَنْ أَحْسَنَ عَمَلًا ﴿٣٠﴾

أُولَئِكَ لَهُمْ جَنَّاتُ عَدْنٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا
الْأَنْهَارُ يُحْمَلُونَ فِيهَا مِنْ أَسَاوِرَ مِنْ ذَهَبٍ
وَيَلْبَسُونَ ثِيَابًا خُضْرًا مِنْ سُنْدُسٍ وَإِسْتَبْرَقٍ
مُتَّكِئِينَ فِيهَا عَلَى الْأَرَائِكِ نِعْمَ الثَّوَابُ
وَحَسَنَتْ مُرْتَفَقًا ﴿٣١﴾

* وَأَضْرِبْ لَهُمْ مَثَلًا رَجُلَيْنِ جَعَلْنَا لِأَحَدِهِمَا
جَنَّتَيْنِ مِنْ أَعْنَبٍ وَحَفَفْنَاهُمَا بِنَخْلٍ وَجَعَلْنَا
بَيْنَهُمَا زُرْعًا ﴿٣٢﴾

كِلْتَا الْجَنَّتَيْنِ آتَتْهُمَا أَكْمَالُهُمَا وَلَهُ تَطْلِعُ مِنْهُ شَيْبًا
وَجَعَلْنَا خِلَالَهُمَا نَهْرًا ﴿٣٣﴾

وَكَانَ لَهُ ثَمَرٌ فَقَالَ لِصَاحِبِهِ وَهُوَ يُحَاوِرُهُ:

своїм приятелем, сказав йому:
«Статок мій більший за твій, і я
маю більше нащадків!»

أَنَا أَكْثَرُ مِنْكَ مَالًا وَأَعَزُّ نَفَرًا ﴿٣٦﴾

35. І він увійшов до свого саду,
згрішивши проти самого себе та
сказав: «Я не думаю, що цей сад
колись зникне.

وَدَخَلَ جَنَّتَهُ، وَهُوَ ظَالِمٌ لِنَفْسِهِ، قَالَ مَا أَظُنُّ
أَنْ تَبِيدَ هَذِهِ أَبَدًا ﴿٣٥﴾

36. І я не думаю, що прийде Час. Та
якщо повернуть мене до Господа
мого, то я справді віднайду там
щось краще, ніж це!»

وَمَا أَظُنُّ السَّاعَةَ قَائِمَةً وَلَئِنْ رُودْتُ إِلَىٰ
رَبِّي لِأَجِدَنَّ خَيْرًا مِنْهَا مُنْقَلَبًا ﴿٣٦﴾

37. Розмовляючи з ним, його
товариш сказав: «Невже ти не
віруєш у Того, Хто створив тебе
з праху, потім — із краплі, а
потім зробив тебе чоловіком?

قَالَ لَهُ، صَاحِبُهُ، وَهُوَ مُجَاوِرُهُ، أَكَفَرْتَ
بِالَّذِي خَلَقَكَ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُطْفَةٍ ثُمَّ
سَوَّاكَ رَجُلًا ﴿٣٧﴾

38. Для мене Аллах — Господь мій,
і я не додаю Йому рівних!

لَكِنَّا هُوَ اللَّهُ رَبِّي وَلَا أُشْرِكُ بِرَبِّي أَحَدًا ﴿٣٨﴾

39. Чому ти, ввійшовши до свого
саду, не сказав: «Так побажав
Аллах! Немає сили, крім як
в Аллаху»? Ти думаєш, що
я бідніший за тебе статком і
нащадками,

وَلَوْلَا إِذْ دَخَلْتَ جَنَّتَكَ قُلْتَ مَا شَاءَ اللَّهُ لَا قُوَّةَ
إِلَّا بِاللَّهِ إِنْ تَرَىٰ أَنَا أَقْلَ مِنْكَ مَالًا وَوَلَدًا ﴿٣٩﴾

40. а, можливо, Господь мій дасть
мені щось краще за твій сад, а
на нього нашле кару з неба, й
він обернеться на пустелю!

فَعَسَىٰ رَبِّي أَنْ يُؤْتِيَنِي خَيْرًا مِنْ جَنَّتِكَ وَيُرْسِلَ
عَلَيْهَا حُسْبَانًا مِنَ السَّمَاءِ فَتُصْبِحُ صَعِيدًا
رَافِقًا ﴿٤٠﴾

41. Або ж води його підуть під
землю, а ти не зможеш віднайти
їх!»

أَوْ يُصْبِحُ مَاوًا غَوْرًا فَلَنْ تَسْتَطِيعَ لَهُ
طَلْبًا ﴿٤١﴾

42. І згинули плоди його, тож почав
ламати він руки собі, шкодуючи

وَأُحِيطَ بِشَمْرِهِ، فَاصْبَحَ يَقْلِبُ كَفَيْهِ

про витрачене на сад, підпори якого завалилися. І вигукнув він: «Якби я не додавав Господу рівних!»

43. І не було нікого, хто допоміг би йому замість Аллаха, і сам собі він теж не допоміг.
44. Допомога тут можлива тільки від істинного Бога. У Нього — найкраща винагорода й найкращий вихід!
45. І наведи їм притчу про земне життя. Воно подібне до води, яку Ми проливаємо з неба. Земні рослини поглинають її, а потім висихають, і розвіє їх вітер. Так, Аллах спроможний на кожную річ!
46. Багатство й сини — прикраси земного життя. Але незникненні добрі вчинки отримують кращу винагороду в Господа твого, і краще сподіватися саме на них.
47. Того Дня Ми змусимо гори рухатися й ти побачиш землю пустою. Ми зберемо всіх, і ніхто від Нас не сховається!
48. Вони стануть лавами перед Господом твоїм: «Справді, ви прийшли до Нас такими, якими Ми створили вас уперше. Але ж ви й не думали, що обіцянку буде виконано!»

عَلَىٰ مَا أَنْفَقَ فِيهَا وَهِيَ حَاوِيَةٌ عَلَىٰ عُرُوشِهَا
وَيَقُولُ يَا لَيْتَنِي لَمْ أُشْرِكْ بِرَبِّي أَحَدًا ﴿٤٣﴾

وَلَوْ تَكَوَّنُ لَهُ وِفَّةٌ يُّنَصِّرُهُ مِنَ دُونِ اللَّهِ وَمَا
كَانَ مُنْتَصِرًا ﴿٤٤﴾

هَذَاكَ الْأُولَىٰ لِلَّهِ الْحَقُّ هُوَ خَيْرٌ نَّوَابِغًا وَخَيْرٌ
عُقْبًا ﴿٤٥﴾

وَأَضْرِبْ لَهُمْ مَثَلِ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا كَمَاءٍ
أَنْزَلْنَاهُ مِنَ السَّمَاءِ فَاخْتَلَطَ بِهِ نَبَاتُ الْأَرْضِ
فَأَصْبَحَ هَشِيمًا تَذْرُوهُ الرِّيحُ وَكَانَ اللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ
شَيْءٍ مُّقْتَدِرًا ﴿٤٦﴾

الْأَمْوَالُ وَالْبَنُونَ زِينَةُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا
وَالْبَاقِيَاتُ الصَّالِحَاتُ خَيْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ ثَوَابًا
وَخَيْرٌ أَمَلًا ﴿٤٧﴾

وَيَوْمَ نُسَيِّرُ الْجِبَالَ وَتَرَى الْأَرْضَ بَارِزَةً
وَحَشَرْنَاهُمْ فَلَمْ نُغَادِرْ مِنْهُمْ أَحَدًا ﴿٤٨﴾

وَعُرْضُوا عَلَىٰ رَبِّكَ صَفًّا لَقَدْ جِئْتُمُونَا كَمَا
خَلَقْنَاكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ بَلْ زَعَمْتُمْ أَلَّنْ نَجْعَلَ لَكُمْ
مَوْعِدًا ﴿٤٩﴾

49. Покладуть книгу й ти побачиш, як перелякаються грішники від того, що [записано] в ній. І скажуть: «Щоб нам згинути! Що за книга! Там не забуто ніщо — ні мале, ні велике, усе пораховано!» Вони знайдуть там усі вчинки свої, і Господь твій ні з ким не вчинить несправедливо.
50. Ось Ми сказали ангелам: «Вклоніться Адаму!» І вклонилися всі, крім Ібліса. Він був джином і не послухався наказу Господа свого. Невже ви берете його та його нащадків покровителями замість Мене, хоч вони ваші вороги? Мерзотна ця заміна для нечестивців!
51. Вони не були свідками створення небес і землі та їх самих. І Ми не беремо помічників тих, які збивають із правильного шляху!
52. Того Дня Він скаже: «Кличте рівних Мені, про яких ви думали!» Вони покличуть їх, але ті не відповідатимуть їм. А Ми зведемо між ними згубну перешкоду!
53. Грішники побачать вогонь і подумують, що саме це — їхнє місце. І не знайдуть вони порятунку від нього!

وَوَضَعَ الْكِتَابَ فَرَى الْمُجْرِمِينَ مُشْفِقِينَ
مَعَا فِيهِ وَيَقُولُونَ يَا وَيْلَتَنَا مَا لَ هَذَا
الْكِتَابِ لَا يَغَادِرُ صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً إِلَّا
أَحْصَاهَا وَوَجَدُوا مَا عَمِلُوا حَاضِرًا وَلَا
يَظْلِمُ رَبُّكَ أَحَدًا ﴿٤٩﴾

وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا
إِلَّا إِبْلِيسَ كَانَ مِنَ الْجِنِّ فَفَسَقَ عَنْ أَمْرِ رَبِّهِ
أَفَتَتَّخِذُونَهُ وَذُرِّيَّتَهُ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِي وَهُمْ
لَكُمْ عَدُوٌّ بِئْسَ لِلظَّالِمِينَ بَدَلًا ﴿٥٠﴾

* مَا أَشْهَدْتُهُمْ خَلْقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
وَلَا خَلْقَ أَنْفُسِهِمْ وَمَا كُنْتُمْ مُتَخَذِينَ
الْمُضِلِّينَ
عَضْدًا ﴿٥١﴾

وَيَوْمَ يَقُولُ نَادُوا شُرَكَآئِيَ الَّذِينَ زَعَمْتُمْ
فَدَعَوْهُمْ فَلَمْ يَسْتَجِيبُوا لَهُمْ وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمْ
مَوْبِقًا ﴿٥٢﴾

وَرَأَى الْمُجْرِمُونَ النَّارَ فَظَنُّوا أَنَّهُمْ
مَوْاقِعُوهَا وَلَمْ يَجِدُوا عَنْهَا مَصْرًا ﴿٥٣﴾

54. Ми пояснили людям у цьому Корані різні притчі, але ж людина надто багато сперечається!
55. Що завадило людям увірувати, коли прийшов до них прямий шлях, і просити прощення в Господа свого, як не їхнє прагнення до того, що сталося із їхніми попередниками або й те, що вони вимагали негайної карі [як доказу]?
56. Ми відсилали посланців тільки як вісників і застерігачів. Але ті, які не вірують, сперечаються, намагаючись спростувати своєю брехнею істину. Вони глузують із Моїх знамень і того, від чого їх застерігають.
57. Хто ж несправедливіший від того, кому нагадали про знамення Господа його, а він знехтував ними й забув про свої вчинки? Воістину, Ми накрили їхні серця завісою, щоб не зрозуміли вони [Корану]. Вуха їхні вразила глухота! Якщо ти покличеш їх на прямий шлях, то вони ніколи не стануть на нього!
58. Господь твій — Прощаючий, Володар милості. Якби Він карав їх за те, що вони скоїли, то прискорив би їхню кару. Але

وَلَقَدْ صَرَّفْنَا فِي هَذَا الْقُرْآنِ لِلنَّاسِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ وَكَانَ الْإِنْسَانُ أَكْثَرَ شَيْءٍ جَدَلًا ﴿٥٤﴾

وَمَا مَعَ النَّاسِ أَنْ يُؤْمِنُوا إِذْ جَاءَهُمُ الْهُدَىٰ وَيَسْتَغْفِرُوا رَبَّهُمْ إِلَّا أَنْ تَأْتِيَهُمْ سُنَّةٌ الْأَوَّلِينَ أَوْ يَأْتِيَهُمُ الْعَذَابُ قُبُلًا ﴿٥٥﴾

وَمَا نُرْسِلُ الْمُرْسَلِينَ إِلَّا مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ وَيُجِدِلُ الَّذِينَ كَفَرُوا إِلَّا تَبِيلًا لِيُحْضِرَ بِهِ الْحَقَّ وَتَأْخُذُوا إِلَيَّ وَمَا أَنْذَرُوا هُمْ وَلَا ﴿٥٦﴾

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ ذُكِّرَ بِآيَاتِ رَبِّهِ فَأَعْرَضَ عَنْهَا وَنَسِيَ مَا قَدَّمَتْ يَدَاؤُنَا جَعَلْنَا عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَنْ يَفْقَهُوهُ وَفِي آذَانِهِمْ وَقْرًا وَإِنْ تَدْعُهُمْ إِلَى الْهُدَىٰ فَلَنْ يَهْتَدُوا إِذًا أَبَدًا ﴿٥٧﴾

وَرَبُّكَ الْعَظِيمُ الرَّحِيمُ الَّذِي يُؤَاخِذُكُمْ بِمَا كَسَبْتُمْ الْعَجَلُ لَهُمُ الْعَذَابُ بَلْ لَهُمْ مَوْعِدٌ لَنْ يَجِدُوا مِنْ دُونِهِ مَوْيلًا ﴿٥٨﴾

призначений час, і не знайдуть вони порятунку від нього.

59. Це сталося з селищами, які були знищені Нами за гріхи жителів їхніх. Ми встановили час загибелі їхньої.
60. Якось сказав Муса своєму слугі: «Я буду йти, поки не досягну того місця, де зливаються два моря, навіть якщо витрачу на це багато років».
61. І коли вони досягли того місця, то виявилось, що вони забули свою рибу. І раптом вона рушила в море.
62. І коли вони пішли далі, сказав Муса своєму слугі: «Принеси нашу їжу, бо ми втомлені труднощами шляху нашого».
63. Той відповів: «Поглянь! Коли ми сховалися під скелею, я забув там рибу. Це шайтан змусив мене забути її та не згадати про неї. І вона попливла в море якимось дивним чином!»
64. Сказав Муса: «Це — те, чого ми чекали!» І вони пішли назад тим самим шляхом.
65. Там вони знайшли одного з Наших рабів, якому Ми дарували милість від Себе та якому Ми дарували від Себе знання.

وَذَلِكَ الْقَرْنَىٰ أَهْلَكَ تَنَّهُمْ لَمَّا ظَلَمُوا
وَجَعَلْنَا لِيَهْلِكِهِمْ مَوْعِدًا ﴿٥٩﴾

وَإِذ قَالَ مُوسَىٰ لِفَتَاهُ لَا أَبْرَحُ حَتَّىٰ أَبْلُغَ
مَجْمَعَ الْبَحْرَيْنِ أَوْ أَمْضِيَ حُقُبًا ﴿٦٠﴾

فَلَمَّا بَلَغَا مَجْمَعَ بَيْنَهُمَا نَسِيَا حُوتَهُمَا
فَاتَّخَذَ سَبِيلَهُ فِي الْبَحْرِ سَرَبًا ﴿٦١﴾

فَلَمَّا جَاوَزَا قَالَ لِفَتَاهُ إِنِّي نَادَيْتُهُ
لَقِيْتَنَا مِنْ سَفَرِنَا هَذَا نَصَبًا ﴿٦٢﴾

قَالَ أَرَأَيْتَ إِذْ أَوَيْنَا إِلَى الصَّخْرَةِ فَإِنِّي نَسِيتُ
الْحُوتَ وَمَا أَنَسِيْنِيهِ إِلَّا الشَّيْطَانُ أَنْ أَذْكُرَهُ
وَاتَّخَذَ سَبِيلَهُ فِي الْبَحْرِ عَجَبًا ﴿٦٣﴾

قَالَ ذَٰلِكَ مَا كُنَّا نَنُوعُ فَازْرِدْ عَلَيَّ إِنِّي آتٍ
قَضَّصًا ﴿٦٤﴾

فَوَجَدَا عَبْدًا مِنْ عِبَادِنَا آتَيْنَاهُ رَحْمَةً مِنْ
عِنْدِنَا وَعَلَّمْنَاهُ مِنْ لَدُنَّا عِلْمًا ﴿٦٥﴾

66. Муса сказав йому: «Чи можу я піти за тобою, щоб навчитися того, що дано тобі знати про прямий шлях?»
67. Той відповів: «Воістину, ти не матимеш достатньо терпіння зі мною!»
68. Та й як тобі витерпіти те, про що ти не маєш знання?»
69. Сказав Муса: «Якщо побажає Аллах, то я буду терплячий і слухатимуся тебе в усьому!»
70. Той мовив: «Якщо ти підеш за мною, то не запитуй мене ні про що, поки я сам не розкажу тобі про це».
71. Вони рушили далі, й коли перебували в човні, той зробив у ньому дірку. Муса спитав: «Ти зробив дірку, щоб утопити людей на цьому човні? Справді, ти скоїв щось дуже погане!»
72. Той відповів: «Чи я не говорив тобі, що ти не матимеш достатньо терпіння зі мною?»
73. Муса мовив: «Не картай мене за те, про що я забув, і не роби мою справу важкою!»
74. Тож вони рушили далі, й коли зустріли хлопчика, той убив його. Муса запитав: «Ти вбив невинну душу, адже це не була відплата за іншу душу?»

قَالَ لَهُ مُوسَى هَلْ أَتَّبِعُكَ عَلَىٰ أَنْ تُعَلِّمَنِي مِمَّا عَلَّمْتَ رُشْدًا ﴿٦٦﴾

قَالَ إِنَّكَ لَنْ تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْرًا ﴿٦٧﴾

وَكَيْفَ تَصْبِرُ عَلَىٰ مَا لَمْ تُحِطْ بِهِ خُبْرًا ﴿٦٨﴾

قَالَ سَتَجِدُنِي إِن شَاءَ اللَّهُ صَابِرًا وَلَا أَعْصِي لَكَ أَمْرًا ﴿٦٩﴾

قَالَ فَإِنِ اتَّبَعْتَنِي فَلَا تَسْأَلْنِي عَنْ شَيْءٍ حَتَّىٰ أُحَدِّثَ لَكَ مِنْهُ ذِكْرًا ﴿٧٠﴾

فَانْطَلَقَا حَتَّىٰ إِذَا رَكِبَا فِي السَّفِينَةِ خَرَقَهَا قَالَ أَخَرَقْتَهَا لِتُغْرِقَ أَهْلَهَا لَقَدْ جِئْتَ شَيْئًا إِمْرًا ﴿٧١﴾

قَالَ أَلَمْ أَقُلْ إِنَّكَ لَنْ تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْرًا ﴿٧٢﴾

قَالَ لَا تُؤَاخِذْنِي بِمَا نَسِيتُ وَلَا تُرْهِقْنِي مِنْ أَمْرِي عُسْرًا ﴿٧٣﴾

فَانْطَلَقَا حَتَّىٰ إِذَا لَبِيا غُلَامًا فَتَمَتَّهُ قَالَ أَقْتَلْتَنِّي سَازِجَةً بَعِيرٍ نَفْسٍ لَقَدْ جِئْتَ شَيْئًا نُكْرًا ﴿٧٤﴾

Справді, ти скоїв щось дуже погане!»

75. Той відповів: «Чи я не говорив тобі, що ти не матимеш достатньо терпіння зі мною?»
76. Муса відповів: «Якщо після цього я запитаю ще щось, то покинь мене. Ось, я вже вибачився перед тобою!»
77. Тож вони рушили далі, поки не дійшли до одного селища й попросили в його жителів їжі, але ті відмовилися пригостити їх. Тут вони помітили стіну, яка вже ледь трималася, але той випрямив її. Муса сказав: «Якби ти захотів, то отримав би за це платню!»
78. Той відповів: «Тут ми й розійдемося з тобою. Я розповім тобі тлумачення того, на що в тебе не вистачило терпіння!»
79. Щодо човна, то він належав біднякам, які мали промисел у морі. Я захотів пошкодити його, бо перед ними був цар, який силоміць забрав усі [цілі] човни!
80. Щодо хлопчика, то його батьки були віруючими, а ми боялися, що він зашкодить їм своїм безчестям та невір'ям.

* قَالَ أَلَمْ أَقُلْ لَكَ إِنَّكَ لَنْ تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْرًا ﴿٧٥﴾

قَالَ إِنْ سَأَلْتُكَ عَنْ شَيْءٍ بَعْدَ هَذَا فَلَا تُصَلِّحْنِي ۖ فَدَبَّلْتُمْ مِنْ لَدُنِّي عُذْرًا ﴿٧٦﴾

فَانْظُرْ لِقَاصِحِي إِذْ أَتَىٰ أَهْلَ قَرْيَةٍ اسْتَطْعَمَ أَهْلُهَا فَأَبَوْا أَنْ يُصَيِّفُوهُمَا فَوَجَدَ فِيهَا جِدَارًا يُرِيدُ أَنْ يَنْقَضَ فَأَقَامَهُ ۗ قَالَ لَوْ شِئْتَ لَتَّخَذْتَ عَلَيْهِ أَجْرًا ﴿٧٧﴾

قَالَ هَذَا فِرَاقُ بَيْنِي وَبَيْنِكَ ۗ سَأُنَبِّئُكَ بِتَأْوِيلِ مَا لَمْ تَسْتَطِعْ عَلَيْهِ صَبْرًا ﴿٧٨﴾

أَمَّا السَّفِينَةُ فَكَانَتْ لِمَسْكِينٍ يَعْمَلُونَ فِي الْبَحْرِ فَأَرَدْتُ أَنْ أَعِيبَهَا وَكَانَ وَرَاءَهُمْ مَلِكٌ يَأْخُذُ كُلَّ سَفِينَةٍ غَصْبًا ﴿٧٩﴾

وَأَمَّا الْغُلَامُ فَكَانَ أَبُوهُُ مُؤْمِنًا وَفَخَشِينَا أَنْ يُرْهَقَهُمَا طَٰغِيَتَنَا وَكَفَرًا ﴿٨٠﴾

81. Ми захотіли, щоб Господь їхній взамін дарував їм того, хто буде чистішим і ближчим до милосердя!

فَأَرَدْنَا أَنْ يُبَدِّلَهُمَا رَبُّهُمَا خَيْرًا مِنْهُ زَكَاةً
وَأَقْرَبَ رَحْمًا ﴿٨١﴾

82. Щодо стіни, то вона належала двом хлопчикам-сиротам із міста, і під нею був скарб. Їхній батько був праведником, і Господь твій побажав, щоб вони досягли повноліття й дістали скарб із милості Господа твого. Я не діяв на свій розсуд. Це — тлумачення того, на що в тебе не вистачило терпіння!»

وَأَمَّا الْجِدَارُ فَكَانَ لِغُلَامَيْنِ يَتِيمَيْنِ فِي
الْمَدِينَةِ وَكَانَ تَحْتَهُ كَنْزٌ لَهُمَا وَكَانَ أَبُوهُمَا
صَالِحًا فَأَرَادَ رَبُّكَ أَنْ يَبْلُغَا أَشُدَّهُمَا
وَيَسْتَخِرَا كَنْزَهُمَا رَحْمَةً مِّن رَّبِّكَ
وَمَافَعَلْنَا لَهُ وَعَن أَمْرِي ذَلِكَ تَأْوِيلُ مَا لَمْ
نَسْطَعْ عَلَيْهِ صَبْرًا ﴿٨٢﴾

83. Тебе запитують про Зу ль-Карнайна. Скажи: «Я розкажу вам згадку про нього!»

وَيَسْأَلُونَكَ عَن ذِي الْقَرْيَيْنِ قُلْ سَأَتْلُوا
عَلَيْكُمْ مِّنْهُ ذِكْرًا ﴿٨٣﴾

84. Воістину, Ми зміцнили його на землі й дарували Йому шлях до кожної речі.

إِنَّا مَكَّنَّا لَهُ فِي الْأَرْضِ وَءَاتَيْنَاهُ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ
سَبِيلًا ﴿٨٤﴾

85. Тож він пішов шляхом,

فَاتَّبَعَ سَبِيلًا ﴿٨٥﴾

86. поки не досягнув місця, де заходить сонце. Він побачив, що воно сідає в каламутне джерело й знайшов коло нього людей. Ми сказали: «О Зу ль-Карнайне! Ти можеш їх скарати, а можеш зробити їм добро!»

حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ مَغْرِبَ الشَّمْسِ وَجَدَهَا تَغْرُبُ فِي
عَيْنِ حَمِئَةٍ وَوَجَدَ عِنْدَهَا قَوْمًا قُلْنَا يَا
ذِي الْقَرْيَيْنِ إِنَّمَا أَنْتَ مُبْعَدٌ وَلِمَّا نَسَخْنَا
فِيهِمْ حُسْنَآ ﴿٨٦﴾

87. Він сказав: «Хто вчинив несправедливо, того ми скараємо, а потім він повернеться до Господа свого, а Він каратиме його тяжкою карою!»

قَالَ أَمَّا مَنْ ظَلَمَ فَسَوْفَ نَعَذِّبُهُ
وَتُرِيدُ إِلَىٰ رَبِّهِ
فَيَعَذِّبُهُ رِعْدًا أَبَاطًا ﴿٨٧﴾

88. А хто увірував і чинив праведно, той матиме найкращу винагороду й ми дамо йому легкі накази».

وَأَمَّا مَنْ ءَامَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَهُ جَزَاءُ الْحَسَنَىٰ
وَسَنَقُولُ لَهُ مِنْ أَمْرِنَا يُسْرًا ﴿٨٨﴾

89. Він пішов шляхом далі,

ثُمَّ اتَّبَعَ سَبِيلًا ﴿٨٩﴾

90. поки не досягнув місця, де сходить сонце. Він побачив, що воно сходить над людьми, яким Ми не дали жодного захисту від нього.

حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ مَطْلِعَ الشَّمْسِ وَجَدَهَا تَطْلُعُ عَلَىٰ قَوْمٍ لَمْ يَجْعَلْ لَهُم مِّن دُونِهَا سِتْرًا ﴿٩٠﴾

91. Отак! Ми осягаємо знанням усе, що відбувалося з ним.

كَذَٰلِكَ وَقَدْ أَحَطْنَا بِمَا لَدَيْهِ خُبْرًا ﴿٩١﴾

92. Він пішов шляхом далі,

ثُمَّ اتَّبَعَ سَبِيلًا ﴿٩٢﴾

93. поки не досягнув [долини] між двома горами й знайшов перед ними людей, які майже не розуміли його мови.

حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ بَيْنَ السَّيِّئَيْنِ وَجَدَ مِنْ دُونِهِمَا قَوْمًا لَا يَكَادُونَ يَفْقَهُونَ قَوْلًا ﴿٩٣﴾

94. Вони сказали: «О Зу ль-Карнайне! Воістину, Яджудж і Маджудж поширюють безчестя на землі. Може, ми заплатимо тобі данину, щоб ти зробив між нами та ними загорожу?»

قَالُوا يَا ذَا الْقُرَيْئِينَ إِنِ يَأْجُوجَ وَمَأْجُوجَ مُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ فَهَلْ نَجْعَلُ لَكَ خَرْجًا عَلَىٰ أَنْ تَجْعَلَ بَيْنَنَا وَبَيْنَهُمْ سَدًّا ﴿٩٤﴾

95. Він мовив: «Те, чим укріпив мене Господь мій, ще краще. Допоможіть мені силою, і я встановлю перепону між вами та ними.

قَالَ مَا مَكَّنِّي فِيهِ رَبِّي خَيْرٌ فَأَعِينُونِي بِقُوَّةٍ أَجْعَلْ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ رَدْمًا ﴿٩٥﴾

96. Несіть мені залізні балки!» Заповнивши простір між двома схилами, він сказав: «Роздмухуйте!» А коли балки почервоніли від вогню, він

ءَأْتُونِي زُرًّا الْمَدِيدَ حَتَّىٰ إِذَا سَاوَىٰ بَيْنَ الصَّدَفَيْنِ قَالَ انفخوه حَتَّىٰ إِذَا جَعَلَهُ نَارًا قَالَ ءَأْتُونِي أُفْرِغْ عَلَيْهِ قَطْرًا ﴿٩٦﴾

мовив: «Принесіть мені розтоплену мідь, щоб я вилив її на них!»

97. Тож [Яджудж і Маджудж] не спромоглися ні перелізти стіну, ні пробити її.

98. Він сказав: «Це — милість від мого Господа. І коли прийде обіцяне моїм Господом, Він розтратить її на шматки. Обіцянка Господа мого — істина!»

Мається на увазі вихід Яджуджа й Маджуджа перед Судним Днем.

99. Одного дня Ми дозволимо їм піти одне проти одного війною. Потім засурмить ріг, і Ми зберемо всіх разом!

100. І цього дня Ми ясно покажемо геєну невірющим —

101. тим, чиї очі були закриті пеленою, яка віддаляла від згадки про Нас, і чиї вуха не могли слухати.

102. Невже ті, які не вірували, думали, що вони візьмуть покровителями Моїх рабів замість Мене? Воістину, Ми приготували геєну як обитель для невірющих!

103. Скажи: «Чи не розповісти вам про тих, які через свої вчинки втратять найбільше?»

فَمَا اسْطَعُوا أَنْ يَظْهَرُوهُ وَمَا اسْتَعْمَلُوا لَهُ نَقِبًا ﴿٩٧﴾

قَالَ هَذَا رَحْمَةٌ مِنْ رَبِّي فَإِذَا جَاءَهُ وَعَدْرِي جَعَلَهُ دَكَّاءَ وَكَانَ وَعْدِي حَقًّا ﴿٩٨﴾

* وَتَرَكْنَا بَعْضَهُمْ يَوْمَئِذٍ يَمُوجُ فِي بَعْضٍ وَيُفِخُ فِي الصُّورِ فَمَجَعْنَاهُمْ مَجْعًا ﴿٩٩﴾

وَعَرَضْنَا جَهَنَّمَ يَوْمَئِذٍ لِلْكَافِرِينَ عَرَضًا ﴿١٠٠﴾

الَّذِينَ كَانَتْ أَعْيُنُهُمْ فِي غِطَاءٍ عَنْ ذِكْرِي وَكَانُوا لَا يَسْمَعُونَ سَمْعًا ﴿١٠١﴾

أَفَحَسِبَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنْ يَتَّخِذُوا عِبَادِي مِنْ دُونِ آلِهَاتِهِمْ إِنَّا أَعْتَدْنَا جَهَنَّمَ لِلْكَافِرِينَ نُزُلًا ﴿١٠٢﴾

قُلْ هَلْ نُنَبِّئُكُمْ بِالْأَخْسَرِينَ أَعْمَالًا ﴿١٠٣﴾

104. Про тих, чий зусилля заблукали в земному житті, хоч вони думали, що роблять добро?
105. Це ті, які не вірують у знамення Господа їхнього й зустріч із Ним. Марні вчинки їхні й не будуть вони в День Воскресіння нічого важити!»
106. За те, що вони не вірували й глузували з Наших знамень і посланців, винагородою їм буде геєна.
107. Воістину, обителлю тих, які увірували й робили добрі справи, будуть сади Фірдауса. *Фірдаус* — «найвищий сад раю» (аль-Багавві).
108. Вони будуть там вічно, не бажаючи ніяких змін.
109. Скажи: «Якби море стало чорнилом для слів Господа мого, то воно вичерпалося б раніше, ніж вичерпалися б слова Господа мого, навіть якби додали ще одне море».
110. Скажи: «Воістину, я — така сама людина, як і ви. Тільки відкрито мені, що Бог ваш — Бог єдиний. І хто сподівається на зустріч із Господом своїм, то нехай робить добрі справи й не додає Господу своєму рівного в поклонінні!»

الَّذِينَ صَلَّ سَعِيَّهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَهُمْ يَحْسَبُونَ
أَنَّهُمْ يُحْسِنُونَ صُنْعًا ﴿١٠٤﴾

أُولَئِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ وَلِقَائِهِ
فَحَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فَلَا نُقِيمُ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ
وِزْرًا ﴿١٠٥﴾

ذَلِكَ جَزَاءُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَأَتَّخَذُوا آيَاتِي
وَرُسُلِي هُزُوًا ﴿١٠٦﴾

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ كَانَتْ لَهُمْ
جَنَّاتُ الْفِرْدَوْسِ نُزُلًا ﴿١٠٧﴾

خَالِدِينَ فِيهَا لَا يَبْغُونَ عَنْهَا حِوَلًا ﴿١٠٨﴾

قُلْ لَوْ كَانَ الْبَحْرُ مِدَادًا لَكَلِمَاتِ رَبِّي لَنَفَذَ الْبَحْرُ
قَبْلَ أَنْ تَنْفَدَ كَلِمَاتُ رَبِّي وَلَوْ جِئْنَا بِمِثْلِهِ مَدَدًا ﴿١٠٩﴾

قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ يُوحَى إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَهُ الْكَوَالِدِ
وَاحِدٌ فَمَنْ كَانَ يُرِيدُ لِقَاءَ رَبِّهِ فَلْيَعْمَلْ
عَمَلًا صَالِحًا وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ أَحَدًا ﴿١١٠﴾

Сура 19. Мар'ям

*Ім'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

1. Каф. Га. Йа. Айн. Сад.
2. Згадка про милість Господа твого до раба Його Закарії.
3. Коли він закликав Господа свого таємно,
4. сказавши: «Господи, кістки мої ослабли, голова виблискує сивиною, а раніше, пам'ятаю, я не був розчарований у своїх молитвах до Тебе.
5. І, воістину, я боюся [вчинків] моїх родичів після смерті моєї, а дружина моя бездітна. Тож дай мені нащадка від Тебе,
6. який наслідує мене й рід Якуба. І зроби його, Господи, таким, щоб Ти був ним задоволений!»
7. О Закаріє! Воістину, Ми радуємо тебе звісткою про хлопчика на ім'я Ях'я. Раніше Ми не створювали нікого з таким іменем.
8. Той відповів: «Господи! Як може бути в мене хлопчик, коли моя дружина бездітна, і я немічний від старості?»

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

كَيْهَيْعَاصٍ ١

ذَكَرَ رَحْمَتِ رَبِّكَ عَبْدَهُ وَرَكَيْتَا ٢

إِذْ نَادَى رَبَّهُ يَدَّاءَ خَفِيًّا ٣

قَالَ رَبِّ إِنِّي وَهَنَ الْعَظْمُ مِنِّي وَأَشْتَعَلَ
الرَّأْسُ شَيْبًا وَلَمْ أَكُنْ بِدُعَائِكَ رَبِّ
شَقِيًّا ٤

وَإِنِّي خِفْتُ الْمَوَالِيَ مِنْ وَرَائِي
وَكَأَنْتَ أَمْرَأَتِي عَاقِرًا فَهَبْ لِي
لَدُنْكَ وَلِيًّا ٥

يَرِثُنِي وَيَرِثُ مِنْ آلِ يَعْقُوبَ وَاجْعَلْهُ
رَبِّ رَضِيًّا ٦

يٰزَكَرِيَّا إِنَّا نُبَشِّرُكَ بِغُلَامٍ اسْمُهُ
يَحْيَى لَمْ نَجْعَلْ لَهُ مِنْ قَبْلُ سَمِيًّا ٧

قَالَ رَبِّ إِنِّي يَكُونُ لِي عُلْمٌ وَكَأَنْتَ
أَمْرَأَتِي عَاقِرًا وَقَدْ بَلَغْتُ مِنَ الْكِبَرِ
عَتِيًّا ٨

9. Сказали йому: «Так сказав Господь твій: «Це легко для Мене, бо Я перед цим уже створив тебе, хоч ти й був нічим».
10. Він відповів: «Господи, дай мені знамення!» Сказав [Господь]: «Знаменням тобі буде те, що три ночі не розмовлятимеш ти із людьми, хоча й не будеш німим!»
11. Вийшов Закарія зі святилища й відкрився їм: «Воістину, прославляйте [Аллаха] вранці й увечері!»
12. О Ях'я! Міцно тримайся Писання! І дарували Ми йому мудрість іще в дитинстві,
13. жертовність від Нас і чистоту. І був він богобоязливим,
14. і добрим до своїх батьків, і не був він гордим чи неслухняним.
15. Мир йому в день народження, в день смерті та в день воскресіння до життя!
16. І згадай у Писанні Мар'ям, коли вона віддалилася від своїх рідних у місце східне,
17. і сховалася від них за завісою. І Ми послали до неї Нашого Духа, який уподібнився статному чоловіку.

قَالَ كَذَلِكَ قَالَ رَبُّكَ هُوَ عَلَىٰ هَيْئٍ
وَقَدْ خَلَقْنَاكَ مِن قَبْلُ وَلَمْ تَكُ شَيْئًا ۝٩

قَالَ رَبِّ اجْعَلْ لِي آيَةً ۗ قَالَ آيَاتُنَا
أَلَّا نَكْفُرَ بِالنَّاسِ ثَلَاثَ لَيَالٍ سَوِيًّا ۝١٠

فَخَرَجَ عَلَىٰ قَوْمِهِ مِنَ الْمِحْرَابِ فَأَوْحَىٰ
إِلَيْهِمْ أَن سَبِّحُوا بُكْرَةً وَعَشِيًّا ۝١١

يَذَكِّرُنَا فِي الْحَدِيثِ فِيمَا نُنسِيهِ
وَمَا كُنَّا بِأَبْدَانٍ لَّا يَحْسَبُونَ ۝١٢

وَحَنَانًا مِن لَّدُنَّا وَرُكُودًا ۗ وَكَانَ نَفِيًّا ۝١٣

وَتَرَىٰ الْإِبْرَاهِيمَ إِذْ يَبْنِي الْعِزَّةَ
وَيُرَىٰ الْوَلَدَ إِذْ يَكْفُرُ بِآيَاتِنَا ۝١٤

وَسَلَّمَ عَلَيْهِ يَوْمَ وُلِدَ وَيَوْمَ يَمُوتُ وَيَوْمَ
يُبعَثُ حَيًّا ۝١٥

وَأَذْكُرُ فِي الْكِتَابِ مَرْيَمَ إِذِ انْتَبَذَتْ مِنْ
أَهْلِهَا مَكَانًا شَرْوِيًّا ۝١٦

فَاتَّخَذَتْ مِنْ دُونِهِمْ حِجَابًا فَأَرْسَلْنَا إِلَيْهَا
رُوحَنَا فَتَمَثَّلَ لَهَا بَشَرًا سَوِيًّا ۝١٧

18. Вона сказала: «Воістину, шукаю в Милостивого захисту від тебе, хіба що ти богобоязливий!»
19. Він відповів: «Воістину, я тільки посланець Господа твого й маю дарувати тобі пречистого хлопчика!»
20. Вона сказала: «Як може бути в мене хлопчик, коли жоден чоловік не торкався мене, й не була я блудницею?»
21. Він сказав: «Так станеться, бо сказав те Господь твій. Це легко для Нього!» І Ми зробимо його знаменням для людей та милістю від Нас. Цю справу вже вирішено!
22. Тож вона завагітніла й віддалилася в місце далеке.
23. Підійшла з пологовими муками до стовбура пальми й сказала: «Як би я хотіла вмерти раніше й бути назавжди забутою!»
24. І вигукнув із-під неї [Іса]: «Не журись, Господь створив біля тебе струмок!»
25. Нахили до себе стовбур пальми й струсони — на тебе посипляться свіжі фініки!
26. Їж, пий та заспокойся! А якщо побачиш якогось чоловіка, то скажи: «Я дала Милостивому обітницю постити й не стану

قَالَتْ إِنِّي أَعُوذُ بِالرَّحْمَنِ مِنْكَ إِنْ كُنْتُ نَفْسِيًّا ١٨

قَالَ إِنَّمَا أَنَا رَسُولُ رَبِّكِ لِأَهَبَ لَكِ غُلَامًا زَكِيًّا ١٩

قَالَتْ أَنَّى يَكُونُ لِي غُلَامٌ وَلَمْ يَمَسِّنِي بَشَرٌ وَلَمْ أَكُ بَغِيًّا ٢٠

قَالَ كَذَلِكَ قَالَ رَبُّكِ هُوَ عَلَيَّ هَيِّنٌ وَلِنَجْعَلَهُ آيَةً لِلنَّاسِ وَرَحْمَةً مِنَّا وَكَانَ أَمْرًا مَقْضِيًّا ٢١

* فَحَمَلَتْهُ فَانْتَبَذَتْ بِهِ مَكَانًا قَصِيًّا ٢٢

فَأَجَاءَهَا الْمَخَاضُ إِلَى جِذْعِ النَّخْلَةِ قَالَتْ يَا لَيْتَنِي مِتُّ قَبْلَ هَذَا وَكُنْتُ نَسِيًّا مَنْسِيًّا ٢٣

فَتَادَّبَهَا مِنْ تَحْتِهَا أَلَّا تَحْزَنِي قَدْ جَعَلَ رَبُّكِ تَحْتَكِ سَرِيًّا ٢٤

وَهَرِي إِلَيْكَ بِجِذْعِ النَّخْلَةِ تُسْقِطُ عَلَيْكَ رَطْبًا جَنِيًّا ٢٥

فَكُلِي وَأَشْرَبِي وَوَقَرِي عَيْنًا فَمَا تَرَيْنَ مِنَ الْبَشَرِ أَحَدًا فَقُولِي إِنِّي نَذَرْتُ لِلرَّحْمَنِ صَوْمًا فَلَنْ أُكَلِّمَ الْيَوْمَ إِنْسِيًّا ٢٦

- розмовляти сьогодні ні з ким із людей!»
27. Вона прийшла до своїх рідних, несучи його. Сказали ті: «О Мар'ям! Ти зробила жакливу річ!
28. О сестро Гаруна! Батько твій не був поганою людиною, і мати твоя не була розпусницею!»
29. Та вона вказала на [Ісу]. Вони запитали: «Як ми можемо говорити з ним, коли він — немовля?»
30. Він сказав: «Воістину, я — раб Аллаха. Він дарував мені Писання й зробив мене пророком.
31. Він зробив мене благословенним [усюди], де б я не був, зобов'язав мене молитися й давати закят, доки я буду жити,
32. бути шанобливим до матері моєї й не зробив мене зверхнім, нещасним.
33. Мир мені в день мого народження, в день моєї смерті та в день, коли я воскресну до життя!»
34. Такий Іса, син Мар'ям. Це — правдиве слово про нього — про кого вони так сперечаються.

فَأْتَتْ بِهِ قَوْمَهَا تَحْمِلَةً، قَالُوا لِمَ رِمْتِ لَدُنَّكَ
حِجَّتَ سَيِّئًا فَرِيحًا ﴿٢٧﴾

يَتَأَخَذَ هَرُونَ مَا كَانَ أَبُوكَ أَمْرًا سَوِيًّا
وَمَا كَانَتْ أُمُّكَ بَعْثًا ﴿٢٨﴾

فَأَشَارَتْ إِلَيْهِ قَالُوا كَيْفَ نَكَلِّمُ مَنْ كَانَ فِي
الْمَهْدِ صَبِيًّا ﴿٢٩﴾

قَالَ إِنِّي عَبْدُ اللَّهِ آتَانِيَ الْكِتَابَ وَجَعَلَنِي
نَبِيًّا ﴿٣٠﴾

وَجَعَلَنِي مُبَارَكًا أَيْنَ مَا كُنْتُ وَأَوْصَانِي
بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ مَا دُمْتُ حَيًّا ﴿٣١﴾

وَبَرًّا بِوَالِدَاتِي وَلَمْ يَجْعَلْنِي جَبَّارًا
سَفِيًّا ﴿٣٢﴾

وَالسَّلَامُ عَلَيَّ يَوْمَ وُلِدْتُ وَيَوْمَ أَمُوتُ
وَيَوْمَ أُبْعَثُ حَيًّا ﴿٣٣﴾

ذَٰلِكَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ قَوْلَ الْحَقِّ الَّذِي
فِيهِ يَمْتَرُونَ ﴿٣٤﴾

35. Не годиться Аллаху народжувати, Преславний Він! Коли вирішує Він щось, то тільки говорить: «Будь!» — і воно є.
36. І, воістину, Аллах — мій Господь і ваш Господь. Тож поклоняйтеся Йому, це — прямий шлях!
37. Сперечаються між собою різні групи. Горе невірющим від того, в чому вони пересвідчаються у Великий День!
38. Як же ясно вони будуть чути й бачити того Дня, коли постануть перед Нами! Але ж сьогодні нечестивці справді блукають у явній омані!
39. Тож попередь їх про День Втрат, бо рішення про них уже прийнято, але вони не зважають на це та не вірують.
40. Воістину, Ми успадкуємо землю й тих, хто на ній, і вони повернуться до Нас!
41. І згадай у Писанні Ібрагіма. Воістину, він був праведником, пророком.
42. Коли він сказав своєму батькові: «Батьку мій! Чому ти поклоняєшся тому, що не чує й не бачить і не порятує тебе ні від чого?

مَا كَانَ لِلَّهِ أَنْ يَتَّخِذَ مِنْ وَلَدٍ سِحْحَةً إِذَا قَضَىٰ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿٣٥﴾

وَإِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ ﴿٣٦﴾

فَاخْتَلَفَ الْأَحْزَابُ مِنْ بَيْنِهِمْ فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ مَّشْهَدِ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿٣٧﴾

أَسْمِعْ بِهِمْ وَأَبْصِرْ يَوْمَ يَأْتُونا لَكِنِ الظَّالِمُونَ الْيَوْمَ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿٣٨﴾

وَأَنْذِرْهُمْ يَوْمَ الْحَسْرَةِ إِذْ قُضِيَ الْأَمْرُ وَهُمْ فِي غَفْلَةٍ وَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٣٩﴾

إِنَّا نَحْنُ نَرِثُ الْأَرْضَ وَمَنْ عَلَيْهَا وَإِلَيْنا يُرْجَعُونَ ﴿٤٠﴾

وَأَذْكُرْ فِي الْكِتَابِ إِبراهيمَ إِذْ أَنهٗ كَانَ صِدِّيقًا نَبِيًّا ﴿٤١﴾

إِذْ قَالَ لِأبيهٖ يَتَّبِعِ لِمَ عَبُدُ مَا لَا يَسْمَعُ وَلَا يُبْصِرُ وَلَا يُغْنِي عَنْكَ شَيْئًا ﴿٤٢﴾

43. Батьку мій! До мене прийшло знання, яке не було відкрито тобі. Іди за мною, я поведу тебе прямим шляхом!
44. Батьку мій! Не поклоняйся шайтану, бо шайтан не послухався Милостивого!
45. Батьку мій! Воістину, я боюся, що впаде на тебе кара від Милостивого, й ти станеш приятелем шайтана!»
46. Той відповів: «Невже ти відступишся від моїх богів, Ібрагіме? Якщо ти не вгамуєшся, то я справді поб'ю тебе камінням! Залиш мене надовго!»
47. Сказав [Ібрагім]: «Мир тобі! Я проситиму прощення для тебе в Господа, воістину, Він — поблажливий до мене!
48. Але я зрікаюся вас і тих, до кого ви молитесь замість Аллаха. І я звертаюсь до Господа мого. Можливо, Він не відмовить мені в цьому, і я не буду нещасним».
49. Коли полишив він їх і тих, кому вони поклонялися замість Аллаха, Ми дарували йому Ісхака та Якуба й зробили їх пророками.
50. Наділили Ми їх милістю Нашою й лишили про них високе, правдиве слово!

يَأْتِيَنِي إِتِي قَدْ جَاءَنِي مِنَ الْعِلْمِ مَا لَمْ يَأْتِكَ
فَاتَّبَعْنِي أَهْدِكَ صِرَاطًا سَوِيًّا ﴿٤٣﴾

يَأْتِيَنِي لَا تَعْبُدِ الشَّيْطَانَ إِنَّ الشَّيْطَانَ كَانَ
لِلرَّحْمَنِ عَصِيًّا ﴿٤٤﴾

يَأْتِيَنِي إِتِي أَخَافُ أَنْ يَمَسَّكَ عَذَابٌ مِّنْ
الرَّحْمَنِ فَتَكُونَ لِلشَّيْطَانِ وَلِيًّا ﴿٤٥﴾

قَالَ أَرَأَيْتَ إِنْ عَنَى الْهَيْتِي يَتَّبِعُونِي
لَئِنْ لَّمْ تَنْتَهَ لِأَرْجَمَنَّكَ وَأَهْجُرُنِي مَلِيًّا ﴿٤٦﴾

قَالَ سَلَامٌ عَلَيْكَ سَأَسْتَغْفِرُكَ رَبِّي إِنَّهُ
كَانَ مِنِّي حَفِيًّا ﴿٤٧﴾

وَأَعْتَرْتُكُمْ وَمَا تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَأَدْعُوا
رَبِّي عَسَىٰ أَلَّا أَكُونَ بِدُعَاءِ رَبِّي شَقِيًّا ﴿٤٨﴾

فَلَمَّا أَعْتَرْتَهُمْ وَمَا يَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَهَبْنَا
لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَكُلًّا جَعَلْنَا نَبِيًّا ﴿٤٩﴾

وَوَهَبْنَا لَهُمْ مِنْ رَحْمَتِنَا وَجَعَلْنَا لَهُمْ لِسَانَ
صَادِقٍ عَلَيْكَ ﴿٥٠﴾

51. Згадай у Писанні Мусу — він був щирим, був посланцем і пророком.
52. Покликали Ми його з правого боку гори, наблизивши до Себе, й розмовляли з ним потаємно.
53. І дарували Ми йому з Нашої милості брата його Гаруна, пророка.
54. І згадай у Писанні Ісмаїла — воістину, він був правдивим в обіцянках, був посланцем і пророком.
55. І наказав він своїм людям молитися й давати закят; і його Господь був задоволений ним.
56. І згадай у Писанні Ідриса — воістину, він був праведником, пророком!
57. Ми піднесли його на високе місце.
58. Це — ті, кого наділив Аллах благами, вони — пророки, нащадки Адама й тих, кого порятували Ми разом із Нухом; нащадки Ібрагіма та Ісраїла, одні з тих, кого Ми повели прямим шляхом і обрали. Коли читали їм знамення Милостивого, вони низько вклонялися й плакали.
59. Змінили їх нащадки, які перестали молитися й пішли за своїми низькими бажаннями. Вони прийдуть до загибелі!

وَأَذْرُفِي الْكِتَابِ مُوسَىٰ إِنَّهُ كَانَ مُخْلَصًا
وَكَانَ رَسُولًا نَّبِيًّا ﴿٥١﴾

وَتَدْرِينَهُ مِنْ جَانِبِ الطُّورِ الْأَيْمَنِ وَقَرَّبْنَاهُ
نَجْوَىٰ ﴿٥٢﴾

وَوَهَبْنَا لَهُ مِنْ رَحْمَتِنَا أَخَاهُ هَارُونَ نَبِيًّا ﴿٥٣﴾

وَأَذْرُفِي الْكِتَابِ إِسْمَاعِيلَ إِنَّهُ كَانَ صَادِقَ
الْوَعْدِ وَكَانَ رَسُولًا نَّبِيًّا ﴿٥٤﴾

وَكَانَ يَأْمُرُ أَهْلَهُ بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ وَكَانَ عِنْدَ
رَبِّهِ مَرْضِيًّا ﴿٥٥﴾

وَأَذْرُفِي الْكِتَابِ إِدْرِيسَ إِنَّهُ كَانَ صَادِقَ
نَبِيًّا ﴿٥٦﴾

وَرَفَعْنَاهُ مَكَانًا عَلِيًّا ﴿٥٧﴾

أُولَٰئِكَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِنَ النَّبِيِّينَ مِنْ
ذُرِّيَّةِ آدَمَ وَمِمَّنْ حَمَلْنَا مَعَ نُوحٍ وَمِنْ ذُرِّيَّةِ
إِبْرَاهِيمَ وَإِسْرَائِيلَ وَمِمَّنْ هَدَيْنَا وَاجْتَبَيْنَا إِذَا
تُكِّلْنَا عَلَيْهِمْ آيَاتِ الرَّحْمَنِ خَرُّوا سُجَّدًا
وَبُكْيًا ﴿٥٨﴾

﴿فَخَلَفَ مِنْ بَعْدِهِمْ خَلْفٌ أَضَاعُوا
الصَّلَاةَ وَاتَّبَعُوا الشَّهْوَاتِ فَسَوْفَ يَلْقَوْنَ
عَذَابًا ﴿٥٩﴾﴾

60. Окрім тих, які покаялися, увірували й робили добро — вони ввійдуть до раю й не будуть там нічим ображені!
61. В сади Едену, які Милостивий пообіцяв Своім рабам. Воістину, обіцянка Його буде виконана!
62. Не почують вони там марних розмов, а лише слова: «Мир!»; їм — наділ їхній уранці та ввечері!
63. Таким є рай. Успадкують його ті з Наших рабів, які богобоязливі.
64. [Сказали ангели]: «Ми сходимо тільки за наказом Господа твого, належить Йому те, що попереду нас, і те, що позаду нас. І Господь твій не забуває нічого!»
65. Господь небес, землі й того, що поміж ними! Поклоняйся Йому та будь твердим у цьому! Чи знаєш ти рівного Йому?
66. І запитує людина: «Коли я помру, невже повернуть мене до життя?»
67. Хіба людина не пам'ятає, як колись Ми створили її, хоч вона була раніше нічим?
68. І клянуся Господом твоїм, Ми зберемо і їх, і шайтанів, поставивши потім навколо геєни на коліна.

إِلَّا مَن تَابَ وَءَامَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَأُولَٰئِكَ
يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ وَلَا يُظْلَمُونَ شَيْئًا ﴿١٠﴾

جَنَّاتٍ عَدْنٍ الَّتِي وَعَدَ الرَّحْمَنُ عِبَادَهُ
بِالْغَيْبِ إِنَّهُ كَانَ وَعْدُهُ مَأْتِيًا ﴿١١﴾

لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا إِلَّا سَلَامًا لَهُمْ
رِفْقَهُمْ فِيهَا بُكْرَةٌ وَعِشَاءٌ ﴿١٢﴾

تِلْكَ الْجَنَّةُ الَّتِي نُورِثُ مِنْ عِبَادِنَا مَن كَانَ
تَقِيًّا ﴿١٣﴾

وَمَا نُنزِّلُ إِلَّا بِأَمْرِ رَبِّكَ لَهُ مَا بَيْنَ أَيْدِينَا
وَمَا خَلْفُنَا وَمَا يَنْبَغِي ذَلِكَ وَمَا كَانَ رَبُّكَ نَسِيًّا ﴿١٤﴾

رَبِّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا فَاعْبُدْهُ
وَأَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا هَلْ تَعْلَمُ لَهُ سَمِيًّا ﴿١٥﴾

وَيَقُولُ الْإِنْسَانُ إِذَا مَا مِئْتُ لَسَوْفَ أُحْيَىٰ
حَيًّا ﴿١٦﴾

أُولَٰئِكَ كُرُ الْإِنْسَانُ أَنَا خَلَقْتَهُ مِنْ قَبْلُ
وَلَمْ يَكُ شَيْئًا ﴿١٧﴾

فَوَرَبِّكَ لَنَحْضُرَنَّهُمْ وَالشَّيَاطِينَ ثُمَّ
لَنَحْضُرَنَّهُمْ حَوْلَ جَهَنَّمَ حِثْيًا ﴿١٨﴾

69. Потім зберемо з кожної групи тих, хто найвпертіше не слухався Милостивого.
70. Нам краще знати, хто з них заслуговує місця у вогні!
71. І, воістину, нема серед вас таких, хто не пройде над гесною! Це вирішено Господом твоїм остаточно.
У цьому аяті міститься вказівка на ас-Сірат – міст над гесною, по якому пройде кожен.
72. Потім Ми врятуємо тих, які богобоязливі, а несправедливих залишимо там на колінах.
73. І коли читають їм Наші знамення, невіруючі говорять тим, які увірували: «Яка з двох груп вища й краща за місцем?»
74. О, скільки ж поколінь до них Ми знищили! А вони переважали їх і багатством, і зовнішнім виглядом.
75. Скажи: «Тим, хто заблукав, хай подовжить Милостивий життя, доки не побачать вони обіцяне їм — чи покарання, чи прихід Часу. Тоді вони знатимуть, чиє місце гірше та чиє військо слабше».
76. І зміцнює Аллах на прямому шляху тих, хто пристав на нього; незникненні добрі вчинки кращі перед Господом твоїм за винагородою і відплатою!

ثُمَّ لَنَنْزِعَنَّ مِنْ كُلِّ شِيعَةٍ أَيُّهُمْ أَشَدُّ عَلَى الرَّحْمَنِ عِتِيًّا ﴿٦٩﴾

ثُمَّ لَنَحْنُ أَغْلَىٰ عَلَيْهِمُ بِالَّذِينَ هُمْ أُولَىٰ بِهَا صِلَىٰ ﴿٧٠﴾

وَإِنَّ مِنْكُمْ لِلْآوَارِدِهَا كَانَ عَلَىٰ رَبِّكَ حَتْمًا مَّقْضِيًّا ﴿٧١﴾

ثُمَّ نُنَجِّي الَّذِينَ اتَّقَوْا وَنَذَرُ الظَّالِمِينَ فِيهَا جِثِيًّا ﴿٧٢﴾

وَإِذْ أُنزِلَتْ عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ قَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ آمَنُوا أَيُّ الْفَرِيقَيْنِ خَيْرٌ مَّقَامًا وَأَحْسَنُ نَدِيًّا ﴿٧٣﴾

وَكُرْهُمَا هَكَذَا فَجَاهِلُهُمْ مِنْ قَبْرٍ هُمْ أَحْسَنُ أَتَيْنَا وَرَءَيْكَ ﴿٧٤﴾

قُلْ مَنْ كَانَ فِي الضَّلَالَةِ فَلْيَمْدُدْ لَهُ الرَّحْمَنُ مَدًّا حَتَّىٰ إِذَا رَأَوْا مَا يُوعَدُونَ إِمَّا الْعَذَابَ وَإِمَّا السَّاعَةَ فَسَيَعْلَمُونَ مَنْ هُوَ شَرٌّ مَكَانًا وَأَضْعَفُ جُنْدًا ﴿٧٥﴾

وَيَزِيدُ اللَّهُ الَّذِينَ اهْتَدَوْا هُدًى وَالْبَلِيغَاتُ الصَّالِحَاتُ خَيْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ ثَوَابًا وَخَيْرٌ مَرَدًّا ﴿٧٦﴾

77. Чи бачив ти того, хто не увірував у Наші знамення й сказав: «Я неодмінно стану наділеним багатством і дітьми»?
78. Чи знає він потасмне, чи, може, уклав завіт із Милостивим?
79. Та ж ні! Ми запишемо сказане ним і збільшимо йому покарання.
80. І дійде до Нас сказане ним, і він постане перед Нами одинаком.
81. Вони поклоняються, крім Аллаха, іншим богам, щоб отримати від них могутність.
82. Але ж ні! Вони відкинуть їхнє поклоніння й стануть їм ворогами!
83. Хіба ти не знаєш, що Ми відіслали до невіруючих шайтанів, щоб вони підбурювали їх?
84. Тож не поспішай з ними! Ми рахуємо число [вчинків] їхніх.
85. Одного дня Ми покличемо богобоязливих до Милостивого почесним почтом,
86. а грішників поженемо в геєну — спраглими!
87. Ніхто не отримає заступництва, крім тих, хто має завіт із Аллахом.

أَفَرَأَيْتَ الَّذِي كَفَرَ بِآيَاتِنَا وَقَالَ
لَأُوتِينَ مَالًا وَوَلَدًا ﴿٧٧﴾

أَطَّلَعَ الْغَيْبَ أَمِ اتَّخَذَ عِنْدَ الرَّحْمَنِ عَهْدًا ﴿٧٨﴾

كَلَّا سَنَكْتُبُ مَا يَقُولُ وَنَعُدُّ لَهُ مِنْ
الْعَذَابِ مَدًا ﴿٧٩﴾

وَنَرَاهُ، مَا يَقُولُ وَيَأْتِنَا قَوْلًا ﴿٨٠﴾

وَاتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ آلِهَةً لِيَكُونُوا
لَهُمْ عِزًّا ﴿٨١﴾

كَلَّا سَيَكْفُرُونَ بِعِبَادَتِهِمْ وَيَكُونُونَ عَلَيْهِمْ
ضِدًّا ﴿٨٢﴾

أَلَمْ تَرَ أَنَّا أَرْسَلْنَا الشَّيَاطِينَ عَلَى الْكَافِرِينَ
تُؤْوَهُمْ أَرْزَاقًا ﴿٨٣﴾

فَلَا تَعْجَلْ عَلَيْهِمْ إِنَّمَا نَعُدُّ لَهُمْ عَذَابًا ﴿٨٤﴾

يَوْمَ نَخْتَرُ الْمُتَّقِينَ إِلَى الرَّحْمَنِ وَقَدًّا ﴿٨٥﴾

وَنَسُوقُ الْمُجْرِمِينَ إِلَى جَهَنَّمَ وَرِذًّا ﴿٨٦﴾

لَا يَمْلِكُونَ الشَّفْعَةَ إِلَّا مَنِ اتَّخَذَ عِنْدَ
الرَّحْمَنِ عَهْدًا ﴿٨٧﴾

88. І ще кажуть: «Милостивий узав сина».
89. Справді, ви стверджуєте жахливу річ!
90. Від цього здатні розколотися небо, розсипатися земля й зруйнуватися гори!
91. Від того, що вони приписали Милостивому сина!
92. Не годиться Милостивому мати сина!
93. Воістину, кожен із тих, хто на небесах і на землі, постане перед Аллахом лише як раб.
94. Він знає їхнє число й перелічив їх.
95. І кожен із них постане перед Ним у День Воскресіння одинаком.
96. Воістину, тих, які увірували й робили добрі справи, Милостивий наділив любов'ю.
97. І полегшили Ми [Коран] твоєю мовою, щоб ти сповістив його богобоязливим та застеріг ним людей, які сперечаються!
98. А скільки поколінь перед ними Ми знищили! Чи ти знайдеш хоч одного з них, чи почувеш їхній шепіт?

وَقَالُوا اتَّخَذَ الرَّحْمَنُ وَلَدًا ۗ

لَقَدْ جِئْتُمْ شَيْئًا إِدًّا ۝٨٨

تَكَادُ السَّمَوَاتُ يَتَّقَطْنَ مِنْهُ
وَتَنْشَقُّ الْأَرْضُ وَتَخِرُّ الْجِبَالُ هَدًّا ۝٨٩

أَنْ دَعَا لِلرَّحْمَنِ وَلَدًا ۝٩٠

وَمَا يَنْبَغِي لِلرَّحْمَنِ أَنْ يَتَّخِذَ وَلَدًا ۝٩١

إِنْ كُلُّ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ إِلَّا
ءِتَى الرَّحْمَنَ عَبْدًا ۝٩٢

لَقَدْ أَحْصَاهُمْ وَعَدَّهُمْ عَدًّا ۝٩٣

وَكُلُّهُمْ ءِتِيهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فَرْدًا ۝٩٤

إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
سَيَجْعَلُ لَهُمُ الرَّحْمَنُ وُدًّا ۝٩٥

فَاتِّمَّا يَسِّرْنَاهُ لِبِسَانِكَ لِئُبَشِّرَ بِهِ
الْمُتَّقِينَ وَتُنذِرَ بِهِ قَوْمًا لُدًّا ۝٩٦

وَكَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِنْ قَرْنٍ هَلْ تُحِصُّ
مِنْهُمْ مِنْ أَحَدٍ أَوْ تَسْمَعُ لَهُمْ رِكْرًا ۝٩٧

Сура 20. Та. Га

*Ім'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

1. Та. Га.
2. Ми зіслали тобі Коран не для того, щоб завдати тобі страждань,
3. а тільки як згадку для тих, хто боїться.
4. Зіслав його Той, Хто створив землю й високі небеса.
5. Милостивий піднісся над троном,
6. Йому належить те, що на небесах і на землі й те, що між ними, а також те, що під землею.
7. Чи промовлятимеш у голос, [чи ні] — воістину, Він знає таємне й найбільш приховане!
8. Аллах! Немає бога, крім Нього, Йому належать найпрекрасніші імена!
9. Чи дійшла до тебе розповідь про Мусу?
10. Коли Він побачив вогонь і сказав своїм людям: «Зачекайте, я помітив вогонь! Можливо, я принесу вам від нього головню, чи знайду за вогнем правильний шлях!»

طه ١

مَا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لِتَشْقَى ١

إِلَّا تَذَكُّرَةً لِّمَن يَخْشَى ٢

تَزِيلًا لِّمَن هَلَكَ الْأَرْضَ وَالسَّمَوَاتِ الْعُلَى ٣

الرَّحْمَنُ عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوَى ٤

لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَمَا تَحْتَ الثَّرَى ٥

وَإِن يُجْهَرُ بِالْقَوْلِ فَإِنَّهُ يَعْلَمُ السِّرَّ
وَآخْفَى ٦

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى ٧

وَهَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ مُوسَى ٨

إِذ رَأَى نَارًا فَقَالَ لِأَهْلِهِ امْكُثُوا إِنِّي
أَسَمْتُ نَارًا أَلْعَلِّي آتِيكُمْ مِنْهَا بِقَبَسٍ أَوْ أَجْدٍ
عَلَى النَّارِ هُدًى ٩

11. І коли він підійшов туди, то покликали його: «О Мусо!
12. Воістину, Я — Господь твій! Зніми взуття своє, воістину, ти опинився у священній долині Тува!
13. І Я обрав тебе. Слухай те, що відкривається тобі!
14. Воістину, Я — Бог, і немає бога, крім Мене! Тож поклоняйся Мені й звершуй молитву, щоб пам'ятати про Мене!
15. Воістину, Час настане! Але Я приховую строк приходу його, щоб відплатити кожній душі за те, в чому вона поспішала!
16. Нехай не відвертає тебе від Часу той, хто не увірував у нього та йшов за своїми пристрастями. Інакше ти загинеш!
17. А що це в твоїй правій руці, Мусо?»
18. Той відповів: «Це — моя палиця. Я спираюся на неї, збиваю листя для своїх овець, і для іншого вона годиться».
19. Аллах сказав: «Кинь її, Мусо!»
20. Він кинув її, і палиця обернулася на змію та швидко поповзла!
21. Аллах сказав: «Візьми її та не бійся! Вона стане тим, чим була.

فَلَمَّا أَتَاهَا نُودِيَ يَمُوسَى ۝١١

إِنِّي أَنَا رَبُّكَ فَاخْلَعْ نَعْلَيْكَ إِنَّكَ بِالْوَادِ
الْمُقَدَّسِ طَوًى ۝١٢

وَأَنَا اخْتَرْتُكَ فَاسْتَمِعْ لِمَا يُوحَى ۝١٣

إِنِّي أَنَا اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدْنِي وَأَقِمِ
الصَّلَاةَ لِذِكْرِي ۝١٤

إِنَّ السَّاعَةَ آتِيَةٌ أَكَادُ أُخْفِيهَا لِيَجْزِيَ
كُلُّ نَفْسٍ بِمَا تَسْعَى ۝١٥

فَلَا يَصُدُّكَ عَنْهَا مَنْ لَوِيَ مِنْ بَيْنِهَا وَأُتْبِعَ
هَوَاهُ فَتَرَدَّى ۝١٦

وَمَا تَلَاكَ بِيَمِينِكَ يَمُوسَى ۝١٧

قَالَ هِيَ عَصَايَ أَتَوَكَّأُ عَلَيْهَا وَأَهُشُّ
بِهَا عَلَى غَنَمِي وَلِيَ فِيهَا مَآرِبُ أُخْرَى ۝١٨

قَالَ لَقَدْهَا يَمُوسَى ۝١٩

قَالَ لَقَدْهَا فَإِذَا هِيَ حَيَّةٌ تَسْعَى ۝٢٠

قَالَ خُذْهَا وَلَا تَخَفْ سَعِيدُهَا
سِيرَتَهَا الْأُولَى ۝٢١

22. Поклади свою руку за пазуху
й знайдеш її чистою, без
жодних плям. Ось тобі ще одне
знамення,
23. щоб Ми показали тобі Наші
великі знамення!
24. Иди до Фірауна, бо, воістину, він
несправедливий!»
25. Муса сказав: «Господи! Розкрий
серце моє
26. і полегши справу мою!
27. І розв'яжи вузол на вустах
моїх,
28. щоб розуміли вони слова мої.
29. І дай мені помічника з родини
моєї,
30. Гаруна, брата мого,
31. і додай мені сил через нього
32. та зроби спільником у справі
моїй —
33. щоб ми славили тебе часто,
34. й згадували тебе часто!
35. Ти ж бачиш нас!»
36. Аллах сказав: «Уже дано тобі те,
що ти просиш, Мусо!
37. Справді, Ми й перед тим були
ласкаві до тебе,
38. коли Ми відкрили твоїй матері
те, що відкрили:
- وَأَضْمَمْنَا يَدَكَ إِيَّاهُ إِلَىٰ جَنَاحِكِ فَتُخْرِجُ بَيْضَاءَ مِثْقَلِ ذَرَّةٍ مِّنَ الْغَيْبِ لَيْسَ لَكَ فِيهَا مِن شَيْءٍ سَمِيِّمٌ ﴿٢٢﴾
- لِنُرِيكَ مِنْ آيَاتِنَا الْكُبْرَىٰ ﴿٢٣﴾
- أَذْهَبَ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَىٰ ﴿٢٤﴾
- قَالَ رَبِّ اشْرَحْ لِي صَدْرِي ﴿٢٥﴾
- وَيَسِّرْ لِي أَمْرِي ﴿٢٦﴾
- وَاحْلُلْ عُقْدَةً مِّن لِّسَانِي ﴿٢٧﴾
- يَفْقَهُ هُوَ أَقْوَلِي ﴿٢٨﴾
- وَأَجْعَلْ لِّي وَزِيرًا مِّنْ أَهْلِي ﴿٢٩﴾
- هَارُونَ أَخِي ﴿٣٠﴾
- أَشْدُدْ بِهِ أَزْرِي ﴿٣١﴾
- وَأَشْرِكْ فِي أَمْرِي ﴿٣٢﴾
- كَئِن سُبْحَانَكَ كَبِيرًا ﴿٣٣﴾
- وَنَذْرًا لِّكَ كَبِيرًا ﴿٣٤﴾
- إِنَّا كُنَّا بِمَا بَصِيرًا ﴿٣٥﴾
- قَالَ قَدْ أُوتِيتَ سُؤْلَكَ يَا مُوسَىٰ ﴿٣٦﴾
- وَلَقَدْ مَتَنَّا عَلَيْكَ مَرَّةً أُخْرَىٰ ﴿٣٧﴾
- إِذْ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ مَا أُوحِيَ ﴿٣٨﴾

39. «Поклади його в скриню та пусти річкую. Річка винесе його на берег, де його підбере Мій ворог і його ворог». Я простер на тебе Свою любов, щоб ти ріс на Моїх очах!
40. Приходить сестра твоя й говорить: «Може, вказати вам на того, хто про нього піклуватиметься?» Так Ми повернули тебе твоїй матері, щоб були радісні очі її, і щоб вона не журилася. Потім ти вбив одну людину, та Ми врятували тебе від смутку й випробовували тебе. Ти пробув довгі роки серед жителів Мад'яну, а тепер прийшов вказаний час, о Мусо!
41. І Я вибрав тебе для Себе!
42. Рушайте ж, ти і брат твій, із Моїми знаменнями, та не забувайте згадувати Мене!
43. Ідіть до Фірауна, бо, воістину, він несправедливий!
44. Говоріть із ним лагідно — можливо, він схаменеться або налякається!»
45. Вони відповіли: «Господи наш! Воістину, Ми боїмося, що він одразу скарає нас чи вчинить несправедливо із нами!»
46. Аллах відповів: «Не бійтеся! Я з вами, чую та бачу!

أَنْ أَقْدِفِيهِ فِي التَّابُوتِ فَأَقْدِفِيهِ فِي الْيَمِّ فَلْيَلْقِهِ
الْيَمُّ بِالسَّاحِلِ يَأْخُذْهُ وَعَدُوِّي وَعَدُوُّهُ وَالْقَيْتُ
عَلَيْكَ مَحَبَّةً مِنِّي وَلِضَعِّعَ عَلَيَّ عَيْنِي ﴿٣٩﴾

إِذْ تَقَشَّى الْخَنُكَ فَتَقُولُ هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَى مَن
يَكْفُلُهُ ۗ وَرَجَعْنَاكَ إِلَىٰ أُمِّكَ كَيْ تَقَرَّ عَيْنُهَا
وَلَا تَحْزَنَ ۗ وَوَقَلْتَ نَفْسًا فَانْجَبْنَاكَ مِنَ الْغَمِّ
وَفَتَّانَا فَوَدَّأَلَيْتُ سَيِّدِينَ فِي أَهْلِ مَدْيَنَ
فُرِحَّتْ عَلَىٰ قَدْرِ يُمُوسَىٰ ﴿٤٠﴾

وَأَصْطَفَيْتُكَ لِنَفْسِي ﴿٤١﴾

أَذْهَبَ أَنْتَ وَأَخُوكَ بِآيَاتِي وَلَا تَنِيَا فِي
ذِكْرِي ﴿٤٢﴾

أَذْهَبَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَىٰ ﴿٤٣﴾

فَقُولَا لَهُ قَوْلًا لَّيِّنًا لَّعَلَّهُ يَتَذَكَّرُ أَوْ يَحْشَىٰ ﴿٤٤﴾

قَالَا رَبَّنَا إِنَّا أَتَيْنَاكَ أَن نَقْضَ عَلَيْنَا أَوْرَانَ
يَطْعَىٰ ﴿٤٥﴾

قَالَ لَا تَحْزَنْ إِنِّي مَعَكُمْ أَسْمَعُ وَأَرَىٰ ﴿٤٦﴾

47. Ідіть до нього та скажіть: «Ми — посланці Господа твого! Відпусти разом із нами інших синів Ізраїла й не знущайся з них. Ми прийшли до тебе зі знаменням від Господа нашого! Мир тому, хто йде прямим шляхом!»
48. Воістину, відкрито нам, що скарають того, хто заперечував і відвертався!»
49. Фіраун спитав: «Хто ваш Господь, Мусо?»
50. Той відповів: «Господь наш — Той, Хто дав кожній речі природу її, а потім повів прямим шляхом!»
51. Фіраун сказав «А що з давніми народами?»
52. Муса відповів: «Знання про це — тільки в мого Господа, в Писанні. Не помиляється Господь мій нічого не забуває!»
53. Він — Той, Хто створив для вас землю ложем і зробив на ній шляхи для вас. Він пролив із неба воду! І Ми виростили завдяки їй пари різних рослин.
54. Споживайте самі й випасайте на них свою худобу! Воістину, в цьому знамення для тих, хто має розум!

فَأْتِيَاهُ فَقُولَا إِنَّا رَسُولَا رَبِّكَ فَأَرْسِلْ مَعَنَا
بَنِي إِسْرَائِيلَ وَلَا تَعَذِّبْهُمْ قَدْ جِئْنَاكَ بِآيَاتٍ مِّن
رَّبِّكَ وَالسَّلَامُ عَلَيَّ مَنِ اتَّبَعَ الْهُدَى ﴿٤٧﴾

إِنَّا قَدْ أُوحِيَ إِلَيْنَا أَنَّ الْعَذَابَ عَلَىٰ مَن
كَذَّبَ وَتَوَلَّى ﴿٤٨﴾

قَالَ مِمَّنْ رَبُّكُمْ أَيْمُونُ ﴿٤٩﴾

قَالَ رَبُّنَا الَّذِي أَعْطَىٰ كُلَّ شَيْءٍ حَلْقَهُ وَهُوَ
هُدَىٰ ﴿٥٠﴾

قَالَ فَتَابَ الْقُرُونِ الْأُولَىٰ ﴿٥١﴾

قَالَ عَلِمَهَا عِنْدَ رَبِّي فِي كِتَابٍ لَا يَضِلُّ رَبِّي
وَلَا يَنْسَىٰ ﴿٥٢﴾

الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ مَهْدًا وَسَوَّاكَ لَكُمْ
فِيهَا سُبُلًا وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجْنَا
بِهِ أَزْوَاجًا مِّن تَبَاتِ شَجَىٰ ﴿٥٣﴾

كُلُوا وَارْعَوْا أَنْعَامَكُمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ
لِّأُولِي النَّعْمَىٰ ﴿٥٤﴾

55. Ми створили вас із землі й у землю вас повернемо. А потім іще раз виведемо вас звідти!
56. Ми показали йому всі Наші знамення, але він відкинув їх, не визнав
57. і сказав: «Невже ти прийшов, щоб вигнати нас із землі нашої своїми чарами, Мусо?»
58. Справді, ми покажемо тобі таке саме чаклунство. Тож признач належне місце й час — щоб не порушили його ні ми, ні ти!»
59. Сказав Муса: «Визначеним часом для вас нехай буде День прикрас. А люди нехай зберуться зранку».
60. Фіраун пішов, зібрав усіх своїх чаклунів і повернувся.
61. Муса сказав їм: «Горе вам! Не зводьте на Аллаха наклеп, а то Він вразить карою вас! Нешасний той, хто зводить наклеп!»
62. Ті почали сперечатися між собою, що робити, але говорили вони потаємно,
63. й сказали: «Ці двоє — чаклуни. За допомогою своїх чарів, вони прагнуть вигнати вас із вашої землі та звести вас із вашого найкращого шляху!

* مِنْهَا خَلَقْنَاكُمْ وَفِيهَا نُعِيدُكُمْ وَمِنْهَا نُخْرِجُكُمْ تَارَةً أُخْرَى ﴿٥٥﴾

وَلَقَدْ آتَيْنَاهُ آيَاتِنَا كُلَّهَا فَكَذَّبَ وَأَبَى ﴿٥٦﴾

قَالَ أَجِئْتَنَا لِلتُّخْرِيحِنَا مِنْ أَرْضِنَا بِسِحْرِكَ يَمُوسَى ﴿٥٧﴾

قَلْنَا أَلَيْسَ لَكَ بِسِحْرِ مِثْلِهِ فَأَجْعَلْ بَيْنَنَا وَبَيْنَكَ مَوْعِدًا لَا نُخْلِفُهُ نَحْنُ وَلَا أَنْتَ مَكَانًا سُوَّى ﴿٥٨﴾

قَالَ مَوْعِدُكُمْ يَوْمَ الزَّيْنَةِ وَأَنْ يُخَشِرَ الْإِنْسَانُ ضُحًى ﴿٥٩﴾

فَتَوَلَّى فِرْعَوْنُ فَجَمَعَ كَيْدَهُ ثُمَّ أَتَى ﴿٦٠﴾

قَالَ لَهُمْ مُوسَى وَيْلَكُمْ لَا تَفْتَرُوا عَلَيَّ اللَّهُ كَذِبًا فَيَسْحَبَكُمْ بِعَدَابٍ وَقَدْ خَابَ مِنْ أَفْتَرِي ﴿٦١﴾

فَتَنَزَعُوا أَمْرَهُمُ بَيْنَهُمْ وَأَسْرُوا التَّجْوِي ﴿٦٢﴾

قَالُوا إِنْ هَذَا لَسِحْرَانِ يُرِيدَانِ أَنْ يُخْرِجَاكُمْ مِنَ أَرْضِكُمْ بِسِحْرِهِمَا وَيَذْهَبَا بِطَرِيقَتِكُمُ الْمُثَلَّى ﴿٦٣﴾

64. Тож приготуйте всі свої хитрощі й вийдіть єдиною лавою! Сьогодні успіху досягне той, хто перемаже!»

فَاجْمَعُوا يَدَكُمْ فَرَأْتُوا صَفًّا وَقَدْ أَفْلَحَ الْيَوْمَ
مَنْ أَسْتَعْلَى ﴿١٤﴾

65. Вони запитали: «О Мусо! Чи будеш кидати [палицю] першим чи, може, будемо перші ми?»

قَالُوا يُمُوسَىٰ إِمَّا أَنْ تُلْقِيَ وَإِمَّا أَنْ نَكُونَ أَوَّلَ
مَنْ أَلْقَىٰ ﴿١٥﴾

66. Той відповів: «Ні, нехай уже ви будете перші!» І через чари їхні здалося йому, що мотузки й палиці їхні почали рухатися.

قَالَ بَلْ أَلْقُوا فَإِذَا حِجَابٌ مَّوْضِعَهُمْ يَحِيطُ
إِلَيْهِمْ مِنْ سِحْرِهِمْ أَنَّهُمْ لَسَعَىٰ ﴿١٦﴾

67. І відчув Муса страх у душі своїй.

فَأَوْجَسَ فِي نَفْسِهِ خِيفَةً مُوسَىٰ ﴿١٧﴾

68. Ми сказали: «Не бійся! Воістину, ти подолаєш їх!»

فَلَمَّا لَا تَخَفْ إِنَّا كُنَّا أَنْتَ الْأَعْلَىٰ ﴿١٨﴾

69. Кинь те, що в твоїй правій руці, і воно негайно проковтне те, що зробили вони, бо то тільки хитрощі чаклуна! Не перемаже чаклун, де б він не був!»

وَأَلْقَىٰ مَا فِي يَمِينِكِ تَلْفَفًا مَا صَعَّوْا لِمَا صَعَّوْا
كَيْدَ سِحْرٍ وَلَا يُفْلِحُ السَّاحِرُ حَيْثُ أَتَىٰ ﴿١٩﴾

Муса (мир йому) кинув палицю, яка перетворилася на змію та проковтнула «мотузки й палиці» чаклунів.

70. І тоді впали чаклуни в земному поклоні й сказали: «Ми увірували в Господа Муса й Гаруна!»

فَأَلْقَى السَّحَرَةُ سَجْدًا فَالْوَأءَ أَمَّا رَبِّ هَارُونَ
وَمُوسَىٰ ﴿٢٠﴾

71. [Фіраун] сказав: «Невже ви повірили йому без мого дозволу?! Воістину, він — ваш наставник, той, хто навчив вас чар! Я накажу відрубати вам руки й ноги навхрест і розішнати вас на пальмових стовбурах! Тоді

قَالَ أَمْ نُمِيتُكُمْ وَقَبِلَ أَنْ آءَدَنَّ لَكُمْ أَنَّهُ لَكُمْ يَوْمَ
الَّذِي عَلَّمَكُمُ السِّحْرَ فَلَا تُقِطَعَنَّ أَيْدِيكُمْ
وَأَرْجُلُكُمْ مِنْ خَلْفٍ وَلَا صَلْبَتَكُمْ فِي جُدُوعِ
الْأَخْلِ وَلَتَعْمَلُنَّ آئِنًا أَشَدَّ عَذَابًا وَأَبْقَىٰ ﴿٢١﴾

ви дізнаєтесь, чия кара сильніша й довговічніша!»

72. Вони відповіли: «Ми не віддамо тобі переваги перед тим, що прийшло до нас із ясних доказів, і перед Творцем нашим. Кажі свій вирок! Але ж він чинний тільки в цьому житті!»

قَالُوا لَنْ نُؤْتِكَ عَلَىٰ مَا جَاءَنَا مِن آيَاتِنَا
وَالَّذِي فَطَرْنَا قَافِضًا مَا أَنْتَ قَافِضٌ إِنَّمَا نَقْضِي
هَذِهِ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا ﴿٧٢﴾

73. Воістину, Ми увірували в Господа нашого, щоб простив Він гріхи наші й чаклунство, до якого ти силував нас. А Аллах — Кращий та Вічний!»

إِنَّا آمَنَّا بِرَبِّنَا لِنَعْفِرَ لَنَا خَطِيئَتَنَا وَمَا أَكْرَهْتَنَا
عَلَيْهِ مِنَ السِّحْرِ وَاللَّهِ خَيْرٌ وَأَبْقَى ﴿٧٣﴾

74. Хто постане перед Господом своїм грішником, той опиниться в геєні, де він не помре й не буде жити.

إِنَّهُ وَمَن يَأْتِ رَبَّهُ مُجْرِمًا فَإِنَّ لَهُ جَهَنَّمَ لَا يَمُوتُ
فِيهَا وَلَا يَحْيَى ﴿٧٤﴾

75. А ті, які постануть перед Ним віруючими, які робили добрі вчинки — ті опиняться на найвищих ступенях —

وَمَن يَأْتِهِ مُمُؤْمِنًا فَدَعِمَل الصَّالِحَاتِ فَأُولَٰئِكَ
لَهُمُ الدَّرَجَاتُ الْعُلَىٰ ﴿٧٥﴾

76. у садах Едену, де течуть ріки. І будуть вони там вічно! Це — винагорода для тих, хто очистився.

جَنَّاتٍ عَدْنٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ
فِيهَا وَذَٰلِكَ جَزَاءُ مَن تَزَكَّى ﴿٧٦﴾

77. Справді, Ми відкрили Мусі: «Вийди вночі разом із Моїми рабами й проклади для них суху дорогу в морі! Не бійся, що тебе наздоженуть, і не лякайся!»

وَلَقَدْ أَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ أَن أَسْرِ بِعِبَادِي
فَأَصْرَبْ لَهُمْ طَرِيقًا فِي الْبَحْرِ يَبَسًا لَا تَخَافُ
دَرْكًا وَلَا تَحْشَى ﴿٧٧﴾

78. Фіраун вирушив ім навздогін разом зі своїм військом, але море накрило його.

فَأَتْبَعَهُمْ فِرْعَوْنُ بِجُنُودِهِ فَغَشِيَهُم مِّنَ الْيَمِّ
مَا غَشِيَهُمْ ﴿٧٨﴾

79. Так Фіраун ввів свій народ в оману й не повів правильним шляхом.
80. О сини Ізраїла! Ми врятували вас від ворога! Та Ми ще раніше обіцяли вам це на правому схилі гори. Також Ми дарували вам манну й перепелів.
81. Їжте блага, якими Ми наділили вас, але не порушуйте дозволеного, інакше впаде на вас Мій гнів. Той, на кого впав гнів Мій, гине!
82. Воістину, Я прощаю тим, які покаються, увірували, робили добро та йшли далі прямим шляхом!
83. Чому ти так швидко залишив свій народ, о Мусо?
84. Той відповів: «Вони йдуть слідом за мною! Я ж поспішав до Тебе, Господи, щоб Ти був задоволений мною!»
85. Аллах сказав: «Ми випробовували народ твій після того, як ти пішов! Їх збив із прямого шляху самарянин!»
86. Тож Муса повернувся до народу свого розгніваним і засмученим. Він вигукнув: «О народе мій! Хіба Господь ваш не дав вам прекрасної обіцянки? Чи надто тривалим видався вам цей строк, чи, може, ви хочете, щоб упав на

وَأَصْلَ فِرْعَوْنَ قَوْمَهُ، وَمَاهَدَى ﴿٧٩﴾

يَذِي إِسْرَائِيلَ قَدْ أَنْجَيْنَاكُمْ مِنْ عَدُوِّكُمْ
وَوَعَدْنَاكُمْ جَانِبَ الطُّورِ الْأَيْمَنِ وَنَزَّلْنَا عَلَيْكُمُ
الْمَنَّاءَ وَالسَّلْوَى ﴿٨٠﴾

كُلُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَلَا تَطْغَوْا فِيهِ
فَيَحِلَّ عَلَيْكُمْ غَضَبِي وَمَنْ يَحْلِلْ عَلَيْهِ
غَضَبِي فَقَدْ هَوَى ﴿٨١﴾

وَأِنِّي لَغَفَّارٌ لِمَنْ تَابَ وَءَامَنَ وَعَمِلَ
صَالِحًا ثُمَّ اهْتَدَى ﴿٨٢﴾

* وَمَا أَعْجَلَكَ عَنْ قَوْمِكَ يَا مُوسَى ﴿٨٣﴾

قَالَ هُمْ أَوْلَاءُ عَلَى أَثَرِي وَعَجِلْتُ إِلَيْكَ
رَبِّ لِتَرْضَى ﴿٨٤﴾

قَالَ فَإِنَّا قَدْ فَتَنَّا قَوْمَكَ مِنْ بَعْدِكَ وَأَضَلَّهُمُ
السَّامِرِيُّ ﴿٨٥﴾

فَرَجَعَ مُوسَى إِلَى قَوْمِهِ غَضْبَانَ أَسِفًا
قَالَ يَا قَوْمِ أَلَمْ يَعِدْكُمْ رَبُّكُمْ وَعَدَّ أَحْسَنًا
أَفَطَالَ عَلَيْكُمُ الْعَهْدُ أَمْ أَرَدْتُمْ أَنْ يَحِلَّ
عَلَيْكُمْ غَضَبٌ مِّنْ رَبِّكُمْ فَأَخْلَفْتُم
مَّوعِدِي ﴿٨٦﴾

вас гнів Господа вашого, і тому ви порушили те, що обіцяли мені?»

87. Вони відповіли: «Ми не порушували обіцянки, даної тобі. Але ж ми несли важкий тягар — прикраси того народу. Ми жбурнули їх [у вогонь] — так само зробив і самарянин».
88. Він виплавив їм подобу тільця, яка ще й ревла та сказав: «Оце — ваш Господь і Господь Муси, але він забув Його». *Як пояснюють тлумачі, «подоба тільця» ревла за рахунок спеціальних отворів, у які заходив вітер.*
89. Невже вони не бачили, що він не говорить із ними й не може ні завдати їм шкоди, ні принести користі?
90. Справді, Гарун уже говорив їм: «Народе мій! Вас лише спокушають цим! Воістину, ваш Господь — це Милостивий! Ідіть за мною та слухайтесь наказів моїх!»
91. Вони відповіли: «Ми не перестанемо поклонятися йому, поки не повернеться до нас Муса».
92. А той сказав: «О Гаруне! Що завадило тобі, коли ти побачив

قَالُوا مَا أَخْلَفْنَا مَوْعِدَكَ بِمَلِكِنَا وَلَكِنَّا
خَجَلْنَا أَوْزَارًا مِنْ زِينَةِ الْقَوْمِ فَقَدَفْنَا
فَكَذَلِكَ أَلْقَى السَّامِرِيُّ ﴿٧٧﴾

فَأَخْرَجَ لَهُمْ عَجَلًا جَسَدًا لَهُ خُورٌ فَقَالُوا
هَذَا إِلَهُكُمْ وَإِلَهُ مُوسَىٰ فَنَسِيَ ﴿٧٨﴾

أَفَلَا يَرَوْنَ أَنَّهُ لَا يُرْجِعُ إِلَيْهِمْ قَوْلًا وَلَا
يَمْلِكُ لَهُمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا ﴿٧٩﴾

وَلَقَدْ قَالَ لَهُمْ هَارُونُ مِنْ قَبْلُ يَا قَوْمِ إِنَّمَا
فُتِنْتُمْ بِهِ وَإِنَّ رَبَّكُمُ الرَّحْمَنُ فَاتَّبِعُونِي
وَاطِيعُوا أَمْرِي ﴿٨٠﴾

قَالُوا لَنْ نَبْرَحَ عَلَيْهِ عَاكِفِينَ حَتَّىٰ يُرْجِعَ
إِلَيْنَا مُوسَىٰ ﴿٨١﴾

قَالَ يَهُرُورُنْ مَا مَنَعَكَ إِذْ رَأَيْتَهُمْ ضَلُّوا ﴿٨٢﴾

93. йти за мною? Чому ти не послухався мого наказу?»
94. Той відповів: «О сину моєї матері! Не тримай мене за бороду й за голову! Я боявся, що ти скажеш: «Ти посіяв розбрат між синами Ізраїла та не послухався слова мого!»»
95. Муса сказав: «О самарянине! А ти чого хотів?»
96. Той відповів: «Я бачив те, чого не бачили вони. Я взяв жменю піску зі слідів посланця й кинув її [у вогонь], бо саме так я захотів зробити!»
97. Муса вигукнув: «Вийди геть! Воістину, в нинішньому житті ти будеш говорити: «Не торкайтеся мене!» І чекає тебе обіцяне й не омине тебе воно! Поглянь на свого бога, якому ти поклонявся: ми неодмінно спалимо його, а потім розвіємо попіл над морем!
98. Ваш Бог — тільки Аллах, окрім Якого немає бога, і Він осягає знанням кожну річ!»
99. Так Ми розповідаємо тобі звістки про те, що вже минуло. І Ми дали тобі від Себе нагадування!
100. І хто відвернеться від цього, той понесе в День Воскресіння важкий тягар.

أَلَا تَتَّبِعُنَّ أَفْعَصَيْتَ أَمْرِي ﴿١٣﴾

قَالَ يَبْنَؤُمْرًا لَا تَأْخُذْ بِلِحْيَتِي وَلَا بِرَأْسِي إِنِّي خَشِيتُ أَنْ تَقُولَ فَرَّقْتَ بَيْنَ بَنِي إِسْرَائِيلَ وَلَمْ تَرْقُبْ قَوْلِي ﴿١٤﴾

قَالَ فَمَا خَطْبُكَ يَا سَمِرِيُّ ﴿١٥﴾

قَالَ بَصُرْتُ بِمَا لَمْ يَبْصُرُوا بِهِ فَقَبَضْتُ قَبْضَةً مِّنْ أَثَرِ الرَّسُولِ فَنَبَذْتُهَا وَكَذَلِكَ سَوَّلَتْ لِي نَفْسِي ﴿١٦﴾

قَالَ فَادْهَبْ فَإِنَّ لَكَ فِي الْحَيَاةِ أَنْ تَقُولَ لَا مِسَاسَ وَإِنَّ لَكَ مَوْعِدًا لَّنْ يُخْلَفَهُ وَانظُرْ إِلَى إِلَهِكَ الَّذِي ظَلْتَ عَلَيْهِ عَاكِفًا لَنُحَرِّقَنَّهُ ثُمَّ لَنَنْسِفَنَّهُ فِي الْيَمِّ نَسْفًا ﴿١٧﴾

إِنَّمَا إِلَهُ الْكَوْكَبِ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَسِعَ كُلُّ شَيْءٍ عِلْمًا ﴿١٨﴾

كَذَلِكَ نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ أَنْبَاءِ مَا قَدْ سَبَقَ وَقَدْ آتَيْنَاكَ مِنْ لَدُنَّا ذِكْرًا ﴿١٩﴾

مَنْ أَعْرَضَ عَنْهُ فَإِنَّهُ يَحْمِلُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وِزْرًا ﴿٢٠﴾

101. І буде він із ним вічно. Який же лихий цей тягар!
102. Того Дня засурмлять у ріг, і буде зібрано грішників, і будуть вони синьоокі.
103. Вони розмовлятимуть одне з одним пошепки: «Воістину, ви пробули там лише днів із десять!»
104. Ми краще знаємо про те, що вони кажуть — навіть коли говорить найкращий із них: «Ви пробули там тільки день!»
105. Тебе запитують про гори. Скажи: «Мій Господь розвіє їх на порох
106. і перетворить на рівну пустелю.
107. І ти не побачиш там ні урвища, ні пагорба!»
108. Того Дня вони підуть за глашатаєм і не зможуть ухилитися від нього. Голоси будуть смиренні перед Милостивим, і ти не почуєш нічого, крім шепоту.
109. Того Дня не допоможе нічیه заступництво — крім тих, кому дозволив це Милостивий і чийм словом Він задоволений.
110. Він знає їхнє минуле й майбутнє, а вони не здатні осягнути Його знанням.

خَالِدِينَ فِيهِ وَسَاءَ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ حِمْلًا ﴿١٨﴾

يَوْمَ يَنْفَخُ فِي الصُّورِ وَتَحْسُرُ الْمَجْرِمِينَ
يَوْمَ يُنَادِي زُرْقًا ﴿١٩﴾

يَتَخَفَتُونَ بَيْنَهُمْ إِنْ لَيْتُمْ إِلَّا عَشْرًا ﴿٢٠﴾

نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَقُولُونَ إِذْ يَقُولُ أَمْثَلُهُمْ
طَرِيقَةً إِنْ لَيْتُمْ إِلَّا يَوْمًا ﴿٢١﴾

وَسَأَلُونَكَ عَنِ الْجِبَالِ فَقُلْ يَنْسِفُهَا رَبِّي
نَسْفًا ﴿٢٢﴾

فَيَذَرُهَا قَاعًا صَفْصَفًا ﴿٢٣﴾

لَا تَرَى فِيهَا عِوَجًا وَلَا أَمْتًا ﴿٢٤﴾

يَوْمَ يُنَادِي بُيُوتَ الَّذِينَ لَا عِوَجَ لَهُمْ وَخَشَعَتِ
الْأَصْوَاتُ لِلرَّحْمَنِ فَلَا تَسْمَعُ إِلَّا هَمْسًا ﴿٢٥﴾

يَوْمَ يُنَادِي تَنْفَعُ الشَّفِيعَةُ إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ
الَّذِينَ رَضِيَ لَهُمْ قَوْلًا ﴿٢٦﴾

يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا
يُحِيطُونَ بِهِ عِلْمًا ﴿٢٧﴾

111. І будуть вони принижені перед Живим, Сушим. І розчарується той, хто ніс тягар своєї несправедливості!
112. А хто робив добро й був віруючим, той нехай не боїться ні несправедливості, ні образи!
113. Так Ми зіслали Коран арабською мовою та роз'яснили в ньому погрози. Можливо, вони боятимуться, або ж він буде їм нагадуванням!
114. Всевишній Аллах, Істинний Володар! Тож не поспішай із Кораном, поки не буде завершено одкровення тобі. Скажи: «Господи, додай мені знання!»
115. Раніше Ми взяли завіт із Адамом, але він забув його. І Ми не знайшли в ньому рішучості!
116. І коли Ми сказали ангелам: «Вклоніться низько Адаму!», то вклонилися всі, крім Ібліса, який відмовився.
117. Тоді Ми сказали: «О Адаме! Воістину, це — ворог тобі й дружині твоїй! Стережися, щоб не вигнав він тебе з раю, а то будеш ти нещасним.
118. Тут ти не голодуватимеш, не ходитимеш роздягненим,

﴿وَعَنْتَ الْوُجُوهُ لِلْحَيِّ الْقَيُّومِ وَقَدْ خَابَ مَنْ حَمَلَ ظُلْمًا﴾

﴿وَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَا يَخَافُ ظُلْمًا وَلَا هَضْمًا﴾

﴿وَكَذَلِكَ أَنْزَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا وَصَرَّفْنَا فِيهِ مِنَ الْوَعِيدِ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ أَوْ يُحَدِّثُ لَهُمْ ذِكْرًا﴾

﴿فَتَعَلَى اللَّهِ الْمَلِكُ الْحَقُّ وَلَا تَعْجَلْ بِالْقُرْآنِ أَنْ يُقَضَىٰ إِلَيْكَ وَحْيُهُ وَقُل رَّبِّ زِدْنِي عِلْمًا﴾

﴿وَلَقَدْ عَاهَدْنَا آلَ آدَمَ مِنْ قَبْلِ فَنَسَىٰ وَكُنَّا نَجِدُهُ رِعَاسًا﴾

﴿وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا إِلَّا إِبْلِيسَ أَبَىٰ﴾

﴿فَقُلْنَا يَا آدَمُ إِنَّ هَذَا عَدُوٌّ لَكَ وَارْتَدِيهِ فَلَا تَخْرُجَنَّ كَمَا مِنْ الْجَنَّةِ فَتَشقى﴾

﴿إِنَّ لَكَ أَلَّا تَجُوعَ فِيهَا وَلَا تَعْرَىٰ﴾

119. не страждатимеш від спраги й від спеки!»

120. Але почав нашіптувати йому шайтан, говорячи: «О Адаме! Чи не показати тобі дерево вічності й неминущої влади?»

121. Вони скуштували з нього та й побачили наготу свою. І почали прикриватися листям із дерев райських. Не послухався Адам Господа свого й заблукав.

122. Але потім Господь обрав його, прийняв каяття й наставив на прямий шлях.

123. Аллах сказав: «Вийдіть із раю обоє! Нашадки ваші будуть ворогами одне одному! Та якщо Я дарую вам Свій прямий шлях, то той, хто буде йти цим прямим шляхом, не заблукає та не буде нещасливим.

124. А той, хто відвернеться від Мого нагадування, той матиме важке життя, а в День Воскресіння Ми підніmemo його сліпим!»

125. Він скаже: «Господи! Чому ти воскресив Мене сліпим? Я ж був зрячим!»

126. Аллах скаже: «Так само, як Ми показували тобі Наші знамення, а ти забув їх, і ти будеш забутий сьогодні!»

وَأَنَّكَ لَا تَظْمَأُ فِيهَا وَلَا تَصْحَى ﴿١١٩﴾

فَوَسَّوَسَ إِلَيْهِ الشَّيْطَانُ قَالَ يَا آدَمُ هَلْ أَدُلُّكَ عَلَى شَجَرَةِ الْخُلْدِ وَمُلْكٍ لَّا يَبُتِلُ ﴿١٢٠﴾

فَأَكَلَا مِنْهَا فَبَدَتَ لَهُمَا سَوْآتُهُمَا
وَوَطِفَا يَخِصِّفَانِ عَلَيْهِمَا مِنْ وَرَقِ الْجَنَّةِ
وَعَصَى آدَمُ رَبَّهُ فَغَوَى ﴿١٢١﴾

ثُمَّ اجْتَبَاهُ رَبُّهُ وَقَتَابَ عَلَيْهِ وَهَدَى ﴿١٢٢﴾

قَالَ أَهْطَأْمِنَهَا جَمِيعًا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ
عَدُوٌّ فِيمَا يَأْتِيَنَّكُمْ مِنِّي هُدًى فَمَنْ
اتَّبَعَ هُدَايَ فَلَا يَضِلُّ وَلَا يَشْقَى ﴿١٢٣﴾

وَمَنْ أَعْرَضَ عَن ذِكْرِي فَإِنَّ لَهُ مَعِيشَةً
ضَنْكًا وَنَحْسَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ أَعْمَى ﴿١٢٤﴾

قَالَ رَبِّ لَوْ حَسَرْتَنِي أَعْمَى وَقَدْ كُنْتُ
بَصِيرًا ﴿١٢٥﴾

قَالَ كَذَلِكَ أَتَتْكَ آيَاتُنَا فَنَسِيَهَا وَكَذَلِكَ
الْيَوْمَ تُنْسَى ﴿١٢٦﴾

127. Отак Ми винагороджуємо тих, хто був порушником та не увірував у знамення Господа свого. А покарання в наступному житті — сильніше й довговічніше!
128. Чи не привело їх на прямий шлях те, що Ми знищили стільки поколінь перед ними! Вони ходять по руїнах домівок їхніх — у цьому знамення для обдарованих розумом!
129. Якби не попереднє слово Господа твого та не встановлений строк, [покарання] було б негайним!
130. Май терпіння до того, що вони кажуть, і прославляй Господа свого перед сходом і заходом сонця; прославляй у нічні часи та вдень — можливо, ти будеш задоволений!
131. Не заглядайся на те, чим Ми наділили деяких людей, щоб випробувати їх. Це — блиск земного життя, а винагорода Господа твого краща й довговічніша!
132. Накажи своїй родині звершувати молитву й будь у ній терпеливим. Ми не просимо в тебе наділу, а Ми самі наділяємо тебе. А порятунок — для богобоязливих!

وَكَذَلِكَ نَجْزِي مَنْ أَسْرَفَ وَلَمْ يُؤْمِنْ بِآيَاتِ رَبِّهِ وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَشَدُّ وَأَبْقَى ﴿١٢٧﴾

أَفَأَمَّا يُهْدِلَهُمْ كَرَاهِلَهُمْ كَمَا قَبْلَهُمْ مِنَ الْقُرُونِ يَمْشُونَ فِي مَسَاكِينِهِمْ إِنْ فِي ذَلِكَ لَايَتَّي لَأُولَى النَّهَى ﴿١٢٨﴾

وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ لَكَانَ لِزِمَامًا وَأَجَلٌ مُسَمًّى ﴿١٢٩﴾

فَاصْبِرْ عَلَى مَا يَقُولُونَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ وَقَبْلَ غُرُوبِهَا وَمِنْ أَنَاءِ الْإِيلِ فَسَبِّحْ وَأَطْرَافَ النَّهَارِ لَعَلَّكَ تَرْضَى ﴿١٣٠﴾

وَلَا تَمُدَّنَّ عَيْنَيْكَ إِلَى مَا مَتَّعْتَهُمْ آزْوَاجًا مِنْهُمْ زَهْرَةَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا لِنَفْثَةِ هُمْ فِيهِ وَرِزْقَ رَبِّكَ خَيْرٌ وَأَبْقَى ﴿١٣١﴾

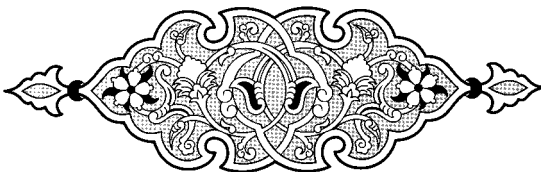
وَأْمُرْ أَهْلَكَ بِالصَّلَاةِ وَاصْطَبِرْ عَلَيْهَا لَا تَسْأَلْكَ رِزْقًا نَحْنُ نَرْزُقُكَ وَالْعَاقِبَةُ لِلتَّقْوَى ﴿١٣٢﴾

133. Запитують [невіруючі]: «Чому він не прийде до нас із якимось знаменням від Господа його?»
Та чи не з'явився їм ясний доказ — у давніх сувоях?
134. Якби Ми знищили їх покаранням раніше за [Мухаммада], то вони б сказали: «Господи наш! Чому Ти не відіслав до нас посланця? Ми пішли б за його знаменнями ще перед тим, як стали приниженими й зганьбленими!»
135. Скажи: «Всі чекають [Часу]! Чекайте й ви! Тоді ви дізнаєтеся, хто йде рівним і прямим шляхом!»

وَقَالُوا لَوْلَا يَأْتِينَا بِآيَاتٍ مِّن رَّبِّهِ ۗ أَوَلَمْ
تَأْتِهِم بَيِّنَةٌ مَّا فِي الصُّحُفِ الْأُولَىٰ ﴿١٣٣﴾

وَلَوْ أَنَّا أَهْلَكْنَاهُمْ بِعَذَابٍ مِّن قَبْلِهِ لَقَالُوا
رَبَّنَا لَوْلَا أَرْسَلْتَ إِلَيْنَا رَسُولًا فَنَتَّبِعَ
آيَاتِكَ مِن قَبْلِ أَنْ نَذِلَّ وَنُحْزَىٰ ﴿١٣٤﴾

قُلْ كُلُّ مَدْرِيٍّ فَرَّضُوا فَسَتَعْلَمُونَ مَن
أَصْحَبُ الصِّرَاطِ السَّوِيِّ وَمَنِ اهْتَدَىٰ ﴿١٣٥﴾

Сура 21. Аль-Анбія («Пророки»)

*Ім'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

1. Наблизився до людей час відплати, а вони в невігластві своєму відвертаються.
2. Яке б нове нагадування Аллаха до них не приходило, вони слухають його, бавлячись,
3. із неухважним серцем.
Нечестивці таємно шепотіли:
«Невже він не така сама людина як і ми? Невже ви підете за чарами, які самі бачите?»
Ат-Табарі коментує слова «нечестивців», які «таємно шепотіли»: «Одні з них говорили іншим: «Невже ви приймете ці чари й повірите в них, коли самі знаєте, що це — чари?» Вони мали на увазі Коран».
4. Скажи: «Мій Господь знає те, що говорять і на небесах, і на землі. А Він — Всечуючий, Всезнаючий!»
5. Але вони говорять: «Якісь уривчасті видіння! Та він вигадав це! Він — поет! Нехай прийде до нас зі знаменням, яке було в перших посланців!»
6. Жодне селище, яке Ми знищили, не увірувало. Невже й вони не увірують?

أَقْرَبَ لِلنَّاسِ حِسَابُهُمْ وَهُمْ فِي غَفْلَةٍ
مُعْرِضُونَ ﴿١﴾

مَا يَأْتِيهِمْ مِنْ ذِكْرٍ مِنْ رَبِّهِمْ مُحَدَّثٍ إِلَّا
أَسْتَمِعُوهُ وَهُمْ يَلْعَبُونَ ﴿٢﴾

لَا هِيَءَ فُلُوْهُمُ وَأَسْرُؤُا التَّجْوِي الدِّينِ
ظَلَمُوا أَهْلَ هَذَا الْإِبْرَشِ مِثْلَكُمْ أَفَتَأْتُونَ
الْبَيْحَرَ وَأَنْتُمْ تُبْصِرُونَ ﴿٣﴾

قَالَ رَبِّي يَعْلَمُ الْقَوْلَ فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ
وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٤﴾

بَلْ قَالُوا أَضْغَثْتَ أَحْلَمَ بَلْ أَفْتَرْتَهُ بَلْ
هُوَ شَاعِرٌ فَلْيَأْتِنَا بِآيَةٍ كَمَا أُرْسِلَ
الْأَوْلُونَ ﴿٥﴾

مَا أَمَنَّا قَبْلَهُمْ مِنْ قَوْمٍ أَهْلَكْنَا نَحْنُ
أَفَهُمْ يُؤْمِنُونَ ﴿٦﴾

7. І раніше за тебе Ми відсиляли чоловіків, яким давали одкровення. Запитайте про це в людей Нагадування, якщо ви не знаєте!

Більшість тлумачів вважає, що під «людьми Нагадування» (агль аз-зікр) маються на увазі «люди Писання» — юдеї та християни. Ібн Касір, наприклад, пише: «Запитайте у вчених різних громад, таких як юдеї, християни та інші групи: «Посланці, які приходили до вас, були людьми чи ангелами?» Вони були людьми, й така повнота Божої милості до Його творіння, адже Він відсилав посланців, схожих на вас, які можуть донести послання, а ви можете його взяти».

8. Ми не створили їх плоттю, якій не потрібна їжа, і вони не були безсмертними!
9. А потім Ми виконали обіцянку: врятували їх разом із тими, кого побажали, й знищили порушників!
10. Ми зіслали вам Писання, а в ньому — згадка про вас! Невже ви не розумієте?
11. Скільки Ми знищили селищ, жителі яких були несправедливими! Після них Ми створили інші народи.

وَمَا أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ إِلَّا رِجَالًا نُوْحِي إِلَيْهِمْ
فَسَأَلُوا أَهْلَ الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لَا
تَعْلَمُونَ ﴿٧﴾

وَمَا جَعَلْنَاهُمْ جَسَدًا آيَاتٍ كُنُورًا لِّلطَّعَامِ
وَمَا كَانُوا خَالِدِينَ ﴿٨﴾

ثُمَّ صَدَقْنَاهُمُ الْوَعْدَ فَأَنْجَيْنَاهُمْ وَمَنْ نَشَاءُ
وَأَهْلَكْنَا الْمُسْرِفِينَ ﴿٩﴾

لَقَدْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ كِتَابًا فِيهِ ذِكْرُكُمْ أَفَلَا
تَعْقِلُونَ ﴿١٠﴾

وَكَمْ قَصَمْنَا مِنْ قَوْمٍ كَانَتْ ظِلْمَةً
وَأَنْشَأْنَا بَعْدَهُمْ قَوْمًا آخَرِينَ ﴿١١﴾

12. Коли вони відчули Нашу міць,
то почали тікати звідти.
13. Не тікайте! Поверніться туди, де
ви розкошували, де житла ваші!
Можливо, вас запитають!
*«Вас запитують» — аль-Багавві
коментує: «Сказав ібн Аббас:
«Про вбивство вашого пророка!»
А Катада сказав: «Щось про
ваше земне життя».*
14. Вони говорили: «Горе
нам! Воістину, ми були
несправедливими!»
15. Вони голосили так, доки Ми не
перетворили їх на зів'ялу ниву.
16. Ми не створювали небес, землі
й того, що між ними, бавлячись.
17. Коли б Ми прагнули забави, то
зробили б її з того, що маємо —
якби, взагалі, це робили!
18. Таж ні! Ми вражаємо істиною
брехню й вона трощить її. І та
зникає! Горе вам за те, що ви
вигадуєте!
19. Йому належать усі, хто на
небесах і на землі! А ті, хто
поряд із Ним, не гордують
поклонінням Йому й не
втомлюються!
20. Вони невтомно прославляють
Його вночі та вдень!
21. Невже вони роблять собі богів
із землі, які були б здатні
воскрешати?

فَلَمَّا أَحْسَوْا بِأَسَاسِنَا إِذْ أهرَمْنَهَا
يَرْكُضُونَ ﴿١٢﴾

لَا تَرْكُضُوا وَأَرْجِعُوا إِلَى مَا أُنزِلْتُمْ فِيهِ
وَمَسَلِكِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَسْأَلُونَ ﴿١٣﴾

قَالُوا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ ﴿١٤﴾

فَمَا زِلْتُمْ تِلْكَ دَعْوَاهُمْ حَتَّى جَعَلْنَاهُمْ
حَصِيدًا آخِلِينَ ﴿١٥﴾

وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاءَ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا
لَعِينٍ ﴿١٦﴾

لَوْ أَرَدْنَا أَنْ نَتَّخِذَ لَهُمْ آيَاتٍ فَتَدْرَأَهُ مِنْ لَدُنَّا
إِنْ كُنَّا فَعَالِينَ ﴿١٧﴾

بَلْ نَقْذِفُ بِالْحَقِّ عَلَى الْبَاطِلِ فَيَدْمَغُهُ فَإِذَا
هُوَ رَاقٍ ﴿١٨﴾ وَلكُمْ أَلْوِيلٌ وَمِمَّا صَوْنُ ﴿١٨﴾

وَأَلَهُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَنْ عِنْدَهُ لَا
يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِهِ وَلَا يَسْتَحْسِرُونَ ﴿١٩﴾

يُسَبِّحُونَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ لَا يَفْتُرُونَ ﴿٢٠﴾

أَمْ اتَّخَذُوا آلِهَةً مِنَ الْأَرْضِ هُمْ يُنشِرُونَ ﴿٢١﴾

Аль-Багавві коментує: «Ідеться про ідолів із дерева й каміння, а вони походять із землі».

22. Якби були інші боги, крім Аллаха, то [небеса і земля] зруйнувалися б. Аллах, Господь трону, пречистий від того, що Йому приписують!

لَوْ كَانَ فِيهِمَا آلِهَةٌ إِلَّا اللَّهُ لَفَسَدَتَا
فَسَبَّحَنَّا لِلَّهِ رَبِّ الْعَرْشِ عَمَّا يَصِفُونَ ﴿٢٢﴾

23. Його не запитують про те, що Він робить, — запитують їх!

Ібн Касір коментує: «Бог запитас Свої творіння про їхні вчинки!»

لَا يُسْأَلُ عَمَّا يَفْعَلُ وَهُمْ يُسْأَلُونَ ﴿٢٣﴾

24. Невже крім Нього вони беруть собі інших богів? Скажіть: «Наведіть свій доказ! Ось нагадування для тих, хто зі мною, і нагадування для тих, хто був раніше за мене!» Але більшість із них не знає істини. Вони відвертаються!

Ібн Касір та аль-Багавві вважають, що під «нагадуванням» (зікр) тут мається на увазі Коран, а також писання попередніх громад (Тора, Євангеліє), де проголошується єдиногобжжя. Цей варіант перекладу підтверджується й текстом наступного аяту.

أَمْ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ آلِهَةً فَلَّهَا تَأْوِيلٌ
بُرْهَانِكُمْ هَذَا يَكْفُرُ مِنِّي وَإِذْ كُنتُمْ مِن قَبْلِي نَكِلٌ
أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ الْحَقَّ فَهُمْ
مُعْرِضُونَ ﴿٢٤﴾

25. Ми не відсиляли раніше за тебе жодного посланця, не відкривши йому: «Немає бога, крім Мене! Тож поклоняйтеся Мені!»

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا نُوحِي
إِلَيْهِ آيَاتِنَا، لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدُونِ ﴿٢٥﴾

26. Вони говорять: «Милостивий узяв Собі дитину!» Преславний Він! Але ж вони тільки шановані раби.

Ідеться про ангелів, яких багатобожники вважали за «дітей Аллаха» або й взагалі богами.

27. Не випереджають Його словом й діють згідно з Його наказом!
28. Він знає те, що було до них і те, що буде після них. Заступаються вони лише за тих, ким Він задоволений, а самі тріпочуть від страху перед Ним!
29. А хто з них скаже: «Я — бог, замість Нього», тому відплатою буде геєна. Так Ми винагороджуємо нечестивців!
30. Невже не бачать невіруючі, що небеса й земля були єдиним цілим, а Ми роз'єднали їх, і що Ми створили все живе з води? Невже вони не увірують?
31. І Ми поставили на землі непохитні гори, щоб вона не коливалася під ними, й прокляли широкі шляхи, щоб вони мали змогу йти правильним шляхом.
32. І Ми зробили небо захищеним дахом, але вони відвертаються від його знамень.

وَقَالُوا اتَّخَذَ الرَّحْمَنُ وَلَدًا سُبْحٰنَهُ رَبُّ
عِبَادٍ مُّكْرَمُونَ ﴿٢٦﴾

لَا يَسْبِقُونَهُ بِالْقَوْلِ وَهُوَ بِأَمْرِهِ
يَعْمَلُونَ ﴿٢٧﴾

يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا
يَشْفَعُونَ إِلَّا لِمَنْ أَرَادَ وَهُمْ مِنْ
حَسْبِيئِهِ ۚ مُشْفِقُونَ ﴿٢٨﴾

* وَمَنْ يَقُلْ مِنْهُمْ إِنِّي إِلَهٌ مِنْ دُونِهِ
فَذَلِكُمْ جَزَاؤُهُمْ كَذَلِكَ نَجْزِي
الظَّالِمِينَ ﴿٢٩﴾

أَوَلَمْ يَرِ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّ السَّمٰوٰتِ
وَالْأَرْضَ كَانَتَا رَتْقًا فَفَتَقْنَاهُمَا وَجَعَلْنَا
مِنَ الْمَآءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيٍّ أَفَلَا يُؤْمِنُونَ ﴿٣٠﴾

وَجَعَلْنَا فِي الْأَرْضِ رَوَاسِيًا أَنْ تَمِيدَ بِهِمْ
وَجَعَلْنَا فِيهَا فِجَاجًا سُبُلًا لَّعَلَّهُمْ
يَهْتَدُونَ ﴿٣١﴾

وَجَعَلْنَا السَّمَآءَ سَفَافًا مَّحْفُوظًا وَهُمْ عَنْ
آيَاتِهَا مُعْرِضُونَ ﴿٣٢﴾

33. Він — Той, Хто створив ніч, день, сонце й місяць. Усі вони плинуть небосхилом.
34. Нікому з людей, що жили перед тобою, Ми не дарували безсмертя. Тож невже, якщо ти помреш, вони житимуть вічно?
35. Кожна душа зазнає смерті. Ми випробовуємо вас злом і добром як спокусою, і до Нас ви повернетесь!
36. Коли ті, які не вірують, бачать тебе, то тільки наслідують: «Чи це не той, хто глузував із ваших богів?» Не вірують вони в нагадування Милостивого!
37. Людина створена нетерплячою. Я покажу вам Свої знамення, тож не квапте Мене!
38. Вони запитують: «Коли ж станеться обіцяне, якщо ви правдиві?»
39. Якби невіруючі тільки знали про той час, коли вони не зможуть відвернути вогонь ні від свого обличчя, ні від своєї спини! І ніхто не допоможе їм!
40. Це станеться несподівано й приголомшить їх. Вони не зможуть цього відвернути й не матимуть відстрочки!

وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَالشَّمْسَ
وَالْقَمَرَ كُلٌّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ ﴿٢٣﴾

وَمَا جَعَلْنَا لِلْبَشَرِ مِنْ قَبْلِكَ الْخَالِدَةَ أَفَإِنْ مِتَّ
فَهُمُ الْخَالِدُونَ ﴿٢٤﴾

كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ وَنَبْلُوكُم بِالشَّرِّ
وَالْخَيْرِ فِتْنَةً وَإِلَيْنَا تُرْجَعُونَ ﴿٢٥﴾

وَإِذَا رَأَوْكَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِذَا يَتَّخِذُونَكَ
إِلَّا هُزُوًا أَهَذَا الَّذِي بَدَعُوا إِلَهًا كَمَا
وَهُمْ يَذُكَّرُ الرَّحْمَنُ هُمْ كَافِرُونَ ﴿٢٦﴾

خُلِقَ الْإِنْسَانُ مِنْ عَجَلٍ سَأُورِيكُمْ
آيَاتِي فَلَا تَسْتَعْجِلُونِ ﴿٢٧﴾

وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْوَعْدُ إِنْ كُنْتُمْ
صَادِقِينَ ﴿٢٨﴾

لَوْ يَعْلَمُ الَّذِينَ كَفَرُوا حِينٍ لَا
يَكْفُرُونَ عَنْ وُجُوهِهِمُ النَّارُ وَلَا
ظُهُورِهِمْ وَلَا هُمْ يُبْصَرُونَ ﴿٢٩﴾

بَلْ تَأْتِيهِمْ بَغْتَةً فَتَبْهَتُهُمْ فَلَا
يَسْتَطِيعُونَ رَدَّهَا وَلَا هُمْ يُنظَرُونَ ﴿٣٠﴾

41. Справді, вже глузували й з тих посланців, які жили раніше за тебе. Тож насмішників вразило те, з чого вони глузували!
42. Запитай: «Хто захистить вас від Милостивого вночі та вдень?» Але вони відвертаються від нагадування Господа свого!
43. Або у них є, крім Нас, інші боги, які їх захистять? Вони не здатні допомогти самим собі й ніхто не захистить їх від Нас!
44. Ми дозволили їм та їхнім батькам насолоджуватися благами, доки триває їхнє життя. Невже вони не бачать, що Ми зменшуємо землю з країв? Невже вони переможуть? *Аль-Багавві та інші тлумачі вважають, що йдеться про перемогу віруючих та відкриття нових земель для ісламу.*
45. Скажи: «Я застерігаю вас одкровенням!» Але глухі не чують заклику, навіть якщо їх застерігають.
46. А якщо їх торкнеться частина кари Господа твого, то вони неодмінно скажуть: «Горе нам! Ми були несправедливі!»
47. У День Воскресіння Ми встановимо справедливую вагу й ні з ким не вчинять несправедливо. Коли щось матиме навіть вагу

وَلَقَدْ أَسْمَعْنِيَّ بِرُسُلٍ مِّن قَبْلِكَ فَحَاقَ
بِالَّذِينَ سَخِرُوا مِنْهُمْ مَا كَانُوا بِهِ
يَسْتَهْزِئُونَ ﴿٤١﴾

قُلْ مَن يَكْلُؤُكُمْ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ مِنَ
الرَّحْمَنِ بَلْ هُمْ عَنْ ذِكْرِ رَبِّهِمْ
مُعْرِضُونَ ﴿٤٢﴾

أَمْ لَهُمْ آلِهَةٌ تَمْنَعُهُمْ مِن دُونِنَا
لَا يَسْتَطِيعُونَ نَصْرَ أَنفُسِهِمْ وَلَا هُمْ مِنَّا
بِصَحْبُونَ ﴿٤٣﴾

بَلْ مَتَّعْنَا هَهُنَا وَلَهُنَّ آيَاتٌ لِّمَن
عَلَيْهِمُ الْعِلْمُ أَفَلَا يَرَوْنَ أَنَّا أَنزَلْنَا
الْأَرْضَ نَقْصُهَا مِنْ أَطْرَافِهَا أَفَهُمْ
الْعَالِيُونَ ﴿٤٤﴾

قُلْ إِنَّمَا أُنذِرُكُمْ بِالْوَحْيِ وَلَا يَسْمَعُ
الصُّمُّ الدُّعَاءَ إِذَا مَا يُنذَرُونَ ﴿٤٥﴾

وَلَمَن مَّسَّتْهُمُ نَفْحَةٌ مِّنْ عَذَابِ رَبِّكَ
لَيَقُولُنَّ يَا وَيْلَتَنَا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ ﴿٤٦﴾

وَنَضَعُ الْمَوَازِينَ الْقِسْطَ لِيَوْمِ الْقِيَامَةِ فَلَا
تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْئًا وَإِن كَانَ مِثْقَالَ حَبَّةٍ
مِّنْ خَرْدَلٍ أَتَيْنَا بِهَا وَكَفَى بِنَا حَاسِبِينَ ﴿٤٧﴾

- гірничного зерна, Ми все одно принесемо Його! Достатньо тієї лічби, що в Нас!
48. Ми дарували Мусі й Гаруну розрізнення, світло й нагадування для богобоязливих,
49. які потай бояться свого Господа й мають страх перед Часом.
50. Це — благословенне нагадування, зіслане Нами. Невже ви будете його заперечувати?
51. Ще раніше Ми дарували Ібрагіму дороговказ, і Ми знали його.
52. Ось він сказав своєму батьку та іншим людям: «Що це за образи, яким ви настільки віддані?»
53. Ті відповіли: «Ми бачили, що наші батьки поклонялися їм!»
54. Він сказав: «Ви та ваші батьки перебуваєте в справжній омані!»
55. Ті сказали: «Ти прийшов до нас з істиною чи просто бавишся?»
56. Він сказав: «Ні! Ваш Господь — Господь небес і землі, Який створив їх. І я — один із тих, хто свідчить про це!

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَىٰ وَهَارُونَ الْفُرْقَانَ
وَضِيآءَ ذِكْرٍ لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٤٨﴾

الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِالْغَيْبِ وَهُمْ مِمَّن
السَّاعَةِ مُشْفِقُونَ ﴿٤٩﴾

وَهَذَا ذِكْرٌ مُّبَارَكٌ أَنزَلْنَاهُ أَفَأَنْتُمْ لَهُ
مُنْكَرُونَ ﴿٥٠﴾

*وَلَقَدْ آتَيْنَا إِبْرَاهِيمَ رُشْدَهُ مِن قَبْلُ
وَكُنَّا بِهِ عَالِمِينَ ﴿٥١﴾

إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ مَا هَذِهِ التَّمَاثِيلُ
الَّتِي أَنْتُمْ لَهَا عَاكِفُونَ ﴿٥٢﴾

قَالُوا وَجَدْنَا آبَاءَنَا لَهَا عَابِدِينَ ﴿٥٣﴾

قَالَ لَقَدْ كُنْتُمْ أَنْتُمْ وَآبَاؤُكُمْ فِي ضَلَالٍ
مُّبِينٍ ﴿٥٤﴾

قَالُوا أَحْمِنُنَا بِالْحَقِّ أَمْ أَنْتَ مِنَ اللَّاعِبِينَ ﴿٥٥﴾

قَالَ بَلْ رَبُّكُمْ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ الَّذِي
فَطَّرَهُنَّ وَأَنَا عَلَىٰ ذَٰلِكُمْ مِنَ الشَّاهِدِينَ ﴿٥٦﴾

57. Клянуся Аллахом! Я неодмінно замислю хитрощі проти ваших ідолів, коли ви відвернетесь і підете!»
58. Він розтрощив усіх ідолів, окрім найбільшого з них, — щоб вони могли звернутися до нього.
59. Вони запитали: «Хто зробив це з нашими богами? Воістину, він — нечестивець!»
60. Інші сказали: «Ми чули, як один юнак згадував їх. Його звать Ібрагім!»
61. Ті сказали: «Приведіть його перед людські очі, нехай вони засвідчать!»
62. Вони запитали: «Це ти зробив таке з нашими богами, Ібрагіме?»
63. Він відповів: «Ні, це зробив найбільший із них. Запитайте їх, якщо вони здатні розмовляти!»
64. Одні з них звернулися до інших і сказали: «Воістину, ви самі — нечестивці!»
65. Але потім вони знову взялися за своє: «Ти знаєш, що вони не здатні розмовляти!»
66. [Ібрагім] сказав: «Невже ви поклоняєтеся замість Аллаха тому, хто не може ні принести вам користі, ні завдати шкоди?»

وَتَأْتِيهِمْ لَأَكِيدَنَّ أَصْنَامَكُمْ بَعْدَ أَنْ تُوَلُّوا مُدْبِرِينَ ﴿٥٧﴾

فَجَعَلَهُمْ جُذَاذًا إِلَّا كَبِيرًا لَهُمْ لَعَلَّهُمْ إِلَيْهِ يَرْجِعُونَ ﴿٥٨﴾

قَالُوا مَنْ فَعَلَ هَذِهِ الْهَيْئَتَاتِ إِنَّهُ رَدْمِنَ الظَّالِمِينَ ﴿٥٩﴾

قَالُوا سَمِعْنَا فَتَىٰ يَدُكُرُّهُمْ يُقَالُ لَهُ إِبْرَاهِيمُ ﴿٦٠﴾

قَالُوا فَأْتُوا بِهِ عَلَىٰ أَعْيُنِ النَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَشْهَدُونَ ﴿٦١﴾

قَالُوا أَنْتَ فَعَلْتَ هَذِهِ الْهَيْئَاتِ يَا إِبْرَاهِيمُ ﴿٦٢﴾

قَالَ بَلْ فَعَلَهُ كَبِيرُهُمْ هَذَا فَاسْتَوْهَمُوا إِنْ كَانُوا يَنْظُرُونَ ﴿٦٣﴾

فَرَجَعُوا إِلَىٰ أَنفُسِهِمْ فَقَالُوا إِنَّكُمْ أَنْتُمْ الظَّالِمُونَ ﴿٦٤﴾

ثُمَّ نَكَسُوا عَلَىٰ رُءُوسِهِمْ لَقَدْ عَلِمْتُمْ مَا هَٰؤُلَاءِ يَنْظُرُونَ ﴿٦٥﴾

قَالَ أَفَتَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُكُمْ شَيْئًا وَلَا يَضُرُّكُمْ ﴿٦٦﴾

67. Гидота — і ви, і те, чому ви поклоняєтеся замість Аллаха! Невже ви не розумієте?
Вигук «Уф!» («Мерзота!») — вираз зневаги й презирства.
68. Ті сказали: «Спалить його й допоможіть вашим богам, якщо ви спроможні діяти!»
69. Ми сказали: «О вогонь! Будь для Ібрагіма прохолодою і безпекою!»
70. Вони прагнули заподіяти шкоду, але Ми зробили так, щоб вони втратили більше за всіх.
71. Ми врятували його та Лута й привели на землю, яку благословили для світів!
72. І Ми дарували йому Ісхака, а ще Якуба. Ми зробили їх усіх праведниками!
73. І зробили їх провідниками, які з Нашого дозволу вказують прямий шлях. І Ми відкрили їм, як робити добро, звершувати молитву й давати закят. І вони поклонялися Нам!
74. А Луту Ми дарували мудрість і знання й врятували його від жителів селища, які робили мерзенні вчинки. Воістину, вони були лихими й розпусними людьми!

أَفِي لَكُمْ وَلِمَا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٦٧﴾

قَالُوا احْرَقُوهُ وَأَنْصُرُوا آلَهُتَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ فَاعِلِينَ ﴿٦٨﴾

قُلْنَا إِنَّا نُكُونِي بَرْدًا وَسَلَامًا عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ ﴿٦٩﴾

وَأَرَادُوا بِهِ كَيْدًا فَجَعَلْنَاهُمُ الْأَخْسَرِينَ ﴿٧٠﴾

وَجَعَلْنَاهُ وِلْدَانًا إِلَى الْأَرْضِ الَّتِي بَدَرْنَا فِيهَا الْعَالَمِينَ ﴿٧١﴾

وَوَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ نَافِلَةً وَكُلًّا جَعَلْنَا صَالِحِينَ ﴿٧٢﴾

وَجَعَلْنَاهُمْ أَيْمَةً يَهْتَدُونَ بِأَمْرِنَا وَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِمْ فِعْلَ الْخَيْرَاتِ وَإِقَامَ الصَّلَاةِ وَإِيتَاءَ الزَّكَاةِ وَكَانُوا لَنَا عَلِيدِينَ ﴿٧٣﴾

وَلُوطًا آتَيْنَاهُ حُكْمًا وَعِلْمًا وَجَعَلْنَاهُ مِنَ الْفَرِيقَةِ الَّتِي كَانَتْ تَعْمَلُ الْخَبِيثَاتِ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمَ سَوْءٍ فَاسْقِينَ ﴿٧٤﴾

75. Ми ввели його у Свою милість.
Воістину, він був одним із праведників!
76. А Нух закликав Нас іще раніше;
Ми відповіли йому й врятували його з родиною від великого смутку.
77. Ми захистили його від людей,
які вважали брехнею Наші знамення. Ці люди були лихими,
тож Ми їх усіх утопили!
78. Давуд і Сулайман вирішували справу про ниву, яку вночі витоптали чужі вівці. Ми були свідками їхнього суду!
79. І Ми дали Сулайману правильне рішення, а обом їм дарували мудрість та знання. І Ми підкорили гори й птахів для того, щоб вони славили Нас разом із Давудом. Так, Ми зробили це!

«І Ми дали Сулайману правильне рішення» (букв.: «допомогли зрозуміти») — Аль-Багавві та інші тлумачі коментують це рішення так: власник отари мав відновити знищені посіви, а в цей час власник ниви мав право тримати отару кривдника й користуватися нею. Згодом вони повинні були повернути власність одне одному.

وَأَدْخَلْنَاهُ فِي رَحْمَتِنَا إِنَّهُ مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٧٥﴾

وَنُوحًا إِذْ نَادَى مِنْ قَبْلُ فَاسْتَجَبْنَا لَهُ فَنَجَّيْنَاهُ وَأَهْلَهُ مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ ﴿٧٦﴾

وَنَصْرَنَاهُ مِنَ الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمَ سَوْءٍ فَأَغْرَقْنَاهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٧٧﴾

وَدَاوُدَ وَسُلَيْمَانَ إِذْ يَحْكُمَانِ فِي الْحَرْثِ إِذْ نَفَشَتْ فِيهِ غَنَمُ الْقَوْمِ وَكُنَّا لِحُكْمِهِمْ شَاهِدِينَ ﴿٧٨﴾

فَفَهَّمْنَاهَا سُلَيْمَانَ وَكُلًّا آتَيْنَاهُمْ حُكْمًا وَعِلْمًا وَسَخَّرْنَا مَعَ دَاوُدَ الْجِبَالَ يُسَبِّحْنَ وَالطَّيْرَ وَكُنَّا فَاعِلِينَ ﴿٧٩﴾

80. Ми навчили його мистецтва виготовлення військових обладунків, щоб ви мали захист від взаємної шкоди. Але хіба ж ви вдячні?
81. Ми підкорили Сулайману могутній вітер, який за його наказом дув на благословенну Нами землю. Адже Ми знаємо про кожну річ!
82. Були серед шайтанів такі, які пірнали для нього в воду й виконували іншу роботу. А Ми стерегли їх!
83. Ось Аюб закликав до Господа свого: «Воістину, Мене торкнулося лихо, а Ти — Наймилостивіший із милостивих!»
84. Ми відповіли йому, відвернули те лихо й дарували йому родину його і ще стільки ж — як милість від Нас та нагадування для тих, хто поклоняється!
85. Ісмаїл, Ідрис, Зу ль-Кіфл — усі вони були з терплячих!
86. І Ми ввели їх до Нашої милості. Воістину, вони були праведниками!
87. Ось Зу н-Нун пішов розгніваний і думав, що Ми не здолаємо його, але в темряві він

وَعَلَّمْنَاهُ صِنْعَةَ لُبُوسٍ لَّكَرُمٍ لِتُخَفِّصَكَ
مِنْ بَأْسِكُمْ فَهَلْ أَنْتُمْ شَاكِرُونَ ﴿٨٠﴾

وَأَسْلَمْنَا مِنَ الَّرِّيحِ عَاصِفَةٍ تَنَحَّى بِأَمْرِي إِلَى
الْأَرْضِ الَّتِي بَدَرْنَا فِيهَا وَكُنَّا بِكُلِّ شَيْءٍ
عَلِيمِينَ ﴿٨١﴾

وَمِنَ الشَّيَاطِينِ مَن يَغُوصُونَ لَهُ
وَيَعْمَلُونَ عَمَلًا دُونَ ذَلِكَ وَكُنَّا لَهُمْ
حَافِظِينَ ﴿٨٢﴾

﴿٨٣﴾ وَأَيُّوبَ إِذْ نَادَى رَبَّهُ أَنِّي مَسَّنِيَ
الضَّرُّ وَأَنْتَ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ ﴿٨٣﴾

فَأَسْتَجِبْنَا لَهُ، فَكَشَفْنَا مَا بِهِ مِنْ ضُرِّ
وَأَتَيْنَاهُ أَهْلَهُ، وَمِثْلَهُمْ مَعَهُمْ رَحْمَةً
مِّنْ عِنْدِنَا، وَذَكَرَى لِلْعَالَمِينَ ﴿٨٤﴾

وَأِسْمَاعِيلَ وَإِدْرِيسَ وَذَا الْكِفْلِ كُلٌّ مِّنَ
الصَّالِحِينَ ﴿٨٥﴾

وَأَدْخَلْنَاهُمْ فِي رَحْمَتِنَا إِنَّهُمْ مِّنَ
الصَّالِحِينَ ﴿٨٦﴾

وَذَا النُّونِ إِذْ ذَهَبَ مُغْتَضِبًا فَظَنَّ أَن
لَّن نَّقْدِرَ عَلَيْهِ فَنَادَى فِي الظُّلُمَاتِ أَن

заголосив: «Немає бога, крім Тебе! Преславний Ти! Воістину, я був несправедливим!»

Зу н-Нун (букв. «той, що з рибою») — ідеться про Юнуса (Йону), який опинився в череві великої риби.

88. Ми відповіли йому та врятували від розпачу. Так Ми рятуємо віруючих!

89. Ось Закарія закликав до Господа свого: «Господи! Не залишай мене самотнім, адже Ти — найкращій зі спадкоємців!»

90. Ми відповіли йому й дарували Ях'ю, зробивши його дружину спроможною на це. Вони поспішали робити добро, кликали Нас із надією та страхом. І вони були перед Нами смиренними!

91. Та, яка зберегла цноту лона свого — Ми вдихнули в неї від нашого Духу, зробивши її саму та її сина знаменням для світів!

92. Воістину, ця ваша громада — громада єдина! А Я — Ваш Господь, тож поклоняйтесь Мені!

Вислів «єдина громада» більшість тлумачів розуміє як «єдина релігія». Наприклад, ібн Касір із посиланням на ібн Аббаса, Муджагіда, Саїда бін

لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الظَّالِمِينَ ﴿٨٧﴾

فَأَسْتَجِبْنَا لَهُ وَوَجَّعْنَا لَهُ مِنَ الْعَمَلِ
وَكَذَلِكَ نُنْجِي الْمُؤْمِنِينَ ﴿٨٨﴾

وَرَكَرَيْتَا إِذْ نَادَى رَبَّهُ رَبِّ لَا تَذَرْنِي
فَرْدًا وَأَنْتَ خَيْرُ الْوَارِثِينَ ﴿٨٩﴾

فَأَسْتَجَبْنَا لَهُ وَوَهَبْنَا لَهُ وَيْحَى
وَأَصَدَّقْنَاهُ، وَوَجَّعْنَا لَهُ إِهْمًا كَانُوا
يُسَلِّعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَيَدْعُونَنَا
رَعْبًا وَرَهَبًا وَكَانُوا لَنَا
خَاشِعِينَ ﴿٩٠﴾

وَالَّتِي أَحْصَيْتَ فَرْجَهَا فَنَفَخْنَا
فِيهَا مِنْ رُوحِنَا وَجَعَلْنَاهَا وَأَبْنَاهَا
آيَةً لِلْعَالَمِينَ ﴿٩١﴾

إِنَّ هَذِهِ أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً
وَأَنَا رَبُّكُمْ فَاعْبُدُونِ ﴿٩٢﴾

Джубайра та Абд ар-Рахмана бін Зайда бін Аслама пише: «Ваша релігія — релігія єдина».

93. Хоч [люди] й розділилися між собою, усі вони повернуться до Нас!
94. Зусиль того, хто робив добрі вчинки й був віруючим, не відкинуть. Це все Ми запишемо йому!
95. Не дозволено повернутися сюди мешканцям селищ, яких Ми винищили,
96. доки не відкриють шлях Яджуджу й Маджуджу, які рушать униз із кожного пагорбу!
97. Наблизиться час правдивої обіцянки, й погляди тих, які не вірують, застигнуть: «Горе нам! Ми були неухажними до цього! Так, ми були несправедливими!»
98. І ви, й те, чому ви поклонялися замість Аллаха, буде паливом для геєни, до якої ви увійдете!
99. Якби вони справді були богами, то не ввійшли б туди. Але вони будуть там вічно!
100. Вони будуть стогнати, але нічого не почують!
101. А ті, кому Ми попередньо дарували найкраще, опиняться далеко від геєни!

وَنَقَطَعُوا أَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ كُلُّ
إِلْتِنَانًا رَجِعُونَ ﴿١٣﴾

فَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ وَهُوَ مُؤْمِنٌ
فَلَكَ فَرَانٌ لِّسَعْيِهِ وَإِنَّا لَهُ
كَاتِبُونَ ﴿١٤﴾

وَحَرَامٌ عَلَيْنَا أَنْ نَهْدِكَ تَهَا أَنَّهُمْ
لَا يَرْجِعُونَ ﴿١٥﴾

حَتَّىٰ إِذَا فُتِحَتْ يَأْجُوجُ وَمَأْجُوجُ وَهُمْ
مِّنْ كُلِّ حَدَبٍ يَنْسِلُونَ ﴿١٦﴾

وَأَقْرَبُ الْوَعْدِ الْحَقُّ فَإِذَا هِيَ شَاخِصَةٌ
أَبْصُرُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَيَوَيْلُنَا أَلْقَيْنَا
فِي غَفْلَةٍ مِّنْ هَذَا بَلَّ كُنَّا ظَالِمِينَ ﴿١٧﴾

إِنَّكُمْ وَمَا تَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ
حَصْبُ جَهَنَّمَ أَنْتُمْ لَهَا وَارِدُونَ ﴿١٨﴾

لَوْ كَانَتْ هُوْلَاءِ آلهَةً مَا وَرَدُوهَا
وَكُلٌّ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿١٩﴾

لَهُمْ فِيهَا زَفِيرٌ وَهُمْ فِيهَا لَا يَسْمَعُونَ ﴿٢٠﴾

إِنَّ الَّذِينَ سَبَقَتْ لَهُمْ مِنَّا الْحُسْنَىٰ
أُولَٰئِكَ عَنْهَا مُبْعَدُونَ ﴿٢١﴾

102. Вони не почують найменшого звуку її, вічно будуть серед того, що побажають!
103. Великий жах не засмутить їх, а ангели зустрінуть їх так: «Ось День, який вам обіцяли!»
104. Того Дня Ми згорнемо небо так, як згортають сувої для письма. Ми повторимо творіння — так, як почали його вперше, що вже було обіцяно. Воістину, Ми зробимо це!
105. Ми вже записали у Псалтирі, після нагадування, що землю успадкують Наші праведні раби.
Більшість тлумачів розуміють під «нагадуванням» (зікр) небесну «Захищену Скрижаль» (аль-лаух аль-махфуз). Згідно з іншими коментарями мається на увазі Таурат (Тора), поява якої передувала Псалтирю.
106. Воістину, це — послання для людей, які поклоняються!
107. Ми відіслали тебе тільки як милість для світів.
108. Скажи: «Мені лише відкрито, що ваш Бог — Бог єдиний! Невже ви не станете покірними [Йому]»?
109. А якщо вони відвернуться, то скажи так: «Я однаково проголошую це всім вам. Я не

لَا يَسْمَعُونَ حَسِيسَهَا وَهُمْ فِي مَا
أَسْتَهْتَأ أَنفُسُهُمْ خَالِدُونَ ﴿١٠٢﴾

لَا يَحْزَنُهُمُ الْفَرَعُ الْأَكْبَرُ وَيَتَلَقَّاهُمُ
الْمَلَائِكَةُ هَذِهِ أَيُّومُ الَّذِي كُنْتُمْ
تُوعَدُونَ ﴿١٠٣﴾

يَوْمَ تَطْوِي السَّمَاءَ كَطَيِّ السِّجْلِ
لِلْكِتَابِ كَمَا بَدَأْنَا أَوَّلَ خَلْقٍ يُعِيدُهُ
وَعَدًّا عَابِتًا إِنَّا كُنَّا نَافِعِينَ ﴿١٠٤﴾

وَلَقَدْ كَتَبْنَا فِي الزَّبُورِ مِنْ بَعْدِ
الذِّكْرِ أَنَّ الْأَرْضَ يَرِثُهَا عِبَادِيَ
الصَّالِحُونَ ﴿١٠٥﴾

إِنِّي فِي هَذَا بَلَاءٌ لِقَوْمٍ عَابِدِينَ ﴿١٠٦﴾

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ ﴿١٠٧﴾

قُلْ إِنَّمَا يُوحَىٰ إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَهُكُمُ اللَّهُ
وَاحِدٌ فَهَلْ أَنْتُمْ مُسْلِمُونَ ﴿١٠٨﴾

فَإِن تَوَلَّوْا فَقُلْ ءَاذَنْتُكُمْ عَلَىٰ سَوَاءٍ وَإِن
أَدْرَيْتُ أَقْرَبَ أَمْ بَعِيدٌ مَّا تُوعَدُونَ ﴿١٠٩﴾

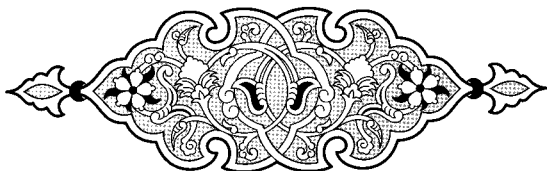
знаю, близько чи далеко ще до обіцяного вам!

110. Це Він знає про слова, які промовляють уголос, і знає про те, що ви приховуєте!
111. Я не знаю, можливо, це — спокуса для вас і насолода благами до певного часу».
112. Сказав [Мухаммад]: «Господи! Розсуди між нами справедливо! У нашого Милостивого Господа треба шукати допомоги проти того, що про Нього вигадують!»

إِنَّهُ يَعْلَمُ الْجَهْرَ مِنَ الْقَوْلِ وَيَعْلَمُ مَا تَكْتُمُونَ ﴿١١٠﴾

وَأَنْ أَدْرِي لَعَلَّهُ فِتْنَةٌ لَكُمْ وَمَتَاعٌ إِلَىٰ حِينٍ ﴿١١١﴾

قَالَ رَبِّ احْكُم بِالْحَقِّ وَرَبُّنَا الرَّحْمَنُ الْمُسْتَعَانُ عَلَىٰ مَا تَصِفُونَ ﴿١١٢﴾

Сура 22. Аль-Хадж

*Im'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

1. О люди! Бійтеся Господа вашого! Воістину, землетрус Часу — жахлива річ!
2. Того Дня, коли ви побачите його, кожна годувальниця забуде про тих, кого годувала, а кожна вагітна жінка викине свій плід. Ти побачиш людей, наче п'яних, але насправді вони не п'яні — це кара Господня буде важкою!
3. Є серед людей такий, хто сперечається про Аллаха без жодного знання, йдучи за кожним бунтівним шайтаном,
4. якому приписано, що кожного, хто зробить його своїм покровителем, він зіб'є зі шляху й заведе у вогню кару.
5. О люди! Якщо ви перебуваєте в сумнівах щодо воскресіння, то Ми створили вас спочатку з праху, потім — із краплі сімені, потім — із кров'яного згустку, а потім — із частинки плоті, яка має свій образ або ще не має. Так Ми пояснюємо це вам! Ми вкладаємо в лона те, що хочемо, до визначеного строку. Потім Ми виводимо вас

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَأَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ إِنَّ زَلْزَلَةَ
السَّاعَةِ شَيْءٌ عَظِيمٌ ﴿١﴾

يَوْمَ تَرَوْنها تَذْهَبُ كُلُّ مُرْضِعَةٍ عَمَّا
أَرْضَعَتْ وَتَضَعُ كُلُّ ذَاتِ حَمْلٍ حَمْلَهَا
وَتَرَى النَّاسَ سُكَرَىٰ وَمَا هُمْ بِسُكَرَىٰ
وَلَكِنَّ عَذَابَ اللَّهِ شَدِيدٌ ﴿٢﴾

وَمِنَ النَّاسِ مَن يُجَادِلُ فِي اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ
وَيَسْتَعِجِلُّ كُلَّ شَيْطَانٍ مُّرِيدٍ ﴿٣﴾

كُتِبَ عَلَيْهِ أَنَّهُ مَن تَوَلَّاهُ فَأَنَّهُ
يُضِلُّهُ وَيَهْدِيهِ إِلَىٰ عَذَابِ السَّعِيرِ ﴿٤﴾

يَأَيُّهَا النَّاسُ إِن كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِّنَ
الْبَعْثِ فَإِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِّن نُّرَابٍ ثُمَّ
مِن نُّطْفَةٍ ثُمَّ مِّن عَلَقَةٍ ثُمَّ مِّن مُّضْغَةٍ
مُّخَلَّقَةٍ وَعَجْرٍ مُّخَلَّقَةٍ لِّنُبَيِّنَ لَكُمْ وَنُقِرُّ
فِي الْأَرْحَامِ مَا نَشَاءُ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى ثُمَّ
نُخْرِجُكُمْ طِفْلًا ثُمَّ لِيَبْلُغُوا أَشُدَّكُمْ
وَمِنكُمْ مَّن يُوَفِّي وَيَمْنَعُ مَن يُرَدُّ إِلَىٰ
أَذَلِّ الْعُمُرِ لِكَيْلَا يَعْلَمَ مَن بَعْدَ عِلْمٍ

звідти дітьми, щоб ви могли досягнути зрілості. Деякі з вас помирають, а деякі доживають до жалюгідних часів, забуваючи все, що колись знали. Ти бачиш висохлу землю, але щойно Ми проливаємо на неї воду, вона починає рухатись, підійматись та народжує різні пари прекрасних рослин.

6. Це так, бо Аллах — Істина. Він оживляє померлих, Він спроможний на кожну річ,
7. адже прийде Час, у якому немає сумніву, і Аллах воскресить тих, хто в могилах!
8. Є серед людей такий, хто сперечається про Аллаха без жодного знання, прямого шляху чи Писання, яке дарує світло.
9. Він гордо повертає шию, щоб збивати інших зі шляху Аллаха. Ганьба чекає на нього в цьому світі, а в світі наступному Ми дамо йому скуштувати палючої кари!
10. Це — за те, що приготували руки твої! Аллах не вчиняє несправедливо зі Своїми рабами!
11. Є серед людей такий, хто поклоняється Аллаху, перебуваючи на краю. Якщо з ним станеться щось добре,

شَيْئًا وَتَرَى الْأَرْضَ هَامِدَةً فَإِذَا أَنْزَلْنَا
عَلَيْهَا الْمَاءَ أَهْيَرَتْ وَرَبَّتْ وَأَبْتَتَ مِنْ
كُلِّ زَوْجٍ بَهِيجٍ ﴿٥﴾

ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّهُ يُحْيِي الْمَوْتَى وَأَنَّهُ
عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٦﴾

وَأَنَّ السَّاعَةَ آتِيَةٌ لَا رَيْبَ فِيهَا وَأَنَّ اللَّهَ
يَعْتَبُ مَنْ فِي الْقُبُورِ ﴿٧﴾

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُجَادِلُ فِي اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَلَا
هُدًى وَلَا كِتَابٍ مُبِينٍ ﴿٨﴾

ثَانِي عَظِيمٍ ۗ لِيُضِلَّ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ ۗ وَفِي الدُّنْيَا
خِزْيٌ ۗ وَنَذِيقُهُ ۗ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَذَابَ الْحَرِيقِ ﴿٩﴾

ذَلِكَ بِمَا قَدَّمَتْ يَدَاكَ وَأَنَّ اللَّهَ لَيْسَ يَظْلِمُ
لِلْعَبِيدِ ﴿١٠﴾

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَعْبُدُ اللَّهَ عَلَى حَرْفٍ فَإِنْ
أَصَابَهُ خَيْرٌ أظْمَأَنَّ بِهِ ۗ وَإِنْ أَصَابَتْهُ
فِتْنَةٌ أُنْقَلَبَ عَلَى وَجْهِهِ خَسِرَ الدُّنْيَا

він заспокоюється. А якщо його спіткає випробування, він повернеться назад. Втрачає він і земне життя, і наступне! Це — явний збиток!

«Перебуваючи на краю» — тобто не маючи справжньої віри.

12. Замість Аллаха він звертається до того, що не завдає йому шкоди й не приносить користі. Це — глибока омана!
13. Звертається до того, що швидше нашкодить, ніж принесе користь! Поганий такий володар, поганий такий друг!
14. Воістину, тих, які увірували й робили добрі справи, Аллах введе до садів, де течуть ріки. Воістину, Аллах чинить, як побажає!
15. Хто вважає, що Аллах ніколи не допоможе [Пророку] — ні в земному, ні в наступному житті — той нехай прив'яже мотузку вгорі, а потім переріже й погляне, чи знищать його хитрощі те, що викликає в нього лють.

Аль-Багавві відзначає, що більшість тлумачів розуміють під самаа («верх», «гора», найчастіше — «небо») стелю будинку. Це підтверджується й коментарем ібн Касіра.

وَالْآخِرَةُ ذَٰلِكَ هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُبِينُ ﴿١١﴾

يَدْعُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُهُمْ وَمَا لَا يَنْفَعُهُمْ ذَٰلِكَ هُوَ الضَّلَالُ الْبَعِيدُ ﴿١٢﴾

يَدْعُوا لِمَنْ ضَرُّهُ أَقْرَبُ مِنْ نَفْعِهِ لَيْسَ الْمَوْلَىٰ وَلَيْسَ الْعَشِيرُ ﴿١٣﴾

إِنَّ اللَّهَ يَدْخُلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ إِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يُرِيدُ ﴿١٤﴾

مَنْ كَانَ يَظُنُّ أَنْ لَنْ يَنْصُرَهُ اللَّهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ فَلْيَمْدُدْ بِسَبَبٍ إِلَى السَّمَاءِ ثُمَّ لِيَقْطَعْ فَلْيَنْظُرْ هَلْ يُدْهِبَنَّ كَيْدَهُ وَمَا يَعِظُ ﴿١٥﴾

Посилаючись на ібн Аббаса та інших коментаторів, він пише, що супротивникам Пророка (мир йому і благословення Аллаха) пропонується повіститись від люті, адже Бог неодмінно допоможе ісламу.

16. Ми зіслали [Коран] як добре пояснені аяти; Аллах веде прямим шляхом, кого побажає!
17. Воістину, ті, які увірували, ті, які є юдеями, і сабеї, і християни, і зороастрійці — Аллах розсудить між ними всіма в День Воскресіння! Воістину, Аллах — кожній речі Свідок!
18. Невже ти не бачиш, що Аллаху поклоняється те, що на небесах і те, що на землі — сонце, місяць, зорі, гори, дерева, тварини й багато людей. А багато хто заслуговує кари! Кого Аллах принизить, того ніхто не пошанує! Воістину, Аллах чинить, як побажає!
19. Дві групи сперечались про Господа свого. Тим, які не вірують, викроють одяг із вогню, а на їхні голови литимуть острі, «Дві групи» — згідно з тлумаченням Муджагіда й інших коментаторів мають на увазі віруючі та невіруючі.
20. від якого будуть плавитися їхні черева й шкіра.

وَكَذَلِكَ أَنْزَلْنَاهُ آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ وَأَنَّ اللَّهَ يَهْدِي مَنْ يُرِيدُ ﴿١٦﴾

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَالصَّالِحِينَ وَالنَّصَارَى وَالْمَجُوسَ وَالَّذِينَ أَشْرَكُوا إِنَّ اللَّهَ يَفْصِلُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ﴿١٧﴾

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يَسْجُدُ لَهُ مَن فِي السَّمَاوَاتِ وَمَن فِي الْأَرْضِ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ وَالنُّجُومُ وَالْجِبَالُ وَالشَّجَرُ وَالْدَّوَابُّ وَكَثِيرٌ مِّنَ النَّاسِ وَكَثِيرٌ حَقَّ عَلَيْهِ الْعَذَابُ وَمَن يُهِنِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِن مُّكْرِمٍ إِنَّ اللَّهَ يَفْعَلُ مَا يَشَاءُ ﴿١٨﴾

* هَذَانِ حَصَمَانٍ اِخْتَصَمُوا فِي رَبِّهِمْ فَالَّذِينَ كَفَرُوا قُطِعَتْ لَهُمْ ثِيَابٌ مِّنْ نَّارٍ يُصَبُّ مِنْ فَوْقِ رُءُوسِهِمُ الْحَمِيمُ ﴿١٩﴾

بُصَّهْرُ بِهِ مَا فِي بُطُونِهِمْ وَالْجُلُودُ ﴿٢٠﴾

21. На них чекають залізні палиці.
22. Щоразу, коли вони бажатимуть вийти звідти й позбутися розпачу, їх повертатимуть назад: «Скуштуйте палючої кари!»
23. Воістину, тих, які увірували й робили добрі справи, Аллах уведе в сади, в яких течуть ріки. Вони будуть прикрашені браслетами з золота й перлів, а одягом їхнім там буде шовк!
24. Їх навчили добрим словам та повели шляхом Хвалимого!
25. Воістину, тим, які не вірують і збивають інших зі шляху Аллаха й дороги до Забороненої Мечеті, яку Ми зробили для всіх людей — чи вони там живуть, чи кочують — а також тим, хто схиляється в ній до несправедливості, Ми дамо скуштувати болісної кари!
26. Ось Ми вказали Ібрагіму на місце для Дому: «Нічого не додавай Мені в поклонінні та очищай Мій Дім тому, хто здійснює обхід навколо нього, звершує молитву й низько вклоняється!»

وَأَلْهَمَ مَقَمْعُ مِنَ حَدِيدٍ ﴿٢١﴾

كُلَّمَا أَرَادُوا أَنْ يَخْرُجُوا مِنْهَا مِنْ غَمٍّ
أَعِيدُوا فِيهَا وَذُقُوا عَذَابَ الْحَرِيقِ ﴿٢٢﴾

إِنَّ اللَّهَ يَدْخُلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا
الصَّالِحَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا
الْأَنْهَارُ يُحَلَّوْنَ فِيهَا مِنْ أَسَاوِرَ
مِنْ ذَهَبٍ وَلُؤْلُؤًا وَلبَاسَهُمْ فِيهَا
حَرِيرٌ ﴿٢٣﴾

وَهُدُوا إِلَى الطَّيِّبِ مِنَ الْقَوْلِ وَهُدُوا إِلَى
صِرَاطِ الْحَمِيدِ ﴿٢٤﴾

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ
وَأَلْمَسُوا الْحَرَامَ الَّذِي جَعَلْنَاهُ لِلنَّاسِ سَوَاءً
الْعَيْكُفُ فِيهِ وَالْبَاءُ وَمَنْ يُرِدْ فِيهِ بِإِلْحَامٍ
يُظْمِرْ نَذِقْهُ مِنْ عَذَابِ أَلِيمٍ ﴿٢٥﴾

وَإِذْ بَوَّأْنَا لِإِبْرَاهِيمَ مَكَانَ الْبَيْتِ أَنْ
لَا تُشْرِكْ بِي شَيْئًا وَطَهِّرْ بَيْتِيَ لِلطَّائِفِينَ
وَالْقَائِمِينَ وَالرُّكَّعِ السُّجُودِ ﴿٢٦﴾

Під «Домом» мається на увазі Кааба.

27. Проголоси людям хадж!
Вони придуть до тебе пішки
й на втомлених верблюдах із
найвіддаленіших місць.
28. Нехай вони свідчать про те, що
приносить їм користь, і нехай
у визначені дні згадують ім'я
Аллаха над тією худобою, якою
Він їх наділив. Їжте її самі та
годуйте знедоленого бідняка!
29. Нехай вони зітруть бруд свій,
виконають обітницю та обійдуть
навколо давнього Дому!
30. Саме так! Хто шанує заборони
Аллаха, робить це на благо собі
перед Господом. Вам дозволена
худоба, крім тієї, про яку вам
читають. Уникайте нечистоти
ідолів та уникайте брехливих
слів!
*«Заборони Аллаха» — усі ритуали
хадджу.*
31. Будьте перед Аллахом ханіфами,
а не багатобожниками. А
хто додає Аллаху рівних у
поклонінні, той наче падає
з неба: або підхоплять його
птахи, або вітер віднесе його у
віддалене місце.
32. Саме так! Хто шанує знаки
Аллаха, той робить це через
богобоязливість у серці.

وَأَذِّنْ فِي النَّاسِ بِالْحَجِّ يَأْتُوكَ رِجَالًا وَعَلَى
كُلِّ ضَامِرٍ يَأْتِينَ مِنْ كُلِّ فَجٍّ
عَمِيقٍ ﴿٢٧﴾

لِيَشْهَدُوا مَنَافِعَ لَهُمْ وَيَذْكُرُوا أَنَّمَا
اللَّهُ فِي أَيَّامٍ مَّعْلُومَاتٍ عَلَىٰ مَا رَزَقَهُمْ
مِّنْ بَهِيمَةِ الْأَنْعَامِ فَكُلُوا مِنْهَا
وَأَطِيعُوا أَمْرَ الْفَقِيرِ ﴿٢٨﴾

ثُمَّ لِيَقْضُوا تَفَثَهُمْ وَلِيُتُوبُوا إِلَىٰ دَرْبِهِمْ
وَلِيَطَّوْفُوا بِالْبَيْتِ الْعَتِيقِ ﴿٢٩﴾

ذَٰلِكَ ۗ وَمَنْ يُعْظَمِ حُرْمَتَ اللَّهِ فَهُوَ
حَيْرٌ لَّهُ وَعِنْدَ رَبِّهِ وَأُحِلَّتْ لَكُمْ
الْأَنْعَامُ إِلَّا مَا يُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ فَاجْتَنِبُوا
الرِّجْسَ مِنَ الْأَوْثَانِ وَاجْتَنِبُوا قَوْلَ
الزُّورِ ﴿٣٠﴾

حُفَاءَ لِلَّهِ عَلَيْهِمْ شُرُكِينَ بِهِ ۖ وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ
فَكَانَ تَحَرُّمًا خَرَمًا مِنَ السَّمَاءِ فَتَخِطُفُهُ الظُّيُورُ
أَوْ تَهْوِي بِهِ الرِّيحُ فِي مَكَانٍ سَحِيقٍ ﴿٣١﴾

ذَٰلِكَ ۗ وَمَنْ يُعْظَمِ شَعَائِرَ اللَّهِ فَإِنَّهَا مِن تَقْوَىٰ
الْقُلُوبِ ﴿٣٢﴾

«Знаки Аллаха» — згідно з більшістю тлумачень маютья на увазі жертвни тварини. Це підтверджується й подальшими аятами.

33. До певного часу ви маєте від них користь, а місце їхньої [пожертви] — біля давнього Дому.
34. Для кожної громади Ми встановили обряди, щоб люди згадували ім'я Аллаха над худобою, якою Він їх наділив. Ваш Бог — Бог єдиний, тож будьте покiрні Йому! Сповісти радісну звістку смиренним,
35. тим, серця яких, згадуючи Аллаха, сповнюються страху, які терплять те, що спіткало їх, звершують молитву й жертвують із того, чим Ми наділили їх!
36. Жертвних верблюдів Ми зробили для вас знаками Аллаха, в яких — благо для вас! Тож згадуйте ім'я Аллаха над рядами їхніми! А коли їх покладуть на боки, то їжте й годуйте тих, хто задоволений своєю часткою, а також тих, хто просить. Так Ми підкорили їх вам — можливо, ви будете вдячними!

لَكُمْ فِيهَا مَنَافِعٌ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى ثُمَّ مَحَبُّهَا
إِلَىٰ الْبَيْتِ الْعَتِيقِ ﴿٣٣﴾

وَإِكُلْ أُمَّةً جَعَلْنَا مَنَسَكًا لِذِكْرِهِمْ
أَسْمَ اللَّهِ عَلَىٰ مَا رَزَقَهُمْ مِنْ بَهِيمَةِ الْأَنْعَامِ
فَالَهُمْ كَمِ اللَّهِ وَوَجْدٌ فَلَهُ أَسْمَاؤُا وَبَشِّرِ
الْمُحْسِنِينَ ﴿٣٤﴾

الَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَجِلَتْ قُلُوبُهُمْ
وَالصَّابِرِينَ عَلَىٰ مَا أَصَابَهُمُ وَالْمُقِيمِي
الصَّلَاةِ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ ﴿٣٥﴾

وَالْبُدْنَ جَعَلْنَاهَا لَكُمْ مِنْ شَعَائِرِ اللَّهِ لَكُمْ
فِيهَا خَيْرٌ فَأَذْكُرُوا أَسْمَاءَ اللَّهِ عَلَيْهَا صَوَافٍ
فَإِذَا وَجَبَتْ جُنُوبُهَا فَكُلُوا مِنْهَا وَأَطْعَمُوا
الْقَانِعِ وَالْمُعْتَرِ كَذَلِكَ سَخَّرْنَاهَا لَكُمْ لَعَلَّكُمْ
تَشْكُرُونَ ﴿٣٦﴾

37. Ні м'ясо їхнє, ні кров їхня не досягають Аллаха, але Його досягає ваша богобоязливість! Так Він підкорив їх вам, щоб ви звеличували Аллаха за те, що Він вказав для вас прямий шлях! Тож сповісти радісну звістку праведним!
38. Воістину, Аллах захищає тих, хто увірував. Воістину, Аллах не любить різних невдячних зрадників!
39. Дозволено вести боротьбу тим, із ким учинили несправедливо. Воістину, Аллах спроможний допомогти їм!
40. Їх було несправедливо вигнано з їхніх жител тільки за те, що вони говорили: «Господь наш — Аллах!» Якби Аллах не дозволяв одним людям захищатись від інших, то були б знищені монастирі, церкви, синагоги й мечеті, де часто згадується Боже ім'я. Аллах неодмінно допомагає тим, хто допомагає Йому. Воістину, Аллах — Всесильний, Всемогутній!
41. Якщо Ми зміцнимо їх на землі, вони будуть звершувати молитву, давати закят, закликати до заохочуваного й забороняти відразу. А кінець справ — в Аллаха!

لَنْ يَنَالَ اللَّهُ لُحُومَهَا وَلَا دِمَآؤَهَا وَلَكِن يَنَالَ
التَّقْوَىٰ مِنكُمْ كَذَٰلِكَ سَخَّرَهَا لَكُمْ لِتُكَبِّرُوا
اللَّهَ عَلَىٰ مَا هَدَىٰكُمْ وَبَشِّرِ الْمُحْسِنِينَ ﴿٣٧﴾

﴿٣٨﴾ إِنَّ اللَّهَ يُدْفِعُ عَنِ الَّذِينَ ءَامَنُوا إِنَّ اللَّهَ لَا
يُحِبُّ كُلَّ خَوَّانٍ كَفُورٍ ﴿٣٨﴾

أَذِنَ لِلَّذِينَ يُقْتَلُونَ بِأَنَّهُمْ ظَلَمُوا وَإِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ
صَرِّهِمْ لَقَدِيرٌ ﴿٣٩﴾

الَّذِينَ أُخْرِجُوا مِن دِينِهِمْ بِغَيْرِ حَقٍّ إِلَّا
أَن يَقُولُوا رَبُّنَا اللَّهُ وَلَوْلَا دَفْعُ اللَّهِ
النَّاسَ بَعْضَهُم بِبَعْضٍ لَّهُدَمَتِ صَوَامِعُ
وَبِعَ وُصُلَاتٌ وَمَسَٰجِدٌ يُذَكَّرُ فِيهَا
أَسْمُ اللَّهِ كَثِيرًا وَلَيَنْصُرَنَّ اللَّهُ مَن
يَنْصُرُهُ وَإِنَّ اللَّهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ ﴿٤٠﴾

الَّذِينَ إِن مَكَّنَّاهُمْ فِي الْأَرْضِ أَقَامُوا
الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ وَأَمَرُوا بِالْمَعْرُوفِ
وَنَهَوْا عَنِ الْمُنْكَرِ وَلِلَّهِ عَاقِبَةُ الْأُمُورِ ﴿٤١﴾

42. Якщо вони вважають тебе брехуном, то ще раніше [посланців] уважав за брехунів народ Нуха, адити, самудити,
43. народ Ібрагіма, народ Лута,
44. жителі Мад'яну. Брехуном вважали й Мусу. Тож Я дарував невірнучим відстрочку, а потім схопив їх! Яка ж була відплата!
45. Скільки ж несправедливих селищ Ми знищили! Вони зруйновані вщент. Скільки ж закинутих колодязів і високих замків!
46. Невже вони не подорожували землею, маючи серця, якими здатні розуміти, а також вуха, якими здатні слухати? Сліпнуть не очима, а сліпнуть серцями, які в грудях!
47. Вони просять тебе прискорити кару. Аллах ніколи не порушує Своєї обіцянки! День у Господа твого такий, як за вашою лічбою тисяча років!
48. Скільком же несправедливим селищам Ми дарували відстрочку! А потім Я схопив їх, і до Мене прибудуть вони!
49. Скажи: «О люди! Воістину, Я для вас — ясний застерігач!»

وَأَن يُكَذِّبُوكَ فَقَدْ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ
قَوْمُ نُوحٍ وَعَادٌ وَثَمُودٌ ﴿٤٢﴾

وَقَوْمُ إِبْرَاهِيمَ وَقَوْمُ لُوطٍ ﴿٤٣﴾

وَأَصْحَابُ مَدْيَنَ وَكَذَّبَ مُوسَىٰ فَأَمَلَيْتُ
لِلْكَافِرِينَ ثُمَّ أَخَذْتُهُمْ فَكَيْفَ كَانَ
نَجِيرِ ﴿٤٤﴾

فَكَأَيُّنَ مِّنْ قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَاهَا وَهِيَ
ظَالِمَةٌ فِيهَا فَهِيَ حَاوِيَةٌ عَلَىٰ عُرُوشِهَا وَيَبْرِ
مُعَطَّلَةٍ وَقَصْرِ مَشِيدٍ ﴿٤٥﴾

أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَتَكُون لَهُمْ قُلُوبٌ
يَعْقِلُونَ بِهَا أَوْ آذَانٌ يَسْمَعُونَ بِهَا
فَإِنَّهَا لَا تَعْمَى الْأَبْصَارُ وَلَكِن تَعْمَى الْقُلُوبُ
الَّتِي فِي الصُّدُورِ ﴿٤٦﴾

وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ وَلَنْ يُخْلِفَ اللَّهُ
وَعْدَهُ وَإِنَّ يَوْمًا عِنْدَ رَبِّكَ كَأَلْفِ سَنَةٍ
مِّمَّا تَعُدُّونَ ﴿٤٧﴾

وَكَأَيُّنَ مِّنْ قَرْيَةٍ أَهْلَيْتُ لَهَا وَهِيَ ظَالِمَةٌ
ثُمَّ أَخَذْتُهَا وَإِلَى الْمَصِيرِ ﴿٤٨﴾

قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّمَا أَنَا كَاهِنٌ نَذِيرٌ
مُّبِينٌ ﴿٤٩﴾

50. Тих, які увірували й робили добрі справи, чекає прощення й щедрий наділ,
51. а ті, які прагнули послабити Наші знамення — жителі пекла!
52. Ми не відсиляли раніше посланця чи пророка, якому б шайтан не підкинув щось у його читання, коли той читав. Та Аллах знищує те, що підкинув шайтан! Потім Аллах утверджує знамення Свої, а Аллах — Всезнаючий, Мудрий!
53. Те, що підкинув шайтан, Він робить випробуванням для тих, у чийх серцях хвороба та чий серця жорстокі. Воістину, нечестивці потрапили у велику суперечку!
54. Нехай знають ті, кому дано знання, що це — істина від Господа твого. Тож нехай вони вірують у неї та підкоряють їй свої серця. Воістину, тих, які увірували, Аллах веде до прямого шляху!
55. Ті, які не вірують, не припинять сумніватися в ньому, доки раптом не прийде до них Час або кара в Безплідний День. *«Не припинять сумніватися в ньому» — ідеться про Коран (за ібн Касіром). «Безплідний День»*

فَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَّرِزْقٌ كَرِيمٌ ﴿٥٠﴾

وَالَّذِينَ سَعَوْا فِي آيَاتِنَا مُعَاجِزِينَ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ ﴿٥١﴾

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ وَلَا نَبِيٍّ إِلَّا إِذَا تَمَنَّى أَلْقَى الشَّيْطَانُ فِي أُمْنِيَّتِهِ فَيَنسَخُ اللَّهُ مَا يُلْقِي الشَّيْطَانُ ثُمَّ يُحْكِمُ اللَّهُ ءَايَاتِهِ ۗ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٥٢﴾

لِيَجْعَلَ مَا يُلْقِي الشَّيْطَانُ فِتْنَةً لِلَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ وَالْقَاسِيَةِ قُلُوبُهُمْ وَإِنَّ الظَّالِمِينَ لَفِي شِقَاقٍ بَعِيدٍ ﴿٥٣﴾

وَيَعْلَمَ الَّذِينَ أَوْفُوا الْعَهْدَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَيُؤْمِنُوا بِهِ فَتُخْبِتَ لَهُ قُلُوبُهُمْ وَإِنَّ اللَّهَ لَهَادِ الَّذِينَ ءَامَنُوا إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٥٤﴾

وَلَا يَزَالُ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي مِرْيَةٍ مِنْهُ حَتَّىٰ تَأْتِيَهُمُ السَّاعَةُ بَغْتَةً أَوْ يَأْتِيَهُمْ عَذَابٌ يَوْمٍ عَقِيمٍ ﴿٥٥﴾

— згідно з тлумаченням аль-Багавві, «більшість тлумачів» вважає, що йдеться про день битви коло Бадру: «День Бадру названий «безплідним» тому, що він не приніс невіруючим жодного блага, наче безплідний вітер, який не несе добра, або хмара, з якої не йде дощ». Натомість ібн Касір, посилаючись на Ікраму, Муджагіда та інших тлумачів, уважає, що йдеться про День Воскресіння, «за яким не прийде ніч». Саме тому він «безплідний» і «самотній». Це підтверджується й змістом наступного аяту.

56. Влада в той День буде належати Аллаху, який розсудить між ними. Ті, які увірували й робили добро, опиняться в садах насолоди,
57. а на тих, які не увірували й вважали брехнею Наші знамення, чекає принизлива кара!
58. А тих, які здійснили переселення на шляху Аллаха, потім були вбиті або померли, Аллах наділить прекрасним наділом! Воістину, Аллах — Найкращий із наділяючих!
59. Він неодмінно введе їх тим входом, яким будуть вони задоволені. Воістину, Аллах — Всезнаючий, Жалісливий!

الْمَلِكِ يَوْمَئِذٍ لِلَّهِ يَخْضَعُونَ لِيَوْمِئِذٍ هُمْ
فَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
فِي جَنَّاتٍ النَّعِيمِ ﴿٥٦﴾

وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا
فَأُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ ﴿٥٧﴾

وَالَّذِينَ هَاجَرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ قُتِلُوا
أَوْ مَاتُوا لَيَرْزُقَنَّهُمُ اللَّهُ رِزْقًا حَسَنًا
وَإِنَّ اللَّهَ لَهُوَ خَيْرُ الرَّزُقِينَ ﴿٥٨﴾

لَيَدْخُلْنَهُمْ مِنْ دَحَائِرَ صَوْنَةٍ وَإِنَّ
اللَّهَ أَعْلَمُ حَلِيمٌ ﴿٥٩﴾

60. Саме так! А хто сам карає так, як його образили і з ним вчинили несправедливо, тому Аллах неодмінно допоможе! Воістину, Аллах — Смиренний та Прощаючий!
61. Це так, адже Аллах скорочує день ніччю, а ніч скорочує днем. Аллах — Всечуючий, Всевидячий!
62. Це так, адже Аллах — Істина, а те, чому ви поклоняєтеся замість Нього — неправда! Аллах — Всевишній, Великий!
63. Невже ти не бачиш, що Аллах проливає з неба воду, після чого земля стає зеленою? Це так, адже Аллах — Всепроникливий, Всевідаючий!
64. Йому належить те, що на небесах, і те, що на землі! Воістину, Аллах — Багатий, Хвалимий!
65. Невже ти не бачиш, що Аллах підкорив вам усе, що на землі? Корабель пливе морем за наказом Його. Він утримує небо, щоб воно не впало на землю без Його дозволу. Воістину, Аллах Ласкавий та Милостивий до людей!
66. Він — Той, Хто дарував вам життя, потім Він умертвить вас і знову подарує життя! Воістину, людина невдячна!

﴿ذَٰلِكَ وَمَنْ عَاقَبَ بِمِثْلِ مَا عُوقِبَ بِهِ ثُمَّ بُغِيَ عَلَيْهِ لَيَنْصُرْنَاهُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ لَعَفُوفٌ ذُو بُرُودٍ﴾

﴿ذَٰلِكَ يَأْتِ اللَّهُ يُؤَلِّمُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُؤَلِّمُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَأَنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ﴾

﴿ذَٰلِكَ يَأْتِ اللَّهُ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّ مَا يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ هُوَ الْبَاطِلُ وَأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ﴾

﴿أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَتُصْبِحُ الْأَرْضُ مُخْضَرَّةً إِنَّ اللَّهَ لَطِيفٌ خَبِيرٌ﴾

﴿لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَإِنَّ اللَّهَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَمِيدُ﴾

﴿أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ سَخَّرَ لَكُمْ مِمَّا فِي الْأَرْضِ وَالْفُلَّكَ تَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِأَمْرِهِ وَيُمْسِكُ السَّمَاءَ أَنْ تَقَعَ عَلَى الْأَرْضِ إِلَّا بِإِذْنِهِ إِنَّ اللَّهَ بِالنَّاسِ لَرَءُوفٌ رَحِيمٌ﴾

﴿هُوَ الَّذِي أَحْيَاكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْ إِنَّ الْأِنْسَانَ لَكَفُورٌ﴾

67. Для кожної громади Ми встановили обряди, яких вони й дотримуються. Нехай не сперечаються з тобою про це. Закликай до Господа свого! Воістину, Ти — на прямому шляху!
68. А якщо вони будуть тобі суперечити, то скажи: «Аллах краще знає про те, що ви робите!»
69. У День Воскресіння Аллах розсудить між вами в тому, про що ви сперечаєтесь».
70. Невже ти не знаєш, що Аллаху відомо те, що на небі й на землі? Воістину, це є в Писанні! Воістину, це легко для Аллаха! Під «Писанням», відзначає аль-Багавві, тут мається на увазі «Захищена скрижаль» (аль-лаух аль-махфуз).
71. Вони поклоняються замість Аллаха тому, про що Він не зіслав ніякого доказу й про що вони не мають знання. Не буде помічника несправедливим!
72. Коли їм читають Наші аяти, ти бачиш на обличчях невіруючих відразу. Вони мало не кидаються на тих, хто читає їм Наші знамення. Скажи: «Чи не розповісти вам про те,

أَكُلْ أُمَّةً جَعَلْنَا مَنَسَكَاهُمْ
نَاسِكُوهُ فَلَا يُنْزِعُ عَنْكَ فِي الْأُمْرِ وَأُذْع
إِلَى رَبِّكَ أَنْتَ لَعَلَىٰ هُدًى مُّسْتَقِيمٍ ﴿٦٧﴾

وَإِنْ جَادَلُوكَ فَقُلِ اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا
تَعْمَلُونَ ﴿٦٨﴾

اللَّهُ يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا
كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿٦٩﴾

أَلَمْ تَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَاءِ
وَالْأَرْضِ إِنَّ ذَلِكَ فِي كِتَابٍ إِنَّ
ذَلِكَ عَلَىٰ اللَّهِ يَسِيرٌ ﴿٧٠﴾

وَيَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ مَا لَمْ يُنَزَّلْ بِهِ
سُلْطَانًا وَمَا لَيْسَ لَهُمْ بِهِ عِلْمٌ وَمَا
لِلظَّالِمِينَ مِنَ نَصِيرٍ ﴿٧١﴾

وَإِذْ اتَّخَذْنَا عَلَيْهِمْ آيَاتِنَا بَيِّنَاتٍ تَعْرِفُ فِي
وُجُوهِ الَّذِينَ كَفَرُوا الْمُنْكَرَ يَكَادُونَ
يَسْطُونَ بِالَّذِينَ يَتْلُونَ عَلَيْهِمْ آيَاتِنَا قُلِ
أَفَأَنْتُمْ كَمِبَشَرٍ مِّن ذَٰلِكُمُ النَّارِ وَعَدَّهَا اللَّهُ
الَّذِينَ كَفَرُوا وَيَسَّ الْمَصِيرُ ﴿٧٢﴾

що гірше за це? Це — вогонь, обіцяний Аллахом для тих, які не вірують! Яка ж мерзенна така обитель!»

73. О люди! Ось притча, послухайте її! Воістину, ті, до кого ви звертаєтеся замість Аллаха, не створять навіть мухи, якщо й усі зберуться разом! А коли муха відбере у них щось, то вони не зможуть забрати цього в неї! Слабкий той, хто просить, і той, у кого просять!

74. Вони не цінують Аллаха так, як годиться. Воістину, Аллах — Сильний, Величний!

75. Аллах обрав посланців і серед ангелів, і серед людей. Воістину, Аллах — Всечуючий, Всевидячий!

76. Він знає те, що було перед ними, й те, що буде після них. І до Аллаха повертаються всі справи!

77. О ви, які увірували! Кланяйтесь, упадіть ниць, поклоняйтесь Господу вашому й робіть добро! Можливо, ви матимете успіх!

78. Боріться ж на шляху Аллаха гідною Його боротьбою! Він обрав вас і не зробив у релігії жодних труднощів. Така релігія Ібрагіма, вашого батька! Він

يَأْتِيهَا النَّاسُ ضُرِبَ مَثَلٍ فَاَسْتَمِعُوا لِلَّهِ
إِنِّ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَنْ
يَخْلُقُوا ذُبَابًا وَلَوْ اجْتَمَعُوا لَهُ. وَإِنْ
يَسْأَلُهُمُ الذُّبَابُ شَيْئًا لَآيَسْتَفِئِدُوهُ
مِنْهُ ضَعْفَ الطَّالِبِ وَالْمَطْلُوبِ ﴿٧٣﴾

مَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ إِنَّ اللَّهَ لَعَزِيزٌ
عَزِيزٌ ﴿٧٤﴾

اللَّهُ يَصْطَفِي مِنَ الْمَلَائِكَةِ رُسُلًا
وَمِنَ النَّاسِ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ ﴿٧٥﴾

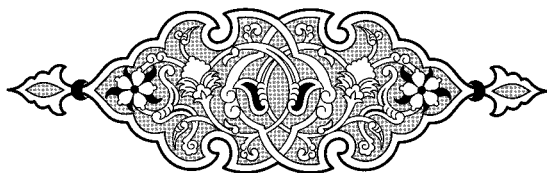
يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ
وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ ﴿٧٦﴾

يَأْتِيهَا الَّذِينَ آمَنُوا ارْكَعُوا وَاسْجُدُوا
وَاعْبُدُوا رَبَّكُمْ وَافْعَلُوا الْخَيْرَ
لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٧٧﴾

وَجَاهِدُوا فِي اللَّهِ حَقَّ جِهَادِهِ هُوَ
أَجْتَبَاكُمْ وَمَا جَعَلَ عَلَيْكُمْ فِي
الَّذِينَ مِنْ حَرَجٍ مَلَّةً أَيْ كُرُوا بِيَدَيْهِمْ هُوَ
سَمَّاكُمْ الْمُسْلِمِينَ مِنْ قَبْلِ وَفِي هَذَا

назвав вас мусульманами ще раніше й у цьому [Корані], щоб Посланець був свідком для вас, а ви були свідками людям. Звершуйте молитву, давайте закят і тримайтеся за Аллаха! Він — Охоронець ваш! Прекрасний Охоронець, прекрасний Помічник!

لِيَكُونَ الرَّسُولُ شَهِيدًا عَلَيْكُمْ وَتَكُونُوا
شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ فَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا
الزَّكَاةَ وَاعْتَصِمُوا بِاللَّهِ هُوَ مَوْلَاكُمْ فَنِعْمَ
الْمَوْلَى وَنِعْمَ النَّصِيرُ ﴿٧٨﴾

Сура 23. Аль-Муміун («Віруючі»)

*Ім'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

1. Досягли успіху віруючі,
2. які смиренні у своїх молитвах,
3. які уникають усього марного,
4. які дають закят,
5. які закривають свою наготу від усіх —
6. окрім дружин і тих, ким оволоділи їхні правиці — їм не докорятимуть за це,
«Ким оволоділи їхні правиці» — йдеться про невольниць.
7. а хто прагне більшого, ті — порушники;
8. які зберігають довірене їм та договори,
9. які належно звершують свої молитви,
10. саме вони — спадкоємці,
11. які отримають у спадок Фірдаус, де будуть довіку.
Фірдаус — «найвищий сад раю» (аль-Багавві).
12. Справді, Ми створили людину з глиняного замісу,
13. а потім у надійному місці перетворили на краплю;

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١﴾
الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ خَاشِعُونَ ﴿٢﴾
وَالَّذِينَ هُمْ عَنِ اللَّغْوِ مُعْرِضُونَ ﴿٣﴾
وَالَّذِينَ هُمْ لِلزَّكَاةِ فَاعِلُونَ ﴿٤﴾
وَالَّذِينَ هُمْ لِفُرُوجِهِمْ حَافِظُونَ ﴿٥﴾
إِلَّا عَلَىٰ أَزْوَاجِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ
فَإِنَّهُمْ غَيْرُ مَلُومِينَ ﴿٦﴾

فَمَن يَبْتَغِ وِرَاءَ ذَلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ
الْعَادُونَ ﴿٧﴾

وَالَّذِينَ هُمْ لِأَمْتِنِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَاعُونَ ﴿٨﴾

وَالَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ ﴿٩﴾

أُولَٰئِكَ هُمُ الْوَارِثُونَ ﴿١٠﴾

الَّذِينَ يَرِثُونَ الْفِرْدَوْسَ هُمْ فِيهَا
خَالِدُونَ ﴿١١﴾

وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنسَانَ مِن سُلَالَةٍ مِّن طِينٍ ﴿١٢﴾

ثُمَّ جَعَلْنَاهُ نُطْفَةً فِي قَرَارٍ مَّكِينٍ ﴿١٣﴾

14. потім створили з краплі кров'яний згусток, а з кров'яного згустку створили шматочок плоті. Зі шматочку плоті Ми створили кістки, а потім покрили їх м'язами. Потім Ми виростили це як нове творіння! Благословенний Аллах, Найкращий із творців! *«Виростили це як нове творіння» — «Вдихнули в нього дух» (ібн Касір).*
15. Згодом ви неодмінно помрете,
16. а потім, у День Воскресіння, вас знову піднімуть.
17. Справді, Ми створили над вами сім шляхів. І Ми не були неуважні до Своїх творінь!
18. Ми звели з неба належну міру води й розмістили її на землі. Воістину, Ми спроможні забрати її!
19. Нею Ми зростили для вас сади з пальмами й виноградом. Там багато плодів для вас, які ви їсте,
20. і дерево, яке росте на горі Синай. Воно дає олію та приправи для тих, хто споживає.
21. Воістину, худоба — повчання для вас. Ми даємо вам пити те, що міститься у їхніх черевах. Ви маєте з них багато іншої користі й харчуєтеся від них.

ثُمَّ خَلَقْنَا النُّطْفَةَ عَلَقَةً فَخَلَقْنَا الْعَلَقَةَ مُضْغَةً فَخَلَقْنَا الْمُضْغَةَ عِظًا مَّا فَكَّسْنَا الْعِظَامَ لِحِمَاهَا ثُمَّ أَنْشَأْنَاهُ خَلْقًا آخَرَ
فَتَبَارَكَ اللَّهُ أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ ﴿١٤﴾

ثُمَّ إِنَّكُمْ بَعْدَ ذَلِكَ لَمَيِّتُونَ ﴿١٥﴾
ثُمَّ إِنَّكُمْ رَاجِعُونَ إِلَىٰ رَبِّكُمْ فَأُولَٰئِكَ الْمَصِيرَةُ يُتَعَبَوْنَ ﴿١٦﴾

وَلَقَدْ خَلَقْنَا قَوْقُورَكُمْ سَبْعَ طَرَائِقَ وَمَا كُنَّا عَنِ الْخَلْقِ غَافِلِينَ ﴿١٧﴾

وَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً يُقَدِّرُ فَأَسَكَّنَهُ فِي الْأَرْضِ وَإِنَّا عَلَىٰ ذَهَابٍ بِهِ لَقَادِرُونَ ﴿١٨﴾

فَأَنْشَأْنَا لَكُمْ بِهِ جَنَّاتٍ مِنْ نَجِيلٍ وَأَعْنَابٍ
لَكُمْ فِيهَا قُرُوبٌ كَثِيرَةٌ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿١٩﴾

وَشَجَرَةٍ تَخْرُجُ مِنْ طُورِ سَيْنَاءَ تَنْبُتُ بِالدَّهْنِ وَصَنِيعٍ لِلْكَالِبِينَ ﴿٢٠﴾

وَإِنَّ لَكُمْ فِي الْأَنْعَامِ لَعِبْرَةً لِيُدْرِكُمْ مِمَّا فِي بُطُونِهَا وَلَكُمْ فِيهَا مَنَافِعُ كَثِيرَةٌ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿٢١﴾

22. На них і на кораблях ви пересуваєтесь.
23. Справді, Ми відіслали Нуха до його народу й сказали: «О люди! Поклоняйтесь Аллаху, крім Якого для вас немає бога! Невже ви не маєте страху?»
24. Старшина народу його, яка не увірувала, сказала: «Він — така сама людина, як і ви. І він хоче вивищитися над вами. Якби Аллах побажав, то зіслав би ангела. Ми не чули такого від наших прадідів!»
25. Він просто божевільний. Тож почекайте з ним до певного часу!»
26. Той сказав: «Господи! Допоможи мені, адже мене вважають брехуном!»
27. Ми відкрили Йому: «Збудуй ковчег перед Нашими очима та згідно з Нашим одкровенням. А коли прийде Наш наказ і відкриється джерело в печі, то візьми до нього пару з кожного виду та свою родину — окрім тих, про яких уже було сказано слово. І не проси Мене за несправедливих — воістину, їх буде втоплено!
«Джерело в печі» — див. коментар до 40 аяту 11 сури («Гуд»).

وَعَلَيْهَا وَعَلَى الْفُلْكِ تُحْمَلُونَ ﴿٢٢﴾

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ فَقَالَ لِقَوْمِهِ
أَعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُم مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُ أَفَلَا
تَتَّقُونَ ﴿٢٣﴾

فَقَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِن قَوْمِهِ مَا هَذَا
إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُرِيدُ أَنْ يَتَفَضَّلَ عَلَيْكُمْ وَلَوْ شَاءَ
اللَّهُ لَأَنْزَلَ مَلَائِكَةً مَا سَعْنَا بِهَذَا فِي
آبَائِنَا الْأَوَّلِينَ ﴿٢٤﴾

إِنَّ هُوَ إِلَّا رَجُلٌ بِهِ جِنَّةٌ فَمَا تَصَوُّرُ بِهِ حَتَّىٰ
حِينَ ﴿٢٥﴾

قَالَ رَبِّ انصُرْنِي بِمَا كَذَّبُون ﴿٢٦﴾

فَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِ أَنْ اصْنَعِ الْفُلْكَ بِأَعْيُنِنَا
وَوْحَيْنَا فَإِذَا جَاءَ أَمْرُنَا وَفَارَ التَّنُورُ فَاسْلُكْ
فِيهَا مِن كُلِّ زَوْجَيْنِ اثْنَيْنِ وَأَهْلَكَ إِلَّا
مَن سَبَقَ عَلَيْهِ الْقَوْلُ مِنْهُمْ وَلَا تَخْطُبْنِي فِي
الَّذِينَ ظَلَمُوا إِنَّهُمْ مُّعَذَّبُونَ ﴿٢٧﴾

28. А коли ти й ті, хто з тобою, сядуть у ковчег, скажи: «Хвала Аллаху, який урятував нас від несправедливих людей!»
29. Той сказав: «Господи! Даруй нам благословенний притулок, адже Ти — найкращий із тих, хто дарує притулок!»
30. Воістину, в цьому знамення! Ми випробуємо вас.
31. Після них Ми зростили інше покоління
32. й відіслали до них посланця з них самих: «Поклоняйтесь Аллаху, крім якого у вас немає бога! Невже ви не маєте страху?»
33. Старшина народу його, яка не увірувала й заперечувала зустріч у наступному житті, — ті, кому Ми дарували розкіш у житті земному — сказала: «Він — така сама людина, як і ви. Їсть те, що їсте ви, п'є те, що п'єте ви.
34. Якщо ви слухатиметесь людини, яка подібна до вас, то неодмінно зазнаєте втрат!
35. Невже він обіцяє вам, що після того, як ви помрете й станете прахом і кістками, вас воскресять?
36. Далеке, далеке те, що вам обіцяють!

فَإِذَا اسْتَوَيْتَ أَنْتَ وَمَنْ مَعَكَ عَلَى الْفُلِكِ فَقُلْ
الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي نَجَّنا مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٢٨﴾

وَقُلْ رَبِّ أَنْزِلْنِي مُنزَلًا مُبَارَكًا وَأَنْتَ خَيْرُ
الْمُنزِلِينَ ﴿٢٩﴾

إِنَّ فِي ذَلِكَ لآيَاتٍ وَإِن كُنَّا لَمُبْتَلِينَ ﴿٣٠﴾

ثُمَّ أَنشَأْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ قَرْنًا آخَرِينَ ﴿٣١﴾

فَأَرْسَلْنَا فِيهِمْ رَسُولًا مِنْهُمْ أَنْ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ
مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٣٢﴾

وَقَالَ الْمَلَأُ مِنْ قَوْمِهِ الَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا
بِلِقَاءِ الْآخِرَةِ وَأَتْرَفْنَاهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا
مَا هَذَا إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ بِأَكُلِ مِمَّا
تَأْكُلُونَ مِنْهُ وَيَشْرَبُ مِمَّا تَشْرَبُونَ ﴿٣٣﴾

وَلَئِنْ أَطَعْتُمْ بَشَرًا مِثْلَكُمْ إِنَّكُمْ إِذًا لَخٰسِرُونَ ﴿٣٤﴾

أَعِدُّكُمْ أَنْكُمْ إِذَا امْتَرْتُمْ وَكُنْتُمْ تُرَابًا وَعِظْمًا
أَنْكُمْ مُخْرَجُونَ ﴿٣٥﴾

* هِيَ هَاتَ هَيَّ هَاتَ لِمَا وَعُدُّونَ ﴿٣٦﴾

37. Немає нічого, крім земного життя. Ми помираємо, ми живемо й не воскреснемо!
38. Він тільки чоловік, який зводить наклеп на Аллаха. Ми не віримо йому!
39. Той сказав: «Господи! Допоможи мені, адже мене вважають за брехуна!»
40. Аллах відповів: «Дуже скоро вони неодмінно пошкодують!»
41. Крик уразив їх справедливо, і Ми перетворили їх на сміття. Нехай згинуть люди несправедливі!
Гуса («сміття») — «трава й гілки дерев, які несе водяний потік» (аль-Багавві).
42. Після них Ми зростили інші покоління.
43. Жодна громада не випередить свого строку й не відкладе його.
44. Потім Ми відсилали Наших посланців одного за другим. До якої б громади не приходив посланець, вони вважали його за брехуна. Отож, Ми [нищили] один [народ] за другим і зробили їх притчами. Нехай згинуть люди, які не вірують!

إِنْ هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا نَمُوتُ وَنَحْيَا وَمَا
نَحْنُ بِمَبْعُوثِينَ ﴿٣٧﴾

إِنْ هُوَ إِلَّا رَجُلٌ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا وَمَا
نَحْنُ لَهُ بِمُؤْمِنِينَ ﴿٣٨﴾

قَالَ رَبِّ انصُرْنِي بِمَا كَذَّبُونَ ﴿٣٩﴾

قَالَ عَمَّا قَلِيلٍ لَيُصْبِحُنَّ نَادِمِينَ ﴿٤٠﴾

فَأَخَذَتْهُمُ الصَّيْحَةُ بِالْحَقِّ فَجَعَلْنَاهُمْ
غُثَاءً فَبَعْدَ الْقَوْرِ الظَّالِمِينَ ﴿٤١﴾

ثُمَّ أَنشَأْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ قُرُونًا آخَرِينَ ﴿٤٢﴾

مَا تَسْبِقُ مِنْ أُمَّةٍ أَجَلَهَا وَمَا يَسْتَجِرُونَ ﴿٤٣﴾

ثُمَّ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا تَتْرًا كُلًّا مَا جَاءَ أُمَّةً رَسُولُهَا
كَذَّبُوهُ فَاتَّبَعْنَا بَعْضَهُمْ بَعْضًا وَجَعَلْنَاهُمْ
آحَادِيثًا فَبَعْدَ الْقَوْرِ لَّا يُؤْمِنُونَ ﴿٤٤﴾

45. А потім із Нашими знаменнями та ясним доказом Ми відіслали Мусу та його брата Гаруна
46. до Фірауна та старшини народу його. Але вони погордо відвернулись, адже були зверхніми людьми.
47. Вони сказали: «Невже ми повіримо двом людям, схожим на нас, тоді як їхній народ служить нам?»
48. Отож, вони визнали їх обох брехунами й прирекли себе на загибель.
49. Справді, Ми дарували Мусі Писання — можливо, підуть вони прямим шляхом!
50. Ми зробили сина Мар'ям та його матір знаменням і поселили їх на затишному пагорбі, біля струмка.
51. О ви, посланці! Споживайте блага й робіть добро. Воістину, Я знаю, що ви робите!
52. Воістину, ваша громада — громада єдина. А Я — ваш Господь. Тож бійтеся Мене!
53. Але вони розірвали цю справу на частини й кожна група радіє з того, що має.
54. Залиш їх у їхній омані — до певного часу.

فَتَرَأَىٰ آسَافًا مُّوسَىٰ وَأَخَاهُ هَارُونَ بِآيَاتِنَا وَسُلْطٰنٍ مُّبِينٍ ﴿٤٥﴾

إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ فَاسْتَكْبَرُوا وَكَانُوا قَوْمًا عَالِينَ ﴿٤٦﴾

فَقَالُوا أَأُؤْمِنُ لِبَشَرَيْنِ مِثْلِنَا وَقَوْمُهُمَا لَنَا عٰبِدُونَ ﴿٤٧﴾

فَكَذَّبُوهُمَا فَكَانُوا مِنَ الْمُهْلَكِينَ ﴿٤٨﴾

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَىٰ الْكِتَابَ لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ ﴿٤٩﴾

وَجَعَلْنَا ابْنَ مَرْيَمَ وَأُمَّهُ آيَةً وَآوَيْنَاهُمَا إِلَىٰ رَبْوَةٍ ذَاتِ قَرَارٍ وَمَعِينٍ ﴿٥٠﴾

يٰٓأَيُّهَا الرُّسُلُ كُلُوا مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَاعْمَلُوا صَالِحًا إِنِّي بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ ﴿٥١﴾

وَإِنَّ هَذِهِ أُمَّةٌ وَاحِدَةٌ وَأَنَا رَبُّكُمْ فَاتَّقُونِ ﴿٥٢﴾

فَقَطَّعُوا أَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ زُبُرًا كُلُّ حِزْبٍ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرِحُونَ ﴿٥٣﴾

فَذَرَهُمْ فِي عَمْرِهِمْ حَتَّىٰ حِينٍ ﴿٥٤﴾

55. Невже вони вважають, що Ми даємо їм майно й синів,
56. поспішаючи наділити благами? Таж ні, але вони цього не відчують!
57. Воістину, ті, які тремтять від страху перед Господом своїм,
58. які вірують у знамення Господа свого,
59. які в поклонінні Господу своєму не додають рівних,
60. які дають пожертви, а в серцях мають страх, що повернуться до Господа свого, —
61. саме вони поспішають робити добрі справи, випереджаючи в цьому інших!
62. Ми не вимагаємо від душі понад її можливості. Ми маємо Писання, яке говорить істину, і з ними не вчинять несправедливо.
63. Але їхні серця неухважні до нього. Також вони коять інші вчинки,
«Інші вчинки» — ібн Касір цитує тлумачення ібн Аббаса («ще й інші злочини») та коментує: «Ідється про багатобожжя».
64. доки Ми не вразимо карою тих серед них, хто розкошує! Тоді вони заголосять!

أَحْسِبُونَ أَنَّمَا نُمِدُّهُم بِهِ مِنْ مَّالٍ وَبَنِينَ ﴿٥٥﴾

نُسَارِعُ لَهُمْ فِي الْخَيْرَاتِ بَلْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٥٦﴾

إِنَّ الَّذِينَ هُمْ مِنْ خَشْيَةِ رَبِّهِمْ مُشْفِقُونَ ﴿٥٧﴾

وَالَّذِينَ هُمْ بِعَائِتِ رَبِّهِمْ يُؤْمِنُونَ ﴿٥٨﴾

وَالَّذِينَ هُمْ بِرَبِّهِمْ لَا يُشْرِكُونَ ﴿٥٩﴾

وَالَّذِينَ يُؤْتُونَ مَالَهُمْ طَوَّافًا أَقْبَلُوهُمْ وَجِلَّةً أَنَّهُمْ إِلَىٰ رَبِّهِمْ رَاجِعُونَ ﴿٦٠﴾

أُولَٰئِكَ يَسْرِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَهُمْ لَهَا سَاهِقُونَ ﴿٦١﴾

وَلَا نُكَلِّفُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا وَأَلَدَيْنَا كِتَابٌ يَنْطِقُ بِالْحَقِّ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٦٢﴾

بَلْ قُلُوبُهُمْ فِي غَمْرَةٍ مِنْ هَذَا وَهُمْ لَمْ أَعْمَلْ مِنْ دُونِ ذَلِكَ هُمْ لَهَا عَمَلُونَ ﴿٦٣﴾

حَتَّىٰ إِذَا أَخَذْنَا مُتْرَفِيهِمْ بِالْعَذَابِ إِذَا هُمْ يَجْعَرُونَ ﴿٦٤﴾

65. Не голосіть цього дня! Воістину, ви не отримаєте від Нас допомоги!

لَا تَجْتَرُوا أَيُّومًا إِنَّكُمْ مِمَّنَّا لَا تَنْصُرُونَ ﴿١٥﴾

66. Вам же читали Мої знамення, але ви поверталися на своїх п'ятах назад,

فَلَا كَانَتْ آيَاتِي تَنْتَلِي عَلَيْكُمْ فَاكُنْتُمْ عَلَىٰ أَعْقَابِكُمْ تَنْكِبُونَ ﴿١٦﴾

67. були горді, а ночами вели лихі розмови.

مُسْتَكْبِرِينَ بِهِ سَلَمًا رَأَتْهُمُ الْجُرُومُ ﴿١٧﴾

Аль-Багавві та ібн Касір, посилаючись на багатьох перших тлумачів, вважають, що йдеться про гордість мекканців, пов'язану з володінням Каабою. Через це вони поводитися зверхньо.

68. Невже вони не замисляться над цим словом? Або до них прийшло те, що не приходило до їхніх прабатьків?

أَفَلَمْ يَدَّبَّرُوا الْقَوْلَ أَمْ جَاءَهُمْ مَا لَمْ يَأْتِ آبَاءَهُمْ الْأَوَّلِينَ ﴿١٨﴾

69. Чи вони не впізнали свого Посланця й заперечують його? Ібн Касір коментує: «Саме тому Джафар бін Абі Таліб (нехай буде вдоволений ним Аллах) сказав негусу, ефіопському царю: «О царю! Аллах відіслав до нас Посланця, походження, правдивість і вірність якого відомі нам!» Те саме, відзначає цей коментатор, сподвижники Пророка (мир йому і благословення Аллаха) говорили наміснику перського царя і візантійському імператору.

أَمْ لَمْ يَعْرِفُوا رَسُولَهُمْ فَهُمْ لَهُ وَمُنْكَرُونَ ﴿١٩﴾

70. Чи вони кажуть: «Він божевільний»? Таж ні! Він

أَمْ يَقُولُونَ بِهِ جِنَّةٌ بَلْ جَاءَهُمُ الْغَيِّ

прийшов до них з істиною, але більшість із них ненавидить істину!

71. Якби істина йшла за їхніми бажаннями, то згинули б небеса, земля й ті, хто на них. Таж ні! Ми дарували їм нагадування, але ж вони відвертаються від свого нагадування.

72. Хіба ти просиш у них винагороди? Винагорода Господа твого краща, а Він — найкращий із наділяючих!

73. Воістину, ти кличеш їх на прямий шлях.

74. Воістину, ті, які не вірують у наступне життя, неодмінно відхиляються від цього шляху!

75. Якби Ми навіть помилювали їх і відвернули від них лихо, вони все одно вперто тримались би своєї омани, блукаючи.

76. Тож Ми вразили їх карою, але вони не змирилися перед своїм Господом і не стали смиренними. *Відповідно до коментарів, мова йде про голод у Мецці.*

77. Та коли Ми відкриємо над ними ворота великої кари, впадуть у відчай вони!

78. Він — Той, Хто створив для вас слух, зір і серця. Як мало ви дякуєте!

وَأَكْثَرُهُمْ لِلْحَقِّ كَرِهُونَ ﴿٧١﴾

وَلَوْ أَتَبَعَ الْحَقُّ أَهْوَاءَهُمْ لَفَسَدَتِ السَّمَوَاتُ
وَالْأَرْضُ وَمَنْ فِيهِنَّ ۚ بَلْ أَتَيْنَاهُمْ بِذِكْرِهِمْ
فَهُمْ عَنِ ذِكْرِهِمْ مُعْرِضُونَ ﴿٧٢﴾

أَمْ تَسْأَلُهُمْ خَرْجًا فَخَارَجْنَا بِكَ خَيْرًا وَهُوَ خَيْرُ
الرِّزْقِ ۖ إِنَّ رَبَّكَ خَيْرُ الْكَافِرِينَ ﴿٧٣﴾

وَإِنَّكَ لَتَدْعُوهُمْ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٧٤﴾

وَإِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ عَنِ
الصِّرَاطِ لَنُكَيِّبُونَ ﴿٧٥﴾

* وَلَوْ رَحِمْنَاهُمْ وَكَشَفْنَا مَا بِهِمْ مِنْ ضُرِّ
لَلْجَوَافِ تُطغِيَنَّهُمْ يَعْمَهُونَ ﴿٧٦﴾

وَلَقَدْ أَخَذْنَاهُمْ بِالْعَذَابِ فَمَا اسْتَكَوُوا
لِرَبِّهِمْ وَمَا يَتَضَرَّعُونَ ﴿٧٧﴾

حَقِّ ۖ إِذَا فَتَحْنَا عَلَيْهِمْ بَابًا ذَا عَذَابٍ شَدِيدٍ
إِذَا هُمْ فِيهِ مُبَسِّئُونَ ﴿٧٨﴾

وَهُوَ الَّذِي أَنشَأَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَرَ وَالْأَفْئِدَةَ
قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ ﴿٧٩﴾

79. Він — Той, Хто розселив вас на землі. І до Нього вас буде зібрано!
80. Він — Той, Хто дарує життя і смерть. Він чергує ніч і день. Невже ви не розумієте?
81. Таж ні! Вони говорять те саме, що й минулі покоління.
82. Вони говорять: «Невже після того, як ми померемо й станемо прахом і кістками, нас воскресять?»
83. Це обіцяють нам, а ще раніше обіцяли нашим батькам. Та це тільки казки давніх народів!»
84. Запитай: «Кому належить земля і ті, хто на ній, якщо ви знаєте?»
85. Вони скажуть: «Аллаху!» Скажи: «То невже ви не замислитесь?»
86. Запитай: «Хто Господь семи небес і великого трону?»
87. Вони скажуть: «Аллах!» Скажи: «Невже ви не боїтесь?»
88. Скажи: «У Чийй руці влада над кожною річчю? Хто захищає та від Кого немає захисту, якщо ви знаєте?»
89. Вони скажуть: «Аллах!» Скажи: «Як же вас зачаровано!»

وَهُوَ الَّذِي ذَرَأَكُمْ فِي الْأَرْضِ وَإِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٧٩﴾

وَهُوَ الَّذِي يُحْيِي وَيُمِيتُ وَلَهُ اخْتَلَفَ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٨٠﴾

بَلْ قَالُوا مِثْلَ مَا قَالِ الْأَوَّلُونَ ﴿٨١﴾

قَالُوا لَهُ دَٰمِنَا وَعُتَيْنَا وَكُنَّا بِآبَائِهِمْ كَبِرَتَاءِ فِئْتَانٍ أَفَلَا تُعْقِلُونَ ﴿٨٢﴾

لَقَدْ وُعِدْنَا نَحْنُ وَآبَاؤُنَا هَٰذَا مِنْ قَبْلُ إِنْ هَٰذَا إِلَّا أَلَا سَطِيرٌ الْأَوَّلِينَ ﴿٨٣﴾

قُلْ لِمَنِ الْأَرْضُ وَمَنْ فِيهَا إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٨٤﴾

سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٨٥﴾

قُلْ مَنْ رَبُّ السَّمٰوٰتِ السَّبْعِ وَرَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ ﴿٨٦﴾

سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٨٧﴾

قُلْ مَنْ مِنْ يَدَيْهِ مَلَكُوتُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ يُجِيرُ وَلَا يُجَارُ عَلَيْهِ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٨٨﴾

سَيَقُولُونَ لِلَّهِ قُلْ فَأَنَّى تُسْحَرُونَ ﴿٨٩﴾

90. Так, Ми дарували їм істину, а вони її заперечують.
91. Аллах не брав Собі дитини й немає, крім Нього, іншого бога. Інакше кожен бог забирав би те, що створив, а одні з них вивищилися би над іншими. Пречистий Аллах від того, що Йому приписують!
92. Знаючий потаємне й відкрите, Вищий від того, кого Йому додають у поклонінні!
93. Скажи: «Господи! Якщо Ти покажеш мені те, що їм обіцяно,
94. то не роби мене, Господи, одним із несправедливих людей!
Ат-Табарі коментує: «Не знищуй мене тим, чим Ти знищиш їх».
95. Воістину, Ми спроможні показати тобі те, що обіцяли їм!
96. Відштовхни зло тим, що краще. Ми знаємо про те, що вони приписують Нам!
«...що краще» — «прощенням, гідністю й терпінням» (аль-Багаві).
97. Скажи: «Господи! Шукаю в Тебе захисту від навіювання шайтанів,
98. шукаю в Тебе захисту, Господи, щоб не стикатися з ними».

بَلْ آتَيْنَاهُم بِالْحَقِّ وَإِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿٩٠﴾

مَا آتَخَذَ اللَّهُ مِنْ وَلَدٍ وَمَا كَانَ مَعَهُ مِنْ
إِلَهٍ إِذَا أَذْهَبَ كُلُّ إِلَهٍ بِمَا خَلَقَ وَلَعَلَّا
بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا
يَصِفُونَ ﴿٩١﴾

عَلِيمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَتَعَلَّى عَمَّا
يُشْرِكُونَ ﴿٩٢﴾

قُلْ رَبِّ إِمَاتِي بِي مَا يُوعَدُونَ ﴿٩٣﴾

رَبِّ فَلَا تَجْعَلْنِي فِي الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٩٤﴾

وَإِنَّا عَلَىٰ أَنْ نُرِيكَ مَا عِدُّهُمْ لَقَادِرُونَ ﴿٩٥﴾

أَدْفَعُ بِأَلْفِي هِيَ أَحْسَنُ السَّبِيحَةِ نَحْنُ أَعْلَمُ
بِمَا يَصِفُونَ ﴿٩٦﴾

وَقُلْ رَبِّ أَعُوذُ بِكَ مِنْ هَمَزَاتِ الشَّيْطَانِ ﴿٩٧﴾

وَأَعُوذُ بِكَ رَبِّ أَنْ يَحْضُرُونِ ﴿٩٨﴾

99. Коли смерть приходить до когось із них, то він говорить:
«Господи! Поверни мене назад!
100. Можливо, я робитиму добрі вчинки, які відкинув!» Таж ні! Це тільки слова, які він промовляє. Перепона буде за ними аж до Дня, коли вони воскреснуть!
101. А в День, коли засурмлять у ріг, між ними не буде родинних зв'язків, і не розпитуватимуть вони одне одного.
102. Ті, чия шалька терезів виявиться важкою, будуть врятовані.
103. А ті, чия шалька терезів виявиться легкою, втратять самих себе й будуть у геєні вічно.
104. Вогонь палитиме їхні обличчя, й вони будуть кривитися в ньому.
105. Хіба вам не читали Моїх знамень? Але ви вважали їх брехнею!
106. Вони скажуть: «Господи наш! Нещастя наше здолало нас. Ми були людьми, які потрапили в оману!
107. Господи наш! Виведи нас звідси! А якщо ми повернемося до свого, то, воістину, будемо нечестивцями!»
108. Ганьбіться собі тут і не говоріть до Мене!

حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ قَالَ رَبِّ
ارْجِعْني ﴿١٩﴾

لَعَلِّي أَعْمَلُ صَالِحًا فِيمَا تَرَكْتُ كَلَّا
إِنَّهَا كَلِمَةٌ هُوَ قَائِلُهَا وَمِن وَرَائِهِم
بَرْزَخٌ إِلَىٰ يَوْمِ يُبْعَثُونَ ﴿٢٠﴾

فَإذَا نُفِخَ فِي الصُّورِ فَلَا أَنسَابَ بَيْنَهُمْ يَوْمَئِذٍ
وَلَا يَنسَأُونَ ﴿٢١﴾

فَمَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ، فَأُولَٰئِكَ هُمُ
الْمُقْتَدِرُونَ ﴿٢٢﴾

وَمَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ، فَأُولَٰئِكَ الَّذِينَ
خَسِرُوا أَنفُسَهُمْ فِي جَهَنَّمَ خَالِدُونَ ﴿٢٣﴾

تَلْفَحُ وُجُوهُهُمْ أَلْتَارُ وَهُمْ فِيهَا كَالِحُونَ ﴿٢٤﴾

أَلَمْ تَرَ كُنَّا عَائِدِينَ تَنْتَلِي عَلَيْكُمْ فَاكْتُمْتُمْ بِهَا
تُكْدِيرُونَ ﴿٢٥﴾

فَأَلْوَارِنًا وَعَبَدْت عَلَيْنَا شِقْوَتَنَا وَكُنَّا قَوْمًا
ضَالِّينَ ﴿٢٦﴾

رَبَّنَا أَخْرِجْنَا مِنْهَا فَإِن عُدْنَا فَإِنَّا
ظَالِمُونَ ﴿٢٧﴾

قَالَ احْسَبُوا فِيهَا وَلَا تُكَلِّمُونَ ﴿٢٨﴾

109. Воістину, частина Моїх рабів говорила: «Господи наш! Ми увірували! Прости нас і помилуй нас, адже Ти — Найкращий із милосердних!»
110. Ви глузували з них, доки не забули Мого нагадування. Ви сміялися з них.
111. Сьогодні Я винагородив їх за те, що вони були терплячі. Воістину, вони досягли успіху!
112. Він запитає: «Скільки років ви пробули на землі?»
113. Ті скажуть: «Ми пробули день або й частину дня. Спитай у тих, хто лічить!»
114. Він скаже: «Мало ж ви пробули! Якби ви тільки знали!»
115. Невже ви вважаєте, що Ми створили вас для забави та що ви не повернетесь до Нас?»
116. Всевишній Аллах, Істинний Володар! Немає бога, крім Нього, Господа великого трону!
117. У того, хто звертається замість Аллаха до іншого бога, немає для цього жодного доказу. Його рахунок — у Його Господа. Воістину, невіруючі не матимуть успіху!
118. Скажи: «Господи! Прости й помилуй, адже Ти — найкращий із милосердних!»

إِنَّهٗ كَانَ فَرِيقٌ مِّنْ عِبَادِي يَقُولُونَ رَبَّنَا آمَنَّا
فَاعْفِرْ لَنَا وَأَرْحَمْنَا وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّحِيمِينَ ﴿١٠٩﴾

فَاتَّخَذُوا مَوْجِهًا سَخِرَ بِنَا حَتَّىٰ نَسُوكَ ذِكْرِي
وَكُنْتُمْ مِّنْهُمْ تَضْحَكُونَ ﴿١١٠﴾

إِنِّي جَزَيْتَهُمُ الْيَوْمَ بِمَا صَبَرُوا أَنَّهُمْ هُمُ
الْفَائِزُونَ ﴿١١١﴾

قُلْ كَمْ لَبِثْتُمْ فِي الْأَرْضِ عَدَدَ سِنِينَ ﴿١١٢﴾

قَالُوا لَبِثْنَا يَوْمًا أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ فَسَلِّ الْعَادِينَ ﴿١١٣﴾

قُلْ إِنْ لَّبِثْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا لَّوْ أَنْتُمْ كُنْتُمْ
تَعْلَمُونَ ﴿١١٤﴾

أَفَحَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا وَأَنَّكُمْ إِلَيْنَا
لَا تُرْجَعُونَ ﴿١١٥﴾

فَتَعَلَىٰ اللَّهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ رَبُّ
الْعَرْشِ الْكَرِيمِ ﴿١١٦﴾

وَمَنْ يَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ لَا بُرْهَانَ لَهُ
بِهِ فَإِنَّمَا حِسَابُهُ عِنْدَ رَبِّهِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ
الْكَافِرُونَ ﴿١١٧﴾

وَقُلْ رَبِّ اعْفِرْ وَارْحَمْ وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّحِيمِينَ ﴿١١٨﴾

Сура 24. Ан-Нур («Світло»)

*Im'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سُورَةٌ أَنْزَلْنَاهَا وَفَرَضْنَاهَا وَأَنْزَلْنَا فِيهَا آيَاتٍ
بَيِّنَاتٍ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿١﴾

1. Це — сура, яку Ми зіслали та зробили обов'язком. Ми зіслали в ній ясні знамення — можливо, ви замислитесь!
2. Розпусника й розпусницю бийте сто разів — кожного з них. Нехай ваш жаль до них не переважить релігії Аллаха, якщо ви віруєте в Аллаха й в Останній День. І нехай свідками їхнього покарання буде група віруючих!
3. Розпусник може одружитися тільки з розпусницею чи багатобожницею, а розпусниця може вийти заміж тільки за розпусника чи багатобожника. А для віруючих це заборонено!
4. Тих, які звинувачують добродішних жінок, але не можуть привести чотирьох свідків, бийте вісімдесят разів і ніколи не приймайте від них свідчення, бо вони — нечестивці,
5. крім тих, які згодом покалися й виправилися. Воістину, Аллах — Прощаючий, Милосердний!

الرَّائِيَةَ وَالزَّانِيَ فَاجْلِدُوا كُلَّ وَاحِدٍ مِّنْهُمَا مِائَةً
جَلْدَةً وَلَا تَأْخُذْكُمْ بِهِمَا رَأْفَةٌ فِي دِينِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ
تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَلَيْشَهِدَ عَدَايَهُمَا
طَائِفَةٌ مِّنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٢﴾

الرَّانِيَ لَا يَنْكِحُ إِلَّا الرَّائِيَةَ أَوْ مُشْرِكَةً وَالرَّائِيَةَ لَا
يَنْكِحُهَا إِلَّا الزَّانِيَ أَوْ مُشْرِكَةً وَحُرْمَةُ ذَلِكَ عَلَى
الْمُؤْمِنِينَ ﴿٣﴾

وَالَّذِينَ يَرْمُونَ الْمُحْصَنَاتِ فَتُرَابًا نَّارًا يَرْبَعَةٌ
شَهَادَةٌ فَاجْلِدُوا هُنَّ ثَمَانِينَ جَلْدَةً وَلَا تَقْبَلُوا
لَهُنَّ شَهَادَةً أَبَدًا وَأُولَئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ﴿٤﴾

إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ وَأَصْلَحُوا فَإِنَّ
اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٥﴾

6. А кожен із тих, які звинувачують своїх дружин, але не мають свідків, окрім самих себе, повинен поклястися чотири рази Аллахом про те, що він правдивий,
7. а п'ятий раз — що прокляття Аллаха впаде на нього, якщо він бреше.
8. Жінка не зазнає покарання, якщо поклянеться чотири рази Аллахом про те, що чоловік бреше,
9. а п'ятий раз — що гнів Аллаха впаде на неї, якщо чоловік правдивий.
10. Якби не ласка Аллаха до вас, Його милість і те, що Він — Приймаючий каяття і Мудрий..! *Ат-Табарі коментує: «Він неодмінно прискорив би покарання за ваш непослух».*
11. Воістину, ті які зводять наклеп, є серед вас самих. Не вважайте це злом проти вас. Навпаки, це — добро для вас. Кожна людина отримає за свій гріх! А на того, хто згрішив найбільше, чекає велика кара!
Як повідомляють коментатори, йдеться про «матір правовірних» Айшу, одну з дружин Пророка (мир йому і благословення Аллаха). Під час одного з походів

وَالَّذِينَ يَرْمُونَ أَزْوَاجَهُمْ وَلَمْ يَكُن لَّهُمْ
شُهَدَاءُ إِلَّا أَنفُسُهُمْ فَشَهَدُوا بِحُدُودِ
شَهَادَاتِ بِاللَّهِ إِنَّهُ لَمِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٦﴾

وَالْحَيْسَةَ أَنْ لَعْنَتَ اللَّهِ عَلَيْهِ إِنْ كَانَ مِنَ
الْكَاذِبِينَ ﴿٧﴾

وَيَذَرُوهَا عَنْهَا الْعَذَابَ أَنْ تَشْهَدَ أَنْ
بِاللَّهِ إِنَّهُ لَمِنَ الْكَاذِبِينَ ﴿٨﴾

وَالْحَيْسَةَ أَنْ غَضَبَ اللَّهِ عَلَيْهَا إِنْ كَانَ مِنَ
الصَّادِقِينَ ﴿٩﴾

وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ، وَأَنَّ اللَّهَ
تَوَّابٌ حَكِيمٌ ﴿١٠﴾

إِنَّ الَّذِينَ جَاءُوا بِالْإِفْكِ عُصْبَةٌ مِّنكُمْ لَا
تَحْسَبُوهُ شَرًّا لَّكُم بَلْ هُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ لِكُلِّ
أَمْرٍ مِّنْهُمْ مَا أَكْتَسَبَ مِنَ الْإِثْمِ وَالَّذِي تَوَلَّى
كِبْرَهُ مِنْهُمْ لَهُ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١١﴾

вона загубила своє намисто, а згодом приєдналася до інших разом із одним зі сподвижників, який допоміг їй дістатися до каравану. Це викликало плітки й підозри в декого з віруючих.

12. Чому ж ви, віруючі чоловіки й жінки, почувши про таке, не подумали про самих себе добре й не сказали: «Це явний наклеп»?
13. Чому ж вони не прийшли з чотирма свідками? Тож якщо вони не прийшли з ними, то вони перед Аллахом — брехуни!
14. Якби не ласка Аллаха до вас та Його милість у земному й наступному житті, то за ваші балачки вразила б вас велика кара!
15. Коли ви переказуєте це своїми язиками й говорите вашими вустами те, про що у вас немає знання, та ще вважаєте це за дрібницю, то це — великий гріх перед Аллахом!
16. Чому ж ви, почувши це, не сказали: «Нам не варто говорити такого. Пречистий Ти! А це — великий наклеп!»
17. Аллах повчає вас більше не робити цього ніколи, якщо ви віруючі!

لَوْلَا إِذْ سَمِعْتُمُوهُ ظَنَّ الْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ
بِأَنفُسِهِمْ خَبَرًا وَقَالُوا هَذَا إِفْكٌ مُّبِينٌ ﴿١٢﴾

لَوْلَا جَاءَ وَعَلَيْهِ بِأَرْبَعَةٍ شُهَدَاءَ فَإِذْ لَمْ يَأْتُوا
بِالشَّهَادَةِ فَأُولَئِكَ عِنْدَ اللَّهِ هُمُ الْكَاذِبُونَ ﴿١٣﴾

لَوْلَا فَضَّلَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتَهُ فِي الدُّنْيَا
وَالْآخِرَةِ لَمَسَّكُمْ فِي مَا أَفَضْتُمْ فِيهِ عَذَابٌ
عَظِيمٌ ﴿١٤﴾

إِذْ تَلْقَوْنَهُ، يَا لَيْسَ لَكُمْ بِهِ عِلْمٌ وَتَحْسَبُونَهُ هَيِّنًا وَهُوَ عِنْدَ
اللَّهِ عَظِيمٌ ﴿١٥﴾

لَوْلَا إِذْ سَمِعْتُمُوهُ قُلْتُمْ مَا يَكُونُ لَنَا أَنْ
نَتَكَلَّمَ بِهَذَا سُبْحَانَكَ هَذَا بُهْتَانٌ عَظِيمٌ ﴿١٦﴾

يَعِظُكُمُ اللَّهُ أَنْ تَعُودُوا لِمِثْلِهِ أَبَدًا إِنْ كُنْتُمْ
مُؤْمِنِينَ ﴿١٧﴾

18. Він пояснює вам знамення.
А Аллах — Всезнаючий,
Мудрий!
19. Воістину, на тих, кому
подобається, щоб про віруючих
розповідали мерзенне, чекає
болісна кара в житті земному й
наступному! Аллах знає, а ви не
знаєте!
20. Якби не ласка Аллаха до вас,
Його милість і те, що Він
Ласкавий і Милосердний..!
21. О ви, які увірували! Не йдіть
слідом за шайтаном. Хтось
іде слідом за шайтаном, але
ж той закликає до мерзенного
й відрадного! Якби не ласка
Аллаха та Його милість, то
жоден із вас не очистився б
ніколи, але Аллах очищує, кого
побажає! Аллах — Всечуючий,
Всезнаючий!
22. Нехай ті, хто має статки
й багатство серед вас, не
клянуться, що не будуть
допомагати родичам, бідним і
переселенцям на шляху Аллаха.
Натомість нехай вибачають
і прощають. Невже ви не
бажаєте, щоб Аллах простив
вас? Аллах — Прощаючий,
Милосердний!
- Ібн Касір відзначає, що цей
аят зіслано з приводу Абу*

وَيَسِّرُ اللَّهُ لِكُلِّ الْآيَاتِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ

حَكِيمٌ ﴿١٨﴾

إِنَّ الَّذِينَ يُحِبُّونَ أَنْ تَشِيعَ الْفَاحِشَةُ فِي الَّذِينَ
ءَامَنُوا لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ
وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿١٩﴾

وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ وَأَنَّ

اللَّهُ رءُوفٌ رَحِيمٌ ﴿٢٠﴾

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَتَّبِعُوا خُطُوتَ
الشَّيْطَانِ وَمَنْ يَتَّبِعْ خُطُوتَ الشَّيْطَانِ فَإِنَّهُ
يَأْمُرُ بِالْفَحِشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ
عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ مَا زَكَا مِنْكُمْ مِنْ أَحَدٍ أَبَدًا
وَلَكِنَّ اللَّهَ يُزَكِّي مَن يَشَاءُ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢١﴾

وَلَا يَأْتَلِ أُولُو الْفَضْلِ مِنْكُمْ وَالسَّعَةِ أَنْ يُؤْتُوا
أُولَى الْقُرْبَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَالْمُهَاجِرِينَ فِي
سَبِيلِ اللَّهِ وَلْيَعْفُوا وَلْيَصْفَحُوا أَلَا تُحِبُّونَ
أَنْ يَعْفَرَ اللَّهُ لَكُمْ وَاللَّهُ عَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٢٢﴾

Бафра ас-Саддика, батька Айші. Згідно з переказами він відмовився допомагати тим, хто зводив наклеп на його доньку, незважаючи на їхнє каяття.

23. Воістину, ті, які дорікають невинним добродішним жінкам, будуть прокляті в світі земному й наступному! Чекає на них велика кара!
24. Того Дня їхні язика, руки й ноги будуть свідчити про те, що вони робили!
25. Того Дня Аллах відплатить їм повною та справедливою мірою, і вони дізнаються, що Аллах — Явна Істина!
26. Погані жінки — поганим чоловікам, погані чоловіки — поганим жінкам. А добрі жінки — добрим чоловікам, добрі чоловіки — добрим жінкам. Вони непричетні до того, що про них кажуть. На них чекає прощення й щедрий наділ!
27. О ви, які увірували! Не заходьте до чужих будинків, не спитавши дозволу й не привітавши їхніх жителів. Так буде краще для вас, можливо, замислитеся ви!
28. Якщо там нікого не буде, то не заходьте, доки вам не дозволять. А якщо вам говорять: «Повертайтеся!» — то повертайтеся. Так буде чистіше

إِنَّ الَّذِينَ يَرْمُونَ الْمُحْصَنَاتِ الْغَافِلَاتِ
الْمُؤْمِنَاتِ لَعُنُوا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَلَهُمْ
عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٢٣﴾

يَوْمَ تَشْهَدُ عَلَيْهِمْ أَلْسِنُهُمْ وَأَيْدِيهِمْ
وَأَرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢٤﴾

يَوْمَ يُؤْذِنُ فِيهِمُ اللَّهُ ذِيْنَهُمْ الْحَقَّ وَيَعْمَلُونَ
اللَّهُ هُوَ الْحَقُّ الْمُبِينُ ﴿٢٥﴾

الْحَيْثُ بُدِّئَ لِلرِّجَالِ مِنَ الْغَيْبِ وَاللِّسَانِ
وَالْحَيْثُ بُدِّئَ لِلنِّسَاءِ مِنَ الْغَيْبِ وَاللِّسَانِ
وَالْحَيْثُ بُدِّئَ لِلرِّجَالِ مِنَ الْغَيْبِ وَاللِّسَانِ
يَقُولُونَ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ﴿٢٦﴾

يٰٓأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَدْخُلُوا بُيُوتًا غَيْرَ
بُيُوتِكُمْ حَتَّىٰ تَسْتَأْذِنُوا وَاسْتَسْمِعُوا عَلَىٰ
أَهْلِهَا ذٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿٢٧﴾

فَإِنْ لَمْ يَجِدْ فِيهَا أَحَدًا فَلَا تَدْخُلُوهَا
حَتَّىٰ يُؤْذَنَ لَكُمْ وَإِنْ قِيلَ لَكُمْ
ارْجِعُوا فَارْجِعُوا هُوَ أَزْكَىٰ لَكُمْ وَاللَّهُ بِمَا

для вас! Аллах знає, що ви робите!

29. На вас не буде гріха, якщо ви ввійдете до нежилых будинків, де є користь для вас. Аллах знає те, що ви відкриваєте й приховуєте!
30. Скажи віруючим чоловікам, щоб вони відводили свої погляди й закривали свою наготу. Так буде чистіше для них. Воістину, Аллаху відомо про те, що вони роблять!
31. Скажи віруючим жінкам, щоб вони відводили свої погляди й закривали свою наготу. Нехай вони не показують своїх прикрас, окрім того, що назовні, й нехай закривають своїми покривалами груди. Нехай не показують своїх прикрас нікому, крім своїх чоловіків, батьків, батьків своїх чоловіків, своїх синів, синів своїх чоловіків, своїх братів, синів братів, синів своїх сестер, інших жінок чи тих, ким оволоділи їхні правиці, слугам, у яких немає пристрасті, або дітям, які не знають жіночої наготи; нехай вони не ходять так, щоб було відомо, які прикраси вони приховують. Кайтеся перед Аллахом усі разом, о віруючі! Можливо, ви матимете успіх!

تَعْمَلُونَ عَلَيْهِ ﴿٢٨﴾

لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَدْخُلُوا بُيُوتًا غَيْرَ
مَسْكُونَةٍ فِيهَا مَتَاعٌ لَكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا
تُبْدُونَ وَمَا تَكْتُمُونَ ﴿٢٩﴾

قُلْ لِلْمُؤْمِنِينَ يَغْضُؤْنَ مِنْ أَبْصَارِهِمْ
وَيَحْفَظُونَ فُرُوجَهُمْ ذَلِكَ أَزْكَى لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ
خَبِيرٌ بِمَا يَصْنَعُونَ ﴿٣٠﴾

وَقُلْ لِلْمُؤْمِنَاتِ يَغْضُضْنَ مِنْ
أَبْصَارِهِنَّ وَيَحْفَظْنَ فُرُوجَهُنَّ وَلَا
يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَلَا يَضْرِبْنَ
بِحُمْرِهِنَّ عَلَى جُجُوبِهِنَّ وَلَا يَبْدِينَ
زِينَتَهُنَّ إِلَّا لِبُعُولَتِهِنَّ أَوْ آبَائِهِنَّ أَوْ آبَاءِ
بُعُولَتِهِنَّ أَوْ أَبْنَائِهِنَّ أَوْ بُعُولَتِهِنَّ أَوْ
إِخْوَانِهِنَّ أَوْ بَنَاتِ إِخْوَانِهِنَّ أَوْ بَنَاتِ إِخْوَانِهِنَّ
أَوْ نِسَائِهِنَّ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُنَّ
أَوِ التَّابِعِينَ غَيْرَ أُولِي الْإِرْبَةِ مِنَ الرِّجَالِ
أَوِ الطِّفْلِ الَّذِينَ لَمْ يَظْهَرُوا عَلَى عَوَاتِرِ
النِّسَاءِ وَلَا يَضْرِبْنَ بِأَرْجُلِهِنَّ لِيُعْلَمَ مَا
يُخْفِينَ مِنْ زِينَتِهِنَّ وَتُوبُوا إِلَى اللَّهِ جَمِيعًا
أَيُّهُ الْمُؤْمِنُونَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٣١﴾

«Інших жінок» — на думку більшості тлумачів, тут йдеться виключно про мусульманок.

32. Одружуйте тих серед вас, хто самотній, а також праведників із ваших рабів та рабинь. А якщо вони бідні, то Аллах із ласки Своєї збагатить їх. Аллах — Всеосяжний, Всезнаючий!

وَأَنْكِحُوا الْأَيَاتَى مِنْكُمْ وَالصَّالِحِينَ مِنْ عِبَادِكُمْ
وَإِمَائِكُمْ إِنْ يَكُونُوا فُقَرَاءَ يُغْنِهِمُ اللَّهُ مِنْ
فَضْلِهِ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٢﴾

33. Нехай зберігають цноту ті, хто не може одружитися, доки Аллах із ласки Своєї не збагатить їх. Якщо ті, ким оволоділи ваші правиці, прагнуть письмового свідчення, то напишіть його — якщо ви знайшли в них чесноти. Дайте їм частину з майна Аллаха, яке Він дарував вам. Не примушуйте своїх невільниць до розпусти, бажаючи швидкоплинних благ земного життя, якщо ті хочуть зберегти цноту. А якщо хто примусив їх, то Аллах після того — Прощаючий, Милосердний!

وَلَيْسَتَغْفِرَ الَّذِينَ لَا يَجِدُونَ كِتَابًا حَتَّى
يُغْنِيَهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَالَّذِينَ يَبْتَغُونَ الْكِتَابَ
مِمَّا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ فَمَكَاتِبُهُمْ إِنْ عَلَّمْتُمْ
فِيهِمْ خَيْرًا وَأَوْهَرْتُمْ مِنْ مَالِ اللَّهِ الَّذِي آتَاكُمْ
وَلَا تَكْرَهُوا فَتَيْتَكُمْ عَلَى الْإِعْيَاءِ إِنْ أَرَدْنَ تَحَصُّنًا
لِتَبْتَغُوا عَرَضَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَمَنْ يُكْرِهِنَّ
فَإِنَّ اللَّهَ مِنْ بَعْدِ إِكْرَاهِهِنَّ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٢٣﴾

«Письмове свідчення» — ідеться про лист із зазначенням суми викупу.

34. Ми зіслали вам ясні знамення, притчу про тих, які жили раніше за вас, а також повчання для богобоязливих!

وَلَقَدْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ آيَاتٍ مُبَيِّنَاتٍ وَمَثَلًا
مِّنَ الَّذِينَ خَلَوْا مِن قَبْلِكُمْ وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٢٤﴾

35. Аллах — світло небес і землі. Світло Його схоже на нішу, в якій є світильник, світильник у склі, а скло — наче зірка сяюча. Горить вона від благословенного оливного дерева, ні східного, ні західного; прагне запалати олія його, хоча б вогонь і не торкнувся її. Світло над світлом! Аллах веде до Свого світла того, кого побажає! Аллах наводить притчі людям, і Аллах — про кожну річ Знаючий!

36. [Такий світильник] — у будинках, які дозволив побудувати Аллах та в яких згадується Його ім'я. Там Його прославляють зранку та ввечері

Інтерполяція — згідно з тлумаченнями ат-Табарі, аль-Багаві та ібн Касіра.

37. чоловіки, яких ні купівля, ні продаж не відволікають від згадування Аллаха, звершення молитви й виплати закятю. Вони бояться того Дня, коли здригнуться серця й застигнуть погляди,

38. щоб Аллах нагородив їх за найкраще з того, що вони робили, та ще додав із ласки Своєї. Аллах наділяє, кого побажає, без відплати!

﴿اللَّهُ نُورُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ مَثَلُ نُورِهِ
كَمِشْكَاةٍ فِيهَا مِصْبَاحٌ الْمِصْبَاحُ فِي
زُجَاجَةٍ الزُّجَاجَةُ كَأَنَّهَا كَوْكَبٌ دُرِّيٌّ يُوقَدُ مِنْ
شَجَرَةٍ مُّبَارَكَةٍ زَيْتُونَةٍ لَّا شَرْقِيَّةٍ وَلَا غَرْبِيَّةٍ
يَكَادُ زَيْتُهَا يُضِيءُ وَلَوْ لَمْ تَمْسَسْهُ نَارٌ نُورٌ
عَلَى نُورٍ يَهْدِي اللَّهُ لِنُورِهِ مَنْ يَشَاءُ وَيَضْرِبُ
اللَّهُ الْأَمْثَالَ لِلنَّاسِ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٣٥﴾

﴿فِي بُيُوتٍ أُذِنَ لِلَّهِ أَنْ تَرْفَعَ وَيُذَكِّرَ فِيهَا
أَسْمَهُ، يُسَبِّحُ لَهُ فِيهَا بِالْغُدُوِّ وَالْآصَالِ ﴿٣٦﴾

﴿رِجَالٌ لَا تُلْهِيهِمْ تِجَارَةٌ وَلَا بَيْعٌ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ
وَإِقَامِ الصَّلَاةِ وَإِيتَاءِ الزَّكَاةِ يَخَافُونَ يَوْمًا
تَتَقَلَّبُ فِيهِ الْقُلُوبُ وَالْأَبْصَارُ ﴿٣٧﴾

﴿لِيَجْزِيَ اللَّهُ أَحْسَنَ مَا عَمِلُوا وَيَزِيدَهُمْ
مِنْ فَضْلِهِ وَاللَّهُ يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٣٨﴾

39. А вчинки тих, які не увірували, подібні до марева в пустелі, яке спраглому видається за воду. Коли він приходить туди, то не знаходить нічого. Але знаходить поряд Аллаха, який відплатить йому сповна! Аллах — швидкий у відплаті!

وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَعْمَاهُمْ كَسْرَابٌ بِقَيْعَةٍ يَحْسَبُهُ
الظَّمْثَانُ مَاءً حَتَّىٰ إِذَا جَاءَهُ لَمْ يَجِدْهُ شَيْئًا
وَوَجَدَ اللَّهَ عِنْدَهُ فَوَفَّيْتُهُ حِسَابَهُ ۗ وَاللَّهُ
سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿٣٩﴾

40. Або вони подібні до мороку в морських глибинах. Хвиля накриває їх згори, ще одна хвиля вище, а ще вище — хмара. Одна темрява над іншою! Якщо хтось витягне свою руку, то не зможе її побачити. Кому Аллах не дав світла, тому немає світла!

أَوْ كَظُلُمَاتٍ فِي بَحْرٍ لَّيْلِيٍّ يَغْشَاهُ مَوْجٌ مِّنْ فَوْقِهِ
مَوْجٌ مِّنْ فَوْقِهِ سَحَابٌ ۗ ظُلُمَاتٌ بَعْضُهَا فَوْقَ
بَعْضٍ إِذَا أَخْرَجَ يَدَهُ لَمْ يَكَدْ يَرَاهَا ۗ وَمَنْ
لَّمْ يَجْعَلِ اللَّهُ لَهُ نُورًا فَمَا لَهُ مِن نُّورٍ ﴿٤٠﴾

41. Невже ти не бачиш, що Аллаха прославляє те, що на небесах, і те, що на землі, а також птахи з простертими крилами? Кожен знає свою молитву й славлення. Аллах знає про те, що вони роблять!

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يَسْبِّحُ لَهُ مَن فِي السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ وَالطَّيْرُ صَفَّتْ كُلُّ قَدْعَةٍ صَلَاتَهُ
وَتَسْبِيحَهُ ۗ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِمَا يَفْعَلُونَ ﴿٤١﴾

42. Аллаху належить влада над небесами й землею. І до Аллаха — повернення!

وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَإِلَى اللَّهِ
الْمَصِيرُ ﴿٤٢﴾

43. Невже ти не бачиш, що Аллах жене хмари, потім збирає їх, нагромаджує, і стає видно, як злива виливається з-поміж них? Із гір, що на небі, Він посилає град і вражає ним, кого побажає, і відвергає його, від кого

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يُرْسِطُ سَحَابًا ثُمَّ يُؤَلِّفُ بَيْنَهُمْ
يَجْعَلُهُ رُكَامًا فَتَرَى الْوَدْقَ يَخْرُجُ مِنْ خِلَالِهِ
وَيُنزِلُ مِنَ السَّمَاءِ مَن جِبَالٍ فِيهَا مِن تَرْتُفٍ فَصِيبٌ بِهٖ
مِّن نِّسَاءٍ وَيَظُرُّهُ رَعَنٌ مِّن نِّسَاءٍ يَّكَادُ سَنَا
بَرْقِقُهُ يَذَّهَبُ بِالْأَبْصَارِ ﴿٤٣﴾

побажає. Світло блискавок мало не позбавляє зору!

Під «горами» тут маються на увазі хмари, з яких іде град.

44. Аллах змінює ніч та день. Воістину, в цьому — повчальний приклад для тих, хто має зір!
45. Аллах створив усіх живих істот із води. Серед них є такі, що повзають на череві, є такі, що ходять на двох ногах, є такі, що ходять на чотирьох. Аллах творить, що побажає. Воістину, Аллах спроможний на кожен річ!
46. Ми зіслали ясні знамення, а Аллах веде прямим шляхом, кого побажає!
47. Вони говорять: «Ми увірували в Аллаха й Посланця. Ми коримось!» А потім частина з них відвертається. Ні, вони невіруючі!
Ідеться про лицемірів.
48. Коли їх кличуть до Аллаха та Його Посланця, щоб між ними розсудили, то частина з них відвертається.
49. Якби правда була на їхньому боці, то вони б покірно прийшли до нього.
50. Чи в їхніх серцях хвороба? Чи вони сумніваються? Чи вони бояться, що Аллах та

يَقْبَلُ اللَّهُ التَّائِبِينَ وَالنَّهَارِ فِي ذَلِكَ لَعِبْرَةٌ
لِأُولِي الْأَبْصَارِ ﴿٤٤﴾

وَاللَّهُ خَلَقَ كُلَّ دَابَّةٍ مِنْ مَاءٍ فَمِنْهُمْ مَنْ يَمْشِي عَلَى
بَطْنِهِ وَمِنْهُمْ مَنْ يَمْشِي عَلَى رِجْلَيْنِ وَمِنْهُمْ
مَنْ يَمْشِي عَلَى أَرْبَعٍ يَخْلُقُ اللَّهُ مَا يَشَاءُ إِنَّ اللَّهَ
عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٤٥﴾

لَقَدْ أَنْزَلْنَا آيَاتٍ مُبَيِّنَاتٍ وَاللَّهُ يَهْدِي مَنْ
يَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٤٦﴾

وَيَقُولُونَ آمَنَّا بِاللَّهِ وَبِالرَّسُولِ وَأَطَعْنَا ثُمَّ
يَتَوَلَّى فِرْقٍ مِنْهُمْ مَنْ بَعْدَ ذَلِكَ وَمَا أُولَئِكَ
بِالْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٧﴾

وَإِذَا دُعُوا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ
إِذَا فِرْقٍ مِنْهُمْ مُعْرِضُونَ ﴿٤٨﴾

وَإِنْ يَكُنْ لَهُمُ الْحَقُّ يَأْتُوا إِلَيْهِ مُذْعِنِينَ ﴿٤٩﴾

أَفِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ أَمْ آتَوْا بِآيَاتِنَا فَوْنًا نَحِفَافٍ
اللَّهُ عَلَيْهِمُ وَرَسُولُهُ ۗ بَلْ أُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٥٠﴾

Його Посланець судитимуть їх несправедливо? Навпаки, вони самі несправедливі!

51. Слова віруючих, коли їх кличуть до Аллаха та Його Посланця, такі: «Слухаємо та коримось!» Саме вони й матимуть успіх!
52. Ті, які коряться Аллаху та Його Посланцю, бояться Аллаха та мають перед Ним страх, досягнуть успіху!
53. Вони клянуться Аллахом — найсильнішими клятвами! — що, якби ти їм наказав, то вони неодмінно вирушили б у похід. Скажи: «Не клянїться! Знаємо цю покору!» Воістину, Аллаху відомо, що ви робите!
54. Скажи: «Корїться Аллаху та корїться Посланцю!» А якщо ви відвернетесь, то він відповідатиме тільки за своє, а ви будете відповідати за своє. Але якщо ви будете покірні, то підете прямим шляхом. Воістину, Посланець повинен тільки передати ясне послання!
55. Тих серед вас, які увірували й робили добро, Аллах обіцяв зробити намісниками на землі — так, як Він зробив намісниками їхніх попередників; Він неодмінно утвердить їхню релігію, яку

إِنَّمَا كَانَ قَوْلَ الْمُؤْمِنِينَ إِذَا دُعُوا إِلَى اللَّهِ
وَرَسُولِهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ أَنْ يَقُولُوا سَمِعْنَا
وَأَطَعْنَا وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٥١﴾

وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَخْشِ اللَّهَ وَيَتَّقِهِ
فَأُولَئِكَ هُمُ الْفَائِزُونَ ﴿٥٢﴾

* وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ لَئِنْ أَمَرْتَهُمْ
لَيَخْرُجُنَّ قُلْ لَا تَقْسِمُوا طَاعَةً مَعْرُوفَةً
إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿٥٣﴾

قُلْ أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ فَإِن تَوَلَّوْا
فَأِنَّمَا عَلَيْهِ مَا حُمِّلَ وَعَلَيْكُمْ مَا حُمِّلْتُمْ
وَإِن تُطِيعُوهُ تَهْتَدُوا وَمَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا
الْبَلَاغُ الْمُبِينُ ﴿٥٤﴾

وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنكُمْ وَعَمِلُوا
الصَّالِحَاتِ لَيَسِّرَنَّ لَهُمْ فِي الْأَرْضِ
كَمَا اسْتَخْلَفَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ
وَأَيُّكُمْ نَزَّلْنَا لَهُمُ دِينَهُمُ الَّذِي ارْتَضَى
لَهُمْ وَلَيَبَدِّلَنَّهُمْ مِنْ بَعْدِ خَوْفِهِمْ أُمَّتًا

Сам схвалив для них, і замінить їхній страх безпекою. Вони поклоняються Мені й не додають у поклонінні нічого. А хто після цього буде невдячним, ті — нечестивці!

«Буде невдячним» — переклад згідно з тлумаченнями аль-Багавві й ат-Табарі, що підтверджується й контекстом, де йдеться про блага від Господа. Дієслово кафара має також значення «не вірувати», тож можливий варіант: «буде невіруючим». Ібн Касір, зокрема, розуміє цей вислів так: «А хто відмовиться від Моєї покори...».

56. Звершуйте молитву, давайте закят і коріться Посланцю — можливо, вас помилують!
57. Не думай, що ті, які не вірують, зможуть урятуватися на землі. Їхнім притулком буде вогонь! Яке мерзотне це місце повернення!
58. О ви, які увірували! Нехай ті, ким оволоділи ваші правиці, й ті, які не досягнули зрілого віку, просять у вас дозволу увійти [до вашої кімнати] в трьох випадках: перед ранковою молитвою, опівдні — коли ви скидаєте одяг свій, а також після нічної молитви. Такі три випадки вашої наготи. В інший час не буде гріха ні на вас, ні на них, адже одні з вас заходять

يَعْبُدُونَنِي لَا يُشْرِكُونَ بِي شَيْئًا وَمَنْ كَفَرَ
بَعْدَ ذَلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْفٰسِقُونَ ﴿٥٦﴾

وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَاطِيعُوا
الرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿٥٧﴾

لَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ
وَمَا أُولَٰئِكَ إِلَّا فِي سَعِيرٍ مُّسْتَقَرِّينَ ﴿٥٨﴾

يٰۤأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لِيَسْتَذْكُرَ الَّذِينَ
مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ وَالَّذِينَ لَمْ يَبْلُغُوا الْحُلُمَ مِنْكُمْ
تِلْكَ مَرَاتٍ مِنْ قَبْلِ صَلَاةِ الْفَجْرِ وَحِينَ
تَضَعُونَ ثِيَابَكُمْ مِنَ الظَّهْرِ وَمِنْ بَعْدِ
صَلَاةِ الْعِشَاءِ تِلْكَ عَوْرَاتُكُمْ لَكُمْ لَيْسَ عَلَيْكُمْ
وَلَا عَلَيْهِمْ جُنَاحٌ بَعْدَ هُنَّ ظَوُّهُنَّ عَلَيْكُمْ
بَعْضُكُمْ عَلَى بَعْضٍ كَذٰلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ
لَكُمْ آيَاتِهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٥٩﴾

до інших. Так Аллах пояснює вам знамення, а Аллах — Всезнаючий, Мудрий!

59. Коли ваші діти досягнуть зрілого віку, то нехай просять дозволу ввійти так само, як це робили [старші]. Так Аллах пояснює вам знамення Свої, а Аллах — Всезнаючий, Мудрий!
60. Не буде гріха на старших жінках, які не сподіваються на шлюб, якщо вони скинуть верхній одяг, не показуючи своїх прикрас. Але краще для них утриматися від цього, а Аллах — Всечуючий, Всезнаючий!
61. Не буде гріха ні сліпому, ні кульгавому, ні хворому, ні вам самим, якщо ви їстимете у своїх будинках або будинках ваших батьків, або в будинках ваших матерів, або в будинках ваших братів, або в будинках ваших сестер, або в будинках ваших дядьків із боку батька, або тіток із боку батька, або дядьків із боку ваших матерів, або тіток із боку ваших матерів, або в тих будинках, від яких ви маєте ключі, або ваших друзів. Не буде гріха, якщо ви їстимете разом або окремо. Тож коли заходите в будинки, то вітайте одне одного вітанням від Аллаха, благословенним,

وَإِذَا بَلَغَ الْأَطْفَالُ مِنْكُمْ الْحُلُمَ فَلْيَسْتَأْذِنُوا كَمَا اسْتَأْذَنَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٥٩﴾

وَالْقَوَاعِدُ مِنَ النِّسَاءِ الَّتِي لَا يَرْجُونَ نِكَاحًا فَلَيْسَ عَلَيْهِنَّ جُنَاحٌ أَنْ يَضَعْنَ ثِيَابَهُنَّ غَيْرَ مُتَبَرِّجَاتٍ بِزِينَةٍ وَأَنْ يَسْتَعْفِفْنَ خَيْرٌ لَهُنَّ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٦٠﴾

لَيْسَ عَلَى الْأَعْمَى حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْأَعْرَجِ حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْمَرِيضِ حَرَجٌ وَلَا عَلَى أَنْفُسِكُمْ أَنْ تَأْكُلُوا مِنْ بُيُوتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ آبَائِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أُمَّهَاتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ إِخْوَانِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أَخَوَاتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أَعْمَامِكُمْ أَوْ بُيُوتِ عَمَّاتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ إِخْوَانِكُمْ أَوْ بُيُوتِ خَالَاتِكُمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ فَتَأْكُلُوا أَمْثَلًا وَأَنْ تَأْكُلُوا جَمِيعًا وَأَنْ أَشْتَاتًا إِذَا دَخَلْتُمْ بُيُوتًا فَسَلِّمُوا عَلَى أَنْفُسِكُمْ تَحِيَّةً مِنْ عِنْدِ اللَّهِ مُبْرَكَةٌ طَيِّبَةٌ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٦١﴾

добрим! Так Аллах пояснює вам Свої знамення, — можливо, ви зрозумієте!

Найпоширеніше розуміння цього аяту — дозвіл уживати їжу разом зі «слітим», «кульгавим» і «хворим», що, свідчать тлумачі, було заборонено серед арабів доісламського періоду. Існують також інші коментарі, які підкреслюють необхідність багатьох висновків із цих прекрасних слів. Ібн Касір, зокрема, наголошує на тому, що цей аят підкреслює важливість спільного вживання їжі, яке об'єднує родини й громаду віруючих загалом.

62. Віруючі — це тільки ті, які увірували в Аллаха та Його Посланця. Коли вони поряд із ним у якійсь спільній справі, то не йдуть, доки не спитають дозволу. Воістину, ті, які питають у тебе дозволу — саме вони увірували в Аллаха та Його Посланця! А коли вони питають дозволу, [щоб піти] в якійсь справі, то дозволь тому з них, кому побажаєш. І проси за них прощення в Аллаха. Воістину, Аллах — Прощаючий, Милосердний!

63. Не звертайтеся до Посланця так, як ви звертаєтесь один до одного. Аллах знає тих серед вас, які йдуть потай. Тож нехай

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ
وَإِذَا كَانُوا مَعَهُ عَلَىٰ أَمْرٍ جَامِعٍ لَّمْ يَذْهَبُوا
حَتَّىٰ يَسْتَأْذِنُوا مِنَ الَّذِينَ يَسْتَأْذِنُكَ أُولَٰئِكَ
الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ فَإِذَا
أَسْتَأْذَنُوكَ لِبَعْضِ شَأْنِهِمْ فَأَذِنَ لِمَن
شِئْتَ مِنْهُمْ وَاسْتَغْفَرَ لَهُمُ اللَّهُ إِنَّ
اللَّهَ عَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٦٢﴾

لَا تَجْعَلُوا دَعَاَ الرَّسُولِ بَيْنَ كَفَرٍ كَدَعَا
بَعْضِكُمْ بَعْضًا فَدَعَاكُمْ اللَّهُ الَّذِينَ
يَسْتَلُونَ مِنْكُمْ لَوْ أَدْرَأْتُمْ الَّذِينَ

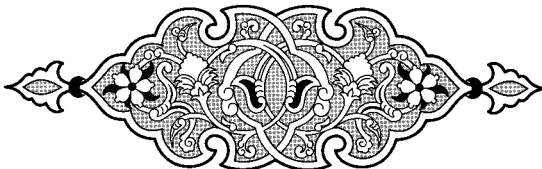

стережуться ті, які противляться
його наказу, адже може їх
спіткати спокуса чи болісна кара!

64. Воістину, Аллаху належить те,
що на небесах і на землі. Він
знає ваш стан і той День, коли
їх буде зібрано перед Ним. Тоді
Він сповістить їх про те, що
вони робили! Аллах про кожну
річ Знаючий!

يُخَالِفُونَ عَنْ أَمْرِهِ أَنْ نُصِيبَهُمْ فِتْنَةً
أَوْ نُصِيبَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿٦٤﴾

أَلَا إِنَّ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ قَدْ
يَعْلَمُ مَا أَنْتُمْ عَلَيْهِ وَيَوْمَ يُرْجَعُونَ إِلَيْهِ
فَيُنَبِّئُهُمْ بِمَا عَمِلُوا وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٦٥﴾

Сура 25. Аль-Фуркан («Розрізнення»)

*Ім'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

1. Благословенний Той, Хто зіслав Розрізнення своєму рабу, щоб він був застерігачем для світів! «Розрізнення» (аль-Фуркан) — одна із назв Корану. Це слово позначає не лише Коран як критерій добра й зла, а й поступовість його зіслання: «Благословенний Той, Хто зіслав те, що розділяє між істиною та неправдою, розділ за розділом, суру за сурою» (ат-Табарі).
2. Він — Той, Кому належить влада на небесах і на землі. Він не брав Собі дитини й не було Йому рівного у владі! Він створив кожен річ і розмірив її мірою!
3. Замість Нього вони беруть собі богами тих, які нічого не творять, але створені самі; тих, які не мають влади завдати собі шкоди чи принести користь; тих, які не мають влади ні над смертю, ні над життям, ні над воскресінням!
4. Ті, які не вірують, говорять: «Це тільки брехня, яку він вигадав за допомогою інших людей!» Так вони чинять кривду й брешуть!

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تَبَارَكَ الَّذِي نَزَّلَ الْفُرْقَانَ عَلَى عَبْدِهِ لِيَكُونَ لِلْعَالَمِينَ نَذِيرًا ﴿١﴾

الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُنْ لَهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ وَخَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ فَقَدَرَهُ مَقْدِيرًا ﴿٢﴾

وَاتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ آلِهَةً لَا يَخْلُقُونَ شَيْئًا وَهُمْ يُخْلَقُونَ وَلَا يَمْلِكُونَ أَنْفُسَهُمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا وَلَا يَمْلِكُونَ مَوْتًا وَلَا حَيَاةً وَلَا سُورًا ﴿٣﴾

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ هَذَا إِلَّا إِفْكٌ افْتَرَاهُ وَأَعَانَهُ عَلَيْهِ قَوْمٌ آخَرُونَ فَقَدْ جَاءُوا ظُلْمًا وَزُورًا ﴿٤﴾

5. Вони говорять: «Казки давніх народів! Він попросив записати їх, і йому читають це зранку та ввечері!»

Ідеться про Коран, істинність якого невіруючі заперечували.

6. Скажи: «Його зіслав Той, Хто знає таємниці небес і землі. Воістину, Він — Прощаючий та Милосердний!»

7. Вони говорять: «Що це за посланець? Він споживає їжу й ходить по базарах! Чому до нього не зіслано ангела, який би застерігав разом із ним?»

8. Чому йому не зіслано скарб? Чому не має він саду, з якого б він споживав їжу?»
Нечестивці сказали: «Ви йдете слідом за чоловіком, якого зачаровано!»

9. Поглянь, як вони наводять тобі притчі! Вони заблукали й не можуть знайти шляху!

10. Благословенний Той, Хто, якщо побажає, дарує тобі краще за це все — сади, де течуть ріки. Він також поставить для тебе палаци!

11. Таж ні! Вони вважають Час за брехню! А для тих, хто вважає Час за брехню, приготували Ми полум'я!

وَقَالُوا أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ أَكْتَبْنَا بِهَا فِهْرِي
تَمَلُّ عَلَيْهِ بَكْرَةً وَأَصِيلًا ﴿٥﴾

قُلْ أَنْزَلَهُ الَّذِي يَعْلَمُ السِّرَّ فِي السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ إِنَّهُ كَانَ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿٦﴾

وَقَالُوا مَا هَذَا الرَّسُولُ يَأْكُلُ
الطَّعَامَ وَيَمْشِي فِي الْأَسْوَاقِ لَوْلَا أَنْزَلَ
إِلَيْهِ مَلَكٌ فَيَكُونُ مَعَهُ نَذِيرًا ﴿٧﴾

أَوْ يُنْفَخَ إِلَيْهِ كَنْزٌ أَوْ تَكُونُ لَهُ جَنَّةٌ
يَأْكُلُ مِنْهَا وَقَالَ الظَّالِمُونَ إِنْ
تَتَّبِعُونَ إِلَّا أَرْجُلًا مَشْحُورًا ﴿٨﴾

أَنْظُرْ كَيْفَ صَرَّبُوا لَكَ الْأَمْثَلِ
فَضَلُّوا فَلَا يَسْتَطِيعُونَ سَبِيلًا ﴿٩﴾

تَبَارَكَ الَّذِي إِنْ شَاءَ جَعَلَ لَكَ خَيْرًا مِنْ
ذَلِكَ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَيَجْعَلُ
لَكَ قُصُورًا ﴿١٠﴾

بَلْ كَذَّبُوا بِالسَّاعَةِ وَأَعْتَدْنَا لِمَنْ كَذَّبَ
بِالسَّاعَةِ سَعِيرًا ﴿١١﴾

12. Щойно воно побачить їх здалеку, вони почують його шипіння й гуркіт!
13. А коли їх, закутих, кинуть до тісного місця, вони проситимуть там на себе загибелі!
14. Сьогодні не кличте на себе однієї загибелі, кличте їх багато!
15. Скажи: «Що краще — таке [покарання] чи сад вічності, який чекає на богобоязливих і буде їхньою винагородою й місцем для повернення?»
16. Там вони матимуть усе, що побажають, і будуть вони там довіку! Така обіцянка, взята Твоїм Господом, про яку запитують!
17. Того Дня Він збере їх і тих, кому вони поклонялись замість Аллаха. І скаже: «Це ви ввели в оману Моїх рабів, чи вони самі збилися зі шляху?»
18. Ті скажуть: «Преславний Ти! Нам не годиться брати покровителів замість Тебе, але це Ти дозволив їм та їхнім батькам насолоджуватися благами, тож вони забули нагадування й стали людьми, які згинули!»

إِذَا رَأَوْهُمْ مِنْ مَكَانٍ بَعِيدٍ سَمِعُوا لَهَا
تَغِيظًا وَزَفِيرًا ﴿١٢﴾

وَإِذَا أَلْفُوا مِنْهَا مَكَانًا ضَيِّقًا مَقْرَبِينَ
دَعَوْا هُنَالِكَ ثُبُورًا ﴿١٣﴾

لَا تَدْعُوا الْيَوْمَ ثُبُورًا وَاحِدًا وَادْعُوا ثُبُورًا
كَثِيرًا ﴿١٤﴾

قُلْ أَذَلُّكَ حَتِيمًا أَمْ جَنَّةُ الْخُلْدِ الَّتِي وُعِدَ
الْمُتَّقُونَ كَانَتْ لَهُمْ جَزَاءً وَمَصِيرًا ﴿١٥﴾

لَهُمْ فِيهَا مَا يَشَاءُونَ خَالِدِينَ كَانَ
عَلَى رَبِّكَ وَعْدًا مَسْئُولًا ﴿١٦﴾

وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ وَمَا يَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ
اللَّهِ قِيْلًا أَنَّهُمْ أَصْلَلْتُمْ عِبَادِي
هَؤُلَاءِ أَمْ هُمْ صَالُوا السَّبِيلِ ﴿١٧﴾

قَالُوا سُبْحَانَكَ مَا كَانَ يَنْبَغِي لَنَا أَنْ نَتَّخِذَ
مِنْ دُونِكَ مِنْ أَوْلِيَاءَ وَلَكِنْ مَتَّعْتَهُمْ
وَوَآلِبَاءَهُمْ حَتَّى نَسُوا اللَّهَ كَرًّا وَكَانُوا
قَوْمًا ثُبُورًا ﴿١٨﴾

19. Вони заперечили те, що ви говорите, тож ви не зможете ні відвернути [кару], ні допомогти собі. Тих із вас, які були несправедливі, Ми змусимо скуштувати великої кари!
20. Посланці, яких Ми відсилали раніше, також споживали їжу й ходили по базарах. Одних із вас Ми зробили спокусою для інших — чи будете ви терплячі? А Господь твій — Всевидячий!
21. Ті, які не сподіваються на зустріч із Нами, говорять: «Чому до нас не зіслано ангелів? Чому ми не бачимо нашого Господа?» Вони вивіщуються та вперті в своїй зухвалості!
22. Того Дня, коли вони побачать ангелів, для грішників не буде жодної доброї звістки. Їм скажуть: «Це — нездоланна перепона!»
23. Ми займемося вчинками, які вони робили та перетворимо їх на розвіяний пил!
Ат-Табарі коментує: «Ідеться про пил, який стає видно, коли у вікно заглядає сонце».
24. Жителі раю того дня матимуть кращий притулок та ліпше місце відпочинку!

فَقَدْ كَذَّبُواكُمْ بِمَا تَقُولُونَ فَمَا تَسْتَطِيعُونَ صَرْفًا وَلَا نَصْرًا وَمَنْ يَظْلِم مِّنْكُمْ نَذِقْهُ عَذَابًا كَبِيرًا ﴿١٩﴾

وَمَا أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ مِنَ الْمُرْسَلِينَ إِلَّا أَنَّهُمْ يَأْكُلُونَ الطَّعَامَ وَيَمْشُونَ فِي الْأَسْوَاقِ وَجَعَلْنَا بَعْضَكُمْ لِبَعْضٍ فِتْنَةً أَتَصْبِرُونَ ۗ وَكَانَ رَبُّكَ بَصِيرًا ﴿٢٠﴾

* وَقَالَ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا لَوْلَا أُنزِلَ عَلَيْنَا الْمَلَائِكَةُ أَوْ نَرَىٰ رَبَّنَا لَقَدِ اسْتَكْبَرُوا فِي أَنفُسِهِمْ وَعَتَوْا عُتُوًا كَبِيرًا ﴿٢١﴾

يَوْمَ يَرَوْنَ الْمَلَائِكَةَ لَا بُشْرَىٰ يَوْمَئِذٍ لِلْمُجْرِمِينَ وَيَقُولُونَ حِجْرًا مَّحْجُورًا ﴿٢٢﴾

وَقَدِمْنَا إِلَىٰ مَا عَمِلُوا مِنَّ عَمَلٍ فَلَعْنَنَهُ هَبَاءً مُّنْحَرًا ﴿٢٣﴾

أَصْحَابُ الْجَنَّةِ يَوْمَئِذٍ خَيْرٌ مُّسْتَقَرًّا وَأَحْسَنُ مَقِيلًا ﴿٢٤﴾

25. Того Дня розколеться небо, вкрите хмарами, і буде зіслано ангелів!
26. Істинна влада цього Дня буде належати Милостивому! Важкий буде цей День для невіруючих!
27. Того Дня нечестивий кусатиме свої руки й говоритиме: «Якби ж я пристав на шлях Посланця!
28. Горі мені! Якби ж я не брав собі такого приятеля!
29. Адже саме він відвернув мене від нагадування, коли воно прийшло до мене!» Так шайтан зрікається людини!
30. Посланець сказав: «Господи! Воістину, мій народ відкинув цей Коран!»
31. Саме так Ми поставили кожному пророку ворога з грішників, але достатньо твого Господа як Провідника й Помічника!
32. Ті, які не увірували, говорять: «Чому Коран не зіслано одразу, цілком?» Це так, адже Ми прагнемо зміцнити ним твоє серце й прочитати у певному ладі!
33. Які б притчі вони тобі не наводили, Ми приходили до тебе з істиною та найкращим тлумаченням!

وَيَوْمَ نَشَقُّ السَّمَاءَ بِالْقَمَرِ وَنُنزِلُ الْمَلَائِكَةَ
تَنْزِيلًا ﴿٢٥﴾

الْمَلِكُ يَوْمَئِذٍ لِّلْحَقِّ لِرَّحْمَنٍ وَكَانَ يَوْمًا
عَلَى الْكَافِرِينَ عَسِيرًا ﴿٢٦﴾

وَيَوْمَ يَعْصُ الظَّالِمُ عَلَىٰ يَدَيْهِ يَقُولُ
يَلْبِسَنِي أَنحَدْتُ مَعَ الرَّسُولِ سَبِيلًا ﴿٢٧﴾

يَوَيْلَ لِي لَيْسَنِي لِمَ اتَّخَذْتُ خَلِيلًا ﴿٢٨﴾

لَقَدْ أَضَلَّنِي عَنِ الذِّكْرِ بَعْدَ إِذْ جَاءَنِي
وَكَانَ الشَّيْطَانُ لِلْإِنْسَانِ خَدُولًا ﴿٢٩﴾

وَقَالَ الرَّسُولُ يَا رَبِّ إِنَّ قَوْمِي اتَّخَذُوا هَذَا
الْقُرْآنَ مَهْجُورًا ﴿٣٠﴾

وَكَذَلِكَ جَعَلْنَا لِكُلِّ نَبِيٍّ عَدُوًّا مِّنَ
الْمَجْرِمِينَ وَكَفَىٰ بِرَبِّكَ هَادِيًا وَنَصِيرًا ﴿٣١﴾

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ الْقُرْآنُ
جُمْلَةً وَاحِدَةً كَذَلِكَ لِنُثَبِّتَ بِهِ فُؤَادَكَ
وَرَتَّلْنَاهُ تَرْتِيلًا ﴿٣٢﴾

وَلَا يَأْتُونَكَ بِمَثَلٍ إِلَّا جِئْنَاكَ بِالْحَقِّ
وَأَحْسَنَ تَفْسِيرًا ﴿٣٣﴾

34. Тих, яких зберуть у геєні долілиць, чекає найгірше місце, адже вони заблукали найбільше.
35. Ми дарували Мусі Писання та поставили йому помічника — його брата, Гаруна.
36. І Ми сказали: «Йдіть до народу, який визнав Наші знамення брехнею!» А потім Ми геть винищили тих людей.
37. Народ Нуха, який заперечував посланців, Ми втопили, зробивши знаменням для людей. Ми приготували для нечестивців болісну кару!
38. Так само адитів, самудитів, жителів ар-Рассу та багато інших поколінь, які жили між ними.
«Жителі ар-Рассу» — один із народів, який жив на теренах Аравійського півострова. Оскільки ар-Расс, як свідчить ат-Табарі, має значення «яма» («щось викопане»), більшість тлумачів уважали, що цей народ заселяв місцину поблизу якихось колодязів чи джерел — можливо, в Мад'яні чи серед самудитів.
39. Усім їм Ми наводили притчі та всіх їх Ми знищили!
40. Вони вже проходили повз селище, на яке випав поганий дощ. Невже вони не бачили

الَّذِينَ يُخَشَرُونَ عَلَىٰ وُجُوهِهِمْ إِلَىٰ جَهَنَّمَ
 وَأُولَٰئِكَ سَرْمَكَنَا وَأَضَلُّ سَبِيلًا ﴿٢٤﴾

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَىٰ الْكِتَابَ وَجَعَلْنَا مَعَهُ
 أَخَاهُ هَارُونَ وَزِيرًا ﴿٢٥﴾

فَقُلْنَا أَذْهَبَ إِلَىٰ الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَّبُوا
 بِآيَاتِنَا فَذَمَّرْنَاهُمْ تَدْمِيرًا ﴿٢٦﴾

وَقَوْمَ نُوحٍ لَمَّا كَذَّبُوا الرُّسُلَ أَغْرَقْنَاهُمْ
 وَجَعَلْنَا هُمُومَ النَّاسِ آيَةً وَأَعْتَدْنَا لِلظَّالِمِينَ
 عَذَابًا أَلِيمًا ﴿٢٧﴾

وَعَادًا وَثَمُودًا وَأَصْحَابَ الرَّيْسِ وَقُرُونًا
 بَيْنَ ذَلِكَ كَثِيرًا ﴿٢٨﴾

وَكُلًّا نَضْرِبُ لَكَ الْأَمْثَالَ وَلِكُلِّ
 تَجْرِبَةً تَبْيِيرًا ﴿٢٩﴾

وَلَقَدْ أَنْزَلْنَا عَلَيَّ الْقُرْآنَ الَّذِي أُمِطِرَتْ مَطَرُ
 السَّمَاءِ أَفَلَمْ يَكُونُوا يَرَوْنَهَا بَلْ كَانُوا

цього селища? Не сподіваються вони на воскресіння!

«Поганий дощ» (матара с-сау')

— закам'яніла глина, яка знищила Содом і Гомору.

41. Коли вони бачать тебе, то лише глузують: «Невже це його Аллах зробив посланцем?»

42. Він відвернув би нас від наших богів, якби ми не мали терпіння!» Коли вони побачать кару, то швидко дізнаються, хто насправді збився зі шляху!

43. Чи ти бачив того, хто зробив богом своє бажання? Невже ти будеш для такого опікуном?

44. Невже ти вважаєш, що більшість із них здатна щось чути чи розуміти? Вони наче худоба! Таж ні, ще більше збилися зі шляху!

45. Невже ти не бачиш, як твій Господь подовжує тінь? А якби Він побажав, то зробив би її незмінною. Сонце Ми зробили для неї дороговказом, Даліль — «дороговказ» — у арабській мові також має значення «доказ». Саме тому аль-Багавві коментує цей аят так: «Це означає, що якби не було сонця, то не було б відомо, що таке тінь, і якби не було світла, то не було б відомо, що таке темрява. Речі пізнаються через

لَا يَرْجُونَ نُشُورًا ﴿٤١﴾

وَإِذَا رَأَوْكَ إِذْ يَتَخَذُونَكَ إِلَّا هُزُؤًا أَهْذَاءَ
الَّذِي بَعَثَ اللَّهُ رَسُولًا ﴿٤١﴾

إِنْ كَادَ لَيُضِلَّنَا عَنْ هِيتِنَا لَوْلَا أَنْ
صَبَّرْنَا عَلَيْهَا وَسَوْفَ يَعْلَمُونَ حِينَ
يَرَوْنَ الْعَذَابَ مَنْ أَضَلُّ سَبِيلًا ﴿٤٢﴾

أَرَأَيْتَ مَنْ اتَّخَذَ إِلَهَهُ هَوَاهُ أَفَأَنْتَ
تَكُونُ عَلَيْهِ وَكِيلًا ﴿٤٣﴾

أَفَرِحْتُمْ أَنْ أَكْثَرَهُمْ يَسْمَعُونَ أَوْ
يَعْقِلُونَ إِنْ هُمْ إِلَّا كَالْأَنْعَامِ بَلْ هُمْ أَضَلُّ
سَبِيلًا ﴿٤٤﴾

أَلَمْ تَرَ إِلَى رَبِّكَ كَيْفَ مَدَّ الظِّلَّ وَلَوْ شَاءَ
لَجَعَلَهُ سَاكِنًا ثُمَّ جَعَلْنَا الشَّمْسَ عَلَيْهِ
دَلِيلًا ﴿٤٥﴾

свої протилежності». Те ж саме відзначає ібн Касір.

46. а потім потроху відтягуємо її до Себе.
47. Він — Той, Хто зробив для вас ніч покровом, а сон — відпочинком. А день Він зробив часом повернення до життя.
48. Він — Той, Хто посилає вітри добрими вісниками Своєї милості. І Ми проливаємо з неба чисту воду,
Аль-Багавві коментує: «Воду, яка чиста сама по собі та очищає все інше».
49. щоб оживити нею мертву землю й напоїти худобу та багатьох людей, яких Ми створили.
50. Ми розподіляємо воду між ними, щоб вони замислилися, але більшість людей відвертається від усього, крім невір'я.
51. Якби Ми побажали, то відіслали б застерігача до кожного селища.
52. Тож не корися невіруючим, а борися проти них за допомогою цього великою боротьбою!
«За допомогою цього» — ат-Табарі, посилаючись на ібн Аббаса, відзначає, що йдеться про Коран.

ثُمَّ قَبَضْنَاهُ إِلَيْنَا قَبْضًا يَسِيرًا ﴿٤٦﴾

وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ اللَّيْلَ لِتَسْكُنُوا وَالنَّوْمَ
سُبَاتًا وَجَعَلَ النَّهَارَ نُشُورًا ﴿٤٧﴾

وَهُوَ الَّذِي أَرْسَلَ الرِّيحَ بُشْرًا بَيْنَ يَدَيْ
رَحْمَتِهِ وَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً طَهُورًا ﴿٤٨﴾

لِنُحْيِيَ بِهِ بَلَدَةً مَيِّتًا وَنُسْقِيَهُ وَمَا
خَلَقْنَا الْأَنْعَامَ وَأَنَا سَيِّدُكُمْ كَبِيرًا ﴿٤٩﴾

وَلَقَدْ صَرَّفْنَا فِيهِ لِيَذَكَّرُوا فَأَبَى أَكْثَرُ
النَّاسِ إِلَّا كُفُورًا ﴿٥٠﴾

وَلَوْ شِئْنَا لَبَعَثْنَا فِي كُلِّ قَرْيَةٍ نَذِيرًا ﴿٥١﴾

فَلَا تُطِيعُ الْكٰفِرِينَ وَجَهْدْهُمْ بِهٖ جِهَادًا
كَبِيرًا ﴿٥٢﴾

53. Він — Той, Хто змішав дві водойми. Одна з них — приємна на смак, прісна, а друга — солоня, гірка. І Він поставив між ними загорожу й нездоланну перепону!
«Бахрайн» («дві водойми») найчастіше перекладають як «два моря», хоча слово «бахр» може означати й велику річку, й частину моря, тобто, взагалі, водний простір, водойму. Деякі з перших тлумачів (наприклад, Муджагід, якого цитує ат-Табарі), вважали, що «змішування водойм» слід розуміти так: «одна з них вливається в іншу».
54. Він — Той, Хто створив людину з води й дарував їй родичів та свояків. Твій Господь — Всемогутній!
55. [Багатобожники] поклоняються замість Аллаха тим, хто не може ні принести користі, ні завдати шкоди. Невіруючий допомагає тим, хто проти його Господа!
56. Ми відіслали тебе лише як доброго вісника й застерігача.
57. Скажи: «Я не прошу за це ніякої винагороди, крім того, щоб той, хто побажає, пристав на шлях свого Господа!»
58. Покладайся на Живого, Який не помирає, і прославляй Його хвалою! Достатньо того, що Він відає про гріхи Своїх рабів!

* وَهُوَ الَّذِي مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ هَذَا عَذْبٌ فُرَاتٌ وَهَذَا مِلْحٌ أُجَاجٌ وَجَعَلَ بَيْنَهُمَا بَرْزَخًا وَجِجْرًا مَحْجُورًا ﴿٥٣﴾

وَهُوَ الَّذِي خَلَقَ مِنَ الْمَاءِ بَشَرًا فَجَعَلَهُ نَسَبًا وَصِهْرًا وَكَانَ رَبُّكَ قَدِيرًا ﴿٥٤﴾

وَيَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُهُمْ وَلَا يَضُرُّهُمْ ۗ وَكَانَ الْكَافِرُ عَلَىٰ رَبِّهِ ظَهِيرًا ﴿٥٥﴾

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا مُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ﴿٥٦﴾

قُلْ مَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِن أَجْرٍ إِلَّا مَن شَاءَ أَن يَتَّخِذَ إِلَىٰ رَبِّهِ سَبِيلًا ﴿٥٧﴾

وَتَوَكَّلْ عَلَى الْحَيِّ الَّذِي لَا يَمُوتُ وَسَبِّحْ بِحَمْدِهِ ۗ وَكَفَىٰ بِهِ يَدُوبِ عِبَادِهِ ۗ حَيَّرًا ﴿٥٨﴾

59. Він створив небеса, землю й те, що між ними, за шість днів, а потім піднісся над троніом. Він — Милостивий! Запитай про це у Відаючого!
60. Коли їм говорять: «Поклоніться Милостивому!», то вони питають: «А що таке — Милостивий? Невже ми вклонимося тому, до чого ти закликаєш нас?» Це тільки додає їм відризи.
61. Благословенний Той, Хто поставив у небі сузір'я, створив там світило й сяючий місяць!
62. Він — Той, Хто змінює ніч і день для тих, які бажають замислитися й дякувати!
63. Раби Милостивого — ті, які йдуть землею смиренно та відповідають невігласам: «Мир!»;
64. які проводять ночі, падаючи ниць і стоячи перед Господом своїм;
65. які говорять: «Господи наш! Відверни від нас покарання геєни, адже таке покарання нескінченне.
66. Яка мерзотна ця обитель і цей притулок!»
67. [Ті], які, даючи пожертви, не вдаються до марнотратства й

الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا
فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ
الرَّحْمَنُ فَسْأَلْ بِهِ خَيْرًا ﴿٥٩﴾

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ اسْجُدُوا لِلرَّحْمَنِ قَالُوا وَمَا
الرَّحْمَنُ أَنْسَجِدُ لِمَاذَا مَرْنَا وَرَأَدَهُمْ
نُفُورًا ﴿٦٠﴾

تَبَارَكَ الَّذِي جَعَلَ فِي السَّمَاءِ بُرُوجًا
وَجَعَلَ فِيهَا سِرَاجًا وَقَمَرًا مُنِيرًا ﴿٦١﴾

وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ خِلْفَةً لِّمَنْ
أَرَادَ أَنْ يَذَّكَّرَ أَوْ أَرَادَ شُكُورًا ﴿٦٢﴾

وَعِبَادُ الرَّحْمَنِ الَّذِينَ يَمْشُونَ عَلَى الْأَرْضِ هَوْنًا
وَإِذَا خَاطَبَهُمُ الْجَاهِلُونَ قَالُوا سَلَامًا ﴿٦٣﴾

وَالَّذِينَ يَبِيتُونَ لِرَبِّهِمْ سُجَّدًا وَقِيَامًا ﴿٦٤﴾

وَالَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا اصْرِفْ عَنَّا عَذَابَ
جَهَنَّمَ إِنَّ عَذَابَهَا كَانَ غَرَامًا ﴿٦٥﴾

إِنَّهَا سَاءَتْ مُسْتَقَرًّا وَمُقَامًا ﴿٦٦﴾

وَالَّذِينَ إِذَا أَنْفَقُوا لَمْ يُسْرِفُوا وَلَمْ يَقْتُرُوا

- не скупляться, тримаючись середини між цим,
68. які не звертаються замість Аллаха до іншого бога, які не вбивають живої душі, не маючи на те права, які не чинять перелюбу, — а хто робить так, того спіткає кара!
69. У День Воскресіння його кара примножиться, і він назавжди залишиться принижений.
70. Окрім тих, хто покався, увірував і робив добро. Аллах замінить їхні лихі вчинки на добрі справи. Аллах — Прощаючий, Милостивий!
71. Хто покається й робитиме добро, той справді широко звернеться до Аллаха!
72. [Ti], які не беруть участі в брехливих розмовах, а коли проходять повз марне, проходять гідно!
73. Коли їм нагадують знамення Господа їхнього, вони не стають до них глухі й сліпі!
74. [Ti], які говорять: «Господи наш! Даруй нам насолоду для очей у дружинах наших і в нащадках наших, і зроби нас взірцем для богобоязливих!»
75. Їхньою винагородою буде найвище місце в раю — за те,

وَكَانَ بَرًّا ذَٰلِكَ قَوْلًا ۝١٧

وَالَّذِينَ لَا يَدْعُونَ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ وَلَا يَقْتُلُونَ النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَلَا يَزْنُونَ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَٰلِكَ يَأْتِ بِآثَامًا ۝١٨

يُضَعَّفُ لَهُ الْعَذَابُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَيَخْلُدُ فِيهِ مُهَانًا ۝١٩

إِلَّا مَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ عَمَلًا صَالِحًا فَأُولَٰئِكَ يُبَدِّلُ اللَّهُ سَيِّئَاتِهِمْ حَسَنَاتٍ ۗ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ۝٢٠

وَمَنْ تَابَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَإِنَّهُ يَتُوبُ إِلَى اللَّهِ مَتَابًا ۝٢١

وَالَّذِينَ لَا يَشْهَدُونَ الزُّورَ وَإِذَا مَرُّوا بِاللَّغْوِ مَرُّوا كِرَامًا ۝٢٢

وَالَّذِينَ إِذَا دُكِّرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ لَمْ يَخِرُّوا عَلَيْهَا صُمًّا وَعُمْيَانًا ۝٢٣

وَالَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا هَبْ لَنَا مِنْ أَزْوَاجِنَا وَذُرِّيَّاتِنَا قُرَّةَ أَعْيُنٍ وَاجْعَلْنَا لِلْمُتَّقِينَ إِمَامًا ۝٢٤

أُولَٰئِكَ يُجْزَوْنَ الْعُرْفَةَ بِمَا صَبَرُوا

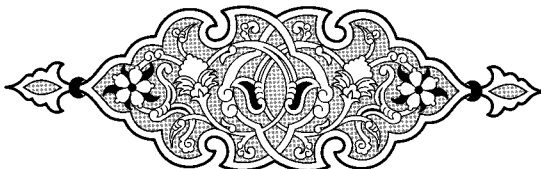
що вони були терплячі. Там їх зустрінуть вітанням і миром!

76. Там вони будуть вічно. Яка прекрасна ця обитель і цей притулок!
77. Скажи: «Господь не звернув би на вас уваги, якби не ваші прохання». Проте ви вважаєте це брехнею, і скоро [покарання] стане невідворотним!

وَيُلَقَّوْنَ فِيهَا نَحِيَّةً وَسَلَامًا ﴿٥٥﴾

خَالِدِينَ فِيهَا حَسُنَتْ مُسْتَقَرًّا
وَمَقَامًا ﴿٥٦﴾

قُلْ مَا يَعْبَأُ بِكُمْ رَبِّي لَوْلَا دُعَاؤُكُمْ
فَقَدْ كَذَّبْتُمْ فَسَوْفَ يَكُونُ لِزَامًا ﴿٥٧﴾

Сура 26. Аш-Шуара «Поети»

*Ім'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

1. Та. Сін. Мім.
2. Це — знамення ясного Писання!
3. Можливо, ти побиваєшся через те, що вони не вірують.
4. Якщо Ми побажаємо, то зішлемо їм з неба знамення, перед яким вони покірно схилять голови!
5. Що би нового з нагадування Милостивого до них не приходило, вони відвертаються.
6. Вони визнали брехнею; до них прийдуть звістки про те, з чого вони глузували.
7. Невже вони не бачать, скільки прекрасних рослин зростили Ми на землі?
8. Воістину, в цьому — знамення, але ж більшість із них не вірує.
9. Воістину, твій Господь — Всемогутній, Милосердний!
10. Ось твій Господь звернувся до Муси: «Іди до несправедливого народу,
11. народу Фірауна. Невже вони не матимуть страху?»

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

طسّم ﴿١﴾

تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْمُبِينِ ﴿٢﴾

لَعَلَّكَ بَدِيعٌ قَدِّسَكَ الْأَيُّكُنُومُ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٣﴾

إِن نَّشَأْنُزِّلَ عَلَيْهِمْ مِنَ السَّمَاءِ آيَةً فَظَلَّتْ
أَعْنَاقُهُمْ لَهَا خَاضِعِينَ ﴿٤﴾

وَمَا يَا أَيُّهُمْ بِهِ دَكِرُونَ الرَّحْمَنِ مُحَدَّثِ إِلَّا كَانُوا
عَنْهُ مُعْرِضِينَ ﴿٥﴾

فَقَدْ كَذَّبُوا فَسَيَأْتِيهِمْ أَنْبَاءُ مَا كَانُوا بِهِ
يَسْتَهْزِئُونَ ﴿٦﴾

أَوَلَمْ يَرَوْا إِلَى الْأَرْضِ كَمْ أَنْبَتْنَا فِيهَا مِنْ كُلِّ زَوْجٍ
كَرِيمٍ ﴿٧﴾

إِن فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٨﴾

وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿٩﴾

وَإِذْ نَادَى رَبُّكَ مُوسَىٰ أَنْ أَنْتَ الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿١٠﴾

قَوْمَ فِرْعَوْنَ ۗ أَلَا يَتَّقُونَ ﴿١١﴾

12. Сказав [Муса]: «Я боюся, що вони вважатимуть мене за брехуна,
13. що стиснеться серце моє і не розв'яжеться язик мій. Відішли когось по Гаруна!
14. Відповідаю перед ними за провину й боюся, що вони мене вб'ють!»
«Відповідаю перед ними за провину» — йдеться про вбивство єгиптянина, через яке Муса був змушений утекти з Єгипту.
15. Аллах сказав: «Ні! Рушайте обидва з Моїми знаменнями! Ми будемо з вами й будемо слухати!
16. Ідіть до Фірауна й скажіть: «Господь світів послав нас,
17. щоб ти відпустив із нами синів Ізраїла!»
18. [Фіраун] сказав: «Чи не ми виховували тебе з дитинства? Чи не серед нас ти пробув багато років,
19. а потім зробив те, що зробив? Ти — один із невдячних!»
«Зробив те, що зробив» — йдеться про вбивство єгиптянина.
20. [Муса] відповів: «Я зробив це, коли ще блукав в омані,

قَالَ رَبِّ إِنِّي أَخَافُ أَنْ يُكَذِّبُونِ ﴿١٢﴾

وَيَضِيقُ صَدْرِي وَلَا يَنْطَلِقُ لِسَانِي فَأَرْسِلْ
إِلَى هَارُونَ ﴿١٣﴾

وَلَهُمْ عَلَيَّ ذَنْبٌ فَأَخَافُ أَنْ يَقْتُلُونِ ﴿١٤﴾

قَالَ كَلَّا فَادْهَابِكِ آيَاتِنَا إِنَّا مَعَكُمْ
مُسْتَسْمِعُونَ ﴿١٥﴾

فَأْتِيَا فِرْعَوْنَ فَقُولَا إِنَّا رَسُولُ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٦﴾

أَنْ أَرْسِلَ مَعَنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ ﴿١٧﴾

قَالَ أَلَمْ نُرَبِّكَ فِيْنَا وَأَلْيَدًا وَلَيْثَ فِيْنَا مِنْ
عُمْرِكَ سِنِينَ ﴿١٨﴾

وَفَعَلْتَ فَعَلْتَكَ الْآبِي فَعَلْتَ وَأَنْتَ مِنَ
الْكَافِرِينَ ﴿١٩﴾

قَالَ فَعَلْتُهَا إِذْ أَوَّانًا مِنَ الْمُضَلَّالِينَ ﴿٢٠﴾

21. я втік звідси, коли злякався вас, але мій Господь дарував мені розсуд та зробив мене посланцем!
22. А милість, якою ти мені дорікаєш, — те, що ти зробив синів Ізраїла рабами!»
23. Фіраун сказав: «А що таке Господь світів?»
24. [Муса] відповів: «Господь небес, землі й того, що між ними, якщо ви впевнені!»
25. Тоді [Фіраун] сказав тим, хто був поруч: «Ви чуєте?!»
26. [Муса] сказав: «Ваш Господь і Господь ваших прабатьків!»
27. [Фіраун] сказав: «Воістину, посланець, якого послано до вас — божевільний!»
28. [Муса] сказав: «Господь сходу, заходу й того, що між ними, якщо ви розумієте!»
29. [Фіраун] сказав: «Якщо ти поклонятимешся замість мене іншому богу, я кину тебе до в'язниці!»
30. [Муса] спитав: «А якщо я покажу тобі щось явне?»
31. [Фіраун] відповів: «Покажи це, якщо ти правдивий!»
32. Той кинув свою палицю, й вона стала справжнім змієм!

فَفَرَرْتُ مِنْكُمْ لَمَّا خِفْتُكُمْ فَوَهَبَ لِي رَبِّي حُكْمًا
وَجَعَلَنِي مِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿١١﴾

وَذَلِكَ نِعْمَةٌ تَمُنُّهَا عَلَيَّ أَنْ عَبَّدتَّ بَنِي
إِسْرَائِيلَ ﴿١٢﴾

قَالَ فِرْعَوْنُ وَمَا رَبُّ الْعَالَمِينَ ﴿١٣﴾

قَالَ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا إِنَّ
كُنْتُمْ مُوقِنِينَ ﴿١٤﴾

قَالَ لِمَنْ حَوْلَهُ وَالَآسْتَمِعُونَ ﴿١٥﴾

قَالَ رَبُّكُمْ وَرَبُّ آبَائِكُمُ الْأَوَّلِينَ ﴿١٦﴾

قَالَ إِنَّ رَسُولَكُمْ الَّذِي أُرْسِلَ إِلَيْكُمْ
لَمَجْنُونٌ ﴿١٧﴾

قَالَ رَبُّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَمَا بَيْنَهُمَا
إِنْ كُنْتُمْ تَعْقِلُونَ ﴿١٨﴾

قَالَ لَئِنِ اتَّخَذتَّ إِلَهًا غَيْرِي لَأَجْعَلَنَّكَ
مِنَ الْمَسْجُونِينَ ﴿١٩﴾

قَالَ أَوْلَوْجِئْتُكَ بِشَيْءٍ مُّبِينٍ ﴿٢٠﴾

قَالَ فَأْتِ بِهِ إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٢١﴾

فَأَلْقَى عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ ثُعْبَانٌ مُّبِينٌ ﴿٢٢﴾

33. Він витягнув свою руку, й вона стала чистою для тих, хто дивився на неї!
34. Наближені [Фірауна] сказали: «Воістину, він — знаючий чаклун!»
35. Він прагне вигнати вас із землі вашої! Що ж ви порадите?»
36. Інші відповіли: «Дай час йому та його брату, й розішли по містах вісників,
37. які приведуть до тебе всіх знаючих чаклунів!»
38. Усіх чаклунів зібрали у визначений час, у визначений день.
39. Людей спитали: «Чи ви зібралися?»
40. Можливо, нам слід піти за чаклунами, якщо вони переможуть».
41. Коли прийшли чаклуни, то запитали у Фірауна: «Чи буде для нас винагорода, якщо ми переможемо?»
42. Той відповів: «Так, і ви будете одними з наближених!»
43. Муса сказав їм: «Тож кидайте, що маєте кидати!»
44. Вони кинули свої мотузки й палиці та сказали:

وَنَزَعَ يَدَهُ، فإِذَا هِيَ بَيْضَاءُ لِلنَّظِيرِينَ ﴿٢٣﴾

قَالَ لِلْمَلَاحِقَ لَهُ: إِنَّ هَذَا السَّحِرُ عَلِيمٌ ﴿٢٤﴾

يُرِيدُ أَنْ يُبْخِرَ حُكْمَ مَنْ أَرْضَكُمْ بِسِحْرِهِ
فَمَاذَا تَأْمُرُونَ ﴿٢٥﴾

قَالُوا أَرْجِهْ وَأَخَاهُ وَأُعِثِّ فِي الْمَدَائِنِ حَاشِرِينَ ﴿٢٦﴾

يَأْتُونَكَ بِكُلِّ سِحَارٍ عَلِيمٍ ﴿٢٧﴾

فَجَمَعَ السَّحَرَةَ لِمِيقَاتِ يَوْمٍ مَّعْلُومٍ ﴿٢٨﴾

وَقِيلَ لِلنَّاسِ هَلْ أَنْتُمْ مُجْتَمِعُونَ ﴿٢٩﴾

لَعَلَّآ تَنْتَبِعُ السَّحَرَةَ إِنْ كَانُوا هُمُ الْعَالَمِينَ ﴿٣٠﴾

فَلَمَّا جَاءَ السَّحَرَةُ قَالُوا لِفِرْعَوْنَ أَإِنَّا لِنَأْتِيَنَّكَ
إِن كُنَّا نَحْنُ الْعَالَمِينَ ﴿٣١﴾

قَالَ نَعَمْ وَإِنَّكُمْ إِذَا لَمِنَ الْمُفْرَقِينَ ﴿٣٢﴾

قَالَ لَهُمْ مُوسَى الْقَوْمَ إِنَّمَا أَنْتُمْ مُلْقُونَ ﴿٣٣﴾

فَأَلْقَوْا حِبَالَهُمْ وَعَصِيَّهُمْ وَقَالُوا بِعِزَّةِ

- «Присягаємося могутністю
Фірауна, що ми неодмінно
переможемо!»
45. Муса кинув свою палицю. І
вона проковтнула те, що вони
вигадували!
46. Тоді чаклуни впали ниць.
47. Вони сказали: «Ми увірували в
Господа світів,
48. Господа Муси та Гаруна!»
49. [Фіраун] сказав: «Невже ви
довірилися йому без мого
дозволу?! Воістину, він — ваш
наставник, який навчив вас чар!
Я накажу відрубати вам руки й
ноги та розіп'яти вас усіх!»
50. Ті відповіли: «Не буде в цьому
лиха! Воістину, ми повернемося
до Господа свого!
51. Ми сподіваємося, що Він
простить нам гріхи наші за
те, що ми стали першими
віруючими!»
52. Ми відкрили Мусі: «Вийди
вночі разом із Моїми рабами,
адже вас будуть переслідувати!»
53. Фіраун послав глашатаїв до всіх
міст:
54. «Воістину, цих людей небагато!
Ідеється про синів Ізраїля.
55. Вони розлютили нас!

فِرْعَوْنَ إِنَّا لَنَحْنُ الْعَالَمُونَ ﴿٤٤﴾

فَألقى موسى عصاه فإذا هي تلقف ما
يأفكون ﴿٤٥﴾

فَألقى السحرة ساجدين ﴿٤٦﴾

فَألوا أمثا رب العالمين ﴿٤٧﴾

رب موسى وهرون ﴿٤٨﴾

قَالَ آمَنْتُمْ لَهُ قِيلَ أَنْ أَذَنَ لَكَ إِنَّهُ
لَكَيْدٌ كُذِبَ الَّذِي عَلَّمَكَ السِّحْرَ فَلَسَوْفَ نَعْمُونَ
لَأَقْطَعَنَّ أَيْدِيَكُمْ وَأَرْجُلَكُمْ مِنْ خَلْفٍ
وَأَصْلَبَنَّا كَاجْمَعِينَ ﴿٤٩﴾

فَألوا الأضرارنا إلى ربنا منقلبون ﴿٥٠﴾

إِنَّا نَظْمَعُ أَنْ يَغْفِرَ لَنَا رَبُّنَا خَطِيئَاتِنَا أَنْ كُنَّا
أَوَّلَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٥١﴾

* وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ أَنْ أَسْرِ بِعِبَادِي إِلَيْكَ
مَتَّبِعُونَ ﴿٥٢﴾

فَأرسل فرعون في المدن ابن حاشيرين ﴿٥٣﴾

إِنَّ هَلْؤَلَاءِ لَيْسَ ذِمَّةٌ قَلِيلُونَ ﴿٥٤﴾

وإنهم لنا لعاقطون ﴿٥٥﴾

56. Воістину, ми всі маємо бути напоготові!»
57. Ми відібрали в них сади й джерела,
58. скарби та прекрасні місця!
59. Так! Ми передали це все синам Ізраїла.
60. На світанку вони рушили за ними.
61. Коли дві групи побачили одна одну, прибічники Муси сказали: «Воістину, нас упіймають!»
62. Той сказав: «Ні! Воістину, зі мною Господь мій, Який вкаже мені прямий шлях!»
63. Тоді Ми відкрили Мусі: «Удар своєю палицею море!» Воно розділилося, а кожна частина була наче висока гора!
64. Ми дозволили наблизитися іншим,
65. а потім урятували Мусу та всіх, хто був із ним.
66. А тих інших Ми втопили.
67. Воістину, в цьому — знамення, але більшість із них не вірує.
68. Воістину, твій Господь — Всемогутній, Милосердний!
69. Прочитай їм історію про Ібрагіма.

وَإِنَّا لَجَمِيعٌ خَدِرُونَ ﴿٥٦﴾

فَأَخْرَجْنَا لَهُمْ مِّنْ جَنَّتٍ وَعُيُونٍ ﴿٥٧﴾

وَكُنُوزٍ وَمَقَامٍ كَرِيمٍ ﴿٥٨﴾

كَذَلِكَ وَأَوْرَثْنَاهَا بنِي إِسْرَائِيلَ ﴿٥٩﴾

فَاتَّبَعُوهُمْ مُشْرِقِينَ ﴿٦٠﴾

فَلَمَّا تَرَأَى الْجَمْعَانِ قَالِ أَصْحَابُ مُوسَى
إِنَّا لَمُدْرِكُونَ ﴿٦١﴾

قَالَ كَلَّا إِنَّ مَعِيَ رَبِّي سَيَهْدِينِ ﴿٦٢﴾

فَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ أَنْ أَضْرِبْ بِعَصَاكَ
الْبَحْرَ فَانْفَلَقَ فَكَانَ كُلُّ فَرَقٍ كَالظُّورِ الْعَظِيمِ ﴿٦٣﴾

وَأَزَلْفْنَا لَهُمُ الْآخَرِينَ ﴿٦٤﴾

وَأَنْجَيْنَا مُوسَىٰ وَمَنْ مَعَهُ وَأَجْمَعِينَ ﴿٦٥﴾

ثُمَّ أَعْرَفْنَا الْآخَرِينَ ﴿٦٦﴾

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ
مُؤْمِنِينَ ﴿٦٧﴾

وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿٦٨﴾

وَأَنْتَلِّ عَلَيْهِمْ نَبَأَ إِبْرَاهِيمَ ﴿٦٩﴾

70. Ось він сказав батькові та своєму народові: «Кому ви поклоняєтеся?»
71. Ті сказали: «Ми поклоняємося ідолам та цілком віддані їм!»
72. Він спитав: «Невже вони чують вас, коли ви кличете їх, приносять вам користь чи завдають лиха?»
73. Ті сказали: «Але ми знаємо, що це робили наші батьки!»
74. [Ібрагім] сказав: «Чи бачили ви, чому поклоняєтеся ви та ваші прабадьки?»
75. Це все — мої вороги, крім Господа світів,
76. Який мене створив і веде прямим шляхом;
77. Який мене годує та поїть, зцілює мене, коли я хворію;
78. Який умертвить мене, а потім оживить;
79. Який, сподіваюсь, в Судний День простить мої гріхи!
80. Господи! Даруй Мені знання та возз'єднай мене з праведниками!
81. Залиш про мене добру славу в наступних поколіннях!

إِذْ قَالَ لِأَيِّهِمْ وَقَوْمِهِ مَا تَعْبُدُونَ ﴿٧٠﴾

قَالُوا تَعْبُدُوا أَصْنَامًا مَا فَطَّرَ لَهَا عَاكِفِينَ ﴿٧١﴾

قَالَ هَلْ يَسْمَعُونَكُمْ إِذْ تَدْعُونَ ﴿٧٢﴾

أَوْ يَنْفَعُونَكُمْ أَوْ يَضُرُّونَ ﴿٧٣﴾

قَالُوا بَلْ وَجَدْنَا آبَاءَنَا كَذَلِكَ يَفْعَلُونَ ﴿٧٤﴾

قَالَ أَفَرَأَيْتُمْ مَا كُنتُمْ تَعْبُدُونَ ﴿٧٥﴾

أَنْتُمْ وَآبَاءُ آبَائِكُمُ الْأَقْدَمُونَ ﴿٧٦﴾

فَأِنَّهُمْ عَدُوٌّ لِي إِلَّا رَبَّ الْعَالَمِينَ ﴿٧٧﴾

الَّذِي خَلَقَنِي فَهُوَ يَهْدِينِ ﴿٧٨﴾

وَالَّذِي هُوَ يُطْعِمُنِي وَيَسْقِينِ ﴿٧٩﴾

وَإِذَا مَرِضْتُ فَهُوَ يَشْفِينِ ﴿٨٠﴾

وَالَّذِي يُمِيتُنِي ثُمَّ يُحْيِينِ ﴿٨١﴾

وَالَّذِي أَطْمَعُ أَنْ يَغْفِرَ لِي خَطِيئَتِي

يَوْمَ الدِّينِ ﴿٨٢﴾

رَبِّ هَبْ لِي حُكْمًا وَأَلْحِقْنِي بِالصَّالِحِينَ ﴿٨٣﴾

وَجْعَلْ لِي لِسَانَ صِدْقٍ فِي الْآخِرِينَ ﴿٨٤﴾

85. Зроби Мене одним зі спадкоємців саду блаженства!
86. І прости мого батька, бо він заблукав!
87. І не ганьби мене в День, коли всі воскреснуть,
88. День, коли не допоможе ні майно, ні діти,
89. а лише чисте серце, з яким хтось прийде до Аллаха!»
90. Рай наблизиться до богобоязливих,
91. а ті, які збилися зі шляху, ясно побачать пекло.
92. Їх запитають: «Де ж ті, кому ви поклонялися
93. замість Аллаха? Невже вони допоможуть вам чи собі?»
94. Їх скинуть туди — разом із тими, які збилися зі шляху,
95. а також всім військом Ібліса.
96. Сперечаючись, вони скажуть одне одному:
97. «Клянемося Аллахом, ми були в явній омані,
98. коли вважали вас рівними Господу світів!
99. Це грішники збили нас зі шляху,
100. і немає в нас ні заступників,

وَأَجْعَلَنِي مِنْ وَرَثَةِ جَنَّةِ النَّعِيمِ ﴿٨٥﴾

وَأَعْفِرْ لِي ذُنُوبِي إِنَّهُ كَانَ مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٨٦﴾

وَلَا تُخْزِنِي يَوْمَ يُبْعَثُونَ ﴿٨٧﴾

يَوْمَ لَا يَنْفَعُ مَالٌ وَلَا بَنُونَ ﴿٨٨﴾

إِلَّا مَنْ آتَى اللَّهَ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ ﴿٨٩﴾

وَأَزَلَّتِ الْجَنَّةُ الْمُتَّقِينَ ﴿٩٠﴾

وُورِثَتِ الْجَحِيمُ لِلْغَاوِينَ ﴿٩١﴾

وَقِيلَ لَهُمْ أَيْنَ مَا كُنتُمْ تَعْبُدُونَ ﴿٩٢﴾

مِن دُونِ اللَّهِ هَلْ يَنْصُرُونَكُمْ أَوْ يَنْصُرُونَ ﴿٩٣﴾

فَكُجِبُوا فِيهَا هُمْ وَالْغَاوُونَ ﴿٩٤﴾

وَحُودُوا إِبْلِيسَ أَجْمَعُونَ ﴿٩٥﴾

فَقَالُوا وَهُمْ فِيهَا يَخْتَصِمُونَ ﴿٩٦﴾

تَاللَّهِ إِنْ كُنَّا لِي صَالِحِينَ ﴿٩٧﴾

إِذْ نُسُوبُكُمْ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٩٨﴾

وَمَا أَصَلْنَا إِلَّا الْآلَاءَ الْمَجْرُومُونَ ﴿٩٩﴾

فَمَا لَنَا مِنْ شَافِعِينَ ﴿١٠٠﴾

101. ні близьких друзів.
102. Якби ми могли повернутися, то були б віруючими!»
103. Воістину, в цьому знамення!
Але більшість із них не вірує!
104. Воістину, твій Господь —
Всемогутній, Милосердний!
105. Народ Нуха вважав посланців
брехунами.
106. Ось їхній брат Нух сказав їм:
«Невже ви не боїтесь?
107. Я — посланець до вас, який
гідний довіри!
108. Бійтесь Аллаха й коріться
мені!
109. Я не прошу у вас винагороди за
це, мене винагородить тільки
Господь світів!
110. Бійтесь Аллаха й коріться
мені!»
111. Ті відповіли: «Невже ми
повіriamo тобі, якщо за тобою
пішли найжалогідніші?»
112. Він сказав: «Не мені знати про
те, що вони роблять.
113. Їм відплатить тільки Аллах,
якби ви тільки знали про це!
114. А я не проганятиму віруючих.
115. Адже я — тільки ясний
застерігач!»

وَالصَّالِحِينَ حَمِيمٍ ﴿١٠١﴾

فَلَوْ أَن لَّنَا كَرَةٌ فَتَكُونُ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٠٢﴾

إِن فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّأُولِي الْأَبْصَارِ ﴿١٠٣﴾

وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿١٠٤﴾

كَذَبَتْ قَوْمٌ نُّوحًا الْمُرْسَلِينَ ﴿١٠٥﴾

إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ نُوحٌ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٠٦﴾

إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٠٧﴾

فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا أَمْرًا ﴿١٠٨﴾

وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى
رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٠٩﴾

فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا أَمْرًا ﴿١١٠﴾

﴿ قَالُوا أَنُؤْمِنُ لَكَ وَاتَّبَعَكَ الْأَلْدَرَادُونَ ﴾ ﴿١١١﴾

قَالَ وَمَا عَلِمِي بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١١٢﴾

إِنْ حِسَابُهُمْ إِلَّا عَلَى رَبِّي لَو تَشْعُرُونَ ﴿١١٣﴾

وَمَا أَنَا بِطَارِدِ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١١٤﴾

إِن أَنَا إِلَّا الْإِنذِيرُ الْمُبِينُ ﴿١١٥﴾

116. Вони сказали: «Нуху! Якщо ти не припиниш, то будеш одним із каменованих!»
117. Він сказав: «Господи! Воістину, мій народ визнав мене за брехуна!
118. Тож розсуди між нами та врятуй мене й тих віруючих, які зі мною!»
119. Ми врятували його й тих, хто був із ним, у переповненому ковчезі,
120. а потім утопили всіх інших!
121. Воістину, в цьому — знамення! Але ж більшість із них не вірує!
122. Воістину, Твій Господь — Всемогутній, Милосердний!
123. Адити визнали посланців брехунами.
124. Ось їхній брат Гуд сказав їм: «Невже ви не боїтесь?»
125. Воістину, я — посланець до вас, який гідний довіри!
126. Бійтесь Аллаха й коріться мені!
127. Я не прошу у вас винагороди за це, мене винагородить тільки Господь світів!
128. Невже ви будете марно ставити знаки на кожному пагорбі
- Ібн Касір пояснює цей аят так: демонструючи свою силу, адити*

قَالُوا لَيْنَ لَأَمْرَتِنَا يَسْتَوْحُ لَتَكُونَنَّ مِنَ
الْمَرْجُومِينَ ﴿١١٦﴾

قَالَ رَبِّ إِنَّ قَوْمِي كَذَّبُونِ ﴿١١٧﴾

فَأَفْسَحْ بَيْنِي وَبَيْنَهُمْ فَتَحَا وَتَحْيَىٰ وَمَنْ مَعِيَ مِنَ
الْمُؤْمِنِينَ ﴿١١٨﴾

فَأَنْجَيْنَاهُ وَمَنْ مَعَهُ فِي الْفُلِ الْمَشْحُونِ ﴿١١٩﴾

ثُمَّ أَعْرَفْنَا بَعْدَ الْبَاقِينَ ﴿١٢٠﴾

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ
مُؤْمِنِينَ ﴿١٢١﴾

وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿١٢٢﴾

كَذَّبَتْ عَادُ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٢٣﴾

إِذْ قَالَ لَهُمُ أَخُوهُمْ هُودٌ آلَتَتَّكُونُونَ ﴿١٢٤﴾

إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٢٥﴾

فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا أَمْرًا ﴿١٢٦﴾

وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَىٰ
رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٢٧﴾

أَتَّبِعُونَ بِكُلِّ رِيْعٍ آيَةً تَعْبَثُونَ ﴿١٢٨﴾

зводили на придорожніх пагорбах високі будівлі. Насправді в цьому не було потреби, тому ця справа була «марною».

129. й зводити високі споруди, наче ви житимете вічно,
130. й чинити насильство над людьми, як тирані?
131. Бійтесь Аллаха й коріться мені,
132. Бійтесь Того, Хто допоміг вам тим, що вам відомо:
133. допоміг вам худобою та синами,
134. садами та джерелами!
135. І я боюся, що вас спіткає кара у Великий День!»
136. Ті відповіли: «Байдуже нам, чи будеш нас повчати, чи ти не будеш із тими, які повчають.
137. Це лише звичаї давніх поколінь,
138. і ми не будемо покарані!»
139. Вони вважали його брехуном, тож Ми знищили їх! Воістину, в цьому — знамення! Але ж більшість із них не вірує!
140. Воістину, твій Господь — Всемогутній, Милосердний!
141. Самудити вважали посланців брехунами.
142. Ось їхній брат Саліх сказав їм: «Невже ви не боїтесь?

وَتَتَّخِذُونَ مَصَابِعَ لَعَلَّكُمْ تَتَّخِذُونَ ﴿١٢٩﴾

وَإِذَا بَطِشْتُمْ بَطِشْتُمْ جَبَّارِينَ ﴿١٣٠﴾

فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا ﴿١٣١﴾

وَاتَّقُوا الَّذِي أَمَدَّكُمْ بِمَا تَعْمُونَ ﴿١٣٢﴾

أَمَدَّكُمْ بِأَنْعَمِ وَبَيْنَ ﴿١٣٣﴾

وَجَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ﴿١٣٤﴾

إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿١٣٥﴾

قَالُوا سَوَاءٌ عَلَيْنَا أَوَعَظْتَ أَمْ لَمْ تَكُنْ مِنَ الْوَاعِظِينَ ﴿١٣٦﴾

إِن هَذَا إِلَّا الْخُلُقُ الْأَوَّلِينَ ﴿١٣٧﴾

وَمَا نَحْنُ بِمُعَذَّبِينَ ﴿١٣٨﴾

فَكَذَّبُوهُ فَأَهْلَكَاهُمْ إِن فِي ذَلِكَ لَآيَةٌ وَمَا كَانَ أَكْثَرَهُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١٣٩﴾

وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿١٤٠﴾

كَذَّبَتْ ثَمُودُ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٤١﴾

إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ صَالِحٌ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٤٢﴾

143. Воістину, я — посланець до вас, який гідний довіри!
144. Бійтесь Аллаха й коріться мені!
145. Я не прошу у вас винагороди за це, мене винагородить тільки Господь світів!
146. Невже вас залишать у безпеці серед усього, що тут:
147. садів і джерел,
148. посівів та пальм із ніжними плодами,
149. й ви будете вправно висікати житла в горах?
150. Бійтесь Аллаха й коріться мені,
151. і не коріться наказу злочинців,
152. які ширять безчестя на землі й нічого не покращують».
153. Ті відповіли: «Ти лише один із зачарованих,
154. така сама людина, як і ми. Покажи нам знамення, якщо ти один із правдивих!»
155. Той сказав: «Ось воно — верблюдиця! Вона питиме воду, і ви питимете воду — у визначені дні!
156. Не завдавайте їй шкоди, інакше спіткає вас кара у Великий День!»
157. Вони підрізали їй жили й пошкодували про це!

إِنِّي لَكُرَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٤٣﴾

فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا أَمْرًا

وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٤٤﴾

أَتَذَرُونَ فِي مَا هُمْ تَارِكِينَ ﴿١٤٥﴾

فِي حَتِّتٍ وَعُيُونٍ ﴿١٤٦﴾

وَزُرُوعٍ وَنَخْلٍ طَلَعَتْ هَاهُنَا حُضْبًا ﴿١٤٧﴾

وَتَنْحِتُونَ مِنَ الْجِبَالِ بُيُوتًا فَدَرَاهِينَ ﴿١٤٨﴾

فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا أَمْرًا

وَلَا تَطِيعُوا أَمْرَ الْمُسْرِفِينَ ﴿١٤٩﴾

الَّذِينَ يَفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ وَلَا يُصْلِحُونَ ﴿١٥٠﴾

قَالُوا إِنَّمَا أَنْتَ مِنَ الْمُسَخَّرِينَ ﴿١٥١﴾

مَا أَنْتَ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُنَا فَأْتِ بِآيَةٍ إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿١٥٢﴾

قَالَ هَذِهِ نَاقَةٌ لَهَا شِرْبٌ وَلَكُمْ شِرْبُ يَوْمٍ مَّعْلُومٍ ﴿١٥٣﴾

وَلَا تَمْسُوهَا سَوْءًا فَيَأْخُذَكُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٥٤﴾

فَعَقَرُوهَا فَاصْبَحُوا نَدِيمِينَ ﴿١٥٥﴾

158. Спіткала їх кара! Воістину, в цьому — знамення, але ж більшість із них не вірує!
159. Воістину, твій Господь — Всемогутній, Милосердний!
160. Народ Лута вважав посланців за брехунів.
161. Ось їхній брат Лут сказав їм: «Невже ви не боїтесь?»
162. Воістину, я — посланець до вас, який гідний довіри!
163. Бійтесь Аллаха й коріться мені!
164. Я не прошу у вас винагороди за це, мене винагородить тільки Господь світів!
165. Невже ви ходитимете до чоловіків зі світів,
«Зі світів» — чоловіків не лише з народу Лута, а взагалі, «синів Адама», як пояснюють коментатори (ат-Табарі та аль-Багаві).
166. залишаючи дружин, створених для вас Господом вашим? Таж ні, ви — злочинний народ!»
167. Ті відповіли: «Луте! Якщо ти не припиниш, то будеш одним із вигнанців!»
168. Він сказав: «Я — один із тих, кому не нависні вчинки ваші!
169. Господи! Врятуй мене й родину мою від того, що роблять вони!»

فَأَخَذَهُمُ الْعَذَابُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١٥٨﴾

وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿١٥٩﴾

كَذَّبَتْ قَوْمُ لُوطٍ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٦٠﴾

إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ لُوطُ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٦١﴾

إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٦٢﴾

فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا أَمْرًا ﴿١٦٣﴾

وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٦٤﴾

أَتَأْتُونَ الذَّكَرَانَ مِنَ الْعَالَمِينَ ﴿١٦٥﴾

وَتَذَرُونَ مَا خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لَكُمْ أَنْتُمْ قَوْمٌ عَادُونَ ﴿١٦٦﴾

قَالُوا لَئِنْ لَمْ تَنْتَهَ يَلُوطُ لَتَكُونَنَّ مِنَ الْمُخْرَجِينَ ﴿١٦٧﴾

قَالَ إِنِّي لَعَمَلِكُمْ مِنَ الْقَالِينَ ﴿١٦٨﴾

رَبِّ نَجِّنِي وَأَهْلِي مِمَّا يَعْمَلُونَ ﴿١٦٩﴾

170. Ми врятували його та його родину — всіх,
171. окрім старої дружини, яка лишилася позаду.
172. Усіх інших Ми знищили,
173. проливши на них дощ. Який поганий цей дощ для тих, кого застерігали!
174. Воістину, в цьому — знамення, але ж більшість із них не вірує!
175. Воістину, твій Господь — Всемогутній, Милосердний!
176. Жителі аль-Айки вважали посланців брехунами.
Аль-Айка — селище в Мад'яні, де жив народ Шуайба.
177. Ось їхній брат Шуайб сказав їм: «Невже ви не боїтесь?»
178. Воістину, я — посланець до вас, який гідний довіри!
179. Бійтесь Аллаха й коріться мені!
180. Я не прошу у вас винагороди за це, мене винагородить тільки Господь світів!
181. Наповнюйте міру справедливо й не будьте з тих, які завдають іншим збитків.
182. І зважуйте на точних терезах!
183. Не применшуйте того, що належить людям і не поширюйте безчестя на землі!

فَنَجَّيْنَاهُ وَأَهْلَهُ أَجْمَعِينَ ﴿١٧٠﴾

إِلَّا عَجُوزًا فِي الْغَابِرِينَ ﴿١٧١﴾

ثُمَّ مَوَّانَا لِأَخْرِينِ ﴿١٧٢﴾

وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ مَطَرًا أَفْسَاءً مَطَرُ الْمُنْذَرِينَ ﴿١٧٣﴾

إِن فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١٧٤﴾

وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿١٧٥﴾

كَذَّبَ أَصْحَابُ لَيْكَةِ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٧٦﴾

إِذْ قَالَ لَهُمْ شُعَيْبٌ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٧٧﴾

إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٧٨﴾

فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا ﴿١٧٩﴾

وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَعْرَجَ إِلَّا عِزِّي مِنَ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٨٠﴾

* أَوْفُوا الْكَيْلَ وَلَا تَكُونُوا مِنَ الْمُخْسِرِينَ ﴿١٨١﴾

﴿١٨١﴾

وَزِنُوا بِالْقِسْطِ أَيْ الْمُسْتَقِيمِ ﴿١٨٢﴾

وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ أَشْيَاءَهُمْ وَلَا تَعْتُوا فِي

الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ﴿١٨٣﴾

184. Бійтеся Того, Хто створив і вас, і перші покоління!»
185. Ті відповіли: «Ти тільки один із зачарованих,
186. така сама людина, як і ми.
Тож ми думаємо, що ти — брехун!
187. Скинь на нас шматок неба, якщо ти правдивий!»
188. Той сказав: «Мій Господь краще знає те, що ви робите!»
189. Вони визнали його за брехуна, і їх вразила кара — у День Тіні! Такою була кара Великого Дня! «День Тіні» (йаум аз-зулля) — як відзначає ат-Табарі та інші тлумачі, народ Шуайба був знищений вогняною хмарою.
190. Воістину, в цьому — знамення, але ж більшість із них не вірує!
191. Воістину, твій Господь — Всемогутній, Милосердний!
192. А це — зіслане Господом світів.
Ідеться про Коран.
193. Вірний Дух зійшов із ним
194. на твоє серце, щоб ти був одним із застерігачів.
195. [Зіслане] арабською мовою, зрозумілою!
196. Міститься воно в сувоях давніх народів.

وَاتَّقُوا الَّذِي خَلَقَكُمْ وَالْحَيَلَةَ الْأُولَىٰ ﴿١٨٤﴾

قَالُوا إِنَّمَا أَنْتَ مِنَ الْمَسْحُورِينَ ﴿١٨٥﴾

وَمَا أَنْتَ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُنَا وَإِنْ نَظُنُّكَ لَمِنَ الْكَٰذِبِينَ ﴿١٨٦﴾

فَأَسْقِطْ عَلَيْنَا كِسْفًا مِّنَ السَّمَاءِ إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّٰدِقِينَ ﴿١٨٧﴾

قَالَ رَبِّيَ أَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٨٨﴾

فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَهُمْ عَذَابَ يَوْمِ الظُّلَّةِ إِنَّهُ كَانَ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿١٨٩﴾

إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُّؤْمِنِينَ ﴿١٩٠﴾

وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿١٩١﴾

وَإِنَّهُ لَنَزِيلٌ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٩٢﴾

نَزَلَ بِهِ الرُّوحُ الْأَمِينُ ﴿١٩٣﴾

عَلَى قَلْبِكَ لِتَكُونَ مِنَ الْمُنذِرِينَ ﴿١٩٤﴾

بِلِسَانٍ عَرَبِيٍّ مُّبِينٍ ﴿١٩٥﴾

وَإِنَّهُ لَفِي زُبُرِ الْأُولَىٰ ﴿١٩٦﴾

197. Чи не є знаменням для них те,
що його знають учені синів
Ізраїла?

*Ат-Табарі зазначає, що
йдеться про освічених юдеїв,
які навернулися до ісламу
(наприклад, Абд Аллаг бін Салям).*

أَوَلَمْ يَكُنْ لَهُمْ آيَةٌ أَنْ يَأْتَهُمُ الْمَلَأُؤُوسِيُّ
إِسْرَائِيلَ ﴿١٩٧﴾

198. Якби Ми зіслали його комусь із
чужинців,

199. і він прочитав це для них, то
вони б не вірували!

200. Так Ми вкладаємо
[багатобожжя] у серця
грішників!

*Інтерполяція — згідно з
коментарем аль-Багавві, який
посилається на ібн Аббаса,
Хасана, Муджагїда та інших
перших тлумачів.*

201. Вони не увірують у нього, доки
не побачать болісної кари!

202. Вона вразить їх зненацька, так,
що вони й не відчують цього!

203. Тоді вони запитують: «Чи не
буде нам відстрочки?»

204. Невже вони намагаються
прискорити Нашу кару?

205. Чи ти знаєш, що коли Ми
дозволимо їм користуватися
благами довгі роки,

206. а потім до них прийде те, що їм
обіцяно,

وَلَوْ نَزَّلْنَاهُ عَلَىٰ بَعْضِ الْأَعْجَمِينَ ﴿١٩٨﴾

فَقَرَأَهُ عَلَيْهِمْ مَا كَانُوا بِهِ مُؤْمِنِينَ ﴿١٩٩﴾

كَذَلِكَ سَلَكْنَاهُ فِي قُلُوبِ الْمُجْرِمِينَ ﴿٢٠٠﴾

لَا يُؤْمِنُونَ بِهِ حَتَّىٰ يَرُوا الْعَذَابَ الْأَلِيمَ ﴿٢٠١﴾

فِيَأْتِيهِمْ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٢٠٢﴾

فَيَقُولُوا هَلْ نَحْنُ مُنْظَرُونَ ﴿٢٠٣﴾

أَفِعَادَابَاتٍ لَا تَسْتَعْجِلُونَ ﴿٢٠٤﴾

أَفَرَأَيْتَ إِنْ مَتَّعْنَاهُمْ سِنِينَ ﴿٢٠٥﴾

نُجِرَآءَ هُمْ مِمَّا كَانُوا يُوعَدُونَ ﴿٢٠٦﴾

207. то блага, якими вони користувалися, ніяк не допоможуть їм?
208. Ми не знищували жодного селища, де б не було перед цим застерігачів
209. із настановою. І Ми не були несправедливі!
210. Шайтани не сходили з ним,
Ідеться про Коран.
211. Це не личить їм, і неспроможні вони на це!
212. Усунено їх від слухання його!
213. Не звертайся замість Аллаха до іншого бога, інакше будеш серед покараних.
214. Застерігай своїх найближчих родичів!
215. Накрий своїм крилом віруючих, які пішли за тобою.
Тобто «будь м'який із ними» (ат-Табарі).
216. А якщо вони не послухають тебе, то скажи: «Я не причетний до того, що ви робите!»
217. І покладайся на Величного, Милосердного,
218. Який бачить тебе, коли ти звершуєш молитви,
219. і рухаєшся серед тих, які низько вклоняються.

مَا أَغْنَىٰ عَنْهُمْ مَالَكُمُ الَّذِي كَفَرْتُمْ ۗ وَمَا أَهْلَكْنَا مِنْ قَرِيْبَةٍ إِلَّا لَهَا مُنْذِرُونَ ﴿٢٠٧﴾

وَمَا أَنْزَلْنَا مِنْ قَرِيْبَةٍ إِلَّا لَهَا مُنْذِرُونَ ﴿٢٠٨﴾

ذِكْرِي وَمَا كُنَّا ظَالِمِينَ ﴿٢٠٩﴾

وَمَا أَنْزَلْنَا بِهِ الشَّيْطَانَ ۗ وَمَا يُبْغِي لَهُمْ وَمَا يَسْتَطِيعُونَ ﴿٢١٠﴾

وَمَا يَنْبَغِي لَهُمْ وَمَا يَسْتَطِيعُونَ ﴿٢١١﴾

إِنَّهُمْ عَنْ السَّمْعِ لَمَعْرُؤُونَ ﴿٢١٢﴾

فَلَا تَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ فَتَكُونَ مِنَ الْمُعَذَّبِينَ ﴿٢١٣﴾

وَأَنْذِرْ عَشِيرَتَكَ الْأَقْرَبِينَ ﴿٢١٤﴾

وَاحْفَظْ جَنَاحَكَ لِمَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٢١٥﴾

فَإِنْ عَصَوْكَ فَقُلْ إِنَّي بِرِيءٍ وَمَا تَعْمَلُونَ ﴿٢١٦﴾

وَتَوَكَّلْ عَلَى الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ ﴿٢١٧﴾

الَّذِي يَرَبُّكَ حِينَ تَقُومُ ﴿٢١٨﴾

وَتَقَلَّبَكَ فِي السَّجْدِينَ ﴿٢١٩﴾

220. Воістину, Він — Всечуючий і
Всезнаючий!

إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٣٢٠﴾

221. Чи не розповісти вам про того,
на кого сходять шайтани?

هَلْ أَنْتُمْ كُرُّوا عَلَىٰ مَنْ نَزَّلَ الشَّيْطَانُ ﴿٣٢١﴾

222. Вони сходять на кожного
брехуна, грішника!

نَزَّلَ عَلَىٰ كُلِّ أَفَّاكٍ أَثِيمٍ ﴿٣٢٢﴾

223. Вони переповідають підслухане,
але ж насправді більшість із них
— брехуни!

يُلْقُونَ السَّمْعَ وَأَكْتُرُّهُمْ كَذِبُونَ ﴿٣٢٣﴾

224. А за поетами йдуть тільки ті,
що збилися зі шляху.

وَالشُّعْرَاءُ يَتَّبِعُهُمُ الْغَاوُونَ ﴿٣٢٤﴾

225. Невже ти не бачиш, що вони
блукають по всіх долинах
«Блукають по всіх долинах»
— ібн Касір наводить різні
тлумачення цього виразу.
Наприклад: «багатослівні
стосовно кожної забавки»,
«[блукають] у кожних словах»,
«поет марно прославляє одних
людей та марно принижує
інших». Під «поетами» тут
маються на увазі поети-
багатобожники (ат-Табарі).

أَلَمْ تَرَ أَنَّهُمْ فِي كُلِّ وَادٍ يَهِيمُونَ ﴿٣٢٥﴾

226. і говорять те, чого не роблять?

وَأَنَّهُمْ يَقُولُونَ مَا لَا يَفْعَلُونَ ﴿٣٢٦﴾

227. За винятком тих, які увірували,
роблять добро, часто згадують
Аллаха й захищаються, коли з
ними вчинили несправедливо.
Скоро дізнаються ті, які чинять
несправедливо, куди вони
повернуться!

إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
وَذَكَرُوا اللَّهَ كَثِيرًا وَانْتَصَرُوا مِنْ بَعْدِ مَا ظَلَمُوا
وَسَيَعْلَمُ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَيَّ مُنْقَلَبٍ يَنْقَلِبُونَ ﴿٣٢٧﴾

Сура 27. Ан-Намль («Мурахи»)

*Ім'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

1. Та. Сін. Це — знамення Корану та ясного Писання,
2. прямий шлях і добра звістка для віруючих,
3. які звершують молитву, дають закят і які впевнені в існуванні наступного життя!
4. Воістину, тим, які не вірують у наступне життя, Ми прикрасили вчинки їхні, й вони заблукали!
5. Вони — ті, на кого чекає найгірша кара, а в наступному житті вони зазнають найбільших втрат!
6. Воістину, ти отримуєш цей Коран від Мудрого, Знаючого.
7. Ось Муса сказав своїй родині: «Я помітив вогонь! Я принесу вам звідки якусь новину або палаючу головню, щоб ви могли зігрітися!»
8. Коли він підійшов туди, то почув голос: «Благословенний Той, Хто у вогні, і той, хто поблизу нього! Преславний Аллах, Господь світів!
9. О Мусо! Воістину, Я — Аллах, Всемогутній, Мудрий!

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

طَسَّ تِلْكَ آيَاتُ الْقُرْآنِ وَكِتَابٍ مُبِينٍ ﴿١﴾

هُدًى وَبُشْرَى لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿٢﴾

الَّذِينَ يَقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ
وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ ﴿٣﴾

إِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ زَيَّنَّا لَهُمْ
أَعْمَالَهُمْ فَهُمْ يَعْمَهُونَ ﴿٤﴾

أُولَئِكَ الَّذِينَ لَهُمْ سُوءُ الْعَذَابِ وَهُمْ فِي
الْآخِرَةِ هُمْ الْآخْسَرُونَ ﴿٥﴾

وَإِنَّكَ لَتَلَقَى الْقُرْآنَ مِنْ لَدُنْ حَكِيمٍ عَلِيمٍ ﴿٦﴾

إِذْ قَالَ مُوسَى لِأَهْلِيهِ إِنِّي آنَسْتُ نَارًا سَاءَتِ كَرْمِهَا
يَخْبَرُ أَوْ أَعَاتِبَكُمْ بِشَهَابٍ مِّنَ السَّمَاءِ فَاصْطَلُوا ﴿٧﴾

فَلَمَّآ جَاءَهَا نُورٌ أَنْ نُورِكُمْ مِنْ نَارِ السَّارِ وَمَنْ
حَوْلَهَا وَسُبْحَانَ اللَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٨﴾

يَمْوَسَىٰ إِنَّهُ أَنَا اللَّهُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٩﴾

10. Кинь свою палицю!» Коли той побачив, що вона звивається, наче змія, то кинувся назад і не повернувся. «О Мусо! Не бійся, адже посланці не бояться Мене!
11. А якщо хто вчинив несправедливість, але потім змінив зло добром, то Я — Прощаючий, Милосердний!
12. Поклади свою руку за пазуху й побачиш її чистою, без жодних плям. Такими є деякі з дев'яти знамень для Фірауна та його народу. Воістину, вони — нечестиві люди!»
13. Коли їм явили Наші знамення, вони сказали: «Воістину, це — явне чаклунство!»
14. Впевнені в їхній правдивості, вони все ж заперечили їх — несправедливо й зверхньо! Поглянь, яким був кінець нечестивих!»
15. Ми дарували Давуду й Сулайману знання. Вони сказали: «Хвала Аллаху, Який підніс нас над багатьма з Його віруючих рабів!»
16. Сулайман був спадкоємцем Давуда. Він сказав: «О люди! Ми знаємо мову птахів і нам дано все! Це — очевидна перевага!»

وَأَلْقَى عَصَاهُ فَلَمَّا رَأَاهَا تَهْتَزُّ كَأَنَّهَا جَانٌّ وَلَّى مُدْبِرًا وَرُبِعَاقِبًا بِمُوسَى لَا خَشْفَ إِلَيَّ لَا يَخَافُ لَدَى الْمُرْسَلُونَ ﴿١٠﴾

إِلَّا مَنْ ظَلَمَ ثُمَّ بَدَّلَ حَسَنًا بَعْدَ سُوءٍ فَإِنِّي غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١١﴾

وَأَدْخَلَ يَدَكَ فِي جَيْبِكَ تَخْرُجُ بَيْضَاءَ مِنْ غَيْرِ سُوءٍ فِي تِسْعِ آيَاتٍ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَقَوْمِهِ إِنَّهُمْ كَآلُ قَوْمِ فَٰرِيسِينَ ﴿١٢﴾

فَلَمَّا جَاءَهُمْ هَآءِ آيَاتُنَا مُبْصِرَةً قَالُوا هَٰذَا سِحْرٌ مُّبِينٌ ﴿١٣﴾

وَجَعَدْنَا لَهُمْ وَآبِهَآ أَن سَيَكْفُرُنَّهَا أَنفُسُهُمْ ظُلْمًا وَعُلُوًّا فَانظُرْ كَيْفَ كَانَ عَٰقِبَةُ الْمُفْسِدِينَ ﴿١٤﴾

وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا دَاوُدَ وَسُلَيْمَانَ عِلْمًا وَقَالَآ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي فَضَّلْنَا عَلَىٰ كَثِيرٍ مِّنْ عِبَادِهِ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٥﴾

وَوَرِثَ سُلَيْمَانُ دَاوُدَ وَقَالَ يَا أَيُّهَا النَّاسُ عِلْمَنَا مَطْلُوقَ الطَّيْرِ وَأَوْتَيْنَا مِنْ كُلِّ شَيْءٍ إِنَّا هَٰذَا لَهُوَ الْفَضْلُ الْعَمِيمُ ﴿١٦﴾

Згідно з тлумаченням аль-Багавві слово «перевага» (фадль) може також означати «ласку», «милість», тобто можливий варіант перекладу — «очевидна ласка».

17. Перед Сулайманом було зібрано його військо з джинів, людей і птахів. Їх вишикували лавами.
18. Коли вони прибули в долину мурах, мураха сказала: «О мурахи! Увійдіть до своїх жител, щоб Сулайман і його військо не почавили вас, навіть не відчувши цього!»
19. Він усміхнувся й почав сміятися з цих слів. Він сказав: «Господи! Спонукай мене до подяки за ті блага, які Ти дарував мені й моїм батькам, до добрих вчинків, якими Ти задоволений! Введи мене з милості Своєї до числа Твоїх праведних рабів!»
20. Якось він оглядав птахів і сказав: «Що зі мною? Я не бачу одуда! Чи, можливо, він відсутній?»
21. Я скараю його жорстокою карою або заріжу, якщо він не наведе ясного доказу!»
22. Той швидко з'явився і сказав: «Я дізнався про те, чого ти не знаєш! Я прибув до тебе з Саби, з правдивою звісткою!

وَحَيْثُ رَأَى سُلَيْمَانَ جُنُودَهُ مِنْ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ وَالطَّيْرِ فَهُمْ يَوْمَعُونَ ﴿١٧﴾

حَتَّى إِذَا اتَوْا عَلَى وَادِ النَّمْلِ قَالَتْ نَمَلَةٌ يَتَأَيُّهَا النَّمْلُ ادْخُلُوا مَسَلِكَكُمْ لَا يَحْطِمَنَّكُمْ سُلَيْمَانَ وَجُنُودُهُ، وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿١٨﴾

فَبَسَمَّ ضَاحِكًا مِنْ قَوْلِهَا وَقَالَ رَبِّ أَوْزِعْنِي أَنْ أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ الَّتِي أَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَعَلَى وَالِدَيَّ وَأَنْ أَعْمَلَ صَالِحًا تَرْضَاهُ وَأُدْخِلْنِي بِرَحْمَتِكَ فِي عِبَادِكَ الصَّالِحِينَ ﴿١٩﴾

وَتَقَفَّذَ الطَّيْرَ فَقَالَ مَا لِيَ لَا أَرَى الْهُدُودَ أَمْ كَانَتْ مِنَ الْغَائِبِينَ ﴿٢٠﴾

لَأَعَذِّبَنَّكَ، وَعَدَّ أَبَاسُ دِيدًا أَوْ لَا أَذْبَحْتَهُ، وَأُولَئِكَ نَتَّبِعُ بِسُلْطَانٍ مُبِينٍ ﴿٢١﴾

فَمَكَثَ غَيْرَ بَعِيدٍ فَقَالَ أَحَطْتُ بِمَا لَمْ نَحْطُ بِهِ، وَحِجَّتِكَ مِنْ سَبِيلِ بَنِي بَقِيدٍ ﴿٢٢﴾

«Саба» — Сабейське царство, прадавня держава на півдні Аравійського півострова.

23. Я знайшов там жінку, яка владарює ними! Їй дано все, вона має великий трон!
24. І я побачив, що вона та її народ поклоняються сонцю замість Аллаха! Шайтан прикрасив їм вчинки їхні, збив їх зі шляху, і вони не йдуть прямим шляхом.
25. І щоб вони не поклонялись Аллаху, Який виводить усе тасмне на небесах і на землі та знає, що ви приховуєте й що відкриваєте.
26. Аллах! Немає бога, крім Нього, Господа великого трону!»
27. [Сулайман] сказав: «Подивимось, чи сказав ти правду, чи належиш до брехунів!
28. Іди з цим листом від мене й віддай їм. А потім відійди та зачекай, що вони скажуть у відповідь!»
29. [Цариця] сказала: «О вельможі! Мені принесли шляхетного листа
30. від Сулаймана, і в ньому написано: «Ім'ям Аллаха Милостивого, Милосердного!

إِنِّي وَجَدْتُ أَمْرًا تَمَلِكُهُمْ وَأُوتِيَتْ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ وَلَهَا عَرْشٌ عَظِيمٌ ﴿٢٣﴾

وَجَدْتُهَا وَقَوْمَهَا يَسْجُدُونَ لِلشَّمْسِ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَزَيْنُ لَهُمْ الشَّيْطَانُ أَغْوَيْنَاهُمْ فَصَدَّوْهُمُ عَنِ السَّبِيلِ فَهُمْ لَا يَهْتَدُونَ ﴿٢٤﴾

أَلَا يَسْجُدُ لِلَّهِ الَّذِي يُخْرِجُ الْخَبْءَ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَيَعْلَمُ مَا تُخْفُونَ وَمَا تُعْلِنُونَ ﴿٢٥﴾

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ ﴿٢٦﴾

﴿قَالَ سَتَنظُرُ أَصَدَقْتَ أَمْ كُنْتَ مِنَ الْكَاذِبِينَ﴾ ﴿٢٧﴾

أَذْهَبَ بِكِتَابِي هَذَا فَأَقْلَمَهُ إِلَيْهِمْ ثُمَّ تَوَلَّ عَنْهُمْ فَأَنْظُرْ مَاذَا يَرْجِعُونَ ﴿٢٨﴾

قَالَتْ يَا أَيُّهَا الْمَلَأُ إِنِّي أُلْقِيَ إِلَيَّ كِتَابٌ كَرِيمٌ ﴿٢٩﴾

إِنَّهُ مِنْ سُلَيْمَانَ وَإِنَّهُ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿٣٠﴾

31. Не вивищуйтеся наді мною та прийдіть до мене покірними!»
32. Вона сказала: «О вельможі! Порадьте мені, що робити, адже я ніколи не приймала рішень без вас!»
33. Ті відповіли: «Ми маємо силу й міць, але рішення за тобою! Подумай, що ти накажеш нам!»
34. Вона сказала: «Царі, коли входять до селища, руйнують його й перетворюють наймогутніших жителів у наймізерніших. Саме так вони чинять!»
35. Я відішлю їм дари й подивлюся, з чим прийдуть назад послі!»
Як відзначає ібн Касір, ібн Аббас та багато інших тлумачів розуміли цей аят так: якщо Сулайман (мир йому) прийме дари, то це означає, що він — цар, а якщо не прийме, то це означає, що він — пророк.
36. Коли ті прийшли до Сулаймана, він сказав: «Невже ви прагнете допомогти мені багатством? Те, що дарував мені Аллах, краще за принесене вами! Ні, це ви радієте дарам, які приносять вам!»
37. Повертайся до них, а ми прийдемо з військом, перед яким ті не встоять, і виженемо

أَلَا تَعْلَمُونَ عَلِيَّ وَأَتُونِي مُسْلِمِينَ ﴿٣١﴾

قَالَتْ يَا أَيُّهَا الْمَلَأُوْا أَفْتُونِي فِي أَمْرِي مَا كُنْتُ قَاطِعَةً أَمْرًا حَتَّى تَشْهَدُونِ ﴿٣٢﴾

قَالُوا نَحْنُ أَوْلَا قُوَّةً وَأَوْلُوا بِأَسْ شَدِيدٍ وَالْأَمْرُ إِلَيْكِ فَانظُرِي مَاذَا تَأْمُرِينَ ﴿٣٣﴾

قَالَتْ إِنَّ الْمُلُوكَ إِذَا دَخَلُوا قَرْيَةً أَفْسَدُوهَا وَجَعَلُوا أَعْرَافَ أَهْلِهَا آذِلَّةً وَكَذَلِكَ يَفْعَلُونَ ﴿٣٤﴾

وَأِنِّي مُرْسِلَةٌ إِلَيْهِمْ بِهَدِيَّةٍ فَنَاظِرَةٌ بِمَ يَرْجِعُ الْمُرْسَلُونَ ﴿٣٥﴾

فَأْتَاهُمَا سُلَيْمَانَ قَالَ أَتُمِدَّوْنَ بِمَالٍ فَمَا أَلَنْتِنَا لِلَّهِ خَيْرٌ وَمَا أُنْتُمْ بِمُهَيَّبِينَ كُمْ تَفْرَحُونَ ﴿٣٦﴾

أَرْجِعْ إِلَيْهِمْ فَلَنَأْتِيَنَّهُمْ بِجُنُودٍ لَا قِبَلَ لَهُمْ بِهَا وَلَنُخْرِجَنَّهُمْ مِنْهَا أَذِلَّةً وَهُمْ صَاغِرُونَ ﴿٣٧﴾

їх звідти, жалюгідними й
приниженими!»

38. Сулайман сказав: «О вельможі!
Хто з вас принесе мені її трон
раніше, ніж вони прийдуть до
мене покірними?»»

قَالَ يَا أَيُّهَا الْمَلَأُؤُا أَيُّكُمْ يَأْتِينِي بِعَرْشِهَا قَبْلَ أَنْ
يَأْتُونِي مُسْلِمِينَ ﴿٣٨﴾

39. Один могутній джин сказав:
«Я принесу його тобі раніше,
ніж ти підведешся зі свого
місця! Я маю достатньо сили й
заслужую на довіру!»

قَالَ عَفْرَيْتُ مِنَ الْجِنِّ أَنَاءَ آتِيكَ بِهِ قَبْلَ أَنْ تَقُومَ
مِنْ مَقَامِكَ وَإِنِّي عَلَيْهِ لَقَوِيٌّ أَمِينٌ ﴿٣٩﴾

*Іфрит («могутній джін») —
страшний та сильний демон,
«наче гора» (ібн Касір за
переказом від Абу Саліха).*

40. А той, який мав знання з
Писання, сказав: «Я принесу
його тобі раніше, ніж ти
встигнеш кліпнути оком!»
Побачивши встановлений перед
собою трон, [Сулайман] сказав:
«Така ласка Господа мого,
якою Він мене випробовує —
буду я вдячним чи невдячним?
Хто дякує, той дякує лише
задля себе, а хто невдячний,
то, воістину, Господь мій —
Багатий, Щедрий!»

قَالَ الَّذِي عِنْدَهُ عِلْمٌ مِّنَ الْكِتَابِ أَنَاءَ آتِيكَ
بِهِ قَبْلَ أَنْ يَرْكَدَ إِلَيْكَ طَرْفُكَ فَلَمَّا رَآهُ
مُسْتَقِرًّا عِنْدَهُ قَالَ هَذَا مِن فَضْلِ رَبِّي لِيَبْلُوَنِي
أَأَشْكُرُ أَمْ أَكْفُرُ وَمَن شَكَرَ فَإِنَّمَا يَشْكُرُ لِنَفْسِهِ
وَمَن كَفَرَ فَإِنَّ رَبِّيَ عَنِّي كَرِيمٌ ﴿٤٠﴾

*«Той, який володів знанням із
Писання» — згідно з аль-Багавві,
більшість тлумачів вважає, що
йдеться про Асафа бін Бархію,
приятеля Сулаймана, який був
писарем (за іншою версією —
візором).*

41. [Сулайман] сказав: «Зробіть її трон невпізнаним! Подивимося, чи йде вона прямим шляхом, чи вона — одна з тих, які не йдуть прямим шляхом!»
42. Коли та прийшла, її запитали: «Чи такий твій трон?» Вона сказала: «Наче це він сам!» [Сулайман сказав:] «Знання дано нам раніше за неї, і ми покірні [Аллаху!]».
43. Її збивало зі шляху те, чому вона поклонялася замість Аллаха. Воістину, вона була з народу невірющого!
44. Їй сказали: «Увійди до палацу!» Коли вона побачила його, то сприйняла за поверхню води та оголила свої ноги. Сулайман сказав: «Цей палац із кристалу!» Вона сказала: «Господи! Я була несправедлива до себе! І я разом із Сулайманом корюся Аллаху, Господу світів!»
45. Ми відіслали до самудитів їхнього брата Саліха, щоб вони поклонялись Аллаху, але ті розділилися на дві групи й почали сперечатися між собою.
46. Він сказав: «О народі мій! Чому ви намагаєтеся прискорити зло, а не добро? Чому ви не просите в Аллаха прощення — можливо, Він змилується над вами?»

قَالَ نَكِّرُوا لَهَا عَرْشَهَا نَنْظُرْ أَتَهْتَدِي أَمْ تَكُونُ مِنَ الَّذِينَ لَا يَهْتَدُونَ ﴿٤١﴾

فَأَمَّا جَاءَتْ قِيلَ أَهَكَذَا عَرْشُكَ قَالَتْ كَأَنَّهُ هُوَ وَأَوْفِينَا الْعَالَمِينَ مِنْ قَبْلِهَا وَكُنَّا مُسْلِمِينَ ﴿٤٢﴾

وَصَدَّهَا مَا كَانَتْ تَعْبُدُ مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنَّهَا كَانَتْ مِنْ قَوْمٍ كَافِرِينَ ﴿٤٣﴾

قِيلَ لَهَا ادْخُلِي الصَّرْحَ فَلَمَّا رَأَتْهُ حَسِبَتْهُ لُجَّةً وَكَشَفَتْ عَنْ سَاقَيْهَا قَالَ إِنَّهُ صَرْحٌ مُّمَرَّدٌ مِنْ قَوَارِيرَ قَالَتْ رَبِّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي وَأَسَأَمْتُ مَعَ سُلَيْمَانَ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٤٤﴾

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا إِلَى ثَمُودَ أَخَاهُمْ صَالِحًا أَنْ اعْبُدُوا اللَّهَ فَإِذَا هُمْ فَرِيقَانِ يَخْتَصِمُونَ ﴿٤٥﴾

قَالَ يَا قَوْمِ لِمَ تَسْتَعْجِلُونَ بِالسَّيِّئَةِ قَبْلَ الْحَسَنَةِ لَوْلَا تَسْتَغْفِرُونَ اللَّهَ لَعَدَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿٤٦﴾

47. Ті сказали: «Ми бачимо в тобі й у тих, хто з тобою, поганий знак!» Той сказав: «Ваш поганий знак належить Аллаху, але ви — народ, який спокушають!»
48. У місті були дев'ятеро, які ширили безчестя на землі й нічого не покращували.
49. Вони сказали: «Покляніться одне одному Аллахом, що вночі ми нападємо на Саліха та його родину, а потім скажемо його близькому родичу, що ми не були свідками вбивства його родини й говоримо правду!»
50. Вони хитрували, але хитрували й Ми, а вони цього не знали!
51. Поглянь, до чого призвели їхні хитрощі: Ми знищили їх разом з усім їхнім народом!
52. Ось їхні будинки, зруйновані за те, що вони були несправедливі. Воістину, в цьому — знамення для знаючих людей!
53. Ми врятували тих, які увірували й були богобоязливими.
54. Ось Лут сказав своєму народу: «Невже ви будете коїти мерзенні вчинки, хоч самі бачите це?»
55. Невже ви будете приходити з пристрастю до чоловіків, а не до жінок? Таж ні, ви невігласи!»

قَالُوا أَظَلَّ بِنَايِكَ وَيَمَنُ مَعَكَ قَالَ طَرَفِكُمْ
عِنْدَ اللَّهِ بِئْسَ قَوْمٌ تُفْتَنُونَ ﴿٤٧﴾

وَكَانَ فِي الْمَدِينَةِ تِسْعَةُ رَهْطٍ
يُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ وَلَا يَصْلِحُونَ ﴿٤٨﴾

قَالُوا تَقَسَّمُوا بِاللَّهِ لَنُبَيِّتَنَّهُ وَأَهْلَهُ ثُمَّ
لَنَقُولَنَّ لَوْ يَلَيْهِ مَا شَهِدْنَا مَهْلِكَ أَهْلِهِ
وَإِنَّا لَصَادِقُونَ ﴿٤٩﴾

وَمَكَرُوا مَكْرًا وَمَكَرْنَا مَكْرًا وَهُمْ
لَا يَشْعُرُونَ ﴿٥٠﴾

فَانظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ مَكْرِهِمْ أَنَا
دَمَرْنَا هُمْ وَفُتِنَهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٥١﴾

فَتِلْكَ بُيُوتُهُمْ خَاوِيَةٌ بِمَا ظَلَمُوا إِنَّا
فِي ذَلِكَ لَآيَةٌ لِّقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿٥٢﴾

وَاصْبِرْنَا الْذِينَ آمَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ ﴿٥٣﴾

وَلُوطًا إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ أَتَأْتُونَ
الْفُلْحَشَةَ وَأَنْتُمْ تُبْصِرُونَ ﴿٥٤﴾

أَيُّكُمْ لَأْتَأْتُونَ الرِّجَالَ شَهْوَةً مِنْ دُونِ
النِّسَاءِ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ بِجَهْلُونَ ﴿٥٥﴾

56. Єдина відповідь його народу була така: «Виженіть рід Лута з вашого селища! Воістину, вони вважають себе пречистими!»
57. Ми врятували його та його родину, окрім дружини. Ми призначили їй лишитися позаду!
58. Ми зіслали на них дощ. Яким поганим був цей дощ для тих, кого застерігали!
59. Скажи: «Хвала Аллаху! Мир Його обраним рабам! Аллах кращий чи ті, кому вони поклоняються замість Нього?»
60. Хто створив небеса і землю та пролив вам із неба воду? Нею Ми вирощуємо прекрасні сади. Ви б не спромоглися виростити там дерев. То чи є крім Аллаха інший бог? Таж ні, але вони — люди, які відхиляються.
«Люди, які відхиляються» — переклад згідно з коментарем ат-Табарі. Ще один можливий варіант — «люди, які додають Аллаху рівних» (так вважав аль-Багавві та ібн Касір).
61. Хто зробив землю житлом, створив з її тріщин ріки, поставив на ній міцні гори та встановив перепону між двома водоймами? То чи є крім Аллаха інший бог? Ті ж ні, більшість із них не знає.

فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَنْ قَالُوا
أَخْرِجُوا آلَ لُوطٍ مِّنْ قَرْيَتِكُمْ إِنَّهُمْ أَنَاسٌ
يَّتَطَهَّرُونَ ﴿٥٦﴾

فَأَنجَيْنَاهُ وَأَهْلَهُ إِلَّا امْرَأَتَهُ فَدَازَ بِهَا
مِنَ الْغَابِرِينَ ﴿٥٧﴾

وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ مَطَرًا قَسَاءً مَّطْرُ
الْمُنذَرِينَ ﴿٥٨﴾

قُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ وَسَلَامٌ عَلَىٰ عِبَادِهِ الَّذِينَ
أَصْطَفَىٰ اللَّهُ خَيْرًا مَّا يَشْرِكُونَ ﴿٥٩﴾

أَمْ مَنْ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَأَنْزَلَ لَكُمْ
مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَبْتَأْنَا بِهِ حَدَائِقَ ذَاتَ
بَهْجَةٍ مَّا كَانَ لَكُمْ أَنْ تُنْبِتُوا
شَجَرَهَا أَلَيْسَ مَعَ اللَّهِ بَلَّ هُمْ قَوْمٌ
يَعْدِلُونَ ﴿٦٠﴾

أَمْ مَنْ جَعَلَ الْأَرْضَ قَرَارًا وَجَعَلَ خِلَالَهَا
أَنْهَارًا وَجَعَلَ لَهَا رَوَابِيًا وَجَعَلَ بَيْنَ
الْبَحْرَيْنِ حَاجِزًا أَلَيْسَ مَعَ اللَّهِ بَلَّ
أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْمُرُونَ ﴿٦١﴾

62. Хто відповідає на благання нужденного, коли той кличе Його, Хто відвертає зло й робить вас намісниками на землі? То чи є крім Аллаха інший бог? Мало ви замислюєтесь!
63. Хто вказує вам шлях у темряві суші й моря, Хто відсилає вітри добрими вісниками Своєї милості? То чи є крім Аллаха інший бог? Він вищий від того, що ви додаєте Йому в поклонінні!
64. Хто створює творіння вперше, а потім повторює його? Хто дарує вам наділ із небес і землі? То чи є крім Аллаха інший бог? Скажи: «Наведіть ваш доказ, якщо ви правдиві!»
«Повторює його» — згідно з коментарем аль-Багавві, йдеться про воскресіння.
65. Скажи: «Ніхто на небесах і на землі не знає потаємного, крім Аллаха! Вони навіть не знають, коли воскреснуть!»
66. Але вони не знають і про наступне життя. Вони мають сумніви щодо нього, навіть сліпі до нього!
Можливий ще інший варіант перекладу: «Їхнє знання сягне повноти лише в наступному житті» (див. коментарі ат-Табарі та аль-Багавві).

أَمَّنْ يُجِيبُ الْمُضْطَرَّ إِذَا دَعَاهُ وَيَكْشِفُ
السُّوءَ وَيَجْعَلُ لَكُمُ خَلْفَاءَ الْأَرْضِ
أَيْلَهُ مَعَ اللَّهِ قَلِيلًا مَا تَذَكَّرُونَ ﴿٦٢﴾

أَمَّنْ يَهْدِيكُمْ فِي ظُلُمَاتِ اللَّيْلِ وَالْبَحْرِ
وَمَنْ يُرْسِلُ الرِّيْحَ بُشْرًا بَيْنَ يَدَيْ
رَحْمَتِهِ ۗ أَيْلَهُ مَعَ اللَّهِ تَعَلَّى اللَّهُ عَمَّا
يُشْرِكُونَ ﴿٦٣﴾

أَمَّنْ يَبْدَأُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ وَمَنْ يَرْزُقُكُمْ مِنَ
السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ ۗ أَيْلَهُ مَعَ اللَّهِ قُلْ هَانُوا
بُرْهَانَكُمْ إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٦٤﴾

قُلْ لَا يَعْلَمُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ الْغَيْبَ إِلَّا
اللَّهُ وَمَا يَشْعُرُونَ أَيَّانَ يُبْعَثُونَ ﴿٦٥﴾

بَلْ أَدْرَاكَ عِلْمُهُمْ فِي الْآخِرَةِ ۗ بَلْ هُمْ فِي شَكٍّ
فِيهَا ۗ بَلْ هُمْ عَنْهَا عَمُونَ ﴿٦٦﴾

67. Говорять ті, які не вірують:
«Невже ми й наші батьки, ставши прахом, знову вийдемо [з могил]?»
68. І нам, і нашим батькам уже обіцяли це раніше. Та це тільки казки давніх народів!»
69. Скажи: «Йдіть землею та погляньте, яким був кінець грішників!»
70. Тож не сумуй через них і не переживай через їхні хитрощі!
71. Вони запитують: «Коли ж прийде обіцяне, якщо ви правдиві?»
72. Скажи: «Можливо, те, що ви намагаєтеся прискорити, вже поблизу вас!»
73. Воістину, твій Господь ласкавий до людей, але більшість із них не дякує.
74. Воістину, твій Господь знає, що приховано в їхніх серцях, і що вони відкривають.
75. На небесах і на землі немає такого потаємного, якого б не було в ясному Писанні!
76. Воістину, цей Коран розповідає синам Ізраїля більшість того, про що вони сперечаються.
77. Воістину, це — прямий шлях і милість для віруючих!

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَإِذَا كُنَّا تُرَابًا
وَأَبَاؤُنَا آيَاتُ الْمَخْرُجِينَ ﴿٢٧﴾

لَقَدْ وُعِدْنَا هَذَا نَحْنُ وَآبَاؤُنَا مِن قَبْلُ إِن
هَذَا إِلَّا أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ﴿٢٨﴾

قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ
عَاقِبَةُ الْمُجْرِمِينَ ﴿٢٩﴾

وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَلَا تَكُن فِي ضَيْقٍ مِّمَّا
يَمْكُرُونَ ﴿٣٠﴾

وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْوَعْدُ إِن كُنْتُمْ
صَادِقِينَ ﴿٣١﴾

قُلْ عَسَىٰ أَن يَكُونَ رَوْفَ لَكُمْ بَعْضُ الَّذِي
تَسْتَعْجِلُونَ ﴿٣٢﴾

وَإِنَّ رَبَّكَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلَٰكِن
أَكْثَرُهُمْ لَا يَشْكُرُونَ ﴿٣٣﴾

وَإِنَّ رَبَّكَ لَيَعْلَمُ مَا تُكِنُّ صُدُورُهُمْ وَمَا
يُعْلِنُونَ ﴿٣٤﴾

وَمَا مِن غَائِبَةٍ فِي السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِلَّا فِي
كِتَابٍ مُّبِينٍ ﴿٣٥﴾

إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَنْفُصُ عَلَىٰ بَنِي إِسْرَائِيلَ
أَكْثَرَ الَّذِي هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿٣٦﴾

وَإِنَّهُ لَهْدَىٰ وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿٣٧﴾

78. Воістину, твій Господь розсудить між ними Своім судом. А Він — Всемогутній, Знаючий!
79. Покладайся на Аллаха! Воістину, ти йдеш шляхом явної істини!
80. Воістину, ти не змусиш мертвих чути, а глухих не змусиш почути заклик, якщо вони відвертаються.
81. Ти не виведеш сліпих із омани. Ти можеш змусити чути тільки тих, хто вірує в Наші знамення й відданий [Нам]!
82. Коли над ними звершиться слово, Ми введемо до них із землі тварину. Вона скаже їм, що люди не були впевнені в Наших знаменнях.
Ібн Касір коментує: «Ця тварина з'явиться в останні часи, коли люди зіпсуються, відступлять від наказів Аллаха й спотворять істинну релігію».
83. Того Дня Ми зберемо з кожного народу натовп тих, які вважали за брехню Наші знамення, і їх підганятимуть!
84. Коли вони прийдуть, Він скаже: «Невже ви вважали Мої знамення за брехню, не осягнувши їх знанням? Що ж ви накоїли?»

إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي بَيْنَهُمْ بِحُكْمِهِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْعَلِيمُ ﴿٧٨﴾

فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ إِنَّكَ عَلَى الْحَقِّ الْمُبِينِ ﴿٧٩﴾

إِنَّكَ لَا تَسْمَعُ الْمَوْتَى وَلَا تَسْمَعُ الْأُصْمَاءَ الدَّاعِيَةً إِذَا وَاوَأَوْ مُدْبِرِينَ ﴿٨٠﴾

وَمَا أَنْتَ بِهَادِي الْعُمْيَ عَنْ صَلَاتِهِمْ إِن تَسْمَعُ إِلَّا مَنْ يُؤْمِنُ بِآيَاتِنَا فَهُمْ مُسْمَعُونَ ﴿٨١﴾

* وَإِذَا وَقَعَ الْقَوْلُ عَلَيْهِمْ أَخْرَجْنَا لَهُمْ دَابَّةً مِّنَ الْأَرْضِ تُكَلِّمُهُمْ أَنَّ النَّاسَ كَانُوا بِآيَاتِنَا لَا يُوقِنُونَ ﴿٨٢﴾

وَيَوْمَ نَحْشُرُ مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ فَوْجًا مَّمَّنَ يُكَذِّبُ بِآيَاتِنَا فَهُمْ يُوزَعُونَ ﴿٨٣﴾

حَتَّىٰ إِذَا جَاءَهُمْ قَالَ أَكَذَّبْتُمْ بِآيَاتِي وَأَمْ تَحْتَضِرُونَ مَخْطُوبًا أَمْ أَعْلَمَا أَمْ آذَانًا كَثِيرًا تَعْمَلُونَ ﴿٨٤﴾

85. Слово звершитися над ними — за те, що вони чинять несправедливість, вони не розмовлятимуть!

وَوَقَعَ الْقَوْلُ عَلَيْهِمْ بِمَا ظَلَمُوا فَهُمْ لَا يَنْطِقُونَ ﴿٨٥﴾

86. Хіба вони не бачили, що Ми зробили ніч для вашого відпочинку, а день — часом світла? Воістину, в цьому — знамення для віруючих людей!

أَلَمْ يَرَوْا أَنَّا جَعَلْنَا اللَّيْلَ لَيْسَكُمْ فِيهَا وَجْهُ وَأَنَّهَا مَبْصُرَاتٌ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٨٦﴾

87. Того Дня засурмлять у ріг, і вжахнуться всі, хто на небесах і на землі, крім тих, кого побажав обрати Аллах! Усі слухняно постануть перед Ним!

وَيَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ فَفَرَجَ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ إِلَّا مَنْ شَاءَ اللَّهُ وَكُلٌّ أَتَوْهُ دَاخِرِينَ ﴿٨٧﴾

88. Ти побачиш, що гори, які ти вважав непорушними, почнуть рухатися, наче хмари. Таке творіння Аллаха, Який зробив досконалою кожну річ. Воістину, Йому відомо те, що ви робите!

وَتَرَى الْجِبَالَ تَحْسَبُهَا جَامِدَةً وَهِيَ تَمُرٌّ مَرًّا السَّحَابُ رَصَبٌ مِّنْ الْمَاءِ الَّذِي أَنْقَضَ كُلَّ شَيْءٍ إِنَّهُ وَحْيٌ لِّبِمَا تَفْعَلُونَ ﴿٨٨﴾

89. І хто прийде з добрим вчинком, той матиме краще за нього. Того Дня вони будуть убезпечені від жаху!

مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ خَيْرٌ مِّنْهَا وَهُرٌّ مِّنْ فَرَجٍ يَوْمَئِذٍ أَمُونٌ ﴿٨٩﴾

90. А хто прийде з поганим вчинком, тих кинуть у вогонь долілиць: «Чи не платять вам лише за те, що ви робили?»

وَمَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَكُبَّتْ وَجُوهُهُمْ فِي النَّارِ هَلْ يُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كَسَبَتْ تَعْمَلُونَ ﴿٩٠﴾

91. «Мені наказано тільки поклонятися Господу цього міста, Який зробив його забороненим. Йому належить

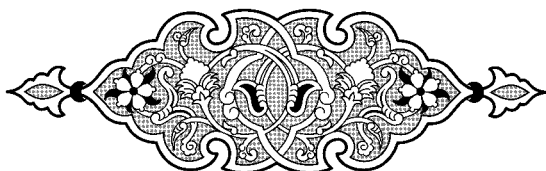
إِنَّمَا أَمْرُهُ أَنْ تَعْبُدُوا رَبَّ هَذِهِ الْبَلَدَةِ الَّذِي حَرَّمَهَا وَلَهُ كُلُّ شَيْءٍ وَأَمْرُهُ أَنَّ أَكُونَ مِنَ الْمُسْلِمِينَ ﴿٩١﴾

кожна річ! І мені наказано бути відданим [Йому]

92. й читати Коран. Хто йде прямим шляхом, іде ним лише для себе». А тому, хто збився зі шляху, то скажи йому: «Я тільки застерігач!»
93. Скажи: «Хвала Аллаху! Він покаже вам Свої знамення, й ви впізнасте їх. А Господь твій не оминає того, що ви робите!»

وَأَنْ أَتْلُوا الْقُرْآنَ فَأَمَّا أَهْتَدَىٰ فَإِنَّمَا يَهْتَدَىٰ لِنَفْسِهِ ۗ وَمَنْ ضَلَّ فَقُلْ إِنَّمَا أَنَا مِنَ الْمُنذِرِينَ ﴿٤٢﴾

وَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ سِيرِكُمْ ۗ إِنِّي أَخْتَفُونَهَا ۗ وَمَا رَبُّكَ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٤٣﴾

Сура 28. Аль-Касас («Розповідь»)

*Ім'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

1. Та. Сін. Мім.
2. Це — знамення ясного Писання!
3. Ми в істині прочитаємо тобі розповідь про Мусу й Фірауна — для віруючих людей!
4. Воістину, Фіраун вивищився на землі й розділяв її жителів на групи. Одну з них він ослабляв, убивав їхніх синів і залишав живими їхніх жінок. Воістину, він був одним із тих, хто поширював безчестя на землі!
5. Ми побажали виявити милість до тих, які були ослаблені на землі, зробити їх провідниками й спадкоємцями,
6. утвердити їх на землі й показати Фірауну, Гаману та їхньому війську те, чого вони стереглися!
7. Ми відкрили матері Муси: «Годуй його своїм молоком. А коли боятимешся за нього, то кинь його в ріку. Не бійся та не сумуй, Ми повернемо його тобі й зробимо одним із посланців!»

طسّم ١

تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْمُبِينِ ٢

نَتَلُو عَلَيْكَ مِنْ نَبِيِّنَا مَوْسَىٰ وَفِرْعَوْنَ
بِالْحَقِّ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ٣

إِنَّا فِرْعَوْنَ عَلَا فِي الْأَرْضِ وَجَعَلْنَا
أَهْلَهَا شُعَبًا يَسْتَعْبِفُ طَائِفَةٌ مِنْهُمْ
يُدْبِحُ أَبْنَاءَهُمْ هُمْ وَيَسْتَحْيِي نِسَاءَهُمْ إِنَّهُ كَانَ
مِنَ الْمُفْسِدِينَ ٤

وَنُرِيدُ أَنْ نَمُنَّ عَلَى الَّذِينَ اسْتُضِعُوا
فِي الْأَرْضِ وَنَجْعَلَهُمْ أَئِمَّةً وَنَجْعَلَهُمُ
الْوَارِثِينَ ٥

وَنُمَكِّنْ لَهُمْ فِي الْأَرْضِ وَنُرِي فِرْعَوْنَ
وَهَامَانَ وَجُنُودَهُمَا مِنْهُمَا مَا كَانُوا
يَحْتَدِرُونَ ٦

وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ أُمِّ مُوسَىٰ أَنْ أَرْضِعِيهِ فَإِذَا
خَفِيَ عَلَيْهِ فَالْقِيهِ فِي الْيَمِّ وَلَا تَخَافِي
وَلَا تَحْزَنِي إِنَّا رَادُّوهُ إِلَيْكَ وَجَاعِلُوهُ مِنَ
الْمُرْسَلِينَ ٧

8. Родина Фірауна підбрала його, щоб він став для них ворогом і печаллю. Воістину, Фіраун, Гаман та їхнє військо були грішниками!
9. Дружина Фірауна сказала: «Насолода моїх і твоїх очей! Не вбивайте його! Можливо, він принесе нам користь або ми візьмемо його за сина». Вони ні про що не здогадувалися!
10. Серце матері Муси спорожніло. Вона була готова відкритися, але Ми укріпили її серце, щоб вона була віруючою. *«Серце матері Муси спорожніло» — «звільнилося від усього, що є на світі, крім думки про Мусу» (ібн Касір).*
11. Вона сказала сестрі Муси: «Йди за ним!» Та спостерігала за ним здалеку, а вони ні про що не здогадувалися!
12. Раніше Ми не дозволили йому мати годувальниць, тож вона сказала: «Чи не показати вам родину, яка дбатиме про нього для вас і бажатиме йому добра?»
13. Так Ми повернули його матері, щоб утішити очі її, щоб вона не сумувала й знала, що обіцянка Аллаха правдива! Але більшість із них не знає!

فَأَلْتَقِطَهُ يَاءُ آلِ فِرْعَوْنَ لِيَكُونَ لَهُمْ
عَدُوًّا وَحَرَمًا إِنَّ فِرْعَوْنَ وَهَمَلَانَ
وَجُودَهُمَا كَاُواْ خَطِيئِينَ ﴿٨﴾

وَقَالَتْ أُمُّرَأْتُ فِرْعَوْنَ فَرَّتْ عَيْنِي لِي
وَلَاكُ لَا تَقْتُلُوهُ عَسَى أَنْ يَبْعَثَنَا أَوْ
تَتَّخِذَهُ وِلْدًا وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٩﴾

وَأَصْبَحَ فُؤَادُ أُمِّ مُوسَى فَارِغًا إِنْ كَادَتْ
لَتَسْبِيحُ بِهِ لَوْلَا أَنْ رَبَّنَا عَلَّمَهَا
لِتَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٠﴾

وَقَالَتْ لِأُخْتِهِ قُصِّيهِ فَبَصُرَتْ بِهِ عَنْ
جُنُبٍ وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿١١﴾

﴿وَحَرَمْنَا عَلَيْهِ الْمَرَاضِعَ مِنْ قَبْلُ فَقَالَتْ
هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَىٰ أَهْلِ بَيْتٍ يَكْفُلُونَهُ لَكُمْ
وَهُمْ لَهُمْ نَصَبٌ مِّنْكُمْ﴾ ﴿١٢﴾

فَرَدَدْنَاهُ إِلَىٰ أُمِّهِ كَيْ تَقَرَّ عَيْنُهَا وَلَا
تَحْزَنَ وَلِتَعْلَمَ أَنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَلَٰكِنَّ
أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٣﴾

14. Коли він досягнув повноліття й зрілості, Ми дарували йому мудрість і знання. Так Ми винагороджуємо праведників!
15. Якось він увійшов до міста, коли його жителі були неухажними. Там він побачив двох чоловіків, які билися. Один був із його народу, а другий був ворогом. Чоловік із його народу попросив допомоги проти ворога, й Муса вдарив того кулаком і вбив. Він сказав: «Це — один із вчинків шайтана! Воістину, він явний ворог, який збиває зі шляху!»
«Коли його жителі були неухажні» — пізно ввечері, «між заходом сонця й ніччю» (ібн Касір від ібн Аббаса).
16. Він сказав: «Господи! Я був несправедливим до себе. Прости мене!» Він простив його, бо Він — Прощаючий, Милосердний!
17. Він сказав: «Господи! За милість, яку Ти виявив до мене, я ніколи не буду допомагати злочинцям!»
18. Він увійшов до міста зранку, озираючись, з острахом. І раптом той, хто просив допомоги напередодні, знову попросив допомогти. Але

وَلَمَّا بَلَغَ أَشُدَّهُ وَاسْتَوَىٰ آتَيْنَاهُ حُكْمًا وَعِلْمًا وَكَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿١٤﴾

وَدَخَلَ الْمَدِينَةَ عَلَىٰ حِينٍ غَفْلَةٍ مِّنْ أَهْلِهَا فَوَجَدَ فِيهَا رَجُلَيْنِ يَقْتَتِلَانِ هَذَا مِنْ شِيعَةِ هَذَا وَهَذَا مِنْ عَدُوِّهِ فَاسْتَعَاثَ الَّذِي مِّنْ شِيعَتِهِ عَلَى الَّذِي مِّنْ عَدُوِّهِ فَوَكَرَهُ مُوسَىٰ فَقَضَىٰ عَلَيْهِ قَالَ هَذَا مِنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ عَدُوٌّ مُّضِلٌّ مُّبِينٌ ﴿١٥﴾

قَالَ رَبِّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي فَاغْفِرْ لِي فَغَفَرَ لَهُ إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿١٦﴾

قَالَ رَبِّ إِنَّمَا أَتَمَمْتُ عَلَيْكَ فَلَنْ أَكُونَ ظَاهِرًا لِّلْمُجْرِمِينَ ﴿١٧﴾

فَأَصْبَحَ فِي الْمَدِينَةِ خَائِفًا يَتَرَقَّبُ فَإِذَا الَّذِي اٰمْتَصَرَهُ بِالْأَمْسِ يَسْتَصْرِحُهُ قَالَ لَهُ مُوسَىٰ إِنَّكَ لَعَوِيُّ مُّبِينٌ ﴿١٨﴾

Муса сказав йому: «Ти справді заблукав!»

19. Коли він хотів схопити того, хто був їхнім ворогом, той сказав: «О Мусо! Невже ти хочеш вбити мене так, як учора вбив іншу людину? Ти хочеш стати тираном на землі й не хочеш бути тим, хто робить добро?»

فَلَمَّا أَنْ أَرَادَ أَنْ يَنْطِشَ بِالَّذِي هُوَ عَدُوٌّ لَهُمَا
قَالَ يَمْؤَسَىٰ أُرِيدُ أَنْ نَمُنَّ بِكَ كَمَا قَتَلْتَ
نَفْسًا يَا لَأَمْسٍ إِنَّ نُرِيدُ إِلَّا أَنْ نَكُونَ جَبَارًا
فِي الْأَرْضِ وَمَا نُرِيدُ أَنْ نَكُونَ مِنَ الْمُصْحِحِينَ ﴿١٩﴾

20. З околиць міста, поспішаючи, прибіг чоловік. Він сказав: «О Мусо! Наближені [до Фірауна] змовляються вбити тебе! Тікай звідси! Я бажаю тобі добра!»

وَجَاءَ رَجُلٌ مِنْ أَقْصَا الْمَدِينَةِ يَسْعَىٰ قَالَ
يَمْؤَسَىٰ إِنَّ الْمَلَآئِئِمَّ يَأْتُمِرُونَ بِكَ لِيَقْتُلُوكَ
فَاخْرُجْ إِنِّي لَكَ مِنَ النَّاصِحِينَ ﴿٢٠﴾

21. Муса пішов звідти, озираячись з острахом, і сказав: «Господи! Врятуй мене від несправедливих людей!»

فَخَرَجَ مِنْهَا خَائِفًا يَتَرَقَّبُ قَالَ رَبِّ نَجِّنِي مِنَ
الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿٢١﴾

22. Рушивши в бік Мад'яну, він сказав: «Можливо, Господь вкаже мені правильний шлях!»

وَلَمَّا تَوَجَّهَ تَلَقَّاهُ مَدْيَنَ قَالَ عَسَىٰ رَبِّي أَنْ
يَهْدِيَنِي سَوَاءَ السَّبِيلِ ﴿٢٢﴾

23. Коли він прийшов до колодязя в Мад'яні, то побачив там групу людей, які напували худобу, й двох жінок, які відганяли стадо. [Муса] запитав: «Що з вами?» Ті відповіли: «Ми не можемо напувати худобу, доки не підуть інші пастухи. А наш батько вже дуже старий!»

وَلَمَّا وَرَدَ مَاءَ مَدْيَنَ وَجَدَ عَلَيْهِ أُمَّةً
مِنَ النَّاسِ يَسْقُونَ وَوَجَدَ مِنْ دُونِهِمُ
أُمَّرَاتَيْنِ تَذُودَانِ قَالَ مَا خَطْبُكُمَا قَالَتَا لَا
شَيْءَ حَتَّىٰ يُصَدَرَ الرِّعَاءُ وَأَبُونَا شَيْخٌ
كَبِيرٌ ﴿٢٣﴾

24. Він напоїв для них худобу, а потім відійшов у затінок і сказав: «Господи! Я потребую

فَسَقَىٰ لَهُمَا ثُمَّ تَوَلَّىٰ إِلَى الظِّلِّ فَقَالَ رَبِّ
إِنِّي لِمَا أَنْزَلْتَ إِلَيَّ مِنْ خَيْرٍ فَقِيرٌ ﴿٢٤﴾

будь-якого блага, яке Ти можеш зіслати мені!»

25. І ось до нього сором'язливо підійшла одна з двох жінок і сказала: «Мій батько кличе тебе, щоб віддячити за те, що ти напоїв худобу». І коли він пішов і розповів свою історію, той сказав: «Не бійся! Ти врятувався від несправедливих людей!»

26. Одна з двох жінок сказала: «Батьку наш! Найми його для роботи! Воістину, найкращим, кого ти наймеш, буде сильна й гідна довіри людина!»

27. Той відповів: «Я хочу одружити тебе з однією зі своїх доньок — за умови, що ти наймешся до мене на вісім років. А якщо ти відпрацюєш усі десять, то це залежатиме тільки від твого бажання. Я не хочу обтяжувати тебе. Ти побачиш, якщо побажає Аллах, що я — один із праведників!»

28. [Муса] сказав: «Нехай так і буде між нами! Який би з двох строків я не відбуду, нехай мене не силують. Аллах — Поручитель того, що ми говоримо!»

29. Коли Муса відбуду строк і вирушив із родиною в дорогу, він помітив на схилі гори

فَجَاءَتْهُ إِحْدَاهُمَا تَمْشِي عَلَى اسْتِحْيَاءٍ
قَالَتْ إِنَّ أَبِي يَدْعُوكَ لِيَجْزِيَكَ أَجْرَ مَا
سَقَيْتَ لَنَا فَلَمَّا جَاءَهُ وَقَصَّ عَلَيْهِ الْقِصَصَ
قَالَ لَا تَحْزَنْ نَحْنُ مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿١٥﴾

قَالَتْ إِحْدَاهُمَا يَتَّيَّبُ اسْتَجْرَهُ إِنْ خَيْرَ
مَنْ اسْتَجَرْتَ الْقَوِيُّ الْأَمِينُ ﴿١٦﴾

قَالَ إِنِّي أُرِيدُ أَنْ نُكَحَّكَ إِحْدَى ابْنَتَيَّ
هَاتَيْنِ عَلَى أَنْ تَأْجُرَنِي ثَمَلْنِي حَجَجٌ
فَإِنْ أَتَمَمْتَ عَشْرًا فَمَنْ عِنْدِكَ وَمَا
أُرِيدُ أَنْ أَسُقَّ عَلَيْكَ سَتَجِدُنِي
إِنْ شَاءَ اللَّهُ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿١٧﴾

قَالَ ذَلِكَ بَيْنِي وَبَيْنَكَ أَيَّمَا الْأَجْدَانِ
فَضَيْدٌ فَلَا عُدْوَانَ عَلَيَّ وَاللَّهُ عَلَيَّ مَانِعٌ
وَكَفِيلٌ ﴿١٨﴾

﴿١٥﴾ فَلَمَّا قَضَى مُوسَى الْأَجَلَ وَسَارَ بِأَهْلِهِ
ءَانَ مِنَ جَانِبِ الطُّورِ نَارًا قَالَ لِأَهْلِهِ امْكُثُوا

вогонь і сказав: «Зачекайте тут, я помітив вогонь! Я принесу вам звідти якусь звістку чи палаючу головню, щоб ви могли зігрітися».

إِنِّي نَسِيتُ نَارَ الْعَلِيِّ إِنِّي كُنْتُ مِنَ الْغَاثِ
أَوْ جَدُّو قَوْمٍ مِنَ النَّارِ لَعَلَّكُمْ
تَصْطَلُونَ ﴿٢٨﴾

30. Коли він підійшов туди, його покликали з правого боку долини, з благословенного місця, де росло дерево: «О Мусо! Воістину, Я — Аллах, Господь світів!

فَلَمَّا أَتَاهَا نُودِيَ مِنْ شَاطِئِئِ الْوَادِ الْأَيْمَنِ
فِي الْبُقْعَةِ الْمُبَارَكَةِ مِنَ الشَّجَرَةِ أَنْ
يَمُوسَىٰ إِنَّي أَنَا اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ ﴿٣٠﴾

31. Кинь свою палицю!» Коли той побачив, що вона звивається, наче змія, то кинувся назад і не повернувся. «О Мусо! Повернись і не бійся, бо ти в безпеці!

وَأَنَّ الْقِيَاسَ فَلَمَّا رَأَتْهَا نَفَتْ رُكْنًا هِيَ
جَانٌّ وَلَوْلَا أَنْ يُعَقِّبَ يَمُوسَىٰ
أَقْبَلَ وَلَا تَخَفْ إِنَّكَ مِنَ الْآمِنِينَ ﴿٣١﴾

32. Поклади свою руку за пазуху і знайдеш її чистою, без жодних плям! Притисни руку до себе, щоб не мати страху. Це — два докази від Господа твого для Фірауна та його наближених. Воістину, вони — нечестиві люди!»

أَسْلُوكَ يَدَكَ فِي جَيْبِكَ تَخْرُجُ يَيْبَسَاءَ
مِنْ غَيْرِ سَوْءٍ وَأَضْمَمُ إِلَيْكَ جَنَاحَكَ مِنَ
الرَّهْبِ فَذَرْنَاكَ بِرُهَيْلَانَ مِنْ رَبِّكَ إِلَى
فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا
فَاسِقِينَ ﴿٣٢﴾

33. Той сказав: «Господи! Я вбив одного з них і боюся, що вони вб'ють мене!

قَالَ رَبِّ إِنِّي قَتَلْتُ مِنْهُمْ نَفْسًا فَأَخَافُ أَنْ
يَقْتُلُونِ ﴿٣٣﴾

34. А мій брат, Гарун, красномовніший за мене. Відішли його разом зі мною як помічника, який підтвердить мої слова. Я боюся, що вони вважатимуть мене брехуна!»

وَإِخِي هَارُونَ هُوَ أَفْصَحُ مِنِّي لِسَانًا فَأَرْسَلْتُهُ
مَعِيَ زِدْنَاهُ قُوَّةً فَآتَىٰ رَبِّي أَنْفَافًا
يُكَذِّبُونَ ﴿٣٤﴾

35. Аллах сказав: «Ми зміцнимо твою правицю твоїм братом і даруємо вам обом доказ, тож вони не зможуть завдати вам шкоди. З Нашими знаменнями переможете й ви, й ваші послідовники!»

Слово «султан» у Корані має значення: «доказ», «влада», тож можливий переклад — «даруємо вам владу». Проте, враховуючи контекст (зокрема, кінець аяту), ідеться саме про «доказ» як Боже знамення.

36. Коли Муса прийшов із Нашими ясними знаменнями, йому сказали: «Це тільки вигадане чаклунство! Ми не чули такого від наших прабатьків!»

37. Муса сказав: «Мій Господь краще знає, хто прийшов із вказівкою прямого шляху від Нього й хто матиме успіх у наступному житті. Воістину, нечестиві не матимуть успіху!»

38. Фіраун сказав: «О наближені! Я не знаю для вас іншого бога, крім мене. Гамане, розпали для мене вогонь над глиною та зроби для мене вежу, щоб я міг піднятися до бога Муси. Але я, воістину, думаю, що він — один із брехунів!»

39. Він та його військо вивищувалися на землі без

قَالَ سَنَشُدُّ عَضُدَكَ بِأَخِيكَ وَنَجْعَلُ
لَكَ مِمَّا سُلْطَنَّا فَلَا يَصُلُونَ إِلَيْكَ مَا يَتَّبِعُنَا
أَنْتُمْ وَمَنِ اتَّبَعَكُمْ مَا أَلْعَلِيُونَ ﴿٣٥﴾

فَلَمَّا جَاءَهُمْ مُوسَى بِآيَاتِنَا بَيِّنَاتٍ قَالُوا مَا
هَذَا إِلَّا أَسْحَرُ مُمْتَرَى وَمَا سَمِعْنَا بِهَذَا
فِي آبَائِنَا الْأَوَّلِينَ ﴿٣٦﴾

وَقَالَ مُوسَى رَبِّي أَعْلَمُ بِمَنْ جَاءَ بِالْهُدَى
مِنْ عِنْدِهِ وَمَنْ تَكُونُ لَهُ عَاقِبَةُ الدَّارِ
إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الظَّالِمُونَ ﴿٣٧﴾

وَقَالَ فِرْعَوْنُ يَا أَيُّهَا الْمَلَأُ مَا عَلِمْتُ
لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرِي فَأَوْقِدْ لِي يَهْتَدُونَ
عَلَى الطِّينِ فَاجْعَلْ لِي صَرْحًا لَعَلِّي أَطَّلِعُ
إِلَى إِلَهِ مُوسَى وَإِنِّي لَأَظُنُّهُ مِنَ
الْكَذِبِينَ ﴿٣٨﴾

وَأَسْتَكْبَرُوا وَكَانُوا فِي الْأَرْضِ

жодного права. Вони думали, що не повернуться до Нас!

40. Ми схопили його разом із військом і втопили в морі. Подивись, яким був кінець нечестивих!
41. Ми зробили їх провідниками, які кличуть у вогонь. Не допоможуть їм у День Воскресіння! Воскресіння!
42. Ми зробили так, щоб прокляття переслідувало їх у цьому світі, а в День Воскресіння вони будуть серед віддалених!
«Серед віддалених» — «далеких від будь-якого блага» (аль-Багавві).
43. Знищивши перші покоління, Ми дарували Мусі Писання як ясні настанови для людей, прямий шлях і милість — можливо, вони замисляться!
44. Тебе не було на західному схилі гори, коли Ми встановили для Муси Наш наказ, і тебе не було серед свідків цього.
45. Але Ми створили інші покоління. Довго тривав їхній строк! Тебе не було серед жителів Мад'яну, коли Ми читали їм Наші знамення, але там були посланці.

يَعْبِرُ الْحَقَّ وَظَنُوا أَنَّهُمْ إِلَيْنَا لَا يَرْجِعُونَ ﴿٣٨﴾

فَأَخَذْنَاهُ وَجُودَهُ فَنَبَذْنَاهُمْ فِي الْيَمِّ فَأُنزِلَتْ
كَيْفَ كَانَتْ عَاقِبَةُ الظَّالِمِينَ ﴿٣٩﴾

وَجَعَلْنَاهُمْ آيَةً يُدْعُونَ إِلَى الْتَارِ
وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ لَا يُنصَرُونَ ﴿٤٠﴾

وَاتَّبَعْنَاهُمْ فِي هَذَا الدُّنْيَا لَعْنَةً وَيَوْمَ
الْقِيَامَةِ هُمْ مِنَ الْمَقْبُوحِينَ ﴿٤١﴾

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ مِنْ
بَعْدِ مَا أَهْلَكْنَا الْقُرُونَ الْأُولَى بَصَائِرَ
لِلنَّاسِ وَهُدًى وَرَحْمَةً لَّعَالَمِهِمْ
يَتَذَكَّرُونَ ﴿٤٢﴾

وَمَا كُنْتَ بِجَانِبِ الْعَرَبِ إِذْ قَضَيْنَا إِلَى مُوسَى
الْأَمْرَ وَمَا كُنْتَ مِنَ الشَّاهِدِينَ ﴿٤٣﴾

وَلَكِنَّا أَنشَأْنَا قُرُونًا فَتَطَاوَلَ عَلَيْهِمُ
الْعُمُرُ وَمَا كُنْتَ ثَاوِيًّا فِي أَهْلِ مَدْيَنَ
تَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِنَا وَلَكِنَّا كُنَّا
مُرْسِلِينَ ﴿٤٤﴾

46. Тебе не було на схилі гори, коли Ми закликали, але це — милість від Господа твого, щоб ти застерігав народ, до якого раніше не приходив застерігач — можливо, вони замисляться!
47. Якби так не було, а їх спіткало лихо за те, що вони приготували своїми руками, то вони б сказали: «Господи наш! Чому Ти не відіслав до нас посланця, щоб ми пішли за Твоїми знаменнями й були б одними з віруючих?»
48. Коли до них прийшла істина від Нас, то вони сказали: «Чому йому не дано те, що дано Мусі?» Хіба вони не виявили невір'я до того, що було дано Мусі раніше? Вони говорять: «Два чаклунства, які підтримують одне одного!» І ще говорять: «Ми не віруємо в це все!»
«Два чаклунства» — ібн Касір, посилаючись на ібн Аббаса та інших тлумачів, відзначає, що так невірюючі назвали Коран і Тору.
49. Скажи: «Якщо ви правдиві, то принесіть таке писання від Аллаха, яке буде правильніше за ці два — тоді я піду за ним!»
50. А якщо вони не дадуть тобі відповіді, то знай, що вони лише

وَمَا كُنْتَ بِجَانِبِ الطُّورِ إِذْ نَادَيْنَا
وَلَكِنَّ رَحْمَةً مِن رَّبِّكَ لِتُنذِرَ قَوْمًا
مَّا أَتَتْهُمْ مِّن نَّذِيرٍ مِّن قَبْلِكَ لَعَلَّهُمْ
يَتَذَكَّرُونَ ﴿٤٦﴾

وَلَوْلَا أَن نُّصِيبَهُمْ مُصِيبَةً يَمَّا قَدَّمْتَ
أَيْدِيَهُمْ فَيَقُولُوا رَبَّنَا لَوْلَا أَرْسَلْتَ إِلَيْنَا
رَسُولًا فَتَتَّبِعَ آيَاتِكَ وَتَكُونَ مِنَ
الْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٧﴾

فَلَمَّا جَاءَهُمُ الْحَقُّ مِنْ عِنْدِنَا قَالُوا لَوْلَا
أُوتِيَ مِثْلَ مَا أُوتِيَ مُوسَىٰ أَوْ لَوْ
يَكْفُرُوا بِمَا أُوتِيَ مُوسَىٰ مِنْ قَبْلُ قَالُوا
سِحْرَانِ تَظَاهَرَا وَقَالُوا إِنَّا بِكُلِّ كَفْرٍ مِّن
﴿٤٨﴾

قُلْ قَاتِلُوا بِي كِتَابٍ مِّن عِنْدِ اللَّهِ هُوَ أَهْدَىٰ
مِنْهُمَا أَتَّبِعُهُ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٤٩﴾

فَإِن لَّمْ يَسْتَجِيبُوا لَكَ فَاعْلَمْ أَنَّمَا

йдуть за своїми пристрастями.
А хто заблукав сильніше за того,
хто йде за своїми пристрастями
без жодного дороговказу від
Аллаха? Воістину, Аллах
не веде прямим шляхом
несправедливих людей!

يَتَّبِعُونَ أَهْوَاءَهُمْ وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّنْ اتَّبَعَ
هُوَ لَهُ بِغَيْرِ هُدًى مِنَ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ
لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿٥٠﴾

51. Ми донесли до них слово,
щоб вони могли
замислитися.
52. Ті, кому Ми дарували
Писання раніше, вірують у
нього.
*«У нього»: як відзначає ібн Касір,
ідеться про Коран.*
53. Коли їм читають його, то вони
говорять: «Ми увірували в
нього. Це — істина від Господа
нашого! Ми ще раніше були
віддані [Йому]!»
54. За своє терпіння вони
отримають подвійну
винагороду. Вони відвертають
зло добром і жертвують із того,
чим Ми наділили їх.
55. Коли вони чують марні розмови,
то відвертаються від них і
говорять: «Нам — наші вчинки,
а вам — ваші вчинки. Мир вам!
Ми не бажаємо йти шляхом
невігласів!»
*«Мир вам!» — вжито в значенні
«прощайте», наче в кінці
розмови.*

﴿ وَلَقَدْ وَصَّلْنَا لَهُمُ الْقَوْلَ لَعَلَّهُمْ
يَتَذَكَّرُونَ ﴾ ﴿٥١﴾

الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِهِ هُمْ بِهِ
يُؤْمِنُونَ ﴿٥٢﴾

وَإِذَا يُتْلَى عَلَيْهِمْ قَالُوا أَمْ آتَيْنَاهُ آيَةً أَنْ
رَبَّنَا إِنَّا كُنَّا مِنْ قَبْلِهِ مَسْلُومِينَ ﴿٥٣﴾

أُولَئِكَ يُؤْتُونَ أَجْرَهُمْ مَرَّتَيْنِ بِمَا صَدَقُوا
وَيَذَرُونَ بِالْحَسَنَةِ السَّيِّئَةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ ﴿٥٤﴾

وَإِذَا سَمِعُوا اللَّغْوَ أَعْرَضُوا عَنْهُ وَقَالُوا
لَنَا أَعْمَالُنَا وَلَكُمْ أَعْمَالُكُمْ سَلِّمُوا عَلَيْكُمْ
لَا تَتَّبِعُوا الْهَيْلِينَ ﴿٥٥﴾

56. Воістину, ти не зможеш вказати прямий шлях тим, кого любиш, та Аллах веде прямим шляхом, кого побажає. І Він краще знає тих, хто йде прямим шляхом!

57. Вони сказали: «Якщо ми підемо твоїм прямим шляхом разом із тобою, то нас виженуть із нашої землі!» Хіба Ми не закріпили за ними безпечної святині, куди приносять плоди різного виду як наділ від Нас? Але ж більшість із них не знає!

58. Скільки селищ, які тішилися своїми земними багатствами, Ми винищили! Ось їхні житла, в яких після них майже ніхто не живе. Це все успадкували Ми!

59. Твій Господь не знищував жодного селища, доки не відсилав у головне з них посланця, який читав їм Наші знамення. І Ми не знищували селища, якщо його жителі не були несправедливими!

60. Усе, що вам дано — насолода земного життя та його прикраси. Те, що в Аллаху — краще й довговічніше! Невже ви не розумієте?

61. Невже той, кому Ми дали прекрасну обіцянку, з якою він зустрінеться, подібний до того, кому Ми дозволили

إِنَّكَ لَا تَهْدِي مَنْ أَحْبَبْتَ وَلَا يَكُونُ اللَّهُ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ ﴿٥٦﴾

وَقَالُوا إِنْ تَتَّبِعِ الْهُدَى مَعَكَ تَتَّخِطَفُ مِنْ أَرْضِنَا أَوْ لَوْ تَمَكِّنُ لَهُمْ حَرَمًا مِمَّنَّا يَجْعَلِي إِلَيْهِ قَمَرًا مِثْلَى رِجَالِنَا وَلَكِنْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٥٧﴾

وَكُرْ أَهْلَكَ عَنَّا مِنْ قَوْمٍ بَطَرْتُمْ مَعِيشَتَهُمَا فِتْلِكَ مَسَّاكِنُهُمْ لَمْ تُشْكَنْ مِنْ بَعْدِهِمْ إِلَّا قَلِيلًا وَكُنَّا نَحْنُ الْوَارِثِينَ ﴿٥٨﴾

وَمَا كَانَتْ رَبُّكَ مُهْلِكِ الْقُرَى حَتَّى يَبْعَثَ فِي أُمَمٍ رَسُولًا لِيَتْلُوا عَلَيْهِمْ آيَاتِنَا وَمَا كُنَّا مُهْلِكِي الْقُرَى إِلَّا وَأَهْلُهَا ظَالِمُونَ ﴿٥٩﴾

وَمَا أَوْتَيْتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَمَتَّعُوهَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَزِينَتَهَا وَمَا عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ وَأَبْقَى أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٦٠﴾

أَفَمَنْ وَعَدْنَاهُ وَعَدَّحَسَنًا فَهُوَ لَاقِيهِ كَمَنْ مَتَّعْنَاهُ مَتَّعَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا ثُمَّ هُوَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مِنَ الْمُحْضَرِينَ ﴿٦١﴾

насолоджуватися благами
земного життя та кого в День
Воскресіння буде покарано?

62. Того Дня Він покличе їх і
запитає: «Де ж ті, рівні Мені,
яких ви вигадували?»
63. Скажуть ті, над ким
справдилось слово: «Господи
наш! Ось ті, кого ми збили зі
шляху. Ми збили зі шляху їх
так, як раніше збилися самі!
Ми зрікаємося їх перед Тобою.
Вони поклонялися не нам!»
64. І скажуть: «Кличте своїх
спільників-ідолів!» Вони
покличуть їх, але не почують
відповіді й побачать кару. Якби
вони йшли прямим шляхом!
65. Того Дня Він покличе їх і
запитає: «Що ви відповіли
посланцям?»
66. Того Дня всі звістки буде
приховано від них, і вони не
зможуть розпитати одне одного!
67. А той, хто покався та робив
добро, можливо, матиме успіх!
68. Твій Господь творить, що
побажає, та обирає, але вони не
мають вибору. Пречистий Аллах
і Вищий від того, що додають
Йому в поклонінні!
«Але вони не мають вибору» — як
свідчить ібн Касір, ідеться про

وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ أَيْنَ شُرَكَائِيَ
الَّذِينَ كُنْتُمْ تَزْعُمُونَ ﴿٦٢﴾

قَالَ الَّذِينَ حَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ رَبَّنَا هَؤُلَاءِ
الَّذِينَ آَعَوْنَا آَعُوْنَنَا هُمْ كَمَا آَعَوْنَنَا
تَبَرَأْنَا إِلَيْكَ مَا كُنَّا إِبْرَاءِيْنَآ يُعْبُدُونَ ﴿٦٣﴾

وَقِيلَ ادْعُوا شُرَكَآءَكُمْ فَدَعَوْهُمْ فَلَمْ
يَسْتَجِيبُوا لَهُمْ وَرَأَوُا الْعَذَابَ لَوْ أَنَّهُمْ
كَانُوا يَهْتَدُونَ ﴿٦٤﴾

وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ مَاذَا آَجَبْتُمْ
الْمُرْسَلِينَ ﴿٦٥﴾

فَعَمِيَّتْ عَلَيْهِمُ الْآَبَاءُ يَوْمَ ذِي الْقُرْبَىٰ
يَسْأَلُونَ ﴿٦٦﴾

فَأَمَّا مَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَقَسَمَىٰ
يَكُونُ مِنَ الْمُفْلِحِينَ ﴿٦٧﴾

وَرَبُّكَ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ وَيَخْتَارُ مَا كَانَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ
سُبْحٰنَ اللَّهِ وَتَعَالَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٦٨﴾

те, що насправді тільки Аллах здатен творити, а не вигадані божества.

69. Твій Господь знає, що ховається в їхніх грудях, і те, що вони відкривають.
70. Він — Аллах, немає бога, крім Нього! Йому належить хвала в житті першому й житті наступному! Він вирішує, і до Нього ви повернетесь!
71. Скажи: «Як ви вважаєте, якщо Аллах подовжить вам ніч аж до Дня Воскресіння, то який бог, крім Аллаха, принесе вам світло? Невже ви не чуєте?»
72. Скажи: «Як ви вважаєте, якщо Аллах подовжить вам день аж до Дня Воскресіння, то який бог, крім Аллаха, принесе вам ніч, щоб ви мали змогу відпочити в цей час? Невже ви не бачите?»
73. З милості Своєї Він створив для вас ніч і день, щоб ви мали змогу відпочивати й шукати ласки Його — можливо, ви будете вдячні!
74. Того Дня Він покличе їх і запитає: «Де ж ті, рівні Мені, яких ви вигадували?»
75. Ми візьмемо свідка з кожної громади й скажемо: «Наведіть

وَرَبِّكَ يَعْلَمُ مَا تُكِنُّ صُدُورُهُمْ وَمَا يُعْلِنُونَ ﴿٦٩﴾

وَهُوَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ لَهُ الْحَمْدُ فِي الْأُولَىٰ وَالْآخِرَةِ وَلَهُ الْحُكْمُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٧٠﴾

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ جَعَلَ اللَّهُ عَلَيْكُمُ اللَّيْلَ سَرْمَدًا إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ مَنْ إِلَهٌ غَيْرُ اللَّهِ يَأْتِيكُمْ بِضِيَاءٍ أَفَلَا تَسْمَعُونَ ﴿٧١﴾

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ جَعَلَ اللَّهُ عَلَيْكُمُ النَّهَارَ سَرْمَدًا إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ مَنْ إِلَهٌ غَيْرُ اللَّهِ يَأْتِيكُمْ بِاللَّيْلِ تَسْكُونُ فِيهِ أَفَلَا تُبْصِرُونَ ﴿٧٢﴾

وَمِنْ رَحْمَتِهِ جَعَلَ لَكُمُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ لِتَسْكُنُوا فِيهِ وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ وَلِعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٧٣﴾

وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ أَيْنَ شُرَكَائِيَ الَّذِينَ كُنْتُمْ تَزْعُمُونَ ﴿٧٤﴾

وَنَزَعْنَا مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا فَقُلْنَا هَاتُوا

ваш доказ!» Тоді вони дізнаються, що істина належить Аллаху. Залишать їх ті, кого вони вигадували!

بُرْهَانَكُمْ فَعَلِمُوا أَنَّ الْحَقَّ لِلَّهِ
وَصَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿٧٥﴾

76. Воістину, Карун походив із народу Муси, але утискав цих людей. Ми дарували йому стільки скарбів, що ключі від них були важкі навіть для групи силачів. Ось його народ сказав йому: «Не радій! Воістину, Аллах не любить тих, які радіють!

﴿٧٦﴾ إِنَّ قَارُونَ كَانَ مِنْ قَوْمِ مُوسَى فَبَغَى عَلَيْهِمْ
وَأَتَيْنَاهُ مِنَ الْكُنُوزِ مَا إِنَّ مَفَاتِحَهُ لَتَنُوءُ
بِالْعَصْبَةِ أَوْ لِي الْقُوَّةُ إِذْ قَالَ لَهُ قَوْمُهُ لَا تَفْرَحْ
إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْفَرِحِينَ ﴿٧٦﴾

Як свідчить ат-Табарі, поняття «усба» (перекладене тут як «група») означає кількість людей аж до сорока осіб.

77. Користуючись тим, що дарував тобі Аллах, шукай наступного життя, але не забувай про свою частку в земному житті. Роби добро — так, як вчинив із тобою Аллах, і не прагни ширити безчестя на землі. Воістину, Аллах не любить нечестивих!»

وَاتَّبِعْ فِي مَاءِ آتَاكَ اللَّهُ الدَّارَ الْآخِرَةَ وَلَا
تَنْسَ نَصِيبَكَ مِنَ الدُّنْيَا وَأَحْسِنَ كَمَا
أَحْسَنَ اللَّهُ إِلَيْكَ وَلَا تَبْغِ الْفُسَادَ فِي الْأَرْضِ
إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُفْسِدِينَ ﴿٧٧﴾

78. Той відповів: «Це все дано мені завдяки моєму знанню!» Невже він не знав, що Аллах ще раніше знищив інші покоління, які були могутніші за нього силою та мали більші статки? Грішників не будуть розпитувати про їхні гріхи!

قَالَ إِنَّمَا أُوتِيتُهُ عَلَىٰ عِلْمٍ عِنْدِي أَوَلَمْ يَعْلَمَ
أَنَّ اللَّهَ قَدْ أَهْلَكَ مِنْ قَبْلِهِ مِنَ الْقُرُونِ مَنْ
هُوَ أَشَدُّ مِنْهُ قُوَّةً وَأَكْبَرُ جَمْعًا وَلَا يُسْئَلُ
عَنْ ذُنُوبِهِمُ الْمُجْرِمُونَ ﴿٧٨﴾

Як пояснює аль-Багавві з посиланням на Хасана, грішників будуть запитувати лише для їх

викриття. Насправді Всевишній знає про них усе.

79. Ось [Карун], надівши прикраси, вийшов до свого народу. Ті, які бажали благ земного життя, сказали: «Якби в нас було те, що дано Каруну! Воістину, він має великий наділ!»
80. А ті, яким було дано знання, сказали: «Горе вам! Винагорода Аллаха краща для тих, хто увірував і робив добро. Але отримують її тільки терплячі!»
81. Ми звеліли землі поглинути його разом із житлом. У нього не було прихильників, які б могли допомогти йому замість Аллаха, і він сам не міг допомогти собі!
82. А ті, які вчора бажали опинитися на його місці, зранку сказали: «Оце так! Аллах збільшує та зменшує наділ тим із рабів Своїх, кому побажає! Якби не милість Аллаха, то Він звелів би землі поглинути й нас. Оце так! Невіруючі не матимуть успіху!»
83. Останню обитель Ми приготували для тих, хто не бажає вивищуватися на землі й поширювати безчестя. А найкращий вихід — для богобоязливих!

فَخَرَجَ عَلَى قَوْمِهِ فِي زِينَتِهِ قَالَ الَّذِينَ يُرِيدُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا يَا لَيْلَى لَنَا مِثْلَ مَا أُوتِيَ قَارُونُ إِنَّهُ لَذُو حَظٍّ عَظِيمٍ ﴿٧٩﴾

وَقَالَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ وَيَلَكُمْ تَوَابُ اللَّهِ خَيْرٌ لِمَنْ ءَامَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا وَلَا يُلْقَاهَا إِلَّا الصَّابِرُونَ ﴿٨٠﴾

فَخَسَفْنَا بِهِ وَبِدَارِهِ الْأَرْضَ فَمَا كَانَ لَهُ مِنْ فِئَةٍ يَنْصُرُوهُ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَمَا كَانَ مِنَ الْمُنْتَصِرِينَ ﴿٨١﴾

وَأَصْبَحَ الَّذِينَ تَمَنَّوْا مَكَانَهُ بِالْأَمْسِ يَقُولُونَ وَيَكَانَ اللَّهُ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَيَقْدِرُ لَوْلَا أَنْ مَنَّ اللَّهُ عَلَيْنَا لَخَسَفَ بِنَا وَيَكَانَهُ لَا يُفْلِحُ الْكَافِرُونَ ﴿٨٢﴾

تِلْكَ الدَّارُ الْآخِرَةُ نَجَعْنَا لِلَّذِينَ لَا يُرِيدُونَ عُلُوًّا فِي الْأَرْضِ وَلَا فَسَادًا وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ ﴿٨٣﴾

84. Хто прийде з добрим вчинком, отримає краще за нього. А хто прийде з поганим вчинком, то тим, які чинили зло, відплатять тільки за те, що вони робили!
85. Воістину, Той, Хто зобов'язав тебе [проголошувати] цей Коран, неодмінно поверне тебе в місце повернення. Скажи: «Мій Господь краще знає, хто пристав на прямий шлях, а хто перебуває в явній омані!»
Переклад — згідно з тлумаченням ібн Касіра (окремі коментатори розуміють дієслово фарада («зобов'язав») як «зіслав» або «дарував» — див. тафсіри аль-Багавві та ат-Табарі). «Місце повернення» (за переказами від ібн Аббаса) — Мекка.
86. Ти не чекав, що тобі буде дано Писання, але така милість від Господа твого. Тож ніколи не підтримуй невірних!
87. Нехай вони не відвернуть тебе від знамень Аллаха після того, як тобі зіслано їх. Закликай до Господа свого й не будь одним із багатобожників.
88. І не звертайся до іншого бога замість Аллаха, адже немає бога, крім Нього! Кожна річ загине, крім Його лику! Йому належать рішення, й до Нього повернення!

مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ خَيْرٌ مِمَّا وَرَثَهُ وَمَنْ جَاءَ
بِالسَّيِّئَةِ فَلَا يُجْزَى الَّذِينَ عَمِلُوا
السَّيِّئَاتِ إِلَّا مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٨٤﴾

إِنَّ الَّذِي فَرَضَ عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لَرَأْدُكَ إِلَى
مَعَادٍ قُلْ رَبِّي أَعْلَمُ مَنْ جَاءَ بِالْهُدَىٰ وَمَنْ
هُوَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٨٥﴾

وَمَا كُنْتَ تَرْجُو أَنْ يُلْقَىٰ إِلَيْكَ الْكِتَابُ
إِلَّا رَحْمَةً مِن رَّبِّكَ فَلَا تَكُونَنَّ ظَهِيرًا
لِّلْكَافِرِينَ ﴿٨٦﴾

وَلَا يَصُدُّكَ عَنْ آيَاتِ اللَّهِ بَعْدَ إِذْ أُنزِلَتْ
إِلَيْكَ وَادْعُ إِلَىٰ رَبِّكَ وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ
الْمُشْرِكِينَ ﴿٨٧﴾

وَلَا تَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ
كُلُّ شَيْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ لِرَبِّهِ الْحُكْمُ
وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٨٨﴾

Сура 29. Аль-Анкабут («Павук»)

*Ім'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

1. Аліф. Лям. Мім.
2. Невже люди думають, що їх залишать у спокої та не будуть випробовувати лише тому, що вони скажуть: «Ми увірували?»
3. Ми випробовували тих, які жили ще раніше. Аллах неодмінно знатиме тих, які говорять правду, й тих, які брешуть!
4. Невже ті, які чинять зло, вважають, що зможуть випередити Нас? Погано ж розсудили вони!
*«...Вважають, що зможуть випередити Нас?» — ат-Табарі, посилаючись на Муджагіда, коментує:
«Вважають, що зможуть утекти від Нас?»*
5. А якщо хтось сподівається на зустріч із Аллахом, то визначений Аллахом строк неодмінно настане. Він — Всечуючий, Всезнаючий!
6. Хто веде боротьбу, той веде боротьбу тільки для себе. Воістину, Аллах не потребує жителів світів!

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْعَنَكَبُوتِ

أَحْسِبَ النَّاسَ أَنْ يُتْرَكُوا أَنْ يَقُولُوا
ءَامَنَّا وَهُمْ لَا يُفْتَنُونَ ﴿١﴾

وَلَقَدْ فَتَنَّا الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَلَيَعْلَمَنَّ اللَّهُ الَّذِينَ
صَدَقُوا وَلَيَعْلَمَنَّ الْكَاذِبِينَ ﴿٢﴾

أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ السَّيِّئَاتِ أَنْ
يَسْفُقُونَا أَسَاءَ مَا يَحْكُمُونَ ﴿٣﴾

مَنْ كَانَتْ يَرْجُوا لِقَاءَ اللَّهِ فَإِنَّ أَجَلَ اللَّهِ لَآتٍ
وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٤﴾

وَمَنْ جَاهَدَ فَإِنَّمَا يُجَاهِدُ لِنَفْسِهِ إِنَّ اللَّهَ لَغَنِيٌّ
عَنِ الْعَالَمِينَ ﴿٥﴾

7. Тим, які увірували й робили добро, Ми простимо злі вчинки їхні та винагородимо кращим за те, що робили вони!
8. Ми заповіли людині добре ставитись до батьків. А якщо вони будуть силувати тебе додавати Мені рівних, про яких ти нічого не знаєш, то не слухайся їх. Ви повернетесь до Мене, і тоді Я сповіщу вас про те, що ви робили!
9. А тих, які увірували й робили добро, Ми введемо до праведників.
10. Серед людей є такі, які говорять: «Ми увірували в Аллаха!» Але щойно вони постраждають заради Аллаха, то сприймають людську спокусу за кару від Аллаха. Та якщо прийде перемога від Господа твого, вони скажуть: «Ми були з вами!» Хіба Аллах не краще знає те, що ховається в серцях жителів світів?
11. Аллах неодмінно знатиме тих, які увірували, й неодмінно знатиме лицемірів!
12. Невіруючі говорять віруючим: «Ідіть нашим шляхом, і тоді ми візьмемо на себе ваші гріхи!» Але ж вони не візьмуть на себе жодного гріха! Воістину, вони — брехуни!

وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُكَفِّرَنَّ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَحْسَنَ الَّذِي كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٧﴾

وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ حُسْنًا وَإِنْ جَاهَدَاكَ لِتُشْرِكَ بِي مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ فَلَا تُطِعْهُمَا إِلَيَّ مَرْجِعُكُمْ فَأُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٨﴾

وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُدْخِلَنَّهُمْ فِي الصَّالِحِينَ ﴿٩﴾

وَمِنَ النَّاسِ مَن يَقُولُ ءَامَنَّا بِاللَّهِ فَإِذَا أُوذِيَ فِي اللَّهِ جَعَلَ فِتْنَةَ النَّاسِ كَعَذَابِ اللَّهِ وَلَئِن جَاءَ نَصْرٌ مِّن رَّبِّكَ لَيَقُولَنَّ إِنَّا كُنَّا مَعَكُمْ أَوْ لَيْسَ اللَّهُ بِأَعْلَمَ بِمَا فِي صُدُورِ الْعَالَمِينَ ﴿١٠﴾

وَلَيَعْلَمَنَّ اللَّهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَلَيَعْلَمَنَّ الْمُنَافِقِينَ ﴿١١﴾

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّبِعُوا سَبِيلَنَا وَلْنَحْمِلْ خَطَايَكُمْ وَمَا هُمْ بِحَامِلِينَ مِنْ خَطَايَاهُمْ مِنْ شَيْءٍ إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿١٢﴾

13. Вони понесуть свій тягар і — разом зі своїм — ще й інший тягар! А в День Воскресіння їх неодмінно запитають про те, що вони вигадували!
14. Ми відіслали Нуха до його народу, де він пробув тисячу років без п'ятдесяти. Тих людей вразив потоп, бо вони були нечестивцями!
15. Ми врятували його й тих, хто був у ковчезі, і зробили його знаменням для світів!
«Зробили його знаменням для світів» — згідно з тлумаченням ат-Табарі, в цьому варіанті читання займенник «його» відноситься до порятунку Нуха або потопу; інші тлумачі (аль-Багавві, ібн Касір) віддають перевагу наступному розумінню: «зробили ковчег знаменням для світів».
16. Ось Ібрагім сказав своєму народу: «Поклоняйтесь Аллаху й бійтесь Його! Так буде краще для вас, якби ви тільки знали!
17. Замість Аллаха ви поклоняєтесь ідолам та вигадуете брехню. Воістину, ті, кому ви поклоняєтесь замість Аллаха, не здатні дати вам наділ. Шукайте свій наділ в Аллаху, поклоняйтесь Йому й дякуйте Йому! До Нього ви повернетесь!»

وَلِيَحْمِلُنَّ أَثْقَالَهُمْ وَأَثْقَالًا مَّعَ أَثْقَالِهِمْ
 وَلِيَسْتَأْذِنُوا يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَمَّا كَانُوا
 يَفْتَرُونَ ﴿١٣﴾

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ قَلِيلًا فِيهِمْ
 أَلْفَ سَنَةٍ إِلَّا الْخَمْسِينَ عَامًا فَأَخَذَهُمُ
 الطُّوفَانُ وَهُمْ ظَالِمُونَ ﴿١٤﴾

فَأَتَيْنَاهُ وَأَصْحَابَ السَّفِينَةِ وَجَعَلْنَاهَا
 آيَةً لِلْعَالَمِينَ ﴿١٥﴾

وَإِبْرَاهِيمَ إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَانْتَهُوا
 ذِكْرَ خَيْرٍ لَّكُمْ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١٦﴾

إِنَّمَا تَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ أَوْثَانًا
 وَتَخْلُقُونَ إِفْكًا إِنَّ الَّذِينَ نَعْبُدُونَ مِن
 دُونِ اللَّهِ لَا يَمْلِكُونَ لَكُمْ رِزْقًا فَابْتَغُوا
 عِنْدَ اللَّهِ الرِّزْقَ وَاعْبُدُوهُ وَاشْكُرُوا
 لَهُ ۗ إِنَّهُ يَرْجِعُونَ ﴿١٧﴾

18. Якщо ви вважатимете це брехнею, то так само вважали це брехнею й народи, що жили раніше за вас. Воістину, посланець повинен тільки передати ясно послання!
19. Невже вони не бачать, як Аллах створює творіння вперше, а потім творить знову? Воістину, це легко для Аллаха!
20. Скажи: «Йдіть землею та погляньте, як Він створив творіння вперше. А потім Аллах здійснить останнє творення. Воістину, Аллах спроможний на кожну річ!»
«Останнє творення» — ідеться про воскресіння.
21. Він карає, кого побажає, і милує, кого побажає! До Нього вас повернуть!
22. Ви не врятуєтесь ні на небі, ні на землі. Нема у вас, крім Аллаха, ні покровителя, ні помічника!»
23. Ті, які не вірують у знамення Аллаха та зустріч із Ним, утратили надію на Мою милість. На них чекає болісна кара!
24. Відповідь народу [Ібрагіма] була лише така: «Убийте його або спаліть!» Та Аллах врятував його від вогню. Воістину, в

وَإِنْ تَكْفُرُوا فَقَدْ كَذَّبْتُمْ مَنْ
قَبْلِكُمْ وَمَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلْغُ
الْمُبِينُ ﴿١٨﴾

أَوَلَمْ يَرَوْا كَيْفَ يُبْدِئُ اللَّهُ الْخَلْقَ ثُمَّ
يُعِيدُهُ إِنَّ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ﴿١٩﴾

قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ بَدَأَ
الْخَلْقَ ثُمَّ اللَّهُ يُنشِئُ النَّشْأَةَ الْآخِرَةَ إِنَّ اللَّهَ
عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٠﴾

يُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ وَيَرْحَمُ مَنْ يَشَاءُ وَإِلَيْهِ
تُقَالُونَ ﴿٢١﴾

وَمَا أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي
السَّمَاءِ وَمَا لَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ
وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿٢٢﴾

وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ وَلِقَائِهِ
أُولَٰئِكَ يَسْأَلُونَ مِنْ رَحْمَتِي وَأُولَٰئِكَ لَهُمْ
عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٢٣﴾

فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَنْ قَالُوا
أَقْتُلُوهُ أَوْ حَرِّقُوهُ فَأَجَبَهُ اللَّهُ مِنَ النَّارِ
إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٢٤﴾

цьому — знамення для віруючих людей!

25. [Ібрагім] сказав: «Замість Аллаха ви поклоняєтесь ідолам тільки тому, що маєте в земному житті взаємну любов. Але потім, у День Воскресіння, одні з вас зречуться і проклянуть інших. Вашим притулком буде вогонь, і не буде у вас помічників!»
26. Лут повірив йому, тож [Ібрагім] сказав: «Я збираюся здійснити переселення заради свого Господа. Воістину, Він — Всемогутній, Мудрий!»
27. І Ми дарували йому Ісхака та Якуба й дарували його нащадкам пророцтво й Писання. І Ми дали йому винагороду в земному житті, а в житті наступному він буде разом із праведниками!
28. Ось Лут сказав своєму народу: «Воістину, ви чините таку мерзоту, якої досі не чинив ніхто з жителів світів!
29. Невже ви ходите до чоловіків, перекриваєте дороги та робите відразу на своїх зібраннях?» Та відповідь його народу була лише одна: «Яви нам кару Аллаха, якщо ти говориш правду!»

وَقَالَ إِنَّمَا اتَّخَذْتُم مِّن دُونِ اللَّهِ أَوْثَانًا
مَّوَدَّةَ بَيْنِكُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ثُمَّ
يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَكْفُرُ بَعْضُكُم بِبَعْضٍ
وَيَلْعَنُ بَعْضُكُم بَعْضًا وَمَأْوَاكُمُ
النَّارُ وَمَالِكُم مِّن تَصْرِيفٍ ﴿٢٥﴾

*فَقَامَ مِنْ لَهُ لُوطٌ وَقَالَ إِنِّي مُهَاجِرٌ
إِلَى رَيْثٍ إِنَّهُ هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٢٦﴾

وَوَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ
وَجَعَلْنَا فِي ذُرِّيَّتِهِ النُّبُوَّةَ
وَالْكِتَابَ وَآتَيْنَاهُ أَجْرَهُ فِي الدُّنْيَا
وَإِنَّهُ فِي الْآخِرَةِ لِمِن الصَّالِحِينَ ﴿٢٧﴾

وَلُوطًا إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ إِنَّكُمْ لَتَأْتُونَ
الْفَلْحِشَةَ مَا سَبَقَكُمْ بِهَا مِنْ أَحَدٍ مِّن
الْعَالَمِينَ ﴿٢٨﴾

إِنِّي لَأَتَّبِعُكُمْ لَتَأْتُونَ الرِّجَالَ وَتَقَاطِعُ السَّبِيلِ
وَتَأْتُونَ فِي نَادِيكُمُ الْمُنْكَرَ فَمَا كَانَ
جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَنْ قَالُوا أَتَيْنَا بِعَذَابِ اللَّهِ
إِنْ كُنْتُمْ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٢٩﴾

30. Той сказав: «Господи! Допоможи мені проти нечестивих людей!»
31. Коли Наші посланці прийшли до Ібрагіма з радісною звісткою, то сказали: «Ми вигубимо жителів цього селища. Воістину, його жителі несправедливі!»
32. Той відповів: «Але ж там Лут!» Вони сказали: «Ми краще знаємо, хто там. Ми врятуємо його разом із родиною, крім його дружини, яка залишиться!»
33. Коли Наші посланці прийшли до Лута, він засмутився через це й зняковів. Ті сказали: «Не бійся та не журись! Ви врятуємо тебе разом із родиною, крім дружини, яка залишиться!»
34. Ми зішлемо на жителів цього селища кару з неба — за те, що вони поширювали безчестя!»
35. Ми залишили від нього ясне знамення — для людей, які розуміють!
36. До мад'янітів Ми [відіслали] їхнього брата Шуайба. Він сказав «О люди! Поклоняйтесь Аллаху, сподівайтесь на Останній День та не поширюйте безчестя на землі!»
37. Але ті вважали його брехуном. Їх спіткав землетрус, і вони

قَالَ رَبِّ انصُرْنِي عَلَى الْقَوْمِ الْمُفْسِدِينَ ﴿٣٠﴾

وَلَمَّا جَاءَتْ رُسُلُنَا إِبْرَاهِيمَ بِالْبَشْرَى
قَالُوا إِنَّا مَهْلِكُوا أَهْلَ هَذِهِ الْقَرْيَةِ إِنَّ
أَهْلَهَا كَافِرُونَ ﴿٣١﴾

قَالَ إِن فِيهَا لُوطٌ قَالُوا لَنْ نَجِدَ لُوطًا
فِيهَا لَنْ نَجِدَهُ وَآهْلَهُ إِلَّا أُمَّرَأَةً
كَانَتْ مِنَ الْغَابِرِينَ ﴿٣٢﴾

وَلَمَّا أَنْ جَاءَتْ رُسُلُنَا لُوطًا سِئَةً
يَبْتِهِمْ وَصَافٍ بِهِمْ ذُرْعًا وَقَالُوا لَا تَخَفْ
وَلَا تَحْزَنْ إِنَّا مُنقِضُونَ أَهْلَكَ إِلَّا
أُمَّرَأَتَكَ كَانَتْ مِنَ الْغَابِرِينَ ﴿٣٣﴾

إِنَّا مُنزِلُونَ عَلَى أَهْلِ هَذِهِ الْقَرْيَةِ رِجْزًا
مِنَ السَّمَاءِ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ ﴿٣٤﴾

وَلَقَدْ تَرَكْنَا مِنْهَا آيَةً بَيِّنَةً لِقَوْمٍ
يَعْقِلُونَ ﴿٣٥﴾

وَالَّذِي مَدِينَتِ آخَاهُمْ شُعَيْبًا فَقَالَ يَكْفُرُونَ
عَبُدُوا اللَّهَ وَأَرْجُوا الْيَوْمَ الْآخِرَ وَلَا
تَعْتَوْا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ﴿٣٦﴾

فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ فَأَصْبَحُوا

залишилися мертвими в своїх будинках!

38. І адити, і самудити! Ви ж бачите їхні житла! Шайтан прикрасив їм учинки їхні та збив зі шляху, хоча вони й були уважними.
39. І Карун, і Фіраун, і Гаман! Муса прийшов до них із ясними знаменнями, а вони вивищилися на землі й не змогли оминути Нас!
40. Кожного Ми скарали за гріх! На декого з них Ми наслали кам'яний дощ, інших уразили криком, інших поглинула земля, а ще інших Ми втопили! Аллах не вчинив із ними несправедливо — вони самі були несправедливі до себе!
41. Ті, які беруть собі покровителів замість Аллаха, подібні до павука, який зробив собі житло. Але ж найслабше житло — житло павука! Якби вони тільки знали!
- Аль-Багавві коментує цей аят так: «...[Житло павука] не захищає ні від спеки, ні від холоду; так само ідоли не можуть принести тим, хто їм поклоняється ні користі, ні завдати шкоди!»*

فِي دَارِهِمْ جَحِيمٍ ﴿٣٧﴾

وَعَادًا وَثَمُودًا وَقَدْ تَبَيَّنَ لَكُمْ
مِن مَّسَكِنِهِمْ وَرَبِّنَ لَهُمُ
الشَّيْطَانُ أَعْمَاهُمْ فَصَدَّهُمْ عَنِ
السَّبِيلِ وَكَانُوا مُسْتَبْصِرِينَ ﴿٣٨﴾

وَقُرُونًا وَفِرْعَوْنَ وَهَلُمَّنَّ وَقَدْ جَاءَهُمْ
مُوسَىٰ بِالْبَيِّنَاتِ فَأَسْتَسْكِرُوا فِي
الْأَرْضِ وَمَا كَانُوا سَاقِيْنَ ﴿٣٩﴾

فَكَرِهْنَا أَنْ نَأْخُذَ بِدِينِهِمْ فَمِنْهُمْ مَن أَرْسَلْنَا
عَلَيْهِ حَاصِبًا وَمِنْهُمْ مَن أَخَذَتْهُ الصَّيْحَةُ
وَمِنْهُمْ مَن حَسَفْنَا بِهِ الْآرْضَ وَمِنْهُمْ
مَن أَعْرَفْنَا وَمَا كَانِ اللَّهُ لِيُظْلِمَهُمْ وَلَٰكِن
كَانُوا أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٤٠﴾

مَثَلُ الَّذِينَ اتَّخَذُوا مِن دُونِ اللَّهِ
أَوْلِيَاءَ كَمَثَلِ الْعَنْكَبُوتِ اتَّخَذَتْ
بَيْتًا وَإِنَّ أَوْهَنَ الْبُيُوتِ لَبَيْتُ
الْعَنْكَبُوتِ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿٤١﴾

42. Воістину, Аллах знає всіх, до кого вони звертаються замість Нього! Він — Всемогутній, Мудрий!
43. Такі притчі Ми наводимо людям, але розуміють їх тільки знаючі.
44. Аллах створив небеса й землю в істині. Воістину, в цьому — знамення для віруючих!
45. Читай те, що було відкрито тобі з Писання, та звершуй молитву. Воістину, молитва стримує від розпустити й неприйнятного! Але згадка Аллаха — важливіша, і Він знає те, що ви робите!
Ат-Табарі, посилаючись на переказ від ібн Аббаса та інших тлумачів, розуміє вислів «згадка Аллаха» так: «Згадка Аллаха про вас важливіша, ніж ваша згадка про Нього». Згідно з іншими коментарями йдеться про те, що згадування Аллаха — найважливіший вид поклоніння.
46. Якщо ви сперечаєтесь з людьми Писання, то робіть це за допомогою найкращого. [Це не стосується] тих із них, які несправедливі. Скажи: «Ми увірували в те, що зіслано нам, і в те, що зіслано вам. Наш Бог і ваш Бог — один, і ми віддані Йому!»

إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا يُدْعُونَ مِنْ دُونِهِ مِنْ شَيْءٍ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٤٢﴾

وَتِلْكَ الْأَمْثَلُ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ وَمَا يَعْقِلُهَا إِلَّا الْعَالِمُونَ ﴿٤٣﴾

خَلَقَ اللَّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٤﴾

أَنْتَ مَا أَوْحَى إِلَيْكَ مِنَ الْكِتَابِ وَأَقِمِ الصَّلَاةَ إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَى عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَلَذِكْرُ اللَّهِ أَكْبَرُ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَصْنَعُونَ ﴿٤٥﴾

* وَلَا تَجِدُوا لَوْ أَهْلَ الْكِتَابِ إِلَّا بَايَعْتُمْ هِيَ أَحْسَنُ إِلَّا الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْهُمْ وَفُؤُوا ءَامِنًا بِالَّذِي أَنْزَلَ إِلَيْنَا وَأَنْزَلَ إِلَيْكُمْ وَإِلَهُنَا وَإِلَهُكُمْ وَاحِدٌ وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ ﴿٤٦﴾

47. Так Ми зіслали тобі Писання.
Ті, кому Ми дарували Писання,
вірують у нього. Є серед них ті,
хто вірус в це. А заперечують
Наші знамення тільки
невіруючі!

*«Хто вірус в це» — ідеться про
Коран.*

48. Раніше ти не читав жодного
писання й не переписував
його своєю правицею. Інакше
прихильників брехні охопив би
сумнів!

49. Таж ні! Це — ясні знамення в
грудях тих, кому дано знання!
А заперечують Наші знамення
тільки несправедливі!

50. Вони говорять: «Чому не
зіслано йому знамень від
Господа його?» Скажи:
«Знамення — тільки в Аллаху!
А я — тільки ясний застерігач!»

51. Невже їм не достатньо того, що
Ми зіслали тобі Писання, яке ти
їм читаєш? Воістину, в цьому
— милість і нагадування для
віруючих людей!

52. Скажи: «Аллаху достатньо
як Свідка між вами й мною!
Він знає те, що на небесах і
на землі, а ті, які увірували
в неправду й не увірували в
Аллаху, неодмінно зазнають
втрат!»

وَكذَلِكَ أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ
فَالَّذِينَ ءَاتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يُؤْمِنُونَ
بِهِ وَمِنْ هَؤُلَاءِ مَنْ يُؤْمِنُ بِهِ وَمَا يَجْحَدُ
بِآيَاتِنَا إِلَّا الْكَافِرُونَ ﴿٤٧﴾

وَمَا كُنْتَ تَتْلُو مِنْ قَبْلِهِ مِنْ كِتَابٍ
وَلَا تَحْتَسِبُ بِهِ مِينًا إِذْ أَنْزَلْنَا
الْمِطْلُوتَ ﴿٤٨﴾

بَلْ هُوَ آيَاتٌ بَيِّنَاتٌ فِي صُدُورِ الَّذِينَ أُوتُوا
الْعِلْمَ وَمَا يُجْحَدُ بِآيَاتِنَا إِلَّا الظَّالِمُونَ ﴿٤٩﴾

وَقَالُوا لَوْلَا أَنْزِلَ عَلَيْهِ آيَاتٌ مِنْ رَبِّهِ قُلْ
إِنَّمَا الْأَنْبِيَاءُ عِنْدَ اللَّهِ وَإِنَّمَا أَنَا نَذِيرٌ
مُبِينٌ ﴿٥٠﴾

أَوَلَمْ يَكْفِهُمْ أَنَّا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ
يَتْلَوْنَ عَلَيْهِمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَرَحْمَةً
وَذِكْرًا لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٥١﴾

قُلْ كَفَى بِاللَّهِ بَيِّنًا وَبَيِّنَاتٍ كُمْ
شَهِيدًا يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
وَالَّذِينَ ءَامَنُوا بِالْبَاطِلِ وَكَفَرُوا
بِاللَّهِ أُولَئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿٥٢﴾

53. Вони просять тебе прискорити кару. Якби не встановлений строк, то кара вже прийшла б до них! Вона неодмінно прийде до них раптово, коли ті й не відчуватимуть!

وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ وَلَوْلَا أَجَلٌ مُّسَمًّى لَّجَاءَهُمُ الْعَذَابُ وَلَيَأْتِيَنَّهُمْ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٥٣﴾

54. Вони просять тебе прискорити кару. Воістину, геена неодмінно оточить невіруючих!

يَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ وَإِنَّ جَهَنَّمَ لَمُحِيطَةٌ بِالْكَافِرِينَ ﴿٥٤﴾

55. Того Дня кара вкриє їх згори й з-під ніг. Їм скажуть: «Скуштуйте те, що ви чинили!»

يَوْمَ يَغْشَاهُمْ الْعَذَابُ مِنْ فَوْقِهِمْ وَمِنْ تَحْتِ أَرْجُلِهِمْ وَيَقُولُ ذُوقُوا مَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٥٥﴾

56. О Мої віруючі раби! Воістину, земля Моя широка! Тож поклоняйтеся Мені!

يَعِبَادِ الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ أَرْضِي وَاسِعَةٌ فَإِنِّي فَاعْبُدُونِ ﴿٥٦﴾

57. Кожна душа зазнає смерті, а потім ви повернетесь до Нас!

كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ ثُمَّ إِلَيْنَا تُرْجَعُونَ ﴿٥٧﴾

58. Тих, які увірували й робили добро, Ми неодмінно поселимо у кімнатах раю, де течуть ріки. Прекрасна винагорода тих, які роблять [добро],

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُؤْتِيَنَّهُمْ مِنَ الْجَنَّةِ غُرَفًا تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٥٨﴾

59. які мають терпіння й покладаються на свого Господа!

الَّذِينَ صَبَرُوا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴿٥٩﴾

60. Скільки тварин не здатні зробити собі запасів! Аллах наділяє їх і вас! Він — Всечуючий, Всезнаючий!

وَكَلَّاتٍ مِنْ دَابَّةٍ لَّا تَحْمِلُ رَزْقَهَا اللَّهُ يَرْزُقُهَا وَإِيَّاكُمْ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٦٠﴾

61. Якщо ти питаєш у них: «Хто створив небеса й землю та підкорив сонце й місяць?», то вони неодмінно скажуть: «Аллах!» Як же вони заблукали!

وَلَيْن سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ فَأَنَّى يُؤْفَكُونَ ﴿٦١﴾

62. Аллах збільшує та зменшує наділ тим із рабів Своїх, кому побажає! Воістину, Аллах про кожну річ Знаючий!
63. Якщо ти питаєш у них:
«Хто проливає з неба воду, оживлюючи землю після її смерті?», то вони неодмінно скажуть: «Аллах!» Скажи: «Хвала Аллаху!» Але ж більшість із них не розуміє!
64. Життя в цьому світі — лише гра й забава, а наступне життя — справжнє! Якби вони знали!
65. Коли вони сідають на корабель, то звертаються до Аллаха, щиро сповідуючи Його релігію. А коли Він рятує їх і виводить на сушу, то вони знову стають багатобожниками!
66. Так вони можуть виявити свою невдячність за те, що Ми їм дарували, і насолоджуватись благами далі. Але скоро вони дізнаються!
67. Невже вони не бачать, що Ми зробили це святилище безпечним, а поза ним на людей нападають? Невже вони вірують у неправду й не вірують в Аллаха?
«Це святилище» — ідеться про Мекку.

اللَّهُ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَن يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ
وَيَقْدِرُ لَهُ إِنْ أَرَادَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلَيْهِ ۝٢٩

وَلَمَّا سَأَلْتَهُمْ مَنْ نَزَّلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً
فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ مِنْ بَعْدِ مَوْتِهَا لَيَقُولُنَّ
اللَّهُ قُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا
يَعْقِلُونَ ۝٣٠

وَمَا هَذِهِ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَهُمْ وَلِئِبَّ وَإِنَّ
الْآخِرَةَ لَآخِرَةٌ لِهَيْ الْحَيَاةِ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ۝٣١

فَإِذَا رَكِبُوا فِي الْفُلِ دَعَاؤُ اللَّهِ مُخْلِصِينَ
لَهُ الدِّينَ فَلَمَّا نَجَّاهُمْ إِلَى الْبَرِّ إِذَا هُمْ
يُشْرِكُونَ ۝٣٢

لِيَكْفُرُوا بِإِيمَانِ آتَيْنَاهُمْ وَلِيَتَمَتَّعُوا
فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ۝٣٣

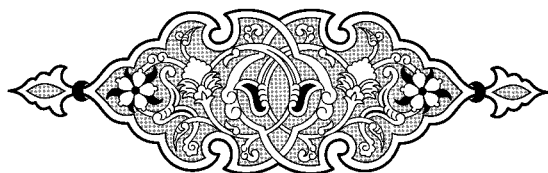
أَوْ لَوْ يَرَوْنَ أَنَّا جَعَلْنَا حَرَمًا آمِنًا
وَيَتَحَطَّفُ النَّاسُ مِنْ حَوْلِهِمْ أَفِي الْبَطْلِ
يُؤْمِنُونَ وَيَنْعَمَ اللَّهُ يَكْفُرُونَ ۝٣٤

68. Хто ж несправедливіший за того, хто зводить наклеп на Аллаха або вважає істину за брехню, коли та прийшла до нього? Хіба не в геєні буде притулок для невіруючих?
69. А тих, які ведуть боротьбу заради Нас, Ми неодмінно поведемо Нашими шляхами! Воістину, Аллах із тими, які роблять добро!

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ
بِالْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُ ۗ أَلَيْسَ فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى
لِّلْكَافِرِينَ ﴿٦٨﴾

وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا
وَإِنَّ اللَّهَ لَمَعَ الْمُحْسِنِينَ ﴿٦٩﴾

Сура 30. Ар-Рум («Ромеї»)

Ім'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!

1. Аліф. Лям. Мім.
2. Переможені ромеї
3. у найближчих землях. Але після своєї поразки переможуть вони,
4. за кілька років. Влада належала Аллаху раніше і буде належати далі. Того дня віруючі зрадіють
5. допомозі Аллаха. Він допомагає, кому побажає. Він — Всемогутній, Милостивий!
6. Така обіцянка Аллаха. Аллах не порушує Своєї обіцянки, але ж більшість людей не знає.
У 1—6 аяті йдеться про ромеїв (візантійців), які зазнали поразки від Персії. Можливо, йдеться про події 614 року, коли перські війська захопили Єрусалим. «За кілька років» (фі біді' сінін) — як вважає більшість коментаторів, ідеться про період від трьох до десяти. Ромеї розпочали чергову війну проти персів після 622 року.
7. Вони знають про земне життя тільки явне, а до життя наступного вони неухважні.
Аль-Багавві коментує: «Вони [знають] лише про своє прожиття: як заробляти, як

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْعَمَّ ۝١

عُلِّيتِ الرُّومُ ۝٢

فِي أَذَى الْأَرْضِ وَهُمْ مِنْ بَعْدِ عَلَيْهِمْ

سَيَغْلِبُونَ ۝٣

فِي بَضْعِ سِنِينَ لِلَّهِ الْأَمْرُ مِنْ قَبْلُ وَمِنْ

بَعْدٍ وَيَوْمَئِذٍ يَقْرَأُ الْمُؤْمِنُونَ ۝٤

بِنَصْرِ اللَّهِ يَبْصُرُ مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ

الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ۝٥

وَعَدَ اللَّهُ لَا يَخْلِفُ اللَّهُ وَعَدَهُ، وَلَكِنْ أَكْثَرَ

النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ۝٦

يَعْلَمُونَ ظَاهِرًا مِمَّنِ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَهُمْ عَنِ

الْآخِرَةِ هُمْ غَافِلُونَ ۝٧

торгувати, коли садити, сіяти й збирати, як будувати та облаштовувати дім».

8. Невже вони не замислювалися про себе? Аллах створив небеса, землю й те, що між ними, лише в істині й на певний строк. Але ж більшість людей не вірують у зустріч зі своїм Господом!
9. Невже вони не подорожували землею та не бачили, яким був кінець тих, які жили раніше за них? Вони переважали їх силою, краще обробляли землю та заселяли її. Їхні посланці приходили до них із ясними знаменнями. Аллах не чинив із ними несправедливо — вони самі були несправедливі до себе!
10. Кінцем тих, які чинили зло, стало зло, адже вони вважали знамення Аллаха брехнею та глузували з них!
11. Аллах починає творіння, потім повторює його, а потім до Нього ви повернетесь!
12. Коли настане Час, розгубляться грішники.
13. Ніхто з їхніх спільників не заступиться за них і вони відкинуть тих спільників.

أَوَلَمْ يَتَفَكَّرُوا فِي أَنفُسِهِمْ مَا خَلَقَ اللَّهُ
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ
وَأَجَلٍ مُّسَمًّى وَإِنَّ كَثِيرًا مِّنَ النَّاسِ
بِلِقَآئِ رَبِّهِمْ لَكَافِرُونَ ﴿٨﴾

أَوَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنظُرُوا كَيْفَ
كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ كَانُوا أَشَدَّ
مِنْهُمْ قُوَّةً وَأَنَارُوا الْأَرْضَ وَعَمَرُوهَا
أَكْثَرَ مِمَّا عَمَرُوهَا وَجَاءَتْهُمْ رُسُلُهُم
بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا كَانُوا اللَّهُ يُظْلِمَهُمْ
وَلَكِن كَانُوا أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٩﴾

ثُمَّ كَانَتْ عَاقِبَةُ الَّذِينَ أُسْتُورُوا أَن
كَذَّبُوا بِآيَاتِ اللَّهِ وَكَانُوا بِهَا يَسْتَهْزِئُونَ ﴿١٠﴾

اللَّهُ يَبْدَأُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿١١﴾

وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يُبْلِسُ الْمُجْرِمُونَ ﴿١٢﴾

وَلَوْ يَكُن لَّهُم مِّن شُرَكَائِهِمْ شُفَعَاؤُا
وَكَانُوا بِشُرَكَائِهِمْ كَافِرِينَ ﴿١٣﴾

14. Того Дня, коли настане Час, усі розділяться.
15. Ті, які увірували й робили добро, будуть насолоджуватися в садах,
16. а ті, які не увірували та вважали брехнею Наші знамення й зустріч у наступному житті, зазнають покарання!
17. Тож прославляйте Аллаха, коли настає вечір і коли настає ранок!
18. Йому належить хвала на небесах і на землі.
[Прославляйте] Його надвечір та в полудень!
19. Він виводить живе з мертвого, а мертве з живого. Він оживляє землю після її смерті; так само й вас виведуть із могил!
20. Серед Його знамень — те, що Він створив вас із праху. Після цього ви стали людьми й розселяєтесь.
21. Серед Його знамень — те, що Він створив вам дружин із вас самих, щоб ви знаходили в них спокій, і встановив між вами любов і милосердя. Воістину, в цьому — знамення для людей, які думають!
22. Серед Його знамень — створення небес і землі, а також відмінності між мовами й

وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يُومِّدُ يَنْفِرُونَ ﴿١٤﴾

فَأَمَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
فَهُمْ فِي رَوْضَةٍ يُحْبَرُونَ ﴿١٥﴾

وَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا
وَلِقَاءِ الْآخِرَةِ فَأُولَٰئِكَ فِي الْعَذَابِ
مُخْضَرُونَ ﴿١٦﴾

فَسَبِّحْ لِلَّهِ حِينَ تُمْسُونَ وَحِينَ تُصْبِحُونَ ﴿١٧﴾

وَلَهُ الْحَمْدُ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ
وَعَشِيًّا وَحِينَ تُظْهِرُونَ ﴿١٨﴾

يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ
وَيُحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَكَذَٰلِكَ تُخْرَجُونَ ﴿١٩﴾

وَمِنْ ءَايَاتِهِ أَنْ خَلَقَكُمْ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ
إِذَا أَنْتُمْ بَشَرٌ تَنْتَشِرُونَ ﴿٢٠﴾

وَمِنْ ءَايَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ
أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ
مَوَدَّةً وَرَحْمَةً إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ
يَتَفَكَّرُونَ ﴿٢١﴾

وَمِنْ ءَايَاتِهِ خَلْقُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ
وَأَخْتِلَافُ أَلْسِنَتِكُمْ وَأَلْوَانِكُمْ إِنَّ فِي

кольорами. Воістину, в цьому — знамення для жителів світів!

ذَٰلِكَ لَايَتَّبِعُ اللَّعْلَمِينَ ﴿٢٣﴾

23. Серед Його знамень — ваш сон уночі та вдень, а також пошуки Його милості. Воістину, в цьому — знамення для людей, які здатні слухати!

وَمِنَ آيَاتِهِ مَآئِمٌ يَأْتِيهِ وَالنَّهَارِ
وَاتَّبَعُواكُمْ مِنَ فَضْلِهِ إِنَّا فِي ذَٰلِكَ
لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَسْمَعُونَ ﴿٢٤﴾

24. Серед Його знамень — те, що Він показує вам блискавку, щоб викликати страх і надію, а також проливає з неба воду, щоб оживити нею землю після її смерті. Воістину, в цьому — знамення для людей, які розуміють!

وَمِنَ آيَاتِهِ يُرِيكُمْ الْبَرْقَ خَوْفًا وَطَمَعًا
وَيُنزِلُ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَيُخْضِرُ بِهِ الْأَرْضَ
بَعْدَ مَوْتِهَا إِنَّا فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ
يَعْقِلُونَ ﴿٢٥﴾

25. Серед Його знамень — те, що небо та земля тримаються за Його наказом. Щойно Він покличе вас, ви одразу вийдете з землі.

وَمِنَ آيَاتِهِ أَنْ تَقُومَ السَّمَاءُ وَالْأَرْضُ
بِأَمْرِهِ ثُمَّ إِذَا دَعَاكُمْ دَعْوَةً مِنَ الْأَرْضِ إِذَا
أَنْتُمْ تَخْرُجُونَ ﴿٢٦﴾

26. Йому належить усе, що на небесах і на землі. Усі покірні Йому!

وَلَهُ مِنَ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ كُلُّ لَهٗ
قَلْبُونَ ﴿٢٧﴾

27. Він — Той, Хто починає творіння, а потім повторює його. І це для Нього легко! Аллаху належать найвищі якості, і Він — Всемогутній, Мудрий!

وَهُوَ الَّذِي يَبْدَأُ الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ وَهُوَ أَهْوَنُ
عَلَيْهِ وَلَهُ الْمَثَلُ الْأَعْلَىٰ فِي السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٢٨﴾

28. Аллах навів вам як притчу вас самих. Чи є серед невольників, якими оволоділи ваші правці, спільники в тому, чим Ми наділили вас, та яких ви боїтеся

ضَرَبَ لَكُمْ مَثَلًا مِّنْ أَنْفُسِكُمْ هَلْ
لَكُمْ مِّنْ مَّا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ مِّن
شُرَكَآءَ فِي مَارَرَقَاتِكُمْ فَأَنْتُمْ فِيهِ

так, як боїтеся одне одного? Ось так Ми роз'яснюємо знамення для людей, які розуміють!

29. Та ж ні! Ті, які чинять несправедливо, йдуть за своїми пристрастями без жодного знання. Хто ж поведе прямим шляхом тих, кого Аллах увів в оману? Немає у них помічників!
30. Поверни своє обличчя до релігії, як ханіф! Це — вроджена якість, із якою Аллах створив людей. Немає зміни в творінні Аллаха. Це є вірна релігія — але ж більшість людей не знає!
31. Кайтеся перед Ним, бійтеся Його, звершуйте молитву й не будьте одними з багатобожників,
32. одними з тих, які розкололи свою релігію та стали різними групами, й кожна секта радіє тому, що має!
33. Коли людей торкається зло, вони кличуть свого Господа, звертаючись до Нього з каяттям. А коли Він дає їм змогу скуштувати Своєї милості, то частина з них починає додавати рівних у поклонінні своєму Господу!
34. Так вони можуть виявити свою невдячність за те, що Ми їм дарували. Тож

سَوَاءٌ مَّا فُوتُوهُمْ كَخِيفَتَكُمْ أَنفُسَكُمْ
كَذَلِكَ نَقُصِّلُ الْأَيَّاتِ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٢٨﴾

بَلِ اتَّبَعَ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَهْوَاءَهُمْ بِغَيْرِ عِلْمٍ
فَمَنْ يَهْدِي مَنْ أَضَلَّ اللَّهُ وَمَا لَهُمْ مِنْ
نَاصِرِينَ ﴿٢٩﴾

فَأَقْرِبْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا فِطْرَتَ اللَّهِ
الَّتِي فَطَرَ النَّاسَ عَلَيْهَا لَا تَبْدِيلَ لِخَلْقِ اللَّهِ
ذَلِكَ الدِّينُ الْقَيُّمُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ
لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٠﴾

* مُنِيبِينَ إِلَيْهِ وَاتَّقُوهُ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ
وَلَا تَكُونُوا مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿٣١﴾

مِنَ الَّذِينَ قَرَّوْا دِينَهُمْ وَكَانُوا شِيعًا
كُلٌّ حِزْبٌ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرِحُونَ ﴿٣٢﴾

وَإِذَا مَسَّ النَّاسُ ضُرٌّ دَعَاؤُهُمْ مُنِيبِينَ إِلَيْهِ
ثُمَّ إِذَا آذَاهُمْ مِنْهُ رَحْمَةٌ إِذَا فَرِحُوا مِنْهُمْ
بِرَبِّهِمْ يُشْرِكُونَ ﴿٣٣﴾

لِيَكْفُرُوا بِمَا آتَيْنَاهُمْ فَتَمَتَّعُوا فَسَوْفَ
تَعْلَمُونَ ﴿٣٤﴾

насолоджуйтесь благами й скоро ви дізнаєтесь!

35. Хіба Ми зіслали їм доказ, який говорить про рівних Йому?
36. Коли Ми даємо людям скуштувати милості, вони радіють. А коли їх вражає лихо за те, що вони приготували своїми руками, то вони впадають у розпач!
37. Хіба вони не бачать, що Аллах збільшує та зменшує наділ, кому побажає? Воістину, в цьому — знамення для віруючих людей!
38. Віддавай належне родичу, бідняку й подорожньому. Так буде краще для тих, хто прагне лику Аллаха. Саме вони матимуть успіх!
39. Те, що ви даєте людям у борг, прагнучи примножити своє майно за їхній рахунок, не примножитьесь в Аллаха! Буде примножено те, що ви даєте як закят, прагнучи лику Аллаха! *«Даєте людям у борг» — ідеться про лихварство (ріба), заборонене ісламом.*
40. Аллах — Той, Хто вас створив, а потім наділив засобами до життя. Згодом Він умертвить вас, а потім знову поверне до життя. Чи є серед ваших

أَمْ أَنْزَلْنَا عَلَيْهِمْ سُلْطَانًا فَهَوَىٰ كَلِمًا يَمَا
كَأُولَٰئِكَ بِهِ نُبْشِرُكَوٰت ﴿٣٥﴾

وَإِذَا أَذَقْنَا النَّاسَ رَحْمَةً فَرِحُوا بِهَا وَإِن تُصِيبْهُمْ
سَيْئَةٌ جَاءَتْهُم مِّنْ أَيْدِيهِمْ إِذَا هُمْ بِقَنْطُورٍ ﴿٣٦﴾

أَوْ لَمْ يَرَوْا أَنَّ اللَّهَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَن يَشَاءُ
وَيَقْدِرُ إِن فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٣٧﴾

فَقَاتِلْ ذَٰلَ الْفَرْقَىٰ حَقَّهُ وَالْمِسْكِينَ وَابْنَ
السَّبِيلِ ذَٰلِكَ خَيْرٌ لِّلَّذِينَ يُرِيدُونَ وَجْهَ
اللَّهِ وَأُوٰلِيَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٣٨﴾

وَمَا آتَيْتُم مِّن زَيْلٍ يُرَبُّوْا فِيْ أَمْوَالِ النَّاسِ
فَلَا يُرَبُّوْا عِنْدَ اللّٰهِ وَمَا آتَيْتُم مِّن زَكَوٰتٍ
تُرَبُّوْنَ وَجْهَ اللّٰهِ فَأُوٰلِيَٰئِكَ هُمُ
الْمُصْلِحُونَ ﴿٣٩﴾

اللّٰهُ الَّذِي خَلَقَكُمْ ثُمَّ رَزَقَكُمْ ثُمَّ يُعِيْنُكُمْ ثُمَّ
يُخَيِّبُكُمْ هَلْ مِنْ شُرَكَآءِكُمْ مَّن يَفْعَلُ
مِن ذَٰلِكُمْ مِّن شَيْءٍ سُبْحٰنَهُ وَعَنَىٰ عَمَّا

يُشْرِكُونَ ﴿٤٠﴾

спільників- ідолів той, хто робив би хоч щось із цього? Пречистий Він і Вищий від того, що ви додаєте Йому в поклонінні!

41. Зло з'являється на суші й на морі завдяки тому, що люди роблять своїми руками, — тож нехай скуштують частину того, що накоїли! Можливо, вони повернуться!

«Вони повернуться» — відмовляться «від невір'я та поганих справ» (аль-Багавві).

42. Скажи: «Йдіть землею та погляньте, яким був кінець тих, які жили раніше за вас! Більшість із них були багатобожниками!»
43. Поверни своє обличчя до вірної релігії — раніше, ніж від Аллаха прийде невідворотний День! Того Дня вони будуть розділені —
44. хто був невіруючим, невір'я обернеться проти нього. А ті, які робили добро, приготували його для себе —

Багато коментаторів тлумачать дієслово «магада» в його конкретному значенні — «розкладати постіль» (див., наприклад, ат-Табарі від Муджагіда). Тоді закінчення аяту може бути таким:

ظَهَرَ الْفَسَادُ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ بِمَا كَسَبَتْ
أَيْدِي النَّاسِ لِيُذِيقَهُمْ بَعْضَ الَّذِي عَمِلُوا
لِعَاهِهِمْ يَرْجِعُونَ ﴿٤١﴾

قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ
الَّذِينَ مِنْ قَبْلُ كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُشْرِكِينَ ﴿٤٢﴾

فَأَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ الْقَيُّمِ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ
يَوْمٌ لَا مَرَدَ لَهُ، مِنَ اللَّهِ يَوْمَئِذٍ يُصَدِّقُونَ ﴿٤٣﴾

مَنْ كَفَرَ فَعَلَيْهِ كُفْرُهُ، وَمَنْ عَمِلَ صَالِحًا
فَلَا نَفْسٍ عَلَيْهِمْ حَسَابٌ ﴿٤٤﴾

«готуватимуть собі ложка в раю».

45. щоб Він із ласки Своєї винагородив тих, які увірували й робили добро. Воістину, Він не любить невіруючих!
46. Серед Його знамень — те, що Він посилає вітри добрими вісниками, щоб дати скуштувати Своєї милості; за Його наказом плывуть кораблі, щоб ви могли шукати Його ласки. Можливо, ви будете вдячні!
47. Раніше за тебе Ми відсилали посланців до їхніх народів, і вони приносили їм ясні знамення. Ми помстилися грішникам, адже Нашим обов'язком було допомагати віруючим!
48. Аллах — Той, Хто посилає вітер, який жене хмари. Він розтягує їх на небі так, як побажає, і розриває їх на шматки. Ти бачиш дощ, який виходить з-поміж них. Коли Він проллє його на тих Своїх рабів, кому побажає, вони починають радіти,
49. хоч перед тим, як Він зіслав його, вони були у відчаї.
50. Поглянь на прикмети милості Аллаха, на те, як Він оживляє

لِيَجْزِيَ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنْ فَضْلِهِ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْكَافِرِينَ ﴿٤٥﴾

وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ يُرْسِلَ الرِّيحَ مُبَشِّرَاتٍ وَلِيُذِيقَكُمْ مِنْ رَحْمَتِهِ وَلِتَجْرِيَ الْفُلُكُ بِأَمْرِهِ وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٤٦﴾

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ رُسُلًا إِلَى قَوْمِهِمْ فَجَاءَهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَأَنْتَقَمْنَا مِنَ الَّذِينَ أَجْرُهُمْ وَكَانَ حَقًّا عَلَيْنَا نَصْرُ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٧﴾

اللَّهُ الَّذِي يُرْسِلُ الرِّيحَ فَتُثِيرُ سَحَابًا فَيَبْسُطُهُ فِي السَّمَاءِ كَيْفَ يَشَاءُ وَيَجْعَلُهُ كِسْفًا فَيُرِي الْوُدْقَ يَخْرُجُ مِنْ خِلَالِهِ فَإِذَا أَصَابَ بِهِ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِنَا إِذَا هُمْ يَسْتَبْشِرُونَ ﴿٤٨﴾

وَإِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلِ أَنْ يُنْزَلَ عَلَيْهِمْ مِنْ قَبْلِهِ لَمُبْلِسِينَ ﴿٤٩﴾

فَانظُرْ إِلَى آثَارِ رَحْمَتِ اللَّهِ كَيْفَ يُحْيِي

землю після її смерті! Воістину,
Він оживляє мертвих і Він
спроможний на кожну річ!

51. Якщо Ми пошлемо вітер, і вони побачать, що [поле] пожовкло, то після цього вони стануть невдячними!

Інтерполяція — згідно з коментарем ат-Табарі та інших тлумачів.

52. Воістину, ти не змусиш мертвих чути, а глухих не змусиш почути заклик, якщо вони відвертаються.

53. Ти не виведеш сліпих із омани. Ти можеш змусити чути тільки тих, хто вірує в Наші знамення й відданий [Нам].

54. Аллах — Той, Хто створив вас слабкими, зі слабких зробив вас сильними, а потім, після сили, зробив вас знову слабкими та ще й сивими. Він створює, що побажає! Він — Всезнаючий, Всемогутній!

55. Того Дня, коли настане Час, грішники будуть присягатися, що пробули не більше години. Як вони заблукали!

«Пробули не більше години» — «у земному житті» (ібн Касір), «у могилах» (аль-Багавві із посиланням на аль-Кальбі та Мукатіла).

الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا إِنَّ ذَلِكَ لَمَعْنِي
الْمَوْزُونُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٥٠﴾

وَلَئِنْ أَرْسَلْنَا رِيحًا فَرَأَوْهُ مُصْفَرًّا لَظَلُّوا مِنْ
بَعْدِهِ يَكْفُرُونَ ﴿٥١﴾

فَإِنَّكَ لَا تَسْمَعُ الْمَوْتَى وَلَا تَسْمَعُ الضَّمَّةَ
الدَّعَاءَ إِذَا تَوَلَّىٰ مُدْبِرِينَ ﴿٥٢﴾

وَمَا أَنْتَ بِمَهْدِيَ الْعُتْمَىٰ عَنِ ضَلَالَتِهِمْ إِنْ تَسْمَعُ
إِلَّا مِنَ الْيُؤْمِنُ بِآيَاتِنَا فَهُمْ مُسْلِمُونَ ﴿٥٣﴾

﴿اللَّهُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ ضَعْفٍ ثُمَّ جَعَلَ
مِنْ بَعْدِ ضَعْفٍ قُوَّةً ثُمَّ جَعَلَ مِنْ بَعْدِ قُوَّةٍ
ضَعْفًا وَشِبْهَٰةً يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ وَهُوَ
الْعَلِيمُ الْقَدِيرُ ﴿٥٤﴾﴾

وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ يُقْسِمُ الْمُجْرِمُونَ
مَا لِيُؤَاخِرُونِي إِذْ كُنْتُ مِنَ الَّذِينَ كَانُوا
يُؤْفَكُونَ ﴿٥٥﴾

56. Ті, кому дані знання й віра, скажуть: «За приписом Аллаха ви були там до самого Дня Воскресіння. І ось настав День Воскресіння, але ви цього не знали!»
57. Того Дня несправедливим не принесуть користі їхні виправдання, й не вимагатимуть від них каяття!
58. У цьому Корані Ми наводимо людям різні притчі. Якщо ти покажеш їм знамення, то ті, які не увірували, неодмінно скажуть: «Ви тільки прихильники брехні!»
59. Так Аллах запечатав серця тих, які не мають знання!
60. Терпи, адже обіцянка Аллаха правдива! Нехай не послаблять тебе невпевнені!

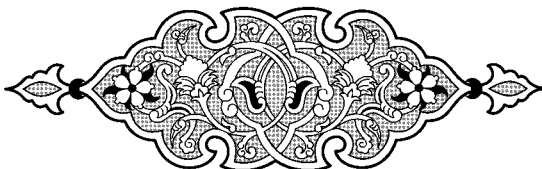
وَقَالَ الَّذِينَ أُوْتُوا الْعِلْمَ وَالْإِيمَانَ لَقَدْ لَبِئْتُمْ فِي كِتَابِ اللَّهِ إِلَى يَوْمِ الْبَعْثِ فَهَذَا يَوْمُ الْبَعْثِ وَالْكَافِرُ كُفِّرْ لَمْ لَا تَعْمُونَ ﴿٥٦﴾

فِيَوْمِ ذَلِكَ لَا تَنْفَعُ الَّذِينَ ظَلَمُوا مُعْذِرُهُمْ وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ ﴿٥٧﴾

وَلَقَدْ صَرَّفْنَا لِلنَّاسِ فِي هَذَا الْقُرْآنِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ وَلَئِنْ جِئْتَهُمْ بِآيَةٍ لَيَقُولَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا مُبْطِلُونَ ﴿٥٨﴾

كَذَلِكَ يَطْبَعُ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِ الَّذِينَ لَا يَعْمُونَ ﴿٥٩﴾

فَأَصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَلَا يَسْتَخِفُّكَ الَّذِينَ لَا يُؤْفِقُونَ ﴿٦٠﴾

Сура 31. Лукман

Ім'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

1. Аліф. Лям. Мім.
2. Це — аяти мудрого Писання,
3. Прямий шлях і милість для праведників,
4. які звершують молитву, дають милостиню й упевнені в існуванні наступного життя.
5. Вони — на прямому шляху, вказаному їхнім Господом, і вони матимуть успіх.
6. Серед людей є той, хто збирає розважливі казочки, щоб через невігластво збивати людей зі шляху Аллаха, глузуючи з нього. Таким приготована ганебна кара!
Як свідчать тлумачі, йдеться про мекканця Надіра ібн Харіса, який розповідав перські казки, глузуючи з оповідей Корану.
7. І коли читають йому Наші аяти, то він погордо відвертається, ніби й не чув, ніби він глухий! Тож сповісти йому про болісну кару!
8. Воістину, ті, які увірували й робили добрі справи, їм — сади блаженства.

الْعَمَّ ١

تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْحَكِيمِ ٢

هُدًى وَرَحْمَةً لِّلْمُحْسِنِينَ ٣

الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ
بِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ ٤

أُولَٰئِكَ عَلَىٰ هُدًى مِّن رَّبِّهِمْ وَأُولَٰئِكَ هُمُ
الْمُقْتَدِرُونَ ٥

وَمِنَ النَّاسِ مَن يَشْتَرِي لَهْوَ الْحَدِيثِ لِيُضِلَّ
عَن سَبِيلِ اللَّهِ بَعْدَ عَلِيمٍ وَيَتَّخِذَهَا هُزُوًا
أُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ ٦

وَإِذَا تَنَادَىٰ عَلَيْهِ ءَابَتَاوَالَىٰ مُسْتَكْبِرًا
كَأَن لَّمْ يَسْمَعْهَا كَأَنَّ فِي أُذُنَيْهِ وَقْرًا فَبَسَّرَهُ
بِعَذَابِ الْبَعِيرِ ٧

إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ
جَنَّاتُ النَّعِيمِ ٨

9. Вони будуть там довіку, бо обіцянка Аллаха правдива. Він — Великий, Мудрий!
10. Він створив небеса без підпори, яку б ви могли бачити, та поставив на землі непохитні гори, щоб вона не хиталася разом із вами, й заселив її всілякими тваринами. Ми пролили з неба воду й зростили всілякі добрі рослини.
11. Це все — творіння Аллаха! Тож покажіть мені, що створили ті, [кому ви поклоняєтеся] замість Нього. Але нечестивці перебувають у явній омані!
12. Справді, Ми дарували Лукману мудрість: «Дякуй Аллаху, бо той, хто дякує, той дякує заради самого себе. А хто не дякує, то Аллах не потребує нічого — Багатий Він та Хвалимий!»
Лукман аль-Хакім («Мудрий Лукман») — мудрець, відомий ще з доісламської доби.
13. Ось сказав Лукман своєму сину, повчаючи його: «Сину мій! Не поклоняйся крім Аллаха нікому, бо багатобожжя — великий гріх!»
14. Ми заповідали людині ставитися якнайкраще до своїх батьків. Матері дуже важко носити дитину, але вона

خَلْدِينَ فِيهَا وَعَدَّ اللَّهُ حَقًّا وَهُوَ الْعَزِيزُ
الْحَكِيمُ ﴿٩﴾

خَلَقَ السَّمَوَاتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَا وَالْأَرْضَ فِي
الْأَرْضِ رَوَى أَنْ يَقْبَدَ بِكُمْ وَيَسَّ فِيهَا مِنْ
كُلِّ دَابَّةٍ وَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَنْبَتْنَا
فِيهَا مِنْ كُلِّ زَوْجٍ كَرِيمٍ ﴿١٠﴾

هَذَا خَلْقُ اللَّهِ فَأَرُونِي مَاذَا خَلَقَ الَّذِينَ مِنْ
دُونِهِ بَلِ الظَّالِمُونَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿١١﴾

وَلَقَدْ آتَيْنَا لُقْمَانَ الْحِكْمَةَ أَنْ اشْكُرْ لِلَّهِ
وَمَنْ يَشْكُرْ فَإِنَّمَا يَشْكُرُ لِنَفْسِهِ وَمَنْ
كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ حَمِيدٌ ﴿١٢﴾

وَإِذْ قَالَ لُقْمَانُ لِابْنِهِ وَهُوَ يَعِظُهُ يَا بُنَيَّ
لَا تُشْرِكْ بِاللَّهِ إِنَّ الشِّرْكَ لَظُلْمٌ عَظِيمٌ ﴿١٣﴾

وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ حَمَلَتْهُ أُمُّهُ
وَهَنَا عَلَى وَهْنٍ وَفَصَّلَهُ فِي عَامٍ أَيْنَ
أَشْكُرُ لِي وَوَالِدَيْكَ إِلَى الْمَصِيرِ ﴿١٤﴾

віднімає її лише в два роки.
Дякуй Мені та своїм батькам, бо
до Мене повернення!

15. А якщо батьки силуватимуть тебе до поклоніння іншим богам, про яких тобі нічого не відомо, не корися їм, але будь із ними в цьому світі добрим і йди шляхом тих, хто звертається до Мене! Потім ви повернетесь до Мене, і Я сповіщу вам про те, що ви чинили!
16. «Сину мій! Навіть якщо буде щось вагою з гірчичне зерно й перебуватиме в скелі, на небесах, чи на землі, Аллах дістане його звідти. Воістину, Аллах — Премудрий, Всевідаючий!
17. Сину мій! Звершуй молитву, закликай до заохочуваного й забороняй відразу, та сприймай із терпінням те, що вразило тебе. Воістину, саме такою є рішучість у вчинках.
18. І не відвертай із погордою обличчя від людей і не ходи по землі пихато! Воістину, Аллах не любить усіляких пихатих гордіїв!
19. Стримуй кроки свої та знижуй голос свій. Воістину, найвідразніший голос — то рев віслюка!»

وَأَنْ جَهْدَكَ عَلَىٰ أَنْ تُشْرِكَ بِمَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ فَلَا تُطِعْهُمَا وَصَاحِبِهُمَا فِي الدُّنْيَا مَعْرُوفًا وَأَتَّبِعْ سَبِيلَ مَنْ أَنَابَ إِلَيَّ ثُمَّ إِلَيَّ مَرْجِعُكُمْ فَأُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٥﴾

يُنَبِّئُ إِنَّهَا إِن تَكُ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِنْ خَرْدَلٍ فَتَكُنْ فِي صَخْرَةٍ أَوْ فِي السَّمَاوَاتِ أَوْ فِي الْأَرْضِ يَأْتِ بِهَا اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ لَطِيفٌ خَبِيرٌ ﴿١٦﴾

يُنَبِّئُ أَقِمِ الصَّلَاةَ وَأْمُرْ بِالْمَعْرُوفِ وَأَنْهَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَأَصْبِرْ عَلَىٰ مَا أَصَابَكَ إِنَّ ذَلِكَ مِنْ عَزْمِ الْأُمُورِ ﴿١٧﴾

وَلَا تُصَعِّرْ خَدَّكَ لِلنَّاسِ وَلَا تَتَّبِعْ فِي الْأَرْضِ مَرِحًا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ ﴿١٨﴾

وَأَقْصِدْ فِي مَسْيِكَ وَاعْضُضْ مِنْ صَوْتِكَ إِنَّ أَنْكَرَ الْأَصْوَاتِ لَصَوْتُ الْحَمِيرِ ﴿١٩﴾

20. Хіба вони не бачать, що Аллах підкорив вам те, що на небесах і на землі, і що Він щедро дарував вам блага Свої, відкриті й потаємні? Серед людей є такий, хто сперечається про Аллаха, не маючи ні знання, ні прямого шляху, ні ясного писання.

21. І коли їм кажуть: «Ідіть за тим, що зіслав Аллах», то вони відповідають: «Ні! Ми йдемо за тим, у що вірили наші батьки!» Невже так буде й тоді, коли шайтан покличе їх у пекельний вогонь?

22. Хто повертає обличчя своє до Аллаха та робить добро, той уже схопився за надійну основу, а кінець усіх справ належить Аллаху!

23. А якщо хтось не увірував, то не сумуй через його невір'я! Вони повернуться до Нас, і Ми розповімо їм про те, що вони чинили! Воістину, Аллах знає те, що в серцях!

24. Ми дозволимо їм насолоджуватися благами короткий час, а потім уразимо їх страшною карою!

25. Якщо ти спитаєш їх: «Хто створив небеса й землю?», то вони неодмінно скажуть:

أَلَمْ تَرَوْا أَنَّ اللَّهَ سَخَّرَ لَكُمْ مِمَّا فِي السَّمَوَاتِ وَمِمَّا فِي الْأَرْضِ وَأَسْمَعَ عَلَيْكُمْ نِعْمَهُ ظَهْرَةً وَبَاطِنَةً ۗ وَمِنَ النَّاسِ مَن يُجَادِلُ فِي اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَلَا هُدًى وَلَا كِتَابٍ مُّبِينٍ ﴿٢٠﴾

وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اتَّبِعُوا مَا أَنْزَلَ اللَّهُ قَالُوا بَلْ نَتَّبِعُ مَا وَجَدْنَا عَلَيْنَا آباءَنَا أَوْ لَوْ كَانَ الشَّيْطَانُ يَدْعُوهُمْ إِلَىٰ عَذَابِ السَّعِيرِ ﴿٢١﴾

* وَمَنْ يُسَلِّمْ وَجْهَهُ إِلَى اللَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ وَإِلَى اللَّهِ عَاقِبَةُ الْأُمُورِ ﴿٢٢﴾

وَمَنْ كَفَرَ فَلَا يَحْزُنكَ كُفْرُهُ ۗ إِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ فَنُنَبِّئُهُم بِمَا عَمِلُوا ۗ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٢٣﴾

نُمَتِّعُهُمْ قَلِيلًا ثُمَّ نَضْطَرُّهُمْ إِلَىٰ عَذَابٍ غَلِيظٍ ﴿٢٤﴾

وَلَمَّا سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ قُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ بَلْ أَكْثَرُهُمْ

لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٥﴾

«Аллах!» Скажи їм: «Хвала Аллаху!» Але більшість із них не розуміє.

26. Аллаху належить те, що в небесах, і те, що на землі. Воістину, Аллах не потребує нічого — Багатий і Хвалимий Він!

لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْغَنِيُّ
الْحَمِيدُ ﴿٣٦﴾

27. Якби всі дерева землі перетворилися на тростини для письма, а до моря додали б іще сім морів, то й тоді не вичерпалися би слова Аллаха. Воістину, Аллах — Великий, Мудрий!

وَلَوْ أَنَّ مَا فِي الْأَرْضِ مِنْ شَجَرَةٍ أَقْلَمٌ
وَالْبَحْرِ يَمْدُهُ مِنْ بَعْدِهِ سَبْعَةُ أَبْحُرٍ
مَا نَفِدَتْ كَلِمَاتُ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ
حَكِيمٌ ﴿٣٧﴾

28. Створити й воскресити вас так само легко, як і єдину душу. Аллах — Всечуючий, Всевидячий!

مَا خَلَقَكُمْ وَلَا يَعْشَكُمْ إِلَّا كَفَيْسٍ وَاحِدٌ
إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ ﴿٣٨﴾

29. Невже ти не бачиш, що Аллах скорочує ніч та подовжує нею день, а також скорочує день і подовжує ним ніч? Він підкорив Собі сонце й місяць, які рухаються за встановленим порядком, і Аллах усе знає про вчинки ваші!

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُؤَلِّجُ
النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ
يَجْرِي إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى وَأَنَّ اللَّهَ بِمَا
تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٣٩﴾

30. Це так, бо Аллах — істина, а ті, до кого звертаються замість Нього, — обман! Аллах — Всевишній, Великий!

ذَٰلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّ مَا يَدْعُونَ مِنْ
دُونِهِ الْبَطْلُ وَأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ ﴿٤٠﴾

31. Невже ти не бачиш, як кораблі пливають морем завдяки милості Аллаха, щоб Він міг показати

أَلَمْ تَرَ أَنَّ الْفُلْكَ تَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِنِعْمَتِ اللَّهِ
لِيُرِيَكُمْ مِنْ آيَاتِهِ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ

вам знамення Свої? Воістину, в цьому — знамення для кожного терплячого, вдячного!

لِكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ ﴿٢١﴾

32. І коли накриває їх, наче тінь, хвиля, то вони закликають до Аллаха, щиро сповідуючи Його релігію. Та коли Він рятусє їх, виводячи на сушу, то зменшується віра їхня. Ніхто не заперечує Наші знамення, крім зрадника, невдячного!

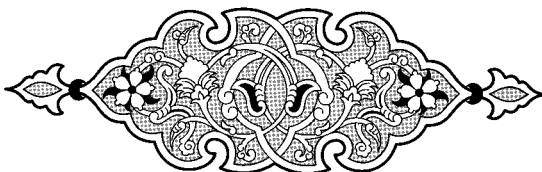
وَإِذَا غَشِيَهُمْ مَوَاجٌ كَالظُّلَلِ دَعَوُا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّا نَحْنُ وَإِلَى اللَّهِ قَتْلُهُمْ مَقْتَصِدٌ وَمَا يَحْتَدِيهَا بَنَاتُ الْآلَاءِ
كُلُّ حَتَّارٍ كَفُورٍ ﴿٢٢﴾

33. О люди! Бійтеся Господа вашого й того дня, коли батько не зможе заступитися за свого сина, а син — за свого батька. Обіцянка Аллаха правдива! Нехай не спокушає вас земне життя, і нехай не спокушає вас спокусник проти Аллаха.

يَتَأْتِيهَا النَّاسُ أَتْفُورًا بَكَوْهُ وَأَخْشَوْا يَوْمًا لَا يَجْزِي وَالِدٌ عَن وَلَدِهِ وَلَا مَوْلُودٌ هُوَ جَانٍ عَن وَالِدِهِ شَيْئًا إِنْ وَعَدَ اللَّهُ حَقًّا فَلَا تَعْتَرِكُمْ أَلْحِيوَةُ الدُّنْيَا وَلَا يَغُرَّنَّكُمْ بِاللَّهِ الْغُرُورُ ﴿٢٣﴾

34. Воістину, лише в Аллаха знання про Час. Він посилає дощ і знає те, що в утробах. Жодна душа не знає, що станеться з нею завтра, і не знає вона, в якій землі помре. Воістину, Аллах — Всезнаючий, Всевідаючий!

إِنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ عِلْمُ السَّاعَةِ وَيُرْسِلُ الْغَيْثَ وَيَعْلَمُ مَا فِي الْأَرْحَامِ وَمَا تَدْرِي نَفْسٌ مَّاذَا تَكْسِبُ غَدًا وَمَا تَدْرِي نَفْسٌ بِأَيِّ أَرْضٍ تَمُوتُ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ ﴿٢٤﴾

Сура 32. Ас-Саджада («Земний уклін»)

*Im'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

1. Аліф. Лям. Мім.
2. Писання, зіслане — в чому немає сумніву — від Господа світів!
3. Чи вони говорять: «Він вигадав його!»? Таж ні, це — істина від Господа твого, щоб ти застерігав людей, до яких раніше за тебе не приходив застерігач. Можливо, вони підуть прямим шляхом!
4. Аллах — Той, Хто створив небеса, землю і те, що між ними, за шість днів, а потім піднісся над тронном. Немає у вас, крім Нього, ні покровителя, ні заступника! Невже ви не замислитеся?
5. Він керує всіма подіями з неба до землі, а потім вони сходять до Нього протягом дня, який триває тисячу років за вашою лічбою.
6. Такий Той, Хто знає потаємне й відкрите, Всемогутній, Милосердний,
7. Який створив кожну річ якнайкраще й почав творити людину з глини;

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْعَرَفِ ١

تَنْزِيلِ الْكِتَابِ لَأَرْبَبَ فِيهِ مِنْ رَبِّ
الْعَالَمِينَ ٢

أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ بَلْ هُوَ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ
لِيُنذِرَ قَوْمًا مِمَّا أَتَاهُمْ مِنْ نَذِيرٍ مِنْ قَبْلِكَ
لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ ٣

اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا
بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَى عَلَى
الْعَرْشِ مَا لَكُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا سَفِيحٍ
أَفَلَا تَتَذَكَّرُونَ ٤

يُدَبِّرُ الْأَمْرَ مِنَ السَّمَاءِ إِلَى الْأَرْضِ ثُمَّ يَرْجِعُ
إِلَيْهِ فِي يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ أَلْفَ سَنَةٍ مِمَّا
تَعُدُّونَ ٥

ذَلِكَ عَلَيْهِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الْعَزِيزِ
الْرَّحِيمِ ٦

الَّذِي أَحْسَنَ كُلَّ شَيْءٍ خَلَقَهُ وَوَيْدَ أَخْلَقَ
الْإِنْسَانَ مِنْ طِينٍ ٧

8. створив її нащадків із краплі жалюгідної рідини,
9. а потім розмірив [людину] та вдихнув у неї від Нашого Духа. Він дарував вам слух, зір і серця. Мало ж ви дякуєте!
10. Вони запитують: «Невже, коли ми загубимось у землі, то постанемо в новому творінні?» Таж ні, не вірують вони в зустріч зі своїм Господом! «Загубимось у землі» — тобто поховані тіла розкладуться й зникнуть (ат-Табарі, аль-Багавві, ібн Касір).
11. Скажи: «Вас забере ангел смерті, який має над вами опіку. А потім вас повернуть до вашого Господа!»
12. Якби ж ти бачив, як грішники схилять голови перед своїм Господом: «Господи наш! Ми побачили й почули. Поверни нас, і ми будемо робити добро! Воістину, тепер ми впевнені!»
13. Якби Ми побажали, то вказали б кожній душі прямий шлях, але справдиться слово Моє: «Я неодмінно наповню геєну джинами й людьми — усіма!»
14. Скуштуйте — за те, що ви забули свою зустріч із цим вашим Днем. Воістину, і Ми

ثُمَّ جَعَلْنَا مِنْ مَّاءٍ مَّهِينٍ ﴿٨﴾

فُسَوَّيْنَاهُ وَنَفَخْنَا فِيهِ مِنْ رُوحِنَا وَجَعَلْنَا لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَالْأَفْئِدَةَ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ ﴿٩﴾

وَقَالُوا أَإِذَا ضَلَلْنَا فِي الْأَرْضِ أَإِنَّا لَفِي خَلْقٍ جَدِيدٍ بَلْ هُمْ بِلِقَاءِ رَبِّهِمْ كَافِرُونَ ﴿١٠﴾

﴿١١﴾ قُلْ يَتُوبُ إِلَيْكُمْ الْمَلَائِكَةُ وَالَّذِينَ عَمِلُوا السَّيِّئَاتِ وَقُلْ لَا يُغْنِي عَنْكُمْ كُفْرُهُمْ هُنَّ آيَاتُ اللَّهِ لِقَوْمٍ يُدْعُونَ ﴿١٢﴾

وَلَوْ شِئْنَا لَآتَيْنَا كُلَّ نَفْسٍ هُدًى وَنَحْنُ أَكْبَرُ ﴿١٣﴾

وَلَوْ شِئْنَا لَآتَيْنَا كُلَّ نَفْسٍ هُدًى وَنَحْنُ أَكْبَرُ ﴿١٣﴾

فَلَوْ قَوَّيْنَا لِقَاءَ رَبِّكُم يَوْمَ هَذَا إِنَّا نَسِينَاكُمْ وَذُقُوا عَذَابَ الْخُلْدِ يَمَا

- забули вас! Скуштуйте вічної кари — за те, що робили ви!
15. Віруючі в Наші знамення — тільки ті, які, коли їм про них згадують, падають ниць, прославляють хвалою свого Господа й не вивищуються!
16. Вони підводяться зі своїх лож, щоб кликати Господа свого зі страхом і надією, жертвуючи те, чим Ми наділили їх!
17. Жодна душа не знає, яка насолода очей прихована для них за те, що вони робили!
18. Невже віруючий такий самий, як і нечестивець? Ні, не рівні вони між собою!
19. Для тих, які увірували й робили добро, сади раю стануть гостинним притулком — за те, що робили вони!
20. А притулком для нечестивців буде вогонь. Щоразу, коли вони бажатимуть вийти звідти, їх повертагимуть. Скажуть їм: «Скуштуйте вогняної кари, яку ви вважали брехнею!»
21. Окрім великої кари, Ми дамо їм спробувати й кару малу — можливо, вони повернуться!
- «Мала кара» — лиха, яких люди зазнають у земному житті (ібн*

كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٥﴾

إِنَّمَا يُؤْمِنُ بِآيَاتِنَا الَّذِينَ إِذَا ذُكِرُوا بِهَا
خَرُّوا سُجَّدًا وَسَبَّحُوا بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَهُمْ لَا
يَسْتَكْبِرُونَ ﴿١٦﴾

تَتَجَافَى جُنُوبُهُمْ عَنِ الْمَضَاجِعِ يَدْعُونَ
رَبَّهُمْ خَوْفًا وَطَمَعًا وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ
يُنْفِقُونَ ﴿١٧﴾

فَلَا تَعْلَمُ نَفْسٌ مَّا أُخْفِيَ لَهُم مِّن قُرَّةِ أَعْيُنٍ
جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٨﴾

أَفَمَن كَانَ مُؤْمِنًا كَمَن كَانَ فَاسِقًا لَّا يَسْتَوُونَ ﴿١٩﴾

أَمَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَآهِمْ
جَنَّاتُ الْمَأْوَىٰ نُزُلًا بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢٠﴾

وَأَمَّا الَّذِينَ فَسَقُوا فَمَأْوَاهُمُ النَّارُ كَمَا
أَرَادُوا أَن يَخْرُجُوا مِنْهَا أُعِيدُوا فِيهَا وَقِيلَ لَهُمْ
دُوقُوا عَذَابَ النَّارِ الَّتِي كُنتُمْ بِهِ تُكَذِّبُونَ ﴿٢١﴾

وَلَنذِيقَنَّهِنَّ مِنَ الْعَذَابِ الْأَلَدِيِّ دُونَ
الْعَذَابِ الْأَكْبَرِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٢٢﴾

Касір з посланням на ібн Аббаса та інших тлумачів).

22. Хто ж несправедливіший за того, кому нагадали про знамення Нашого Господа, а він відвернувся від них? Воістину, Ми помстимося грішникам!
23. Ми дарували Мусі Писання, тож не май сумніву щодо зустрічі з Ним! І Ми зробили його дороговказом для синів Ізраїла! *«Щодо зустрічі з Ним» — згідно з деякими тлумаченнями, займенник «ним» у цьому аяті стосується Муси (мир йому). Тоді варіант перекладу буде таким: «щодо зустрічі з ним», яка відбулася, згідно з коментарями, під час «нічної подорожі».*
24. Ми поставили серед них провідників, які за наказом Нашим вели інших прямим шляхом — за те, що ті були терплячими та впевненими в Наших знаменнях!
25. Воістину, в День Воскресіння твій Господь розсудить між ними в тому, про що вони сперечалися.
26. Невже не вказало їм прямого шляху те, скільки поколінь Ми знищили раніше — а вони ходять по їхніх житлах! Воістину, в цьому —

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ ذُكِّرَ بِآيَاتِ رَبِّهِ ثُمَّ
أَعْرَضَ عَنْهَا إِنَّا مِنَ الْمُجْرِمِينَ مُنتَقِمُونَ ﴿٢٢﴾

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ فَلَا تَكُنْ فِي
مِرْيَةٍ مِنْ لِقَائِهِ وَجَعَلْنَاهُ هُدًى لِبَنِي
إِسْرَائِيلَ ﴿٢٣﴾

وَجَعَلْنَا مِنْهُمْ آيَمَةً يَهْدُونَ بِأَمْرِنَا لَمَّا
صَبَرُوا وَكَانُوا بِنَاتِنَا أُولِي أَعْيُنٍ ﴿٢٤﴾

إِنَّ رَبَّكَ هُوَ يَقْضِي بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ
فِي مَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿٢٥﴾

أَوَلَمْ يَهْدِ لَهُمْ كَمَا أَهْلَكْنَا مِنْ قَبْلِهِمْ
مَنْ أَلْفَرُونَ يَمْسُونَ فِي مَسْكِهَاتٍ
فِي ذَلِكَ لآيَاتٍ أَفَلَا يَسْمَعُونَ ﴿٢٦﴾

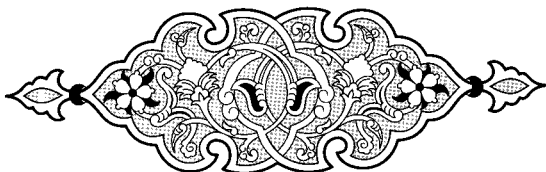
знамення! То неже вони не прислухаються?

27. Невже вони не бачать, що Ми проливаємо воду на суху землю й виводимо нею посіви, які їсть і ваша худоба, і ви? Невже вони не поглянуть?
28. Вони скажуть: «Коли ж прийде той Суд, якщо ви правдиві?»
29. Скажи: «У День Суду невіруючим не принесе користі віра їхня, і не буде їм відстрочки!»
«Суд» — аль-фатх, букв. «перемога». Згідно з тлумаченням ібн Касіра, йдеться про час, коли невіруючі зазнають кари та гніву Аллаха як у земному, так і в наступному житті.
30. Відвернися від них і чекай, адже чекають і вони!

أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا نَسُوقُ الْمَاءَ إِلَى الْأَرْضِ
الْجُرُزِ فَخُجِرُ بِهِ زَرَاعَاتُ كُلِّ مَنَّهُ
أَعْمَهُمْ وَأَنْفُسُهُمْ أَفَلَا يُبْصِرُونَ ﴿٢٧﴾

وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْفَتْحُ إِن كُنْتُمْ
صَادِقِينَ ﴿٢٨﴾
قُلْ يَوْمَ الْفَتْحِ لَا يَنْفَعُ الَّذِينَ كَفَرُوا
إِيمَانُهُمْ وَلَا هُمْ يُنظَرُونَ ﴿٢٩﴾

فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ وَانْتَظِرْ إِنَّهُمْ مُنْتَظَرُونَ ﴿٣٠﴾

Сура 33. Аль-Ахзаб («Військові загони»)

Im'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!

1. О Пророче! Бійся Аллаха та не корись невірющим і лицемірам! Воістину, Аллах — Всезнаючий, Мудрий!
2. Іди за тим, що дано тобі в одкровенні від Господа твого! Воістину, Аллах відає про те, що ви робите!
3. І покладайся на Аллаха! Достатньо Аллаха як Опікуна!
4. Жодному чоловіку Аллах не дав двох сердець у грудях. Він не зробив вашими матерями тих ваших дружин, яких ви називаєте «хребтами». Він не зробив ваших названих синів справжніми синами. Це лише слова з ваших вуст. Аллах говорить істину та вказує шлях!
«Хребтами» — коли араб у доісламські часи бажав розлучитися, то говорив дружині: «Ти для мене наче хребет моєї матері». Іслам заборонив таку форму розлучення.
5. Кличте названих синів за іменами їхніх батьків. Це справедливіше перед Аллахом.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْ اٰتَىٰ اللّٰهَ وَلَا تَطْعُ الْكَافِرِيْنَ
وَالْمُنٰفِقِيْنَ اِنَّ اللّٰهَ كَانَ عَلِيْمًا
حَكِيْمًا ﴿١﴾

وَاتَّبِعْ مَا يُوحَىٰ اِلَيْكَ مِنْ رَّبِّكَ اِنَّ اللّٰهَ
كَانَ بِمَا تَعْمَلُوْنَ خَبِيْرًا ﴿٢﴾

وَتَوَكَّلْ عَلَى اللّٰهِ وَكَفَىٰ بِاللّٰهِ وَكِيلًا ﴿٣﴾

مَا جَعَلَ اللّٰهُ لِرَجُلٍ مِّنْ قَلْبَيْنِ فِيْ جَوْفَيْهِ
وَمَا جَعَلَ اَزْوَاجَكُمْ اَللّٰتِيْ تُظَاهِرُوْنَ
مِنْهُنَّ اُمَّهَاتِكُمْ وَمَا جَعَلَ اَدْعِيَاءَكُمْ
اَبْنَاءَكُمْ ذٰلِكُمْ قَوْلُكُمْ بِاَفْوَاهِكُمْ وَاللّٰهُ
يَعُوْلُ الْحَقَّ وَهُوَ يَهْدِي السَّبِيْلَ ﴿٤﴾

اَدْعُوهُمْ لِاَبَائِهِمْ هُوَ اَقْسَطُ عِنْدَ اللّٰهِ اِنْ لَّمْ
تَعْمُرُوْا اَبَاءَهُمْ فَاَحْرٰنُكُمْ فِي الْبَيْنِ

А якщо ви не знаєте імен їхніх батьків, то вони — ваші брати в релігії та близькі! Не буде гріха на вас, якщо ви попередньо не мали такого наміру в серці. Аллах — Прощаючий, Милосердний!

6. Пророк ближчий до віруючих, ніж вони самі. Його дружини — їхні матері. Згідно з Писанням Аллаха родичі ближчі одне до одного, ніж віруючі та переселенці, якщо вони самі не побажають зробити добро своїм близьким. Так записано в Писанні!

«Побажають зробити добро...»
— ідеться про складання заповіту та передачу майна в спадок.

7. Ось Ми взяли завіт із пророками: з тобою, з Нухом, з Ібрагімом, із Мусою та Ісою, сином Мар'ям. Ми уклали з ними суворий завіт,
8. щоб запитати правдивих про їхню правдивість. А для невіруючих Він приготував болісну кару!
9. О ви, які увірували! Згадайте милість Аллаха, коли проти вас вирушило військо. Ми наслали на них вітер та війська, яких ви не бачите! Аллах бачить, що ви робите!

وَمَوْلَاكُمْ وَأَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ فِيمَا
أَخْطَأْتُمْ بِهِءِ وَلَئِنْ كُنْتُمْ لَتَعْمَدُنَّ
قُلُوبَكُمْ وَكَانَ اللَّهُ عَفُورًا رَحِيمًا ﴿٦﴾

النَّبِيِّ أَوْلَىٰ بِالْمُؤْمِنِينَ مِنْ أَنْفُسِهِمْ
وَأَزْوَاجُهُ أُمَّهَاتُهُمْ وَأُولُو الْأَرْحَامِ
بَعْضُهُمْ أَوْلَىٰ بِبَعْضٍ فِي كِتَابِ اللَّهِ مِنَ
الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُهَاجِرِينَ إِلَّا أَنْ تَفْعَلُوا إِلَىٰ
أَوْلِيَاءِكُمْ مَعْرُوفًا كَانَ ذَلِكَ فِي
الْكِتَابِ مَسْطُورًا ﴿٧﴾

وَإِذْ أَخَذْنَا مِنَ النَّبِيِّينَ مِيثَاقَهُمْ وَمِنْكَ
وَمِنْ نُوحٍ وَإِبْرَاهِيمَ وَمُوسَىٰ وَعِيسَىٰ ابْنِ مَرْيَمَ
وَأَخَذْنَا مِنْهُم مِيثَاقًا غَلِيظًا ﴿٨﴾

لِيَسْأَلَ الصَّادِقِينَ عَنْ صِدْقِهِمْ وَأَعَدَّ
لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿٩﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ
إِذْ جَاءَتْكُمْ جُنُودٌ فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا وَجُنُودًا
لَمْ تَرَوْهَا وَكَانَ اللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرًا ﴿١٠﴾

У цьому та наступних аятах ідеться про «битву окопів» — облогу Медини багатобожниками. Ця подія відбулася в 627 році.

10. Ось вони підійшли до вас і згори, і знизу. Забігали очі ваші, а серця підступили до горла, й ви почали говорити про Аллаха різні здогадки!

«Серця підступили до горла» — ідеться про страх, який охопив віруючих.

11. Там віруючі зазнали випробування й сильного потрясіння.

12. Сказали лицеміри й ті, у чиїх серцях хвороба: «Обіцянка Аллаха та Його Посланця була лише спокуюсою!»

13. Частина з них сказала: «О жителі Ясрибу! Ви не втримаєтесь на цьому місці, повертайтеся назад!» А деякі з них запитали в Пророка дозволу й сказали: «Наші будинки беззахисні!» Вони не були беззахисні, але ті лише прагнули втекти!

14. Якби [вороги] вдерлися туди з усіх боків і почали спокушати їх, ті одразу б зробили це й не чекали, хіба що трохи.

إِذْ جَاءَهُمْ وَكَرِهٍ مِّنْ فَوْقِكُمْ وَمِنْ أَسْفَلَ مِنكُمْ وَإِذْ زَاغَتِ الْأَبْصَارُ وَبَلَغَتِ الْقُلُوبُ الْحَنَاجِرَ وَتَظُنُّونَ بِاللَّهِ الظُّنُونًا ﴿١٠﴾

هَذَا لِكَأَنَّ الْمُؤْمِنِينَ وَرُؤُسَهُمْ لَنَزَلُوا إِلَى سَدِيدٍ ﴿١١﴾

وَإِذْ يَقُولُ الْمُبْتَغُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَّرَضٌ مَا وَعَدَنَا اللَّهُ وَرَسُولُهُ إِلَّا غُرُورًا ﴿١٢﴾

وَإِذْ قَالَت طَّائِفَةٌ مِّنْهُم يَا أَهْلَ يَثْرِبَ لَا مَقَامَ لَكُمْ فَانْجِعُوا وَيَسْتَأْذِنُ فَرِيقٌ مِّنْهُمُ النَّبِيَّ يَقُولُونَ إِنَّ بُيُوتَنَا عَوْرَةٌ وَمَا هِيَ بِعَوْرَةٍ إِنْ يُرِيدُونَ إِلَّا فِرَارًا ﴿١٣﴾

وَلَوْ دَخَلَتْ عَلَيْهِمْ مِّنْ أَقْطَارِهَا ثُمَّ سَبَّوْا أَلْفَيْتَةً لَا تَوْهَا وَمَا تَلَبَّسُوا بِهَا إِلَّا آيِسِيرًا ﴿١٤﴾

Як свідчить аль-Багавві та інші тлумачі, йдеться про відмову від ісламу, якої багатобожники вимагали б від віруючих у разі своєї перемоги.

15. Але ж раніше вони узяли з Аллахом завіт, що не відвернуться! Запитають їх про завіт з Аллахом!
16. Скажи: «Втеча не допоможе вам, якщо ви тікаєте від смерті чи загибелі. Недовго ж тоді ви будете насолоджуватися благами!»
17. Запитай: «Хто захистить вас від Аллаха, якщо Він побажає вам зла? А якщо побажає милості?» Вони не знайдуть собі замість Аллаха ні покровителя, ні помічника!
18. Аллах знає тих із вас, які відвертають інших і кажуть своїм братам: «Ідіть до нас!» Незначна їхня участь у битві *«Відвертають інших»* — *ідеться про осіб, які відвертали інших від боротьби проти невірючих.*
19. через їхню скупість до вас! Коли їх охоплює страх, ти бачиш, як вони дивляться на тебе: їхні очі бігають, наче в того, хто мліє перед смертю! А коли страх минає, вони ображають вас своїми гострими

وَلَقَدْ كُنُوا عَاهِدُوا اللَّهَ مِنْ قَبْلِ أَنْ يُؤْتُوا
الْأَذَىٰ وَكَانَ عَهْدُ اللَّهِ مَسْئُولًا ﴿١٥﴾

قُلْ لَنْ يَنْفَعَكُمْ الْفِرَارُ إِنْ قَرَرْتُمْ مَوْتَ
أَوِ الْقَتْلِ وَإِذَا لَأُتْمَعُونَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿١٦﴾

قُلْ مَنْ ذَا الَّذِي يَعْصِمُكُمْ مِنَ اللَّهِ إِنْ أَرَادَ
بِكُمْ سُوءًا أَوْ أَرَادَ بِكُمْ رَحْمَةً وَلَا يَجِدُونَ لَهُمْ
مِن دُونِ اللَّهِ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ﴿١٧﴾

* قَدْ يَعْلَمُ اللَّهُ الْمُعَوِّقِينَ مِنْكُمْ وَالْقَائِلِينَ
إِخْوَانَهُمْ هَلْ يَأْتُواوْنَ الْبَأْسَ إِلَّا
قَلِيلًا ﴿١٨﴾

أَشْحَةً عَلَيْهِمْ فَإِذَا جَاءَ الْخَوْفُ رَأَيْتَهُمْ
يَنْظُرُونَ إِلَيْكَ تَدُورُ أَعْيُنُهُمْ كَالَّذِي يُغْتَنَبُ
عَلَيْهِ مِنْ الْمَوْتِ فَإِذَا ذَهَبَ الْخَوْفُ سَلَفُوكُمْ
بِالْإِسْتِغْنَاءِ حِدَادِ أَشْحَةً عَلَى الْخَيْرِ أُولَئِكَ لَمْ
يُؤْمِنُوا فَأَحْبَطَ اللَّهُ أَعْمَانَهُمْ وَكَانَ ذَلِكَ

язиками, скупляться на добро.
Вони не увірували, Аллах
зробить марними їхні вчинки! І
це для Аллаха легко!

20. Вони гадають, що військові
загони не відступили. Якби
військові загони й прийшли, то
вони побажали б кочувати серед
бедуїнів і збирати новини про
вас. А якби вони були серед вас,
то не дуже б воювали!

21. Посланець Аллаха —
прекрасний приклад для вас,
для тих, хто сподівається на
Аллаха, Останній День і часто
згадує Аллаха!

22. Коли віруючі побачили
військові загони, то сказали:
«Це — те, що обіцяв нам Аллах
і Його Посланець! Правдивий
Аллах і Його Посланець!»
Це тільки додало їм віри й
покори!

23. Серед віруючих є чоловіки,
вірні завіту з Аллахом. Є серед
них ті, які вже виконали свій
обов'язок, а є ті, які ще чекають,
але не зраджують йому,
«Уже виконали свій обов'язок»
— «уже закінчили свою справу й
повернулися до Господа свого —
як ті, хто загинув мученицькою
смертю в битвах коло Бадру та
Ухду» (ат-Табарі).

عَلَى اللَّهِ يَسِيرًا ﴿١١﴾

يَجْسَبُونَ الْأَحْزَابَ لَمْ يَذْهَبُوا وَإِنْ يَأْتِ
الْأَحْزَابُ يَوَدُّوا لَوْ أَنَّهُمْ بَادُونَ فِي
الْأَحْزَابِ يَسْتَلُونَ عَنْ أَسْبَابِكُمْ وَلَوْ كَانُوا
فِيكُمْ مَا قَاتَلُوا إِلَّا قَلِيلًا ﴿١٢﴾

لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِمَنْ
كَانَ يَرْجُو اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَذَكَرَ اللَّهَ
كَثِيرًا ﴿١٣﴾

وَلَمَّا رَأَى الْمُؤْمِنُونَ الْأَحْزَابَ قَالُوا هَذَا مَا
وَعَدَنَا اللَّهُ وَرَسُولُهُ، وَصَدَقَ اللَّهُ وَرَسُولُهُ،
وَمَا زَادَهُمْ إِلَّا إِيمَانًا وَتَسْلِيمًا ﴿١٤﴾

مِنَ الْمُؤْمِنِينَ رِجَالٌ صَدَقُوا مَا عَاهَدُوا اللَّهَ
عَلَيْهِ فَمِنْهُمْ مَنْ قَضَى نَحْبَهُ، وَمِنْهُمْ مَنْ
يَسْتَبِرُّ وَمِمَّنْ بَدَلُوا تَبْدِيلًا ﴿١٥﴾

24. щоб Аллах винагородив правдивих за їхню правдивість, а лицемірів скарав, якщо побажає, або прийняв їхнє каяття. Воістину, Аллах — Прощаючий, Милосердний!

25. Аллах повернув невіруючих, незважаючи на їхню лють, і вони не отримали блага. Аллах врятував віруючих від битви. Аллах — Всесильний, Всемогутній!

26. Тих людей Писання, які допомагали їм, Аллах вивів із їхніх укріплень і вселив страх у їхні серця. Частину з них ви вбили, а другу частину захопили в полон!

27. Він дарував вам їхню землю, їхні помешкання й майно, землю, на яку навіть не ставала ваша нога! Аллах спроможний на кожен рік!

28. О Пророче! Скажи своїм дружинам: «Якщо ви прагнете земного життя та його прикрас, то приходьте, я наділю вас благами та красиво відпущу!

29. А якщо ви прагнете до Аллаха, Його Посланця та майбутнього життя, то Аллах приготував для праведних з-посеред вас велику винагороду!»

لَيَجْزِيَ اللَّهُ الصَّادِقِينَ بِصِدْقِهِمْ
وَيُعَذِّبَ الْمُنَافِقِينَ إِن شَاءَ أَوْ يَتُوبَ
عَلَيْهِمْ إِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿٢٤﴾

وَرَدَّ اللَّهُ الَّذِينَ كَفَرُوا بِغَيْظِهِمْ لَمْ يَنَالُوا
خَيْرًا وَكَفَى اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ الْقِتَالَ
وَكَانَ اللَّهُ قَوِيًّا عَزِيمًا ﴿٢٥﴾

وَأَنْزَلَ الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ
مِنْ صَيَاصِيهِمْ وَقَذَفَ فِي قُلُوبِهِمُ الرُّعْبَ
فَرِيقًا تَقْتُلُونَ وَتَأْسِرُونَ فَرِيقًا ﴿٢٦﴾

وَأَوْرَثَكُمْ أَرْضَهُمْ وَدِيَارَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ
وَأَرْضًا لَمْ تَطُوهَا وَكَانَ اللَّهُ عَلَى كُلِّ
شَيْءٍ قَدِيرًا ﴿٢٧﴾

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لَأَزْوَاجِكُمْ إِن كُنْتُمْ تَرْضُونَ
الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَرَبْتُهُنَّ فَتَمَّا لَيْتَ
أُمْتِعْكُمْ وَأَمْسِكَنَّ سَرَاحًا جَمِيلًا ﴿٢٨﴾

وَإِنْ كُنْتُمْ تُرِيدُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَالذَّارَ
الْآخِرَةَ فَإِنَّ اللَّهَ أَعَدَّ لِلْمُحْسِنَاتِ مِنْكُمْ
أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٢٩﴾

30. О дружини Пророка! Яка з вас скоїть явно мерзенний вчинок, тій буде подвоєно кару. І це для Аллаха легко!

يُنِسَاءَ النَّبِيِّ مَن يَأْتِ مِنْكُنَّ بِفَحِشَةٍ مُّبِينَةٍ يُضَعَّفُ لَهَا الْعَذَابُ ضِعْفَيْنِ ۚ وَكَانَ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرًا ﴿٣٠﴾

31. А тій із вас, яка буде покірна Аллаху, Його Посланцю й робитиме добрі справи, Ми даруємо подвійну винагороду. Ми приготували для неї щедрий наділ!

* وَمَن يَفْعَلْ مِنْكُنَّ لِلَّهِ وَرَسُولِهِ وِعْمَلٌ صَالِحًا نُؤْتِيهَا أَجْرَهَا مَرَّتَيْنِ وَأَعَدْنَا لَهَا رِزْقًا كَرِيمًا ﴿٣١﴾

32. О дружини Пророка! Ви не такі, як будь-яка жінка. Якщо ви богобоязливі, то не виявляйте ніжності в розмові, щоб не побажав вас той, у чиєму серці хвороба. Промовляйте гідні слова!

يُنِسَاءَ النَّبِيِّ لَسَنُنَّ كَأَحَدٍ مِنَ النِّسَاءِ ۚ إِنِ اتَّقَيْتُنَّ فَلَا تَحْضَعْنَ بِالْقَوْلِ فَيَطْمَعَ الَّذِي فِي قَلْبِهِ مَرَضٌ وَقُلْنَ قَوْلًا مَعْرُوفًا ﴿٣٢﴾

33. Перебуваючи у своїх домівках, не вбирайтеся так, як вбиралися в часи першого невігластва. Звершуйте молитву, давайте закят та коріться Аллаху та Його Посланцю. О люди дому, воістину, Аллах бажає забрати від вас нечистоту й очистити вас!

وَقَرْنَ فِي بُيُوتِكُنَّ وَلَا تَبَرَّجْنَ تَبَرُّجَ الْجَاهِلِيَّةِ الْأُولَىٰ وَأَقِمْنَ الصَّلَاةَ وَآتِينَ الزَّكَاةَ وَأَطِعْنَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ ۚ إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا ﴿٣٣﴾

*«Перше невігластво» — «Час від Ідриса до Нуха» (ібн Касір).
«Люди дому» — члени родини Пророка (див. ат-Табарі).*

34. Згадуйте те, що читають у ваших будинках зі знамень Аллаха та мудрості. Воістину, Аллах — Проникливий, Всевідаючий!

وَأذْكُرْنَ مَا يُتْلَىٰ فِي بُيُوتِكُنَّ ۚ مِن آيَاتِ اللَّهِ وَالْحِكْمَةِ ۚ إِنَّ اللَّهَ كَانَ لَطِيفًا خَبِيرًا ﴿٣٤﴾

35. Воістину, для відданих [Аллаху] — чоловіків і жінок, для віруючих — чоловіків і жінок, для смиренних — чоловіків і жінок, для правдивих — чоловіків і жінок, для терплячих — чоловіків і жінок, для покірних — чоловіків і жінок, для тих, які тримають піст — чоловіків і жінок, для тих, які закривають свою наготу — чоловіків і жінок, для тих, які часто згадують Аллаха — чоловіків і жінок, — усім Аллах приготував прощення та велику винагороду!

36. Віруючий та віруюча не повинні приймати рішення в якійсь справі, коли Аллах і Його Посланець уже вирішили це. А хто чинить непослух Аллаху та Його Посланцю, той перебуває в явній омані!

37. Ось ти сказав тому, до кого Аллах виявив милість і до кого ти сам виявив милість: «Утримай свою дружину при собі та бійся Аллаха!» Ти приховав те, що відкрив Аллах, і ти боявся людей, хоч Аллах більше заслуговує на те, щоб Його боялися! Коли Зайд задовольнив із нею своє бажання, Ми віддали її за тебе, щоб на віруючих не було вини

إِنَّ الْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ
وَالْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْقَانِتِينَ
وَالْقَانِتَاتِ وَالصَّادِقِينَ وَالصَّادِقَاتِ
وَالصَّابِرِينَ وَالصَّابِرَاتِ وَالْخَاشِعِينَ
وَالْخَاشِعَاتِ وَالْمُتَصَدِّقِينَ وَالْمُتَصَدِّقَاتِ
وَالصَّالِحِينَ وَالصَّالِحَاتِ وَالْحَافِظِينَ
فُرُوجَهُمُ وَالْحَافِظَاتِ وَالذَّاكِرِينَ
اللَّهَ كَثِيرًا وَالذَّاكِرَاتِ
أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ مَغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا ﴿٣٥﴾

وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ وَلَا مُؤْمِنَةٍ إِذَا قَضَى اللَّهُ
وَرَسُولُهُ أَمْرًا أَنْ يَكُونَ لَهُمُ الْخِيَرَةُ مِنْ أَمْرِهِمْ
وَمَنْ يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا
كَبِيرًا ﴿٣٦﴾

وَإِذْ تَقُولُ لِلَّذِي أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِ وَأَنْعَمْتَ
عَلَيْهِ أَمْسِكَ عَلَيْكَ زَوْجَكَ وَاتَّقِ اللَّهَ
وَتَخْفَى فِي نَفْسِكَ مَا اللَّهُ مُبْدِيهِ وَتَخْفَى
النَّاسَ وَاللَّهُ أَحَقُّ أَنْ تَخْشَاهُ فَلَمَّا قَضَى زَيْدٌ
مِنْهَا وَطَرًا زَوَّجْنَاكَهَا لِكَيْ لَا يَكُونَ عَلَى
الْمُؤْمِنِينَ حَرَجٌ فِي أَزْوَاجِ أَدْعِيَائِهِمْ إِذَا
قَضَوْا مِنْهُنَّ وَطَرًا وَكَانَ أَمْرُ اللَّهِ مَفْعُولًا ﴿٣٧﴾

через відносини з дружинами своїх названих синів, коли ті задовольняться із ними своє бажання. Наказ Аллаха має бути виконано!

Ідеться про Зайда ібн Харіса, названого сина Пророка (мир йому і благословення Аллаха). Коли той розлучився з Зайнаб, із нею одружився Пророк (мир йому і благословення Аллаха). Як зазначає ібн Касір, цей приклад показує віруючим, що вони можуть одружуватися з жінками, з якими були одружені їхні названі діти (див. також четвертий аят цієї сури).

38. На Пророкові немає вини через те, до чого зобов'язав його Аллах. Таким був закон Аллаха для тих, які жили раніше — а наказ Аллаха передвизначений
39. — і для тих, які передавали послання Аллаха, боялися Його та не боялися нікого, крім Аллаха! Достатньо тієї лічби, що в Аллаха!
40. Мухаммад — не батько когось із ваших чоловіків, але Посланець Аллаха й Печатка пророків! Аллах про кожну річ Знаючий!
41. О ви, які увірували! Згадуйте Аллаха часто,

مَا كَانَ عَلَى النَّبِيِّ مِنْ حَرَجٍ فِيمَا فَرَضَ اللَّهُ لَهُ سُنَّةَ اللَّهِ فِي الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلُ وَكَانَ أَمْرُ اللَّهِ قَدَرًا مَقْدُورًا ﴿٢٨﴾

الَّذِينَ يُبَلِّغُونَ رِسَالَاتِ اللَّهِ وَيَخْشَوْنَهُ وَلَا يَخْشَوْنَ أَحَدًا إِلَّا اللَّهَ وَكُنْ بِاللَّهِ حَسِيبًا ﴿٢٩﴾

مَا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَا أَحَدٍ مِنْ رِجَالِكُمْ وَلَكِنْ رَسُولَ اللَّهِ وَخَاتَمَ النَّبِيِّينَ وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا ﴿٣٠﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَذْكُرُوا اللَّهَ ذِكْرًا كَثِيرًا ﴿٣١﴾

42. славте Його зранку та ввечері!
43. Він — Той, Хто благословляє вас, і ангели Його — для того, щоб вивести вас із темряви до світла. Він Милосердний до віруючих!
44. У День зустрічі з Ним їхнім вітанням буде «Мир!» Він приготував для Них щедру винагороду!
45. О Пророче! Ми послали тебе як свідка, доброго вісника й застерігача;
46. як того, хто закликає до Аллаха з Його дозволу, як сяюче світило!
47. Сповісти віруючим добру звістку про те, що вони матимуть велику ласку в Аллаха!
48. Не корися невіруючим і лицемірам, забудь про заподіяні ними страждання й покладайся на Аллаха! Достатньо Аллаха як Опікуна!
49. О ви, які увірували! Якщо ви одружуєтесь із віруючими жінками, а потім розлучаєтесь з ними, до того, як торкнулися їх, то вони не повинні вичікувати перед вами строк. Наділіть їх благами й відпустіть красиво!

وَسَبِّحُوهُ بُكْرَةً وَأَصِيلًا ﴿٤٢﴾

هُوَ الَّذِي يُصَلِّيْ عَلَيْكُمْ وَمَلَائِكَتُهُ لِيُخْرِجَكُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّوْرِ وَكَانَ بِالْمُؤْمِنِينَ رَحِيمًا ﴿٤٣﴾

يَجِيئُهُمْ يَوْمَ تَلْقَوْنَهُ بِسَلَامٍ وَأَعَدَّ لَهُمْ أَجْرًا كَرِيمًا ﴿٤٤﴾

يَأْتِيهَا النَّبِيُّ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَهِيدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ﴿٤٥﴾

وَدَاعِيًا إِلَى اللَّهِ بِإِذْنِهِ وَسِرَاجًا مُّبِينًا ﴿٤٦﴾

وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا نَكَحْتُمُ الْمُؤْمِنَاتِ

وَلَا تَطْعَمُ الْكُفْرِينَ وَالْمُنَافِقِينَ وَدَعَ أَدْنَاهُمْ وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ وَكَفَى بِاللَّهِ وَكِيلًا ﴿٤٨﴾

يَأْتِيهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا نَكَحْتُمُ الْمُؤْمِنَاتِ ثُمَّ طَلَقْتُمُوهُنَّ مِنْ قَبْلِ أَنْ تَمْسُوهُنَّ فَمَا لَكُمْ عَلَيْهِنَّ مِنْ عِدَّةٍ تَعْتَدُونَهَا فَيَتَعَوَّهِنَّ وَسَرِّحُوهُنَّ سَرَاحًا جَمِيلًا ﴿٤٩﴾

«Вичікувати перед вами строк»: ідеться про ідда — період, що становить чотири місяці й десять днів, який має минути до нового заміжжя.

50. О Пророче! Ми дозволили тобі твоїх дружин, за яких ти заплатив викуп, а також тих, ким оволоділа твоя правиця й кого дарував тобі Аллах, а також доньок твоїх дядьків із боку батька, доньок твоїх тіток із боку батька, доньок твоїх дядьків із боку матері, доньок твоїх тіток із боку матері, які здійснили переселення разом із тобою, а також кожну віруючу жінку, яка подарує себе Пророку, якщо Пророк захоче одружитися з нею. Це дозволено лише тобі, але не іншим віруючим. Ми знаємо, що встановлено для них стосовно їхніх дружин і тих, ким оволоділи їхні правиці. Це зроблено для того, щоб на тобі не було вини. Аллах — Прощаючий, Милосердний!

51. Відкладай прихід до тих із них, до кого побажаєш, і затримай ту з них, яку побажаєш. Якщо ти побажаєш ту, яку попередньо віддалив, то на тобі не буде гріха. Це краще для того, щоб очі кожної з них раділи, щоб

يَأْتِيهَا النَّبِيُّ إِنَّا أَحْلَلْنَا لَكَ أَزْوَاجَكَ الَّتِي
ءَاتَيْتَ أَجُورَهُنَّ وَمَا مَلَكَتْ يَمِينُكَ مِمَّا
أَفَاءَ اللَّهُ عَلَيْكَ وَبَنَاتِ عَمِكَ وَبَنَاتِ
عَمَّتِكَ وَبَنَاتِ خَالَكَ وَبَنَاتِ خَالَتِكَ الَّتِي
هَاجَرْنَ مَعَكَ وَأَمْرًا مُؤْمِنَةً إِنْ وَهَبَتْ
نَفْسَهَا لِلنَّبِيِّ إِنْ أَرَادَ النَّبِيُّ أَنْ يَسْتَنْكِحَهَا
خَالِصَةً لَكَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ قَدْ
عَلِمْنَا مَا فَارَضْنَا عَلَيْهِمْ فِي أَزْوَاجِهِمْ
وَمَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ لِكَيْلَا يَكُونَ
عَلَيْكَ حَرَجٌ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا
رَحِيمًا ﴿٥٠﴾

* تَرِيحِي مِّنْ نَّسَاءِ مَنْ هُنَّ وَقُوِي إِلَيْكَ مِّنْ
نَّسَاءٍ وَمِنْ أَيْتَمِيَّتٍ وَمَنْ عَزَلْتَ فَلَا جُنَاحَ
عَلَيْكَ ذَلِكَ أَدْنَىٰ أَنْ تَقَرَّ أَعْيُنُهُنَّ وَلَا
يَحْزَنَ وَيَرْضَيْنَ بِمَا آتَيْتَهُنَّ كُلُّهُنَّ
وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا فِي قُلُوبِكُمْ وَكَانَ اللَّهُ

عَلِيمًا حَلِيمًا ﴿٥١﴾

вони не відчували смутку та були задоволені тим, що ти їм даруєш. Аллах знає те, що в їхніх серцях. Аллах — Знаючий та Співчутливий!

52. З цього часу тобі не дозволено одружуватися з іншими жінками або змінювати цих дружин на інших, навіть якщо тебе й дивуватиме їхня краса. Це не стосується тих, ким оволоділа твоя правиця. Аллах над кожною річчю Наглядач!

53. О ви, які увірували! Не заходьте до будинків Пророка, якщо вас не запросять на трапезу й не приходьте, коли вона ще не готова. Заходьте, коли вас покличуть, а коли поїсте, розходьтеся, не всідайтеся для розмови. Ви спричиняєте незручності Пророку! Він соромиться вас, а Аллах не соромиться істини! Якщо ви просите в [дружин Пророка] якісь речі, то просіть їх крізь завісу. Так буде чистіше для ваших та їхніх сердець. Не годиться ні ображати Посланця, ні одружуватися на його дружинах після його смерті. Воістину, це великий гріх перед Аллахом!

54. Покажете ви щось або приховаєте — Аллах знає про кожную річ!

لَا يَجِلُّ لَكَ النِّسَاءُ مِنْ بَعْدُ وَلَا أَنْ تَبَدَّلَ
بِهِنَّ مِنْ أَرْوَاحٍ وَلَوْ أَحْبَبْتَ حُسْنَهُنَّ إِلَّا
مَا مَلَكَتْ يَمِينُكَ وَكَانَ اللَّهُ عَلَى
كُلِّ شَيْءٍ رَاقِبًا ﴿٥٢﴾

يَتَأْتِيهَا الذِّبْرَاءُ أَمْ مَوْلَا أَنْ تَدْخُلُوا بُيُوتَ النَّبِيِّ
إِلَّا أَنْ يُؤْذَنَ لَكُمْ إِلَى طَعَامٍ غَيْرٍ نَظِيرِ
إِنَّهُ وَالْكَافِرِينَ إِذَا دُعِيَتمْ فَأَدْخُلُوا فَإِذَا
طَعِمْتُمْ فَأَنْتَبِروا وَلَا مَسْتَنَسِينَ لِحَدِيثٍ
إِنْ ذَلِكُمْ كَانَ يُؤْذَى النَّبِيَّ فَيَسْتَجِ
مِنْكُمْ وَاللَّهُ لَا يَسْتَجِيءُ مِنَ الْحَقِّ وَإِذَا
سَأَلْتُمُوهُنَّ مَتَاعًا فَسْأَلُوهُنَّ مِنْ وَرَاءِ
حِجَابٍ ذَلِكُمْ أَطْهَرُ لِقَوْلِكُمْ
وَقُلُوبِكُمْ وَمَا كَانَ لَكُمْ أَنْ تُؤْذُوا رَسُولَ
اللَّهِ وَلَا أَنْ تَكْفُرُوا أَوْجْهَهُ مِنْ بَعْدِهِ أَبَدًا إِنَّ
ذَلِكُمْ كَانَ عِنْدَ اللَّهِ عَظِيمًا ﴿٥٣﴾

إِنْ تَبْدُوا شَيْئًا أَوْ تُخْفُوهُ فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِكُلِّ
شَيْءٍ عَلِيمًا ﴿٥٤﴾

55. На них не буде гріха, якщо вони [будуть без завіси] перед своїми батьками, синами, братами, синами братів, синами сестер, [віруючими] жінками й тими, ким оволоділа їхня правиця. Бійтесь Аллаха! Воістину, Аллах — кожній речі Свідок!

Інтерполяції згідно з коментарями більшості тлумачів.

56. Воістину, Аллах і Його ангели благословляють Пророка! О ви, які увірували! Благословляйте Пророка й вітайте його миром!

57. Воістину, тих, які ображають Аллаха та Його Посланця, Аллах прокляв у земному житті й житті наступному та приготував для них принизливу кару!

58. А ті, які безпідставно ображають віруючих чоловіків і жінок, несуть на собі тягар наклепу й відвертого гріха!

59. О Пророче! Скажи своїм дружинам, донькам і віруючим жінкам, щоб вони одягалися у свої покривала. Так їх легше впізнаватимуть і не образять. Аллах — Прощаючий, Милостивий!

«Легше впізнаватимуть» — відрізнятимуть від рабинь і блудниць (ібн Касір).

لَا جُنَاحَ عَلَيْهِنَّ فِيءِ آبَائِهِنَّ وَلَا أَبْنَائِهِنَّ
وَلَا إِخْوَانِهِنَّ وَلَا بَنَاتِهِنَّ وَلَا إِخْوَانِهِنَّ وَلَا
أَخَوَاتِهِنَّ وَلَا نِسَائِهِنَّ وَلَا مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُنَّ
وَأَقْبِرِينَ اللَّهُ إِنْ اللَّهُ كَانَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ
شَهِيدًا ﴿٥٥﴾

إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا
تَسْلِيمًا ﴿٥٦﴾

إِنَّ الَّذِينَ يُؤْذُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ لَعَنَهُمُ اللَّهُ فِي
الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَأَعَدَّ لَهُمْ عَذَابًا مُّهِينًا ﴿٥٧﴾

وَالَّذِينَ يُؤْذُونَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ
بِغَيْرِ مَا كَسَبُوا فَسُبُّوا فَقَدِ احْتَمَلُوا
بُهْتَانًا وَإِنَّمَا مَيْبِنَا ﴿٥٨﴾

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لَأَزْوَاجِكَ وَبَنَاتِكَ
وَلِبَنَاتِ الْمُؤْمِنِينَ بُدُنِينَ عَلَيْهِنَّ مِنْ
جَلْبَابٍ لَّيْسَ فِيهَا إِفْسَافٌ أَنْ يُعْرَفْنَ فَلَا
يُؤْذِينَ ۗ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿٥٩﴾

60. Якщо лицеміри й ті, в чій серцях хвороба, а також ті, хто поширює в Медині чутки, не припинять, Ми неодмінно підкоримо їх тобі, і вони будуть поряд із тобою зовсім недовго.
61. Вони будуть прокляті! Де б їх не знайшли, їх хапатимуть і вбиватимуть!
62. Таким був закон Аллаха для тих, які жили раніше. І ти не знайдеш зміни в законі Аллаха!
63. Люди запитують тебе про Час. Скажи: «Про це знає тільки Аллах!» Звідки тобі знати, можливо, Час уже близько?
64. Воістину, Аллах прокляв невіруючих і приготував для них полум'я,
65. де вони будуть довіку! Не знайдуть вони ні покровителя, ні помічника!
66. Того Дня їхні обличчя повертатимуться у вогні. Вони говоритимуть: «Якби ж ми корилися Аллаху та Посланцю!»
67. Вони скажуть: «Господи наш! Ми корилися нашим вождям і старійшинам! Вони збили нас зі шляху!
68. Господи наш! Даруй їм подвійну кару та прокляни їх великим прокляттям!»

﴿لَيْنَ لِرَبِّنَا الْمُنْفِقُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَّرَضٌ وَالْمُرْجِفُونَ فِي الْمَدِينَةِ لَنُغْرِيَنَّكَ بِهِمْ ثُمَّ لَا يُجَاوِرُونَكَ فِيهَا إِلَّا قَلِيلًا﴾ ٦٠

﴿مَلْعُونِينَ أَيْنَمَا ثَقِفُوا أَخَذُوا وَقْتُلُوا﴾ ٦١
﴿تَقْتِيلًا﴾ ٦١

﴿سُنَّةَ اللَّهِ فِي الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلُ وَلَنْ يَجِدَ لِسُنَّةِ اللَّهِ تَبْدِيلًا﴾ ٦٢

﴿يَسْأَلُكَ النَّاسُ عَنِ السَّاعَةِ قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ وَلَئِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ﴾ ٦٣

﴿إِنَّ اللَّهَ لَعَنَ الْكُفْرِينَ وَعَدَّ لَهُمْ سَعِيرًا﴾ ٦٤

﴿خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا لَا يَجِدُونَ وِلِيًّا وَلَا نَصِيرًا﴾ ٦٥

﴿يَوْمَ تَقَلِّبُ وَجُوهُهُمْ فِي النَّارِ يَقُولُونَ يَا لَيْتَنَا أَطَعْنَا اللَّهَ وَأَطَعْنَا الرَّسُولَ﴾ ٦٦

﴿وَقَالُوا رَبَّنَا إِنَّا أَطَعْنَا سَادَتَنَا وَكُبَرَاءَنَا فَأَضَلُّونَا السَّبِيلًا﴾ ٦٧

﴿رَبَّنَا آتِنَاهُمْ فُضُولًا كَثِيرًا وَنَجِّنَاهُمْ مِنَ الْعَذَابِ الْكَبِيرِ﴾ ٦٨

69. О ви, які увірували! Не будьте як ті, що образили Мусу. Аллах очистив його від того, що вони говорили. Він пошанований перед Аллахом!
70. О ви, які увірували! Бійтесь Аллаха та говоріть розсудливе слово.
71. Тоді Аллах покращить ваші справи й простить ваші гріхи. А хто кориться Аллаху та Його Посланцю, той уже досягнув великого успіху!
72. Ми показали відповідальність небесам, землі й горам, але ті відмовились її нести та злякались. Її понесла людина — воістину, несправедлива й невігласна вона —
73. щоб Аллах скарав лицемірів і лицемірок, багатобожників і багатобожниць, і прийняв каяття віруючих чоловіків і жінок. Аллах — Прощаючий та Милосердний!

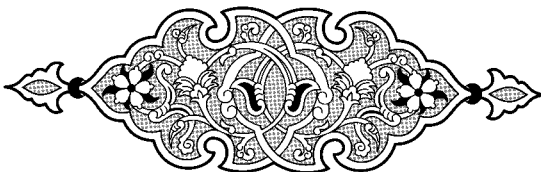
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ ءَادُوا
مُوسَىٰ فَبَرَّأَهُ اللَّهُ مِمَّا قَالُوا وَكَانَ عِنْدَ اللَّهِ
وَجِيهًا ﴿٦٩﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَقُولُوا قَوْلًا
سَدِيدًا ﴿٧٠﴾

يُصْلِحْ لَكُمْ أَعْمَالَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ
وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ فَازَ فَوْزًا عَظِيمًا ﴿٧١﴾

إِنَّا عَرَضْنَا الْأَمَانَةَ عَلَى السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
وَالجِبَالِ فَأَبَيْنَ أَنْ يَحْمِلْنَهَا وَأَشْفَقْنَ مِنْهَا
وَحَمَلَهَا الْإِنْسَانُ إِنَّهُ كَانَ ظَلُومًا جَهُولًا ﴿٧٢﴾

لِيُعَذِّبَ اللَّهُ الْمُنَافِقِينَ وَالْمُنَافِقَاتِ
وَالْمُشْرِكِينَ وَالْمُشْرِكَاتِ وَيَتُوبَ
اللَّهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَكَانَ اللَّهُ
عَفُورًا رَحِيمًا ﴿٧٣﴾

Сура 34. Саба («Савське царство»)

*Im'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

1. Хвала Аллаху, Якому належить те, що на небесах і те, що на землі! Хвала Йому і в житті наступному! Він — Мудрий, Відаючий!
2. Він знає те, що входить у землю й те, що виходить із неї, що сходить із неба і що туди підноситься. А Він — Милосердний, Прощаючий!
3. Ті, які не вірують, говорять: «Час не прийде до нас!» Скажи: «Ні, клянуся моїм Господом, Знаючим потаємне, — він неодмінно прийде до вас!» Ні на небесах, ні на землі не сховається від Нього нічого, навіть вагою в порошок, й менше чи більше за це. Це все — в ясному Писанні,
4. щоб Аллах винагородив тих, які увірували й робили добро! На них чекає прощення й щедрий наділ!
5. А на тих, які прагнули ослабити Наші знамення, чекають страждання від болісної кари!
6. Ті, кому дано знання, бачать, що зіслане тобі від

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي
الْأَرْضِ وَلَهُ الْحَمْدُ فِي الْآخِرَةِ وَهُوَ الْحَكِيمُ
الْخَبِيرُ ﴿١﴾

يَعْلَمُ مَا يَلِجُ فِي الْأَرْضِ وَمَا يَخْرُجُ مِنْهَا وَمَا
يَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ وَمَا يَعْرُجُ فِيهَا وَهُوَ
الرَّحِيمُ الْعَفُورُ ﴿٢﴾

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَأْتِينَا السَّاعَةُ قُلْ بَلَىٰ
وَرَبِّي لَأَتَيْنَنَّكُمْ عَلَيْمُ الْغَيْبِ لَا يَعْرُبُ
عَنْهُ مِثْقَالُ ذَرَّةٍ فِي السَّمَوَاتِ وَلَا فِي
الْأَرْضِ وَلَا أَصْغَرُ مِنْ ذَلِكَ وَلَا
أَكْبَرَ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ ﴿٣﴾

لِيَجْزِيَ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
أُولَئِكَ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ﴿٤﴾

وَالَّذِينَ سَعَوْا فِي آيَاتِنَا مُعَاجِزِينَ
أُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مِّن رَّجْزٍ أَلِيمٍ ﴿٥﴾

وَيَرَى الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ الَّذِي أُنزِلَ إِلَيْكَ

Господа твого — істина, яка провадить до шляху Великого, Хвалимого!

مَنْ رَبِّكَ هُوَ الْحَقُّ وَيَهْدِي إِلَى صِرَاطٍ
الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ ﴿٦﴾

7. Ті, які не вірують, говорять: «Чи не вказати вам на чоловіка, який розповідає, що після того, як ви розкладетесь на частинки, ви постанете в новому творінні?

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَهَلْ نَدُّكُمْ عَلَى رَجُلٍ
يُنَبِّئُكُمْ إِذَا مُرِّقْتُمْ كُلَّ مُمَرِّقٍ إِنَّكُمْ لَعِىَّ
خَلْقٍ جَدِيدٍ ﴿٧﴾

8. Він зводить наклеп на Аллаха чи божевільний?» Таж ні! Ті, які не вірують у наступне життя, будуть покарані й перебувають у глибокій омані!

أَفَرَأَى عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَمْ بِهِ جِنَّةٌ بَلِ الَّذِينَ لَا
يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ فِي الْعَذَابِ وَالضَّلَالِ
الْبَعِيدِ ﴿٨﴾

9. Невже вони не бачать того, що попереду й позаду них — на небі й на землі? Якщо Ми побажаємо, то змусимо землю поглинути їх або скинемо на них частину неба! Воістину, в цьому — знамення для кожного раба, який кається!

أَفَلَمْ يَرَوْا إِلَى مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ مِنْ
السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ إِن نَّشَاءُ نَحْصِفْ بِهِمُ الْأَرْضَ
أَوْ نَسْقِطْ عَلَيْهِمُ كِسَفًا مِنَ السَّمَاءِ إِنَّا
فِي ذَلِكَ لَأَنبَاءٌ لِّكُلِّ عَبْدٍ مُّنبِئٍ ﴿٩﴾

10. Ми дарували Давуду Свою ласку: «О гори! Славте Мене разом із ним, і птахи!» Ми пом'якшили для нього залізо!
Ат-Табарі коментує: «Залізо в його руках було схоже на сиру глину: тож він згинав його, як бажав, не виплавляючи у вогні й не вдаряючи іншим залізом».

*وَلَقَدْ آتَيْنَا دَاوُدَ مِمَّا فُضِّلَ عَلَيْهِ جِبَالًا
أَوْبَىٰ مَعَهُ وَالطَّيْرَ وَأَلَنَّا لَهُ الْحَدِيدَ ﴿١٠﴾

11. Зроби кольчуги та дотримуйся міри в кільцях!» Робіть добро, адже Я бачу те, що ви робите!

إِن أَعْمَلُ سَدِيعَتٍ وَقَدِّرْ فِي السَّرْدِ
وَأَعْمَلُوا صِلِحًا إِنِّي بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿١١﴾

12. [Ми підкорили] Сулайману вітер, який зранку долав шлях тривалістю в місяць, і ввечері долав шлях тривалістю в місяць. Ми відкрили для нього джерело міді. Були серед джинів такі, які працювали перед ним із дозволу Господа його! А тим із них, які ухилялися від Нашого наказу, Ми дамо скуштувати вогняної кари!
13. Вони будували для нього все, що він бажав: прекрасні споруди, статуї, глеки, наче водойми, а також нерухомі котли. О роде Давуда! Працюйте на знак подяки! Але ж мало вдячних серед Моїх рабів! *«Махаріб» («прекрасні споруди») деякі тлумачі розуміють як «місця поклоніння», «святинища» (див., напр., коментар аль-Багавві).*
14. Коли Ми встановили для нього час смерті, їм вказала на це лише земляна тварина, яка підточила його палицю. Коли ж він упав, то зрозуміли джини, що, якби їм було відоме потаємне, вони б не зазнали принизливої кари!
15. У селищі сабейців було знамення — два сади, з правого й лівого боку. Споживайте щедрий наділ Господа вашого й

وَلَمَّا يَمُنُّنَ الرِّيحَ عُدُّهَا شَهْرٌ وَرَوَّاحُهَا
شَهْرٌ وَأَسَلْنَا لَهُ عَيْنَ الْقَظِيرِ وَمِنَ الْجِنِّ مَن
يَعْمَلُ بَيْنَ يَدَيْهِ بِإِذْنِ رَبِّهِ وَمَن يَزِغْ
مِنْهُمُ عَنْ أَمْرِنَا نَذِقْهُ مِنْ عَذَابِ السَّعِيرِ ﴿١٢﴾

يَعْمَلُونَ لَهُ وَمَا يُشَاءُ مِنْ مَّحْرَبٍ وَمَنْ يَلِ
وَجِفَّانٍ كَالْجَوَابِ وَقُدُورٍ رَّاسِمَاتٍ أَعْمَلُوا
ءَالَ دَاوُدَ شُكْرًا وَقَلِيلٌ مِّنْ عِبَادِيَ الشَّكُورُ ﴿١٣﴾

فَلَمَّا فَضَّيْنَا عَلَيْهِ الْمَوْتَ مَا دَلَّهُمْ عَلَى مَوْتِهِ
إِلَّا دَابَّةُ الْأَرْضِ تَأْكُلُ مِن سَائِغِهِ فَلَمَّا
خَرَّتْ بَيْتَ الْجِنِّ أَن لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ الْغَيْبِ
مَا لَيْسُوا فِي الْعَذَابِ الْمُهِينِ ﴿١٤﴾

لَقَدْ كَانَ لِسَبَإٍ فِي مَسْكِنِهِمْ آيَةٌ جَنَّاتٍ مِّن
يَمِينٍ وَشِمَالٍ كُلُّ مِّن رَّزْقِ رَبِّكَ وَأَشْكُرُوا
لَهُ بَلَدَهُ طَبَعَهُ وَرَبُّ عَفُورٌ ﴿١٥﴾

будьте вдячні Йому! Прекрасна країна, Прощаючий Господь!

16. Але вони відвернулися! Тож Ми наслали на них потік, [який прорвав] греблю, й замінили два їхні сади іншими — з гіркими плодами, тамариском і нечисленними лотосами.

Як свідчать коментатори, посилаючись на перших тлумачів, ідеться про величезну греблю, внаслідок прориву якої було знищено господарство сабейців. Це доводиться й археологічними даними, отриманими під час розкопок в Ємені (де знаходилося Сабейське царство).

17. Так Ми відплатили їм за те, що вони були невдячні. Хіба ж Ми караємо когось, окрім невдячних?

Можливий варіант перекладу — «були невіруючі... окрім невіруючих» (див. різні перекази у тлумаченні аль-Багаві).

18. Ми звели між ними й селищами, які Ми благословили, інші селища, добре видимі, й виміряли між ними шлях. Подорожуйте в безпеці — і вночі, і вдень!

19. Та вони сказали: «Господи наш! Зроби шлях між нашими зупинками довшим!» Вони вчинили несправедливість

فَأَعْرَضُوا فَأَنْزَلْنَا عَلَيْهِمْ سَيْلَ الْعَرِمِ
وَبَدَّلْنَاهُمْ بِجَنَّتَيْهِمْ جَنَّتَيْنِ ذَوَاتِ أَكْثِلٍ
خَمْطٍ وَأَثَلٍ وَشَيْءٍ مِّنْ سَدْرِ قَيْلٍ ﴿١٦﴾

ذَلِكَ جَزَاءُ نَّهْمُ بِمَا كَفَرُوا وَهَلْ يُجْرَىٰ إِلَّا
الْكُفُورُ ﴿١٧﴾

وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ الْقُرَىٰ الَّتِي بَرَكْنَا
فِيهَا قُرَىٰ ظَاهِرَةً وَقَدَّرْنَا فِيهَا السَّبْرَ سَبْرًا
فِيهَا الْبِأْسَىٰ وَأَيَّ مَاءٍ أَمِينٍ ﴿١٨﴾

فَقَالُوا رَبَّنَا بَعْدَ بَيْنِ أَسْفَارِنَا وَظَلَمُوا
أَنْفُسَهُمْ فَجَعَلْنَا لَهُمْ أَجَادِيثَ وَمَرَقًا كَلَّ
مُزَقِّقًا إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ

до себе! Тож Ми зробили їх притчею і розсіяли. Воістину, в цьому — знамення для всіх терплячих і вдячних!

20. Здогадка Ібліса про них була правильною, тож вони пішли за ним, окрім групи віруючих.

21. Він не мав над ними влади, [хіба стільки,] щоб Ми могли відрізнити віруючих у наступне життя від тих, які мають сумніви щодо нього. А Господь твій — Охоронець кожної речі! Як відзначає аль-Багавві, під «розрізненням» тут мається на увазі «поява» та «зовнішній вияв», адже Бог завжди знав усе про віруючих і невіруючих — «через знання потаємного», притаманне лише Йому.

22. Скажи: «Покличте тих, кого ви вигадали замість Аллаха!» Вони не мають влади навіть над порошинкою, ні на небесах, ні на землі. Вони не мають там жодної частки, і немає в Нього помічників серед них!

23. Заступництво перед Ним допоможе тільки тому, кому Він дозволить. Коли страх полишить їхні серця, вони питають: «Що сказав ваш Господь?» Їм скажуть: «Істину, адже Він — Піднесений, Великий!»

شُكْرٍ ﴿١٩﴾

وَلَقَدْ صَدَقَ عَلَيْهِمْ إِبْلِيسُ ظَنَّهُ، فَاتَّبَعُوهُ
إِلَّا فَرِيقًا مِّنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٢٠﴾

وَمَا كَانَ لَهُ عَلَيْهِم مِّن سُلْطَانٍ إِلَّا لِنَعْتَمِرَهُ
مَنْ يُؤْمِرُ بِالْآخِرَةِ فَمَنْ هُوَ مِنْهَا فِي
شَكٍّ، وَرَبُّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ حَفِيظٌ ﴿٢١﴾

فَلِأَدْعُوا الَّذِينَ زَعَمْتُمْ مِن دُونِ اللَّهِ لَا
يَمْلِكُونَ مِن شَيْءٍ وَثِقَالٌ ذَرَفُوا فِي السَّمَاوَاتِ وَلَا
فِي الْأَرْضِ وَمَا لَهُمْ فِيهَا مِن شِرْكٍَ وَمَا لَهُ
مِنْهُمْ مِّن ظَلِيمٍ ﴿٢٢﴾

وَلَا تَنْفَعُ الشَّفَعَةُ عِنْدَهُ إِلَّا لِمَن أِذِنَ لَهُ
حَتَّىٰ إِذَا فُزِعَ عَن فَلُو بِهِمْ قَالُوا مَاذَا قَالَ
رَبُّكُم قَالُوا الْحَقُّ وَهُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ ﴿٢٣﴾

24. Запитай: «Хто наділяє вас із небес і землі?» І скажи: «Аллах!» І ще: «Хтось із нас тримається правильного шляху, а хтось блукає в явній омані!»
25. Скажи: «Вас не запитають про наші провини, і нас не запитають про те, що робите ви!»
26. Скажи: «Наш Господь збере всіх нас разом, а потім справедливо розсудить. Він — Суддя, Знаючий!»
27. Скажи: «Покажіть мені тих, кого ви вважаєте рівними Аллаху!» Таж ні! Він — Аллах, Всемогутній, Мудрий!
28. Ми відіслали тебе до всіх людей як доброго вісника й застерігача, але ж більшість людей не знає!
29. Вони запитують: «Коли ж прийде обіцяне, якщо ви правдиві?»
30. Скажи: «Вам обіцяно День, який ви не зможете ні віддалити, ні наблизити — навіть на годину!»
31. Ті, які не увірували, говорять: «Ми ніколи не повіримо ні в цей Коран, ні в те, що було перед ним!» Якби ти бачив нечестивців, коли, поставши

﴿قُلْ مَنْ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ قُلْ اللَّهُ وَإِنَّا أَوْيَاكُمْ لَعَلَى
هُدًى أَوْ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٢٤﴾

﴿قُلْ لَأَسْأَلُونَ عَمَّا أَجْرَمْنَا وَلَا نَسْأَلُ
عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٢٥﴾

﴿قُلْ يَجْمَعُ بَيْنَنَا رَبُّنَا ثُمَّ يَفْتَحُ بَيْنَنَا بِالْحَقِّ
وَهُوَ الْفَتَّاحُ الْعَلِيمُ ﴿٢٦﴾

﴿قُلْ أَرُونِي الَّذِينَ أَحَقُّمْ بِهِ شُرَكَاءَ كَلَّا
بَلْ هُوَ اللَّهُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٢٧﴾

﴿وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا كَفَّةً لِّلنَّاسِ بَشِيرًا
وَنَذِيرًا وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا
يَعْلَمُونَ ﴿٢٨﴾

﴿وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْوَعْدُ إِن كُنتُمْ
صَادِقِينَ ﴿٢٩﴾

﴿قُلْ لَكُمْ رُجُوعٌ إِلَىٰ يَوْمِ لَا تَسْتَعْتَبُونَ عَنْهُ
سَاعَةً وَلَا تَسْقَدُونَ ﴿٣٠﴾

﴿وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَنْ نُؤْمِنَ بِهَذَا
الْقُرْآنِ وَلَا بِالَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَلَوْ تَرَىٰ إِذِ
الظَّالِمُونَ مَوْفُوفُونَ عِنْدَ رَبِّهِمْ يَرْجِعُ

перед Господом своїм, вони будуть звертатись одне до одного! Слабкі скажуть тим, які вивищувалися: «Якби не ви, то ми б неодмінно увірували!»

32. А ті, які вивищувалися, скажуть слабким: «Невже це ми відвернули вас від прямого шляху, коли він прийшов до вас? Таж ні, ви самі були грішниками!»
33. Слабкі скажуть тим, які вивищувалися: «Ви хитрували вночі та вдень, коли наказували, щоб ми не вірили в Аллаха та щоб додавали Йому рівних!» Вони приховають своє каяття, коли побачать кару. І Ми накладемо кайдани на шиї невірнучих! Хіба не відплачують їм тільки за те, що вони робили?
34. До якого б селища Ми не посилали застерігача, його зманіжені розкошами жителі говорили: «Воістину, ми не віруємо в те, з чим вас послано!»
35. Вони говорять: «У нас більше майна та дітей! Нас не покарають!»
36. Скажи: «Воістину, мій Господь збільшує наділ, кому побажає, і зменшує, кому побажає! Але ж більшість людей не знає!»

بَعْضُهُمْ إِلَىٰ بَعْضٍ الْقَوْلَ يَقُولُ الَّذِينَ
اسْتَضَعُوا الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا لَوْلَا أَنْتُمْ
لَكُنَّا مُؤْمِنِينَ ﴿٣١﴾

قَالَ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا الَّذِينَ اسْتَضَعُوا
أَنْحُنُ صَدَدٌ نَّكُرُ عَنِ الْهُدَىٰ بَعْدَ إِذْ جَاءَكُمْ
بَلْ كُنْتُمْ مُّجْرِمِينَ ﴿٣٢﴾

وَقَالَ الَّذِينَ اسْتَضَعُوا الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا
بَلْ مَكْرُ الْإِيلِ وَالْتِهَارِ إِذْ تَأْمُرُونَنَا أَنْ
نَكْفُرَ بِاللَّهِ وَنَجْعَلَ لَهُ أَنْدَادًا وَأَسْرَأُ
النَّدَامَةَ لَمَّا رَأَوُا الْعَذَابَ وَجَعَلْنَا الْأَعْتَلَّ
فِي أَعْتَابِ الَّذِينَ كَفَرُوا هَلْ يُجْزَوْنَ الْإِمَاءَ
كَأَنَّهُمْ يَعْمَلُونَ ﴿٣٣﴾

وَمَا أَرْسَلْنَا فِي قَرْيَةٍ مِّنْ نَّذِيرٍ إِلَّا قَالَ
مُتَّفُوهُمَا إِنَّا بِنَايِمٍ أُرْسِلْتُ بِهِ كُفْرًا ﴿٣٤﴾

وَقَالُوا لَنْ نَّكُنَّ أَكْثَرُ أَمْوَالًا وَأَوْلَادًا وَمَا نَحْنُ
بِمُعَدِّينَ ﴿٣٥﴾

قُلْ إِنَّ رَبِّي يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَن يَشَاءُ وَيَقْدِرُ
وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٦﴾

37. Ні ваше майно, ні ваші діти не наближають вас до Нас, а лише віра й добрі справи. За те, що вони робили, буде помножено винагороду їхню! Будуть вони в безпечних кімнатах раю!

وَمَا أَمْوَالُكُمْ وَلَا أَوْلَادُكُمْ بِالَّتِي تُفَرِّقُونَ عَنَّا
زُلْفَىٰ إِلَّا مَنَءَ آمَنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَأُولَٰئِكَ
لَهُمْ جَزَاءُ الضَّعْفِ بِمَا عَمِلُوا وَهُمْ فِي الْغُرَفَاتِ
ءَامِنُونَ ﴿٣٧﴾

38. А ті, які прагнуть ослабити Наші знамення, будуть покарані!

وَالَّذِينَ يَسْعَوْنَ فِي آيَاتِنَا مُعَاجِزِينَ أُولَٰئِكَ
فِي الْعَذَابِ مُحْضَرُونَ ﴿٣٨﴾

39. Скажи: «Аллах збільшує та зменшує наділ тим із рабів Своїх, кому побажає! Що б ви не пожертвували, Аллах поверне це вам. А Він — найкращий із наділяючих!»

قُلْ إِن رَّبِّي يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَن يَشَاءُ مِنْ
عِبَادِهِ وَيَقْدِرُ لَهُ ۖ وَمَا أَنْفَقْتُمْ مِن شَيْءٍ
فَهُوَ يَخْفِئُهُ ۗ وَهُوَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ ﴿٣٩﴾

40. Того Дня Він збере їх усіх, а потім скаже ангелам: «Чи це ти, які поклонялися вам?»

وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ جَمِيعًا ثُمَّ يَقُولُ لِلْمَلَائِكَةِ
أَهْلُؤَلَاءِ إِنِ اسْكُرْتُمْ أَن تُلَاحِظُوا
عِبَادِي ۖ فَالَّذِينَ يَذَّبُوا
عَنِ النَّارِ يُعْجَبُونَ ﴿٤٠﴾

41. Ті відповіли: «Пречистий Ти! Ти — наш Покровитель, а не вони! Вони поклонялися джинам. Більшість із них вірила саме в них!»

قَالُوا سُبْحَانَكَ أَنْتَ وَآلِنَا مِنْ دُونِهِمْ بَلْ كَانُوا
يَعْبُدُونَ الْجِنَّ أَكْثَرَهُمْ مُمُؤْمِنُونَ ﴿٤١﴾

42. Сьогодні ви не здатні ні принести одне одному користі, ні завдати шкоди. Ми скажемо тим, які були несправедливими: «Скуштуйте кари вогнем, яку ви вважали брехнею!»

قَالِيَوْمَ لَا يَمْنُكُ بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ نَفْعًا وَلَا أُضْرًا
وَنَقُولُ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا ذُوقُوا عَذَابَ النَّارِ الَّتِي
كُنْتُمْ بِهَا تُكَذِّبُونَ ﴿٤٢﴾

43. Коли їм читають Наші ясні знамення, вони говорять: «Цей чоловік лише прагне відвернути вас від того, чому поклонялися ваші батьки!» І ще говорять:

وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا يَنبَغُوا قَالُوا مَا هَٰذَا
إِلَّا رَجُلٌ يُرِيدُ أَنْ يَصُدَّكُمْ عَمَّا كَانَ يَعْبُدُ
آبَاءَكُمْ وَقَالُوا مَا هَٰذَا إِلَّا إِفْكٌ مُّفْتَرَىٰ وَقَالَ

- «Та це лише брехлива вигадка!»
І сказали ті, які не увірували в істину, коли вона прийшла до них: «Воістину, це тільки явне чаклунство!»
44. Ми не дали їм Писання, яке б вони вивчали, й не відсилали до них застерігача раніше за тебе!
45. Ті, які жили раніше за них, вважали [посланців] брехунами. А ці не мають і десятої частини того, що Ми дарували тим, але ж і вони вважають брехунами Моїх посланців! Якою ж була відплата!
46. Скажи: «Я закликаю вас тільки до одного: станьте перед Аллахом удвох і поодинці та поміркуйте! Ваш приятель не божевільний, він тільки застерігає вас перед настанням важкої кари!»
47. Скажи: «Винагорода, якої я прошу у вас, призначена для вас самих! Мене винагородить лише Аллах, а Він — кожній речі Свідок!»
48. Скажи: «Мій Господь відсилає істину та знає потаємне!»
Вислів «інна раббі якзіфу бі ль-хаккі» більшість тлумачів розуміє як «Мій Господь відсилає істину Пророку», що й відображено в нашому перекладі.

الَّذِينَ كَفَرُوا لِلْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ إِنَّ هَذَا
إِلَّا سِحْرٌ مُّبِينٌ ﴿١٢﴾

وَمَا آتَيْنَاهُمْ مِنْ كِتَابٍ يَذْرُؤُنَهَا وَمَا
أَرْسَلْنَا إِلَيْهِمْ قَبْلَكَ مِنْ نَذِيرٍ ﴿١٣﴾

وَكَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَمَا بَلَّغُوا
مَعَشَارَ مَا آتَيْنَاهُمْ فَكَذَّبُوا رُسُلًا
فَكَيْفَ كَانَ تَكْبِيرٍ ﴿١٤﴾

﴿قُلْ إِنَّمَا أَعِظُكُمْ بِوَحْدَةِ اللَّهِ أَنْ تَقُولُوا لِلَّهِ
مَثَقَاتٌ وَفَرْدَىٰ ثُمَّ تَنفَكُوا مَا يُصَاحِبِكُمْ
مِنْ جِنَّةٍ إِنْ هُوَ إِلَّا نَذِيرٌ لَكُمْ بَيْنَ يَدَيْ
عَذَابٍ شَدِيدٍ﴾ ﴿١٥﴾

﴿قُلْ مَا سَأَلْتُكُمْ مِنْ أَجْرٍ فَهُوَ لَكُمْ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا
عَلَى اللَّهِ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ﴾ ﴿١٦﴾

﴿قُلْ إِنْ رَبِّي يَقْذِفُ بِالْحَقِّ عَلَٰمَ الْعُيُوبِ﴾ ﴿١٧﴾

Проте за аналогією до 18 аяту сури «Пророки» та іншими коментарями (див., зокрема, деякі перекази від ібн Зайда в тафсірі ат-Табарі), вислів можна розуміти й так: «Мій Господь знищує істиною [неправду]». Це підтверджується й смислом наступного аяту.

49. Скажи: «Прийшла істина, тож неправда вже нічого не народить і не повернеться!»
50. Скажи: «Якщо я перебуваю в омані, то лише проти самого себе, а якщо став на прямий шлях, то завдяки тому, що відкрив мені Господь мій! Воістину, Він — Всечуючий та Близький!»
«Проти самого себе» — «на шкоду самому собі» (ат-Табарі). Ще один можливий варіант розуміння — «завдяки самому собі» (згідно з тлумаченнями аль-Багавві та ібн Касіра).
51. Якби ти бачив, як вони злякаються! Вони не втечуть! Їх схоплять поблизу!
52. Вони скажуть: «Ми увірували в це!» Але ж як вони досягнуть [віру] з далекого місця?
Інтерполяція — згідно з коментарями. «З далекого місця» — «із земного життя, перебуваючи в наступному» (ат-Табарі та ін.).

قُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَمَا يُبَدِّلُ الْبَاطِلَ وَمَا يُعِيدُ ﴿٤٩﴾

قُلْ إِنْ صَلَّيْتُ فَأَنَا مَتَّاعٌ عَلَىٰ نَفْسِي وَإِنْ أَهْتَدَيْتُ فَمَا يُوحِي إِلَيَّ رَبِّي إِنَّهُ سَمِيعٌ قَرِيبٌ ﴿٥٠﴾

وَلَوْ تَرَىٰ إِذْ فَزِعُوا فَلَا فَوْتَ وَأُخِذُوا مِنْ مَّكَانٍ قَرِيبٍ ﴿٥١﴾

وَقَالُوا ءَأَمْتَابِهِمْ وَإِنَّا لَهُمُ التَّنَاوُسُ مِنْ مَّكَانٍ بَعِيدٍ ﴿٥٢﴾

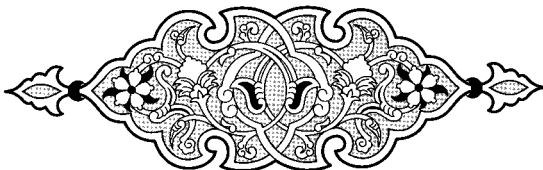
53. Адже раніше вони не вірили й робили здогадки з далекого місця!

Як свідчить аль-Багавві, у цьому аяті «далеке місце» означає «здогадки, далекі від знання».

54. Між ними й тим, чого вони бажатимуть, буде встановлено загрозу, як уже зробили з подібними до них. Воістину, вони мали глибокі сумніви!

وَقَدْ كَفَرُوا بِهِ مِنْ قَبْلُ وَيَقْدِرُونَ
بِالْغَيْبِ مِنْ مَّكَانٍ بَعِيدٍ ﴿٥٣﴾

وَجِيلَ بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ مَا يَشْتَهُونَ كَمَا فُعِلَ
بِأَشْيَاءِهِمْ مِنْ قَبْلُ إِنَّهُمْ كَانُوا فِي شَكٍّ
مُزِيٍّ ﴿٥٤﴾

Сура 35. Фатир («Творець»)

*Ім'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

1. Хвала Аллаху, Творцю небес і землі, Який зробив ангелів посланцями, котрі мають два, три й чотири крила. Він додає в творінні, що побажає. Воістину, Аллах спроможний на кожну річ!
2. Ніхто не стримає милості, яку Аллах відкриває людям. А те, що стримає Він сам, уже не зішле ніхто. А Він — Всемогутній, Мудрий!
3. О люди! Згадайте милість Аллаха до вас. Чи є інший творець замість Аллаха, який наділяв би вас із неба й землі? Немає бога, крім Нього! Як же вони віддалилися!
4. Якщо вони визнають тебе брехуном, то й раніше посланців вважали брехунами. Але всі справи повертаються до Аллаха!
5. О люди! Воістину, обіцянка Аллаха правдива! Нехай не спокушає вас земне життя, і нехай спокусник не спокушає вас проти Аллаха!

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ فَاطِرِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ جَاعِلِ
الْمَلَائِكَةَ رُسُلًا أُولِي أَجْنِحَةٍ مَّثْنَى وَثُلَاثَ
وَرُبْعٍ يَزِيدُ فِي الْخَلْقِ مَا يَشَاءُ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ
شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١﴾

مَا يَفْتَحُ اللَّهُ لِلنَّاسِ مِنْ رَحْمَةٍ فَلَا مُمْسِكَ لَهَا
وَمَا يُمْسِكُ فَلَا مَرْسِلَ لَهُ مِنْ بَعْدِهِ وَهُوَ
الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٢﴾

يَتْلُوهَا النَّاسُ أَذْكَرَ وَأَنْعَمَتَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ هَلْ مِنْ
خَلْقٍ غَيْرِ اللَّهِ يَزُفُكُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ
لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَأَنَّى تُؤْفَكُونَ ﴿٣﴾

وَإِنْ يَكْذِبُونَكَ فَقَدْ كَذَّبَتْ رُسُلٌ مِنْ قَبْلِكَ وَإِلَى
اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ ﴿٤﴾

يَتْلُوهَا النَّاسُ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ فَلَا تَغُرَّكُمُ
الْحَيَاةُ الدُّنْيَا وَلَا يَغُرَّنَّكُمْ بِاللَّهِ الْغُرُورُ ﴿٥﴾

6. Воістину, шайтан — ваш ворог, тож ставтеся до нього як до ворога. Він закликає своїх прихильників до того, щоб вони стали мешканцями пекла!
7. На тих, які не увірували, чекає жорстока кара! А на тих, які увірували й робили добро, чекає прощення й велика винагорода!
8. Невже той, кому прикрашено його вчинки так, що він сприймає їх за добро, рівний [тому, кому Аллах вказав на прямий шлях?] Воістину, Аллах збиває зі шляху, кого побажає, та веде прямим шляхом, кого побажає. Не журися через них! Воістину, Аллах знає те, що вони роблять!

Пропуск іншої частини протиставлення (коли порівнюються протилежності) — одна із особливостей коранічного стилю. Інтерполяція подається згідно з тлумаченням аль-Багавві.

9. Аллах — Той, Хто посилає вітри. Коли вони приносять хмари, Ми приводимо їх до мертвої землі та оживляємо її після смерті. Таким буде й воскресіння!
10. Якщо хтось прагне могутності, то вся могутність належить Аллаху! До Нього підноситься

إِنَّ الشَّيْطَانَ لَكُمْ عَدُوٌّ فَاتَّخِذُوهُ عَدُوًّا إِنَّمَا يَدْعُو حِزْبَهُ لِيَكُونُوا مِنْ أَصْحَابِ السَّعِيرِ ﴿٦﴾

الَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ ﴿٧﴾

أَفَمَنْ زُيِّنَ لَهُ سُوءُ عَمَلِهِ فَرَآهُ حَسَنًا فَإِنَّ اللَّهَ يُضِلُّ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي مَنْ يَشَاءُ فَلَا تَذْهَبْ نَفْسُكَ عَلَيْهِمْ حَسْرَتًا إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِمَا يَصْنَعُونَ ﴿٨﴾

وَاللَّهُ الَّذِي أَرْسَلَ الرِّيحَ فَتُبْرِئُ سَحَابًا مَسْقُومَةً إِلَى بِلَدٍ مَيِّتٍ فَأَحْيَيْنَاهُ بِالْأَرْضِ بَعْدَ مَوْتِهَا كَذَلِكَ النُّشُورُ ﴿٩﴾

مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْعِزَّةَ فَلِلَّهِ الْعِزَّةُ جَمِيعًا إِلَيْهِ يَصْعَدُ الْكَلِمُ الطَّيِّبُ وَالْعَمَلُ الصَّالِحُ يَرْفَعُهُ ﴿١٠﴾

добре слово, а добра справа
підносить його! А тих, які
замислюють зле, чекає жорстока
кара! Згинуть їхні хитрощі!

*«Добра справа підносить його»
— переклад згідно з коментарями
більшості тлумачів (на підставі
переказів у тafsірах ат-Табарі,
аль-Багавві та ібн Касіра). Інші
можливі варіанти розуміння:
«Аллах підносить добру справу»,
«Добра справа підносить раба
Аллаха».*

11. Аллах створив вас із праху,
потім — із краплі сімені, а потім
зробив вас парами. Жінка не
може завагітнити чи народити,
окрім як із Його знання. Живе
довгожителі чи вкорочується
його життя — це все міститься
в Писанні! Воістину, це для
Аллаха — легко!
12. Дві водойми не рівні між собою.
Одна з них — приємна на смак,
прісна, легка для пиття, а інша
— солона, гірка. Із кожної з
них ви отримуєте свіже м'ясо
та видобуваєте прикраси, які
одягаєте. Ти бачиш кораблі,
які пливають там, щоб ви могли
шукати Його ласки. Можливо,
ви будете вдячні!
13. Він скорочує день ніччю, а ніч
скорочує днем. Він підкорив
сонце й місяць; вони плинуть

وَالَّذِينَ يَمْكُرُونَ السَّيِّئَاتِ لَهُمْ عَذَابٌ
شَدِيدٌ وَمَكْرُؤُا لَيْسَ لَهُمْ مَبْرُؤٌ ﴿١١﴾

وَاللَّهُ خَلَقَكُمْ مِنْ نُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُطْقَةٍ ثُمَّ
جَعَلَكُمْ أَزْوَاجًا وَمَا تَحْمِلُ مِنْ أُنْثَى وَلَا
تَضَعُ إِلَّا بِعِلْمِهِ وَمَا يُعْمَرُ مِنْ مُعْتَمِرٍ وَلَا
يُنْقَضُ مِنْ عُمْرٍ إِلَّا فِي كِتَابٍ إِنَّ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ
يَسِيرٌ ﴿١١﴾

وَمَا يَسْتَوِي الْبَحْرَانِ هَذَا عَذْبٌ فُرَاتٌ
سَائِغٌ شَرَابُهُ وَهَذَا مِلْحٌ أُجَاجٌ وَمِنْ كُلِّ
تَأْكُلُونَ لَحْمًا طَرِيبًا وَتَسْتَخْرِجُونَ
حِلْيَةً تَلْبَسُونَهَا وَتَرَى الْفُلْكَ فِيهِ مَوَاجِرُ
لِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ وَلَعَلَّكُمْ
تَشْكُرُونَ ﴿١٢﴾

يُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُؤَلِّجُ النَّهَارَ فِي
الْأَيْلِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلًّا

до визначеного строку! Такий Аллах, ваш Господь! Йому належить влада, а ті, кого ви кличете замість Нього, не владні навіть над плівкою з кісточки фініка!

14. Коли ви кличете їх, вони не чують вашого заклику, а якби й чули, то не відповіли б вам. У День Воскресіння вони зречуться вашого поклоніння. Ніхто не розкаже тобі так, як розкаже Відаючий!
15. О люди! Ви потребуєте Аллаха, а Він — Багатий, Хвалимий!
16. Якщо Він побажає, то знищить вас і приведе нове творіння,
17. що для Аллаха зовсім не важко.
18. Ніхто не понесе тягар іншого. Якщо обтяжений і покличе когось, той не візьме нічого, навіть якщо це буде його родич. Ти застерігася лише тих, хто потаємно боїться Господа свого та звершує молитву. Хто очистився, той очистився лише сам для себе. І до Аллаха повернення!
19. Не рівні між собою сліпий і зрячий,
20. темрява й світло,

يَجْرِي لِأَجَلٍ مُّسَمًّى ذَٰلِكُمُ اللَّهُ رَبُّكُمْ لَهُ الْمُلْكُ وَالَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ مَا يَمْلِكُونَ مِنْ قِطْمِيرٍ ﴿١٤﴾

إِنْ تَدْعُوهُمْ لَا يَسْمَعُوا دُعَاءَكُمْ وَلَوْ سَمِعُوا مَا اسْتَجَابُوا لَكُمْ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ يَكْفُرُونَ بِشِرْكِكُمْ وَلَا يُنَبِّتُكَ مِثْلُ خَبِيرٍ ﴿١٥﴾

* يَتَأْتِيهَا النَّاسُ أَنْتُمْ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ وَاللَّهُ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ ﴿١٦﴾

إِنْ يَشَاءُ يُدْهِبْكُمْ وَيَأْتِ بِخَلْقٍ جَدِيدٍ ﴿١٧﴾

وَمَا ذَٰلِكَ عَلَى اللَّهِ بِعَزِيزٍ ﴿١٨﴾

وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ وَإِنْ تَدْعُ مُثْقَلَةٌ إِلَىٰ جَمَلٍهَا لَا يَحْمِلُ مِنْهُ شَيْءٌ وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبَىٰ إِنَّمَا تُنذِرُ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ بِالْغَيْبِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَمَنْ تَرَكَا فِئْتَمًا يَتَرَكَ لِنَفْسِهِ ۗ وَاللَّهُ الْمَصِيرُ ﴿١٩﴾

وَمَا يَسْتَوِي الْأَعْمَىٰ وَالْبَصِيرُ ﴿٢٠﴾

وَلَا الظُّلُمَاتُ وَلَا النُّورُ ﴿٢١﴾

21. тiнь i спекa;
22. не рiвнi живi й мертвi! Воiстину, Аллах дарує слух, кому побажає. Ти не подаруєш слух тим, якi в могилах!
23. Ти лише застерiгач!
24. Ми вiдiслали тебе з iстиною як доброго вiсника та застерiгача! Немає народу, до якого не приходив би застерiгач!
25. Якщо вони визнають тебе брехуном, то й ранiше посланцiв уважали за брехунами. Їхнi посланцi приходили до них iз ясними знаменнями, писаннями та ясною книгою!
26. А потiм Я схопив тих, якi були невяруючими! Яка ж була вiдплата!
27. Невже ти не бачиш, що Аллах проливає з неба воду, якою Ми пророщуємо плоди рiзного кольору. Мають рiзний колiр i гiрськi стежки: бiлий, червоний, а також чорний, наче як у ворони.
28. Люди, тварини й худоба так само бувають рiзного кольору. Воiстину, бояться Аллага серед Його рабiв тiльки надiленi знанням! Воiстину, Аллах — Всемогутнiй, Прощаючий!

وَلَا الظُّلُّ وَلَا الْحُرُورُ ﴿١١﴾

وَمَا يَسْتَوِي الْأَحْيَاءُ وَالْأَمْوَاتُ إِنَّ اللَّهَ يُسْمِعُ مَن يَشَاءُ وَمَا أَنتَ بِمُسْمِعٍ مَّن فِي الْقُبُورِ ﴿١٢﴾

إِنَّ أَنتَ إِلَّا نَذِيرٌ ﴿١٣﴾

إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ بِالْحَقِّ بَشِيرًا وَنَذِيرًا وَإِن مِّن أُمَّةٍ إِلَّا اخْلَا فِيهَا نَذِيرٌ ﴿١٤﴾

وَإِن يُكَذِّبُوكَ فَقَدْ كَذَّبَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ وَالزُّبُرِ وَبِالْكِتَابِ الْمُنِيرِ ﴿١٥﴾

ثُمَّ أَخَذْتُ الَّذِينَ كَفَرُوا فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ ﴿١٦﴾

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ أَنزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجْنَا بِهِ ثَمَرَاتٍ مُّخْتَلِفًا أَلْوَانُهَا وَمِنَ الْجِبَالِ جُدَدٌ بَيْضٌ وَحُمْرٌ مُّخْتَلِفٌ أَلْوَانُهَا وَعَرَابِيٌّ سُودٌ ﴿١٧﴾

وَمِنَ النَّاسِ وَالْدَوَابِّ وَالْأَنْعَامِ مُخْتَلِفٌ أَلْوَانُهُ كَذَلِكَ إِنَّمَا يَخْشَى اللَّهَ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمَاءُ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ غَفُورٌ ﴿١٨﴾

29. Воістину, ті, які читають Писання Аллаха, звершують молитву, потаємно й відкрито жертвують із того, чим Ми їх наділили, мають надію на зиск, який не буде втрачено,
Ібн Касір коментує: «Мають надію на винагороду від Аллаха, яку обов'язково отримають!»
30. щоб Аллах винагородив їх повною мірою та ще й додав із ласки Своєї! Воістину, Він — Прощаючий, Вдячний!
31. Писання, яке Ми відкрили тобі, — істина, яка підтверджує те, що було раніше. Воістину, Аллах відає про Своїх рабів і бачить їх!
32. Потім Ми дарували в спадок Писання тим із Наших рабів, кого Ми обрали. Серед них є несправедливі до себе, є помірковані, а є й ті, які випереджають інших у добрих справах із дозволу Аллаха! Така велика ласка!
33. Вони ввійдуть до садів Едену, де будуть прикрашені браслетами з золота й перлів. Їхнім одягом там буде шовк!
34. Вони скажуть: «Хвала Аллаху, який забрав від нас смуток! Воістину, наш Господь — Прощаючий, Вдячний,

إِنَّ الَّذِينَ يَتْلُونَ كِتَابَ اللَّهِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ
وَأَنفَقُوا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً يَرْجُونَ
تِجَارَةً لَّن تَبُورًا ﴿٣٥﴾

لِيُؤْتِيَهُمُ أَجْرَهُمْ وَيَزِيدَهُم مِّن فَضْلِهِ
إِنَّهُ رَعُوفٌ شَكُورٌ ﴿٣٦﴾

وَالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ مِنَ الْكِتَابِ هُوَ الْحَقُّ
مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ إِنَّ اللَّهَ يَعْبَادُهُ
لَحَيْرٌ بَصِيرٌ ﴿٣٧﴾

ثُمَّ أَوْرَثْنَا الْكِتَابَ الَّذِينَ اصْطَفَيْنَا مِنْ
عِبَادِنَا فَمِنْهُمْ ظَالِمٌ لِّنَفْسِهِ وَمِنْهُمْ
مُقْتَصِدٌ وَمِنْهُمْ سَابِقٌ بِالْخَيْرَاتِ يُأْتِن
اللَّهُ ذَٰلِكَ هُوَ الْفَضْلُ الْكَبِيرُ ﴿٣٨﴾

جَنَّاتٍ عَدْنٍ يَدْخُلُونَهَا يُحَلَّوْنَ فِيهَا مِنْ
أَسَاوِرٍ مِن ذَهَبٍ وَلُؤْلُؤًا وَلِبَاسُهُمْ فِيهَا
حَرِيرٌ ﴿٣٩﴾

وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَذْهَبَ عَنَّا الْحَزْنَ
إِنَّ رَبَّنَا لَغَفُورٌ شَكُورٌ ﴿٤٠﴾

35. Який із ласки Своєї поселив нас у вічній обителі. Тут не торкнеться нас ні втома, ні виснаження!»
36. А тих, які не вірували, чекає вогонь геєни. Із ними не покінчать так, щоб вони померли, і не буде полегшено їм кари! Так Ми винагородимо кожного невіруючого!
37. Там вони заголосять: «Господи наш! Виведи нас звідси, ми будемо робити добро, а не те, що ми робили раніше!» Невже Ми не дарували вам достатньо довге життя, щоб замислився той, хто замислився? До вас приходив застерігач! Тож скуштуйте! Не буде нечестивих помічників!
38. Воістину, Аллах знає потаємне небес і землі. Воістину, Він знає про те, що в серцях!
39. Він — Той, Хто поставив вас намісниками на землі. Хто не вірує, той не вірує собі на шкоду. Невір'я не додає невіруючим перед Господом їхнім нічого, крім люті. Невір'я не додає невіруючим нічого, крім втрат!
40. Запитай: «Чи бачили ви тих ваших спільників, до яких ви звертаєтесь замість Аллаха?

الَّذِي أَحَلَّنَا دَارَ الْمَقَامَةِ مِن فَضْلِهِ لَا يَمَسُّنَا فِيهَا نَمَبٌ وَلَا يَمَسُّنَا فِيهَا الْغُوبُ ﴿٣٥﴾

وَالَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ نَارُ جَهَنَّمَ لَا يُقْضَىٰ عَلَيْهِمْ فَيَمُوتُوا وَلَا يُخَفَّفَ عَنْهُمْ مِنْ عَذَابِهَا كَذَلِكَ نَجْزِي كُلَّ كَافِرٍ ﴿٣٦﴾

وَهُمْ يَصْطَرِحُونَ فِيهَا رَبَّنَا أَخْرِجْنَا نَعْمَلْ صَالِحًا غَيْرَ الَّذِي كُنَّا نَعْمَلُ أَوَلَمْ نُعَمِّرْكُم مَّا يَتَذَكَّرُ فِيهِ مَن تَذَكَّرَ وَجَاءَكُمُ النَّذِيرُ فَذُوقُوا فَمَا لِلظَّالِمِينَ مِن نَّصِيرٍ ﴿٣٧﴾

إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ غَيْبِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٣٨﴾

هُوَ الَّذِي جَعَلَكُمْ خَلَائِفَ فِي الْأَرْضِ فَمَن كَفَرَ فَعَلَيْهِ كُفْرُهُ وَلَا يَزِيدُ الْكَافِرِينَ كُفْرُهُمْ إِلَّا رَيْبَهُمْ إِلَّا مَقْتًا وَلَا يَزِيدُ الْكَافِرِينَ كُفْرُهُمْ إِلَّا خَسَارًا ﴿٣٩﴾

قُلْ أَرَأَيْتُمْ شُرَكَاءَ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِن دُونِ اللَّهِ أَرُونِي مَاذَا خَلَقُوا مِنَ الْأَرْضِ أَمْ لَهُمْ شِرْكٌ فِي

Покажіть мені, яку частину землі вони створили? Невже вони мають частку на небі?» Невже Ми дарували їм Писання, ясных знаменъ якого вони й тримаються? Та ж ні! Те, що нечестивці обіцяють одне одним, — це тільки спокуса!

41. Воістину, Аллах тримає небеса й землю, щоб вони не зсунулися. А якщо вони зсунуться, то ніхто, крім Нього, їх не втримає. Воістину, Він — Лагідний, Прощаючий!
42. Вони клялися Аллахом — найсильнішими клятвами! — що, коли прийде до них застерігач, вони підуть правильнішим шляхом, ніж інші громади. А коли до них прийшов застерігач, то це тільки додало їм відрази!
43. Вони вивищувалися на землі й замислювали зло. Але лихі підступи вражають лише тих, хто їх замислив! Невже вони чекають чогось іншого, крім здійснення закону, яке спіткало перші покоління? Ти не знайдеш зміни в законі Аллаха й не знайдеш можливості ухилитися від закону Аллаха!
44. Невже вони не подорожували землею? Нехай поглянуть, яким

السَّمَوَاتِ أَمْ آتَيْنَهُمْ كِتَابًا فَهُمْ عَلَىٰ بَيِّنَاتٍ
مِّنْهُ بَلْ إِنَّ يَسُدُّونَ الْأَبْصَارَ بَعْضُهُمْ بَعْضًا
إِلَّا غُرُورًا ﴿٤١﴾

* إِنَّ اللَّهَ يُمْسِكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ أَنْ
تَزُولَا وَلَئِن زَالَتَا إِنْ أَمْسَكَهُمَا مِنْ أَحَدٍ مِّنْ
بَعْدِهِ إِنَّهُ كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا ﴿٤٢﴾

وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ لَئِنْ جَاءَهُمْ نَذِيرٌ
لَّيَكُونُنَّ أَهْدَىٰ مِنَ الْإِبْرَاهِيمَ الَّذِي وَكَّلْنَا
جَاءَهُمْ نَذِيرٌ مَا زَادَهُمْ إِلَّا نُفُورًا ﴿٤٣﴾

أَسْتَكْبَرُوا فِي الْأَرْضِ وَمَكْرُ السَّيِّئِ وَلَا يَحِيقُ
الْمَكْرُ السَّيِّئِ إِلَّا بِأَهْلِهِ فَهَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا
سُنَّتَ الْأَوَّلِينَ فَلَن تَجِدَ لِسُنَّتِ اللَّهِ تَبْدِيلًا وَلَن
تَجِدَ لِسُنَّتِ اللَّهِ تَحْوِيلًا ﴿٤٤﴾

أَوَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ

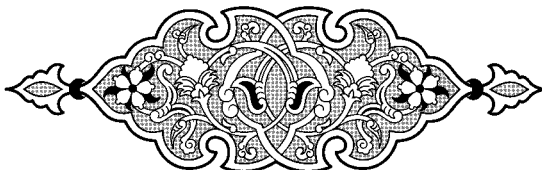

був кінець тих, що жили раніше за них. Вони були могутніші за них, але ніщо не втече від Аллаха — ні на небесах, ні на землі. Воістину, Він — Всезнаючий та Всесильний!

45. Якби Аллах став карати людей за все, що вони роблять, то на поверхні землі не лишилося б жодної живої істоти. Він дає їм відстрочку — до певного часу. А коли їхній час настає, то, воістину, Аллах бачить Своїх рабів!

عَقِبَهُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَكُنُوا أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَمَا كَانَ لِلَّهِ لِيُعْجِزَهُ مِنْ شَيْءٍ فِي السَّمَاوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ إِنَّهُ كَانَ عَلِيمًا قَدِيرًا ﴿٤٥﴾

وَلَوْ يَوَازِئُ اللَّهُ النَّاسَ بِمَا كَسَبُوا مَا تَرَكَ عَلَى ظَهْرِهَا مِنْ دَابَّةٍ وَلَا كُنْ يُؤَخِّرُهُمْ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى فَإِذَا جَاءَ أَجَلُهُمْ قَاتَ اللَّهُ كَمَا كَانَ يَبْعَادِهِمْ بِصِيرًا ﴿٤٥﴾

Сура 36. Йа. Сін

*Im'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

1. Йа. Сін.
2. Клянуся мудрим Кораном!
3. Воістину, ти — один із посланців,
4. який тримається прямого шляху!
5. Зіслано його Всемогутнім, Милосердним,
6. щоб ти застерігав людей, батьків яких не застерігали, й вони стали невігласами.
7. Уже справдилося слово над більшістю з них; не увірували вони!
8. Воістину, на їхні шиї Ми наклали кайдани аж до підборіддя; їхні голови задерті!
9. Ми встановили перепону попереду них і встановили перепону позаду; Ми накрили їх, і вони не бачать!
10. Байдуже для них, застерігав ти їх чи не застерігав, — вони не увірують.
11. Ти можеш застерегти тільки того, хто йде за нагадуванням і потаємно боїться Милостивого.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

- يس ﴿١﴾
وَالْقُرْآنِ الْحَكِيمِ ﴿٢﴾
إِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿٣﴾
عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٤﴾
تَنْزِيلِ الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ ﴿٥﴾
لِتُنذِرَ قَوْمًا مَّا أُنذِرَ آبَاؤُهُمْ فَهُمْ غَافِلُونَ ﴿٦﴾
لَقَدْ حَقَّ الْقَوْلُ عَلَى أَكْثَرِهِمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٧﴾
إِنَّا جَعَلْنَا فِي أَعْنَاقِهِمْ أَغْلَالًا فَهِيَ إِلَى الْأَذْقَانِ فَهُمْ مُقْمَحُونَ ﴿٨﴾
وَجَعَلْنَا مِنْ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ سَدًّا وَمِنْ خَلْفِهِمْ سَدًّا فَأَغْشَيْنَاهُمْ فَهُمْ لَا يُبْصِرُونَ ﴿٩﴾
وَسَوَاءٌ عَلَيْهِمْ أُنذِرْتَهُمْ أَمْ لَمْ تُنذِرْهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٠﴾
إِنَّمَا تُنذِرُ مَنِ اتَّبَعَ الذِّكْرَ وَخَشِيَ الرَّحْمَنَ الْعَلِيمَ فَبَشِّرْهُ بِمَغْفِرَةٍ وَأَجْرٍ

كَرِيمٌ ﴿١١﴾

Сповідати йому добру звістку про прощення й щедру винагороду!

12. Воістину, Ми оживляємо померлих і записуємо їхні вчинки й те, що вони лишили по собі. Кожну річ Ми порахували у Ясній Книзі!

«Ясна Книга» (імам і мубін) — «Захищена Скрижаль» (за аль-Багавві та ібн Касіром).

13. Розкажи їм притчу про жителів селища, до якого прийшли посланці.

إِنَّا نَحْنُ نُحْيِي الْمَوْتَىٰ وَنَكْتُبُ مَا قَدَّمُوا
وَأَنشُرُهُمْ وَعَلَّ شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ فِي
إِمَامٍ مُّبِينٍ ﴿١٢﴾

14. Ми відіслали туди двох, але їх визнали брехунами, і Ми підсилили їх третім. Вони сказали: «Воістину, ми — посланці до вас!»

إِذْ أَرْسَلْنَا إِلَيْهِمُ اثْنَيْنِ فَكَذَّبُوهُمَا فَعَزَّزْنَا
بِثَالِثٍ فَقَالُوا إِنَّا إِلَيْكُمْ مُّرْسَلُونَ ﴿١٤﴾

15. Ті відповіли: «Ви такі самі люди, як і ми. Милостивий нічого не відсилав, а ви — лише брехуни!»

قَالُوا مَا أَنْتُمْ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُنَا وَمَا أَنْزَلَ
الرَّحْمَنُ مِن شَيْءٍ إِنَّا أَنْشُرُهُمْ إِلَّا نَكْرِبُونَ ﴿١٥﴾

16. Вони сказали: «Господь наш знає, що ми — посланці до вас.

قَالُوا رَبُّنَا يَعْلَمُ إِنَّا إِلَيْكُمْ لَمُرْسَلُونَ ﴿١٦﴾

17. І ми повинні тільки передати ясне одкровення».

وَمَا عَلَيْنَا إِلَّا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ ﴿١٧﴾

18. Ті сказали: «Ми бачимо у вас поганий знак! Якщо ви не припините, то ми неодмінно вас каменуємо, й вас торкнеться болісна кара від нас!»

قَالُوا إِنَّا نَطَّلِعُ يَا بَكْرَةَ لَمَّا لَمْ تَنْتَهُوا
لَتَرْجُمَنَّكُمْ وَلَيَمَسَّنَّكُمْ مِنَّا عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٨﴾

19. Вони сказали: «Знак ваших нещастя обернеться проти вас самих! Вас лише застерігають! Таж ні, ви — злочинний народ!»

قَالُوا طَائِفُكُمْ مَعَكُمْ أَيْنَ ذُكِّرْتُمْ بَلْ أَنْتُمْ قَوْمٌ مُّسْرِفُونَ ﴿١٩﴾

20. З околиць міста прибіг, поспішаючи, чоловік і сказав: «О люди! Йдіть за посланцями!

وَجَاءَ مِنْ أَقْصَا الْمَدِينَةِ رَجُلٌ يَسْعَى قَالَ يَنْقُومُ أَنْبَعُؤُا الْمُرْسَلِينَ ﴿٢٠﴾

21. Йдіть за тими, хто не просить у вас винагороди та перебуває на прямому шляху!

أَنْبَعُؤُا مَنْ لَا يَسْأَلُكُمْ أَجْرًا وَهُمْ مُّهْتَدُونَ ﴿٢١﴾

22. Чого б мені не поклонитися Тому, Хто створив Мене й до Кого ви повернетесь?

وَمَا لِي لَا أَعْبُدُ الَّذِي فَطَرَنِي وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٢٢﴾

23. Невже я братиму собі замість Нього інших богів? Якщо Милостивий побажає заподіяти мені шкоду, то їхнє заступництво ніяк не допоможе мені, й вони не врятують мене!

أَلَتَّخِذُ مِنْ دُونِهِ آلِهَةً إِنْ يُرِيدُنِ الرَّحْمَنُ بِضُرٍّ لَا تُغْنِي عَنِّي شَفَاعَتُهُمْ شَيْئًا وَلَا يُنْقِذُونِ ﴿٢٣﴾

24. Інакше я потраплю в явну оману!

إِنِّي إِذًا لَفِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٢٤﴾

25. Воістину, я увірував у вашого Господа! Тож послухайте мене!»

إِنِّي ءَامَنْتُ بِرَبِّكُمْ فَاسْمَعُونِ ﴿٢٥﴾

26. Йому сказали: «Увійди до раю!» Він сказав: «О, якби мій народ тільки знав,

قِيلَ ادْخُلِ الْجَنَّةَ قَالَ يَا لَيْتَ قَوْمِي يَعْلَمُونَ ﴿٢٦﴾

27. за що мій Господь простив мене й зробив мене одним із пошанованих!»

بِمَا عَفَرَ لِي رَبِّي وَجَعَلَنِي مِنَ الْمُكْرَمِينَ ﴿٢٧﴾

Як свідчать тлумачі, цей віруючий чоловік був убитий своїм народом.

28. Після нього Ми не вислали проти його народу ніякого війська й не збиралися відсилати!
29. Був тільки один крик — і ось, усі вони згасли!
30. Лихо ж рабам! Який би посланець до них не приходив, вони глузували з нього!
31. Невже вони не знають, скільки поколінь раніше за них Ми знищили й що вони не повернуться?
32. Воістину, всі вони постануть перед Нами!
33. Знамення для них — мертва земля, яку Ми оживляємо та виводимо звідти зерно, яким вони харчуються.
34. Ми створили там сади з пальм і винограду; за Нашою волею там з'явилися джерела,
35. щоб вони мали їжу з їхніх плодів і те, що приготували своїми руками. Невже вони не будуть вдячними?
36. Преславний Аллах, Який створив парами все, що зрощує земля, їх самих і те, про що вони не знають!
37. Знамення для них — ніч, від якої Ми віддаляємо день, і вони опиняються в темряві!

﴿ وَمَا أَنْزَلْنَا عَلَى قَوْمِهِ مِنْ بَعْدِهِ مِنْ جُنْدٍ مِّنَ السَّمَاءِ وَمَا كُنَّا مُنْزِلِينَ ﴾ ٢٨

إِنْ كَانَتْ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً فَإِذَا هُمْ خَامِدُونَ ﴿٢٩﴾

يَحْسِرَةٌ عَلَى الْعِبَادِ مَا أَنبَاهُمْ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا أَلَاكُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ﴿٣٠﴾

أَلَيْسَ زَاكِمًا أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِّنَ الْقُرُونِ أَنَّهُمْ إِلَيْهِمْ لَا يَرْجِعُونَ ﴿٣١﴾

وَإِنْ كُلُّ لَمَامٍ جَمِيعٍ لَّدَيْنَا مُحْضَرُونَ ﴿٣٢﴾

وَأَيُّ لَهْمٍ لَهُمُ الْأَرْضُ الْمَيْتَةُ أَحْيَيْتُهَا وَأَخْرَجْنَا مِنْهَا حَبًّا فَمِنْهُ يَأْكُمُونَ ﴿٣٣﴾

وَجَعَلْنَا فِيهَا جَنَّاتٍ مِّنْ نَّخِيلٍ وَأَعْنَابٍ وَفَجَّرْنَا فِيهَا مِنَ الْعُيُونِ ﴿٣٤﴾

لِيَأْكُلُوا مِنْ ثَمَرِهِ وَمَا عَمِلَتْهُ أَيْدِيهِمْ أَفَلَا يَشْكُرُونَ ﴿٣٥﴾

سُبْحَانَ الَّذِي خَلَقَ الْأَزْوَاجَ كُلَّهَا مِمَّا تُثْمِتُ الْأَرْضُ وَمِنْ أَنْفُسِهِمْ وَمِمَّا لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٦﴾

وَأَيُّ لَهْمٍ لَهُمْ آتَلُّ نَسْلَعُ مِنْهُ النَّهَارَ فَإِذَا هُمْ مُظْلِمُونَ ﴿٣٧﴾

38. Сонце плине до свого постійного місця. Так визначив Всемогутній, Всезнаючий!
39. Ми визначили для місяця стани, доки він не стає наче стара пальмова гілка.
40. Сонце не повинно наздоганяти місяць, а ніч не повинна випереджати день. Усі вони плінуть небосхилом.
41. Знамення для них — те, що Ми несли їхніх нащадків у переповненому ковчезі.
42. Ми створили для них за його подобою те, в що вони сідають.
43. Якщо Ми побажаємо, то втопимо їх. Не буде в них рятівника. Вони врятуються
44. тільки завдяки Нашій милості та можливості користуватися благами до певного часу.
45. Коли їм говорять: «Бійтеся того, що перед вами, й того, що позаду вас; можливо, вас помилують», — [вони не відповідають].
46. Яке б зі знамень Господа твого до них не приходило, вони від цього відвертаються!
47. Коли їм говорять: «Жертвуйте з того, чим наділив вас Аллах!», то ті, які не вірували, говорять

وَالشَّمْسُ تَجْرِي لِمُسْتَقَرٍّ لَهَا ذَلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ ﴿٣٨﴾

وَالْقَمَرَ قَدَرْتَهُ مَنَازِلَ حَتَّىٰ عَادَ كَالْعُرْجُونِ الْقَدِيمِ ﴿٣٩﴾

لَا الشَّمْسُ يَنْبَغِي لَهَا أَنْ تُدْرِكَ الْقَمَرَ وَلَا آتِلُ سَابِقَ النَّهَارِ وَكُلٌّ فِي فَلَكٍ يَسْبَحُونَ ﴿٤٠﴾

وَءَايَةٌ لَهُمْ أَنَّا حَمَلْنَا ذُرِّيَّتَهُمْ فِي الْفَاكِ الْمَشْحُونِ ﴿٤١﴾

وَخَلَقْنَا لَهُمْ مِنْ مِثْلِهِ مَا يَرْكَبُونَ ﴿٤٢﴾

وَإِنْ نَشَاءُ نُغْرِقْهُمْ فَلَا صَرِيحَ لَهُمْ وَلَا هُمْ يُقَدَّرُونَ ﴿٤٣﴾

إِلَّا رَحْمَةً مِنَّا وَمَتَاعًا إِلَىٰ حِينٍ ﴿٤٤﴾

وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ اتَّقُوا مَا بَيْنَ أَيْدِيكُمْ وَمَا خَلْفَكُمْ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿٤٥﴾

وَمَا نَأْتِيهِمْ مِنْ آيَةٍ مِنْ آيَاتِ رَبِّهِمْ إِلَّا كَانُوا عَنْهَا مُعْرِضِينَ ﴿٤٦﴾

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ أَنْفِقُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ قَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَنْطَعِمُ مَنْ لَوْ يَشَاءُ اللَّهُ

тим, які увірували: «Невже ми будемо годувати того, кого Аллах нагодував би Сам, якби побажав? Воістину, ви перебуваєте в явній омані!»

أَظَعْمَهُ إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٤٨﴾

48. Вони говорять: «Коли ж прийде обіцяне, якщо ви правдиві?»

وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْوَعْدِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٤٩﴾

49. Вони можуть чекати тільки крику, який вразить їх, коли вони будуть сперечатися!

مَا يَنْظُرُونَ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً تَأْخُذُهُمْ
وَهُمْ يَخِصِّمُونَ ﴿٤٩﴾

50. Вони не зможуть ні лишити заповіту, ні повернутися до своїх родин.

فَلَا يَسْتَطِيعُونَ تَوْصِيَةً وَلَا إِلَىٰ أَهْلِهِمْ
يَرْجِعُونَ ﴿٥٠﴾

51. Щойно засурмлять у ріг, вони поспішатимуть із могил до свого Господа!

وَيُفْعَفُ فِي الصُّورِ فَإِذَا هُمْ مِنَ الْأَجْدَاثِ إِلَىٰ
رَبِّهِمْ يَنْسِلُونَ ﴿٥١﴾

52. Вони скажуть: «Горе нам! Хто підняв нас із місць, де ми спали? Це ж те, що обіцяв Милостивий! Посланці говорили правду!»

قَالُوا أَيُّنَا مَنْ مَرَقَدْنَا مَنْ مَرَ قَدْنَا هَذَا مَا
وَعَدَ الرَّحْمَنُ وَصَدَقَ الْمُرْسَلُونَ ﴿٥٢﴾

53. Буде тільки єдиний крик, і всі вони постануть перед Нами!

إِنْ كَانَتْ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً فَإِذَا هُمْ
جَمِيعٌ لَدَيْنَا مُحْضَرُونَ ﴿٥٣﴾

54. Того Дня жодну душу не буде скривджено, а вам відплатять тільки за те, що ви робили!

فَأَيُّومٍ لَا تُنْفَخُ نَفْسٌ شَيْئًا وَلَا تُجْزَوْنَ
إِلَّا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٥٤﴾

55. Воістину, сьогодні жителі раю поринуть у втіхи.

إِنَّ أَصْحَابَ الْجَنَّةِ الْيَوْمِ فِي شُغْلٍ فَكِهِونَ ﴿٥٥﴾

56. Вони лежатимуть у затінку зі своїми дружинами на оздоблених ложах.

هُمْ وَأَزْوَاجُهُمْ فِي ظِلِّ عَلَى الْأَرْبَابِكِ
مُتَّكِفُونَ ﴿٥٦﴾

57. Там вони матимуть фрукти і все, чого попросять!
58. «Мир!» — таким буде слово Милосердного Господа!
59. «Відійдіть сьогодні, грішники!
60. Хіба Я не заповідав вам, о сини Адама, щоб ви не поклонялися шайтану, адже він для вас явний ворог,
61. а поклоняться Мені? Це — прямий шлях!
62. Він уже збив зі шляху багатьох із вас. Невже ви не розумієте?
63. Ось геєна, яку й було обіцяно вам!
64. Увійдіть сьогодні туди — за те, що ви були невірними!»
65. Того Дня Ми запечатаємо їхні уста. З Нами говоритимуть їхні руки, а їхні ноги будуть свідчити про те, що вони робили!
66. Якщо Ми побажаємо, то заберемо їхні очі, й вони кинуться до шляху. Та як вони зможуть бачити?
67. Якщо Ми побажаємо, то змінимо їх на місці. Вони не зможуть ні рушити вперед, ні повернутись назад.

لَهُمْ فِيهَا فَاكِهَةٌ وَلَهُمْ مِمَّا يَدْعُونَ ﴿٥٧﴾

سَلَامٌ قَوْلًا مِنْ رَبِّ رَحِيمٍ ﴿٥٨﴾

وَأَمْتَرُوا الْيَوْمَ أَبْهَاءَ الْمُجْرِمُونَ ﴿٥٩﴾

* أَلَمْ أَعْهَدْ إِلَيْكُمْ يَا بَنِي آدَمَ أَنْ لَا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ ﴿٦٠﴾

وَأَنْ اعْبُدُونِي هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ ﴿٦١﴾

وَلَقَدْ أَضَلَّ مِنْكُمْ جِبِلًّا كَثِيرًا أَفَلَمْ تَكُونُوا تَعْقِلُونَ ﴿٦٢﴾

هَذِهِ جَهَنَّمُ الَّتِي كُنْتُمْ تُوعَدُونَ ﴿٦٣﴾

أَصْلَوْهَا الْيَوْمَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿٦٤﴾

الْيَوْمَ نَخْتِمُ عَلَى أَفْوَاهِهِمْ وَتُكَلِّمُنَا أَيْدِيهِمْ وَتَشْهَدُ أَرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٦٥﴾

وَلَوْ نَشَاءُ لَطَمَسْنَا عَلَى أَعْيُنِهِمْ فَاسْتَبَقُوا الصِّرَاطَ فَأَنَّى يُبْصِرُونَ ﴿٦٦﴾

وَلَوْ نَشَاءُ لَمَسَخْنَاهُمْ عَلَى مَكَانَتِهِمْ فَمَا اسْتَطَاعُوا مُضِيًّا وَلَا يَرْجِعُونَ ﴿٦٧﴾

68. Кому Ми подовжуємо життя, тому вкладаємо в єство протилежність. Невже ви не розумієте?
«Повертаємо в слабкість після сили, в бадьорість після немочі»
 (ібн Касір).

69. Ми не вчили його поезії, і не личить йому це робити. Це тільки нагадування і ясний Коран,

70. щоб він застерігав тих, хто живий, і щоб справдилося слово відносно невірних!

71. Невже вони не бачать, що зі створеного Нашими руками Ми зробили для них худобу, якою вони володіють?

72. Ми підкорили їм [тварин]: на деяких вони подорожують, а з інших мають їжу.

73. Вони приносять їм користь і дають поживу. Невже вони не будуть вдячні?

74. Замість Аллаха вони поклоняються іншим богам, сподіваючись на допомогу від них.

75. Ті неспроможні на допомогу, але ж ці складають готове до бою військо!

Як відзначає ат-Табарі, йдеться про те, що багатобожники

وَمَنْ نُعَمِّرْهُ نُنَكِّسْهُ فِي الْخَلْقِ أَفَلَا يَعْقِلُونَ ﴿٦٨﴾

وَمَا عَلَّمْنَاهُ الشِّعْرَ وَمَا يَنْبَغِي لَهُ إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ وَقُرْآنٌ مُبِينٌ ﴿٦٩﴾

لِيُنذِرَ مَنْ كَانَ حَيًّا وَيَحِقَّ الْقَوْلُ عَلَى الْكَافِرِينَ ﴿٧٠﴾

أَوْ لَو يَفْرَوْنَ أَنَّا خَلَقْنَا لَهُمْ مِمَّا عَمِلَتْ أَيْدِينَا أَنْعَمًا فَهُمْ لَهَا مَلَائِكَةٌ ﴿٧١﴾

وَذَلَّلْنَاهَا لَهُمْ فَمِنْهَا رَكُوبُهُمْ وَمِنْهَا يَأْكُلُونَ ﴿٧٢﴾

وَأَلْهَمْنَا فِيهَا مَنَافِعَ وَمَشَارِبَ أَفَلَا يَشْكُرُونَ ﴿٧٣﴾

وَاتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ آلِهَةً لَعَلَّهُمْ يُبْصِرُونَ ﴿٧٤﴾

لَا يَسْتَطِيعُونَ نَصْرَهُمْ وَهُمْ لَهُمْ جُنْدٌ مُّحَضَّرُونَ ﴿٧٥﴾

готові битися заради збереження своїх ідолів. Існує інший варіант тлумачення (див. переказ від Муджагіда в тафсірі ібн Касіра): ідолів буде зібрано в День Воскресіння як військо проти багатобожників.

76. Нехай не засмучують тебе їхні слова. Воістину, Ми знаємо те, що вони приховують і що відкривають!
77. Невже людина не бачить, що Ми створили її з краплі сімені? Проте вона відкрито сперечається!
78. Вона наводить Нам притчі, а сама забуває про своє створення. Вона говорить: «Хто оживить кістки, які зітліли?»
79. Скажи: «Оживить Той, Хто створив їх уперше! А Він знає про кожне творіння!»
80. Той, Хто дав вам вогонь із зеленого дерева, від якого ви розпалюєте вогнище!»
81. Невже Той, Хто створив небеса й землю, не зможе створити подібного до них? Таж ні! Він — Творець, Знаючий!
82. Коли Він воліє чогось, то тільки говорить: «Будь!» — і воно є!

فَلَا يَحْزُنُكَ قَوْلُهُمْ إِنَّا نَعْلَمُ مَا يَسُرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ ﴿٧٦﴾

أَوَلَمْ يَرَ الْإِنْسَانُ أَنَّا خَلَقْنَاهُ مِنْ نُطْفَةٍ فَإِذَا هُوَ خَصِيمٌ مُّبِينٌ ﴿٧٧﴾

وَضَرَبَ لَنَا مَثَلًا وَنَسِيَ خَلْقَهُ ۖ قَالَ مَنْ يُحْيِي الْعِظَامَ وَهِيَ رَمِيمٌ ﴿٧٨﴾

قُلْ يُحْيِيهَا الَّذِي أَنشَأَهَا أَوَّلَ مَرَّةٍ وَهُوَ بِكُلِّ خَلْقٍ عَلِيمٌ ﴿٧٩﴾

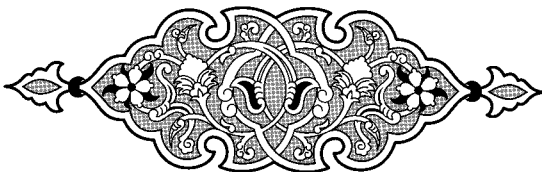
الَّذِي جَعَلَ لَكُم مِّنَ الشَّجَرِ الْأَخْضَرِ نَارًا فَإِذَا أَنْتُمْ مِّنْهُ تُوقَدُونَ ﴿٨٠﴾

أَوَلَيْسَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِقَدِيرٍ عَلَىٰ أَن يَخْلُقَ مِثْلَهُمْ بَلَىٰ وَهُوَ الْخَلَّاقُ الْعَلِيمُ ﴿٨١﴾

إِنَّمَا أَمْرُهُ إِذَا أَرَادَ شَيْئًا أَن يَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿٨٢﴾

83. Преславний Той, у Чий
руці перебуває влада над
кжною річчю! До Нього ви
повернетесь!

فَسُبْحَانَ الَّذِي يَبْدُءُ مَلَكُوتَ كُلِّ شَيْءٍ
وَالِيهِ تُرْجَعُونَ ﴿٨٣﴾

Сура 37. Ас-Саффат («Вишикувані»)

Ім'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!

1. Клянусь вишикуваними в лави,
2. які наполегливо підганяють
3. і читають нагадування!
*Згідно з більшістю тлумачень,
ідеться про ангелів.*
4. Воістину, ваш Бог — Єдиний!
5. Господь небес, землі й того, що
між ними, Господь сходів!
*«Сходу сонця влітку та взимку»
(за ат-Табарі).*
6. Воістину, Ми прикрасили нижнє
небо красою зірок
7. і захищасмо його від усякого
бунтівного шайтана.
8. Вони не можуть підслухати
найвище зібрання; їх вражають
з усіх боків,
9. щоб відігнати звідти. На них
чекає вічна кара!
10. А якщо хтось із них щось і
вихопить, то за ним поженеться
яскрава зоря.
11. Запитай у них, чи це вони
створені міцнішими, чи щось
інше, створене Нами? Воістину,
Ми створили їх із липкої глини!

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالصَّفَاتِ صَفًا ①

فَالزَّجْرِ زَجْرًا ②

فَالتَّيْلِ تِلًّا ذِكْرًا ③

إِنَّ إِلَهَهُمُ لَوَاحِدٌ ④

رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَرَبُّ
الْمَسْدِقِ ⑤

إِنَّا زَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِرَبِّهِ الْكُوكَبِ ⑥

وَحِفْظًا مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ مَارِدٍ ⑦

لَا يَسْمَعُونَ إِلَى الْمَلَأِ الْأَعْلَى وَيُقَدِّفُونَ مِنْ كُلِّ
جَانِبٍ ⑧

دُحُورًا وَلَهُمْ عَذَابٌ وَأَصْبٌ ⑨

إِلَّا مَنْ حَظِيَ اللَّطِيفَةَ فَاتَّبَعَهُ، شِهَابٌ
نَاقِبٌ ⑩

فَأَسْتَفْتِيهِمْ أَهْمُ أَشَدُّ خَلْقًا أَمْ مَنْ خَلَقْنَا إِنَّا
خَلَقْنَاهُمْ مِنْ طِينٍ لَازِبٍ ⑪

12. Так, ти дивуєшся, а вони глузують!
13. Коли їм нагадують, вони не замислюються.
14. А коли вони бачать знамення, то насміхаються.
15. І говорять: «Воістину, це — явне чаклунство!
16. Невже, ставши після смерті прахом і кістками, ми воскреснемо?
17. Чи наші прабатьки?»
18. Скажи: «Так, і ви будете принижені!»
19. Тільки один крик — і вони будуть дивитися!
20. І скажуть: «Горе нам! Це — Судний День!»
21. Це — День Суду, який ви вважали брехнею!
«День, коли Аллах справедливо розсудить між своїми творіннями» (ат-Табарі).
22. Зберіть тих, які були несправедливими, подібних до них і тих, кому вони поклонялися
«Подібних до них» — так розуміє вираз «азваджа-гум» більшість тлумачів (див. ат-Табарі, аль-Багавві, ібн Касір).
Лише окремі коментатори

بَلْ عَجِبْتَ وَيَسْخَرُونَ ﴿١٢﴾

وَإِذَا ذُكِّرُوا لَا يَذْكُرُونَ ﴿١٣﴾

وَإِذَا رَأَوْا آيَةً يَسْتَسْخِرُونَ ﴿١٤﴾

وَقَالُوا إِن هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُّبِينٌ ﴿١٥﴾

إِنَّهُمْ لَمَّا أَتَوْا كَانُوا كَالْمَمْعُوتُونَ ﴿١٦﴾

أَوَّابًا وَأَنَا الْآوُونَ ﴿١٧﴾

قُلْ نَعَم وَأَنْتُمْ كَارُونَ ﴿١٨﴾

فَإِنَّمَا هِيَ زَجْرَةٌ وَاحِدَةٌ فَإِذَا هُمْ يَنْظُرُونَ ﴿١٩﴾

وَقَالُوا يَا وَيْلَنَا هَذَا يَوْمُ الدِّينِ ﴿٢٠﴾

هَذَا يَوْمُ الْقُصْلِ الَّذِي كُنْتُمْ بِهِ تَكْتُمُونَ ﴿٢١﴾

* أَحْسَرُوا الدِّينَ ظَلَمُوا وَأَرَادُوا لِيُجَاهِدُوا مَا كَانُوا

يَعْبُدُونَ ﴿٢٢﴾

тлумачать «азваджа-гум» як «їхні дружини»; зауважмо, що загалом арабське слово «завдж» означає парну річ, тобто предмет, схожий на інший.

23. замість Аллаха, й покажіть їм дорогу до пекла!
24. Зупиніть їх! Вони мусять відповісти!
25. Що з вами? Чому не допомагаєте одне одному?
26. Таж ні! Того Дня вони будуть покірними
27. й будуть звертатись одне до одного з питаннями.
28. І скажуть: «Ви приходили до нас із правого боку!»
29. А ті скажуть: «Таж ні! Ви самі не були віруючими.
30. Ми не мали над вами влади. Ви — люди, які порушують!
31. Справдилося над нами слово Господа нашого! Воістину, ми неодмінно скуштуємо [кари]!
32. Ми збили вас зі шляху, бо, воістину, заблукали самі!»
33. Воістину, того Дня вони будуть покарані разом.
34. Воістину, так Ми вчиняємо з грішниками!

مِن دُونِ اللَّهِ فَأَهْدُوهُمْ إِلَى صِرَاطِ الْجَحِيمِ ﴿٢٣﴾

وَقُفُّوهُمْ إِنَّهُمْ مَسْئُولُونَ ﴿٢٤﴾

مَا لَكُمْ لَا تَنْصُرُونَ ﴿٢٥﴾

بَلْ هُمْ آيَوْمَ مُسْتَسْأَمُونَ ﴿٢٦﴾

وَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ يَتَسَاءَلُونَ ﴿٢٧﴾

قَالُوا إِنَّا كُنْتُمْ تَأْتُونَنَا مِنَ الْيَمِينِ ﴿٢٨﴾

قَالُوا بَلْ لَمْ تَكُونُوا مُؤْمِنِينَ ﴿٢٩﴾

وَمَا كَانَ لَنَا عَلَيْكُم مِّن سُلْطَانٍ بَلْ كُنْتُمْ قَوْمًا طَٰغِينَ ﴿٣٠﴾

فَحَقَّ عَلَيْنَا قَوْلُ رَبِّنَا إِنَّا لَذَائِبُونَ ﴿٣١﴾

فَأَعْوَبْتَكُمْ إِنَّا كُنَّا غَاوِينَ ﴿٣٢﴾

فِي أَنفُسِهِمْ يَوْمَئِذٍ فِي الْعَذَابِ مُشْتَرِكُونَ ﴿٣٣﴾

إِنَّا كَذَلِكَ نَفْعَلُ بِالْمُجْرِمِينَ ﴿٣٤﴾

35. Коли їм говорили: «Немає бога, крім Аллаха!», вони вивищувалися
 إِنَّهُمْ كَانُوا إِذَا قِيلَ لَهُمْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ يَسْتَكْبِرُونَ ﴿٣٥﴾
36. й говорили: «Невже ми залишимо наших богів заради божевільного поета?»
 وَيَقُولُونَ أَيُّنَا تَارِكُوا آلِهَتِنَا لِشَاعِرٍ مَّجْنُونٍ ﴿٣٦﴾
37. Таж ні! Він прийшов з істиною та підтвердив правдивість посланців!
 بَلْ جَاءَ بِالْحَقِّ وَصَدَقَ الْمُرْسَلِينَ ﴿٣٧﴾
38. Воістину, ви скуштуєте болісної кари!
 إِنَّكُمْ لَذَائِقُوا الْعَذَابَ الْأَلِيمَ ﴿٣٨﴾
39. Вам відплатять тільки за те, що ви робили!
 وَمَا تُحْزِنُونَ إِلَّا مَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٣٩﴾
40. Це не стосується обраних рабів Аллаха!
 إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ ﴿٤٠﴾
41. На них чекає відомий наділ —
 أُولَئِكَ لَهُمْ رِزْقٌ مَعْلُومٌ ﴿٤١﴾
42. фрукти. Вони будуть пошановані
 فَوَكَرَهُمُ مَكْرُومًا ﴿٤٢﴾
43. в садах насолоди,
 فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ ﴿٤٣﴾
44. лежачи на ложах — один навпроти одного.
 عَلَى سُرُرٍ مُتَقَابِلِينَ ﴿٤٤﴾
45. Їх обходитимуть із чашею джерельного напою,
 يُطَافُ عَلَيْهِمْ بِكَأْسٍ مِنْ مَعِينٍ ﴿٤٥﴾
46. чистого, який дарує задоволення тим, хто його п'є!
 بَيِّنَاتٍ لَذَّةٍ لِلشَّارِبِينَ ﴿٤٦﴾
47. Він не позбавляє глузду, тож вони не сп'яніють від нього!
 لَا فِيهَا غَوْلٌ وَلَا هُمْ عَنْهَا يُنْفَوْنَ ﴿٤٧﴾
48. Поряд із ними будуть ті, чий погляд смиренний, чії очі прекрасні.
 وَعِنْدَهُمْ قَصِيرَاتُ الْإِطْرِفِ عِينٍ ﴿٤٨﴾

49. Вони подібні до яйця, що надійно охороняється!
50. А ті звертатимуться одне до одного з питаннями.
51. Один із них скаже: «Був у мене приятель,
52. який говорив: «Невже ти належиш до тих, хто вірить,
53. що, нам відплатять після того, як ми помremo й станемо прахом і кістками?»
54. І скаже: «Чи не поглянете ви?»
55. Він погляне й побачить того в середині пекла!
56. І скаже: «Клянусь Аллахом! Ти мало не знищив мене!
57. Якби не милість Господа мого, я неодмінно був би серед тих, хто потрапив [у пекло]!
58. Невже ми більше не помremo,
59. після нашої першої смерті? Невже не будемо покарані?»
60. Воістину, це — великий успіх!
61. Нехай працюють заради цього ті, хто працює!
62. Це частування краще чи дерево закум?

كَأَنَّهُنَّ بَيْضٌ مَّكُونٌ ﴿٤٩﴾

فَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ يَتَسَاءَلُونَ ﴿٥٠﴾

قَالَ قَائِلٌ مِّنْهُمْ إِنِّي كَانَ لِي قَرِينٌ ﴿٥١﴾

يَقُولُ أَهٗ تَأْكُلُ مِنَ الْمُصَدِّقِينَ ﴿٥٢﴾

أَهٗ ذَا مِمَّنَّا وَكُنَّا تَرَابًا وَعِظْمًا أَهٗ تَأْمَدُونَ ﴿٥٣﴾

قَالَ هَلْ أَسْتَعْمَلُونَ ﴿٥٤﴾

فَأَطَاعَ فِرْعَوْنُ هٗ فِي سَوَاءِ الْحَجِيرِ ﴿٥٥﴾

قَالَ تَأْلَمُونَ إِن كُنتَ لَتُرِيدُنِي ﴿٥٦﴾

وَلَوْلَا رَحْمَةُ رَبِّي لَكُنْتُ مِنَ الْمُحْضَرِينَ ﴿٥٧﴾

أَفَمَا نَحْنُ بِمَمِّيَّتِينَ ﴿٥٨﴾

إِلَّا مَوْتَنَا الْأُولَىٰ وَمَا نَحْنُ بِمُعَدِّيْنَ ﴿٥٩﴾

إِنَّ هَذَا هُوَ الْقَوْمُ الْعَظِيمُ ﴿٦٠﴾

لِمِثْلِ هَذَا فَلْيَعْمَلِ الْعَامِلُونَ ﴿٦١﴾

أَذَلِكَ خَيْرٌ تُرْزَقُ أَمْ شَجَرَةُ الزَّقُّومِ ﴿٦٢﴾

63. Ми зробили його спокусою для нечестивих. إِنَّا جَعَلْنَاهَا فِتْنَةً لِلظَّالِمِينَ ﴿٦٣﴾
64. Воістину, це — дерево, яке росте з самого дна пекла, إِنَّهَا شَجَرَةٌ تَخْرُجُ فِي أَصْلِ الْجَحِيمِ ﴿٦٤﴾
65. а його плоди наче голови шайтанів! طَلَعَهَا كَأَنَّه رُءُوسُ الشَّيْطَانِ ﴿٦٥﴾
66. Вони їстимуть їх і будуть наповнювати ними свої черева. فَأَنَّهُمْ لَا كُؤُونَ مِنْهَا فَمَا لَوْ كُنُوا يَفْقَهُونَ ﴿٦٦﴾
67. Потім це все буде змішано з окропом, ثُمَّ إِنَّ لَهُمْ عَلَيْهَا لَشُرًّا مِنْ حَمِيمٍ ﴿٦٧﴾
68. і їх усіх повернуть до пекла! ثُمَّ إِنَّ مَرْجِعَهُمْ لَإِلَى الْجَحِيمِ ﴿٦٨﴾
69. Воістину, вони зустріли своїх батьків, коли ті блукали в омані, إِنَّهُمْ أَقْوَاءُ آبَاءَهُمْ ضَالِّينَ ﴿٦٩﴾
70. але самі поспішили рушити їхніми слідами. فَهُمْ عَلَىٰ آثَارِهِمْ مُهْرَعُونَ ﴿٧٠﴾
71. Ще раніше за них заблукала більшість давніх народів. وَلَقَدْ ضَلَّ بِأَبَائِهِمْ كَثِيرًا وَآوَّلِينَ ﴿٧١﴾
72. Ми відсилали до них застерігачів. وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا فِيهِمْ مُّذْرِبِينَ ﴿٧٢﴾
73. Поглянь, яким був кінець тих, кого застерігали, فَأَنْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُؤَذَّرِينَ ﴿٧٣﴾
74. крім Наших обраних рабів! إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ ﴿٧٤﴾
75. Нух закликав до Нас, а Ми прекрасно відповідаємо! وَلَقَدْ نَادَيْنَا نُوْحًا فَلَنَعْمَ الْمُجِيبُونَ ﴿٧٥﴾
76. Ми врятували його з родиною від великого нещастя وَنَجَّيْنَاهُ وَأَهْلَهُ مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ ﴿٧٦﴾
77. й зберегли тільки його нащадків. وَجَعَلْنَا ذُرِّيَّتَهُ هُمُ الْبَاقِينَ ﴿٧٧﴾

78. А наступним поколінням Ми залишили [добру згадку] про Нього.
79. Мир Нуху серед світів!
80. Так Ми винагороджуємо праведників.
81. Воістину, він — один із наших віруючих рабів!
82. А потім Ми втопили всіх інших.
83. Воістину, Ібрагім був одним із його прихильників,
84. коли прийшов до Господа свого з чистим серцем.
85. Ось він сказав своєму батьку і своєму народу: «Кому ви поклоняєтеся?
86. Невже ви прагнете інших, вигаданих богів замість Аллаха?
87. Що ви думаєте про Господа світів?»
88. Він поглянув на зорі
89. й сказав: «Я заслаб!»
90. Тож вони відвернулися від нього й пішли.
91. А він потайки дістався їхніх богів і сказав: «Чому ви не їсте?
92. Що з вами? Чому ви не розмовляєте?»

وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِي الْآخِرِينَ ﴿٧٨﴾

سَلَّمَ عَلَى نُوحٍ فِي الْعَالَمِينَ ﴿٧٩﴾

إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿٨٠﴾

إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ﴿٨١﴾

ثُمَّ أَعْرَفْنَا الْآخَرِينَ ﴿٨٢﴾

*وَأَنَّ مِنْ شِعْبِهِ إِِبْرَاهِيمَ ﴿٨٣﴾

إِذْ جَاءَ رَبَّهُ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ ﴿٨٤﴾

إِذْ قَالَ لِأبيه وَقَوْمِهِ مَاذَا تَعْبُدُونَ ﴿٨٥﴾

أَيْكُفَاءَ إِلَهَةٍ دُونَ اللَّهِ تُرِيدُونَ ﴿٨٦﴾

فَنَظَرْنَاكُمْ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٨٧﴾

فَنظَرَ نَظْرَةً فِي النُّجُومِ ﴿٨٨﴾

فَقَالَ إِنِّي سَقِيمٌ ﴿٨٩﴾

فَوَلَّوْا عَنْهُ مُدْبِرِينَ ﴿٩٠﴾

فَرَأَى إِلَهَ الْهِنْدِ فَقَالَ أَلَا نَأْكُلُونَ ﴿٩١﴾

مَا لَكُمْ لَا تَنطَفِقُونَ ﴿٩٢﴾

93. Він підійшов до них і почав бити правицею.
94. До нього швидко прибїгли,
95. але він сказав: «Невже ви поклоняєтесь тому, що самі майструєте?»
96. Аллах створив і вас, і те, що ви робите!
97. Ті відповіли: «Зведіть йому споруду та вкиньте його у вогонь!»
98. Вони намагалися хитрувати проти нього, але Ми зробили їх приниженими.
99. Він сказав: «Я йду до Господа світів, Який вкаже мені прямий шлях!
100. Господи! Даруй мені праведних нащадків!»
101. Ми сповістили йому добру звістку про смиренного хлопчика.
102. Коли він досягнув віку, щоб разом із ним докладати зусиль, той сказав: «Сину мій! Я бачив уві сні, що приношу тебе в жертву. Що ти думаєш про це?» Син відповів: «Батьку мій! Роби те, що тобі наказано. Якщо побажає Аллах, ти побачиш, що я буду одним із терплячих!»

فَرَأَى عَلَيْهِمْ صَبْرًا بِالْيَمِينِ ﴿١٣﴾

فَأَقْبَلُوا إِلَيْهِ يَرْفُونَ ﴿١٤﴾

قَالَ اتَّعْبُدُونَ مَا تَنْجِتُونَ ﴿١٥﴾

وَاللَّهُ خَلَقَكُمْ وَمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٦﴾

قَالُوا ابْنُوا لَهُ بُنْيَانًا فَأَلْقُوهُ فِي الْجَحِيمِ ﴿١٧﴾

فَارَادُوا بِهِ كَيْدًا فَجَعَلْنَاهُمُ الْأَسْقَلِينَ ﴿١٨﴾

وَقَالَ إِنِّي ذَاهِبٌ إِلَىٰ رَبِّي سَيَهْدِينِ ﴿١٩﴾

رَبِّ هَبْ لِي مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٢٠﴾

فَدَشَرْنَاهُ يُغْلِمٌ حَلِيمٌ ﴿٢١﴾

فَلَمَّا بَلَغَ مَعَهُ السَّعْيَ قَالَ يَبْنَؤُا إِنِّي أَرَىٰ فِي
الْمَنَامِ أَنِّي أَذْبَحُكَ فَأَنْظُرْ مَاذَا تَرَىٰ قَالَ
يَتَأْتٍ أَفْعَلُ مَا تُؤْمَرُ سَتَجِدُنِي إِن
شَاءَ اللَّهُ مِنَ الصَّابِرِينَ ﴿٢٢﴾

103. Коли вони обидва підкорилися,
й він поклав його на бік,

فَلَمَّا أَسْلَمَا وَتَلَّهُ الرَّجُلَانِ ١٠٣

104. Ми звернулися до нього: «О
Ібрагіме!

وَنَدَيْنَاهُ أَنْ يَا إِبْرَاهِيمُ ١٠٤

105. Ти вже підтвердив
сон!» Воістину, так Ми
винагороджуємо праведників.

قَدْ صَدَقْتَ الرَّءْيَاءُ إِنَّا كَذَلِكَ نَجْرِي
الْمُحْسِنِينَ ١٠٥

106. Воістину, це — справжнє
випробування!

إِنَّ هَذَا لَهُوَ الْبَلَاءُ الْمُبِينُ ١٠٦

107. Ми викупили його великою
жертвою.

وَقَدَيْنَاهُ بِذَبْحٍ عَظِيمٍ ١٠٧

108. А наступним поколінням Ми
залишили [добру згадку] про
нього.

وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِي الْآخِرِينَ ١٠٨

109. Мир Ібрагіму!

سَلَّمَ عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ ١٠٩

110. Так Ми винагороджуємо
праведників.

كَذَلِكَ نَجْرِي الْمُحْسِنِينَ ١١٠

111. Воістину, він — один із наших
віруючих рабів!

إِنَّهُ مِن عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ١١١

112. Ми дарували йому добру
звістку про Ісаака — пророка з
праведників.

وَأَشْرَيْنَاهُ بِإِسْحَاقَ نَبِيًّا مِّنَ الصَّالِحِينَ ١١٢

113. Ми благословили його та
Ісаака. Є серед їхніх нащадків
праведники, а є й ті, які справді
несправедливі до себе.

وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ وَعَلَىٰ إِسْحَاقَ وَمِن ذُرِّيَّتِهِمَا
مُحْسِنٌ وَظَالِمٌ لِّنَفْسِهِ فَمِيقَاتٍ ١١٣

114. Ми дарували Свою милість
Мусі та Гаруну.

وَلَقَدْ مَنَّا عَلَىٰ مُوسَىٰ وَهَارُونَ ١١٤

115. Ми врятували їх обох та їхній
народ від великої печалі.

وَنَجَّيْنَاهُمَا وَقَوْمَهُمَا مِنَ الْكَرْبِ
الْعَظِيمِ ١١٥

116. Ми допомогли їм, і вони стали переможцями!
 وَنَصَرْنَاهُمْ فَكَانُوا هُمُ الْغَالِبِينَ ﴿١١٦﴾
117. Ми дарували їм ясне Писання
 وَآتَيْنَهُمَا الْكِتَابَ الْمُسْتَقِيمَ ﴿١١٧﴾
118. й повели їх прямим шляхом.
 وَهَدَيْنَهُمَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ﴿١١٨﴾
119. А наступним поколінням Ми залишили [добру згадку] про них.
 وَرَكَّعْنَا عَلَيْهِمَا فِي الْأَخْرَبِ ﴿١١٩﴾
120. Мир Мусі й Гаруну!
 سَلِّمْ عَلَىٰ مُوسَىٰ وَهَارُونَ ﴿١٢٠﴾
121. Так Ми винагороджуємо праведників.
 إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿١٢١﴾
122. Воістину, вони — одні із Наших віруючих рабів!
 إِنَّهُمَا مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٢٢﴾
123. Воістину, Ільяс був одним із посланців.
 وَإِنِّي لِيَاسٍ لِّمَنْ أُرْسِلِينَ ﴿١٢٣﴾
124. Ось він сказав своєму народу:
 «Невже ви не боїтесь?»
 إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٢٤﴾
125. Кличете Баала та відмовляєтесь від найпрекраснішого з творців
 أَتَدْعُونَ بَعْلًا وَتَذَرُونَ أَحْسَنَ الْخَالِقِينَ ﴿١٢٥﴾
126. — Аллаху, вашого Господа й Господа ваших прабатьків?»
Ільяс (Ілля) — посланець, який закликав синів Ізраїла відмовитися від поклоніння Баалу.
 اللَّهُ رَبُّكُمْ وَرَبُّ آبَائِكُمُ الْأُولِيَّاتِ ﴿١٢٦﴾
127. Але вони вважали його брехуном. Їх зберуть [у пеклі],
 فَكَذَّبُوهُ فَأَنَّهُمْ لَمُحْضَرُونَ ﴿١٢٧﴾
128. крім обраних рабів Аллаху.
 إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمَخْلُوصِينَ ﴿١٢٨﴾

129. А наступним поколінням Ми залишили [добру згадку] про нього.
130. Мир Іль Ясіну!
Один із варіантів читання імені «Ільяс» (ат-Табарі, аль-Багавві, ібн Касір).
131. Так Ми винагороджуємо праведників.
132. Воістину, він — один із Наших віруючих рабів.
133. Воістину, Лут був одним із посланців.
134. Ми врятували його разом із родиною — всіх,
135. окрім старої дружини, яка була однією з тих, хто залишився.
136. А потім Ми знищили всіх інших.
137. Ви проходите повз них уранці
138. та вночі. Невже ви не розумієте?
Ат-Табарі цитує переказ від Катади: «Хто подорожує з Медини до Сирії, той проходить повз [залишки] Содому, селища народу Лута».
139. Воістину, Юнус був одним із посланців.
140. Ось він утік на переповнений корабель.

وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِي الْآخِرِينَ ﴿١٢٩﴾

سَلَّمْنَا عَلَىٰ آلِ يَاسِينَ ﴿١٣٠﴾

إِنَّا كَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿١٣١﴾

إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٣٢﴾

وَإِنَّ لُوطًا لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٣٣﴾

إذْ نَجَّيْنَاهُ وَأَهْلَهُ أَجْمَعِينَ ﴿١٣٤﴾

إِلَّا الْعَجُوزَ فِي الْغَائِرِينَ ﴿١٣٥﴾

ثُمَّ دَمَرْنَا الْآخَرِينَ ﴿١٣٦﴾

وَأَنْتُمْ لَمُرُونَ عَلَيْهِمْ مُصْبِحِينَ ﴿١٣٧﴾

وَبِالْأَيْلِ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿١٣٨﴾

وَإِنَّ يُونُسَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ﴿١٣٩﴾

إذْ أُنقِيَ إِلَى الْفُلِّ الْمَشْحُونِ ﴿١٤٠﴾

141. Він кинув жереб і опинився серед тих, хто програв.
142. Його проковтнула риба. Він гідний докору!
143. Якби він не був одним із тих, хто прославляє Аллаха,
144. то був би в череві риби аж до того дня, коли всі воскреснуть.
145. Ми викинули його на берег, і він був слабкий.
146. Ми зростили над ним рослину — гарбуз.
147. Ми відіслали його до ста тисяч або навіть більше.
148. Вони увірували, й Ми дарували їм можливість насолоджуватися благами до певного часу.
149. Запитай у них, чому це в твого Господа — доньки, а в них самих — сини?
Цей аят спрямовано проти багатобожників, які вважали ангелів доньками Аллаха.
150. Невже Ми створили ангелів жінками, а вони були свідками цього?
151. Воістину, через свою брехливість вони говорять:
152. «Аллах народив!» Вони брешуть!

فَسَاهَمَ فَكَانَ مِنَ الْمُدْحَضِينَ ﴿١٤١﴾

فَأَلْقَمَهُ الْخُوْتُ وَهُوَ مُلِيمٌ ﴿١٤٢﴾

فَقَوْلًا أَنَّهُ كَانَ مِنَ الْمُسْتَجِيبِينَ ﴿١٤٣﴾

لَلَّيْتِ فِي بَطْنِهِ إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ ﴿١٤٤﴾

* فَجَبَذْنَاهُ بِالْعَرَاءِ وَهُوَ سَقِيمٌ ﴿١٤٥﴾

وَأَنْبَتْنَا عَلَيْهِ شَجَرَةً مِّنْ يَقْطِينٍ ﴿١٤٦﴾

وَأَرْسَلْنَاهُ إِلَى مِائَةِ أَلْفٍ أَوْ يَزِيدُونَ ﴿١٤٧﴾

فَتَأْمَنُوا فَمَسَّعْنَاهُمْ إِلَى حِينٍ ﴿١٤٨﴾

فَأَسْتَفْتِهِمَ أَلْرَبُّكَ الْبَنَاتُ وَلَهُمُ الْبَنُونَ ﴿١٤٩﴾

أَمْ خَلَقْنَا الْمَلَائِكَةَ إِنثًا وَهُمْ شَاهِدُونَ ﴿١٥٠﴾

أَلَا إِنَّهُمْ مِّنْ إِفْكِهِمْ لَيَقُولُونَ ﴿١٥١﴾

وَلَدَ اللَّهُ وَإِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿١٥٢﴾

153. Невже Він віддав перевагу донькам над синами?
154. Що з вами? Як ви судите?
155. Невже ви не замислитесь?
156. Невже ви маєте ясний доказ?
157. Принесіть ваше Писання, якщо ви говорите правду!
158. Вони вважають, що між Ним і джинами є родинний зв'язок. Але джини знають, що вони будуть зібрані [в пеклі]!
Ібн Касір відзначає, що йдеться про невірних, які будуть покарані за свою брехню.
159. Пречистий Аллах від того, що Йому додають у поклонінні!
160. Цього не роблять тільки обрані раби Аллаха.
161. Ви, та те, чому ви поклоняєтесь,
162. не зможе відвернути від Нього нікого,
163. крім тих, кого буде вкинуто в пекло.
164. [Ангели говорять]: «Немає серед нас такого, хто не мав би визначеного місця.
165. Воістину, ми шикуюмося у лави!
166. Воістину, ми прославляємо Аллаха!»

أَصْطَفَى الْبَنَاتِ عَلَى الْبَنِينَ ﴿١٥٣﴾

مَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ ﴿١٥٤﴾

أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿١٥٥﴾

أَمْ لَكُمْ سُلْطَانٌ مُّبِينٌ ﴿١٥٦﴾

فَأْتُوا بِكِتَابِكُمْ إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿١٥٧﴾

وَجَعَلُوا بَيْنَهُ وَبَيْنَ الْجَنَّةِ نَسْبًا وَلَقَدْ عَلِمْتِ

الْجَنَّةَ إِنَّهُمْ لَمْ يَحْضُرُونَ ﴿١٥٨﴾

سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُصِفُونَ ﴿١٥٩﴾

إِلَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلِصِينَ ﴿١٦٠﴾

فَأِنَّكُمْ وَمَا تَعْبُدُونَ ﴿١٦١﴾

مَا أَنْتُمْ عَلَيْهِ بِقَاتِلِينَ ﴿١٦٢﴾

إِلَّا مَن هُوَ صَالٍ الْبَحِيرِ ﴿١٦٣﴾

وَمَا مَوْتًا إِلَّا لَهُ مَقَامٌ مَّعْلُومٌ ﴿١٦٤﴾

وَإِنَّا لَنَحْنُ الصَّافُونَ ﴿١٦٥﴾

وَإِنَّا لَنَحْنُ الْمُسَبِّحُونَ ﴿١٦٦﴾

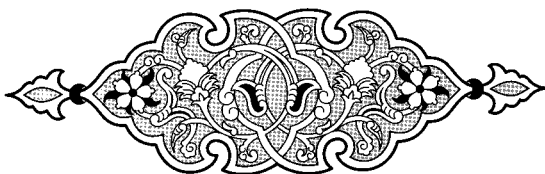
167. [Багатобожники] говорять: وَإِنْ كَانُوا لَيَقُولُونَ ﴿١٦٧﴾
168. «Якби в нас було нагадування
від давніх поколінь, لَوْ أَنَّ عِنْدَنَا ذِكْرًا مِّنَ الْأَوَّلِينَ ﴿١٦٨﴾
169. ми неодмінно були б обраними
рабами Аллаха!» لَكُنَّا عِبَادَ اللَّهِ الْمُخْلَصِينَ ﴿١٦٩﴾
170. Але ж вони не увірували в
нього! Скоро вони дізнаються! فَكَفَرُوا بِهِ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿١٧٠﴾
171. Наше слово вже було сказане
Нашим рабам, яких Ми
відсилали. وَلَقَدْ سَبَقَتْ كَلِمَتُنَا لِعِبَادِنَا الْمُرْسَلِينَ ﴿١٧١﴾
172. Воістину, вони отримають
допомогу! إِنَّهُمْ لَهُمُ الْمَنْصُورُونَ ﴿١٧٢﴾
173. Воістину, Наше військо
переможе! وَإِنْ جُنَدَنَا لَهُمُ الْعَالِيُونَ ﴿١٧٣﴾
174. Відвернися від них до певного
часу. فَقَوْلَ عَنْهُمْ حَتَّىٰ حِينٍ ﴿١٧٤﴾
175. Поглянь на них, скоро вони
побачать! وَأَبْصِرْ هُوَ فَسَوْفَ يُبْصِرُونَ ﴿١٧٥﴾
176. Невже вони намагаються
прискорити Нашу кару? أَفِعَادَابِنَا يُسْتَعْجِلُونَ ﴿١٧٦﴾
177. Коли вона зійде на їхні домівки,
той ранок буде лихом для тих,
кого застерігали! فَإِذَا نَزَلَ بِسَاحَتِهِمْ فَسَاءَ صَبَاحُ الْمُنْذَرِينَ ﴿١٧٧﴾
178. Відвернися від них до певного
часу. وَقَوْلَ عَنْهُمْ حَتَّىٰ حِينٍ ﴿١٧٨﴾
179. Подивись, скоро вони побачать! وَأَبْصِرْ فَسَوْفَ يُبْصِرُونَ ﴿١٧٩﴾
180. Аллах, Господь могутності,
пречистий від того, що Йому
приписують! سُبْحٰنَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ ﴿١٨٠﴾

181. Мир посланцям!

وَسَلِّمْ عَلَى الْمُرْسَلِينَ ﴿١٨١﴾

182. Хвала Аллаху, Господу світів!

وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٨٢﴾

Сура 38. Сад

Ім'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

1. Сад. Клянусь Кораном, у якому нагадування!
2. Але ж ті, які не вірують, гордують і опираються.
3. Скільки поколінь Ми знищили раніше за них! Вони волали про допомогу, але було запізно, щоб утекти.
4. Вони дивуються, що прийшов до них застерігач із них самих. І говорять невіруючі: «Це — брехливий чаклун!
5. Невже він перетворив богів на Єдиного Бога? Воістину, це — дивовижна річ!»
6. Їхня старшина пішла зі словами: «Йдіть і тримайтеся ваших богів! Воістину, це якийсь задум проти нас!
Букв. «річ, якої прагнуть».
Як пояснює ат-Табарі,
багатобожники вважали,
що Мухаммад (мир йому і благословення Аллаха) прагне вивищитися над ними, тож вони не збиралися підкорятись.
7. Ми не чули такого навіть у найновішій релігії! Воістину, це лише вигадка!

صَّ وَالْقُرْءَانَ ذِي الذِّكْرِ ۝١

بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي عِزِّهِمْ شِقَاقٌ ۝٢

كَمْ أَهْلَكْنَا مِنْ قَبْلِهِمْ مَن قَرَّبَنَا دَأْوًا وَلَا تَحِينَ مَتَابِعِ ۝٣

وَعَجِبُوا أَنْ جَاءَهُمْ مُنذِرٌ مِّنْهُمْ وَقَالَ الْكٰفِرُونَ هَذَا سِحْرٌ كَذَابٌ ۝٤

أَجْعَلِ الْاِلٰهَةَ اِلٰهًا وَّاحِدًا اِنْ هَذَا اِلٰهٌ اٰنِ ۝٥

وَاَنْطٰقَ الْمَلٰٓئِكَةِ مِنْهُمْ اَنْ اٰمَسُوا وَاَصْبِرْ وَاَعٰنِ ۝٦

ءَالِهَتِكُمْ اِنْ هَذَا اِلٰهٌ اٰنِ ۝٧

مَا سَمِعْنَا بِهٰذَا فِي الْمَلٰٓئِكَةِ الْاٰخِرَةِ اِنْ هٰذَا اِلَّا اٰخْتٰلٰقٌ ۝٨

8. Невже тільки йому серед нас зіслано нагадування?» Таж ні! Вони сумніваються в Моєму нагадуванні! Таж ні! Вони ще не скуштували кари!
9. Невже вони мають скарбниці милості Господа твого, Всемогутнього, Дарителя?
10. Невже вони мають владу над небесами, землею й тим, що між ними? Тож нехай піднімуться туди шляхами!
11. Це військо, як і попередні загони спільників, буде розбито.
12. Ще раніше за них посланців вважали брехунами народ Нуха, адити й Фіраун, володар кілків,
Ат-Табарі, посилаючись на перекази від перших тлумачів, відзначає, що порівняння Фірауна з «володарем кілків» вказує на спосіб, яким він карав людей. За іншими твердженнями (див. тафсір аль-Багаві), у вислові «володар кілків» ідеться про сильне військо, яке мав Фіраун.
13. а також самудити, народ Лута й жителі Айки — усі вони спільники!
14. Усі вони вважали посланців брехунами. Заслуженою була кара!

أَنْزَلَ عَلَيْهِ الذِّكْرُ مِنْ بَيْنِنَا بَلْ هُمْ فِي شَكٍّ مِنْ
ذِكْرِي بَلْ لَمَّا يَدُوُّوا عَذَابِي ﴿٨﴾

أَمْ عِنْدَهُمْ خَزَائِنُ رَحْمَةِ رَبِّكَ الْعَزِيزِ الْوَهَّابِ ﴿٩﴾

أَمْ لَهُمْ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا
فَلْيَرْتَفِعُوا فِي الْأَسْبَابِ ﴿١٠﴾

جُنُودٌ مَا هُنَّ لَكَ مَهْرُومٌ مِنَ الْأَحْزَابِ ﴿١١﴾

كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَعَادٌ وَفِرْعَوْنُ
ذُو الْأَوْتَادِ ﴿١٢﴾

وَتَمُودُ وَقَوْمُ لُوطٍ وَأَصْحَابُ لَيْكَةِ أُولَئِكَ
الْأَحْزَابِ ﴿١٣﴾

إِنْ كُنْ لِلْإِلَهِ ذَبُّ الرُّسُلِ فَحَقَّ
عِقَابِ ﴿١٤﴾

15. Вони можуть чекати тільки на один крик, який не повториться.
16. Вони говорять: «Господи наш! Наблизь нашу частку — раніше за День Відплати!»
Як свідчить аль-Багавві, «частку» (кітт) слід розуміти як книгу, де записані добри й злі вчинки людини.
17. Терпи те, що вони говорять і згадай Нашого сильного раба Давуда. Воістину, він звертався до Нас!
18. Ми підкорили гори, тож вони разом із ним славили нас увечері й зранку.
19. А також птахів, зібраних разом. Усі вони зверталися до Нього!
20. Ми посилили його владу, дарували Йому мудрість і вирішальне слово.
21. Чи дійшла до тебе звістка про тих, які судилися й перелізли через стіну молільні?
22. Ось вони ввійшли до Давуда, й він злякався їх. Вони сказали: «Не бійся! Ми судимосся між собою, адже один із нас скривдив іншого. Розсуди між нами справедливо, не порушуй меж і вкажи нам правильний шлях!

وَمَا يَنْظُرُونَ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً مِّمَّا هِيَ
مِنْ فَوْاقِ ﴿١٥﴾

وَقَالُوا رَبَّنَا عَجَلْنَا قَدْرًا قَبْلَ يَوْمِ الْحِسَابِ ﴿١٦﴾

أَصْبَرَ عَلَى مَا يُفْعَلُونَ وَأَذْكَرَ عَبْدَنَا دَاوُدَ ذَا الْأَيْدِ
إِنَّهُ وَأَوْبُ ﴿١٧﴾

إِنَّا سَخَرْنَا الْجِبَالَ مَعَهُ، لِيُسَبِّحَنَ بِالْعَشِيِّ
وَالْإِشْرَاقِ ﴿١٨﴾

وَالطَّيْرَ مَحْشُورَةً كُلًّا لَهُ وَأَوْبُ ﴿١٩﴾

وَسَدَدْنَا مَلَكَهُ، وَءَاتَيْنَاهُ الْحِكْمَةَ وَفَضَّلَ
الْحَطَابِ ﴿٢٠﴾

* وَهَلْ آتَاكَ نَبَأُ الْخَصْرِ إِذْ تَسَوَّرُوا
الْمِحْرَابِ ﴿٢١﴾

إِذْ دَخَلُوا عَلَى دَاوُدَ فَفَزِعَ مِنْهُمْ قَالُوا لَا تَخَفْ
خَصَمَانِ بَعْضُنَا عَلَى بَعْضٍ فَاحْكُم بَيْنَنَا
بِالْحَقِّ وَلَا تَشْطِطْ وَأَهْدِنَا إِلَى سَوَاءِ الصِّرَاطِ ﴿٢٢﴾

23. Це — мій брат. Він має дев'яносто дев'ять овець, а я маю лише одну. Він сказав: «Довір її мені!» — і переконав мене на словах».
24. [Давуд] відповів: «Він учинив з тобою несправедливо, попросивши додати твою вівцю до своїх. Багато спільників кривдять одне одного, крім тих, які увірували й роблять добро. Але таких мало». Давуд зрозумів, що Ми випробовуємо його, попросив прощення в Господа свого, упав ниць і покався!
25. Ми простили йому це. Воістину, він наблизений до Нас, і його чекає прекрасний притулок!
26. «О Давуде! Воістину, Ми призначили тебе намісником на землі. Суди між людьми справедливо та не йди за пристрастю, яка може збити тебе зі шляху Аллаха!»
Воістину, на тих, які збиваються зі шляху Аллаха, чекає сувора кара за те, що вони забули про День Відплати.
27. Ми не створювали небо, землю й те, що між ними, даремно. Так думають ті, які не увірували. Горє ж тим, які не увірували, від вогню!

إِنَّ هَذَا أَخِي لَهُ تِسْعٌ وَتِسْعُونَ نَجْعَةً وَلِي نَجْعَةٌ
وَاحِدَةٌ فَقَالَ أَكْفِلْنِيهَا وَعَزَّنِي فِي الْخِطَابِ ﴿٢٣﴾

قَالَ لَقَدْ ظَلَمَكَ بِسُؤَالِ نَجْعِكَ إِلَىٰ نِعَاجِهِ وَإِنَّ
كَيْدًا مِنَ الْإِطْلَاقِ لَيَتَّبِعِي بَعْضُهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ إِلَّا
الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَقَلِيلٌ مَا هُمْ
وظَنَّ دَاوُدُ أَنَّمَا فَتَنَّاهُ فَاسْتَغْفَرَ رَبَّهُ، وَخَرَّ رَاكِعًا
وَأَنَابَ ﴿٢٤﴾

فَغَفَّرْنَا لَهُ، ذَلِكَ وَإِنَّ لَهُ عِنْدَنَا لَإِلْفًا
وَحَسَنَ مَقَابٍ ﴿٢٥﴾

يَا دَاوُدُ إِنَّا جَعَلْنَاكَ خَلِيفَةً فِي الْأَرْضِ فَاحْكُم
بَيْنَ النَّاسِ بِالْحَقِّ وَلَا تَتَّبِعِ الْهَوَىٰ فَيُضِلَّكَ عَن
سَبِيلِ اللَّهِ إِنَّ الَّذِينَ يَضِلُّونَ عَن سَبِيلِ اللَّهِ
لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ يَوْمَ الْحِسَابِ ﴿٢٦﴾

وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاءَ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا بَطْلًا
ذَلِكَ ظَنُّ الَّذِينَ كَفَرُوا فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مِنَ
النَّارِ ﴿٢٧﴾

28. Невже Ми зрівняємо тих, які увірували й творили добро і тих, які ширять нечестя на землі? Невже будуть рівні перед Нами богобоязливі й нечестивці?
29. Це — благословенне Писання, яке Ми зіслали тобі, щоб вони міркували над Його знаменнями й щоб замислилися наділені розумом!
30. Ми дарували Давуду Сулаймана. Яким прекрасним був цей раб! Воістину, він завжди звертався до Нас!
31. Якось увечері йому показали коней, легкохідних, швидких.
32. Він сказав: «Я захопився любов'ю до благ сильніше, ніж згадкою про Господа мого! Так було, доки [сонце] не сховалося за завісу.
33. Поверніть їх до мене!» — і почав рубати їхні ноги та шиї. Згідно з більшістю коментарів ідеться про те, що милування кіньми відвернуло Сулаймана від молитви. Деякі тлумачі (напр., ат-Табарі) вважали, що в 33 аяті дієслово «масаха» вжито в значенні «гладити [рукою]», а не «рубати [мечем]».
34. Ми випробовували Сулаймана та кинули на його престол тіло, після чого він покався!

أَمْ جَعَلُوا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ كَالْمُفْسِدِينَ
فِي الْأَرْضِ أَمْ جَعَلُوا الْمُتَّقِينَ كَالْفُجَّارِ ﴿٣٨﴾

كُنَّا أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ مُبَارَكًا لِيَذَرَ آيَاتِهِ
وَلِيَذَكِّرَ الْأُولَىٰ ﴿٣٩﴾

وَوَهَبْنَا لِدَاوُدَ سُلَيْمَانَ نِعْمَ الْعَبْدُ إِنَّهُ
أَوَّابٌ ﴿٤٠﴾

إِذْ عَرَضَ عَلَيْهِ بِالْعَشِيِّ الصُّفُوفَ الْكِنَانِ ﴿٤١﴾

فَقَالَ إِنِّي أَحْبَبْتُ حُبَّ الْخَيْرِ عَن ذِكْرِ رَبِّي حَتَّىٰ
تَوَارَتْ بِالْحِجَابِ ﴿٤٢﴾

رُدُّوهُا عَلَيَّ فَطَفِقَ مَسْحًا بِالسُّوقِ
وَالْأَعْتَابِ ﴿٤٣﴾

وَلَقَدْ فَتَنَّا سُلَيْمَانَ وَأَلْقَيْنَا عَلَى كُرْسِيِّهِ
جَسَدًا مُّؤْتَابًا ﴿٤٤﴾

Задля випробування Всевишній кинув на його престол потворне тіло дитини. Ця дитина народилася у Сулаймана, коли він одного разу входив до жінок та поклявся обійти усіх за ніч, але не сказав «якщо побажає Аллах!»

35. І сказав: «Господи! Прости мене й даруй мені владу, якої не матиме ніхто після мене! Воістину, Ти — Даритель!»
36. Ми підкорили йому вітер, який за його наказом ніжно дув, куди той бажав.
37. А також шайтанів: будівельників, нирців
38. та інших, закутих у кайдани.
39. «Це — Наш дар. Витрачай щедро або тримай при собі — розраховуватися не доведеться!»
40. Воістину, він наблизений до Нас, і його чекає прекрасний притулок!
41. Згадай Нашого раба Аюба. Ось він закликав до Господа свого: «Шайтан торкнувся мене лихом і болем!»
42. «Удар ногою! Ось прохолодна вода для омовіння й питво!»
43. Ми дарували йому родину його і ще стільки ж — як милість від Нас і нагадування для обдарованих розумом.

قَالَ رَبِّ اغْفِرْ لِي وَهَبْ لِي مُلْكًا لَا يَنْبَغِي لِأَحَدٍ
مِّنْ بَعْدِي إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ ﴿٣٥﴾

فَسَخَّرْنَا لَهُ الرِّيحَ تَجْرِي بِأَمْرِهِ رُخَاءً حَيْثُ
أَصَابَ ﴿٣٦﴾

وَالشَّيْطَانِ كُلِّ بَنَاءٍ وَعَوَاصٍ ﴿٣٧﴾

وَالْآخَرِينَ مُقَرَّنِينَ فِي الْأَصْفَادِ ﴿٣٨﴾

هَذَا عَطَاؤُنَا فَامْنُنْ أَوْ أَمْسِكْ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٣٩﴾

وَإِنَّ لَهُ عِنْدَنَا لَرفقًا وَحَسَنَ مَّآبٍ ﴿٤٠﴾

وَأذْكَرُ عَبْدَنَا أَيُّوبَ إِذْ نَادَى رَبَّهُ بِأَنِّي مَسْرِي
الشَّيْطَانِ بِنُصْبٍ وَعَذَابٍ ﴿٤١﴾

أَرْكُضْ بِرِجْلِكَ هَذَا غَمْسًا يُبَارِدُ وَشَرَابٍ ﴿٤٢﴾

وَوَهَبْنَا لَهُ إِهْلَهُ، وَمِثْلَهُم مِّعَهُمْ رَحْمَةً مِنَّا وَذَكَرَى
لِأُولِي الْأَلْبَابِ ﴿٤٣﴾

44. «Візьми у свою руку жмут, удар ним і не порушуй клятви!» Воістину, Ми знайшли його терплячим. Яким прекрасним був цей раб! Воістину, він завжди звертався до Нас!
45. Згадай наших рабів Ібрагіма, Ісхака та Якуба, наділених силою та проникливістю!
46. Воістину, Ми обрали їх за їхню щиру згадку про наступне життя.
47. Вони біля Нас — серед обраних, найкращих.
48. Згадай Ісмаїла, аль-Яса та Зуль-Кіфла. Усі вони — одні з найкращих!
49. Це — нагадування! Воістину, богобоязливих чекає прекрасний притулок —
50. сади Едену, врата якого розкриються перед ними!
51. Там вони лежатимуть на ложах, проситимуть багато фруктів і напоїв.
52. Поряд із ними будуть ті, чий погляд смиренний, однолітки.
53. Це — те, що вам обіцяно до Дня Відплати!
54. Воістину, це — Наш наділ, який не вичерпається!

وَحَدَّيْكَ لَضِعْفًا فَضْرَبَ بِهِ، وَلَا تَحْنُتْ إِنَّا
وَجَدْنَاهُ صَابِرًا نِعْمَ الْعَبْدُ إِنَّهُ أَوَّابٌ ﴿٤٤﴾

وَأَذْكُرْ عَبْدَنَا إِبْرَاهِيمَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ أُولَى
الْأَيْدِي وَالْأَبْصَارِ ﴿٤٥﴾

إِنَّا اخْتَصَيْنَاهُمْ بِمَا لَمْ يَكُنْ لَكَ بِالنَّارِ ﴿٤٦﴾

وَأَنَّهُمْ عِنْدَنَا لَمِنَ الْمُصْطَفَيْنَ الْأَخْيَارِ ﴿٤٧﴾

وَأَذْكُرْ إِسْمَاعِيلَ وَالْيَسَعَ وَذَا الْكِفْلِ وَكُلٌّ
مِنَ الْأَخْيَارِ ﴿٤٨﴾

هَذَا ذِكْرٌ وَإِنَّ لِلْمُتَّقِينَ لَحُسْنَ مَقَابٍ ﴿٤٩﴾

جَنَّاتٍ عَدْنٍ مُمْتَحِنَةٍ لَهُمْ الْأَبْوَابُ ﴿٥٠﴾

مُتَّكِنِينَ فِيهَا يُدْعَوْنَ فِيهَا بِفَلَكَهْمَ كَثِيرَةً وَشَرَابٍ ﴿٥١﴾

* وَعِنْدَهُمْ قَاصِرَاتُ الطَّرْفِ أَتْرَابٍ ﴿٥٢﴾

هَذَا مَا تُوْعَدُونَ لِيَوْمِ الْحِسَابِ ﴿٥٣﴾

إِنَّ هَذَا لَرِزْقُنَا مَا لَهُ، مِنْ نَفَائِدٍ ﴿٥٤﴾

55. Так! Воістину, на порушників чекає найгірше місце —
56. гесна, де вони будуть палати. Мерзенний цей притулок!
57. Так! Нехай скуштують — окріп і гній,
58. а ще інші кари, схожі на ці.
59. «Цей натовп порине у вогонь разом із вами. Немає для них привітання; воістину, вони палатимуть у вогні!»
Як відзначає ібн Касір, одні невіруючі звернуться з цими словами до інших.
60. А ті скажуть: «Таж ні, це ви! Для вас немає привітання! Адже ви принесли нам це. Яке мерзотне це місце!»
«Принесли нам це» — тобто привели туди.
61. І скажуть: «Господи наш! Збільши двократно покарання у вогні тому, хто нам це приніс!»
62. І скажуть: «Що з нами? Чому ми не бачимо чоловіків, яких ми вважали за найгірших
63. та з яких глузували? Чи наші погляди їх не досягають?»
64. Воістину, ця суперечка жителів пекла — правда!

هَذَا وَإِنَّ لِلظَّالِمِينَ لَشَرَّ مَقَابٍ ﴿٥٥﴾

جَهَنَّمَ يَصْلَوْنَهَا فَيَنسُ الْمِهَادُ ﴿٥٦﴾

هَذَا أَفْلَيْدُوهُ وَهُوَ حَمِيمٌ وَعَسَاقٌ ﴿٥٧﴾

وَأَخْرُ مِنْ شَكْلِهِمْ أَرْوَاحٌ ﴿٥٨﴾

هَذَا قَوْحٌ مُّقْتَحِمٌ مَعَكُمْ لَا مَرْحَبًا
بِهِمْ إِنَّهُمْ صَالُوا النَّارِ ﴿٥٩﴾

قَالُوا بَلْ أَنشَأَ لَمَرْحَبًا بِكُمْ أَنشَأَ قَدَمُومُوهُ لَنَا
فَيَنسُ الْقَرَارُ ﴿٦٠﴾

قَالُوا رَبَّنَا مَنْ قَدَّمَ لَنَا هَذَا فَرِذَّةُ عَذَابِنَا
ضِعْفًا فِي النَّارِ ﴿٦١﴾

وَقَالُوا مَا لَنَا لَنَرِي رِجَالًا كَانُوا نَعُدُّهُمْ مِنَ
الْأَشْرَارِ ﴿٦٢﴾

أَتَعُدُّهُمْ سِحْرِيًّا أَمْ رَأَعَتْ عَنْهُمْ الْأَبْصَارُ ﴿٦٣﴾

إِنَّ ذَلِكَ لَحَقٌّ تَخَاصُمُ أَهْلِ النَّارِ ﴿٦٤﴾

65. Скажи: «Воістину, я тільки застерігач. Немає бога, крім Аллаха, Єдиного, Всепереможного,
66. Господа небес, землі й того, що між ними, Всемогутнього, Прощаючого!»
67. Скажи: «Це — велика звістка,
68. а ви від неї відвертаєтесь.
69. Я не маю знання про те, як сперечалися в найвищому зібранні!
70. Мені відкрито тільки те, що я — лише ясний застерігач!»
71. Ось твій Господь сказав ангелам: «Я створю людину з глини.
72. Коли Я розмірю її та вдихну в неї зі Свого Духу, то впадуть перед нею ниць».
73. І вклонилися всі ангели,
74. крім Ібліса, який вивищився й став одним із невіруючих.
75. Аллах сказав: «О Іблісе! Що завадило тобі вклонитися тому, що Я створив Своїми руками? Тебе охопила гордість чи ти належиш до тих, які вивищуються?»

قُلْ إِنَّمَا أَنَا مُنذِرٌ وَمَا مَنِي إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْوَّاحِدُ
الْقَهَّارُ ﴿٦٥﴾

رَبِّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا الْعَزِيزُ
الْغَفُورُ ﴿٦٦﴾

قُلْ هُوَ بَوَّبُكُمْ عَلِيمٌ
كَبِيرٌ ﴿٦٧﴾

أَنْتُمْ عَنْهُ مُعْرِضُونَ ﴿٦٨﴾

مَا كَانَ لِي مِنْ عِلْمٍ بِالْمَلَائِكَةِ إِذْ يَخْتَصِمُونَ ﴿٦٩﴾

إِنْ يُوحَىٰ إِلَيَّ إِلَّا أَنْتُمْ أَنَا نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٧٠﴾

إِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَائِكَةِ إِنِّي خَالِقٌ بَشَرًا مِّن طِينٍ ﴿٧١﴾

فَإِذَا سَوَّيْتُهُ، وَنَفَخْتُ فِيهِ مِن رُّوحِي فَقَعُوا لَهُ
سَاجِدِينَ ﴿٧٢﴾

فَسَجَدَ الْمَلَائِكَةُ كُلُّهُمْ أَجْمَعُونَ ﴿٧٣﴾

إِلَّا إِبْلِيسَ اسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ الْكَافِرِينَ ﴿٧٤﴾

قَالَ يَا إِبْلِيسُ مَا مَنَعَكَ أَنْ تَسْجُدَ لِمَا خَلَقْتُ
بِيَدَيَّ اسْتَكْبَرْتَ أَوَكُنْتَ مِنَ الْغَالِينَ ﴿٧٥﴾

76. Той сказав: «Я кращий за нього!
Ти створив мене з вогню, а його
Ти створив із глини!»
77. Аллах сказав: «Вийди звідси!
Будеш ти каменований!
*Див. коментар до 34 аяту 15 сури
 («Аль-Хіджр»).*
78. Моє прокляття буде над тобою
аж до Судного Дня».
79. Той сказав: «Даруй мені
відстрочку — до того дня, коли
вони воскреснуть!»
80. Аллах сказав: «Воістину,
ти — один із тих, кому дана
відстрочка
81. до того Дня, строк якого
визначено!»
82. Той відповів: «Клянуся Твоюю
могутністю, що я спокушу їх
усіх,
83. окрім Твоїх обраних рабів!»
84. Аллах сказав: «Істина! Я говорю
істину.
85. Я неодмінно наповню
геєну тобою та твоїми
послідовниками — всіма!»
86. Скажи: «Я не прошу у вас
винагороди за це й не обтяжую
себе вигадками!
87. Воістину, це лише нагадування
для світів!

قَالَ أَنَا خَيْرٌ مِّنْهُ خَلَقْتَنِي مِن نَّارٍ وَخَلَقْتَهُ مِن طِينٍ ﴿٧٦﴾

قَالَ فَأَخْرِجْ مِنْهَا فَإِنَّكَ رَجِيمٌ ﴿٧٧﴾

وَأِنَّ عَلَيْكَ لَعْنَتِي إِلَى يَوْمِ الدِّينِ ﴿٧٨﴾

قَالَ رَبِّ فَأَنْظِرْنِي إِلَى يَوْمِ يُبْعَثُونَ ﴿٧٩﴾

قَالَ فَإِنَّكَ مِنَ الْمُنْظَرِينَ ﴿٨٠﴾

إِلَى يَوْمِ الْوَقْتِ الْمَعْلُومِ ﴿٨١﴾

قَالَ فَبِعِزَّتِكَ لَأُغْوِيَنَّهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٨٢﴾

إِلَّا عِبَادَكَ مِنْهُمُ الْمُخْلَصِينَ ﴿٨٣﴾

قَالَ فَالْحَقُّ وَالْحَقُّ أَقُولُ ﴿٨٤﴾

لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنكَ وَمِمَّن تَبِعَكَ مِنْهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٨٥﴾

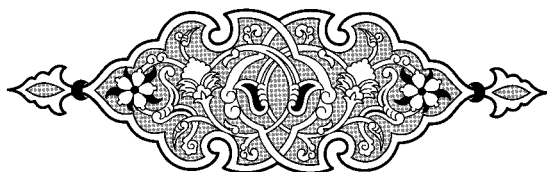
قُلْ مَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ وَمَا أَنَا مِنَ الْمُتَكَلِّفِينَ ﴿٨٦﴾

إِنَّ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ ﴿٨٧﴾

88. І за певний час ви неодмінно
пізнаєте його істинність!»

Букв. «звістки про нього».

وَلَتَعْلَمَنَّ نَبَأَهُ بَعْدَ حِينٍ ﴿٨٨﴾

Сура 39. Аз-Зумар («Натовпи»)

*Ім'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

1. Писання, зіслане від Аллаха, Всемогутнього, Мудрого!
2. Воістину, Ми зіслали тобі Писання з істиною. Поклоняйся Аллаху, щиро сповідуючи Його релігію!
3. Чи не Аллаху належить щира релігія? А ті, які беруть собі помічників замість Нього, [говорять]: «Ми поклоняємося їм лише для того, щоб вони наблизили нас до Аллаха!» Воістину, Аллах розсудить між ними в тому, про що вони сперечалися! Воістину, Аллах не веде прямим шляхом тих, які брешуть, які не вірують!
«Чи не Аллаху належить щира релігія» — арабське слово дін має дуже широке значення, набагато ширше, ніж слово «релігія» в європейських мовах. Загалом воно слугує виразом ідеї відданості, покірності та порядку; у різних контекстах дін може означати «послух», «наслідування», «смирнення» та «закон».
4. Якби Аллах хотів узяти Собі дитину, то обрав би з тих, що створив, кого побажав.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تَنْزِيلَ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ﴿١﴾

إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ فَأَعْبُدَ اللَّهَ
مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ ﴿٢﴾

أَلَا لِلَّهِ الدِّينُ الْخَالِصُ وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا
مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا
لِيُقَرِّبُونَا إِلَى اللَّهِ زُلْفَىٰ إِنَّ اللَّهَ يَحْكُمُ
بَيْنَهُمْ فِي مَا هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ۗ إِنَّ اللَّهَ لَا
يَهْدِي مَنْ هُوَ كَاذِبٌ كَفَّارٌ ﴿٣﴾

لَوْ أَرَادَ اللَّهُ أَنْ يَتَّخِذَ وَلَدًا لَأَصْطَفَىٰ مِمَّا
يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ ۗ سُبْحٰنَهُ ۗ هُوَ اللَّهُ الْوَاحِدُ

Пречистий Він! Він — Аллах,
Єдиний, Всепереможний!

5. Він створив небеса й землю в істині. Він огортає день ніччю та огортає ніч днем. Він підкорив сонце й місяць. Усі вони плинуть до визначеного строку. Так! Він — Всемогутній, Прощаючий!
6. Він створив вас із єдиної душі, а потім зробив для вас дружин із вас самих. Він зіслав для вас вісім пар худоби. Він створює вас в утробах матерів ваших: одне творіння після іншого, в трьох темрявах. Такий Аллах, ваш Господь! Йому належить влада. Немає бога, крім Нього. Як же ви заблукали!
7. Якщо ви не увіруєте, то, воістину, Аллах не потребує вас. Але Він не схвалює невір'я Своїх рабів. Тож якщо ви будете дякувати, Він схвалить це для вас. Ніхто не понесе тягар іншого; а потім ви всі повернетесь до вашого Господа й Він сповістить вас про те, що ви робили! Воістину, Він знає те, що в серцях!
8. Коли людину торкається лихо, вона кличе свого Господа й звертається тільки до Нього. А коли Він дарує їй милість

الْقَهَّارُ ۝١

خَاقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ بِالْحَقِّ
يُكْوِّرُ اللَّيْلَ عَلَى النَّهَارِ وَيُكْوِّرُ النَّهَارَ
عَلَى اللَّيْلِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ
يَجْرِي لِأَجَلٍ مُّسَمًّى ۗ أَلَا هُوَ الْعَزِيزُ

الْعَفْوُ ۝٢

خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ ثُمَّ جَعَلَ مِنْهَا
زَوْجَهَا وَأَنْزَلَ لَكُمْ مِنَ الْأَنْعَامِ ثَمَنِينَ
أَرْبَعًا يُخْتَلَفُ فِي بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ خَلَقًا
مِنْ بَعْدِ خَلْقِ فِي ظُلُمَاتٍ ثَلَاثٍ ۗ ذَٰلِكُمْ اللَّهُ
رَبُّكُمْ لَهُ الْمُلْكُ ۗ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَآتَىٰ

نُصْرَتَهُ ۝٣

إِنْ تَكْفُرُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ عَنْكُمْ وَلَا يَبْرَأَ
لِعِبَادِهِ الْكُفْرَانَ ۗ تَشْكُرُوا يَرْضَاهُ لَكُمْ وَلَا
تَذُرُّ وَارِدًا ۗ وَرَزَاخَرَىٰ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ
مَرْجِعُكُمْ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ۗ إِنَّهُ
عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ۝٤

* وَإِذَا مَسَّ الْإِنْسَانَ ضُرٌّ دَعَا رَبَّهُ مُنِيبًا إِلَيْهِ
ثُمَّ إِذَا خَوَّلَهُ نِعْمَةً مِنْهُ لَبِيَ مَا كَانَ يَدْعُو
إِلَيْهِ مِنْ قَبْلٍ وَجَعَلَ لِلَّهِ أَنْدَادًا لِيُضِلَّ عَنْ

від Себе, то вона забуває те, про що раніше просила, й додає Аллаху рівних — для того, щоб збити інших із Його шляху! Скажи: «Недовго ж тобі насолоджуватись своїм невір'ям! Воістину, ти — один із жителів вогню!»

«Збуває те, про що раніше просила» — як відзначають ат-Табарі та аль-Багавві, можливий варіант розуміння: «Збуває Того, до Кого раніше зверталася (тобто Господа)».

9. Невже той, хто смиренно проводить ніч, падаючи ниць і підводячись, хто боїться наступного життя й сподівається на милість свого Господа, рівний [тому, хто цього не робить?] Скажи: «Невже рівні ті, які знають, і ті, які не знають?» Воістину, замисляться лише обдаровані розумом! *Інтерполяція — згідно з тлумаченням аль-Багавві.*
10. Скажи: «О раби, які увірували! Бійтесь Господа вашого! На тих, які робили добро в земному житті, чекає добро! Земля Аллаха широка! Воістину, терплячих винагородять сповна, без відплати!»
11. Скажи: «Мені наказано поклонятись Аллаху, щиро сповідуючи Його релігію!

سَبِيلِهِ ۚ قُلْ مَتَّعْتُكَ قَلِيلًا إِنَّكَ مِنْ أَصْحَابِ النَّارِ ﴿٨﴾

أَمْ مَنْ هُوَ قَنِيئٌ ۖ إِنَّآ أَنبَلُ سَاجِدًا وَقَائِمًا
يَحْذَرُ الْآخِرَةَ وَيَرْجُو رَحْمَةَ رَبِّهِ ۚ قُلْ هَلْ
يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا
يَعْلَمُونَ ۗ إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ أُولُو الْأَلْبَابِ ﴿٩﴾

قُلْ يٰٓعِبَادِ الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا رَبَّكُمُ الَّذِينَ
أَخْسَرُوا فِي هٰذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةً وَأَرْضُ
اللّٰهِ وَسِعَةٌ ۗ إِنَّمَا يُوَفَّى الصَّٰبِرُونَ أَجْرَهُمْ بِغَيْرِ
حِسَابٍ ﴿١٠﴾

قُلْ إِنِّي أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ اللّٰهَ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ ﴿١١﴾

12. І ще мені наказано бути першим із відданих Йому!»
«Із відданих Йому» — аль-муслімін, «мусульман».
Аль-Багавві та ібн Касір (із посланням на Судду) пишуть:
«першим мусульманином із цього народу (тобто з арабів)».
13. Скажи: «Я боюся, що, в разі непослуху Господу моєму, мене буде покарано у Великий День!»
14. Скажи: «Я поклоняюсь Аллаху, щиро сповідуючи перед Ним свою релігію!
15. А ви поклоняйтесь замість Нього тому, кому побажаєте!»
І скажи: «Воістину, зазнають утрат ті, які в День Воскресіння втратять і самих себе, і свої родини!» Так, це — явні втрати!
16. Над ними будуть завіси з вогню й під ними будуть завіси. Так Аллах залякує Своїх рабів. О раби Мої, бійтеся Мене!
17. А для тих, які уникали тагута, не поклонялися йому й зверталися до Аллаха, є добра новина. Сповісти ж цю добру новину рабам,
18. які прислухаються до слів і йдуть за найкращими з них. Це — ті, кому Аллах вказав на прямий шлях. Воістину, саме вони — обдаровані розумом!

وَأْمُرْتُ لِأَنَّ أَكُونَ أَوَّلَ الْمُسْلِمِينَ ﴿١٢﴾

قُلْ إِنِّي أَخَافُ إِنْ عَصَيْتُ رَبِّي عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿١٣﴾

قُلِ اللَّهُ أَعْبُدُ مُخْلِصًا لَهُ دِينِي ﴿١٤﴾

فَأَعْبُدُوا مَا شِئْتُمْ مِنْ دُونِهِ قُلْ إِنَّ الْخَافِرِينَ
الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ وَأَهْلِيَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ
أَلَا ذَلِكَ هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُبِينُ ﴿١٥﴾

لَهُمْ مِنْ فَوْقِهِمْ ظُلَلٌ مِنَ النَّارِ وَ مِنْ تَحْتِهِمْ ظُلَلٌ
ذَلِكَ يُخَوِّفُ اللَّهَ بِهِ عِبَادَهُ، يَعْبَادِ قَاتِلُونَ ﴿١٦﴾

وَالَّذِينَ أَحْتَنِبُوا أَطَّعْتُمْ أَنْ عِبُدُوا مَا وَنَاؤُا إِلَى
اللَّهِ لَهُمُ الْبُشْرَى فَبَشِّرْ عِبَادِ ﴿١٧﴾

الَّذِينَ يَسْتَمِعُونَ الْقَوْلَ فَيَتَّبِعُونَ أَحْسَنَهُ
أُولَئِكَ الَّذِينَ هَدَى اللَّهُ وَأُولَئِكَ هُمْ
أُولُوا الْأَلْبَابِ ﴿١٨﴾

19. Невже ти можеш врятувати того, над ким здійснилося слово про кару та хто перебуває у вогні?
20. Але тих, які бояться Свого Господа, чекають кімнати, одні з яких збудовані над іншими й під якими течуть ріки. Така обіцянка Аллаха! Аллах не порушує Своєї обіцянки!
21. Невже ти не бачиш, що Аллах пролив із неба воду й провів її в землю до джерел? Через неї виводяться посіви різного кольору, потім вони всихають, і ти бачиш їх жовтими. А потім Він перетворює їх на трухлявину. Воістину, в цьому — нагадування для обдарованих розумом!
22. Хіба той, чиї груди Аллах розкрив для ісламу, й хто тримається світла від Свого Господа, рівний [тому, хто має жорстке серце й далекий від істини]? Горе тим, чиї серця тверді до згадування про Аллаха! Воістину, вони перебувають у явній омані!
Інтерполяція — згідно з тлумаченням ібн Касіра.
23. Аллах зіслав найкращу розповідь — Писання, частини якого схожі між собою та повторюються. Від нього

أَفَمَنْ حَقَّ عَلَيْهِ كَلِمَةُ الْعَذَابِ أَفَأَنْتَ تُنقِذُ
مَنْ فِي النَّارِ ﴿١٩﴾

لَكِنَّ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ لَهُمْ غُرَفٌ مِنْ فَوْقِهَا غُرَفٌ
مَبْنِيَةٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَعَدَّ اللَّهُ
لَا يُخْلِفُ اللَّهُ الْمِعَادَ ﴿٢٠﴾

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَسَلَكَهُ
يَنْبِيعٌ فِي الْأَرْضِ ثُمَّ يُخْرِجُ بِهِ زَرْعًا مُخْتَلِفًا
أَلْوَانُهُ ثُمَّ يَهْبِيجُ فَتَرَاهُ مَصْفًرًا ثُمَّ
يَجْعَلُهُ رُحَطًا إِنَّ فِي ذَلِكَ لَذِكْرًا
لِلأُولِي الْأَلْبَابِ ﴿٢١﴾

أَفَمَنْ شَرَحَ اللَّهُ صَدْرَهُ لِلْإِسْلَامِ فَهُوَ عَلَى
نُورٍ مِنْ رَبِّهِ قَوْلٌ لَلنَّفْسِ بِهَا قَوْلٌ بَلْ لَوْ يَكْفُرُ
اللَّهُ أُولَئِكَ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿٢٢﴾

اللَّهُ نَزَلَ أَحْسَنَ الْحَدِيثِ كِتَابًا مُتَشَابِهًا
مَثَابِي تَفْسَعِرُ مِنْهُ جُلُودُ الَّذِينَ يَحْسَبُونَ
رَبَّهُمْ ثُمَّ تَلِينُ جُلُودُهُمْ وَقُلُوبُهُمْ إِلَى

тремтять шкіра тих, які бояться Господа свого. А потім, під час згадування Аллаха, пом'якшується і шкіра їхня, і серця їхні! Це — дороговказ Аллаха, через який Він провадить прямим шляхом, кого побажає! А кого Аллах зіб'є зі шляху, тому не буде провідника!

ذِكْرِ اللَّهِ ذَٰلِكَ هُدَىٰ اللَّهِ يَهْدِي بِهِ ۖ مَنْ يَشَاءُ ۖ وَمَنْ يُضِلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ ﴿١٢﴾

24. Невже той, хто буде захищати своє обличчя від лихої кари Дня Воскресіння, рівний [тому, хто забезпечений від кари]? Несправедливим скажуть: «Скуштуйте того, що ви собі здобували!»

أَفَمَنْ يَتَّقِي بِوَجْهِهِ سُوءَ الْعَذَابِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَقِيلَ لِلظَّالِمِينَ دُفُّوا مَا كُنتُمْ تَكْسِبُونَ ﴿١٤﴾

Інтерполяція — згідно з тлумаченням аль-Багаві.

25. Ті, які жили раніше за них, так само вважали [посланців] брехунами. Але покарання прийшло до них звідти, звідки вони й не чекали!
26. Аллах дав їм змогу зазнати ганьби в земному житті. Але покарання наступного життя ще важче, якби вони тільки знали!
27. Ми наводимо для людей у цьому Корані різні притчі — можливо, вони замисляться —
28. у Корані арабському, в якому немає кривизни — можливо, вони будуть богобоязливими!

كَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَآتَاهُمُ الْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ لَا يَشْعُرُونَ ﴿١٥﴾

فَأَذَاهُمُ اللَّهُ الْخِزْيَ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَكْبَرُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿١٦﴾

وَلَقَدْ صَرَبْنَا لِلنَّاسِ فِي هَٰذَا الْقُرْآنِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿١٧﴾

فَوَيْلٌ لِلنَّاسِ إِنَّمَا وَعَىٰ عَصَا رَبِّكَ لَهُمْ يَذَكَّرُونَ ﴿١٨﴾

29. Аллах навів притчу — раба, який належить кільком упертим господарям, і ще одного раба, який належить одному. Чи рівні вони в порівнянні? Хвала Аллаху! Але ж більшість із них не знає!
30. Воістину, ти — смертний, і вони смертні!
31. А потім, у День Воскресіння, ви будете сперечатися перед своїм Господом!
32. Хто ж несправедливіший за того, хто звів наклеп на Аллаха та визнав істину брехнею, коли вона прийшла до нього? Хіба не геена буде притулком для невірнучих!?
33. Той, хто прийшов із правдою, і той, хто впевнений у ній, — саме вони богобоязливі!
34. У Господа свого вони матимуть усе, що побажають. Така винагорода праведників,
35. щоб Аллах відпустив їм найгірше, скоєне ними, й дарував винагороду за те найкраще, що робили вони!
36. Хіба не достатньо Аллаха для Його раба? Але ж вони залякують тебе тими, кому [поклоняються] замість Нього! Кого Аллах зіб'є зі шляху, тому немає провідника!

صَرََبَ اللَّهُ مَثَلًا مَثَلًا رَجُلًا فِيهِ شُرَكَاءُ مُتَشَاكِسُونَ
وَرَجُلًا سَلَمًا لِرَجُلٍ هَلْ يَسْتَوِيَانِ مَثَلًا
الْحَمْدُ لِلَّهِ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٩﴾

إِنَّكَ مَيِّتٌ وَإِنَّهُمْ مَيِّتُونَ ﴿٤٠﴾

ثُمَّ إِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عِنْدَ رَبِّكُمْ تَخْتَصِمُونَ ﴿٤١﴾

* فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ كَذَبَ عَلَى اللَّهِ
وَكَذَبَ بِالْصِّدْقِ إِذْ جَاءَهُ ۗ وَهُوَ الْبَئِيسُ فِي
جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْكَافِرِينَ ﴿٤٢﴾

وَالَّذِي جَاءَ بِالصِّدْقِ وَصَدَّقَ بِهِ ۗ
أُولَٰئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ ﴿٤٣﴾

لَهُمْ مَا يَشَاءُونَ عِنْدَ رَبِّهِمْ ۗ ذَٰلِكَ جَزَاءُ
الْمُحْسِنِينَ ﴿٤٤﴾

يُكَفِّرُ اللَّهُ عَنْهُمْ أَسْوَأَ الَّذِي عَمِلُوا
وَيَجْزِيَهُمْ أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ الَّذِي كَانُوا
يَعْمَلُونَ ﴿٤٥﴾

أَلَيْسَ اللَّهُ بِكَافٍ عَبْدَهُ ۗ وَيُخَوِّفُونَكَ
بِالَّذِينَ مِنْ دُونِهِ ۗ وَمَنْ يُضِلِلِ اللَّهُ فَمَا
لَهُ مِنْ هَادٍ ﴿٤٦﴾

37. Кому Аллах вкаже прямий шлях, того ніхто з нього не зіб'є! Хіба Аллах не Всемогутній, Володар відплати?
38. Якщо ти запитаєш у них, хто створив небеса й землю, то вони неодмінно скажуть: «Аллах!» Скажи: «Чи ви бачили тих, кого закликаєте замість Аллаха? Якщо Аллах побажає вразити мене лихом, то хіба зможуть вони відвернути Його лихо? А якщо Він побажає мені милості, то хіба зможуть вони втримати Його милість?» Скажи: «Достатньо мені Аллаха. На Нього нехай покладаються ті, хто покладається!»
39. Скажи: «О народі мій! Дійте, як зможете, і я буду діяти! Скоро ви дізнаєтесь,
40. кого вразить ганебна кара, й хто зазнає кари нескінченної!»
41. Для людей Ми зіслали тобі Писання в істині. Хто йде прямим шляхом, той іде ним для себе. А хто збився зі шляху, той завдав шкоди собі. А ти для них — не опікун!
42. Аллах забирає душі, коли вони помирають, а ті, які ще не вмерли, забирає під час сну. Він затримує тих, кому визначено померти, а інших відпускає

وَمَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ مُضِلٍّ أَلَيْسَ اللَّهُ بِعَزِيزٍ ذِي انْتِقَامٍ ﴿٣٧﴾

وَلَيْن سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ قُلْ أَفَرَأَيْتُمْ مَا تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ أَرَادَنِيَ اللَّهُ بِضُرٍّ هَلْ هُنَّ كَاشِفَاتُ ضُرِّيهِ أَوْ أَرَادَنِي بِرَحْمَةٍ هَلْ هُنَّ مُمْسِكَاتُ رَحْمَتِهِ قُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ عَلَيْهِ يَتَوَكَّلُ الْمُتَوَكِّلُونَ ﴿٣٨﴾

قُلْ يَتُوبُ إِلَى اللَّهِ مَنْ يَشَاءُ لَئِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٣٩﴾

مَنْ يَأْتِهِ عَذَابٌ يُخْزِيهِ وَيَحِلُّ عَلَيْهِ عَذَابٌ مُثْقَلٌ ﴿٤٠﴾

إِنَّا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ لِلنَّاسِ بِالْحَقِّ فَمَنْ أَسْرَفَ فَلْيَسْرِ وَمَنْ صَلَّ فَإِنَّمَا يَصِلُ عَلَيْهَا وَمَا أَنْتَ عَلَيْهِمْ بِوَكِيلٍ ﴿٤١﴾

اللَّهُ يَتَوَفَّى الْأَنفُسَ حِينَ مَوْتِهَا وَالَّتِي لَمْ تَمُتْ فِي مَنَامِهَا فَيُمْسِكُ الَّتِي قَضَىٰ عَلَيْهَا الْمَوْتَ وَيُرْسِلُ الْأُخْرَىٰ إِلَىٰ أَجَلٍ

до певного строку. Воістину, в цьому — знамення для людей, які мислять!

43. Невже вони беруть собі заступників замість Аллаха? Скажи: «А якщо вони не владні над жодною річчю й нічого не розуміють?»
44. Скажи: «Заступництво цілком належить Аллаху! Йому належить влада над небесами й землею, і до Нього ви повернетесь!»
45. Коли згадують самого Аллаха, серця тих, які не вірують у наступне життя, здригаються від огиди. А коли згадують тих, кому вони [поклоняються] крім Нього, то вони радіють!
46. Скажи: «О Аллах, Творець небес і землі, Знаючий потаємне й відкрите! Ти розсудиш між своїми рабами те, про що вони сперечалися!»
47. Якби ті, які чинять несправедливо, мали все, що на землі, та ще стільки ж, то неодмінно спробували б відкупитися від лихої кари в День Воскресіння! Їм відкриється від Аллаха те, про що вони й не думали!
48. Їм відкриються їхні лихі вчинки та вразить їх те, з чого вони глузували!

مُسْمًىٰ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ
يَتَفَكَّرُونَ ﴿٤٣﴾

أَمْ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ شُفَعَاءَ قُلْ أَوْلُوا
كَانُوا لَا يَمْلِكُونَ شَيْئًا وَلَا
يَعْقِلُونَ ﴿٤٤﴾

قُلْ لِلَّهِ الشَّفَعَةُ جَمِيعًا لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٤٥﴾

وَإِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَحْدَهُ اشْمَأَزَّتْ قُلُوبُ
الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ وَإِذَا ذُكِرَ
الَّذِينَ مِنْ دُونِهِ إِذَا هُمْ يَسْتَبْشِرُونَ ﴿٤٦﴾

قُلِ اللَّهُمَّ فَاطِرَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ عَلِيمَ
الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ أَنْتَ تَحْكُمُ بَيْنَ عِبَادِكَ
فِي مَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿٤٧﴾

وَلَوْ أَنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا
وَمِثْلَهُ مَعَهُ لَافْتَدَوْا بِهِ مِنْ سُوءِ الْعَذَابِ
يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَبَدَّ اللَّهُ مَا تَرَبَّكُونُوا
يَخْتَسِبُونَ ﴿٤٨﴾

وَبَدَّ اللَّهُ سَيِّئَاتِ مَا كَسَبُوا وَحَاقَ بِهِمْ
مَا كَانُوا فِيهِ يَسْتَهْرِعُونَ ﴿٤٩﴾

49. Коли людини торкається лихо, вона кличе Нас. А коли Ми даруємо їй благо від Себе, то вона говорить: «Це дано мені завдяки знанню!» Таж ні, це — випробування! Проте більшість із них не знає.
«Це дано мені завдяки знанню» — «Аллах знає про те, що я гідний цього» (аль-Багавві).
50. Так говорили й ті, які жили раніше за них. Не допомогло їм те, що вони собі здобували!
51. Вразили їх лихі вчинки, які вони собі здобули. Несправедливих із них також вразять лихі вчинки, які вони собі здобули! Не зможуть вони втекти!
52. Невже вони не знають, що Аллах збільшує та зменшує наділ, кому побажає? Воістину, в цьому — знамення для людей, які вірують!
53. Скажи: «О раби Мої, які порушили межі на шкоду собі! Не втрачайте надії на милість Аллаха! Воістину, Аллах прощає всі гріхи, адже Він — Прощаючий, Милоседний!»
54. Зверніться до вашого Господа та підкоріться Йому раніше, ніж до вас прийде кара, бо потім уже не допоможуть вам!

فَإِذَا مَسَّ الْإِنْسَانَ ضُرٌّ دَعَانَا ثُمَّ إِذَا خَوَّلَهُ نِعْمَةً مِّمَّا قَالِ إِنَّمَا أَوْتَيْنَاهُ عَلَىٰ عِلْمٍ بَلْ هِيَ فِتْنَةٌ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٤٩﴾

فَدَقَّالَهَا الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَمَا أَغْنَىٰ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٥٠﴾

فَأَصَابَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا كَسَبُوا وَالَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْ هَؤُلَاءِ سَيَّصِبُ بِهِمْ سَيِّئَاتُ مَا كَسَبُوا وَمَا هُمْ بِمُعْجِزِينَ ﴿٥١﴾

أَوَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ ۗ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٥٢﴾

﴿ فُلْيَعْبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ لَا تَقْظُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿٥٣﴾

وَأَنِيبُوا إِلَىٰ رَبِّكُمْ وَأَسْمُوا لَهُ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَكُمُ الْعَذَابُ ثُمَّ لَا تُنصَرُونَ ﴿٥٤﴾

55. Ідіть за тим найкращим, що зіслано вам від Господа вашого, раніше, ніж до вас раптом прийде кара, коли ви цього навіть не відчувасте!
56. Щоб не говорила душа: «Горе мені за те, що я був недбалим перед Аллахом! Я був лише одним із тих, які насміхалися!»
57. І щоб не говорила: «Якби Аллах вказав мені прямий шлях, я був би одним із богобоязливих!»
58. І щоб не говорила тоді, коли побачить кару: «Якби я мав іще нагоду, то був би одним із праведників!»
59. Таж ні! До тебе приходили Мої знамення, але ти вважав їх брехнею, вивищився й став одним із невіруючих!
60. У День Воскресіння ти побачиш, як почорніють обличчя тих, які зводили наклеп на Аллаха! Хіба не геена буде притулком для тих, які вивищувалися?
61. Аллах врятує тих, які були богобоязливими, і вони матимуть успіх. Не торкнеться їх зло й не будуть вони засмучені!
62. Аллах — Творець кожної речі! Він — Опікун кожної речі!

وَاتَّبِعُوا أَحْسَنَ مَا أُنزِلَ إِلَيْكُمْ مِنْ رَبِّكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَكُمُ الْعَذَابُ بَغْتَةً وَأَنْتُمْ لَا تَشْعُرُونَ ﴿٥٥﴾

أَنْ تَقُولَ نَفْسٌ بِحَسْرَتِي عَلَى مَا فَرَطْتُ فِي حَنْبِ اللَّهِ وَإِنْ كُنْتُ لَمِنَ السَّخِرِينَ ﴿٥٦﴾

أَوْ تَقُولَ لَوْ أَنَّ اللَّهَ هَدَانِي لَكُنْتُ مِنَ الْمُتَّقِينَ ﴿٥٧﴾

أَوْ تَقُولَ حِينَ تَرَى الْعَذَابَ لَوْ أَنَّ لِي كَرَّةً فَأَكُونَ مِنَ الْمُحْسِنِينَ ﴿٥٨﴾

بَلَىٰ قَدْ جَاءَتْكَ آيَاتِي فَكَذَّبْتَ بِهَا وَاسْتَكْبَرْتَ وَكُنْتَ مِنَ الْكٰفِرِينَ ﴿٥٩﴾

وَيَوْمَ الْقِيٰمَةِ تَرَى الَّذِينَ كَذَبُوا عَلَى اللَّهِ وُجُوهُهُم مُّسْوَدَةٌ أَلْيَسَ فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْمُتَكَبِّرِينَ ﴿٦٠﴾

وَيَسْجَىٰ اللَّهُ الَّذِينَ اتَّقَوْا بِمَفَازٍ يَهُمُّ لَا يَمَسُّهُمُ السُّوءُ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٦١﴾

اللَّهُ خَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ ﴿٦٢﴾

63. Йому належать ключі небес і землі. А ті, які не вірують у знамення Аллаха, втратять усе!
64. Скажи: «Невже ви наказуєте мені поклонитися замість Аллаха комусь іншому, о ви, невігласи?!»
65. Було відкрито тобі й тим, які жили раніше за тебе: «Якщо ти додаватимеш Мені рівних у поклонінні, то стануть марними твої вчинки й ти неодмінно будеш одним із тих, які втратять усе!»
66. Поклоняйся Аллаху й будь одним із вдячних!
67. Вони не оцінили Аллаха гідною мірою! Уся земля буде Його жменюю в День Воскресіння, а небеса буде згорнуто Його правицею! Пречистий Він і Вищий за те, що Йому додають у поклонінні!
68. Засурмлять у ріг, і ті, хто на небесах і на землі, будуть уражені, крім тих, кого побажає [залишити] Аллах! А потім засурмлять іще раз, і тоді вони стануть і будуть дивитися.
69. Земля заясніє світлом її Господа. Буде покладено Писання, приведуть пророків та свідків. Між усіма справедливо

لَهُ مَقَالِيدُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالَّذِينَ
كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ أُولَئِكَ هُمُ
الْخٰسِرُونَ ﴿٣٩﴾

قُلْ أَغَيْرَ اللَّهِ تَأْمُرُونَ عِبَادَهَا
الْجَاهِلُونَ ﴿٤٠﴾

وَلَقَدْ أُوحِيَ إِلَيْكَ وَإِلَى الَّذِينَ مِنْ
قَبْلِكَ لَئِنْ أَشْرَكْتَ لَيَحْبَطَنَّ
عَمَلُكَ وَلَتَكُونَنَّ مِنَ الْخٰسِرِينَ ﴿٤١﴾

بِاللَّهِ فَأَعْبُدْ وَكُنْ مِنَ الشَّاكِرِينَ ﴿٤٢﴾

وَمَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ وَالْأَرْضُ جَمِيعًا
بِضَبْتِهِ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ وَالسَّمَوَاتُ مَطْوِيَّاتٌ
بِيَمِينِهِ سُبْحٰنَهُ وَتَعَالَىٰ عَمَّا
يُشْرِكُونَ ﴿٤٣﴾

وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَصَبَقَ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ
وَمَنْ فِي الْأَرْضِ إِلَّا مَنْ شَاءَ اللَّهُ ثُمَّ نُفِخَ
فِيهِ أُخْرَىٰ فَإِذَا هُمْ قِيَامٌ يَنْظُرُونَ ﴿٤٤﴾

وَأَشْرَقَتِ الْأَرْضُ بِنُورِ رَبِّهَا وَوُضِعَ
الْكِتَابُ وَجَاءَتْ بِالرَّاسِخِينَ وَالشَّٰهِدَآءَ
وَقَضِيَ بَيْنَهُمُ بِالْحَقِّ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٤٥﴾

розсудять, і нікого не буде скривджено.

70. Кожній душі повною мірою відплатять за те, що вона робила. Він найкраще знає, що вони роблять!
71. Тих, які не увірували, поведуть до гесни натовпами. Коли вони прийдуть туди, її врата відкриються, а вартові скажуть: «Невже до вас не приходили посланці з вас самих, не читали вам знамення вашого Господа й не застерігали вас від зустрічі з цим днем?» Ті скажуть: «Так!» Але справдилося слово про покарання невіруючих!
72. Скажуть їм: «Увійдіть у врата пекла, де ви будете вічно!» Який же мерзотний притулок у тих, які вивищувалися!»
73. Тих, які були богобоязливими, поведуть у рай натовпами. Коли вони прийдуть туди, його врата відкриються, а вартові скажуть: «Мир вам! Ви були добрими! Увійдіть сюди навіки!»
74. Вони скажуть: «Хвала Аллаху, Який дав нам правдиву обіцянку й дарував у спадок землю. Ми можемо оселитися у раю, де побажаємо. Яка прекрасна винагорода для тих, хто робив [добро]!»

وَوُفِّيَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ وَهُوَ أَعْلَمُ بِمَا
يَفْعَلُونَ ﴿٧٠﴾

وَسِيقَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِلَىٰ جَهَنَّمَ رُمًّا
حَتَّىٰ إِذَا جَاءَهَا وَهَّاءُ فَنَحَّتْ أَبْوَابُهَا وَقَالَ
لَهُمْ حَازِنُهَا أَلَمْ يَأْتِكُمْ رُسُلٌ مِّنكُمْ يَتْلُونَ
عَلَيْكُمْ آيَاتِ رَبِّكُمْ وَيُنذِرُونَكُمْ لِقَاءَ
يَوْمِكُمْ هَذَا قَالُوا بَلَىٰ وَلَٰكِن حَقَّتْ كَلِمَةُ
الْعَذَابِ عَلَى الْكَافِرِينَ ﴿٧١﴾

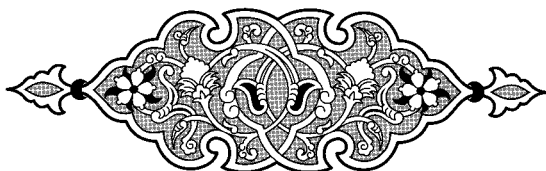
قِيلَ ادْخُلُوا أَبْوَابَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا
فِيئْسَ مَثْوًى الْمُتَكَبِّرِينَ ﴿٧٢﴾

وَسِيقَ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ إِلَى الْجَنَّةِ رُمًّا
حَتَّىٰ إِذَا جَاءَهَا وَهَّاءُ فَنَحَّتْ أَبْوَابُهَا وَقَالَ
لَهُمْ حَازِنُهَا سَلِّمٌ عَلَيْكُمْ طِبْتُمْ
فَادْخُلُوهَا خَالِدِينَ ﴿٧٣﴾

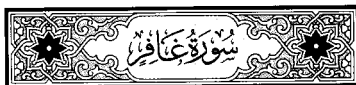
وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي صَدَقَنَا وَعْدَهُ
وَأَوْثَقَنَا الْأَرْضَ نَسْتَوِينِ مِنَ الْجَنَّةِ
حَيْثُ نَشَاءُ فَنِعْمَ أَجْرُ الْعَامِلِينَ ﴿٧٤﴾

75. Ти побачиш ангелів, які оточують трон і прославляють Господа свого хвалою. Між ними справедливо розсудять і скажуть: «Хвала Аллаху, Господу світів!»
«Між ними розсудять» — «між творіннями» (ібн Касір).

وَرَى الْمَلَائِكَةَ حَافِينَ مِنْ حَوْلِ الْعَرْشِ
يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَقُضِيَ بَيْنَهُم بِالْحَقِّ
وَقِيلَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٧٥﴾

Сура 40. Гафір («Той, Хто дарує прощення»)

*Ім'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

1. Ха. Мім.
2. Писання, зіслане від Аллаха, Всемогутнього, Всезнаючого,
3. Прощаючого, Приймючого каяття, суворого в покаранні, Володаря милості! Немає бога, крім Нього, й до Нього буде повернення!
4. Про знамення Аллаха сперечаються лише невіруючі. Нехай не зваблює тебе те, що вони вільно діють у різних краях.
*«Їхні подорожі в різні краї з метою торгівлі та їхня безпека там — і це за їхнього невір'я!»
(аль-Багаві).*
5. Народ Нуха та їхні спільники вважали [посланців] брехунами іще раніше. Кожен народ прагнув схопити свого посланця. Вони сперечались, удаючись до брехні, щоб заперечити нею істину. Але Я схопив їх, і яке ж було покарання!
6. Так справдилося слово Господа твого над тими, які не увірували. Воістину, вони — жителі вогню!

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حَمْدٌ

تَنْزِيلِ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ ١

غَافِرِ الذَّنْبِ وَقَابِلِ التَّوْبِ شَدِيدِ الْعِقَابِ ذِي
الْقَوْلِ لَآ إِلَهَ إِلَّا هُوَ إِلَيْهِ الْمَصِيرُ ٢

مَا يُجِدُ لُفَى آيَاتِ اللَّهِ إِلَّا الَّذِينَ كَفَرُوا فَلَا

يَعْرَظُكَ تَقَلُّبُهُمْ فِي الْبِلَادِ ٣

كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَالْأَحْرَابُ مِنْ
بَعْدِهِمْ وَهَمَّتْ كُلُّ أُمَّةٍ بِرَسُولِهِمْ
لِيَأْخُذُوهُ وَجَدْنَاهُمْ بِالْبَاطِلِ يُدْجِسُونَ
بِهِ الْحَقَّ فَأَخَذْنَاهُمْ فَكَيْفَ كَانَ عِقَابِ ٤

وَكَذَلِكَ حَقَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ عَلَى الَّذِينَ

كَفَرُوا أَنَّهُمْ أَصْحَابُ النَّارِ ٥

7. Ті, які несуть Трон і які перебувають коло нього, прославляють Господа свого хвалою, вірують у Нього й благають про прощення тих, які увірували: «Господи наш! Кожну річ Ти охоплюєш милістю й знанням! Прости тих, які покались і йшли Твоїм шляхом, захисти їх від пекельної кари!
8. Господи наш! Введи їх до садів Едену, які Ти обіцяв їм і їхнім батькам, дружинам і нащадкам, які робили добро. Воістину, Ти — Всемогутній, Мудрий!
9. Захисти їх від лихих вчинків, адже кого Ти захистиш від лихих вчинків того Дня, над тим Ти змилуєшся! А це — великий успіх!
10. Воістину, тим, які не увірували, проголосять: «Аллах ненавидів вас сильніше, ніж ви ненавиділи себе, коли вас закликали до віри, а ви залишалися невіруючими!»
11. Вони скажуть: «Ти двічі зробив нас мертвими й двічі живими. Ми визнали свої гріхи. Чи не має шляху до виходу?»
Див. сура «аль-Бакара», аят 28.
12. Це тому, що, коли кликали самого Аллаха, ви не вірили, а

الَّذِينَ يَحْمِلُونَ الْعَرْشَ وَمَنْ حَوْلَهُ يُسَبِّحُونَ
بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيُؤْمِنُونَ بِهِ. وَيَسْتَغْفِرُونَ
لِلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا وَسِعْتَ كُلَّ شَيْءٍ
رَحْمَةً وَعِلْمًا فَاغْفِرْ لِلَّذِينَ تَابُوا وَاتَّبَعُوا
سَبِيلَكَ وَقِهِمْ عَذَابَ الْجَحِيمِ ﴿٧﴾

رَبَّنَا وَأَدْخِلْهُمْ جَنَّاتِ عَدْنٍ الَّتِي وَعَدْتَهُمْ
وَمَنْ صَلَحَ مِنْ آبَائِهِمْ وَأَزْوَاجِهِمْ
وَدُرُيَّتِهِمْ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٨﴾

وَقِهِمُ السَّيِّئَاتِ وَمَنْ تَقِ السَّيِّئَاتِ
يَوْمَئِذٍ فَقَدْ رَحِمْتَهُ. وَذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ
الْعَظِيمُ ﴿٩﴾

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا يُنَادُونَ لِمَقْتُ اللَّهِ
أَكْبَرُ مِنْ مَقْتِكُمْ أَنْفُسَكُمْ إِذْ تُدْعَوْنَ
إِلَى الْإِيمَانِ فَتَكْفُرُونَ ﴿١٠﴾

قَالُوا رَبَّنَا آمَنَّا آتَيْنَاكَ آتِنَيْنِ
فَاعْتَرَفْنَا بِذُنُوبِنَا فَهَلْ إِلَى الْخُرُوجِ مِنْ
سَبِيلٍ ﴿١١﴾

ذَلِكَ بِمَا كَفَرْتُمْ أَنْتُمْ إِذْ دُعِيتُمْ إِلَى اللَّهِ وَرَحْمَتِهِ

коли Йому додавали рівних, то ви вірили! Рішення належить Аллаху, Всевишньому, Великому!

13. Він — Той, Хто показує вам Свої знамення й відсилає вам із неба наділ. Але замислитесь лише той, хто звертається до Нього!
14. Кличте Аллаха, щиро сповідуючи Його релігію, навіть якщо невіруючі й ненавидять це!
15. Власник найвищих ступенів, Володар трону — Він посилає Духа до того зі Своїх рабів, до кого побажає, щоб застерегти про День Зустрічі!
«Власник найвищих ступенів»
— як пояснюють тлумачі, йдеться про те, що трон Аллаха піднесений над усім (ібн Касір), або про те, що Аллах дарує праведникам і наближеним високі ступені в раю (аль-Багавві).
16. Того Дня, коли вони з'являться, ніщо про них не сховається від Аллаха! Кому ж належить влада сьогодні? Аллаху — Єдиному, Всепереможному!
17. Сьогодні кожній душі відплатять тільки за те, що вона собі здобула. Сьогодні не буде несправедливості!

كَفَرْتُمْ وَإِنْ يُشْرِكْ بِهِ تُؤْمِنُونَ
فَأَلْحَمْ لِلَّهِ الْعِزَّ الْقَبِيرَ ﴿١٣﴾

هُوَ الَّذِي يُرِيكُمْ آيَاتِهِ وَيُنَزِّلُ لَكُمْ مِنَ
السَّمَاءِ رِزْقًا وَمَا يَتَذَكَّرُ إِلَّا مَنْ يُنِيبُ ﴿١٤﴾

فَادْعُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ وَلَوْ
كَرِهَ الْكَافِرُونَ ﴿١٥﴾

رَفِيعَ الدَّرَجَاتِ ذُو الْعَرْشِ يُلْقِي الرُّوحَ
مِنْ أَمْرِهِ عَلَى مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ لِيُنذِرَ
يَوْمَ التَّلَاقِ ﴿١٦﴾

يَوْمَ هُمْ بَارِزُونَ لَا يَخْفَى عَلَى اللَّهِ مِنْهُمْ شَيْءٌ
لِمَنِ الْمُلْكُ الْيَوْمَ لِلَّهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ ﴿١٧﴾

الْيَوْمَ تُجْزَى كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ لَا
ظُلْمَ الْيَوْمَ إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿١٧﴾

Воістину, Аллах — швидкий у відплаті!

18. Застережи їх близьким Днем, коли серця підступлять до горла та сповняться страху. Не буде в нечестивців ні близького друга, ні заступника, якому підкоряються.
19. Він знає і зрадницький погляд, і те, що приховане в серцях!
20. Рішення Аллаха справедливе. А ті, кого вони кличуть замість Нього, нічого не вирішують. Воістину, Аллах — Всечуючий, Всевидячий!
21. Хіба вони не подорожували по землі й не бачили, яким був кінець тих, що жили раніше? Вони були могутнішими за них і залишили більше слідів на землі. Та Аллах схопив їх за їхні гріхи, й ніхто не захистив їх від Аллаха!
22. Це тому, що коли їхні посланці приходили до них із ясними знаменнями, вони не увірували. Аллах схопив їх, бо Він — Всесильний, суворий у покаранні!
23. Із Нашими знаменнями та ясним доказом Ми відіслали Мусу

وَأَنْذِرْهُمْ يَوْمَ الْأَرْزَاقِ إِذْ يَقُولُ لَدَى
الْحَنَاجِرِ كَظَمِينَ مَالِ الظَّالِمِينَ مِنْ حَمِيمٍ
وَلَا شَفِيعَ يُطَاعُ ﴿١٨﴾

يَعْلَمُ خَائِبَةَ الْأَعْيُنِ وَمَا تُخْفِي الصُّدُورُ ﴿١٩﴾

وَاللَّهُ يَقْضِي بِالْحَقِّ وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ
دُونِهِ لَا يَقْضُونَ شَيْئًا إِنْ أَلَّفَهُ هُوَ
السَّمِيعُ الْبَصِيرُ ﴿٢٠﴾

﴿٢١﴾ أُولُو رِيسٍ رَوَاهُ فِي الْأَرْضِ فَتَنْظُرُوا كَيْفَ
كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ كَانُوا مِنْ قَبْلِهِمْ كَانُوا
هُمْ أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَأَنَا فِي الْأَرْضِ
فَاتَّخَذَهُمُ اللَّهُ بُدُوبِهِمْ وَمَا كَانَ لَهُمْ مِنْ
اللَّهِ مِنْ وَاكِ ﴿٢١﴾

ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَانَتْ تَأْتِيهِمْ رُسُلُهُمْ
بِالْبَيِّنَاتِ فَكَفَرُوا فَأَخَذَهُمُ اللَّهُ إِنَّهُ هُوَ
شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٢٢﴾

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَى بِآيَاتِنَا وَسُلْطَانٍ
مُتِينٍ ﴿٢٣﴾

24. до Фірауна, Гамана й Каруна. Вони сказали: «Він — брехливий чаклун!»
25. Коли він прийшов до них з істиною від Нас, вони сказали: «Вбивайте синів тих, які увірували разом із ним, а їхніх жінок залишайте живими. Але хитрощі невіруючих оманливі!»
«Але хитрощі невіруючих оманливі» — як зазначає ібн Касір, ідеться про те, що хитрощі невіруючих зникнуть. Натомість ат-Табарі та аль-Багавві коментують цей вислів так: невіруючі прагнуть збити віруючих зі шляху та ввести в оману.
26. Фіраун сказав: «Дайте мені вбити Мусу! Нехай покличе свого Господа! Я боюся, що він змінить вашу релігію чи поширить безчестя на землі!»
27. Муса сказав: «Я попросив захисту в Господа мого й Господа вашого — від кожного гордія, який не вірує в День Відплати!»
28. Чоловік із роду Фірауна, який приховував свою віру, сказав: «Невже ви вб'єте чоловіка за те, що він говорить: «Мій Господь — Аллах», і за те, що він прийшов до вас із ясними знаменнями від Господа

إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَهَمَّانَ وَقَدْرُونَ فَقَالُوا
سَلْحُوا كَذَابُ ﴿١٤﴾

فَلَمَّا جَاءَهُمْ بِالْحَقِّ مِنْ عِنْدِنَا قَالُوا
أَقْتُلُوا أَبْنَاءَ الَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ
وَأَسْتَجِبُوا نِسَاءَهُمْ وَمَا كَيْدُ
الْكَافِرِينَ إِلَّا فِي ضَلَالٍ ﴿١٥﴾

وَقَالَ فِرْعَوْنُ ذَرُونِي أَقْتُلْ مُوسَىٰ وَلْيَدْعُ
رَبَّهُ إِنِّي أَخَافُ أَنْ يُبَدِّلَ دِينَكُمْ أَوْ أَنْ
يُظْهِرَ فِي الْأَرْضِ الْفَسَادَ ﴿١٦﴾

وَقَالَ مُوسَىٰ إِنِّي عُذْتُ بِرَبِّي وَرَبِّكُمْ مِنْ كُلِّ
مُتَكَبِّرٍ لَا يُؤْمِنُ بِيَوْمِ الْحِسَابِ ﴿١٧﴾

وَقَالَ رَجُلٌ مُؤْمِنٌ مِنْ آلِ فِرْعَوْنَ
يَكْتُمُ إِيمَانَهُ أَتَقْتُلُونَ رَجُلًا أَنْ يَقُولَ
رَبِّيَ اللَّهُ وَقَدْ جَاءَكُمْ بِالْبَيِّنَاتِ مِنْ
رَبِّكُمْ وَإِنْ يَكُ كَاذِبًا فَعَلَيْهِ كَذِبُهُ
وَإِنْ يَكُ صَادِقًا يُصِيبْكُمْ بَعْضُ الَّذِي

вашого? Якщо він бреше, то його брехня зашкодить лише йому, а якщо говорить правду, то вразить вас частина того, що він обіцяє вам! Воістину, Аллах не веде прямим шляхом того, хто порушує межі й бреше!

يَعِدُّكُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ مُسْرِفٌ كَذَّابٌ ﴿٢٨﴾

29. О народе мій! Сьогодні ви маєте владу й пануете на землі. Але хто захистить нас від карі Аллаха, якщо вона прийде до нас?» Фіраун сказав: «Я вказую вам тільки те, що вважаю за потрібне. Я веду вас тільки правильним шляхом!»

يَقُولُ لَكُمْ أَلَمْ أَكُ مِنَ الظَّالِمِينَ فِي الْأَرْضِ فَمَنْ يَنْصُرُنَا مِنْ بَأْسِ اللَّهِ إِنْ جَاءَنَا قَالَ فِرْعَوْنُ مَا أُرِيكُمْ إِلَّا مَا أَرَى وَمَا أَهْدِيكُمْ إِلَّا سَبِيلَ الرَّشَادِ ﴿٢٩﴾

30. Той, який увірував, відповів: «О народе мій! Я боюся, що з вами станеться те, що вже колись було,

وَقَالَ الَّذِينَ آمَنُوا يَوْمَ يَقُومُ إِلَى آخِافٍ عَلَيْهِمْ مِثْلَ يَوْمِ الْأَخْرَابِ ﴿٣٠﴾

31. те, що сталося з народом Нуха, адитами, самудитами й тими, які жили після них. Аллах не бажає чинити з рабами несправедливо!

مِثْلَ ذَابِ قَوْمِ نُوحٍ وَعَادٍ وَثَمُودَ وَالَّذِينَ مِنْ بَعْدِهِمْ وَمَا اللَّهُ يُرِيدُ ظُلْمًا لِلْعِبَادِ ﴿٣١﴾

32. О народе мій! Я боюся, що до вас прийде той День, коли одні закликатимуть інших,

وَيَقُومُ إِلَى آخِافٍ عَلَيْهِمْ يَوْمَ التَّنَادِ ﴿٣٢﴾

33. День, коли ви повернете назад, але ніхто не захистить вас від Аллаха! Кого Аллах зіб'є зі шляху, тому не буде провідника!

يَوْمَ تَوَلَّوْنَ مُدْبِرِينَ مَا لَكُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ عَاصِرٍ وَمَنْ يُضِلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ ﴿٣٣﴾

34. Раніше до вас приходив Юсуф із ясними знаменнями, але ви не перестали сумніватися в тому, з

وَلَقَدْ جَاءَكُمْ يُوسُفُ مِنْ قَبْلِ بَابِئِنَّتِ فَمَا زِلْتُمْ فِي شَكِّ مِمَّا جَاءَكُمْ بِهِ

чим він до вас прийшов. А коли він помер, ви сказали: «Після нього Аллах уже не відішле посланця!» Так Аллах збиває зі шляху того, хто порушує межі й сумнівається!»

35. Ті, хто сперечається про знамення Аллаха без жодного доказу, який би прийшов до них, викликають ненависть в Аллаха й у тих, які увірували. Аллах накладає печатку на серце кожного зверхнього тирана!
36. Фіраун сказав: «О Гамане! Збудуй мені вежу, можливо, я досягну шляхів,
37. шляхів небесних, і побачу Бога Муси. Але я думаю, що він — брехун». Так Фірауну видалися прекрасними його злі вчинки, і збився він зі шляху. Але хитрощі Фірауна — самі втрати!
38. Той, який увірував, сказав: «О народе мій! Ідіть за мною, я покажу вам правильний шлях!
39. О народе мій! Воістину, земне життя — тимчасова насолода, а життя наступне — вічний притулок!
40. Хто чинитиме зло, отримає таку саму відплату. А хто чинитиме добро — чоловік чи жінка — і буде віруючим, той увійде до

حَتَّىٰ إِذَا هَلَكَ قُلْتُمْ لَن نَّبَعَتْ اللَّهُ مِن
بَعْدِهِ رَسُولًا كَذَلِكَ يُضِلُّ اللَّهُ مَن
هُوَ مُسْرِفٌ مُّرْتَابٌ ﴿٤٤﴾

الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي آيَاتِ اللَّهِ بِغَيْرِ
سُلْطَانٍ أَتَاهُمْ كَبُرَ مَقْتًا عِندَ اللَّهِ
وَعِنْدَ الَّذِينَ ءَامَنُوا كَذَلِكَ يَطْمَعُ اللَّهُ عَلَىٰ
كُلِّ قَلْبٍ مُّتَكَبِّرٍ جَبَّارٍ ﴿٤٥﴾

وَقَالَ فِرْعَوْنُ يُهَيِّئْ لِي صَرْحًا لَّعَلِّي
أَتَّبِعُ الْأَسْبَابَ ﴿٤٦﴾

أَسْبَابَ السَّمَوَاتِ فَأَطَّلِعَ إِلَىٰ إِلَهِ مُوسَىٰ
وَإِنِّي لِأَظُنُّهُ كَذِبًا وَكَذَلِكَ زُيِّنَ
لِفِرْعَوْنَ سُوءُ عَمَلِهِ وَصُدَّ عَنِ السَّبِيلِ
وَمَا كَيْدُ فِرْعَوْنَ إِلَّا فِي تَبَابٍ ﴿٤٧﴾

وَقَالَ الَّذِي ءَامَنَ يَقَوْمِ اتَّبِعُونِ
أَهْدِكُمْ سَبِيلَ الرَّشَادِ ﴿٤٨﴾

يَقَوْمِ إِنَّمَا هَٰذِهِ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا مَتَاعٌ
وَإِنَّ الْآخِرَةَ هِيَ دَارُ الْقَرَارِ ﴿٤٩﴾

مَنْ عَمِلَ سَيِّئَةً فَلَا يُجْزَىٰ إِلَّا مِثْلَهَا
وَمَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِّنْ ذَكَرٍ وَأُنْشِئْ وَهُوَ
مُؤْمِنٌ فَأُولَٰئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ

раю. Вони матимуть там свій наділ без відплати!

41. О народе мій! Чому я кличу вас до спасіння, а ви кличете мене у вогонь?
42. Ви закликаєте мене не вірувати в Аллаха й додавати Йому рівних, про яких у мене немає знання. А я закликаю вас до Всемогутнього, Прощаючого!
43. Немає сумніву, що те, до чого ви мене закликаєте, не гідне звертання ні в земному житті, ні в наступному; і що ми повернемось до Аллаха, і що ті, хто порушує межі, будуть жителями вогню!
44. Ви ще згадаєте мої слова. Я віддаю свою справу Аллаху! Воістину, Аллах бачить рабів!»
45. Аллах захистив його від зла, яке вони замислили. А рід Фірауна спіткала лиха кара —
46. вогонь, куди їх кидають зранку та ввечері. А в День, коли настане Час, піддайте рід Фірауна найлютішій карі!
47. Коли вони будуть сперечатися між собою у вогні, то слабкі скажуть тим, які вивищувалися: «Воістину, ми йшли слідом за вами! Чи не можете хоча б трохи захистити нас від вогню?»

يُرْزَقُونَ فِيهَا بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٤١﴾

* وَيَقُولُونَ مَا لِي أَدْعُوكُم إِلَى النَّجْوَى

وَتَدْعُونَنِي إِلَى النَّارِ ﴿٤٢﴾

تَدْعُونَنِي لِأَكْفُرَ بِاللَّهِ وَأُشْرِكَ بِهِ مَا

لَيْسَ لِي بِهِ عِلْمٌ وَأَنَا أَدْعُوكُم إِلَى

الْعَرِيزِ الْعَقَرِ ﴿٤٣﴾

لَا جَرَمَ أَنَّمَا تَدْعُونَنِي إِلَيْهِ لَيْسَ لَهُ دَعْوَةٌ

فِي الدُّنْيَا وَلَا فِي الآخِرَةِ وَأَنْ مَرَدَّنَا

إِلَى اللَّهِ وَأَنَّ الْمُسْرِفِينَ هُمْ أَصْحَابُ

النَّارِ ﴿٤٤﴾

فَسَتَذْكُرُونَ مَا أَقُولُ لَكُمْ وَأُفَوِّضُ

أَمْرِي إِلَى اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ ﴿٤٥﴾

فَوَقَّاهُ اللَّهُ سَيِّئَاتٍ مَا مَكَرُوا وَخَافَ يُقَالُ

فِرْعَوْنَ سَوْءَ الْعَذَابِ ﴿٤٦﴾

النَّارُ يُعْرَضُونَ عَلَيْهَا غُدُوًّا وَعَشِيًّا

وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ أَدْخِلُوا آلَ

فِرْعَوْنَ أَشَدَّ الْعَذَابِ ﴿٤٧﴾

وَإِذْ يَتَحَاكَمُونَ فِي النَّارِ فَيَقُولُ

الضُّعْفَةُ لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا إِنَّا

كُنَّا لَكُمْ تَبَعًا فَمَا هُمْ مُعْتَبَرُونَ عَنَّا

نَصِيبًا مِنَ النَّارِ ﴿٤٨﴾

48. Ті, які вивищувалися, скажуть:
«Ми всі тут! Воістину, Аллах
уже розсудив між рабами!»
49. Ті, які опинились у вогні,
скажуть вартовим геєни:
«Покличте вашого Господа,
нехай полегшить нашу кару
хоча б на один день!»
50. Ті скажуть: «Невже ваші
посланці не приходили до вас
із ясними знаменнями?» Вони
скажуть: «Так!» А їм скажуть:
«Моліться самі!» Але ж
молитви невіруючих марні!
51. Воістину, Ми ще в земному
житті допоможемо Нашим
посланцям і тим, які увірували,
а також у той День, коли
постануть свідки,
52. у День, коли нечестивцям не
допоможуть їхні вибачення! Їх
спіткає прокляття й чекає на
них найгірший притулок!
53. Ми дарували Мусі прямий шлях
і дали синам Ізраїла у спадок
Писання
54. як прямий шлях і нагадування
для обдарованих розумом!
55. Терпи, бо обіцянка Аллаха
— істина! Проси прощення
за свій гріх і прославляй
Господа свого хвалою ввечері та
ранку!

قَالَ الَّذِينَ أَسْتَكْبَرُوا إِنَّا كُنَّا
فِيهَا إِنْ لَمْ يَلْقَ اللَّهَ فَدْحَكَم بَيْنَ الْعِبَادِ ﴿٤٨﴾

وَقَالَ الَّذِينَ فِي النَّارِ لِخَزَنَةِ جَهَنَّمَ
ادْعُوا رَبَّكُمْ يُخَفِّفْ عَنَّا يَوْمًا مِّنَ
الْعَذَابِ ﴿٤٩﴾

قَالُوا أَوَلَمْ تَكُن تَأْتِيكُم رُسُلِكُم
يَأْتِيَنَّاتٍ قَالُوا بَلَىٰ قَالُوا فادْعُوا
رَبَّكُمْ إِنَّا فِي ضَلَالٍ ﴿٥٠﴾

إِنَّا لَنَنْصُرُ رُسُلَنَا وَالَّذِينَ ءَامَنُوا فِي
الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيَوْمَ يَقُومُ الْأَشْهُدُ ﴿٥١﴾

يَوْمَ لَا يَنْفَعُ الظَّالِمِينَ مَعَذِرَتُهُمْ وَلَهُمُ
الْعَذَابُ وَلَهُمْ سُوءُ الدَّارِ ﴿٥٢﴾

وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا مُوسَى الْهُدَىٰ وَأَوْرَثْنَا
بَنِي إِسْرَائِيلَ الْكِتَابَ ﴿٥٣﴾

هُدَىٰ وَذِكْرَىٰ لِأُولِي الْأَلْبَابِ ﴿٥٤﴾

فَاصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ وَعَدَّ اللَّهُ حَقًّا وَأَسْتَغْفِرُ
لِدُنْيِكَ وَسَيَجْزِي بِمَعْدَرَتِكَ بِأَعْمَشِي
وَالْإِبْرَةِ ﴿٥٥﴾

56. Воістину, ті, які сперечаються про знамення Аллаха без жодного доказу, який би прийшов до них, мають у своїх серцях тільки зверхність! Їм не досягнути свого! Шукай захисту в Аллаха, адже Він — Всечуючий, Всевидячий!
57. Воістину, створення небес і землі є чимось більшим, ніж створення людей, але більшість людей не розуміє!
58. Не рівні між собою сліпий і зрячий. А ті, які увірували й робили добро, не рівні тим, які чинять зло. Мало ж ви замислюєтесь!
59. Воістину, Час настане, і в цьому немає сумніву! Але ж більшість людей не вірує!
60. Ваш Господь сказав: «Кличте Мене, і Я відповім вам! Воістину, ті, які гордували поклонінням Мені, ввійдуть до геєни приниженими!»
61. Аллах — Той, Хто створив для вас ніч, щоб ви відпочивали, і день, щоб ви бачили! Воістину, Аллах сповнений ласки до людей, але ж більшість людей не дякує!
62. Такий Аллах, ваш Господь, Творець кожної речі. Немає бога, крім Нього! Як ви забукали!

إِنَّ الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي آيَاتِ اللَّهِ بِغَيْرِ سُلْطَانٍ أَتَتْهُمْ إِنْ فِي صُدُورِهِمْ إِلَّا كِبْرٌ مَّا هُمْ بِبَالِيغِيهِ فَاسْتَعِذْ يَا اللَّهُ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ ﴿٥٦﴾

لَخَلْقُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ أَكْبَرَ مِنْ خَلْقِ النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٥٧﴾

وَمَا يَسْتَوِي الْأَعْمَى وَالْبَصِيرُ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَلَا الْمُسِيءُ قَلِيلًا مَّا تَذَكَّرُونَ ﴿٥٨﴾

إِنَّ السَّاعَةَ لَأْتِيَةٌ لَا رَيْبَ فِيهَا وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٥٩﴾

وَقَالَ رَبُّكُمْ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ ﴿٦٠﴾

اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ لَيْلًا لِتَسْكُنُوا فِيهِ وَالنَّهَارَ مُبْصِرًا إِنَّ اللَّهَ لَدُوٌّ فَضِيلٌ عَلَى النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ ﴿٦١﴾

ذَٰلِكُمْ اللَّهُ رَبُّكُمْ خَلِيقُ كُلِّ شَيْءٍ إِلَّا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَأَن تَوْفَكُونَ ﴿٦٢﴾

63. Так само блукають і ті, які заперечують знамення Аллаха!
64. Аллах — Той, Хто зробив для вас землю місцем перебування, а небо — стелею. Він дарував вам образ ваш і зробив цей образ прекрасним. Він наділив вас благами! Такий Аллах, ваш Господь! Благословенний Аллах, Господь світів!
65. Він — Живий, немає бога, крім Нього! Кличте Його, щиро сповідуючи свою релігію перед Ним! Хвала Аллаху, Господу світів!
66. Скажи: «Мені заборонено поклонятися тим, кого ви кличете замість Аллаха, відколи до мене прийшли знамення від мого Господа. Мені наказано підкоритися Господу світів!»
67. Він — Той, Хто створив вас із праху, потім — із краплі сімені, а потім — зі згустку крові. Потім Він виводить вас дітьми, щоб ви могли досягнути зрілого віку, а згодом перетворитися на старих, хоч серед вас є такі, хто помирає раніше, і щоб ви могли досягнути призначеного строку. Можливо, ви зрозумієте!
68. Він — Той, Хто дарує життя і смерть. Коли Він вирішує щось,

كَذَلِكَ يُؤْفِكُ الَّذِينَ كَانُوا يَعْبُدُونَ اللَّهَ
يَجْحَدُونَ ﴿٦٣﴾

اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ قَرَارًا
وَالسَّمَاءَ بِنَاءً وَصَوَّرَكُمُ وَأَحْسَنَ
صُورَكُمُ وَرَزَقَكُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ
ذَلِكَ اللَّهُ رَبُّكُمْ فَتَبَارَكَ اللَّهُ
رَبُّ الْعَالَمِينَ ﴿٦٤﴾

هُوَ الْحَيُّ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَادْعُوهُ مُخْلِصِينَ
لَهُ الدِّينَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ
الْعَالَمِينَ ﴿٦٥﴾

*قُلْ إِنِّي نُهَيْتُ أَنْ أَعْبُدَ الَّذِينَ
تَدْعُونَ مِن دُونِ اللَّهِ لَمَّا جَاءَنِي الْبَيِّنَاتُ
مِن رَّبِّي وَأُمِرْتُ أَنْ أُسْلِمَ لِرَبِّ
الْعَالَمِينَ ﴿٦٦﴾

هُوَ الَّذِي خَلَقَكُم مِّن نُّرَابٍ ثُمَّ مِّن نُّظْفَةٍ
ثُمَّ مِّن عَظْمَةٍ ثُمَّ يُخْرِجُكُمْ طِفْلًا ثُمَّ لِتَبْلُغُوا
أَشْدَكُمْ ثُمَّ تُكَوِّنُوا سُجُوعًا وَمِنْكُمْ مَّن
يَمُوتُ مِن قَبْلٍ وَلِتَبْلُغُوا أَجْلًا مَّسْمُومًا
وَلَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٦٧﴾

هُوَ الَّذِي يُحْيِي وَيُمِيتُ فَإِذَا قَضَىٰ أَمْرًا فَإِنَّمَا

- то тільки говорить: «Будь!» — і воно є!
69. Невже ти не бачив тих, які сперечаються про знамення Аллаха? Як же віддалилися вони!
70. Вони сприйняли як брехню Писання й те, з чим Ми відсилали Наших посланців. Але скоро вони дізнаються,
71. коли з кайданами на шиї та ланцюгами їх потягнуть
72. в окріп, а потім розпалять у вогні!
73. Згодом їм скажуть: «Де ті, кому ви поклонялися
74. замість Аллаха?» Вони скажуть: «Вони покинули нас. Але раніше ми нікого не кликали!» Так Аллах збиває зі шляху невіруючих!
75. Це вам за те, що ви раділи на землі без жодного права й за те, що ви були зухвалі!
76. Увійдіть у врата геєни, там ви будете довіку! Який же мерзотний притулок буде у знахабнілих!
77. Терпи, бо обіцянка Аллаха — істина! Ми або покажемо тобі частину з того, що обіцяли

يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿٦٨﴾

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ جُئُوا فِي آيَاتِ اللَّهِ
أَنْ يَبْصُرُونَ ﴿٦٩﴾

الَّذِينَ كَذَّبُوا بِالْكِتَابِ وَمَا أَرْسَلْنَا بِهِ
رُسُلَنَا فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿٧٠﴾

إِذَا الْأَغْطَالُ فِي أَعْنَاقِهِمْ وَالسَّلْسِلُ
يُسْحَبُونَ ﴿٧١﴾

فِي الْحَمِيمِ ثُمَّ فِي النَّارِ يُسْجَرُونَ ﴿٧٢﴾

ثُمَّ قِيلَ لَهُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ تُشْرِكُونَ ﴿٧٣﴾

مِنْ دُونِ اللَّهِ قَالُوا ضَلُّوا عَنَّا بَلْ لَمْ تَكُنْ
تَدْعُوا مِنْ قَبْلُ شَيْئًا كَذَلِكَ يَضِلُّ اللَّهُ
الْكَافِرِينَ ﴿٧٤﴾

ذَلِكَ بِمَا كُنْتُمْ تَفْرَحُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ
الْحَقِّ وَبِمَا كُنْتُمْ تَمْرَحُونَ ﴿٧٥﴾

ادْخُلُوا أَبْوَابَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا فَبِئْسَ
مَثْوًى لِّلْمُتَكَبِّرِينَ ﴿٧٦﴾

فَأَصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ فَإِمَّا نُرَبِّكَ
بَعْضَ الَّذِي نَعُدُّهُمْ أَوْ تَوْفِيكَ فَإِنَّا

يَرْجِعُونَ ﴿٧٧﴾

їм, або заберемо тебе. А вони повернуться до Нас.

78. Ми відсилали посланців і раніше за тебе. Серед них є такі, про яких Ми тобі розповідали, а є й такі, про яких не розповідали. Кожен посланець приходив зі знаменням тільки з дозволу Аллаха. Коли прийде наказ Аллаха, буде правдивий суд, і тоді прихильники неправди втратять усе!

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلًا مِّن قَبْلِكَ مِنْهُمْ مَّن قَصَصْنَا عَلَيْكَ وَمِنْهُمْ مَّن لَّمْ نَقْصُصْ عَلَيْكَ وَمَا كَانَ لِرَسُولٍ أَنْ يَأْتِيَ بِبَيِّنَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ فَإِذَا جَاءَ أَمْرُ اللَّهِ فُضِيَ بِالْحَقِّ وَخَسِرَ هُنَالِكَ الْمُبْطِلُونَ ﴿٧٨﴾

79. Аллах — Той, Хто створив для вас тварин, щоб на деяких із них ви пересувалися, а від інших мали їжу.

اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَنْعَامَ لِتَرْكَبُوا مِنْهَا وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿٧٩﴾

80. Вони приносять вам різну користь, завдяки їм ви досягаєте того, чого прагнуть ваші серця. На них і на кораблях ви пересуваєтесь!

وَلَكُمْ فِيهَا مَنَافِعُ وَلِتَبَلَّغُوا عَلَيْهَا حَاجَةً فِي صُدُورِكُمْ وَعَلَيْهَا وَعَلَى الْفُلْكِ تُحْمَلُونَ ﴿٨٠﴾

81. Він показує вам Свої знамення. То які ж знамення Господа вашого ви заперечуєте?

وَيُرِيكُمْ آيَاتِهِ فَأَيَّ آيَاتِ اللَّهِ تُنْكِرُونَ ﴿٨١﴾

82. Невже вони не подорожували землею та не бачили, яким був кінець тих, які жили раніше? Вони були могутнішими за них і залишили більше слідів на землі, але не допомогло їм те, що вони собі здобували!

أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ كَانُوا أَكْثَرُ مِنْهُمْ وَأَشَدُّ قُوَّةً وَءَانَارًا فِي الْأَرْضِ فَمَا أَغْنَىٰ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٨٢﴾

83. Коли їхні посланці прийшли до них із ясними знаменнями, то вони раділи тому знанню, яке

فَلَمَّا جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ فَرِحُوا بِمَا عِنْدَهُمْ مِنَ الْعِلْمِ وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ

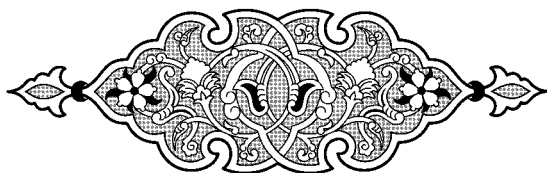
було в них. Але вразило їх те, з чого вони глузували!

84. Коли вони побачили Наше покарання, то сказали: «Ми увірували в єдиного Аллаха й не віруємо в тих, кого вважали рівними Йому!»
85. Але не допомогла їм віра їхня, коли вони вже побачили Наше покарання! Такий закон Аллаха, встановлений для Його рабів. І тоді невіруючі втратять усе!

يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٤٢﴾

فَلَمَّا رَأَوْا بَأْسَنَا قَالُوا آمَنَّا بِاللَّهِ وَحَدَّهُ
وَكَفَرْنَا بِمَا كُنَّا بِهِ مُشْرِكِينَ ﴿٤٣﴾

فَلَمْ يَكُ يَنْفَعُهُمْ إِيمَانُهُمْ لَمَّا رَأَوْا بَأْسَنَا
سُنَّتَ اللَّهِ الَّتِي قَدْ خَلَتْ فِي عِبَادِهِ وَخَسِرَ
هَذَا لِكَافِرُونَ ﴿٤٥﴾

Сура 41. Фуссілат («Роз'яснені»)

*Ім'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

1. Ха. Мім.
2. Зіслане від Милостивого, Милосердного,
3. Писання, знамення якого пояснені у вигляді арабського Корану — для людей, наділених знанням;
4. добра звістка й пересторога; але ж більшість із них відвертається й не слухає!
5. Вони говорять: «Серця наші закриті для того, до чого ти нас закликаєш, вуха наші глухі, а між нами й тобою — завіса! Дій, але й ми будемо діяти!»
6. Скажи: «Я — людина, така сама, як і ви. Мені тільки відкрито, що ваш Бог — Бог Єдиний! Ідіть до Нього прямим шляхом і просіть у Нього прощення! Горє багатобожникам,
7. які не дають закяту й не вірують у наступне життя!»
8. Воістину, тих, які увірували й робили добро, чекає невичерпна винагорода!

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حَم ①

تَنْزِيلٌ مِنَ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ①

كُتِبَ فَصِّلْتَهُ ۚ وَإِنَّهُ قُرْءَانٌ عَرَبِيٌّ لَقُرْءَانٌ
يَعْلَمُونَ ②

بَشِيرًا وَنَذِيرًا فَأَعْرَصَ الْأَكْثَرُ مِنْهُمْ فَمَا
يَسْمَعُونَ ③

وَقَالُوا أَفُلَوْبِنَا فِي آيَاتِهِ مِمَّا تَدْعُونَا إِلَيْهِ وَفِي
ءَادَاتِنَا وَقُرْءَانِنَا بُدَيْنَا وَبَيْنَكَ حِجَابٌ فَأَعْمَل
إِنَّا عَمِلُونَ ④

قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ يُوحَىٰ إِلَيَّ أَنَّمَا
إِلَهُكُمْ إِلَهُ وَاحِدٌ فَاسْتَقِيمُوا إِلَيْهِ
وَأَسْتَغْفِرُوا لَهُ ۚ وَوَيْلٌ لِلْمُصْرِكِينَ ⑤

الَّذِينَ لَا يُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ
كَافِرُونَ ⑥

إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ
أَجْرٌ عَرَبٌ مَّمْنُونٌ ⑦

9. Скажи: «Невже ви не віруєте в Того, Хто створив землю за два дні, й додасте Йому рівних? Але ж Він — Господь світів!
10. Він поставив над нею міцні гори, благословив її та розподілив засоби для прожиття — за чотири повних дні, для тих, хто цього потребує!»
«Хто цього потребує» — як зазначає ат-Табарі та інші тлумачі, лексему саїліна тут можна розуміти і як «хто запитує про це», тобто цікавиться створенням землі.
11. Потім Він повернувся до неба — а воно було димом — і сказав йому та землі: «Прийдіть — добровільно чи примусово!» Вони сказали: «Ми прийдемо добровільно!»
12. Він завершив сім небес за два дні й відкрив кожному з них його обов'язок. Ми прикрасили нижнє небо світилами, й вони захищають його. Так визначив Всемогутній, Всезнаючий!
13. Якщо вони відвернуться, то скажи: «Я застерігаю вас від загибелі, подібної до загибелі адитів і самудитів!»
14. Посланці приходили до них у різні часи: «Не поклоняйтеся нікому, крім Аллаха!» Але ті

* قُلْ أَيُّكُمْ لَمْ يَكْفُرْ بِالَّذِي خَلَقَ الْأَرْضَ فِي يَوْمَيْنِ وَتَجْعَلُونَ لَهُ أَندَادًا ذَلِكَ رَبُّ الْعَالَمِينَ ﴿٩﴾

وَجَعَلَ فِيهَا رِجَالًا مِّن فَوْقِهَا وَبَرَكَ فِيهَا وَقَدَّرَ فِيهَا أَقْوَانَهَا فِي أَرْبَعَةِ أَيَّامٍ سِوَاءِ لِّلسَّائِلِينَ ﴿١٠﴾

ثُمَّ أَسْتَوَىٰ إِلَى السَّمَاءِ وَهِيَ دُخَانٌ فَقَالَ لَهَا وَلِلْأَرْضِ اأْتِيَا طَوْعًا أَوْ كَرْهًا قَالَتَا أَتَيْنَا طَائِعِينَ ﴿١١﴾

فَقَضَيْنَ سَبْعَ سَمَوَاتٍ فِي يَوْمَيْنِ وَأَوْحَىٰ فِي كُلِّ سَمَاءٍ أَمْرَهَا وَزَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِمَصَابِيحَ وَحِفْظًا ذَلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ ﴿١٢﴾

فَإِن أَعْرَضُوا فَقُلْ أَنذَرْتُكُمْ صَاعِقَةً مِّثْلَ صَاعِقَةِ عَادٍ وَثَمُودَ ﴿١٣﴾

إِذْ جَاءَهُمُ الرُّسُلُ مِنْ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ وَهُمْ خَلْفَهُمْ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ قَالُوا لَوْ شَاءَ رَبُّنَا

говорили: «Якби наш Господь побажав, то зіслав би ангелів. Воістину, ми не віруємо в те, з чим вас відіслано!»

«У різні часи» — букв. «спереду і ззаду». Як зазначає ат-Табарі, йдеться про те, що посланці приходили раніше за Гуда (мир йому) й пізніше.

15. Адити вивищувалися на землі без жодного права на це й говорили: «Чи є хтось могутніший за нас?» Невже вони на бачили, що Аллах — Той, Хто створив їх, могутніший за них! Але вони заперечували Наші знамення!
16. Ми наслали на них у нещасливі дні холодний вітер, щоб вони скуштували ганебної кари в земному житті. Але в наступному житті кара буде ще ганебніша! І не буде їм помічників!
17. Самудитам Ми вказали прямий шлях, але вони замість прямого шляху обрали сліпоту. Їх спіткала загибель та принизлива кара за те, що вони собі здобували!
18. Ми врятували тих, які увірували й були богобоязливі!
19. Того Дня, коли ворогів Аллаха зберуть перед вогнем, їх підганятимуть.

لَا نَزَلَ مَلَائِكَةً فَإِنَّا بِمَا أُرْسِلُمْ بِهِ
كٰفِرُونَ ﴿١٥﴾

فَأَمَّا عَادٌ فَاسْتَكْبَرُوا فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ
وَقَالُوا مَنْ أَشَدُّ مَقْوَةً مِنَّا أَوْ لَمْ يَرَوْا أَنَّ اللَّهَ
الَّذِي خَلَقَهُمْ هُوَ أَشَدُّ مَقْوَةً وَكَانُوا
يَعْتَدِنَا يَمْحَدُونَ ﴿١٥﴾

فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا صَرْصَرًا فِي أَيَّامٍ مِّنْ مَّجْسَاتٍ
لِّنُذِيقَهُمْ عَذَابَ الْخِزْيِ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا
وَلِعَذَابٍ أَكْبَرَ فِي الْآخِرَةِ أَخْزَىٰ وَهُمْ لَا يُبْصِرُونَ ﴿١٦﴾

وَأَمَّا ثَمُودُ فَهَدَيْنَاهُمْ فَاسْتَحَبُّوا الْعَمَىٰ عَلَى
الْهُدَىٰ فَأَخَذَتْهُمُ صَاعِقَةُ الْعَذَابِ الْهُونِ
بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿١٧﴾

وَنَجَّيْنَا الَّذِينَ آمَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ ﴿١٨﴾

وَيَوْمَ يُحْشَرُ أَعْدَاءُ اللَّهِ إِلَى النَّارِ فَهُمْ
يُوزَعُونَ ﴿١٩﴾

20. А коли вони прийдуть туди, то їхній слух, погляди й шкіра будуть свідчити проти них про те, що робили вони!
21. Вони скажуть своїй шкірі: «Чому ти свідчиш проти нас?» А вона скаже: «Нам дарував мову Аллах, Який дарує мову кожній речі». Він створив вас уперше, й до Нього ви повернетесь!
22. Ви не закривалися від свідчень вашого слуху, ваших поглядів і вашої шкіри. Але ви думали, що Аллах не знає про більшість ваших вчинків!
23. Здогадки, які ви робили про вашого Господа, призвели вас до загибелі. Ви стали одними з тих, хто зазнає втрат!
24. Навіть якщо вони будуть терпіти, їхнім притулком однаково буде вогонь. Навіть якщо вони проситимуть ласки, до них не будуть ласкаві!
25. Ми приставили до них товаришів, які прикрасили їм те, що перед ними, й те, що буде після них. Слово справдилося над ними, як справдилося над попередніми народами — джинами й людьми. Вони зазнали втрат!

حَتَّىٰ إِذَا مَا جَاءَهُمْ وَهَأَنذَرْتَهُمْ عَلَيْهِمْ سَمْعَهُمْ
وَأَبْصَرُهُمْ وَجُلُودَهُمْ بِمَا كَانُوا
يَعْمَلُونَ ﴿٢٠﴾

وَقَالُوا لَوْلَا جُلُودُنَا لَنَرَّ شَهِدَتْ عَلَيْنَا فَاَلَا نَأْمَنُ
أَنْطَقَنَا اللَّهُ الَّذِي أَنْطَقَ كُلَّ شَيْءٍ وَهُوَ
خَلَقَهُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَآلَيْهِ تَرْجِعُونَ ﴿٢١﴾

وَمَا كُنْتُمْ تَسْتَعِينُونَ أَنْ يَشْهَدَ عَلَيْكُمْ
سَمْعُكُمْ وَلَا أَبْصَارُكُمْ وَلَا جُلُودُكُمْ وَلَكِنْ
ظَنَنْتُمْ أَنَّ اللَّهَ لَا يَعْلَمُ كَيْفَ يَكْتُمُونَ ﴿٢٢﴾

وَذَلِكُمْ ظَنُّكُمُ الَّذِي ظَنَنْتُمْ بِرَبِّكُمْ
أَرَدْتُمْ فَأَصْحَبْتُمْ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٢٣﴾

فَإِنْ يَصْبِرُوا فَالنَّارُ مَثْوًى لَهُمْ وَإِنْ يَسْتَعْتِبُوا
فَمَا لَهُمْ مِنَ الْمُعْتَبِينَ ﴿٢٤﴾

﴿ وَيَقِظْنَا لَهُمْ فَزُجَّاءَ فَرِيْقَتِي أَلْهَمْنَا لَهُمْ مَآبِينَ
أَيْدِيَهُمْ وَمَا خَلَقَهُمْ وَحَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ
فِي أُمَمٍ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِمْ مِنَ الْإِنْسِ
وَإِلَّا لِنَسِفْنَهُمْ كَمَا نَسَفْنَا قَوْمَكَ آلِ الْفِرْعَوْنَ ﴾ ﴿٢٥﴾

26. Ті, які не увірували, говорять:
«Не слухайте цей Коран, а щось говоріть — можливо, ви переможете!»
«Щось говоріть» — згідно з коментарями йдеться про те, що невіруючі радили одне одному не прислухатися до Корану та перекикувати його своїми голосами.
27. Тим, які не увірували, Ми дамо скуштувати суворої кари й неодмінно винагородимо їх за найгірше з того, що вони робили!
28. Така відплата ворогам Аллаха — вогонь! Там буде їхня вічна обитель — винагорода за те, що вони заперечували Наші знамення!
29. Ті, які не вірують, скажуть:
«Господи наш! Покажи нам тих джинів і людей, які збили нас зі шляху, — ми скинемо їх собі під ноги, щоб вони були одними з найнижчих!»
30. Воістину, до тих, які говорять:
«Господь наш — Аллах!», а потім ідуть прямим шляхом, [перед смертю] сходять ангели:
«Не бійтеся, не сумуйте й радійте від звістки про рай, який вам обіцяно!

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَسْمَعُوا هَذَا الْقُرْآنَ إِنَّا نَعْلَمُكُمْ نَعْلَمُونَ ﴿٢٦﴾

فَلَنَذِقَنَ الَّذِينَ كَفَرُوا عَذَابًا شَدِيدًا وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَشْوَأَ الَّذِي كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢٧﴾

ذَلِكَ جَزَاءُ أَعْدَاءِ اللَّهِ النَّارُ لَهُمْ فِيهَا دَارُ الْخَالِدِ جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَكْفُرُونَ ﴿٢٨﴾

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا رَبَّنَا أَرِنَا الَّذِينَ أُضِلَّانَا مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ جَمْعًا لِمَا نَحْتَأْقِدُ أَنَّهُ لَيْكُونَا مِنَ الْأَسْفَلِينَ ﴿٢٩﴾

إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَمُوا تَتَنَزَّلُ عَلَيْهِمُ الْمَلَائِكَةُ أَلَّا تَخَافُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَأَبْشِرُوا بِالْجَنَّةِ الَّتِي كُنتُمْ تُوعَدُونَ ﴿٣٠﴾

31. Ми — ваші покровителі в житті земному й наступному! Там на вас чекатиме все те, чого самі побажаєте, чекатиме все те, чого попросите —

نَحْنُ أَوْلِيَاؤُكُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي
الْآخِرَةِ وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَشْتَهُنَّ
أَنْفُسُكُمْ وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَدْعُونَ ﴿٢١﴾

32. наділ від Прощаючого й Милосердного!»

نُزُلًا مِنْ عَفْوٍ رَحِيمٍ ﴿٢٢﴾

33. Чиї слова прекрасніші за слова того, хто закликає до Аллаха, робить добро й говорить: «Воістину, я — один із відданих Йому?»

وَمَنْ أَحْسَنُ قَوْلًا مِمَّن دَعَا إِلَى اللَّهِ وَعَمِلَ
صَالِحًا وَقَالَ إِنِّي مِنَ الْمُسْلِمِينَ ﴿٢٣﴾

34. Не рівні між собою добро та зло. Відштовхни зло чимось добрим, і тоді той, із ким ти ворогував, стане для тебе наче близький друг.

وَلَا تَسْتَوِي الْحَسَنَةُ وَلَا السَّيِّئَةُ ادْفَعْ
بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ فَإِذَا الَّذِي بَيْنَكَ وَبَيْنَهُ
عَدَاوَةٌ كَأَنَّهُ وَلِيٌّ حَمِيمٌ ﴿٢٤﴾

35. Цього досягнуть тільки ті, які мають терпіння, досягнуть тільки ті, які наділені великим щастям!

وَمَا يُلْقِيهَا إِلَّا الَّذِينَ صَبَرُوا وَمَا يُلْقِيهَا
إِلَّا آدُوٌ حَظِيظٌ عَظِيمٌ ﴿٢٥﴾

Ібн Касір, посилаючись на переказ від ібн Аббаса, коментує цей аят так: «Аллах закликає віруючих до терпіння перед гнівом, лагідності перед невіглаством і прощення перед образою. Коли вони чинитимуть саме так, то Аллах захистить їх від шайтана й підкорить їм їхнього ворога, який стане наче близький друг!»

36. А якщо шайтан спонукатиме тебе до чогось, то шукай захисту в Аллаха. Воістину,

وَمَا يَنْزِعُكَ مِنَ الشَّيْطَانِ نَزْعٌ قَاتِلٌ
يَا اللَّهُ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٢٦﴾

Він — Всечуючий і
Всезнаючий!

37. Серед Його знамень — ніч і день, сонце й місяць. Не падайте ниць перед сонцем і місяцем, а падайте ниць перед Аллахом, Який створив їх, якщо ви поклоняєтесь Йому!
38. А якщо вони гордуватимуть цим, то ті, які поряд із твоїм Господом, прославляють Його і вдень, і вночі — і не втомлюються!
39. Серед Його знамень — те, що ти бачиш землю сухою, а коли Ми послаємо на неї воду, вона починає рухатись і збільшуватись. Воістину, Той, Хто оживив її, неодмінно оживить і померлих! Воістину, Він спроможний на кожну річ!
40. Воістину, ті, які не визнають Наших знамень, не сховаються від Нас! Хто кращий — той, кого вкинуть у вогонь, чи той, хто в День Воскресіння матиме безпеку? Робіть, що побажаєте! Воістину, Він бачить те, що ви робите!
41. Воістину, ті, які не увірували в нагадування, коли воно прийшло до них, [будуть покарані за своє невір'я], адже це — Могутнє Писання!

وَمِنَ آيَاتِهِ أَيْتُلُ وَالنَّهَارُ وَاللَّسَّمْسُ
وَالْقَمَرَ لَا تَسْجُدُوا لِلشَّمْسِ وَلَا لِلْقَمَرِ
وَأَسْجُدُوا لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَهُنَّ إِن كُنْتُمْ
إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ ﴿٣٧﴾

إِن أَسْتَكْبَرُوا فَالَّذِينَ عِنْدَ رَبِّكَ
يُسَبِّحُونَ لَهُ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَهُمْ لَا
يَسْتَمُونَ ﴿٣٨﴾

وَمِنَ آيَاتِهِ أَنْ تَرَى الْأَرْضَ خَاشِعَةً فَإِذَا
أَنْزَلْنَا عَلَيْهَا الْمَاءَ اهْتَزَّتْ وَرَبَتْ إِن الَّذِي
أَحْيَاهَا الْمُحْيِي الْمَوْقِنُ إِنَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٣٩﴾

إِنَّ الَّذِينَ يُلْحِدُونَ فِي آيَاتِنَا لَا يَخْفَوْنَ
عَلَيْنَا أَفَمَنْ يُلْقَى فِي النَّارِ خَيْرًا مَّن بَأْتِيَ
ءَامِنًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ اعْمَلُوا مَا شِئْتُمْ إِنَّهُ بِمَا
تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٤٠﴾

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِالذِّكْرِ لَمَّا جَاءَهُمْ وَإِنَّهُ
لَكِتَابٌ عَزِيزٌ ﴿٤١﴾

Інтерполяція — згідно з тлумаченням аль-Багавві.

42. Брехня не підбереться до нього ні спереду, ні ззаду. Його зіслано від Мудрого, Хвалимого!
43. Тобі скажуть тільки те, що вже говорили посланцям раніше за тебе. Воістину, твій Господь — Володар прощення й Володар болісної кари!
44. Якби Ми зробили це [Писання] Кораном чужою мовою, то вони б запитали: «Чому не пояснені його знамення? Як це: воно — чужою мовою, а він — араб?» Скажи: «Це — прямий шлях і зцілення для тих, які увірували! А вуха тих, які не увірували, вражені глухотою, і вони сліпі до нього. Таких кличуть наче з далекого місця!»
45. Ми дарували Мусі Писання, а вони почали сперечатися про нього. Якби не попереднє слово Господа твого, то між ними вже б розсудили! Але вони мають глибокі сумніви про це!
Аль-Багавві коментує: «про твою правдивість», тобто істинність Корану.
46. Хто робить добро, робить це для себе самого, а хто робить зло, робить це проти себе самого.

لَا يَأْتِيهِ الْبَطْلُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَلَا مِنْ خَلْفِهِ
تَنْزِيلٌ مِنْ حَكِيمٍ حَمِيدٍ ﴿٤٢﴾

مَا يَقَالُ لَكَ إِلَّا مَا قَدَّ قِيلَ لِلرُّسُلِ مِنْ قَبْلِكَ
إِنْ رَبُّكَ لَذُو مَعْفَرٍ وَذُو عِقَابٍ أَلِيمٍ ﴿٤٣﴾

وَلَوْ جَعَلْنَاهُ قُرْآنًا أَعْجَمِيًّا لَقَالُوا لَوْلَا
فُصِّلَتْ آيَاتُهُ أَءِ آءِ أَعْجَمِيٌّ وَعَرَبِيٌّ قُلْ هُوَ
لِلَّذِينَ آمَنُوا هُدًى وَبَشْرًا لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ
فِي آذَانِهِمْ وَقُرْ وَهُوَ عَلَيْهِمْ عَمًى أُولَئِكَ
يُنَادُونَ مِنْ مَكَانٍ بَعِيدٍ ﴿٤٤﴾

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ فَأَخْتَلَفَ فِيهِ
وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ لَقَضَى
بَيْنَهُمْ وَإِنَّهُمْ لَفِي شَكِّ مِمَّا مَرِيبٍ ﴿٤٥﴾

مَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِنَفْسِهِ ۖ وَمَنْ أَسَاءَ
فَعَلَيْهَا ۖ وَمَا رَبُّكَ بِظَالِمٍ لِّلْعَبِيدِ ﴿٤٦﴾

А Господь твій не чинить із рабами несправедливо!

47. Йому належить знання про Час. Жоден плід не виходить із зав'язі, жодна жінка не вагітніє та не народжує, щоб Він про це не знав! У той День, коли Він запитає в них: «Де ж ваші спільники?», вони скажуть: «Ми сказали Тобі, що серед нас не буде жодного свідка цьому!»
«Йому належить знання про Час»: букв. «Його сягає знання про час». Ібн Касір коментує: «Цього не знає ніхто, крім Нього. Пророк, мир йому і благословення Аллаха, запитав про настання Часу в Джібрила, одного з головних ангелів. Той відповів: «Той, у кого запитують, знає не більше, ніж той, хто запитує!»
48. Адже залишать їх ті, кого раніше вони кликали, і вони здогадаються, що не зможуть утекти!
49. Людина не втомлюється просити про добро, але, якщо її торкнеться зло, вона впадає в розпач та відчай!
50. Якщо Ми дамо їй спробувати милості після лиха, яке торкнулося її, то вона неодмінно скаже: «Це — для мене! Я не думаю, що настане Час. Але якщо мене повернуть до мого

﴿إِلَيْهِ يَرْجِعُ السَّاعَةَ وَمَا تَخْرُجُ مِنْ
تَضْرِبَاتِ مِنْ أَكْمَامِهَا وَمَا تَحْمِلُ مِنْ أَنْثَى
وَلَا نَضَعُ إِلَّا بِعِلْمِهِ وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ أَتَيْنَ
شُرَكَاءَ يَ قَالُوا آءَاذَنَّا مِنْ شَيْءٍ مِّنْ شَيْءٍ﴾

﴿وَصَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَدْعُونَ مِنْ قَبْلُ
وَوَلَّوْا مَا لَهُمْ مِنْ مَّحِيصٍ﴾

﴿لَا يَسْتَعْرِزُ إِلَّا نَسْنُ مِنْ دُعَاءِ الْخَيْرِ وَإِنْ
مَسَّهُ الشَّرُّ فَيَعْوُسُ فَيَمُوتُ﴾

﴿وَلَيْنَ آذَقْنَاهُ رَحْمَةً مِنَّا مِنْ بَعْدِ ضَرَّاءَ
مَسَّهُ لَيَفْقِرَنَّ هَذَا إِلَى وَمَا أَظُنُّ السَّاعَةَ
قَائِمَةً وَلَيْنَ رُجِعْتُ إِلَى رَبِّي إِنَّ لِي عِنْدَهُ
لَلْحُسْنَى فَلَنُنَبِّئَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِمَا عَمِلُوا

Господа, то біля Нього мене чекатиме щось найкраще!» Ми сповістимо невіруючих про те, що вони робили, а також дамо їм скуштувати суворої карі!

51. Коли Ми даруємо людині благо, то вона відвертається і віддаляється. А коли її торкається зло, то вона промовляє довгі молитви!
52. Скажи: «Як ви думаєте, а якщо [Коран] — від Аллаха, а ви в нього не повірили? Хто ж заблукав сильніше, ніж той, хто опинився у великому протиріччі?»
53. Ми покажемо їм Наші знамення на небесних обрїях та в них самих, доки вони не зрозуміють, що це — істина! Невже не достатньо того, що Аллах — кожній речі Свідок?
54. Але ж вони мають сумніви про зустріч зі своїм Господом! Істинно, Він осягає кожну річ!

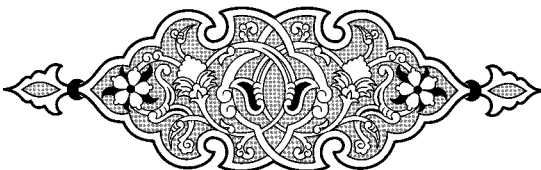
وَلَنُذِيقَنَّهُمْ مِّنْ عَذَابٍ غَلِيظٍ ﴿٥١﴾

وَإِذَا النِّعْمَاءُ عَلَى الْإِنْسَانِ اعْرَضَ وَنَأَى بِجَانِبِهِ
وَإِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ فَرَدُّ دُعَاءٍ عَرِيضٍ ﴿٥٢﴾

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ كَانَ مِنَ عِنْدِ اللَّهِ نُزُرٌ
كَفَرْتُمْ بِهِ مِنْ أَضَلُّ مِمَّنْ هُوَ فِي
شِقَاقٍ بَعِيدٍ ﴿٥٣﴾

سُدْرِيهِمْ أَيَلْتَنَانِي الْآفَاقِ وَفِي أَنفُسِهِمْ
حَتَّى يَتَّبِعَنَّهُ لَمْ يَكُنْ لَهُ الْحَقُّ أَوْلَىٰ لَكُمْ
بِرَبِّكُم أَنَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ﴿٥٤﴾

أَلَا إِنَّهُمْ فِي مَرِيبَةٍ مِّنْ لِّقَاءِ رَبِّهِمْ أَلَا إِنَّهُ
بِكُلِّ شَيْءٍ مُُّحِيطٌ ﴿٥٥﴾

Сура 42. Аш-Шура («Рада»)

*Ім'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

1. Ха. Мім.
2. Айн. Сін. Каф.
3. Так дарує одкровення тобі й тим, які були раніше за тебе Аллах — Всемогутній, Мудрий! Істинно, Аллах — Прощаючий, Милосердний!
4. Йому належить те, що на небесах і те, що на землі. А Він — Всевишній, Великий!
5. Небеса готові розколотися згори; ангели прославляють хвалою свого Господа та просять прощення для тих, хто на землі! Істинно, Аллах — Прощаючий, Милосердний!
6. Аллах спостерігає за тими, які беруть собі покровителів замість Нього. Але ти для них — не опікун!
7. Ось так Ми зіслали тобі арабський Коран, щоб ти застерігав Матір селищ і тих, хто живе поза нею, а також попереджав про День Зібрання, у якому немає сумніву! Частина опиниться в раю, а частина опиниться в полум'ї!

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حَمْدٌ

عَسَقٌ ۝١

كَذَلِكَ يُوحِي إِلَيْكَ وَإِلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِكَ اللَّهُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۝٢

لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ ۝٣

تَكَادُ السَّمَوَاتُ يَتَفَطَّرْنَ مِنْ فَوْقِهِنَّ وَالْمَلَائِكَةُ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيَسْتَغْفِرُونَ لِمَن فِي الْأَرْضِ إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ۝٤

وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِن دُونِهِ أَوْلِيَاءَ اللَّهُ حَفِيفٌ عَلَيْهِمْ وَمَا أَنتَ عَلَيْهِم بِوَكِيلٍ ۝٥

وَكَذَلِكَ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لِتُنذِرَ أُمَّ الْقُرَىٰ وَمَن حَوْلَهَا وَتُنذِرَ يَوْمَ الْجُمُعِ لَا رَبَّ فِيهِ فَرِيقٌ فِي الْجَنَّةِ وَفَرِيقٌ فِي السَّعِيرِ ۝٦

Матір селищ: мається на увазі Мекка.

8. Якби Аллах побажав, то зробив би їх єдиною громадою. Але Він вводить у Свою милість того, кого побажає! А в нечестивців не буде ні покровителя, ні помічника.
9. Невже вони беруть собі помічників замість Нього? Аллах — Покровитель; Він воскрешає померлих; Він спроможний на кожну річ!
10. Про що б ви не сперечались, кінцеве рішення належить Аллаху. «Таким є Аллах, мій Господь! На Нього я покладаю сподівання і до Нього я звертаюсь!»
11. Творець небес і землі! Він створив вам дружин із вас самих, а також створив худобу парами; так Він розмножує вас. Немає нічого, схожого на Нього! А Він — Всечуючий, Всевидячий!
12. Йому належать ключі небес і землі; Він збільшує та зменшує наділ, кому побажає. Воістину, Він — про кожну річ Знаючий!
13. Він встановив вам у релігії те, що заповів Нуху, те, що Ми відкрили тобі, те, що Ми заповіли Ібрагіму, Мусі та Ісі:

وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ جَعَلَهُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَلَكِنْ يَدْخُلُ
مَنْ يَشَاءُ فِي رَحْمَتِهِ وَالظَّالِمُونَ مَا لَهُمْ مِنْ وَلِيٍّ
وَلَا نَصِيرٍ ﴿٨﴾

أَمْ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ آلِيَاءَ ط فَاللَّهُ هُوَ الْوَلِيُّ وَهُوَ
يُحْيِي الْمَوْتَى وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٩﴾

وَمَا اخْتَلَفْتُمْ فِيهِ مِنْ شَيْءٍ فَحُكْمُهُ إِلَى
اللَّهِ ذَلِكُمْ اللَّهُ رَبِّي عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ
أُنِيبُ ﴿١٠﴾

فَأَطْرُقُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ
أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا مِنَ الْأَنْعَامِ وَأَزْوَاجًا
يَذُرُّكُمْ فِيهَا لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ وَهُوَ
السَّمِيعُ الْبَصِيرُ ﴿١١﴾

لَهُ مَقَالِيدُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ يَبْسُطُ الرِّزْقَ
لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿١٢﴾

* سَرَعَ لَكُمْ مِنَ الدِّينِ مَا وَصَّى بِهِ نُوحًا
وَالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ وَمَا وَصَّيْنَا بِهِ
إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَى وَعِيسَى أَنْ أَقِيمُوا

«Тримайтеся релігії та не розходьтеся поміж собою в ній!» Важко багатобожникам те, до чого ти закликаєш їх. Аллах обирає Собі того, кого побажає та веде прямим шляхом того, хто до Нього звертається!

14. Через взаємну ненависть вони розійшлися поміж собою лише тоді, коли до них прийшло знання. Якби не попереднє слово Господа твого про встановлений строк, то між ними уже розсудили б! Воістину, ті, які успадкували Писання після них, опинились у глибоких сумнівах!
15. А тому закликай їх! Тримайся прямого шляху — так, як тобі й наказано. Не йди за їхніми бажаннями, а скажи: «Я увірував у те Писання, яке зіслав Аллах, і мені наказано бути справедливим до вас! Аллах — Господь наш і Господь ваш; нам — наші вчинки, вам — ваші вчинки! Не повинно бути між нами суперечок. Аллах збере усіх нас, і до Нього — повернення!»
16. Докази тих, які сперечаються про Аллаха після того, як Йому вже відповіли, марні перед Господом їхнім. Гнів упаде на них; чекає на них суворе покарання!

الَّذِينَ وَلَا تَسْفَرُونَا فِيهِ كَبُرَ عَلَى الْمُشْرِكِينَ مَا تَدْعُوهُمْ إِلَيْهِ اللَّهُ يَجْتَبِي إِلَيْهِ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي إِلَيْهِ مَنْ يُنِيبُ ﴿١٤﴾

وَمَا تَقْرُؤُوا إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْبَعْرُ بَعْيًا بَيْنَهُمْ وَلَا كَلِمَةً سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ إِلَى أَجَلٍ مُسَمًّى لَقَضَىٰ بَيْنَهُمْ وَإِنَّ الَّذِينَ أُورِثُوا الْكِتَابَ مِنْ بَعْدِهِمْ لَفِي شَكٍّ مِنْهُ مُرِيبٍ ﴿١٥﴾

فَإِنَّكَ فَادِعٌ وَأَسْتَفْعَمُ كَمَا أُمِرْتُ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ وَقُلْ آمَنْتُ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ مِنْ كِتَابٍ وَأُمِرْتُ لِأَعْدِلَ بَيْنَكُمُ اللَّهُ رَبُّنَا وَرَبُّكُمْ لَنَا أَعْمَالُنَا وَلَكُمْ أَعْمَالِكُمْ لَا حُجَّةَ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمُ اللَّهُ يَجْمَعُ بَيْنَنَا وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ ﴿١٦﴾

وَالَّذِينَ يُحَاجُّونَ فِي اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مَا أُسْتَجِيبَ لَهُمْ حُجَّتُهُمْ دَاحِضَةٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَعَلَيْهِمْ عَذَابٌ وَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ ﴿١٦﴾

«Йому вже відповіли»: «Люди відповіли Йому, навернулись до ісламу й увійшли до Його релігії...» (аль-Багавві).

17. Аллах — Той, Хто зіслав Писання в істині та міру. Звідки тобі знати, можливо, Час уже близько!
18. Намагаються прискорити його ті, які в нього не вірують. А ті, які увірували, бояться його та знають, що він — істина! Так! Воістину, ті, які сперечаються про Час, потрапили в глибоку оману!
19. Аллах — Ласкавий до Своїх рабів, Він дарує наділ тому, кому побажає! Він — Всесильний, Всемогутній!
20. Хто прагне врожаю наступного життя, тому Ми збільшимо його врожай; а хто прагне врожаю земного життя, Ми даруємо його, але йому не буде частки в наступному житті!
21. Невже вони мають таких спільників, які встановили для них у релігії щось, не дозволене Аллахом? Якби не ясне слово, то між ними уже розсудили б! Воістину, нечестивих чекає болісна кара!
22. Ти побачиш, як нечестиві боятимуться того, що вони собі

اللَّهُ الَّذِي أَنْزَلَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ وَالْمِيزَانَ
وَمَا يُدْرِيكَ لَعَلَّ السَّاعَةَ قَرِيبٌ ﴿١٧﴾

يَسْتَعْجِلُ بِهَا الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِهَا
وَالَّذِينَ آمَنُوا مُشْفِقُونَ مِنْهَا وَيَعْلَمُونَ
أَنَّهَا الْحَقُّ الْآئِنُ الَّذِينَ يُمَارُونَ فِي
السَّاعَةِ لَفِي ضَلَالٍ بَعِيدٍ ﴿١٨﴾

اللَّهُ لَطِيفٌ بِعِبَادِهِ يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ
الْقَوِيُّ الْعَزِيزُ ﴿١٩﴾

مَنْ كَانَ يُرِيدُ حَرْثَ الْآخِرَةِ نَزِدْ لَهُ فِي
حَرْثِهِ وَمَنْ كَانَ يُرِيدُ حَرْثَ الدُّنْيَا نُؤْتِهِ
مِنْهَا وَمَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ نَصِيبٍ ﴿٢٠﴾

أَمْ لَهُمْ شُرَكَاءُ شَرَعُوا لَهُمْ مِنَ الدِّينِ
مَا لَمْ يَأْذَنُ بِهِ اللَّهُ وَلَوْلَا كَلِمَةُ الْفَصْلِ
لَفُضِيَ بَيْنَهُمْ وَإِنَّ الظَّالِمِينَ لَهُمْ
عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٢١﴾

تَرَى الظَّالِمِينَ مُشْفِقِينَ مِمَّا

здобули, але воно трапиться з ними! А ті, які увірували і творили добро, опиняться у райських садах і в Господа свого вони магимуть усе, що побажають. Це і є велика ласка,

23. те, чим Аллах сповіщає добру звістку Своім рабам, які увірували й творили добро! Скажи: «Я не прошу у вас за це винагороди, окрім любові заради родинного зв'язку». Хто здобуває благо, тому Ми збільшимо благо! Воістину, Аллах — Прощаючий, Вдячний!
- Вираз аль-курба (родинна близькість, спорідненість, зв'язок) тлумачі розуміють неоднозначно. Дехто наголошує на тому, що мається на увазі конкретно родина Пророка — мир йому і благословення Аллаха! — а дехто вважає, що мова йде про збереження родинних зв'язків між Пророком — мир йому і благословення Аллаха! — та багатобожниками (так вважав ат-Табарі). Існує також думка, що аль-курба — це наближення до Аллаха через любов до Нього (див. перекази від Хасана та ібн Аббаса у тлумаченні аль-Багавві).*

24. Невже вони говорять: «Він зводить наговор на Аллаха»? Якби Аллах побажав, то

كَسَبُوا وَهُوَ وَاَقَعَ بِهِمْ وَالَّذِينَ
ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فِي رَوْضَاتِ
الْجَنَّاتِ لَهُمْ مَا يَشَاءُونَ عِنْدَ رَبِّهِمْ
ذَلِكَ هُوَ الْفَضْلُ الْكَبِيرُ ﴿٢٣﴾

ذَلِكَ الَّذِي يُبَشِّرُ اللَّهَ عِبَادَهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا
وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا
إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَىٰ وَمَن يَقْرِفْ حَسَنَةً
نَّزِدْنَا لَهُ فِيهَا حَسَنًا إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ شَكُورٌ ﴿٢٤﴾

أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا فَإِن يَشَاءِ اللَّهُ
يَخْتِمْ عَلَىٰ قَلْبِكَ وَيَمْحُ اللَّهُ الْبَاطِلَ وَيُحِقُّ

запечатав би твоє серце.

Своїми словами Аллах знищує неправду та утверджує істину!
Воістину, Він знає те, що в грудях!

Як свідчить ат-Табарі, вираз «запечатати серце» тут означає «змусити забути Коран».

25. Він — Той, Хто приймає каяття Своїх рабів, Хто прощає злі вчинки, Хто знає те, що ви робите!
26. Він дає відповідь тим, які увірували і творили добро, а також додає їм зі Своєї ласки; невіруючих же чекає сувора кара!
27. Якби Аллах збільшив наділ для Своїх рабів, то вони почали б поширювати на землі ворожість. Але Він дарує міру того, чого побажає! Воістину, Він для Своїх рабів — Всевідаючий та Всевидячий!
28. Він — Той, Хто посилає дощ після того, як вони впадають у відчай, Хто поширює Свою милість! Він — Покровитель, Хвалимий!
29. Серед Його знамень — створення небес і землі, а також живих істот, яких Він там поселив. Він може зібрати їх, коли побажає!

الْحَقُّ يَكَلِّمُنِي ۖ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٢٤﴾

وَهُوَ الَّذِي يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ وَيَعُوذُ
عَنِ السَّيِّئَاتِ وَيَعْلَمُ مَا تَفْعَلُونَ ﴿٢٥﴾

وَيَسْتَجِيبُ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا
الصَّالِحَاتِ وَيَزِيدُهُمْ مِنْ فَضْلِهِ ۗ
وَالْكَافِرُونَ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ ﴿٢٦﴾

* وَلَوْ بَسَطَ اللَّهُ الرِّزْقَ لِعِبَادِهِ لَبَغَوْا فِي
الْأَرْضِ وَلَٰكِن يُنزِلُ بِقَدَرٍ مَّا يَشَاءُ ۚ إِنَّهُ
بِعِبَادِهِ خَبِيرٌ بَصِيرٌ ﴿٢٧﴾

وَهُوَ الَّذِي يُنَزِّلُ الْغَيْثَ مِنْ بَعْدِ مَا قَطَرُوا وَيُنَشِّرُ
رَحْمَتَهُ ۗ وَهُوَ الْوَكِيلُ ﴿٢٨﴾

وَمِنْ ءَايَاتِهِ خَلْقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَ
فِيهِمَا مِنْ دَابَّةٍ ۚ وَهُوَ عَلَىٰ جَمْعِهِمْ إِذَا يَشَاءُ قَدِيرٌ ﴿٢٩﴾

30. Будь-яке лихо вражає вас лише за те, що ви здобули своїми руками; але ж багато чого Він прощає вам!

وَمَا أَصَابَكُمْ مِنْ مُصِيبَةٍ فِيمَا كَسَبَتْ أَيْدِيكُمْ وَيَعْفُوا عَنْ كَثِيرٍ ﴿٣٠﴾

31. Ви не зможете втекти на землі. Немає у вас, замість Аллаха, ні покровителя, ні помічника!

وَمَا أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ وَمَا لَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿٣١﴾

32. Серед Його знамень — кораблі в морі, схожі на гори.

وَمِنْ آيَاتِهِ الْجَوَارِ فِي الْبَحْرِ كَالْأَعْلَامِ ﴿٣٢﴾

33. Якщо Він побажас, то заспокоїть вітер, і вони стануть нерухомими на поверхні моря. Воістину, в цьому — знамення для кожного терпеливого, вдячного!

إِنْ يَشَأْ يُسْكِنِ الرِّيحَ فَيَظَلْنَ رَوَاكِدَ عَلَى ظَهْرِهِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ ﴿٣٣﴾

34. Або й знищить їх — за те, що [люди] собі здобули. Але ж багато чого Він прощає!

أَوْ يُوقِعْهُنَّ يَمًا كَسَبُوا وَيَعْفُ عَنْ كَثِيرٍ ﴿٣٤﴾

35. Ті, які сперечаються про Наші знамення, знають, що не зможуть утекти!

وَيَعْلَمُ الَّذِينَ يُخَادِلُونَ فِي آيَاتِنَا مَا لَهُمْ مِنْ شَيْءٍ

36. Те, що вам дано, є насолодою земного життя. А те, що в Аллаха, є кращим і вічним — для тих, які увірували та покладають сподівання на свого Господа;

فَمَا أُوتِيتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَمَتَّعُ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَمَا عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ وَأَبْقَى لِلَّذِينَ آمَنُوا وَعَلَى رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴿٣٦﴾

37. які уникають важких гріхів і всього мерзенного, а коли гніваються, то прощають;

وَالَّذِينَ يَجْتَنِبُونَ كَبِيرَ الْإِثْمِ وَالْفَوَاحِشَ وَإِذَا مَا غَضِبُوا هُمْ يَغْفُرُونَ ﴿٣٧﴾

38. які відповідають своєму Господу, звершують молитву, радяться між собою у справах

وَالَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِرَبِّهِمْ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَأَمْرُهُمْ شُورَى بَيْنَهُمْ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ ﴿٣٨﴾

та жертвують із того, чим Ми наділили їх;

39. які відплачують тому, хто скривдив їх, адже
40. відплатою за зло є таке ж саме зло! Та якщо хто простить і встановить мир, винагорода його буде за Аллахом! Воістину, Він не любить несправедливих!
41. Хто помстився після того, як його скривдили, тому ніхто не дорікне;
42. докір є лише проти тих, які кривдять людей та поширюють нечестя на землі без жодного права! Таких чекає болісна кара! *«Докір проти»*: букв. *«шлях проти»*.
43. А якщо хто терпить і прощає, то, воістину, це і є рішучість у справах!
44. Кого Аллах зіб'є зі шляху, тому вже не буде покровителя замість Нього! Ти побачиш, як нечестивці, побачивши кару, скажуть: *«Чи немає шляху до повернення?»*
45. Ти побачиш, як вони смиренно постануть перед [вогнем], потайки кидаючи на нього свої погляди. А ті, які увірували, скажуть: *«Воістину, втрат зазнали ті, які втратили в День*

وَالَّذِينَ إِذَا أَصَابَهُمُ الْبَغْيُ هُمْ يَدْتَصِرُونَ ﴿٣٩﴾

وَجَزَاءُ سَيِّئَةٍ سَيِّئَةٌ مِّثْلُهَا فَمَنْ عَفَا وَأَصْلَحَ فَأَجْرُهُ عَلَى اللَّهِ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ ﴿٤٠﴾

وَمَنْ أْتَصَرَ بَعْدَ ظِلْمِهِ فَأُولَٰئِكَ مَاعَلَيْهِمْ مِّن سَبِيلٍ ﴿٤١﴾

إِنَّمَا السَّبِيلُ عَلَى الَّذِينَ يَظْلِمُونَ النَّاسَ وَيَبْغُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ أُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٤٢﴾

وَمَنْ صَبَرَ وَعَفَا إِنَّ ذَلِكَ لَمِنَ عَزْمِ الْأُمُورِ ﴿٤٣﴾

وَمَنْ يُضِلِلِ اللَّهُ فَهُوَ لَمِنَ الْوَالِيْنَ مِنْ بَعْدِهِ ۗ وَتَرَى الظَّالِمِينَ لَمَّا رَأَوْا الْعَذَابَ يَقُولُونَ هَلْ إِلَىٰ مَرَدٍّ مِّن سَبِيلٍ ﴿٤٤﴾

وَتَرَىٰ لَهُمْ مِعْرَضُونَ عَلَيْهِمْ حَاشِعَاتٍ مِّنَ الدُّلَىٰ يَنْظُرُونَ مِّنْ طَرْفٍ خَفِيٍّ وَقَالَ الَّذِينَ ءَامَنُوا إِنَّ الْخٰلِصِينَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنفُسَهُمْ وَأَهْلِيَهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ ۗ

Воскресіння і самих себе, і свої родини!» Так! Воістину, нечестивих вразить вічна кара!

46. У них не буде покровителів, які допомогли б їм замість Аллаха. Кого Аллах увів у оману, тому не буде шляху!
47. Відповідайте своєму Господу раніше, ніж прийде той День від Аллаха, який уже не відвернути! У той День не буде у вас схованки, і не зможете ви нічого заперечити!
48. Та якщо вони відвернуться, то Ми не відсилали тебе їхнім охоронцем. Воістину, ти зобов'язаний лише передати послання. Воістину, коли Ми даємо людині спробувати Нашої милості, то вона радіє! А коли її вражає лихо за те, що вона зробила своїми руками, то людина стає невдячною!
49. Аллаху належить влада над небесами й землею; Він створює, що побажає! Він дарує дівчинку, кому побажає, і дарує хлопчика, кому побажає,
50. або й пару — доньку та сина; а кого побажає, залишає безплідним! Воістину, Він — Всезнаючий, Всемогутній!
51. Не дано людині того, щоб із нею говорив Аллах, окрім як

أَلَا إِنَّ الظَّالِمِينَ فِي عَذَابٍ مُّقِيمٍ ﴿٤٥﴾

وَمَا كَانَ لَهُمْ مِنْ أَوْلِيَاءَ يَصْعُرُونَهُمْ مَنْ دُونِ اللَّهِ وَمَنْ يُضِلِلِ اللَّهُ فَهُوَ مِنْ سَبِيلٍ ﴿٤٦﴾

أَسْتَجِيبُوا لِرَبِّكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا مَرَدَّ لَهُ، مِنْ اللَّهِ مَا لَكُمْ مِنْ مَلْجَأٍ يَوْمَئِذٍ وَمَا لَكُمْ مِنْ نَكِيرٍ ﴿٤٧﴾

فَإِنِ اعْرَضُوا فَمَا أَرْسَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ حَفِيظًا إِنْ عَلَيْكَ إِلَّا الْبَلَاغُ وَإِنَّا إِذَا أَنْزَلْنَا الْإِنْسَانَ مِنَّا رَحْمَةً فَرَحَّ بِهَا وَان تَصْبَهُمْ سَيِّئَةٌ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ فَإِنَّا الْإِنْسَانَ كَفُورٌ ﴿٤٨﴾

لِلَّهِ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ يَهَبُ لِمَنْ يَشَاءُ إِنثًا وَيَهَبُ لِمَنْ يَشَاءُ الذَّكَورَ ﴿٤٩﴾

أَوْ يَزْوَجُهُمْ ذُكْرَانًا وَإِنثًا وَيَجْعَلُ مَنْ يَشَاءُ عَقِيمًا إِنَّهُ عَلِيمٌ قَدِيرٌ ﴿٥٠﴾

وَمَا كَانَ لِلنَّاسِ أَنْ يُكَلِّمَهُ اللَّهُ إِلَّا وَحْيًا

через одкровення, через завісу чи скерувавши посланця, який, із Його дозволу, відкриває те, що Він бажає. Воістину, Він — Всевишній, Мудрий!

52. Саме так, за наказом Нашим, Ми відкрили тобі дух. Ти не знав, що таке Писання, що таке віра, але Ми зробили його світлом, яким вказуємо прямий шлях тим із наших рабів, кому побажаємо! Воістину, ти ведеш до прямого шляху —

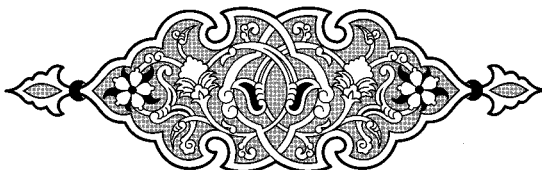
Як свідчить ібн Касір, під «духом» мається на увазі Коран.

53. шляху Аллаха, Того, Кому належить усе, що на небесах і те, що на землі. Так! До Аллаха повертаються усі справи!

أَوَمِنْ ذُرِّيِّ حِجَابٍ أَوْ رُسُلٍ رَسُولًا فَيُوحِي
بِإِذْنِهِ مَا يَشَاءُ إِنَّهُ عَلَىٰ حَكِيمٍ

وَكَذَلِكَ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ رُوحًا مِنْ أَمْرِنَا مَا كُنْتَ
تَدْرِي مَا الْكِتَابُ وَلَا الْإِيمَانُ وَلَكِنْ جَعَلْنَاهُ
نُورًا نَهْدِي بِهِ مَنْ نَشَاءُ مِنْ عِبَادِنَا وَإِنَّكَ
لَتَهْدَىٰ إِلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ

صِرَاطِ اللَّهِ الَّذِي لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي
الْأَرْضِ ۗ أَلَا إِلَى اللَّهِ تَصِيرُ الْأُمُورُ

Сура 43. Аз-Зухруф («Прикраси»)

*Im'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

1. Ха. Мім.
2. Клянуся ясним Писанням!
3. Ми зробили його арабським Кораном, щоб ви могли розуміти,
4. він знаходиться біля Нас у Матері Писання, піднесений, мудрий!
5. Невже Ми заберемо від вас нагадування лише тому, що ви — люди, які порушують межі?
6. Скільки пророків Ми відсилали до давніх народів!
7. Але який би пророк до них не приходив, вони із нього глузували.
8. Ми знищили тих, які мали більше сили, ніж оці; вже минув приклад давніх народів!
*Як свідчать тлумачі,
мова йде про мекканських багатобожників.*
9. Якщо ти запитаєш у них, хто створив небеса і землю, то вони неодмінно скажуть: «Їх створив Всемогутній, Всезнаючий!»

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حَمِّ ①
وَالْكِتَابِ الْمُبِينِ ②
إِنَّا جَعَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لَعَلَّكُمْ
تَعْقِلُونَ ③

وَإِنَّهُ فِي أُمِّ الْكِتَابِ لَدَيْنَا لَعَلِيَّ
حَكِيمٌ ④

أَفَضْرِبُ عَنْكُمْ الذِّكْرَ صَفْحًا أَنْ
كُنْتُمْ قَوْمًا مُّسْرِفِينَ ⑤

وَكَمْ أَرْسَلْنَا مِنْ نَبِيِّ فِي الْأَوَّلِينَ ⑥

وَمَا يَأْتِيهِمْ مِنْ نَبِيٍّ إِلَّا كَانُوا بِهِ
يَسْتَهْزِئُونَ ⑦

فَأَهْلَكْنَا أَشَدَّ مِنْهُمْ بَطْشًا وَمَضَى
مِثْلُ الْأَوَّلِينَ ⑧

وَلَيْن سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ
لَيَقُولُنَّ خَلَقَهُنَّ الْعَزِيزُ الْعَلِيمُ ①

10. Той, Хто зробив для вас землю коліскою та поставив на ній дороги, щоб ви могли йти прямим шляхом!
11. Той, Хто зіслав із неба води в міру; Ми воскресили нею мертвою землю. Так само й ви вийдете [із могил]!
12. Той, Хто створив усі пари живих істот та дарував вам кораблі й тварин, на яких ви пересуваєтесь,
13. щоб ви сідали на них та згадували милість вашого Господа; а коли всядетесь, то говорили: «Преславний Аллах, Який підкорив нам це, адже ми самі на таке неспроможні!
14. Воістину, ми повернемось до нашого Господа!»
15. Вони приписали Йому частину з Його рабів. Воістину, людина справді невдячна!
16. Невже зі Своїх творінь Він узяв Собі доньок, тоді як вас пошанував синами?
17. Коли комусь із них сповіщають звістку про те, що він сам приписує Милостивому, то його обличчя темніє й він ледь стримує свій гнів!

Мається на увазі звістка про народження дівчинки.

الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ مَهْدًا وَجَعَلَ لَكُمْ فِيهَا سُبُلًا لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿١٠﴾

وَالَّذِي نَزَّلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً بِقَدَرٍ فَأَنْشَرْنَا بِهِ بَلْدَةً مَيْتًا كَذَلِكَ تُخْرَجُونَ ﴿١١﴾

وَالَّذِي خَلَقَ الْأَزْوَاجَ كُلَّهَا وَجَعَلَ لَكُم مِّنَ الْفُلْكِ وَالْأَنْعَامِ مَا تَرْكَبُونَ ﴿١٢﴾

لَيْسَتُوا عَلَى ظُهُورِهِمْ تُمْرٌ تَذْكُرُوا نِعْمَةً رَبِّكُمْ إِذَا اسْتَوَيْتُمْ عَلَيْهِ وَتَقُولُوا سُبْحَانَ الَّذِي سَخَّرْنَا هَذَا وَمَا كُنَّا لَهُ مُقْرِنِينَ ﴿١٣﴾

وَإِنَّا إِلَىٰ رَبِّنَا لَمُنْقَلِبُونَ ﴿١٤﴾

وَجَعَلُوا لَهُ مِنْ عِبَادِهِ جُزْءًا إِنَّ الْإِنْسَانَ لَكَفُورٌ مُّبِينٌ ﴿١٥﴾

أَمْ اتَّخَذَ مِمَّا يَخْلُقُ بَنَاتٍ وَأَصْفَادَكُمْ بِالْبَنِينَ ﴿١٦﴾

وَإِذَا بُشِّرَ أَحَدُهُمْ بِمَا صَرَبَ لِلرَّحْمَنِ مَثَلًا ظَلَّ وَجْهَهُ مُسْوَدًّا وَهُوَ كَظِيمٌ ﴿١٧﴾

18. Невже [вони приписують Милостивому] того, хто зростає в прикрасах та не може ясно говорити в суперечці?
Інтерполяція — згідно з тлумаченням ібн Касіра. Як вважає більшість коментаторів, мова йде про жінок, народження яких вважалося лихом для мекканців (див. попередній аят); часто дівчаток навіть закопували в землю живцем. Іслам жорстко заборонив таку практику; Коран докорінно змінив права жінки в арабському та багатьох інших суспільствах.
19. Вони вважають, що ангели — раби Аллаха! — жіночого роду. Невже вони були свідками їхнього створення? Ми запишемо їхнє свідчення; їх про це запитають!
20. Вони говорять: «Якби Милостивий побажав, то ми не поклонялися б їм!» У них немає про це знання, тож вони лише займаються вигадками!
21. Невже Ми перед цим дарували їм Писання, якого вони тримаються?
22. Таж ні! Вони говорять: «Воістину, ми знайшли, що наші батьки були об'єднані цією вірою, тож ми йдемо по їхніх слідах!»

أَوْ مَنْ يُنْسَوْنَ فِي الْحَيَاةِ وَهُوَ فِي الْخِصَامِ
 عَيْرُ مَبِينٍ ﴿١٨﴾

وَجَعَلُوا الْمَلَائِكَةَ الَّذِينَ هُمْ عِنْدَ الرَّحْمَنِ
 إِنْتًا أَشْهَدُوا خَلَقَهُمْ سَكَنًا
 سَهَدَهُمْ وَيُسْأَلُونَ ﴿١٩﴾

وَقَالُوا لَوْ شَاءَ الرَّحْمَنُ مَا عَبَدْنَاهُمْ مَأْلَهُمْ
 بِذَلِكَ مِنْ عِلْمٍ إِنْ هُمْ إِلَّا يَخْرُصُونَ ﴿٢٠﴾

أَمْ آتَيْنَاهُمْ كِتَابًا مِنْ قَبْلِهِ فَهُمْ بِهِ
 مُسْتَمْسِكُونَ ﴿٢١﴾

بَلْ قَالُوا إِنَّا وَجَدْنَا آبَاءَنَا عَلَىٰ أُمَّةٍ
 وَإِنَّا عَلَىٰ آثَرِهِمْ مُهْتَدُونَ ﴿٢٢﴾

«Об'єднані цією вірою» (аля уммат-ін): як свідчить ібн Касір та більшість інших тлумачів, поняття умма (грумада, народ, спільнота віруючих) тут вжито у значенні дін (релігія). У такому смислі умма фігурує і в багатьох інших аятах Корану.

23. Так само було й раніше за тебе, коли Ми відсилали застерігача в якесь селище. Його мешканці, зманіжені розкішшю, говорили: «Воістину, ми знайшли, що наші батьки були об'єднані цією вірою, тож ми йдемо по їхніх слідах!»
24. Він говорив: «А якщо я прийшов до вас із чимось правильнішим, ніж те, в що вірили ваші батьки?» Але ті відповідали: «Ми не віруємо в те, із чим вас відіслано!»
25. Отож, Ми відплачували їм. Поглянь же, яким був кінець тих, які сприймали правду за брехню!
26. Ось Ібрагім сказав своєму батьку та своєму народу: «Воістину, я зрікаюся того, чому ви поклоняєтесь,
27. окрім Того, Хто мене створив. Воістину, Він поведе мене прямим шляхом!»

وَكذَلِكَ مَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ فِي قَرْيَةٍ مِنْ نَذِيرٍ
إِلَّا قَالَ مُتْرَفُوهُمْ إِنَّا نَجِدْنَا آبَاءَنَا عَلَىٰ أُمَّةٍ
وَإِنَّا عَلَىٰ آثَرِهِمْ مُقْتَدُونَ ﴿٢٣﴾

* قُلْ أَوَلَوْ جِئْتُكُمْ بِأَهْدَىٰ مِمَّا وَجَدْتُمْ
عَلَيْهِمْ آبَاءَكُمْ قَالُوا إِنَّا بِمَا أُرْسِلْتُمْ بِهِ
كَافِرُونَ ﴿٢٤﴾

فَأَنْتَقَمْنَا مِنْهُمْ فَأَنْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ
الْمُكذِبِينَ ﴿٢٥﴾

وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ إِنَّنِي بَرَاءٌ مِمَّا
تَعْبُدُونَ ﴿٢٦﴾

إِلَّا الَّذِي فَطَرَنِي فَإِنَّهُ سَيَهْدِينِ ﴿٢٧﴾

28. Він зробив це словом, яке залишилося серед його нащадків; можливо, повернуться [на прямий шлях] вони!
29. Але Я дозволив їм та їхнім батькам насолоджуватись благами доти, доки не прийшла до них істина та ясний посланець!
30. І коли до них прийшла істина, то вони сказали: «Це — чаклунство! Воістину, ми в це не віруємо!»
31. Вони сказали: «Чому цей Коран не зіслано якомусь великому чоловікові з двох селищ?» Мова йде про Мекку і Таїф.
32. Невже це вони ділять милість твого Господа? Це Ми розподілили їхні засоби до прожиття в земному житті! Одним із них Ми дарували перевагу над іншими, щоб одні з них брали собі інших за слуг. Милість твого Господа краща за те, що вони собі накопичують!
33. Якби люди не могли стати єдиною громадою, то Ми зробили би в будинках тих, які не вірують у Милостивого, срібні дахи та сходи, якими вони підіймалися б,

وَجَعَلَهَا كَلِمَةً بَاقِيَةً فِي عَقْبِهِمْ لَعَلَّهُمْ
يَرْجِعُونَ ﴿٢٨﴾

بَلْ مَتَّعْتُ هَؤُلَاءِ وَآبَاءَهُمْ حَتَّىٰ جَاءَهُمُ الْحَقُّ
وَرَسُولٌ مُّبِينٌ ﴿٢٩﴾

وَلَمَّا جَاءَهُمُ الْحَقُّ قَالُوا هَذَا سِحْرٌ وَإِنَّا بِهِ
كَافِرُونَ ﴿٣٠﴾

وَقَالُوا لَوْلَا نُزِّلَ هَذَا الْقُرْآنُ عَلَىٰ رَجُلٍ مِّنَ
الْقَرْيَتَيْنِ عَظِيمٍ ﴿٣١﴾

أَمْ يَقْسِمُونَ رَحْمَتَ رَبِّكَ لَنُحْيِيَنَّآبَنَّهُمْ
مَّعِيشَتَهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَرَفَعْنَا بَعْضَهُمْ
فَوْقَ بَعْضٍ دَرَجَاتٍ لِّيَتَّخِذَ بَعْضُهُم بَعْضًا
سُحْرِيًّا وَرَحْمَتُ رَبِّكَ خَيْرٌ مِّمَّا يَجْمَعُونَ ﴿٣٢﴾

وَلَوْلَا أَن يَكُونَ النَّاسُ أُمَّةً وَاحِدَةً لَّجَعَلْنَا
لِمَن يَكْفُرُ بِالرَّحْمَنِ لِيُوتِيَهُمُ سُفُفَاتٍ مِّن
فِضَّةٍ وَمَعَارِجَ عَلَيْهَا يَظْهَرُونَ ﴿٣٣﴾

Ібн Касір коментує: «Оскільки багато нерозумних людей можуть повірити в те, що багатство — знак Нашої любові до того, кому воно дане, то всі вони можуть вдатися до невір'я заради скарбів».

34. такі ж двері й ложа в їхніх будинках, на яких вони лежали б,
35. а також прикраси! Воістину, все це — лише блага земного життя; життя останнє чекає в Господа твого на богобоязливих!
«Прикраси» (зухруф): як відзначає більшість тлумачів, мова йде про оздобу із золота.
36. А біля того, хто відвертається від згадки про Милостивого, Ми поставимо шайтана, який стане його приятелем!
37. Вони збиватимуть їх зі шляху Аллаха, а ті будуть думати, що йдуть прямим шляхом!
38. А коли він прийде до нас, то скаже: «Якби ж між нами була така відстань, як між сходом і заходом! Поганий же ти приятель!»
«Сходом і заходом»: букв. «двома сходами». Переклад — згідно з тлумаченням аль-Багавві.
39. «Оскільки ви чинили несправедливість, сьогодні

وَلِيُؤْتِيَهُمُ أَبُو بَا وَسُرَّاعِيهَا يَتَكُونُ ﴿٢٤﴾

وَزُخْرَفًا وَإِنْ كُلُّ ذَلِكَ لَمَّا مَتَّعُ الْحَيَاةِ
الدُّنْيَا وَالْآخِرَةَ عِنْدَ رَبِّكَ لِلْمُتَّقِينَ ﴿٢٥﴾

وَمَنْ يَعْشُ عَنْ ذِكْرِ الرَّحْمَنِ نُفِضْ لَهُ
شَيْطَانًا فَهُوَ لَهُ وَفِيْنُ ﴿٢٦﴾

وَإِنَّهُمْ لَيَصُدُّونَهُمْ عَنِ السَّبِيلِ وَيَحْسَبُونَ
أَنَّهُمْ مُّهْتَدُونَ ﴿٢٧﴾

حَتَّىٰ إِذَا جَاءَنَا قَالَ يَا لَيْتَ بَيْنِي وَبَيْنَكَ
بَعْدَ الْمَشْرِقَيْنِ فَيَنْسُ الْقُرْآنَ ﴿٢٨﴾

وَلَنْ يَنْفَعَكَ يَوْمَئِذٍ ظَنُّكَ أَنَّكَ فِي

- не допоможе вам те, що кара спіткала вас разом!»
40. Невже ти можеш змусити чути глухого, а прямим шляхом іти сліпого й того, хто перебуває в справжній омані?
41. Ми можемо забрати тебе, але й тоді все одно відплатимо їм!
42. Або можемо показати тобі те, що обіцяли їм; воістину, Ми маємо силу над ними!
43. Тримайся ж того, що тобі відкрито; воістину, ти — на прямому шляху!
44. А це — нагадування тобі й твоєму народу; і скоро вас запитають!
45. Запитай у посланців, яких Ми відсилали раніше за тебе, чи Ми встановлювали — поряд із Милостивим! — якихось інших богів, котрим би вони поклонялись.
46. Ми відіслали Мусу із Нашими знаменнями до Фірауна та старшини його народу. Він сказав: «Я — посланець Господа світів!»
47. Та коли він прийшов до них із Нашими знаменнями, вони почали сміятись.

الْعَذَابِ مُشْتَرِكُونَ ﴿٣٨﴾

أَفَأَنْتَ تُسْمِعُ الصُّمَّ أَوْ تَهْدِي الْعُمْىَ وَمَنْ كَانَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٣٩﴾

فَأَمَّا نَذْرٌ هُنَّ بِكَ فَإِنَّا مِنْهُمْ مُنْتَقِمُونَ ﴿٤٠﴾

أَوْ نُزِيلُكَ الَّذِي وَعَدْنَاهُمْ فَإِنَّا عَلَيْهِمْ مُّقْتَدِرُونَ ﴿٤١﴾

فَأَسْتَمِيعُكَ بِالَّذِي أُوحِيَ إِلَيْكَ إِنَّكَ عَلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٤٢﴾

وَإِنَّهُ، لَذِكْرٌ لَّكَ وَلِقَوْمِكَ وَسَوْفَ تُسْأَلُونَ ﴿٤٣﴾

وَسْأَلَ مَنْ أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رُسُلِنَا أَجَعَلْنَا مِنْ دُونِ الرَّحْمَنِ آلِهَةً يُعْبَدُونَ ﴿٤٤﴾

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ ۚ فَقَالَ إِنِّي رَسُولُ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٤٥﴾

فَلَمَّا جَاءَهُمْ بِآيَاتِنَا إِذَا هُمْ مِنْهَا يَضْحَكُونَ ﴿٤٦﴾

48. Яке знамення Ми їм не показували б, воно було ще більшим за попереднє. І Ми вразили їх карою — можливо, вони повернуться [на прямий шлях]!
49. Вони сказали: «О чаклун! Попроси за нас свого Господа — відповідно до твого завіту із Ним! Воістину, тоді ми підемо прямим шляхом!»
50. Та коли Ми відвернули від них кару, вони зреклись свого!
51. Фіраун звернувся до свого народу та сказав: «О, народє мій! Чи ж не мені належить влада над Єгиптом, а ці ріки течуть піді мною? Невже ви не бачите?
52. Невже я не кращий за цього злидаря, який ледве говорить?
53. Чому не дали йому браслетів із золота, і чому з ним не прийшли ангели, супроводжуючи його?»
54. Він скористався їхнім невіглаством, тож вони підкорились йому. Воістину, були вони нечестивими людьми!
55. Коли вони розгнівали Нас, Ми відплатили їм; Ми всіх їх утопили!

وَمَا نُرِيهِمْ مِنْ آيَةٍ إِلَّا هِيَ أَكْبَرُ مِنْ
أَخْتِهَا وَأَخَذْنَاهُمْ بِالْعَذَابِ لَعَلَّهُمْ
يَرْجِعُونَ ﴿٤٨﴾

وَقَالُوا يَا أَيُّهَا السَّاحِرُ ادْعُ لَنَا رَبَّكَ بِمَا عَهِدَ
عِنْدَكَ إِنَّا الْمُحْتَدُونَ ﴿٤٩﴾

فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُمْ الْعَذَابَ إِذَا هُمْ
يَنْكُرُونَ ﴿٥٠﴾

وَنَادَى فِرْعَوْنُ فِي قَوْمِهِ قَالَ يَا قَوْمِ أَلَيْسَ لِي
مُلْكُ مِصْرَ وَهَذِهِ الْأَنْهَارُ تَجْرِي مِنْ
تَحْتِي أَفَلَا بَصُرُونَ ﴿٥١﴾

أَمْ أَنَا خَيْرٌ مِنْ هَذَا الَّذِي هُوَ مِثْلِي
وَلَا يَكْذِبُونَ ﴿٥٢﴾

فَلَوْلَا أُلْقِيَ عَلَيْهِ أَسْوِرَةٌ مِنْ ذَهَبٍ
أَوْ جَاءَ مَعَهُ الْمَلَائِكَةُ مُقَرَّرِينَ ﴿٥٣﴾

فَأَسْتَحَفَّ قَوْمَهُ فَأَطَاعُوهُ إِنَّهُمْ
كَانُوا قَوْمًا فَاسِقِينَ ﴿٥٤﴾

فَلَمَّا آسَفُونَا انْتَقَمْنَا مِنْهُمْ فَأَغْرَقْنَاهُمْ
أَجْمَعِينَ ﴿٥٥﴾

56. Ми зробили їх подією минулого та прикладом для інших.

57. Коли сина Мар'ям наводять як приклад, твій народ починає голосно радіти.

58. Вони говорять: «Кращі наші боги чи він?» Вони наводять тобі цей приклад лише заради суперечки. Воістину, вони — люди, які сперечаються!

На думку ат-Табарі й багатьох інших тлумачів, мова йде про те, що народ Мухаммада — мир йому і благословення Аллаха! — вважав, що Коран закликає до поклоніння Ісі — мир йому! Саме тому вони «голосно раділи» своєму «доказу» та говорили: «Наші боги кращі — чи Іса»?

59. Воістину, він — лише раб, якому Ми дарували Свою милість та зробили прикладом для синів Ізраїла!

60. Якби Ми побажали, то замінили би вас на землі ангелами, які стали б вашими намісниками!

61. Воістину, він — прикмета Часу. Тож не сумнівайтесь у цьому та йдіть за Мною! Це — прямий шлях!

Як вважає переважна більшість тлумачів, мова йде про прихід Іси, мир йому, який станеться в «останні

فَجَعَلْنَاهُمْ سُلَفًا وَمَثَلًا لِّلْآخِرِينَ ﴿٥٦﴾

*وَلَمَّا ضُرِبَ ابْنُ مَرْيَمَ مَثَلًا إِذَا قَوْمُكَ مِنْهُ يَصِدُّونَ ﴿٥٧﴾

وَقَالُوا ءَأَلِهَتُنَا خَيْرٌ أَمْ هُوَ مَا ضَرَبُوهُ لَكَ إِلَّا جَدَلًا بَلْ هُمْ قَوْمٌ خَصِمُونَ ﴿٥٨﴾

إِنَّ هُوَ إِلَّا عَبْدٌ أَنْعَمْنَا عَلَيْهِ وَجَعَلْنَاهُ مَثَلًا لِّبَنِي إِسْرَائِيلَ ﴿٥٩﴾

وَلَوْ نَشَاءُ لَجَعَلْنَا مِنْكُمْ مَلَائِكَةً فِي الْأَرْضِ يَخْلُقُونَ ﴿٦٠﴾

وَأَنَّهُ لَعَلَّ السَّاعَةَ فَلَا تَمْتَرُنَّ بِهَا وَاتَّبِعُونِ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ ﴿٦١﴾

часи». Це підтверджується і контекстом. Інші варіанти тлумачення — «Мухаммад — мир йому і благословення Аллаха — прикмета Часу»; «Коран — прикмета Часу».

62. І нехай не відвертає вас шайтан; воістину, він — справжній ворог для вас!

وَلَا يَصِدَّكُمْ الشَّيْطَانُ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ ﴿٦٢﴾

63. Коли Іса прийшов із ясними знаменнями, то сказав: «Я прийшов до вас із мудрістю; я поясню вам частину того, про що ви сперечаетесь! Тож бійтесь Аллаха та коріться мені!

وَلَمَّا جَاءَ عِيسَى بِالْبَيِّنَاتِ قَالَ قَدْ جِئْتُكُمْ بِالْحِكْمَةِ وَلِأُبَيِّنَ لَكُمْ بَعْضَ الَّذِي تَخْتَلَفُونَ فِيهِ فَأَتَقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا اللَّهَ ﴿٦٣﴾

64. Воістину, Аллах — мій Господь та ваш Господь! Тож поклоняйтесь Йому! Це — прямий шлях!»

إِنَّ اللَّهَ هُوَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ فَأَعْبُدُوا هَذَا صِرَاطَ مُسْتَقِيمٍ ﴿٦٤﴾

65. Але різні групи почали сперечатись між собою. Горе ж тим, які були несправедливими, від карі болісного Дня!

فَاخْتَلَفَ الْأَحْزَابُ مِنْ بَيْنِهِمْ فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْ عَذَابِ يَوْمِ إِلَهِمْ ﴿٦٥﴾

66. Невже вони чекають чогось іншого, а не Часу, який прийде до них раптово, коли вони цього й не чекатимуть?

هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا السَّاعَةَ أَنْ تَأْتِيَهُمْ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٦٦﴾

67. У той День друзі стануть ворогами одне одному — окрім богобоязливих!

الْأَخِلَاءُ يَوْمَئِذٍ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ إِلَّا الْمُتَّقِينَ ﴿٦٧﴾

68. «О, раби Мої! Сьогодні для вас не буде страху, і не будете ви засмучені,

يَعْبَادِ لَا خَوْفٌ عَلَيْكُمُ الْيَوْمَ وَلَا أَنْتُمْ تَحْزَنُونَ ﴿٦٨﴾

69. ті, які увірували в Наші знамення та були відданими Нам!
70. Увійдіть же до раю — ви та ваші дружини, радіючи!»
«Ваші дружини» (азваджу-кум): ібн Касір вважає, що азвадж потрібно розуміти як «схожі на вас»; у такому разі мова йде про інших віруючих.
71. Їх будуть обходити із золотими тарілками й чашами. Там вони матимуть усе, чого прагнуть душі та в чому знаходять насолоду очі. Там ви будете вічно!
72. Це — рай, який ви успадкували за те, що робили!
73. Чекають на вас численні фрукти, які ви будете мати за їжу!»
74. Воістину, грішники вічно будуть у геєні!
75. Їм не дадуть спочину; там вони будуть у відчай!
76. Ми не були несправедливі з ними; це вони самі були до себе несправедливі!
77. Вони волатимуть: «О Маліку! Нехай твій Господь знищить нас!» Він скаже: «Ви залишитесь тут!»

الَّذِينَ آمَنُوا بِآيَاتِنَا وَكَانُوا مُسْلِمِينَ ﴿٦٩﴾

ادْخُلُوا الْجَنَّةَ أَنْتُمْ وَأَزْوَاجُكُمْ تُحْبَرُونَ ﴿٧٠﴾

يُطَافُ عَلَيْهِمْ بِصِحَافٍ مِنْ ذَهَبٍ وَأَكْوَابٍ
وَفِيهَا مَا نَشْتَهِيهِ الْأَنْفُسُ وَتَلَذُّ
الْأَعْيُنُ ۗ وَأَنْتُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٧١﴾

وَتِلْكَ الْجَنَّةُ الَّتِي أُورِثْتُمُوهَا بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٧٢﴾

لِكُلِّ فِيهَا فَاكِهَةٌ كَثِيرَةٌ مِنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿٧٣﴾

إِنَّ الْمَجْرِمِينَ فِي عَذَابٍ جَهَنَّمَ خَالِدُونَ ﴿٧٤﴾

لَا يَفْرَغُونَ عَنْهُمْ وَهُمْ فِيهِ مُبْلِسُونَ ﴿٧٥﴾

وَمَا ظَنَّمْتَهُمْ وَلَكِنْ كَانُوا هُمُ الظَّالِمِينَ ﴿٧٦﴾

وَنَادَى الْمَلِكُ لِيَقْضِ عَلَيْنَا رَبُّكَ قَالَ إِنَّكُمْ مَرْكُومُونَ ﴿٧٧﴾

Малік — ангел, який охороняє скло.

78. Ми принесли вам істину, але більшість із вас ненавидять істину!
79. Чи ж вони вирішили справу остаточно? Воістину, Ми вирішили остаточно!
80. Невже вони думають, що Ми не чуємо їхніх таємниць та прихованих розмов? Наші посланці все записують за ними!
81. Скажи: «Якби в Милостивого був син, то я перший почав би [йому] поклонятись!»
Інтерполяція — згідно з коментарем ат-Табарі.
82. Але Господь небес і землі, Господь трону, пречистий від того, що Йому приписують!
83. Залиш їх у їхньому пустослів'ї та розвагах, доки вони не зустрінуть той свій День, який їм обіцяно!
84. Він — Бог на небі та Бог на землі. Він — Мудрий, Всезнаючий!
85. Благословенний Той, Кому належить влада над небесами, землею й над тим, що поміж ними. У Нього — знання про Час, і до Нього повернетесь ви!

لَقَدْ جِئْنَاكُمْ بِالْحَقِّ وَلَكِنَّ أَكْثَرَكُمْ لِلْحَقِّ كُرْهُونَ ﴿٧٨﴾

أَمْ أَرَبُومُؤْأَقْرَافِنَا مُبْرَمُونَ ﴿٧٩﴾

أَمْ يَحْسُبُونَ أَنَا لَا نَسْمَعُ سِرَّهُمْ وَنَجْوَاهُمْ بَلَىٰ وَرُسُلْنَا لَدَيْهِمْ يَكْتُبُونَ ﴿٨٠﴾

قُلْ إِنْ كَانَ لِلرَّحْمَنِ وَلَدٌ فَأَنَا أَوَّلُ الْعَابِدِينَ ﴿٨١﴾

سُبْحَانَ رَبِّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ رَبِّ الْعَرْشِ عَمَّا يَصِفُونَ ﴿٨٢﴾

فَذَرَهُمْ خَوْضًا وَيَلْعَابًا حَتَّىٰ يُلَاقُوا يَوْمَهُمُ الَّذِي يُوْعَدُونَ ﴿٨٣﴾

وَهُوَ الَّذِي فِي السَّمَاءِ إِلَهٌُ وَفِي الْأَرْضِ إِلَهٌُ وَهُوَ الْحَكِيمُ الْعَلِيمُ ﴿٨٤﴾

وَتَبَارَكَ الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَعِنْدَهُ عِلْمُ السَّاعَةِ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٨٥﴾

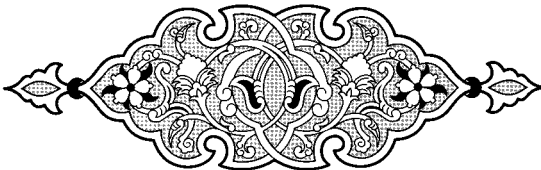
86. Ті, кого ви кличете замість Нього, не володіють заступництвом, окрім тих, хто свідчить про істину та володіє знанням!
87. Якщо ти запитаєш у них про те, хто їх створив, вони неодмінно скажуть: «Аллах!» Як же заблукали вони!
88. Ось його слова: «О Господи! Воістину, ці люди не увірували!»
Аль-Багавві коментує: «Маються на увазі слова Пророка — мир йому і благословення Аллаха! — в яких він скаржиться своєму Господу».
89. Відвернися ж від них і скажи: «Мир! Скоро ви дізнаєтесь!»

وَلَا يَمْلِكُ الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ
 الشَّفَاعَةَ إِلَّا مَنْ شَهِدَ بِالْحَقِّ وَهُمْ
 يَعْلَمُونَ ﴿٤٦﴾

وَلَيْن سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَهُمْ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ فَأَنَّى
 يُؤْفَكُونَ ﴿٤٧﴾

وَقِيلَ لَهُ يَرْبِّ رَبِّ إِيَّتِ هَؤُلَاءِ قَوْمٌ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٤٨﴾

فَأَصْفَحَ عَنْهُمْ وَقُلْ سَلِّمْ وَسَلِّمْ فَنَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿٤٩﴾

Сура 44. Ад-Духан («Дим»)

*Im'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

1. Ха. Мім.
2. Клянуся ясним Писанням!
3. Воістину, Ми зіслали його в благословенну ніч! Воістину, Ми застерігаємо!
4. У той час вирішується кожна важлива справа —
5. за наказом від Нас! Воістину, Ми відсилаємо [посланців]
6. як милість від твого Господа! Воістину, Він — Всечуючий, Всезнаючий,
7. Господь небес, землі й того, що між ними — якщо є ви впевненими!
8. Немає бога, крім Нього! Він дарує життя і смерть; ваш Господь та Господь ваших пращурів!
9. Але вони переймаються сумнівами.
10. Зачекай же на той День, коли небо принесе дим, добре видимий,
11. який вкриє людей; це — болісна кара!

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

- حَم ①
وَالْكِتَابِ الْمُبِينِ ②
إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ مُبَرَكَةٍ ③ إِنَّا كُنَّا
مُنذِرِينَ ④
فِيهَا يُفْرَقُ كُلُّ أَمْرٍ كَبِيرٍ ⑤
أَمْرًا مِنْ عِنْدِنَا إِنَّا كُنَّا مُرْسِلِينَ ⑥
رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ⑦
رَبِّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا ⑧
إِنْ كُنْتُمْ مُوقِنِينَ ⑨
لَا إِلَهَ إِلَّا الْأَهْوَىٰ ⑩ وَيُمِيتُ رَبُّكُمْ وَرَبُّ
آبَائِكُمُ الْأَوَّلِينَ ⑪
بَلْ هُمْ فِي شَكٍّ يَلْعَبُونَ ⑫
فَارْتَقِبْ يَوْمَ تَأْتِي السَّمَاءُ بِدُخَانٍ مُبِينٍ ⑬
يَغْشى النَّاسَ هَذَا عَذَابٌ أَلِيمٌ ⑭

12. «Господи наш! Відверни від нас кару, адже, воістину, ми — віруючі!»
13. Звідки в них буде нагадування, якщо ясний посланець уже приходив до них,
14. але потім вони від нього відвернулись і сказали:
«Навчений та божевільний!»
«Навчений»: мекканські багатобожники вважали, що Пророка — мир йому і благословення Аллаха! — навчили Корану якісь інші люди (див. суру «Бджоли», аят 103).
15. Ми відвернемо покарання лише на малий час; але ви все одно повернетесь [до невір'я]!
Інтерполяція — згідно з тлумаченням аль-Багавві.
16. У День, коли Ми завдамо великого удару, Ми відплатимо їм!
17. Ще раніше за них Ми випробовували народ Фірауна; до них прийшов благородний посланець:
18. «Поверніть мені рабів Аллаха! Воістину, я — посланець до вас, гідний довіри!
19. Не ставте себе вище Аллаха! Воістину, я прийшов до вас із ясним доказом!

رَبَّنَا اكْشِفْ عَنَّا الْعَذَابَ إِنَّا مُؤْمِنُونَ ﴿١٢﴾

أَنَّى لَهُمُ الذِّكْرَى وَقَدْ جَاءَهُمْ رَسُولٌ مُّبِينٌ ﴿١٣﴾

ثُمَّ تَوَلَّوْا عَنْهُ وَقَالُوا مُعَلَّمٌ مَّجْنُونٌ ﴿١٤﴾

إِنَّا كَاشِفُو الْعَذَابِ قَلِيلًا إِنَّكُمْ عَائِدُونَ ﴿١٥﴾

يَوْمَ نَطِّشُ الْبَطْشَةَ الْكُبْرَى إِنَّا مُنْتَقِمُونَ ﴿١٦﴾

* وَلَقَدْ فَتَنَّا قَبْلَهُمْ قَوْمَ فِرْعَوْنَ وَجَاءَهُمْ رَسُولٌ كَرِيمٌ ﴿١٧﴾

أَن آدُوا إِلَىٰ عِبَادِ اللَّهِ إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٨﴾

وَأَن لَّا تَعْلُوا عَلَى اللَّهِ إِنِّي آتِيكُمْ بِسُلْطَانٍ مُّبِينٍ ﴿١٩﴾

20. Я просив захисту в Господа
мого та Господа вашого, щоб ви
не каменували мене!
21. Якщо ви не вірите мені, то
залиште мене!»
22. Тож він покликав Господа свого:
«Ці люди — грішники!»
23. Вийди з Моїми рабами
вночі. Воістину, вас будуть
переслідувати!
24. Залиш море в спокої. Воістину,
їхні війська будуть утоплені!
25. Скільки вони залишили садів і
джерел,
26. посівів і благородних
місць,
27. та благ, якими вони
насолоджувались!
28. Ось так! Усе це Ми дарували в
спадок іншим людям.
29. Не плакали за ними небо
й земля, і не дали їм
відстрочки.
30. Ми врятували синів Ізраїла від
принизливої кари
31. Фірауна. Воістину, вивищуючи
себе, він був одним із
порушників!
32. Володіючи знанням, Ми обрали
їх з-посеред інших жителів
світів!

وَلَيْبِ عَذْتُ بِرَبِّي وَرَبِّكَ أَنْ تَرْجُمُونِ ﴿٢٠﴾

وَإِنْ لَّمْ نُؤْمَسُوا إِلَىٰ فَاَعْتَرُونِ ﴿٢١﴾

فَدَعَا رَبَّهُ أَنْ هَلْ أَوْلَاءُ قَوْمٍ مُّجْرِمُونَ ﴿٢٢﴾

فَأَسْرِعْ بَعْدِي لِئَلَّا يَكْفُرَ مُتَّبِعُونَ ﴿٢٣﴾

وَأَتْرِكُ الْبَحْرَ رَهْوًا إِنَّهُمْ جُنْدٌ مُّغْرَقُونَ ﴿٢٤﴾

كَمْ تَرَكُوا مِنْ جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ﴿٢٥﴾

وَرُزُوعٍ وَمَقَامٍ كَرِيمٍ ﴿٢٦﴾

وَنَعْمَةٍ كَانُوا فِيهَا فَلَکَهِينَ ﴿٢٧﴾

كَذَٰلِكَ ۖ وَأَوْرَثْنَاهَا قَوْمًا آخَرِينَ ﴿٢٨﴾

فَمَا بَكَتْ عَلَيْهِمُ السَّمَاءُ وَالْأَرْضُ وَمَا كَانُوا
مُنظَرِينَ ﴿٢٩﴾

وَلَقَدْ نَجَّيْنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ مِنَ الْعَذَابِ
الْمُهِينِ ﴿٣٠﴾

مِنْ فِرْعَوْنَ إِنَّهُ كَانَ عَلِيًّا مِّنَ الْمُرْسِفِينَ ﴿٣١﴾

وَلَقَدْ آخَرْنَا نُهُمْ عَلَىٰ عَالِي عِلِّيِّينَ ﴿٣٢﴾

«Володіючи знанням» (аля ільм-ін): «знанням про них» (аль-Багавві), тобто про те, що вони на це заслуговують.

33. Ми дарували їм знамення, у яких містилося справжнє випробування.
34. Воістину, ці люди говорять: *Мова йде про мекканських багатобожників.*
35. «Для нас буде лише одна смерть. Нас не воскресять!
36. Тож приведіть наших батьків, якщо ви говорите правду!»
37. Кращі вони чи народ Тубба й ті, які жили раніше за них? Ми знищили їх. Воістину, вони були грішниками!
«Тубба» — давній титул царів Ємену (наче «фараон» у Єгипті).
38. Ми не створювали небес, землю і того, що поміж ними, заради розваги,
39. а Ми створили їх лише в істині; але більшість [людей] не знає!
40. Воістину, День Розсуду — строк, встановлений для всіх,
41. День, коли приятель нічим не допоможе приятелю; помічників не буде ні в кого,

وَأَتَيْنَهُمُ مِنَ الْأَيَّاتِ مَا فِيهَا بَلَاوًا
مُّبِينًا ﴿٣٣﴾

إِنَّ هَؤُلَاءِ لَيَقُولُونَ ﴿٣٤﴾

إِنْ هِيَ إِلَّا مَوْتُنَا الْأُولَىٰ وَمَا نَحْنُ بِمُنشَرِينَ ﴿٣٥﴾

فَأْتُوا بِآبَائِنَا إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٣٦﴾

أَمْ خَيْرِ الْأَمْمَةِ قَوْمٌ مُّشَبَّحُونَ بِالَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ
أَهْلَكْنَاهُمْ إِنَّهُمْ كَانُوا مُجْرِمِينَ ﴿٣٧﴾

وَمَا خَلَقْنَا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا
لَعِبِينَ ﴿٣٨﴾

مَا خَلَقْنَاهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا
يَعْلَمُونَ ﴿٣٩﴾

إِنَّ يَوْمَ الْقَاصِلِ مِيقَاتُهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٤٠﴾

يَوْمَ لَا يَنْفَعُ مَوْلَىٰ عَن مَّوَلَىٰ شَيْئًا وَلَا هُمْ
يُنصَرُونَ ﴿٤١﴾

42. окрім тих, над ким змилюється
Аллах! Воістину, Він —
Всемогутній, Милосердний!
43. Воістину, дерево закум
44. буде їжею для грішника
45. і, наче олійний осад, кипітиме в
черевах
*«Мугль» («олійний осад») також
може означати розплавлену
мідь або інший метал (див.
тлумачення ат-Табарі).*
46. так, як кипить окріп!
47. Схопіть його! Тягніть до
середини пекла!
48. Скачайте його — лийте на
голову окріп!
49. Скуштуй же цього! Адже ти —
всемогутній, благородний!
*Слова, які скажуть жителям
пекла, ат-Табарі коментує так:
«Ти думав, що є всемогутнім та
благородним, але насправді ти —
жалюгідний та принижений».*
50. Ось те, в чому ви сумнівались!
51. Воістину, богобоязливі
опиняться у безпечному місці.
52. Серед садів та джерел,
53. одягнувшись у атлас і парчу,
вони сидітимуть одне навпроти
одного.
54. Ось так! Ми поєднаємо їх з
чорноокими.

إِلَّا مَنْ رَحِمَ اللَّهُ إِنَّهُ هُوَ الْعَزِيزُ
الرَّحِيمُ ﴿٤٢﴾

إِنَّ شَجَرَةَ الزُّقْمِ ﴿٤٣﴾

طَعَامُ الْأَثِيمِ ﴿٤٤﴾

كَالْمُهْلِ يَغْلِي فِي الْبُطُونِ ﴿٤٥﴾

كَغَلِي الْحَمِيمِ ﴿٤٦﴾

خُذُوهُ فَاعْتِلُوهُ إِلَى سَوَاءِ الْجَحِيمِ ﴿٤٧﴾

ثُمَّ صُبُّوا فَوْقَ رَأْسِهِ مِنْ عَذَابِ
الْحَمِيمِ ﴿٤٨﴾

ذُقْ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْكَرِيمُ ﴿٤٩﴾

إِنَّ هَذَا مَا كُنْتُمْ بِهِ تَمْتَرُونَ ﴿٥٠﴾

إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي مَقَامٍ أَمِينٍ ﴿٥١﴾

فِي جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ﴿٥٢﴾

يَلْبَسُونَ مِنْ سُنْدُسٍ وَإِسْتَبْرَقٍ
مَّتَقَدِّلِينَ ﴿٥٣﴾

كَذَلِكَ وَرَوَّجْتَهُمْ بَحُورٍ عَيْنٍ ﴿٥٤﴾

55. Вони проситимуть кожен плід, перебуваючи в безпеці.
56. Там вони уже не зазнають смерті — після того, як сталася перша смерть. Він врятує їх від пекельної кари
57. за Своєю ласкою! Це і є великий успіх!
58. Ми полегшили його на твоїй мові; можливо, замисляться вони!
Масться на увазі Коран.
59. Зачекай же; адже чекають і вони!

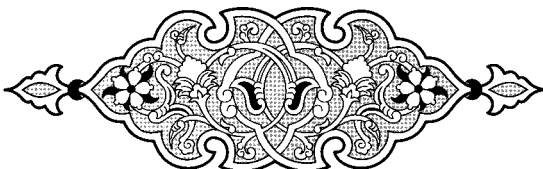
يَدْعُونَ فِيهَا بِكُلِّ فَاكِهَةٍ آمِنِينَ ﴿٥٥﴾

لَا يَذُوقُونَ فِيهَا الْمَوْتَ إِلَّا الْمَوْتَةَ
الْأُولَىٰ وَوَقَّهُمْ عَذَابَ الْجَحِيمِ ﴿٥٦﴾

فَصَلَاتِنَ رَبِّكَ ذَٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿٥٧﴾

فَإِنَّمَا يَسْتَرْثِيهِ بِلسَانِكَ لَعَالَهُمْ
يَتَذَكَّرُونَ ﴿٥٨﴾

فَأَرْتَقِبْ إِنَّهُمْ مُّرْتَقِبُونَ ﴿٥٩﴾

Сура 45. Аль-Джасія («Схилена на коліна»)

*Im'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

1. Ха. Мім.
2. Писання, зіслане від Аллаха, Всесильного, Мудрого!
3. Воістину, на небесах і на землі — знамення для віруючих!
4. У створенні вас та інших живих істот, яких Він розселив — знамення для людей, які впевнені!
5. У зміні ночі та дня, у наділі, який Аллах відсилає із неба та яким оживлює землю після смерті її, у змінах вітрів — знамення для людей, які розуміють!
6. Такими є знамення Аллаха, які Ми читаємо тобі в істині. У яку ж розповідь, якщо не про Аллаха та Його знамення, вони увірують?
7. Горє кожному брехливому грішнику!
8. Він слухає знамення Аллаха, які ти читаєш йому, а потім вивищує себе, наче ніколи їх і не чув. Сповісти ж йому добру звістку про болісну кару!

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حَمْدٌ

تَنْزِيلِ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ﴿١﴾

إِنَّ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ لَآيَاتٍ لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿٢﴾

وَفِي خَلْقِكُمْ وَمَا يَبُذُّ مِن دَائِبَةٍ آيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُوقِنُونَ ﴿٣﴾

وَإِخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَمَا أَنزَلَ اللَّهُ مِنَ السَّمَاءِ مِن رِّزْقٍ فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَتَضَرِّيفِ الرِّيْحِ آيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٤﴾

تَبَاكَ آيَاتُ اللَّهِ تَنزُلُوهَا عَلَيْكُم بِالْحَقِّ فَيَأْتِي حَدِيثٌ بَعْدَ اللَّهِ وَآيَاتِهِ يَوْمَئِذٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٥﴾

وَذِلُّ كُلِّ أَفَّاكٍ أَثِيمٍ ﴿٦﴾

يَسْمَعُ آيَاتِ اللَّهِ تُنزَّلُ عَلَيْهِ ثُمَّ يَصْرُفُ وَهُوَ كَذِبٌ أَكْبَرٌ كَأَن لَّمْ يَسْمَعْهَا فَبَشِّرْهُ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٧﴾

9. Коли він дізнається про якісь із Наших знамень, то починає з них глузувати. Таких чекає принизлива кара!
10. Перед ними буде геєна. Не допоможе їм ні те, що вони собі здобували, ні ті, кого вони брали собі як покровителів замість Аллаха! На них чекає велика кара!
11. Це — прямий шлях! А тих, які не вірують у знамення свого Господа, чекає кара з болісними стражданнями!
12. Аллах — Той, Хто підкорив для вас море, щоб кораблі пливли там за наказом Його, і щоб ви шукали Його ласки; можливо, ви будете дякувати!
13. Він підкорив для вас усе те, що на небесах і на землі. Воістину, в цьому — знамення для людей, які мислять!
14. Скажи віруючим, щоб вони простили тих, хто не сподівається на дні Аллаха — нехай Він відплатить людям за те, що вони собі здобували!
«Не сподівається на дні Аллаха»: як свідчить аль-Багавві, мова йде про багатобожників, які не бояться помсти Аллаха.
15. Хто робить добро, робить це задля самого себе. А хто чинить

وَإِذَا عَلِمَ مِنْ آيَاتِنَا شَيْئًا اتَّخَذَ هَاهُنَا أَوْلِيَاءَ لَّهُمْ عَذَابٌ مُهِينٌ ﴿٩﴾

مِنْ وَرَائِهِمْ جَهَنَّمُ وَلَا يُغْنِي عَنْهُمْ مَا كَسَبُوا شَيْئًا وَلَا مَا اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ أَوْلِيَاءَ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٠﴾

هَذَا هُدًى وَالَّذِينَ كَفَرُوا ابْتِغَاءَ رِيبِهِمْ لَهُمْ عَذَابٌ مِنْ تَحْتِ الْعِلْمِ ﴿١١﴾

* اللَّهُ الَّذِي سَخَّرَ لَكُمْ الْبَحْرَ لِتَجْرِيَ الْفُلُكُ فِيهِ بِأَمْرِهِ وَتَلْتَبِعُوا مِنْ فَضْلِهِ ۗ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿١٢﴾

وَسَخَّرَ لَكُمْ مِمَّا فِي السَّمَاوَاتِ وَمِمَّا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا مِنْهُ ۗ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿١٣﴾

قُلْ لِلَّذِينَ آمَنُوا بَعِثْنَا لَلَّذِينَ لَا يَرْجُونَ أَيَّامَ اللَّهِ لِيَجْزِيَ قَوْمًا بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿١٤﴾

مَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِنَفْسِهِ ۗ وَمَنْ أَسَاءَ

зло, той чинить його проти самого себе. А потім усі ви повернетесь до свого Господа!

16. Ми дарували синам Ізраїла Писання, мудрість і пророцтво, наділили їх благами та вивищили над жителями світів!

17. Ми дарували їм ясні вказівки — за наказом [Нашим]. Через взаємну ненависть вони розійшлися поміж собою лише після того, як до них прийшло знання. Воістину, в День Воскресіння твій Господь розсудить між ними те, про що вони сперечались!

18. А потім Ми вказали тобі на дорогу — за наказом [Нашим]. Йди ж нею, та не йди за бажаннями тих, які не мають знання!

19. Воістину, вони ніяк не врятують тебе від Аллаха. Нечестивці є покровителями одне одних; Аллах — Покровитель богобоязливих!

20. Це — видимі знамення для людей, прямий шлях та милість для впевнених!

21. Невже ті, які здобували собі злі вчинки, думали, що Ми й за життя, і після смерті зробимо їх такими ж, як ті, хто увірував

فَعَالِيهَا^{١٥} ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ تُرْجَعُونَ ﴿١٥﴾

وَلَقَدْ آتَيْنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ الْكِتَابَ وَالْحُكْمَ
وَالنَّبُوَّةَ وَرَزَقْنَاهُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ وَفَضَّلْنَاهُمْ
عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿١٦﴾

وَأَنبَيْنَاهُمْ بَيِّنَاتٍ مِّنَ الْأَمْرِ فَمَا اخْتَلَفُوا
إِلَّا مَن بَعْدَ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ بَعْثًا بَيْنَهُمْ إِنَّ
رَبَّكَ بِقَضَىٰ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا
كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿١٧﴾

ثُمَّ جَعَلْنَاكَ عَلَىٰ شَرِيعَةٍ مِّنَ الْأَمْرِ
فَاتَّبِعْهَا وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٨﴾

إِنَّهُمْ لَن يَغْنُؤُوا عَنكَ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا وَإِنَّ
الظَّالِمِينَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ وَاللَّهُ وَلِيُّ
الْمُتَّقِينَ ﴿١٩﴾

هَذَا بَصِيرَةٌ لِّلنَّاسِ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِّقَوْمٍ
يُوقِنُونَ ﴿٢٠﴾

أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ اجْتَرَحُوا السَّيِّئَاتِ أَن
نَجْعَهُمُ كَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
سَوَاءٌ مَّحْيَاهُمْ وَمَمَاتُهُمْ سَاءَ

і творив добро? Погано ж розсудили вони!

22. Аллах створив небеса й землю в істині, а також для того, щоб кожній душі відплатили за те, що вона собі здобула. І ні з ким не вчинять несправедливо!

23. Чи ти бачив того, хто зробив богом своє бажання? Володіючи знанням, Аллах збив його зі шляху, запечатав слух і серце, а зір накрав завісою. Хто вкаже йому на прямий шлях замість Аллаха? Невже ви не замислитесь?

24. Вони говорять: «Існує лише наше земне життя. Ми помираємо та народжуємось; нас винищує лише час». Вони не мають про це знання! Воістину, це лише їхні здогадки!

25. Коли їм читають Наші ясні знамення, їхнім єдиним доказом є лише такі слова: «Приведіть наших батьків, якщо ви говорите правду!»

26. Скажи: «Аллах дарує вам життя, потім дарує смерть, а потім збере вас у День Воскресіння, у якому немає сумніву; але більшість людей не знає!»

27. Аллаху належить влада над небесами й землею; у той День,

مَا يَحْكُمُونَ ﴿١١﴾

وَحَلَقَ اللَّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ
وَلِيُخْرِجَ كُلَّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ وَهُمْ
لَا يُظْلَمُونَ ﴿١٢﴾

أَفَرَأَيْتَ مَنْ اتَّخَذَ إِلَهَهُ هَوَاهُ وَأَصْلَهُ اللَّهُ عَلَىٰ عِلْمٍ
وَجَعَلَ عَلَىٰ سَمْعِهِ وَقَلْبِهِ وَجَعَلَ عَلَىٰ بَصَرِهِ غِشَاةً
فَن يَهْدِيهِ مِنْ بَعْدِ اللَّهِ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿١٣﴾

وَقَالُوا مَا هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا نَمُوتُ وَنَحْيَا وَمَا
يُهْلِكُنَا إِلَّا الدَّهْرُ وَمَا لَهُم بِذَلِكَ مِنْ عِلْمٍ إِنْ هُمْ
إِلَّا يَظُنُونَ ﴿١٤﴾

وَإِذْ أَنْتَلَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتِنَا بَيِّنَاتٍ مَا كَانَ حُجُبَهُمْ إِلَّا
أَنْ قَالُوا اتَّبُوا يَا آيَاتِنَا إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿١٥﴾

قُلْ اللَّهُ يُحْيِيكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يَجْمَعُكُمْ إِلَىٰ يَوْمِ
الْقِيَامَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٦﴾

وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ

коли прийде час, прихильники неправди втратять усе!

يَوْمَئِذٍ يَحْسَرُ الْمُبْطِلُونَ ﴿١٧﴾

28. Ти побачиш, що кожна громада впала на коліна. Кожну громаду покличуть до її книги: «Сьогодні вам відплатять за те, що ви робили!»

وَرَأَى كُلُّ أُمَّةٍ جَاثِيَةً كُلُّ أُمَّةٍ تُدْعَى إِلَى كِتَابِهَا الْيَوْمَ تُجْزَوْنَ مَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٨﴾

29. Це Наше писання говорить проти вас правду. Ми наказали записувати все, що ви робите!

هَذَا كِتَابُنَا يُطِيقُ عَلَيْكُمْ بِالْحَقِّ إِنَّا كُنَّا نَسْتَنسِخُ مَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٩﴾

30. Тих, які увірували й творили добро, їхній Господь уведе в Свою милість! Це і є справжній успіх!

فَأَمَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَيُدْخِلُهُمْ رَبُّهُمْ فِي رَحْمَتِهِ ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْمُبِينُ ﴿٢٠﴾

31. А тим, які не увірували, [скажуть]: «Невже вам не читали Моїх знамень? Але ви себе вивищували та були грішними людьми!»

وَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا أَفَلَمْ تَكُنْ آيَاتِي تُنذِرُ عَلَيْكُمْ فَأَن تَكْبَرُوا وَكُنتُمْ قَوْمًا مُّجْرِمِينَ ﴿٢١﴾

32. Коли вам говорили, що обіцянка Аллаха правдива, і що в Часі немає сумніву, ви відповідали: «Ми не знаємо, що таке Час. Ми лише маємо здогадки про це і ми не є впевненими!»

وَإِذَا قِيلَ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَالسَّاعَةُ لَا رَيْبَ فِيهَا قُلْتُمْ مَا نَدْرِي مَا السَّاعَةُ إِنْ نُنظَرُ إِلَّا ظَنًّا وَمَا نَحْنُ بِمُتَّقِينَ ﴿٢٢﴾

33. Їм відкрилися їхні злі вчинки й вразило їх те, із чого вони глузували!

وَبَدَأَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا عَمِلُوا وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٢٣﴾

34. Їм скажуть: «Сьогодні Ми забудемо вас так, як ви забули зустріч із цим вашим Днем! Вашим притулком буде вогонь, і не буде у вас помічників!

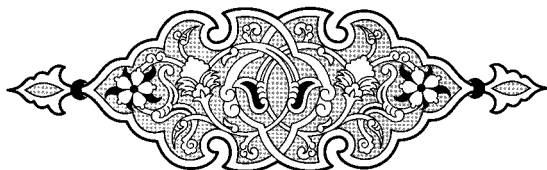
وَقِيلَ الْيَوْمَ نَنْسِيكُمْ كَمَا نَسِيتُمْ لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هَذَا وَمَأْوَاكُمُ النَّارُ وَمَا لَكُم مِّنْ نَّصِيرِينَ ﴿٢٤﴾

35. Це так, адже ви глузували зі знамень Аллаха та спокусилися земним життям!» Сьогодні вони не вийдуть звідти, і в них не проситимуть каяття!
36. Хвала Аллаху, Господу небес, Господу землі, Господу світів!
37. Йому належить велич на небесах і на землі, а Він — Всесильний, Мудрий!

ذَلِكُمْ بِأَنكُمْ أَخَذْتُمْ آلِهَتَكُمْ
الْحَيَاةَ الدُّنْيَا قَالِئَوْمَ لَا يُخْرِجُونَ مِنْهَا وَلَا هُمْ
يُسْتَعْتَبُونَ ﴿٤٥﴾

فِيَللّٰهِ الْحَمْدُ رَبِّ السَّمٰوٰتِ وَرَبِّ الْاَرْضِ رَبِّ
الْعٰلَمِيْنَ ﴿٤٦﴾

وَلَهُ الْكِبْرِيَاءُ فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَهُوَ
الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ ﴿٤٧﴾

Сура 46. Аль-Ахкаф

*Im'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

1. Ха. Мім.
2. Писання, зіслане від Аллаха, Всемогутнього, Мудрого!
3. Ми створили небеса та землю лише в істині та на визначений строк. Але ті, які не вірують, відвертаються від того, чим їх застерігають.
4. Скажи: «Чи ви бачили тих, кого ви кличете замість Аллаха? Покажіть мені, яку частину землі вони створили? Невже вони мають спільність на небесах? Принесіть мені Писання, давніше за це, або хоча б якийсь слід знання, якщо ви правдиві!»
5. Хто ж заблукав сильніше, ніж той, хто кличе замість Аллаха тих, які не дадуть йому відповіді аж до Дня Воскресіння та й не знають про його заклики?
6. Коли люди будуть зібрані, ті стануть їхніми ворогами та зрікатимуться їхнього поклоніння.

حَمِّ
تَنْزِيلِ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ۝

مَا خَلَقْنَا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَأَجَلٍ مُّسَمًّى وَالَّذِينَ كَفَرُوا عَمَّا أُنذِرُوا مُّعْرِضُونَ ۝

قُلْ أَرَأَيْتُمْ مَا تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَرُونِي مَاذَا خَلَقُوا مِنَ الْأَرْضِ أَمْ لَهُمْ شِرْكٌ فِي السَّمَوَاتِ أَتَتُونِي بِكِتَابٍ مِنْ قَبْلِ هَذَا أَوْ أَتَّرَفَ مِنْ عِلْمٍ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ۝

وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّن يَدْعُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ مَنْ لَا يَسْتَجِيبُ لَهُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ وَهُمْ عَنْ دُعَائِهِمْ غَفِلُونَ ۝

وَإِذَا حُشِرَ النَّاسُ كَانُوا لَهُمْ أَعْدَاءً وَكَانُوا بِعِبَادَتِهِمْ كَافِرِينَ ۝

7. Коли ти читаєш їм Наші знамення, ті, які не увірували в істину, що прийшла до них, говорять: «Це — справжнє чаклунство!»
8. Невже вони говорять: «Він вигдав його»? Скажи: «Якщо я вигдав його, то ви ніяк не захистите мене від Аллаха! Він краще знає про ваші балачки; достатньо Його як свідка між мною та вами. А Він — Прощаючий, Милосердний!»
9. Скажи: «Я не є чимось новим серед посланців і я не знаю, що станеться зі мною та вами. Я лише йду за тим, що відкрито мені. І я лише несу від Нього до вас ясну пересторогу!»
10. Скажи: «Як ви думаєте, а якщо це — від Аллаха, а ви у це не увірували? Адже свідок з-посеред синів Ізраїла засвідчив про подібне йому та увірував, тоді як ви погордо знехтували цим. Воістину, Аллах не веде прямим шляхом несправедливих людей!»
Мова йде про Коран.
11. Ті, які не увірували, говорять тим, які увірували: «Якби він був благом, то вони не випередили б нас у цьому!»
Вони не пішли за ним прямим

وَلِذَا تَنَالَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيَّنَّتْ قَالِ الَّذِينَ كَفَرُوا
لِلْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ هَذَا سِحْرٌ مُّبِينٌ ﴿٧﴾

أَمْ يَقُولُونَ افتره قل إن افتريته فلا تمكون
لي من الله شيئاً هو أعلم بما تفيضون فيه كفى
بشعير أبين ويترك وهو العفور الرجيم ﴿٨﴾

قل ما كنتم بدعا من الرسل وما أدرى ما
يفعل بي ولا يكفر إن أتبع إلا ما يوحى إلي وما
أنا إلا نذير مبين ﴿٩﴾

قل أرأيتم إن كان من عند الله وكفرتم به
وسهّد شاهد من بني إسرائيل على مثله
فآمنوا وأستكبرتم إن الله لا يهدي القوم
الظالمين ﴿١٠﴾

وقال الذين كفروا للذين آمنوا لو كان
خيراً ما سبقونا إليه وإذا ترك يهتدوا به
فسبقوا لهذا أفك قدیر ﴿١١﴾

шляхом, і тому скажуть:
«Воістину, це — прадавня
брехня!»

12. Раніше за нього було Писання Муси — керівництво та милість. А це Писання арабською мовою є підтвердженням, щоб застерігати тих, які є несправедливими, а також доброю звісткою для праведників.
13. Воістину, ті, які говорять: «Господь наш — Аллах», а далі йдуть прямим шляхом, не буде страху їм, і не будуть засмучені вони!
14. Саме такі є жителями раю; вони будуть там вічно — за те, що робили!
15. Ми заповідали людині добре ставитись до своїх батьків. Для матері важко носити [плід] та народжувати, а час від початку вагітності до відняття від грудей займає тридцять місяців. Коли ж [людина] досягає зрілого віку та досягає сорока років, то говорять: «Господи! Зроби так, щоб я був вдячним за Твою милість, яку Ти дарував мені та моїм батькам, щоб я робив добрі вчинки, якими Ти будеш задоволений, і щоб був праведним я і нащадки мої!

وَمِنْ قَبْلِهِ كِتَابُ مُوسَى إِمَامًا وَرَحْمَةً
وَهَذَا كِتَابٌ مُصَدِّقٌ لِّسَانِ عَرَبِيًّا لِّيُنذِرَ
الَّذِينَ ظَلَمُوا وَأُبَشِّرَ الْمُحْسِنِينَ ﴿١٢﴾

إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَمُوا فَلَا
خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿١٣﴾

أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ خَالِدِينَ فِيهَا جَزَاءً بِمَا
كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٤﴾

وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ إِحْسَانًا حَمَلَتْهُ
أُمُّهُ كُرْهًا وَوَضَعَتْهُ كُرْهًا وَحَمَلُهُ وَفِضْلُهُ
ثَلَاثُونَ شَهْرًا حَتَّىٰ إِذَا بَلَغَ أَشُدَّهُ وَنَسِيَ
أَرْبَعِينَ سَنَةً قَالَ رَبِّ أَوْزِعْنِي أَنْ أَشْكُرَ
نِعْمَتَكَ الَّتِي أَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَعَلَىٰ وَالِدَيَّ وَأَنْ
أَعْمَلَ صَالِحًا تَرْضَاهُ وَأَصْلِحْ لِي فِي ذُرِّيَّتِي
إِنِّي نَسِيتُكَ يَا رَبُّ مِنَ الْمُنسِينَ ﴿١٥﴾

Каюсь перед Тобою; воістину, я — один із відданих Тобі!»

16. Саме вони є тими жителями раю, від кого Ми приймемо те найкраще, яке робили вони, і Ми простимо їм злі вчинки їхні; такою є правдива обіцянка, яку їм дали.
17. Є такий, хто говорить своїм батькам: «Фе! Невже ви погрожуєте мені тим, що мене виведуть [із могили], якщо ще раніше за мене минуло стільки поколінь?» Вони просять допомоги в Аллаху [і говорять]: «Горе тобі! Увіруй, адже обіцянка Аллаха правдива!» Але він говорить: «Це — лише казки давніх народів!»
18. Справдилося слово про них та про джинів і людей з-посеред народів, які жили ще раніше. Вони втратили все!
19. На кожного чекає свій ступінь — відповідно до того, що робили вони. Це так, щоб вони сповна отримали за свої вчинки, і щоб ні з ким не вчинили несправедливо.
20. [Буде сказано в] День, коли невіруючих поставлять перед вогнем: «Ви витрачали свої блага в земному житті та користувалися ними. Сьогодні

أُولَئِكَ الَّذِينَ نَتَقَبَّلُ عَنْهُمْ أَحْسَنَ مَا عَمِلُوا
وَنَتَجَاوَزُ عَنْ سَيِّئَاتِهِمْ فِي أَصْحَابِ الْجَنَّةِ
وَعَدَ الصِّدْقِ الَّذِي كَانُوا يُوعَدُونَ ﴿١٦﴾

وَالَّذِي قَالَ لَوْلَايَهُ أَفِ لَكُمَا أَنْتَ ابْنِي أَنْ
أُخْرِجَ وَقَدْ خَلَّتِ الْقُرُونُ مِنْ قَبْلِي وَهَمَّا
يَسْتَعْجِلَانِ اللَّهَ وَيَلَاكُ آمِنَ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ
فَيَقُولُ مَا هَذَا إِلَّا أَسْطِيرُ الْأَوَّلِينَ ﴿١٧﴾

أُولَئِكَ الَّذِينَ حَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ فِي أُمَمٍ قَدْ خَلَّتِ
مِنْ قَبْلِهِمْ مِنَ الْجِنِّ وَالإِنْسِ إِنَّهُمْ كَانُوا خَاسِرِينَ ﴿١٨﴾

وَلِكُلِّ دَرَجَةٍ مِمَّا عَمِلُوا وَإِلَىٰ قِيَمَتِهِمْ رُجِعَتْ
وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿١٩﴾

وَيَوْمَ يُعْرَضُ الَّذِينَ كَفَرُوا عَلَى النَّارِ أَلَذَّابَةٌ
طَبَقَاتُهَا فِي حَيَاتِكُمْ الدُّنْيَا وَأَسْتَمَعْتُمْ بِهَا
فَالْيَوْمَ نُجْزَوْنَ عَذَابَ الْهُونِ بِمَا كُنْتُمْ

вам відплатять принизливою карою за те, що ви без права вивищували себе на землі та за те, що ви були нечестивцями!»

21. Згадай брата адитів. Ось він застерігав свій народ біля аль-Ахкафу, хоча застерігачі були: «Не поклоняйтесь нікому, окрім Аллаха; я боюся, що впаде на вас кара у Великий День!»

Аль-Ахкаф розуміють по-різному. Хоча загалом це слово може означати хвилясті піщані бархани, більшість тлумачів вважає, що мова йде про конкретну місцевість, де жили адити (гори у Сирії, пустеля між Оманом та Єменом чи місцина в Ємені — згідно з тлумаченням ат-Табарі).

22. Вони відповіли: «Ти прийшов, щоб відвернути нас від наших богів? Покажи нам те, чим ти погрожуєш нам, якщо ти є правдивим!»
23. Той сказав: «Знання належить лише Аллаху, а я переказую вам те, із чим мене відіслано. Але я бачу, що ви — люди нерозумні!»
24. Коли ж вони побачили хмару, яка насувалася на їхні долини, то сказали: «Ця хмара пролле на нас дощ!» Таж ні! Ось те, що ви намагалися прискорити — вітер, який несе болісну кару!

تَسْتَكْبِرُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَإِنَّمَا كُنْتُمْ تَفْسُقُونَ ﴿٢١﴾

﴿٢١﴾ وَأَذْكُرْ أَخَا عَادٍ إِذْ أَنْذَرَ قَوْمَهُ بِالْأَحْقَافِ وَقَدْ خَلَّتِ التُّنُذُورُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿٢٢﴾

قَالُوا الْحِجَابَاتُ لِلَّهِ وَالْكَوَاكِبُ إِنَّ إِلَهُنَا فَاَتَيْنَا بِمَا نَعْبُدُ نَأْتِي إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٢٢﴾

قَالَ إِنَّمَا الْعِلْمُ عِنْدَ اللَّهِ وَأُبَيِّنُكُمْ مَا أُرْسِلْتُ بِهِ وَلَكِنِّي أَرَأَيْكُمْ قَوْمًا تَجْهَلُونَ ﴿٢٣﴾

فَأَمَّا رَأَوْهُ عَارِضًا مُسْتَقْبِلَ أَوْدِيَّتِهِمْ قَالَ لَوْ هَذَا عَارِضٌ مُمْطِرُنَا بَلْ هُوَ مَا أَسْعَجَلَكُم بِهِ رِيحٌ فِيهَا عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٢٤﴾

25. За наказом свого Господа він знищує кожну річ. Тож зранку було видно лише їхні житла! Ось так Ми винагороджуємо грішних людей!
26. Ми укріпили їх так, як не укріплювали вас. Ми дарували їм слух, зір і серця. Але ні слух їхній, ні зір, ні серця не допомогли їм, адже вони заперечували знамення Аллаха; їх вразило те, із чого вони глузували!
27. Ми вже знищили селища поблизу вас; Ми пояснили знамення — можливо, повернуться [на прямий шлях] вони!
28. Чому ж їм не допомогли ті, кого вони беруть собі за богів замість Аллаха, прагнучи до Нього наблизитись? Але ж ті залишили їх! Такою є їхня брехня й те, що вони собі вигадують!
29. Ось Ми відіслали до тебе кількох джинів, щоб вони послушали Коран. І коли вони з'явилися там, то сказали: «Мовчки слухайте!» А коли було закінчено, то вони повернулися до свого народу застерігачами.

نُدْمِرُ كُلَّ شَيْءٍ بِأَمْرِ رَبِّهَا فَأَصْبَحُوا لَا يُرَى إِلَّا أَسْمَانُهُمْ كَذَلِكَ نَجْزِي الْقَوْمَ الْمُجْرِمِينَ ﴿۱۵﴾

وَلَقَدْ مَكَّنَّا لَهُمْ فِي مَا آتَيْنَاهُمْ مِنْكُمْ مِنْ قَبْلِهَا عِيْنَ وَصَلَّاتًا لَهُمْ سَمْعًا وَأَبْصَرًا وَأَفْئِدَةً فَمَا أَغْنَى عَنْهُمْ سَمْعُهُمْ وَلَا أَبْصَرُهُمْ وَلَا أَفْئِدَتُهُمْ مِنْ شَيْءٍ إِذْ كَانُوا يَجْحَدُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿۱۶﴾

وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا مَا حولَكُم مِّنَ الْقَرْيَاتِ وَصَرَّفْنَا الْآيَاتِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿۱۷﴾

فَلَوْلَا نَصْرُهُمُ الَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ قُرْبَانًا آلِهَةً بَلَّ صَلَوَاتُ عَنْهُمْ وَكَذَلِكَ إِفْكُهُمْ وَمَا كَانُوا يَفْتُرُونَ ﴿۱۸﴾

وَإِذْ صَرَّفْنَا إِلَيْكَ نَفَرًا مِّنَ الْجِنِّ يَسْتَمِعُونَ الْقُرْآنَ إِذَا قَامَا فَحَضَرُوهُ قَالُوا أَنْصِتُوا فَلَمَّا قُضِيَ وَلَّوْا إِلَىٰ قَوْمِهِمْ مُنْذِرِينَ ﴿۱۹﴾

30. Вони сказали: «О народе наш! Воистину, ми слухали Писання, яке зіслано після Муси та підтверджує те, що було до нього; воно провадить до істини та до прямого шляху!

قَالُوا إِنَّا سَمِعْنَا كِتَابًا أُنزِلَ مِنْ
عِنْدِ مُوسَى مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيْهِ
إِلَى الْحَقِّ وَإِلَى طَرِيقٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٣٠﴾

31. О народе наш! Дайте відповідь тому, хто закликає до Аллаха та увіруйте в Нього! Він простить вам гріхи ваші та врятує вас від болісної карі!»

يَقُولُوا لِمَا آجِبُوا دَاعِيَ اللَّهِ
وَآمِنُوا بِهِ لَا يُغْفِرُ لَكُمْ مِنْ
ذُنُوبِكُمْ وَيُجْزِكُمْ مِنَ الْعَذَابِ
الْبَئِيسِ ﴿٣١﴾

32. А хто не відповість тому, хто закликає до Аллаха, той не зможе врятуватися на землі та не матиме покровителів замість Нього. Такі перебувають у справжній омані!

وَمَنْ لَا يُجِبْ دَاعِيَ اللَّهِ فَلَيْسَ
بِمُعْجِزٍ فِي الْأَرْضِ وَلَيْسَ لَهُ
دُونَهُ أَوْلِيَاءُ أُولَئِكَ فِي
صَلَالٍ مُبِينٍ ﴿٣٢﴾

33. Невже вони не бачать, що Аллах — Той, Хто створив небеса й не втомився від їхнього створення — спроможний воскресити мертвих? Так, Він спроможний на кожну річ!

أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّ اللَّهَ الَّذِي
خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ
وَلَمْ يَتَّخِذْ لِنَفْسِهِ
يَوْمَ يُحْيِي الْمَوْتَى بَلَى إِنَّهُ
عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٣٣﴾

34. [Буде сказано в] День, коли невіруючих поставлять перед вогнем: «Невже це не істина?» Вони скажуть: «Так, клянемося нашим Господом!» А Він скаже: «Скуштуйте ж кару за те, що ви не вірували!»

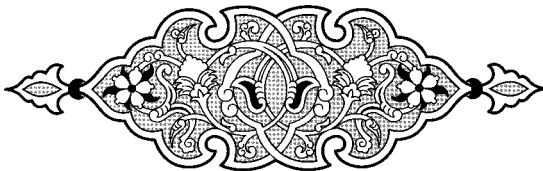
وَيَوْمَ يُعْرَضُ الَّذِينَ كَفَرُوا عَلَى
النَّارِ أَلَيْسَ هَذَا بِالْحَقِّ
قَالُوا بَلَى وَرَبِّنَا قَالَ فَذُقُوا
الْعَذَابَ بِمَا كُنتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿٣٤﴾

35. Терпи ж, як терпіли рішучі посланці, і не намагайся прискорити для них [кару]. У той День, коли вони побачать

فَأَصْبِرْ كَمَا صَبَرَ أُولُو الْعَزْمِ
مِنَ الرُّسُلِ وَلَا تَسْتَعْجِلْ لَهُمْ
كَأَنَّهُمْ يَوْمَ يَرَوْنَ مَا يُوعَدُونَ

общіане, подумаютъ, що пробули
[на землі] лише якусь годину
дня. Таким є послання! Невже
загине хтось, окрім нечестивих
людей?

لَوَيْبَسُوا إِلَّا سَاعَةً مِّن نَّهَارٍ بَلَّغَ فَعَل
يُهْلِكُ إِلَّا الْقَوْمَ الْفَاسِقُونَ ﴿٣٥﴾

Сура 47. Мухаммад

*Im'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

1. Вчинки тих, які не увірували та збивали інших зі шляху Аллаха, Він зробив марними.
2. А тим, які увірували й творили добро, які увірували в те, що зіслано Мухаммаду — а воно є істиною від Господа їхнього — Він простив злі вчинки їхні та покращив справи їхні.
3. Це так, адже ті, які не увірували, пішли слідом за неправдою, а ті, які увірували, пішли слідом за істиною від Господа їхнього. Ось так Аллах наводить людям їхні притчі.
4. Тож коли ви зустрічаєте тих, які не увірували, рубайте їхні шиї. А коли ви здолаєте їх, то міцно накладайте пута! Далі або милуйте їх, або беріть викуп — доти, доки війна не скине свій тягар. Так! Якби Аллах побажав, то помстився б їм Сам, але Він прагне випробувати одних із вас іншими. Вчинки тих, які ведуть боротьбу на шляху Аллаха, Він ніколи не зробить марними,

الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ أَضَلَّ
أَعْمَالَهُمْ ﴿١﴾

وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَءَامَنُوا بِمَا
نَزَّلَ عَلَيَّ مُحَمَّدٌ وَهُوَ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ كَفَرَ عَنْهُمْ
سَيِّئَاتِهِمْ وَأَصْلَحَ بَالَهُمْ ﴿٢﴾

ذَلِكَ بِأَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا اتَّبَعُوا الْبَاطِلَ وَأَنَّ الَّذِينَ
ءَامَنُوا اتَّبَعُوا الْحَقَّ مِنْ رَبِّهِمْ كَذَلِكَ يَضْرِبُ اللَّهُ
لِلنَّاسِ أَمْثَلَهُمْ ﴿٣﴾

فَإِذَا الْقِيَامَةُ الَّذِينَ كَفَرُوا فَصْرَبِ الرَّقَابِ حَتَّىٰ إِذَا
أَخْتَضَمُوا هُمْ فَسَدُّوا أَلْوَابَاقَ فَإِمَامًا مُبْعَدٌ وَمَا فِدَاءَهُ
حَتَّىٰ يَضَعَ الْحَرْبُ أَوْزَارَهَا ذَٰلِكَ وَلَوْ يَشَاءُ اللَّهُ
لَآتَنَزَرْنَا مِنْهُمْ وَلَكِنْ لِيَبْلُوَ بَعْضَكُمْ بِبَعْضٍ
وَالَّذِينَ قَاتَلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَلَنْ يُضِلَّ أَعْمَالَهُمْ ﴿٤﴾

5. вкаже їм прямий шлях та покращить справи їхні,
6. та введе в рай, про який уже дав їм знати.
7. О ви, які увірували! Якщо ви допоможете Аллаху, то Він допоможе вам та ствердить ваш поступ!
8. Нехай згинуть ті, які не вірують! Він зробить марними вчинки їхні.
9. Це так, адже вони зненавиділи те, що зіслав Аллах; Він зробив даремними вчинки їхні!
10. Невже вони не подорожували землею та не бачили, яким був кінець тих, які жили раніше за них? Аллах знищив їх! Те ж саме чекає невіруючих!
11. Це так, адже Аллах — Покровитель тих, які увірували, а невіруючі не мають покровителя!
12. Воістину, тих, які увірували й творили добро, Аллах введе до садів раю, де течуть ріки. А ті, які не увірували, насолоджуються благами та споживають їжу, наче тварини. Притулком їмнім буде вогонь!
13. Скільки селищ, сильніших за твоє селище, з якого тебе вигнано, Ми знищили! У них не було помічника.

سَيَهْدِيهِمْ وَيُصَلِّحُ بِالْقَوْلِ ٥

وَيُدْخِلُهُمْ الْجَنَّاتِ عَرَفَةَ هُمْ ٦

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِن تَصُرُوا لِلّٰهِ يُصْرِكُمْ
وَيُنَبِّئُ أَقْدَامَكُمْ ٧

وَالَّذِينَ كَفَرُوا فَتَعْسَا لَهُمْ وَأَصْلُ أَعْمَالِهِمْ ٨

ذٰلِكَ بِأَنَّهُمْ كَرِهُوا مَا أُنزِلَ إِلَيْهِمْ فَاجْتَبَىٰ
أَعْمَالَهُمْ ٩

۞ أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ
عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ دَمَّرَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ
وَاللَّكْفِيرِينَ آمَنَّا هُمْ ١٠

ذٰلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ مَوْلَى الَّذِينَ ءَامَنُوا وَأَنَّ
الْكَافِرِينَ لَا مَوْلَى لَهُمْ ١١

إِن اللَّهَ يُدْخِلُ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَالَّذِينَ كَفَرُوا
يَسْتَمْعُونَ وَهُمْ لَا يُكُونُونَ لِمَا تَأْكُلُ الْأَعْنَمُ وَالنَّارُ
مَثْوًى لَهُمْ ١٢

وَكَايِن مِّن قَرْيَةٍ هِيَ أَشَدُّ قُوَّةً مِّن قَرْيَتِكَ الَّتِي
أَخْرَجْنَاكَ أَهْلَكَ بِهَا فَلَا نَاصِرَ لَهُمْ ١٣

14. Невже той, хто тримається ясного доказу від свого Господа, рівний тому, кому видалися прекрасними його злі вчинки та хто йде слідом за своїми пристрастями?
15. Така картина раю, обіцяного богобоязливим: там течуть ріки з води, яка не застоюється, ріки з молока, яке не змінює свого смаку, ріки з вина, яке дарує насолоду тим, хто його п'є, ріки з очищеного меду. Вони матимуть там кожен плід та прощення від Господа свого. Невже вони схожі на тих, хто вічно перебуватиме в пеклі та питиме киплячу воду, яка розриватиме їхні нутрощі?
16. Серед них є ті, хто слухає тебе. Але коли вони вийшли від тебе, то сказали тим, кому дане знання: «Що це він говорив щойно?» Вони — ті, чий серця Аллах запечатав та хто йде слідом за своїми пристрастями!
17. А тим, хто йде прямим шляхом, Він помножує Своє керівництво та дарує їм богобоязливість їхню!
18. Невже вони чекають чогось іншого замість Часу, який прийде до них раптово? Уже з'явилися прикмети його! Та чи

أَفَمَنْ كَانَ عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِّن رَّبِّهِ كَمَنْ زُيِّنَ لَهُ سُوءُ عَمَلِهِ وَاتَّبَعُوا أَهْوَاءَهُمْ ﴿١٤﴾

مَثَلُ الْجَنَّةِ الَّتِي وَعَدَ الْمُتَّقُونَ فِيهَا أَنْهَارٌ مِّن مَّاءٍ غَيْرِ آسِنٍ وَأَنْهَارٌ مِّن لَّبَنٍ لَّمْ يَتَغَيَّرْ طَعْمُهُ وَأَنْهَارٌ مِّنْ خَمْرٍ لَّذَّةٍ لِّلشَّرِبِينَ وَأَنْهَارٌ مِّنْ عَسَلٍ مُّصَفًّى وَلَهُمْ فِيهَا مِن كُلِّ الثَّمَرَاتِ وَمَغْفِرَةٌ مِّن رَّبِّهِمْ كَمَنْ هُوَ خَالِدٌ فِي النَّارِ وَسُقُوا مَاءً حَمِيمًا فَقَطَّعَ أَمْعَاءَهُمْ ﴿١٥﴾

وَمِنْهُمْ مَّن يَسْتَمِعُ لَكَ حَقًّا إِذَا خَرَجُوا مِن عِندِكَ قَالُوا لِلَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ مَاذَا قَالَ أَنفَا أُولَٰئِكَ الَّذِينَ طَبَعَ اللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ وَاتَّبَعُوا أَهْوَاءَهُمْ ﴿١٦﴾

وَالَّذِينَ اهْتَدَوْا زَادَهُمْ هُدًى وَآتَاهُمْ تَقْوَاهُمْ ﴿١٧﴾

فَهَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا السَّاعَةَ أَن تَأْتِيَهُم بَغْتَةً فَقَدْ جَاءَ أَشْرَاطُهَا فَأَنَّىٰ لَهُمْ إِذَا جَاءَهُمْ ذِكْرُهُمْ ﴿١٨﴾

- допоможе їм нагадування, коли він прийде до них?
19. Тож знай, що немає бога, крім Аллаха, проси прощення за свій гріх, за гріх віруючих чоловіків і жінок. Аллах знає про вашу працю та про ваш відпочинок!
20. Говорять ті, які увірували: «Чому не зіслано суру?» А коли було зіслано ясно викладену суру та й згадано там боротьбу, ти побачив, що ті, в чийх серцях хвороба, дивляться на тебе поглядом того, хто втратив свідомість перед смертю. Для них кращою була би *Як свідчить аль-Багавві, мова йде про суру із закликом до боротьби проти невіруючих.*
21. покора та добре слово. А якщо справу вирішено, то правдивість перед Аллахом буде кращою для них!
22. Можливо, якщо ви відвернетесь, то поширите нечестя на землі та розірвете родинні зв'язки.
23. Вони є тими, кого Аллах прокляв і позбавив слуху та зору.
24. То чи не поміркують вони над Кораном? Невже на їхніх серцях — замки?

فَاعْلَمْ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاسْتَغْفِرْ
لذَنبِكَ وَالْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَاللَّهُ
يَعْلَمُ مُتَقَلِّبِكُمْ وَمَثَلَكُمْ ﴿١٩﴾

وَيَقُولُ الَّذِينَ ءَامَنُوا لَوْلَا نَزَلَتْ سُورَةٌ فَإِنَّا
أَنزَلْنَا سُورَةَ مُحْكَمَةً وَذَكْرٍ فِيهَا الْقِتَالُ
رَأَيْتَ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ يَنْظُرُونَ إِلَيْكَ
نَظَرَ الْمَغْشَى عَلَيْهِ مِنَ الْمَوْتِ فَأُولَئِكَ لَهُمْ ﴿٢٠﴾

طَاعَةً وَقَوْلٌ مَعْرُوفٌ فَإِذَا عَزَمَ الْأَمْرُ فَلَوَّ
صَدَقُوا اللَّهَ لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ ﴿٢١﴾

فَهَلْ عَسَيْتُمْ إِن تَوَلَّيْتُمْ أَن تُفْسِدُوا فِي
الْأَرْضِ وَتَقَطَّعُوا أَرْحَامَكُمْ ﴿٢٢﴾

أُولَئِكَ الَّذِينَ لَعَنَهُمُ اللَّهُ فَأَصَمَّهُمْ وَأَعَمَّى
أَبْصَارَهُمْ ﴿٢٣﴾

أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْفُرْقَانَ أَمْ عَلَى قُلُوبٍ أَقْفَالُهَا ﴿٢٤﴾

25. Воістину, тих, які повернулися назад після того, як їм став зрозумілий прямий шлях, звабив шайтан та підманув хибними сподіваннями.
26. Це так, адже вони сказали тим, хто зненавидів зіслане Аллахом: «Ми будемо коритись вам у деяких справах». Та Аллах знає їхні таємниці!
27. А що буде, коли ангели заберуть їх та почнуть бити по обличчях і спинах?
28. Це так, адже вони пішли за тим, що прогнівило Аллаха та й зненавиділи те, чим Він задоволений. Тож Він зробив марними їхні вчинки!
29. Невже ті, в чиїх серцях хвороба, думають, що Аллах не викриє їхньої злоби?
30. Якби Ми побажали, то показали б їх тобі, і ти впізнав би їх за ознаками їхніми. Але ти впізнаєш їх за звучанням слів їхніх. Аллах знає про їхні вчинки!
31. Ми будемо випробовувати вас доти, доки не пізнаємо тих серед вас, хто веде боротьбу й тих, хто має терпіння; і Ми випробуємо звістки про вас!

إِنَّ الَّذِينَ أَرْتَدُّوا عَلَيَّ آدْبَارِهِمْ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْهُدَىٰ الشَّيْطَانُ سَوَّلَ لَهُمْ وَأَقْلَىٰ لَهُمْ ﴿٥٧﴾

ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا لِلَّذِينَ كَرِهُوا مَا نَزَّلَ اللَّهُ سَطِيعُكُمْ فِي بَعْضِ الْأُمُورِ ۗ وَاللَّهُ يَعْلَمُ إِسْرَارَهُمْ ﴿٥٨﴾

فَكَيْفَ إِذَا تَوَفَّتْهُمُ الْمَلَائِكَةُ يَضْرِبُونَ وُجُوهَهُمْ وَأَدْبَارَهُمْ ﴿٥٩﴾

ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ اتَّبَعُوا مَا أَشْحَطَ اللَّهُ وَكَرِهُوا رِضْوَانَهُ ۗ فَاحْبِطْ أَعْمَالَهُمْ ﴿٦٠﴾

أَفَرِحَ الَّذِينَ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ أَنْ لَنْ يُخْرِجَ اللَّهُ أَضْعَانَهُمْ ﴿٦١﴾

وَلَوْ نَشَاءُ لَأَرَيْنَاكَهُمْ فَلا تَعْرِفْتَهُمْ بِسْمَتِهِمْ وَلا تَعْرِفْنَهُمْ فِي لَحَنِ الْقَوْلِ ۗ وَاللَّهُ يَعْلَمُ أَعْمَالَكُمْ ﴿٦٢﴾

وَلَتَبْلُوَنَكُمْ حَتَّىٰ نَعْلَمَ الْمُجْتَهِدِينَ مِنْكُمْ وَالصَّادِقِينَ وَتَبْلُوا أَلْبَابَكُمْ ﴿٦٣﴾

32. Воістину, ті, які не увірували, збивали інших зі шляху Аллаха та суперечили Посланцю після того, як їм став зрозумілим прямий шлях, ніяк не зможуть зашкодити Аллаху, а Він зробить марними їхні вчинки.

33. О ви, які увірували! Коріться Аллаху, коріться Посланцю та не марнуйте своїх вчинків.

34. Воістину, ті, які не увірували, збивали інших зі шляху Аллаха, а потім вмерли невіруючими, не матимуть прощення від Аллаха.

35. Не слабшайте та не закликайте до миру, адже ви будете переможцями. Аллах — з вами, і Він не применшить ваших вчинків!

36. Воістину, земне життя — лише гра та забава. Якщо ви увіруєте й будете богобоязливими, Він дарує вам винагороду й не проситиме вашого майна!

37. А якщо Він проситиме його наполегливо, а ви будете скупими, то Він викриє вашу злобу!

38. Ось вас закликають жертвувати на шляху Аллаха, але дехто серед вас скупий. Той, хто

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ
وَشَاقُوا الرَّسُولَ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ
الْهُدَىٰ لَنْ يَضُرُّوا اللَّهَ شَيْئًا وَسَيُحِطُّ
أَعْمَلُهُمْ ﴿٢٢﴾

*يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ
وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَلَا تَبْطُلُوا أَعْمَالَكُمْ ﴿٢٣﴾

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ
مَاتُوا وَهُمْ كُفَّارٌ فَلَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ ﴿٢٤﴾

فَلَا يَهِنُوا وَتَدْعُوا إِلَى السَّلَامِ وَأَنْتُمْ الْأَعْلَوْنَ
وَاللَّهُ مَعَكُمْ وَلَنْ يَبْرِكُمْ أَعْمَالَكُمْ ﴿٢٥﴾

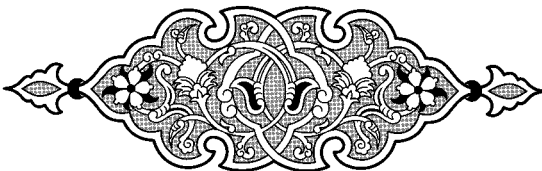
إِنَّمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا لَعِبٌ وَلَهُوَ إِنْ تُوْمِنُوا
وَتَتَّقُوا يُؤْتِكُمْ أَجْرَكُمْ وَلَا يَسْئَلَكُمْ
أَمْوَالَكُمْ ﴿٢٦﴾

إِنْ يَسْئَلْكُمُوهَا فَيُحْفِكُمْ تَبَخَّلُوا وَخُجِرَ
أَصْغَنَكُمْ ﴿٢٧﴾

هَذَا نَسْءٌ هُوَ لِآلَاءِ تَدْعُونَ لِتُقْفَلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ
فَمِنْكُمْ مَنْ يَبْخُلُ وَمَنْ يَبْخُلْ فَإِنَّمَا يَحْمِلْ

скупий, скупий лише на шкоду собі. Аллах — Багатий, а ви — бідні! Та якщо ви відвернетесь, то Він замінить вас іншими людьми, які не будуть схожими на вас!

عَنْ نَفْسِهِ وَاللَّهُ الْغَنِيُّ وَأَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ
وَإِن تَتَوَلَّوْا يَسْتَبَدِلْ قَوْمًا غَيْرَكُمْ ثُمَّ لَا
يَكُونُوا أَمْثَلَكُمْ ﴿٤٧﴾

Сура 48. Аль-Фатх («Перемога»)

*Im'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

1. Воістину, Ми дарували тобі переконливу перемогу,
2. щоб Аллах простив тобі гріх, який був раніше та який буде згодом, і щоб довершив Свою милість до тебе та вказав тобі на прямий шлях,
3. і щоб Аллах підтримав тебе великою допомогою!
4. Він — Той, Хто зіслав спокій у серця віруючих, щоб їхня віра була ще сильнішою. Аллаху належить військо небес і землі; Аллах — Всезнаючий, Мудрий!
5. І щоб увести віруючих чоловіків і жінок у райські сади, де течуть ріки; там вони будуть вічно; і щоб простити їм злі вчинки їхні. Це перед Аллахом — великий успіх!
6. І щоб були покарані лицеміри та лицемірки, багатобожники та багатобожниці, які мають злі думки про Аллаха — їх спіткає лихо! Аллах розгнівався на них, прокляв їх і приготував для них геєну; мерзотне ж це місце для повернення!

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُبِينًا ۝١

لِيُغْفِرَ لَكَ اللَّهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِكَ وَمَا تَأَخَّرَ
وَيُتِمَّ رِعْمَتَهُ عَلَيْكَ وَيَهْدِيَكَ صِرَاطًا
مُسْتَقِيمًا ۝٢

وَيُصِرَّكَ اللَّهُ تَصْرًا عَزِيمًا ۝٣

هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ السَّكِينَةَ فِي قُلُوبِ الْمُؤْمِنِينَ
لِيُزَادُوا فِي إِيمَانِهِمْ وَلِلَّهِ جُنُودُ
السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ۝٤

لِيَدْخُلَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ
تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَيُكَفِّرُ عَنْهُمْ
سَيِّئَاتِهِمْ وَكَانَ ذَلِكَ عِنْدَ اللَّهِ قُرْآنًا
عَظِيمًا ۝٥

وَيُعَذِّبُ الْمُنَافِقِينَ وَالْمُنَافِقَاتِ
وَالْمُشْرِكِينَ وَالْمُشْرِكَاتِ الظَّالِمِينَ بِاللَّهِ
ظَلَمَ السَّوْءَ عَلَيْهِمْ دَائِرَةُ السَّوْءِ وَغَضِبَ
اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَلَعَنَهُمْ وَأَعَدَّ لَهُمْ جَهَنَّمَ
وَسَاءَتْ مَصِيرًا ۝٦

7. Аллаху належить військо небес і землі; Аллах — Всесильний, Мудрий!
8. Воістину, Ми відіслали тебе як свідка, доброго вісника й застерігача,
9. щоб ви увірували в Аллаха та Його Посланця, поважали його та шанували, а Його прославляли зранку та ввечері!
10. Воістину, ті, які присягнули на вірність тобі, присягнули на вірність Аллаху. Рука Аллаха — над їхньою рукою! А хто порушив присягу, той порушив її на шкоду самому собі. А хто виконує те, про що він уклав завіт із Аллахом, тому Він дарує велику винагороду!
11. Бедуїни, які залишилися позаду, скажуть тобі: «Нам завадило наше майно та родини, тож попроси для нас прощення!» Своїми язиками вони говорять те, чого немає в їхніх серцях. Скажи: «Хто зможе захистити вас від Аллаха, якщо Він побажає заподіяти вам шкоду чи принести користь?» Воістину, Аллаху відомо те, що вони роблять!
12. Але ж ви думали, що Посланець і віруючі ніколи не повернуться до своїх родин. Це видалося

وَلِلَّهِ جُنُودُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَكَانَ
اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ﴿٧﴾

إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَهِيدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ﴿٨﴾

لِتُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَتُعَزِّرُوهُ وَتُوَقِّرُوهُ
وَتُسَبِّحُوهُ بُكْرَةً وَأَصِيلًا ﴿٩﴾

إِنَّ الَّذِينَ بَيَّعُواكَ إِنَّمَا بَيَّعُوا
اللَّهَ يَدُ اللَّهِ فَوْقَ أَيْدِيهِمْ فَمَنْ نَكَثَ
فَإِنَّمَا يَنْتَكِفُ عَلَى نَفْسِهِ وَمَنْ أَوْفَى بِمَا
عَاهَدَ عَلَيْهِ اللَّهُ فَسَيُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿١٠﴾

سَيَقُولُ لَكَ الْمُخَلَّفُونَ مِنَ الْأَعْرَابِ
شَغَلَتْنَا أَمْوَالُنَا وَأَهْلُونَا فَاسْتَغْفِرْنَا
يَقُولُونَ يَا لَيْسَ لَكُمْ مَالٌ فِي قُلُوبِهِمْ
قُلْ مَنْ يَمْلِكُ لَكُمْ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا إِنْ أَرَادَ بِكُمْ
ضَرًّا أَوْ أَرَادَ بِكُمْ نَفْعًا بَلْ كَانَ اللَّهُ بِمَا
تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ﴿١١﴾

بَلْ ظَنَنْتُمْ أَنْ لَنْ يَنْقَلِبَ الرَّسُولُ
وَالْمُؤْمِنُونَ إِلَى أَهْلِيهِمْ أَبَدًا وَرَبِّينَ ذَلِكَ فِي

прекрасним для ваших сердець, і у вас з'явилися злі думки. Були ви зіпсутими людьми!

13. А якщо хто не увірує в Аллаха та Його Посланця, то Ми вже приготували пекло для невірючих!
14. Аллаху належить влада над небесами й землею. Він прощає, кого побажає, та карає, кого побажає. Аллах — Прощаючий, Милосердний!
15. Коли ви рушите за військовою здобиччю, щоб узяти її, ті, які залишилися позаду, скажуть: «Дозвольте й нам піти за вами!» Вони прагнуть змінити слово Аллаха. Скажи: «Ви не підете за нами, адже так ще раніше сказав Аллах!» А вони скажуть: «Ні, ви задрите нам!» Мало ж вони розуміють!
16. Скажи тим бедуїнам, які залишилися позаду: «Вас покличуть виступити проти людей, наділених великою силою. Ви будете битися з ними або ж вони покоряться самі. Якщо ви послухаетесь, то Аллах дарує вам прекрасну винагороду, а якщо відвернетесь — так, як відверталися раніше — то Він скарає вас болісною карою!»

قُلُوبِكُمْ وَظَنَّتُمْ ظَنَّ السَّوِّءِ وَكُنْتُمْ قَوْمًا بُورًا ﴿١٣﴾

وَمَنْ لَّمْ يُؤْمِنْ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ فَإِنَّا أَعْتَدْنَا
لِلْكَافِرِينَ سَعِيرًا ﴿١٤﴾

وَاللَّهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ يَعْفِرُ لِمَنْ
يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ وَكَانَ اللَّهُ عَظِيمًا
رَحِيمًا ﴿١٥﴾

سَيَقُولُ الْمُخَلَّفُونَ إِذَا انطَلَقْتُمْ إِلَى
مَعَانِفٍ لِّتَأْخُذُواهَا ذُرُوعًا تَدْبِعُكُمْ تِيْرًا
أَنْ يُبَدِّلُوا كَلِمَ اللَّهِ قُلْ لَنْ تَتَّبِعُونَا كَذَلِكُمْ
قَالَ اللَّهُ مِنْ قَبْلُ فَسَيَقُولُونَ بَلْ نَحْنُدُّوْنَ
بَلْ كَانُوا لَا يَفْقَهُوْنَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿١٦﴾

قُلْ لِلْمُخَلَّفِينَ مِنَ الْأَعْرَابِ سَتُدْعُونَ إِلَى
قَوْمٍ أُولِي بَأْسٍ شَدِيدٍ يَقْتُلُونَهُمْ أَوْ يُسْلِمُونَ
فَإِنْ تَطِيعُوا بُرُوكُمْ اللَّهُ أَجْرًا حَسَنًا وَإِنْ
تَوَلَّوْا كَمَا تَوَلَّيْتُمْ مِنْ قَبْلُ يُعَذِّبْكُمْ عَذَابًا
أَلِيمًا ﴿١٧﴾

Ібн Касір коментує вираз «покоряться самі» (йуслімун) так: «увійдуть до вашої релігії без боротьби, а за власним вибором».

17. Немає гріха на сліпому, немає гріха на кульгавому, немає гріха на хворому. А хто кориться Аллаху та Його Посланцю, того Він уведе до райських садів, де течуть ріки. А того, хто відвернеться, Він скарає болісною карою!
18. Аллах був задоволений віруючими, коли вони присягнули тобі під деревом; Він знав те, що було в їхніх серцях, зіслав для них спокій та винагородив близькою перемогою
19. і багатою військовою здобиччю, яку вони мали захопити. Аллах — Всесильний, Мудрий!
20. Аллах пообіцяв вам багату військову здобич, яку ви ще захопите. Він прискорив це для вас та утримав руки людей від вас, щоб це було знаменням для віруючих і вказало вам на прямий шлях!
21. Буде ще й інше, на що ви досі не спромоглися, проте Аллах уже оточив це! Воістину, Аллах спроможний на кожну річ!

لَيْسَ عَلَى الْأَعْمَى حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْأَعْرَجِ حَرَجٌ
وَلَا عَلَى الْمَرِيضِ حَرَجٌ وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ
يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ
وَمَنْ يَتَوَلَّ عَدُوَّهُ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٧﴾

*لَقَدْ رَضِيَ اللَّهُ عَنِ الْمُؤْمِنِينَ إِذْ يَبِيعُونَكَ
تَحْتَ الشَّجَرَةِ فَعَلِمَ مَا فِي قُلُوبِهِمْ فَأَنْزَلَ
السَّكِينَةَ عَلَيْهِمْ وَأَثَبَهُمْ فَتْحًا قَرِيبًا ﴿١٨﴾

وَمَعَانِمَ كَثِيرَةً يَأْخُذُوهَا وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا
حَكِيمًا ﴿١٩﴾

وَعَدَكُمْ اللَّهُ مَعَانِمَ كَثِيرَةً تَأْخُذُوهَا
فَعَجَّلَ لَكُمْ هَذِهِ وَكَفَّ أَيْدِيَ النَّاسِ
عَنكُمْ وَلِتَكُونَ آيَةً لِّلْمُؤْمِنِينَ وَيَهْدِيَكُمْ
صِرَاطًا مُسْتَقِيمًا ﴿٢٠﴾

وَأُخْرَى لَمْ تَقْدِرُوا عَلَيْهَا قَدْ أَحَاطَ اللَّهُ بِهَا
وَكَانَ اللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرًا ﴿٢١﴾

22. Якщо невіруючі будуть битися із вами, то вони неодмінно повернуться назад, а потім не знайдуть собі ні покровителя, ні помічника.
23. Таким є закон Аллаха, як це вже було раніше. Ти не знайдеш зміни для закону Аллаха!
24. Він — Той, Хто утримав від вас руки [ворогів], а також і ваші руки; це було в низовині біля Мекки після того, як Він дозволив вам подолати їх. Аллах бачить те, що ви робите!
25. Вони не стали віруючими, не дозволили вам увійти до Забороненої Мечеті, затримали жертвних тварин, щоб ті не дійшли до належного місця. Якби не віруючі чоловіки та жінки, яких ви не знаєте та яких, через це незнання ваше, ви могли б затоптати та опинитись у важкому становищі, [Аллах дозволив би вам увійти до Мекки]. Але так Він уведе в Свою милість того, кого побажає. І якби вони відокремились одне від одного, то Ми скарали б невіруючих серед них болісною карою!

Інтерполяція — згідно з тлумаченням ат-Табарі.

وَلَوْ قَاتَلَكُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْلُوا الْأَدْبَرُ ثُمَّ
لَا يَجِدُونَ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ﴿٢٢﴾

سُنَّةَ اللَّهِ الَّتِي قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلُ وَلَنْ يَجِدَ
لِسُنَّةِ اللَّهِ تَبْدِيلًا ﴿٢٣﴾

وَهُوَ الَّذِي كَفَّ أَيْدِيَهُمْ عَنْكُمْ وَارْتَدِيكُمْ عَنْهُمْ
بِظَنِّ مَكَّةَ مِنْ بَعْدِ أَنْ أَظْفَرَكُمْ عَلَيْهِمْ
وَكَانَ اللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرًا ﴿٢٤﴾

هُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوكُمْ عَنِ
الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَالْهَدْيِ مَعَكُوفًا أَنْ
يَبْلُغَ مَحَلَّهُمْ وَلَوْلَا رِجَالُ مُؤْمِنُونَ وَنِسَاءُ
مُؤْمِنَاتٌ لَمَ تَعْلَمُوهُمْ أَنْ تَطَّوَّهُمْ فِتْصِيبِكُمْ
مِنْهُمْ مَعَدَّةٌ بَعْضُهَا لِيَدْخُلَ اللَّهُ فِي
رَحْمَتِهِ مَنْ يَشَاءُ لَوْ تَزَيَّلُوا لَعَذَّبْنَا الَّذِينَ
كَفَرُوا مِنْهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿٢٥﴾

26. Ось невіруючі вклали в свої серця гордість — гордість часів невігластва. Та Аллах зіслав спокій Своєму Посланцю та віруючим, зробивши їхнім обов'язком слово богобоязливості; вони заслуговували на це більше та були гідні його. Аллах знає про кожну річ!

إِذْ جَعَلَ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي قُلُوبِهِمُ الْحَمِيَّةَ
حَمِيَّةَ الْجَاهِلِيَّةِ فَأَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَى
رَسُولِهِ وَعَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَأَلْزَمَهُمْ
كَلِمَةَ التَّقْوَىٰ وَكَانُوا أَحَقَّ بِهَا وَأَهْلَهَا
وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا ﴿٦٦﴾

27. Аллах показав Своєму Посланцю правдивий сон. Якщо побажає Аллах, ви неодмінно увійдете до Забороненої Мечеті, перебуваючи в безпеці, голячи голови та стрижучи волосся, не маючи страху. Він знав те, чого не знали ви, тож дарував вам, окрім цієї, близьку перемогу!

لَقَدْ صَدَقَ اللَّهُ رَسُولَهُ الرُّؤْيَا بِالْحَقِّ
لَتَدْخُلَنَّ الْمَسْجِدَ الَّذِي أُمِرْتُمْ أَنْ تَدْخُلُوهُ
عَامِينَ مِثْلَ مِثْلَيْكُمْ رُءُوسِكُمْ وَمُقَصِّرِينَ لَا
تُخَافُونَ فَعَلِمَ مَا لَمْ تَعْلَمُوا فَجَعَلَ مِنْ
دُونِ ذَلِكَ فَتْحًا قَرِيبًا ﴿٦٧﴾

28. Він — Той, Хто відіслав Свого Посланця із прямим шляхом та істинною релігією, щоб піднести її над усіма іншими релігіями. Достатньо Аллаха як Свідка!

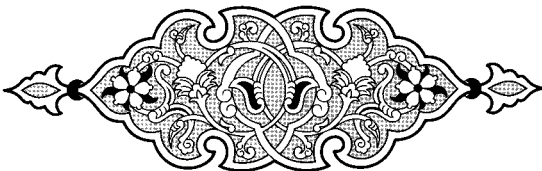
هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ وَدِينِ
الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَكَفَىٰ
بِاللَّهِ شَهِيدًا ﴿٦٨﴾

29. Мухаммад — Посланець Аллаха. Ті, які поряд із ним, суворі до невіруючих, але милостиві одне до одного. Ти бачиш, як вони низько кланяються та схиляються у поклонах, прагнучи до ласки Аллаха та Його вдоволення. Їхні обличчя позначені знаками поклонів. Так вони зображені

مُحَمَّدَ رَسُولَ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى
الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ زُرَّكَانًا سِجْدًا يَنْتَعِنُونَ
فَصَلَاتِ اللَّهِ وَرِضْوَانًا سِيمَاهُمْ فِي
وُجُوهِهِمْ مِنْ أَثَرِ السُّجُودِ ذَلِكَ مِثْلَهُمْ فِي
التَّوْبَةِ وَمِثْلَهُمْ فِي الْإِنْجِيلِ كَرَجَ أخرج
شَطْرَهُ، فَتَارَهُ، فَاسْتَعَاظَ، فَاسْتَوَىٰ عَلَى
سُوقِهِ، يُعْجِبُ الرُّعَاةَ لِتَعْظِيمِهِمُ الْكُفَّارَ

в Таураті. А в Інджлі вони зображені посівом, на якому з'явилася паросль. Він зміцнив її, вона виросла та випрямилася на своєму стеблі, дивуючи сіячів — щоб викликати цим лють у невіруючих. Аллах обіцяв тим із них, які увірували й творили добро, прощення та велику винагороду!

وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
مِنْهُمْ مَغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا ﴿٢٨﴾

Сура 49. Аль-Худжурат («Кімнати»)

*Ім'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

1. О ви, які увірували! Не намагайтесь випередити Аллаха та Його Посланця! Бійтесь Аллаха, воістину, Аллах — Всечуючий та Всезнаючий!
2. О ви, які увірували! Не перекрикуйте Пророка та не звертайтеся до нього так голосно, як ви звертаєтесь одне до одного, інакше ваші вчинки стануть марними, а ви цього й не відчуєте.
3. Воістину, тим, хто перед Посланцем Аллаха знижує свій голос, Аллах очистив серця для богобоязливості. На них чекає прощення та велика винагорода!
4. Воістину, більшість тих, які кличуть тебе з двору, є нерозумними.
«З двору»: букв. «поза кімнатами»
5. Якби вони мали терпіння почекаати доти, доки ти вийдеш, то це було б краще для них. Аллах — Прощаючий, Милосердний!
6. О ви, які увірували! Якщо до вас із якоюсь звісткою прийде

يَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَقْدُمُوا بَيْنَ يَدَيِ اللَّهِ
وَرَسُولِهِ ؕ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١﴾

يَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَرْفَعُوا أَصْوَاتَكُمْ
فَوْقَ صَوْتِ النَّبِيِّ وَلَا تَجْهَرُوا لَهُ، بِالْقَوْلِ كَجَهْرِ
بَعْضِكُمْ لِبَعْضٍ أَن تَحْبَطَ أَعْمَالِكُمْ وَأَنتُمْ لَا
تَشْعُرُونَ ﴿٢﴾

إِنَّ الَّذِينَ يُعْضُونَ أَصْوَاتَهُمْ عِنْدَ رَسُولِ
اللَّهِ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ امْتَحَنَ اللَّهُ قُلُوبَهُمْ
لِلتَّقْوَىٰ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿٣﴾

إِنَّ الَّذِينَ ينادُونَكَ مِنْ وَرَاءِ الْحُجُرَاتِ
أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ ﴿٤﴾

وَلَوْ أَنَّهُمْ صَبَرُوا حَتَّىٰ تَخْرُجَ إِلَيْهِمْ لَكَانَ خَيْرًا
لَّهُمْ وَاللَّهُ عَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٥﴾

يَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِن جَاءَكُمْ فَاسِقٌ بِنَبَأٍ

нечестивець, то спробуйте все прояснити. Адже через своє незнання ви можете зашкодити людям, про що згодом будете жалкувати!

7. Знайте, що серед вас перебуває Посланець Аллаха. Якби він слухався вас у багатьох справах, то ви потрапили б у скруту. Проте Аллах дозволив вам полюбити віру, зробив її прекрасною для ваших сердець і дарував ненависть до невір'я, нечестя та непослуху. Саме такі йдуть прямим шляхом —
8. завдяки ласці від Аллаха та Його милості. Аллах — Всезнаючий, Мудрий!
9. Якщо дві групи віруючих ведуть між собою боротьбу, то примиріть їх. Але якщо одна з них зазіхає на іншу, то боріться проти тієї, яка виявляє ворожість, доки вона не повернеться до наказу Аллаха. А якщо вона повернеться, то встановіть між ними мир так, як і належить. І будьте справедливими; воістину, Аллах любить справедливих!
10. Воістину, віруючі — браття. Тож встановлюйте мир між братами вашими й бійтесь Аллаха — можливо, помилують вас!

فَتَيَّبَرُوا أَنْ تُصِيبُوا قَوْمًا بِمِجَالِهِمْ فَتُصِيبُوا
عَلَى مَا فَعَلْتُمْ نَادِمِينَ ﴿٧﴾

وَأَعْمُرُوا أَنْ فِيكُمْ رَسُولَ اللَّهِ لَوْ يُطِيعُكُمْ فِي كَثِيرٍ
مِنَ الْأُمُورِ لَعَسْتُمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ حَبَّبَ إِلَيْكُمْ
الْإِيمَانَ وَزَيَّنَهُ فِي قُلُوبِكُمْ وَكَرَّهَ إِلَيْكُمْ
الْكُفْرَ وَالْفُسُوقَ وَالْعِصْيَانَ أُولَئِكَ هُمُ
الرَّاشِدُونَ ﴿٨﴾

فَضَلَّ مِنَ اللَّهِ وَنِعْمَةً وَاللَّهُ عَلَيْهِ حَكِيمٌ ﴿٩﴾

وَإِنْ طَائِفَتَانِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ اقْتَتَلُوا
فَأَصْلِحُوا بَيْنَهُمَا فَإِن بَغَت إِحْدَاهُمَا عَلَى
الْأُخْرَى فَقْتُلُوا الَّتِي تَبَغَى حَتَّى تَقَى إِلَى أَمْرِ اللَّهِ
فَإِن فَاتَتْ فَأَصْلِحُوا بَيْنَهُمَا بِالْعَدْلِ
وَأَقْسِطُوا إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ ﴿١٠﴾

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ فَأَصْلِحُوا بَيْنَ
أَخْوِيكُمْ وَأَتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿١١﴾

11. О ви, які увірували! Нехай одні люди не глузують з інших — можливо, ті кращі за них. І нехай одні жінки не глузують з інших — можливо, ті кращі за них. Не лайте одне одного та не вигадуйте образливих прізвиськ. Зле ж бути нечестивцем після того, як увірував! А ті, хто не покався, є несправедливими!

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ ءَامَنُوْا لَا يَسْخَرُوْا مِنْ قَوْمٍ
عَسَىٰ اَنْ يَّكُوْنُوْا خَيْرًا مِنْهُمْ وَلَا نِسَاءً مِنْ نِّسَاءِ
عَسَىٰ اَنْ يَّكُوْنَ خَيْرًا مِنْهُنَّ وَلَا تَمِرُّوْا اَنْفُسَكُمْ
وَلَا تَتَّبِعُوْا اِيَّا لَآ اَلْقَبِ يَنْسِ الْاِسْمُ الْفُسُوْقُ
بَعْدَ الْاِيْمَانِ وَمَنْ لَّمْ يَنْتَبْ فَاولِيْكَ هُمْ
الظّٰلِمُوْنَ ﴿١١﴾

12. О ви, які увірували! Уникайте більшості здогадок, адже, воістину, деякі здогадки є гріхом! Не слідкуйте одне за одним та не поширюйте пліток. Невже хтось із вас хоче їсти м'ясо свого покійного брата, якщо це відразно для вас? Бійтеся Аллаха, воістину, Аллах — приймаючий каяття, Милосердний!

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ ءَامَنُوْا اجْتَنِبُوْا كَثِيْرًا مِّنْ
الظَّنِّ اِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ اِثْمٌ وَلَا تَجَسَّسُوْا وَلَا
يَعْتَبْ بَعْضُكُمْ بَعْضًا اِيْحِبُّ اَحَدُكُمْ اَنْ
يَّاْكُلَ لَحْمَ اَخِيْهِ مِيْثًا فَكَرِهْتُمُوْهُ وَاتَّقُوا
اللّٰهَ اِنَّ اللّٰهَ تَوَّابٌ رَّحِيْمٌ ﴿١٢﴾

«Їсти м'ясо свого покійного брата»: цей вираз означає обговорювати когось, аналогічно вживаному в українській мові фразеологізму «перемивати кістки».

13. О ви, які увірували! Воістину, Ми створили вас із чоловіка та жінки й зробили вас народами та племенами, щоб ви знали одне одного. Воістину, найшанованіші з-посеред вас перед Аллахом — найбільш

يٰۤاَيُّهَا النَّاسُ اِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ وَّاُنْثٰى وَجَعَلْنَاكُمْ
شُعُوْبًا وَّقَبَاۤئِلَ لِتَعَارَفُوْٓا اِنَّ اَكْرَمَكُمْ عِنْدَ
اللّٰهِ اَتْقٰىكُمْ اِنَّ اللّٰهَ عَلِيْمٌ خَبِيْرٌ ﴿١٣﴾

богобоязливі! Воістину, Аллах — Всезнаючий, Всевідаючий!

14. Бедуїни сказали: «Ми увірували!» Скажи: «Ви не увірували, тому говоріть: ми навернулись до ісламу. Але віра ще не ввійшла до ваших сердець. Якщо ви покоритесь Аллаху та Його Посланцю, то Він не применшить ваших вчинків. Воістину, Аллах — Всепрощаючий, Милосердний!»
15. Віруючі — це лише ті, хто увірував у Аллаха та Його Посланця, а потім не мав сумніву та вів боротьбу на шляху Аллаха, жертвуючи своє майно та душу. Саме вони є правдивими!
16. Невже ви бажаєте розповісти Аллаху про вашу релігію, тоді як Аллах знає те, що на небесах і те, що на землі?! Аллах знає про кожну річ!
17. Вони вважають своє навернення до ісламу милістю для тебе. Скажи: «Не вважайте свого навернення до ісламу милістю. Це Аллах виявив до вас милість, коли вказав вам на шлях до віри — якщо ви говорите правду!»
18. Воістину, Аллах знає потаємне небес і землі. І Аллах бачить те, що ви робите!

﴿قَالَتِ الْأَعْرَابُ ءَأَمْنَا قُلْنَا لَمْ تَوْمِنُوا وَلَكِنْ قُولُوا أَسْمَأْنَا وَلِمَا يَدْخُلُ الْإِيْمَانُ فِي قُلُوبِكُمْ وَإِنْ تُطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ لَا يَلِتْكُمْ مِنْ أَعْمَالِكُمْ شَيْئًا إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٤﴾﴾

﴿إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ ءَامَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ ثُمَّ لَمْ يَرْتَابُوا وَجَاهَدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أُولَئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ ﴿١٥﴾﴾

﴿قُلْ أَعْلَمُونَ أَنَّ اللَّهَ بِدِينِكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿١٦﴾﴾

﴿يَمُنُّونَ عَلَيْكَ أَنْ أَسْلَمُوا قُلْ لَا تَمُنُّوا عَلَيَّ إِسْلَمْتُمْ بِلِ اللَّهِ يَمُنُّ عَلَيْكُمْ أَنْ هَدَاكُمْ لِلْإِيْمَانِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿١٧﴾﴾

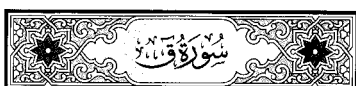
﴿إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ غَيْبَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٨﴾﴾

Сура 50. Кяф

*Ім'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

1. Кяф. Клянуся Кораном преславним!
2. Але ж вони здивовані тим, що з'явився застерігач з-посеред них самих, і кажуть невіруючі: «Це — дивна річ!
3. Невже, коли ми померемо і станемо прахом, [то воскреснемо?]. Таке повернення — щось надзвичайне!»
4. Ми знаємо, що земля забирає їх, але ж у Нас є зберігаюче Писання!
5. Та відкинули вони істину, коли вона з'явилася їм, і збентежилися вони!
6. Чи не дивилися вони на небо, що над ними, яким чином звели Ми його та прикрасили, і що немає в ньому тріщин?
7. І землю розіслали Ми, встановивши стійкі гори на ній, і виростили на ній усілякі рослини прекрасні,
8. щоб бачив і пам'ятав це кожен покірний раб.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ق وَالْقُرْآنِ الْمَجِيدِ ﴿١﴾

بَلْ عَجِبُوا أَنْ جَاءَهُمْ مُنذِرٌ مِنْهُمْ فَقَالَ
الْكَافِرُونَ هَذَا شَيْءٌ عَجِيبٌ ﴿٢﴾

إِذْ دَامَتْ سَنَابِلُ آبَادٍ ذَلِكَ رَجْعٌ بَعِيدٌ ﴿٣﴾

قَدْ عَلِمْنَا مَا تَنْقُصُ الْأَرْضُ مِنْهُمْ وَعِنْدَنَا كَنْزٌ
حَفِيفٌ ﴿٤﴾

بَلْ كَذَّبُوا بِالْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ فَهُمْ فِي أَمْرٍ
مَّرِيعٍ ﴿٥﴾

أَفَلَمْ يَنْظُرُوا إِلَى السَّمَاءِ فَوْقَهُمْ كَيْفَ
بَنَيْنَاهَا وَرَاسِنَاهَا وَمَا لَهَا مِنْ فُرُوجٍ ﴿٦﴾

وَالْأَرْضِ مَدَدْنَاهَا وَأَلْقَيْنَا فِيهَا رَواسِيَ وَأَنْبَتْنَا
فِيهَا مِنْ كُلِّ زَوْجٍ بَهِيجٍ ﴿٧﴾

تَبَصَّرَةٌ وَذِكْرَى لِكُلِّ عَبْدٍ مُنِيبٍ ﴿٨﴾

9. І зіслали Ми з неба воду
благословенну, і проростили
нею сади й зернові посіви,
10. і високі пальми — з гронами
звисаючими,
11. як їжу для рабів [Наших].
Ми оживляємо водою мертву
землю, і таким самим буде й
вихід [із могил].
12. Задовго до них народ
Нуха, жителі Ар-Расса й
Самуда,
13. народи Ада й Фірауна, і брати
Лута,
14. і жителі Аль-Айки, і народ
Тубба — всі вони не визнали
посланців і збулося те, що Я
обіцяв!
15. Хіба втомилися Ми від першого
створення? Але ж вони
перебувають у сумнівах щодо
творення нового!
16. Істинно, створили Ми людину, і
знаємо, що нашіптує їй душа її,
і Ми ближче до неї, аніж шийна
жила!
17. Двоє писарів записують,
сидячи праворуч і
ліворуч.
18. Не вимовить ані слова людина,
щоб наглядач не був готовий
записати його.

وَنَزَّلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً مُّبْدَرًا فَأَنْبَتْنَا بِهِ
جَنَّاتٍ وَحَبَّ الْحَصِيدِ ﴿٩﴾

وَالنَّخْلَ بَاسِقَاتٍ لَهَا طَعْمٌ نَضِيدٌ ﴿١٠﴾

رِزْقًا لِلْعِبَادِ وَأَحْيَيْنَا بِهِ بَلْدَةً مَيِّتًا كَذَلِكَ
الْخُرُوجُ ﴿١١﴾

كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَأَصْحَابُ الرَّيْسِ
وَمُودُ ﴿١٢﴾

وَعَادُ وَفِرْعَوْنُ وَإِخْوَانُ لُوطٍ ﴿١٣﴾

وَأَصْحَابُ الْأَيْكَةِ وَقَوْمُ تُبَّعٍ كُلٌّ كَذَّبَ الرُّسُلَ فَحَقَّ
وَعِيدُ ﴿١٤﴾

أَفَعَيِينَا بِالْخَلْقِ الْأَوَّلِ بَلْ هُمْ فِي لَبْسٍ مِنْ
خَلْقِ جَدِيدٍ ﴿١٥﴾

وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ وَنَعَلَهُمَّا نُوسُوسُ بِهِ نَفْسًا
وَحْنٌ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْ حَبْلِ الْوَرِيدِ ﴿١٦﴾

إِذْ يَتَلَقَّى الْمُتَلَقِيَانِ عَنِ الْيَمِينِ وَعَنِ الشِّمَالِ
قَعِيدٌ ﴿١٧﴾

مَا يَلْفُظُونَ مِنْ قَوْلٍ إِلَّا لَدَيْهِ رَقِيبٌ عِينٌ ﴿١٨﴾

19. І настануть істинні передсмертні страждання. Ось те, чого ти намагався уникнути!
20. І засурмлять у риг: «Це і є обіцяний День!»
21. Прийде кожна душа, а з нею — погонич і свідок.
22. Істинно, не зважали ви на це, але здійняли Ми завису з вас, тож зір ваш гострий сьогодні!
23. І скаже супутник душі: «Ось те, що записане мною».
24. Обидва ви викидаєте в геєну кожного невдячного, впертого,
25. супротивника добра, злочинця, того, хто сумнівається,
26. хто поставив собі іншого бога поряд з Аллахом!
27. Скаже приятель-[шайтан]: «Господи наш! Я не збивав його зі шляху істини, він сам заблукав у далечині!»
28. Не сперечайтесь в Моїй присутності, бо Я вже попередив вас!
29. Не відмініться слово Моє, і Я не утискаю своїх рабів!
30. У той День спитаємо Ми в гесни: «Чи ти заповнена?» Вона
- وَجَاءَتْ سَكْرَةُ الْمَوْتِ بِالْحَقِّ ذَلِكَ مَا كُنْتَ مِنْهُ تَحِيدُ ١٩
- وُفِّعَ فِي الصُّورِ ذَلِكَ يَوْمَ الْوَعِيدِ ٢٠
- وَجَاءَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَعَهَا سَائِقٌ وَشَهِيدٌ ٢١
- لَقَدْ كُنْتَ فِي غَفْلَةٍ مِنْ هَذَا فَكَشَفْنَا عَنْكَ غِطَاءَكَ فَبَصَرُكَ الْيَوْمَ حَدِيدٌ ٢٢
- وَقَالَ قَرِينُهُ هَذَا مَا لَدَى عَيْنِي ٢٣
- أَلْقِيَا فِي جَهَنَّمَ كُلَّ كَفَّارٍ عَانِدٍ ٢٤
- مَتَاعِ الْآخِرِ مُعْتَدٍ مَرِيبٍ ٢٥
- الَّذِي جَعَلَ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ فَأَلْقِيَاهُ فِي الْعَذَابِ الشَّدِيدِ ٢٦
- ﴿قَالَ قَرِينُهُ رَبَّنَا مَا أَطَّعْتَهُ، وَلَكِنْ كَانَ فِي ضَلَالٍ بَعِيدٍ ٢٧﴾
- قَالَ لَا تَخْتَصِمُوا لَدَيَّ وَقَدْ قَدَّمْتُ إِلَيْكُمْ بِالْوَعِيدِ ٢٨
- مَا يُبَدَّلُ الْقَوْلُ لَدَيَّ وَمَا أَنَا بِظَلِيمٍ لِلْعَعِيدِ ٢٩
- يَوْمَ نَقُولُ لِجَهَنَّمَ هَلِ امْتَلَأَتْ وَنَقُولُ هَلْ مِنْ

مَزِيدٌ ﴿٥٠﴾

відповідь: «Чи потрібно ще більше?»

31. Наблизиться рай до богобоязливих, і не буде віддаленим.
32. Це те, що було обіцяне кожному, хто кається і тримається [віри],
33. тому, хто боїться Милостивого потаємно, і прийшов із каяттям у серці.
34. Увійдіть із миром! Це — День Вічності!
35. Їм — все, що вони побажають, а в Нас — ще більше того.
36. Як багато поколінь, сильніших за них, Ми знищили ще раніше! Шукали вони притулок по всій землі. Та чи можливо втекти?
37. Воістину, в цьому — нагадування тому, хто має серце, хто слухає і хто є свідком.
38. Істинно, створили Ми небеса, землю й те, що між ними, за шість днів; і не торкнулася Нас втома!
39. Будь терплячим до того, що вони кажуть, і прославляй Господа твого до сходу сонця і перед заходом.
40. І вночі прославляй Його, і після поклонів.

وَأَزَلَّتِ الْجَنَّةُ لِّلْمُتَّقِينَ غَيْرَ بَعِيدٍ ﴿٥١﴾

هَذَا مَا وَعَدُون لِكُلِّ أَوَّابٍ حَفِيظٍ ﴿٥٢﴾

مَنْ خَشِيَ الرَّحْمَنَ الْغَيْبَ وَجَاءَ بِقَلْبٍ مُّنِيبٍ ﴿٥٣﴾

أَدْخُلُوهَا بِسَلَامٍ ذَٰلِكَ يَوْمُ الْخُرُودِ ﴿٥٤﴾

لَهُمْ مَا يَشَاءُونَ فِيهَا وَلَدَيْنَا مَزِيدٌ ﴿٥٥﴾

وَكِرَاهُ هَلْكَانَا قَبْلَهُمْ مِّن قَرْنٍ هُمْ أَشَدُّ مِنْهُمْ بَطْشًا فَنَقَّبُوا فِي الْبِلَادِ هَلْ مِن مَّجِيصٍ ﴿٥٦﴾

إِن فِي ذَٰلِكَ لَذِكْرٌ لِّمَن كَانَ لَهُ قَلْبٌ أَوْ أَلْقَى السَّمْعَ وَهُوَ شَهِيدٌ ﴿٥٧﴾

وَلَقَدْ خَلَقْنَا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ وَمَا مَسَّنَا مِن لُّغُوبٍ ﴿٥٨﴾

فَأَصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ وَقَبْلَ الْغُرُوبِ ﴿٥٩﴾

وَمِنَ اللَّيْلِ فَسَبِّحْهُ وَأَدْبُرَ النُّجُومِ ﴿٦٠﴾

41. Прислухайся у той День, коли глашатай почне кликати з найближчого місця,
42. у День, коли почуєте справжній крик. Це і буде День виходу [з могил]!
43. Воістину, це Ми даємо життя і смерть, і до Нас повернення!
44. У той День земля швидко розколеться над ними, і зібрати їх — легко для Нас!
45. Ми краще знаємо, що вони кажуть, тож ти не силюй їх. Застерігай же Кораном тих, хто боїться Моєї обіцянки!

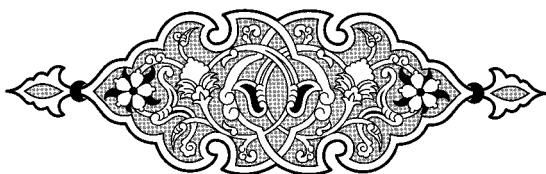
وَأَسْمَعُ يَوْمَ يُنَادِ الْمُنَادُ مِنْ مَّكَانٍ قَرِيبٍ ﴿٤١﴾

يَوْمَ يَسْمَعُونَ الصَّيْحَةَ بِالْحَقِّ ذَلِكَ يَوْمُ
الْخُرُوجِ ﴿٤٢﴾

إِنَّا نَحْنُ نُحْيِيهِمْ وَنُمِيتُهُمْ وَإِلَيْنَا الْمَصِيرُ ﴿٤٣﴾

يَوْمَ نَشَقُّ الْأَرْضَ عَنْهُمْ سِرَاعًا ذَلِكَ حَشْرٌ
عَلَيْنَا يَسِيرٌ ﴿٤٤﴾

نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَقُولُونَ وَمَا أَنْتَ عَلَيْهِمْ بِجَبَّارٍ
فَذَكَرْ بِالْقُرْآنِ أَنْ مَنِ يَخَافُ وَعِيدِ ﴿٤٥﴾

Сура 51. Аз-Зарійят («Розсіюючі»)

Ім'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!

1. Клянуся тими, які розсіюють!
Згідно з думкою більшості тлумачів, ідеться про вітри.
2. Клянуся тими, які несуть вагу!
3. Клянуся тими, які плывуть легко!
4. Клянуся тими, які розподіляють справи!
5. Воістину, те, що обіцяно вам — правда!
6. Суд неодмінно настане!
7. Клянуся небом, по якому прокладені шляхи!
8. Воістину, ви сперечаєтесь між собою!
9. Але відвертається від [Корану] той, хто збився зі шляху.
10. Нехай же згинуть брехуни
11. і ті, хто перебуває в пітьмі невігластва!
12. Вони запитують: «Коли ж настане День Суду?»
13. У той День вони будуть покарані вогнем!

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالذَّارِبَاتِ ذُرْوَاهُ ①

فَالْحَمَلَاتِ وَقِرَاهُ ②

فَالْجَارِيَاتِ يُسْرَا ③

فَالْمَقْسِمَاتِ أَمْرًا ④

إِنَّمَا تُوْعَدُونَ صَادِقٌ ⑤

وَالَّذِينَ لَوْعَجٌ ⑥

وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الْكُرْسِيِّ ⑦

إِنَّكُمْ لَوِى قَوْلٍ مُّتَخَلِّفٌ ⑧

يُؤْفَكُ عَنْهُ مِنْ أُفُكٍ ⑨

فَتِلْ الْخَرَّاصُونَ ⑩

الَّذِينَ هُمْ فِي عَمْرٍو سَاهُونَ ⑪

يَسْأَلُونَ أَيَّانَ يَوْمُ الدِّينِ ⑫

يَوْمَهُمْ عَلَى النَّارِ يَفْتَنُونَ ⑬

14. Скуштуйте ж вашої кари, яку ви так намагалися прискорити! ﴿ذُوْمُرًاۙ وَقَتَتِ كَوْمًاۙ هَٰذَا الَّذِيۙ كُتِبَ عَلَيْهِۙ تَسْتَعْجِلُوْنَۙ﴾ ٥١
15. Воістину, богобоязливі будуть у райських садах, серед джерел, ﴿إِنَّ الْمُتَّقِيْنَ فِيۙ جَنَّٰتٍۙ وَيُؤْمِنُوْنَ﴾ ٥٢
16. отримуючи те, що дарував їм Господь їхній. Воістину, вони за життя були праведниками, ﴿ءَاخِزِيْنَ مَآءَۙ أَنهٰمْ رِيْهُمُۙ إِنَّهْمُۙ كَأُو۟قَابِلِۙ ذَٰلِكَ مُحْسِنِيْنَ﴾ ٥٣
17. спали лише малу частину ночі, ﴿كَأُو۟قَابِلِۙ لَمَّا نَ اللَّيْلِۙ مَا يَهْجَعُوْنَ﴾ ٥٤
18. а перед світанком вони благали про прощення, ﴿وَبِالْآسَآءِۙ هُمْ يَسْتَغْفِرُوْنَ﴾ ٥٥
19. і віддавали частку майна бідняку та вбогому. ﴿وَفِيۙ أَمْوَالِهِمْ حَقٌّۙ لِّلسَّآئِلِۙ وَالْمَحْرُوْمِ﴾ ٥٦
20. На землі є знамення для впевнених людей, ﴿وَفِيۙ الْأَرْضِۙ آيٰتٌۙ لِّلْمُوقِنِۙ﴾ ٥٧
21. а також у вас самих. Невже ви не бачите? ﴿وَفِيۙ أَنْفُسِكُمْۙ أَفَلَا تُبْصِرُوْنَ﴾ ٥٨
22. А на небі — наділ ваш і те, що обіцяно вам! ﴿وَفِيۙ السَّمَآءِۙ رِزْقٌۙ لَّكُمْۙ وَمَا تَعْدُوْنَ﴾ ٥٩
23. Клянуся Господом неба й землі, що це — така ж істина, як і те, що ви наділені мовою! ﴿فَوَرَبِّۙ السَّمَآءِۙ وَالْأَرْضِۙ إِنَّهٗۙ لَحَقُّۙ مِمَّاۙ أَنْتُمْ تَنْطِقُوْنَ﴾ ٦٠
24. Чи дійшла до тебе розповідь про шляхетних гостей Ібрагіма? ﴿هَلْ أَتَاكَ حَدِيْثُۙ صَبِيۙءِۙ إِبْرٰهِيْمَۙ الْمَكْرَمِۙ﴾ ٦١
25. Коли вони увійшли до нього й сказали: «Мир!» Він відповів: «Мир і вам, люди незнайомі!» ﴿إِذْ دَخَلُو۟ا عَلَيْهِۙ فَقَالُو۟ا سَلٰمًاۙ قَالَ سَلٰمٌۙ قَوْمٍ مُّسْكِرُو۟نَ﴾ ٦٢
26. Він вийшов до своєї родини та приніс жирне теля. ﴿فَرٰءَ إِلَىٰٓ أَهْلِهٖۙ فَرَجَّآۙ بِعَجَلٍۙ سَمِيۙنَ﴾ ٦٣
27. Подавши його, він запитав: «Чи не скуштуєте?» ﴿فَقَرَّبَهٗۙ إِلَيْهٖمۙ قَالَۙ أَلَا تَأْكُلُوْنَ﴾ ٦٤

28. І злякався їх. Вони сказали: «Не бійся!» та й сповістили йому добру звістку про розумного хлопчика.
29. Його дружина заголосила та почала бити себе по обличчю. І вона вигукнула: «Я ж стара, безплідна!»
30. Вони відповіли: «Так сказав Господь твій. Воістину, Він — Мудрий, Всезнаючий!»
31. [Ібрагім] запитав: «Чого ж ви хотіли, о посланці?»
32. «Нас відіслано до грішників».
33. Щоб Ми наслати на них каміння із глини,
34. призначене Господом твоїм для злочинців.
35. Ми вивели звідти віруючих, які були там,
36. і знайшли Ми там лише один будинок із відданими [Аллаху!]
37. І залишили Ми там знамення для тих, які мають страх перед болісною карою.
38. Ось Ми відіслали Мусу із ясним доказом до Фірауна.
39. Але, спираючись на свою силу, той відвернувся і

فَأَوْحَسَ مِنْهُمْ خِيفَةً قَالُوا لَا تَخَفْ وَكُنْتُمْ لَهُ
بِغَالِمٍ عَلَيْهِ ۝٢٨

فَأَقْبَلَتْ أَمْرَانَهُ فِي صَرَّةٍ فَصَكَتْ وَجْهَهَا
وَقَالَتْ عَجُوزٌ عَقِيمٌ ۝٢٩

قَالُوا كَذَلِكَ قَالَ رَبُّكَ إِنَّهُ هُوَ الْحَكِيمُ
الْعَلِيمُ ۝٣٠

۞ قَالَ فَمَا خَطْبُكُمْ أَيُّهَا الْمُرْسَلُونَ ۝٣١

قَالُوا إِنَّا أُرْسِلْنَا إِلَى قَوْمٍ مُّجْرِمِينَ ۝٣٢

لِنُرْسِلَ عَلَيْهِمْ حِجَارَةً مِنْ طِينٍ ۝٣٣

مُسَوَّمَةً عِنْدَ رَبِّكَ لِنُمَسِّقِينَ ۝٣٤

فَأَخْرَجْنَا مَنْ كَانَ فِيهَا مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ۝٣٥

فَمَا وَجَدْنَا فِيهَا غَيْرَ بَيْتٍ مِنَ الْمُسْلِمِينَ ۝٣٦

وَتَرَكْنَا فِيهَا آيَةً لِلَّذِينَ يَخَافُونَ الْعَذَابَ الْأَلِيمَ ۝٣٧

وَفِي مُوسَى إِذْ أُرْسِلْنَاهَ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ بِسُلْطَانٍ
مُّبِينٍ ۝٣٨

فَتَوَلَّىٰ بُرْكِيَّةً وَقَالَ سَاحِرٌ أَوْ مَجْنُونٌ ۝٣٩

сказав: «Чаклун, або й
божевільний!»

40. Тож Ми схопили його разом із
військами та кинули в море!
Гідний осуду ж він!
41. Ось Ми відіслали проти адитів
буремний вітер,
42. який не залишав після себе
жодної речі, крім згарища.
43. Було сказано самудитам:
«Насолоджуйтесь благами до
певного часу!»
44. Вони не послухалися наказу
Господа їхнього. Тож вразила їх
блискавка, і бачили вони це!
45. Вони навіть не змогли
піднятися, і ніхто не допоміг їм!
46. А ще раніше [Ми знищили]
народ Нуха — вони були
нечестивими людьми.
47. Могутністю Нашою Ми
створили небо; воістину, Ми —
розширюємо!
48. І Ми розрівняли землю. Як же
чудово розстеляємо Ми!
49. Із кожної речі Ми створили
пару; можливо, схаменетеся
ви!
50. Поспішайте ж до Аллаха!
Воістину, я несу від Нього до
вас ясну пересторогу!

فَأَخَذَتْهُ وَجُودُهُ، فَبَدَّدَتْهُمْ فِي الْيَمِّ وَهُوَ مُلِيمٌ ﴿٤٠﴾

وَفِي عَادٍ إِذْ أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمُ الرِّيحَ الْعَقِيمَةَ ﴿٤١﴾

مَا تَذَرُ مِنْ شَيْءٍ أَتَتْ عَلَيْهِ إِلَّا جَعَلْنَاهُ كَالرَّوْمِيدِ ﴿٤٢﴾

وَفِي ثَمُودَ إِذْ قِيلَ لَهُمْ تَمَتَّعُوا حَتَّىٰ حِينٍ ﴿٤٣﴾

فَعَاوَنَ عَنْ أَمْرِ رَبِّهِمْ فَأَخَذَتْهُمُ الصَّاعِقَةُ وَهُمْ
يَنْظُرُونَ ﴿٤٤﴾

فَمَا اسْتَطَعُوا مِنْ قِيَامٍ وَمَا كَانُوا مُنْتَصِرِينَ ﴿٤٥﴾

وَقَوْمَ نُوحٍ مِنْ قَبْلِ أَنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا فَاسِقِينَ ﴿٤٦﴾

وَالسَّمَاءَ بَنَيْنَاهَا بِأَيْدِينَا وَنَا أَلْمُوسِعُونَ ﴿٤٧﴾

وَالْأَرْضَ فَرَشْنَاهَا فَاِعْمَرُوا الْمَهْدُونَ ﴿٤٨﴾

وَمِنْ كُلِّ شَيْءٍ خَلَقْنَا ذَوْجَيْنِ لَعَلَّكُمْ
تَذَكَّرُونَ ﴿٤٩﴾

فَقَرُّوا إِلَى اللَّهِ إِنِّي لَكُمْ مِّنْهُ نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٥٠﴾

51. І не робіть поряд з Аллахом іншого бога! Воістину, я несу від Нього до вас ясну пересторогу!
52. Так само й ті, які жили раніше, говорили посланцям, які приходили до них: «Чаклун, або ж божевільний!»
53. Невже вони заповіли це одне одному? Ні, бо вони люди, які порушують.
54. Відвернися від них, і тобі не будуть докоряти.
55. І нагадуй, бо ж нагадування приносить користь віруючим!
56. Я створив джинів та людей лише для того, щоб вони поклонялися Мені.
57. Я не бажаю від них наділу та не потребую, щоб вони годували Мене!
58. Воістину, Аллах — Наділяючий, Володар Могутності!
59. Воістину, тим, які вчиняли несправедливо — така ж доля покарання, як і для подібних їм.
60. Горе ж невіруючим від того Дня, який обіцяно їм!

وَلَا تَجْعَلُوا مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ إِنِّي لَكُم مِّنْهُ نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٥١﴾

كَذَلِكَ مَا آتَى الَّذِينَ مِن قَبْلِهِم مِّن رَّسُولٍ إِلَّا قَالُوا سَاحِرٌ أَوْ مَجْنُونٌ ﴿٥٢﴾

أَتَوَاصَوْا بِهِ بَلْ هُمْ قَوْمٌ طَاغُونَ ﴿٥٣﴾

فَقَوْلٌ عَنْهُمْ فَمَا أَنتَ بِمَلُومٌ ﴿٥٤﴾

وَذَكَرْنَا لَكَ ذِكْرًا يَنْفَعُ الْمُؤْمِنِينَ ﴿٥٥﴾

وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ ﴿٥٦﴾

مَا أُرِيدُ مِنْهُمْ مِن رِّزْقٍ وَمَا أُرِيدُ أَن يُطْعَمُونِ ﴿٥٧﴾

إِنَّ اللَّهَ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ الْمَتِينُ ﴿٥٨﴾

فَإِنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا ذُنُوبًا مِّثْلَ ذُنُوبِ أَصْحَابِهِمْ فَلَا يَسْتَعْتَابُونَ ﴿٥٩﴾

فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ يَوْمِهِمُ الَّذِي يُوعَدُونَ ﴿٦٠﴾

Сура 52. Ат-Тур («Гора»)

*Ім'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

1. Клянуся горою!
2. Клянуся книгою, написаною
3. на сувоях розгорнутих!
4. Клянуся храмом населеним!
*Як свідчать тлумачі, мається
на увазі Кааба, розташована на
сьомому небі.*
5. І зведеним склепінням!
6. Клянуся бурхливим морем!
7. Воістину, кара Господа твого
неодмінно прийде,
8. і ніщо не відверне її!
9. У той День небо захитається,
10. а гори почнуть рухатися.
11. Горе ж у той День тим, які
заперечують [істину],
12. які граються своїм
багатослів'ям.
13. У той День вкинуть їх у вогонь
геєни.
14. Ось — вогонь, який ви
заперечували!
15. Невже це чаклунство? Або ж ви
не бачите?

وَالطُّورِ ١

وَكِتَابٍ مَّسْطُورٍ ٢

فِي رَقٍّ مَّنشُورٍ ٣

وَالْبَيْتِ الْمَعْمُورِ ٤

وَالسَّقْفِ الْمَرْفُوعِ ٥

وَالْبَحْرِ الْمَسْجُورِ ٦

إِنَّ عَذَابَ رَبِّكَ لَوَاقِعٌ ٧

مَا لَهُ مِنْ دَافِعٍ ٨

يَوْمَ تَمُورُ السَّمَاءُ مَوْرًا ٩

وَتَسِيرُ الْجِبَالُ سَيْرًا ١٠

قَوْلٌ يُؤْمِيذُ لِمُكَذِّبِينَ ١١

الَّذِينَ هُمْ فِي حَوْضٍ يَلْعَبُونَ ١٢

يَوْمَ يُدْعَوْنَ إِلَىٰ نَارٍ جَهَنَّمَ دَعَاً ١٣

هَذِهِ النَّارُ الَّتِي كُنتُمْ بِهَا تَكْذِبُونَ ١٤

أَفَسِحْرُ هَذَا أَمْ أَنْتُمْ لَا تَبْصُرُونَ ١٥

16. Тож палайте в ньому! Все одно для вас, матимете ви терпіння чи ні — відплачено вам лише за те, що ви чинили!
17. Воістину, богобоязливі будуть у райських садах, у насолоді!
18. Радіючи тому, що дав їм Господь їхній. Господь уберіг їх від кари пекельної!
19. Їжте й пийте здоровими — за те, що чинили ви!
20. Лежатимуть вони на ложах розставлених, і одружимо Ми їх із чорноокими!
21. Ми з'єднаємо тих, які увірували, із нащадками їхніми, які слідували за ними у вірі, і не применшимо Ми вчинків їхніх! Кожна людина є заручником того, що вона собі здобула.
22. Ми наділимо їх плодами та м'ясом — таким, якого побажають вони.
23. Вони передаватимуть одне одному чашу, яка не буде причиною ні марнослів'я, ні гріха.
24. Обходитимуть їх юнаки, схожі на приховані перли!
25. Віруючі будуть звертатись одне до одного:

أَصْلَوْهَا فَأَصْبِرُوا وَلَا تَصْبِرُوا سِوَاهَا
عَلَيْكُمْ إِنَّمَا نُجْزُونَ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٦﴾

إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَيَعْبِرُونَ ﴿١٧﴾

فَلْيَكْبِهِنَّ بِمَاءٍ أَمْهَأَتْهُمْ رَبُّهُمْ وَوَقَّهَهُمْ رَبُّهُمْ
عَذَابَ الْجَحِيمِ ﴿١٨﴾

كُلُوا وَاشْرَبُوا هَنِيئًا بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٩﴾

مُتَّكِنِينَ عَلَى سُرُرٍ مَّصْفُوفَةٍ وَوَجَّهَهُمْ
بِخُورٍ عِينِ ﴿٢٠﴾

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَاتَّبَعَتْهُمْ ذُرِّيَّتُهُمْ بِإِيمَانٍ
أَلْحَقْنَا بِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ وَمَا أَلْتَنَاهُمْ مِنْ عَمَلِهِمْ
مِنْ شَيْءٍ كُلُّ امْرِئٍ بِمَا كَسَبَ رَهِينٌ ﴿٢١﴾

وَأَمَدَدْنَاهُمْ بِفُلْكَاهِمَ وَالْحَمِيمَ مِمَّا يَبْتَغُونَ ﴿٢٢﴾

يَسْتَرْعُونَ فِيهَا كَأْسًا لَا لَغْوٌ فِيهَا وَلَا تَأْتِيهِمْ ﴿٢٣﴾

* وَيَطُوفُ عَلَيْهِمْ عِلْمَانٌ لَهُمْ كَأَنَّهُمْ لُؤْلُؤٌ
مَّكَوْنُونَ ﴿٢٤﴾

وَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ يَتَسَاءَلُونَ ﴿٢٥﴾

26. «Воістину, раніше, перебуваючи серед наших рідних, ми боялися,
27. та Аллах дарував нам милість і врятував від пекучої кари!
28. Ми закликали до Нього перед цим; воістину, Він — Добрий, Милосердний!»
29. Тож нагадуй! І за милістю Господа твого ти не віщун та не божевільний!
30. Невже вони кажуть: «Поет! Зачекаймо на час його загибелі!»
31. Скажи: «Чекайте, та і я чекатиму разом із вами!»
32. Невже це їхній розум закликає до цього, чи ж вони — злочинний народ?
33. Невже вони кажуть: «Він вигадав його!» Таж ні! Не вірують вони!
Масться на увазі Коран.
34. Тож, якщо ви правдиві — принесіть розповідь, подібну йому!
35. Чи ж вони просто собі з'явилися із нічого? Чи, може, вони самі — творці?
36. Чи це вони створили небеса та землю? Таж ні, не впевнені вони!

قَالُوا إِنَّا كُنَّا قَبْلَ فِي أَهْلِنَا مُشْفِقِينَ ﴿٢٦﴾

فَمَنَّ اللَّهُ عَلَيْنَا وَوَقَدْنَا عَذَابَ السَّمُورِ ﴿٢٧﴾

إِنَّا كُنَّا مِن قَبْلُ نَدْعُوهُ إِنَّهُ هُوَ الْبَرُّ الرَّحِيمُ ﴿٢٨﴾

فَذَكِّرْ فَمَا أَنْتَ بِنِعْمَتِ رَبِّكَ بِكَاهِنٍ وَلَا مَجْنُونٍ ﴿٢٩﴾

أَمْ يَقُولُونَ شَاعِرٌ نَّبَّأَنَّا بِهِ رَبِّ الْعَمُونَ ﴿٣٠﴾

قُلْ تَرَى بَصُورًا فَإِنِّي مَعَكُمْ مِنَ الْمُنْزِلِينَ ﴿٣١﴾

أَمْ تَأْتُمُهُمُ أَحْلَامُهُمْ بِهَذَا أَمْ هُمْ قَوْمٌ طَاعُونَ ﴿٣٢﴾

أَمْ يَقُولُونَ نَقَوْلُهُ بَلْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٣٣﴾

فَأَيُّ آتٍ أُوحِيَ مِنْ مِثْلِهِ إِنْ كَانُوا صَادِقِينَ ﴿٣٤﴾

أَمْ خُلِقُوا مِن غَيْرِ شَيْءٍ أَمْ هُمُ الْخَالِقُونَ ﴿٣٥﴾

أَمْ خَلَقُوا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بَلْ لَا يُوقِنُونَ ﴿٣٦﴾

37. Чи це в них — скарбниця Господа твого? Чи це вони — її охоронці?
38. Чи, може, вони мають драбину, на якій підслуховують [ангелів]? Нехай же той із них, хто щось підслухав, наведе ясний доказ цьому!
39. Невже Йому — доньки, а вам — сини?
40. Невже ти просиш у них винагороди, а вони обтяжені боргами?
41. Невже вони знають потаємне та записують його?
42. Чи вони прагнуть хитрощів? Але ж саме невірючих перехитрують!
43. Чи ж вони мають ще якесь божество, крім Аллаха? Пречистий Аллах від тих, кого додають Йому рівними!
44. Якщо вони побачать, що падають шматки неба, то скажуть: «Нагромадження хмар!»
45. Залиш же їх; вони зустрінуть це в той День, коли прийде їхня загибель!
46. Того Дня, коли не врятує їх жодна хитрість їхня, і не буде їм помічників!

أَمْ عِنْدَهُمْ خَزَائِنُ رَبِّكَ أَمْ هُمُ الْمُصَيِّطُونَ ﴿٢٧﴾

أَمْ لَهُمْ سُلَّمٌ يَسْتَمِعُونَ فِيهِ فَلْيَأْتِ
مُسْتَمِعُهُمْ بِسُلْطَانٍ مُّبِينٍ ﴿٢٨﴾

أَمْ لَهُ الْبَنَاتُ وَلَكُمْ الْبَنُونَ ﴿٢٩﴾

أَمْ تَسْأَلُهُمْ أَجْرًا فَهُمْ مِنْ مَغْرَمٍ مُثْقَلُونَ ﴿٣٠﴾

أَمْ عِنْدَهُمُ الْغَيْبُ فَهُمْ يَكْتُبُونَ ﴿٣١﴾

أَمْ يُرِيدُونَ كَيْدًا فَالَّذِينَ كَفَرُوا هُمُ الْمَكِيدُونَ ﴿٣٢﴾

أَمْ لَهُمْ إِلَهٌ غَيْرُ اللَّهِ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٣٣﴾

وَإِنْ يَرَوْا كِسْفًا مِنَ السَّمَاءِ سَاقِطًا يَقُولُوا سَحَابٌ مَرْكُومٌ ﴿٣٤﴾

فَذَرَهُمْ حَتَّى يَأْتِيَ الْيَوْمَ هُمُ الَّذِينَ فِيهِ يُضْعَفُونَ ﴿٣٥﴾

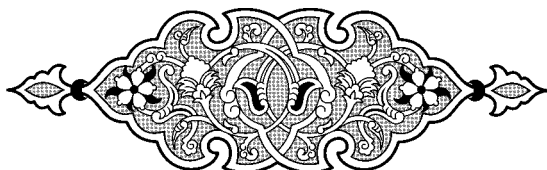
يَوْمَ لَا يَنْصُرُهُمْ كَيْدُهُمْ شَيْئًا وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿٣٦﴾

47. Воістину, нечестивців буде покарано ще й раніше, але більшість із них цього й не знає!
48. Терпи ж, доки не прийде рішення Господа твого, воістину, ти — перед Нашими очима! Прославляй хвалою Господа свого, коли прокидаєшся зі сну.
49. Прославляй Його також серед ночі та коли зайдуть зірки.

وَإِنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا عَذَابًا دُونَ ذَلِكَ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٤٧﴾

وَأَصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ فَإِنَّكَ بِأَعْيُنِنَا وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ حِينَ تَقُومُ ﴿٤٨﴾

وَمِنَ اللَّيْلِ فَسَبِّحْهُ وَإِدْبَرَ النُّجُومِ ﴿٤٩﴾

Сура 53. Ан-Наджм («Зоря»)

*Ім'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

1. Клянуся зіркою, коли падає вона!
2. Не заблукав ваш товариш, і не збився зі шляху.
3. Це не пристрасть говорить,
4. адже це — одкровення, яке відкривається йому!
5. Навчив його цьому наділений великою силою,
У цьому та наступних аятах мова йде про ангела Джібріла (мир йому!), якого бачив Пророк, мир йому і благословення Аллаха!
6. прекрасний виглядом. Він піднявся
7. на найвищий небосхил,
8. а потім зійшов та наблизився.
9. І був на відстані двох польотів стріл або ще ближче,
10. і відкрив рабу Його те, що відкрив,
11. і не обмануло його серце в тому, що він бачив.
12. Невже ж ви будете сперечатись про те, що він бачив?

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالنَّجْمِ إِذَا هَوَىٰ ①

مَا صَلَ صَاحِبُهُ وَمَا عَوَىٰ ②

وَمَا يَطْوِي عَنِ الْهَوَىٰ ③

إِنَّ هُوَ إِلَّا وَحْيٌ يُوحَىٰ ④

عَلَّمَهُ شَدِيدُ الْقُوَىٰ ⑤

ذُو مِرَّةٍ فَاسْتَوَىٰ ⑥

وَهُوَ بِالْأُفُقِ الْأَعْلَىٰ ⑦

ثُمَّ دَنَا فَتَدَلَّىٰ ⑧

فَكَانَ قَابَ قَوْسَيْنِ أَوْ أَدْنَىٰ ⑨

فَأَوْحَىٰ إِلَىٰ عَبْدِهِ مَا أَوْحَىٰ ⑩

مَا كَذَبَ الْفُؤَادُ مَا رَأَىٰ ⑪

أَفَتَمُرُّوهُ عَلَىٰ مَا بَرَىٰ ⑫

13. Він бачив ще і його друге сходження —
14. біля окраїнного лотосу,
15. навколо якого знаходиться сад притулку.
16. І тоді накрило лотос те, що накрило.
Мова йде про ангелів, світло Господа чи «невідомі нам кольори» (ібн Касір).
17. Не відхилився погляд його та не забукав.
18. Він побачив найбільше знамення свого Господа.
19. Чи ж бачили ви аль-Лат та аль-Уззу?
20. І ще цю, третю з них — Манат?
«Богині», яким араби поклонялися в доісламські часи.
21. Невже вам — чоловіки, а Йому — жінки?
22. Такий розподіл був би несправедливим!
23. Вони — ніщо інше, як імена, вигадані вами та вашими батьками. Аллах не відсилав про них жодного доказу! Вони йдуть лише за здогадками і тим, чого прагнуть душі, тоді як прямий шлях від Господа вже прийшов до них!

وَلَقَدْ رَآهُ نَزْلَةً أُخْرَى ﴿١٣﴾

عِنْدَ سِدْرَةِ الْمُنْتَهَى ﴿١٤﴾

عِنْدَهَا جَنَّةُ الْمَأْوَى ﴿١٥﴾

إِذْ يَغْشَى السِّدْرَةَ مَا يَغْشَى ﴿١٦﴾

مَا زَاغَ الْبَصَرُ وَمَا طَغَى ﴿١٧﴾

لَقَدْ رَأَى مِنْ آيَاتِ رَبِّهِ الْكُبْرَى ﴿١٨﴾

أَفَرَأَيْتُمُ اللَّاتَ وَالْعُزَّىٰ ﴿١٩﴾

وَمَنَاةَ الثَّالِثَةَ الْأُخْرَى ﴿٢٠﴾

الْكُذِّبُوا لَهُ الْأُنثَىٰ ﴿٢١﴾

تِلْكَ إِذًا قِسْمَةٌ ضِيزَىٰ ﴿٢٢﴾

إِنَّ هِيَ إِلَّا أَسْمَاءٌ سَمَّيْتُمُوهَا أَنْتُمْ وَآبَاؤُكُمْ مِمَّا
 أَنْزَلَ اللَّهُ بِهَا مِنْ سُلْطَانٍ إِنْ يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ
 وَمَا تَهْوَى الْأَنْفُسُ وَلَقَدْ جَاءَهُمْ مِنْ رَبِّهِمْ
 الْهُدَىٰ ﴿٢٣﴾

24. То не вже людина отримає те, чого бажає?
Аль-Багавві коментує: «Невже невіруючий вважас, що отримає те, чого бажає та до чого прагне — заступництво ангелів?»
25. Аллаху належить життя наступне й нинішнє!
26. Скільки ж на небесах ангелів, заступництво яких не принесе ніякої користі! Лише деяким Аллах дозволить заступитися за тих, за кого бажає і ким вдоволений Він!
27. Воістину, ті, які не вірують у наступне життя, називають ангелів жіночими іменами.
28. У них немає знання про це, і йдуть вони лише за здогадками, а здогадка ніяк не замінить собою істини.
29. Відійди ж від того, хто відвернувся від згадки про Нас та не побажав нічого, окрім земного життя!
30. Ось межа знання їхнього! Воістину, Господь твій краще знає тих, хто збився зі шляху Його, і Він краще знає тих, хто йде шляхом прямим.
31. Аллаху належить все, що на небесах і на землі, щоб Він відплатив злочинцям за вчинки

أَمْ لِلْإِنْسَانِ مَا تَمَنَّى ﴿١٤﴾

فَلِلَّهِ الْآخِرَةُ وَالْأُولَىٰ ﴿١٥﴾

*وَكَمْ مِنْ مَلَكٍ فِي السَّمَوَاتِ لَا تُغْنِي سَفْعَتُهُمْ شَيْئًا إِلَّا مِنْ بَعْدِ أَنْ يَأْذَنَ اللَّهُ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَرْضَىٰ ﴿١٦﴾

إِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ لَيَسْمُونَ الْمَلَائِكَةَ تَسْمِيَةَ الْأُنثَىٰ ﴿١٧﴾

وَمَا لَهُمْ بِهِ مِنْ عِلْمٍ إِنْ يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَإِنَّ الظَّنَّ لَا يُغْنِي مِنَ الْحَقِّ شَيْئًا ﴿١٨﴾

فَاعْرِضْ عَنْ مَنْ تَوَلَّىٰ عَنْ ذِكْرِنَا وَلَمْ يُرِدْ إِلَّا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا ﴿١٩﴾

ذَٰلِكَ مَتْلَعُهُمْ مِنَ الْعِلْمِ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ وَهُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ أَهْتَدَىٰ ﴿٢٠﴾

وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ لِيَجْزِيَ الَّذِينَ أَسْتَفَوْا بِمَا عَمِلُوا وَيَجْزِيَ الَّذِينَ أَحْسَنُوا

- їхні, і відплатив якнайкраще тим, які творили добро,
32. які уникають великих гріхів та розпусти, окрім незначних провин. Воістину, Господь твій охоплює прощенням усе. Він краще знав вас, коли творив вас із землі, і коли ви були зародками в утробах матерів ваших. Не прославляйте самих себе, бо Аллах краще знає тих, які богобоязливі.
33. Чи ти бачив того, хто відвернувся,
34. жертвував мало, а потім припинив взагалі?
35. Невже він знає потаємне так, що бачить його?
36. Чи ж йому не розповіли про те, що у сувоях Муси
37. та Ібрагіма, який виконав обіцяне?
38. Жодна душа не понесе тягар іншої душі.
39. Воістину, людина отримає лише те, до чого прагне.
40. І побачать прагнення її,
41. а потім вона сповна отримає винагороду!
42. У Господа твого — кінцева межа,

بِالْحَسَنَى ﴿٢١﴾

الَّذِينَ يَخْتَفُونَ بَيْنَ أَيْدِي أُولَئِكَ وَالْفَوَاحِشَ إِلَّا
 اللَّمَمَ إِنَّ رَبَّكَ وَاسِعُ الْمَعْفَرَةِ هُوَ أَعْلَمُ بِكُمْ
 إِذْ أَنْشَأَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ وَإِذْ أَنْتُمْ أَجِنَّةٌ فِي بُطُونِ
 أُمَّهَاتِكُمْ فَلَا تُزَكُّوا أَنْفُسَكُمْ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنِ
 اتَّقَى ﴿٢٢﴾

أَفَرَأَيْتَ الَّذِي تَوَلَّى ﴿٢٣﴾

وَأَعْطَى قَلِيلًا وَأَكْثَى ﴿٢٤﴾

أَعِنْدَهُ عِلْمُ الْغَيْبِ فَهُوَ بِرَى ﴿٢٥﴾

أَمْ لَمْ يُنَبِّأْ بِمَا فِي صُحُفِ مُوسَى ﴿٢٦﴾

وَأِبْرَاهِيمَ الَّذِي وَفَّى ﴿٢٧﴾

أَلَا تَرَى زُرُورًا وَزُرَّاءَ أُخْرَى ﴿٢٨﴾

وَأَنْ لَيْسَ لِلْإِنْسَانِ إِلَّا مَا سَعَى ﴿٢٩﴾

وَأَنَّ سَعْيَهُ سَوْفَ يَرَى ﴿٣٠﴾

ثُمَّ يُجْزَاهُ الْجَزَاءَ الْأَوْفَى ﴿٣١﴾

وَأَنَّ إِلَىٰ رَبِّكَ الْمُنتَهَى ﴿٣٢﴾

43. і це Він дарує сміх і плач,
 44. і це Він дарує смерть і життя,
 45. і це Він створив пару —
 чоловіка та жінку
 46. із краплі, яка витікає,
 47. і це Йому належить творення
 наступне,
 48. і це Він наділяє багатством і
 майном,
 49. і це Він — Господь Сіріуса,
 50. і це Він знищив перших адитів,
 51. і самудитів, не залишивши
 нікого!
 52. А ще раніше за них —
 народ Нуха, а вони були ще
 більш несправедливими та
 непокірними.
 53. І вигубив перекинуті селища,
*Відповідно до тлумачення ат-
 Табарі, мова йде про Содом і
 Гомору.*
 54. які накрило те, що накрило.
 55. У яких же милостях Господа
 твого ти сумніваєшся?
 56. Цей застерігач такий самий, як і
 перші застерігачі.
 57. Наблизилось те, що
 наближається,

- وَأَنَّهُ هُوَ أَصْحَابَكَ وَأَبْنِي ٤٣
 وَأَنَّهُ هُوَ أَمَاتَ وَأَحْيَا ٤٤
 وَأَنَّهُ خَلَقَ الذَّرِّيَّاتِ الذَّكَرَ وَالْأُنثَى ٤٥
 مِنْ نُطْفَةٍ إِذَا تَمَنَّى ٤٦
 وَأَنَّ عَلَيْهِ السَّلْطَنَةَ الْأُخْرَى ٤٧
 وَأَنَّهُ هُوَ أَعْنَى وَأَقْنَى ٤٨
 وَأَنَّهُ هُوَ رَبُّ الشَّعْرَى ٤٩
 وَأَنَّهُ أَهْلَكَ عَادًا الْأُولَى ٥٠
 وَثَمُودَ إِفْطَى ٥١
 وَقَوْمَ نُوحٍ مِنْ قَبْلِ أَنَّهُمْ كَانُوا أَهْلًا أَظْلَمَ ٥٢
 وَأَطْفَى ٥٣
 وَالْمُؤْتَفِكَةَ أَهْوَى ٥٤
 فَغَشَّيْهَا مَا عَشَى ٥٥
 فَيَأْتِيءُ الْآءِ رَبِّكَ تَتَمَارَى ٥٦
 هَذَا الَّذِي يُرْوَى مِنَ التَّنْذِيرِ الْأُولَى ٥٧
 أَزْفَتِ الْآرَافَةُ ٥٨

58. і не відверне його ніхто, крім
Аллаха!
*Як свідчить аль-Багавві, йдеться
про День Воскресіння.*
59. Невже ви дивуетесь цій
розповіді,
60. смієтесь, а не плачете,
61. та ще й розважаєтесь?
62. Вклоніться ж Аллаху та
поклоняйтеся Йому!

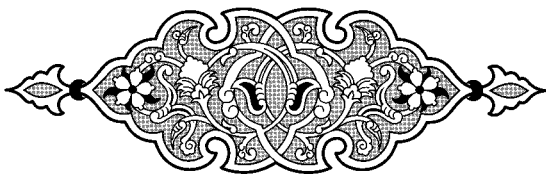
لَيْسَ لَهَا مِنْ دُونِ اللَّهِ كَاشِفَةٌ ﴿٥٨﴾

أَفَمِنْ هَذَا الْحَدِيثِ تَعْجَبُونَ ﴿٥٩﴾

وَتَضْحَكُونَ وَلَا تَبْكُونَ ﴿٦٠﴾

وَأَنْتُمْ سَلِيمُونَ ﴿٦١﴾

فَأَسْجُدْ لِلَّهِ وَاعْبُدُوا ﴿٦٢﴾

Сура 54. Аль-Камар («Місяць»)

Ім'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

1. Наблизився час, і розколовся місяць!
2. Коли вони бачать знамення, то відвертаються й кажуть: «Справжнє чаклунство!»
3. Вони вважали брехунами [посланців] та йшли за своїми пристрастями, але ж кожна справа буде мати вагу!
4. Вже дійшли до них звістки, які відвертали їх [від невір'я]!
5. Досконала ця мудрість! Але ж не було їм користі від застереження!
6. Відверніться від них у той День, коли Глашатай закличе до неприємної речі.
Відповідно до тлумачення аль-Багавві, мається на увазі ангел Ісрафіл.
7. Із поглядами, опущеними додолу, вийдуть вони із могил — наче розсіяна сарана!
8. Вони кинуться до Глашатая, і скажуть невіруючі: «Важкий же цей День!»
9. Люди Нуха заперечували [посланців] ще раніше

أَفَتَرَبَّاتِ السَّعَاءِ وَأَنشَقَّ الْقَمَرُ ﴿١﴾

وَأَن يَرَوْا آيَةً يُعْرَضُوا وَيَقُولُوا سِحْرٌ مُّسْتَعْرَبٌ ﴿٢﴾

وَكَذَّبُوا وَاتَّبَعُوا أَهْوَاءَهُمْ وَكُلُّ أَمْرٍ مُّسْتَقَرٌّ ﴿٣﴾

وَلَقَدْ جَاءَهُمْ مِنَ الْأَنْبَاءِ مَا فِيهِ مُرْدَجَةٌ ﴿٤﴾

حِكْمَةٌ بَالِغَةٌ فَمَا تُغْنِ الْذُرُّ ﴿٥﴾

فَقَوْلًا عَلَيْهِمْ يَوْمَئِذٍ الْدَّاعِ إِلَىٰ شَيْءٍ نُّكْرٍ ﴿٦﴾

حُسْعًا أَبْصَرُهُمْ يَخْرُجُونَ مِنَ الْأَجْدَاثِ كَأَنَّهُمْ

جَرَادٌ مُّنتَشِرٌ ﴿٧﴾

مُهْطِعِينَ إِلَىٰ الدَّاعِ يَقُولُ الْكٰفِرُونَ هَذَا يَوْمٌ

عَسِيرٌ ﴿٨﴾

* كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ فَكَذَّبُوا عَبْدَنَا وَقَالُوا

- за них. Сприйняли вони за брехуна раба Нашого, сказали «Божевільний!» та й відштовхнули його!
10. Тоді він закликав до Господа свого: «Мене перемогли, тож допоможи мені!»
11. Ми відчинили ворота неба, і полилася звідти вода.
12. І Ми відкрили в землі джерела; і злилися води, як і було призначено.
13. Ми понесли Нуха на [ковчезі] з дощок і цвяхів,
14. і він плів перед Нашими очима як відплата тим, хто не увірував!
15. І Ми залишили його як знамення. Та де ж той, хто повчається ним?
16. Якою ж була Моя кара та пересторога!
17. Ми полегшили Коран для згадування. Та де ж той, хто повчається ним?
18. Адити сприйняли [посланця] як брехуна. Якою ж була Моя кара та пересторога!
19. Коли Ми відіслали проти них морозний вітер, у сповнений лиха день.

مَجْرُونَ وَأَزْدِجِرَ ①

فَدَعَا رَبَّهُ أَنِّي مَغْلُوبٌ فَانْتَصِرَ ②

فَفَتَحْنَا أَبْوَابَ السَّمَاءِ بِمَاءٍ مُنْهَمِرٍ ③

وَفَجَّرْنَا الْأَرْضَ عُيُونًا فَالْتَقَى الْمَاءُ عَلَى أَمْرٍ
قَدِّدَرٍ ④

وَحَمَلْنَاهُ عَلَى ذَاتِ الْأَوْجِ وَدُسُرٍ ⑤

تَجْرِي بِأَعْيُنِنَا جَزَاءَ لِمَنْ كَانَ كُفِرٍ ⑥

وَلَقَدْ تَرَكْنَاهَا آيَةً فَهَلْ مِنْ مُدَكِّرٍ ⑦

فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذُرٍ ⑧

وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُدَكِّرٍ ⑨

كَذَّبَتْ عَادٌ فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذُرٍ ⑩

إِنَّا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا صَرْصَرًا فِي يَوْمٍ نَحْسٍ
مُتَسَمِّرٍ ⑪

20. Він зривав з місця людей, наче стовбури пальм, вирваних з корінням!
21. Якою ж була Моя кара та пересторога!
22. Ми полегшили Коран для нагадування. Та де ж той, хто повчається ним?
23. Самудити сприйняли засторогу як брехню,
24. та сказали: «Людина — така ж, як і ми? Якщо Ми підемо за нею, то опинимося в омані та тривогах!
25. Невже серед нас дане нагадування лише йому? Таж ні, він — зверхній брехун!»
26. Завтра вони дізнаються, хто тут зверхній брехун!
27. Я надіслав верблюдицю як випробування для них! Почекай же та май терпіння!
28. Розкажи їм, що вода поділена між ними та верблюдицею. Тож нехай приходять пити у визначений час!
29. Та вони покликали свого товариша, а він схопив її та перерізав жили.
30. Якою ж була Моя кара та пересторога!

نَزَعَ النَّاسَ كَأَنَّهُمْ أَعْمَارُ نَخْلٍ مُنْقَعِرٍ ﴿٢٠﴾

فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذْرِي ﴿٢١﴾

وَلَقَدْ بَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُدَكِّرٍ ﴿٢٢﴾

كَذَبَتْ سَمُودُ بِالنُّذُرِ ﴿٢٣﴾

فَقَالُوا أَبَشَرًا مِثْلًا وَاحِدًا نَتَّبِعُهُ إِنَّا إِذًا لَفِي

صَلَالٍ وَسُعُرٍ ﴿٢٤﴾

أَلْفَى الذِّكْرَ عَلَيْهِ مِنْ بَيْنِنَا بَلْ هُوَ كَذَّابٌ أَشِرٌّ ﴿٢٥﴾

سَيَعْمُونَ عَذَابًا مِنَ الْكَذَّابِ الْأَشِرِّ ﴿٢٦﴾

إِنَّا مُرْسَلُونَ النَّاقَةَ فِتْنَةً لَهُمْ فَارْتَبِعْهُمْ

وَاصْطَبِرْ ﴿٢٧﴾

وَيَذِخْرُنَّ أَنْ الْمَاءَ قَسَمَةٌ بَيْنَهُمْ كُلُّ شَرْبٍ مَحْتَضَرٌّ ﴿٢٨﴾

فَنَادُوا صَاحِبَهُمْ فَتَعَاطَى فَعَقَرَ ﴿٢٩﴾

فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذْرِي ﴿٣٠﴾

31. Воістину, Ми відіслали проти них лише єдиний глас; ось вони стали схожими на сіно, висушене для загону.
32. Ми полегшили Коран для нагадування. Та де ж той, хто повчається ним?
33. Народ Лута сприйняв засторогу як брехню,
34. тож Ми наслали на них кам'яний дощ, і врятували лише сім'ю Лута — перед світанком,
35. як благо від Нас. Так Ми відплачуємо тим, хто вдячний.
36. І він застерігав їх від Нашої сили, але вони сумнівались у пересторозі,
37. і вимагали від нього гостей його. Але Ми позбавили зору [народ цей]! Скуштуйте ж Моєї кари та перестороги!
38. Ранок зустрів їх важкою карою!
39. Скуштуйте ж Моєї кари та перестороги!
40. Ми полегшили Коран для нагадування. Та де ж той, хто повчається ним?
41. Прийшла пересторога й до роду Фірауна.

إِنَّا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ صَيْحَةً وَاحِدَةً فَكَانُوا كَهَيْشِيرِ الْمَحْتَضِرِ ﴿٢١﴾

وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُدَكِّرٍ ﴿٢٢﴾

كَذَّبَتْ قَوْمُ لُوطٍ بِالذُّرِّ ﴿٢٣﴾

إِنَّا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ حَاصِبًا إِلَّا آلَ لُوطٍ
بِحَيْثُمْ بَسَحُوا ﴿٢٤﴾

نِعْمَةٌ مِنْ عِنْدِنَا كَذَلِكَ نَجْزِي مَنْ شَكَرَ ﴿٢٥﴾

وَلَقَدْ أَنْذَرُهُمْ بَطْشَنَا فَمَأْوَاهُمُ النَّذْرُ ﴿٢٦﴾

وَلَقَدْ رَاوَدُوهُ عَنْ صَيْفِيهِ فَطَمَسْنَا أَعْيُنَهُمْ
فَذُوقُوا عَذَابِي وَنُذْرِي ﴿٢٧﴾

وَلَقَدْ صَبَحَ لَهُمْ بُكْرَةٌ عَذَابٌ مُسْتَقِرٌّ ﴿٢٨﴾

فَذُوقُوا عَذَابِي وَنُذْرِي ﴿٢٩﴾

وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُدَكِّرٍ ﴿٣٠﴾

وَلَقَدْ جَاءَ آلَ فِرْعَوْنَ النَّذْرُ ﴿٣١﴾

42. Вони сприйняли усі наші знамення як брехню, тож Ми схопили їх хваткою Великого, Всемогутнього!
43. Чи ж ваші невіруючі кращі за тих? Чи, може, маєте захист, згаданий в попередніх писаннях?
44. Невже вони говорять: «Ми — громада, яка переможе»?
45. Розбито буде громаду їхню, і повернуться вони спинами!
46. Та ж ні! Час призначений їм як строк, і цей Час — найважчий, найгіркіший!
47. Воістину, грішники страждають і блукають в омані!
48. У той День їх потягнуть у вогонь обличчями додолу. «Спробуйте ж на смак дотик вогню!»
49. Воістину, Ми створили кожну річ згідно із передвизначенням.
50. Наш наказ — єдиний, і виконується в одну мить.
51. Ми вже знищили схожих на вас. Та де ж той, хто повчається цим?
52. Все, що вони робили, міститься у писанні,

كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا كِذَّابًا فَآخَذْنَاهُمْ أَخَذَ عَزِيزٌ مُّقْتَدِرٌ ﴿٤٢﴾

أَكْفَارُكُمْ حَبْرٌ مِّنْ أَوْلِيَّكُمْ أَمْ لَكُمْ بَرَاءَةٌ فِي الزُّبُرِ ﴿٤٣﴾

أَمْ يَقُولُونَ نَحْنُ جَمِيعٌ مُّنتَصِرُونَ ﴿٤٤﴾

سَيَهْرَبُونَ الْجَمْعُ وَيُولُونَ الدُّبُرَ ﴿٤٥﴾

بَلِ السَّاعَةُ مَوْعِدُهُمْ وَالسَّاعَةُ أَذَىٰ وَأَمْرٌ ﴿٤٦﴾

إِنَّ الْمُجْرِمِينَ فِي ضَلَالٍ وَسُعُرٍ ﴿٤٧﴾

يَوْمَ يُسْحَبُونَ فِي النَّارِ عَلَىٰ وُجُوهِهِمْ ذُوقُوا مَسَّ سَقَرَ ﴿٤٨﴾

إِنَّا كُلَّ شَيْءٍ خَلَقْنَاهُ بِقَدَرٍ ﴿٤٩﴾

وَمَا أَمْرُنَا إِلَّا وَاحِدَةٌ كَلَمْحٍ بِالْبَصَرِ ﴿٥٠﴾

وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا أَشْيَاعَكُمْ فَهَلْ مِنْ مَّذْكَرٍ ﴿٥١﴾

وَكُلُّ شَيْءٍ فَعَلُوهُ فِي الزُّبُرِ ﴿٥٢﴾

53. і записано там і мале,
і велике.

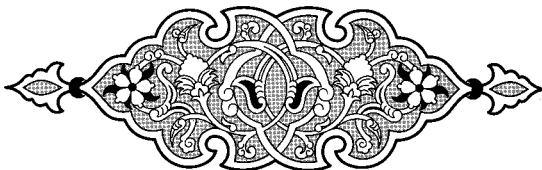
54. Воістину, богобоязливі будуть у
садах, серед річок,

55. на сидінні правди, біля
Всемогутнього Володаря.

وَكُلُّ صَغِيرٍ وَكَبِيرٍ مُّسْتَظَرٌّ ﴿٥٣﴾

إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَنَهَرٍ ﴿٥٤﴾

فِي مَقْعَدٍ صِدْقٍ عِنْدَ مَلِكٍ مُّقْتَدِرٍ ﴿٥٥﴾

Сура 55. Ар-Рахман («Милостивий»)

*Ім'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

1. Милостивий
2. навчив Корану,
3. створив людину,
4. навчив ясно розмовляти.
5. Сонце й місяць плинуть за визначеною лічбою.
6. А рослини й дерева вклоняються низько.
7. І небо високо здійняв Він, і встановив міру,
8. щоб не порушували ви міри.
9. Зважуйте ж справедливо, та не занижуйте міри!
10. І землю Він розкрив для творінь,
11. на якій фрукти й пальми з гронами,
12. і зерно колосисте, і трави духмяні.
13. То які з Господніх благ ви заперечуєте?
14. Створив Він людину з сухої глини, схожої на гончарну,

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

- الرَّحْمَنُ ①
عَلَّمَ الْقُرْآنَ ②
خَلَقَ الْإِنْسَانَ ③
عَلَّمَهُ الْبَيَانَ ④
الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ مُحْسَبَانِ ⑤
وَالنَّجْمُ وَالشَّجَرُ يَسْجُدَانِ ⑥
وَالسَّمَاءَ رَفَعَهَا وَوَضَعَ الْمِيزَانَ ⑦
أَلَّا تَطْغَوْا فِي الْمِيزَانِ ⑧
وَأَقِيمُوا الْوَزْنَ بِالْقِسْطِ وَلَا تُخْسِرُوا الْمِيزَانَ ⑨
وَالْأَرْضَ وَضَعَهَا لِلْأَنَامِ ⑩
فِيهَا فَكْهَةٌ وَالنَّخْلُ ذَاتُ الْأَكْمَامِ ⑪
وَالْحَبُّ ذُو الْعَصْفِ وَالرَّيْحَانُ ⑫
فِي آيَاءِ الْآءِ رَبِّكُمْ كَذِبَانَ ⑬
خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ صَلْصَالٍ كَالْفَخَّارِ ⑭

15. і створив джинів із полум'я вогняного. وَخَلَقَ الْجَانَّ مِنْ مَّارِجٍ مِنْ نَّارٍ ﴿١٥﴾
16. То які з Господніх благ ви заперечуєте? فِي آيَةِ الْآءِ رَبِّكُمْ أَنْ كَذَّبَ بَانَ ﴿١٦﴾
17. Господь обох сходів і заходів.
Як пояснюють коментатори, мова йде про схід і захід сонця влітку й взимку. رَبُّ الْمَشْرِقَيْنِ وَرَبُّ الْمَغْرِبَيْنِ ﴿١٧﴾
18. То які з Господніх благ ви заперечуєте? فِي آيَةِ الْآءِ رَبِّكُمْ أَنْ كَذَّبَ بَانَ ﴿١٨﴾
19. Він створив дві водойми поряд, що не зливаються в одну! مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ يَلْتَقِيَانِ ﴿١٩﴾
20. Між ними — перепона, щоб не виходили вони [з берегів]. بَيْنَهُمَا بَرْزَخٌ لَا يَبْغِيَانِ ﴿٢٠﴾
21. То які з Господніх благ ви заперечуєте? فِي آيَةِ الْآءِ رَبِّكُمْ أَنْ كَذَّبَ بَانَ ﴿٢١﴾
22. Отримують з них перли й корали. يَخْرُجُ مِنْهُمَا اللُّؤْلُؤُ وَالْمَرْجَانُ ﴿٢٢﴾
23. То які з Господніх благ ви заперечуєте? فِي آيَةِ الْآءِ رَبِّكُمْ أَنْ كَذَّبَ بَانَ ﴿٢٣﴾
24. Йому належать судна з парусами на морі, подібні до гір. وَلَهُ الْجَوَارِ الْمُنشَآتُ فِي الْبَحْرِ كَالْأَعْلَامِ ﴿٢٤﴾
25. То які з Господніх благ ви заперечуєте? فِي آيَةِ الْآءِ رَبِّكُمْ أَنْ كَذَّبَ بَانَ ﴿٢٥﴾
26. Все, що на землі — гине! كُلُّ مَنْ عَلَيْهَا فَانٍ ﴿٢٦﴾
27. Вічним є лише лик Господа твого, сповненого слави та щедрості! وَيَبْقَى وَجْهُ رَبِّكَ ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ ﴿٢٧﴾
28. То які з Господніх благ ви заперечуєте? فِي آيَةِ الْآءِ رَبِّكُمْ أَنْ كَذَّبَ بَانَ ﴿٢٨﴾

29. Благають Його ті, хто на небесах і на землі, і Він на кожен день має справу!
30. То які з Господніх благ ви заперечуєте?
31. Скоро візьмемося Ми за вас, о ви, джини та люди!
32. То які з Господніх благ ви заперечуєте?
33. О, натовп джинів і людей! Якщо ви можете перетнути межі небес і землі, то перетніть їх, але ж не перетнете, якщо не матимете влади!
34. То які з Господніх благ ви заперечуєте?
35. Направлять на вас полум'я і розплавлену мідь, і не втечете ви!
36. То які з Господніх благ ви заперечуєте?
37. І коли небо розколеться і стане червоним, наче розпечена шкіра.
38. То які з Господніх благ ви заперечуєте?
39. У День той не спитають про гріх ні людей, ні джинів.
40. То які з Господніх благ ви заперечуєте?

يَسْتَعْتِبُكَ مِنَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ كُلُّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ ﴿٢٩﴾

فَيَأْتِيءُ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٣٠﴾

سَتَفْرَعُ لَكُمْ آيَةَ الثَّقَلَانِ ﴿٣١﴾

فَيَأْتِيءُ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٣٢﴾

يَمَعَشِرَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ إِنَّ اسْتَطَعْتُمْ أَنْ تَنْفُذُوا مِنْ أَقْطَارِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ فَانْفُذُوا لَا تَنْفُذُونَ إِلَّا بِسُلْطَانٍ ﴿٣٣﴾

فَيَأْتِيءُ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٣٤﴾

يُرْسَلُ عَلَيْكُمَا شَوْابُ مِّنْ نَّارٍ وَنُحَاسٌ فَلَا تَنْتَصِرَانِ ﴿٣٥﴾

فَيَأْتِيءُ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٣٦﴾

فَإِذَا انشَقَّتِ السَّمَاءُ فَكَانَتْ وَرْدَةً كَالدِّهَانِ ﴿٣٧﴾

فَيَأْتِيءُ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٣٨﴾

فَيَوْمَئِذٍ لَا يُسْأَلُ عَنْ ذَنْبِهِ إِنْسٌ وَلَا جَانٌ ﴿٣٩﴾

فَيَأْتِيءُ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٤٠﴾

41. Пізнають грішників за ознаками їхніми, і схоплять за ноги та чуб.
42. То які з Господніх благ ви заперечуєте?
43. Оце і є геєна, яку заперечували грішники!
44. Блукають вони між пеклом і окропом!
45. То які з Господніх благ ви заперечуєте?
46. А ті, які бояться постати перед Господом своїм, отримають два сади.
47. То які з Господніх благ ви заперечуєте?
48. З гілками дерев, розлогими.
49. То які з Господніх благ ви заперечуєте?
50. У них знаходяться два джерела.
51. То які з Господніх благ ви заперечуєте?
52. Там — по парі з кожного виду плодів.
53. То які з Господніх благ ви заперечуєте?
54. Будуть лежати [праведники] на ложах, застелених парчею, з плодами із двох садів, до яких можна дотягнутись рукою.

يُعْرِفُ الْمَجْرُمُونَ بِسِيمَاهُمْ فَيُؤْخَذُ
بِالنَّوْصِيِّ وَالْأَقْدَامِ ﴿٤١﴾

فَيَأْتِيءُ الْآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٤٢﴾

هَذِهِ جَهَنَّمُ الَّتِي يُكَذِّبُ بِهَا الْمَجْرِمُونَ ﴿٤٣﴾

يَطُوفُونَ بَيْنَهَا وَبَيْنَ حَمِيمٍ إِنْ لَيْسَ
بِأَيِّءِ الْآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٤٤﴾

وَلِمَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ جَنَّاتَانِ ﴿٤٥﴾

فَيَأْتِيءُ الْآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٤٧﴾

ذَوَاتَا أَفْسَانٍ ﴿٤٨﴾

فَيَأْتِيءُ الْآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٤٩﴾

فِيهِمَا عَيْنَانِ تَجْرِيَانِ ﴿٥٠﴾

فَيَأْتِيءُ الْآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٥١﴾

فِيهِمَا مِنْ كُلِّ فَاكِهَةٍ زَوْجَانِ ﴿٥٢﴾

فَيَأْتِيءُ الْآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٥٣﴾

مُتَّكِنِينَ عَلَى فُرُشٍ بَطَائِنُهَا مِنْ إِسْتَبْرَقٍ وَجَنَى
الْجَنَّتَيْنِ دَاوَانَ ﴿٥٤﴾

55. То які з Господніх благ ви заперечуєте?
56. Там будуть ті, які опускають свої погляди — не торкалася їх раніше ні людина, ні джин.
57. То які з Господніх благ ви заперечуєте?
58. Схожі вони на яхонти та корали.
59. То які з Господніх благ ви заперечуєте?
60. Чи віддячують за добро, крім як добром?
61. То які з Господніх благ ви заперечуєте?
62. Окрім тих двох є ще два сади.
63. То які з Господніх благ ви заперечуєте?
64. Темно-зелені.
65. То які з Господніх благ ви заперечуєте?
66. Там здійсмають воду два джерела.
67. То які з Господніх благ ви заперечуєте?
68. Там різні плоди — пальми, гранати.
69. То які з Господніх благ ви заперечуєте?

فِي آيَةِ الْآءِ رَبِّكُمْ أَنْكِرَ بَانَ ﴿٥٥﴾

فِيهِنَّ قَصِيرَاتُ الْأَطْرَفِ لَمْ يَطْمِئِنَّ إِنْسٌ
وَقَبْلَهُمْ وَلَا جَانٌ ﴿٥٦﴾

فِي آيَةِ الْآءِ رَبِّكُمْ أَنْكِرَ بَانَ ﴿٥٧﴾

كَأَنَّهُنَّ الْيَاقُوتُ وَالْمَرْجَانُ ﴿٥٨﴾

فِي آيَةِ الْآءِ رَبِّكُمْ أَنْكِرَ بَانَ ﴿٥٩﴾

هَلْ جَزَاءُ الْإِحْسَنِ إِلَّا الْإِحْسَنُ ﴿٦٠﴾

فِي آيَةِ الْآءِ رَبِّكُمْ أَنْكِرَ بَانَ ﴿٦١﴾

وَمِنْ دُونِهِمَا جَنَّتَانِ ﴿٦٢﴾

فِي آيَةِ الْآءِ رَبِّكُمْ أَنْكِرَ بَانَ ﴿٦٣﴾

مُدَّاهَا مَتَّانِ ﴿٦٤﴾

فِي آيَةِ الْآءِ رَبِّكُمْ أَنْكِرَ بَانَ ﴿٦٥﴾

فِيهِمَا عَيْنَانِ نَضَّاخَتَانِ ﴿٦٦﴾

فِي آيَةِ الْآءِ رَبِّكُمْ أَنْكِرَ بَانَ ﴿٦٧﴾

فِيهِمَا فَكِكْهُمُ وَنَخْلٌ وَرُمَّانٌ ﴿٦٨﴾

فِي آيَةِ الْآءِ رَبِّكُمْ أَنْكِرَ بَانَ ﴿٦٩﴾

70. Там — добрі та прекрасні.
71. То які з Господніх благ ви заперечуєте?
72. Чорноокі, заховані в наметах.
73. То які з Господніх благ ви заперечуєте?
74. Не торкалася їх раніше ні людина, ні джин!
75. То які з Господніх благ ви заперечуєте?
76. Лежатимуть вони на зелених подушках і багатих килимах.
77. То які з Господніх благ ви заперечуєте?
78. Хай же буде благословенне ім'я Господа твого, Славного та Найщедрішого!

فِيهِنَّ حَيْرَاتٌ حِسَانٌ ﴿٧٠﴾

فِي أَيِّ آءِ الْآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٧١﴾

حُورٌ مَّقْصُورَاتٌ فِي الْخِيَامِ ﴿٧٢﴾

فِي أَيِّ آءِ الْآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٧٣﴾

لَمْ يَطْمِئِنَّهُنَّ أَنَّهُنَّ الْبَنَاتُ وَلَا الْجَانُّ ﴿٧٤﴾

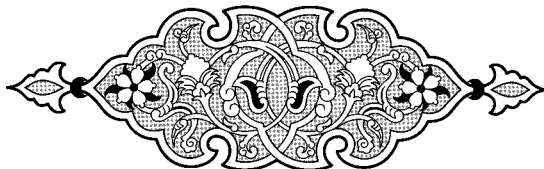
فِي أَيِّ آءِ الْآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٧٥﴾

مُتَّكِعِينَ عَلَى رُفُوفٍ خَضْرَاءٍ وَعَبَقَرِيٍّ

حِسَانٍ ﴿٧٦﴾

فِي أَيِّ آءِ الْآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٧٧﴾

تَبَارَكَ اسْمُ رَبِّكَ ذِي الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ ﴿٧٨﴾

Сура 56. Аль-Вакиа («Подія»)

*Ім'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

1. Коли настане невідворотна Подія,
2. то ніхто не заперечуватиме приходу її!
3. Вона принижує та підносить.
4. Коли здригнеться земля,
5. коли гори розколються на шматки,
6. і стануть розсипаним пилом,
7. то ви станете трьома групами.
8. Одні люди праворуч — хто ті, що праворуч?
9. Одні люди ліворуч — хто ті, що ліворуч?
10. А ті, що попереду — будуть попереду.
11. Вони і є наближеними,
12. які перебувають в садах насолоди.
13. Багато хто з них — перші покоління,
14. а меншість — наступні.
15. На ложах оздоблених,

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

- إِذَا وَقَعَتِ الْوَاقِعَةُ ①
لَيْسَ لَوْعَتِهَا كَاذِبَةٌ ②
خَافِضَةٌ رَافِعَةٌ ③
إِذَا رُجَّتِ الْأَرْضُ رَجًا ④
وُسَّتِ الْجِبَالُ بَسًا ⑤
فَكَانَتْ هَبَاءً مُنْبَثًا ⑥
وَكُنْتُمْ أَزْوَاجًا ثَلَاثَةً ⑦
فَأَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ مَا أَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ ⑧
وَأَصْحَابُ الْمَشْأَمِ مَا أَصْحَابُ الْمَشْأَمِ ⑨
وَالسَّيِّدُونَ السَّيِّدُونَ ⑩
أُولَئِكَ الْمُقَرَّبُونَ ⑪
فِي جَنَّاتِ النَّعِيمِ ⑫
ثَلَاثَةٌ مِنَ الْأُولَى ⑬
وَقَلِيلٌ مِنَ الْآخِرِينَ ⑭
عَلَى سُرُرٍ مَّوْضُونَةٍ ⑮

16. вони лежатимуть одне навпроти одного,
 17. а обходитимуть їх вічно молоді юнаки,
 18. із чашами, глеками та кубками з джерельним напоєм,
 19. від якого не болить голова та від якого не хмеліють!
 20. Там — плоди, які вони вибирають,
 21. пташине м'ясо, якого вони побажають,
 22. та чорноокі,
 23. схожі на приховану перлину.
 24. Ось винагорода за те, що чинили вони!
 25. І не почують вони там ні марнослів'я, ні гріховних розмов,
 26. а лише слова: «Мир! Мир!»
 27. Люди праворуч — хто ті, що праворуч?
 28. Вони будуть серед лотосів, позбавлених шипів,
 29. під бананами, на яких рядами висять плоди,
 30. у широких затінках,
- مُسْكِبِينَ عَلَيْهَا مُتَقَابِلِينَ ﴿١٦﴾
 يَطُوفُ عَلَيْهِمْ وِلْدَانٌ مُّخَلَّدُونَ ﴿١٧﴾
 بِأَكْوَابٍ وَأَبَارِيقٍ وَكَأْسٍ مِنْ مَعِينٍ ﴿١٨﴾
 لَا يَصَدَعُونَ عَنْهَا وَإِلَيْهِمْ يُرْجَعُونَ ﴿١٩﴾
 وَفَكَهْمًا مِمَّا يَتَخَبَّطُونَ ﴿٢٠﴾
 وَلِحْمِ طَيْرٍ مِمَّا يَشْتَهُونَ ﴿٢١﴾
 وَحُورٍ عِينٍ ﴿٢٢﴾
 كَأَمْثَلِ اللَّوْلِ الْأَمْكُونِ ﴿٢٣﴾
 جَزَاءً لِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢٤﴾
 لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا الْغَوَا وَلَا تَأْنِيًا ﴿٢٥﴾
 إِلَّا قِيلًا سَلَامًا سَلَامًا ﴿٢٦﴾
 وَأَعْرَابَ الْيَمِينِ مَا أَحْبَبَ الْيَمِينِ ﴿٢٧﴾
 فِي سِدْرٍ مَحْضُودٍ ﴿٢٨﴾
 وَطَلْحٍ مَنضُودٍ ﴿٢٩﴾
 وَظِلِّ مَمْدُودٍ ﴿٣٠﴾

31. серед розлитих вод
 32. і багатьох плодів,
 33. яких завжди вдосталь, і вони під рукою.
 34. Їм — піднесені килими,
 35. воістину, Ми створили їх ще раз,
 36. і зробили їх цнотливими,
 37. люблячими однолітками.
 38. Це — для тих, хто праворуч.
 39. Багато хто з них — із перших поколінь,
 40. а багато хто — із наступних.
 41. Люди ліворуч — хто ті, що ліворуч?
 42. Під палаючим вітром, у окропі!
 43. У затінку чорного диму,
 44. ні прохолоди їм, ні блага!
 45. Раніше, перед цим, вони розкошували,
 46. були впертими у своєму гріху,
 47. і говорили одне одному:
 «Невже, коли ми помремо та перетворимося на прах і кістки, ми справді воскреснемо, або наші батьки?»

- وَمَاءٍ مَّسْكُوبٍ ﴿٣١﴾
 وَفَلَاحَةٍ كَثِيرَةٍ ﴿٣٢﴾
 لَّا مَقْطُوعَةٍ وَلَا مَمْنُوعَةٍ ﴿٣٣﴾
 وَفُرُشٍ مَّرْفُوعَةٍ ﴿٣٤﴾
 إِنَّا أَنشَأْنَهُنَّ إِنشَاءً ﴿٣٥﴾
 فَجَعَلْنَهُنَّ أَبْكَارًا ﴿٣٦﴾
 عُرُبًا أَتْرَابًا ﴿٣٧﴾
 لِأَصْحَابِ الْيَمِينِ ﴿٣٨﴾
 ثَلَاثَةٌ مِّنَ الْأَوَّلِينَ ﴿٣٩﴾
 وَثَلَاثَةٌ مِّنَ الْآخِرِينَ ﴿٤٠﴾
 وَأَصْحَابِ الشِّمَالِ مِمَّا أَصْحَابِ الشِّمَالِ ﴿٤١﴾
 فِي سَمُومٍ وَجَمِيمٍ ﴿٤٢﴾
 وَظِلِّ مِّنْ يَّخْمُومٍ ﴿٤٣﴾
 لَا بَارِدٍ وَلَا كَرِيمٍ ﴿٤٤﴾
 إِنَّهُمْ كَانُوا قَبْلَ ذَلِكَ مُتْرَفِينَ ﴿٤٥﴾
 وَكَانُوا يُصِرُّونَ عَلَى الْحِنثِ الْعَظِيمِ ﴿٤٦﴾
 وَكَانُوا يَقُولُونَ أَإِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظْمًا إِذَا نَا لَمَبْعُوثُونَ ﴿٤٧﴾
 أَوْءَابَاؤُنَا الْآءِلُونَ ﴿٤٨﴾

49. Скажи: «Воістину — і перші, і останні покоління,
50. справді будуть зібрані в певному місці, у визначений день!»
51. А потім ви, о ті, хто блукає та заперечує правду,
52. будете їсти плоди із дерева заккум.
«Прокляте дерево», яке росте із середини пекла і слугуватиме їжею для грішників (див. сура «Вишикувані», аяти 62-65).
53. Ви неодмінно будете наповнювати ними свої черева,
54. а запиватимете все це кип'ятком,
55. і питимете, як заспрагли.
56. Отак нагодують їх в Судний День!
57. Ми створили вас. То чому ви не визнаєте [воскресіння]?
58. Чи ви не бачили того сім'я, яке виділяєте?
59. Це ви творите його — чи це Ми творимо його?
60. Ми розподілили серед вас смерть, і ніхто не випередить Нас
61. у тому, щоб замінити вас схожими на вас та створити такими, про яких ви й не відаєте.
- قُلْ إِنَّ الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ ﴿٤٤﴾
- لَمَجْمُوعُونَ إِلَىٰ مِيقَاتِ يَوْمٍ مَّعْلُومٍ ﴿٤٥﴾
- ثُمَّ يُنَادِيهَا الضَّالُّونَ الْمَكِيدُونَ ﴿٥١﴾
- لَا يَكُونُ مِنْ سَجَرٍ مِنْ رُثُومٍ ﴿٥٢﴾
- فَمَالُونَ مِنْهَا الْبُطُونَ ﴿٥٣﴾
- فَشَرِبُونَ عَلَيْهِ مِنَ الْحَمِيمِ ﴿٥٤﴾
- فَشَرِبُونَ شُرَبَ الْهَمِيمِ ﴿٥٥﴾
- هَذَا الَّذِي كُفِّرْتُمْ وَالَّذِينَ ﴿٥٦﴾
- نَحْنُ خَلَقْنَاكُمْ فَلَوْلَا تُصَدِّقُونَ ﴿٥٧﴾
- أَفَرَأَيْتُمْ مَا تُمْنُونَ ﴿٥٨﴾
- ءَأَنْتُمْ تَخْلُقُونَهُ ۗ أَمْ نَحْنُ الْخَالِقُونَ ﴿٥٩﴾
- نَحْنُ قَدَرْنَا بَيْنَكُمْ الْمَوْتَ ۖ وَمَا نَحْنُ بِمَسْبُوبِينَ ﴿٦٠﴾
- عَلَىٰ أَنْ يُبَدَّلَ أَمثَلَكُمْ وَنُنشئَكُمْ فِي مَا لَا تَعْتَمُونَ ﴿٦١﴾

62. Ви вже знаєте про перше творіння. Чому б вам не пригадати?
63. Чи бачили ви те, що ви сієте?
64. Ви пророщуєте його — чи це Ми пророщуємо його?
65. Якби Ми побажали, то перетворили б його на порох, і ви залишилися би здивованими:
66. «Ми зазнали збитків,
67. і не залишилося їжі в нас!»
68. Чи ви бачили воду, яку ви п'єте?
69. Це ви посилаєте її з дощової хмари — чи це Ми посилаємо?
70. Якби Ми побажали, то зробили б її гіркою. Чому ж ви невдячні?
71. Чи ви бачили вогонь, який висікаєте?
72. Чи це ви вироснуєте дерево для нього — чи Ми вироснуємо його?
73. Ми зробили його нагадуванням та поміччю подорожнім!
74. Тож прославляй ім'я твого великого Господа!
75. Таж ні! Клянуса місцями заходу зірок!

وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ النَّشْأَةَ الْأُولَىٰ فَلَوْلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٦٢﴾

أَفَرَأَيْتُمْ مَا تَحْرُثُونَ ﴿٦٣﴾

ءَأَنْتُمْ تَرْزَعُونَهُ وَأَمْ نَحْنُ الرَّزَّاعُونَ ﴿٦٤﴾

لَوْ نَشَاءُ لَجَعَلْنَاهُ حُطَامًا فَظَلِمْتُمْ
تَفَكَّهُوتَ ﴿٦٥﴾

إِنَّا الْمَغْرُمُونَ ﴿٦٦﴾

بَلْ نَحْنُ مَحْرُومُونَ ﴿٦٧﴾

أَفَرَأَيْتُمُ الْمَاءَ الَّذِي تَشْرَبُونَ ﴿٦٨﴾

ءَأَنْتُمْ أَنْزَلْتُمُوهُ مِنَ الْمُزْنِ أَمْ نَحْنُ الْمُنزِلُونَ ﴿٦٩﴾

لَوْ نَشَاءُ جَعَلْنَاهُ أَجْحَابًا فَلَوْلَا نَشْكُرُونَ ﴿٧٠﴾

أَفَرَأَيْتُمُ النَّارَ الَّتِي تُورُونَ ﴿٧١﴾

ءَأَنْتُمْ أَنْشَأْتُمْ شَجَرَتَهَا أَمْ نَحْنُ الْمُنشِئُونَ ﴿٧٢﴾

نَحْنُ جَعَلْنَاهَا تَذَكُّرًا وَرَمَعًا لِلْمُقِيمِينَ ﴿٧٣﴾

فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ ﴿٧٤﴾

* فَلَا أُقْسِمُ بِمَوَاقِعِ النُّجُومِ ﴿٧٥﴾

76. І ця клятва — якби ви тільки знали — клятва велика!
77. Воістину, це — Преславний Коран,
захований у Книзі!
78. Торкаються його лише очищені!
80. Зісланий від Господа світів!
81. Невже ви не вірите в цю розповідь,
і робите ви долю вашу долею невірнучих?
83. І коли душа приступає до горла
і ви дивитесь на [помираючого],
то Ми ближчі до нього, ніж ви, але ви не бачите цього.
86. То чому ж ви, якщо не буде відплачено вам,
не повернете її? Та якби ж ви були правдивими!
88. Якщо він був одним із наближених,
то отримає спокій, втіху та сад насолоди.
90. І якщо він був одним із тих, хто праворуч —
мир тобі! Ти — один із тих, хто праворуч!

وَإِنَّهُ لَقَسَمٌ لِّتَعْلَمُونَ عَظِيمٌ ﴿٧٦﴾

إِنَّهُ لَقُرْءَانٌ كَرِيمٌ ﴿٧٧﴾

فِي كِتَابٍ مَّكْنُونٍ ﴿٧٨﴾

لَّا يَمَسُّهُ إِلَّا الْمُطَهَّرُونَ ﴿٧٩﴾

تَنْزِيلٌ مِّن رَّبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٨٠﴾

أَفِيْهَذَا الْحَدِيثِ أَنْتُمْ مُدْهِنُونَ ﴿٨١﴾

وَتَجْعَلُونَ رِزْقَكُمْ أَنَّكُمْ تُكَذِّبُونَ ﴿٨٢﴾

فَأَوْلَا إِذَا بَلَغَتِ الْحُلُقُومَ ﴿٨٣﴾

وَأَنْتُمْ حِينِيذٍ تَنْظُرُونَ ﴿٨٤﴾

وَنَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْكُمْ وَلَكِنْ لَا تُبْصِرُونَ ﴿٨٥﴾

فَأَوْلَا إِنْ كُنْتُمْ غَيْرَ مَدِينِينَ ﴿٨٦﴾

تَرْجِعُونَهَا إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٨٧﴾

فَأَمَّا إِنْ كَانَ مِنَ الْمُقَرَّبِينَ ﴿٨٨﴾

فَرَوْحٌ وَرَيْحَانٌ وَجَنَّتْ نَعِيمٍ ﴿٨٩﴾

وَأَمَّا إِنْ كَانَ مِنَ أَصْحَابِ الْيَمِينِ ﴿٩٠﴾

فَسَلَامٌ لَّكَ مِنَ أَصْحَابِ الْيَمِينِ ﴿٩١﴾

92. Та якщо він був одним із тих,
які заперечують і блукають,
93. то напуватимуть його
окропом,
94. і палатиме він у геєні.
95. Ось це насправді і є достеменна
істина!
96. Тож прославляй ім'я Господа
твого Великого!

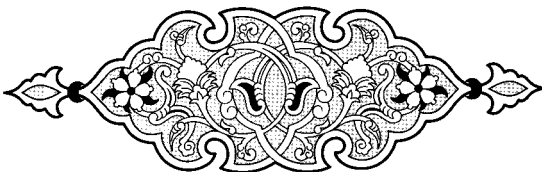
وَأَمَّا إِنْ كَانَ مِنَ الْمُكَذِّبِينَ الضَّالِّينَ ﴿١٣﴾

فَنُزِّلُ مِنْ سَمِيمٍ ﴿١٤﴾

وَنَصْلَةٍ جَجِيمٍ ﴿١٥﴾

إِنَّ هَذَا لَهُوَ حَقُّ الْيَقِينِ ﴿١٥﴾

فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ ﴿١٦﴾

Сура 57. Аль-Хадід («Залізо»)

*Im'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

1. Прославляє Аллаха те, що на небесах і на землі, а Він — Великий, Мудрий!
2. Йому належить влада над небесами й землею, Він дарує життя та смерть, і Він спроможний на кожну річ!
3. Він — Перший і Останній, Явний та Потаємний, і Він знає про кожну річ!
4. Він — Той, Хто створив небеса і землю за шість днів, а потім піднісся над троніи. Знає Він, що входить у землю і що виходить із неї, і що сходить із неба, і що здіймається туди. Він з вами [знанням], де б ви не були, і бачить Аллах те, що чините ви!
5. Йому належить влада над небесами й землею, і до Аллаха повертаються усі справи.
6. Він збільшує ніч за рахунок дня, а день за рахунок ночі, і Він знає те, що приховане в серцях.
7. Увіруйте в Аллаха й Посланця Його, жертвуйте те, в чому Він зробив вас спадкоємцями;

سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ
الْحَكِيمُ ﴿١﴾

لَهُ مَلِكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ يَسْمِعُ وَ يُبْصِرُ وَهُوَ
عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢﴾

هُوَ الْأَوَّلُ وَالْآخِرُ وَالظَّاهِرُ وَالْبَاطِنُ وَهُوَ
يَكُلُّ شَيْءٍ عَلَيْهِ ﴿٣﴾

هُوَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ
أَيَّامٍ ثُمَّ أَسْتَوَى عَلَى الْعَرْشِ يَعْلَمُ مَا يَلِجُ
فِي الْأَرْضِ وَمَا يَخْرُجُ مِنْهَا وَمَا يَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ
وَمَا يَعْرُجُ فِيهَا وَهُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ وَاللَّهُ بِمَا
تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٤﴾

لَهُ مَلِكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ
الْأُمُورُ ﴿٥﴾

يُولِجُ اللَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُؤَلِّجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَهُوَ
عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿٦﴾

ءَامِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَأَنْفِقُوا مِمَّا جَعَلَكُمْ
مُسْتَخْلِفِينَ فِيهِ فَالَّذِينَ ءَامَنُوا مِنْكُمْ وَأَنْفَقُوا

- тож тим із вас, які увірували і жертвували, їм — нагорода велика!
8. А чому ви не віруєте в Аллаха, коли Посланець закликає вас увірувати в Господа вашого й, істинно, взяв Він завіт із вами, якщо ви віруючі!
9. Він — Той, Хто зіслав рабу своєму знамення ясні, щоб вивести вас із темряви до світла, і, воістину, Аллах — Співчутливий та Милосердний!
10. А чому ж ви не витрачаєте на шляху Аллаха, коли Аллах — спадкоємець небес і землі? Не рівні між собою ті, які жертвували до перемоги брали участь у боротьбі; вони — вищі за тих, які жертвували пізніше і брали участь у боротьбі пізніше. І кожному обіцяв Аллах найкраще, і Аллаху відомо те, що чините ви!
11. Той, хто позичить Аллаху добру позику, отримає від Аллаха вдвічі, і йому — винагорода щедра!
12. У той День побачиш ти віруючих, чоловіків та жінок — плине світло їхнє перед ними і праворуч від них: «Звістка добра сьогодні для вас — сади, де течуть ріки. Будете ви там вічно!» Це — великий успіх!

لَهُمْ أَجْرٌ كَبِيرٌ ﴿٧﴾

وَمَا لَكُمْ لَا تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالرَّسُولِ يَدْعُوكُمْ
لِتُؤْمِنُوا بِرَبِّكُمْ وَقَدْ أَخَذَ مِيثَاقَكُمْ إِن
كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٨﴾

هُوَ الَّذِي يُزِيلُ عَلَى عَبْدِهِ آيَاتٍ بِنَسِيتِ لِيُخْرِجَكُمْ
مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَإِنَّ اللَّهَ بِكُمْ لَرَءُوفٌ
رَّحِيمٌ ﴿٩﴾

وَمَا لَكُمْ أَلَّا تُنْفِقُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلِلَّهِ مِيرَاثُ
السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ لَا يَسْتَوِي مِنْكُمْ مَنْ أَنْفَقَ
مِن قَبْلِ الْفَتْحِ وَقَتْلِ أَوْلِيَّكَ أَكْثَرَ دَرَجَةً
مِنَ الَّذِينَ أَنْفَقُوا مِنْ بَعْدِ وَقَتْلَوْلَوْا وَكَلَّا وَعَدَّ
اللَّهُ الْحُسْنَى وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿١٠﴾

مَنْ ذَا الَّذِي يُقْرِضُ اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا
فِيضِعْفَهُ وَاهُ، وَلَهُ أَجْرٌ كَرِيمٌ ﴿١١﴾

يَوْمَ تَرَى الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ يَسْعَى
نُورُهُمْ بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَبِأَيْمَانِهِمْ بُشْرًا
بِالْيَوْمِ جَنَّتْ تَجْرَى مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ
فِيهَا ذَلِكَ هُوَ الْقَوْلُ الْعَظِيمُ ﴿١٢﴾

13. У той День скажуть лицеміри, чоловіки й жінки, тим, які увірували: «Зачекайте, ми позичимо у вас світло». Скажуть їм: «Повертайтеся назад і шукайте світло!» Зведуть між ними стіну із ворітьми, всередині якої милість, а назовні — кара!
14. Будуть вони говорити: «Чи ж ми не були з вами?» Скажуть їм: «Так, але ви самі підбурювали одне одного — ви вичікували, і ви сумнівалися, і спокушалися хибними надіями, поки не з'явився наказ Аллаха; і спокушав вас проти Аллаха спокусник.
15. Тож сьогодні не візьмуть від вас викупу, і від тих, які не увірували; домівка ваша — вогонь, який полонить вас! Мерзотний же це притулок!»
16. Чи не час для тих, які увірували, змирити серця свої для згадування Аллаха й того, що зіслано з істини та не бути подібними до тих, кому було дано Писання раніше, і чий серця зачерствіли з часом, і більшість яких — нечестивці?
17. Знайте ж, що Аллах оживлює землю після смерті її. Ми роз'яснюємо знамення для вас — можливо, зрозумієте ви!

يَوْمَ يَقُولُ الْمُنْفِقُونَ وَالْمُنْفِقَاتُ الَّذِينَ آمَنُوا
 أَنْظِرُونَا نَقْتَسِبَ مِنْ نُورِكُمْ قِيلَ ارْجِعُوا وَرَاءَكُمْ
 قَالَتِمُسُوا نُورًا فَضْرِبَ بَيْنَهُمْ سُورَةً بَابٌ
 بَاطِنُهُ فِيهِ الرَّحْمَةُ وَظَاهِرُهُ مِنْ قِبَلِهِ الْعَذَابُ ﴿١٣﴾

يُنَادُونَهُمْ أَلَمْ نَكُنْ مَعَكُمْ قَالُوا بَلَىٰ وَلَكِنَّكُمْ فَتَنْتُمْ
 أَنْفُسَكُمْ وَتَرَبَّصْتُمْ وَارْتَبْتُمْ وَعَرَبْتُمْ الْأَمَانِي
 حَتَّىٰ جَاءَ أَمْرُ اللَّهِ وَعَزَّكَمُ بِاللَّهِ الْعَرُورُ ﴿١٤﴾

قَالِيَوْمَ لَا يُخْذُ مِنْكُمْ فِدْيَةٌ وَلَا مِنَ الَّذِينَ
 كَفَرُوا مَأْوَاهُمْ النَّارُ هِيَ مَوْلَاهُمْ
 وَيَسَّ الْمَصِيرُ ﴿١٥﴾

﴿أَلَمْ يَأْنِ لِلَّذِينَ آمَنُوا أَنْ تَخْشَعَ قُلُوبُهُمْ
 لِذِكْرِ اللَّهِ وَمَا نَزَلَ مِنَ الْحَقِّ وَلَا يَكُونُوا
 كَالَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلُ فَطَالَ عَلَيْهِمُ الْأَمَدُ
 فَقَسَتْ قُلُوبُهُمْ وَكِبِيرُ مَنَّهُمْ فَلَيُسْفُونَ ﴿١٦﴾﴾

أَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَحْيِي الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا قَدْ بَيَّنَّا
 لَكُمُ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿١٧﴾

18. Воістину, тим чоловікам і жінкам, які дають милостиню і які позичили Аллаху позику добру — подвоїться вона їм, і матимуть вони винагороду щедрі!
19. І тим, які увірували в Аллаха та Посланця Його — правдивим і свідкам перед Господом їхнім — на них чекає винагорода й світло, а ті, які не увірували та відкидали знамення Наші, вони — жителі пекла!
20. Знайте, що життя в цьому світі — лише гра та забава, прикраси та хвастощі поміж вами, змагання у збільшенні майна та дітей — подібне воно дощу, після якого посіви дивують сіяча; далі ти бачиш їх жовтими, а потім вони всихають. А в майбутньому житті — кара жорстока або прощення від Аллаха та вдовolenня Його. І життя в цьому світі — ніщо інше, як блага примарні!
21. Змагайтеся ж один із одним в отриманні прощення від Господа вашого й раю, простягнутого на ширину неба й землі; приготований він тим, які увірували в Аллаха та посланців Його; це — милість Аллаха, дарує Він її, кому побажає, і Аллах — Володар великої милості!

إِنَّ الْمَصَدِّقِينَ وَالْمُصَدِّقَاتِ وَأَقْرَبُوا اللَّهَ
قَرَابًا حَسَنًا يُضْعَفُ لَهُمْ وَلَهُمْ أَجْرٌ كَرِيمٌ ﴿٥٨﴾

وَالَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ أُولَٰئِكَ هُمُ
الصَّادِقُونَ وَالشَّهَدَاءُ عِنْدَ رَبِّهِمْ لَهُمْ
أَجْرُهُمْ وَنُورُهُمْ وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا
بِعَايَاتِنَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ ﴿٥٩﴾

اعْلَمُوا أَنَّمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا لَعِبٌ وَلَهُمْ زِينَةٌ
وَتَفَاخُرٌ بَيْنَكُمْ وَتَكَاثُرٌ فِي الْأَمْوَالِ وَالْأَوْلَادِ
كَمَثَلِ غَيْثٍ أَعْجَبَ الْكُفَّارَ نَبَاتُهُ ثُمَّ يَهِيجُ
فَتَرَاهُ مُصْفَرًّا ثُمَّ يَكُونُ حُطَمًا وَفِي الْآخِرَةِ
عَذَابٌ شَدِيدٌ وَمَغْفِرَةٌ مِّنَ اللَّهِ وَرِضْوَانٌ وَمَا
الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا لَمَتَعٌ الْغُورِ ﴿٦٠﴾

سَابِقُوا إِلَىٰ مَغْفِرَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا
كَعَرْضِ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ أُعِدَّتْ لِلَّذِينَ
آمَنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ ذَلِكَ فَضْلُ اللَّهِ
يُؤْتِيهِ مَن يَشَاءُ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ﴿٦١﴾

22. Не станеться ніякого лиха ні на землі, ні у вас самих, якщо його не було в Писанні ще до того, як Ми створимо це. Воістину, легко це для Аллаха!
23. Щоб не сумували ви за тим, що втратили, і не раділи з того, що Ми дали! Аллах не любить зверхніх та хвальковитих,
24. які скупі та силують людей бути скупими. А якщо хто відвертається, то, воістину, Аллах — Багатий, Хвалимий.
25. Відсилали Ми посланців наших зі знаменнями ясними, і відсилали Ми з ними Писання та мірило для того, щоб трималися люди справедливості; зіслали Ми залізо, в якому велика міць і користь для людей — щоб знав Аллах, хто потаємно допомагає Йому й посланцям Його. Аллах — Сильний, Великий!
26. І, істинно, відсилали Ми Нуха та Ібрагіма, і поставили серед нащадків їхніх пророцтво та Писання. Були серед них ті, хто йшов прямим шляхом, але багато хто з них — нечестивці.
27. Потім відправили Ми вслід за ними Ісу, сина Мар'ям, і дарували Ми йому Інджиль, і вселили в серця тих, хто йшов

مَا أَصَابَ مِنْ مُصِيبَةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي أَنْفُسِكُمْ إِلَّا فِي كِتَابٍ مِنْ قَبْلِ أَنْ نَبْرَأَهَا إِنَّ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ﴿٢٢﴾

لَكُمْ يَلَا تَأْسَوْا عَلَى مَا فَاتَكُمْ وَلَا تَفْرَحُوا بِمَا آتَاكُمْ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ ﴿٢٣﴾

الَّذِينَ يَبْخُلُونَ وَيَأْمُرُونَ النَّاسَ بِالْبُخْلِ وَمَنْ يَتَوَلَّ فَإِنَّ اللَّهَ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ ﴿٢٤﴾

لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ وَأَنْزَلْنَا الْحَدِيدَ فِيهِ بَأْسٌ شَدِيدٌ وَمَنْفَعٌ لِلنَّاسِ لِيَعْلَمَ اللَّهُ مِنْ بَيْنَ يَدَيْهِ وَرُسُلَهُ بِالْغَيْبِ إِنَّ اللَّهَ قَوِيٌّ عَزِيزٌ ﴿٢٥﴾

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا وَإِبْرَاهِيمَ وَجَعَلْنَا فِي ذُرِّيَّتِهِمَا النَّبُوَّةَ وَالْكِتَابَ فَمِنْهُمْ مُهْتَدٍ وَكَثِيرٌ مِنْهُمْ فَاسِقُونَ ﴿٢٦﴾

ثُمَّ قَفَّيْنَا عَلَى آدَمَ وَنُوحٍ وَابْنِ مَرْيَمَ وَجَعَلْنَا فِي قُلُوبِ الَّذِينَ اتَّبَعُوهُ رَأْفَةً وَرَحْمَةً

за ним, співчуття й милість. А чернецтво вони самі вигадали, бо Ми не приписували його їм, хіба як прагнуть вони до вдоволення Аллаха. Та не виконали вони його належним чином. Тож дарували Ми тим серед них, які вірували, винагороду, але багато хто з них — нечестивці.

28. О ви, які увірували! Бійтеся Аллаха та увіруйте в Посланця Його, за милістю Своєю Він дарує вам вдвічі більше, і дарує вам світло, з яким ви будете йти; і простить вас, а Аллах — Прощаючий, Милосердний!
29. Тож нехай знають люди Писання, що не мають влади вони над милістю Аллаха, що милість — в Його руці, і дає Він її тому, кому побажає, і Аллах — Володар великої милості!

وَرَهْبَانِيَّةً ابْتَدَعُوهَا مَا كَتَبْنَاهَا عَلَيْهِمْ إِلَّا ابْتِغَاءَ رِضْوَانِ اللَّهِ فَمَا رَعَوْهَا حَقَّ رِعَابِهَا فَآتَيْنَا الَّذِينَ ءَامَنُوا مِنْهُمْ أَجْرَهُمْ وَكَثِيرٌ مِنْهُمْ فَاسِقُونَ ﴿٢٨﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَءَامِنُوا بِرَسُولِهِ يُؤْتِكُمْ كِفْلَيْنِ مِنْ رَحْمَتِهِ وَيَجْعَلْ لَكُمْ نُورًا تَمْشُونَ بِهِ وَيَغْفِرْ لَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٢٩﴾

لَتَعْلَمَ يَاعَالَمُ أَلَّنَا لَكِتَابُ الْأَيْدِ قُدْرُونَ عَلَيَّ شَيْءٍ مِّنْ فَضْلِ اللَّهِ وَأَنَّ الْفَضْلَ بِيَدِ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَن يَشَاءُ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ﴿٣٠﴾

Сура 58. Аль-Муджаділя («Суперечка»)

Im'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

1. Аллах почув слова тієї, яка сперечалася з тобою про свого чоловіка, і скаржилася Аллаху. Аллах почув вашу розмову, бо, воістину, Аллах — Всечуючий, Всезнаючий!

2. Ті, які називають своїх дружин хребтами матерів, хоча насправді ті не є матерями їхніми, бо матері їх — ті, які народили їх, кажуть слова відразні та брехливі. Воістину, Аллах — Милосердний, Прощаючий.

«Ті, які називають своїх дружин хребтами матерів»: слова «ти для мене — наче хребет моєї матері» в доісламські часи промовляв араб, коли збирався розлучитися з дружиною.

3. Ті, які називають своїх дружин хребтами матерів, а потім відмовляються від сказаного, нехай звільнять одного раба перед тим, як торкнуться одне одного. Повчають вас цим, і Аллах знає те, що ви робите.

4. А хто не має раба, то нехай тримає безперервний піст протягом двох місяців, перед

فَدَسَمِعَ اللَّهُ قَوْلَ الَّتِي تُجَادِلُكَ فِي زَوْجِهَا
وَتَشْتَكِي إِلَى اللَّهِ وَاللَّهُ يَسْمَعُ تَحَاوُرَ كَمَا بَانَ
اللَّهُ سَمِيعٌ بَصِيرٌ ﴿١﴾

الَّذِينَ يُظَاهِرُونَ مِنْكُمْ مِنْ نِسَائِهِمْ مَا هُنَّ
أُمَّهَاتِهِمْ إِنْ أُمَّهَاتُهُمْ إِلَّا الَّتِي وَلَدْنَهُمْ
وَإِنَّهُمْ لَيَقُولُونَ مُنْكَرًا مِنَ الْقَوْلِ وَزُورًا
وَإِنَّ اللَّهَ لَعَفُوفٌ عَلِيمٌ ﴿٢﴾

وَالَّذِينَ يُظَاهِرُونَ مِنْ نِسَائِهِمْ ثُمَّ يَعُودُونَ لِمَا
قَالُوا فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَتَمَاسَا ذَلِكَ
تَوْعظُونَ بِهِ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٣﴾

فَمَنْ لَمْ يَجِدْ فَصِيَامٌ شَهْرَيْنِ مُتَتَابِعَيْنِ مِنْ قَبْلِ
أَنْ يَتَمَاسَا فَمَنْ لَمْ يَسْتَطِعْ فِإِطَاعَهُ سِتِّينَ

тим, як торкнутися [дружини].
Хто ж не може зробити цього,
то нехай нагодує шістдесят
бідняків. Усе це — для того,
щоб увірували ви в Аллаха
та Його Посланця. Такими
є обмеження Аллаха, а на
невіруючих чекає болісна кара!

5. Ті, які ворогують із Аллахом та Його Посланцем, будуть розбиті так само, як були розбиті ті, які жили раніше за них. Ми зіслали ясні знамення, а на невіруючих чекає ганебна кара,
6. у День, коли Аллах воскресить їх усіх і розповість їм про вчинки їхні. Врахував їх Аллах, а вони забули про них, та Аллах — кожній речі Свідок.
7. Невже ти не бачиш, що Аллах знає те, що на небесах і те, що на землі? Не буває таємної розмови між трьома, де Він не був би четвертим, між п'ятьма, де Він не був би шостим, або ж менше чи більше від цього, щоб Його не було із ними [знанням], де б вони не були. Потім, у День Воскресіння, Ми розповімо їм про вчинки їхні. Аллах — про кожну річ Знаючий!
8. Чи ти бачив тих, яким була заборонена таємна змова? Потім все ж вони повернулися до

مَسِيكِنًا ذَلِكَ لِنُؤْمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَتِلْكَ
حُدُودُ اللَّهِ وَاللَّكَفِيرِينَ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٥٨﴾

إِنَّ الَّذِينَ يَحَادُّونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ كُبِتُوا كَمَا
كُتِبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَقَدْ أَنْزَلْنَا آيَاتٍ
بَيِّنَاتٍ وَاللَّكَفِيرِينَ عَذَابٌ مُهِينٌ ﴿٥٩﴾

يَوْمَ يَبْعَثُهُمُ اللَّهُ جَمِيعًا فَيُنَبِّئُهُمْ بِمَا عَمِلُوا
أَحْصَاهُ اللَّهُ وَسُوهُ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ
شَهِيدٌ ﴿٦٠﴾

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي
الْأَرْضِ مَا يَكُونُ مِنْ نَجْوَى ثَلَاثَةٍ إِلَّا هُوَ
رَابِعُهُمْ وَلَا خَمْسَةٍ إِلَّا هُوَ سَادِسُهُمْ وَلَا آدْنَى
مِنْ ذَلِكَ وَلَا أَكْثَرَ إِلَّا هُوَ مَعَهُمْ أَيْنَ مَا
كَانُوا ثُمَّ يُنَبِّئُهُمْ بِمَا عَمِلُوا يَوْمَ الْقِيَامَةِ
إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿٦١﴾

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ نُهُوا عَنِ النَّجْوَى ثُمَّ يَعُودُونَ
لِمَا نُهُوا عَنْهُ وَيَتَنَجَّوْنَ بِالْآثِرِ وَالْعُدُونِ

того, що було заборонено їм, змовилися про гріх, ворожість і непослух проти Посланця. Коли вони приходять до тебе, то вітаються з тобою не так, як вітає тебе Аллах, та й кажуть самі собі: «Чого не скарає нас Аллах за те, що ми говоримо?» Доволі їм геєни! Туди буде кинуто їх, і потворне ж це місце!

9. О ви, які увірували! Коли спілкуєтеся потаємно, то не змовляйтеся про гріх, ворожість чи непослух по відношенню до Посланця. Змовляйтеся же про благочестя і богобоязливість, та бійтеся Аллаха, перед яким ви будете зібрані!
10. Воістину, потаємна змова — від шайтана, який прагне смутку для тих, які увірували. Але вона не принесе їм ніякої шкоди, крім як із дозволу Аллаха. І на Аллаха покладають сподівання віруючі!
11. О ви, які увірували! Коли вам говорять на зібраннях: «Поступіться!» — то поступіться. І наділить вас Аллах ще кращим місцем! А коли вам говорять: «Встаньте!» — то вставайте. Аллах дарує перевагу тим серед вас, які увірували й тим, кому дано

وَمَعْصَبَتِ الرَّسُولِ وَإِذْ أُنذِرْتُمْ بِمَا لَكُمْ
مُحِيْبًا بِهِ اللَّهُ وَيَقُولُونَ فِي أَنْفُسِهِمْ لَوْلَا يُعَذِّبُنَا
اللَّهُ بِمَا نَقُولُ حَسْبُنَا جَهَنَّمُ بَصَائِرُهَا
فَيْسُ الْمَصِيْبُ ﴿٨﴾

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا تَنَجَّيْتُمْ فَلَا تَتَنَجَّوْا
بِالْإِنْتِمَاءِ وَالْعَدْوَانِ وَمَعْصَبَتِ الرَّسُولِ
وَتَتَنَجَّوْا بِالْبِرِّ وَالتَّقْوَى وَأَتَقُوا اللَّهَ الَّذِي إِلَيْهِ
تُخْشَرُونَ ﴿٩﴾

إِنَّمَا التَّجْوِي مِنْ الشَّيْطَانِ لِيَحْزُنَ الَّذِينَ
ءَامَنُوا وَلَيْسَ بِضَارِّهِمْ شَيْئًا إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ
وَعَلَى اللَّهِ قَلْبُ التَّوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١٠﴾

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا قِيلَ لَكُمْ تَسَبَّحُوا فِي
الْمَجْلِسِ فَاسْجُدُوا بِسُجُودِ اللَّهِ لَكُمْ وَإِذَا قِيلَ
أَنْشُرُوا فَأَنْشُرُوا لِيَرْفَعَ اللَّهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا مِنْكُمْ
وَالَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ دَرَجَاتٍ وَاللَّهُ بِمَا
تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿١١﴾

- знання. І Аллах знає те, що ви робите.
12. О ви, які увірували! Коли ви говорите з Посланцем потаємно, то нехай милостиня передує вашій розмові. Це — краще для вас та чистіше! Та як не знайдете в себе нічого, то Аллах — Прощаючий, Милосердний!
13. Невже ви боїтеся, щоб милостиня передувала вашій таємній розмові? Якщо ви не зробили цього, та Аллах прийняв ваше каяття, то звершуйте молитву, давайте закят, коріться Аллаху та Його Посланцю. Аллах знає те, що ви робите!
14. Чи ти бачив тих, які приятелюють із людьми, на яких розгнівався Аллах? Вони — і не з вами, і не проти вас, вони свідомо дають неправдиві клятви.
15. Аллах приготував для них суворе покарання. Воістину, зле те, що вони роблять!
16. Вони зробили свої клятви щитом, та й збивають зі шляху Аллаха. На них чекає принизлива кара!
17. Не допоможе їм перед Аллахом нічим ні майно їхнє, ні діти їхні. Вони — жителі пекла, і будуть там вічно!

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا نَجَّيْتُمُ الرَّسُولَ فَقَدِمُوا
بَيْنَ يَدَيْ نَجْوَاكُمْ صَدَقَةٌ ذَلِكَ خَيْرٌ لَّكُمْ وَأَظْهَرُ
فَإِن لَّمْ تَجِدُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٢﴾

ءَأَشْفَقْتُمْ أَن تُقَدِّمُوا بَيْنَ يَدَيْ نَجْوَاكُمْ
صَدَقَاتٍ فَإِذْ لَمْ تَفْعَلُوا وَتَابَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ فَأَقِيمُوا
الصَّلَاةَ وَءَاتُوا الزَّكَاةَ وَأَطِيعُوا اللَّهَ
وَرَسُولَهُ ۗ وَاللَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٣﴾

* أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ تَوَلَّوْا قَوْمًا غَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ
مَّا هُمْ مِنْكُمْ وَلَا مِنْهُمْ وَيَحْلِفُونَ عَلَى الْكُذِبِ وَهُمْ
يَعْمَلُونَ ﴿١٤﴾

أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا إِنَّهُمْ سَاءَ مَا كَانُوا
يَعْمَلُونَ ﴿١٥﴾

أَتَّخَذُوا أَيْمَانَهُمْ جُنَّةً فَصَدُّوا عَن سَبِيلِ اللَّهِ
فَأ لَهُمْ عَذَابٌ مُّبِينٌ ﴿١٦﴾

لَنْ نُنْفِئَهُمْ عَنْهُمُ ءَأْمُوهُمُ وَلَا ءَأَوْلَادُهُمْ مِنَ اللَّهِ
شَيْئًا ءَأُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿١٧﴾

18. У той День Аллах воскресить їх усіх. І вони будуть давати клятви перед Ним, як давали клятви вам, та й думатимуть, що це чимось допоможе їм. Воістину, вони — брехуни!
19. Переміг їх шайтан і примусив забути навіть згадувати Аллаха. Вони — прибічники шайтана, а, воістину, прибічники шайтана — це ті, які матимуть втрати!
20. Воістину, ті, які ворогують із Аллахом та Його Посланцем, опиняться серед найприниженіших.
21. Аллах написав: «Неодмінно перемогу отримаю Я та Мої посланці!»
22. Ти не знайдеш людей, які вірують у Аллаха та Останній День, але водночас приятелюють із тими, хто ворогує з Аллахом та Його Посланцем — навіть якщо це будуть їхні батьки, сини, брати чи інші родичі. Аллах дарував серцям їхнім віру та ствердив їх духом від Себе. Він уведе їх у сади, де течуть ріки, і будуть вони там вічно! Аллах вдоволений ними, і вони вдоволені Ним. Це — прибічники Аллаха, і, воістину, прибічники Аллаха матимуть успіх!

يَوْمَ يَبْعَثُهُمُ اللَّهُ جَمِيعًا فَيَحْلِفُونَ لَهُ، كَمَا
يَحْلِفُونَ لَكُمْ وَيَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ عَلَىٰ شَيْءٍ أَلَّا
إِنَّهُمْ هُمُ الْكَاذِبُونَ ﴿١٨﴾

أَسْتَحْوَذَ عَلَيْهِمُ الشَّيْطَانُ فَأَنسَاهُمْ ذِكْرَ اللَّهِ
أُولَٰئِكَ حِزْبُ الشَّيْطَانِ ۗ أَلَا إِنَّ حِزْبَ الشَّيْطَانِ
هُمُ الْخٰسِرُونَ ﴿١٩﴾

إِنَّ الَّذِينَ يُحَادُّونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ ۖ أُولَٰئِكَ فِي الْأَذَىٰ ﴿٢٠﴾

كَتَبَ اللَّهُ لَأَعْلَيْنَ أَنَا وَرُسُلِي ۗ إِنَّ اللَّهَ
قَوِيٌّ عَزِيزٌ ﴿٢١﴾

لَا يَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ
يُوَادُّونَ مَنْ حَادَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ، وَلَوْ كَانُوا
آبَاءَهُمْ أَوْ أَبْنَاءَهُمْ أَوْ إِخْوَانَهُمْ أَوْ عَشِيرَتَهُمْ
أُولَٰئِكَ كَتَبَ فِي قُلُوبِهِمُ الْإِيمَانَ وَأَيَّدَهُم
بِرُوحٍ مِّنْهُ وَيُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ
تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ
وَرَضُوا عَنْهُ ۗ أُولَٰئِكَ حِزْبُ اللَّهِ ۗ أَلَا إِنَّ حِزْبَ
اللَّهِ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٢٢﴾

Сура 59. Аль-Хашр («Зібрання»)

*Ім'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

1. Славить Аллаха те, що в небесах, і те, що на землі, а Він — Всемогутній, Мудрий!
2. Він — Той, Хто вивів невірючих людей Писання із домівок їхніх під час першого вигнання. Ви й не думали, що вони підуть, а вони думали, що фортеці їхні захистять їх від Аллаха. Та Аллах скарав їх з іншого боку, з якого вони й не чекали. Він сповнив страхом їхні серця. Тож вони руйнували власні будинки своїми руками та руками віруючих. Нехай же це буде повчанням вам, тим, хто має очі!
3. Якби не приписав їм Аллах вигнання, то скарав би їх у земному житті. А в наступному житті на них чекає вогняна кара!
4. Це — за те, що вони повстали проти Аллаха та Посланця Його. До того, хто постає проти Аллаха, Він суворий у покаранні!
5. Те, що ви зрізали пальми, або ж залишили їх і далі стояти на корінні їхньому, — лише з

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سَبِّحَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ
وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١﴾

هُوَ الَّذِي أَخْرَجَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ
مِنْ دِيَارِهِمْ لِأَوَّلِ الْحَشْرِ مَا ظَنَّتُمْ أَنْ يَخْرُجُوا
وَضَنَّوْا أَنَّهُمْ مَانِعَتُهُمْ حُصُونُهُمْ مِنَ اللَّهِ
فَأَنزَلَهُمُ اللَّهُ مِنْ حَيْثُ لَمْ يَحْتَسِبُوا وَقَذَفَ
فِي قُلُوبِهِمُ الرُّعْبَ يُخْرِبُونَ بُيُوتَهُمْ بِأَيْدِيهِمْ
وَأَيْدِي الْمُؤْمِنِينَ فَاعْتَبِرُوا يَا أُولِيَ الْأَبْصَارِ ﴿٢﴾

وَلَوْلَا أَنْ كَتَبَ اللَّهُ عَلَيْهِمُ الْجَلَاءَ لَعَذَّبَهُمْ
فِي الدُّنْيَا وَلَهُمْ فِي الآخِرَةِ عَذَابُ النَّارِ ﴿٣﴾

ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ شَاقُّوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ. وَمَنْ يُشَاقِ
اللَّهَ فَإِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٤﴾

مَا قَطَعْتُمْ مِنْ لِينَةٍ أَوْ تَرَكْتُمْوهَا قَائِمَةً
عَلَى أَصُولِهَا فَأِذِنَ اللَّهُ وَلِيُخْرِجَ الْفَاسِقِينَ ﴿٥﴾

дозволу Аллаха та задля ганьби нечестивцям.

6. І ви не скакали на конях чи верблюдах до тієї здобичі, яку дарував Аллах Посланцю Своєму, але ж це Аллах дає владу посланцям Своїм над тими, над ким побажає Він. Аллах спроможний на кожну річ!
7. Те, що Аллах дарував Своєму Посланцю від жителів селищ, належить Аллаху, Посланцю та родичам його, сиротам, бідним і подорожнім; і щоб не дісталось воно багатіям з-посеред вас! Тож візьміть те, що дав вам Посланець, та не чіпайте того, що він заборонив вам. Воістину, Аллах — суворий у покаранні.
«Його Посланцю та його родичам»: мова йде про рід Гашім і 'Абд аль-Муталіб.
8. [Майно належить також] убогим переселенцям, які були вигнані з домівок своїх і втратили своє майно, прагнучи до милості Аллаха та вдоволення Його, заради допомоги Аллаху та Посланцю Його. Вони і є праведниками.
9. Ті, які жили [в Медині] раніше та увірували раніше, люблять тих, хто переселився до них.

وَمَا أَفَاءَ اللَّهُ عَلَى رَسُولِهِ مِنْهُمْ فَمَا أَوْحَفْتُمْ عَلَيْهِ مِنْ خَيْلٍ وَلَا رِكَابٍ وَلَكِنَّ اللَّهَ يُسَيِّطُ رُسُلَهُ عَلَى مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٦﴾

مَا أَفَاءَ اللَّهُ عَلَى رَسُولِهِ مِنْ أَهْلِ الْقُرَى فَلِلَّهِ وَالرَّسُولِ وَلِذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَآلِئِنَّ السَّبِيلَ كَيْ لَا يَكُونَ دُولَةً بَيْنَ الْأَغْنِيَاءِ مِنْكُمْ وَمَا آتَاكُمُ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَاكُمْ عَنْهُ فَانْتَهُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٧﴾

لِلْفُقَرَاءِ الْمُهَاجِرِينَ الَّذِينَ أُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ وَأَمْوَالِهِمْ يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا وَيَنْصُرُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ أُولَئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ ﴿٨﴾

وَالَّذِينَ تَبَوَّءُوا الدَّارَ وَالْإِيمَانَ مِنْ قَبْلِهِمْ يُحِبُّونَ مَنْ هَاجَرَ إِلَيْهِمْ وَلَا يَجِدُونَ فِي

У їхніх серцях немає заздрості до того, що отримали ті. Вони визнають їхню перевагу, хоча й самі перебувають у скруті. Хто здолав свою скупість, той досягнув успіху!

10. Ті, що прийдуть після них, скажуть: «Господи наш! Прости нас братів наших, які увірували раніше за нас! І не дай серцям нашим сповнитися ненавистю до тих, хто увірував [раніше]! Господи наш! Ти — Смирений, Милосердний!»

11. Чи не бачив ти лицемірів, які кажуть своїм невіруючим братам серед людей Писання: «Якщо виженуть вас, то ми неодмінно підемо разом із вами, і ми не підкоримося наказу воювати проти вас. А якщо хтось буде боротися проти вас, то ми допоможемо вам». Та Аллах свідчить, що вони брешуть!

12. Якщо ті й будуть вигнані, то вони не підуть разом із ними, а якщо проти них почнеться боротьба, то вони також не допоможуть їм, відвернувшись назад. Не допоможе їм ніхто!

13. Справді, в своїх серцях вони мають сильніший страх перед вами, ніж страх перед Аллахом,

صُدُّوهُمْ حَاجَةً مِّمَّا أُوتُوا وَيُؤْتِرُونَ عَلَىٰ
أَنفُسِهِمْ وَلَوْ كَانَ بِهِمْ خَصَاصَةٌ وَمَن يُوقَ
شَحًّا نَفْسِهِ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿١٠﴾

وَالَّذِينَ جَاءُوا مِن بَعْدِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا
اعْفُ رَنَا وَ لِلَّذِينَ آمَنُوا مِنَّا الَّذِينَ سَبَقُونَا
بِالْإِيمَانِ وَلَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًّا لِلَّذِينَ
آمَنُوا رَبَّنَا إِنَّكَ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ ﴿١١﴾

* أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ نَافَقُوا يَقُولُونَ
لِلَّذِينَ آمَنُوا مِنَّا الَّذِينَ كَفَرُوا مِن أَهْلِ الْكِتَابِ
لَئِن أُخْرِجْتُمْ لَنَخْرُجَنَّ مَعَكُمْ وَلَا نُطِيعُ
فِيكُمْ أَحَدًا أَبَدًا وَإِن قُوتِلْتُمْ لَنَنصُرَنَّكُمْ
وَاللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿١٢﴾

لَئِن أُخْرِجُوا لَا يَخْرُجُونَ مَعَهُمْ وَلَئِن قُوتِلُوا
لَا يَنْصُرُوهُمْ وَلَا يُنصِرُونَ وَلَئِن قُوتِلُوا
لَا يَنْصُرُوهُمْ وَلَا يَنْصُرُونَ ﴿١٣﴾

لَا نَسْتَمُ أَشَدَّ رَهَبَةً فِي صُدُورِهِمْ مِن
اللَّهِ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَّا يَفْقَهُونَ ﴿١٤﴾

бо ж вони — люди, які не розуміють!

14. Усі разом вони не розпочнуть боротьбу проти вас, хіба як в укріпленнях або за стінами їхніми. Та й бойовий запал їхній є сильним лише поміж ними самими. Ти вважаєш, що вони — єдині, але ж серця їхні роз'єднані. Це так, бо вони — люди нерозумні!
15. Схожі вони на тих, які жили незадовго перед ними. Ті ж відчули наслідки діянь своїх, та на них чекає болісна кара!
16. Схожі вони на шайтана, коли мовив він до людини: «Не віруй!» Коли ж та стала невіруючою, він сказав: «А я відрікаюся від тебе, бо ж я боюся Аллаха, Господа світів!»
17. Кінець і тих, і інших — пекло, де вони будуть вічно. Така винагорода нечестивцям!
18. О ви, які увірували! Бійтеся Аллаха, та нехай поміркує кожен про те, що приготував він собі на завтра. Бійтесь Аллаха, бо Аллах знає про те, що ви чините!
19. Не будьте ж такими як ті, хто забув Аллаха. Він змусив їх забути самих себе! Вони і є нечестивцями!

لَا يُقَاتِلُونَكُمْ جَمِيعًا إِلَّا فِي قُرَى مُحَصَّنَةٍ
أَوْ مِنْ وَرَاءِ جُدُرٍ بَأْسُهُمْ بَيْنَهُمْ شَدِيدٌ
تَحْسِبُهُمْ جَمِيعًا وَقُلُوبُهُمْ شَتَّىٰ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ
قَوْمٌ لَا يَعْقِلُونَ ﴿١٤﴾

كَمَثَلِ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ قَرِيبًا ذَٰلِقُوا
وَيَا لَأَمْرِهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٥﴾

كَمَثَلِ الشَّيْطَانِ إِذْ قَالَ لِلْإِنْسَانِ اكْفُرْ
فَلَمَّا كَفَرَ قَالَ إِنِّي بَرِيءٌ مِّنكَ إِنِّي أَخَافُ
اللَّهَ رَبَّ الْعَالَمِينَ ﴿١٦﴾

فَكَانَ عَاقِبَتَهُمَا أَنَّهُمَا فِي النَّارِ خَالِدِينَ فِيهَا
وَذَٰلِكَ جَزَاءُ الظَّالِمِينَ ﴿١٧﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَانظُرُوا نَفْسَ
مَا قَدَّمْتُمْ لِغَدٍّ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ
بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٨﴾

وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ نَسُوا اللَّهَ فَأَنسَاهُمْ
أَنفُسَهُمْ أُولَٰئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ﴿١٩﴾

20. Не рівні мешканці пекла та мешканці раю, бо ж саме мешканці раю матимуть успіх.
21. Якби Ми зіслали цей Коран горі, то ти побачив би її покірно розколотою від страху перед Аллахом. Це — притчі, які Ми наводимо людям; можливо, поміркують вони!
22. Він — Аллах; окрім Нього немає бога! Він знає потаємне та відкрите, і Він — Милостивий, Милосердний!
23. Він — Аллах; окрім Нього немає бога! Цар, Пресвятий, Мирний, Вірний, Охоронець, Великий, Сильний, Звеличений! Пречистий Аллах від тих, кому поклоняються поряд із Ним.
24. Він — Аллах; Творець, Створювач, Наділяючий образом! Йому належать прекрасні імена, славить Його те, що на небесах і на землі, а Він — Великий, Мудрий!

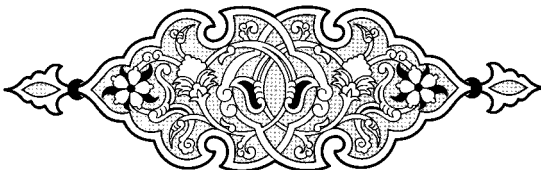
لَا يَسْتَوِي أَصْحَابُ النَّارِ وَأَصْحَابُ
الْجَنَّةِ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمْ الْقَائِمُونَ ﴿٢٠﴾

لَوْ أَنْزَلْنَا هَذَا الْقُرْآنَ عَلَى جَبَلٍ لَرَأَيْتَهُ
خَاشِعًا مُتَصَدِّعًا مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ وَتِلْكَ
الْأَمْثَلُ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ
يَتَفَكَّرُونَ ﴿٢١﴾

هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ السَّلَامُ
وَالشَّهَادَةُ هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ ﴿٢٢﴾

هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْمَلِكُ
الْقُدُّوسُ السَّلَامُ الْمُؤْمِنُ الْمُهَيْبُونَ
الْعَزِيزُ الْجَبَّارُ الْمُتَكَبِّرُ سُبْحَانَ اللَّهِ
عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٢٣﴾

هُوَ اللَّهُ الْخَلِيقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ لَهُ
الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى لَسُبْحَانَ اللَّهِ مَا فِي
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٢٤﴾

Сура 60. Аль-Мумтахана («Випробовувана»)

*Im'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

1. О ви, які увірували! Не беріть собі друзями Моїх ворогів і ворогів ваших! Ви зустрічаєте їх з любов'ю, тоді як вони не вірують у істину, що прийшла до вас, виганяють Посланця та вас самих за те, що віруєте ви в Аллаха, Господа вашого! І якщо ви вийдете боротися на Моєму шляху та шукати Моєї милості, то не приховуйте свою любов до них. Я ж бо знаю те, що ви приховуєте та те, що ви говорите відкрито. І хто з вас зробив це, той зійшов зі шляху істинного.
2. Якщо ж стануть вони на шляху вашому, то будуть вам ворогами, завдаватимуть шкоди вам своїми руками та словами, бажаючи, щоб ви стали невіруючими.
3. Не допоможуть вам ні дружини ваші, ні діти ваші. У День Воскресіння Він розсудить між вами. І Аллах бачить те, що ви робите!
4. І добрий приклад для вас Ібрагім і ті, хто з ним, коли сказали вони народу своєму:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَتَّخِذُوا عَدُوِّي وَعَدُوَّكُمْ
أَوْلِيَاءَ تُلْقُونَ إِلَيْهِم بِالْمَوَدَّةِ وَقَدْ كَفَرُوا بِمَا جَاءَكُمْ
مِنَ الْحَقِّ يُخْرِجُونَ الرَّسُولَ وَإِيَّاكُمْ أَن تُؤْمِنُوا بِاللَّهِ
رَبِّكُمْ إِن كُنْتُمْ حَرَجْتُمْ جِهَادًا فِي سَبِيلِي وَاتِّعَاءَ
مَرْضَاتِي لِيُكْرَمَ إِلَيْهِم بِالْمَوَدَّةِ وَأَنَا أَعْلَمُ
بِمَا أَخْفَيْتُمْ وَمَا أَعْلَمْتُمْ وَمَن يَفْعَلْهُ مِنكُمْ
فَقَدْ ضَلَّ سَوَاءَ السَّبِيلِ ١

إِن يَتَفَقَّهُوكُمْ يُكُونُوا لَكُمْ أَعْدَاءَ وَيَسْطُورُوا إِلَيْكُمْ
أَيْدِيَهُمْ وَأَلْسِنَتُهُم بِالسُّوءِ وَوَدُوًّا لَّكُمْ
تُكْفُرُونَ ٢

لَن تَنفَعَكُمْ أَرْحَامُكُمْ وَلَا أَوْلَادُكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ
يَفْصِلُ بَيْنَكُمْ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ٣

فَكَانَتْ لَكُمْ آسَؤُهُ حَسَنَةً فِي إِزْهِيمِ وَالَّذِينَ
مَعَهُ إِذْ قَالُوا الْقَوْمِ هَاهُنَا بَرَاءَةٌ لَّنَا مِنْكُمْ وَمِمَّا

«Ми відрікаємось від вас та від того, чому ви поклоняєтесь замість Аллаха! Ми не визнаємо вас, і буде між нами та вами ворожнеча й ненависть доти, доки не увіруєте ви в єдиного Бога». Тільки сказав Ібрагім батькові своєму: «Я буду просити прощення для тебе, хоча й не маю для цього влади над тим, що належить Аллаху! Господи наш! На Тебе сподіваємось ми, і до Тебе — повернення!

5. Господи наш! Не дозволяй невіруючим відвертати нас. Прости нас, Господи наш, воістину, Ти — Великий, Мудрий!»
6. Справді, вони були добрим прикладом для вас, для тих, хто сподівається на повернення до Аллаха та Останній День. А якщо хто відвернеться, то Аллах — Багатий, Хвалимий!
7. Можливо, Аллах поєднає любов'ю вас і тих, з ким ви ворогуєте. І Аллах — Всемогутній, Аллах — Прощаючий, Милосердний!
8. Аллах не забороняє вам бути дружніми та справедливими до тих, хто не бився з вами через віру та не виганяв вас із

تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ كَفَرْنَا بِكُمْ وَبَدَا بَيْنَنَا
وَبَيْنَكُمْ الْعَدَاوَةُ وَالْبَغْضَاءُ أَبَدًا حَتَّى تُؤْمِنُوا
بِاللَّهِ وَحَدِيثُ آلِ الْقَوْلِ إِثْرَهُمْ لَا يَسْتَغْفِرَنَّ
لَكَ وَمَا أَمَلِكُ لَكَ مِنَ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ رَبَّنَا
عَلَيْكَ تَوَكَّلْنَا وَإِلَيْكَ أَنْتَبْنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ ﴿٥﴾

رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا فِتْنَةً لِلَّذِينَ كَفَرُوا وَاعْرِضْنَا رَبَّنَا
إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٦﴾

لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِيهِمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِمَنْ كَانَ يَرْجُوا
اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَمَنْ يَتَوَلَّ فَإِنَّ اللَّهَ هُوَ الْغَنِيُّ
الْحَمِيدُ ﴿٧﴾

* عَسَى اللَّهُ أَنْ يَجْعَلَ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَ الَّذِينَ عَادَيْتُمْ
مِنْهُمْ مَوَدَّةً وَاللَّهُ قَدِيرٌ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿٨﴾

لَا يَنْهَى اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ لَمْ يُقَاتِلُوا فِي الدِّينِ
وَلَمْ يُخْرِجُوا مِنْ دِينِكُمْ أَنْ تَبَرُّوهُمْ وَتُقْسِطُوا
إِلَيْهِمْ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ ﴿٩﴾

ваших домов. Воістину, Аллах любить справедливих.

9. Аллах забороняє вам приятелювати лише з тими, які билися з вами через віру, виганяли вас із ваших домов та сприяли вигнанню вашому. А хто приятелює з ними, ті — нечестивці.

10. О ви, які увірували! Коли приходять до вас віруючі жінки, які переселилися, то випробуйте їхню віру. Аллах краще знає, яка їхня віра. Якщо ж переконаєтеся ви в тому, що вони — віруючі, то не повертайте їх невіруючим, бо тим заборонено одружуватися на них, а їм — виходити заміж. Тож сплечайте їм те, що вони витратили. Немає гріха вам у тому, що ви одружитесь на них після сплати належного [жінкам]. Не дотримуйтеся своїх обов'язків перед невіруючими дружинами та вимагайте назад витрачене вами. І [невіруючі чоловіки] нехай вимагають те, що вони витратили. Це так вирішив для вас Аллах, Він судить між вами, і Аллах — Всезнаючий, Мудрий!

11. І якщо піде якась із ваших дружин до невіруючих, а потім

إِنَّمَا يَنْهَى اللَّهُ عَنِ الَّذِينَ قَاتَلُوا فِي الدِّينِ وَأَخْرَجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ وَظُهُورُهُمْ عَلَىٰ إِخْرَاجِهِمْ أَنْ تَوَلَّوْهُمْ وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٩﴾

يَأْتِيهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا جَاءَكَ الْمُؤْمِنَاتُ مَهْجُرَاتٍ فَامْتَحِنُوهُنَّ ۗ اللَّهُ أَعْلَمُ بِإِيمَانِهِنَّ فَإِنْ عَلِمْتُمُوهُنَّ مُؤْمِنَاتٍ فَلَا تَرْجِعُوهُنَّ إِلَى الْكُفَّارِ لَأَهِنَّ جَلَلُهُمْ وَلَا هُمْ يُحِلُّونَ لَهُنَّ وَءَاوَهُنَّ مَا آتَيْتُمُوهُنَّ وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ أَنْ تَنْكِحُوهُنَّ إِذَا آتَيْتُمُوهُنَّ أَجْرَهُنَّ وَلَا تُمْسِكُوا بِعِصَمِ الْكُفَّارِ وَسَأَلُوا مَا آتَيْتُمُوهُنَّ فَلْيَسْأَلُوا مَا آتَيْتُمُوهُنَّ ۗ ذَٰلِكُمْ حُكْمُ اللَّهِ يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ ۗ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿١٠﴾

وَلَٰن فَاتَكُرُّ شَيْءٌ مِّنْ أَرْوَاحِكُمْ إِلَى الْكُفَّارِ

захопили ви здобич, то дайте тим, кого полишили дружини, стільки ж, скільки ті сплатили їм. І бійтеся Аллаха, в Якого ви віруєте!

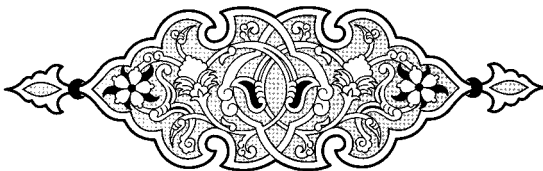
12. О Пророче! Коли придуть до тебе віруючі жінки й заприсягнуть у тому, що не будуть поклонятися нікому, окрім Аллаха, що не будуть красти, чинити перелюб, вбивати своїх дітей, мати дітей від інших, уперто триматися брехні, та що не будуть чинити тобі непослух, коли закликаєш ти їх до заохочуваного — то прийми клятву їхню та проси для них прощення в Аллаха. Воістину, Аллах — Прощаючий, Милосердний!

13. О ви, які увірували! Не беріть собі друзями людей, на яких прогнівався Аллах! Вони вже втратили сподівання на наступне життя, як втратили його невіруючі, що лежать у могилах!

فَعَاقَبْتُمْ فَمَا تَوَّأْنَا الَّذِينَ ذَهَبَتْ أَرْوَاهُكُمْ مِثْلَ
مَا أَنْفَقُوا وَأَنْفَقُوا لِلَّهِ الَّذِي أَنْتُمْ بِهِ مُؤْمِنُونَ ﴿١١﴾

يَأْتِيهَا النَّجِيُّ إِذَا جَاءَكَ الْمُؤْمِنَاتُ يُبَايِعُنَّكَ عَلَى
أَنْ لَا يُشْرِكْنَ بِاللَّهِ شَيْئًا وَلَا يَسْرِقْنَ وَلَا يَزْنِينَ
وَلَا يَقْتُلْنَ أَوْلَادَهُنَّ وَلَا يَأْتِينَ بِبُهْتَانٍ
يَفْتَرِيهِنَّ بَيْنَ أَيْدِيهِنَّ وَأَرْجُلِهِنَّ وَلَا
يَعْصِيَنَّكَ فِي مَعْرُوفٍ فَبَايِعْنَهُنَّ وَأَسْتَغْفِرْ
لَهُنَّ إِنَّ اللَّهَ عَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٢﴾

يَأْتِيهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَوَلَّوْا قَوْمًا غَضِبَ اللَّهُ
عَلَيْهِمْ قَدْ يَجْسُرُونَ مِنَ الْآخِرَةِ كَمَا يَبِيسُ
الْكَفَّارُ مِنْ أَصْحَابِ الْقُبُورِ ﴿١٣﴾

Сура 61. Ас-Сафф («Лави»)

Ім'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

1. Прославляють Аллаха ті, хто на небесах, і ті, хто на землі, а Він — Великий, Мудрий!
2. О ви, які увірували!
Чому говорите те, чого не робите?
3. Велика ненависть у Аллаха тоді, коли ви говорите, а не робите!
4. Воістину, Аллах любить тих, які ведуть боротьбу на Його шляху лавами, схожими на міцну споруду.
5. Ось Муса сказав народу своєму: «О, народе мій! Чому чините зле мені, хоча справді знаєте, що я — посланець Аллаха до вас?»
І коли збилися вони з прямого шляху, то відвернув Аллах серця їхні, бо Аллах не веде прямим шляхом нечестивих!
6. І коли сказав Іса, син Мар'ям: «О сини Ізраїла! Я — посланець Аллаха до вас, який підтверджує те, що було до мене в Таураті, й сповіщає добру звістку про посланця, котрий з'явиться після мене. Ім'я його — Ахмад». А коли цей

سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ
وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿١﴾

يَتَّبِعُهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَمْ تَقُولُوا مَا لَا
تَفْعَلُونَ ﴿٢﴾

كَرِهْتُمْ مَا عِنْدَ اللَّهِ أَنْ تَقُولُوا مَا لَا
تَفْعَلُونَ ﴿٣﴾

إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الَّذِينَ يُفْتَلُونَ فِي سَبِيلِهِ
صَفًّا كَمَا أَنَّهُمْ بُنِينَ مَرْصُوصٍ ﴿٤﴾

وَإِذْ قَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ يَتَقَوْمِ لِمَ
تُؤَدُّونَنِي وَقَدْ تَعْلَمُونَ أَنِّي رَسُولُ اللَّهِ
إِلَيْكُمْ فَلَمَّا زَاغُوا أَزَاغَ اللَّهُ قُلُوبَهُمْ
وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ﴿٥﴾

وَإِذْ قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ يَا بَنِي إِسْرَائِيلَ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ
إِلَيْكُمْ فَصَدَّقُوا لَمَّا بَيْنَ يَدَيْ مِنَ التَّوْرَةِ وَمُبَشِّرًا
بِرَسُولٍ يَأْتِي مِنْ بَعْدِي اسْمُهُ أَحْمَدٌ فَلَمَّا جَاءَهُمْ
بِالْبَيِّنَاتِ قَالُوا هَذَا سِحْرٌ مُّبِينٌ ﴿٦﴾

- посланець прийшов із ясними доказами, то сказали вони: «Це — очевидне чаклунство»!
7. Та хто ж більший нечестивець, ніж той, хто зводить наклеп на Аллаха, коли його закликають до ісламу! Аллах не веде прямим шляхом нечестивців.
8. Бажають вони загасити світло Аллаха своїми устами, але Аллах доносить світло своє, хоч як не було б це ненависно невіруючим!
9. Він — Той, Хто послав Посланця Свого з прямим шляхом і релігією істини, щоб перевершила вона всі інші релігії, хоч як не було б це ненависно багатобожникам!
10. О ви, які увірували! Чи не вказати вам на справу, яка врятує вас від карі болісної?
11. Увіруйте в Аллаха й Посланця Його та борітеся на шляху Аллаха своїм майном і життям! Це краще для вас, якщо ви розумієте!
12. Простить Він вам гріхи ваші та введе в сади, де течуть ріки, в прекрасне житло та в сади Едену. Це — успіх великий!

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ وَهُوَ يُدْعَى
إِلَى الْإِسْلَامِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿٧﴾

يُرِيدُونَ لِيُطْفِئُوا نُورَ اللَّهِ بِأَفْوَاهِهِمْ وَاللَّهُ مُتِمُّ
نُورِهِ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ ﴿٨﴾

هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَى وَدِينِ الْحَقِّ
لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ ﴿٩﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَى بَيْعَةٍ تَنْجِيكُمْ مِنْ
عَذَابِ أَلِيمٍ ﴿١٠﴾

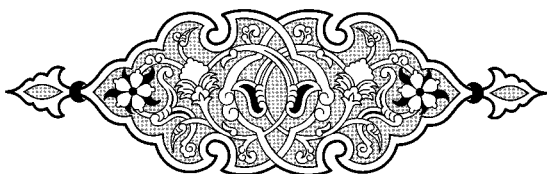
تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَتُجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ
بِمَا مَلَكَتُمْ وَأَنْفُسَكُمْ ذَلِكَ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١١﴾

يَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَيُدْخِلْكُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا
الْأَنْهَارُ وَمَسْكِنٍ طَيِّبَةٍ فِي جَنَّاتٍ عَدْنٍ ذَلِكَ الْفَوْزُ
الْعَظِيمُ ﴿١٢﴾

13. Ще й інше, що миле вам
— допомога від Аллаха та
близька перемога; тож сповісти
віруючим добру звістку!
14. О ви, які увірували! Будьте
помічниками Аллаха, як сказав
Іса, син Мар'ям, учням своїм:
«Хто мої помічники на шляху
до Аллаха?» Сказали учні:
«Ми — помічники Аллаха». І
увірвала частина серед синів
Ісраїла, а інша частина не
увірвала. Підтримали Ми тих,
які увірували, і перемогли вони
ворогів своїх.

وَأُخْرَىٰ تَحِبُّنَهَا تَصْرُوفٌ مِّنَ اللَّهِ وَفَتْحٌ قَرِيبٌ وَبَشِيرٌ
الْمُؤْمِنِينَ ﴿١٣﴾

يَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا كُونُوا أَنْصَارَ اللَّهِ كَمَا قَالَ
عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ لِلْحَوَارِيِّينَ مَنْ أَنْصَارِي إِلَى اللَّهِ
قَالَ الْحَوَارِيُّونَ نَحْنُ أَنْصَارُ اللَّهِ فَمَا مَنَّتْ طَائِفَةٌ
مِّنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ وَكَفَرَتْ طَائِفَةٌ فَأَيَّدْنَا الَّذِينَ
ءَامَنُوا عَلَىٰ عَدُوِّهِمْ فَأَصْبَحُوا ظَاهِرِينَ ﴿١٤﴾

Сура 62. Аль-Джумуа («Соборна»)

*Ім'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

1. Славлять Аллаха ті, хто на небесах, і ті, хто на землі — Царя, Святого, Великого, Мудрого!
2. Він — Той, Хто відіслав до неписьменних посланця з-посеред них самих. Читає він їм знамення Його, очищує їх ними, вчить їх Писанню та мудрості, хоча раніше вони перебували в справжній омані.
3. Та інших серед тих, які ще не приєдналися до них, а Він — Великий, Мудрий!
4. Це — милість Аллаха, дарує Він її, кому побажає, а Аллах володіє милістю великою!
5. Ті, яким [наказано] триматися Таурату — але потім не дотрималися вони цього — схожі на віслюка, навантаженого книгами! Яким же злим є приклад людей, які відкидають знамення Аллаха! Аллах не веде прямим шляхом несправедливих!
6. Скажи: «О ви, які є юдеями! Якщо вважаєте ви себе ближчими до Аллаха, ніж інші

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بُيَسِّحُ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ
الْمَلِكِ الْقُدُّوسِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ﴿١﴾

هُوَ الَّذِي بَعَثَ فِي الْأُمِّيِّينَ رَسُولًا مِنْهُمْ يَتْلُو
عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ
وَالْحِكْمَةَ وَإِنْ كَانُوا مِنْ قَبْلُ لَفِي ضَلَالٍ
مُبِينٍ ﴿٢﴾

وَأَخْرَجَ مِنْهُمْ لِمَأْتِلَافِهِمْ وَأَهُوَ الْعَزِيزُ
الْحَكِيمُ ﴿٣﴾

ذَلِكَ فَضْلُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ ذُو
الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ﴿٤﴾

مَثَلُ الَّذِينَ حُمِّلُوا التَّوْرَةَ ثُمَّ لَا يُحْمِلُوهَا
كَمَثَلِ الْحِمَارِ يَحْمِلُ أَسْفَارًا أَيَسَ مَثَلُ
الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِ اللَّهِ وَاللَّهُ لَا
يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿٥﴾

قُلْ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ هَادُوا إِنْ زَعَمْتُمْ أَنَّنَا كُمْ
أَوْلِيَاءَ لِلَّهِ مِنْ دُونِ النَّاسِ فَتَمَتَّوْا الْمَوْتَ

- люди, то побажайте собі смерті, якщо ви правдиві!»
7. Але не побажають вони її ніколи через те, що творили руки їхні! Аллах знає нечестивих!
8. Скажи: «Воістину, смерть, від якої тікаєте ви, істинно спіткає вас! Потім повернетесь ви до Знаючого потаємне й видиме, і сповістить Він вас про те, що ви чинили!»
9. О ви, які увірували! Коли закликають вас на молитву в п'ятницю, то зверніться до згадування Аллаха, і полиште справи торгівельні. Це краще для вас, якщо ви розумієте!
10. І коли молитва закінчиться, то розходьтесь по землі, шукаючи милість Аллаха, і згадуйте Аллаха часто, можливо, матимете ви успіх!
11. Але коли бачать вони торгівлю чи розвагу, поспішають вони до цього, залишаючи тебе стояти [в мечеті]. Скажи: «Те, що в Аллаха, краще від розваг і від торгівлі, і Аллах — найкращий із тих, хто наділяє!»

إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٦﴾

وَلَا يَمَسُّوهُ أَبَدًا بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ ﴿٧﴾

قُلْ إِنَّ الْمَوْتَ الَّذِي تَفِرُّونَ مِنْهُ فَإِنَّهُ مُلْفِيكُمْ ثُمَّ تُرَدُّونَ إِلَىٰ عِلِّيِّ الْعَالَمِينَ
وَالشَّهَادَةُ قِيَّتُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٨﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا نُودِيَ لِلصَّلَاةِ مِنْ يَوْمِ
الْجُمُعَةِ فَاسْعَوْا إِلَىٰ ذِكْرِ اللَّهِ وَذَرُوا الْبَيْعَ
ذَلِكَ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٩﴾

فَإِذَا قُضِيَتِ الصَّلَاةُ فَانْتَشِرُوا فِي
الْأَرْضِ وَابْتَغُوا مِنْ فَضْلِ اللَّهِ وَاذْكُرُوا
اللَّهَ كَثِيرًا لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿١٠﴾

وَإِذَا زَارَ أَوْ ابْتَجَرَ أَوْ لَهَوْا أَنْفُسًا إِلَيْهَا وَتَرَكُوكَ
قَالِمًا قُلْ مَا عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ مِنَ اللَّهِوِ مِنَ
الْبَيْعِ وَاللَّهِ خَيْرٌ الرَّزَاقِينَ ﴿١١﴾

Сура 63. Аль-Мунафікун («Лицеміри»)

*Ім'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

1. Коли приходять до тебе лицеміри, то говорять: «Воістину, ти — Посланець Аллаха!» Аллах знає, що ти, воістину, Його Посланець, і Аллах свідчить, що лицеміри — брехуни!
2. Вони зробили свої клятви щитом та й збивають зі шляху Аллаха. Зле те, що вони чинять!
3. Це так, адже вони спочатку повірили, а потім — ні. Запечатані серця їхні, і вони не розуміють.
4. Коли ти дивишся на них, то вражає тебе краса тіл їхніх, і коли говорять вони, то ти слухаєш їх. Та вони — наче колоди, що підпирають паркан, і кожен зойк вони вважають загрозою собі. Вони — вороги, тож бережись їх! Нехай вразить їх Аллах! Як же віддалилися вони!
5. Коли кажуть їм: «Приходьте, щоб попросив для вас прощення Посланець Аллаха», то вони лише крутять головами своїми, і ти бачиш, що відвертаються вони, сповнені гордині.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِذَا جَاءَكَ الْمُنَافِقُونَ قَالُوا لَنْ نَسْهَدَ بِكَ لِرَسُولٍ
اللَّهُ وَاللَّهُ يَعْلَمُ إِنَّكَ لِرَسُولِهِ وَاللَّهُ شَهِيدٌ إِنَّ
الْمُنَافِقِينَ لَكَذِبُونَ ﴿١﴾

أَتَّخَذُوا أَيْمَانَهُمْ حُتَّةً فَمَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ
اللَّهِ إِنَّهُمْ سَاءَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢﴾

ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ آمَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا فَطُبِعَ عَلَى قُلُوبِهِمْ
فَهُمْ لَا يَفْقَهُونَ ﴿٣﴾

﴿٤﴾ وَإِذَا رَأَيْتَهُمْ تُعْجِبُكَ أَجْسَامُهُمْ وَإِنْ يَقُولُوا
تَسْمَعُ لِقَوْلِهِمْ كَأَنَّهِمْ خَشَبٌ مُسْتَسَدَّدٌ
يَحْسَبُونَ كُلَّ صَيْحَةٍ عَلَيْهِمْ هُمُ الْعَدُوُّ
فَأَحْذَرُهم فَمَا لَهُمْ أَنَّى يُؤْفَكُونَ ﴿٥﴾

وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا يَسْتَغْفِرْ لَكُمْ رَسُولُ اللَّهِ
لَوَّازٍ زُرُّوا سُهُمَ وَرَأَيْتَهُمْ يَصُدُّونَ وَهُمْ
مُسْتَكْبِرُونَ ﴿٦﴾

6. Все одно для них, будеш ти просити прощення за них, чи ні. Аллах ніколи не простить їх, бо Аллах не веде прямим шляхом людей нечестивих!
7. Вони — ті, хто говорить: «Не жертвуйте для тих, хто із Посланцем Аллаха, поки не залишать вони його». Та Аллаху належать скарби небес і землі, хоча лицеміри цього й не розуміють.
8. Вони говорять: «Якщо ми повернемося в Медину, то сильні серед нас виженуть звідти слабких». Сила ж належить Аллаху, Посланцю та віруючим, хоча лицеміри цього й не знають!
9. О ви, які увірували! Нехай не відвертає вас майно ваше та діти ваші від згадування імені Аллаха, бо ж ті, які роблять так, зазнають збитків!
10. Витрачайте з того, чим наділили Ми вас, раніше, ніж прийде до когось із вас смерть. Бо тоді він скаже: «Господи! Якби ти відстрочив мені ненадовго, то я давав би милостиню та й був би серед праведників»!
11. Аллах ніколи не дасть відстрочки тому, чий час прийшов. І Аллах знає про те, що ви робите!

سَوَاءٌ عَلَيْهِمْ أَسْتَغْفَرْتَ لَهُمْ أَمْ لَمْ
تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ لَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ
لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ﴿٦﴾

هُمُ الَّذِينَ يَقُولُونَ لَا تُنْفِقُوا عَلَيَّ مِنْ عِنْدَ
رَسُولِ اللَّهِ حَتَّىٰ يَنْفَضُوا وَيَلَّهِ خِزْيَانُ
السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَكِنَّ الْمُنَافِقِينَ لَا
يَفْقَهُونَ ﴿٧﴾

يَقُولُونَ لِنَ رَبِّعَتَا إِلَى الْمَدِينَةِ
لِيُخْرِجَنَّ الْأَعَزُّ مِنْهَا الْأَذَلَّ وَلِلَّهِ الْعِزَّةُ
وَلِرَسُولِهِ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَلَكِنَّ
الْمُنَافِقِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٨﴾

يَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لِأَنَّهُمْ كُفِرُوا
وَلَا أُؤَدُّكُمْ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ وَمَنْ
يَفْعَلْ ذَلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ ﴿٩﴾

وَأَنْفِقُوا مِنْ مَّا رَزَقْنَاكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَّ
أَحَدَكُمُ الْمَوْتُ فَيَقُولُ رَبِّ لَوْلَا أَخَّرْتَنِي
إِلَىٰ أَجَلٍ قَرِيبٍ فَأَصَّدَّقَ وَأَكُنْ مِنَ
الصَّالِحِينَ ﴿١٠﴾

وَلَنْ يُؤَخِّرَ اللَّهُ نَفْسًا إِذَا جَاءَ أَجَلُهَا وَاللَّهُ
خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١١﴾

Сура 64. Ат-Тагабун («Взаємний обман»)

*Ім'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

1. Прославляє Аллаха те, що на небесах, і те, що на землі. Йому належить влада, Йому належить сила, і Він — над кожною річчю Всемогутній!
2. Він — Той, Хто створив вас. Є серед вас невіруючі, і є серед вас віруючі. І Аллах бачить те, що ви робите!
3. Він створив небеса та землю в істині, надав вам вигляду і зробив ваш вигляд прекрасним! І до Нього — повернення!
4. Він знає те, що на небесах і на землі; Він знає те, що ви приховуєте й те, що відкриваєте. І Аллах знає те, що в серцях!
5. Чи не доходили до вас звістки про тих, які не вірували в минулому та спробували на смак наслідки діянь своїх?
6. Це — тому, що коли приходили до них посланці з ясними знаменнями, то вони говорили їм: «Невже такі ж люди поведуть нас шляхом прямим?» Тож вони не повірили та й відвернулися. Та Аллах не потребує їх; воістину, Аллах — Багатий, Хвалимий!

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَسْجُدُ لِلَّهِ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ لَهُ
الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١﴾

هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ فَمِنْكُمْ كَافِرٌ وَمِنْكُمْ مُؤْمِنٌ
وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٢﴾

خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ وَصَوَّرَكُمْ
فَأَحْسَنَ صُورَكُمْ وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ ﴿٣﴾

يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَيَعْلَمُ مَا
تُسْرُونَ وَمَا تَعْلَمُونَ وَاللَّهُ عَلَيْهِمْ بَدَاتِ
الْصُّدُورِ ﴿٤﴾

أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَبَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَبْلُ فَذَاقُوا
وَبَالَ أَمْرِهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٥﴾

ذَلِكَ بِأَنَّهُ كَانَتْ تَأْتِيهِمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ
فَقَالُوا أَبَشَرٌ يَهْدُونَنَا فَكَفَرُوا وَتَوَلَّوْا وَاسْتَغْنَى
اللَّهُ وَاللَّهُ غَنِيٌّ حَمِيدٌ ﴿٦﴾

7. Невіруючі думають, що вони ніколи не воскреснуть. Скажи: «Ні! Клянуся Господом моїм, ви воскреснете, а потім, воістину, сповістять вам про вчинки ваші! Це для Аллаха легко!»
8. Тож увіруйте в Аллаха, Його Посланця і світло, яке зіслали Ми! І Аллах знає те, що ви робите!
9. У той День Він збере вас для Дня Зібрання. Цей день буде Днем Взаємного Обману. І тому, хто вірував у Аллаха й творив добро, будуть прощені злі вчинки його, і введуть його в сади, де течуть ріки. Будуть вони там вічно, і це — великий успіх!
10. Ті, які не вірували та вважали знамення Наші брехнею, вони — жителі пекла! Будуть вони там вічно, і жахливий же цей кінець!
11. Лихо не вражає без дозволу Аллаха. І для серця того, хто увірував у Аллаха, Він вкаже прямий шлях. Аллах — про кожну річ Знаючий!
12. Коріться Аллаху, коріться Посланцю. А якщо ви відвернетесь, то Посланцю належить лише передати одкровення.

زَعَمَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنْ لَنْ يُبْعَثُوا قُلْ لَنْ يَبْعَثَنَّهُمْ اللَّهُ لَيْسَ لَهُمْ قَوْلٌ مَعَهُمْ هَاتِمَةٌ وَعَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ﴿٧﴾

فَأْمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَالنُّورَ الَّذِي أَنْزَلْنَا وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٨﴾

يَوْمَ يَجْمَعُكُمْ لِيَوْمِ الْجَمْعِ ذَلِكَ يَوْمُ التَّغَابُنِ وَمَنْ يُؤْمِنْ بِاللَّهِ وَيَعْمَلْ صَالِحًا يُكْفِرْ عَنْهُ سَيِّئَاتِهِ وَيَدْخُلْهُ جَنَّتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿٩﴾

وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ خَالِدِينَ فِيهَا وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ﴿١٠﴾

مَا أَصَابَ مِنْ مُصِيبَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَمَنْ يُؤْمِنْ بِاللَّهِ يَهْدِ اللَّهُ قَلْبَهُ، وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿١١﴾

وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ فَإِن تَوَلَّيْتُمْ فَإِنَّمَا عَلَىٰ رَسُولِنَا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ ﴿١٢﴾

13. Аллах! Немає бога, крім Нього, і нехай на Аллаха покладають сподівання віруючі!
14. О ви, які увірували! Воістину, серед дружин ваших і дітей ваших є вороги вам! Бережіться ж їх! А якщо ви вибачите, змилується та простите їх, то Аллах — Прощаючий, Милосердний!
15. Ваші діти та ваше майно — лише спокуса. А в Аллаха — велика винагорода!
16. Тож бійтеся Аллаха, наскільки зможете, слухайтеся та коріться, і жертвуйте задля свого ж блага! Виграли ті, які вберегли себе від скупості!
17. І якщо дасте ви Аллаху гарну позику, то Він поверне вам іще більше, та й простить вас! А Аллах — Вдячний, Смирений!
18. Знаючий потаємне й відкрите, Великий, Мудрий!

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ
الْمُؤْمِنُونَ ﴿١٣﴾

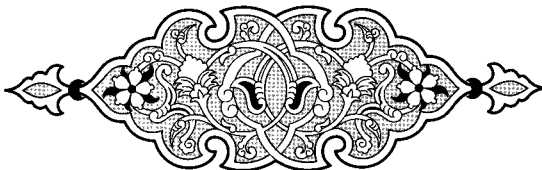
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّمِن
أَزْوَاجِكُمْ وَأَوْلَادِكُمْ وَعَدْوَاكُمْ
فَأَحْذَرُوا لَهُمْ وَإِن تَعَفَوْا وَتَصَفَّحُوا
وَتَعَفَرُوا فَإِنَّ اللَّهَ عَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٤﴾

إِنَّمَا أَمْوَالُكُمْ وَأَوْلَادُكُمْ فِتْنَةٌ وَاللَّهُ
عِنْدَهُ أَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿١٥﴾

فَاتَّقُوا اللَّهَ مَا اسْتَطَعْتُمْ وَأَسْمِعُوا وَأَطِيعُوا
وَأَنْفِقُوا خَيْرًا لِّأَنْفُسِكُمْ وَمِمَّنْ يَوْسُفَ
نَفْسِهِ فَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿١٦﴾

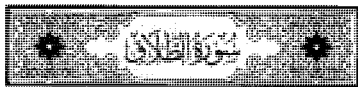
إِن تَقْرَضُوا اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا يُّضْعِفْهُ
لَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ وَاللَّهُ شَكُورٌ حَلِيمٌ ﴿١٧﴾

عَلِيمٌ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ الْعَزِيزُ
الْحَكِيمُ ﴿١٨﴾

Сура 65. Ат-Таяк («Розлучення»)

*Im'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

1. О Пророче! Коли розлучаєтесь ви з жінками, то розлучайтесь із ними відповідно до встановленого періоду, дотримуйтесь його та бійтесь Аллаха, Господа вашого! Не виганяйте їх із житла їхнього, та нехай і вони не виходять із нього, хіба як вчинять вони розпусту очевидну. Такими є обмеження Аллаха. Хто ж порушує обмеження Аллаха, той вчиняє несправедливо щодо самого себе. Ти ж не знаєш — а раптом Аллах вирішить потім інакше?
2. Коли ж прийде встановлений строк, то залиште їх у себе з миром, або ж розійдіться з ними миром. Покличте для цього в свідки двох справедливих чоловіків серед вас, та й принесіть свідчення перед Аллахом. Таким є повчання для того, хто вірує в Аллаха та Останній День. Хто боїться Аллаха, тому Він дає вихід,
3. та наділяє звідти, звідки той і не чекає. Тому, хто покладає сподівання на Аллаха,

يَأْتِيهَا النَّبِيُّ إِذَا طَلَّقْتُمُ النِّسَاءَ فَطَلَّقُوهُنَّ
عِدَّتِهِنَّ وَأَحْصُوا الْعِدَّةَ وَاتَّقُوا اللَّهَ رَبَّكُمْ لَا
تُخْرِجُوهُنَّ مِنْ بُيُوتِهِنَّ وَلَا يَخْرُجْنَ إِلَّا أَنْ
يَأْتِيَنَّ بِغَيْرِ حِسْمَةٍ مُبَيَّنَّةٍ وَإِلَّا فَحُدُودُ اللَّهِ
وَمَنْ يَتَعَدَّ حُدُودَ اللَّهِ فَقَدْ ظَلَمَ نَفْسَهُ لَا تَدْرِي
لَعَلَّ اللَّهَ يُحْدِثُ بَعْدَ ذَلِكَ أَمْرًا ﴿١﴾

فَإِذَا بَلَغَ أَجَلَهُنَّ فَأَمْسِكُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ أَوْ
فَارِقُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ وَأَشْهِدُوا ذَوَى عَدْلٍ مِنْكُمْ
وَأَقِيمُوا الشَّهَادَةَ لِلَّهِ ذَلِكَ يُوعِظُ بِهِ مَنْ كَانَ
يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ
يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا ﴿٢﴾

وَيَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى
اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ وَإِنَّ اللَّهَ لَبَلِيغٌ أَمْرِهِ قَدْ

достатньо Його. Аллах доводить до кінця виконання наказу Свого, і Він для кожної речі створив її міру!

4. Для тих із ваших дружин, у кого припинились місячні, в разі сумнівів ваших — строк у три місяці. Це також для тих, які не досягли віку місячних. У вагітних же він займає час до пологів їхніх. А тому, хто боїться Аллаха, Він полегшує справи!
5. Це — наказ Аллаха, який Він зіслав вам. І хто боїться Аллаха, тому Він простить гріхи його та збільшить йому винагороду!
6. Поселяйте їх там, де живеє самі, наскільки вам дозволяють ваші статки. Не заподіюйте їм шкоди, щоб не робити ще важче. Якщо ж вагітні вони, то утримуйте їх до того часу, поки не народять вони. Якщо ж годують вони груддю [дітей] ваших, то давайте їм винагороду їхню, та й радьтеся між собою по-доброму. Якщо ж це буде важко для вас, то запрошуйте годувальницю.
7. Нехай власник достатку витрачає відповідно до достатку свого; а кому важко це, то нехай витрачає із даного йому

جَعَلَ اللَّهُ لِكُلِّ شَيْءٍ قَدْرًا ﴿٤﴾

وَالَّتِي يَبْسَنَ مِنَ الْمَحِيضِ مِنْ نِسَائِكُمْ إِنْ أَرْبَبْتُمْ فَعِدَّتُهُنَّ ثَلَاثَةُ أَشْهُرٍ وَالَّتِي لَمْ يَحْضَنْ وَأُولَئِكَ الْأَحْمَالُ أَجَاهُنَّ أَنْ يَضَعْنَ حَمْلَهُنَّ وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مِنْ أَمْرِهِ يُسْرًا ﴿٥﴾

ذَلِكَ أَمْرُ اللَّهِ أَنْزَلَهُ إِلَيْكُمْ وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يُكَفِّرْ عَنْهُ سَيِّئَاتِهِ وَيُعْظِمْ لَهُ أَجْرًا ﴿٥﴾

أَسْكِنُوهُنَّ مِنْ حَيْثُ سَكَنْتُمْ مِنْ وُجْدِكُمْ وَلَا تَضَارُّوهُنَّ لِيُضَيِّقُوا عَلَيْهِنَّ وَإِنْ كُنَّ أَوْلِيَّ حَمَلٍ فَأَنْفِقُوا عَلَيْهِنَّ حَتَّى يَضَعْنَ حَمْلَهُنَّ فَإِنْ أَرْضَعْنَ لَكُمْ فَتَأْتُوهُنَّ أَجُورَهُنَّ وَأَتِمِرُوا بَيْنَكُمْ بِمَعْرُوفٍ وَإِنْ تَعَاَسَرْتُمُوهَا فَسَرِّضُوا لَهُ وَأُخْرَى ﴿٦﴾

لِيُنْفِقَ ذُو سَعَةٍ مِنْ سَعَتِهِ وَمَنْ قُدِرَ عَلَيْهِ رِزْقُهُ فَلْيُنْفِقْ مِمَّا آتَاهُ اللَّهُ لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا آتَاءَ مَا أَنهَا سَبَّحَ جَعَلَ اللَّهُ بَعْدَ عَمْرِ يُسْرًا ﴿٧﴾

Аллахом. Аллах не вимагає з людини більше від того, що Він дав їй. І Аллах дарує полегшення після труднощів!

8. О, скільки ж селищ не послухались наказу Господа їхнього та посланців Його! Ми відплатили їм жорстокою відплатою, та скарали їх тяжкою карою!
9. Вони відчули наслідки своїх вчинків. Їхні вчинки стали збитковими!
10. Аллах приготував їм жорстоку кару. Тож бійтеся Аллаха, о ви, обдаровані розумом, які увірували! Аллах зіслав вам нагадування
11. через Посланця, який читає ясні знамення Аллаха вам, щоб вивести тих, які увірували та чинили добрі справи, з п'тьми до світла. Хто увірує в Аллаха та робитиме добро, той увійде до садів, де течуть ріки. Вони будуть там вічно. Аллах уже дарував їм прекрасний наділ!
12. Аллах — Той, Хто створив сім небес і стільки ж земель. Сходить між ними наказ задля того, щоб знали ви, що Аллах спроможний на кожну річ, і що Він охоплює кожну річ знанням!

وَكَايْنٍ مِّن قَوْمٍ قَرِيَةٍ عَتَتْ عَنْ أَمْرِ رَبِّهَا وَرُسُلِهِ
فَاسْتَبْنَا حِسَابَ آسِدٍ آسِدٍ وَأَعَذَّ بِنَهَا عَذَابًا نُّكَرًا ﴿٨﴾

فَدَاقَتْ وَبَالَ أَمْرِهَا وَكَانَ عَاقِبَةُ أَمْرِهَا خُسْرًا ﴿٩﴾

أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا فَاتَّقُوا اللَّهَ يَا أُولِي
الْأَلْبَابِ الَّذِينَ ءَامَنُوا قَدْ أَنْزَلَ اللَّهُ إِلَيْكُمْ ذِكْرًا ﴿١٠﴾

رَسُولًا يَتْلُو عَلَيْكُمْ آيَاتِ اللَّهِ مُبَيِّنَاتٍ لِّيُخْرِجَ
الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنَ الظُّلُمَاتِ
إِلَى النُّورِ وَمَنْ يُؤْمِن بِاللَّهِ وَيَعْمَلْ صَالِحًا يُدْخِلْهُ
جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا
قَدْ أَحْسَنَ اللَّهُ لَهُ رِزْقًا ﴿١١﴾

اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ وَمِنَ الْأَرْضِ
وَمَا لَهُنَّ بَتْرَزْلٍ مَا لَكُمْ مِنْهُنَّ لِتَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ
عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ وَأَنَّ اللَّهَ قَدْ أَحَاطَ
بِكُلِّ شَيْءٍ عِلْمًا ﴿١٢﴾

Сура 66. Ат-Тахрім («Заборона»)

*Ім'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ لِمَ تُحَرِّمُ مَا أَحَلَّ اللَّهُ لَكَ تَبَتَّغِي
مَرَصَاتِ أَرْوَاحِكَ وَاللَّهُ عَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١﴾

فَدَرَضَ اللَّهُ لَكُمْ جَحْلَةَ أَيْمَانِكُمْ وَاللَّهُ مَوْلَاكُمْ وَهُوَ
الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ﴿٢﴾

وَإِذْ أَسْرَأَ النَّبِيُّ إِلَىٰ بَعْضِ أَرْوَاحِهِ حَدِيثًا فَلَمَّا
تَبَيَّنَتْ لَهُ وَأَظْهَرَهُ اللَّهُ عَلَيْهِ عَرَفَ بَعْضَهُ
وَأَعْرَضَ عَنْ بَعْضٍ فَلَمَّا تَبَيَّنَّهَا لَهُ قَالَتْ مَنْ أَنْبَأَكَ
هَذَا قَالَ تَبَيَّنَ الْغَلِيمُ الْحَمِيمُ ﴿٣﴾

إِنْ تَوْبًا إِلَى اللَّهِ فَقَدْ صَعَتْ قُلُوبُكُمْ وَإِنْ
تَظَاهَرَ عَلَيْهِ فَإِنَّ اللَّهَ هُوَ مَوْلَاهُ وَجِبْرِيلُ
وَصَالِحُ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمَلَائِكَةُ بَعْدَ ذَلِكَ
ظَهِيرٌ ﴿٤﴾

عَسَىٰ رَبُّهُ إِنْ طَلَّقَكُنَّ أَنْ يُبَدِّلَهُ أَزْوَاجًا خَيْرًا

1. О Пророче! Чому ти, прагнучи догодити своїм дружинам, забороняєш те, що дозволив тобі Аллах? Аллах — Прощаючий, Милосердний!
2. Істинно, встановив Аллах вам шляхи відступу від клятв ваших. Аллах — Покровитель ваш, Всезнаючий, Мудрий!
3. І коли переповів таємно Пророк одній із дружин своїх новину, то та розповіла це іншій. Але відкрив Аллах йому це. Розповів їй частину Пророк, а частину приховав. І коли повідав він їй це, вона запитала: «Хто розповів тобі це?» Сказав він: «Розповів Всезнаючий і Всевідаючий».
4. Якщо обидві ви покаєтесь перед Аллахом, [то це буде краще] — так віддалились ваші серця. А якщо об'єднаєтесь ви проти нього, то, воістину, Аллах його покровитель, і Джібріл, і праведні віруючі, а після цього — ангели.
5. Можливо, якщо розлучиться він із вами, то Господь його

замініть вас дружинами,
кращими за вас — відданими
Аллаху, віруючими,
покірними, тими, що каються,
поклоняються, постяться — як
тими, що були заміжніми, так і
цнотливими.

6. О ви, які увірували! Бережіть себе і сім'ї свої від пекла, паливом якого є люди й камені, над якими ангели — суворі та сильні, які не ухилиються від того, що Аллах наказав їм.
7. О ви, які не увірували! Не виправдовуйтеся сьогодні, відплатять вам лише за те, що ви чинили.
8. О ви, які увірували! Покайтеся перед Аллахом каяттям щирим! Можливо, Господь відпустить вам гріхи ваші та введе вас у сади, де течуть ріки. У той День Аллах не принизить Пророка й тих із ним, які увірували. Світло їх плине попереду них і праворуч від них. «Дай нам сповна світло наше й прости нас, воістину, Ти спроможний на кожную річ!»
9. О Пророче! Веди боротьбу з невіруючими та лицемірами, будь суворий з ними. Домівкою їхньою буде гесна, і жахливим є такий кінець!

مَنْكُنْ مُسْلِمَاتٍ مُّؤْمِنَاتٍ قَنَاتٍ تَيَّبَتْ عَدِيدَاتٍ
سَيِّئَاتٍ تَيَّبَتْ وَأَنْكَرَاتٍ ﴿٦٦﴾

يَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا قُوا أَنْفُسَكُمْ وَأَهْلِيكُمْ
نَارًا وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ عَلَيْهَا
مَلَائِكَةٌ غِلَاظٌ شِدَادٌ لَا يَعْصُونَ اللَّهَ
مَا أَمَرَهُمْ وَيَفْعَلُونَ مَا يُؤْمَرُونَ ﴿٦٧﴾

يَأَيُّهَا الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَعْتَدُوا الْيَوْمَ إِنَّمَا
نُجْرُونَ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٦٨﴾

يَأَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا نُوبُوا إِلَى اللَّهِ تَوْبَةً
نَّصُوحًا عَسَىٰ رَبُّكُمْ أَن يُكَفِّرَ عَنْكُمْ
سَيِّئَاتِكُمْ وَيُدْخِلَكُمُ جَنَّاتٍ تَجْرِي
مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ يَوْمَ لَا يُخْزِي اللَّهُ النَّبِيَّ
وَالَّذِينَ ءَامَنُوا مَعَهُ، نُورُهُمْ يَسْعَىٰ بَيْنَ
أَيْدِيهِمْ وَبِأَيْمَانِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا أَتْمِمْ لَنَا
نُورَنَا وَارْحَمْنَا إِنَّكَ عَلَيَّ كُلِّ شَيْءٍ
قَدِيرٌ ﴿٦٩﴾

يَأَيُّهَا النَّبِيُّ جَاهِدِ الْكُفْرَ وَالْمُنَافِقِينَ
وَأَعْلَظْ عَلَيْهِمْ وَمَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَيَسَّ
الْمَصِيرُ ﴿٧٠﴾

10. Навів Аллах приклад тих, які не увірували: дружину Нуха і дружину Лута. Вони були за двома Нашими праведними рабами. Але вони зрадили їх, тож не позбавили чоловіки їх від кари Аллаха, і сказано їм: «Увійдіть у пекло разом із іншими».

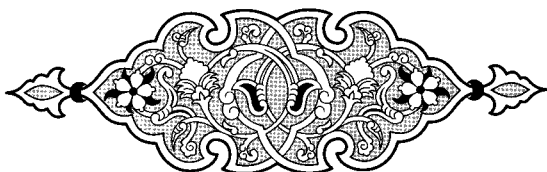
11. І навів Аллах приклад тих, які увірували — дружину Фірауна, коли сказала вона: «Господи! Зведи мені біля Тебе дім у раю! І врятуй мене від Фірауна та вчинків його! І врятуй мене від народу несправедного!»

12. І Мар'ям, доньку Імрана, яка зберегла цноту лона свого, тож вдихнули Ми в нього від Духа Нашого; сприйняла за істину вона слова Господа її та Писання Його, і була вона з-посеред покірних.

ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا لِلَّذِينَ كَفَرُوا امْرَأَتُ نُوحٍ
وَأَمْرَأَتُ لُوطٍ كَانَتَا تَحْتَ عَبْدَيْنِ مِنْ
عِبَادِنَا صَالِحَيْنِ فَخَانَتَاهُمَا فَلَمْ يَغْنِيَا
عَنْهُمَا مِنَ اللَّهِ شَيْئًا وَقِيلَ ادْخُلَا النَّارَ
مَعَ الدَّٰخِلِينَ ﴿١٠﴾

وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا لِلَّذِينَ آمَنُوا
امْرَأَتَ فِرْعَوْنَ إِذْ قَالَتْ رَبِّ ابْنِ لِي
عِنْدَكَ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ وَنَجِّنِي مِنْ فِرْعَوْنَ
وَعَمَلِهِ وَنَجِّنِي مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿١١﴾

وَمَرْيَمَ ابْنَتَ عِمْرَانَ الَّتِي أَحْصَنَتْ
فَرْجَهَا فَنفَخْنَا فِيهِ مِنْ رُوحِنَا وَصَدَّقَتْ
بِكَلِمَاتِ رَبِّهَا وَكُنْتِ مِنْ
الْقَلِيلِينَ ﴿١٢﴾

Сура 67. Аль-Мульк («Влада»)

*Ім'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

1. Благословенний Той, у Чий руці перебуває влада — Він спроможний на кожну річ! —
2. Той, Хто створив життя і смерть, щоб випробувати вас — чиї вчинки будуть кращими? А Він — Всесильний, Прощаючий,
3. Той, Хто створив сім небес — одне понад одним. Ти не побачиш у творінні Милостивого неспіврозмірностей. Поглянь ще раз — чи бачиш хоч якусь тріщину?
4. Поглянь ще раз і ще раз; виснажившись, твій погляд втомлено повернеться до тебе.
5. Ми прикрасили нижнє небо світильниками та каменуємо ними шайтанів. Ми приготували для них пекельну кару!
6. І для тих, хто не увірував у Господа свого, Ми приготували кару геєною. Мерзотне ж це місце для повернення!
7. Коли їх вкинуть туди, вони почують гуркіт від її кипіння.

تَبَرُّكَ الَّذِي بِيَدِهِ الْمُلْكُ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١﴾

الَّذِي خَلَقَ الْمَوْتَ وَالْحَيٰوةَ لِيَبۡتَلُوۡكُمْ اَيُّكُمْ اَحْسَنُ عَمَلًا وَهُوَ الْعَزِيۡزُ الْعَفُوۡرُ ﴿٢﴾

الَّذِي خَلَقَ سَبۡعَ سَمٰوٰتٍ طَبَاقًا مَّا تَرٰى فِي خَلْقِ الرَّحۡمٰنِ مِن تَفٰوۡتٍ فَاَرۡجِعِ الْبَصَرَ هَلۡ تَرٰى مِن فُطُوۡرٍ ﴿٣﴾

مَّا رَجَعِ الْبَصَرَ كَرۡرَتَيْنِ يَنۡقَلِبُ اِلَيْكَ الْبَصَرُ حٰسِنًا وَهُوَ حَسِيۡدٌ ﴿٤﴾

وَلَقَدَرَسٰتِ السَّمٰوٰءِ الدُّنْيَا بِمَصٰبِيۡحٍ وَجَعَلۡنٰهَا رُجُوۡمًا لِّلشَّيۡطٰنِ وَاَعۡتَدۡنَا لَهُمۡ عَذَابَ السَّعِيۡرِ ﴿٥﴾

وَالَّذِيۡنَ كَفَرُوۡا وَاٰبَرٰٓئِهِمۡ عَذَابَ جَهَنَّمَ وَاِتۡسٰتِ الْمَصِيۡرِ ﴿٦﴾

اِذَا الْفُوۡاۡفِیۡهَا سَمِعُوۡا لَهَا سَهِيۡقًا وَّهٰی تَفُوۡرٌ ﴿٧﴾

8. Вона ледь не розривається від люті. Кожного разу, коли туди вкидатимуть натовп, її вартові будуть запитувати: «Невже до вас не приходив застерігач?»
9. Ті скажуть: «Так, приходив. Але ми сприйняли його за брехуна та сказали: Аллах нічого не відсилав, а ви потрапили в глибоку оману!»
10. І ще скажуть: «Якби ми прагнули почути чи зрозуміти, то не були б серед жителів полум'я!»
11. Вони визнають свій гріх. Нехай же відійдуть жителі пекла!
12. Воістину, тих, які потасмно бояться свого Господа, чекає прощення та велика винагорода!
Потасмно: «адже вони не бачать Його» (ат-Табарі).
13. Чи приховаєте ви свої слова, чи промовите їх відкрито — Він буде знати те, що в грудях!
14. Невже цього не знатиме Той, Хто все створив, Проникливий, Всевідаючий?
15. Він — Той, Хто зробив землю покірною для вас. Ходіть же різними краями та споживайте з Його наділу; до Нього повернетесь ви!

تَكَادُ تَمَيَّرُ مِنَ الْعَيْظِ كَمَا أَلْفَى فِيهَا قَوَجٌ
سَأَلَهُمْ خَزَنَتُهَا أَلَمْ يَأْنِكُمْ نَذِيرٌ ﴿٨﴾

قَالُوا بَلَى قَدْ جَاءَنَا نَذِيرٌ فَكَذَّبْنَا وَقُلْنَا مَا نَزَّلَ اللَّهُ
مِنْ شَيْءٍ إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا فِي ضَلَالٍ كَبِيرٍ ﴿٩﴾

وَقَالُوا لَوْ كُنَّا نَسْمَعُ أَوْ نَعْقِلُ مَا كُنَّا فِي أَصْحَابِ
السَّعِيرِ ﴿١٠﴾

فَاعْتَرَفُوا بِذَنبِهِمْ فَسُحِقًا لِأَصْحَابِ السَّعِيرِ ﴿١١﴾

إِنَّ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِالْغَيْبِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ
وَأَجْرٌ كَبِيرٌ ﴿١٢﴾

وَأَسِرُّوا قَوْلَكُمْ أَوِ اجْهَرُوا بِهِ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ
الْصُّدُورِ ﴿١٣﴾

أَلَيْسَ لَهُ مَنْ خَلَقَ وَهُوَ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ ﴿١٤﴾

هُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ ذَلُولًا فَامْشُوا فِي
مَنَاكِبِهَا وَكُلُوا مِنْ رِزْقِهِ وَإِلَيْهِ النُّشُورُ ﴿١٥﴾

16. Невже ви безпечені від того, що Той, Хто на небесах, може змусити землю вас поглинути? Тоді вона зрушиться!
17. І неville ви безпечені від того, що Той, Хто на небесах, може зіслати на вас буревій із каміння? Тоді ви дізнаєтесь, якою була пересторога!
18. Ті, які жили раніше за них, сприйняли це як брехню. Якою ж була відплата!
19. Невже вони не бачили птахів, які розгортають та складають крила? Лише Милостивий утримує їх! Воістину, Він бачить кожну річ!
20. Хто може бути вашим військом та допомогти вам замість Милостивого? Воістину, спокусили невірних!
21. Хто може наділити вас, якщо Він утримає Свій наділ? Таж ні! Вони залишаються у суперечці та відвертаються!
22. Хто на правильному шляху — той, хто опустив голову чи той, хто йде прямою дорогою, тримаючи поставу?
23. Він — Той, Хто зростив вас і дарував вам слух, зір і серця; мало ж ви дякуєте!

أَمْ أَمِنْتُمْ مَّن فِي السَّمَاءِ أَنْ يُخْسِفَ بِكُمْ الْأَرْضَ
فَإِذَا هِيَ تَمُورٌ ﴿٦٧﴾

أَمْ أَمِنْتُمْ مَّن فِي السَّمَاءِ أَنْ يُرْسِلَ عَلَيْكُمْ
حَاصِبًا فَسَتَعْلَمُونَ كَيْفَ نَذِيرِ ﴿٦٨﴾

وَلَقَدْ كَذَّبَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ فَكَيْفَ كَانَ نَذِيرِ ﴿٦٩﴾

أَوَلَمْ يَرَوْا إِلَى الطَّيْرِ فَوْقَهُمْ صَفَقَتِ وَيَقْبِضْنَ
مَا يَمْسِكُكُنَّ إِلَّا الرَّحْمَنُ إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ
بَصِيرٌ ﴿٧٠﴾

أَمْ نَهَذَا الَّذِي هُوَ جُنْدٌ لَّكُمْ يَبْصُرُكُمْ مِّن دُونِ
الرَّحْمَنِ إِن الْكٰفِرُونَ إِلَّا فِي عُورٍ ﴿٧١﴾

أَمْ نَهَذَا الَّذِي يَرُفِقُكُمْ إِنْ أَمْسَكَ رِزْقَهُ. بَلْ
لَجَوُا فِي عُورٍ وَعُورٌ ﴿٧٢﴾

أَفَمَنْ يَمْشِي مُكِبًّا عَلَىٰ وَجْهِهِ أَهْدَىٰ أَمَّنْ
يَمْشِي سَوِيًّا عَلَىٰ صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٧٣﴾

قُلْ هُوَ الَّذِي أَنشَأَكُمْ وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ
وَالْأَبْصَرَ وَالْأَفْئِدَةَ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ ﴿٧٤﴾

24. Скажи: «Він — Той, Хто розселив вас на землі та до Кого ви будете зібрані!»
25. Вони запитують: «Коли настане обіцяне, якщо ви говорите правду?»
26. Скажи: «Воістину, знання — тільки в Аллаху. А я лише несу від Нього до вас ясну пересторогу!»
27. Коли вони побачать це поряд із собою, то їхні обличчя стануть засмученими. Їм скажуть: «Ось — те, що вам обіцяли!»
28. Скажи: «Як ви думаєте, а якщо Аллах знищить мене й тих, хто зі мною, або помилує нас, то хто врятує невіруючих від болісної кари?»
29. Скажи: «Він — Милостивий! У Нього ми увірували та на Нього ми покладаємо сподівання! Скоро ви дізнаєтесь, хто опинився у справжній омані!»
30. Скажи: «А якщо ваша вода піде вглиб землі, то хто подарує вам джерельну воду?»

قُلْ هُوَ الَّذِي ذَرَأَكُمْ فِي الْأَرْضِ وَإِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٢٤﴾

وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْوَعْدِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٢٥﴾

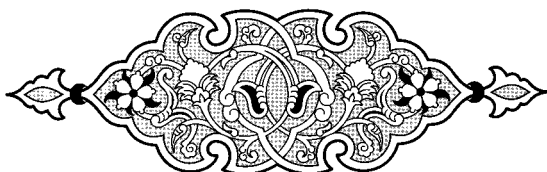
قُلْ إِنَّمَا الْعِلْمُ عِنْدَ اللَّهِ وَإِنَّمَا أَنَا نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٢٦﴾

فَلَمَّا رَأَوْهُ زُلْفَةً سَيِّئَتْ وُجُوهُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَقِيلَ هَذَا الَّذِي كُنْتُمْ بِهِ تَدَّعُونَ ﴿٢٧﴾

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَهْلَكَنِي اللَّهُ وَمَنْ مَعِيَ أَوْ رَحِمَنَا فَمَنْ يُجِيرُ الْكَافِرِينَ مِنْ عَذَابِ أَلِيمٍ ﴿٢٨﴾

قُلْ هُوَ الرَّحْمَنُ أَمَّنَّا بِهِ وَعَلَيْهِ تَوَكَّلْنَا فَسْتَعْمُوا مَنْ هُوَ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ﴿٢٩﴾

قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَصْبَحَ مَاؤُكُمْ غَوْرًا فَمَنْ يَأْتِيكُمْ بِمَاءٍ مَعِينٍ ﴿٣٠﴾

Сура 68. Аль-Калям
(«Тростина для письма»)

*Ім'ям Аллаха Милостивого,
 Милосердного!*

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

1. Нун. Клянуся калямом і тим, що пишуть!
2. Ти не є божевільним за милістю Господа твого.
3. Воістину, тебе чекає невичерпна винагорода.
4. І, воістину, ти — доброго звичаю!
5. Побачиш і ти, побачать і вони,
6. кого саме зачаклували!
7. Воістину, твій Господь краще знає тих, хто збився з Його шляху, і Він краще знає тих, хто йде шляхом прямим!
8. Не корися тим, хто звинувачує тебе в брехні!
9. Вони бажають, щоб ти йшов на поступки, тоді пішли б на поступки й вони!

ن وَالْقَلَمِ وَمَا يَسْطُرُونَ ﴿١﴾

مَا أَنْتَ بِجَهِلٍ بِمَجْنُونٍ ﴿٢﴾

وَإِنَّ لَكَ لَأَجْرًا غَيْرَ مَمْنُونٍ ﴿٣﴾

وَإِنَّكَ لَعَلَىٰ خُلُقٍ عَظِيمٍ ﴿٤﴾

فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَاصْبِرْ وَانصُرْ ﴿٥﴾

بِأَيِّ كُفْرٍ أَلْمَقْتُونَ ﴿٦﴾

إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ ﴿٧﴾

فَلَا تَطِعِ الْمُكَذِّبِينَ ﴿٨﴾

وَدُّوا لَوْ تُدْهِنُ فَيُدْهِنُونَ ﴿٩﴾

Як свідчать тлумачі (ат-Табарі, аль-Багавві), багатобожники закликали Пророка — мир йому і благословення Аллаха — поклонитись їхнім божествам, а вони, зі свого боку, давали обіцянку поклонитись Аллаху.

10. Не корися жодному мерзотнику,
який дає багато клятв;
11. хулительно, який поширює
плітки;
12. жадібному до благ, порушнику,
грішнику,
13. жорстокому, який ще й вихваляє
себе,
14. навіть якщо в нього буде
багатство й сини!
15. Коли йому читають Наші
знамення, він говорить: «Казки
давніх народів!»
16. Ми загавруємо його товстий
ніс!
17. Воістину, Ми випробували їх
так, як випробували власників
саду, коли ті заприсяглись, що
зранку неодмінно зірвуть плоди,
18. але не промовили застереження.
*Аль-Багавві коментує: тобто не
сказали «якщо побажає Аллах»
(in sha' Allah).*
19. Але вночі, коли вони спали, сад
вразила кара твого Господа!
20. І зранку сад був схожий на
темну ніч.
21. На світанку вони почали гукати
одне одного:
22. «Ходіть на ваше поле, якщо ви
прагнете зібрати плоди!»

وَلَا تَطْعَمُ كُلَّ حَلَاْفٍ مَّهِينٍ ﴿١٠﴾

هَمَّازٍ مَّشَاءً بِنَعِيمٍ ﴿١١﴾

مَتَّاعٍ لِّلْخَيْرِ مُعْتَدٍ أَثِيمٍ ﴿١٢﴾

عُتِلَّ بَعْدَ ذَلِكَ رَيْبٍ ﴿١٣﴾

أَن كَانَ ذَا مَالٍ وَبَنِينَ ﴿١٤﴾

إِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِ آيَاتُنَا قَالَ أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ﴿١٥﴾

سَنَسِمْهُ، عَلَى الْخُرْطُومِ ﴿١٦﴾

إِنَّا بَلَوْنَاهُمْ كَمَا بَلَوْنَا أَصْحَابَ الْجَنَّةِ إِذْ أَقْسَمُوا لَيَصْرِمُنَّهَا
مُصْرِحِينَ ﴿١٧﴾

وَلَا يَسْتَنشِرُونَ ﴿١٨﴾

فَطَافَ عَلَيْهَا طَائِفٌ مِّن رَّبِّكَ وَهُمْ نَائِمُونَ ﴿١٩﴾

فَأَصْبَحَتْ كَالصَّرِيرِ ﴿٢٠﴾

فَتَنَادَوْا مُصْرِحِينَ ﴿٢١﴾

أَن أَعْدُوا عَلَيَّ حَرْبًا كَمَا كَانَ كُنْتُمْ صَرِيرِينَ ﴿٢٢﴾

23. Ось вони рушили туди,
нашіптуючи одне одному:
24. «Не впускайте туди сьогодні
жодного бідняка!»
25. Вони йшли туди з наміром,
впевнені в своїх силах.
26. Але коли вони побачили сад, то
сказали: «Невже ми заблукали?»
27. Таж ні! Ми зазнали
втрат!»
28. Найкмітливіший серед них
сказав: «Невже я не говорив
вам, що треба було прославити
Аллаха?»
29. А ті відповіли: «Преславний
Господь наш! Ми були
несправедливими!»
30. Вони звернулись одне до
одного, дорікаючи:
31. «Горе нам! Ми були
порушниками!
32. Можливо, наш Господь дарує
нам щось краще за це. Воістину,
Ми звертаємось до Господа
свого!»
33. Ось такою є кара, а в наступному
житті кара буде ще сильнішою!
Якби вони лише знали!
34. Воістину, богобоязливих у
їхнього Господа очікують сади
насолоди!
- فَأَطْلَقُوا وَهُمْ يَتَخَفَتُونَ ﴿٦٨﴾
- أَنْ لَا يَدْخُلَهَا الْيَوْمَ عَلَيْكُمْ مَسْكِينٌ ﴿٦٩﴾
- وَعَدَّوْا عَلَىٰ حَرْدٍ قَدِيرِينَ ﴿٧٠﴾
- فَتَمَّارًا وَهَاهَا قَالُوا إِنَّا الضَّالُّونَ ﴿٧١﴾
- بَلْ نَحْنُ مُخْرُومُونَ ﴿٧٢﴾
- قَالَ أَوْسَطُهُمْ أَلَمْ أَقُلْ لَكُمْ لَوْلَا تُسَبِّحُونَ ﴿٧٣﴾
- قَالُوا سُبْحَانَ رَبِّنَا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ ﴿٧٤﴾
- فَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ يَتَلَمَّظُونَ ﴿٧٥﴾
- قَالُوا إِنَّا بِنِعْمَةِ رَبِّنَا كَانُوا لَاطِغِينَ ﴿٧٦﴾
- عَسَىٰ رَبِّنَا أَنْ يَبَدِّلَنَا خَيْرًا لَّهَا إِنَّا إِلَىٰ رَبِّنَا رَاغِبُونَ ﴿٧٧﴾
- كَذَلِكَ الْعَذَابُ وَالْعَذَابُ الْأَخْرَوُ أَكْبَرُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿٧٨﴾
- إِنَّ لِلْمُتَّقِينَ عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنَّاتٍ النَّعِيمِ ﴿٧٩﴾

35. Невже Ми прирівняємо покірних до грішників?
«Покірних» — муслімін,
«мусульман».
36. Що з вами? Як ви судите?
37. Невже у вас є писання, звідки ви вивчили,
38. що матимете собі все, що захочете?
39. Невже у вас є Наші клятви — тривалістю до Дня Воскресіння!
— що ви матимете собі все, що вирішите?
40. Запитай у них, хто зможе за це поручитись.
41. Невже в них є спільники?
Тож нехай приведуть своїх спільників, якщо вони говорять правду!
42. У той День, коли стане видно ногу, їх закликатимуть до поклону, але вони не зможуть цього зробити.
«Стане видно ногу»: як свідчить ат-Табарі, цей вираз означає якусь жахливу подію; ібн Касір відзначає, що мова йде про жахи Дня Воскресіння.
43. Їхні погляди впадуть додолу; їх вразить приниження! Але ж їх закликали до поклону ще тоді, коли вони були в безпеці!

أَفَجَعَلُ الْمُشْرِكِينَ كَالْمُجْرِمِينَ ﴿٣٥﴾

مَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ ﴿٣٦﴾

أَوَلَكُمْ كِتَابٌ فِيهِ تَدْرُسُونَ ﴿٣٧﴾

إِن لَّكُمْ فِيهِ لَمَّا تَخْتَارُونَ ﴿٣٨﴾

أَوَلَكُمْ آيَاتُنَا بَلَاغَةٌ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ إِنَّ لَكُمْ لَمَا تَحْكُمُونَ ﴿٣٩﴾

سَأَلْتَهُمْ أَتُمْ بِذَلِكَ زَعِيمُونَ ﴿٤٠﴾

أَتَلَّهُمْ شُرَكَاءَ قَلْبًا أَوْ أَبَشَرًا يَهْتَمُونَ بِمَا كَانُوا صَادِقِينَ ﴿٤١﴾

يَوْمَ يَكْشِفُ عَنْ سَاقٍ وَيُدْعَوْنَ إِلَى السُّجُودِ فَلَا يَسْتَطِيعُونَ ﴿٤٢﴾

خَشِيئَةً أَنْ يَبْصُرَ هُمْ تَرْهَقُهُمْ ذِلَّةٌ وَقَدْ كَانُوا يُدْعَوْنَ إِلَى السُّجُودِ وَهُمْ سَالِمُونَ ﴿٤٣﴾

44. Залиш Мене з тими, хто вважає цю розповідь брехнею. Ми поступово затягнемо їх у кару так, що вони цього й не відчують!
45. Я дарував їм відстрочку; воістину, хитрощі Мої не порушні!
46. Невже ти просиш у них винагороду, а вони обтяжені боргами?
47. Невже поряд із ними — потаємне, яке вони записують?
48. Терпи ж, поки не прийде рішення Господа твого. Не будь схожим на людину в рибі, яка кликала [Господа], стримуючи печаль.
Мова йде про пророка Юнуса, мир йому.
49. Якби його не сягнула милість від Господа, то його викинуло б на пустельну землю, і він був би гідний докору!
50. Але його Господь обрав його та зробив одним із праведників!
51. Невіруючі ледь не прагнуть збити тебе своїм поглядом, коли чують нагадування. І говорять: «Воістину, він — божевільний!»
52. Але це — лише нагадування для жителів світів!

فَذَرْنِي وَمَنْ يُكَذِّبُ بِهَذَا الْحَدِيثِ
سَنَسْتَدْرِجُهُمْ مِنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٤٤﴾

وَأَمْلِي لَهُمْ أَنْ يَكِيدَ يَدِي مَتِينٌ ﴿٤٥﴾

أَوَسَأْتُهُمْ أَجْرًا فَهُمْ مِنْ مَعْرُومٍ مُتَقَلَّبُونَ ﴿٤٦﴾

أَمْ عِنْدَهُمُ الْغَيْبُ فَهُمْ يَكْتُبُونَ ﴿٤٧﴾

فَأَصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ وَلَا تَكُنْ كَصَاحِبِ
الْحُوتِ إِذْ نَادَى وَهُوَ مَكْظُومٌ ﴿٤٨﴾

لَوْلَا أَنْ تَدَارَكُهُ رَحْمَةٌ مِنْ رَبِّهِ لَنُبِذَ بِالْعَرَاءِ
وَهُوَ مَذْمُومٌ ﴿٤٩﴾

فَأَجْتَبَاهُ رَبُّهُ فَجَعَلَهُهُ مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿٥٠﴾

وَإِنْ يَكَذِّبُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَئِنْ لَقِينَاكَ بِأَبْصَرِهِمْ
لَنَنصَبَنَّ عَلَيْنَكَ الْأَذْيَانَ وَإِنْ تَتُوبْ لَهُمْ لَنَنْغُورَنَّ ﴿٥١﴾

وَمَا هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ ﴿٥٢﴾

Сура 69. Аль-Хакка («Невідворотне»)

Ім'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

1. Невідворотне!
Згідно з переважною більшістю коментарів, мова йде про День Воскресіння.
2. Що таке невідворотне?v
3. А звідки тобі знати, що таке невідворотне?
4. Самудити та адити вважали лихо брехнею.
Як свідчать тлумачі, під «лихом» тут мається на увазі День Воскресіння — через пов'язані з цим жахи.
5. Самудити були знищені криком.
6. Адити були знищені лютим морозним вітром.
7. Він змусив його безперервно тривати сім ночей та вісім днів.
Ти міг би побачити людей, скинутих на землю — наче повалені гнилі пальми.
8. Чи ти бачиш хоч якийсь слід від них?
9. І Фіраун, і ті, які жили раніше за нього, і перекинуті селища — усі були грішниками!
Перекинуті селища — Содом і Гомора.

الْحَاقَّةُ ١

مَا الْحَاقَّةُ ٢

وَمَا أَذْرُكَ مَا الْحَاقَّةُ ٣

كَذَّبَتْ ثَمُودُ بِطَغْوَاهِ ٤
وَإِذْ قَالَ لِأَقْرَبَ ٥

فَأَمَّا ثَمُودُ فَأَهْلِكُوا بِالطَّغْيَةِ ٦

وَأَمَّا عَادٌ فَأَهْلِكُوا بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ٧

سَخَّرَهَا عَلَيْهِمْ سَبْعَ لَيَالٍ وَثَلَاثَةَ أَيَّامٍ حُسُومًا فَتَرَى ٨
الْقَوْمَ فِيهَا صَرَغِي ٩

كَأَنَّهُمْ أَشْجَارٌ تُخَلَّجُ خَاوِيَةً ١٠

فَهَلْ تَرَى لَهُمْ مِنْ بَاقِيَةٍ ١١

وَجَاءَ فِرْعَوْنُ وَمَنْ قَبْلَهُ وَالْمُؤْتَفِكَاتُ بِالْحَاقَّةِ ١٢

10. Вони не послухали послання свого Господа, тож Він міцно схопив їх!
11. Воістину, коли вода вийшла з берегів, Ми понесли вас у кораблі,
12. щоб це було нагадуванням для вас і щоб до цього прислухалося вухо того, хто спроможний запам'ятати!
13. Коли ж засурмлять у ріг, усього один раз,
14. коли земля й гори піднімуться, водночас розірвавшись на шматки,
15. у той День трапиться Подія.
16. І розколеться небо, яке буде в той День слабким!
17. На його краях будуть ангели. У той День вісім понесуть над собою трон Господа твого!
18. У той День ви станете перед Ним, і жодна з ваших таємниць не буде прихована.
19. Той, хто отримає свою книгу в правицю, скаже: «Ось! Читайте мою книгу!»
20. Я знав, що отримаю свою відплату!»

فَعَصَوْا رَسُولَ رَبِّهِمْ فَأَخَذَهُمْ أَخَذَةً رَابِيَةً ﴿١٠﴾

إِنَّا لَمَّا طَغَا الْمَاءُ حَمَلْنَا كُرُوفِي الْجَارِيَةِ ﴿١١﴾

لِنَجْعَلَهَا لَكُمْ تَذَكَّرَةً وَنَعْبُهَا آذُنٌ وَعَيْبَةٌ ﴿١٢﴾

فَإِذَا نَفَخَ فِي الصُّورِ نَفْخَةٌ وَاحِدَةٌ ﴿١٣﴾

وَحَمَلَتِ الْأَرْضُ وَالْجِبَالُ فَدُكَّتَا دَكَّةً وَاحِدَةً ﴿١٤﴾

فِيَوْمَئِذٍ وَقَعَتِ الْوَاقِعَةُ ﴿١٥﴾

وَانشَقَّتِ السَّمَاءُ فِي يَوْمِئِذٍ وَاهِيَةً ﴿١٦﴾

وَالْمَلَائِكَةُ عَلَىٰ أَرْجَائِهَا يُحْمَلُ عَرْشُ رَبِّكَ فَوْقَهُمْ
فِيَوْمِئِذٍ ثَمَنِيَةٌ ﴿١٧﴾

فِيَوْمِئِذٍ نَعْرُضُونَ لَا تُخْفَىٰ مِنْكَ كُفَايَةٌ ﴿١٨﴾

فَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ وَبِئَمِينِهِ ۖ يَقُولُ هَٰؤُلَاءِ أَمْ أَقْرَأُ
وَأَكْتَبِيَةٌ ﴿١٩﴾

إِنِّي ظَنَنْتُ أَنِّي مُلَاقٍ حِسَابِيَةَ ﴿٢٠﴾

21. Він матиме життя, яким буде задоволений,
22. у високому райському саду,
23. плоди якого схиляються низько.
24. Їжте й пийте на радість — за те, що ви робили в попередні дні!
25. Той, хто отримає свою книгу в ліву руку, скаже: «Краще б мені не давали цієї книги,
26. тоді я не знав би, що таке відплата.
27. Краще б це був кінець!
28. Не допомогло мені багатство моє!
29. Втратив я свою владу!»
30. Схопіть його та закуйте в кайдани!
31. А потім вкиньте його в пекло!
32. Посадіть його на ланцюг довжиною у сімдесят ліктів!
33. Він не вірував у Великого Аллаха,
34. не закликав годувати бідняка.
35. Сьогодні в нього немає близького друга,

فَهُوَ فِي عِيشَةٍ رَاضِيَةٍ ﴿١١﴾

فِي جَنَّةٍ عَالِيَةٍ ﴿١٢﴾

فُطُوهُنَّ أَدْنَىٰ ﴿١٣﴾

كُلُوا وَاشْرَبُوا هَنِيئًا بِمَا أَسْلَفْتُمْ فِي الْأَيَّامِ

الْحَالِيَةِ ﴿١٤﴾

وَأَمَّا مَنْ أُوتِيَ كِتَابَهُ بِشِمَالِهِ فَيَقُولُ يَا بَنِيَّ إِنِّي

أُوتِيتُ كِتَابِيَةَ ﴿١٥﴾

وَلَوْ أَدْرِمَاحَ سَابِيَةَ ﴿١٦﴾

يَلْبِثُهَا كَانَتِ الْقَاضِيَةَ ﴿١٧﴾

مَا أَعْنَىٰ عَنِّي مَالِيَةَ ﴿١٨﴾

هَلَاكَ عَنِّي سُلْطَانِيَةَ ﴿١٩﴾

خُذُوهُ فَعَلُّوهُ ﴿٢٠﴾

تُرْجَىٰ الْجَحِيمِ صَلُّوهُ ﴿٢١﴾

تُرْفَىٰ سُلَيْسِيَةَ ذَرَعًا سَبْعُونَ ذَرَأًا فَأَسْلُكُوهُ ﴿٢٢﴾

إِنَّهُ كَانَ لَا يُؤْمِنُ بِاللَّهِ الْعَظِيمِ ﴿٢٣﴾

وَلَا يَحِضُّ عَلَىٰ طَعَامِ الْمِسْكِينِ ﴿٢٤﴾

فَلَيْسَ لَهُ الْيَوْمَ هَاهُنَا حَمِيرٌ ﴿٢٥﴾

36. і, окрім гною, немає їжі.
37. Його споживають лише грішники!
38. Та ж ні! Клянусь тим, що ви бачите
39. і тим, чого не бачите,
40. що це — слова славного посланця,
41. а не слова поета. Мало ж ви віруєте!
42. І не слова віщуна. Мало ж ви замислюєтесь!
43. Зіслане від Господа світів!
44. Якби він приписав нам якісь слова,
45. Ми схопили би його за правицю,
46. а далі перерізали б йому серцеву жилу,
47. і ніхто з вас не захистив би його.
48. Воістину, це — нагадування для богобоязливих,
49. але Ми знаємо, що серед вас є ті, хто сприймає істину як брехню.
50. Воістину, це — горе для невіруючих!

وَلَا طَعَامٌ إِلَّا لِمَنْ غَشِيَنَ ﴿٣٦﴾

لَا يَأْكُلُهُ إِلَّا الْخَاطِئُونَ ﴿٣٧﴾

فَلَا أَقْسَمُ بِمَا تُبْصِرُونَ ﴿٣٨﴾

وَمَا لَا تُبْصِرُونَ ﴿٣٩﴾

إِنَّهُ لَقَوْلُ رَسُولٍ كَرِيمٍ ﴿٤٠﴾

وَمَا هُوَ بِقَوْلِ شَاعِرٍ قَلِيلًا مَّا تُؤْمِنُونَ ﴿٤١﴾

وَلَا يَقُولُ كَاهِنٌ قَلِيلًا مَّا تَذَكَّرُونَ ﴿٤٢﴾

تَنْزِيلٌ مِّن رَّبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٤٣﴾

وَلَوْ نَقُولُ عَلَيْنَا بَعْضُ الْأَقَابِيلِ ﴿٤٤﴾

لَاخَذْنَا مَنَّهُ بِأَيْمِينِ ﴿٤٥﴾

ثُمَّ لَقَطَعْنَا مِنَّهُ الْوَتِينَ ﴿٤٦﴾

فَمَا مِنْكُمْ مِّنْ أَحَدٍ عَنْهُ حَاجِيزِينَ ﴿٤٧﴾

وَإِنَّهُ لَتَذَكَّرٌ لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٤٨﴾

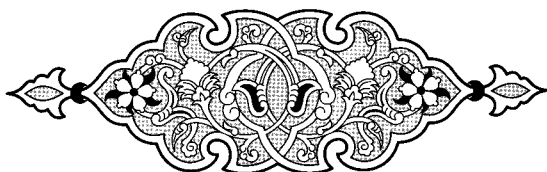
وَإِنَّا لَنَعْلَمُ أَنَّ مِنْكُمْ مُّكَذِّبِينَ ﴿٤٩﴾

وَإِنَّهُ لَحَسْرَةٌ عَلَى الْكَافِرِينَ ﴿٥٠﴾

51. Воістину, це — достеменна істина!
52. Тож прославляй ім'я твого Великого Господа!

وَإِنَّهُ لَحَقُّ الْيَقِينِ ﴿٥١﴾

فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ ﴿٥٢﴾

Сура 70. Аль-Марідж («Сходи»)

*Im'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

1. Дехто запитав про кару, яка спіткає
2. невіруючих. Ніхто не зможе відвернути її
3. всупереч Аллаху, Володарю сходів!
4. Ангели і Дух сходять ними протягом дня, який триває п'ятдесят тисяч років.
5. Виявляй же гідне терпіння!
6. Вони бачать її далекою,
7. а Ми бачимо її близькою!
Мова йде про кару.
8. У той День небо стане схожим на олійний осад,
9. а гори — на вовну!
10. Близький друг не звернеться до близького друга,
11. хоча вони й бачитимуть одне одного. У той День грішник захоче відкупитись від кари своїми синами,
12. своєю дружиною та своїм братом,
13. та родом, який давав йому притулок,

سَأَلَ سَائِلٌ بِعَذَابٍ وَاقِعٍ ①

لِّلْكَافِرِينَ لَيْسَ لَهُ دَافِعٌ ②

مِّنَ اللَّهِ ذِي الْمَعَارِجِ ③

تَعْرُجُ الْمَلَائِكَةُ وَالرُّوحُ إِلَيْهِ فِي يَوْمٍ كَانَ
مِقْدَارُهُ خَمْسِينَ أَلْفَ سَنَةٍ ④

فَأَصْبَرَ صَبْرًا حَسِيلًا ⑤

إِنَّهُمْ يَرَوْنَهُ بَعِيدًا ⑥

وَرَأَيْنَهُ قَرِيبًا ⑦

يَوْمَ تَكُونُ السَّمَاءُ كَالْمُهْلِ ⑧

وَتَكُونُ الْجِبَالُ كَالْعِهْنِ ⑨

وَلَا يَسْأَلُ حَمِيْلًا حَمِيْلًا ⑩

يُبْصِرُ وَيُبْهِمُ بُؤْدُ الْمُجْرِمِ تُؤْفِقْتَدِي مِنْ عَذَابٍ
يَوْمَئِذٍ بِئْسَ بِهِ ⑪

وَصَلَّتْهُ وَوَأَخِيهِ ⑫

وَفَصِيلَتِهِ الَّتِي تُؤْوِيهِ ⑬

14. та всіма жителями землі —
лише для того, щоб потім
врятуватись!
15. Ні! Це — полум'я,
16. яке здирає шкіру з голови.
17. Воно покличе тих, хто
відвертався та йшов геть,
18. хто накопичував і ховав.
19. Воістину, людина створена
нетерплячою!
20. Коли торкнеться її зло, то вона
впадає в неспокій,
21. а коли торкнеться добро, то стає
скупюю,
22. окрім молільників,
23. які постійні в своїх
молитвах,
24. які віддають зі свого майна
відому частку
25. нужденному та
знедоленому,
26. які вірують у Судний
День
27. і які тремтять перед карою свого
Господа! —
28. воістину, не знайти безпеки від
кари їхнього Господа! —
29. які закривають свою наготу від
усіх,

وَمَنْ فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا ثُمَّ يُنَجِّهِ ﴿١١﴾

كَلَّا إِنَّهَا لَأَطْفَىٰ ﴿١٥﴾

نَزَّاعَةً لِّلشَّوَىٰ ﴿١٦﴾

تَدْعُوا مَنْ أَدْبَرَ وَتَوَلَّىٰ ﴿١٧﴾

وَجَمَعَ فَأَوْعَىٰ ﴿١٨﴾

*إِنَّ الْإِنسَانَ لِرَبِّهِ لَكَنَافٍ ﴿١٩﴾

إِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ جَزُوعًا ﴿٢٠﴾

وَإِذَا مَسَّهُ الْخَيْرُ مَنُوعًا ﴿٢١﴾

إِلَّا الْمَصَلِينَ ﴿٢٢﴾

الَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ دَائِمُونَ ﴿٢٣﴾

وَالَّذِينَ فِي أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ مَّعْلُومٌ ﴿٢٤﴾

لِلسَّائِلِ وَالْمَحْرُومِ ﴿٢٥﴾

وَالَّذِينَ يُصَدِّقُونَ بِيَوْمِ الدِّينِ ﴿٢٦﴾

وَالَّذِينَ هُمْ مِنَ عَذَابِ رَبِّهِمْ مُسْتَقْفُونَ ﴿٢٧﴾

إِنَّ عَذَابَ رَبِّهِمْ غَيْرُ مَا يُمُونُ ﴿٢٨﴾

وَالَّذِينَ هُمْ لِأُوجُوهِهِمْ حَافِظُونَ ﴿٢٩﴾

30. окрім дружин і тих, ким оволоділи їхні правиці; їм не докорятимуть за це! —
31. а хто прагне більшого, ті — порушники!
32. Які зберігають довірене їм та угоди,
33. які тримаються своїх свідчень
34. і які уважні до своїх молитов.
35. Саме на них чекає пошана в райських садах!
36. А що буде із тими, які не увірували та біжать поперед тобою
37. натовпами — справа та зліва?
38. Невже кожен із цих людей прагне, щоб його ввели до саду насолоди?
39. Ні! Ми створили їх із того, про що ви знаєте.
40. Ні! Клянуся Господом сходу й заходу, що Ми спроможні
41. замінити їх на кращих, і ніхто Нас не перевершить!
42. Залиш їх наодинці, нехай переймаються своїми розмовами та забавами — доти,

إِلَّا عَلَىٰ أَرْوَاحِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَإِنَّهُمْ غَيْرُ مَلُومِينَ ﴿٣٠﴾

فَمَنِ ابْتَغَىٰ وَرَاءَ ذَلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْعَادُونَ ﴿٣١﴾

وَالَّذِينَ هُمْ لِأَمْتِنِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رِعُونَ ﴿٣٢﴾

وَالَّذِينَ هُمْ بِشَهَادَاتِهِمْ قَائِمُونَ ﴿٣٣﴾

وَالَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ ﴿٣٤﴾

أُولَٰئِكَ فِي جَنَّاتٍ مُّكْرَمُونَ ﴿٣٥﴾

فَمَالِ الَّذِينَ كَفَرُوا قِيَامَكَ مُهْتَطِعِينَ ﴿٣٦﴾

عَنِ الْيَمِينِ وَعَنِ الشِّمَالِ عِزِينَ ﴿٣٧﴾

أَيُظْمَعُ كُلُّ أَمْرٍ مِّنْهُمْ أَن يَدْخُلَ جَنَّةَ نَعِيمٍ ﴿٣٨﴾

كَلَّا إِنَّا خَلَقْنَاهُمْ مِّمَّا يَعْلَمُونَ ﴿٣٩﴾

فَلَا أَسِرُّوا رَبَّ الْمَسْدِقِ وَالْمَغْرِبِ إِنَّا لَقَادِرُونَ ﴿٤٠﴾

عَلَىٰ أَن نُّبَدِّلَ خَيْرًا مِنْهُمْ وَمَا نَحْنُ

بِمَسْبُوقِينَ ﴿٤١﴾

فَدَرَاهِمٌ يَّخُوضُونَ أَوْ يَلْعَبُونَ حَتَّىٰ يُلَاقُوا يَوْمَهُمُ

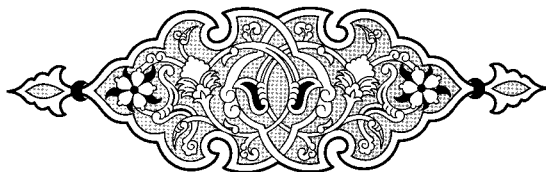
الَّذِي يُوعَدُونَ ﴿٤٢﴾

доки вони не зустрінуть той свій
День, який їм обіцяно!

43. День, коли вони швидко
вийдуть із могил, наче
поспішаючи до своїх
жертвників.
44. Їхні погляди будуть опущені;
їх спіткає пониження! Таким
буде День, який їм обіцяно!

يَوْمَ يَخْرُجُونَ مِنَ الْأَجْدَاثِ سِرَاعًا كَأَنَّهُمْ إِلَى
نُصْبٍ يُوفُصُونَ ﴿٤٣﴾

خَشَعَةً أَبْصَارُهُمْ تَرْتَفِعُهُمْ زَلَّةٌ ذَلِكَ الْيَوْمِ الَّذِي
كَانُوا يُوعَدُونَ ﴿٤٤﴾

Сура 71. Нух

*Im'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

1. Воістину, відіслали Ми Нуха до народу його: «Застерігай народ свій, поки не вразить його кара болісна!»
2. Він сказав: «О народе мій! Воістину, я справді той, хто застерігає вас!»
3. Поклоняйтеся Аллаху, бійтеся Його, і коріться мені,
4. щоб простив Він вам гріхи ваші, і відстрочив вам на певний час. Воістину, коли обіцяний Аллахом час настане, то не буде вже відстрочки. Якби ж ви тільки знали!»
5. Сказав Нух: «Господи! Воістину, закликав я народ свій вночі та вдень!»
6. Але заклик мій призвів лише до втечі їхньої.
7. І, воістину, кожен раз, коли я закликав їх заради того, щоб Ти простив їх, вони вкладали в свої вуха пальці та закривались одягом, наполегливо трималися свого та вели себе зверхньо!
8. Потім я закликав їх відкрито,

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِنَّا أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ أَنْ أَنْذِرْ قَوْمَكَ مِن قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١﴾

قَالَ يَقَوْمِ إِنِّي لَكُمْ نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٢﴾

أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاتَّقُوهُ وَأَطِيعُوا أَمْرًا

يَغْفِرُ لَكُمْ مِن دُونِكُمْ وَيُؤَخِّرَكُمْ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى إِنَّ أَجَلَ اللَّهِ إِذَا جَاءَ لَا يُؤَخَّرُ لَوْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٤﴾

قَالَ رَبِّ إِنِّي دَعَوْتُ قَوْمِي لَيْلًا وَنَهَارًا ﴿٥﴾

فَلَيَبْرَزَنَّهُمْ دَعْوَىٰ آلِ إِفْرَاةَ ﴿٦﴾

وَإِنِّي كُلَّمَا دَعَوْتُهُمْ لِتَغْفِرَ لَهُمْ جَعَلُوا أَصْدِقَ مِنِّي وَأَذَانَهُمْ وَأَسْتَعَسُوا أَشْيَاءَ لَهُمْ وَأَصْرُوا وَأَسْتَكْبَرُوا وَاسْتَكْبَرُوا ﴿٧﴾

ثُمَّ إِنِّي دَعَوْتُهُمْ جَهْرًا ﴿٨﴾

9. знову закликав їх привселюдно, і спілкувався з ними таємно,
10. кажучи: «Благайте прощення у Господа вашого, воістину, Він — Прощаючий!
11. Зішле Він з неба вам рясний дощ,
12. допоможе вам багатством і синами; і наділить вас садами, і наділить вас ріками!
13. То чому ж не пошановуєте ви величі Аллаха,
14. коли створював Він вас поступово?
15. Чи не бачите ви, як створив Аллах сім небес — одне над одним?
16. І зробив Він місяць світлом, а сонце — світилом.
17. І Аллах зростив вас із землі, наче рослини,
18. а потім поверне вас туди й виведе вас звідти.
19. І Аллах зробив для вас землю килимом,
20. щоб ходили ви по ній шляхами широкими».
21. Сказав Нух: «Господи мій! Не послухалися вони мене, та й пішли за тим, чиє багатство й

ثُمَّ إِنِّي أَعْلَنْتُ لَهُمْ وَأَسْرَرْتُ لَهُمْ إِسْرَارًا ﴿٩﴾

فَقُلْ أَتَسْتَغْفِرُونَ وَإِنِّي أَخْلَقْتُكُمْ إِنِّي كَانُ عَفَّارًا ﴿١٠﴾

يُرْسِلُ السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ مِدْرَارًا ﴿١١﴾

وَيُمِدُّكُمْ بِأَمْوَالٍ وَيَنِينَ وَيَجْعَلُ لَكُمْ جَنَّاتٍ
وَيَجْعَلُ لَكُمْ أَنْهَارًا ﴿١٢﴾

مَا لَكُمْ لَا تَرْجُونَ لِلَّهِ وَقَارًا ﴿١٣﴾

وَقَدْ خَلَقَكُمْ أَطْوَارًا ﴿١٤﴾

أَلَمْ تَرَ فَوَ كَيْفَ خَلَقَ اللَّهُ سَمْعَ سَمَوَاتٍ طِبَاقًا ﴿١٥﴾

وَجَعَلَ الْقَمَرَ فِيهِنَّ نُورًا وَجَعَلَ الشَّمْسَ
سِرَاجًا ﴿١٦﴾

وَاللَّهُ أَنْبَتَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ نَبَاتًا ﴿١٧﴾

ثُمَّ يُعِيدُكُمْ فِيهَا وَيُخْرِجُكُمْ إِخْرَاجًا ﴿١٨﴾

وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ الْأَرْضَ بِسَاطًا ﴿١٩﴾

لِتَسْلُكُوا مِنْهَا سُبُلًا وَفِجَاجًا ﴿٢٠﴾

قَالَ نُوحٌ رَبِّ إِنَّهُمْ عَصَوْنِي وَأَتَّبَعُوا مَنْ لَمْ يَزِدْهُ
مَالَهُ، وَوَلَدَهُ إِلَّا خَسَارًا ﴿٢١﴾

- діти не збільшать йому нічого, окрім втрат!
22. І замислили вони підступну змову.
23. І сказали вони: не полишайте богів своїх — не полишайте ні Вадда, ні Сува, ні Ягуса, ні Яука, ні Насра!
24. Вони збили зі шляху істини багатьох. Тож не примножуй нечестивим нічого, окрім омани!»
25. За свої гріхи потонули вони і були вкинуті у вогонь, і не знайшли вони собі помічників замість Аллаха!
26. І сказав Нух: «Господи мій! Не залиш на землі жодного з невірних!»
27. Воістину, якщо Ти залишиш їх, то зіб'ють вони зі шляху істини рабів Твоїх, і лише примножать кількість невірних нечестивців!
28. Господи Мій! Прости мене і батьків моїх, а також тих, хто входив до мого будинку віруючим; і віруючих чоловіків, і жінок! Не збільшуй нечестивцям нічого, окрім як загибелі!»

وَمَكَرُوا مَكْرًا كَبِيرًا ﴿٢٢﴾

وَقَالُوا لَا تَدْرُونَ أَيُّ إِلَهٍ إِلَهُهُمْ وَلَا تَدْرُونَ وِدَاءَ وَلَا سُوَاعًا وَلَا يَافُوعًا وَيَعْقُوبَ وَنَسْرًا ﴿٢٣﴾

وَقَدْ أَضَلُّوا كَثِيرًا وَلَا تَزِدِ الظَّالِمِينَ إِلَّا ضَلَالًا ﴿٢٤﴾

مِمَّا خَطَبْتَهُمْ أُعْرِفُوا فَادْخُلْ أُنَارًا فَاصْبِرْ ﴿٢٥﴾

وَقَالَ نُوحٌ رَبِّ لَا تَذَرْ عَلَى الْأَرْضِ مِنَ الْكَافِرِينَ دَيَّارًا ﴿٢٦﴾

إِنَّكَ إِنْ تَذَرْتَهُمْ يُضِلُّوا عِبَادَكَ وَلَا يَدْرُونَ إِلَّا فَاكِهًا كَفَّارًا ﴿٢٧﴾

رَبِّ اعْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِمَنْ دَخَلَ بَيْتِي مُؤْمِنًا وَالْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَلَا تَزِدِ الظَّالِمِينَ إِلَّا تَبَارًا ﴿٢٨﴾

Сура 72. Аль-Джин («Джини»)

*Ім'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

1. Скажи: «Мені відкрито, що декілька джинів почули це та сказали: воістину, ми слухали дивовижний Коран,
2. який вказує на дорогу пряму; ми увірували в нього та не будемо додавати нашому Господу нікого в поклонінні!
3. Наш Господь вищий від усього; Він не брав собі ні дружини, ні дитини!
4. Нерозумний серед нас говорив про Аллаха надмірне,
5. а ми думали, що ні люди, ні джини не будуть зводити наговор на Аллаха!
6. Чоловіки серед людей шукали опіки в джинів-чоловіків, але ті лише збільшували їхній гріх.
*«Збільшували їхній гріх»:
можливий варіант перекладу
— «збільшували їхній страх»
(див. перекази в тлумаченні ат-Табарі).*
7. Вони думали так само, як і ви, що Аллах нікого не воскресить!
8. Ми досягнули неба, але побачили, що воно заповнене

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ أَوْحَىٰ إِلَيَّ أَنَّهُ اسْتَمَعَ نَفَرٌ مِّنَ الْجِنِّ فَقَالُوا
إِنَّا سَمِعْنَا قُوَّةَ أَنَا عَجَبًا ۝١

يَهْدِي إِلَى الرُّشْدِ فَآمَنَّا بِهِ وَلَنْ نُشْرِكَ بِرَبِّنَا
أَحَدًا ۝٢

وَأَنَّهُ تَعَالَىٰ جَدْرَتِنَا مَا نَخَذُ صَدْحَبَةَ وَلَا
وَلَدًا ۝٣

وَأَنَّهُ كَانَ يَقُولُ سَفِيهُنَا عَلَى اللَّهِ شَطَطًا ۝٤

وَأَنَّا ظَنَنَّا أَن لَّن نَقُولَ الْإِنسَ وَالْجِنُّ عَلَى اللَّهِ
كَذِبًا ۝٥

وَأَنَّهُ كَانَ رِجَالٌ مِّنَ الْإِنسِ يَعُوذُونَ بِرِجَالٍ مِّنَ
الْجِنِّ فَزَادُوهُمْ رَهَقًا ۝٦

وَأَنَّهُمْ ظَنُّوا كَمَا ظَنَنْتُمْ أَن لَّن يَبْعَثَ اللَّهُ أَحَدًا ۝٧

وَأَنَّا لَمَسْنَا السَّمَاءَ فَوَجَدْنَا فِيهَا مَلَأَتٍ

суворими вартовими та палаючими світилами.

9. Раніше ми сиділи в засідках, щоб підслуховувати. Але хто підслухає тепер, той знайде, що на нього чекає палаюче світило!
10. Ми не знаємо, прагнуть зла для тих, хто на землі, чи їхній Господь побажав для них прямого шляху!
11. Є серед нас праведники, а є також інші. Ми йдемо різними шляхами.
12. Ми знаємо, що не зможемо врятуватись від Аллаха на землі, і що не зможемо утекти від Нього!
13. Коли ми почули про шлях прямий, то увірували в нього. А хто вірує в свого Господа, той не боїться ні втрат, ні утисків!
14. Є серед нас як покірні Аллаху, так і ті, які відхилились. А хто навернувся до ісламу, той рушив прямою дорогою!
«Покірні Аллаху» (муслімун):
«мусульмани».
15. Ті, які відхилились, будуть паливом для геєни!»
16. Якби вони невідступно трималися шляху, то Ми дарували б їм досхочу води,

حَرَسًا شَدِيدًا وَشُهَابًا ۝٨

وَأَنَا كُنَّا نَقْعُدُ مِنْهَا مَقْعِدًا لِلسَّمْعِ فَمَنْ يَسْتَمِعِ الْآنَ يَحْدِثْ لَهُ شَهَابًا رَصَدًا ۝٩

وَأَنَا لَا نَدْرِي أَشَرُّ أَرِيدَ بِنَ فِي الْأَرْضِ أَمْ أَرَادَ بِهِمْ رَبُّهُمْ رَشَدًا ۝١٠

وَأَنَا مِنَّا الصَّالِحُونَ وَمِمَّا دُونَ ذَلِكَ كُنَّا طَائِفًا فِدَا ۝١١

وَأَنَا طَائِفًا أَنْ لَنْ نُعْجِزَ اللَّهَ فِي الْأَرْضِ وَلَنْ نُعْجِزَهُ هَرَبًا ۝١٢

وَأَنَا لَمَّا سَمِعْنَا الْهُدَىءَ آمَنَّا بِهِ فَمَنْ يُؤْمِنُ بِرَبِّهِ فَلَا يَحْزَنُ بَخْسًا وَلَا رَهَقًا ۝١٣

وَأَنَا مِنَّا الْمُسْلِمُونَ وَمِمَّا الْقَاسِطُونَ فَمَنْ أَسْلَمَ فَأُولَئِكَ تَحَرَّوْا رَشَدًا ۝١٤

وَأَمَا الْقَاسِطُونَ فَكَانُوا لِجَهَنَّمَ حَطَبًا ۝١٥

وَأَلْوَأَسْتَقِمْوْا عَلَى الطَّرِيقَةِ لَأَسْقِيَنَّهُمْ مَاءً غَدَقًا ۝١٦

17. щоб цим випробувати їх! А того, хто відвертається від нагадування Господа свого, Він провадить до важкого покарання!
18. Місця поклоніння належать Аллаху, тож не кличте поряд з Аллахом нікого!
19. Коли раб Аллаха піднявся та закликав Його, вони зібралися навколо нього.
20. Скажи: «Я закликаю Аллаха та не додаю Йому нікого в поклонінні!»
21. Скажи: «Я не маю влади ні заподіяти вам шкоду, ні скерувати вас на прямий шлях!»
22. Скажи: «Ніхто не захистить мене від Аллаха, і я не знайду притулок ні в кого іншого!
23. Я лише приніс те, що передає Аллах, а також Його послання. А хто не послухає Аллаха та Його Посланця, тих чекає вогонь геєни, де вони будуть вічно!»
24. А коли вони побачать те, що їм обіцяно, то дізнаються, чиї помічники слабші та менші за кількістю!
25. Скажи: «Я не знаю, чи близьке те, що вам обіцяно, чи Господь відстрочив його!»

لَتَنْتَهُمْ فِيهِ وَمَنْ يُعْرِضْ عَنْ ذِكْرِ رَبِّهِ
يَسْلُكْهُ عَذَابًا صَعَدًا ﴿١٧﴾

وَأَنَّ الْمَسَاجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا ﴿١٨﴾

وَأَنَّهُ لَمَّا قَامَ عَبْدُ اللَّهِ يَدْعُوهُ كَادُوا يَكُونُونَ
عَلَيْهِ لِيَدًا ﴿١٩﴾

قُلْ إِنَّمَا أَدْعُوا رَبِّي وَلَا أَشْرِكُ بِهِ أَحَدًا ﴿٢٠﴾

قُلْ إِنِّي لَا أَمْلِكُ لَكُمْ ضَرًّا وَلَا رَشَدًا ﴿٢١﴾

قُلْ إِنِّي لَنْ يُجِيرَنِي مِنَ اللَّهِ أَحَدٌ وَلَنْ أَجِدَ مِنْ
دُونِهِ مَلْجَأًا ﴿٢٢﴾

إِلَّا بَلَاغًا مِنَ اللَّهِ وَرِسَالَاتِهِ وَمَنْ يَعْصِ اللَّهَ
وَرَسُولَهُ فَإِنَّ لَهُ نَارَ جَهَنَّمَ خَالِدًا فِيهَا أَبَدًا ﴿٢٣﴾

حَتَّىٰ إِذَا رَأَوْا مَا يُوعَدُونَ فَسَعَوْا لِمَنْ
أَضْعَفُ نَاصِرًا وَقَلَّ عَدَدًا ﴿٢٤﴾

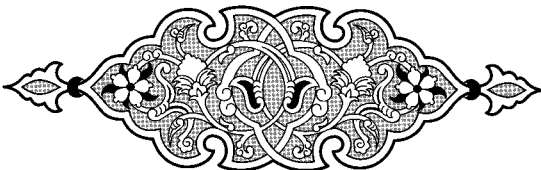
قُلْ إِنِّي أَدْرِي أَيُّكُمْ مَا تُوعَدُونَ أَمْ يَجْعَلُ لَهُ
رَبِّي أَمَدًا ﴿٢٥﴾

26. Він знає потаємне та не відкриває його нікому,
27. крім тих посланців, якими Він задоволений та до яких приставляє вартових — попереду та позаду,
28. щоб дізнатись, чи донесли вони послання Господа свого. Він осягає все, що трапляється з ними; Він порохував кожну річ!

عَلِمَ الْغَيْبِ فَلَا يُظْهِرُ عَلَىٰ غَيْبِهِ أَحَدًا ﴿٦٦﴾

إِلَّا مَن أُرِضِيَ مِن رَّسُولٍ فَإِنَّهُ يَسْلُكُ
مِن بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ رَصَدًا ﴿٦٧﴾

يَعْلَمَ أَن قَدِ ابْلَغُوا رِسَالَاتِ رَبِّهِمْ وَأَحَاطَ
بِمَا لَدَيْهِمْ وَأَحْصَىٰ كُلَّ شَيْءٍ عَدَدًا ﴿٦٨﴾

Сура 73. Аль-Муззаміль («Загорнутий»)

*Ім'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

1. О загорнутий!
2. Звершуй молитву цілу ніч,
окрім якогось часу —
3. половину ночі, трохи менше за
це,
4. або й більше. Читай Коран
розмірено!
5. Ми неодмінно дамо тобі вагоме
слово.
6. Воістину, молитва вночі
набагато сильніша та набагато
ясніша.
7. Воістину, вдень ти довго
зайнятий іншим.
8. Згадуй же ім'я Господа твого та
цілком віддай себе Йому.
9. Господь сходу й заходу; немає
бога, крім Нього! Візьми ж Його
своїм Опікуном!
10. Виявляй терпіння до їхніх слів
та гідно уникай їх.
11. Залиш Мене з тими, які
вважають істину брехнею і
насолоджуються благами; даруй
їм невелику відстрочку!

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بَيَّأُهَا الْمَزْمِيلَ ①

فُرَاتَيْلِ الْآفِيلَا ②

نُصْفَهُ، أَوْ أَنْصُرْ مِنْهُ قَلِيلًا ③

أَوْ زِدْ عَلَيْهِ وَرَزَقِ الْقُرْآنَ أَنْ تَتَيَلَّأَ ④

إِنَّا سَنُلْقِي عَلَيْكَ قَوْلًا ثَقِيلًا ⑤

إِنَّ نَاشِئَةَ اللَّيْلِ هِيَ أَشَدُّ وَطْأً وَأَقْوَمُ قِيلًا ⑥

إِنَّ لَكَ فِي النَّهَارِ سَبْحًا طَوِيلًا ⑦

وَأَذْكُرْ اسْمَ رَبِّكَ وَتَبَتَّلْ إِلَيْهِ تَبْتِيلًا ⑧

رَبُّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَاتَّخِذْهُ
وَكِيلًا ⑨

وَاصْبِرْ عَلَى مَا يَقُولُونَ وَاهْجُرْهُمْ هَجْرًا جَبِيلًا ⑩

وَدَرْبِي وَالْمُكَدِّيِينَ أُولَى النَّعْمَةِ وَمَهَاهُمْ
قَلِيلًا ⑪

12. Воістину, в Нас є кайдани та пекло,
13. їжа, яка стає в горлі, а також болісна кара!
14. У той День земля та гори здригнуться, а самі гори стануть наче пагорби із сипучого піску.
15. Ми відіслали до вас посланця як свідка проти вас — так само, як Ми відсилали посланця до Фірауна.
16. Але Фіраун не послухав посланця, тож Ми міцно схопили його!
17. Як же ви врятуєтесь — якщо не увіруєте — в той День, коли стануть сивими малі діти?
18. Тоді розкриється небо й буде виконано обіцянку!
19. Воістину, це — нагадування! І хто побажає, той стане на шлях до Господа свого!
20. Воістину, твій Господь знає, що й ти, й ті, хто з тобою, звершуєте молитву протягом двох третин ночі, половини чи третини. Аллах визначає ніч і день! Він знає, що ви не зможете порахувати цього, тож приймає каяття ваше! Читайте з Корану те, що легше. Він знає, що дехто серед вас хворіє, дехто подорожує землею,

إِن لَدَيْنَا أَنْكَالٌ وَحَجِيمًا ﴿١٢﴾

وَطَعَامًا ذَا غُصَّةٍ وَعَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٣﴾

يَوْمَ تَرْجُفُ الْأَرْضُ وَالْجِبَالُ وَكَانَتِ الْجِبَالُ كَثِيبًا مَّهِيلًا ﴿١٤﴾

إِنَّا أَرْسَلْنَا إِلَيْكَ رَسُولًا شَاهِدًا عَلَيْكَ كَمَا أَرْسَلْنَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ رَسُولًا ﴿١٥﴾

فَعَصَىٰ فِرْعَوْنَ الرَّسُولَ فَأَخَذْنَاهُ أَخْذًا وَبِيلًا ﴿١٦﴾

فَكَيْفَ تَتَّقُونَ إِن كَفَرْتُمْ يَوْمًا يَجْعَلُ الْوِلْدَانَ شِيبًا ﴿١٧﴾

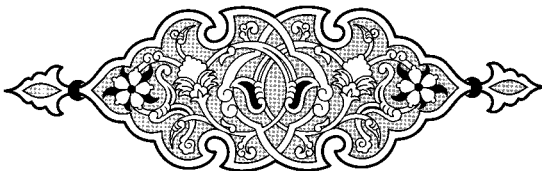
السَّمَاءُ مُنْفَطِرٌ بِهِ ۗ كَانَ وَعْدُهُ مَفْعُولًا ﴿١٨﴾

إِن هَذِهِ تَذْكِرَةٌ ۖ فَمَنْ شَاءَ اتَّخَذْ إِلَىٰ رَبِّهِ سَبِيلًا ﴿١٩﴾

* إِنَّ رَبَّكَ يَعْلَمُ أَنَّكَ تَقُومُ أَدْنَىٰ مِنْ ثُلُثِي اللَّيْلِ وَنَضْفَءَهُ وَنُتْنَهُ وَطَافِيئَهُ مِنَ الَّذِينَ مَعَكَ ۗ وَاللَّهُ يُقَدِّرُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ عَلِيمٌ لِّمَا تُخْتَصِمُونَ فَتَابَ عَلَيْكُمْ فَاقْرَءُوا مَا تَيَسَّرَ مِنَ الْقُرْآنِ عَلِيمٌ أِنْ عَمِلْتُمْ سَيِّئًا سَيُكْرِمُ مِنْكُمْ مَرْضًى ۚ وَعَآخِرُونَ يَضْرِبُونَ فِي الْأَرْضِ يَبْتَغُونَ مِنْ فَضْلِ اللَّهِ ۚ وَعَآخِرُونَ يُعْتَلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ۚ فَاقْرَءُوا مَا تَيَسَّرَ مِنْهُ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَأَقْرِضُوا اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا وَمَا تُقَدِّمُوا لِأَنفُسِكُمْ مِنْ

шукаючи ласки Аллаха, а дехто веде боротьбу на Його шляху! Читайте з нього те, що легше. Звершуйте молитву, давайте закят і давайте Аллаху добру позику! Яке б добро ви не приготували для себе, знайдете його в Аллаху як кращу та більшу винагороду! Просіть же прощення у Аллаха; воістину, Аллах — Прощаючий, Милосердний!

خَيْرٌ مِّمَّا تَدْعُونَ عِنْدَ اللَّهِ هُوَ خَيْرٌ وَأَعْظَمُ أَجْرًا وَأَسْتَعْفِرُوا
اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ عَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٠﴾

Сура 74. Аль-Мудассір («Закутаний»)

*Ім'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

1. О закутаний!
2. Вставай та застерігай!
3. Звеличуй Господа свого,
4. очисти свій одяг,
5. уникай мерзоти
*Як свідчить ібн Касір,
посилаючись на багатьох
тлумачів, маються на увазі
ідоли.*
6. та не виявляй милості, маючи
сподівання отримати ще
більше!
7. Заради Господа свого будь
терпеливим!
8. Коли засурмлять у ріг —
9. той важкий День
10. не буде легким для
невіруючих!
11. Залиш Мене з тим, кого Я
створив одинаком,
12. кому дарував велике
багатство
13. та синів, які знаходяться поряд
із ним,
14. для кого розкрив усе!

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا الْمَدَّثِرُ ①

فَوَازِرُ ②

وَرَبِّكَ فَكَبِّرُ ③

وَيَا بَابَكَ فَطَهِّرُ ④

وَالرُّجُزَ فَأَهْجُرُ ⑤

وَلَا تَمَنَّ أَنْ تَنْتَكِرُ ⑥

وَرَبِّكَ فَاصْبِرُ ⑦

فَإِنَّا نَقَرُ فِي التَّافُورِ ⑧

فَذَلِكَ يَوْمَئِذٍ يَوْمٌ عَسِيرٌ ⑨

عَلَى الْكٰفِرِينَ عَذَابٌ عَسِيرٌ ⑩

ذَرْنِي وَمَنْ خَلَقْتُ وَحِيدًا ⑪

وَجَعَلْتُ لَهُ مَا لَمْ مَمْدُودًا ⑫

وَبَيْنَ شُهُودًا ⑬

وَمَهَّدْتُ لَهُ تَمْهِيدًا ⑭

15. Але він бажає, щоб Я дав йому ще більше! ﴿قَدْ ظَمَمْتُ أَنْزِيلَهُ﴾ ١٥
16. Ні! Він заперечує Наші знамення, ﴿كَلَّا إِنَّهُ كَانَ لِآيَاتِنَا عِينِدًا﴾ ١٦
17. тож Я ускладню його шлях! ﴿سَأَرْهُقُهُ صُعُودًا﴾ ١٧
18. Він усе обдумав та розрахував. ﴿إِنَّهُ فَكَّرَ وَقَدَّرَ﴾ ١٨
19. Нехай він згине — як він усе розрахував! ﴿فَقَتِلَ كَيْفَ قَدَّرَ﴾ ١٩
20. Нехай він згине ще раз — як він усе розрахував! ﴿قَدْ قَتِلَ كَيْفَ قَدَّرَ﴾ ٢٠
21. Потім він замислився, ﴿قَدْ نَظَرَ﴾ ٢١
22. далі нахмурився та насупився, ﴿قَدْ عَبَسَ وَتَسَنَّى﴾ ٢٢
23. а потім відвернувся та загордився! ﴿قَدْ أَذْبَرَ وَاسْتَكْبَرَ﴾ ٢٣
24. І сказав: «Це — лише переказане чаклунство! ﴿فَقَالَ إِن هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُؤْتَرٌ﴾ ٢٤
25. Це — лише слово людини!» ﴿إِن هَذَا إِلَّا اقْوَالُ الْبَشَرِ﴾ ٢٥
26. Ми вкинемо його в пекельне полум'я. ﴿سَأُصْلِيهِ سَقَرَ﴾ ٢٦
27. А звідки тобі знати, що таке пекельне полум'я? ﴿وَمَا أَدْرَاكَ مَا سَقَرٌ﴾ ٢٧
28. Воно не обминає та не залишає, ﴿لَا تَبْقَى وَلَا تَذَرُ﴾ ٢٨
29. спалюючи шкіру. ﴿لَوْاحَةٌ لِّلْبَشَرِ﴾ ٢٩
30. Над ним — дев'ятнадцять. ﴿عَلَيْهَا تِسْعَةَ عَشَرَ﴾ ٣٠

31. Вартовими пекла Ми зробили лише ангелів, а їхню кількість перетворили на випробування для тих, які не увірували — щоб ті, кому дано Писання, були впевненими; щоб додати віри тим, які увірували, і щоб не сумнівались ті, яким дано Писання та віруючі; і щоб запитали ті, в чийх серцях хвороба та невіруючі: «Що Аллах прагнув донести цією притчею?» Ось так Аллах збиває зі шляху, кого побажає та веде, кого побажає, шляхом прямим! Військо Господа твого відоме лише Йому! А це — лише нагадування для людей!

32. Ні! Клянуся місяцем!

كَلَّا وَالْقَمَرِ ﴿٢٢﴾

33. Клянуся ніччю, коли вона відступає!

وَاللَّيْلِ إِذَا دْبَرَ ﴿٢٣﴾

34. Клянуся зорею, коли вона займається!

وَالصُّبْحِ إِذَا اسْفَرٰ ﴿٢٤﴾

35. Воістину, це — одна із найвеличніших справ,

إِنهَا لِإِحْدَى الْكُبَرِ ﴿٢٥﴾

36. яка застерігає людство,

نَذِيرًا لِلْبَشَرِ ﴿٢٦﴾

37. тих серед вас, хто бажає йти вперед чи відступати назад.

لِمَنْ شَاءَ مِنْكُمْ أَنْ يَتَقَدَّمَ أَوْ يَتَأَخَّرَ ﴿٢٧﴾

38. Кожна душа є заручницею того, що вона собі здобула,

كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ رَهِينَةٌ ﴿٢٨﴾

39. окрім людей, які праворуч,

إِلَّا الْأَصْحَابَ الْيَمِينِ ﴿٢٩﴾

وَمَا جَعَلْنَا أَحْسَبَ النَّارِ إِلَّا الْمَلَائِكَةَ وَمَا جَعَلْنَا عِدَّتَهُمْ إِلَّا فِتْنَةً لِلَّذِينَ كَفَرُوا لِيَسْتَيْقِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ وَيَزِدَّ الَّذِينَ آمَنُوا إِيمَانًا وَلَا يَزِيدَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ وَالْمُؤْمِنُونَ وَلِيَقُولَ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ وَالْكَافِرُونَ مَاذَا أَرَادَ اللَّهُ بِهَذَا مَثَلًا كَذَلِكَ يُضِلُّ اللَّهُ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي مَنْ يَشَاءُ وَمَا يَعْلَمُ جُودَ رَبِّكَ إِلَّا هُوَ وَمَا هِيَ إِلَّا ذِكْرَى لِلْبَشَرِ ﴿٣٠﴾

40. які в райських садах розпитують одне одного
41. про грішників:
42. «Що привело вас у пекельне полум'я?»
43. Ті скажуть: «Ми не були серед молільників,
44. не годували бідняка
45. та, разом з іншими, вдавалися до пустослів'я.
46. Ми вважали Судний День брехнею,
47. доки не прийшла до нас впевненість».
48. Їм не допоможе заступництво заступників.
49. Чому ж вони відвертаються від нагадування,
50. наче перелякані віслюки,
51. які втікають від лева.
52. Але кожен із них прагне отримати розгорнуті сувої.
53. Ні! Вони не мають страху перед наступним життям!
54. Ні! Воістину, це — нагадування!
55. І хто захоче, той згадає його.

فِي جَنَّاتٍ يَتَسَاءَلُونَ ﴿٤٠﴾

عَنِ الْمُجْرِمِينَ ﴿٤١﴾

مَا سَلَكَكُمْ فِي سَقَرٍ ﴿٤٢﴾

قَالُوا لَوْلَا رَأَيْنَاكَ مِنَ الْمَصَلِينَ ﴿٤٣﴾

وَلَوْلَا نَأْيُكَ تُطْعَمُ الْيَسْكِينِ ﴿٤٤﴾

وَكُنَّا تَخَوِّضُ مَعَ الْخَائِضِينَ ﴿٤٥﴾

وَكُنَّا نَكْذِبُ يَوْمَ الدِّينِ ﴿٤٦﴾

حَتَّىٰ آتَيْنَا الْيَقِينَ ﴿٤٧﴾

فَمَا تَعْمَهُمْ شَفَعَةُ الشَّفَاعِينَ ﴿٤٨﴾

فَمَا لَهُمْ عَنِ التَّذْكَرَةِ مُعْرِضِينَ ﴿٤٩﴾

كَأَنَّهُمْ حُمُرٌ مُسْتَنَفِرَةٌ ﴿٥٠﴾

فَرَّتْ مِنْ قَسْوَرَةٍ ﴿٥١﴾

بَلْ يَرِيدُ كُلُّ امْرِئٍ مِّنْهُمْ أَنْ يُؤْتَىٰ صُحُفًا مُّنشَرَةً ﴿٥٢﴾

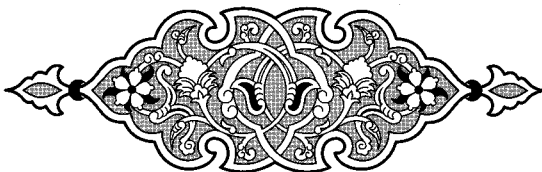
كَلَّا بَلْ لَا يَخَافُونَ الْآخِرَةَ ﴿٥٣﴾

كَلَّا إِنَّهُ تَذَكُّرٌ ﴿٥٤﴾

فَمَنْ شَاءَ ذَكَرْهُ ﴿٥٥﴾

56. Але вони не згадають його,
якщо цього не побажає Аллах.
Гідний Він богобоязливості та
гідний дарувати прощення!

وَمَا يَذْكُرُونَ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ هُوَ أَهْلُ
التَّقْوَى وَأَهْلُ الْمَغْفِرَةِ ﴿٥٦﴾

Сура 75. Аль-Кийама («Воскресіння»)

*Im'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

1. Ні! Клянуся Днем
Воскресіння!
2. Ні! Клянуся душею, яка
дорікає.
3. Невже людина думає, що Ми не
зберемо її кісток?
4. Таж ні! Ми зможемо вирівняти
навіть пальці її!
5. Таж ні! Людина бажає грішити
й надалі!
6. Запитує, коли настане День
Воскресіння.
7. Коли закотяться очі,
8. місяць накриє темрява,
9. а сонце й місяць
поєднаються.
10. У той День людина скаже:
«Куди втікати?»
11. Таж ні, немає схованки!
12. У той День притулок буде біля
твого Господа.
13. У той День людину сповістять
про те, що вона собі
приготувала та що лишила по
собі.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

لَا أَقْسِمُ بِيَوْمِ الْقِيَامَةِ ۝١

وَلَا أَقْسِمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَّامَةِ ۝٢

أَلَيْسَ الْإِنْسَانُ أَنْ جَمَعَ عَظَامَهُ ۝٣

بَلَىٰ قَدَرِينَ عَلَىٰ أَنْ نُسَوِّيَ بَنَانَهُ ۝٤

بَلَىٰ يُرِيدُ الْإِنْسَانُ لِيَفْجُرَ أَمَامَهُ ۝٥

يَسْأَلُ أَتَىٰ أَنْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ۝٦

فَإِذَا بَرِقَ الْبَصَرُ ۝٧

وَحَسَفَ الْقَمَرُ ۝٨

وَجُمِعَ الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ ۝٩

يَقُولُ الْإِنْسَانُ يَوْمَئِذٍ إِنَّ الْمَقَرُ ۝١٠

كَلَّا لَا وَزَرَ ۝١١

إِلَىٰ رَبِّكَ يَوْمَئِذٍ الْمُسْتَقَرُّ ۝١٢

يُنَبِّئُ الْإِنْسَانَ يَوْمَئِذٍ بِمَا قَدَّمَ وَأَخَّرَ ۝١٣

14. Але людина сама буде свідком проти себе,
15. хоча б і намагалася виправдатись.
16. Не повторюй його, намагаючись швидше запам'ятати.
17. Нам належить зібрати його та прочитати.
18. Коли Ми прочитаємо його, то читай його й ти.
19. А далі Нам належить пояснити його.
У аятах 16-19 мова йде про зіслання та запам'ятовування Корану. Ат-Табарі, посилаючись на ібн Аббаса, коментує:
«Коли Пророку — мир йому і благословення Аллаха! — давали в одкровенні Коран, він намагався якомога швидше його запам'ятати».
20. Таж ні! Ви любите скороминучість,
21. і нехтуєте життям наступним.
22. Деякі обличчя у той День будуть сяючими,
23. дивлячись на Господа свого.
24. А інші обличчя у той День будуть засмученими,
25. думаючи, що із ними трапиться лихо.

بَلِ الْإِنْسَانِ عَلَىٰ نَفْسِهِ بَصِيرَةٌ ﴿١٤﴾

وَلَوْ أَلْفٌ مَّعَاذِرَ لَهُ ﴿١٥﴾

لَا تُحْرِكُ بِهِ لِسَانَكَ لِتَجْعَلَ بِهِ ﴿١٦﴾

إِن عَلَيْنَا جَمْعَهُ وَقُرْءَانَهُ ﴿١٧﴾

فَإِذَا قَرَأْنَاهُ فَاتَّبِعْ قُرْءَانَهُ ﴿١٨﴾

فُتًىٰ إِن عَلَيْنَا بَيِّنَاتُهُ ﴿١٩﴾

كَلَّا بَلْ تُحِبُّونَ الْعَاجِلَةَ ﴿٢٠﴾

وَتَذَرُونَ الْآخِرَةَ ﴿٢١﴾

وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ مُّضِرَّةٌ ﴿٢٢﴾

إِلَىٰ رَبِّهَا نَاظِرَةٌ ﴿٢٣﴾

وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ بِآسِرَةٍ ﴿٢٤﴾

تُظُنُّنَّ أَنَّ يَفْعَلُ بِهَا فَأَقْرَهُ ﴿٢٥﴾

26. Таж ні! Коли підступить смерть,
 27. то скажуть: «Чи знайдеться лікар?»
 28. Людина зрозуміє, що прийшла розлука.
 29. Нога зійдеться з ногою.
Цей вираз означає якийсь лихо, катастрофу; тлумачі пояснюють його через слово шидда — «важкі часи», «труднощі».
 30. У той День людину приженуть до Господа твого.
 31. Вона не вірила й не молилась,
 32. сприйняла істину як брехню та відвернулась,
 33. а далі погордо вирушила до своєї родини.
 34. Горе тобі, горе!
 35. І ще раз: горе тобі, горе!
 36. Невже людина думає, що вона залишена без нагляду?
 37. Невже вона не була краплею сім'я, що ллється?
 38. А потім — кров'яним згустком; Ми створили її та розмірили,
 39. зробивши з неї пару: чоловіка та жінку.
 40. То невже Він не спроможний оживити померлих?

كَلَّا إِذَا بَلَغَتِ الرَّاقِيَ ٢٦

وَقِيلَ مَنْ رَاقٍ ٢٧

وَوَظَنَ أَنَّهَا الرِّقَابُ ٢٨

وَأَلْتَقَّتْ السَّرَابُ بِالسَّرَابِ ٢٩

إِلَىٰ رَبِّكَ يَوْمَئِذٍ الْمَسَاقُ ٣٠

فَلَا صَدَقَ وَلَا وُصِّلَ ٣١

وَلَكِن كَذَّبَ وَتَوَلَّىٰ ٣٢

فُرُجًا هَبَّ إِلَىٰ أَهْلِهِ بِمَشْطَلٍ ٣٣

أَوَّلَىٰ لَكَ فَأَوْلَىٰ ٣٤

ثُمَّ أَوْلَىٰ لَكَ فَأَوْلَىٰ ٣٥

أَيَحْسَبُ الْإِنْسَانُ أَنْ يُتْرَكَ سُدًى ٣٦

أَلَمْ يَكُنْ نُطْفَةً مِنْ مَنِيٍّ يُمْنَىٰ ٣٧

ثُمَّ كَانَ عَاقِلَةً فَاخْلَقَ فَسَوَىٰ ٣٨

فَجَعَلَ مِنْهُ الزَّوْجَيْنِ الذَّكَرَ وَالْأُنثَىٰ ٣٩

أَلَيْسَ ذَلِكَ بِقَدِيرٍ عَلَىٰ أَنْ يُمْحَىٰ

الْمَوْتِ ٤٠

Сура 76. Аль-Інсан («Людина»)

*Ім'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

1. Чи не минув для людини той час, коли вона була річчю, не гідною згадки?
2. Воістину, Ми створили людину зі змішаної краплі сім'я, випробовуючи її, а потім дарували їй слух і зір.
3. Воістину, Ми повели її шляхом, буде вона вдячною чи невдячною.
4. Ми приготували для невіруючих ланцюги, кайдани та полум'я.
5. Воістину, праведники питимуть із чаші напій, змішаний із камфорю.
6. Раби Аллаха будуть пити із джерела, скеровуючи його потік туди, куди побажають.
7. Вони виконують обітниці та бояться Дня, зло якого охопить усе.
8. Вони дають їжу нужденному, сироті та полоненому, хоча й самі хочуть її.
9. «Ми годуємо вас заради лику Аллаха; ми не прагнемо вашої відплати чи вдячності!

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

هَلْ أَتَى عَلَى الْإِنْسَانِ حِينٌ مِّنَ الدَّهْرِ لَمْ يَكُن شَيْئًا
مَّذْكُورًا ﴿١﴾

إِنَّا خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنْ نُّطْفَةٍ أَمْشَاجٍ مَّتَّيَّبَةٍ
فَجَعَلْنَاهُ سَمِيعًا بَصِيرًا ﴿٢﴾

إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ إِمَّا شَاكِرًا وَإِمَّا كَافِرًا ﴿٣﴾

إِنَّا أَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ سَلَاسِلًا وَأَغْلَالًا وَسَعِيرًا ﴿٤﴾

إِنَّ الْأَجْرَ لَشَرٌّ مِّنْ كَافٍ مَّنْ كَانَ مِرًا جَاهًا كَافِرًا ﴿٥﴾

عَيْنًا يَشْرَبُ بِهَا عِبَادُ اللَّهِ يُفَجِّرُونَهَا تَفْجِيرًا ﴿٦﴾

يُؤْتُونَ بِالنَّدْرِ وَمَا لَوْ نَزَلْنَا أَنزَلًا لَمْ يَسْمَعُوا لَكُمْ قَوْلًا ﴿٧﴾

وَيُطْعَمُونَ فِيهَا بِطَعَامٍ نَّهْوًا عَلَىٰ حَبِّهِ مِثْقَالًا ذَرَّةً وَنَبْتًا
وَأَسِيرًا ﴿٨﴾

إِنَّمَا نُطْعِمُكُمْ لِوَجْهِ اللَّهِ لَدَيْكُمْ جَزَاءً وَلَا
شُكْرًا ﴿٩﴾

10. Ми боїмося Дня, який прийде від нашого Господа та буде похмурим і сурорим!»
11. Аллах захистить їх від зла того Дня й допоможе зустріти сяйво та радість,
12. винагородить їх райським садом і шовком — за те, що вони були терпеливими!
13. Лежачи на ложах, вони не побачать там ні сонця, ні морозу.
14. Їхні тіні стануть близькими, а плоди будуть покірними.
15. Обходити їх будуть із посудом зі срібла та кубками з кришталю,
16. зі сріблом і кришталем, належних розмірів.
17. Напувати їх будуть із чаши напоєм, змішаним з імбірем.
18. Із джерела, названого Сальсабілем.
19. Їх будуть обходити вічно молоді юнаки; поглянувши на них, ти приймеш їх за розсипані перлини.
20. Поглянувши, ти побачиш там благо та велику владу!

إِنَّا نَخَافُ مِنْ رَبِّنَا يَوْمًا عَبُوسًا قَمْطَرِيرًا ﴿١٠﴾

فَوْقَهُمْ اللَّهُ شَرَّ ذَلِكَ الْيَوْمِ وَلَقَّاهُمْ نَضْرَةً وَسُرُورًا ﴿١١﴾

وَجَزَاءُ نَهُمْ بِمَا صَدَرُوا جَنَّةٌ وَحَرِيرٌ ﴿١٢﴾

مُتَّكِنِينَ فِيهَا عَلَى الْأَرَائِكِ لَا يَرَوْنَ فِيهَا شَمْسًا وَلَا زَمْهَرِيرًا ﴿١٣﴾

وَدَانِيَةً عَلَيْهِمْ ظِلَالُهَا وَذُلَّتْ أَطْفُوفُهَا نَذِيلًا ﴿١٤﴾

وُطُوفٌ عَلَيْهِمْ بِأَيِّهِ مِنْ فِضَّةٍ وَأَكْوَابُ كَانَتْ قَوَارِيرًا ﴿١٥﴾

قَوَارِيرًا مِنْ فِضَّةٍ قَدَرُوهَا تَقْدِيرًا ﴿١٦﴾

وَيُسْقَوْنَ فِيهَا كَأْسًا كَانَ مِزَاجُهَا زَنْجَبِيلًا ﴿١٧﴾

عَيْنًا فِيهَا تُسَمَّى سَلْسَبِيلًا ﴿١٨﴾

* وَيُطُوفُ عَلَيْهِمْ وِلْدَانٌ مُخَلَّدُونَ إِذَا رَأَيْتَهُمْ حَسِبْتَهُمْ لُؤْلُؤًا مَنشُورًا ﴿١٩﴾

وَإِذَا رَأَيْتَ ثَمَرًا رَأَيْتَ نَعِيمًا وَمُلْكًا كَبِيرًا ﴿٢٠﴾

21. На них буде зелений одяг із атласу й парчі; прикрашені вони будуть браслетами зі срібла, а Господь напуватиме їх чистим напоєм!
22. Такою буде відплата для вас; віддячені ваші зусилля!
23. Воістину, Ми зіслали тобі Коран частинами.
24. Терпи ж, доки не прийде рішення Господа твого; не корися ж грішникам і невірющим серед них!
25. Згадуй ім'я свого Господа ранком і вечером,
26. а також уночі. Вклоняйся Йому та прославляй Його протягом довгої ночі.
27. Воістину, ці люди люблять скороминучість та нехтують важким Днем.
«Важким Днем»: як відзначає аль-Багавві, мова йде про День Воскресіння.
28. Ми створили їх та укріпили їхні кістки. Але якщо Ми побажаємо, то замінимо їх іншими людьми.
29. Воістину, це — нагадування! І хто побажає, той стане на шлях до Господа свого!

عَلَيْهِمْ ثِيَابٌ سُنْدُسٍ خُضْرٌ وَإِسْتَبْرَقٌ وَحُلُّوا
أَسْوَارًا مِنْ فِضَّةٍ وَسِقَاهُمْ مِنْهُم مَشْرَبًا طَهُورًا ﴿٢١﴾

إِنَّ هَذَا كَانَ لَكُمْ جَزَاءً وَكَانَ سَعْيَكُمْ مَشْكُورًا ﴿٢٢﴾

إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ أَنْ تَذَكَّرَ ﴿٢٣﴾

فَاصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ وَلَا تَطِعِ مَنْهُمْ إِنَّمَا أَوْ
كَفُورًا ﴿٢٤﴾

وَاذْكُرِ اسْمَ رَبِّكَ بُكْرَةً وَأَصِيلًا ﴿٢٥﴾

وَمِنَ اللَّيْلِ فَاسْجُدْ لَهُ وَسَبِّحْهُ لَيْلًا
طَوِيلًا ﴿٢٦﴾

إِنَّ هَذِهِ لَأُمَّمَاتٌ يَجْعَلْنَ الْعَاجِلَةَ وَيَذْرُونَ وَرَاءَهُمْ
يَوْمَ تَقْتُلُونَ ﴿٢٧﴾

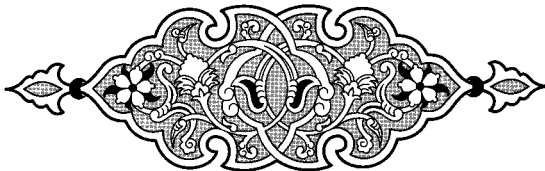
نَحْنُ خَلَقْنَاهُمْ وَشَدَدْنَا أَسْرَهُمْ وَإِذَا شِئْنَا
بَدَّلْنَا أَمْثَلَهُمْ تَبْدِيلًا ﴿٢٨﴾

إِنَّ هَذِهِ تَذَكُّرٌ فَمَنْ شَاءَ اتَّخَذْ إِلَىٰ رَبِّهِ
سَبِيلًا ﴿٢٩﴾

30. Але ви не побажаєте цього,
якщо не побажає Аллах.
Воістину, Аллах — Всезнаючий,
Мудрий,
31. вводить у Свою милість, кого
побажає; а для несправедливих
Ми приготували болісну кару!

وَمَا تَشَاءُونَ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ كَانَ
عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿٣٠﴾

يُدْخِلُ مَنْ يَشَاءُ فِي رَحْمَتِهِ وَالظَّالِمِينَ
أَعَدَّ لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿٣١﴾

Сура 77. Аль-Мурсалят («Відіслані»)

*Im'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

1. Клянуся добрими вісниками,
2. які сильно віють,
3. які стрімко поширюються,
4. які впевнено розрізняють,
5. які приносять нагадування —
6. задля виправдання або застереження! Як відзначають тлумачі, мова йде про вітри або ангелів.
7. Обіцяне вам неодмінно збудеться!
8. Коли зорі згаснуть,
9. коли небо трісне,
10. коли гори розвіються,
11. коли посланцям буде встановлено строк —
12. на який же день це призначено?
13. На День Розрізнення!
14. А звідки тобі знати, що таке День Розрізнення?
15. Лихом буде цей День для тих, хто заперечує правду!

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالْمُرْسَلَاتِ عُرْفًا ١

فَالْعَصْفَاتِ عَصْفًا ٢

وَالنَّشْرَاتِ نَشْرًا ٣

فَالْفَارِقَاتِ فَرَقًا ٤

فَالْمُلْقِيَاتِ ذِكْرًا ٥

عُدْرًا أَوْ ذُرًّا ٦

إِنَّمَا تُوعَدُونَ لَوَاقِعٌ ٧

فَإِذَا النُّجُومُ طُمِسَتْ ٨

وَإِذَا السَّمَاءُ فُرِجَتْ ٩

وَإِذَا الْجِبَالُ سُفِّتْ ١٠

وَإِذَا الرَّسُولُ أَقْبَتَ ١١

لِأَيِّ يَوْمٍ أُجِّلَتْ ١٢

لِيَوْمِ الْفَصْلِ ١٣

وَمَا أَدْرَاكَ مَا يَوْمِ الْفَصْلِ ١٤

وَيَلَّ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ١٥

16. Невже Ми не знищили давні народи?
أَلَمْ نُهْلِكِ الْأَوَّلِينَ ﴿١٦﴾
17. Потім за ними підуть ще й інші.
ثُمَّ نَتَّبِعُهُمُ الْآخِرِينَ ﴿١٧﴾
18. Ось так Ми вчиняємо з грішниками.
كَذَلِكَ نَفْعَلُ بِالْمُجْرِمِينَ ﴿١٨﴾
19. Лихом буде цей День для тих, хто заперечує правду!
وَيَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ﴿١٩﴾
20. Невже Ми не створили вас із мізерної рідини,
أَلَمْ نَخْلُقْكُمْ مِّن مَّاءٍ مَّهِينٍ ﴿٢٠﴾
21. вмістивши її у надійне місце,
فَجَعَلْنَاهُ فِي قَرَارٍ مَّكِينٍ ﴿٢١﴾
22. до визначеного строку?
إِلَىٰ قَدَرٍ مَّعْلُومٍ ﴿٢٢﴾
23. Ми визначили міру; як же прекрасно Ми визначаємо міру!
فَقَدَرْنَا فَنِعْمَ الْقَدِرُونَ ﴿٢٣﴾
24. Лихом буде цей День для тих, хто заперече правду!
وَيَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ﴿٢٤﴾
25. Хіба Ми не зробили землю вмістилищем
أَلَمْ نَجْعَلِ الْأَرْضَ كِهَاتَا ﴿٢٥﴾
26. живих і мертвих,
أَحْيَاءَ وَأَمْوَاتًا ﴿٢٦﴾
27. хіба не встановили там непорушні й високі гори, хіба не дарували вам для пиття прісну воду?
وَجَعَلْنَا فِيهَا رِوَادٍ وَشَجَرًا وَأَنْسَقْنَا لَكُمْ مَاءً فُرَاتًا ﴿٢٧﴾
28. Лихом буде цей День для тих, хто заперече правду!
وَيَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ﴿٢٨﴾
29. Йдіть же до того, що ви вважали за брехню!
أَنْظِرُوا إِلَىٰ مَا كُنْتُمْ بِهِ تُكَذِّبُونَ ﴿٢٩﴾
30. Йдіть же в тінь із трьома гілками,
أَنْظِرُوا إِلَىٰ ظِلِّ ذِي تَلَاثِ شُعَبٍ ﴿٣٠﴾

31. яка не дарує затінку та не закриває від полум'я,
32. сипле іскри, наче фортеця,
33. схожа на жовтих верблюдів.
Коментатори відзначають, що в 30-33 аятах ідеться про образ пекельного полум'я. Як стверджує ат-Табарі, посилаючись на деякі перекази, геєну «фортецею» названо через стіни, над якими здіймається вогонь; порівняння із жовтими верблюдами пов'язано з тим, що в мові давніх арабів верблюди інколи метафорично називались «фортецями». Проте деякі екзегети читають каср («фортеця») як касар, що може означати зрубаний стовбур пальми.
34. Лихом буде цей День для тих, хто заперече правду!
35. У той День вони не будуть розмовляти,
36. і не дозволять їм шукати виправдань.
37. Лихом буде цей День для тих, хто заперече правду!
38. Ось він — День Розрізнення!
Ми зібрали й вас, і тих, хто жив ще раніше.
39. Якщо маєте якусь хитрість, то спробуйте хитрувати проти Мене!

لَا ظَلِيلٍ وَلَا يُغْنِي مِنَ النَّهَبِ ﴿٣١﴾

إِنَّمَا تَرْمِي بِشَرِّ كَالْقَصْرِ ﴿٣٢﴾

كَأَنَّهُ جِمَالَتٌ صُفْرٌ ﴿٣٣﴾

وَيَلُّومِيذِ الْمَكْذِبِينَ ﴿٣٤﴾

هَذَا يَوْمٌ لَا يَنْطِقُونَ ﴿٣٥﴾

وَلَا يُؤَدُّنَ لَهُمْ فِعْزَ دُرُورٍ ﴿٣٦﴾

وَيَلُّومِيذِ الْمَكْذِبِينَ ﴿٣٧﴾

هَذَا يَوْمُ الْقَضَلِ جَمَعْنَاكُمْ وَالْأُولَىٰ ﴿٣٨﴾

فَإِنْ كَانَ لَكُمْ كَيْدٌ فَكِيدُونِ ﴿٣٩﴾

40. Лихом буде цей День для тих,
хто заперечує правду!
41. Воістину, богобоязливі
перебуватимуть серед затінку,
джерел
42. і плодів — тих, які
побажають!
43. Їжте й пийте здоровими — за
те, що чинили ви!
44. Ось так Ми винагороджуємо
праведників.
45. Лихом буде цей День для тих,
хто заперечує правду!
46. Їжте й насолоджуйтесь, але ж
недовго, бо ви — грішники!
47. Лихом буде цей День для тих,
хто заперечує правду!
48. Коли говорять їм: «Вклоніться»,
вони не вклоняються.
49. Лихом буде цей День для тих,
хто заперечує правду.
50. У яку ж розповідь, після цієї,
вони не увірують?

وَيَلُومُ يَوْمَئِذٍ الْمُكَذِّبِينَ ﴿٤٠﴾

إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي ظِلِّ وَعُيُونٍ ﴿٤١﴾

وَفَوْكَهٖ مِمَّا يَشْتَهُونَ ﴿٤٢﴾

كُلُوا وَاشْرَبُوا هَنِيئًا بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٤٣﴾

إِنَّا كَذَّلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿٤٤﴾

وَيَلُومُ يَوْمَئِذٍ الْمُكَذِّبِينَ ﴿٤٥﴾

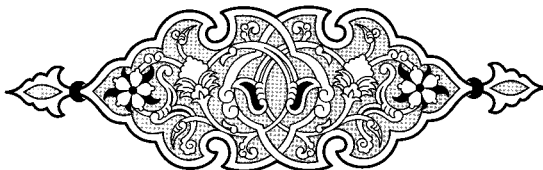
كُلُوا وَتَمَتَّعُوا قَلِيلًا إِنَّكُمْ كُنتُمْ مُجْرِمُونَ ﴿٤٦﴾

وَيَلُومُ يَوْمَئِذٍ الْمُكَذِّبِينَ ﴿٤٧﴾

وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ ارْكَعُوا لَا يَرْكَعُونَ ﴿٤٨﴾

وَيَلُومُ يَوْمَئِذٍ الْمُكَذِّبِينَ ﴿٤٩﴾

فِي أَيِّ حَدِيثٍ بَعْدَهُ يُؤْمِنُونَ ﴿٥٠﴾

Сура 78. Ан-Наба («Звістка»)

*Im'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

1. Про що це розпитують вони одне одного?
2. Про звістку велику!
3. Щодо якої різняться думки їхні.
4. Таж ні, дізнаються вони!
5. І ще раз: ні! Дізнаються вони!
6. Хіба не зробили Ми землю — ложем,
7. а гори — підпорами?
8. І створили Ми вас парами,
9. і зробили Ми сон ваш відпочинком,
10. і зробили Ми ніч покривалом,
11. і зробили Ми день часом для здобуття їжі.
12. І збудували Ми над вами сім твердинь.
13. І встановили Ми сяюче світило.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

عَمَّ بَسَاءَ لُونِ ۝١

عَنِ النَّبَاِ الْعَظِيمِ ۝٢

الَّذِي هُمْ فِيهِ مَخْتَلِفُونَ ۝٣

كَلَّا سَيَعْلَمُونَ ۝٤

ذُرَّ كَلَّا سَيَعْلَمُونَ ۝٥

أَلَمْ نَجْعَلِ الْأَرْضَ مِهْدًا ۝٦

وَالْجِبَالَ أَوْتَادًا ۝٧

وَخَلَقْنَاكُمْ أَزْوَاجًا ۝٨

وَجَعَلْنَا نَوْمَكُمْ سُبَاتًا ۝٩

وَجَعَلْنَا اللَّيْلَ لِبَاسًا ۝١٠

وَجَعَلْنَا النَّهَارَ مَعَاشًا ۝١١

وَبَنَيْنَا فَوْقَكُمْ سَبْعًا شِدَادًا ۝١٢

وَجَعَلْنَا سِرَاجًا وَهَاجًا ۝١٣

14. І зіслали з хмар воду дощову,
15. щоб проростити нею зерна й рослини.
16. І сади густі.
17. Воістину, День Розрізнення вже призначений!
18. У той День засурмлять у сурму, і прийдете ви натовпами!
19. І розкриється небо, і стане ворітьми.
20. І зрушаться гори, і стануть маревом.
21. Воістину, геєна — пастка!
22. Житло для неправедних.
23. Будуть вони там довгими роками.
24. Не смакуючи ні прохолоди, ні питва,
25. окрім кип'ятку та гною.
26. Достойна це відплата їм!
27. Вони ж не очікували такого розрахунку
28. та заперечували Наші знамення.
29. Але ж навіть кожну річ Ми підраховували й записали!
30. Скуштуйте ж! Не додамо Ми вам нічого, крім кари!

وَأَنْزَلْنَا مِنَ الْمُعْصِرَاتِ مَاءً ثَجَّاجًا ﴿١٤﴾

لِنُخْرِجَ بِهِ حَبًّا وَنَبَاتًا ﴿١٥﴾

وَجَعَلْنَا الْفَاقَاتِ ﴿١٦﴾

إِنَّ يَوْمَ الْفَصْلِ كَانَ مِيقَاتًا ﴿١٧﴾

يَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ فَتَأْتُونَ أَفْوَاجًا ﴿١٨﴾

وَفُتِحَتِ السَّمَاءُ فَكَانَتْ أَبْوَابًا ﴿١٩﴾

وُسُيِّرَتِ الْجِبَالُ فَكَانَتْ سَرَابًا ﴿٢٠﴾

إِنَّ جَهَنَّمَ كَانَتْ مِرْصَادًا ﴿٢١﴾

لِلظَّالِمِينَ مَعَابًا ﴿٢٢﴾

لِيَبِئْسَ فِيهَا أَحْقَابًا ﴿٢٣﴾

لَا يَذُوقُونَ فِيهَا بَرْدًا وَلَا شَرَابًا ﴿٢٤﴾

إِلَّا الْحَمِيمَ وَعَسَاقًا ﴿٢٥﴾

جَزَاءً وَفَاقًا ﴿٢٦﴾

إِنَّهُمْ كَانُوا لَا يَرْجُونَ حِسَابًا ﴿٢٧﴾

وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا كِذَابًا ﴿٢٨﴾

وَكُلَّ شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ كِتَابًا ﴿٢٩﴾

فَذُوقُوا فَلَنْ نَزِيدَكُمْ إِلَّا عَذَابًا ﴿٣٠﴾

31. Воістину, богобоязливих чекає успіх,

إِنَّ لِّلْمُتَّقِينَ مَقَارًا ۝٣١

32. сади та виноградники,

حَدَائِقَ وَعَنَابًا ۝٣٢

33. повногруді ровесниці

وَكُوَاعِبَ أَتْرَابًا ۝٣٣

34. та повні чаші.

وَكَأْسَادِهَاقًا ۝٣٤

35. Не почують вони там ні пустослів'я, ні брехні.

لَّا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا وَلَا كِدًّا ۝٣٥

36. Це — нагорода від Господа твого, дар відпачений!

جَزَاءً مِّن رَّبِّكَ عَطَاءً حِسَابًا ۝٣٦

37. Господа небес і землі, й того, що між ними, Милостивого; вони не зможуть промовити слова до Нього!

رَبِّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا الرَّحْمَنُ لَا يَمْلِكُونَ مِنْهُ خِطَابًا ۝٣٧

38. У День, коли стануть Дух і ангели рядами, не розмовлятиме ніхто, крім як з дозволу Милостивого, і скаже він лише правду.

يَوْمَ يَقُومُ الرُّوحُ وَالْمَلَائِكَةُ صَفًّا لَّا يَتَكَلَّمُونَ إِلَّا مَن أِذِنَ لَهُ الرَّحْمَنُ وَقَالَ صَوَابًا ۝٣٨

39. Це — День істини і, хто побажає, знайде шлях до Господа свого.

ذَٰلِكَ الْيَوْمُ الْحَقُّ فَمَن شَاءَ اتَّخَذْ إِلَىٰ رَبِّهِ مَعَابًا ۝٣٩

40. Ми застерігали вас від кари близької. У той День побачить людина вчинки рук своїх, і скаже невіруючий: «О, краще я був би порохом земним!»

إِنَّا أَنْذَرْنَاكَ عَذَابًا قَرِيبًا يَوْمَ يَنْظُرُ الْمَرْءُ مَا قَدَّمَتْ يَدَاهُ وَيَقُولُ الْكَافِرُ يَا لَيْتَنِي كُنْتُ تُرَابًا ۝٤٠

Сура 79. Ан-Назіят («Висмикуючі»)

*Ім'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

1. Клянуся тими, що висмикують силоміць!
2. Клянуся тими, що витягають ніжно,
3. клянуся тими, що пливуть плінно,
4. клянуся тими, що випереджають стрімко,
5. і тими, що виконують накази!
Як свідчать тлумачі, мова йде про ангелів, які відділяють душі від тіл.
6. У День той здригнеться те, що здригається,
7. послідує за ним ще одне,
8. серця у День той затремтять,
9. погляди впадуть додолу.
10. Говорять вони: «Невже ми станемо такими, як були,
11. після того, як будемо кістками тлінними?»
12. Сказали вони: «Якщо це так, то це — повернення зі збитком!»

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالنَّارِعَاتِ غَرْقًا ١

وَالنَّشِيطَاتِ أَنْشَاطًا ٢

وَالسَّابِحَاتِ سَبْحًا ٣

فَالسَّاقِيَاتِ سَقْيًا ٤

فَالْمُدِيرَاتِ الْآمِرَاتِ ٥

يَوْمَ تَرْجُفُ الرَّجِفَةُ ٦

تَبَعُهَا الرَّادِفَةُ ٧

قُلُوبٌ يَوْمَ يَمْيذُ الْخَيْفَةُ ٨

أَبْصُرُهَا خَشَعَةَ ٩

يَقُولُونَ إِنْ نَأْتِ الْمَرْدُودُونَ فِي الْخَافِرَةِ ١٠

إِنْ ذَاكَ عَظْمًا نَجْوَى ١١

قَالُوا تَبَّكَ إِذَا ذَاكَ خَاسِرَةٌ ١٢

13. Та ось лише один глас —
فَاتَمَّاهِي زَجْرَهُ وَحِدَهُ ﴿١٣﴾
14. і вони опиняться на поверхні землі.
فَإِذَا هُمْ بِالسَّاهِرَةِ ﴿١٤﴾
15. Чи дійшла до тебе розповідь про Мусу?
هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ مُوسَى ﴿١٥﴾
16. Коли Господь закликав його в священній долині Тува:
إِذْ نَادَاهُ رَبُّهُ بِالْأَوَّلِ الْمُقَدَّسِ طُوًى ﴿١٦﴾
17. «Йди до Фірауна, бо, воістину, порушив він!
أَذْهَبَ إِلَى فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَى ﴿١٧﴾
18. І скажи: чи не слід тобі очиститись?
فَقُلْ هَلْ لَكَ إِلَّا أَنْ تَرَى ﴿١٨﴾
19. Я вкажу тобі шлях до Господа твого, тож станеш ти богобоязливим!»
وَأَهْدِيكَ إِلَى رَبِّكَ فَتَحْشَى ﴿١٩﴾
20. [Муса] показав йому велике знамення.
فَأَرَاهُ الْآيَةَ الْكُبْرَى ﴿٢٠﴾
21. Але той відкинув його та не послухався.
فَكَذَّبَ وَعَصَى ﴿٢١﴾
22. А потім відвернувся, поспішаючи.
ثُمَّ أَدْبَرَ يَسْعَى ﴿٢٢﴾
23. І зібравши натовп, закликав до нього,
فَحَشَرَ فَنَادَى ﴿٢٣﴾
24. кажучи: «Я — господь ваш всевишній!»
فَقَالَ أَنَا رَبُّكُمُ الْأَعْلَى ﴿٢٤﴾
25. Тож скарив його Аллах в житті наступному та нинішньому!
فَأَخَذَهُ اللَّهُ نَكَالَ الْآخِرَةِ وَالْأُولَى ﴿٢٥﴾
26. Воістину, в цьому — приклад для богобоязливих.
إِنَّ فِي ذَلِكَ لَعِبْرَةً لِمَنْ يَحْشَى ﴿٢٦﴾
27. Вас важче створити — чи небо? Збудував Він його,
ءَأَنْتُمْ أَشَدُّ حَقًّا أَمْ السَّمَاءُ بَنَدَهَا ﴿٢٧﴾

28. підняв схилю та зрівняв його,
 29. зробив темним його вночі, й вивів світанок!
 30. І землю після цього простер Він,
 31. вивів з неї воду й пасовиська.
 32. І гори ствердив Він —
 33. на користь вам і худобі вашій!
 34. Тож коли прийде лихо велике,
 35. в День той згадає людина, в чому поспішала вона.
 36. І покажуть пекло тим, хто бачить,
 37. а тому, хто порушував,
 38. і віддавав перевагу життю нинішньому,
 39. тому, воістину, пекло буде притулком!
 40. А тому, хто боявся постати перед Господом своїм, і утримував себе від пристрастей,
 41. тому, воістину, рай буде притулком!
 42. Запитують тебе про Час той: «Коли настане він?»

رَفَعَ سَمَكَهَا فَمَسَوْنَهَا ﴿٢٨﴾

وَأَغْطَشَ لَيْلَهَا وَأَخْرَجَ ضُحَاهَا ﴿٢٩﴾

وَالْأَرْضَ بَعْدَ ذَلِكَ دَحَاهَا ﴿٣٠﴾

أَخْرَجَ مِنْهَا مَاءَهَا وَمَرْعَاهَا ﴿٣١﴾

وَالجِبَالَ أَرْسَاهَا ﴿٣٢﴾

مَتَاعًا لَكُمْ وَلِأَنْعَامِكُمْ ﴿٣٣﴾

فَإِذَا جَاءَتِ الطَّامَةُ الْكُبْرَى ﴿٣٤﴾

يَوْمَ يَتَذَكَّرُ الْإِنْسَانُ مَا سَعَى ﴿٣٥﴾

وَبُرْزَتِ الْجَحِيمِ لِمَنْ يَرَى ﴿٣٦﴾

فَأَمَّا مَنْ طَغَى ﴿٣٧﴾

وَوَآثَرَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا ﴿٣٨﴾

فَإِنَّ الْجَحِيمَ هِيَ الْمَأْوَى ﴿٣٩﴾

وَأَمَّا مَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ وَنَهَى النَّفْسَ عَنِ

الْهَوَىٰ ﴿٤٠﴾

فَإِنَّ الْجَنَّةَ هِيَ الْمَأْوَى ﴿٤١﴾

يَسْأَلُونَكَ عَنِ السَّاعَةِ أَيَّانَ مُرْسَاهَا ﴿٤٢﴾

43. Та навіщо тобі згадувати про це?
44. Лише Господь твій знає про Час!
45. Воістину, ти — лише застерігач тим, хто боїться його!
46. У День, коли побачать вони Час той, буде їм здаватися, що пробули вони лише вечір чи ранок.

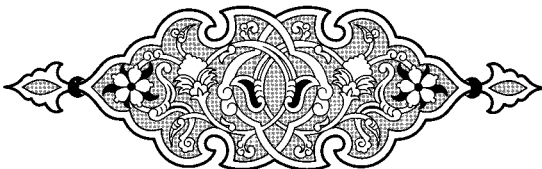
فِيمَا أَنْتَ مِنْ ذِكْرِهَا ﴿٤٣﴾

إِلَىٰ رَبِّكَ مُنْتَهَاهَا ﴿٤٤﴾

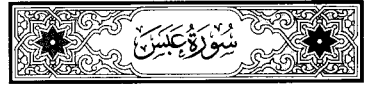
إِنَّمَا أَنْتَ مُنذِرٌ مَّن يَخْشَاهَا ﴿٤٥﴾

كَأَنَّهُمْ يَوْمَ رَوَّاهَا لَمْ يَلْبَسُوا إِلَّا عَشِيَّةً أَوْ

صُحْحَهَا ﴿٤٦﴾

Сура 80. Абаса
(«Він насупився»)

*Ім'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

1. Насупився та відвернувся він,
2. бо підійшов до нього сліпий.
3. А звідки тобі знати, можливо, очистився б він?
4. Чи запам'ятав би наставництво, і воно було б корисне йому!
5. А тому, хто багатий,
6. ти йому приділяєш увагу.
7. Хоча не тобі відповідати за те, що не очиститься він.
8. А хто приходить до тебе, поспішаючи,
9. та ще й з острахом,
10. то ти нехтуєш ним!
11. Таж ні! Воістину, це — нагадування!
12. І хто бажає, той згадає його.
13. У сувоях шанованих,
14. піднесених і пречистих,
15. у руках писарів,

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

عَبَسَ وَتَوَلَّى ①

أَنْ جَاءَهُ الْأَعْمَى ②

وَمَا يَدْرِيكَ لَعَلَّهٗ يَرْزُقُ ③

أَوْ يُدْرِكُ فَتَنْفَعَهُ الذِّكْرَى ④

أَمَّا مَنْ أَسْتَعْتَى ⑤

فَأَنْتَ لَهُ، وَصَدَى ⑥

وَمَا عَلَيْكَ الْأَلْبَرْكَى ⑦

وَأَمَّا مَنْ جَاءَكَ يَسْعَى ⑧

وَهُوَ يَخْشَى ⑨

فَأَنْتَ عَنْهُ تَالِي ⑩

كَلَّا إِنَّهَا تَذْكِرَةٌ ⑪

فَمَنْ شَاءَ ذَكُرْهُ ⑫

فِي صُحُفٍ مُّكَرَّمَةٍ ⑬

مَرْفُوعَةٍ مُّطَهَّرَةٍ ⑭

بِأَيْدِي سَفَرَةٍ ⑮

16. шляхетних і праведних! كِرَامٍ رَّزْرَقٍ ١٦
17. Хай згине людина! Як же невдячна вона! قَتَلَ الْإِنْسَانَ مَا كَفَرُهُ ١٧
18. З чого створив Він її? مِنْ أَيِّ شَيْءٍ خَلَقَهُ ١٨
19. З краплі сім'я створив Він її та розмірив. مِنْ نُطْفَةٍ خَلَقَهُ فَقَدَرَهُ ١٩
20. Потім полегшив Він шлях її، ثُمَّ السَّبِيلَ يَسْرَهُ ٢٠
21. згодом зробив її мертвою, і поховав її، ثُمَّ آمَاتَهُ فَأَقْبَرَهُ ٢١
22. потім, коли побажає, воскресить її! ثُمَّ إِذَا سَاءَ أَشْرُهُ ٢٢
23. Таж ні! Не виконує вона того, що наказав Він їй! كَلَّا لَمَا بَغِيضَ مَا أَمَرَهُ ٢٣
24. Хай погляне людина на їжу свою! فَلْيُنظُرِ الْإِنْسَانُ إِلَى طَعَامِهِ ٢٤
25. Проливаємо Ми дощі зливами، أَنَا صَبَبْنَا الْمَاءَ صَبَابًا ٢٥
26. потім розколюємо Ми землю тріщинами، ثُمَّ شَقَقْنَا الْأَرْضَ شَقَاقًا ٢٦
27. і пророщуємо на ній зерно، فَأَنْبَتْنَا فِيهَا حَبًّا ٢٧
28. виноград і трави، وَعَبَبًا وَقَضْبًا ٢٨
29. і оливи, і пальми، وَرَيْبُونًا وَنَخْلًا ٢٩
30. і сади густі، وَحَدَائِقَ غُلْبًا ٣٠
31. і плоди, і пасовиська — وَفَلَكَهًّ وَوَابًا ٣١
32. на користь вам і худобі вашій! مَتَاعًا لَّكُمْ وَلِأَنْعَامِكُمْ ٣٢

33. І коли пролунає глас,
 34. у День той чоловік покине свого брата,
 35. і матір, і батька,
 36. і дружину свою, і дітей своїх,
 37. у кожної людини в той День своя справа, яка цілком захопить її.
 38. Обличчя одних у той День будуть сяяти,
 39. сміючись та радіючи,
 40. а на обличчі інших у День той буде пил,
 41. який вкриє їх чорнотою.
 42. Оце вони, невіруючі нечестивці!

فَإِذَا جَاءَتِ الصَّاحَةُ ﴿٢٣﴾

يَوْمَ يَقْرَأُ الْمُرءُ مِنْ أَخِيهِ ﴿٢٤﴾

وَأُمَّهُ وَأَبِيهِ ﴿٢٥﴾

وَصَحْبَتَهُ وَوَلَدَيْهِ ﴿٢٦﴾

لِكُلِّ أَمْرٍ مِنْهُمْ يَوْمَئِذٍ شَأْنٌ يُغْنِيهِ ﴿٢٧﴾

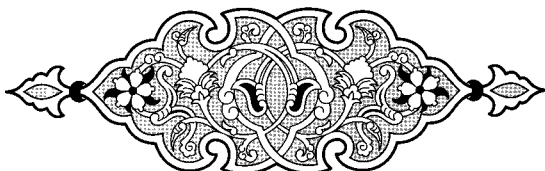
وُجُوهٌُ يَوْمَئِذٍ مُّسْفِرَةٌ ﴿٢٨﴾

صَاحِكَةٌ مُّسْتَبْشِرَةٌ ﴿٢٩﴾

وُجُوهٌُ يَوْمَئِذٍ عَلَيْهَا غَبَرَةٌ ﴿٣٠﴾

تَرَاهُمْ قَاقرَةً ﴿٣١﴾

أُولَئِكَ هُمُ الْكَاكِرَةُ الْفَاجِرَةُ ﴿٣٢﴾

Сура 81. Ат-Таквір («Згортання»)

*Ім'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

1. Коли сонце згорнеться,
2. коли зірки посиплються,
3. і коли гори зрушаться,
4. і коли верблюдиці на десятому місяці вагітності залишаться без нагляду,
5. і коли дикі звірі зберуться,
6. і коли моря запалають,
7. і коли душі з'єднаються,
8. коли поховану живцем запитають,
9. за який гріх її вбили!
Масться на увазі звичка доісламських часів, коли новонароджених дівчат закопували живцем у землю. Коран однозначно заборонив таку практику й засудив як великий гріх.
10. І коли сувої розгорнуться,
11. і коли небо буде зірване,
12. і коли пекло запалає,
13. і коли рай наблизиться —
14. дізнається душа, що приготувала собі вона!

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَإِذَا الشَّمْسُ كُوِّرَتْ ①

وَإِذَا النُّجُومُ انْكَدَرَتْ ②

وَإِذَا الْجِبَالُ سُيِّرَتْ ③

وَإِذَا الْعِشَارُ عُطِّلَتْ ④

وَإِذَا الْوُحُوشُ حُشِرَتْ ⑤

وَإِذَا الْبِحَارُ سُجِّرَتْ ⑥

وَإِذَا النُّفُوسُ رُوِّجَتْ ⑦

وَإِذَا الْأَمْوَاءُ دَدُهُ سِيلَتْ ⑧

يَأْتِي ذَنْبٍ قِيلَتْ ⑨

وَإِذَا الصُّحُفُ نُشِرَتْ ⑩

وَإِذَا السَّمَاءُ كُشِطَتْ ⑪

وَإِذَا الْجَحِيمُ سُعِرَتْ ⑫

وَإِذَا الْجَنَّةُ أُرْفِقَتْ ⑬

عَلِمَتْ نَفْسٌ مَّا أَحْضَرَتْ ⑭

15. Таж ні! Клянуся світилами
відступаючими, فَلَا أَقْسِمُ بِالْخُنُفِ ١٥
16. що швидко плинуть і зникають! الْجَوَارِ الْكُنُفِ ١٦
17. І ніччю, що розсіюється, وَاللَّيْلِ إِذَا عَسَسَ ١٧
18. і світанком, коли займається він. وَالصُّبْحِ إِذَا تَنَفَّسَ ١٨
19. Воістину, це — слова посланця
благородного! إِنَّهُ لَقَوْلُ رَسُولٍ كَرِيمٍ ١٩
20. Володаря сили біля Володаря
трону, могутнього, ذِي قُوَّةٍ عِنْدَ ذِي الْعَرْشِ مَكِينٍ ٢٠
21. якому коряться, вірному!
*У цих аятах мова йде про ангела
Джібріла, мир йому.* مُطَاعٍ ثَمَّ أَمِينٍ ٢١
22. І що ваш товариш не
божевільний, وَمَا صَاحِبُكُمْ بِمَجْنُونٍ ٢٢
23. істинно, бачив він його на
небосхилі ясному! وَلَقَدْ رَآهُ بِالْأَفْقِ الْمُبِينِ ٢٣
24. І що він не скупиться на
розповіді про потаємне, وَمَا هُوَ عَلَى الْغَيْبِ بِضَنِينٍ ٢٤
25. і що це — не слова проклятого
шайтана. وَمَا هُوَ بِقَوْلِ شَيْطَانٍ رَجِيمٍ ٢٥
26. Та куди ж ви йдете? فَأَيْنَ تَذْهَبُونَ ٢٦
27. Воістину, це — лише
нагадування світам, إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ ٢٧
28. тим з-посеред вас, хто бажає
йти прямим шляхом. لِمَنْ شَاءَ مِنْكُمْ أَنْ يَسْتَقِيمَ ٢٨
29. Але не побажаєте ви цього,
якщо не побажає Аллах,
Господь світів! وَمَا نَشَاءُ وَتَ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ ٢٩

Сура 82. Аль-Інфітар («Розколювання»)

*Ім'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

1. Коли небо розколеться,
2. і коли зорі посиплються,
3. і коли моря зіллються,
4. і коли могили
перекинуться —
5. дізнається душа, що вона
зробила й чого не зробила.
6. О людино! Що ж спокусило
тебе відносно Господа твого
Щедрого,
7. Який створив тебе й розмірив
образ твій, і впорядкував тебе
8. в такому вигляді, в якому
побажав Господь твій?
9. Але ж ні! Ви все ж заперечуєте
Суд!
10. Та, воістину, над вами є
наглядачі —
11. благородні писарі,
12. які знають те, що ви
робите!
13. Воістину, праведники опиняться
у блаженстві!
14. А грішники, воістину, опиняться
у пеклі!

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

- إِذَا السَّمَاءُ انْفَطَرَتْ ①
وَإِذَا الْكَوَاكِبُ انْتَثَرَتْ ②
وَإِذَا الْيَحَارُ فُجِّرَتْ ③
وَإِذَا الْقُبُورُ بُعْثِرَتْ ④
عَلِمَتْ نَفْسٌ مَّا قَدَّمَتْ وَأَخَّرَتْ ⑤
يَا أَيُّهَا الْإِنْسَانُ مَا غَرَّبَكَ بِرَبِّكَ الْكَرِيمِ ⑥
الَّذِي خَلَقَكَ فَسَوَّاكَ فَعَدَلَكَ ⑦
فِي أَيِّ صُورَةٍ مَّا سَاءَ رُكِّبَكَ ⑧
كَلَّا بَلْ تُكذِّبُونَ بِالْبَلِينِ ⑨
وَإِنَّ عَلَيْكُمْ لَحَافِظِينَ ⑩
كِرَامًا كَاتِبِينَ ⑪
يَعْلَمُونَ مَا تَعْمَلُونَ ⑫
إِنَّ الْأَبْرَارَ لَفِي نَعِيمٍ ⑬
وَإِنَّ الْفُجَّارَ لَفِي جَحِيمٍ ⑭

15. Увійдуть вони туди в Судний День!

يَصْأَوْنَهَا يَوْمَ الدِّينِ ﴿١٥﴾

16. І не зможуть вони уникнути цього!

وَمَا هُمْ عَنْهَا بِغَائِبِينَ ﴿١٦﴾

17. Звідки тобі знати про те, що таке Судний День?

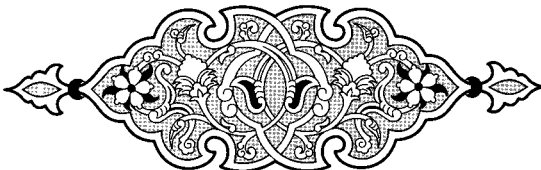
وَمَا أَدْرَاكَ مَا يَوْمَ الدِّينِ ﴿١٧﴾

18. І ще раз: звідки тобі знати про те, що таке Судний День?

ثُمَّ مَا أَدْرَاكَ مَا يَوْمُ الدِّينِ ﴿١٨﴾

19. Це — День, коли жодна душа не зможе допомогти іншій, а рішення в той День буде належати Аллаху!

يَوْمَ لَا تَمْلِكُ نَفْسٌ لِنَفْسٍ شَيْئًا وَالْأَمْرُ
لِیَوْمِئِذٍ لِلَّهِ ﴿١٩﴾

Сура 83. Мутаффіфін («Міряючі неправдиво»)

*Ім'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

1. Лихо тим, що міряють неправдиво!
2. Беручи сповна, коли відмірюють люди їм!
3. А коли самі міряють або зважують, то завдають збитків іншим!
4. Хіба не думають вони, що воскреснуть?
5. У День великий,
6. День, коли постануть люди перед Господом світів!
7. Але ж ні! Воістину, книга нечестивців знаходиться в сіджині!
8. А звідки тобі знати, що таке сіджин?
9. Це — книга написана.
10. Горі в той День тим, які не визнають —
11. які не визнають Судного Дня!
12. Не визнає його лише всілякий злочинець, грішник!
13. Коли читають йому Наші знамення, говорить він: «Казки давніх!»

وَيْلٌ لِّلْمُطَفِّفِينَ ﴿١﴾

الَّذِينَ إِذَا كَانُوا عَلَى النَّاسِ يَتَوَفَّوْنَ ﴿٢﴾

وَلَمَّا كَانُوا هُمْ وَوَزُوهُمُ يُخْسِرُونَ ﴿٣﴾

أَلَا يَبْظُلُّ أُولَٰئِكَ أَنَّهُمْ مَبْعُوثُونَ ﴿٤﴾

لِيَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿٥﴾

يَوْمَ يَقُومُ النَّاسُ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٦﴾

كَلَّا إِنَّ كِتَابَ الْفَجَّارِ لَفِي سِجِّينٍ ﴿٧﴾

وَمَا أَدْرَاكَ مَا سِجِّينٌ ﴿٨﴾

كِتَابٌ مَّرْقُومٌ ﴿٩﴾

وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ﴿١٠﴾

الَّذِينَ يُكَذِّبُونَ بَيِّنَاتٍ مِّنَ الْبَيِّنَاتِ وَالَّذِينَ

وَمَّا كَذَّبَ بِهِ= الْأَكْلُ مَعْتَدٍ أَثِمِرٍ ﴿١١﴾

إِذْ تَنَادَى عَلَيْهِ= آيَاتُنَا قَالَ أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ﴿١٢﴾

14. Але ж ні! Вкриті їхні серця тим, що вони чинять!
15. У той День будуть вони віддаленими від Господа свого!
16. І потім неодмінно ввійдуть до пекла.
17. А після того скажуть їм: «Ось те, що ви заперечували»!
18. Таж ні! Воістину, книга праведників знаходиться в ілліюні!
19. А звідки тобі знати, що таке ілліюн?
20. Це — книга написана.
21. Свідчать про неї наближені!
22. Воістину, праведники будуть щасливими,
23. лежачи на ложах, споглядаючи.
24. На обличчях їхніх побачиш ти світло блаженства.
25. Напувати їх будуть витриманим вином,
26. до якого доданий мускус. Нехай же змагаються заради цього!
27. Змішане вино з таснімом,
28. звідки п'ють наближені!

كَلَّا بَلْ رَانَ عَلَى قُلُوبِهِمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿١٤﴾

كَلَّا إِنَّهُمْ عَنْ رَبِّهِمْ يَوْمَئِذٍ لَمَحْجُورُونَ ﴿١٥﴾

ثُمَّ إِنَّهُمْ لَصَالُوا الْجَحِيمِ ﴿١٦﴾

ثُمَّ يُقَالُ هَذَا الَّذِي كُنْتُمْ بِهٖ تُكَذِّبُونَ ﴿١٧﴾

كَلَّا إِنَّ كِتَابَ الْأَبْرَارِ لَفِي عَلْتَيْنِ ﴿١٨﴾

وَمَا أَدْرَاكَ مَا عَلْتُونَ ﴿١٩﴾

كِتَابٌ مَّرْقُومٌ ﴿٢٠﴾

يَشْهَدُهُ الْمُقَرَّبُونَ ﴿٢١﴾

إِنَّ الْأَبْرَارَ لَفِي نَعِيمٍ ﴿٢٢﴾

عَلَى الْأَرَآئِكِ يَنْظُرُونَ ﴿٢٣﴾

تَعْرِفُ فِي وُجُوهِهِمْ نَضْرَةَ النَّعِيمِ ﴿٢٤﴾

يُسْقَوْنَ مِنْ رَحِيقٍ مَخْمُومٍ ﴿٢٥﴾

خِتَمُهُمْ، مِنْسَكٌ، وَفِي ذَلِكَ فَلْيَتَنَافَسِ

الْمُسْتَنْفِسُونَ ﴿٢٦﴾

وَمِنْ رَاحِيَتِهِمْ، مِنْ تَسْنِيمٍ ﴿٢٧﴾

عَيْنًا يَشْرَبُ بِهَا الْمُقَرَّبُونَ ﴿٢٨﴾

29. Воістину, ті, які чинять гріх,
насміхалися над тими, які
увірували.
30. І коли проходили повз них, то
підморгували одне одному.
31. Коли ж поверталися вони до
своїх сімей, то глузували з
віруючих,
32. а побачивши їх, говорили вони:
«Воістину, ці — заблукали»!
33. Але ж не були вони відіслані до
них наглядачами!
34. У День той будуть
сміятися віруючі з
невіруючих,
35. лежачи на ложах,
споглядаючи!
36. Хіба не відплатять невіруючим
за те, що робили вони?

إِنَّ الَّذِينَ أَجْرَمُوا كَانُوا مِنَ الَّذِينَ ءَامَنُوا
يَضْحَكُونَ ﴿٢٩﴾

وَإِذَا مَرُّوا بِهِمْ يَتَغَامِرُونَ ﴿٣٠﴾

وَإِذَا انْقَلَبُوا إِلَىٰ أَهْلِهِمْ انْقَلَبُوا فَكِهِينَ ﴿٣١﴾

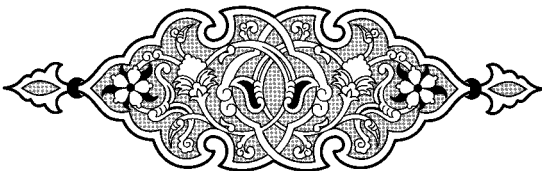
وَإِذَا رَأَوْهُمْ قَالُوا إِنَّ هَٰؤُلَاءِ لَضَالُّونَ ﴿٣٢﴾

وَمَا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ حَفَظِينَ ﴿٣٣﴾

فَالْيَوْمَ الَّذِينَ ءَامَنُوا مِنَ الْكُفْرَارِ
يَضْحَكُونَ ﴿٣٤﴾

عَلَى الْأَرَآئِكِ يَنْظُرُونَ ﴿٣٥﴾

هَلْ نُؤْتِبُ الْكُفَّارَ مَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ﴿٣٦﴾

Сура 84. Аль-Іншикак («Розривання»)

*Ім'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

1. Коли небо розірветься,
2. і слухатиметься Господа свого,
як слід,
3. і коли земля розтягнеться,
4. і виверне з себе те, що в ній є;
та й спорожніє,
5. і слухатиметься Господа свого,
як слід!
6. О людино! Воістину, ти
наполегливо прагнеш до
Господа свого, тож зустрінеш
Його!
7. І той, кому дана буде книга його
в праву руку,
8. отримає розрахунок
легкий.
9. Повернеться він до родини
своїї, радіючи!
10. А той же, кому дана буде книга
його з-за спини,
11. буде накликати собі
погибель,
12. і ввійде у вогняне полум'я.
13. Він радів, будучи з родиною
своюю,

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِذَا السَّمَاءُ انشَقَّتْ ﴿١﴾

وَأَذِنَتْ لِرَبِّهَا وَحُقَّتْ ﴿٢﴾

وَإِذَا الْأَرْضُ مُدَّتْ ﴿٣﴾

وَأَلْقَتْ مَا فِيهَا وَتَخَلَّتْ ﴿٤﴾

وَأَذِنَتْ لِرَبِّهَا وَحُقَّتْ ﴿٥﴾

يَا أَيُّهَا الْإِنْسَانُ إِنَّكَ كَادِحٌ إِلَىٰ رَبِّكَ كَدْحًا
فَمُلَاقِيهِ ﴿٦﴾

فَأَمَّا مَنْ أُوْتِيَ كِتَابَهُ بِرَيْمِينِهِ ﴿٧﴾

فَسَوْفَ يُحَاسَبُ حِسَابًا يَسِيرًا ﴿٨﴾

وَيَقْلِبُ إِلَىٰ أَهْلِهِ مَسْرُورًا ﴿٩﴾

وَأَمَّا مَنْ أُوْتِيَ كِتَابَهُ وَرَاءَ ظَهْرِهِ ﴿١٠﴾

فَسَوْفَ يَدْعُوا بُرُورًا ﴿١١﴾

وَيَصَلِّي سَعِيرًا ﴿١٢﴾

إِنَّهُ كَانَ فِي أَهْلِهِ مَسْرُورًا ﴿١٣﴾

14. і, воістину, вважаю, що не повернеться. إِنَّهُ ظَنَّ أَنْ لَنْ يَحُورَ ﴿١٥﴾
15. Але ж, воістину, Господь його спостерігав за ним! بَلَىٰ إِنَّ رَبَّهُ كَانَ بِهِ بَصِيرًا ﴿١٦﴾
16. Ні! Клянуся вечірньою зорею, فَلَا أَقْسِمُ بِاللَّفْحَقِ ﴿١٧﴾
17. і ніччю, і тим, що обіймає вона, وَالنَّيْلِ وَمَا وَسَقَ ﴿١٧﴾
18. і місяцем, коли повний він, وَالْقَمَرِ إِذَا اتَّسَقَ ﴿١٨﴾
19. що ви будете переходити з одного становища в інше! لَتَرْكَبُنَّ طَبَقًا عَن طَبَقٍ ﴿١٩﴾
20. То чому ж вони не вірують? فَمَا لَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٢٠﴾
21. І, коли читають їм Коран, не вклоняються низько? وَإِذَا قُرِئَ عَلَيْهِمُ الْقُرْآنُ لَا يَسْجُدُونَ ﴿٢١﴾
22. Таж ні! Ті, які не вірують, вважають його брехнею! بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا يُكْذِبُونَ ﴿٢٢﴾
23. Та Аллах краще знає те, що приховують вони! وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يُوعُونَ ﴿٢٣﴾
24. Тож порадує їх карою болісною! فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٢٤﴾
25. Окрім тих, які увірували та чинили добрі справи, їм — нагорода невечерпна! إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ ﴿٢٥﴾

Сура 85. Аль-Бурудж («Сузір'я»)

*Ім'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

1. Клянуся небом, володарем сузір'їв,
2. клянуся Днем обіцяним,
3. клянуся свідком і засвідченим!
4. Нехай згинуть зібрані біля рову,
5. вогняного, розпеченого паливом,
6. коли всілися вони біля нього,
7. будучи свідками того, як вони чинять з віруючими.
8. І вони мстилися їм лише за те, що ті увірували в Аллаха, Великого, Хвалимого!
9. Якому належить влада над небесами й землею, і Аллах — усьому сущому Свідок!
10. Воістину, тим, які сіяли смуту проти віруючих, чоловіків і жінок, а потім не покалялись, їм — кара гесною, їм — кара вогняна!

وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الْبُرُوجِ ١

وَالْيَوْمِ الْمَوْعُودِ ٢

وَشَاهِدٍ وَمَشْهُودٍ ٣

فُتِلَ أَصْحَابُ الْأُخُدُودِ ٤

النَّارِ ذَاتِ الْوُفُودِ ٥

إِذْهُمْ عَلَيْهَا قُوعُودٌ ٦

وَهُمْ عَلَى مَا يَفْعَلُونَ بِالْمُؤْمِنِينَ شُهُودٌ ٧

وَمَا تَقَمُّوْا مِنْهُمْ إِلَّا أَنْ يُؤْمِنُوا بِاللَّهِ الْعَزِيزِ

الْحَمِيدِ ٨

الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ

شَيْءٍ شَهِيدٌ ٩

إِنَّ الَّذِينَ قَتَلُوا الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ كَفَرًا يَسْتُوبُوا

فَلَهُمْ عَذَابٌ جَهَنَّمَ وَلَهُمْ عَذَابُ الْحَرِيقِ ١٠

11. Воістину, тим, які увірували та чинили добрі справи, їм — сади, де течуть ріки. Це — успіх великий!
12. Воістину, кара Господа твого сувора!
13. Воістину, Він починає та повторює.
14. І Він — Прощаючий, Люблячий,
15. Володар трону, Преславний!
16. Чинить Він так, як воліє того.
17. Чи дійшла до тебе розповідь про війська
18. Фірауна та самудитів?
19. Хоча невіруючі й заперечують це,
20. та Аллах охоплює їх звідусіль!
21. А це — преславний Коран,
22. який міститься у Скрижалі Захищеній.

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ذَلِكَ الْفَوْزُ الْكَبِيرُ ﴿١١﴾

إِنَّ بَطْشَ رَبِّكَ لَشَدِيدٌ ﴿١٢﴾

إِنَّهُ مُوَيْدٌ وَيُعِيدُ ﴿١٣﴾

وَهُوَ الْعَلِيُّ الرَّبُّدُودُ ﴿١٤﴾

ذُو الْعَرْشِ الْمَجِيدُ ﴿١٥﴾

فَعَالٌ لَمَّا يُدُ ﴿١٦﴾

هَلْ أُنْتَكِ حَدِيثُ الْجُنُودِ ﴿١٧﴾

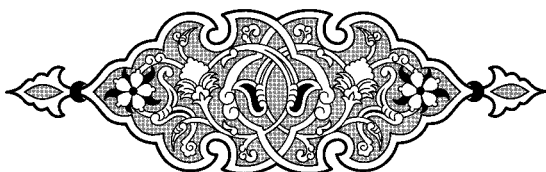
فِرْعَوْنَ وَثَمُودَ ﴿١٨﴾

بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي تَكْذِيبٍ ﴿١٩﴾

وَاللَّهُ مِنْ وَرَائِهِمْ مُحِيطٌ ﴿٢٠﴾

بَلْ هُوَ قُرْءَانٌ مَجِيدٌ ﴿٢١﴾

فِي لَوْحٍ مَحْفُوظٍ ﴿٢٢﴾

Сура 86. Ат-Тарік («Подорожній»)

*Ім'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

1. Клянуся небом і подорожнім!
2. Звідки тобі знати, хто такий подорожній?
3. Це — зірка сяюча.
4. І немає душі, поряд з якою не було би сторожа!
5. Хай погляне людина, з чого вона створена!
6. Створена з рідини, що летється,
7. яка виходить з-поміж хребта й грудей.
8. Воістину, Він здатний повернути її!
9. У той День будуть випробувані таємниці,
10. тож не буде в людини ні сили, ні помічника!
11. Клянуся небом, яке поновлює дощі,
12. клянуся землею, яка розколюється,
13. що це — слово розрізняюче!

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالسَّمَاءِ وَالطَّارِقِ ①

وَمَا أَدْرَاكَ مَا الطَّارِقُ ②

النَّجْمِ الثَّاقِبِ ③

إِنْ كُلُّ نَفْسٍ لَمَّا عَلَيْهَا حَافِظٌ ④

فَلْيَنْظُرِ الْإِنْسَانُ مِمَّ خُلِقَ ⑤

خُلِقَ مِنْ مَّاءٍ دَافِقٍ ⑥

يَخْرُجُ مِنْ بَيْنِ الصُّلْبِ وَالتَّرَائِبِ ⑦

إِنَّهُ عَلَى رَجْعِهِ لَقَادِرٌ ⑧

يَوْمَ تُبْلَى السَّرَائِرُ ⑨

فَمَا لَهُ مِنْ قُوَّةٍ وَلَا نَاصِرٍ ⑩

وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الرَّجْعِ ⑪

وَالْأَرْضِ ذَاتِ الصَّدْعِ ⑫

إِنَّهُ لَقَوْلٌ فَصْلٌ ⑬

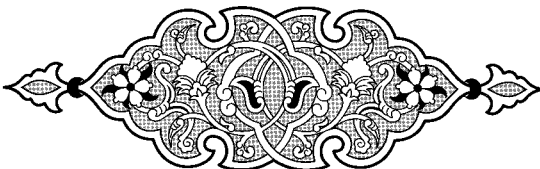
14. Воно не є розвагою!
15. Вони замислюють хитрощі,
16. та Я теж замислюю хитрощі,
17. тож дай невіруючим відстрочку недовгу!

وَمَا هُوَ إِلَّا هَزْلٌ ﴿١٤﴾

إِنَّهُمْ يَكِيدُونَ كَيْدًا ﴿١٥﴾

وَأَكِيدُ كَيْدًا ﴿١٦﴾

فَمَهْلُ الْكَافِرِينَ أَهْمُهُمْ رُؤْيَا ﴿١٧﴾

Сура 87. Аль-Аля («Всевишній»)

*Ім'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

1. Прославляй ім'я Господа твого Всевишнього,
2. Який створив та розмірив,
3. Який передвизначив, вказав шлях,
4. Який зростив пасовиська,
5. зробивши їх потім сухими та почорнілими.
6. Ми дамо тобі прочитати Коран, і ти не забудеш нічого,
7. окрім того, чого воліє Аллах. Він знає відкрите й тасмне.
8. Ми полегшимо тобі шлях до найлегшого,
9. тож нагадуй людям, якщо нагадування допоможе!
10. Згадає ж той, хто богобоязливий!
11. А відвернеться ж той найнещасніший,
12. який увійде в вогонь найбільший!
13. І після того й не помре він там, і не буде жити!

سَبِّحْ اسْمَ رَبِّكَ الْأَعْلَى ①

الَّذِي خَلَقَ فَسَوَّى ②

وَالَّذِي قَدَّرَ فَهَدَى ③

وَالَّذِي أَخْرَجَ الْمَرْعَى ④

فَجَعَلَهُ غُثَاءً أَحْوَى ⑤

سَنُقَرِّئُكَ فَلَا تَنْسَى ⑥

إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ إِنَّهُ يَعْلَمُ الْجَهْرَ وَمَا يَخْفَى ⑦

وَنُيَسِّرُكَ لِلْيُسْرَى ⑧

فَذَكِّرْ إِن نَّفَعَتِ الذِّكْرَى ⑨

سَيَذَكِّرْ مَنْ يَخْفَى ⑩

وَيَجَنَّبُهَا الْأَشْقَى ⑪

الَّذِي يَصِلُ النَّارَ الْكُبْرَى ⑫

ثُمَّ لَا يَمُوتُ فِيهَا وَلَا يَحْيَى ⑬

14. Виграв той, хто
очистився,
15. згадував свого Господа й
молився!
16. Але ж ви віддаєте перевагу
життю земному,
17. хоча життя наступне — краще й
вічне.
18. Воістину, це міститься в сувоях
давніх,
19. сувоях Ібрагіма й Муси.

قَدْ أَفْلَحَ مَنْ تَرَكَى ﴿١٤﴾

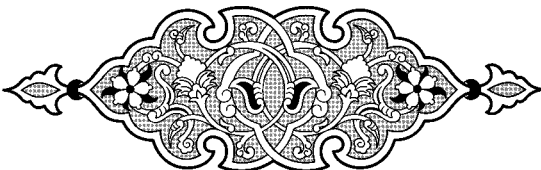
وَذَكَرَ اسْمَ رَبِّهِ فَصَلَّى ﴿١٥﴾

بَلْ تُؤْثِرُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا ﴿١٦﴾

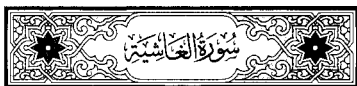
وَالْآخِرَةَ خَيْرٌ وَأَبْقَى ﴿١٧﴾

إِنَّ هَذَا لَفِي الصُّحُفِ الْأُولَى ﴿١٨﴾

صُّحُفِ إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَى ﴿١٩﴾

Сура 88. Аль-Гашія («Вкриваюче»)

*Ім'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

1. Чи дійшла до тебе розповідь про вкриваюче?
2. Обличчя одні в той День принижені,
3. виснажені, втомлені,
4. увійдуть вони в пекельний вогонь,
5. і напуватимуть їх із джерела киплячого,
6. не буде їм там їжі, крім як колючок,
7. від яких не товстіють, і не вгамовують голоду.
8. Обличчя інших в День той радісні,
9. стараннями своїми вдоволені,
10. в садах найвищих!
11. Не почують вони там пустослів'я,
12. там — джерело проточне,
13. там — ложа піднесені,
14. чаші розставлені,
15. подушки розкладені,

هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ الْغَاشِيَةِ ①

وَجُوهٌ يَوْمَئِذٍ خَاشِعَةٌ ②

عَامِلَةٌ نَّاصِبَةٌ ③

تَصَلَّىٰ نَارًا كَامِيَةً ④

لُسْفَىٰ مِنْ عَيْنٍ آنِيَةٍ ⑤

لَيْسَ لَهُمْ طَعَامٌ إِلَّا مِنْ ضَرِيحٍ ⑥

لَا يَسْمُنُ وَلَا يُغْنِي مِنْ جُوعٍ ⑦

وَجُوهٌ يَوْمَئِذٍ نَّاعِمَةٌ ⑧

أَسْعَىٰهَا رَاضِيَةٌ ⑨

فِي جَنَّةٍ عَالِيَةٍ ⑩

لَا تَسْمَعُ فِيهَا لِلْغِيَةِ ⑪

فِيهَا عَيْنٌ جَارِيَةٌ ⑫

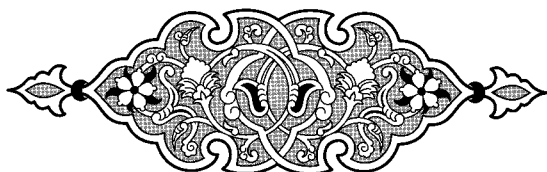
فِيهَا سُرُرٌ مَّرْفُوعَةٌ ⑬

وَأَكْوَابٌ مَوْضُوعَةٌ ⑭

وَنَهَارٌ مُّصَفًّوَةٌ ⑮

16. килими розіслані.
17. Та невже ж вони не поглянуть на верблюдів — як створені вони?
18. І на небо — як піднесено воно?
19. І на гори — як зведені вони?
20. І на землю — як простерта вона?
21. Нагадуй же, бо ти — нагадувач!
22. І ти не маєш влади над ними!
23. А тих, хто відвернувся і не вірував,
24. Аллах скарає найбільшою карою!
25. Воістину, до Нас повернуться вони!
26. Потім Нам належатиме розрахунок з ними!

- وَرَزَقْنَاهُمْ مَبْرُورَةً ﴿١٦﴾
 أَفَلَا يَنْظُرُونَ إِلَى الْإِبِلِ كَيْفَ خُلِقَتْ ﴿١٧﴾
 وَإِلَى السَّمَاءِ كَيْفَ رُفِعَتْ ﴿١٨﴾
 وَإِلَى الْجِبَالِ كَيْفَ نُصِبَتْ ﴿١٩﴾
 وَإِلَى الْأَرْضِ كَيْفَ سُطِحَتْ ﴿٢٠﴾
 فَذَكِّرْ إِنَّمَا أَنْتَ مُذَكِّرٌ ﴿٢١﴾
 لَسْتَ عَلَيْهِمْ بِمُصَيِّرٍ ﴿٢٢﴾
 إِلَّا مَن تَوَلَّى وَكَفَرَ ﴿٢٣﴾
 فَيُعَذِّبُهُ اللَّهُ الْعَذَابَ الْأَكْبَرَ ﴿٢٤﴾
 إِنَّ إِلَيْنَا إِيَابَهُمْ ﴿٢٥﴾
 ثُمَّ إِنَّ عَلَيْنَا حِسَابَهُمْ ﴿٢٦﴾

Сура 89. Аль-Фаджр («Зоря»)

*Im'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

1. Клянуся зорею!
2. Клянуся десятьма
ночами!
3. Клянуся парним і
непарним!
4. Клянуся ніччю, коли минає
вона!
5. Чи не достатньо цієї клятви для
людини розумної?
6. Невже не бачив ти, як учинив
Господь твій з адитами?
7. З Ірамом, володарем
колонад,
8. подібних яким не було створено
в усіх землях?
9. З самудитами, які розсікали
скелі в долинах?
10. З Фірауном, володарем
списів?
11. Вони порушували дозволене на
землях
12. і збільшували на них
безчестя.
13. Тож пролив на них Господь твій
суворість кари Своєї!

وَالْفَجْرِ ١

وَلَيْالٍ عَشْرِ ٢

وَالشَّفْعِ وَالْوَتْرِ ٣

وَاللَّيْلِ إِذَا يَسْرِ ٤

هَلْ فِي ذَلِكَ قَسَمٌ لِذِي حِجْرِ ٥

أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِعَادٍ ٦

إِزْمَادًا وَعِمَادٍ ٧

الَّتِي لَمْ يُخْلَقْ مِثْلُهَا فِي الْبِلَادِ ٨

وَتَمُودَ الَّذِينَ جَابُوا الصَّخْرَ بِالْوَادِ ٩

وَفِرْعَوْنَ ذِي الْأَوْتَادِ ١٠

الَّذِينَ طَغَوْا فِي الْبِلَادِ ١١

فَأَكْثَرُوا فِيهَا الْفَسَادَ ١٢

فَصَبَّ عَلَيْهِمْ رَبُّكَ سَوْطَ عَذَابٍ ١٣

14. Воістину, Господь твій — на варті!
15. Коли випробовує людину Господь її, пошановуючи та наділяючи благами, то вона говорить: «Господь мій»
16. І коли випробовує Він її, обмежуючи їй блага Свої, то говорить вона: «Господь мій принизив мене!»
17. Таж ні! Це ви самі не шануєте сиріт!
18. І не закликаєте одне одного нагодувати бідняка,
19. жадібно поглинаєте спадок,
20. і любите багатство любов'ю сильною!
21. Таж ні! Коли розсиплеться земля на порошок,
22. і прийде Господь твій з ангелами, що стануть лавами —
23. наблизять у День той геєну! І в той День згадає людина! Але ж навіщо їй згадка та?
24. І скаже вона: «О, якби я ще раніше підготувалась до життя свого майбутнього!»
25. Тож в День той ніхто не скарає так, як скарає Він!

إِنَّ رَبَّكَ لَبِالْمِرْصَادِ ﴿١٤﴾

فَأَمَّا الْإِنْسَانُ إِذَا مَا ابْتَلَاهُ رَبُّهُ فَأَكْرَمَهُ،
وَنَعَّمَهُ، فَيَقُولُ رَبِّي أَكْرَمَنِ ﴿١٥﴾

وَأَمَّا إِذَا مَا ابْتَلَاهُ فَقَدَرَ عَلَيْهِ رِزْقَهُ، فَيَقُولُ رَبِّي
أَهَانَنِ ﴿١٦﴾

كَذَلِكَ لَا تَكَرِّمُونَ الْيَتِيمَ ﴿١٧﴾

وَلَا تَحْتَضِرُونَ عَلَىٰ طَعَامِ الْمَسْكِينِ ﴿١٨﴾

وَتَأْكُلُونَ التَّرَاتِيفَ أَكْثَرًا لَّمَّا ﴿١٩﴾

وَتُحِبُّونَ الْمَالَ حُبًّا جَمًّا ﴿٢٠﴾

كَلَّا إِذَا دُكَّتِ الْأَرْضُ دَكًّا دَكًّا ﴿٢١﴾

وَجَاءَ رَبُّكَ وَالْمَلَكُ صَفًّا صَفًّا ﴿٢٢﴾

وَجَاءَ يَوْمَ يُذِيقُهُمْ يَوْمَئِذٍ بِتَدَكَّرُ
الْإِنْسَانُ وَأَنَّىٰ لَهُ الذِّكْرَىٰ ﴿٢٣﴾

يَقُولُ يَا لَيْتَنِي قَدَّمْتُ لِحَبَاتِي ﴿٢٤﴾

فَيَوْمَئِذٍ لَا يُعَذِّبُ عَذَابُهُ أَحَدًا ﴿٢٥﴾

26. І не скує ніхто так, як скує
Він!

وَلَا يُؤْتِقُ وَثَاقَهُ أَحَدٌ ﴿٣٦﴾

27. О ти, душа, що
заспокоїлася!

يَا أَيَّتُهَا النَّفْسُ الْمُطْمَئِنِّةُ ﴿٣٧﴾

28. Повернися до Господа твого,
отримавши вдоволення та
милість!

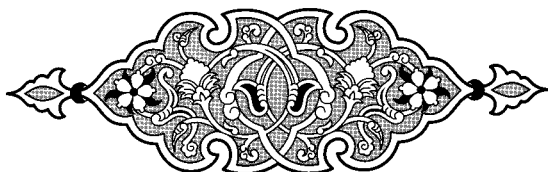
أَرْجِعِي إِلَىٰ رَبِّكِ رَاضِيَةً مَّرْضِيَّةً ﴿٣٨﴾

29. І увійди до рабів Моїх! увійди
до раю Мого!

فَادْخُلِي فِي عِبَادِي ﴿٣٩﴾

30. І увійди до раю Мого!

وَادْخُلِي جَنَّتِي ﴿٤٠﴾

Сура 90. Аль-Балад («Місто»)

*Im'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

1. Клянуся цим містом!
2. А ти — мешканець цього міста.
3. Клянуся пращуром, і тим, кого він породив!
4. Істинно, створили Ми людину, обтяживши її!
5. Невже думає вона, що ніхто не переможе її?
6. Говорить вона: «Витратив я багатство незмірне»!
7. Невже думає вона, що ніхто не бачив її?
8. Хіба не створили Ми її володарем двох очей,
9. язика та вуст?
10. Хіба Ми не вказали їй на дві вершини?
11. Та не стала вона долати перешкоди!
12. Звідки тобі знати, що таке перешкоди?
13. Це — звільнити раба,
14. нагодувати в день голоду

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

لَا أَقْسِمُ بِهَذَا الْبَلَدِ ①

وَأَنْتَ حِلٌّ بِهَذَا الْبَلَدِ ②

وَوَالِدٍ وَمَا وَلَدَ ③

لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي كَبَدٍ ④

أَيْحَسِبُ أَنْ لَنْ يَقْدِرَ عَلَيْهِ أَحَدٌ ⑤

يَقُولُ أَهْلَكَ مَا لَأَلْبَسَا ⑥

أَيْحَسِبُ أَنْ لَوْ يَرَوْهُ أَحَدٌ ⑦

أَلَّا يَجْعَلَ لَهُ عَيْنَيْنِ ⑧

وَلِسَانًا وَشَفَتَيْنِ ⑨

وَهَدْيَيْنَا النَّجْدَيْنِ ⑩

فَلَا اقْتَحَمَ الْعَقَبَةَ ⑪

وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْعَقَبَةُ ⑫

فَكَرْبَةُ ⑬

أَوْ اطْعَمٌ فِي يَوْمٍ مَسْغَبَةٍ ⑭

15. сироту з-посеред родичів,
16. чи пригнобленого скрутою.
17. А після цього бути серед тих, які увірували й заповідали одне одному терпіння, заповідали одне одному милосердя!
18. Це — люди, які праворуч.
19. А ті, які не увірували в знамення Наші, вони — люди, які ліворуч.
20. Оточені вони будуть вогнем!

يَتِيمًا ذَا مَقْرَبَةٍ ﴿١٥﴾

أَوْ مَسْكِينًا ذَا مَتْرَبَةٍ ﴿١٦﴾

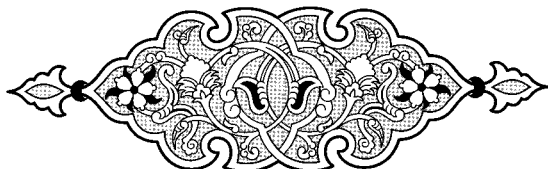
ثُمَّ كَانَ مِنَ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَتَوَّصُوا بِالصَّبْرِ

وَتَوَّصُوا بِالْمَرْحَةِ ﴿١٧﴾

أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْيَمِينَةِ ﴿١٨﴾

وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَعْيَبْنَا لَهُمْ أَصْحَابَ الْمَشْأَمَةِ ﴿١٩﴾

عَلَيْهِمْ نَارٌ مُّؤَصَّدَةٌ ﴿٢٠﴾

Сура 91. Аш-Шамс («Сонце»)

*Ім'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

1. Клянуся сонцем і світлом його,
2. клянуся місяцем, коли плине він за ним,
3. клянуся днем, коли воно освітлює його,
4. клянуся ніччю, коли накриває вона його!
5. Клянуся небом і Тим, Хто збудував його,
6. клянуся землею, і Тим, Хто розіслав її,
7. клянуся душею, і Тим, Хто розмірив її,
8. і відкрив їй грішність і праведність її!
9. Істинно, здобув успіх той, хто очистив її!
10. Істинно, зазнав втрат той, хто пошкодив її!
11. Відкинули самудити посланця через безчестя свої,
12. коли підвівся найнещасніший серед них.
13. А сказав їм посланець Аллаха: «Бережіть верблюдицю Аллаха та питво її!»

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالشَّمْسِ وَضُحَاهَا ﴿١﴾

وَالْقَمَرِ إِذَا تَلَّهَا ﴿٢﴾

وَالنَّهَارِ إِذَا جَلَّهَا ﴿٣﴾

وَاللَّيْلِ إِذَا يَغْشَاهَا ﴿٤﴾

وَالسَّمَاءِ وَمَا بَنَاهَا ﴿٥﴾

وَالْأَرْضِ وَمَا طَحَاهَا ﴿٦﴾

وَنَفْسٍ وَمَا سَوَّاهَا ﴿٧﴾

فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَتَقْوَاهَا ﴿٨﴾

فَدَأْفَلَحَ مِنْ رُكْنَيْهَا ﴿٩﴾

وَقَدَّ حَابَ مَنْ دَسَّهَا ﴿١٠﴾

كَذَّبَتْ ثَمُودُ بِطَغْوَاهَا ﴿١١﴾

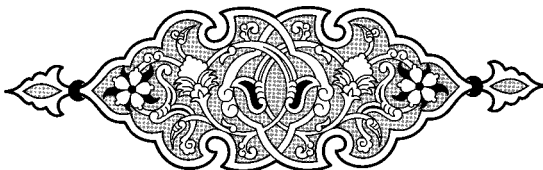
إِذِ انبَعَثَ أَشْقَاهَا ﴿١٢﴾

فَقَالَ لَهُمْ رَسُولُ اللَّهِ نَاقَةَ اللَّهِ وَسُقْيَاهَا ﴿١٣﴾

14. Але не послухали вони його,
та й підрізали жили її. Тож
знищив їх Господь за гріхи їхні,
зрівнявши карою всіх!
15. І не боявся Він наслідків цього!

فَكَذَّبُوهُ فَعَقَرُواهَا فَذَمَّ عَلَيْهِمْ رَبُّهُمْ
يَذَّبُهُمْ فَسَوَّلَهَا ﴿١٤﴾

وَلَا يَخَافُ عُقْبَاهَا ﴿١٥﴾

Сура 92. Аль-Лайл («Ніч»)

*Im'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

1. Клянуся ніччю, коли вона вкриває!
2. Клянуся днем, коли він сяє!
3. Клянуся Тим, Хто створив чоловіка та жінку!
4. Воістину, ваші бажання різні!
5. Тому, хто жертвував і був богобоязливим,
6. і визнавав найкраще —
7. тому полегшимо Ми шлях до найлегшого!
8. А тому, хто був скупим і думав,
що не потребує нічого,
9. а найкраще вважав
брехнею —
10. тому полегшимо Ми шлях до найтяжчого!
11. Не допоможе йому багатство його,
коли буде скинутий він!
12. Воістину, Нам належить вказувати прямий шлях,
13. і Нам належить останнє й перше!

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَاللَّيْلِ إِذَا يَغْشَى ①

وَالنَّهَارِ إِذَا تَجَلَّى ②

وَمَا خَلَقَ الذَّكَرَ وَالْأُنثَى ③

إِنَّ سَعْيَكُمْ لَشَتَّى ④

فَأَمَّا مَنْ أَعْطَى وَاتَّقَى ⑤

وَصَدَّقَ بِالْحُسْنَى ⑥

فَسَنِّيئِرُهُ لِلْعُسْرَى ⑦

وَأَمَّا مَنْ يَحْتَلِ وَأَسْتَفْتَى ⑧

وَكَذَّبَ بِالْحُسْنَى ⑨

فَسَنِّيئِرُهُ لِلْعُسْرَى ⑩

وَمَا يُغْنِي عَنْهُ مَالُهُ إِذَا تَرَدَّى ⑪

إِنَّ عَلَيْنَا لَلْهُدَى ⑫

وَإِن لَّنَا لَلْآخِرَةَ وَالْأُولَى ⑬

14. Я попередив вас про палаючий вогонь,
15. увійде в нього той найнещасніший,
16. який вважає правду за оману та відвертається.
17. Віддаленим від полум'я буде богобоязливий,
18. який дає свій статок для очищення,
19. не бажаючи за це нічого ні від кого,
20. а лише прагнучи до лику свого Всевишнього Господа.
21. І він буде вдоволений!

فَأَنْذَرْتُكُمْ نَارًا تَلَظَّى ﴿١٥﴾

لَا يَصْلَعُهَا إِلَّا الْأَشْقَى ﴿١٥﴾

الَّذِي كَذَّبَ وَتَوَلَّى ﴿١٦﴾

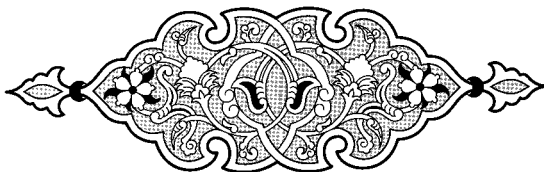
وَسَيُجَنَّبُهَا الْأَتْقَى ﴿١٧﴾

الَّذِي يُؤْتِي مَالَهُ يَتَزَكَّى ﴿١٨﴾

وَمَا لِأَحَدٍ عِنْدَهُ مِنْ نِعْمَةٍ تُجْرَى ﴿١٩﴾

إِلَّا ابْتِغَاءَ وَجْهِ رَبِّهِ الْأَعْلَى ﴿٢٠﴾

وَلَسَوْفَ يَرْضَى ﴿٢١﴾

Сура 93. Ад-Духа
(«Ранок»)

*Im'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

1. Клянуся ранком,
2. клянуся ніччю, коли густіє вона,
3. що не залишив тебе Господь твій, і не зненавидів тебе.
4. І, воістину, майбутнє для тебе краще за минуле!
5. І, воістину, скоро наділить тебе Господь твій, тож будеш вдоволений ти!
6. Хіба не знайшов Він тебе сиротою, і хіба не прихистив?
7. І хіба не знайшов Він тебе заблукавшим, і хіба не повів прямим шляхом?
8. І хіба не знайшов тебе бідним, і хіба не збагатив?
9. Тож не утискай сироту,
10. і не проганяй бідняка!
11. І про блага Господа свого сповіщай!

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالضُّحَىٰ ①

وَاللَّيْلِ إِذَا سَجَىٰ ②

مَا وَدَّعَكَ رَبُّكَ وَمَا قَلَىٰ ③

وَلْآخِرَةُ خَيْرٌ لَّكَ مِنَ الْأُولَىٰ ④

وَلَسَوْفَ يُعْطِيكَ رَبُّكَ فَتَرْضَىٰ ⑤

أَلَمْ يَجِدَكَ يَتِيمًا فَآوَىٰ ⑥

وَوَجَدَكَ ضَالًّا فَهَدَىٰ ⑦

وَوَجَدَكَ عَائِلًا فَأَغْنَىٰ ⑧

فَأَمَّا الْيَتِيمَ فَلَا تَقْهَرْ ⑨

وَأَمَّا السَّائِلَ فَلَا تَنْهَرْ ⑩

وَأَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ ⑪

Сура 94. Аш-Шарх («Розкриття»)

*Ім'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

1. Чи не розкрили Ми тобі серце твоє,
2. і не зняли Ми з тебе ношу твою,
3. яка обтяжувала спину твою?
4. Чи не піднесли Ми згадку про тебе?
5. Бо ж, воістину, після труднощів настає полегшення!
6. Воістину, після труднощів настає полегшення!
7. Тож коли звільнишся — дій!
8. І до Господа свого звернись!

أَلَمْ نَشْرَحْ لَكَ صَدْرَكَ ۝١

وَوَضَعْنَا عَنَّا وِزْرَكَ ۝٢

الَّذِي أَنْقَضَ ظَهْرَكَ ۝٣

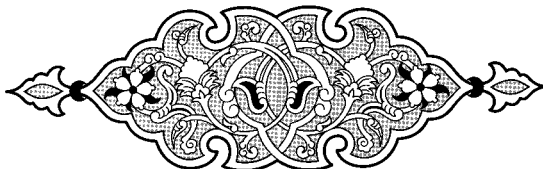
وَرَفَعْنَا لَكَ ذِكْرَكَ ۝٤

فَإِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا ۝٥

إِنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا ۝٦

فَإِذَا فَرَغْتَ فَانصَبْ ۝٧

وَإِلَىٰ رَبِّكَ فَارْجَبْ ۝٨

Сура 95. Ат-Тін
(«Смоківниця»)

*Im'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

1. Клянуся смоківницею і оливою,
2. клянуся горою Сінай,
3. клянуся цим містом надійним!
4. Ми створили людину в найкращому образі.
5. Потім Ми скинемо її в найнижче з найнижчого,
6. окрім тих, які увірували й творили добрі справи; чекає на них невичерпна винагорода!
7. Хто ж після цього змушує тебе відкидати Суд?
8. Хіба Аллах — не Наймудріший Суддя?

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

والتين والزيتون ﴿١﴾

وطور سين ﴿٢﴾

وهذا البلد الامين ﴿٣﴾

لقد خلقنا الانسان في احسن تقويم ﴿٤﴾

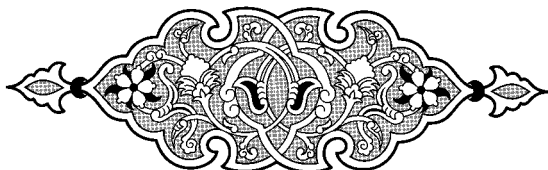
ثم رددناه اسفل سفلين ﴿٥﴾

إلا الذين آمنوا وعملوا الصالحات فلهم أجر ﴿٦﴾

غير ممنون ﴿٦﴾

فما يكذبك بعد بالدين ﴿٧﴾

أليس الله بأحكم الحاكمين ﴿٨﴾

Сура 96. Аль-Аляк («Згусток»)

*Ім'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

1. Читай! Ім'ям Господа твого,
Який створив,
2. створив людину зі згустку
крові!
3. Читай! І Господь твій —
Найщедріший,
4. Який навчив письму
пером.
5. Навчив людину тому, чого вона
не знала.
6. Але ж ні! Порушує людина
межі,
7. коли здається їй, що вона не
потребує нічого.
8. Воістину, до Господа твого
повернення!
9. Чи бачив ти того, який
заважає
10. рабу Нашому молитися?
11. Як ти вважаєш — а раптом він
був на праведному шляху
12. та закликав до
богобоязливості?
13. Як ти вважаєш — а якщо він
сприйняв правду за оману, та й
відвернувся,

أَقْرَأَ بِأَسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ ①

خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ عَلَقٍ ②

أَقْرَأُ وَرَبُّكَ الْأَكْرَمُ ③

الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ ④

عَلَّمَ الْإِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْ ⑤

كَلَّا إِنَّ الْإِنْسَانَ لِرَبِّهِ لَإِطْفَىٰ ⑥

إِنَّ رَأْيَهُ أَسْتَعْتَبَ ⑦

إِنَّا إِلَىٰ رَبِّكَ الرَّجُعِي ⑧

أَرَأَيْتَ الَّذِي يَنْهَىٰ ⑨

عَبْدًا إِذَا صَلَّىٰ ⑩

أَرَأَيْتَ إِنْ كَانَ عَلَىٰ الْهُدَىٰ ⑪

أَوْ أَمَرَ بِالتَّقْوَىٰ ⑫

أَرَأَيْتَ إِنْ كَذَّبَ وَتَوَلَّىٰ ⑬

14. то чи не знав він, що Аллах бачить його?
15. Але ж ні! Якщо він не зупиниться, Ми схопимо його за чуб,
16. чуб брехливий, грішний!
17. Нехай кличе своїх посібників!
18. Ми ж покличемо вартових пекла!
19. Але ж ні, не корися йому, а вклонися низько Господу й наближайся до Нього!

أَلَمْ يَعْلَم بِأَنَّ اللَّهَ يَرَى ۝١٤

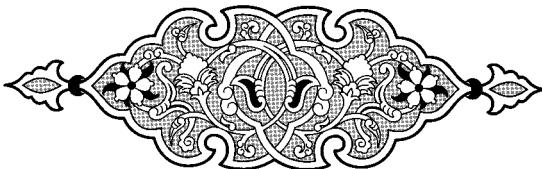
كَلَّا لَئِنْ لَمْ يَنْتَهِ لَنَسْفَعًا بِالنَّاصِيَةِ ۝١٥

نَاصِيَةٍ كَذِبَةٍ خَاطِئَةٍ ۝١٦

فَلْيَدْعُ نَادِيَهُ ۝١٧

سَنَدْعُ الزَّبَانِيَةَ ۝١٨

كَلَّا لَا تَطَّعُهُ وَاسْجُدْ وَاقْتَرِبْ ۝١٩

Сура 97. Аль-Кадр («Величність»)

*Ім'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

1. Воістину, зіслали Ми його в Ніч Величності,
2. а звідки тобі знати, що таке Ніч Величності?
3. Ніч Величності краща за тисячу місяців!
4. Сходять під час неї ангели й Дух, з дозволу Господа їхнього, щоб виконати всі накази.
5. Вона є мирною до настання зорі.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

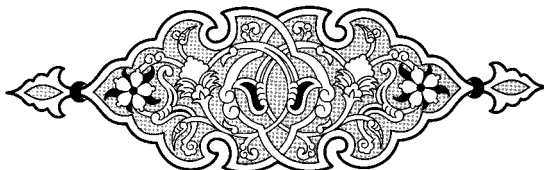
إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ ①

وَمَا أَدْرَاكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ ②

لَيْلَةُ الْقَدْرِ حَرِيرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ ③

تَنْزِيلُ الْمَلَكِ وَالرُّوحِ فِيهَا يُأْذِنُ رَبُّهُمْ مِنْ
كُلِّ أَمْرٍ ④

سَلَّمَ هِيَ حَتَّىٰ مَطَلَعِ الْفَجْرِ ⑤

Сура 98. Аль-Байна («Ясний доказ»)

*Im'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

1. Не відмовилися від невір'я ті з людей Писання й багатобожників, які не увірували, поки не прийшов до них ясний доказ —
2. Посланець від Аллаха, який читає пречисті сувої.
3. У них містяться правдиві писання.
4. Ті ж, кому було дано Писання, розійшлися одне з одним, після того, як прийшов до них ясний доказ.
5. А їм не було ніякого наказу, окрім поклоніння Аллаху, щирого служіння Йому, молитви та сплати закятю; ось вірна релігія!
6. Воістину, ті з людей Писання й багатобожників, які не увірували, опиняться у вогні геєни, де будуть вічно. Вони — найгірші з творинь.
7. Воістину, ті, які увірували й творили добрі справи, вони — найкращі з творинь.
8. Нагорода їм у їхнього Господа — сади вічності, в яких течуть

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

لَمَّا كُنِ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَالْمُشْرِكِينَ مُنْفَكِينَ حَتَّى تَأْتِيَهُمُ الْبَيِّنَةُ ﴿١﴾

رَسُولٌ مِنَ اللَّهِ يَتْلُو صُحُفًا مُطَهَّرَةً ﴿٢﴾

فِيهَا كُتُبٌ قَيِّمَةٌ ﴿٣﴾

وَمَا تَفَرَّقَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُمْ الْبَيِّنَةُ ﴿٤﴾

وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ حُنَفَاءَ وَيُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ وَذَلِكَ دِينُ الْقَيِّمَةِ ﴿٥﴾

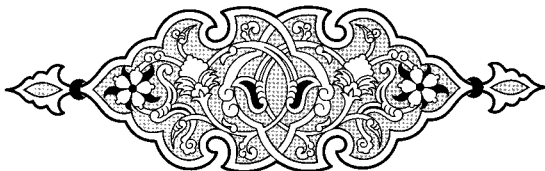
إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَالْمُشْرِكِينَ فِي نَارِ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا أُولَئِكَ هُمْ شَرُّ الْبَرِيَّةِ ﴿٦﴾

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَئِكَ هُمْ خَيْرُ الْبَرِيَّةِ ﴿٧﴾

جَزَاءُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنَّاتُ عَدْنٍ تَجْرِي

ріки. Вони будуть там вічно.
Аллах буде вдоволений ними,
а вони будуть вдоволені Ним.
Це — для тих, які бояться свого
Господа!

مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا رَضِيَ اللَّهُ
عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ ذَلِكَ لِمَنْ خَشِيَ رَبَّهُ. ﴿٨﴾

Сура 99. Аз-Зальзала («Землетрус»)

*Im'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

1. Коли струснеться земля,
здрігаючись,
2. і виштовхне з себе те, що в ній
є,
3. то питає людина: «Що сталося
з нею?»
4. У той День земля розповість
усе, що відомо їй,
5. бо ж Господь твій відкрив їй
те!
6. У той День люди вийдуть з
могил юрбами, щоб побачити
свої вчинки.
7. Хто зробив добра на вагу
порошинки — побачить його!
8. Хто зробив зла на вагу
порошинки — побачить його!

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِذَا زُلْزِلَتِ الْأَرْضُ زِلْزَالَهَا ١

وَأَخْرَجَتِ الْأَرْضُ أَثْقَالَهَا ٢

وَقَالَ الْإِنْسَانُ مَا لَهَا ٣

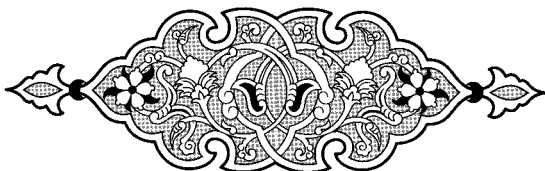
يَوْمَئِذٍ تُخَدِّثُ أَخْبَارَهَا ٤

يَا نَرَبِّكَ أَوْحَىٰ لَهَا ٥

يَوْمَئِذٍ يَصْدُرُ النَّاسُ أَشْتَاتًا لِّرَبِّهِمْ وَأَعْمَالَهُمْ ٦

فَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ ٧

وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ ٨

Сура 100. Аль-Адйят «Ті, що скачуть»

*Ім'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

1. Клянуся тими, що скачуть захекані,
2. і вибивають іскри,
3. і нападають вдосвіта,
4. і підіймають хмари пилу,
5. і вриваються в натовп! Як вважають тлумачі, мова йде про бойових коней.
6. Воістину, невдячна людина перед Господом своїм!
7. І, воістину, вона сама тому свідок!
8. І, воістину, вона надто сильно полюбляє блага!
9. Хіба не знає вона, що коли воскресять тих, хто в могилах,
10. і коли стане відомим те, що в серцях,
11. воістину, в той День Господь твій буде знати все про них?

وَالْعَادِيَاتِ ضَبْحًا ١

فَالْمُورِيَاتِ قَدْحًا ٢

فَالْمُغِيرَاتِ صُبْحًا ٣

فَأَثَرُنَّ بِهِ نَقْعًا ٤

فَوْسَطْنَنَ بِهِ جَمْعًا ٥

إِنَّ الْإِنْسَانَ لِرَبِّهِ لَكَنُودٌ ٦

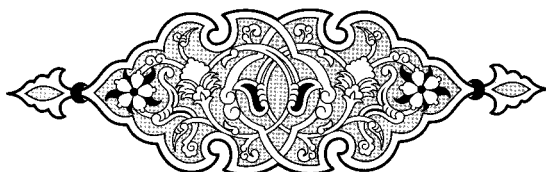
وَأَنَّهُ عَلَىٰ ذَٰلِكَ لَشَهِيدٌ ٧

وَأَنَّهُ لِحُبِّ الْخَيْرِ لَشَدِيدٌ ٨

* أَفَلَا يَعْلَمُ إِذَا بُعْثِرَ مَا فِي الْقُبُورِ ٩

وَحُصِّلَ مَا فِي الصُّدُورِ ١٠

إِنَّ رَبَّهُم بِهِمْ يَوْمَئِذٍ لَّخَبِيرٌ ١١

Сура 101. Аль-Карійя («Лихо»)

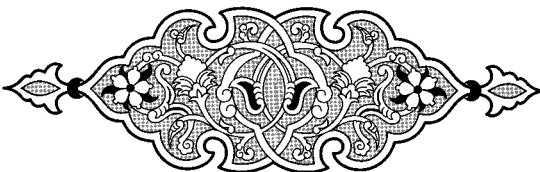

*Ім'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

1. Лихо!
2. Що ж таке лихо?
3. І звідки знати тобі, що таке лихо?
4. Це — День, коли люди розсіються, наче метелики.
5. А гори будуть схожі на вовну розчесану.
6. Тоді той, чия чаша на терезах буде важкою —
7. отримає він життя, сповнене задоволення.
8. Але той, чия чаша на терезах буде легкою —
9. притулком його буде прірва.
10. А звідки знати тобі, що це таке?
11. Це — вогонь палаючий.

أَلْقَارِعَةُ ١
مَا أَلْقَارِعَةُ ٢
وَمَا أَذْرَبُكَ مَا أَلْقَارِعَةُ ٣
يَوْمَ يَكُونُ النَّاسُ كَالْفَرَاشِ الْمَبْثُوثِ ٤
وَتَكُونُ الْجِبَالُ كَالْعِهْنِ الْمَنْفُوشِ ٥
فَأَمَّا مَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِينُهُ ٦
فَهُوَ فِي عِيشَةٍ رَاضِيَةٍ ٧
وَأَمَّا مَنْ خَفَّتْ مَوَازِينُهُ ٨
فَأُمُّهُ هَاوِيَةٌ ٩
وَمَا أَذْرَبُكَ مَا هِيَ ١٠
نَارُ حَامِيَةٍ ١١

Сура 102. Ат-Такасур («Примноження»)

*Ім'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

1. Вабить вас жадоба до примноження!
2. Поки не підете ви в могилу.
3. Таж ні! Скоро дізнається ви!
4. І ще раз ні! Скоро дізнається ви!
5. Таж ні! Якби ж знали ви знанням достовірним!
6. Що, справді, побачите ви пекло!
7. І ще раз — побачите ви його поглядом достовірним!
8. У той День вас запитають про земні насолоди!

الْحَمْدُ الْكَاتِرُ ١

حَتَّى رُزُّمُ الْمَقَابِرِ ٢

كَلَّا سَوْفَ يَعْلَمُونَ ٣

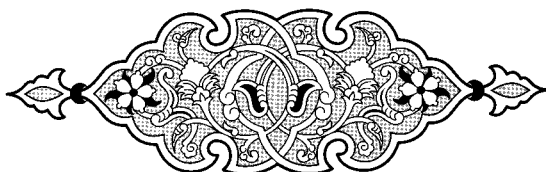
ثُمَّ كَلَّا سَوْفَ يَعْلَمُونَ ٤

كَلَّا لَوْ تَعْلَمُونَ عَمَ الْيَقِينِ ٥

لَتَرَوُنَّ الْجَحِيمَ ٦

فَلَتَرَوُنَّهَا عَيْنَ الْيَقِينِ ٧

فَلَتَسْمَعُنَّ يَوْمَئِذٍ عَنِ النَّعِيمِ ٨

Сура 103. Аль-Аср («Час»)

*Ім'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

1. Клянуся часом!
2. Воістину, людина зазнає збитків!
3. Окрім тих, які увірували, творили добрі справи, заповідали одне одному істину, заповідали одне одному терпіння!

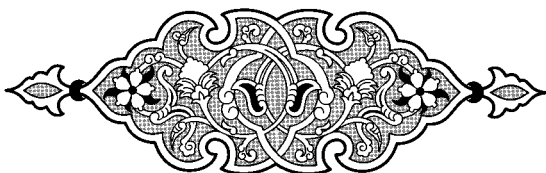
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالْعَصْرِ ۝١

إِنَّ الْإِنْسَانَ لِفِي خُسْرٍ ۝٢

إِلَّا الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ

وَتَوَصَّوْا بِالْحَقِّ وَتَوَصَّوْا بِالصَّبْرِ ۝٣

Сура 104. Гумаза («Насмішник»)

*Ім'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

1. Горє кожному насмішнику,
наклепнику!
2. Який зібрав багатство та
підрахував його!
3. Думає він, що багатство зробить
його безсмертним.
4. Але ж ні! Істинно, буде він
вкинутий у розстрошуюче!
5. А звідки тобі знати, що це —
розстрошуюче?
6. Це — вогонь Аллаха
розпалений,
7. який здіймається над
серцями.
8. Воістину, він зімкнеться над
ними,
9. на ланцюгах простягнутих.

وَيَلِّ لِكُلِّ هُمَزَةٍ لُّمَّةٍ ①

الَّذِي جَمَعَ مَالًا وَعَدَّدَهُ ②

يَحْسَبُ أَنَّ مَالَهُ أَخْلَدُهُ ③

كَلَّا لَيُنْبَذَتَ فِي الْبُحْتَمَةِ ④

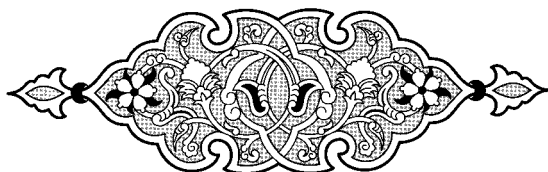
وَمَا آذْرَاكَ مَا الْبُحْتَمَةُ ⑤

نَارُ اللَّهِ الْمُوَقَّدَةُ ⑥

الَّتِي تَطَّلِعُ عَلَى الْأَفْئِدَةِ ⑦

إِنَّهَا عَلَيْهِمْ مُّوَصَّدَةٌ ⑧

فِي عَمَدٍ مُّمَدَّدَةٍ ⑨

Сура 105. Аль-Філь («Слон»)

*Ім'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

1. Чи бачив ти, як вчинив Господь твій з власниками слона?
Мова йде про похід еменського царя Абраги проти Мекки. У війську еменців був слон.
2. Чи Він не зробив їхні хитрощі невдалими?
3. І наслав на них птахів зграями!
4. Кидали вони в них каміння з обпаленої глини.
5. І зробив Він їх подібними до ниви поїженої!

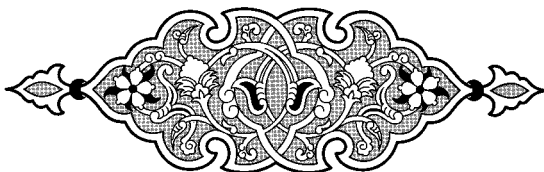
أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِأَصْحَابِ
الْفِيلِ ۝١

أَلَمْ يَجْعَلْ كَيْدَهُمْ فِي تَضَلُّلٍ ۝٢

وَأَرْسَلَ عَلَيْهِمْ طَيْرًا أَبَابِيلَ ۝٣

تَرْمِيهِمْ بِحِجَارٍ مِّن سِجِّيلٍ ۝٤

فَجَعَلَهُمْ كَعَصِفٍ مَّا أُكُولُ ۝٥

Сура 106. Курайш («Курайшити»)

*Im'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

1. Заради єднання курайшитів —
2. єднання під час подорожей, влітку та взимку.
3. Нехай же вони поклоняються Господу цього Дому!
Йдеться про Каабу.
4. Адже Він нагодував їх у голодний час і позбавив страху.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

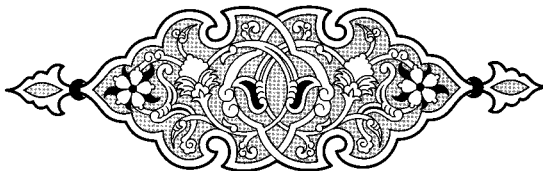
لِإِيلَافِ قُرَيْشٍ ۝١

إِلَافِهِمْ رِحْلَةَ الشِّتَاءِ وَالصَّيْفِ ۝٢

فَلْيَعْبُدُوا رَبَّ هَذَا الْبَيْتِ ۝٣

الَّذِي أَطْعَمَهُمْ مِنْ جُوعٍ وَءَامَنَهُمْ

مِنْ خَوْفٍ ۝٤

Сура 107. Аль-Маун («Милостиня»)

*Ім'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

1. Чи бачив ти того, хто заперечує Суд?
2. Та це ж той, хто проганяє сироту,
3. і не закликає нагодувати бідного!
4. Лихо ж тим, які моляться,
5. але ставляться до молитов своїх недбало,
6. котрі лицемірять
7. і відмовляються давати милостиню.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَرَأَيْتَ الَّذِي يُكَذِّبُ بِالذِّينِ ①

فَذَلِكَ الَّذِي يَدْعُ أَيْتِيَهُ ②

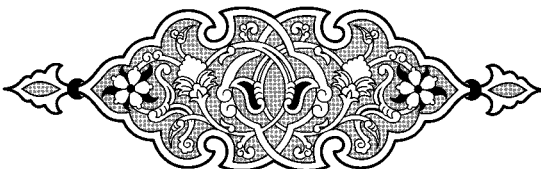
وَلَا يَخْضُ عَلَى طَعَامِ الْمَسْكِينِ ③

فَوَيْلٌ لِلْمُصَلِّينَ ④

الَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ ⑤

الَّذِينَ هُمْ يُرَاءُونَ ⑥

وَيَمْنَعُونَ الْمَاعُونَ ⑦

Сура 108. Аль-Каусар («Достаток»)

*Ім'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

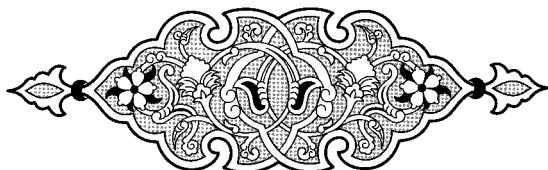
1. Воістину, дарували Ми тобі достаток!
2. Тож молися Господу своєму та жертвуй!
3. Воістину, той, хто ненавидить тебе — сам безплідний!

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِنَّا أَنْعَمْنَاكَ الْكَوْثَرَ ۝

فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَأَنْحَرْ ۝

إِنَّ شَانِكَ هُوَ الْأَبْتَرُ ۝

Сура 109. Аль-Кафірун («Невіруючі»)

*Ім'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

1. Скажи: «О ви, невіруючі!
2. Я не поклоняюся тому, чому поклоняєтеся ви,
3. а ви не поклоняєтесь тому, чому я поклоняюся!
4. Я не поклоняюся так, як поклоняєтеся ви,
5. а ви не будете поклонятися так, як буду поклонятись я,
Як свідчать тафсіри, «ви» тут стосується конкретних осіб, адже Господь знав, що вони ніколи не увірують.
6. вам — ваша віра, а мені — моя!»

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ ١

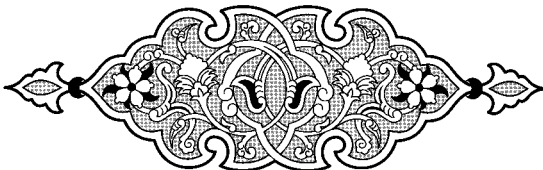
لَا أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ ٢

وَلَا أَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ ٣

وَلَا أَنَا عَابِدٌ مَّا عَبَدْتُمْ ٤

وَلَا أَنْتُمْ عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ ٥

لَكُمْ دِينُكُمْ وَلِيَ دِينِ ٦

Сура 110. Ан-Наср («Допомога»)

*Ім'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

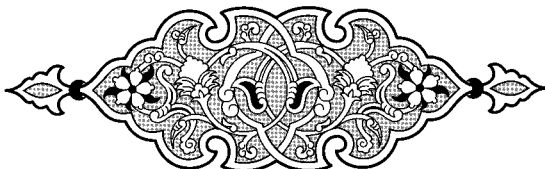
1. Коли прийде допомога Аллаха та перемога,
2. і ти побачиш, що люди приймають релігію Аллаха натовпами,
3. то прослав хвалою Господа свого та благай у Нього прощення; воістину, Він — Приймаючий каяття!

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ ﴿١﴾

وَرَأَيْتَ النَّاسَ يَدْخُلُونَ فِي دِينِ اللَّهِ أَفْوَاجًا ﴿٢﴾

فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَأَسْتَغْفِرْهُ إِنَّهُ كَانَ تَوَّابًا ﴿٣﴾

Сура 111. Аль-Масад
(«Пальмові волокна»)

*Ім'ям Аллаха Милостивого,
 Милосердного!*

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

1. Нехай згинуть руки Абу Лагаба й він сам!
2. Ні багатство його, ні статки його не допоможуть йому.
3. Увійде він у вогонь палаючий,
4. а дружина його буде носити дрова!
5. А на її шиї — мотузка з волокон пальмових!

تَبَّتْ يَدَا أَبِي لَهَبٍ وَتَبَّ ۝١

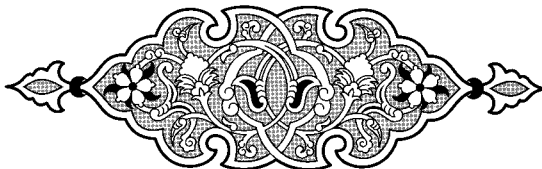
مَا أَغْنَىٰ عَنْهُ مَالُهُ، وَمَا كَسَبَ ۝٢

سَيَصْلَىٰ نَارًا ذَاتَ لَهَبٍ ۝٣

وَأَمْرَأَتُهُ، حَمَّالَةَ الْحَطَبِ ۝٤

فِي جِيدِهَا حَبْلٌ مِّن مَّسَدٍ ۝٥

Абу Лагаб був дядьком Пророка Мухаммада (мир йому і благословення Аллаха!), але, незважаючи на родинні зв'язки, вороже ставився до ісламу.

Сура 112. Аль-Іхляс («Чистота»)

*Ім'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

1. Скажи: «Він — Аллах — Єдиний,
2. Аллах — Той, до Кого прагнуть,
3. не народив і не був народжений,
4. і ніхто не був рівним Йому!»

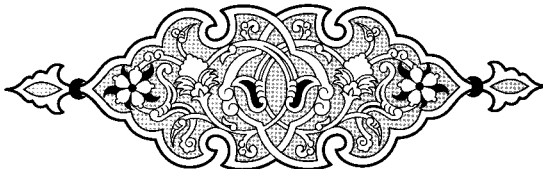
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ۝

اللَّهُ الصَّمَدُ ۝

لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ ۝

وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ ۝

Сура 113. Аль-Фаляк («Світанкова зоря»)

*Ім'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

1. Скажи: «Шукаю захисту в Господа світанкової зорі,
2. від зла Його творінь,
3. і від зла темряви, коли вона настає,
4. і від зла чарівниць, що дмухають на вузли,
5. і від зла заздрісника, коли він заздрить».

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

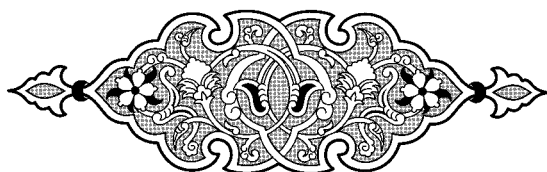
قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ ﴿١﴾

مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ ﴿٢﴾

وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ ﴿٣﴾

وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ ﴿٤﴾

وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ ﴿٥﴾

Сура 114. Ан-Нас («Люди»)

*Im'ям Аллаха Милостивого,
Милосердного!*

1. Скажи: «Шукаю захисту в
Господа людей,
2. Володаря людей,
3. Бога людей,
4. від зла спокусника
зникаючого,
5. який зваблює серця
людей,
6. від зла джинів і людей».

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ ١

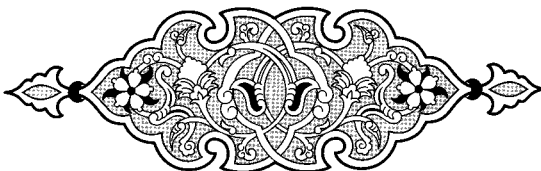
مَلِكِ النَّاسِ ٢

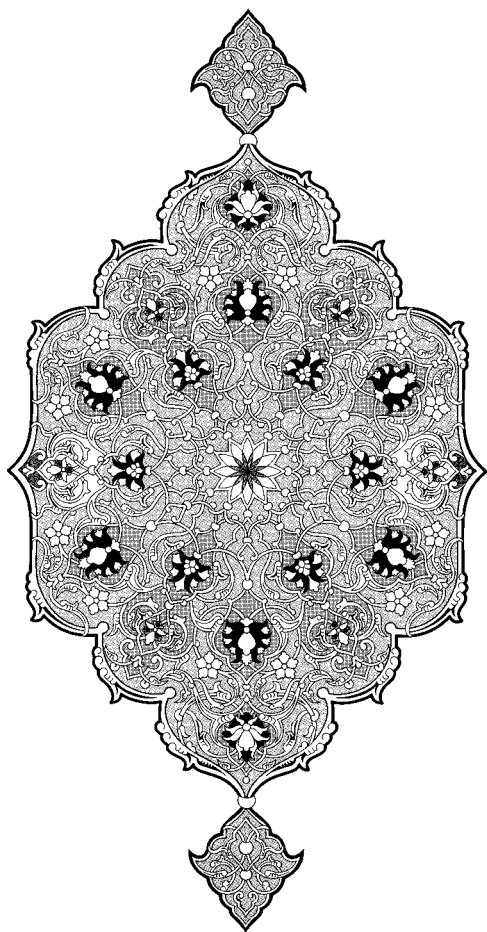
إِلَهِ النَّاسِ ٣

مِن شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ ٤

الَّذِي يُوسْوِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ ٥

مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ ٦

فَهْرَسْتَانُ سُمِّيَ السُّورَاتُ وَالْأَيَاتُ وَالَّذِي فِيهَا

Перелік назв сур із вказівкою
на місце їхнього зіслання

№	Сура	СТОРИНКА		السورة
1	Аль-Фатіха	1	Мекканська	سورة الفاتحة
2	Аль-Бакара	2	Мединська	سورة البقرة
3	Аль Імран	68	Мединська	سورة آل عمران
4	Ан-Ніса	106	Мединська	سورة النساء
5	Аль-Маїдда	145	Мединська	سورة المائدة
6	Аль-Анам	174	Мединська	سورة الأنعام
7	Аль-Араф	206	Мединська	سورة الأعراف
8	Аль-Анфаль	243	Мединська	سورة الأنفال
9	Ат-Тауба	259	Мединська	سورة التوبة
10	Юнус	290	Мекканська	سورة يونس
11	Гуд	312	Мекканська	سورة هود
12	Юсуф	336	Мекканська	سورة يوسف
13	Ар-Рад	356	Мединська	سورة الرعد
14	Ібрагім	366	Мекканська	سورة إبراهيم
15	Аль-Хіджр	376	Мекканська	سورة الحجر
16	Ан-Нахль	387	Мекканська	سورة النحل
17	Аль-Ісра	410	Мекканська	سورة الإسراء
18	Аль-Кағф	427	Мекканська	سورة الكهف
19	Мар'ям	444	Мекканська	سورة مريم
20	Та. Га.	455	Мекканська	سورة طه
21	Аль-Анбія	471	Мекканська	سورة الأنبياء
22	Аль-Хаддж	487	Мединська	سورة الحج
23	Аль-Мумінулн	502	Мекканська	سورة المؤمنون
24	Ан-Нур	515	Мединська	سورة النور
25	Аль-Фуркан	530	Мекканська	سورة الفرقان
26	Аш-Шуара	542	Мекканська	سورة الشعراء
27	Ан-Намль	560	Мекканська	سورة النمل

№	Сура	СТОРІНКА		السورة
28	Аль-Касас	574	Мекканська	سورة القصص
29	Аль-Анкабут	590	Мекканська	سورة العنكبوت
30	Ар-Рум	602	Мекканська	سورة الروم
31	Лукман	612	Мекканська	سورة لقمان
32	Ас-Саджада	618	Мекканська	سورة السجدة
33	Аль-Ахзаб	623	Мединська	سورة الأحزاب
34	Саба	638	Мекканська	سورة سبأ
35	Фатир	649	Мекканська	سورة فاطر
36	Йа. Сін.	658	Мекканська	سورة يس
37	Ас-Саффат	668	Мекканська	سورة الصافات
38	Сад	683	Мекканська	سورة ص
39	Аз-Зумар	694	Мекканська	سورة الزمر
40	Гафір	708	Мекканська	سورة غافر
41	Фуссілат	722	Мекканська	سورة فصلت
42	Аш-Шура	732	Мекканська	سورة الشورى
43	Аз-Зухруф	742	Мекканська	سورة الزخرف
44	Ад-Духан	755	Мекканська	سورة الدخان
45	Аль-Джасія	761	Мекканська	سورة الجاثية
46	Аль-Ахкаф	767	Мекканська	سورة الأحقاف
47	Мухаммад	775	Мединська	سورة محمد
48	Аль-Фатх	782	Мединська	سورة الفتح
49	Аль-Худжурат	789	Мединська	سورة الحجرات
50	Кяф	793	Мекканська	سورة ق
51	Аз-Зарійят	798	Мекканська	سورة الزاريات
52	Ат-Тур	803	Мекканська	سورة الطور
53	Ан-Наджм	808	Мекканська	سورة النجم
54	Аль-Камар	814	Мекканська	سورة القمر
55	Ар-Рахман	820	Мекканська	سورة الرحمن
56	Аль-Вакіа	826	Мекканська	سورة الواقعة

п°	Сура	СТОРІНКА		السورة
57	Аль-Хадід	833	Мединська	سورة الحديد
58	Аль-Муджаділя	839	Мединська	سورة المجادلة
59	Аль-Хашр	844	Мединська	سورة الحشر
60	Аль-Мумтахана	849	Мединська	سورة الممتحنة
61	Ас-Сафф	853	Мединська	سورة الصف
62	Аль-Джума	856	Мединська	سورة الجمعة
63	Аль-Мунафікун	858	Мединська	سورة المنافقون
64	Ат-Тагабун	860	Мединська	سورة التباين
65	Ат-Талак	863	Мединська	سورة الطلاق
66	Ат-Тахрім	866	Мединська	سورة التحريم
67	Аль-Мульк	869	Мекканська	سورة الملك
68	Аль-Калям	873	Мекканська	سورة القلم
69	Аль-Хакка	878	Мекканська	سورة الحاقة
70	Аль-Маарідж	883	Мекканська	سورة المعارج
71	Нух	887	Мекканська	سورة نوح
72	Аль-Джін	890	Мекканська	سورة الجن
73	Аль-Музаміль	894	Мекканська	سورة الزمل
74	Аль-Мудассір	897	Мекканська	سورة المدثر
75	Аль-Кийама	902	Мекканська	سورة القيامة
76	Аль-Інсан	905	Мединська	سورة الانسان
77	Аль-Мурсалят	909	Мекканська	سورة المرسلات
78	Ан-Наба	913	Мекканська	سورة النبا
79	Ан-Назійят	916	Мекканська	سورة النازعات
80	Абаса	920	Мекканська	سورة عبس
81	Ат-Таквір	923	Мекканська	سورة التكوير
82	Аль-Інфітар	925	Мекканська	سورة الانفطار
83	Аль-Мутаффіфін	927	Мекканська	سورة المطففين
84	Аль-Іншикак	930	Мекканська	سورة الانشقاق
85	Аль-Бурудж	932	Мекканська	سورة البروج

№	Сура	СТОРІНКА		السورة
86	Ат-Тарік	934	Мекканська	سورة الطارق
87	Аль-Аля	936	Мекканська	سورة الأعلى
88	Аль-Гашійя	938	Мекканська	سورة الغاشية
89	Аль-Фаджр	940	Мекканська	سورة الفجر
90	Аль-Балад	943	Мекканська	سورة البلد
91	Аш-Шамс	945	Мекканська	سورة الشمس
92	Аль-Лайл	947	Мекканська	سورة الليل
93	Ад-Духа	949	Мекканська	سورة الضحى
94	Аш-Шарх	950	Мекканська	سورة الشرح
95	Ат-Тін	951	Мекканська	سورة التين
96	Аль-Аляк	952	Мекканська	سورة العلق
97	Аль-Кадр	954	Мекканська	سورة القدر
98	Аль-Байїна	955	Мединська	سورة البينة
99	Аз-Зальзаля	957	Мединська	سورة الزلزلة
100	Аль-Адїят	958	Мекканська	سورة العاديات
101	Аль-Каріа	959	Мекканська	سورة القارعة
102	Ат-Такасур	960	Мекканська	سورة التكاثر
103	Аль-Аср	961	Мекканська	سورة العصر
104	Аль-Гумаза	962	Мекканська	سورة الحمزة
105	Аль-Філь	963	Мекканська	سورة الفيل
106	Курайш	964	Мекканська	سورة قريش
107	Аль-Маун	965	Мекканська	سورة الماعون
108	Аль-Каусар	966	Мекканська	سورة الكوثر
109	Аль-Кафірун	967	Мекканська	سورة الكافرون
110	Ан-Наср	968	Мединська	سورة النصر
111	Аль-Масад	969	Мекканська	سورة المسد
112	Аль-Іхляс	970	Мекканська	سورة الاخلاص
113	Аль-Фаляк	971	Мекканська	سورة الفلق
114	Ан-Нас	972	Мекканська	سورة الناس

إِنْ وَرَاةَ الشُّعْرُونَ الْإِسْلَامِيَّةَ وَالْأَوْقَافَ وَالِدَعْوَةَ وَالْإِرْشَادَ

فِي الْمَلَكَةِ الْعَرَبِيَّةِ السُّعُودِيَّةِ

الْمَشْرُفَةَ عَلَى مَجْمَعِ الْمَلِكِ فَهْتِدِ

لِطِبَاعَةِ الْمُصْحَفِ الشَّرِيفِ فِي الْمَدِينَةِ الْمُنَوَّرَةِ

إِذِيسُرُّهَا أَنْ يُصَدِّرَ الْمَجْمَعُ هَذِهِ الطَّبْعَةَ مِنَ الْقُرْآنِ الْكَرِيمِ

وَتَرْجَمَةَ مَعَانِيَهُ وَتَفْسِيرَهُ إِلَى اللُّغَةِ الْأُكْرَانِيَّةِ

تَسْأَلُ اللَّهُ أَنْ يَنْفَعَهُ بِهَذَا النَّاسِ

وَأَنْ يَحْضُرِي

خَاتَمَ الْحَقَائِقِ الشَّرِيفِينَ، الْمَلِكِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَبْدِ الْعَزِيزِ السُّعُودِيَّ

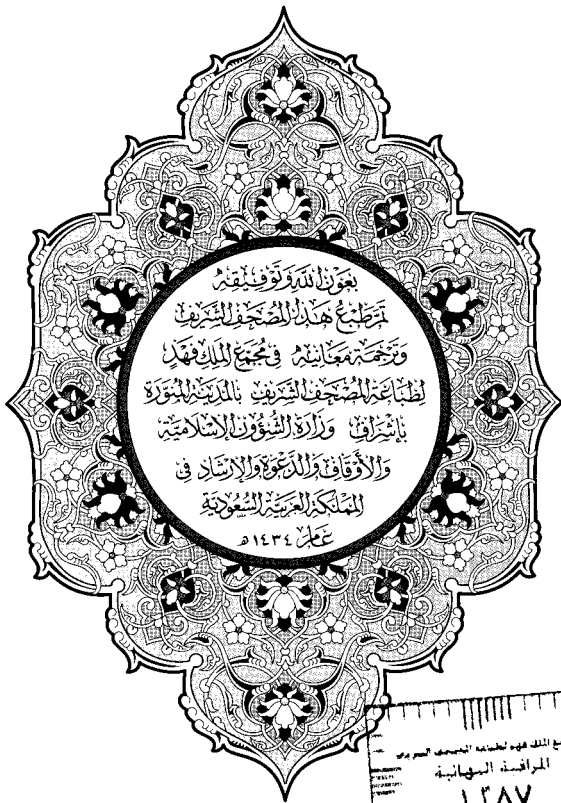
أَحْسَنَ الْجَزَاءِ عَلَى جُهُودِهِ الْعَظِيمَةِ فِي تَشْرِيكِ كِتَابِ اللَّهِ الْكَرِيمِ

وَاللَّهُ وَليُّ التَّوْفِيقِ

Міністерство ісламських справ, пожертв, заклику та наставництва Королівства Саудівська Аравія, що координує діяльність Центру імені Короля Фагда з друку Преславного Сувою, висловлює свою радість з приводу видання цього примірника Корану разом із перекладом його смислів українською мовою. Нехай Аллах зробить його корисним для людей та винагородить найкращою винагородою Служителя двох благородних мечетей, Короля Абд Аллаха бін Абд аль-Азіза Аль Сууда за його визначні зусилля на шляху поширення Преславного

Божого Писання.

Тільки Аллах веде прямим шляхом!

حُقِّقُوا الطَّبْعَ بِمَجْمُوعَةٍ

مَجْمَعِ الْمَلَائِكَةِ لِطَبَائِعِ الْمُصْحَفِ الشَّرِيفِ

ص.ب ٦٢٦٢ - المدينة المنورة

www.qurancomplex.gov.sa

contact@qurancomplex.gov.sa

Завдяки
допомозі та
підтримці Всевишнього
Господа Центр імені Короля
Фагда з друку Преславного
Сувою у Пресвітлій Медині
здійснив видання цього примірника
Преславного Корану разом із
перекладом його смислів українською
мовою під керівництвом
Міністерства ісламських
справ, пожертв, заклику та
наставництва Королівства
Саудівська Аравія у
1434 Р.г.

Усі права захищені.

Центр імені Короля Фагда з друку Преславного Сувою

а/с 6262 Медина Мунаввара,
Королівство Саудівська Аравія
www.qurancomplex.gov.sa
contact@qurancomplex.gov.sa

٢) مجمع الملك فهد لطباعة المصحف الشريف، ١٤٣٤ هـ
فهرسة مكتبة الملك فهد الوطنية أثناء النشر .

مجمع الملك فهد لطباعة المصحف الشريف
ترجمة معاني القرآن الكريم إلى اللغة الأكرانية . / مجمع الملك
فهد لطباعة المصحف الشريف . - المدينة المنورة ١٤٣٤ هـ

٩٩٢ ص ؛ ١٤ × ٢١ سم

ردمك : ٩٥-٢-٨٠١٠-٦٠٣-٩٧٨

١- القرآن - ترجمة - اللغة الأكرانية أ.العنوان
ديوي ٤٩١٧، ٢٢١ ١٤٣٢/٥٤٧٦

رقم الإيداع : ١٤٣٢/٥٤٧٦

ردمك : ٩٥-٢-٨٠١٠-٦٠٣-٩٧٨

١٦٣٤

الفردوس

و ترجمه معانیہ و تفسیرہ
إلى اللغة الأكرانية

و توفيت يده تعالى المرحوم خادم الحرمين الشريفين
الملك عبد الله بن عبد العزيز آل سعود
ولا يحضر جنازه